

موسسه ایران دانش نوین

رویای خودت شود...

@IranDaneshNovin

@Iran_Danesh_Novin

برای دانلود بقیه ی جزوات با کلیک روی لینک های زیر به سایت
یا کانال های ما در تلگرام و سروش سر بزنید:

www.IDNovin.com

<https://telegram.me/irandaneshnovin>

http://sapp.ir/iran_danesh_novin

تحقیقات بیدل و تیتوم

۱. یکی از نتایجی که بیدل و تیتوم از بررسی جهش روی کپک نوروسپورا گرفتند، کدام مورد بود؟
 - (۱) بیش تر هاگ‌های پرتو دیده، نمی‌توانند در محیط حداقل رشد کنند.
 - (۲) همه‌ی جهش یافته‌ها، در حضور اورنیتین رشد می‌کنند.
 - (۳) مسیر ساختن آرژینین، با حذف اولین آنزیم متوقف می‌شود.
 - (۴) تولید هر زنجیره را یک ژن خاص رهبری می‌کند.
۲. در گونه‌ی مورد مطالعه‌ی بیدل و تیتوم، در اکثر سلول‌ها
 - (۱) کروموزوم‌های هم‌تا یافت نمی‌شود.
 - (۲) هاگ‌های جنسی فقط از طریق میوز حاصل می‌شوند.
 - (۳) تمام هاگ‌های در معرض اشعه x ، در محیط حداقل رشد نمی‌کنند.
 - (۴) به شرط سالم بودن، آنزیم‌های سازنده‌ی ساکارز وجود دارند.
۳. در افراد مبتلا به آلکاپتونوریا،
 - (۱) نوعی نقص آنزیمی منجر به نقص ژنی می‌شود.
 - (۲) مقدار پیش ماده‌ی نوعی آنزیم تجزیه‌کننده در خون افزایش می‌یابد.
 - (۳) همانند افراد سالم، هموجنتیسیک اسید، به درون نفرون ترشح می‌شود.
 - (۴) برخلاف افراد سالم، هموجنتیسیک اسید موجود در ادرار تجزیه نمی‌شود.
۴. هیچ یک از مواد موجود در محیط‌های کشت غنی شده‌ی نوروسپورا کراسا،
 - (۱) در محیط کشت حداقل وجود ندارند.
 - (۲) در تولید گلبول‌های قرمز انسان نقشی ندارند.
 - (۳) نمی‌توانند ارنیتین را به سیتروولین تبدیل کنند.
 - (۴) نمی‌توانند مونومر سازنده‌ی یک پلی‌مر باشند.
۵. با توجه به مسیر سنتز آرژینین در نوروسپورا کراسا، هر جهش یافته‌ای که با رشد کند
 - (۱) آرژینین - با سیتروولین هم رشد می‌کند.
 - (۲) سیتروولین - می‌تواند ارنیتین را به سیتروولین تبدیل کند.
 - (۳) ارنیتین - می‌تواند سیتروولین را به آرژینین تبدیل کند.
 - (۴) سیتروولین - با آرژینین یا ارنیتین هم رشد می‌کند.
۶. با توجه به مسیر سنتز آرژینین در نوروسپورا کراسا، هر جهش یافته‌ای که با رشد کند،
 - (۱) آرژینین - با سیتروولین هم رشد می‌کند.
 - (۲) سیتروولین - می‌تواند ارنیتین را به سیتروولین تبدیل کند.
 - (۳) ارنیتین - می‌تواند سیتروولین را به آرژینین تبدیل کند.
 - (۴) سیتروولین - با آرژینین یا ارنیتین هم رشد می‌کند.
۷. چند عبارت نادرست است؟
 - (الف) همه‌ی انواع جهش یافته‌ی نوروسپورا با افزودن آرژینین رشد می‌کنند.
 - (ب) هاگ سالم نوروسپورا می‌تواند همه‌ی ویتامین‌ها و آمینواسیدهای مورد نیاز خود را بسازد.
 - (ج) هاگ‌های جهش یافته‌ی نوروسپورا فقط در محیط کشت کامل می‌توانند رشد کنند.
 - (د) سیتروولین، آمینواسیدی است که با عمل دو آنزیم به آرژینین تبدیل می‌شود.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۸. چند مورد، جمله‌ی زیر را به طور صحیحی تکمیل می‌کنند؟

اگر در هاگ‌های نوروپوراکراسا وقوع جهش باعث اختلال در مسیر ساخت آرژنین شده باشد، قطعاً.....

(الف) می‌توان انتظار اختلال در تولید پروتئین‌های غیر آنزیمی را نیز داشت.

(ب) میزان تولید هر پیش ماده در این مسیر رو به کاهش خواهد گذاشت.

(ج) کدون‌های آرژنین بر اثر جهش تغییر یافته‌اند.

(د) تبدیل سیترولین به محصول در محیط کشت حداقل صورت نخواهد گرفت.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۹. در بیماران مبتلا به آلکاپتونوریا،.....

(۱) سیاهی ادرار درون مثانه به دلیل تجمع اسید هُموگنتیسیک روی می‌دهد.

(۲) بررسی بیماری، موجب فراهم شدن زمینه‌های لازم برای ارائه‌ی نظریه‌ی یک ژن - یک آنزیم شد.

(۳) میزان pH ادرار به مقدار قابل ملاحظه‌ای بالاتر می‌رود.

(۴) فقدان اکتسابی نوعی آنزیم تجزیه‌کننده، علت اساسی بروز بیماری است.

۱۰. کدام یک از موارد زیر، نمی‌تواند در مورد پژوهش‌های بیدل و تیتوم که منجر به ارائه‌ی نظریه‌ی یک ژن - یک آنزیم شد، درست باشد؟

(الف) تقسیم بندی جهش یافته‌های نیازمند به آرژنین به سه دسته

(ب) عدم آگاهی از وجود پروتئین‌هایی با چند زنجیره‌ی پلی پپتیدی

(ج) به حساب آوردن هر هاگ پرتو دیده به عنوان جهش یافته

(د) شناسایی جایگاه ژن‌های جهش یافته در مسیر سنتز آرژنین

۱ (الف و ج) ۲ (ب و د) ۳ (ج و د) ۴ (ب و ج)

۱۱. با توجه به آزمایش بیدل و تیتوم، هر کپکی که قادر به ساخت..... قطعاً.....

(۱) آرژنین باشد - سیترولین هم می‌سازد.

(۲) آرژنین نباشد - سیترولین هم نمی‌سازد.

(۳) اُرنیتین باشد - انواعی از آنزیم‌های رونویسی کننده را می‌سازد.

(۴) اُرنیتین نباشد - انواعی از آنزیم‌های رونویسی کننده را نمی‌سازد.

۱۲. اندیشه‌های اولیه این که هر ژن مسئول ساخت یک آنزیم است با مطالعه بر روی بیماری‌ای مشخص شد که در آن.....

(۱) نوعی آنزیم سنتزکننده‌ی ماده آلی در بدن دچار نقص شده بود.

(۲) پیش ماده‌ی آنزیم دچار نقص، در بدن وجود نداشت.

(۳) فرد توانایی تجزیه و دفع نوعی ماده آلی را نداشت.

(۴) فرد توانایی سنتز و دفع نوعی ماده آلی را داشت.

۱۳. مبتلایان به نوعی بیماری ژنی، ادرارشان در مجاورت هوا سیاه می‌شود، چون در ادرار این افراد، ماده‌ای وجود دارد که اکسید سیاه رنگ تولید می‌کند، کدام مطلب در مورد مبتلایان نادربست است؟

(۱) ماده‌ای که در ادرار این افراد یافت می‌شود، هموجنتیسیک اسید است که در افراد سالم هم تولید می‌شود.

(۲) علت بیماری، نوعی نقص آنزیمی است که هیچ سلولی در مبتلایان، قادر به تولید آنزیم طبیعی آن نیست.

(۳) بیماری در اثر جهش در ژن آنزیم تولید کننده‌ی هموجنتیسیک اسید در سلول زیگوت زن یا مردی سالم می‌تواند ایجاد شود.

(۴) ماده‌ای که به طور غیرطبیعی در ادرار مبتلایان یافت می‌شود، در خون افراد سالم به طور نرمال یافت نمی‌شود.

۱۴. در آزمایش بیدل و تیتوم، هاگ‌های پرتو دیده را ابتدا به محیط کشت..... انتقال دادند، این کار به منظور..... بود.

(۱) حداقل-جداکردن هاگ‌های جهش یافته از جهش نیافته

(۲) کامل-تولید مثل غیر جنسی در هاگ و تکثیر آن‌ها

(۳) حداقل- رشد هاگ‌های جهش یافته و سالم و ایجاد نوروپورا کراساهای جدید

(۴) کامل-انجام تولید مثل جنسی و ایجاد تنوع در هاگ‌های مورد آزمایش

۲۳. کدام عبارت صحیح است؟

- (۱) هر آمینواسید یک کدون دارد.
 (۲) هر آنتی کدون مربوط به یک نوع آمینواسید است.
 (۳) هر کدون یک آنتی کدون دارد.
 (۴) هر آنتی کدون ۳ جفت باز دارد.

۲۴. کدام نادرست است؟ توالی *ATT*.....

- (۱) فقط در *DNA*، دارای مکمل است.
 (۲) می تواند برای ساخت یک آنتی کدون، الگو قرار بگیرد.
 (۳) ممکن است الگویی برای ساخته شدن یک رمز باشد.
 (۴) در ساختار هیچ *RNA* یی نمی تواند وجود داشته باشد.

۲۵. یک مولکول mRNA که دارای سه نوکلئوتید *A*، *C* و *U* است، حداکثر چند نوع کدون دارد؟

- (۱) ۶۴ (۲) ۶۱ (۳) ۲۴ (۴) ۲۷

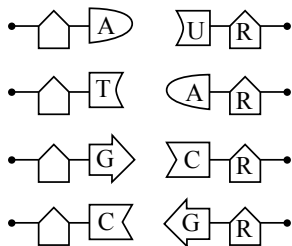
۲۶. سلولی حاوی نوکلئوتیدهای *GCUA* می باشد. در بین انواع رمزهای ممکن، نسبت فراوانی رمزهای سیتوزین دار چه قدر است؟

- (۱) $\frac{9}{32}$ (۲) $\frac{27}{64}$ (۳) $\frac{15}{32}$ (۴) $\frac{37}{64}$

رونویسی

۲۷. در *RNA* های پیک بالغ یوکاریوتی، فقط قسمت هایی از رونوشت.....

- (۱) اگزون ها و همه ی انترن ها، ترجمه نمی شوند.
 (۲) انترن و همه ی اگزون ها، حذف شده است.
 (۳) انترن ها، ترجمه نمی شود.
 (۴) اگزون ها و همه ی انترن ها، حفظ شده است.

۲۸. شکل مقابل چه واقعیتهای را در مورد نوکلئوتیدها نشان می دهد؟

- (۱) مجموعاً ۸ نوع نوکلئوتید وجود دارد.
 (۲) حروف رمز *DNA* به حروف رمز *RNA* ترجمه می شود.
 (۳) بازهای مکمل در مولکول اسید نوکلئیک با هم جفت می شوند.
 (۴) مولکول *DNA* از دو نوار پلی نوکلئوتیدی درست می شود.

۲۹. اگر توالی نوکلئوتیدها در یک *mRNA* به صورت (*ACCUCGCAG*) باشد، توالی رشته ی مکمل الگوی این *mRNA* کدام است؟

- (۱) *ACCTCGCAG*
 (۲) *TGGAGCGTC*
 (۳) *CTGCGAGGT*
 (۴) *GACGCUCCA*

۳۰. در پروکاریوت ها و یوکاریوت ها، هر ژن پیام خود را به طور..... به مولکولی انتقال می دهد که..... خواهد داشت.

- (۱) غیرمستقیم - آمینواسید
 (۲) غیرمستقیم - رونوشت جایگاه پایان رونویسی
 (۳) مستقیم - کدون پایان ترجمه
 (۴) مستقیم - رونوشت جایگاه آغاز رونویسی

۳۱. کدام عبارت در مورد همه ی سلول ها درست است؟

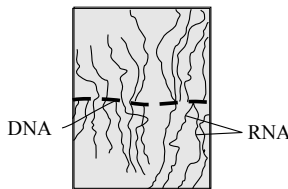
- (۱) همانندسازی *DNA* از چندین جایگاه انجام می شود.
 (۲) پیوند پپتیدی توسط یک آنزیم غیر پپتیدی برقرار می شود.
 (۳) در مرحله ی اول رونویسی، دورشته *DNA* از یکدیگر جدا می شوند.
 (۴) عمل رونویسی توسط *RNA* پلی مرازهای متنوعی انجام می شود.

۳۲. در هر ساختار پر مانند، همواره رشته های منشعب، *RNA* های..... هستند که توسط..... می شوند.

- (۱) یکسانی - *RNA* پلی مراز II و پروکاریوتی رونویسی
 (۲) یکسانی - آنزیم های متعددی رونویسی
 (۳) متفاوتی - آنزیم های متفاوتی رونویسی
 (۴) متعددی - که توسط ریبوزوم ها ترجمه

۳۳. برای ساخته شدن هر ساختار پرمماند بر روی هر ژن یوکاریوتی،

- ۱) رونویسی توسط یک RNA پلی مرز انجام می گیرد.
- ۲) آنزیم هلیکاز دو رشته DNA را از یکدیگر جدا می کند.
- ۳) رونویسی توسط یک نوع RNA پلی مرز انجام می گیرد.
- ۴) RNA پلی مرزها از روی رشته ی الگو، mRNA می سازند.

۳۴. در شکل مقابل که مربوط به رونویسی یک ژن در سلول تخم یک دوزیست می باشد،

- ۱) چندین نوع RNA در حال تولید شدن هستند.
- ۲) چندین نوع RNA پلی مرز در حال رونویسی هستند.
- ۳) جهت حرکت RNA پلی مرزها از راست به چپ است.
- ۴) RNAهای در حال ساخت از نظر تعداد نوکلئوتید با هم تفاوت دارند.

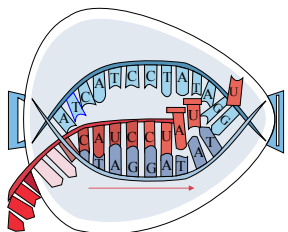
۳۵. همه ی ژن ها، و همه ی RNAها، دارند.

- ۱) راه انداز - رونوشت راه انداز
 - ۲) بخش تنظیم کننده - کدون آغاز ترجمه
 - ۳) افزاینده - رونوشت جایگاه پایان رونویسی
 - ۴) راه انداز - رونوشت جایگاه پایان رونویسی
۳۶. در سلول های انسولین ساز جزایر لانگرهانس، برای رونویسی از ژن یا ژن های آنزیم بر روی راه انداز قرار می گیرد.

- ۱) DNA پلی مرز - RNA پلی مرز II
- ۲) گلوکازون - RNA پلی مرز II
- ۳) RNA پلی مرز II - RNA پلی مرز I
- ۴) پروتئین های ریبوزومی - RNA پلی مرز I

۳۷. در انسان

- ۱) آنزیم RNA پلی مرز II می تواند الگوی سازنده ی خودش را رونویسی کند.
- ۲) رونوشت ژن سازنده ی آنزیم RNA پلی مرز II، دارای یک توالی تنظیمی است.
- ۳) آنزیم RNA پلی مرز I درون هستک سلول ها ساخته می شود.
- ۴) راه انداز ژن سازنده ی فعال کننده، توسط RNA پلی مرز III رونویسی می گردد.

۳۸. کدام مطلب درباره ی شکل مقابل نادرست است؟

- ۱) در آن محل حداکثر ۲۸ نوع مونومر پیدا می شود.
- ۲) ریبونوکلئوتیدها با پیوند فسفودی استر به همدیگر می پیوندند.
- ۳) در آن محل حداکثر ۵ نوع نوکلئوتید پیدا می شود.
- ۴) قوانین جفت شدن بازهای آلی صادق هستند.

۳۹. اولین قدم به سمت ترجمه در سلول ها همواره به واسطه ی

- ۱) ساختاری با دو غشای منفذدار و محتوی بیشتر ژن ها انجام می شود.
- ۲) آنزیمی صورت می گیرد که می تواند پیوندهای هیدروژنی را بشکند و پیوندهای فسفودی استر را تشکیل دهد.
- ۳) ساختاری با دو بخش نامساوی و دارای tRNA انجام می شود.
- ۴) آنزیمی صورت می گیرد که می تواند دئوکسی ریبونوکلئیک اسید نادرست را ویرایش نماید و حذف کند.

۴۰. جایگاه پایان رونویسی دارای قند

- ۱) ریبوز بوده و رونویسی می شود.
- ۲) دئوکسی ریبوز بوده و رونویسی نمی شود.
- ۳) ریبوز بوده و رونویسی نمی شود.
- ۴) دئوکسی ریبوز بوده و رونویسی می شود.

۴۱. در مراحل مختلف رونویسی از روی ژن کد کننده ی پروتئین های غشایی، همواره

- ۱) در مرحله ی ۲، آنزیم RNA پلیمرز پیوندهای فسفودی استر تشکیل می دهد.
- ۲) در مرحله ی ۱، RNA پلیمرز II به جایگاه راه انداز متصل می شود.
- ۳) در مرحله ی ۲، آنزیم هلیکاز پیوندهای هیدروژنی بین دو رشته ی DNA را می شکند.
- ۴) در مرحله ی ۳، رونویسی از توالی نوکلئوتیدی مربوط به کدون آغاز انجام می گیرد.

۵۰. در ارتباط با ایجاد ساختار پر مانند در هسته سلول تخم یک دوزیست،
 (۱) هر دو رشته DNA در ناحیه ژن می توانند به عنوان الگو استفاده شود.
 (۲) ممکن است چند نوع آنزیم RNA پلی مرز در حال رونویسی از یک ژن باشند.
 (۳) هر آنزیم رونویسی کننده، فقط در حضور عوامل رونویسی فعالیت خود را آغاز می کند.
 (۴) گروهی از آنزیم ها با آغاز رونویسی از بخش میانی ژن، به جایگاه پایان رونویسی نزدیک تر هستند.
۵۱. کدام گزینه برای تکمیل جمله ی زیر مناسب است؟
 RNA پلی مرز RNA پلی مرز
 (۱) پروکاریوتی همانند - II می تواند RNA های بدون کدون آغاز تولید کند.
 (۲) II برخلاف - III می تواند RNA های کوچک را تولید کند.
 (۳) III همانند - پروکاریوتی برای فعالیت خود نیاز به عوامل رونویسی دارد.
 (۴) پروکاریوتی برخلاف - I می تواند فرآورده ای با خاصیت آنزیمی تولید کند.
۵۲. در مراحل رونویسی از ژن استرپتوکوکوس نومونیا
 (۱) در مرحله ی اول، جایگاه آغاز رونویسی پس از جدا شدن دو رشته ی DNA از یکدیگر، رونویسی می شود.
 (۲) در مرحله ی سوم، پیوندهای هیدروژنی بین رشته های الگو و غیرالگوی DNA، شکسته و تشکیل می شود.
 (۳) پیش سازهای mRNA، در حین ساخته شدن mRNA از سمت انتهای آنزیم از رشته الگوی DNA جدا می شوند.
 (۴) در مرحله ی دوم، RNA پلی مرز همانند قطاری که روی ریل حرکت می کند، در طول DNA به حرکت در می آید.
۵۳. چند مورد صحیح است؟
 (۱) هنگام رونویسی در مقابل هر یک از واحدهای ژن، ریبونوکلئوتید مکمل قرار می گیرد.
 (۲) یک ژن توانایی رمز کزدن چندین RNA را به طور همزمان دارد.
 (۳) همه ی انواع RNA پلی مرزها، توانایی تولید مولکول هایی را دارند که فاقد کدون آغاز هستند.
 (۴) در همانند سازی، همانند رونویسی مقابل نوکلئوتید تیمین دار، ریبونوکلئوتید آدینین دار قرار می گیرد.
۱ (۱)	۲ (۲)	۳ (۳)	۴ (۴) صفر
۵۴. کدام گزینه برای تکمیل عبارت مقابل نادریست است؟ «در فرآیند رونویسی در پروکاریوت ها، در ارتباط با بخشی از DNA که رونویسی می شود، در محلی که به طور قطع، می شود.»
 (۱) اولین پیوند هیدروژنی در بخش مورد رونویسی شکسته می شود - اولین پیوند هیدروژنی، تشکیل
 (۲) هر ریبونوکلئوتید از DNA جدا می شود - آخرین پیوند هیدروژنی، تشکیل
 (۳) آخرین پیوند فسفودی استر تشکیل می شود - پیوند هیدروژنی، شکسته
 (۴) رشته الگو به رشته غیر الگو متصل می شود - پیوند هیدروژنی، تشکیل
۵۵. هر گاه مقابل هر یک از تک پاره های ژن، نوکلئوتید مکمل قرار گیرد،
 (۱) آن نوکلئوتید مربوط به یک نوع کدون می باشد.
 (۲) یک نوع آنزیم در حال ساخت نوعی RNA است.
 (۳) به دنبال این فرآیند نوعی پیوند کووالانسی تشکیل خواهد شد.
 (۴) اولین قدم پروتئین سازی در حال انجام است.
۵۶. کدام عبارت درباره ی آنزیم هایی که اولین قدم برای ساختن پروتئین ها را برمی دارند، نادریست است؟
 (۱) آنزیم RNA پلی مرز II، ژن سازنده ی آنزیم RNA پلی مرز II را رونویسی می کند.
 (۲) ژن سازنده ی tRNA، توسط آنزیم RNA پلی مرز پروکاریوتی رونویسی می شود.
 (۳) آنزیم رونویسی کننده ی ژن mRNA، ژن سازنده ی DNA پلی مرز را رونویسی می کند.
 (۴) ژن سازنده ی آنزیم RNA پلی مرز III، رونویسی برخی از RNA های کوچک را کاتالیز می کند.

۵۷. کدام جمله در رابطه با رونویسی پروکاریوت‌ها نادرست است؟

«در مرحله ی»

- (۱) اول، محدوده ی ژن توسط راه انداز تعیین نمی شود.
- (۲) دوم، RNA پلی مرز مستقیماً پیوند کووالانسی بین دو رشته ی الگو و غیر الگو را می شکند.
- (۳) سوم، پیوند هیدروژنی بین رشته های الگو و غیر الگوی DNA پس از جدا شدن RNA تازه ساخته شده تشکیل می شود.
- (۴) دوم، همانند مرحله ی سوم پیوندهای هیدروژنی توسط RNA پلی مرز می شکند.

۵۸. کدام موارد جمله ی زیر را به نادرستی تکمیل می کنند؟

«در هسته ی لنفوسیت B ممکن نیست RNA پلی مرزی که در تولید دخالت دارد، نیز بسازد.»

الف - RNA پیک - RNA کوچک

ب - RNA ناقل - RNA کوچک

ج - RNA کوچک - RNA پلی مرز II

د - RNA ناقل - RNA پلی مرز III

(۴) ج - د

(۳) ب - د

(۲) الف - ج

(۱) الف - ب

۵۹. هر یک از فرآورده های آنزیم RNA پلیمرز
 (۱) پروکاریوتی، دارای کدون آغاز است.
 (۲) II، دارای کدون پایان است.
 (۳) III، دارای آنتی کدون است.
 (۴) I، دارای نوکلئوتیدهای مکمل جایگاه پایان رونویسی است.

۶۰. نیرنبرگ و همکارانش
 (۱) برای اولین بار کشف کردند که رمزهای DNA سه حرفی اند.
 (۲) برای آزمایش خود، انواعی از مولکول های mRNA را به کار بردند.
 (۳) توانستند رمز هر یک از بیست نوع آمینواسید موجود در سلول را شناسایی کنند.
 (۴) برای آزمایش خود لوله ی آزمایشی حاوی شیرهی هسته تهیه کردند.

تحقیقات نیرنبرگ و همکارانش

۶۱. مولکول RNA با این ترتیب (UCUCUCUCU.....) ساخته می شود. با توجه به این که این مولکول در شرایط مناسب

برای ساختن پروتئین در لوله ی آزمایش قرار می گیرد حکم صحیح را انتخاب کنید؟

- (۱) دو نوع زنجیره ی پلی پپتیدی ساخته می شود که هر کدام فقط دارای یک اسید آمینه است.
- (۲) دو نوع زنجیره ی پلی پپتیدی ساخته می شود که هر کدام دارای سه اسید آمینه است.
- (۳) یک نوع زنجیره ی پلی پپتیدی ساخته می شود که در آن دو اسید آمینه، یک در میان قرار دارد.
- (۴) یک نوع زنجیره ی پلی پپتیدی ساخته می شود که در آن سه اسید آمینه وجود دارد.

۶۲. در آزمایشی که توسط نیرنبرگ برای شناسایی رمزهای DNA انجام شد،
 (۱) سه حرفی بودن رمزهای آمینواسیدها مشخص گردید.
 (۲) سنتز و هیدرولیز پیوند پپتیدی صورت گرفت.
 (۳) شناسایی رمزهای DNA به شناسایی رمزهای mRNA منجر شد.
 (۴) مولکول دارای جایگاه آغاز رونویسی ساخته شد.

۶۳. کدام مورد عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می کند؟

« در آزمایش نیرنبرگ و همکاران »

- (۱) بسیاری ساختن شد که حاوی یک نوع کدون بودند.
- (۲) اندامک هایی با دو زیر واحد بزرگ و کوچک استفاده شد.
- (۳) هر سه نوکلئوتید $mRNA$ به یک آمینواسید ترجمه شد.
- (۴) از ماده ی نسبتاً روان سلول استفاده شد.

۶۴. نیرنبرگ و همکارانش
 (۱) مشخص نمودند، کدون ها سه حرفی اند.
 (۲) تنها رمز یک آمینواسید را مشخص نمودند.
 (۳) مشخص نمودند، رمز فنیل آلانین در ژن UUU است.
 (۴) بدون استفاده از DNA ، پروتئین سازی را انجام دادند.

۶۵. با توجه به $mRNA$ مقابل، چهارمین کدون وارد شده به جایگاه A و سومین آنتی کدون وارد شده به جایگاه P ریبوزوم است.

$CGU \ CGA \ AUG \ CGG \ UAC \ UGC \ UUC \ CAC \ UGA$
 $GUG - UUC$ (۲)
 $AUG - UUC$ (۴)

$UAC - UGC$ (۱)
 $GUG - UGC$ (۳)

پروتئین سازی

۶۶. در فرآیند ترجمه ی ژن اکتین (نوعی پروتئین تک رشته ای) در سلول های عضلانی انسان و در حین جابه جایی ریبوزوم بر روی $mRNA$ ،
 (۱) $tRNA$ حامل یک آمینواسید خاص به جایگاه P منتقل می شود.
 (۲) $tRNA$ موجود در جایگاه P ، ریبوزوم را ترک می کند.
 (۳) پیوند پپتیدی بین آمینواسیدها در جایگاه A برقرار می شود.
 (۴) جایگاه A همواره پذیرای $tRNA$ حامل آمینواسید می گردد.

۶۷. در $mRNA$ فرضی زیر، پس از خروج $tRNA$ حاوی آنتی کدون CUC از جایگاه P ریبوزوم، $tRNA$ حاوی کدام آنتی کدون وارد جایگاه A ریبوزوم می شود؟

$AUG \cdot CCA, AAU \cdot CCC \cdot GAG \cdot UUC \cdot UCC \cdot AUC$
 AGG (۴) AAG (۳) UUC (۲) UCC (۱)

۶۸. اگر یک مولکول $mRNA$ از مکمل رشته ی DNA با توالی $GTA - AAA - TGA$ رونویسی شود، آنتی کدون هایی که برای ترجمه مورد استفاده قرار می گیرند، به ترتیب کدام است؟

CAU و UUU (۲) GUA و AAA (۱)
 CAU و UUU ، ACU (۴) GUA و AAA ، UGA (۳)

۶۹. $tRNA$ دارای آنتی کدون UAC
 (۱) قطعاً ویژه ی حمل آمینواسید متیونین است.
 (۲) قطعاً در بعضی سلول های زنده وجود ندارد.
 (۳) همیشه به جایگاه P ریبوزوم وارد و از همان جا هم خارج می شود.
 (۴) همیشه به جایگاه A ریبوزوم وارد و از جایگاه P خارج می شود.

۷۰. در فرآیند ترجمه، هنگامی که دو $tRNA$ متصل به آمینواسید با هم در ریبوزوم قرار گرفته باشند، برای ادامه ی پروتئین سازی، ابتدا کدام عمل انجام می گیرد؟

- (۱) برقرار شدن پیوند پپتیدی در جایگاه A
- (۲) جدا شدن آمینواسید از $tRNA$ در جایگاه P
- (۳) حرکت ریبوزوم به اندازه ی یک کدون و خروج کدون از جایگاه P
- (۴) شکسته شدن پیوند کووالانسی بین آمینواسید و نوکلئوتید A در جایگاه A

۸۱. می توان گفت هر کدون

- ۱) راه یافته به جایگاه A ریبوزوم، الزاماً به جایگاه P هم می رود.
- ۲) موجود روی ریبونوکلئیک اسید پیک، قطعاً توسط RNA پلی مرز II رونویسی شده است.
- ۳) راه یافته به جایگاه P ریبوزوم، الزاماً از جایگاه A هم گذشته است.
- ۴) موجود روی ریبونوکلئیک اسید پیک، قطعاً از روی ژن رونویسی شده است.

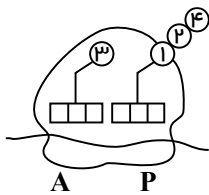

۸۲. کدام عمل، در ساختار مقابل، درون سلول صورت نمی گیرد؟

- ۱) جفت شدن ریبونوکلئیک اسید ناقل آمینواسید با کدون UGA
- ۲) قرارگیری عامل پایان ترجمه در مجاورت ریبونوکلئیک اسید پیک
- ۳) آزاد شدن زنجیره ی پلی پپتیدی از آخرین ریبونوکلئیک اسید ناقل
- ۴) تشکیل پیوندهای پپتیدی بین دو نوع آمینواسید مختلف

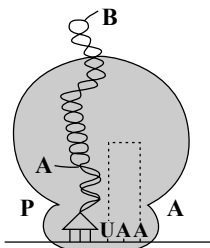
۸۳. باتوجه به شکل مقابل که مراحل سنتز نوعی رشته ی پلی پپتیدی را نشان می دهد، کدام نادرست است؟

- ۱) آمینواسید شماره ی ۴، متیونین است.
- ۲) پیوند پپتیدی بعدی بین آمینواسید شماره ی ۱ و ۳ تشکیل می شود.
- ۳) چهارمین کدون در جایگاه A قرار گرفته است.
- ۴) کدون مربوط به آمینواسید شماره ی ۴ که سومین کدون mRNA است، در جایگاه P قرار دارد.

۸۴. در شکل مقابل کدام گزینه اولین آمینواسید است و در کدام جایگاه رمز آن ترجمه شده است؟

۱) A در جایگاه A	۲) A در جایگاه P
۳) B در جایگاه A	۴) B در جایگاه P

۸۵. در مرحله ی آغاز ترجمه مرحله ی ادامه ی ترجمه

- ۱) همانند - کدون UAA در جایگاه P مشاهده نمی شود.
- ۲) برخلاف - اتصال کدون AUG به آنتی کدون مکمل خود امکان پذیر است.
- ۳) همانند - تمامی tRNAها ابتدا وارد جایگاه A می شوند.
- ۴) برخلاف - تشکیل پیوندهای پپتیدی درون جایگاه A انجام می شود.

۸۶. در mRNA فرضی زیر، پس از چندمین جابه جایی ریبوزوم، آنتی کدون GAG به جایگاه P ریبوزوم، وارد می شود؟

ACG . AUG . CCA . AAU . CCC . GAG . CUC . UCC . AUC . UGA

۱) سومین	۲) چهارمین	۳) پنجمین	۴) ششمین

۸۷. در فرآیند ترجمه ی اکتین (نوعی پروتئین تک رشته ای) در سلول های عضلانی انسان و در حین جابه جایی ریبوزوم روی mRNA

ممکن نیست

- ۱) جایگاه A همواره پذیرنده ی tRNA حامل آمینواسید باشد.
- ۲) tRNA موجود در جایگاه P ریبوزوم را ترک کند.
- ۳) پیوند پپتیدی بین آمینواسیدها در جایگاه A برقرار شده باشد.
- ۴) tRNA حامل یک دی پپتید وارد جایگاه P شود.

۸۸. کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) توالی آنتی کدون یک مولکول tRNA می تواند به صورت CCA باشد.
- ۲) بعضی نوکلئوتیدهای به کار رفته در DNA و RNA یکسان هستند.
- ۳) در تمام بخش های tRNA در مقابل نوکلئوتید A، نوکلئوتید U قرار دارد.
- ۴) سه نوکلئوتید متوالی هر مولکول ریبونوکلئیک اسید، رمز یک آمینواسید است.

۸۹. کدام عبارت برای کامل کردن جمله روبه‌رو نامناسب است؟ طی ترجمه،
- ۱) همه‌ی ۶۴ نوع کدون می‌توانند وارد جایگاه A ریبوزوم شوند.
 - ۲) AUG نمی‌تواند به طور هم‌زمان به عنوان کدون و آنتی‌کدون درون ریبوزوم قرار داشته باشد.
 - ۳) آنتی‌کدون‌ها که عمومی هستند، به رمزهای mRNA متصل می‌شوند.
 - ۴) همه‌ی tRNAها همانند tRNA آغازگر از جایگاه P ریبوزوم خارج می‌شوند.
۹۰. کدام یک در مرحله‌ی ادامه‌ی ترجمه اتفاق نمی‌افتد؟
- ۱) تشکیل پیوند پپتیدی در جایگاه A
 - ۲) تشکیل پیوند هیدروژنی در جایگاه A
 - ۳) شکسته شدن پیوند هیدروژنی در جایگاه A
 - ۴) شکسته شدن پیوند هیدروژنی در جایگاه P
۹۱. در فرآیند ترجمه‌ی rRNA یک پلی‌پپتید، و در جایگاه‌های متفاوتی از ریبوزوم رخ می‌دهند.
- ۱) تشکیل پیوند هیدروژنی در مرحله‌ی آغاز - شکستن پیوند هیدروژنی
 - ۲) جدا شدن زنجیره‌ی پلی‌پپتیدی از آخرین tRNA - شکستن پیوند هیدروژنی
 - ۳) تشکیل پیوند پپتیدی در مرحله‌ی ادامه - تشکیل پیوند هیدروژنی در مرحله‌ی ادامه
 - ۴) تشکیل پیوند هیدروژنی در مرحله‌ی آغاز - تشکیل پیوند هیدروژنی در مرحله‌ی ادامه
۹۲. اگر دو tRNA به صورت هم‌زمان در ریبوزوم باشند، هیچگاه tRNAی درون جایگاه
 ۱) P ریبوزوم نمی‌تواند در جایگاه اتصال آمینواسید خود به یک زنجیره‌ی پلی‌پپتیدی متصل باشد.
 ۲) A ریبوزوم نمی‌تواند در جایگاه اتصال آمینواسید خود به یک زنجیره‌ی پلی‌پپتیدی متصل باشد.
 ۳) P ریبوزوم نمی‌تواند از آمینواسید متصل به خود جدا شود.
 ۴) A ریبوزوم نمی‌تواند از آمینواسید متصل به خود جدا شود.
۹۳. در فرآیند تولید یک زنجیره‌ی پلی‌پپتیدی ممکن نیست،
 ۱) tRNAی که از جایگاه A به P وارد می‌شود، دارای آنتی‌کدون UAC باشد.
 ۲) در حین آخرین جابه‌جایی ریبوزوم، tRNAی وارد جایگاه آمینواسید شود.
 ۳) در جایگاه پلی‌پپتید ریبوزوم، آب مصرف و در جایگاه آمینواسید، آب تولید شود.
 ۴) در شروع ترجمه، بخش بزرگ ریبوزوم بعد از بخش کوچک ریبوزوم به mRNA وصل شود.
۹۴. در mRNA فرضی زیر، پس از چند جابه‌جایی ریبوزوم، توالی آنتی‌کدون وارد شده به جایگاه A مشابه توالی کدون درون جایگاه P ریبوزوم، است؟
- AUG . CCA . AAU . CCC . GAG . CUC . UCC . AUC . UGA
۲ (۱)	۳ (۲)	۴ (۳)	۵ (۴)
۹۵. در mRNA فرضی زیر، پس از چندمین جابه‌جایی ریبوزوم، آنتی‌کدون GAG به جایگاه P ریبوزوم، وارد می‌شود؟
 ACG - AUG - CCA - AAU - CCC - GAG - CUC - UCC - AUC - UGA
۱) سومین	۲) چهارمین	۳) پنجمین	۴) ششمین
۹۶. کدام نادرست است؟ مرحله‌ی
- ۱) آغاز ترجمه، با اتصال بخش کوچک‌تر ریبوزوم در مجاورت کدون آغاز به mRNA شروع می‌شود.
 - ۲) ادامه‌ی ترجمه، با ورود tRNA حامل اولین آمینواسید به جایگاه A ریبوزوم، شروع می‌شود.
 - ۳) پایان ترجمه، با قرار گرفتن یکی از کدون‌های پایان در جایگاه A ریبوزوم شروع می‌شود.
 - ۴) آغاز ترجمه، با اتصال بخش بزرگ ریبوزوم به بخش کوچک ریبوزوم پایان می‌گیرد.

۹۷. چند مورد جمله‌ی زیر را به طور نادرستی تکمیل می‌کند؟

هر مولکول دارای آنتی کدون

الف) توسط RNA پلی‌مراز III ساخته می‌شود.

ب) به واسطه‌ی نوکلئوتید آدنین دار خود به آمینواسید خاص وصل می‌شود.

ج) ساختار سه بعدی برگ شبدری دارد.

د) دو حلقه‌ای است و با این حلقه‌ها روی ریبوزوم نگه داشته می‌شود.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۹۸. در فرآیند ترجمه،

۱) آخرین کدون و آنتی کدون وارد شده به جایگاه A مکمل هستند.

۲) بخش کوچک تر ریبوزوم، از کدون آغاز به mRNA متصل می‌شوند.

۳) به جز کدون آغاز، همه‌ی کدون‌ها به هر دو جایگاه ریبوزوم وارد می‌شوند.

۴) آخرین آنتی کدون وارد شده به جایگاه‌های A و P ریبوزوم، یکی است.

۹۹. هنگامی که یک *tRNA* در جایگاه *P*، حامل پلی‌پپتیدی با آمینواسید باشد، در مرحله‌ی بعدی ترجمه،

پیوند پپتیدی میان این رشته‌ی پلی‌پپتیدی و آمینواسید متصل به *tRNA* واقع در جایگاه *A* ریبوزوم، تشکیل خواهد شد.

۱) چهارمین - ۲) چهارمین - ۳) سومین - ۴) پنجمین

۱۰۰. در بخش ساختاری ژن سازنده‌ی یک mRNA که الگوی ساخت یک پلی‌پپتید با ۳۵ آمینواسید است. یک سوم نوکلئوتید گوانین دار و سیتوزین دار می‌باشند. معین کنید در DNA الگوی این بخش چند پیوند هیدروژنی بین بازهای دو رشته وجود دارد؟ (بین بازهای A و T و دو پیوند هیدروژنی و بین بازهای G و C سه پیوند هیدروژنی ایجاد می‌شود).

۱) ۱۲۶ ۲) ۱۴۴ ۳) ۲۵۲ ۴) ۲۸۸

۱۰۱. برای سنتز یک رشته پلی‌پپتید ۱۰ مولکول آب آزاد شده است. در این مورد کدام عبارت قطعاً صحیح است؟

۱) *mRNA* ۱۱ نوع کدون سه نوکلئوتیدی دارد.

۲) بخشی از ژن که رونوشت آن وارد ریبوزوم می‌شود، ۷۲ نوکلئوتید دارد.

۳) ۹ مولکول *tRNA* وارد جایگاه *A* ریبوزوم شده است.

۴) سی و دومین نوکلئوتید وارد شده در ریبوزوم، متعلق به کدون پایان است.

۱۰۲. چند تا از موارد زیر جمله‌ی مقابل را به درستی تکمیل می‌کنند؟ «در هنگام ترجمه، یک رشته‌ی پلی‌پپتیدی با ۹ آمینواسید به

RNA ناقل درون جایگاه *A* ریبوزوم وصل است. تا این زمان

الف) ریبوزوم ۸ بار جابه‌جا شده است. ب) ۸ مولکول آب آزاد شده است.

ج) ۷ کدون که در جایگاه *A* قرار گرفته‌اند، در جایگاه *P* هم بوده‌اند. د) ۷ مولکول RNA ناقل از جایگاه *P* خارج شده‌اند.

۱) ۲ ۲) ۴ ۳) ۱ ۴) ۳

۱۰۳. در هنگام ترجمه‌ی mRNA می‌مقابل، کدام عبارت نادرست است؟

GCU – UAC – AUG – CCG – UAU – GCC – AUG – CUC – UAG – ACA

۱) اولین آنتی کدونی که وارد جایگاه *A* ریبوزوم می‌شود، GGC است.

۲) در مجموع ۵ کدون به هر دو جایگاه ریبوزوم وارد می‌شوند.

۳) آخرین آنتی کدونی که وارد جایگاه *A* ریبوزوم می‌شود، UAC است.

۴) در مجموع ۵ پیوند پپتیدی برقرار خواهد شد.

۱۰۴. در مورد ساختار برگ شبدری مولکول ناقل آمینواسید چند مورد نادرست است؟

الف- در بازوها، بخشی از بازهای آلی روبروی هم، فاقد رابطه مکملی هستند.

ب- در بازوی پذیرنده‌ی آمینواسید، فقط سه باز آلی هستند که در تشکیل پیوند هیدروژنی شرکت نمی‌کنند.

ج- در ساختار این مولکول، بطور معمول بیش از ۷۰ نوکلئوتید شرکت دارد.

د- بیش از ۴ نوع باز آلی نیتروژن دار در ساختار آن به کار رفته است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۰۵. هر یک از ژن‌هایی که توسط رونویسی می‌شوند، اگر دچار جهش نقطه‌ای از نوع شوند،
دچار تغییر خواهد شد.

(۱) RNA پلی‌مراز II - جانشینی - mRNA
(۲) RNA پلی‌مراز II - تغییر چارچوب - mRNA
(۳) RNA پلی‌مراز I - جانشینی - tRNA هر دو بخش
(۴) RNA پلی‌مراز I - تغییر چارچوب - فقط rRNA یک بخش
ریبوزوم ریبوزوم

۱۰۶. در مرحله ی

(۱) پایان همانند آغاز ترجمه، درون ریبوزوم، تعداد کدون‌ها دو برابر تعداد آنتی کدون‌هاست.
(۲) ادامه برخلاف پایان ترجمه، ممکن نیست توالی UAA وارد جایگاه A ریبوزوم شود.
(۳) آغاز همانند پایان ترجمه، بر اثر جابه‌جایی، کدون جدید وارد جایگاه A ریبوزوم می‌شود.
(۴) ادامه برخلاف آغاز ترجمه، ممکن نیست tRNA حاوی متیونین وارد جایگاه P ریبوزوم شود.
۱۰۷. رشته‌ی زیر الگویی برای ساخت یک mRNA است، اگر در اثر جهش، نوکلئوتید آدینین دار مورد نظر حذف شود، پس از
رونویسی و ترجمه
.....

TAC · ACG · AAT · TAA · ACA · ACT · GCT

↑
حذف

(۱) در پپتید ساخته شده، دو آمینواسید حذف می‌شوند.
(۲) پپتید ساخته شده بلندتر می‌شود.
(۳) سه tRNA به جایگاه P وارد می‌شوند.
(۴) یک دی پپتید تشکیل می‌شود.
۱۰۸. اگر یک مولکول mRNA از مکمل رشته‌ی DNA با توالی ATG - CTT - TTT - TGA رونویسی شود،
(۱) آنتی کدون‌هایی که برای ترجمه مورد استفاده قرار می‌گیرند، UAC - GAA - AAA - ACU می‌باشند.
(۲) در مرحله‌ی ادامه‌ی ترجمه، دومین پیوند پپتیدی میان آمینواسیدهای لوسین و فنیل آلانین تشکیل می‌شود.
(۳) پس از سه بار جابه‌جایی ریبوزوم روی mRNA، آنتی کدون ACU در جایگاه P قرار می‌گیرد.
(۴) در مرحله‌ی ادامه‌ی ترجمه، نخست tRNA حامل فنیل آلانین وارد جایگاه A می‌شود.
۱۰۹. کدام مورد نمی‌تواند عبارت مقابل را به درستی تکمیل کند؟ «طی سنتز کلاژن در بافت استخوانی، در مرحله‌ای از ترجمه که
.....»

(۱) بخش کوچک تر ریبوزوم به mRNA متصل می‌شود، پیوند هیدروژنی بین کدون و آنتی کدون تشکیل نمی‌شود.
(۲) پیوند پپتیدی تشکیل می‌شود، در جایگاه P ریبوزوم پیوند هیدروژنی بین کدون و آنتی کدون تشکیل نمی‌شود.
(۳) tRNAها وارد جایگاه A ریبوزوم می‌شوند، فرایند جابه‌جایی رخ می‌دهد.
(۴) پیوند هیدروژنی بین کدون و آنتی کدون شکسته می‌شود، tRNA از جایگاه P ریبوزوم خارج می‌شود.
۱۱۰. چند مورد، می‌توانند عبارت زیر را به طور صحیحی تکمیل کنند؟

«در مرحله‌ی ادامه‌ی ترجمه در ریبوزوم، همه‌ی»

الف- کدون‌ها ابتدا به جایگاه A، سپس به جایگاه P ریبوزوم وارد می‌شوند.
ب- tRNAهایی که وارد جایگاه A می‌شوند، از جایگاه P ریبوزوم را ترک می‌کنند.
ج- انواع کدون‌های موجود بر روی mRNA، می‌توانند به جایگاه A وارد شوند.
د- انواع آنتی کدون‌ها می‌توانند در جایگاه P ریبوزوم قرار بگیرند.

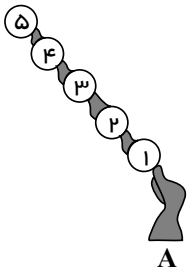
۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۱۱. در فرآیند تولید یک زنجیره‌ی پلی‌پپتیدی ممکن نیست

(۱) tRNAی که از جایگاه A به P وارد می‌شود؛ دارای آنتی کدون UAC باشد.
(۲) در حین آخرین جابه‌جایی ریبوزوم، tRNA ای وارد جایگاه آمینواسید شود.
(۳) در جایگاه پلی‌پپتید ریبوزوم، آب مصرف و در جایگاه آمینواسید، آب تولید شود.
(۴) در شروع ترجمه، بخش بزرگ ریبوزوم بعد از بخش کوچک ریبوزوم به mRNA وصل شود.

۱۱۲. چند مورد جمله‌ی رو به رو را به طور صحیحی تکمیل می‌کند؟ به طور معمول، هر مولکول RNA یوکاریوتی
 (الف) درون هسته تولید می‌شود و درون سیتوسل فعالیت می‌کند.
 (ب) دارای کدون یا آنتی کدون، خارج از هسته فعالیت دارد.
 (ج) حاصل از رونویسی، قبل از فعالیت کوتاه‌تر می‌شود.
 (د) که برای ترجمه به سیتوپلاسم می‌رود، فاقد رونوشت اینترون است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۱۳. در مورد tRNA شکل مقابل که در جایگاه A ریبوزوم قرار دارد، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) تاکنون قطعا ۴ نوع tRNA در جایگاه A، ترجمه شده است.
 (۲) آمینواسید شماره‌ی ۳ برخلاف ۱ قطعا در جایگاه A ترجمه شده است.
 (۳) ریبوزوم تاکنون به اندازه ۹ نوکلئوتید جابه‌جا شده است.
 (۴) پیوند بین آمینواسیدهای شماره‌ی ۳ و ۴ زمانی ایجاد شده است که کدون مربوط به آمینواسید شماره‌ی ۳ در جایگاه P بوده است.

۱۱۴. زمانی که tRNA آغازگر در جایگاه P ریبوزوم با مولکول mRNA پیوند دارد، ممکن نیست
 (۱) دو آنتی کدون درون ریبوزوم وجود داشته باشد.
 (۲) کدون مربوط به آمینواسید دوم وارد جایگاه P شود.
 (۳) تشکیل پیوند پپتیدی بین متیونین و آمینواسید دوم مشاهده شود.
 (۴) توالی سه نوکلئوتیدی UAA در جایگاه A ریبوزوم وجود داشته باشد.

۱۱۵. با توجه به mRNA فرضی زیر، کدام گزینه صحیح است؟

CGU · AUG · ACG · UAC · UGC · UUC · GAG · UGA · CCG

- (۱) پس از انجام چهارمین حرکت ریبوزوم، آنتی کدون CUC وارد جایگاه A ریبوزوم می‌شود.
 (۲) با قرار گیری کدون UAC در جایگاه A ریبوزوم، دومین پیوند پپتیدی در جایگاه P تشکیل می‌شود.
 (۳) پس از قرار گیری آنتی کدون ACU در جایگاه A ریبوزوم، رشته پلی پپتیدی از tRNA حامل آن جدا می‌شود.
 (۴) هنگامی که آنتی کدون AAG در جایگاه A ریبوزوم قرار دارد، کدون UAC در جایگاه P ریبوزوم می‌باشد.

۱۱۶. در فرآیند ترجمه، بلافاصله پس از انجام می‌شود.

- (۱) خروج کدون آغاز از جایگاه A ریبوزوم - تشکیل نخستین پیوند پپتیدی
 (۲) ورود آخرین tRNA به جایگاه A ریبوزوم - تشکیل آخرین پیوند پپتیدی
 (۳) خروج tRNA آغازگر از جایگاه P ریبوزوم - تشکیل نخستین پیوند پپتیدی
 (۴) ورود عامل پایان ترجمه به جایگاه P ریبوزوم - تشکیل آخرین پیوند پپتیدی

۱۱۷. در فرآیند ترجمه‌ی یک مولکول mRNA در سلول‌های پانکراس انسان، در مرحله‌ی نمی‌تواند
 (۱) ادامه UGA- توالی، به جایگاه P ریبوزوم وارد شود.
 (۲) آغاز، کدون آغاز - قبل از تکمیل ساختار ریبوزوم ترجمه شود.
 (۳) ادامه، نوعی آنزیم - تشکیل پیوند پپتیدی را در جایگاه P انجام دهد.
 (۴) پایان، عامل پایان ترجمه - پس از قرار گیری در جایگاه آمینو اسید، نوعی آنزیم را فعال کند.

۱۱۸. کدام یک از گزینه‌های زیر جمله‌ی زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در مرحله‌ای از ترجمه که ریبوزوم جابه‌جایی‌هایی به اندازه‌ی یک کدون انجام می‌دهد،»

- (۱) همانند مرحله‌ای که ریبوزوم در جایگاه A فاقد آنتی کدون می‌باشد، قطعاً در جایگاه P رشته پلی پپتیدی دیده می‌شود.
 (۲) برخلاف مراحل دیگر، در هر دو جایگاه ریبوزوم، پیوند بین کدون و آنتی کدون مشاهده می‌شود.
 (۳) همانند مرحله‌ای که در آن هیچ پیوند هیدروژنی بین نوکلئوتیدها تشکیل نمی‌شود، تنها یک آمینواسید در جایگاه A دیده می‌شود.
 (۴) برخلاف مرحله‌ای که در آن پیوند پپتیدی تشکیل می‌شود، در هر دو جایگاه ریبوزومی tRNA دیده می‌شود.

۱۱۹. در مرحله ی
 (۱) ادامه ی ترجمه، توالی UAA نمی تواند وارد ریبوزوم گردد.
 (۲) شروع ترجمه، ایجاد پیوند هیدروژنی بر خلاف شکستن آن رخ می دهد.
 (۳) ادامه ی ترجمه، در جایگاه P بر خلاف جایگاه A واکنش آنزیمی صورت می گیرد.
 (۴) پایان ترجمه، بر خلاف ادامه، شناسایی کدون صورت نمی گیرد.

۱۲۰. کدام عبارت، جمله ی روبه رو به طور نادرستی تکمیل می کند؟ در مرحله ی ادامه ی ترجمه،
 (۱) تعداد جابه جایی ریبوزوم با تعداد پیوندهای پپتیدی، در انتها برابر است.
 (۲) $tRNA$ حاوی پلی پپتید، فقط در جایگاه P قرار دارد.
 (۳) هر دو جایگاه A و P می توانند حاوی توالی AUG باشند.
 (۴) کدون پایان نمی تواند وارد جایگاه P ریبوزوم شود.

۱۲۱. در $mRNA$ فرضی زیر، پس از خروج $tRNA$ ی حاوی آنتی کدون CUC از جایگاه P ریبوزوم، $tRNA$ ی با کدام آنتی کدون در جایگاه A ریبوزوم پیوند هیدروژنی تشکیل می دهد؟

$AUG \cdot CCA \cdot AAU \cdot CCC \cdot GAG \cdot UUC \cdot UCC \cdot AUC$
 AGG (۴) AAG (۳) UUC (۲) UCC (۱)

۱۲۲. کدام عبارت جمله ی روبه رو را به طور نادرستی تکمیل می کند؟ در مرحله ی ادامه ی ترجمه،
 (۱) تعداد جابه جایی ریبوزوم با تعداد پیوندهای پپتیدی در انتها برابر است.
 (۲) $tRNA$ حاوی پلی پپتید فقط در جایگاه P قرار دارد.
 (۳) هر دو جایگاه A و P می توانند حاوی توالی AUG باشند.
 (۴) کدون پایان نمی تواند وارد جایگاه P ریبوزوم شود.

۱۲۳. کدام مورد جمله ی روبه رو را به درستی تکمیل می کند؟ «در فرآیند ترجمه، در جایگاه ، بر خلاف جایگاه»

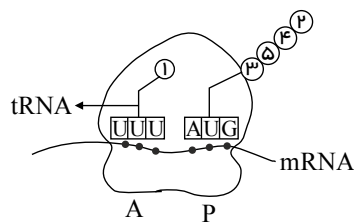
(۱) P، در مرحله ی آغاز - A در مرحله ادامه، تشکیل پیوند هیدروژنی صورت می گیرد.
 (۲) P، در مرحله ی ادامه - A در مرحله آغاز، تولید آب صورت می گیرد.
 (۳) A، در مرحله ی ادامه - P در مرحله ادامه، مصرف آب صورت می گیرد.
 (۴) P، در مرحله ی پایان - P در مرحله آغاز، مصرف آب صورت می گیرد.

۱۲۴. در هر مرحله از ترجمه وقتی آنتی کدون از کدون جدا شود، قطعاً
 (۱) در جایگاه A ریبوزوم پیوند پپتیدی تشکیل می شود.
 (۲) در جایگاه A ریبوزوم پیوند پپتیدی تشکیل شده است.
 (۳) ریبوزوم به اندازه سه نوکلئوتید جابه جا شده است.
 (۴) ریبوزوم به اندازه سه نوکلئوتید جابه جا می شود.

۱۲۵. کدام عبارت جمله ی زیر را که در مورد نوعی فعالیت که با مشارکت ریبوزومها صورت می گیرد، به درستی کامل می کند؟
 «همواره تعداد با تعداد برابر است.»

(۱) کدون - آنتی کدون
 (۲) آمینواسید - پیوند پپتیدی
 (۳) جابه جایی ریبوزوم - پیوند پپتیدی
 (۴) کدونهایی که وارد جایگاه A می شوند - آنتی کدونهایی که وارد جایگاه A می شوند.

۱۳۳. در مورد شکل مقابل که مراحل سنتز پروتئین را در یک سلول باکتری نشان می‌دهد، چند جمله درست است؟

- الف) آمینواسید شماره ۳، متیونین است.
 ب) اولین پیوند پپتیدی که در این رشته تشکیل شده است، بین آمینواسیدهای ۲ و ۴ بوده است.
 ج) پیوند پپتیدی بعدی بین آمینواسیدهای ۳ و ۱ در جایگاه P تشکیل می‌شود.
 د) پنجمین آمینواسید این رشته ی پلی پپتیدی فنیل آلانین می‌باشد.

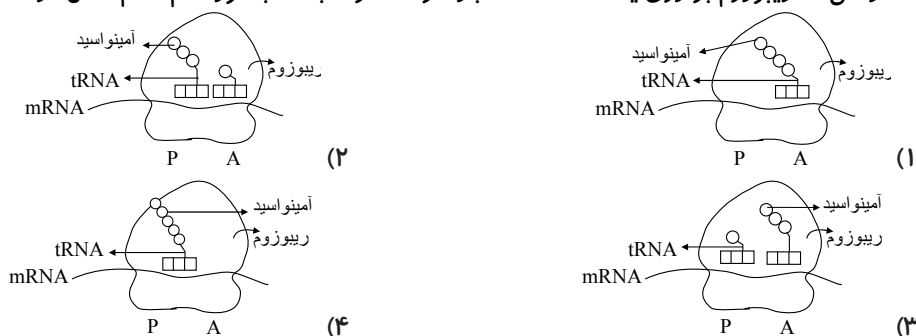
- ۱ (۱) ۲ (۲)
 ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۳۴. چه تعدادی از موارد زیر نادرست هستند؟

- الف- تعداد نوکلئوتیدهای هر حلقه tRNA یکسان است.
 ب- آمینواسید به ریبونوکلئوتیدی متصل می‌شود که آن نوکلئوتید دارای ۳ حلقه آلی است.
 ج- بدون وجود کدون AUG، امکان تشکیل پلی پپتید از mRNA وجود ندارد.
 د- در مرحله آغاز ترجمه هیچ پیوندی میان نوکلئوتیدها برقرار نمی‌شود.

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۳۵. زمانی که ریبوزوم بر روی یک mRNA، ۴ بار حرکت کرده باشد، به‌طور حتم کدام شکل درست خواهد بود؟

۱۳۶. چند جمله در مورد mRNAهای درون سلول‌های پروکاریوتی نادرست است؟

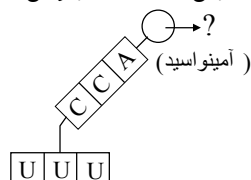
- الف) با کدون AUG شروع می‌شوند و به کدون پایان ترجمه ختم می‌شوند.
 ب) رونوشت جایگاه شروع رونویسی در سطح این مولکول‌ها، همواره ریبونوکلئوتیدی ایت که آدنین دارد.
 ج) کدون AUG در سطح این مولکول به معنای سنتز آمینواسید متیونین، درون سلول است.
 د) این مولکول‌ها پس از رونویسی، تغییرات می‌کنند و سپس ریبوزوم‌ها به آن‌ها متصل می‌شوند.

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۳۷. در مرحله‌ی آغاز ترجمه‌ی پروتئین میوزین درون سلول ماهیچه‌ی اسکلتی چهار سر ران، (با تغییر)

- ۱) ساختار ریبوزوم کامل می‌شود و آماده‌ی دریافت اولین tRNA به جایگاه A خواهد بود.
 ۲) هم زمان با ورود tRNA به جایگاه P، بخش کوچک ریبوزوم به mRNA متصل می‌شود.
 ۳) اولین پیوند پپتیدی، درون جایگاه A ریبوزوم تشکیل می‌شود.
 ۴) هم زمان با جابه‌جایی ریبوزوم، tRNA آغازگر جایگاه P را ترک می‌کند.

۱۳۸. نام آمینواسید مشخص شده در شکل مقابل با توجه به کدون‌های (فنیل آلانین: -UUU پرولین: -CCA لیزین: -AAA ترئونین: -ACC) چیست؟

- ۱) فنیل آلانین
 ۲) لیزین
 ۳) پرولین
 ۴) ترئونین

۱۴۶. کدام عبارت در مورد فرآیند ترجمه، درست است؟
 (۱) پلی‌پپتید حاصل در جایگاه A ریبوزوم از tRNA جدا می‌شود.
 (۲) در مرحله‌ی ادامه، tRNA همراه پلی‌پپتید به جایگاه P منتقل می‌شود.
 (۳) در مرحله‌ی آغاز، رابطه‌ی مکملی بین کدون آغاز و ریبوزوم برقرار می‌شود.
 (۴) دومین و آخرین کدون از جایگاه A وارد ریبوزوم و از جایگاه P خارج می‌شوند.
۱۴۷. کدام گزینه، عبارت "تمام tRNA ها درون سلول‌های گیاهی " را بدرستی تکمیل می‌کند؟
 (۱) حمل‌کننده آمینو اسیدی بوده و توالی CAA را دارند.
 (۲) از جایگاه A وارد ریبوزوم می‌شوند و از جایگاه P ریبوزوم را ترک می‌کنند.
 (۳) با توجه به نوع کدون خود، آمینو اسید خاصی را حمل می‌کنند.
 (۴) بین بازهای ریبونوکلئیدهای خود، پیوند هیدروژنی دارند.
۱۴۸. در استافیلوکوکوس اورئوس، بلافاصله پس از آنکه ساختار ریبوزوم برای ترجمه کامل گردید،
 (۱) tRNA مربوط به رمز دوم، وارد جایگاه A می‌شود.
 (۲) پیوند بین متیونین و tRNA آغازگر گسسته می‌شود.
 (۳) tRNA آغازگر با کدون آغاز، رابطه‌ی مکملی برقرار می‌کند.
 (۴) پیوند پپتیدی بین متیونین و دومین آمینواسید ایجاد می‌شود.
۱۴۹. ژن سازنده کراتین بدن وجود داشته و در سلول‌های پوست بیان می‌شود.
 (۱) فقط در سلول‌های پوست - همه
 (۲) فقط در سلول‌های پوست - انواع خاصی از
 (۳) در همه‌ی سلول‌های هسته دار - همه‌ی
 (۴) در همه‌ی سلول‌های هسته دار - انواع خاصی از

ژن‌های گسسته

۱۵۰. هر ژن یوکاریوتی هر ژن پروکاریوتی
 (۱) همانند - تحت کنترل یک راه انداز قرار دارد.
 (۲) برخلاف - گسسته است.
 (۳) همانند - دارای یک جایگاه شروع رونویسی است.
 (۴) برخلاف - دارای یک رشته‌ی الگو برای رونویسی است.
۱۵۱. یک مولکول mRNA نابالغ ۵۰۰ نوکلئوتیدی، دارای رونوشت ۲ اینترون است. هر کدام از اینترون‌ها ۳۰ نوکلئوتید دارند. بخش ساختاری ژنی که mRNA از آن رونویسی شده است، چند جفت نوکلئوتید دارد؟
 (۱) ۳۸۰ (۲) ۴۴۰ (۳) ۵۰۰ (۴) ۵۶۰
۱۵۲. بخش ساختاری یک ژن فرضی، دارای ۶۰۰ نوکلئوتید و ۴ اگزون بوده و هر یک از اینترون‌های آن دارای ۵۰ نوکلئوتید است. mRNA بالغ رونویسی شده از این بخش ژن، چند نوکلئوتید خواهد داشت؟ (فرض کنید در طی بالغ شدن، نوکلئوتیدی به RNA اضافه نشود).
 (۱) ۱۵۰ (۲) ۲۲۵ (۳) ۲۵۰ (۴) ۴۵۰
۱۵۳. یکی از تغییرات درون هسته‌ای در اغلب RNAهای یوکاریوتی است.
 (۱) حذف رونوشت اینترون
 (۲) اتصال رونوشت‌های اگزون به هم
 (۳) تغییر در تعداد حلقه‌های شیمیایی
 (۴) تغییر در نوع آنزیم سازنده
۱۵۴. اگر اشرشیاکلاهی در محیط فاقد لاکتوز قرار گیرد،
 (۱) سنتز mRNAی تک ژنی اپران لک متوقف می‌شود.
 (۲) اتصال RNA پلی‌مراز II به اپراتور مختل می‌شود.
 (۳) رونویسی از ژن تنظیم‌کننده ادامه می‌یابد.
 (۴) تغییراتی در شکل پروتئین تنظیم‌کننده ایجاد می‌شود.

تنظیم بیان ژن

۱۵۵. کدام مطلب درست است؟

- ۱) در سنجاقک همه‌ی توالی‌های افزاینده، رونویسی می‌شوند.
- ۲) نقش پروتئین تنظیمی در اپران لک ای کلای، عکس نقش فعال کننده در آمیب است.
- ۳) تفاوت سلول‌های سوماتیک گندم به علت تفاوت ماده‌ی ژنتیک آن‌ها است.
- ۴) همه‌ی ژن‌های پشه، در همه‌ی سلول‌هایش بیان می‌شوند.

۱۵۶. در یوکاریوت‌ها،
 ۱) تنظیم بیان ژن، عمدتاً در هنگام پایان رونویسی انجام می‌شود.

۲) کدون‌ها به آمینو اسیدهای ویژه‌ی خود متصل می‌شوند.

۳) RNA پلی‌مرازها به تنهایی توانایی شناسایی راه‌انداز را ندارد.

۴) ریبوزوم‌ها، می‌توانند ترجمه را قبل از تکمیل رونویسی شروع کنند.

۱۵۷. عاملی که سبب فعال شدن اپران لک می‌شود،
 ۱) محصول ژن تنظیم کننده است.

۲) در ساختار خود، آمینواسید دارد.

۳) ماهیت هیدرات کربنی دارد.

۱۵۸. وقتی لاکتوز در اختیار باکتری نباشد، قطعا درون سلول
 ۱) مقدار تولید مونوساکاریدها کاهش می‌یابد.

۲) عامل تنظیم کننده روی بخش تنظیم کننده قرار می‌گیرد.

۳) تولید آنزیم برای تجزیه‌ی مونوساکاریدها متوقف می‌شود.

۴) رونویسی از ژن تولید کننده‌ی پروتئین تنظیمی ادامه می‌یابد.

۱۵۹. هنگام بیان اپران لک در باکتری اکلای،
 ۱) از ترجمه‌ی هر مولکول mRNA، سه نوع پلی‌پپتیدی ساخته می‌شود.

۲) از روی هر ژن ساختاری یک مولکول mRNA ساخته می‌شود.

۳) ژن تنظیم کننده، عامل تنظیم کننده می‌سازد.

۴) آلولاکتوز وارد باکتری می‌شود.

۱۶۰. در انسان، ژن یا ژن‌های سازنده درون هسته‌ی سلول‌های رونویسی می‌شود.

۱) آنزیم محدودکننده - جنسی

۲) هورمون انسولین - ماهیچه‌ای

۳) عوامل رونویسی - عصبی

۴) RNA پلی‌مراز - قرمز بالغ خون

۱۶۱. کدام عبارت در مورد اپران لک، نادرست است؟
 ۱) در حضور آلولاکتوز، اپران روشن است.

۲) با حضور مهار کننده در اپراتور، اپران خاموش است.

۳) محصول هر بار رونویسی آن، یک مولکول اسید نوکلئیک است.

۴) محصول ترجمه‌ی آن، یک مولکول پلی‌پپتید است.

۱۶۲. کدام مورد عبارت زیر را به درستی تکمیل نمی‌کند؟
 «در باکتری اشیریشیاکلای موجود در دستگاه گوارش انسان،»

۱) RNA پلی‌مراز پروکاریوتی، می‌تواند در هر بار رونویسی از اپران لک، یک mRNAی چند ژنی بسازد.

۲) محصولات اپران لک، آنزیم‌هایی هستند که فقط در تجزیه‌ی لاکتوز دخالت دارند.

۳) در حضور لاکتوز غلظت سه نوع آنزیم، هماهنگ با هم افزایش می‌یابد.

۴) اپراتور ممکن است فقط در تنظیم بیان یک ژن دخالت داشته باشد.

۱۶۳. زمانی که یک عامل تنظیمی به پروتئین تنظیمی متصل می‌شود،
 (۱) یک mRNA چندزنی ساخته می‌شود.
 (۲) RNA پلی‌مراز از روی اپراتور عبور می‌کند.
 (۳) یک حلقه از DNA، در کنار RAN پلی‌مراز قرار می‌گیرد.
 (۴) عوامل رونویسی متصل به راه انداز فعال می‌شوند.
۱۶۴. محصول ژن تنظیم کننده‌ی اپران لک،
 (۱) با اتصال به اپراتور، اپران را روشن می‌کند.
 (۲) با اتصال به عامل تنظیم کننده، تغییر شکل می‌دهد.
 (۳) همراه RNA پلی‌مراز روی اپراتور قرار می‌گیرد.
 (۴) در نبود آلولاکتوز روی راه انداز قرار می‌گیرد.
۱۶۵. وقتی لاکتوز در اختیار باکتری نباشد، درون سلول
 (۱) عامل تنظیم کننده روی اپراتور قرار می‌گیرد.
 (۲) تولید آلولاکتوز و پروتئین تنظیم کننده متوقف می‌شود.
 (۳) تولید آنزیم برای تجزیه‌ی دی‌ساکاریدها کاهش می‌یابد.
 (۴) پروتئین تنظیمی مجاور جایگاه آغاز رونویسی به اپران متصل می‌شود.
۱۶۶. توالی راه‌انداز ژن تنظیم کننده، دارای باز آلی بوده و
 (۱) تیمن- رونویسی می‌شود.
 (۲) یوراسیل- رونویسی می‌شود.
 (۳) تیمین- رونویسی نمی‌شود.
 (۴) یوراسیل- رونویسی نمی‌شود.
۱۶۷. اگر باکتری E.coli در محیط واجد لاکتوز و فاقد گلوکز قرار گیرد،
 (۱) رونویسی از ژن تنظیم کننده متوقف می‌شود.
 (۲) تغییراتی در شکل پروتئین مهارکننده صورت می‌گیرد.
 (۳) سنتز mRNA تک‌زنی اپران لک ادامه می‌یابد.
 (۴) عوامل رونویسی به راه انداز اپران لک متصل می‌گردند.
۱۶۸. در مورد عامل مولد کزاز کدام عبارت درست است؟
 (۱) شناسایی راه انداز به کمک پروتئین‌های ویژه‌ی متعددی صورت می‌گیرد.
 (۲) چندین ژن ساختاری می‌توانند همگی به کمک یک راه انداز رونویسی شوند.
 (۳) رونویسی توسط سه نوع آنزیم RNA پلی‌مراز صورت می‌گیرد.
 (۴) تنظیم بیان ژن غالباً در هنگام شروع رونویسی انجام می‌شود.
۱۶۹. هنگام بیان هر نوع ژنی به طور قطع،
 (۱) پیوندهای پپتیدی برقرار می‌شوند.
 (۲) پیوندهای فسفودی‌استر تشکیل می‌شوند.
 (۳) مولکول ریبونوکلیک اسید ناقل، استفاده می‌شود.
 (۴) پیوندهای فسفودی‌استر تجزیه می‌شوند.
۱۷۰. با توجه به اپران لک در اشریشیاکلای می‌توان گفت که پس از اتصال
 (۱) پروتئین تنظیم کننده به عامل تنظیم کننده، RNA پلی‌مراز از روی راه اندازی عبور می‌کند.
 (۲) عامل تنظیم کننده به اپراتور، فرآیند رونویسی از ژن‌ها متوقف می‌شود.
 (۳) پروتئین تنظیم کننده به مهار کننده، RNA پلی‌مراز در بخش تنظیم کننده‌ی ژن قرار می‌گیرد.
 (۴) مهار کننده به اپراتور، تولید mRNA تک‌زنی متوقف می‌شود.
۱۷۱. تنظیم بیان ژن در پروکاریوت یوکاریوت می‌تواند
 (۱) همانند- قبل از رونویسی صورت پذیرد.
 (۲) همانند- بعد از ترجمه درون شبکه‌ی آندوپلاسمی زبر صورت پذیرد.
 (۳) برخلاف- قبل از رونویسی صورت پذیرد.
 (۴) برخلاف- بعد از ترجمه صورت پذیرد.
۱۷۲. mRNAهای تک‌زنی mRNAهای چندزنی
 (۱) برخلاف- فقط توسط RNA پلی‌مراز II ساخته می‌شوند. (۲) همانند- فقط یک کدون AUG و یک کدون پایان دارند.
 (۳) برخلاف- همواره به یک نوع پلی‌پپتید ترجمه می‌شوند. (۴) همانند- قبل از ترجمه نیاز به خروج از شیریه‌ی هسته دارند.

۱۷۳. در ارتباط با عوامل رونویسی، کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) RNA رابطه‌ی بین DNA و آن‌ها را برقرار می‌کند.
- ۲) سبب تقویت رونویسی از توالی افزاینده می‌شوند.
- ۳) بعضی از آن‌ها موسوم به فعال‌کننده در هسته تولید می‌شوند.
- ۴) متعدّدند و با ایجاد ترکیب‌های مختلف غالباً در ادامه‌ی رونویسی نقش دارند.

۱۷۴. در اپران لک،

- ۱) بخش تنظیمی، حاوی ژن‌هایی برای تولید آنزیم‌های جذب و متابولیسم لاکتوز است.
- ۲) اتصال آلولاکتوز به مهارکننده، مانع از حرکت رو به جلوی RNA پلی‌مراز می‌شود.
- ۳) mRNA تولید شده، چند ژنی است و پس از ترجمه غلظت آنزیم‌ها را همزمان با هم بالا می‌برد.
- ۴) ژن تنظیم‌کننده mRNA را می‌سازد که باعث تولید عامل تنظیم‌کننده می‌شود.

۱۷۵. به طور طبیعی ممکن نیست در بدن یک انسان سالم،

- ۱) دو سلول مختلف، در بیان یک نوع ژن مشابه هم باشند.
- ۲) بیان یک ژن در سلول روی بیان ژن دیگر در همان سلول مؤثر باشد.
- ۳) بیان یک ژن در یک سلول روی بیان ژن‌های دیگر سلول‌ها مؤثر باشد.
- ۴) بیان هر ژن وابسته به گروهی از پروتئین‌ها به نام عوامل رونویسی در هسته باشد.

۱۷۶. کدام عبارت در ارتباط با اپران لک مغایرت ندارد؟

- ۱) پس از روشن شدن مقدار گلوکز را در سیتوپلاسم اشیریشیاکلای افزایش می‌دهد.
- ۲) بخش تنظیمی آن در حضور مهارکننده مانع از تولید سه نوع RNA پیک می‌شود.
- ۳) با جذب آلولاکتوز توسط اشیریشیاکلای، پروتئین بزرگی از اپراتور جدا می‌شود.
- ۴) بدون حضور عامل تنظیم‌کننده، اتصال RNA پلی‌مراز به راه انداز غیرممکن است.

۱۷۷. کدام مورد عبارت زیر را به درستی تکمیل نمی‌کند؟

«در باکتری اشیریشیاکلای موجود در دستگاه گوارش انسان

- ۱) RNA پلی‌مراز پروکاریوتی، می‌تواند در هر بار رونویسی از اپران لک یک mRNA چند ژنی بسازد.
- ۲) محصولات اپران لک، آنزیم‌هایی هستند که فقط در تجزیه‌ی لاکتوز دخالت دارند.
- ۳) در حضور لاکتوز غلظت سه نوع آنزیم، هماهنگ با هم افزایش می‌یابد.
- ۴) اپراتور ممکن است فقط در تنظیم بیان یک ژن دخالت داشته باشد.

۱۷۸. در بیان ژن آنزیم تجزیه‌کننده لاکتوز در باکتری E.coli که در دستگاه گوارشی انسان زندگی می‌کند، در صورتی که غلظت لاکتوز در محیط روبه کاهش بگذارد، کدام واقعه از بیان ژن آنزیم‌های مربوط به جذب و تجزیه لاکتوز جلوگیری می‌کند؟

- ۱) اتصال عامل تنظیم‌کننده و بخش تنظیم‌کننده ژن به یکدیگر
- ۲) اتصال محصول رونویسی ژن تنظیم‌کننده و اپراتور به یکدیگر
- ۳) اتصال اپراتور و پروتئین تنظیم‌کننده به یکدیگر
- ۴) اتصال پروتئین تنظیم‌کننده و ژن تنظیم‌کننده به یکدیگر

۱۷۹. کدام عبارت درست است؟

- ۱) در صورت وجود لاکتوز در محیط کشت E.coli، قطعاً mRNA چند ژنی از روی اپران لک رونویسی می‌شود.
- ۲) در تریکودینا، توالی افزاینده همواره هزاران نوکلئوتید تا ژن فاصله دارد.
- ۳) در صورت فقدان لاکتوز در محیط کشت E.coli، قطعاً رونویسی از روی ژن تنظیم‌کننده‌ی اپران لک متوقف می‌شود.
- ۴) در تریکودینا، توالی افزاینده برخلاف فعال‌کننده، توسط آنزیم DNA پلی‌مراز پدید می‌آید.

۱۸۰. هنگام تنظیم رونویسی در یوکاریوت‌ها، چند مورد درست است؟

- الف- یک عامل رونویسی به راه انداز و بیش از یک عامل رونویسی به افزاینده متصل می‌شود.
 ب- پس از ایجاد حلقه در DNA، عوامل رونویسی که در مجاورت جایگاه آغاز رونویسی قرار داشتند، فعال می‌شوند.
 ج- پس از اتصال RNA پلیمرز به راه انداز، بین راه انداز و توالی افزاینده در بخش تنظیمی، حلقه تشکیل می‌شود.
 د- اتصال فعال کننده به DNA زودتر از اتصال سایر عوامل رونویسی به ژن انجام می‌شود.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۸۱. چند مورد عبارت مقابل را به طور صحیحی تکمیل نمی‌کند؟ «به طور معمول، ممکن نیست در یک اپران اشیریشیاکلای»

- الف) در تنظیم بیان ژن، بیش از یک توالی تنظیمی نقش داشته باشد.
 ب) تنها از روی یک ژن رمز کننده‌ی زنجیره‌ی پلی پپتیدی رونویسی شود.
 ج) یک راه انداز به طور مستقیم بیان چند ژن را تحت کنترل داشته باشد.

۱ (۱) صفر ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴)

۱۸۲. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- «در E.Coli زمانی که اپران لک روشن است»
 الف) همانند زمانی که خاموش است باکتری نسبت به لاکتوز نفوذپذیر است.
 ب) گلوکز برخلاف لاکتوز در محیط وجود ندارد.
 ج) رونویسی از ژن تنظیم کننده صورت می‌گیرد.
 د) یک نوع mRNA سه ژنی از روی اپران لک ساخته می‌شود.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۸۳. محصول ژن تنظیم کننده در تحقیقات ژاکوب و مونو،»

- ۱) پس از روشن شدن اپران لک از اپراتور جدا می‌شود.
 ۲) پروتئین بزرگی است که مانع از اتصال عامل تنظیمی به اپراتور می‌شود.
 ۳) پس از تولید و ورود به هسته به بخش تنظیمی اپران لک می‌چسبد.
 ۴) پروتئین تنظیمی است که مانع از تولید آنزیم جذب لاکتوز می‌شود.

۱۸۴. همه‌ی عوامل رونویسی»

- ۱) نقش‌های مشابهی در تنظیم بیان ژن دارند.
 ۲) پس از تولید در سیتوپلاسم، به درون هسته منتقل می‌شوند.
 ۳) متصل به افزاینده، در تماس مستقیم با RNA پلی‌مراز قرار می‌گیرند.
 ۴) متصل به راه انداز، همراه RNA پلی‌مراز در مرحله‌ی سوم رونویسی مشارکت دارند.

۱۸۵. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- «در E.Coli زمانی که اپران لک روشن است،...»
 الف) همانند زمانی که خاموش است باکتری نسبت به لاکتوز نفوذپذیر است.
 ب) گلوکز بر خلاف لاکتوز در محیط وجود ندارد.
 ج) رونویسی از ژن تنظیم کننده صورت می‌گیرد.
 د) یک نوع mRNA سه ژنی از روی اپران لک ساخته می‌شود.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۸۶. کدام مورد عبارت زیر را به درستی تکمیل نمی‌کند؟

- «در باکتری اشیریشیاکلای موجود در دستگاه گوارش انسان»
 ۱) RNA پلی‌مراز پروکاریوتی، می‌تواند در هر بار رونویسی از اپران لک یک mRNA چند ژنی بسازد.
 ۲) محصولات اپران لک، آنزیم‌هایی هستند که فقط در تجزیه‌ی لاکتوز دخالت دارند.
 ۳) در حضور لاکتوز غلظت سه نوع آنزیم، هماهنگ با هم افزایش می‌یابد.
 ۴) اپراتور ممکن است فقط در تنظیم بیان یک ژن دخالت داشته باشد.

۱۹۴. در تنظیم بیان ژن در *E.coli*.....
- ۱) جهش تغییر چارچوب در ژن تنظیم کننده، الزاماً مانع از بیان اپران لک می‌شود.
 - ۲) با اتصال عامل تنظیم کننده به بخشی از ناحیه‌ی تنظیم کننده، اپران لک روشن می‌شود.
 - ۳) با اتصال آلولاکتوز به بخشی از پروتئین تنظیم کننده، در نهایت نفوذپذیری غشای باکتری افزایش می‌یابد.
 - ۴) رونویسی از اپران لک و ژن تنظیم کننده در پاسخ به تغییر شرایط محیط، تغییر می‌کند.
۱۹۵. کدام موارد در ارتباط با اپران لک صحیح می‌باشد؟
- الف - مولکولی که عامل تنظیمی به آن متصل می‌شود، در غیاب لاکتوز در سیتوپلاسم یافت می‌شود.
 - ب - وقتی لاکتوز در محیط نیست، آنزیم‌های جذب و تجزیه کننده لاکتوز وجود ندارند.
 - ج - واحدهای تشکیل دهنده بخش تنظیمی همانند واحدهای سازنده عامل تنظیمی از مواد آلی کربن دار هستند.
 - د - عامل تنظیمی در روده انسان پس از جذب توسط باکتری باعث حرکت *RNA* پلی مرز روی *DNA* می‌شود.
- ۱ الف و ج ۲ ب و ج ۳ ب و د ۴ الف و د
۱۹۶. کدام عبارت جمله‌ی مقابل را نادرست تکمیل می‌کند؟ در باکتری ا.کلای،.....
- ۱) قبل از بیان ژن‌های اپران لک، امکان جذب لاکتوز وجود دارد.
 - ۲) بیان ژن‌های اپران لک، نمی‌تواند منجر به تولید پروتئین تنظیم کننده شود.
 - ۳) لاکتوز به ماده‌ای تبدیل می‌شود که می‌تواند شکل مهار کننده را تغییر دهد.
 - ۴) همه‌ی انواع نوکلئیک اسیدهای موجود در سلول توسط یک نوع آنزیم پلی مرز ساخته شده‌اند.
۱۹۷. کدام عبارت در مورد عوامل رونویسی صحیح است؟
- ۱) محل‌های اتصال آن‌ها نمی‌توانند دارای توالی نوکلئوتیدی الگو، برای ساخت *RNA* باشند.
 - ۲) متعدد هستند و با ایجاد ترکیب‌های مختلف می‌توانند روی تولید *mRNA*‌های چند ژنی تأثیر بگذارند.
 - ۳) برای تولید آن‌ها در سیتوپلاسم، ریبوزوم‌های متنوعی از نظر اندازه و ساختار دخالت دارند.
 - ۴) با حضورشان در هسته‌ی یک سلول، بیان هر ژنی در سلول توسط آنزیم‌های اختصاصی، امکان پذیر خواهد بود.
۱۹۸. در جاندار مورد مطالعه‌ی ژاکوب و مونو ممکن نیست در غیاب عامل تنظیمی.....
- ۱) رونویسی از ژن تنظیمی ادامه یابد.
 - ۲) هیچ یک از مراحل رونویسی اپران لک رخ دهد.
 - ۳) راه‌اندازهای ژن‌های ساختاری اپران لک توسط *RNA* پلی مرز شناسایی شوند.
 - ۴) پروتئین تنظیم کننده به بخش تنظیمی بین جایگاه آغاز رونویسی و راه‌انداز متصل شود.
۱۹۹. چند مورد صحیح است؟
- الف) عوامل رونویسی متصل به راه‌انداز می‌توانند عوامل رونویسی متصل به توالی افزایش دهنده را فعال کنند.
 - ب) برای رونویسی هر یک از ژن‌های یوکاریوتی نیاز به تشکیل حلقه در *DNA* است.
 - ج) عوامل رونویسی توسط ژن‌های متعددی رمز می‌شوند.
 - د) اگر پروتئینی بتواند به تنهایی به راه‌انداز ژن یوکاریوتی متصل شود، قطعاً *RNA* پلی مرز نیست.
- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)
۲۰۰. سلول‌هایی با نمی‌توانند داشته باشند.
- ۱) ژن‌های یکسان - فنوتیپ متفاوت
 - ۲) فنوتیپ‌های متفاوت - ژن‌های یکسانی
 - ۳) *mRNA* تک ژنی - یک نوع آنزیم *RNA* پلی مرز
 - ۴) *mRNA* ی چند ژنی - ریبوزوم‌هایی با اندازه‌های متفاوت
۲۰۱. کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌نماید؟
«توالی افزایش دهنده راه‌انداز،»

- ۱) برخلاف - همواره از جایگاه آغاز رونویسی فاصله دارد.
 - ۲) همانند - در شروع رونویسی دخالت دارد.
 - ۳) برخلاف - رونویسی نمی‌شود.
 - ۴) همانند - به پروتئین‌های مخصوصی به نام عوامل رونویسی متصل می‌شود.
۲۰۲. نوعی جاندار تک سلولی می‌تواند با واکوئل ضرباندار محیط درونی خود را تنظیم کند. کدام عبارت، در مورد این جاندار نادریست است؟

- ۱) به طور معمول، هر ژن بیش از یک توالی تنظیمی دارد.
- ۲) تنظیم بیان هر ژن، همواره در سطح رونویسی انجام می‌گیرد.
- ۳) ممکن نیست در محل رونویسی اغلب ژن‌ها، ترجمه هم صورت بگیرد.
- ۴) *RNA* پلی‌مراز سازنده *RNA* ریبوزومی نمی‌تواند *mRNA* بسازد.

۲۰۳. در تنظیم بیان ژن پروکاریوت‌ها، هر سدی که مانع حرکت آنزیم *RNA* پلی‌مراز بر روی ژن شود، هر عاملی که سبب شناسایی راه‌انداز توسط *RNA* پلی‌مرازهای یوکاریوتی می‌شود،
- ۱) همانند - دارای پیوند پپتیدی بوده و در سیتوپلاسم ساخته می‌شود.
 - ۲) همانند - دارای پیوند فسفودی‌استر بوده و در هسته ساخته نمی‌شود.
 - ۳) برخلاف - دارای پیوند پپتیدی بوده و در سیتوپلاسم ساخته می‌شود.
 - ۴) برخلاف - دارای پیوند فسفودی‌استر بوده و در هسته ساخته نمی‌شود.

۲۰۴. اگر در محیط باکتری *E. coli* لاکتوز یافت نشود پس از اتصال
- ۱) عامل تنظیم کننده به پروتئین تنظیم کننده، تغییراتی در شکل پروتئین تنظیم کننده ایجاد می‌شود.
 - ۲) پروتئین تنظیم کننده به اپراتور، تولید عامل تنظیم کننده ادامه خواهد داشت.
 - ۳) پروتئین تنظیم کننده به بخش تنظیم کننده اپران لک، رونویسی از ژن تنظیم کننده ادامه پیدا خواهد کرد.
 - ۴) عوامل رونویسی به راه‌انداز، سدی در مقابل حرکت *RNA* پلی‌مراز ایجاد خواهد کرد.

۲۰۵. کدام گزینه، جمله زیر را به طور نادریست کامل می‌کند؟
پس از اضافه کردن لاکتوز به محیط کشت باکتری *E. coli*
- ۱) با اتصال آلولاکتوز به پروتئین مهار کننده، تغییراتی در شکل سه بعدی پروتئین ایجاد می‌شود.
 - ۲) بعد از عبور لاکتوز از غشاء باکتری، مهار کننده اپران لک تغییر می‌کند و از *DNA* جدا می‌شود.
 - ۳) غلظت سه آنزیم مورد نیاز برای متابولیسم لاکتوز، هماهنگ با هم افزایش می‌یابد.
 - ۴) با اتصال آلولاکتوز به اپراتور، مانع حرکت *RNA* پلی‌مراز برداشته می‌شود.

۲۰۶. هر تنظیم بیان ژنی (با تغییر)
- ۱) با دخالت پروتئین‌های درون هسته صورت می‌گیرد.
 - ۲) با رشد و نمو جاندار همراه بوده و سبب تمایز سلول می‌شود.
 - ۳) قطعاً به تولید مولکول‌هایی با پیوند فسفودی‌استر منجر می‌شود.
 - ۴) اگر در سطح رونویسی باشد، قطعاً با رونویسی همزمان از دو رشته ژن ممکن نیست.

۲۰۷. در طی بیان ژن هموگلوبین چند مورد از موارد زیر را می‌توان مشاهده نمود؟
الف) اتصال مستقیم پروتئینی به راه‌انداز	ب) اتصال دو نوع عامل رونویسی مختلف به یکدیگر
ج) اتصال فعال کننده به راه‌انداز	د) اتصال <i>RNA</i> پلی‌مراز به راه‌انداز
۱ (۱)	۲ (۲)
	۳ (۳)
	۴ (۴)

۲۰۸. در زمانی که لاکتوز در محیط کشت باکتری *E. coli* وجود دارد،

- (۱) پروتئین مهار کننده درون باکتری، دیگر سنتز نمی‌شود.
 (۲) بخش تنظیمی اپران لک رونویسی می‌شود.
 (۳) ژن تنظیم کننده همچنان رونویسی می‌شود.
 (۴) رونویسی از بخش ساختاری اپران لاکتوز متوقف می‌شود.
۲۰۹. در بیان ژن آنزیم تجزیه کننده لاکتوز در باکتری *E. coli* که در دستگاه گوارشی انسان زندگی می‌کند. در صورتی که غلظت لاکتوز در محیط رو به کاهش بگذارد، کدام واقعه از بیان ژن آنزیم‌های مربوط به جذب و تجزیه لاکتوز جلوگیری می‌کند؟
- (۱) اتصال عامل تنظیم کننده و بخش تنظیم کننده ژن به یکدیگر
 (۲) اتصال محصول رونویسی ژن تنظیم کننده و اپراتور به یکدیگر
 (۳) اتصال اپراتور و پروتئین تنظیم کننده به یکدیگر
 (۴) اتصال پروتئین تنظیم کننده و ژن تنظیم کننده به یکدیگر
۲۱۰. در اپران لک، در غیاب روی اپراتور و روی راه انداز قرار می‌گیرد.
- (۱) لاکتوز، پروتئین مهار کننده - عامل تنظیمی
 (۲) عامل تنظیمی، پروتئین تنظیمی - RNA پلی‌مراز
 (۳) آلولاکتوز، RNA پلی‌مراز - پروتئین تنظیمی
 (۴) پروتئین تنظیمی، عامل تنظیمی - RNA پلی‌مراز
۲۱۱. در اپران لک اشیریشیا کلای، به دنبال
 (۱) کاهش در میزان رونویسی از ژن تنظیم کننده گالاکتوز کمتری درون سلول تولید می‌شود.
 (۲) افزایش مصرف فقط مواد لبنی توسط انسان، مهار کننده نمی‌تواند به اپراتور متصل بماند.
 (۳) اشغال شدن اپراتور ژن تنظیم کننده با مهار کننده، بیان همه ژن‌های اپران کاهش می‌یابد.
 (۴) جدا شدن عامل تنظیم کننده از پروتئین تنظیم کننده، RNA پلی‌مراز روی اپراتور حرکت می‌کند.
۲۱۲. کدام عبارت، درباره‌ی تنظیم بیان ژن‌های اپران لک اشیریشیا کلای درست است؟
 (۱) با اتصال عامل تنظیم کننده به پروتئین تنظیم کننده، نفوذپذیری غشای سلول تغییر می‌کند.
 (۲) اشغال توالی اپراتور توسط عامل تنظیم کننده، مانع از بیان هر یک از ژن‌های ساختمانی می‌شود.
 (۳) با جهش در ژن تنظیم کننده، تولید عامل تنظیم کننده در سیتوسل متوقف می‌شود.
 (۴) هر بخش تنظیمی اپران لک، قطعاً دارای دئوکسی ریبونوکلوئوتیدی برای رونویسی است.
۲۱۳. اگر در محیط باکتری ای کلای لاکتوز یافت نشود، حتی پس از اتصال
 (۱) عامل تنظیم کننده به پروتئین تنظیم کننده، mRNA ی چند ژنی ساخته خواهد شد.
 (۲) پروتئین تنظیم کننده به اپراتور، تولید عامل تنظیم کننده ادامه خواهد داشت.
 (۳) مهار کننده به اپراتور، رونویسی از ژن تنظیم کننده ادامه پیدا خواهد کرد.
 (۴) عوامل رونویسی به راه انداز، سدی در مقابل حرکت RNA پلی‌مراز ایجاد خواهد کرد.
۲۱۴. کدام عبارت، درباره‌ی تنظیم بیان ژن‌های اپران لک اشیریشیا کلای نادرست است؟
 (۱) ژن تنظیم کننده و ژن‌های ساختاری با یک نوع آنزیم رونویسی می‌شوند.
 (۲) بیان ژن تنظیم کننده می‌تواند با عدم بیان ژن‌های ساختاری هم‌زمان شود.
 (۳) ترکیبی دی‌ساکاریدی می‌تواند پس از عبور از غشای پلاسمایی به پروتئین تنظیم کننده متصل شود.
 (۴) به دنبال بروز تغییراتی در شکل پروتئین مهار کننده، امکان رونویسی از ژن تنظیم کننده فراهم می‌شود.
۲۱۵. جهشی که سبب تبدیل کدون به کدون شود، تغییری در نوع آمینواسیدهای پلی‌پپتید حاصل، ایجاد نمی‌کند.

CUU - UGC (۴)

AUG - AGU (۳)

UGC - UGU (۲)

UUU - CUU (۱)

جهش‌های نقطه‌ای

۲۱۶. کدام جهش در ژن، می‌تواند در نهایت در مرحله‌ی ترجمه، سبب اشتباه خوانده شدن حروف سه نوکلئوتیدی روی mRNA شود؟

- ۱) حذف شدن ۴ نوکلئوتید از جایگاه پایان رونویسی
- ۲) اضافه شدن ۶ نوکلئوتید، به میان راه انداز و افزایش
- ۳) حذف شدن ۴ نوکلئوتید از بخش رمز کننده‌ی یک کدون
- ۴) اضافه شدن ۶ نوکلئوتید به بخشی از ژن، برای ایجاد رمز یک کدون

۲۱۷. هر جهش

- ۱) تغییر چارچوب نوعی جهش جانشینی است.
- ۲) رخ داده در سلول بر بیان ژن تأثیر گذار است.
- ۳) تغییر چارچوب بر بیان ژن تأثیر گذار است.
- ۴) رخ داده در سلول احتمال دارد باعث تغییر مولکول‌های RNA شود.

۲۱۸. کدام عبارت نادرست است؟ «هر جهش است.»

- ۱) رخ داده در سلول، بر بیان ژن تأثیر گذار
- ۲) تغییر چارچوب، نوعی جهش نقطه‌ای
- ۳) رخ داده در سلول، عاملی برای تغییر مولکول‌های RNA
- ۴) کاهش و افزایش، نوعی جهش نقطه‌ای

۲۱۹. جهش‌هایی که در باکتری E.Coli در یک محیط طبیعی رخ می‌دهند، همگی

- ۱) ناشی از عدم فعالیت درست آنزیم‌های پروتئینی است که قابلیت اتصال به ماده ژنتیک دارند.
- ۲) در صورت قرار دادن باکتری در محیط کشتی که تقسیم دوتایی آن را مهار کند، قابل پیشگیری هستند.
- ۳) در روند تولید آنزیم‌های مربوط به پروتئین‌سازی به‌طور مستقیم یا غیر مستقیم اختلال ایجاد می‌کنند.
- ۴) نمی‌توانند بر عملکرد یا ویژگی‌های ریخت‌شناسی طبیعی سلول تأثیر گذاشته و مانع فعالیت آن شوند.

۲۲۰. هر در بخش رمز کننده ژن کراتین در رشته‌ی الگو،

- ۱) حذف یا اضافه شدن نوکلئوتید - با تغییر تعداد آمینو اسیدها همراه خواهد بود.
- ۲) حذف یا اضافه شدن نوکلئوتید - با تغییر تعداد انواع آمینو اسیدها همراه خواهد بود.
- ۳) تغییر در نوع نوکلئوتیدها - نوعی جهش نقطه‌ای از نوع جانشینی است.
- ۴) تغییر در نوع نوکلئوتیدها - بیان ژن را تغییر خواهد داد.

۲۲۱. هر جهش نقطه‌ای که سبب شود، قطعاً جهش از نوع خواهد بود.

- ۱) تغییر تعداد آمینو اسید پلی پپتید - تغییر چارچوب
- ۲) تغییر نوع آمینو اسیدهای پلی پپتید - جانشینی
- ۳) افزایش یا کاهش تعداد جابه‌جایی ریبوزوم روی mRNA تغییر یافته - تغییر چارچوب
- ۴) تغییر نوکلئوتید پورین دار به نوکلئوتید پورین دار دیگر در ژن - جانشینی

۲۲۲. جهشی که باعث اشتباه خواندن حروف سه نوکلئوتیدی می‌شود به جهش تغییر چارچوب معروف است، زیرا،

- ۱) نوع پروتئین ساخته‌شده تغییر می‌کند و ممکن است بلندتر یا کوتاه‌تر شود.
- ۲) طی آن، چارچوب الگوی خواندن در یک یا دو موضع جابه‌جا می‌شود.
- ۳) طی آن، چارچوب الگوی خواندن صرفاً در یک موضع جابه‌جا می‌شود.
- ۴) کدون‌های DNA اشتباه خوانده می‌شود و یک mRNA غیر معمول ساخته می‌شود.

۲۲۳. رشته‌ی زیرالگویی برای ساخت یک mRNA است، اگر در اثر جهش، نوکلئوتید آدین دار مورد نظر حذف شود، پس از رونویسی و ترجمه

$TAC \cdot \underline{A} \cdot CG \cdot AAT \cdot TAA \cdot ACA \cdot ACT \cdot GCT$

حذف

(۲) پپتید

ساخته

شده

(۱) در پپتید ساخته شده، دو آمینو اسید حذف می‌شوند.

بلندتر

می‌شود.

(۴) یک

دی پپتید

(۳) سه tRNA به جایگاه P وارد می‌شوند.

تشکیل

می‌شود.

۲۲۴. به دنبال حذف نوکلئوتید دوم کدون سیستئین در مرکز بخش رمزگردان یک mRNA، پلی پپتید حاصله

(۱) بدون تغییر باقی خواهند ماند.

(۲) قطعا به اندازه‌ی یک آمینو اسید کوتاه خواهد شد.

(۳) به احتمال زیاد فاقد عملکرد خواهد بود.

(۴) حداکثر به اندازه‌ی یک آمینو اسید تغییر خواهد کرد.

۲۲۵. چند مورد، عبارت را به درستی کامل نمی‌کند؟ «هر جهش

(الف) نقطه‌ای، نوعی جهش جانشینی است.

(ب) جانشینی، سبب تغییر نوکلئوتیدهای RNA می‌شود.

(ج) نقطه‌ای، سبب تغییر مولکول‌های حاصل از رونویسی می‌شود.

(د) نقطه‌ای، سبب تغییر طول مولکول‌های حاصل از ترجمه می‌شود.

(ه) جانشینی، سبب تغییر ترتیب آمینو اسیدهای پلی پپتیدهای حاصل از ترجمه می‌شود.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۲۲۶. کدام گزینه به ترتیب در رابطه با «هر جهش در سلول‌های جنسی» و «هر جهش در سلول‌های پیکری» در بدن انسان صحیح است؟

(۱) منجر به تولید پروتئین‌های غیرطبیعی در سلول می‌گردد - باعث تغییر توالی RNA می‌شود.

(۲) با تغییر کدون‌ها در مولکول mRNA همراه است - فقط در همان سلول مشاهده می‌شود.

(۳) همواره در فرزندان قابل مشاهده است - به سلول‌های حاصل از تقسیم انتقال پیدا نمی‌کند.

(۴) خود فردی را که در او جهش رخ داده، متأثر نمی‌کند - با تغییر در ساختار DNA همراه است.

۲۲۷. با توجه به رشته‌ی mRNA داده شده، کدام عبارت زیر نادرست است؟ (با تغییر)

$UAC, UGC, \underline{AUG}, UGC, UG \quad \underline{U} \quad , CUU, UGA, AUG, AAG$

جهش منجر به حذف

(۱) در صورت ترجمه mRNA بدون وقوع جهش، ۴ آمینو اسید از ۳ نوع وجود خواهد داشت.

(۲) با وقوع جهش حذفی در نوکلئوتید نشان داده شده، در mRNA حاصل، کدونی ایجاد می‌شود که رمز آمینو اسید مربوط به آن در ژن کراتین نیز می‌تواند وجود داشته باشد.

(۳) تفاوتی در تعداد آمینو اسید حاصل از ترجمه mRNA بدون وقوع جهش با mRNA سی با جهش حذفی در محل نشان داده شده، وجود ندارد.

(۴) کدام پایان ترجمه در هر دو حالت وقوع جهش و عدم جهش با کدون آغاز در نوع نوکلئوتیدها مشابه است.

۲۲۸. هر جهش
 (۱) جاننشینی در DNA باعث تغییر در توالی یک RNA می‌شود.
 (۲) تغییر چارچوب با شکستن پیوند کووالانسی در ماده‌ی وراثتی همراه است.
 (۳) جاننشینی بی‌اثر، رمز یک آمینواسید را به رمز دیگر همان آمینواسید تبدیل کرده است.
 (۴) تغییر چارچوب بر روی ژنی رخ داده است، که توسط RNA پلی‌مراز II رونویسی می‌شود.

۲۲۹. در انواع جهش‌های نقطه‌ای، حتماً
 (۱) جهش‌های روی داده در خارج از ژن، تأثیری بر بیان آن ندارند.
 (۲) تغییر در توالی نوکلئوتیدی ژن، منجر به تغییر در محصول رونویسی خواهد شد.
 (۳) میزان تأثیر جهش با تعداد نوکلئوتیدهای حذف یا اضافه شده ارتباط مستقیم دارد.
 (۴) توالی آمینواسیدی پروتئین محصول تغییر می‌کند.

۲۳۰. کدام گزینه در مورد انواع جهش‌ها درست است؟
 (۱) هر نوع جایگزینی یک نوکلئوتید با نوکلئوتید دیگر، نوعی جهش نقطه‌ای نوع دوم است.
 (۲) هر جهشی که منجر به کاهش طول پلی‌پپتید شود، نوعی جهش جاننشینی است.
 (۳) جهش تغییر چارچوب همواره باعث افزایش طول پلی‌پپتید می‌شود.
 (۴) برای ایجاد جهش در ساختار کروموزوم همواره شکسته شدن الزامی است.

۲۳۱. کدام عبارت، جمله‌ی مقابل را به طور نادرستی تکمیل می‌کند؟ «در جهش نقطه‌ای نوع اول جهش نقطه‌ای نوع دوم»
 (۱) همانند - یک یا چند نوکلئوتید ژن تغییر می‌کند.
 (۲) برخلاف - همواره بیان ژن تحت تأثیر قرار می‌گیرد.
 (۳) همانند - تعداد ژن‌های کروموزوم تغییر نمی‌یابد.
 (۴) برخلاف - تعداد پیوندهای فسفودی‌استر ژن تغییر نمی‌کند.

۲۳۲. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟
 «در نوعی ژن پروتئین‌ساز جهش نقطه‌ای نوع اول جهش نقطه‌ای نوع دوم، همواره سبب تغییر می‌شود.»

(الف) همانند - تعداد رمزهای ژن	(ب) برخلاف - نوع آمینواسیدهای پلی‌پپتید
(ج) همانند - مولکول حاصل از اولین قدم پروتئین‌سازی	(د) برخلاف - ترتیب آمینواسیدهای پلی‌پپتید.
(۱) ۱	(۳) ۳
(۲) ۲	(۴) صفر

۲۳۳. در ژن پروتئین‌ساز باکتری مولد ذات‌الریه، اگر جهش نقطه‌ای از نوع رخ دهد، در این باکتری قطعاً تغییری در صورت نمی‌گیرد.

(۱) یک - اندازه‌ی رونوشت اولیه‌ی ژن	(۲) دو - فعالیت محصول نهایی ژن
(۳) یک - اندازه‌ی عامل ترانسفورماسیون	(۴) دو - تنظیم بیان ژن

۲۳۴. کدام گزینه در مورد جهش در باکتری‌ها درست است؟
 (۱) اگر در بخش ساختاری یک ژن توالی TAC به ATG تبدیل شود، به‌طور حتم توالی آمینو اسیدها تغییر می‌کند.
 (۲) جهش در بخش تنظیمی هر اپران، لزوماً توالی RNA حاصل رونویسی از اپران را تغییر نمی‌دهد.
 (۳) در هر نوع جهشی که در DNA صورت گیرد، توالی mRNA آن ژن تغییر می‌کند.
 (۴) اگر در بخش ساختاری یک اپران توالی TAT به ATT تبدیل شود، پایان زودرس پروتئین‌سازی رخ می‌دهد.

۲۳۵. از روی یک ژن جهش یافته‌ی یوکاریوتی، mRNA ساخته شده که طول آن از mRNA طبیعی آن بلندتر است. در این ژن به طور حتم
 (۱) جهش از نوع جاننشینی رخ داده است.
 (۲) جهش تغییر چارچوب صورت نگرفته است.
 (۳) جهشی صورت گرفته است که کدون پایان ترجمه را تغییر داده است.
 (۴) جهش نقطه‌ای صورت گرفته است که باعث عدم جدایی آنزیم RNA پلی‌مراز از محل صحیح شده است.

۲۳۶. در ژن پروتئین‌ساز باکتری مولد ذات‌الریه، جهش نقطه‌ای از نوع یک روی داده است. در این باکتری، قطعاً تغییری در کدام مورد صورت نمی‌گیرد؟

- ۱) اندازه‌ی رونوشت اولیه‌ی ژن
۲) فعالیت محصول ژن
۳) اندازه‌ی عامل ترانسفورماسیون
۴) تنظیم بیان ژن
۲۳۷. بروز هر جهش نقطه‌ای در یک ژن، همواره تغییری در ایجاد می‌کند.
۱) طول مولکول‌های حاصل از ترجمه
۲) تعداد مونومرهای mRNA
۳) مولکول‌های حاصل از رونویسی
۴) ترتیب آمینواسیدها
۲۳۸. هر جهش است.
۱) نقطه‌ای، نوعی جهش جانشینی
۲) نقطه‌ای، بر بیان ژن تأثیر گذار
۳) جانشینی بر مولکول حاصل از رونویسی بی تأثیر
۴) تغییر چارچوب، نوعی جهش نقطه‌ای
۲۳۹. جهش نقطه‌ای از نوع جانشینی، در ژن یک رشته‌ی پلی‌پپتیدی در باکتری E.coli رخ داده است. در این باکتری ممکن است تغییری در کدام مورد ایجاد شود؟
۱) اندازه‌ی توالی افزاینده (۲) اندازه‌ی رونوشت ژن (۳) چارچوب خواندن رمزها (۴) اندازه‌ی ژن

پرسش‌های ترکیبی و مفهومی

۲۴۰. کدام نادرست است؟
در بند پایان،
۱) هر DNAی حلقوی، یک جایگاه همانند سازی دارد.
۲) برای تشکیل ریبوزوم سیتوسلی، هر سه نوع RNA پلی‌مراز فعال هستند.
۳) اغلب RNA پلی‌مرازها، به کمک عوامل رونویسی به راه انداز متصل می‌شوند.
۴) RNA پلی‌مراز II، ژن‌های سازنده‌ی گیرنده‌ی آنتی‌ژن را رونویسی می‌کند.
۲۴۱. کدام عبارت، در مورد بیان ژن انسولین در سلول‌های پانکراس انسان صحیح است؟
۱) تنظیم بیان ژن عمدتاً بر عهده‌ی آپران می‌باشد.
۲) تنظیم بیان ژن پس از عمل ترجمه نیز امکان پذیر است.
۳) RNA پلی‌مراز II به تنهایی می‌تواند راه انداز را شناسایی کند.
۴) افزاینده به طور مستقیم با تأثیر بر راه انداز، عمل رونویسی را تقویت می‌کند.
۲۴۲. به طور طبیعی ممکن نیست،
۱) دو سلول مختلف بدن جاندار، از نظر بیان یک نوع ژن مشابه هم باشند.
۲) بیان یک ژن در سلول روی بیان ژن دیگر در همان سلول موثر باشد.
۳) بیان یک ژن در یک سلول روی بیان ژن‌های دیگر سلول‌ها موثر باشد.
۴) همه‌ی ژن‌های یک سلول به طور همزمان بیان شوند.
۲۴۳. هنگام حضور لاکتوز در محیط اشرفیا گلای، اگر جهشی از نوع تغییر چهارچوب در صورت گرفته باشد، مانع اتصال نمی‌شود.
۱) اپراتور - RNA پلی‌مراز به راه انداز
۲) راه انداز - عوامل رونویسی به افزاینده
۳) ژن تنظیم کننده - مهار کننده به اپراتور
۴) ژن تنظیم کننده - آلولاکتوز به پروتئین تنظیم کننده
۲۴۴. چند مورد عبارت مقابل را به طور نادرستی تکمیل می‌کند؟ «در مراحل مختلف تنظیم بیان انواع ژن‌های هسته‌ی آمیب،»
الف - همواره پیوند فسفودی استر تشکیل می‌شود.
ب - هیچ گاه پیوند فسفودی استر شکسته نمی‌شود.
ج - همواره آنزیم RNA پلی‌مراز وارد عمل می‌شود.
د - هیچ گاه RNA پلی‌مراز، به تنهایی راه انداز را شناسایی نمی‌کند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۴۵. در انجام اولین گام برای پروتئین سازی در یک هاگ رشد یافته‌ی نوروسیپورا در محیط کشت غنی شده با کولین، چند مورد از موارد زیر درست است؟

- الف- آنزیم اصلی این فرایند، از جایگاهی که باید شناسایی کرده و به آن متصل شود بزرگتر است
- ب- در مرحله اول برخلاف مرحله‌ی دوم، دو رشته‌ی ماده‌ی ژنتیک از هم باز نمی‌شوند.
- ج- تمام طول جایگاه راه انداز، توسط آنزیم الگو واقع می‌شود.
- د- آنزیم با حرکتی چرخشی، طول ژن را تا انتهای جایگاه پایان رونویسی طی می‌کند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۴۶. کدام مورد جمله‌ی زیر را به طور نادریستی تکمیل می‌کند؟

« در ارتباط با اپران لک، »

- ۱) جایگاه‌های آغاز و پایان رونویسی در مرحله‌ی سوم، رونویسی می‌شوند.
 - ۲) در مرحله‌ی دوم رونویسی آنزیم رونویسی کننده رشته‌های الگو و غیرالگو را از هم جدا می‌کند.
 - ۳) در غیاب آلولاکتوز و با حضور مهارکننده ممکن نیست مرحله‌ی اول رونویسی رخ دهد.
 - ۴) پلی‌پپتیدهایی ساخته می‌شوند که همگی جزو مهم ترین ابزارهای سلولی شناخته می‌شوند.
۲۴۷. کدام، عبارت را به درستی کامل نمی‌کند؟ «در فرآیند»
- ۱) رونویسی، همه‌ی آگرون‌های هر ژن رونویسی می‌شوند. (۲) رونویسی، همه‌ی اینترون‌های هر ژن رونویسی می‌شوند.
 - ۳) ترجمه، همه‌ی بخش‌های رونوشت آگرون ترجمه می‌شوند. (۴) ترجمه، هیچ بخشی از رونوشت اینترون ترجمه نمی‌شود.

۲۴۸. چند مورد نادریست است؟ «مولکول mRNA حاصل از اپران لک باکتری E.coli»

- الف) مانند سایر انواع RNAها، درون سیتوپلاسم باکتری ترجمه می‌گردد.
- ب) درون سیتوپلاسم باکتری، دچار فرایند کوتاه شدن خواهد شد.
- ج) منجر به ساخت تنها یک نوع رشته‌ی پلی‌پپتیدی خواهد شد.
- د) دارای فقط یک جایگاه آغاز رونویسی است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۴۹. کدام عبارت در مورد ژن‌های یوکاریوتی درست است؟

- ۱) توالی TGA در آن‌ها می‌تواند الگوی سنتز کدون و یا آنتی کدون باشد.
- ۲) در صورتی که توسط RNA پلی‌مراز III رونویسی شود، در ترجمه دخالتی ندارد.
- ۳) آنزیم‌های پلی‌مراز، هیچ‌گاه به طور هم‌زمان از دو رشته‌ی آن به عنوان الگو استفاده نمی‌کند.
- ۴) رمزهای آن‌ها همانند رمزهای mRNA از روی نوکلئوتیدهای الگو ساخته شده‌اند.

۲۵۰. در یک سلول پروکاریوتی، در مرحله‌ی

- ۱) ادامه‌ی ترجمه، ممکن نیست توالی UGA در جایگاه A ریبوزوم قرار گیرد.
- ۲) ادامه‌ی ترجمه، کدون AUG نمی‌تواند وارد جایگاه P ریبوزوم شود.
- ۳) اول رونویسی، پیچ و تاب DNA در منطقه‌ی نزدیک راه انداز باز می‌شود.
- ۴) سوم رونویسی همانند مرحله‌ی دوم، پیوندهای هیدروژنی شکسته می‌شوند.

۲۵۱. در ارتباط با جاندارانی که DNA خطی با ژن‌های گسسته دارند، چند مورد صحیح است؟

الف) پیش‌سازهای ریبوزوم‌های آن‌ها از منافذ غشایی هسته خارج می‌شوند.

ب) ممکن است سلول‌هایی با چندین تاژک داشته باشند.

ج) پروتئین‌سازی را فقط در سیتوپلاسم انجام می‌دهند.

د) همه‌ی RNA پلی‌مرازهای آن‌ها می‌توانند RNA غیر قابل ترجمه تولید کنند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۵۲. در ارتباط با ژن‌های یوکاریوتی می‌توان گفت که هر مولکول

۱) tRNA، درون سلول شکل فضایی خاصی پیدا می‌کند.

۲) rRNA پیک، قبل از خروج از هسته در ساختار خود اینترون دارد.

۳) rRNA، برای بالغ شدن نیاز به کوتاه شدن دارد.

۴) rRNA غیرقابل ترجمه، نیازی به بالغ شدن درون هسته‌ی سلول ندارد.

۲۵۳. چند مورد نمی‌تواند جمله‌ی مقابل را به درستی تکمیل کند؟

«هر RNA پیک در سلول‌ها»

الف) همواره به یک نوع پلی‌پپتید ترجمه می‌شود.

ب) قبل از خروج از هسته، دچار تغییرات می‌شود.

ج) دارای یک کدون آغاز و یک کدون پایان است.

د) پس از رونویسی از جایگاه پایان رونویسی، از RNA پلی‌مراز جدا می‌شود.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۵۴. چند مورد عبارت «در جاندار مورد مطالعه‌ی بیدل و تیتوم،» را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

الف - محل تولید mRNA اولیه و بالغ یکسان است.

ب - RNAهای اولیه تنها با حذف رونوشت اینترون، بالغ می‌شوند.

ج - در فرآیند ترجمه، فقط مرحله‌ی پایان نیازمند آنزیم است

د - کوتاه شدن مولکول RNA فقط در مورد mRNA روی می‌دهد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۵۵. اگر هنگام بخشی از مراحل بلوغ یک مولکول mRNA در سلول سازنده کراتین در آرما دیلو، مجموعاً ۴۵ پیوند فسفودی استر

در میانه مولکول شکسته و تولید شده باشد، چند مورد از موارد زیر درست است؟

الف - رمز پایان ترجمه در اگزون شماره ۱۶ قرار گرفته است

ب - در اثر این فرایند، تعداد مولکول‌های آب محیط به اندازه ۱۶ عدد تغییر می‌کند

ج - این فرایند در کل انرژی را محسوب می‌شود

د - طی این فرایند ۱۵ اینترون از مولکول حذف شده است

۱) یک مورد ۲) دو مورد ۳) سه مورد ۴) چهار مورد

۲۵۶. در لامپری، محصول فعالیت کدام آنزیم، توانایی ایجاد پیوند پپتیدی بین آمینواسیدها را دارد و در پایان ترجمه محصول فعالیت

کدام آنزیم، هیدرولیز پلی‌پپتید از tRNA را برعهده می‌گیرد؟

۱) RNA پلی‌مراز II، RNA پلی‌مراز III ۲) RNA پلی‌مراز I، RNA پلی‌مراز II

۳) RNA پلی‌مراز III، RNA پلی‌مراز I ۴) پروتئین‌های ریبوزومی، RNA پلی‌مراز II

۲۵۷. چند مورد زیر صحیح است؟

الف - mRNAهای اولیه در یوکاریوت‌ها بدون تغییر وارد سیتوسل نمی‌شوند.

ب - در پروکاریوت‌ها، محصول رونویسی در محل فعالیت ریبوزوم‌ها ساخته می‌شود.

ج - در چرخه‌ی سلولی یوکاریوت‌ها، به هیچ وجه ممکن نیست ماده‌ی ژنتیکی در تماس مستقیم با سیتوپلاسم قرار گیرد.

د - در یک سلول هر چه تعداد ریبوزوم‌هایی که دو بخش بزرگ و کوچک آنها به هم متصل‌اند، بیشتر باشد، پروتئین‌سازی هم

شدیدتر است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

- (۱) الف - تشکیل و زیکول غذایی در سلول آمیب
- (۲) ب - ورود گاز اکسیژن به درون سلول
- (۳) ب - واکنش ساخت گلیکوژن در سلول ماهیچه ای
- (۴) الف - اضافه شدن نوکلئوتید U به RNA در حال ساخت
۲۷۴. در آزمایش بیدل و تیتوم از جمله موادی که برای غنی شدن محیط استفاده شد،
 (۱) می تواند در میتوکندری نوروسپورا کراسا در آزاد کردن دی اکسید کربن از پیرووات نقش داشته باشد.
 (۲) می تواند به تنهایی در بدن انسان برای حفظ و جذب ویتامین B_{۱۲} در روده نقش داشته باشد.
 (۳) نمی تواند توسط کپسید چند وجهی ویروس هرپس تناسلی، احاطه شده باشد.
 (۴) نمی تواند پس از ترکیب با استیل به یکی از انتقال دهنده های عصبی اصلی ماهیچه ها تبدیل شود.
۲۷۵. کدام موارد عبارت مقابل را به درستی تکمیل می کند؟ «در سلول مورد مطالعه ی کامیلو گلژی، سلول مورد مطالعه ی بیدل و تیتوم»
 الف) برخلاف - نوکلئیک اسیدی که ترجمه می شود، محصول آنزیم سازنده ی کدون است.
 ب) همانند - مولکول حاوی رمز آمینواسیدها، پس از سنتز اولیه، ممکن است کوتاه شود.
 ج) برخلاف - ژن rRNA ریوزومی و ژن پروتئین ریوزومی توسط یک نوع RNA پلی مرز رونویسی می شوند.
 د) همانند - در ساختار پرماند رونویسی یک ژن، همه ی ریبونوکلئیک اسیدهای تولید شده، توسط یک نوع آنزیم سنتز می شوند.
- (۱) الف و ج (۲) ب و ج (۳) الف و د (۴) ب و د
۲۷۶. برای ساخت کراتین آنتی ژن پروتئینی باکتری
 (۱) همانند - به فعالیت سه نوع RNA پلی مرز نیاز است.
 (۲) همانند - به سه نوع RNA نیاز است.
 (۳) برخلاف - به فعالیت یک نوع RNA پلی مرز نیاز است.
 (۴) برخلاف - به یک نوع RNA نیاز است.
۲۷۷. چند مورد از عبارت های زیر در رابطه با هر یک از عوامل رونویسی در یک سلول یوکاریوتی صحیح است؟
 الف) سبب ایجاد ساختار حلقه در DNA می شوند.
 ب) در تقویت عمل رونویسی نقش دارند.
 ج) به دنبال ترجمه mRNA در سیتوسل، تولید می شوند.
 د) با اتصال به راه انداز در تنظیم بیان ژن نقش دارند.
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
۲۷۸. به طور طبیعی در سلول قورباغه ی آفریقایی، محل
 (۱) ساخت rRNA ی اولیه و بالغ متفاوت است.
 (۲) عمل هلیکاز همواره با محل حذف رونوشت اینترون متفاوت است.
 (۳) اتصال بین مونومرهای آنزیم محدود کننده می تواند با محل ساخت فعال کننده مشابه باشد.
 (۴) تشکیل پیوند بین ژن و مولکول حاوی کدون، می تواند با محل ایجاد پیوند بین مونومرهای مولکول ناقل آمینواسید مشابه باشد.
۲۷۹. چند مورد از موارد زیر، درست است؟ (با تغییر)
 • هر ژن یوکاریوتی برخلاف هر ژن پروکاریوتی، گسسته است.
 • هر توالی افزاینده همواره با تشکیل یک حلقه در DNA، عمل رونویسی ژن های یوکاریوتی را تقویت می کند.
 • اگر در محیط باکتری E. coli، لاکتوز برخلاف گلوکز یافت شود، RNA پلی مرز II، رونویسی ۳ ژن مجاور را به طور همزمان آغاز می کند.
 • در صورت وجود ۳ رونوشت اینترون در mRNA اولیه، برای تشکیل mRNA بالغ، به طور خالص ۳ مولکول آب از هسته ی سلول، کاسته می گردد.

۳ (۱) ۲ (۲) ۱ (۳) ۴ (۴) صفر

۲۸۰. در مورد مولکول *tRNA* چند مورد صحیح است؟

(الف) قسمت‌هایی که به نگهداری *tRNA* روی ریبوزوم کمک می‌کنند، در ساختار سه بعدی آن، مجاور هم هستند.

(ب) ممکن است توالی نوکلئوتیدی *ACU* در ساختار آن باشد.

(ج) همواره محصول فعالیت *RNA* پلی‌مراز *III* می‌باشد.

(د) همواره از سمت جایگاه *A* وارد ریبوزوم می‌شود.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) صفر

۲۸۱. درباره‌ی فرایند تولید هر آنزیم پروتئینی مؤثر در تجزیه‌ی کربوهیدرات‌های غذای انسان، چند مورد از موارد زیر ندریست است؟

• همه‌ی مولکول‌های *RNA*، در پی فعال شدن عوامل رونویسی متصل به راه‌انداز ساخته می‌شوند.

• همه‌ی *RNA*‌های موجود در سلول‌های سازنده‌ی آنزیم، در پی اتصال بی‌واسطه‌ی نوعی آنزیم به توالی بخش تنظیم‌کننده‌ی ژن ساخته می‌شوند.

• همه‌ی *RNA*‌ها در یک انتهای خود توالی نوکلئوتیدی یکسانی دارند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) صفر

۲۸۲. در جاندار مورد مطالعه‌ی بیدل و تیتوم،

(۱) تنها بعضی از بخش‌های هر مولکول ساخته شده توسط *RNA* پلی‌مراز II ترجمه می‌شود.

(۲) هر پروتئین در ساختار خود بیش از یک زنجیره‌ی پلی‌پپتیدی دارد.

(۳) هر توالی اینترونی همواره بین دو توالی اگزونی قرار دارد.

(۴) محصول‌های فرآیند رونویسی برخلاف همانندسازی فاقد پیوند هیدروژنی‌اند.

۲۸۳. چند مورد زیر درباره‌ی بیان ژن در جاندار مورد مطالعه‌ی فردریک میشر صحیح نیست؟

الف- تنظیم بیان ژن، عمدتاً هنگام فعالیت محصول *RNA* پلی‌مراز صورت می‌گیرد.

ب- عوامل رونویسی به توالی‌های متشکل از نوکلئوتید متصل می‌شوند.

ج- محصول بیان همه‌ی ژن‌ها نوعی پلی‌مر است که مونومرهای آن کاملاً یکسان نیستند.

د- نسبت به جاندار بیماری‌زا در آزمایش گریفیت، فرصت بیشتری برای تنظیم بیان ژن وجود دارد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) صفر

۲۸۴. چند مورد جمله زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

« برای ساخت هر نوع اسید نوکلئیکی در سلول‌ها »

۱- حداقل به فعالیت یک نوع آنزیم در هسته نیاز است.

۲- حداقل به تشکیل بیش از دو نوع پیوند نیاز است.

۳- حداکثر دو گروه فسفات از هر ریبونوکلئوتید آزاد می‌شود.

۴- حداکثر به همانندسازی بیش از یک نوکلئوتید ژن نیاز است.

۱ (۱) صفر ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) صفر

۲۸۵. چند مورد در رابطه با *E.Coli* صحیح نیست؟

« در مرحله‌ی »

(الف) دوم رونویسی، پیچ و تاب *DNA* در منطقه‌ی راه‌انداز ژن، باز می‌شود.

(ب) ادامه‌ی ترجمه، رابطه‌ی مکملی بین نوکلئوتیدهای *tRNA* برقرار می‌شود.

(ج) آغاز ترجمه، ساختار ریبوزوم برای ترجمه کامل می‌شود.

(د) ادامه‌ی ترجمه، ورود هر نوع *tRNA* به جایگاه *P* در هنگام جابه‌جایی رخ می‌دهد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۸۶. در جانداران تنوع است.
 (۱) پروکاریوتی - پلی پپتیدها از $mRNA$ ها بیشتر
 (۲) پروکاریوتی - ژن‌ها با مولکول‌های RNA برابر
 (۳) یوکاریوتی - پلی پپتیدها از $mRNA$ های بالغ کم‌تر
 (۴) یوکاریوتی - کدون‌ها با آنتی کدون‌ها برابر

۲۸۷. چند مورد صحیح است؟

(الف) در سلول‌های پانکراس انواع کدون‌های وارد شده به جایگاه A ریبوزوم می‌تواند بیش‌تر از انواع وارد شده به جایگاه P باشد.
 (ب) در گیرنده استوانه‌ای چشم، هر RNA کوتاه شده‌ای برای خروج از هسته نیاز به عبور از منفذ پوشش هسته دارد.
 (ج) محصول‌های نهایی ژن‌های پادتن درون شبکه آندوپلاسمی زبر کامل و فعال می‌شوند.
 (د) در سیتوسل سلول‌های نگهبان روزه $tRNA$ های دارای آنتی کدون UAC فقط ناقل متیونین اند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۸۸. در کارهای نیرنبرگ و همکاران او،
 (۱) رمزهای سه نوکلئوتیدی هر یک از ۲۰ نوع آمینواسید به کمک مایع استخراج شده از سیتوپلاسم حاوی $mRNA$ های طبیعی شناسایی شد.

(۲) از رابط بین DNA و پروتئین جهت تشخیص نوع و سه حرفی بودن رمزهای DNA استفاده شد.
 (۳) رمز آمینواسیدی کشف شد که فقدان آنزیم تغییر دهنده‌ی آن در بدن موجب ایجاد عقب‌ماندگی ذهنی در دوره‌ی جنینی می‌شود.
 (۴) رمز آمینواسیدی شناخته شد که قطعاً از مونومرهای سازنده‌ی یکی از پروتئین‌های مهم مو است.

۲۸۹. چند مورد عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کنند؟
 «در هر RNA ای که در نتیجهٔ تاخوردگی مولکول، ۴ بخش دو رشته‌ای حاصل می‌شود،»
 (الف) پس از ایجاد تغییراتی، RNA برای ترجمه به سیتوپلاسم فرستاده می‌شود.
 (ب) در ساختار سه بعدی، دو حلقهٔ جانبی در مجاورت یکدیگر قرار دارند.
 (ج) در انتهای یک رشتهٔ آن، توالی CCA قابل مشاهده می‌باشد.
 (د) رونوشت اگزون همانند اینترون، در ساختار حلقه‌ها دیده می‌شود.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۹۰. چند مورد عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟
 « RNA های پیک موجود در سیتوپلاسم نوروپورا کراسا RNA های پیک اشیشیا کلای»
 (الف) همانند - می‌توانند توسط چندین ریبوزوم ترجمه شوند.
 (ب) برخلاف - می‌توانند بخشی از نوکلئوتیدهای خود را به منظور بالغ شدن از دست دهند.
 (ج) همانند - همواره به یک نوع رشتهٔ پلی پپتیدی ترجمه می‌شوند.
 (د) برخلاف - در مرحلهٔ آغاز ترجمه با یک $tRNA$ رابطهٔ مکملی برقرار می‌کنند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۹۱. در نوروسپورا کراسا با تغییر در نوکلئوتیدهای ممکن نیست.....

- ۱) توالی‌های بین ژنی DNA - تغییر در رونویسی رخ دهد.
- ۲) رشته‌ی غیر الگوی ژن - این تغییر به سلول نسل بعد منتقل شود.
- ۳) جایگاه پایان رونویسی - RNA پلی‌مراز از ژن جدا نشود.
- ۴) رشته‌ی الگوی ژن - پس از همانندسازی، هر یک از DNA های دختر در یک رشته دچار جهش شده باشند.

۲۹۲. با توجه به $mRNA$ فرضی مقابل، کدام گزینه صحیح است؟

« $AGU AUG CGG UAC UGC UUC CAC UGA CCU$ »

- ۱) پس از انجام چهارمین حرکت ریبوزوم، آنتی کدون GUG وارد جایگاه A ریبوزوم می‌شود.
- ۲) با قرارگیری کدون UAC در جایگاه A ریبوزوم، رشته پلی‌پپتیدی در جایگاه P تشکیل می‌شود.
- ۳) پس از قرارگیری آنتی کدون ACU در جایگاه A ریبوزوم، رشته پلی‌پپتیدی از $tRNA$ حامل جدا می‌شود.
- ۴) هنگامی که آنتی کدون AAG در جایگاه A ریبوزوم قرار دارد، کدون UAC در جایگاه P ریبوزوم می‌باشد.

۲۹۳. در یک جاندار تک سلولی که ترجمه با کدون AUG شروع می‌شود،

- ۱) جایگاه آغاز رونویسی همواره با دئوکسی ریبونوکلئوتید تیمین دار شروع می‌شود.
- ۲) قبل از رونویسی، توالی افزاینده‌ی ژن همواره مورد شناسایی پروتئین‌های ویژه‌ای قرار می‌گیرد.
- ۳) جایگاه پایان رونویسی به توالی ATT ختم می‌شود.
- ۴) همواره یک رشته‌ی پلی‌نوکلئوتیدی یک ژن، به طور ثابت الگوی رونویسی قرار می‌گیرد.

۲۹۴. در نخستین سلول‌های فتوسنتز کننده،

- ۱) محصول رونویسی از اپران‌های تک ژنی توانست آمینواسیدهای خاصی را حمل کند.
- ۲) تنظیم بیان ژن عمدتاً در هنگام ترجمه $mRNA$ ها صورت گرفت.
- ۳) رخ داد جهش‌های نقطه‌ای نوع یک، باعث پیدایش هتروتروف‌های بی‌هوازی شد.
- ۴) DNA های درون کلروپلاست‌های این سلول‌ها توسط RNA پلی‌مراز پروکاریوتی رونویسی شدند.

۲۹۵. در آزمایش بیدل و تیتوم از موادی برای غنی کردن محیط کشت حداقل استفاده شد که ممکن نیست،

- ۱) به عنوان یکی از انتقال دهنده‌های اصلی عصبی باشند.
- ۲) توسط فردریک میشر کشف شده باشند.
- ۳) در اتصال پیش‌ماده به جایگاه فعال آنزیم نقش داشته باشند.
- ۴) برای تولید گلبول قرمز انسان ضروری باشند.

۲۹۶. شکل مقابل RNA ای را نشان می‌دهد که آمینواسید متیونین را حمل می‌کند. کدام جمله در مورد این مولکول نادرست است؟

- ۱) توالی TAC در DNA رمز قرارگیری متیونین در رشته‌ی پلی‌پپتیدی است.
- ۲) مکمل توالی آنتی کدونی این $tRNA$ در DNA ، ATG است.
- ۳) مکمل کدون مورد شناسایی این مولکول در DNA ، TAC است.
- ۴) متیونین به دئوکسی ریبونوکلئوتید آدنین دار این مولکول متصل است.

۲۹۷. چند مورد از عبارت‌های داده شده جمله‌ی زیر را به درستی کامل می‌کنند؟

«وقتی دی ساکارید لاکتوز در اختیار باکتری $E. coli$ نباشد»

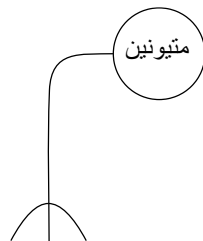
- الف) رونویسی از بعضی از ژن‌ها مانند قبل ادامه خواهد یافت.
- ب) $tRNA$ ها پس از ساخته شدن درون هسته به سیتوپلاسم فرستاده می‌شوند.
- ج) اتصال نوعی دی ساکارید به نوعی پروتئین تنظیم کننده باعث سنتز آلولاکتوز می‌شود.
- د) $mRNA$ های درون سلول می‌توانند برای پروتئین سازی مورد استفاده قرار گیرند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۳۰۵. در صورتی که در توالی در جهش ایجاد شود
 (۱) راه انداز ژن انسولین- سلول‌های کبدی- ساخت پروتئین انسولین از این سلول‌ها متوقف می‌شود.
 (۲) افزایش ژن پروتئین مهار کننده- اشیریشیاکلای- رونویسی این ژن ممکن است ادامه یابد.
 (۳) ساختاری ژن تنظیم کننده- اشیریشیاکلای- ممکن است شکل فضایی این پروتئین تغییر کند.
 (۴) اپراتور اپران لک- تک سلولی پروکاریوتی- انزیم RNA پلیمراز نمی‌تواند رونویسی این اپران را انجام دهد.
 ۳۰۶. سلول‌های حاصل از تقسیم گروهی از سلول‌های فاقد واکوئل و سانتیریول، در راس ساقه‌های گیاه آگاو، دارای

- ۱) توالی‌های اگزونی هستند که مستقیماً توسط ریبوزوم‌ها ترجمه می‌شوند.
 - ۲) توالی‌های اینترونی‌اند که قبل از خروج از هسته از پلی‌مر خود جدا می‌شوند.
 - ۳) توالی‌هایی‌اند که حتی با فاصله داشتن از ژن، روی بیان ژن تاثیر گذارند.
 - ۴) تعدادی rRNA کوچک‌اند که توسط RNA پلیمراز I ساخته شده‌اند
۳۰۷. چند مورد درباره‌ی جاندار مورد مطالعه‌ی بیدل و تیتوم درست است؟
 الف) وقوع نوترکیبی بدون نیاز به پیدایش الل جدید در این جاندار ممکن است.
 ب) می‌تواند ویتامین بیوتین را تولید کند.
 ج) همانند جاندار مورد مطالعه‌ی ژاکوب و مونو، پروتئین ریبوزومی را در خود می‌سازد.
 د) برخلاف اشیریشیاکلای در سیتوپلاسم خود ۳ نوع RNA دارد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)
 ۳۰۸. چند عبارت جمله زیر را به درستی کامل می‌کند؟
 «هر آمینواسیدی که

- الف) درون سلول‌ها برایش کدون تعریف می‌شود، در سنتز رشته‌های پلی‌پپتیدی شرکت دارد.
 ب) دارای RNA حمل کننده است، دارای کدون‌های اختصاصی است.
 ج) کدون اختصاصی برایش تعریف می‌شود، به تعداد کدون‌ها tRNA اختصاصی برای حمل خود دارد.
 د) در ساختار رشته‌های پلی‌پپتیدی شرکت دارد، حتماً در سطح مولکول DNA دستور ساختش وجود دارد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)
 ۳۰۹. چند مورد جمله زیر را بدرستی تکمیل می‌کند؟
 "هر اپران"

- الف) دارای یک جایگاه آغاز رونویسی و یک جایگاه پایان رونویسی است.
 ب) دارای یک راه انداز و یک اپراتور است.
 ج) بخشی از DNA است که شامل توالی‌های اگزونی و اینترونی است.
 د) دارای یک کدون آغاز و یک کدون پایان است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)
 ۳۱۰. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی کامل می‌کند؟
 «هر اپران باکتری اشیریشیاکلای مانند سایر اپران‌های پروکاریوتی

- الف) یک نقطه‌ی آغاز همانندسازی دارد.
 ب) با کدون AUG شروع و به یکی از کدون‌های پایان ختم می‌شود.
 ج) یک جایگاه شروع و یک جایگاه پایان رونویسی دارد.
 د) توسط RNA پلی‌مراز پروکاریوتی رونویسی می‌شود و محصول آن mRNA چند ژنی است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)
 ۳۱۱. در پی اتصال هر نوع انتقال‌دهنده‌ی عصبی به گیرنده‌ی اختصاصی خود در مغز انسان، نورون پس‌سیناسی ادامه می‌یابد.

- ۱) فرایند رونویسی از ژن‌ها در (۲) ورود ناگهانی یون‌های سدیم به
 ۳) فرایند بازسازی NAD⁺ در سیتوزول (۴) ورود بسیاری از مواد موجود در خون به
 ۳۱۲. در یک ژن پروتئین‌ساز باکتری مولد ذرات‌الریه، جهش نقطه‌ای از نوع یک رخ داده است، در این باکتری ممکن است، تغییری در کدام مورد ایجاد شود؟

- (۱) چارچوب خواندن رمزها
(۲) اندازه‌ی توالی افزاینده
(۳) اندازه‌ی عامل ترانسفورماسیون
(۴) اندازه‌ی رونوشت ژن
۳۱۳. نوعی جاندار تک سلولی می‌تواند طی چرخه‌ی سلولی خود و با گذشت از نقاط واریسی، مواد آلی غیر زنده‌ی محیط را تجزیه نماید. کدام عبارت، در مورد این جاندار درست است؟
(۱) به طور معمول، هر ژن بیش از یک توالی تنظیمی دارد.
(۲) تنظیم بیان هر ژن، همواره در سطح رونویسی انجام می‌گیرد.
(۳) ممکن است در ضمن رونویسی اغلب ژن‌ها، ترجمه هم صورت بگیرد.
(۴) مسئولیت تنظیم بیان چند ژن مجاور بر عهده‌ی یک توالی تنظیم کننده می‌باشد.
۳۱۴. کدام عبارت، درباره همه RNA هایی که در مرکز تنظیم ژنتیک یک سلول ولوکس قرار دارند، درست است؟
(۱) در یک انتهای خود، توالی نوکلئوتیدی یکسانی دارند.
(۲) در درون یک یا چند توده متراکم هسته ساخته شده‌اند.
(۳) به عنوان اگلو برای تولید پلی‌پپتید به سیتوپلاسم فرستاده می‌شوند.
(۴) در پی فعال شدن عوامل رونویسی متصل به راه‌انداز ساخته شده‌اند.
۳۱۵. نوعی جاندار تک سلولی می‌تواند طی چرخه‌ی سلولی خود و با گذشت از نقاط واریسی، در بدن موریانه تولید مثل نماید. کدام عبارت، درباره‌ی این جاندار، درست است؟
(۱) به منظور تولدی یک پروتئین ساختاری، RNA پلی‌مراز به مجموعه‌ی راه‌انداز- پروتئین هدایت می‌شود.
(۲) راه‌انداز ژن‌های $tRNA$ و $mRNA$ ، توسط یک آنزیم RNA پلی‌مراز شناسایی می‌گردد.
(۳) فقط بخش‌هایی از محصول اولیه هر آنزیم RNA پلی‌مراز، مورد ترجمه قرار می‌گیرد.
(۴) محصول اولیه‌ی فعالیت RNA پلی‌مراز، همواره الگوی ساختن یک پروتئین را دارد.
۳۱۶. کدام عبارت، درباره هر سلولی که سانتربول‌های آن مضاعف می‌شوند، درست است؟
(۱) در صورت لزوم، هر واحد سازنده ژن‌های آن مورد رونویسی قرار می‌گیرد.
(۲) بیان هر ژن آن، مستلزم استفاده از آنزیم‌های درون سلولی متفاوتی است.
(۳) در کنار هر هسته دیپلوئیدی آن، رشته‌های دوک شکل می‌گیرند.
(۴) محصول نهایی هر ژن آن، یک زنجیره پلی‌پپتیدی است.
۳۱۷. چند تا از موارد زیر، جمله‌ی زیر را به درستی تکمیل می‌کنند؟
«درون هسته‌ی سلول‌های پیکری عنکبوت، فرآیند می‌تواند صورت گیرد،»
- الف) تولید مولکول‌های آنزیمی غیر پروتئینی مؤثر در ترجمه (ب) حذف رونوشت اینترون‌های مولکول RNA پیک نابالغ
ج) تولید رشته‌های پلی‌نوکلئوتیدی فاقد دئوکسی‌ریبوز (د) شناسایی راه‌انداز بدون نیاز به عوامل رونویسی
- (۱) ۱ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) ۳

۱. **گزینه ۳** (گزینه ۳) مسیر ساختن آمینواسید آرژینین، با حذف هر کدام از آنزیم‌ها متوقف می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): برخی از هاگ‌های پرتو دیده در محیط حداقل رشد نمی‌کردند.

گزینه‌ی (۲): برخی از جهش یافته‌ها در حضور اورنیتین رشد می‌کردند.

گزینه‌ی (۴): فرضیه‌ی یک ژن - یک رشته‌ی پلی پپتیدی از نتایج تحقیقات بیدل و تیم نیست.

۲. **گزینه ۱** «نوروسپورا کراسا» نوعی قارچ و هاپلوئید است پس به جز درون زیگوت کروموزوم‌های همتا ندارد ولی سایر موارد نادرست هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: هاگ‌های جنسی در کپک نوروسپورا، حاصل میوز + میتوز هستند.

گزینه‌ی ۳: برخی هاگ‌های پرتو دیده قادر به رشد در محیط حداقل نیستند.

گزینه‌ی ۴: کپک نوروسپورا مصرف‌کننده بوده و قند ساکارز نمی‌سازد.

۳. **گزینه ۲** افراد مبتلا به آلکاپتونوریا، آنزیم تجزیه کننده‌ی هموجنتیسیک اسید را ندارند. بنابراین در خون آن‌ها مقدار

هموجنتیسیک اسید که در واقع پیش ماده‌ی آنزیم تجزیه کننده است، افزایش می‌یابد.

سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): برعکس، نقص ژنی منجر به نقص آنزیمی می‌شود.

گزینه‌ی (۳): ورود هموجنتیسیک اسید به نفرون از طریق تراوش است و در ضمن در افراد سالم به علت تجزیه‌ی هموجنتیسیک اسید

این ماده به درون نفرون تراوش نمی‌شود.

گزینه‌ی (۴): افراد مبتلا قادر به تجزیه‌ی این اسید نیستند. در افراد سالم نیز محل تجزیه‌ی این اسید ادرار نیست.

۴. **گزینه ۳** تبدیل ارنیتین به سیترولین به کمک آنزیم ساخته شده توسط کپک نوروسورا کراسا صورت می‌پذیرد، نه از طریق مواد

موجود در محیط کشت غنی شده.

رد سایر گزینه‌ها:

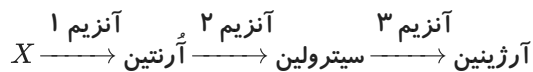
گزینه‌ی (۱): محیط کشت غنی شده از افزودن بعضی مواد آلی به محیط کشت حداقل ایجاد می‌شود.

گزینه‌ی (۲): فولیک اسید در تولید گلبول‌های قرمز تأثیرگذار است.

گزینه‌ی (۴): آرژینین به عنوان یک آمینواسید، مونومری برای پلی پپتیدها و پروتئین‌ها می‌باشد.

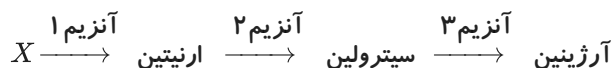
۵. **گزینه ۳**

به مسیر ساخت آرژینین توجه کنید \Leftarrow

۶. **گزینه ۳** با توجه به مسیر سنتز آرژینین، هر جهش یافته‌ای که با ارنیتین رشد کند، یعنی اینکه سیترولین را به آرژینین تبدیل

کرده است:

۷. **گزینه ۴** الف) همه‌ی انواع جهش یافته‌های نیازمند آرژینین (گروه‌های اول، دوم و سوم) با افزودن آرژینین به محیط کشت حداقل

رشد می‌کنند. اما نمی‌توان گفت همه‌ی جهش یافته‌ها با افزودن آرژینین رشد می‌کنند! زیرا جهش می‌تواند مربوط به ژن دیگری باشد.

ب) حتی هاگ سالم نوروسپورا قادر به ساختن ویتامین بیوتین نیست!

ج) هر نوع هاگ جهش یافته، علاوه بر آن که در محیط کشت کامل (محیط حداقل + انواع مواد آلی مورد نیاز جاندار) رشد می‌کند، در

محیط کشت غنی شده (محیط حداقل + برخی مواد آلی) نیز می‌تواند رشد کند!

د) سیترولین در مسیر سنتز آرژینین، پیش ماده‌ای است که با عمل یک آنزیم به آرژینین تبدیل می‌شود.

۸. **گزینه ۲** عدم تولید هر یک از ۳ آنزیم، در مسیر متابولیسمی تولید این آمینواسید اختلال ایجاد می‌کند.

الف (صحیح). آرژینین نوعی آمینواسید است و سلول از آن برای ساخت پروتئین‌های مورد نیاز خود استفاده می‌کند. در نبود آرژینین،

تولید پروتئین‌های آنزیمی و غیر آنزیمی دچار اختلال می‌شود.

ب (غلط). به عنوان مثال در نبود آنزیم ۲، تبدیل ارنیتین به سیترولین صورت نمی‌گیرد و میزان ارنیتین افزایش می‌یابد.

ج (غلط). توجه کنید که این جهش‌ها رمز آرژینین را تغییر نمی‌دهند بلکه در ژن مربوط به آنزیم‌ها تغییر ایجاد می‌کنند.

د (صحیح). جهش یافته‌ی نیازمند آرژینین از هر نوعی که باشد (اول، دوم یا سوم) در محیط کشت حداقل تبدیل سیترولین به آرژینین

انجام نمی‌شود.

۹. **گزینه ۲** «آرچیلد گرو» با مطالعه‌ی بیماری ارثی آلکاپتونوریا، زمینه‌ی اولیه را برای پیدایش نظریه‌ی یک ژن - یک آنزیم فراهم آورد ولی سایر موارد نادرست هستند، مثلاً ادرار بیماران در مجاورت هوا سیاه می‌شود.

۱۰. **گزینه ۳** موارد ج و د نادرست می‌باشند.

بررسی عبارات:

(الف) درست - بیدل و تیتوم مشاهده کردند که جهش یافته‌های نیازمند به آرژنین سه دسته‌اند.

(ب) درست - تقریباً بعد از یک دهه از پژوهش‌های بیدل و تیتوم، بعضی پژوهش‌ها مشخص کرد که بسیاری از پروتئین‌ها از چند زنجیره پلی‌پپتیدی تشکیل شده‌اند.

(ج) نادرست - بیدل و تیتوم، هاگ‌هایی را که نمی‌توانستند روی محیط کشت حداقل رشد کنند، جهش یافته نامیدند.

(د) نادرست - با توجه به شکل ۱ - ۱ صفحه ۷، در یکی از مراحل آزمایش در زمان بیدل و تیتوم، اطلاعات دقیقی از ماده‌ی ژنتیک در دسترس نبود. در سال ۱۹۴۴، DNA به عنوان، ماده‌ی ژنتیک شناخته شد. در صورتی که پژوهش‌های بیدل و تیتوم که منجر به ارایه‌ی نظریه‌ی یک ژن - یک آنزیم شد در سال ۱۹۴۰ انجام گرفت.

۱۱. **گزینه ۳** هر کپکی که قادر با ساخت ارنیتین باشد، یعنی آنزیم سازنده‌ی آن را که نوعی پروتئین است می‌سازد. از طرفی می‌دانیم که برای ساخت پروتئین هر سه نوع RNA و در نتیجه هر سه نوع RNA پلی‌مراز یوکاریوتی مورد نیاز است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ممکن است در محیط کشت غنی شده با سیتروولین باشد.

گزینه ۲: مثلاً در جهش یافته‌هایی که آنزیم ۳ در آن‌ها در مسیر ساخت آرژنین اشکال داشت، صدق نمی‌کند.

گزینه ۴: کپکی که فاقد توانایی ساخت ارنیتین باشد دلیلی ندارد که آنزیم رونویسی کننده‌ی (RNA پلی‌مراز) را نسازد.

۱۲. **گزینه ۴** اندیشه‌های اولیه در رابطه با نظریه‌ی یک ژن - یک آنزیم، در بررسی و مطالعه روی بیماری آلکاپتونوریا مشخص شد. در این بیماری در ادرار فرد بیمار هموجنتیسیک اسید وجود دارد که یک ماده آلی است. در ادرار فرد سالم این ماده موجود نیست، چون توسط آنزیمی تجزیه می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: (۱) در این بیماری، نوعی آنزیم تجزیه کننده ماده آلی در بدن دچار نقص می‌شود نه آنزیم سنتز کننده آن!

گزینه ۲: (۲) پیش ماده‌ی آنزیم دچار نقص، همان هموجنتیسیک اسید است که در بدن افراد سالم و بیمار وجود دارد.

گزینه ۳: (۳) فرد بیمار توانایی تجزیه ماده آلی (هموجنتیسیک اسید) را نداشت، اما آن را تجزیه نشده دفع می‌کند.

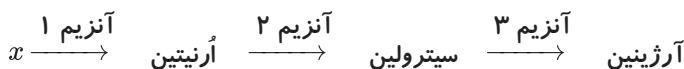
۱۳. **گزینه ۳** علت بیماری! آلکاپتونوریا نوعی نقص ژنی است که مربوط به ژن آنزیم تجزیه کننده‌ی هموجنتیسیک اسید است، نه ژن آنزیم تولید کننده‌ی آن، هموجنتیسیک اسید در تمامی افراد سالم و بیماران مبتلا به آلکاپتونوریا درون سلول تولید می‌شود، اما در افراد سالم، این اسید درون سلول تجزیه می‌شود.

۱۴. **گزینه ۴** بعد از قرار دادن هاگ‌ها در مقابل پرتو X همه‌ی آن‌ها را با هم به محیط کشت کامل انتقال دادند تا هر نوع هاگی، چه جهش یافته و چه جهش نیافته در محیط کشت کامل رشد کنند و تولیدمثل جنسی انجام شود و در نتیجه‌ی تولید مثل جنسی، هاگ‌های متنوع تری ایجاد شود تا نتایج حاصل از آزمایش دقیق تر باشد.

۱۵. **گزینه ۲** بیدل و تیتوم پس از پرتودهی هاگ‌ها، تمامی آن‌ها را با هم به محیط کشت کامل منتقل کردند. این کار به این دلیل بود که هر نوع هاگ چه جهش یافته و چه جهش نیافته در محیط کشت کامل رشد کند و چون از انواع مختلف آمیزشی هستند، تولید مثل جنسی انجام دهند و هاگ‌های جنسی متنوعی شکل گیرد.

در این نوع آزمایش‌ها هر قدر تنوع هاگ‌ها بیشتر باشد، نتایج به دست آمده دقیق تر خواهد بود.

۱۶. **گزینه ۴** به مسیر سنتز آرژنین توجه کنید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: (۱) اختلال در حداقل یکی از ۳ آنزیم نام برده شده می‌تواند منجر به عدم تولید آرژنین شود، لذا ممکن است آنزیم ۲ سنتز نشود و غلظت ارنیتین بالا باشد.

گزینه ۲: (۲) اگر آنزیم ۲ نباشد، آرژنین نیز نخواهد بود.

گزینه ۳: (۳) ممکن است آنزیم ۳ دچار مشکل شده باشد.

۱۷. **گزینه ۴** هاگ‌های پرتودیده در ابتدای آزمایش همگی با هم به محیط کشت کامل انتقال داده شدند تا این هاگ‌ها تکثیر پیدا کنند، تولید مثل جنسی انجام دهند و سلول‌های زیگوت با انجام تقسیم میوز، هاگ‌های متنوع تری ایجاد کنند. هر قدر تنوع بیشتر باشد، نتایج آزمایش دقیق تر خواهد بود.

۱۸. **گزینه ۱** آرژینین نوعی آمینواسید است که در سنتز رشته‌های پلی پپتیدی شرکت دارد. این آمینواسید در حالت جهش نیافته در کپک ساخته می‌شود. اگر این آمینواسید در سلول سنتز نشود ساخت رشته‌های پلی پپتیدی نیز در سلول دچار مشکل می‌شود.
۱۹. **گزینه ۱** نه در ادرار افراد سالم و نه در ادرار افراد مبتلا به آلکاپتونوریا، آنزیم تجزیه کننده‌ی هموجنتیسیک اسید وجود ندارد. چون این آنزیم پروتئینی است و از طریق خون به ادرار وارد نمی‌شود.
۲۰. **گزینه ۳** ابتدا هاگ‌های حاصل از تولیدمثل غیر جنسی به محیط کشت حداقل منتقل شدند تا مشخص شود آیا جهشی صورت گرفته است یا خیر.
۲۱. **گزینه ۲** به غیر از یوراسیل، ۳ نوکلئوتید دیگر داریم که ۲۷ رمز می‌سازند ($3 \times 3 \times 3$)
۲۲. **گزینه ۳** متیونین تنها با رمز AUG کد می‌شود، در حالی که سایر گزینه‌ها، بیش از ۱ کدون دارند.
۲۳. **گزینه ۲** بیش‌تر آمینواسیدها بیش از یک کدون دارند. کدون‌های پایان، آنتی کدون ندارند. آنتی کدون شامل سه باز است (نه سه جفت باز!). اما هر آنتی کدون قطعه‌ی مربوط به یک نوع آمینواسید خاص است.
۲۴. **گزینه ۱** این توالی می‌تواند مکملی در RNA داشته باشد به صورت UAA، بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه‌ی (۲): می‌تواند برای ساخت آنتی کدون UAA الگو باشد. گزینه‌ی (۳): ممکن است در ساخت انواع RNA الگو باشد. گزینه‌ی (۴): در ساخت RNA، باز A نداریم.
۲۵. **گزینه ۴** اگر در مولکول mRNA هر ۴ نوکلئوتید A، C، G و U شرکت داشتند، دارای $4^3 = 64$ نوع کدون می‌بود که ۶۱ نوع آن قابل ترجمه هستند. ولی در صورت سؤال مطرح شده که فقط ۳ نوکلئوتید A، C و U در ساختار mRNA مورد نظر شرکت دارند پس انتظار $3^3 = 27$ نوع کدون را داریم.
۲۶. **گزینه ۴** در کل ۶۴ رمز می‌توان متصور بود ($4 \times 4 \times 4$) که از این ۶۴ رمز، ۲۷ رمز سیتوزین ندارند ($3 \times 3 \times 3$) پس در مجموع ۳۷ رمز سیتوزین دارند و فراوانی $\frac{37}{64}$ می‌شود.
۲۷. **گزینه ۱** پس از بلوغ mRNA تنها بخشی از میانه آن که توسط یک کدون آغاز شروع و توسط یک کدون پایان خاتمه می‌یابد ترجمه می‌گردد. لذا بخشی از رونوشت اولین اگزون و بخشی از رونوشت آخرین اگزون ترجمه نمی‌شوند. در عین حال رونوشت انترون‌ها نیز همگی ترجمه نمی‌شوند.
۲۸. **گزینه ۳** جفت شدن بازهای مکمل را نشان می‌دهد.
۲۹. **گزینه ۱** رشته‌ی الگوی این mRNA، UGGAGCGUC می‌باشد و مکمل این رشته ACCTCGCAG می‌باشد.
۳۰. **گزینه ۴** همه‌ی ژن‌ها پیام خود را به طور مستقیم به RNA منتقل می‌کنند. در همه‌ی RNAها رونوشت جایگاه آغاز رونویسی وجود دارد. فقط مولکول mRNA ترجمه می‌شود، بنابراین دارای کدون ترجمه است. لذا مولکول به طور مستقیم پیام خود را به ریبوزوم برای تشکیل پلی پپتیدی می‌دهد که آمینواسید دارد.
۳۱. **گزینه ۲** تولید همه‌ی پیوندهای پپتیدی در سلول توسط RNA ریبوزومی انجام می‌گیرد. بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه‌ی (۱): همانند سازی در DNAهای حلقوی از یک محل آغاز می‌شود. گزینه‌ی (۳): در مرحله‌ی اول رونویسی RNA پلیمراز بر روی راه انداز قرار می‌گیرد. گزینه‌ی (۴): در باکتری‌ها، رونویسی توسط یک نوع RNA پلیمراز انجام می‌گیرد.
۳۲. **گزینه ۲** هر ساختار پرماند، شامل مولکول DNA است که تعدادی از یک نوع RNA پلی مرز به ترتیب در حال رونویسی از آن هستند، این ژن ممکن است متعلق به هر نوع RNA باشد و می‌تواند ترجمه نشود.
۳۳. **گزینه ۳** رونویسی از هر ژن توسط یک نوع RNA پلی مرز انجام می‌گیرد. آنزیم هلیکاز رشته‌های مولکول DNA را به هنگام همانندسازی DNA از یکدیگر جدا می‌کند، اما در رونویسی، مولکول‌های RNA پلی مرز این کار را انجام می‌دهند، هر رشته‌ی RNA توسط یک RNA پلیمرز ساخته می‌شود. بنابراین در ساختار پرماند، تعداد زیادی از یک نوع RNA پلی مرز فعال هستند.
۳۴. **گزینه ۴** با توجه به این که شکل، یک ژن یوکاریوتی را نشان می‌دهد، چندین عدد RNA پلی‌مرز از یک نوع در حال رونویسی هستند. RNAهای سمت راست بلندتر از RNAهای سمت چپ هستند پس از نظر تعداد نوکلئوتیدها، RNAهای سمت راست تعداد نوکلئوتید بیشتری دارند، بنابراین جهت رونویسی از چپ به راست است.
۳۵. **گزینه ۴** همه‌ی ژن‌های پروکاریوتی و یوکاریوتی، راه اندازه و همه‌ی انواع RNAها، رونوشت جایگاه پایان رونویسی دارند.
۳۶. **گزینه ۱** آنزیم DNA پلی مرز پروتئینی است که ژن‌های سازنده‌ی آن توسط RNA پلی‌مرز II رونویسی می‌شوند. بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه‌ی (۲): در سلول‌های انسولین ساز، گلوکاگون ساخته نمی‌شود. گزینه‌ی (۳): آنزیم RNA پلی مرز I ژن‌های مربوط به RNAهای ریبوزومی را رونویسی می‌کند. گزینه‌ی (۴): آنزیم RNA پلی مرز I ژن که محصول آن پروتئین باشد را رونویسی نمی‌کند.

۳۷. **گزینه ۱** آنزیم *RNA* پلی مرز *II* نیز نوعی پروتئین است و از آن جایی که تمام پروتئین‌ها از روی الگوی *mRNA* ساخته می‌شوند، پس این الگو توسط *RNA* پلی مرز *II* در آدمی رونویسی می‌گردد ولی سایر موارد همگی نادرست هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ی (۲): رونوشت ژن سازنده‌ی *RNA* پلی مرز *II*، بر روی *mRNA* قرار دارد و توالی تنظیمی بر روی *DNA* است نه بر روی *mRNA*
- گزینه ی (۳): آنزیم *RNA* پلی مرز *I* مانند هر پروتئین دیگری در ریبوزوم‌های سیتوپلاسم ساخته می‌شوند.
- گزینه ی (۴): فعال کننده‌ها از پروتئین هستند و راه انداز ژن مربوط به این پروتئین‌ها توسط *RNA* پلی مرز *II* رونویسی می‌شوند.
۳۸. **گزینه ۳** درون حباب رونویسی و در مرحله بیوم رونویسی، حداکثر ۸ نوع نوکلئوتید (مربوط به *DNA* و *RNA*) یافت می‌شوند، ولی سایر گزینه‌ها درست هستند.
۳۹. **گزینه ۲** اولین قدم به سمت بیان ژن همان «رونویسی» است که توسط آنزیم *RNA* پلی مرز صورت می‌گیرد، یعنی آنزیمی که موجب شکست پیوندهای هیدروژنی و تشکیل پیوندهای فسفودی استر می‌شود اما وجود هسته‌ی مشخص و ساختار ریبوزوم برای انجام رونویسی الزامی نیست و خاصیت «ویرایش» هم در آن وجود ندارد. در عین حال، باکتری‌ها فاقد هسته مشخص هستند.
۴۰. **گزینه ۴** جایگاه پایان رونویسی قسمتی از *DNA* است و رونویسی می‌شود.
۴۱. **گزینه ۴** در مرحله ی ۳، از روی توالی مربوط به کدون آغاز که قسمتی از ژن ساختاری است، رونویسی انجام می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ی (۱): در مرحله ی ۳ پیوندهای فسفودی استر تشکیل می‌شود.
- گزینه ی (۲): در باکتری‌ها، *RNA* پلی مرز پروکاریوتی به راه انداز وصل می‌شود.
- گزینه ی (۳): در رونویسی خود آنزیم *RNA* پلی مرز، پیوند هیدروژنی را می‌شکند.
۴۲. **گزینه ۴** نکته‌ای که وجود دارد آن است که *AUC* نمی‌تواند به عنوان آنتی کدون در *tRNA* به کار رود، چون کدون آن (*UAG*) رمز پایانی است اما این توالی می‌تواند در سایر مناطق *tRNA* دیده شود.
- گزینه ی «۱»: پس *RNA* صورت سؤال می‌تواند هر یک از انواع *RNA* (*tRNA*, *rRNA*, *mRNA*) باشد.
- گزینه ی «۲»: اگر *RNA* از نوع *mRNA* باشد، هم کدون آغاز و هم کدون پایان می‌تواند در آن دیده شود.
- گزینه ی «۳»: در سلول‌های پروکاریوتی، *RNA* پلی مرز پروکاریوتی وظیفه ساخت *RNA* را بر عهده دارد.
- گزینه ی «۴»: چه در سلول پروکاریوتی و چه در سلول یوکاریوتی مولکول‌های *RNA* توسط *RNA* پلی مرزها از روی *DNA* ساخته می‌شوند.
۴۳. **گزینه ۲** رابط بین *DNA* و ریبوزوم، *mRNA* است. *mRNA* اطلاعات مربوط به آمینواسیدها را به ریبوزوم منتقل می‌کند. گزینه ی «۱» مربوط به باکتری است، که فاقد شبکه‌ی آندوپلاسمی می‌باشد. گزینه ی «۳» مربوط به *tRNA* است و در مورد گزینه ی «۴» نیز دقت کنید که *mRNA* یوکاریوتی که مستقیماً محصول *RNA* پلی مرز *II* است، *mRNA* اولیه می‌باشد، در حالی که *mRNA* بالغ توسط ریبوزوم ترجمه می‌شود.
۴۴. **گزینه ۲** در ساختار پیرامند یک ژن توسط تعداد زیادی *RNA* پلی مرز از یک نوع، رونویسی می‌شود که این ژن می‌تواند مربوط به یک آنزیم باشد.
- (۱) فعالیت هم زمان چندین *RNA* پلی مرز برای تولید چندین مولکول *RNA* است.
- (۳) بیان هم زمان یک ژن (نه چندین ژن) در جهت تولید چندین *RNA* مشابه هم است.
- (۴) در این حالت، هر ژن تنها دارای یک جایگاه شروع رونویسی است.
۴۵. **گزینه ۳** *RNA* پلی مرز هنگام رونویسی از ژن، پیوند کووالانسی میان نوکلئوتیدهای *RNA* را برقرار می‌کند. در سلول‌های یوکاریوتی پیوند میان دو آمینواسید و پیوند فسفودی استر میان نوکلئوتیدها درون میتوکندری و کلروپلاست نیز برقرار می‌شود. *DNA* لیگاز پیوند کووالانسی میان نوکلئوتیدها را برقرار می‌کند.
۴۶. **گزینه ۴** در همانند سازی دو رشته و در رونویسی یک رشته الگو قرار می‌گیرد.
- گزینه ی «۱»: ویرایش در رشته در حال ساخت صورت می‌گیرد (نه رشته ی الگو).
- گزینه ی «۲»: کلمه هسته در صورت سؤال به کاررفته است، پس سلول مورد نظر یک سلول یوکاریوتی است و در یوکاریوت ها *mRNA* چند ژنی وجود ندارد.
- گزینه ی «۳»: اگر یک رشته الگو باشد، فرآیند مورد نظر رونویسی است و محصول رونویسی، *RNA* است، در حالی که جایگاه آغاز رونویسی قسمتی از *DNA* است.
- گزینه ی «۴»: اگر دو رشته الگو باشد، فرآیند مورد نظر همانند سازی است و محصول مورد نظر *DNA* است. توالی افزاینده نیز قسمتی از *DNA* است.

۴۷. گزینه ۳ RNA پلی مرز نوعی پروتئین است و اولین قدم برای ساختن پروتئین‌ها، رونویسی است و در اولین مرحله‌ی رونویسی در پروکاریوت‌ها، آنزیم RNA پلی مرز توالی راه انداز را شناسایی می‌کند. سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: یعنی مرحله‌ی آغاز ترجمه (اتصال ریبوزوم به mRNA)

گزینه‌ی ۲: یعنی مراحل دوم و سوم رونویسی

گزینه‌ی ۴: یعنی مراحل آغاز و ادامه‌ی ترجمه

۴۸. گزینه ۱ فقط مورد (ج)، جمله را به طور نادرستی تکمیل می‌کند، زیرا مولکول‌های حاصل از رونویسی، RNAهایی هستند که توسط آنزیم‌های RNA پلی مرز رونویسی می‌شوند.

(الف) ممکن نیست یک ژن، یک بار توسط RNA پلی مرز I و بار دیگر توسط RNA پلی مرز II رونویسی شود.

(ب) یکی از زنجیره‌های پلی نوکلئوتیدی هر ژن در رونویسی توسط RNA پلی مرز و در همانند سازی توسط DNA پلی مرز به عنوان الگو مورد استفاده قرار می‌گیرد.

(د) در حین رونویسی، پیوندهای هیدروژنی بین دو رشته‌ی DNA توسط آنزیم RNA پلی مرز شکسته می‌شوند.

۴۹. گزینه ۴ محصول رونویسی ژن RNA پلی مرز پروکاریوتی نوعی RNA است که مسلماً توانایی رونویسی را ندارد. بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: RNA پلی مرز I نوعی پروتئین است بنابراین ژن آن توسط RNA پلی مرز II رونویسی می‌شود.

گزینه‌ی ۲: RNA پلی مرز پروکاریوتی انواعی از RNAها را تولید می‌کند.

RNA پلی مرز II نیز دو نوع RNA یعنی mRNA و برخی RNAهای کوچک را تولید می‌کند.

گزینه‌ی ۳: tRNA و rRNA در ترجمه‌ی mRNA دخالت دارند.

۵۰. گزینه ۳ در یوکاریوت‌ها، آنزیم رونویسی کننده برای آغاز رونویسی (شناسایی راه انداز) نیازمند حضور عوامل رونویسی می‌باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) هنگام رونویسی از DNA در محل ژن، تنها یکی از دو رشته، الگو می‌باشد.

۲) در ساختار پرمانند، چندین RNA پلی مرز از یک نوع، در حال رونویسی از ژن می‌باشند.

۴) دقت کنید رونویسی از ژن، همواره از ابتدای آن (جایگاه آغاز رونویسی) توسط آنزیم RNA پلی مرز صورت می‌گیرد.

۵۱. گزینه ۱ بدون آغاز مربوط به mRNA است و RNAهای بدون کدون آغاز شامل rRNA، tRNA و RNAهای کوچک هستند. RNA پلی مرز پروکاریوتی تمامی انواع RNAها را تولید می‌کنند و RNA پلی مرز II، برخی RNAهای کوچک را نیز تولید می‌کند. بررسی سایر موارد:

گزینه‌ی ۲: RNA پلی مرز II تولید برخی از RNAهای کوچک را انجام می‌دهد و RNA پلی مرز III، تولید بعضی دیگر از RNAهای کوچک را آنالیز می‌کند.

گزینه‌ی ۳: RNA پلی مرز پروکاریوتی برای فعالیت خود به عوامل رونویسی نیاز ندارد.

گزینه‌ی ۴: هم RNA پلی مرز پروکاریوتی و هم RNA پلی مرز I توانایی تولید rRNA را دارند.

۵۲. گزینه ۲ در مرحله‌ی سوم رونویسی آنزیم RNA پلی مرز که در حال رونویسی است، پیوندهای هیدروژنی بین دو رشته الگو و غیرالگو DNA را می‌شکند و در ادامه این مرحله با جدا شدن رشته RNA ساخته شده از رشته الگوی DNA، دو رشته الگو و غیرالگو مجدداً با پیوند هیدروژنی در مقابل یکدیگر قرار می‌گیرند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: در مرحله اول فقط RNA پلی مرز راه انداز را شناسایی می‌کند و به آن متصل می‌شود.

گزینه‌ی ۳: استرپتوکوکوس نومونیا باکتری است، در حالی که پیش‌سازهای mRNA (یا mRNA نابالغ) توسط RNA پلی مرز II ساخته می‌شوند.

گزینه‌ی ۴: در مرحله دوم، RNA پلی مرز دو رشته‌ی DNA را از هم باز می‌کند. در مرحله‌ی سوم RNA پلی مرز همانند قطاری روی DNA حرکت می‌کند.

۵۳. گزینه ۲ موارد ۲ و ۳ درست هستند.

بررسی موارد:

مورد ۱: برخی از قسمت‌های ژن مانند رشته‌ی غیرالگو رونویسی نمی‌شوند.

مورد ۲: ساختار پرمانند را به خاطر بیاورید.

مورد ۳: RNA پلی‌مرازهای II و III و پروکاریوتی همگی حداقل یک محصول را دارند که فاقد کدون آغاز است. (RNAهای کوچک) و RNA پلی‌مراز I نیز محصول فاقد کدون آغاز دارد. (rRNA)

مورد ۴: در همانند سازی برخلاف رونویسی از دئوکسی ریبونوکلئوتیدها استفاده می‌شود.

۵۴. **گزینه ۲** با توجه به شکل ۱-۳، وقتی آنزیم RNA پلی‌مراز رونویسی قسمتی از DNA را انجام می‌دهد، قسمت‌های قبلی DNA دوباره به هم متصل شده و RNA از DNA جدا می‌شود. اما آخرین پیوند هیدروژنی تنها در جایگاه پایان رونویسی تشکیل می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) RNA پلی‌مراز DNA مورد رونویسی را از جایگاه آغاز رونویسی باز می‌کند (با شکستن پیوند هیدروژنی) اولین عمل جفت شدن بازها (تشکیل اولین پیوند هیدروژنی) نیز در جایگاه آغاز رونویسی روی می‌دهد.

گزینه ۳) با رونویسی جایگاه پایان رونویسی (محل تشکیل آخرین پیوند فسفودی‌استر) RNA از DNA جدا می‌شود. (با شکسته شدن پیوند هیدروژنی)

گزینه ۴) در پشت RNA پلی‌مراز، رشته الگو با پیوند هیدروژنی به رشته غیر الگو متصل می‌شود.

۵۵. **گزینه ۳** قرار گرفتن نوکلئوتید مکمل در برابر نوکلئوتیدهای ژن در فرآیندهای همانندسازی و رونویسی رخ می‌دهد که در هر دو به ترتیب به دلیل ایجاد رشته‌های DNA و RNA جدید، پیوند کووالانسی (پیوند فسفودی‌استر) در حال تشکیل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) (۱): کدون‌ها رمزهای سه نوکلئوتیدی روی mRNA هستند. قرارگیری نوکلئوتید مکمل مقابل نوکلئوتیدهای ژن، می‌تواند مربوط به فرآیند همانندسازی DNA یا رونویسی از DNA و تولید RNA باشد. ممکن است فرآیند همانندسازی DNA در حال انجام باشد یا طی رونویسی rRNA یا tRNA در حال ساخت باشد و mRNA و کدون ساخته نشود.

گزینه ۲) (۲): اگر فرآیند مربوطه، همانندسازی باشد، رونویسی از DNA صورت نمی‌گیرد و RNA ساخته نمی‌شود.

گزینه ۴) (۴): با اینکه اولین قدم پروتئین‌سازی رونویسی است. ممکن است فرآیند رونویسی در حال انجام نباشد و همانندسازی رخ دهد.

۵۶. **گزینه ۴** رونویسی اولین قدم برای ساختن پروتئین‌هاست و با کمک آنزیم RNA پلی‌مراز صورت می‌گیرد.

آنزیم‌های RNA پلی‌مراز ساختار پروتئینی دارند، بنابراین ژن آن‌ها توسط RNA پلی‌مراز نوع II در یوکاریوت‌ها و RNA پلی‌مراز پروکاریوتی در پروکاریوت‌ها رونویسی می‌شود. ژن tRNA در یوکاریوت‌ها توسط RNA پلی‌مراز III و در پروکاریوت‌ها توسط RNA پلی‌مراز پروکاریوتی رونویسی می‌شود.

RNA پلی‌مراز III رونویسی برخی از RNAهای کوچک را کاتالیز می‌کند (نه ژن سازنده‌ی RNA پلی‌مراز III).

۵۷. **گزینه ۲** (۱) راه‌انداز فقط محل صحیح آغاز رونویسی را مشخص می‌کند نه کل محدوده‌ی ژن.

(۲) RNA پلی‌مراز پیوند هیدروژنی را می‌شکند (نه کووالانسی)

(۳) پس از جدا شدن RNA ساخته شده از رشته‌ی الگو، پیوند هیدروژنی بین رشته‌های الگو و غیر الگوی DNA تشکیل می‌شود.

(۴) در مراحل دوم و سوم رونویسی آنزیم RNA پلی‌مراز پیوندهای هیدروژنی بین دو رشته‌ی DNA را می‌شکند.

۵۸. **گزینه ۱** موارد «الف» و «ب» جمله را به نادرستی کامل می‌کنند.

بررسی موارد:

مورد الف: RNA پلی‌مراز II، RNA ی پیک می‌سازد و می‌تواند RNA کوچک نیز تولید کند.

مورد ب: RNA پلی‌مراز III tRNA می‌سازد و می‌تواند RNA کوچک نیز تولید می‌کند. در حالی که ساخت RNA پلی‌مراز به عهده‌ی ریبوزوم است.

مورد ج: RNA پلی‌مراز II، RNA کوچک تولید می‌کند.

مورد د: RNA پلی‌مراز III، RNA ناقل می‌سازد.

۵۹. **گزینه ۴** محصول RNA پلی‌مراز I، rRNA است که حتماً نوکلئوتیدهای مکمل جایگاه پایان رونویسی را دارد. چون در فرآیند رونویسی، روبه‌روی هر نوکلئوتید، نوکلئوتید مکمل قرار می‌گیرد تا ساختار RNA پدید آید. ضمناً جایگاه پایان هم حتماً مورد

رونویسی قرار می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) (۱): محصول RNA پلی‌مراز پروکاریوتی می‌تواند rRNA، tRNA یا mRNA باشد، که از بین آن‌ها فقط mRNA می‌تواند کدون آغاز داشته باشد.

گزینه ۲) (۲): محصول RNA پلی‌مراز II می‌تواند mRNA یا برخی RNAهای کوچک باشد که از بین آن دو فقط mRNA کدون پایان دارد.

گزینه ی (۳): محصول RNA پلی مرز III می تواند tRNA یا برخی RNA های کوچک باشد که از بین این دو فقط tRNA آنتی کدون دارد.

۶۰. گزینه ۲ بر اساس جمله کتاب درسی، نیرنبرگ و همکارانش انواع خاصی از مولکول های mRNA تولید کردند. رد سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: کشف اینکه رمزهای DNA سه حرفی است قبل از نیرنبرگ انجام شده بود.

گزینه «۳»: بعداً محققان دیگر با اجرای آزمایش های مشابه توانستند رمز هر یک از ۲۰ نوع آمینواسید را شناسایی کنند.

گزینه «۴»: در لوله ی آزمایش مایع استخراجی از بیبتوپلاسم سلولی بود.

۶۱. گزینه ۳ وقتی این توالی به عنوان الگوی ترجمه مورد استفاده قرار می گیرد، فقط یک نوع زنجیره از آن ساخته می شود که در آن دو نوع اسید آمینه به صورت یک در میان قرار می گیرند.

اسید آمینه ۱ اسید آمینه ۲ اسید آمینه ۱

۶۲. گزینه ۲ در آزمایش نیرنبرگ پلی پپتید ساخته شد، یعنی سنتز پیوند پپتیدی همچنین نیرنبرگ و همکارانش پلی پپتید را جهت تعیین نوع آمینواسیدها تجزیه نمودند، یعنی هیدرولیز پیوند پپتیدی.

رد سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: سه حرفی بودن رمزها قبلاً مشخص شده بود.

گزینه ی «۳»: برعکس، شناسایی رمزهای mRNA به شناسایی رمزهای DNA منجر شد.

گزینه ی «۴»: مولکولی که آن ها ساختند mRNA بود، در حالی که جایگاه آغاز رونویسی در DNA قرار دارد.

۶۳. گزینه ۲ ریبوزوم اندامک نیست.

در ارتباط با گزینه ی ۱: mRNA ها (بسپارها) در آزمایش نیرنبرگ تنها دارای نوکلئوتید یوراسیل دار بودند.

۶۴. گزینه ۴ نیرنبرگ و همکارانش با تولید انواعی از mRNA های مصنوعی مشخص کردند، پروتئین سازی به طور مصنوعی و بدون نیاز به DNA می تواند رخ دهد.

رد سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: ۳ حرفی بودن رمزها قبلاً مشخص شده بود.

گزینه ی «۲»: آنان انواع خاصی از مولکول های mRNA را ساختند.

گزینه ی «۳»: رمز فنیل آلانین در ژن AAA است.

۶۵. گزینه ۴ چهارمین کدون که وارد A می شود UUC است و سومین آنتی کدون که وارد P می شود AUG است.

۶۶. گزینه ۲ در هنگام جابه جایی ریبوزوم، tRNA موجود در جایگاه P از ریبوزوم خارج می گردد.

توجه کنید که تشکیل پیوند پپتیدی درون جایگاه A ریبوزوم، قبل از جابه جایی صورت گرفته است.

۶۷. گزینه ۴ tRNA حاوی آنتی کدون CUC، با کدون GAG مکمل است. زمانی که این کدون در جایگاه P، ریبوزوم به اندازه

ی یک کدون بر روی mRNA جابه جا می شود و کدون UCC وارد جایگاه A ریبوزوم می شود، سپس tRNA حاوی آنتی کدون

AGG وارد جایگاه A ریبوزوم شده و با کدون UCC مکمل می شود.

۶۸. گزینه ۲

رشته ی DNA ← GTA – AAA – TGA

مکمل رشته ی DNA ← CAT – TTT – ACT

رشته ی mRNA ← GUA – AAA – UGA

آنتی کدون ← کدون پایانی ← CAU – UUU

تذکر: توجه کنید که برای کدون پایان UGA، آنتی کدونی وجود ندارد.

۶۹. گزینه ۱ tRNA دارای آنتی کدون UAC مکمل کدون AUG است که متیونین را حمل می کند ولی لزوماً مربوط به کدون آغاز نیست.

۷۰. گزینه ۲ ابتدا پیوند میان آمینواسید با tRNA در جایگاه P ریبوزوم شکسته می شود، سپس بین این آمینواسید و آمینواسید

موجود در جایگاه A پیوند برقرار می شود. سپس ریبوزوم به اندازه ی یک کدون حرکت کرده، کدون قبلی از جایگاه P خارج می شود.

۷۱. گزینه ۱ هنگام جابه جایی ریبوزوم، هیچ پیوند کووالانسی تشکیل نمی شود. tRNA حداقل به همراه دو آمینواسید وارد جایگاه P

ریبوزوم می شود. هیچ tRNAی وارد جایگاه A ریبوزوم نمی شود. یک کدون وارد جایگاه A می شود.

۷۲. گزینه ۲ آنتی کدون پنجمین کدون از سمت چپ GGU است. زمانی که این آنتی کدون در جایگاه A قرار گیرد، کدون CCU از جایگاه p ریبوزوم خارج می شود.
۷۳. گزینه ۱ در فرآیند ترجمه برای تشکیل پلی پپتیدی با ۱۰ آمینواسید، $tRNA$ آغازگر مستقیماً وارد جایگاه p ریبوزوم شده و کدون پایان فقط در جایگاه A ریبوزوم قرار می گیرد. بنابراین جمعاً ۱۰ کدون وارد جایگاه A ریبوزوم شده است و چون $tRNA$ آغازگر فقط به جایگاه p ریبوزوم وارد می شود، بنابراین جمعاً ۹ $tRNA$ ناقل وارد جایگاه A ریبوزوم شده است.
۷۴. گزینه ۱ همیشه آخرین آنتی کدونی که وارد جایگاه A می شود، یا جابه جایی ریبوزوم به اندازه ی یک کدون، در جایگاه P ریبوزوم قرار می گیرد.
۷۵. گزینه ۱ هنگام ترجمه ی این $mRNA$ ، زمانی که کدون پایان یعنی UGA در جایگاه A قرار گیرد، کدون آمینواسید سیستئین که UGC است در جایگاه P قرار می گیرد. می دانیم که آمینواسیدها با نوکلئوتید آدین دار انتهای $tRNA$ پیوند کووالانسی دارند. پس از ورود عامل پایان ترجمه در جایگاه A ریبوزوم آنزیم خاصی، پیوند کووالانسی بین نوکلئوتید آدین دار و آمینواسید سیستئین را می شکند.
۷۶. گزینه ۳ به جز $tRNA$ آغازگر، سایر $tRNA$ ها از A به P می روند. پس در کل $(50 + 1)$ مولکول $tRNA$ برای ترجمه، ۵۱ آمینواسید را آورده اند و $(50 - 1 = 51)$ مولکول آب تولید شده است.
۷۷. گزینه ۴ در فرآیند ترجمه پلی پپتید در جایگاه P ریبوزوم از آخرین $tRNA$ جدا می شود. پس از وارد شدن آخرین آنتی کدون به جایگاه A ریبوزوم، ریبوزوم حرکت کرده و آخرین آنتی کدون به جایگاه p ریبوزوم منتقل می شود. آخرین کدون، کدون پایان است که وارد جایگاه p ریبوزوم نمی شود.
۷۸. گزینه ۱ ریبوزوم کامل پس از برقرار کردن هر پیوند پپتیدی به اندازه ی یک کدون در طول $mRNA$ به سمت جلو حرکت می کند، تا زمانی که کدون پایان در جایگاه A ریبوزوم قرار گیرد. چون در این پلی پپتید ۱۱ آمینواسید با ۱۰ پیوند پپتیدی به یکدیگر متصل شده اند. پس ریبوزوم برای سنتز پلی پپتید ۱۰ بار حرکت کرده است. $tRNA$ آغاز به جایگاه A ریبوزوم وارد نمی شود. نوع کدون های $mRNA$ بستگی به نوع آمینواسیدهای پلی پپتید دارد. ممکن است در این $mRNA$ ، نوکلئوتید سیتوزین دار وجود نداشته باشد.
۷۹. گزینه ۱ آنتی کدون UGC مکمل کدون ACG در $mRNA$ است. پس از خروج این کدون از جایگاه P ، کدون UGC وارد جایگاه P و کدون CAU وارد جایگاه A می شود.
۸۰. گزینه ۳

DNA رشته ی (۱) $TGA \cdot ACC$: $GTA \cdot AAA$

↓

DNA رشته ی (۲) مکمل $ACT \cdot TGG$: $CAT \cdot TTT$

↓

رشته ی $mRNA$ $UGA \cdot ACC$: $GUA \cdot AAA$

۱ ۲

ابتدا رشته ی مکمل DNA مزبور را نوشته و توالی $mRNA$ ی مربوطه را از روی آن رونویسی می کنیم و چون کدون پایان (UGA) ترجمه نمی شود، پس فقط دو آنتی کدون برای ترجمه ی این $mRNA$ به کار می رود.

۸۱. گزینه ۴ تمام کدون های روی $mRNA$ از روی رمزهای وراثتی DNA (ژن) و توسط آنزیم RNA پلی مرز پروکاریوتی یا RNA پلی مرز II یوکاریوتی رونویسی شده اند، ولی سایر موارد نادرست هستند چون کدون پایان به جایگاه P ریبوزوم نمی رود و کدون آغاز نیز وارد جایگاه A ریبوزوم نخواهد شد. البته توجه کنید که گزینه ۴ درون سلول صدق می کند.

۸۲. گزینه ۱ هیچ مولکول $tRNA$ ی ناقلی برای کدون های پایان وجود ندارد چون کدون های پایان ترجمه نمی شوند، ولی سایر موارد درون ریبوزوم انجام می گیرند.

۸۳. گزینه ۴ توجه کنید که جایگاه P و A برعکس کشیده شده. (قرینه آینه ای)

کدون مربوط به آمینواسید شماره ی ۱ در جایگاه P قرار دارد. این کدون سومین کدون $mRNA$ است.

۸۴. گزینه ۴ اولین آمینواسید دورترین آمینواسید متصل به $tRNA$ است. اولین آمینواسید با $tRNA$ آغازی، در مرحله ی آغاز ترجمه به جایگاه P ریبوزوم وارد می شود.

۸۵. گزینه ۱ کدون UAA کدون پایان می باشد و تنها در مرحله ی پایان ترجمه وارد جایگاه A می شود.

گزینه ی ۲: کدون AUG مربوط به آمینواسید متیونین می باشد. در مرحله ی آغاز این کدون در جایگاه P قرار دارد و در مرحله ی ادامه نیز ممکن است کدون AUG جزو کدون های مربوط به آمینواسیدها باشد و در نتیجه با آنتی کدون مربوطه ی خود رابطه ی مکملی برقرار کند.

- گزینه ی ۳: این گزینه فقط در مورد مرحله ی ادامه صحیح است و در مرحله ی آغاز، tRNA ی آغازگر وارد جایگاه P می شود.
- گزینه ی ۴: تشکیل پیوندهای پپتیدی فقط در مرحله ی ادامه صورت می گیرد.
۸۶. **گزینه ۳** هنگامی آنتی کدون GAG به جایگاه P ریبوزوم وارد می شود که در جایگاه P کدون CUC قرار داشته باشد. کدون CUC ششمین کدون mRNA فرضی است و برای قرار گرفتن آن در جایگاه P ریبوزوم ۵ بار، جابه جایی انجام داده است.
۸۷. **گزینه ۱** با قرار گرفتن یکی از کدون های پایانی درون جایگاه A از آنجایی که هیچ tRNA ای برای کدون پایانی وجود ندارد، لذا جایگاه A ممکن نیست همواره پذیرنده ی tRNA ی حامل آمینواسید باشد.
۸۸. **گزینه ۱** توالی CCA علاوه بر این که مربوط به جایگاه اتصال آمینواسید است، می تواند مربوط به کدون یا آنتی کدون نیز باشد. بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ی (۲): نوکلئوتیدهای DNA دئوکسی ریبونوکلئوتید هستند ولی در RNA ریبونوکلئوتید هستند.
- گزینه ی (۳): در تمامی بخش های tRNA این اتفاق نمی افتد و فقط در قسمت هایی که دو رشته ای هستند این اتفاق امکان پذیر است.
- گزینه ی (۴): در tRNA و rRNA سه ریبونوکلئوتید متوالی رمز اسید آمینه نمی باشند.
۸۹. **گزینه ۲** ممکن است AUG در یک جایگاه به عنوان کدون و در جایگاه دیگر به عنوان آنتی کدون قرار گیرد. سایر گزینه ها:
- گزینه ی (۱): همه ی ۶۴ نوع کدون می توانند وارد جایگاه A شوند.
- گزینه ی (۳): وقتی کدون ها عمومی هستند و در جانداران مختلف معنی یکسانی دارند، می توان نتیجه گرفت که در جانداران مختلف آنتی کدون ها نیز معنی یکسانی دارند و عمومی هستند.
- گزینه ی (۴): طی ترجمه، همه ی tRNA ها از جایگاه P ریبوزوم خارج می شوند.
۹۰. **گزینه ۳** هنگامی که tRNA ی حامل آمینواسید وارد جایگاه A می شود، به علت وجود رابطه ی مکملی، بین کدون موجود در جایگاه A با آنتی کدون tRNA، پیوند هیدروژنی تشکیل می شود. سایر موارد همگی در طول مرحله ی ادامه ی ترجمه اتفاق می افتد. شکسته شدن پیوند هیدروژنی بین کدون و آنتی کدون، پیش از جابه جایی ریبوزوم در مرحله ی ادامه ی ترجمه، در جایگاه P اتفاق می افتد نه در جایگاه A.
۹۱. **گزینه ۴** تشکیل پیوند هیدروژنی در مرحله ی آغاز: جایگاه P شکستن پیوند هیدروژنی: جایگاه P جدا شدن زنجیره ی پلی پپتیدی از آخرین tRNA: جایگاه P تشکیل پیوند پپتیدی در مرحله ی ادامه: جایگاه A تشکیل پیوند هیدروژنی در مرحله ی ادامه: جایگاه A
۹۲. **گزینه ۴** جدا شدن آمینواسید اختصاصی از tRNA ی حامل آن فقط در جایگاه P ریبوزوم رخ می دهد.
۹۳. **گزینه ۲** در حین آخرین جابه جایی کدون پایان در جایگاه A وارد می شود، اما هیچ آنتی کدون و بالطبع tRNA ای برای آن وجود ندارد. رد سایر گزینه ها:
- گزینه ی (۱): tRNA ی دارای آنتی کدون UAC حامل آمینواسید متیونین است که می تواند علاوه بر قرار گرفتن در جایگاه P به عنوان tRNA ی آغازگر در هر جایی که رمز AUG در mRNA باشد، به جایگاه A وارد شده و در حین جابه جایی ریبوزوم از جایگاه A به جایگاه P وارد شود.
- گزینه ی (۳): در جایگاه پلی پپتید ریبوزوم، آنزیمی پیوند بین آخرین tRNA ی موجود در این جایگاه با پلی پپتید را هیدرولیز می کند که به واسطه ی فرآیند هیدرولیز، آب مصرف می شود و در جایگاه آمینواسید به واسطه ی تشکیل پیوند پپتیدی بین آمینواسیدها آب تولید می شود.
- گزینه ی (۴): در مرحله ی آغاز ترجمه ابتدا بخش کوچک تر ریبوزوم به mRNA متصل می شود، سپس بخش بزرگ به بخش کوچک می پیوندد.
۹۴. **گزینه ۳** پس از نوشتن آنتی کدون ها متوجه می شویم که، با توجه به mRNA فوق، برای کدون شماره ی ۶ (CUC) آنتی کدون GAG وجود دارد. یعنی کدون ۵ و آنتی کدون ۶ هر دو GAG هستند. بنابراین با چهار جابه جایی، کدون ۵ در جایگاه P و کدون ۶ و در نتیجه ششمین آنتی کدون در جایگاه A قرار می گیرند.
۹۵. **گزینه ۳** هنگامی آنتی کدون GAG به جایگاه P ریبوزوم وارد می شود که در جایگاه P، کدون CUC قرار داشته باشد. کدون CUC ششمین کدون mRNA فرضی است و برای قرار گرفتن آن در جایگاه P، ریبوزوم ۵ بار جابه جایی انجام داده است. ترجمه ی mRNA از کدون آغاز (AUG) شروع می شود.

۹۶. گزینه ۲ مرحله‌ی ادامه‌ی ترجمه، با ورود $tRNA$ حامل دومین آمینواسید به جایگاه A ریبوزوم شروع می‌شود.
 ۹۷. گزینه ۳ مولکول دارای آنتی کدون همان $tRNA$ است که دارای جایگاه اتصال آمینواسید اختصاصی CCA می‌باشد و از طریق نوکلئوتید آدنین دار به آمینواسید اختصاصی متصل می‌شود.
 رد سایر موارد:

مورد «الف»: در مورد $tRNA$ های پروکاریوتی صادق نیست.

مورد «ج»: ساختار سه بعدی $tRNA$ در سلول شبیه حرف L است.

مورد «د»: هر ۳ $tRNA$ حلقه دارد که ۲ حلقه به نگهداری آن بر روی ریبوزوم کمک می‌کنند.

۹۸. گزینه ۴ آخرین آنتی کدونی که حامل آخرین آمینواسید زنجیره‌ی پلی پپتیدی است، ابتدا وارد جایگاه A و سپس وارد جایگاه P ریبوزوم می‌شود. بخش کوچک تر ریبوزوم در جایگاهی قبل از کدون آغاز به mRNA متصل می‌شود و کدون آغاز در جایگاه P آن قرار می‌گیرد.

۹۹. گزینه ۴ هنگامی که پلی پپتیدی با ۵ آمینواسید در جایگاه p ریبوزوم قرار گرفته باشد، یعنی چهارمین پیوند در جایگاه A انجام شده است، در مرحله بعدی پنجمین پیوند بین این پلی پپتید و آمینواسید ششم در جایگاه A برقرار خواهد شد.

۱۰۰. گزینه ۳ اگر یک مولکول mRNA ساخته شدن پلی پپتیدی با ۳۵ آمینواسید را رهبری کند، برای ترجمه‌ی این mRNA، ۳۵

کدون برای آمینواسید و یک کدون پایان و هر کدون ۳ نوکلئوتید دارد. نوکلئوتیدهای $\frac{1}{3}$ از آن بخش مولکول DNA که mRNA از آن رونویسی شده است دارای باز آلی گوانین و سیتوزین است. و بخش دیگر آن نوکلئوتیدهای آدنین دار و تیمین دارند که به شرح زیر محاسبه می‌شود:

$$35 + 1 = 36 \quad \text{تعداد کدون های mRNA}$$

$$36 \times 3 = 108 \quad \text{تعداد نوکلئوتیدهای mRNA}$$

$$108 \times \frac{1}{3} = 36 \quad \text{تعداد نوکلئوتیدهای (C + G)}$$

$$36 \times 3 = 108 \quad \text{تعداد پیوندهای هیدروژنی میان C و G}$$

$$36 \times 2 = 72 \quad \text{تعداد نوکلئوتیدهای (A + T)}$$

$$72 \times 2 = 144 \quad \text{تعداد پیوندهای هیدروژنی میان A و T}$$

$$144 + 108 = 252 \quad \text{تعداد پیوندهای هیدروژنی بین نوکلئوتیدهای این بخش از DNA}$$

۱۰۱. گزینه ۲ رشته پلی پپتیدی که برای تولید آن ۱۰ مولکول آب آزاد شده، قطعاً ۱۱ آمینواسید دارد. در mRNA، ۱۱ کدون برای آمینواسید و یک کدون پایان دارد. انواع کدون‌های آن می‌تواند کم‌تر یا بیش‌تر از ۱۱ نوع باشد. برای سنتز این پلی پپتید ۱۰ مولکول $tRNA$ وارد جایگاه A ریبوزوم شده است. نوکلئوتیدهای شماره ۳۴ و ۳۵ و ۳۶ متعلق به کدون پایان است. بخشی از ژن که رونوشت آن ($mRNA$) از ریبوزوم عبور کرده، رمز ۱۲ کدون سه نوکلئوتیدی را داشته است $72 = 2 \times (3 \times 12)$.

۱۰۲. گزینه ۴ فقط سه جمله‌ی آخر صحیح هستند. باید دقت کرد که این پلی پپتید ۹ تایی در جایگاه A قرار دارد و هنوز به جایگاه P منتقل نشده است، پس هنوز ریبوزوم هشتمین جابه‌جایی اش روی mRNA را انجام نداده است.

۱۰۳. گزینه ۳ باتوجه به این که ترجمه‌ی mRNA از کدون آغاز (AUG) شروع شده و به کدون پایان (UAG) ختم می‌شود، پس این mRNA دارای ۶ کدون قابل ترجمه بوده و منجر به ساخت پپتیدی با ۶ آمینواسید و ۵ پیوند پپتیدی می‌گردد و اولین آنتی کدون وارد شده به جایگاه A همان GGC است. اما کدون پایان، ترجمه نمی‌شود و اصلاً آنتی کدون UAC وجود ندارد! از میان ۷ کدون نیز تعداد $5 = 7 - 2$ کدون به درون هر دو جایگاه A و P ریبوزوم می‌روند.

۱۰۴. گزینه ۱ فقط مورد دوم با توجه به شکل نادرست است. در شکل کتاب درسی هم توالی CCA و هم یک باز دیگر در انتهای بازوی پذیرنده‌ی آمینواسید در تشکیل پیوند هیدروژنی شرکت نکرده‌اند.

۱۰۵. گزینه ۳ RNA پلی‌مراز I رونویسی از ژن‌های rRNA را انجام می‌دهد. همان‌طور که می‌دانیم هر دو جزء کوچک و بزرگ ریبوزوم حاوی rRNA ها و پروتئین‌ها می‌باشد پس جهش جاننشینی در ژن‌های rRNA قطعاً هر دو بخش ریبوزوم را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

ژن‌هایی که توسط RNA پلی‌مراز II رونویسی می‌شوند، علاوه بر ژن‌های پیش‌ساز mRNAها، ژن‌های برخی از RNAهای کوچک را نیز شامل می‌شود که جهش‌های نقطه‌ای در آن‌ها ارتباطی به جهش در mRNA ندارد. هم‌چنین جهش‌های جانشینی در پیش‌ساز mRNA اگر منجر به تغییر آمینواسید نشود (جانشینی بی‌اثر) تغییری ایجاد نمی‌کند و نیز جهش‌های تغییر چارچوب در ناحیه‌ی اینترونی پیش‌سازهای mRNA نیز می‌تواند تغییری ایجاد نکند، چون رونوشت اینترون‌ها حذف می‌شود. هر دو مورد جهش‌های بی‌تأثیری که مثال زده شده سبب تغییر مولکول RNA حاصل از رونویسی می‌شوند، اما در پروتئین‌های تولید شده، تغییری ایجاد نمی‌کنند.

۱۰۶. **گزینه ۱** در مرحله‌ی آغاز ترجمه کدون‌های اول و دوم درون ریبوزوم قرار دارند اما فقط در برابر کدون آغاز، آنتی‌کدون قرار دارد. در مرحله‌ی پایان، کدون پایان و کدون قبلی آن درون ریبوزوم قرار دارند اما در برابر کدون پایان آنتی‌کدون قرار نمی‌گیرد و فقط یک آنتی‌کدون در برابر کدون قبلی آن قرار دارد.

سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: در مرحله‌ی ادامه، UAA می‌تواند به عنوان آنتی‌کدون وارد جایگاه شود.

گزینه‌ی «۳»: در مراحل آغاز و پایان ترجمه جابه‌جایی ریبوزوم انجام نمی‌شود.

گزینه‌ی «۴»: اگر مولکول mRNA به جز AUG آغازین، AUGهای دیگری نیز داشته باشد، در مرحله‌ی ادامه tRNA حاوی متیونین هم وارد جایگاه P ریبوزوم می‌شود و هم جایگاه A.

۱۰۷. **گزینه ۴** mRNAی رونویسی شده قبل از جهش:

کدون پایان
 $\overbrace{AUGUGCUUAAAUUUGU}^{\text{کدون پایان}} \quad \overbrace{UGA}^{\text{کدون پایان}} \quad CGA$

۵ آمینواسید در رشته‌ی پلی‌پپتید پس از ترجمه وجود خواهد داشت. mRNAی رونویسی شده بعد از جهش:

کدون پایان
 $\overbrace{AUGGCU}^{\text{کدون پایان}} \quad \overbrace{UAA}^{\text{کدون پایان}} \quad UUU \quad GU \quad UGA \quad CGA$

۲ آمینواسید در رشته‌ی پلی‌پپتید پس از ترجمه وجود خواهد داشت.

۱۰۸. **گزینه ۲** به طرح زیر توجه کنید:

DNA رشته‌ی مکمل در $ATGCTTTTTTGA$
 DNA رشته‌ی الگو در $TACGAAAAAACT$
 mRNA: $AUGCUUUUUUGA$

بنابراین، آنتی‌کدون‌های به کار رفته $UACGAAAAAA$ است.

فنیل آلانین لوسین متیونین: رشته‌ی پلی‌پپتیدی

۱۰۹. **گزینه ۱** در مرحله‌ی آغاز ترجمه که بخش کوچک ریبوزوم به mRNA متصل می‌شود، tRNAی آغازگر با کدون آغاز رابطه‌ی مکملی برقرار می‌کند.

۱۱۰. **گزینه ۳** در این سوال، توجه به «مرحله ادامه ترجمه» بسیار کلیدی است. موارد (الف، ب و د) صحیح‌اند، چون در مرحله‌ی ادامه:

الف- با حرکت ریبوزوم بر روی mRNA، کدون‌ها ابتدا وارد جایگاه A می‌شوند، سپس با جابه‌جایی ریبوزوم به جایگاه P می‌رسند.
 ب- همه‌ی tRNAها وارد جایگاه A می‌شوند و سپس با حرکت ریبوزوم به جایگاه P می‌رسند و با حرکت بعدی از جایگاه P خارج می‌شوند.

د- تمام انواع آنتی‌کدون مربوط به آمینواسیدها هستند و همه‌ی انواع آمینواسیدها توسط tRNAهای اختصاصی خود می‌توانند وارد جایگاه A و سپس وارد جایگاه P شوند.

اما مورد (ج) نادرست است، چون در مرحله‌ی ادامه، کدون‌های پایان وارد جایگاه A نمی‌شوند!

۱۱۱. گزینه ۲

در حین آخرین جابه‌جایی با قرار گرفتن کدون پایان در جایگاه A، عامل پایان ترجمه وارد جایگاه A می‌شود. زیرا هیچ آنتی‌کدون و بالطبع tRNA ای برای آن وجود ندارد.
رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱»: tRNA ای دارای آنتی‌کدون UAC حامل آمینواسید متیونین است که می‌تواند علاوه بر قرار گرفتن در جایگاه P به عنوان tRNA آغازگر در هر جایی که رمز AUG در mRNA باشد، به جایگاه A وارد شده و در حین جابه‌جایی ریبوزوم از جایگاه A به جایگاه P وارد شود.

گزینه ۳: «۳»: در جایگاه پلی‌پپتید ریبوزوم، آنزیمی پیوند بین آخرین tRNA موجود در این جایگاه با پلی‌پپتید را هیدرولیز می‌کند که به واسطه‌ی فرآیند هیدرولیز، آب مصرف می‌شود و در جایگاه آمینواسید به واسطه‌ی تشکیل پیوند پپتیدی بین آمینواسیدها آب تولید می‌شود.

گزینه ۴: «۴»: در مرحله‌ی آغاز ترجمه بخش کوچک‌تر ریبوزوم به mRNA متصل می‌شود؛ سپس بخش بزرگ به بخش کوچک می‌پیوندد.

۱۱۲. گزینه ۲ بررسی موارد:

الف) (غلط). بخش عمده‌ی DNA درون هسته قرار دارد. به عبارت دیگر خارج از هسته‌ی این سلول‌ها نیز DNA وجود دارد. پس بعضی RNA های یوکاریوتی خارج از هسته تولید می‌شوند.

ب) (صحیح). همه‌ی mRNA ها و tRNA های یوکاریوتی در خارج از هسته فعالیت دارند.

ج) (غلط). اغلب RNA های یوکاریوتی کوتاه می‌شوند، نه همه‌ی آن‌ها.

د) (صحیح). RNA هایی که برای ترجمه به سیتوپلاسم فرستاده می‌شوند، mRNA هستند و قطعا رونوشت اینترون از آن‌ها حذف شده است.

۱۱۳. گزینه ۳ این ریبوزوم چهارمین پیوند پپتیدی را برقرار کرده و آماده چهارمین حرکت خود است. پس تا کنون ۳ بار جابه‌جا شده و چون در هر حرکت به اندازه یک کدون و یا ۳ نوکلئوتید پیش می‌رود، ۹ نوکلئوتید جابه‌جا شده است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱»: ۴ tRNA در A ترجمه شده است، اما نمی‌توان گفت چهار نوع tRNA. چون شاید tRNA های یکسانی در جایگاه A قرار گرفته باشند.

گزینه ۲: «۲»: تمام آمینواسیدها به جز آمینواسید شماره ۵ در جایگاه A ترجمه شده‌اند.

گزینه ۴: «۴»: پیوند بین آمینواسید شماره سه و چهار زمانی ایجاد شده است که کدون شماره ۴ در جایگاه P قرار گرفته است نه ۳.

۱۱۴. گزینه ۲ در مرحله‌ی آغاز و ابتدای مرحله‌ی ادامه‌ی ترجمه در جایگاه P ریبوزوم، tRNA ای آغازگر وجود دارد.

گزینه ۱: «۱»: در مرحله‌ی ادامه دو آنتی‌کدون در ریبوزوم وجود دارند.

گزینه ۲: «۲»: تا زمانی که tRNA آغازگر جایگاه P را ترک نکند، امکان انجام جابه‌جایی و ورود کدون دوم به جایگاه P وجود ندارد. بنابراین تا زمانی که tRNA ای آغازگر در جایگاه P قرار دارد، امکان ورود کدون دوم به جایگاه P وجود ندارد.

گزینه ۳: «۳»: در مرحله‌ی ادامه ترجمه، آمینواسید متیونین از tRNA ای آغازگر جدا می‌شود و با آمینواسید دوم که به tRNA ای جایگاه A متصل است، پیوند پپتیدی تشکیل می‌دهد.

گزینه ۴: «۴»: توالی UAA می‌تواند مربوط به کدون پایان و یا آنتی‌کدون مربوط به کدون AUU باشد. پس در مرحله‌ی ادامه در صورتی که کدون دوم AUU باشد آنتی‌کدون آن UAA می‌باشد و می‌توان این توالی نوکلئوتیدی را در ریبوزوم مشاهده کرد.

۱۱۵. گزینه ۱ دقت کنید که اولین کدون (کدون آغاز) AUG است. بعد از انجام چهارمین حرکت ریبوزوم، آنتی‌کدون CUC (کدون GAG) وارد جایگاه A ریبوزوم می‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: با قرار گیری کدون UAC در جایگاه A ریبوزوم، دومین پیوند پپتیدی در جایگاه A تشکیل می‌شود.

گزینه ۳: در سلول، آنتی‌کدون ACU نداریم، زیرا کدون پایان، آنتی‌کدون مکمل ندارد.

گزینه ۴: پس از سومین جابه‌جایی ریبوزوم، آنتی‌کدون AAG (کدون UUC) در جایگاه A ریبوزوم و کدون UGC در جایگاه P ریبوزوم قرار دارد.

۱۱۶. گزینه ۳ خروج tRNA آغازگر از جایگاه P ریبوزوم بلافاصله پس از تشکیل نخستین پیوند پپتیدی انجام می‌شود. در ارتباط با گزینه ۴ (۴) توجه کنید که عامل پایان ترجمه هرگز وارد جایگاه P ریبوزوم نمی‌شود.

۱۱۷. گزینه ۳ در مرحله‌ی ادامه‌ی ترجمه، یک آنزیم در جایگاه A ریبوزوم، پیوند پپتیدی (نوعی پیوند کووالانسی) را بین آمینو اسیدها ایجاد می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: در مرحله‌ی ادامه‌ی ترجمه، توالی UGA می‌تواند به عنوان آنتی‌کدون، به ریبوزوم وارد شود.
گزینه‌ی ۲: در مرحله‌ی آغاز، بخش کوچک‌تر ریبوزوم در مجاورت کدون آغاز به $mRNA$ متصل می‌شود. کدون آغاز AUG است و متیونین را رمز می‌کند. اولین $tRNA$ که $tRNA$ آغازگر است، با کدون آغاز رابطه‌ی مکملی برقرار می‌کند. سپس بخش بزرگ ریبوزوم به بخش کوچک می‌پیوندد و ساختار ریبوزوم برای ترجمه کامل نشده است.

گزینه‌ی ۴: در مرحله‌ی پایان، عامل پایان ترجمه پس از قرارگیری در جایگاه آمینواسید (A)، نوعی آنزیم هیدرولیز کننده را فعال می‌کند که باعث جداشدن آخرین $tRNA$ از پلی‌پپتید می‌شود.

۱۱۸. گزینه ۲ در مرحله‌ی ادامه‌ی ریبوزوم چندین بار و در هر بار به اندازه‌ی یک کدون جابه‌جا می‌شود و در این مرحله برخلاف مراحل دیگر هر دو جایگاه ریبوزومی دارای کدون و آنتی‌کدون می‌باشند که بین آن‌ها پیوند هیدروژنی برقرار است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: در مراحل آغاز و پایان، ریبوزوم در جایگاه A فاقد آنتی‌کدون می‌باشد، که در مرحله‌ی آغاز در جایگاه P رشته‌ی پلی‌پپتیدی دیده نمی‌شود.

گزینه‌ی ۳: در مرحله‌ی پایان هیچ پیوند هیدروژنی بین نوکلئوتیدها تشکیل نمی‌شود و در جایگاه A ریبوزوم عامل پایان ترجمه مشاهده می‌شود.

گزینه‌ی ۴: مرحله‌ای که در آن پیوند پپتیدی تشکیل می‌شود همان مرحله‌ی ادامه می‌باشد که در هر دو جایگاه ریبوزومی $tRNA$ دیده می‌شود.

۱۱۹. گزینه ۲ در مرحله‌ی آغاز ترجمه پیوند هیدروژنی تشکیل می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: توالی UAA می‌تواند به عنوان آنتی‌کدون در مرحله‌ی ادامه وارد ریبوزوم گردد.

گزینه‌ی ۳: در مرحله‌ی ادامه‌ی ترجمه، پیوند پپتیدی بین آمینواسیدها در جایگاه A برقرار می‌شود. (نوعی واکنش آنزیمی)

گزینه‌ی ۴: با قرار گرفتن کدون‌های پایان در جایگاه A ، عامل پایان ترجمه وارد جایگاه A می‌شود.

۱۲۰. گزینه ۲ قبل از جابه‌جایی، $tRNA$ و پلی‌پپتید متصل به آن در جایگاه A قرار دارند و پس از جابه‌جایی به جایگاه P می‌روند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: تعداد جابه‌جایی ریبوزوم با تعداد پیوندهای پپتیدی زنجیره‌ی پلی‌پپتیدی، برابر است.

گزینه‌ی ۳: هر دو جایگاه A و P می‌توانند حاوی توالی AUG باشند.

گزینه‌ی ۴: کدون پایان فقط وارد جایگاه A می‌شود.

۱۲۱. گزینه ۴ آنتی‌کدون CUC روی $tRNA$ مکمل کدون GAG روی $mRNA$ است. پس از خروج $tRNA$ خالی از جایگاه P

، ریبوزوم به اندازه‌ی یک کدون روی $mRNA$ جلو می‌رود و کدون UUC در جایگاه P ریبوزوم قرار می‌گیرد و کدون بعدی یعنی

UCC در جایگاه A ریبوزوم قرار می‌گیرد. کدون UCC مکمل آنتی‌کدون AGG در مولکول $tRNA$ است.

۱۲۲. گزینه ۲ قبل از جابه‌جایی، $tRNA$ و پلی‌پپتید متصل به آن در جایگاه A قرار دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: (۱): تعداد جابه‌جایی ریبوزوم با تعداد پیوندهای پپتیدی زنجیره‌ی پلی‌پپتیدی برابر است.

گزینه‌ی ۳: هر دو جایگاه A و P می‌توانند حاوی توالی AUG باشند.

گزینه‌ی ۴: کدون پایان فقط وارد جایگاه A ریبوزوم می‌شود.

۱۲۳. گزینه ۴ در جایگاه P در مرحله‌ی پایان ترجمه، آنزیمی پیوند بین رشته پلی‌پپتیدی و $tRNA$ را هیدرولیز می‌کند یعنی مولکول

آب مصرف می‌گردد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: (۱) در جایگاه A ریبوزوم در مرحله‌ی ادامه پیوند هیدروژنی تشکیل می‌شود.

گزینه‌ی ۲: (۲) تولید آب در مرحله‌ی ادامه در جایگاه A صورت می‌پذیرد نه P .

گزینه‌ی ۳: (۳) در جایگاه A در مرحله‌ی ادامه مصرف آب صورت نمی‌گیرد.

۱۲۴. گزینه ۳ در مراحل ادامه و پایان ترجمه آنتی‌کدون از کدون جدا می‌شود. قطعاً زمانی آنتی‌کدون از کدون جدا می‌شود که جابه‌جایی ریبوزوم صورت گرفته باشد.

باقی گزینه‌ها برای مرحله‌ی پایان ترجمه صادق و درست نیست.

۱۲۵. **گزینه ۳** منظور از این نوع فعالیت پروتئین سازی است. در هنگام ترجمه تعداد آنتی کدون ها یکی از کدون ها کم تر است و بین آمینواسیدها پیوند پپتیدی برقرار می شود بنابراین تعداد پیوند پپتیدی یکی کمتر از تعداد آمینواسیدهاست و قبل از هر جابه جایی یک پیوند پپتیدی تشکیل می شود. آخرین کدونی که وارد جایگاه A می شود، کدون پایان است بنابراین برای کدون پایان در جایگاه A آنتی کدونی وجود ندارد.

۱۲۶. **گزینه ۲** موارد ب و ج صحیح هستند.

تمام پیوندهای هیدروژنی در جایگاه P شکسته می شوند و تمام پیوندهای پپتیدی در جایگاه A ایجاد می شوند. توجه شود که طی عمل ترجمه، پیوند پپتیدی شکسته نمی شود. پیوند بین زنجیره ی آمینواسیدها و $tRNA$ شکسته می شود.

۱۲۷. **گزینه ۲** بررسی موارد:

(الف) در جایگاه A ریبوزوم رخ می دهد.

(ب) در جایگاه A ریبوزوم رخ می دهد.

(ج) کدون UGA هیچ آنتی کدون مکملی روی هیچ $tRNA$ ندارد، چون کدون پایان است.

(د) در جایگاه P ریبوزوم رخ می دهد.

۱۲۸. **گزینه ۴** دقت کنید کدون AUG به معنای ساخته شدن آمینواسید متیونین نیست، بلکه به معنای قرار گرفتن آمینواسید متیونین در رشته ی پلی پپتیدی است.

علت نادرست بودن گزینه ی ۲ این است که پروکاریوت ها اصلاً هسته ندارند و علت نادرست بودن گزینه ی ۳ این است که کدون AUG آمینواسید نیست، بلکه توالی ریبونوکلئوتیدهاست.

۱۲۹. **گزینه ۳** در جایگاه A برخلاف جایگاه P ؛ اولین $tRNA$ ($tRNA$ آغازگر) وارد و خارج نمی شود. در نتیجه تعداد $tRNA$ ی کمتری به آن وارد و از آن خارج می شود.

۱۳۰. **گزینه ۳** آنتی کدون $tRNA$ و کدون $mRNA$ درون جایگاه P ریبوزوم، با یکدیگر رابطه ی مکملی دارند.

موارد ذکر شده در گزینه های ۱، ۲ و ۴ همگی قبل از اولین جابه جایی رخ داده اند.

۱۳۱. **گزینه ۲** باید توجه داشت که آمینواسید شماره ی ۴، اولین آمینواسیدی است که در رشته ی پلی پپتید قرار گرفته است. پیوند پپتیدی بعدی در شکل بین آمینواسیدهای ۲ و ۱ است. لذا آمینواسید شماره ی ۴ آمینواسید متیونین است که در ابتدای رشته قرار دارد. ۱۳۲. **گزینه ۱** آخرین آنتی کدونی که وارد جایگاه P می شود، AUG است که کدون آن UAC است و اولین کدونی که وارد جایگاه P نیز AUG است، همچنین آخرین آنتی کدون که وارد جایگاه A می شود نیز مکمل UAC بوده و AUG است.

۱۳۳. **گزینه ۱** به جهت حرکت ریبوزوم روی $mRNA$ توجه کنید. ریبوزوم به سمت جایگاه A همواره حرکت می کند. آمینواسید شماره ی ۲ متیونین است نه شماره ۳، کدون آمینواسید شماره ۳، GUA است نه AUG (مورد الف نادرست و مورد ب درست است). مورد ج نادرست است، چون پیوند پپتیدی در جایگاه A تشکیل می شود و مورد د نادرست می باشد، زیرا پنجمین آمینواسید این رشته ی پلی پپتیدی لیزین است.

۱۳۴. **گزینه ۳** بررسی موارد:

موارد الف، ج و د نادرست هستند.

مورد الف) نادرست - باتوجه به شکل صفحه ی ۱۴ کتاب درسی.

مورد ب) درست - نوکلئوتید مدنظر دارای باز آدنین (با ۲ حلقه آلی) و قند ریبوز (با ۱ حلقه آلی) است.

مورد ج) نادرست - در آزمایش نیرنبرگ $mRNA$ ساخته شده تنها دارای کدون UUU بود، اما رشته پلی پپتیدی ساخته شد.

مورد د) نادرست - بین کدون AUG و آنتی کدون آن، پیوند هیدروژنی برقرار می شود.

۱۳۵. **گزینه ۴** هر گاه پیوند پپتیدی در جایگاه A تشکیل شود، ریبوزوم بر روی $mRNA$ حرکت می کند، پس حرکت ریبوزوم به تعداد پیوندهای پپتیدی تشکیل شده است. از آن جا که در سؤال ذکر شده است، چهار بار حرکت ریبوزوم را داشته ایم، پس باید ۵ آمینواسید در جایگاه P داشته باشیم. (تعداد پیوند یکی کمتر از تعداد آمینواسیدهاست)

۱۳۶. **گزینه ۴** هر چهار مورد نادرست هستند.

بررسی موارد:

موارد «الف و ب»: قبل از کدون آغاز (AUG) و بعد از کدون های پایان ترجمه، توالی نوکلئوتیدی وجود دارد. لذا الزامی برای وجود آدنین در ابتدای $mRNA$ نیست.

مورد «ج»: AUG رمز قرار گیری متیونین در رشته ی پلی پپتیدی است نه رمز ساخته شدن آن!

مورد «د»: $mRNA$ یوگاریوتی دچار تغییراتی می شوند نه $mRNA$ های پروکاریوتی!

۱۳۷. **گزینه ۱** در مرحله ی آغاز ترجمه، ابتدا بخش کوچک ریبوزوم به $mRNA$ متصل می شود، سپس $tRNA$ آغازگر با $mRNA$ رابطه ی مکملی برقرار می کند و سپس بخش بزرگ به مجموع فوق اضافه خواهد شد.

۱۳۸. گزینه ۲ در شکل، $tRNA$ که آنتی کدون آن UUU است، کشیده شده است. از روی آنتی کدون این $tRNA$ به کدون AAA که مربوط به آمینو اسید لیزین است، پی خواهیم برد.

۱۳۹. گزینه ۲ جملات ب، ج و د نادرست می باشند.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - پس از اینکه پیوند پپتیدی بین دو آمینو اسید در جایگاه A برقرار شد، ریبوزوم روی $mRNA$ حرکت می کند.

مورد ب) نادرست - $tRNA$ حامل متیونین اگر در مرحله ی ادامه ی پروتئین سازی شرکت داشته باشد وارد جایگاه A نیز می شود.

مورد ج) نادرست - برای کدون های پایان UAG, UAA و UGA آنتی کدون وجود ندارد. یعنی آنتی کدونهای AUU, AUC و ACU ، در سلول وجود ندارند.

مورد د) نادرست - عامل پایان ترجمه، آنزیم نیست، بلکه پروتئین دیگری این پیوند را هیدرولیز می کند.

۱۴۰. گزینه ۳ در مرحله ی آغاز ترجمه جزو کوچک ریبوزوم به $mRNA$ متصل می شود، سپس $tRNA$ آغازگر دارای یک اسید آمینه به کدون AUG (در جایگاه P) متصل می شود و سپس جزو بزرگ ریبوزوم به مجموعه فوق اضافه می شود. در این مرحله جایگاه A خالی از $tRNA$ خواهند بود.

۱۴۱. گزینه ۱ پیوند پپتیدی همواره در جایگاه A ایجاد می شود و وقت کنید که بعد از تشکیل آخرین پیوند پپتیدی، ریبوزوم فقط یک بار حرکت می کند.

۱۴۲. گزینه ۱ $tRNA$ ای که وارد جایگاه A ریبوزوم می شود، از آن جدا نمی شود، بلکه حین عمل جابه جایی از جایگاه A به P می رود. پس شکست پیوند هیدروژنی در جایگاه A دیده نمی شود.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۲): عامل پایان ترجمه، قبل از هیدرولیز وارد جایگاه A می شود.

گزینه ی (۳): AUG می تواند در مرحله ی ادامه، رمز قرارگیری متیونین در اواسط زنجیره ی پلی پپتیدی باشد.

گزینه ی (۴): در جایگاه P در مرحله ی پایان ترجمه، پیوند بین پلی پپتید و $tRNA$ ، نوعی پیوند کووالانسی است که شکسته می شود.

۱۴۳. گزینه ۱ الف - درست است. پس از تشکیل سومین پیوند پپتیدی، کدون GUA از جایگاه P خارج می شود.

ب - نادرست است. ریبوزوم سومین جابجایی خود را انجام می دهد.

ج - نادرست است. $tRNA$ دارای آنتی کدون AAA به جایگاه A وارد خواهد شد.

د - درست است، بین کدون UUU و آنتی کدون AAA در جایگاه A ، ۶ پیوند هیدروژنی تشکیل می شود.

۱۴۴. گزینه ۱ فقط مورد د درست است.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست - اگرچه پراکسی زوم سلول های کبدی کاتالاز دارد، اما این آنزیم در پراکسی زوم سنتز نمی شود.

مورد ب) نادرست - چون شبکه ی اندوپلاسمی صاف در سلول های ماهیچه، ذخیره ی یون کلسیم را برعهده دارد.

مورد ج) نادرست - چون آنزیم های لیزوزومی از آنزیم های درون سلولی هستند.

مورد د) درست - میتوکندری در هر نوع سلول یوکاریوتی مسئول تولید ATP است.

۱۴۵. گزینه ۲ پس از ایجاد آخرین پیوند پپتیدی در رشته در حال ساخت، آخرین جابه جایی ریبوزوم انجام می شود و کدون پایان وارد جایگاه A می شود.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: مولکول آب از جایگاه A آزاد می شود.

گزینه «۳»: در این زمان کدون پایان هنوز وارد جایگاه A نشده است.

گزینه «۴»: خارج شدن پلی پپتید ساخته شده از ریبوزوم پس از ورود عامل پایان ترجمه است (نه ایجاد آخرین پیوند پپتیدی).

۱۴۶. گزینه ۲ در مرحله ی آغاز، رابطه ی مکملی بین کدون آغاز و $tRNA$ آغازگر برقرار می شود، نه ریبوزوم. پلی پپتید در جایگاه P ریبوزوم از ناقل جدا می شود. آخرین کدون از جایگاه A به P منتقل نمی شود.

۱۴۷. گزینه ۴ $tRNA$ ها نوعی RNA هستند، این نوع مولکول ها در بازوهای خود که در شکل برگ شبدری آن مشهود است بین بازو خود پیوند هیدروژنی دارند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: همه ی $tRNA$ ها لزوماً توالی CCA دارند نه CAA .

گزینه ی ۲: $tRNA$ آغازگر در ابتدا وارد جایگاه P می شود (برخلاف سایر $tRNA$ ها).

گزینه ی ۳: $tRNA$ در ساختار خود کدون ندارد.

۱۴۸. **گزینه ۱** در پایان مرحله آغاز ترجمه، با پیوستن بخش بزرگ ریبوزوم به بخش کوچک آن، ساختار ریبوزوم برای ترجمه کامل می‌شود. بلافاصله پس از این مرحله، مرحله ادامه ترجمه با ورود tRNA حامل آمینواسید دوم (مربوط به کدون دوم) به جایگاه A ریبوزوم آغاز می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۲ و ۴: پس از ورود tRNA حامل دومین آمینواسید به جایگاه A ریبوزوم، پس از آنکه پیوند بین نوکلئوتید A دار tRNA آغازگر و آمینواسید متیونین در جایگاه P ریبوزوم شکسته شد، پیوند پپتیدی بین آمینواسید اول و دوم در جایگاه A ریبوزوم (طی واکنش سنتز آب‌دهی و انرژی‌خواه) تشکیل شده و ریبوزوم، به اندازه یک کدون به جلو حرکت می‌کند.

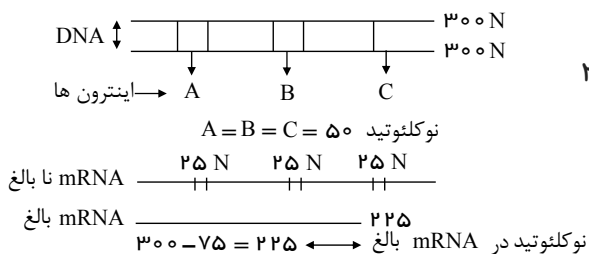
گزینه ۳: در مرحله آغاز ترجمه، پس از آن که بخش کوچک ریبوزوم به mRNA متصل شد، به طوری که رمز AUG در جایگاه P ریبوزوم قرار گرفت، آنتی کدون tRNA حاصل آمینواسید اول (آغازگر) با کدون آغاز، رابطه مکملی برقرار می‌کند.

۱۴۹. **گزینه ۴** ماده‌ی ژنتیک در همه‌ی سلول‌های هسته‌دار یک فرد یکسان است. ژن کراتین در انواع خاصی از سلول‌های پوست بیان می‌شود.

۱۵۰. **گزینه ۱** ژن‌ها چه در یوکاریوت‌ها و چه در پروکاریوت‌ها (تک ژنی یا چند ژنی) تحت کنترل یک راه‌انداز قرار دارند.

۱۵۱. **گزینه ۳** mRNA نابالغ دارای ۵۰۰ نوکلئوتید است. بنابراین آن بخش از مولکول DNA که mRNA نابالغ از آن رونویسی شده است، دارای ۵۰۰ جفت نوکلئوتید است.

۱۵۲. **گزینه ۲**

در رونویسی یکی از رشته‌های مولکول DNA به عنوان الگو عمل می‌کند.

بنابراین هر رشته دارای ۳۰۰ نوکلئوتید است. ژنی که دارای ۴ اگزون باشد، ۳

اینترون دارد. بنابراین mRNA نابالغ رونویسی شده از این بخش، دارای

رونوشت ۳ اینترون ۲۵ نوکلئوتیدی خواهد بود، که توسط RNAهای کوچک

حذف خواهند شد.

۱۵۳. **گزینه ۳** طبق متن صریح کتاب درسی اغلب RNAهای یوکاریوتی درون هسته کوتاه می‌شوند. پس اجزای شیمیایی آن‌ها (باز / قند / فسفات / پیوندها / حلقه‌ها) کمتر می‌شود. توجه کنید که کتاب درسی واژه‌های رونوشت اینترون و اگزون را فقط برای mRNA به کار برده است. ولی کوتاه شدن را برای اغلب RNAهای یوکاریوتی استفاده کرده است.

۱۵۴. **گزینه ۳** ژن تنظیم کننده همواره روشن است و جزء ژن‌های ساختاری اپران لک نیست.

۱۵۵. **گزینه ۲** پروتئین تنظیمی اپران لک (مثل سایر پروتئین‌های تنظیمی باکتری‌ها) مهار کننده است و سبب مهار رونویسی می‌شود اما پروتئین فعال کننده در یوکاریوت‌ها سبب تقویت شدت رونویسی می‌گردد.

۱۵۶. **گزینه ۳** تنظیم بیان ژن یوکاریوت‌ها غالباً هنگام شروع رونویسی است.

در یوکاریوت‌ها، RNA پلی‌مرازها به کمک عوامل رونویسی، راه‌انداز را شناسایی می‌کنند. گزینه‌ی (۴) می‌تواند در مورد پروکاریوت‌ها درست باشد، نه یوکاریوت‌ها.

۱۵۷. **گزینه ۳** آلولاکتوز که سبب فعال شدن اپران لک می‌شود، از جنس کربوهیدرات است. محصول ژن تنظیم کننده، پروتئین مهار کننده است که با اتصال به اپراتور باعث خاموش شدن اپران لک می‌شود.

۱۵۸. **گزینه ۴** نبودن لاکتوز در محیط باکتری، دلیلی بر عدم وجود دی‌ساکاریدهای دیگر در سلول نیست. عامل تنظیم کننده به پروتئین‌های تنظیم کننده متصل می‌شوند، روی بخش تنظیم کننده (راه‌انداز و اپراتور) قرار نمی‌گیرند. پروتئین تنظیم کننده در باکتری همواره به مقدار کم و به صورت تدریجی تولید می‌شود.

۱۵۹. **گزینه ۱** همواره از رونویسی یک اپران، یک نوع مولکول RNA ساخته می‌شود. از روی ژن تنظیم کننده، پروتئین تنظیمی ساخته می‌شود. لاکتوز داخل سلول به آلولاکتوز تبدیل می‌شود. از روی هر اپران یک مولکول RNA ساخته می‌شود. ژن ساختاری بخشی از اپران لک است. اپران لک دارای سه ژن ساختاری است.

۱۶۰. **گزینه ۳** سلول‌های یوکاریوتی آنزیم محدودکننده نمی‌سازند. گلبول قرمز بالغ فاقد هسته است. هورمون انسولین توسط پانکراس تولید می‌شود. ژن‌های عوامل رونویسی در سلول‌های عصبی رونویسی می‌شوند.

۱۶۱. **گزینه ۴** محصول رونویسی از اپران لک یک مولکول mRNA سه‌ژنی است و محصول این mRNA در باکتری سه نوع آنزیم است.

۱۶۴. **گزینه ۲** محصولات اپران لک سه نوع آنزیم، برای جذب و تجزیه‌ی لاکتوز هستند. در مورد گزینه‌ی «۴»، اگر اپران تک ژنی باشد، اپراتور می‌تواند در تنظیم بیان یک ژن دخالت داشته باشد.
۱۶۳. **گزینه ۲** زمانی که عامل تنظیمی به پروتئین تنظیمی متصل می‌شود. اپران روشن شده و RNA پلی‌مراز به راحتی از روی اپراتور عبور کرده و رونویسی از اپران را انجام می‌دهد.
۱۶۴. **گزینه ۲** محصول ژن تنظیم کننده‌ی اپران لک، پروتئین مهار کننده است که با اتصال به عامل تنظیم کننده تغییر شکل می‌دهد. زمانی که پروتئین تنظیمی به عامل تنظیمی متصل شده و از اپراتور جدا شود، RNA پلی‌مراز روی راه‌انداز قرار گرفته و اپران روشن می‌شود.
۱۶۵. **گزینه ۴** برای روشن شدن اپران، عامل تنظیم کننده به مهار کننده متصل می‌شود و هیچ‌گاه روی اپراتور قرار نمی‌گیرد. پروتئین‌های تنظیم کننده همیشه و به مقدار کم در سلول ساخته می‌شوند. در ضمن اپران‌های دیگر نیز به پروتئین تنظیم کننده نیاز دارند. تولید آنزیم برای تجزیه‌ی لاکتوز کاهش می‌یابد، ولی برای تجزیه‌ی دی‌ساکاریدهای دیگر آنزیم تولید می‌شود. برای خاموش شدن اپران لک، پروتئین تنظیمی روی اپراتور قرار می‌گیرد.
۱۶۶. **گزینه ۳** راه انداز در سطح مولکول DNA قرار دارد. پس باز آلی تیمین دارد راه‌اندازها رونویسی نمی‌شوند. (در سطح کتاب درسی)
۱۶۷. **گزینه ۲** در نبود گلوکز و در محیط دارای لاکتوز، اپران لک باکتری روشن می‌شود چون آلولاکتوز به پروتئین مهار کننده وصل می‌گردد و ضمن ایجاد تغییر شکل در آن، مانع از اتصالش به اپراتور می‌شود. پس رونویسی صورت می‌گیرد و یک mRNA سه ژنی تولید می‌شود اما رونویسی از روی ژن تنظیم کننده که مهار کننده را می‌سازد، همواره به طور آهسته و دایمی ادامه می‌یابد.
۱۶۸. **گزینه ۲** عامل کزاز نوعی باکتری است و در پروکاریوت‌ها، اپران چند ژنی وجود دارد یعنی ممکن است که چندین ژن ساختاری مربوط به همدیگر، همگی توسط یک راه انداز و یک اپراتور بیان شوند ولی سایر گزینه‌ها نادرست هستند و به یوکاریوت‌ها مربوط می‌شوند.
۱۶۹. **گزینه ۲** رونویسی اولین قدم به سمت بیان ژن است که طی آن ابتدا آنزیم RNA پلی‌مراز به راه انداز متصل شده و با شکست پیوندهای هیدروژنی، دو رشته‌ی DNA را از هم باز می‌کند و ریبونوکلوئوتیدها را با تشکیل پیوند فسفودی‌استر به هم متصل می‌کند، ولی سایر موارد حتمی و همیشگی نیستند. دقت کنید که وقتی یک ژن استفاده می‌شود، می‌گوییم آن ژن بیان شده است. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌های ۱ و ۳: فقط هنگام رونویسی و تولید mRNA برای سنتز پروتئین است که tRNA استفاده شده و پیوند پپتیدی تشکیل می‌گردد.
- گزینه‌ی ۴: تجزیه‌ی پیوند فسفودی‌استر در هنگام ویرایش برای همانندسازی DNA صورت می‌گیرد.
۱۷۰. **گزینه ۱** وقتی که عامل تنظیم کننده (قند آلولاکتوز) به پروتئین تنظیم کننده (مهار کننده) متصل می‌شود. شکل آن را تغییر داده و مانع از اتصالش به اپراتور می‌گردد. پس اپران لک روشن می‌شود و رونویسی صورت می‌گیرد تا یک mRNA سه ژنی تولید شود. یعنی آنزیم RNA پلی‌مراز به شناسایی راه‌انداز می‌پردازد.
۱۷۱. **گزینه ۱** در یوکاریوت‌ها عوامل رونویسی و در پروکاریوت‌ها مهار کننده‌ها، می‌توانند قبل از شروع رونویسی در تنظیم بیان ژن تأثیر گذار باشند.
۱۷۲. **گزینه ۳** mRNA های تک ژنی همواره یک نوع پلی‌پپتید ایجاد می‌کنند در حالی mRNA های چند ژنی به تعداد ژن‌ها، پلی‌پپتید تولید می‌کنند.
۱۷۳. **گزینه ۱** عوامل رونویسی پروتئین‌های مخصوصی هستند که به RNA پلی‌مراز در شناسایی راه انداز کمک می‌کنند. RNA یا mRNA رابط بین DNA و پروتئین است. رد سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۲»: افزایشنده بخشی از مولکول DNA است که به کمک عوامل رونویسی متصل به آن، عمل رونویسی را تقویت می‌کند. گزینه‌ی «۳»: عوامل رونویسی در سیتوپلاسم تولید می‌شوند. گزینه‌ی «۴»: نقش آن‌ها غالباً در شروع رونویسی است نه ادامه‌ی رونویسی.
۱۷۴. **گزینه ۳** اپران لک از یک بخش تنظیمی حاوی راه‌انداز و اپراتور و ۳ ژن ساختاری تشکیل شده است. در حضور لاکتوز، مهار کننده (پروتئین تنظیم کننده) نمی‌تواند به اپراتور متصل شود بنابراین mRNA چند ژنی تولید می‌شود و پس از ترجمه غلظت هر سه آنزیم جذب و متابولیسم لاکتوز هم زمان بالا می‌رود.
۱۷۵. **گزینه ۴** همه‌ی ژن‌های سلول انسان در هسته قرار ندارند، لذا بیان آن‌ها هم در هسته رخ نمی‌دهد.
۱۷۶. **گزینه ۱** با روشن شدن اپران لک و ورود لاکتوز به سیتوپلاسم سلول باکتری، در اثر تجزیه‌ی لاکتوز که از گلوکز و گالاکتوز تشکیل شده است، میزان گلوکز در سیتوپلاسم سلول باکتری افزایش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ی «۲»: با رونویسی از اپران لک یک $mRNA$ سه ژنی ایجاد می‌شود، نه سه $mRNA$ گزینه ی «۳»: آلولاکتوز در داخل باکتری ایجاد می‌شود و جذب آلولاکتوز نادرست است.

گزینه ی «۴»: RNA پلی مرز برای اتصال به راه انداز به آلولاکتوز (عامل تنظیم کننده) نیازی ندارد. ۱۷۷. گزینه ۲ محصولات اپران لک سه نوع آنزیم، برای جذب و تجزیه ی لاکتوز هستند. در مورد گزینه ی «۴»، اگر اپران تک ژنی باشد اپراتور می‌تواند در تنظیم بیان یک ژن دخالت داشته باشد.

۱۷۸. گزینه ۳ پروتئین تنظیم کننده برای مهار بیان ژن به توالی اپراتور متصل می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» عامل تنظیم کننده آلولاکتوز است که نمی‌تواند به بخش تنظیم کننده ژن متصل شود.

گزینه «۲»: در سلول رونویسی یک ژن که مربوط به پروتئین است (ژن تنظیم کننده) منجر به تولید $mRNA$ می‌شود. $mRNA$ به اپراتور متصل نمی‌شود. پس محصول نهایی ژن تنظیم کننده می‌تواند به اپراتور بچسبد، نه محصول رونویسی آن. گزینه «۴»: همان طور که گفته شد ژن تنظیم کننده همان ژن رمز کننده پروتئین تنظیم کننده است. پروتئین تنظیم کننده به بخش تنظیم کننده ژن می‌چسبد نه به ژن تنظیم کننده.

۱۷۹. گزینه ۴ توالی افزایشنده، قسمتی از مولکول DNA یوکاریوتی است که ممکن است هزاران نوکلئوتید تا ژن فاصله داشته باشد و البته توسط آنزیم DNA پلی مرز، همانندسازی می‌شود، اما سایر موارد نادرست هستند.

گزینه ی ۱: حتی با وجود لاکتوز، اگر گلوکز در دسترس باکتری باشد، از گلوکز استفاده کرده و اپران لک خاموش می‌ماند! گزینه ی ۲: توالی افزایشنده، ممکن است هزاران نوکلئوتید تا ژن فاصله داشته باشد.

گزینه ی ۳: حتی در فقدان لاکتوز که اپران لک خاموش می‌شود، باز هم رونویسی از روی ژن تنظیم کننده ادامه می‌یابد و پروتئین تنظیم کننده به مقدار کم و به طور آهسته تولید خواهد شد!

۱۸۰. گزینه ۱ فقط بخش ب درست است.

الف - عوامل رونویسی به صورت ترکیباتی به افزایشنده و راه انداز متصل می‌شوند نه به صورت تک تک ..

ج - مطابق شکل، شروع ایجاد حلقه، قبل از اتصال آنزیم به راه انداز صورت گرفته است.

د - باز هم مطابق شکل جدید، در اتصال عوامل رونویسی به ژن تقدم و تاخیری دیده نمی‌شود.

۱۸۱. گزینه ۴ هر سه مورد این سؤال غلط است.

الف) در اپران یک بخش تنظیمی وجود دارد که این بخش تنظیمی دارای دو توالی تنظیمی اپراتور و راه انداز می‌باشد. پس می‌توان گفت در پروکاریوت‌ها بیش از یک توالی تنظیمی وجود دارد. توالی‌های تنظیمی دیگری مانند افزایشنده وجود دارد که مخصوص یوکاریوت‌هاست.

ب) برای اپران‌هایی که از آن‌ها یک mRNA تک ژنی حاصل می‌شود امکان پذیر است.

ج) در ساختار اپران‌ها ممکن است بخش ساختاری دارای یک ژن یا چند ژن باشد. در اپران‌های چند ژنی یک راه انداز به طور مستقیم بیان چند ژن را تحت کنترل دارد.

۱۸۲. گزینه ۴ باکتری E.coli همواره نسبت به لاکتوز نفوذپذیر است اما در هنگامی که اپران لک روشن است نفوذپذیرتر می‌شود. زمانی که اپران لک روشن است، گلوکز در محیط وجود ندارد اما لاکتوز وجود دارد. ژن تنظیم کننده همواره روشن است. از روی اپران لک یک نوع mRNA سه ژنی ساخته می‌شود.

۱۸۳. گزینه ۴ ژن تنظیم کننده مسئول ساخت پروتئین تنظیم کننده است. این پروتئین با اتصال به اپراتور مانع از روشن شدن اپران لک می‌گردد. اپران لک نیز در تولید آنزیم‌های جذب و تجزیه لاکتوز دخالت دارد.

۱۸۴. گزینه ۲ عوامل رونویسی، پروتئین‌های مخصوصی در یوکاریوت‌ها هستند که برخی از آن‌ها به RNA پلی‌مرز کمک می‌کنند تا راه انداز را شناسایی کند عوامل رونویسی متعددی و ترکیب‌های مختلفی از آن‌ها ایجاد می‌شود. این ترکیب‌ها نقش‌های مختلفی را در تنظیم بیان ژن دارند.

محل فعالیت عوامل رونویسی، درون هسته است اما درون هسته، پروتئین‌سازی انجام نمی‌شود. بنابراین این پروتئین‌ها پس از تولید در سیتوپلاسم، به درون هسته منتقل می‌شوند. عوامل رونویسی متصل به افزایشنده پروتئین‌های فعال کننده نام دارند. همه ی این پروتئین‌ها پس از تشکیل حلقه، مستقیماً به RNA پلی‌مرز متصل نمی‌شوند، بلکه با اتصال مستقیم به عوامل رونویسی متصل به راه انداز، آن‌ها را فعال می‌کنند.

۱۸۵. گزینه ۴ باکتری E.Coli همواره نسبت به لاکتوز نفوذپذیر است اما در هنگامی که اپران لک روشن است نفوذپذیرتر می‌شود. زمانی که اپران لک روشن است، گلوکز در محیط وجود ندارد اما لاکتوز وجود دارد. ژن تنظیم کننده همواره روشن است. از روی اپران لک یک نوع mRNA سه ژنی ساخته می‌شود.

۱۸۶. **گزینه ۲** محصولات اپران لک سه نوع آنزیم، برای جذب و تجزیه‌ی لاکتوز هستند. در مورد گزینه‌ی «۴»، اگر اپران تک ژنی باشد اپراتور می‌تواند در تنظیم بیان یک ژن دخالت داشته باشد.
۱۸۷. **گزینه ۳** فقط بخش (د) نادرست است.
- (الف) بخش تنظیم‌کننده بیان ژن‌ها را کنترل می‌کند. (صحیح)
- (ب) پروتئین تنظیم‌کننده که محصول یک اپران دیگر است، می‌تواند جلوی بیان اپران لک را بگیرد. (صحیح)
- (ج) برخی از آنزیم‌های محدودکننده تنها پیوند فسفودی استر را می‌شکنند. (صحیح)
- (د) هر اپران قطعاً دارای یک جایگاه آغاز رونویسی است اما در مورد جایگاه همانندسازی چون باکتری دارای یک جایگاه در یک مولکول هست، این جایگاه می‌تواند در خارج از آن باشد. (نادرست)
۱۸۸. **گزینه ۱** تنها مورد «ب» صحیح است. بررسی موارد:
- (الف) برای بیان ژن‌های tRNA و rRNA صادق نیست.
- (ب) برای بیان شدن ژن و فعالیت آنزیم RNA پلی‌مراز، می‌بایست دو رشته‌ی DNA از هم جدا شوند.
- (ج) این که در یک زمان مشخص، کدام ژن‌ها روشن و کدام آن‌ها خاموش باشند، به تنظیم بیان ژن معروف است. پس اگر ژنی خاموش شود، سنتز پیوند فسفودی استر رخ نمی‌دهد.
- (د) برای یوکاریوت‌ها و توالی افزاینده صادق نیست. (البته در سطح کتاب درسی این گزینه قابل توجه نیست)
۱۸۹. **گزینه ۱** با توجه به شکل ۹ - ۱، همان‌طور که مشاهده می‌فرمایید، در غیاب آلولاکتوز RNA پلی‌مراز به راه انداز اپران لک متصل است، اما به سبب اتصال پروتئین مهارکننده به ناحیه‌ی اپراتور آن، امکان رونویسی وجود ندارد و اپران لک خاموش است. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۲): پروتئین تنظیم‌کننده، محصول ژن تنظیم‌کننده است.
- گزینه‌ی ۳): لاکتوز درون باکتری به آلولاکتوز تبدیل می‌شود. آلولاکتوز با اتصال به مهارکننده، شکل آن را تغییر می‌دهد.
- گزینه‌ی ۴): باکتری فقط یک نوع RNA پلی‌مراز دارد و در ساختار ریبوزوم هم فقط rRNAها حضور دارند.
۱۹۰. **گزینه ۱** ممکن است با حضور لاکتوز، RNA پلی‌مراز چندین بار از روی ژن‌های ساختاری رونویسی کند و چندین مولکول mRNA ساخته شود. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۲): در باکتری‌ها RNA پلی‌مراز II وجود ندارد.
- گزینه‌ی ۳): ژن تنظیم‌کننده همواره رونویسی می‌شود و به حضور لاکتوز یا عدم وجود آن، بستگی ندارد.
- گزینه‌ی ۴): در صورت حضور لاکتوز در محیط و تبدیل آن به آلولاکتوز در باکتری، شکل پروتئین تنظیم‌کننده تغییر می‌کند.
۱۹۱. **گزینه ۱** فقط مورد ب صحیح است. بررسی سایر موارد:
- (الف) توالی افزاینده ممکن است هزاران نوکلئوتید از راه انداز فاصله داشته باشد.
- (ب) عوامل رونویسی متصل به افزاینده و متصل به راه انداز، با هم رابطه مکملی برقرار می‌کنند.
- (ج) عوامل رونویسی متصل به افزاینده، عوامل رونویسی متصل به راه انداز را فعال می‌کنند.
- (د) در رونویسی از ژن‌های یوکاریوتی علاوه بر راه انداز، معمولاً (نه همواره) توالی‌های دیگری مانند افزاینده نقش دارد.
۱۹۲. **گزینه ۳** بخش تنظیم‌کننده اپران لک شامل اپراتور و راه انداز است. در حالی که پروتئین تنظیم‌کننده توسط ژن تنظیم‌کننده که در خارج از این اپران قرار دارد، تولید می‌شود. این ژن همواره بیان می‌گردد. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱): در صورت وقوع جهش جانیشینی بی اثر، بیان طبیعی ژن‌های این اپران امکان‌پذیر است. ضمناً ترجمه ژن‌های mRNA های چند ژنی به یکدیگر مربوط نیست.
- گزینه‌ی ۲): در صورت جهش در اپراتور و عدم اتصال مهارکننده به اپراتور، این اپران خاموش نمی‌شود و ژن‌های آن که در متابولیسم لاکتوز نقش دارند، همواره بیان می‌شوند.
- گزینه‌ی ۴): در صورت وقوع جهش در ژن تنظیم‌کننده اپران لک، امکان تولید پروتئین تنظیم‌کننده غیرطبیعی وجود دارد که در صورتی که این پروتئین غیرطبیعی قادر به اتصال به اپراتور نباشد، اپران لک خاموش نمی‌شود و ژن‌های آن همواره بیان می‌شوند.
۱۹۳. **گزینه ۴** بررسی گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱»: بیان ژن پروتئین تنظیمی همواره رخ می‌دهد چه در هنگام روشن بودن اپران لک و چه در زمان خاموش بودن آن.
- گزینه‌ی «۲»: برای روشن شدن اپران لک علاوه بر وجود لاکتوز عدم وجود گلوکز نیز ضروری است.
- گزینه‌ی «۳»: در زمان خاموش بودن اپران لک نیز مرحله‌ی یک رونویسی که اتصال RNA پلی‌مراز به راه انداز است، رخ می‌دهد.

گزینه ۴: در زمان عدم حضور لاکتوز غلظت آنزیم‌های هضم و جذب لاکتوز در باکتری اندک است و صفر نیست.
۱۹۴. گزینه ۳ با اتصال آلولاکتوز به پروتئین تنظیم کننده و رونویسی از ژن‌های اپران لک و تولید آنزیم‌های جذب و تجزیه کننده‌ی لاکتوز، نفوذپذیری غشای باکتری نسبت به لاکتوز افزایش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: جهش در ژن تنظیم کننده، ممکن است باعث بیان بیش از حد اپران لک شود. (با کاهش تولید مهارکننده لک) گزینه ۲: با اتصال عامل تنظیم کننده (آلولاکتوز) به پروتئین تنظیم کننده، اپران لک روشن می‌شود.

گزینه ۴: ژن تنظیم کننده همواره بیان می‌شود. (فاقد اپراتور است)

۱۹۵. گزینه ۱ (الف و ج درست هستند)

الف) درست است، عامل تنظیمی به مهارکننده متصل می‌شود که در غیاب این عامل نیز مهارکننده وجود دارد.

ب) نادرست است، وقتی لاکتوز در محیط نیست غلظت هر سه آنزیم اندک است.

ج) درست است، واحدهای تشکیل دهنده بخش تنظیمی نوکلئوتید (حاوی کربن در قند) واحدهای سازنده عامل تنظیمی (آلولاکتوز) هگزوز (حاوی کربن) هستند.

د) نادرست است، عامل تنظیمی یا آلولاکتوز درون باکتری ساخته می‌شود و لاکتوز وارد باکتری می‌شود نه آلولاکتوز.

۱۹۶. گزینه ۴ باکتری دو نوع نوکلئیک اسید دارد (DNA و RNA). بنابراین نوکلئیک اسیدهای آن نمی‌توانند توسط یک نوع آنزیم پلی‌مراز ساخته شوند. DNA به وسیله‌ی DNA پلی‌مراز و RNA به وسیله‌ی RNA پلی‌مراز ساخته می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: حتی قبل از بیان ژن‌های اپران لک، آنزیم‌های لازم برای جذب و تجزیه‌ی لاکتوز به مقدار اندک درون باکتری وجود دارند، پس باکتری ا.کلای می‌تواند لاکتوز را جذب کند.

گزینه ۲: بیان ژن‌های اپران لک ارتباطی به تولید پروتئین تنظیم کننده ندارد. پروتئین تنظیم کننده محصول ژن تنظیم کننده است. گزینه ۳: لاکتوز به آلولاکتوز تبدیل می‌شود که با اتصال به مهارکننده، شکل آن را تغییر می‌دهد.

۱۹۷. گزینه ۱ محل اتصال عوامل رونویسی راه انداز و توالی افزایشدهنده است که با توجه به اطلاعات کتاب درسی از روی راه انداز رونویسی صورت نمی‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: عوامل رونویسی متعلق به یوکاریوت‌ها هستند. در هسته‌ی یوکاریوت‌ها $mRNA$ ‌های چند ژنی وجود ندارند.

گزینه ۳: عوامل رونویسی را ریبوزوم‌های موجود در ماده‌ی زمینه‌ای سیتوپلاسم سلول یوکاریوتی، تولید می‌کنند که همه‌ی این ریبوزوم‌ها از یک نوع‌اند.

گزینه ۴: عوامل رونویسی در بیان ژن‌های میتوکندریایی تأثیری ندارند.

۱۹۸. گزینه ۳ هر اپران (چه تک ژنی و چه چند ژنی) یک راه‌انداز بیشتر ندارد!

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱- ژن تنظیم کننده، اپراتور ندارد و به طور دائمی ولی کم بیان می‌شود.

۲- طبق شکل کتاب درسی، مرحله اول رونویسی انجام شده و حضور عامل تنظیمی باعث شروع مرحله دوم می‌شود.

۴- اکثر مواقع اپران لک خاموش است پس پروتئین تنظیمی (مهارکننده) به اپراتور که بین نقطه‌ی آغاز و راه‌انداز است متصل است. ۱۹۹. گزینه ۲ بررسی موارد:

موارد ج و د درست هستند.

مورد الف) نادرست - عوامل رونویسی که به توالی افزایشدهنده متصل هستند، می‌توانند عوامل رونویسی متصل به راه‌انداز را فعال کنند. مورد ب) نادرست - در یوکاریوت‌ها علاوه بر راه‌انداز، معمولاً توالی‌های دیگری از DNA نیز در رونویسی دخالت دارند که عوامل رونویسی به آن‌ها نیز متصل می‌شوند. مثلاً توالی افزایشدهنده که هنگام رونویسی دسته‌ای از عوامل رونویسی موسوم به فعال کننده به آن متصل می‌شود. در این هنگام حلقه‌ای تشکیل می‌شود تا عوامل رونویسی متصل به افزایشدهنده در کنار عوامل رونویسی متصل به راه‌انداز قرار گیرند اما این وقایع همیشگی نیست.

مورد ج) درست - عوامل رونویسی متعدّدند، پس توسط ژن‌های متعدّدی هم رمز می‌شوند.

مورد د) درست - در یوکاریوت‌ها، برخلاف پروکاریوت‌ها، آنزیم RNA پلی‌مراز به تنهایی نمی‌تواند راه‌انداز را شناسایی کند.

۲۰۰. گزینه ۴ سلول‌هایی که $mRNA$ چندژنی دارند، قطعاً پروکاریوت هستند که ریبوزوم‌هایی با اندازه‌های متفاوت ندارند.

ماده ژنتیک (و در نتیجه ژن‌های) بسیاری از سلول‌های بدن ما یکسان است، اما شکل و کار آن‌ها با هم متفاوت است (رد گزینیه‌های ۱ و ۲). اگر ابران فقط از یک ژن ساختاری تشکیل شده باشد، $mRNA$ حاصل تک‌ژنی خواهد بود، پس هم در سلول‌های پروکاریوتی و هم در سلول یوکاریوتی $mRNA$ تک‌ژنی دیده می‌شود ولی در سلول‌های پروکاریوتی فقط یک نوع آنزیم RNA پلی‌مراز موجود است (رد گزینیه‌ی ۳).

۲۰۱. گزینیه ۳ راه انداز توالی است در نزدیکی جایگاه آغاز رونویسی که همانند توالی افزایشده از روی آن رونویسی صورت نمی‌گیرد.

سایر گزینیه‌ها:

۱- توالی افزایشده به طور معمول دورتر از جایگاه آغاز رونویسی ولی توالی راه‌انداز نزدیک جایگاه آغاز رونویسی است.

۲- هر دو توالی در شروع رونویسی دخالت دارند.

۳- گروهی از عوامل رونویسی (فعال کننده) به توالی افزایشده و گروه دیگر به راه‌انداز متصل می‌شوند.

۲۰۲. گزینیه ۲ سلول مورد نظر یک سلول یوکاریوتی است (چون اندامک دارد)، بنابراین تنظیم بیان ژن، می‌تواند هنگام ترجمه، یا پس از آن هم رخ دهد.

بررسی سایر گزینیه‌ها:

گزینیه‌ی (۱): در یوکاریوت‌ها، معمولاً توالی‌های دیگری از DNA ، علاوه بر راه‌انداز، در رونویسی دخالت دارند.

گزینیه‌ی (۳): محل رونویسی اغلب ژن‌ها در یوکاریوت‌ها همان هسته است. در هسته یوکاریوت‌ها ترجمه صورت نمی‌گیرد و جایگاه ترجمه سیتوپلاسم است.

گزینیه‌ی (۴): RNA پلی‌مراز سازنده RNA ریبوزومی در یوکاریوت‌ها، RNA پلی‌مراز I است که نمی‌تواند $mRNA$ بسازد.

۲۰۳. گزینیه ۱ در پروکاریوت‌ها، مهارکننده مانع از حرکت آنزیم RNA پلی‌مراز بر روی ژن می‌شود. در یوکاریوت‌ها شناسایی راه‌انداز به کمک عوامل رونویسی صورت می‌گیرد. مهارکننده و عوامل رونویسی هر دو پروتئینی‌اند و دارای پیوند پپتیدی هستند.

مهارکننده در سیتوپلاسم سلول‌های پروکاریوتی و عوامل رونویسی در سیتوپلاسم سلول‌های یوکاریوتی ساخته می‌شوند.

۲۰۴. گزینیه ۳ پس از اتصال پروتئین تنظیم‌کننده به اپراتور ابران لک، رونویسی از ژن تنظیم‌کننده (ژن مربوط به این پروتئین)

ادامه پیدا خواهد کرد و تولید این پروتئین متوقف نمی‌شود. عامل تنظیم‌کننده در واقع همان آلولاکتوز است که از تغییر لاکتوز حاصل می‌شود و در صورتی که لاکتوز در محیط نباشد، آلولاکتوز هم وجود ندارد (رد گزینیه‌های ۱ و ۲). باکتری‌ها عوامل رونویسی ندارد (رد

گزینیه‌ی ۴).

۲۰۵. گزینیه ۴ آلولاکتوز به اپراتور متصل نمی‌شود.

پس از اضافه کردن لاکتوز به محیط کشت باکتری $E. coli$ ، لاکتوز درون باکتری به آلولاکتوز تبدیل شده و آلولاکتوز به پروتئین مهارکننده متصل می‌شود و با تغییراتی که در شکل سه بعدی پروتئین ایجاد می‌کند، باعث روشن شدن ابران لک می‌شود. پس از حضور

لاکتوز در محیط، غلظت سه آنزیم مورد نیاز برای استفاده در متابولیسم لاکتوز، هماهنگ با هم افزایش می‌یابد.

۲۰۶. گزینیه ۴ طبق نظریه یک ژن - یک رشته پلی‌پپتیدی، رونویسی هم‌زمان از دو رشته یک ژن ممکن نیست و در فرآیند

رونویسی همواره فقط یک رشته پلی‌نوکلئوتیدی ژن به عنوان الگو قرار می‌گیرد.

بررسی سایر گزینیه‌ها:

گزینیه‌ی (۱): پروکاریوت‌ها هسته ندارند و در یوکاریوت‌ها (خارج از هسته) تنظیم بیان ژن ممکن است در هنگام ترجمه یا بعد از ترجمه رخ دهد که در این حالت قطعاً بر عهده هسته نیست.

گزینیه‌ی (۲): هر تنظیم بیان ژنی، لزوماً با رشد و نمو همراه نیست، مثلاً تنظیم بیان ژن در ارتباط با ژن‌های ساختاری ابران لک، مربوط به تولید آنزیم است، نه رشد و نمو. (و باعث تمایز هم نمی‌شود).

گزینیه‌ی (۳): دقت کنید که تنظیم بیان ژن یعنی این که در یک زمان مشخص، کدام ژن‌ها روشن و کدام ژن‌ها خاموش باشند، پس اگر قرار باشد از تولید یک پروتئین (با RNA) در تنظیم بیان ژن جلوگیری کرد، لزومی به تولید مولکولی با پیوند فسفودی استر

نداریم.

۲۰۷. گزینیه ۳ موارد «الف»، «ب» و «د» را می‌توان در طی بیان ژن هم‌گلوبین مشاهده کرد.

بررسی موارد:

«الف»: گروهی از عوامل رونویسی به طور مستقیم به راه‌انداز متصل می‌شوند. (صحیح)

«ب»: اتصال عوامل رونویسی متصل به راه‌انداز با عوامل رونویسی متصل به افزایشده (صحیح).

«ج»: فعال کننده (عوامل رونویسی متصل به افزایشده) به عوامل رونویسی متصل به راه‌انداز اتصال می‌یابد نه خود راه‌انداز (نادرست).

- د:» برای شروع رونویسی نیاز است که RNA پلی‌مراز به راه‌انداز متصل شود. دقت داشته باشید RNA پلی‌مراز به تنهایی نمی‌تواند راه‌انداز را شناسایی کند ولی پس از شناسایی راه‌انداز به آن متصل می‌شود. (صحیح).
۲۰۸. **گزینه ۳** تأیید گزینه‌ی ۳ و رد گزینه‌ی ۱- در حضور یا عدم لاکتوز رونویسی از ژن تنظیم‌کننده انجام می‌شود، به عبارت دیگر پروتئین مهارکننده همواره درون باکتری سنتز می‌شود.
- رد گزینه‌ی ۲- بخش تنظیمی اپران لک راه‌انداز و اپراتور دارد که هرگز رونویسی نمی‌شوند.
- رد گزینه‌ی ۴- اپران لک اغلب در زمانی که لاکتوز در محیط قرار دارد، رونویسی می‌شود.
۲۰۹. **گزینه ۳** پروتئین تنظیم‌کننده برای مهار بیان ژن به توالی اپراتور متصل می‌شود.
- بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱»: عامل تنظیم‌کننده آلولاکتوز است که نمی‌تواند به بخش تنظیم‌کننده‌ی ژن متصل شود.
- گزینه‌ی «۲»: در سلول رونویسی یک ژن که مربوط به پروتئین است (ژن تنظیم‌کننده) منجر به تولید mRNA می‌شود. mRNA به اپراتور متصل نمی‌شود. پس محصول نهایی ژن تنظیم‌کننده می‌تواند به اپراتور بچسبد، نه محصول رونویسی آن.
- گزینه‌ی «۴»: همان‌طور که گفته شد ژن تنظیم‌کننده همان ژن رمز‌کننده‌ی پروتئین تنظیم‌کننده است. پروتئین تنظیم‌کننده به بخش تنظیم‌کننده‌ی ژن اپران لک می‌چسبد نه به ژن تنظیم‌کننده.
۲۱۰. **گزینه ۲** در غیاب آلولاکتوز، مهارکننده روی اپراتور و RNA پلی‌مراز روی راه‌انداز اپران لک قرار می‌گیرد.
۲۱۱. **گزینه ۲** با افزایش مصرف مواد لبنی، غلظت لاکتوز در محیط روده افزایش می‌یابد. در نتیجه آلولاکتوز در داخل باکتری به مهارکننده متصل شده و مهارکننده نمی‌تواند به اپراتور متصل شود.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱»: ژن تنظیم‌کننده همواره روشن است.
- گزینه‌ی «۳»: مهارکننده به اپراتور اپران لک متصل می‌شود.
- گزینه‌ی «۴»: با جدا شدن عامل تنظیم‌کننده از پروتئین تنظیم‌کننده، مهارکننده به اپراتور متصل شده و رونویسی مهار می‌شود.
۲۱۲. **گزینه ۱** با اتصال عامل تنظیم‌کننده (آلولاکتوز) به پروتئین تنظیم‌کننده (مهارکننده) رونویسی از ژن‌های اپران لک صورت می‌پذیرد و با تولید پروتئین‌های مربوط جذب و تجزیه‌ی لاکتوز، نفوذپذیری غشای سلول نسبت به لاکتوز افزایش می‌یابد.
- رد سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۲): اتصال پروتئین تنظیم‌کننده (نه عامل تنظیم‌کننده) به اپراتور سبب خاموش شدن اپران لک می‌شود.
- گزینه‌ی (۳): ژن تنظیم‌کننده، پروتئین تنظیم‌کننده را رمزدهی می‌کند نه عامل تنظیم‌کننده را.
- گزینه‌ی (۴): از روی راه‌انداز رونویسی صورت نمی‌گیرد.
۲۱۳. **گزینه ۳** همواره ژن تنظیم‌کننده به رونویسی خود ادامه می‌دهد.
۲۱۴. **گزینه ۴** در تنظیم بیان ژن‌های اپران لک، بروز تغییراتی در شکل پروتئین مهارکننده، امکان رونویسی از ژن‌های اپران لک را فراهم می‌کند، نه رونویسی از ژن تنظیم‌کننده را!
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱»: از آنجایی که در پروکاریوت‌ها فقط یک آنزیم RNA پلی‌مراز برای انجام رونویسی وجود دارد، پس همه‌ی ژن‌ها (از جمله ژن تنظیم‌کننده و ژن‌های ساختاری اپران لک) با یک نوع آنزیم رونویسی می‌شوند.
- گزینه‌ی «۲»: ژن تنظیم‌کننده همیشه در حالت رونویسی است و رونویسی از آن و تولید پروتئین مهارکننده ارتباطی به بیان ژن‌ها اپران لک ندارد.
- گزینه‌ی «۳»: ترکیب دی‌ساکاریدی لاکتوز از دیواره و غشاء سلولی عبور کرده و داخل سلول وارد می‌شود و با تغییر به آلولاکتوز به پروتئین تنظیم‌کننده متصل می‌شود.
۲۱۵. **گزینه ۲** UGU و UGC، هر دو کدون‌های آمینواسید سیستئین هستند و تبدیل U به C جهش ایجاد نمی‌کند. CUU کدون لوسین و UUU کدون فنیل آلانین AUG کدون متیونین هستند.
۲۱۶. **گزینه ۳** بخش رمز‌گردان ژن، شامل یک مولکول DNA دورشته‌ای است، وقتی ۴ نوکلئوتید مربوط به بخش رمز‌گردان یک کدون حذف شود. قطعاً تغییر در چارچوب ایجاد خواهد شد. اضافه شدن ۶ نوکلئوتید به یک بخش از رمز‌گردان ژن، فقط یک کدون در mRNA را زیاده‌تر خواهد کرد. حذف ۴ نوکلئوتید از جایگاه پایان رونویسی تغییر در چارچوب الگوی خواندن ایجاد نمی‌کند. اضافه شدن ۶ نوکلئوتید میان راه‌انداز و افزایشده، حلقه‌ی DNA را طویل‌تر خواهد کرد.
۲۱۷. **گزینه ۴** جهش تغییر در توالی DNA است. اگر ژن جهش یافته توسط RNA پلی‌مراز رونویسی شود می‌تواند بر روی توالی mRNA تأثیر بگذارد. اگر چه ممکن است این تغییر در توالی رشته‌ی پلی‌پپتیدی ایجاد نکند.

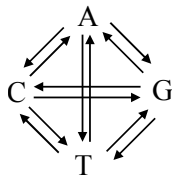
۲۱۸. **گزینه ۱** بعضی جهش‌ها می‌توانند بیان ژن را تحت تأثیر قرار دهند و بعضی هم به جهش‌های بدون اثر معروف اند ولی هر سه گزینه‌ی دیگر درست هستند.

۲۱۹. **گزینه ۴** هر جهشی الزاماً عملکرد یا ظاهر سلول را تغییر نمی‌دهد. مثلاً اگر جهش نقطه‌ای از نوع جانشینی و رمز ژنتیکی جدید همانند رمز قبلی متعلق به یک آمینو اسید باشد، هیچ تغییری در سلول ایجاد نمی‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: ممکن است فعالیت آنزیم‌ها تغییر نکند و تحت تأثیر عوامل جهش‌زای محیطی فقط ماده‌ی ژنتیک، جهش یابد. گزینه‌ی «۲»: همان‌طور که گفته شد همه‌ی جهش‌ها ناشی از آنزیم‌های همانندسازی نیست، پس مهار آن‌ها به تنهایی کافی نیست. گزینه‌ی «۳»: ممکن است اصلاً اختلال ایجاد نکنند و بی‌اثر باشد.

۲۲۰. **گزینه ۳** در جهش جانشینی نوکلئوتید یک ژن با نوکلئوتید نوع دیگری عوض می‌شود. گرچه پاسخ ۳ هم به طور کامل درست نیست ولی سایر گزینه‌ها کاملاً نادرست هستند.

۲۲۱. **گزینه ۴**

موارد ۱، ۲ و ۳ می‌توانند بین جهش‌های جانشینی نقطه‌ای و تغییر چارچوب مشترک باشند اما عوض شدن یک نوکلئوتید، به نوکلئوتید دیگر بر روی ژن بیانگر جهش از نوع جانشینی است که این جهش‌های جانشینی با طرح فوق نشان داده می‌شوند. (هر فلش نشان دهنده‌ی عوض شدن یک نوکلئوتید با نوکلئوتید دیگر است.)

۲۲۲. **گزینه ۲** در جهش تغییر چارچوب، چارچوب الگوی خواندن در یک یا دو موضع جابه‌جا می‌شود.

۲۲۳. **گزینه ۴** mRNA ی رونویسی شده قبل از جهش:

کدون پایان

AUG UGC UUA AUU UGU UGA CGA

۵ آمینو اسید در رشته‌ی پلی‌پپتید پس از ترجمه وجود خواهد داشت. mRNA ی رونویسی شده بعد از جهش:

کدون پایان

AUG GCU UAA UUU GU UGA CGA

۲ آمینواسید در رشته‌ی پلی‌پپتید پس از ترجمه وجود خواهد داشت.

۲۲۴. **گزینه ۳** حذف یک نوکلئوتید از یک کدون در مرکز بخش رمزگردان، جهش تغییر در چهارچوب است، به احتمال زیاد پلی‌پپتید حاصله فاقد عملکرد خواهد بود.

۲۲۵. **گزینه ۳** موارد «الف»، «د» و «ه» عبارت را به درستی کامل نمی‌کنند. جهش‌های نقطه‌ای دو نوع هستند: (۱) جانشینی (۲) تغییر چارچوب. جهش‌های جانشینی ممکن است رمز یک آمینواسید را به رمز دیگر همان آمینواسید تبدیل کنند. بنابراین همواره سبب تغییر مولکول‌های حاصل از رونویسی (RNA) می‌شوند، ولی در صورت بی‌تأثیر بودن مولکول‌های حاصل از ترجمه تغییر نمی‌کنند. تذکر: طراح سوال به جهش‌های ایجاد شده در بخش تنظیمی ژن توجه نکرده است!

۲۲۶. **گزینه ۴** در انسان جهش در سلول‌های جنسی، خود فردی را که در او جهش رخ داده است، متأثر نمی‌کند. در ضمن جهش به هر گونه تغییر در ساختار DNA گفته می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: گاهی جهش‌های نقطه‌ای در بیان ژن تأثیر ندارند. برای مثال در مورد آمینواسیدهای چند رمزی، توالی آمینواسیدی پروتئین‌ها ممکن است بعد از جهش تغییر نکند. هرگونه تغییر در ساختار DNA را جهش می‌نامند. در نتیجه، در هر نوع جهش در ژن ساختاری، توالی RNA اولیه دچار تغییر می‌شود.

گزینه ۲: ممکن است جهش در ژن سایر RNA ها باشد. اگر سلول پیکری مورد نظر، قدرت تقسیم داشته باشد، جهش می‌تواند در سلول‌های حاصل از تقسیم نیز مشاهده شود.

گزینه ۳: جهشی که در سلول‌های جنسی افراد روی می‌دهد، ممکن است (نه الزاماً) به زاده‌ها منتقل شود. همان‌طور که گفته شد، اگر سلول پیکری مورد نظر، قدرت تقسیم داشته باشد، جهش می‌تواند در سلول‌های حاصل از تقسیم سلول جهش یافته مشاهده شود.

۲۲۷. **گزینه ۳** رشته‌ی mRNA بعد از جهش حذفی نوکلئوتید نشان داده شده:

AUG, UGC, UGC, UUU, GAA, UGA

عدم تغییر کدون پایان

تعداد آمینواسید حاصل از ترجمه mRNA بعد از وقوع جهش، یکی بیشتر از mRNA قبلی خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): در $mRNA$ بدون وقوع جهش، ۲ کدون UGU و UGC مربوط به آمینواسید سیستئین، یک کدون آمینواسید متیونین و یک کدون آمینواسید لوسین به کار رفته است.

گزینه (۲): UUU کدون فنیل آلانین است که جزء آمینواسیدهای کراتین است.

گزینه (۴): در هر دو حالت، کدون پایان UGA است که با کدون آغاز AUG در نوع نوکلئوتیدها مشابه است.

۲۲۸. گزینه ۲ در جهش‌های تغییر چارچوب، افزایش یا کاهش یک یا چند نوکلئوتید ژن رخ می‌دهد. بنابراین با شکستن پیوند کووالانسی در ماده‌ی وراثتی همراه است.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) جهش جانیشینی در بخش‌های تنظیمی، باعث تغییر در توالی RNA نمی‌شود.

(۳) جهش جانیشینی بی‌اثر می‌تواند در اثر تبدیل یک رمز پایان به رمز دیگر پایان هم باشد.

(۴) ژن‌های پروکاریوتی، میتوکندری و کلروپلاست، توسط RNA پلی‌مراز II رونویسی نمی‌شوند.

۲۲۹. گزینه ۲ در صورت بروز جهش در ژن، RNA محصول رونویسی (RNA اولیه) نیز تغییر خواهد کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): جهش در توالی‌های تنظیمی بر بیان ژن تأثیر دارد.

گزینه (۳): به‌عنوان مثال حذف یا اضافه شدن ۳ نوکلئوتید در مقایسه با حذف یا اضافه شدن ۲ نوکلئوتید اثر کمتری دارد، چون چارچوب خواندن را تغییر نمی‌دهد.

گزینه (۴): ممکن است جهش از نوع بی‌اثر باشد. مثلاً اگر UGU به UGC تغییر یابد چون هر دو کدون مربوط به آمینواسید سیستئین هستند تأثیری در بیان ژن و توالی آمینواسیدها ندارد.

۲۳۰. گزینه ۴ برای ایجاد انواع جهش در ساختار کروموزوم ابتدا کروموزوم باید بشکند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): جهش نقطه‌ای نوع دوم جهش تغییر چارچوب است.

گزینه‌های ۲ و ۳: جهش‌های تغییر چارچوب نیز می‌توانند منجر به کاهش طول پلی‌پپتید شوند.

۲۳۱. گزینه ۲ جهش نقطه‌ای نوع اول (جانیشینی)، می‌تواند بر بیان ژن مؤثر نباشد، مثلاً تبدیل کدون مربوط به یک آمینواسید، به کدون دیگر رمزکننده همان آمینواسید بر بیان ژن بی‌تأثیر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): جهش‌هایی که یک یا چند نوکلئوتید ژن را روی یک کروموزوم تغییر می‌دهند، به جهش‌های نقطه‌ای موسوم‌اند.

گزینه (۳): در هیچ یک از انواع جهش‌های نقطه‌ای، تعداد ژن‌ها تغییر نمی‌کند.

گزینه (۴): در جهش نقطه‌ای نوع اول، یک نوکلئوتید با نوکلئوتیدی دیگر جایگزین می‌شود، پس تعداد پیوندهای فسفودی‌استر ژن تغییر نمی‌کند، اما در جهش نقطه‌ای نوع دوم، ممکن است افزایش یا کاهش یک یا چند نوکلئوتید ژن رخ دهد.

۲۳۲. گزینه ۱ جهش نقطه‌ای نوع اول، جهش جانیشینی و جهش نقطه‌ای نوع دوم، جهش تغییر چارچوب است. با توجه به موارد تنها مورد «ج» صحیح است.

بررسی موارد:

مورد «الف»: جهش جانیشینی همواره سبب تغییر تعداد رمزهای ژن نمی‌شود مثل تبدیل رمز یک آمینواسید به رمز دیگر همان آمینواسید.

مورد «ب»: برای جهش‌های جانیشینی بی‌اثر صادق نیست.

مورد «ج»: مولکول حاصل از اولین قدم پروتئین‌سازی (یعنی رونویسی) مولکول mRNA است که هر دو نوع جهش همواره سبب تغییر در این مولکول می‌شوند.

مورد «د»: در جهش تغییر چارچوب ترتیب آمینواسیدهای پلی‌پپتید می‌تواند دستخوش تغییر شود.

۲۳۳. گزینه ۳ در جهش نقطه‌ای نوع اول، یک نوکلئوتید جایگزین نوکلئوتید دیگری در DNA می‌شود، پس اندازه‌ی DNA (عامل ترانسفورماسیون) تغییر نمی‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): جهش نقطه‌ای نوع اول ممکن است باعث تبدیل توالی رشته‌الگو به توالی پایان رونویسی شود. یعنی توالی پایان رونویسی زودتر ایجاد شده و اندازه رونوشت اولیه ژن تغییر یابد.

گزینه (۲): جهش نقطه‌ای نوع دوم می‌تواند باعث تغییر چارچوب و در نتیجه‌ی تغییر فعالیت محصول نهایی ژن یعنی پروتئین شود.

گزینه (۴): جهش نقطه‌ای نوع دوم می‌تواند باعث شود، ژن مدنظر عملاً بیان نشود.

۲۳۴. گزینه ۲ جهش در بخش تنظیمی اپران، توالی RNA را تغییر نمی‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های (۱) و (۴): مشخص نشده است که این ژن مربوط به ژن پروتئین‌ها است. ممکن است ژن مربوط به *tRNA* باشد. گزینه (۳): ممکن است جهش در بخش تنظیمی ژن باشد و نیز به علت ذکر شده در گزینه‌های ۱ و ۴ این گزینه نادرست می‌باشد.

۲۳۵. **گزینه ۴** بر روی این ژن، جهشی صورت گرفته است که محل جایگاه پایان رونویسی را تغییر داده است که مکانی را که انزیم *RNA* پلی‌مراز باید از *DNA* جدا شود را به مکانی دورتر انتقال داده است. این نوع جهش می‌تواند از نوع جانشینی یا تغییر چارچوب بوده باشد.

۲۳۶. **گزینه ۳** منظور طراح سوال از جهش نقطه‌ای نوع یک، جهش جانشینی است که در طی این عمل قطعاً تغییری در اندازه عامل ترانسفورماسیون یعنی *DNA* رخ نمی‌دهد بلکه تغییر در اندازه رونوشت آن ژن که بخشی از *DNA* است، می‌تواند اتفاق بیافتد (رد گزینه ۱) که این تغییر می‌تواند در اندازه محصول ژن و روی فعالیت آن تأثیرگذار باشد (رد گزینه ۲). در شرایطی که جهش جانشینی در بخش تنظیم‌کننده ژن (اپراتور و راه‌انداز در پروکاریوت‌ها و راه‌انداز و افزایشنده در یوکاریوت‌ها) اتفاق بیافتد، بیان ژن نیز می‌تواند دست‌خوش تغییر گردد (رد گزینه ۴).

۲۳۷. **گزینه ۳** وقوع جهش نقطه‌ای در یک ژن، همواره موجب تغییر در *mRNA* رونویسی می‌شود ولی لزوماً منجر به تغییر پروتئین نخواهد شد.

۲۳۸. **گزینه ۴** هر جهشی باعث تأثیر در بیان نمی‌شود. اما هر جهشی از نوع حذف یا اضافه و یا جانشینی قطعاً ژنی هست. دو نوع جهش نقطه‌ای اصلی عبارتند از: جانشینی و تغییر چارچوب

۲۳۹. **گزینه ۲** جهش جانشینی یعنی نوکلئوتیدی جانشین نوکلئوتید دیگر شده است. این تغییر ممکن است سبب شود رونویسی از محل دیگری شروع شود یا زود تمام شود، لذا اندازه رونوشت ژن را می‌تواند تغییر دهد. رد سایر گزینه‌ها:

رد گزینه‌ی ۱: توالی افزایشنده مربوط به یوکاریوت‌هاست و در پروکاریوت‌ها (باکتری) یافت نمی‌شود.

رد گزینه‌ی ۳: چارچوب خواندن رمزها در جهش تغییر چارچوب دچار تغییر می‌شود نه جهش نقطه‌ای از نوع جانشینی.

رد گزینه‌ی ۴: اندازه ژن در جهش نقطه‌ای از نوع جانشینی دچار تغییر نمی‌شود اما ممکن است محل شروع یا پایان رونویسی تغییر کند.

۲۴۰. **گزینه ۴** بند پایان دفاع اختصاصی و لنفوسیت ندارند، بنابراین گیرنده‌ی آنتی‌ژن نیز ندارند. میتوکندری سلول‌های یوکاریوتی دارای *DNA* حلقوی است. برای تشکیل پروتئین‌های ریبوزوم‌های یوکاریوتی، هر سه نوع *RNA* پلی‌مراز فعال هستند. در یوکاریوت‌ها *RNA* پلی‌مراز میتوکندری به تنهایی راه‌انداز را شناسایی می‌کند.

۲۴۱. **گزینه ۲** سلول‌های مولد انسولین در پانکراس انسان، مانند سایر سلول‌های بدن، یوکاریوت هستند؛ در یوکاریوت‌ها، تنظیم بیان ژن علاوه بر سطح رونویسی یا ترجمه، می‌تواند حتی پس از عمل ترجمه نیز صورت بگیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اپران، در تنظیم بیان ژن‌های پروکاریوتی دخالت دارد.

(۳) در یوکاریوت‌ها، *RNA* پلی‌مراز به تنهایی قادر به شناسایی راه‌انداز نیست و برای شناسایی راه‌انداز به ترکیبات پروتئینی به نام عوامل رونویسی نیاز دارد.

(۴) افزایشنده به طور مستقیم نمی‌تواند به راه‌انداز متصل شود و این کار را با واسطه پروتئین‌های فعال‌کننده و عوامل رونویسی انجام می‌دهد.

۲۴۲. **گزینه ۴** در هر نوع سلول زنده فقط بعضی از ژن‌ها بیان می‌شوند.

رد سایر گزینه‌ها: گزینه‌ی «۱ و ۲»: به عنوان مثال بیان ژن *RNA* پلی‌مراز II در سلول‌های مختلف رخ می‌دهد. گزینه‌ی «۲»: بیان ژن‌های اپران لک یا بیان ژن‌های عوامل رونویسی در بیان سایر ژن‌ها تأثیرگذار است. گزینه‌ی «۳»: بیان ژن‌های سازنده‌ی پروتئین‌های نشانه‌ای یا هورمون‌های پروتئینی در بیان ژن‌ها در دیگر سلول‌ها تأثیرگذار است.

۲۴۳. **گزینه ۱** اگر لاکتوز در محیط اشرفیاکلای باشد، مهارکننده از اپراتور جدا می‌شود و آنزیم *RNA* پلی‌مراز از روی ژن‌های ساختاری رونویسی می‌کند. در این وضعیت، جهش تغییر چارچوب، مانعی برای اتصال *RNA* پلی‌مراز به راه‌انداز نمی‌شود.

۲۴۴. **گزینه ۳** فقط (د) درست است.

این که در یک زمان مشخص، کدام ژن‌ها روشن و کدام ژن‌ها خاموش باشند، به تنظیم بیان ژن معروف است. پس در صورتی که قرار باشد ژنی خاموش بماند، برای موارد (الف) و (ج) صادق نیست و مورد (ب) نیز به دلیل این که در جدا شدن رونوشت‌های اینترون از رونوشت آگزون، پیوند فسفودی‌استر شکسته می‌شود، نادرست است.

۲۴۵. گزینه ۳ فقط بخش ج نادرست است. طبق متن کتاب درسی اصلا راه انداز رونویسی نمی شود و طبق شکل کتاب درسی که بخشی از راه انداز رونویس شده بازم تمام طول آن رونویسی نمی شود.
۲۴۶. گزینه ۳ مرحله ی اول رونویسی در پروکاریوت ها مربوط به اتصال RNA پلی مرز به راه انداز است. در اپران لک، در غیاب آلولاکتوز و با حضور مهارکننده RNA پلی مرز می تواند به راه انداز متصل شود، ولی مهارکننده همانند سدی جلوی حرکت RNA پلی مرز را می گیرد.
- بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ی «۱»: رونویسی از روی مولکول DNA (جایگاه آغاز و پایان رونویسی) در مرحله ی سوم رخ می دهد.
- گزینه ی «۲»: در مرحله ی دوم رونویسی RNA پلی مرز با شکستن پیوندهای هیدروژنی میان دو رشته (الگو و غیرالگو)، آن ها را از هم جدا می کند.
- گزینه ی «۴»: پلی پپتیدهایی که با بیان شدن اپران لک ساخته می شوند، هر سه آنزیم هستند و آنزیم ها جزء مهم ترین ابزارهای سلولی محسوب می شوند.
۲۴۷. گزینه ۳ در رونوشت اگزون، کدون پایان ترجمه نمی شود. هم چنین بخشی از رونوشت های اگزون ها که قبل از کدون آغاز و بعد از کدون پایان باشند، نیز ترجمه نمی شود.
۲۴۸. گزینه ۴ هر ۴ مورد نادرست هستند.
- الف) ترجمه تنها برای مولکول های mRNA امکان پذیر است (نه همه ی انواع RNA ها).
- ب) مولکول mRNA حاصل از اپران لک باکتری E.coli کوتاه نمی شود.
- ج) اپران لک ۳ ژنی است و ۳ نوع پلی پپتید می تواند بسازد.
- د) جایگاه آغاز رونویسی بر روی DNA است (نه mRNA).
۲۴۹. گزینه ۴ رمزهای موجود بر روی ژن ها (DNA) طی همانندسازی و رمزهای mRNA طی رونویسی از روی رشته ی الگو ساخته شده اند.
- سایر گزینه ها:
- گزینه ی «۱»: از روی توالی TGA در رشته ی الگو در مولکول DNA، توالی RNA حاصل از رونویسی به صورت ACU است. این توالی در کدون های mRNA می تواند وجود داشته باشد، اما هیچ tRNA ای این توالی را به عنوان آنتی کدون ندارد، زیرا برای کدون پایان UGA که مکمل توالی ACU است، هیچ آنتی کدونی وجود ندارد.
- گزینه ی «۲»: tRNA همانند mRNA و rRNA در ترجمه دخالت دارد.
- گزینه ی «۳»: گفته ایم آنزیم های پلی مرز، نگفته ایم RNA پلی مرز، حالا اگر این آنزیم ها را DNA پلی مرز در نظر بگیریم، هر دو رشته را به عنوان الگو قرار می دهند.
۲۵۰. گزینه ۴ در مرحله ی دوم رونویسی با شکستن پیوندهای هیدروژنی در محلی نزدیک راه انداز ژن، دو رشته ی DNA از هم جدا می شوند. در مرحله ی سوم نیز اولاً همزمان با جلو رفتن آنزیم، دو رشته ی DNA از هم باز می شوند ثانیاً جدا شدن RNA از رشته ی الگو نیز با شکستن پیوندهای هیدروژنی همراه است.
- سایر گزینه ها:
- گزینه ی «۱»: توالی UAG اگر آنتی کدون باشد می تواند در مرحله ی ادامه وارد ریبوزوم شود.
- گزینه ی «۲»: کدون AUG آغاز فقط وارد جایگاه P می شود اما AUG های بعدی هم وارد A می شوند و هم P.
- گزینه ی «۳»: باز شدن پیچ و تاب DNA مربوط به مرحله ی دوم رونویسی است.
۲۵۱. گزینه ۴ سوال مربوط به جاندار یوکاریوتی است.
- الف (صحیح). ریبوزوم های یوکاریوتی پس از تولید در هسته، از طریق منافذ غشای هسته از آن خارج می شوند.
- ب (صحیح). برخی سلول های یوکاریوتی از جمله برخی سلول های جانوری می توانند چندین تاژک داشته باشند.
- ج (صحیح). پروتئین سازی در پروکاریوت ها و یوکاریوت ها فقط در سیتوپلاسم انجام می شود.
- د (صحیح). RNA های غیر قابل ترجمه عبارتند از RNA ریبوزومی، RNA ناقل و RNA کوچک. RNA ریبوزومی توسط RNA پلی مرز I ساخته می شود. RNA ناقل توسط RNA پلی مرز III ساخته می شود. برخی RNA های کوچک توسط RNA پلی مرز II و بعضی دیگر توسط RNA پلی مرز III ساخته می شوند. درون میتوکندری و کلروپلاست نیز RNA پلی مرز پروکاریوتی می تواند RNA غیر قابل ترجمه تولید کند.
۲۵۲. گزینه ۱ tRNA ها درون سلول به شکل سه بعدی مشابه حرف L می باشند و پس از ساخته شدن به این شکل در می آیند.
- گزینه ی «۲»: اینترون و اگزون قسمتی از DNA هستند که رونوشت آن ها در mRNA وجود دارد، نه خود آن ها.
- گزینه ی «۳»: یکی از تغییرات در اغلب مولکول های RNA یوکاریوتی برای بالغ شدن، کوتاه شدن می باشد.

گزینه ی «۴»: در سلول، مولکول های rRNA و tRNA و RNAهای کوچک قابلیت ترجمه شدن را ندارند، ولی می دانیم که اغلب RNAها نیاز به بالغ شدن دارند، پس این گزینه نیز غلط می باشد.

۲۵۳. گزینه ۳ موارد «الف»، «ب» و «ج» جمله را به نادرستی تکمیل می کنند.

دلیل موارد نادرست:

(الف) برای mRNA های چند ژنی صدق نمی کند.

(ب) برای mRNA های پروکاریوتی صادق نیست.

(ج) برای mRNA های چند ژنی به ازاء هر ژن، mRNA می حاصل دارای کدون آغاز و کدون پایان است.

۲۵۴. گزینه ۳ فقط الف درست است.

در یوکاریوت ها محل تولید و بلوغ mRNA در هسته است. جاندار مورد مطالعه ی بیدل و تیتوم، کپک نوروپورا کراسا می باشد. یکی از تغییرات RNA های اولیه برای بالغ شدن، حذف رونوشت اینترون است. کل فرایند پروتئین سازی همانند دیگر فرایندهای سنتزی درون سلول، نیازمند آنزیم و انرژی است، نه این که فقط مرحله ی پایان پروتئین سازی نیازمند آنزیم باشد. یکی از تغییراتی که در اغلب RNA های یوکاریوتی (نه تنها mRNA) روی می دهد، کوتاه شدن RNA است.

۲۵۵. گزینه ۲ فقط بخش (الف) و (ج) درست است.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - طی یکی از مراحل بلوغ، قطعات رونوشت اینترون از مولکول RNA اولیه (نابالغ) یوکاریوتی، درون هسته جدا می شود و قطعات رونوشت آگزون دوباره به هم متصل می شوند. (دقت کنید که اینترون بخشی از DNA است و در حالت عادی حذف نمی شود.

مورد ب) درست - اگر تعداد اینترون را با i نشان دهیم، مجموع تعداد پیوندهای شکسته ($2i$) و تولید شده (i) برابر $3i = 45$ خواهد بود. پس تعداد اینترون ها برابر $i = 15$ خواهد شد.

مورد ج) نادرست - به ازای هر رونوشت اینترون، ابتدا دو پیوند کوالان از نوع فسفودی استر می شکند (هیدرولیز / مصرف آب / انرژی زا) و پس از آن به تعداد اینترون ها، پیوند فسفودی استر جدید میان قطعات رونوشت آگزون برقرار می شود (سنتز آبدهی / تولید آب / انرژی خواه). در نهایت این فرایند باعث کاهش تعداد مولکول های آب محیط به اندازه اینترون ها می شود و فرایندی انرژی زا محسوب می گردد.

مورد د) نادرست - بطور معمول اینترون ها بین آگزون ها قرار دارند. پس معمولاً تعداد آگزون ها یکی از اینترون ها بیشتر است (در این جا $1 + 1 = 16$). و رمز ایان ترجمه در رونوشت آگزون آخر قرار دارد.

۲۵۶. گزینه ۲ لامپری، یک ماهی بوده، بنابراین یوکاریوت است. محصول فعالیت آنزیم RNA پلی مراز I، rRNA است که پیوندهای پپتیدی در جایگاه A ریبوزوم را برقرار می کند. محصول فعالیت RNA پلی مراز II، آنزیمی است که در جایگاه P ریبوزوم، پلی پپتید را از tRNA جدا می کند.

۲۵۷. گزینه ۳ موارد (الف)، (ب) و (د) صحیح هستند.

بررسی موارد: الف) در یوکاریوت ها mRNA اولیه پس از تغییراتی که متحمل می شود، به mRNA بالغ تبدیل و برای ترجمه به سیتوپلاسم فرستاده می شود. ب) رابط بین DNA و پروتئین، mRNA است که در پروکاریوت ها در سیتوپلاسم یعنی محل فعالیت ریبوزوم ها ساخته می شود. ج) در مراحل پروفاز، متافاز و آنافاز میتوز و میوز در چرخه ی سلولی به علت ناپدید شدن غشاء هسته، ماده ی ژنتیکی در تماس مستقیم با سیتوپلاسم است. د) در حین فرایند ترجمه (پروتئین سازی) دو جزء کوچک و بزرگ ریبوزوم به هم می پیوندند، پس هر چه تعداد این ریبوزوم ها بیشتر باشد، پروتئین سازی شدیدتر است.

۲۵۸. گزینه ۲ اسیدهای نوکلئیک شامل DNA و RNA هستند و تشکیل پیوند هیدروژنی بین بازهای آلی دو نوکلئوتید مکمل رخ می دهد. پیوند بین قند یک نوکلئوتید با فسفات نوکلئوتید دیگر پیوند کووالانسی (فسفودی استر) است، نه هیدروژنی! بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): در tRNA پیوندهای هیدروژنی بین نوکلئوتیدهای مکمل در یک رشته تشکیل می شود.

گزینه ی (۳): در زمان رونویسی بین مولکول DNA با RNA در حال ساخت، پیوند هیدروژنی برقرار است و قند موجود در یکی از رشته ها (mRNA) ریبوز می باشد و یا در زمان ترجمه، هنگام برقراری پیوند هیدروژنی بین کدون mRNA و آنتی کدون tRNA، قند هر دو رشته ریبوز است.

گزینه ی (۴): در مولکول DNA دو رشته به و اسطه ی پیوندهای هیدروژنی در کنار هم قرار می گیرند.

پیوندهای هیدروژنی در مولکولهای نوکلئیک اسید

- ۱- پیوند بین بازهای مکمل نوکلئوتیدهای دو رشته‌ی DNA از نوع هیدروژنی می‌باشد.
- ۲- در $tRNA$ بین بازهای مکمل نوکلئوتیدهای یک رشته در نتیجه تاخوردگی پیوند هیدروژنی تشکیل می‌شود.
- ۳- در زمان رونویسی بین دئوکسی ریبونوکلئوتیدهای یک رشته‌ی DNA با ریبونوکلئوتیدهای RNA در حال ساخت موقتاً پیوند هیدروژنی برقرار می‌شود.
- ۴- در زمان ترجمه بین کدون‌های $mRNA$ و آنتی کدون‌های $tRNA$ در ریبوزوم موقتاً پیوند هیدروژنی برقرار می‌شود.

۲۵۹. گزینہ ۴ هر چهار مورد نادرست می‌باشند.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست- آنزیم‌هایی که منجر به شکستن پیوند فسفودی‌استر می‌شوند، عبارتند از DNA پلی‌مراز (طی ویرایش) و آنزیم محدودکننده (که پلی‌مراز نیست).

مورد ب) نادرست- آنزیم‌هایی که منجر به سنتز فسفودی‌استر می‌شوند، عبارتند از: DNA پلی‌مراز، RNA پلی‌مراز و لیگاز (که پلی‌مراز نیست).

مورد ج) نادرست- آنزیم‌هایی که می‌توانند موجب شکستن پیوند هیدروژنی شوند، عبارتند از: RNA پلی‌مراز، هلیکاز و آنزیم محدودکننده‌ای که بتواند انتهای چسبیده تولید کند. آنزیم محدودکننده و RNA پلی‌مراز در همانند سازی دخالت ندارد.

مورد د) نادرست- $rRNA$ نوعی آنزیم است و در جایگاه فعال آن، نوکلئوتید به کار رفته است، نه آمینواسید! ۲۶۰. گزینہ ۳ از همه‌ی ژن‌ها ابتدا RNA حاصل می‌شود. برخی RNA ها دستورالعمل ساخت پلی‌پپتید را دارند. فقط ژن‌هایی که محصول آن‌ها زیاد مورد نیاز باشند، توسط چندین آنزیم به طور همزمان رونویسی می‌شوند و در این صورت ساختار پرمانند ایجاد می‌کنند.

۲۶۱. گزینہ ۳ مورد ج) نامناسب است. هر جهشی در پلازمید قطعاً کلون کردن باکتری را با اختلال مواجه نخواهد کرد مگر آن که جهش در ژن سازنده‌ی آنتی‌بیوتیک رخ دهد و باکتری مورد نظر در محیط کشت حاوی آنتی‌بیوتیک باشد. در آن صورت جهش در پلازمید می‌تواند مانع از تکثیر باکتری شود.

سه مورد دیگر برای کامل کردن جمله مناسب‌اند که به بررسی آن‌ها می‌پردازیم:
الف) تغییر چارچوب، ناشی از حذف یا اضافه شدن نوکلئوتید است، نه جانشینی!

ب) به عنوان مثال جهش نقطه‌ای از نوع جانشینی که رمز یک آمینواسید را به رمز دیگر همان آمینواسید تبدیل کند، در بیان ژن تأثیری ندارد.

د) اگر تولید DNA پلی‌مراز مختل شود، کروموزوم کمکی هم تکثیر نمی‌شود.

۲۶۲. گزینہ ۲ همه‌ی پروتئین‌های عوامل رونویسی (نه بعضی از آن‌ها)، در سیتوپلاسم تولید می‌شوند و در هسته فعالیت می‌کنند. سایر گزینہ‌ها صحیح می‌باشند.

۱- اسکلت هسته‌ای که باعث پایداری پوشش هسته می‌شود غیر هیستونی است.

۲- بعضی از پروتئین‌های موجود در غشای داخلی میتوکندری سلول‌های یوکاریوتی (از جمله گرانولوسیت‌ها) هم عمل آنزیمی دارند و هم یون هیدروژن را انتقال می‌دهند.

۴- ریزرشته‌های اسکلت سلولی که از جنس پروتئین‌اند به غشای پلاسمایی اتصال دارند. شکل صفحه‌ی ۲۵ زیست‌شناسی و آزمایشگاه ۱

۲۶۳. گزینہ ۴ آنزیم RNA پلی‌مراز I مسئول رونویسی کردن ژن $rRNA$ می‌باشد. در هسته‌ی سلول درون هستک با اتصال $rRNA$ و پروتئین، ریبوزوم ساخته می‌شود. بنابراین زمانی که این آنزیم مشکل داشته باشد، شکل‌گیری کامل هستک با مشکل مواجه می‌شود.

گزینہ‌ی «۱»: در طی فرآیند همانندسازی، دو رشته‌ی DNA در تمامی قسمت‌ها باز خواهند شد، در نتیجه شکستن پیوندهای هیدروژنی در محل ژن $rRNA$ هم مشاهده می‌شود.

گزینہ‌ی «۲»: بخش پروتئینی ریبوزوم درون سیتوپلاسم به کمک ریبوزوم‌های موجود در آن ساخته می‌شود.

گزینہ‌ی «۳»: در میتوکندری‌ها این سلول عمل رونویسی توسط RNA پلی‌مراز یوکاریوتی انجام می‌شود.

۲۶۴. گزینہ ۴ تریکودینا از باکتری‌های سطح بدن ماهی تغذیه می‌کند.

گزینہ‌ی «۱»: مولکول $rRNA$ یکی حاوی رمزهای چند رشته‌ی پلی‌پپتیدی همان $mRNA$ ی چند ژنی است که خاص باکتری‌هاست.

گزینہ‌ی «۲»: مولکول RNA پلی‌مرازی که به تنهایی توانایی شناسایی راه انداز و رونویسی از ژن‌ها را دارد، مربوط به باکتری‌هاست: ولی یوکاریوت‌ها برای شناسایی راه انداز نیاز به عوامل رونویسی دارند.

گزینہ‌ی «۳»: مولکول DNA در پروکاریوت‌ها ممکن است، به ازای چندین ژن ساختاری، تنها یک راه انداز داشته باشد.

گزینه ی «۴»: مولکول RNA حاوی کدون و آنتی کدون به ترتیب mRNA و tRNA است که در یوکاریوت ها توسط انواع مختلفی آنزیم (II و III) ساخته می شوند نه در پروکاریوت ها.

۲۶۵. گزینه ۴ جاندار مورد مطالعه ی ژاکوب و مونوباکتری بوده است. باکتری ها می توانند هم کروموزوم اصلی و هم پلازمید داشته باشند، بنابراین می توانند چندین نوکلئیک اسید حلقوی داشته باشند. در هر ژنومی تعداد زیادی ژن وجود دارد که هر کدام یک جایگاه آغاز رونویسی دارند. در اپران چند ژنی، یک بخش تنظیم کننده بیان چند ژن مجاور را کنترل می کند. با بیان ژن تنظیم کننده پروتئین مهار کننده تولید می شود که می تواند سبب جلوگیری از بیان ژن های اپران لک شود.

۲۶۶. گزینه ۴ عوامل بیماری زای کبد انسان می توانند، ویروس هپاتیت B، باکتری عامل دیفتری (کورینه باکتریوم دیفتریا) و یا آغازی مولد مالاریا (پلاسمودیوم) باشند که همگی برای بیان ژن های خود به فرآیند رونویسی و ریبونوکلئوتید نیاز دارند.

۲۶۷. گزینه ۱ ریبوزوم های با اندازه های متفاوت در یوکاریوت ها دیده می شود و بر طبق متن کتاب، اپران ها در سلول های یوکاریوتی وجود ندارند.

رد سایر گزینه ها:

گزینه ی «۲»: اپران در پروکاریوت ها (باکتری ها و سیانوباکتری ها) وجود دارد و دیواره ی سلولی در بیش تر باکتری ها (نه همه ی آن ها) مشاهده می شود.

گزینه ی «۳»: باکتری هایی که دارای کروموزوم های کمکی هستند، بیش از یک نقطه ی شروع همانند سازی در ژنوم خود دارند، در حالی که اپران نیز دارند.

گزینه ی «۴»: در پروکاریوت ها، اگر اپران فقط از یک ژن ساختاری تشکیل شده باشد، آنگاه mRNA حاصل تک ژنی خواهد بود.

۲۶۸. گزینه ۲ اولین جاندار دست ورزی شده باکتری *E. Coli* بود که ژن *rRNA* نوعی قورباغه وارد آن شده بود. درون سیتوپلاسم باکتری ها می توان *mRNA* چند ژنی مشاهده کرد.

۲۶۹. گزینه ۲ موارد ب و ج درست هستند.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست - می تواند مربوط به *DNA* باکتریوفاژ باشد.

مورد ب) درست - سلول های دارای اپران، پروکاریوت ها هستند و تمامی ژن های اپران ها توسط *RNA* پلی مرز پروکاریوتی رونویسی می شود.

مورد ج) درست - آنزیم های محدودکننده، توالی خاصی از *DNA* را شناسایی می کنند و سپس آن را برش می دهند. منظور از بریدن *DNA*، یعنی قطع پیوند فسفودی استر است.

مورد د) نادرست - در آزمایش کوهن و بایر، محصول ژن بیگانه در *E. coli*، *RNA* ریبوزومی بود، نه پروتئین!

۲۷۰. گزینه ۱ فقط ج جواب است.

در عملکرد یک آنزیم *DNA* پلی مرز و یک آنزیم *RNA* پلی مرز فقط یک رشته ی *DNA* به عنوان الگو عمل می کند و در اثر عمل هر کدام از آنزیم های نام برده شده، فقط یک رشته (دئوکسی ریبونوکلئوتیدی در اثر فعالیت *DNA* پلی مرز و ریبونوکلئوتیدی در اثر فعالیت *RNA* پلی مرز) تولید می شود. می دانیم که برای تشکیل رشته ی پلی نوکلئوتیدی پیوند فسفودی استر تشکیل می شود. پس تنها موردی که در بین عوامل ذکر شده در بین دو آنزیم نام برده شده متفاوت است نوع پیش ماده ی آن هاست که برای *DNA* پلی مرز، دئوکسی ریبونوکلئوتید و برای *RNA* پلی مرز ریبونوکلئوتید است.

۲۷۱. گزینه ۲ موارد ب و د درست هستند.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست - تعداد نوکلئوتیدهای این مولکول $mRNA = 18 \times 3 = 54$ است بنابراین ملکول *DNA* متناظر با این مولکول ۳۶ نوکلئوتیدی است.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{پورین} = 18 \text{ عدد} \times 3 \text{ حلقه آلی} = 54 \\ \text{پیریمیدین} = 18 \text{ عدد} \times 2 \text{ حلقه آلی} = 36 \end{array} \right. \Leftrightarrow 90 \text{ حلقه آلی}$$

ظاهراً درست است اما با توجه به اینکه در سوال قید بالغ برای *mRNA* ذکر شده، پس *mRNA* نابالغ قطعاً طویل تر بوده و *DNA* متناظر آن هم طویل تر بوده است.

مورد ب) درست - تعداد حرکت ریبوزوم برای ساخت یک رشته پپتیدی = ۳ حرکت

برای ۵ رشته = $5 \times 3 = 15$ حرکت

مورد ج) نادرست - فقط کدون *UAA* فاقد رمز آمینواسید می باشد.

مورد د) درست - کدون های *AUG* و *CGU* وارد جایگاه *A* نمی شوند.

۲۷۲. گزینه ۴ DNA، ماده‌ی ژنتیک کپک نوروپوراکراسا، جاندار مورد مطالعه‌ی بیدل و تیتوم است. مولکول‌های DNA با اتصال نوکلئوتیدها به یکدیگر از طریق پیوند کووالانسی (فسفودی استر) تشکیل می‌شوند.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) در ساختار مولکول DNA هیستون وجود ندارد.

(۲) ماده‌ی ژنتیک در استرپتوکوکوس نومونیا، DNAی حلقوی است که فاقد قطبیت است.

(۳) DNAی هسته‌ای فقط در مرحله‌ی S همانند سازی می‌کند، اما DNAی سیتوپلاسمی به طور مستقل و در هر زمانی از چرخه‌ی سلولی امکان همانند سازی دارد.

۲۷۳. گزینه ۱ واکنش (الف) نشان‌دهنده‌ی هیدرولیز ATP است، هم‌زمان با یک واکنش انرژی‌خواه دیگر انجام می‌شود. واکنش (ب) نشان‌دهنده‌ی تشکیل ATP است و هم‌زمان با یک واکنش انرژی‌زا صورت می‌گیرد. آمیب با آندوسیتوز تغذیه می‌کند و تشکیل و زیکول غذایی در سلول آمیب نیازمند انرژی است که از طریق هیدرولیز ATP تأمین می‌شود.

سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: ورود گازهای تنفسی به سلول و همچنین خروج آن‌ها، از طریق انتشار است و به انرژی نیاز ندارد.

گزینه‌ی «۳»: ساخت گلیکوژن از گلوکز در سلول ماهیچه‌ای به انرژی نیاز دارد و نمی‌تواند همراه با واکنش (ب) انجام شود.

گزینه‌ی «۴»: اضافه شدن نوکلئوتید به رشته‌ی پلی‌نوکلئوتیدی انرژی‌خواه است اما این انرژی از آزاد شدن انرژی فوسفات‌های همان نوکلئوتید تأمین می‌شود و نیاز به هیدرولیز ATP ندارد.

۲۷۴. گزینه ۱ برای تهیه‌ی محیط‌های کشت غنی شده از افزودن تک‌تک ترکیبات و مواد مختلفی نظیر تیامین، ریوفلاوین، نیاسین و ... به محیط کشت حداقل استفاده شد. آنزیمی که در تبدیل پیرووات به استیل کوآنزیم A نقش دارد به ویتامین B_۱ (تیامین) نیاز دارد.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: در حفظ و جذب ویتامین B_{۱۲} در روده، فاکتور داخلی معده نقش دارد.

گزینه‌ی «۳»: کپسید چندوجهی ویروس هرپس تناسلی، اسید نوکلئیک (DNA) ویروس را احاطه کرده است که جزء مواد مورد استفاده برای محیط کشت غنی شده است.

گزینه‌ی «۴»: انتقال‌دهنده‌ی عصبی اصلی ماهیچه‌ها استیل کولین است. کولین یکی از موادی است که از آن برای غنی کردن محیط کشت استفاده شده است که در ترکیب با استیل، استیل کولین را ایجاد می‌کند.

۲۷۵. گزینه ۴ سلول مورد مطالعه‌ی کامیلوگلی‌یوکاریوتی است (گلی‌یوکاریوتی توسط میکروسکوپ، جسم گلی‌یوکاریوتی مشاهده کرد). سلول مورد مطالعه‌ی بیدل و تیتوم هم یوکاریوتی است (نوروپوراکراسا قارچ است). نوکلئیک اسیدی که ترجمه می‌شود، mRNA است. محصول آنزیم سازنده‌ی کدون نیز mRNA است. (رد الف)

مولکول حاوی رمز آمینواسیدها، mRNA است که ممکن است پس از سنتز اولیه، کوتاه شود. (تایید ب)
در یوکاریوت‌ها ژن RNA ریپوزومی توسط RNA پلی‌مراز I و ژن پروتئین ریپوزومی توسط RNA پلی‌مراز II رونویسی می‌شود. (رد ج)

در ساختار پرماند رونویسی یک ژن، چندین عدد RNA پلی‌مراز از یک نوع، همه‌ی ریپونوکلئیک اسیدها را سنتز می‌کنند. (تایید د)
۲۷۶. گزینه ۲ کراتین پروتئینی متعلق به یوکاریوت‌ها و آنتی ژن پروتئینی باکتری متعلق به پروکاریوت‌هاست. یوکاریوت‌ها سه نوع RNA پلی‌مراز و پروکاریوت‌ها یک نوع RNA پلی‌مراز دارند، اما برای ساخت پروتئین هم در یوکاریوت‌ها و هم در پروکاریوت‌ها به *mRNA*، *tRNA* و *rRNA* نیاز است.

۲۷۷. گزینه ۱ تنها مورد صحیح است.

بررسی سایر موارد:

الف) ایجاد ساختار حلقه در DNA به کمک توالی افزایشنده و عوامل رونویسی متصل به آن (موسوم به فعال کننده) رخ می‌دهد نه صرفاً هر یک از عوامل رونویسی.

ب) در کتاب اشاره شده است که عوامل رونویسی و ترکیب‌های حاصل از آن‌ها، نقش‌های مختلفی را در تنظیم بیان ژن دارند. می‌دانیم تنظیم بیان ژن تنها شامل فعال شدن ژن و تقویت رونویسی نیست.

ج) همه‌ی عوامل رونویسی پروتئینی هستند و لذا حاصل ترجمه‌ی یک یا چند *mRNA* در سیتوسل می‌باشند.

د) هر عامل رونویسی لزوماً به راه انداز متصل نمی‌شود.

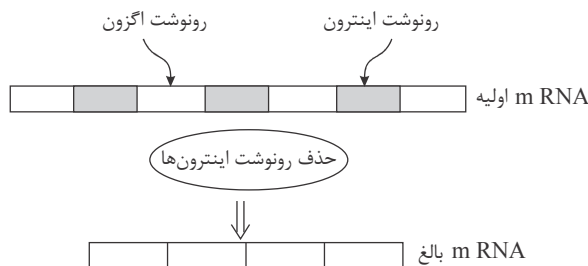
۲۷۸. گزینه ۴ در قورباغه، محل تشکیل پیوند بین ژن و مولکول حاوی کدون (*mRNA*) یعنی فرآیند رونویسی، در هسته و محل ایجاد پیوند بین مونومرهای مولکول ناقل آمینواسید (*tRNA*)ی که آن هم رونویسی است، در هسته صورت می‌پذیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): محل ساخت هر دو هسته است.
گزینه‌ی (۲): هر دو در هسته هم انجام می‌شوند.
گزینه‌ی (۳): آنزیم محدود کننده فقط توسط پروکاریوت‌ها ساخته می‌شود و قورباغه توانایی ساخت آن را ندارد.
۲۷۹. گزینه ۳ تنها مورد چهارم درست است.

بررسی سایر موارد:

مورد اول) نادرست - اغلب *RNA* های یوکاریونی برای بالغ شدن، کوتاه می‌گردند، پس گروهی که بدون کوتاه‌شدن، بالغ می‌گردند فاقد ژن گسسته‌اند.
مورد دوم) نادرست - الزاماً هر افزایش تقویت‌کننده بیان ژن‌ها، در هر زمان نیست. ممکن است در شرایطی نیاز به تقویت بیان باشد و در برخی شرایط دیگر این نیاز وجود نداشته باشد.
مورد سوم) نادرست - در پروکاریوت‌ها، تنها *RNA* پلی‌مراز پروکاریوتی یافت می‌شود.
مورد چهارم) درست - بلوغ *mRNA* اولیه در هسته صورت می‌گیرد.
برای حذف هر رونوشت اینترون، ۲ پیوند فسفودی‌استر، شکسته می‌گردد و سپس یک پیوند فسفودی‌استر، بین دو رونوشت آگزون برقرار می‌گردد.
در مجموع به‌ازای حذف ۳ رونوشت اینترون، ۶ پیوند فسفودی‌استر شکسته می‌شود و به‌ازای تشکیل پیوند بین رونوشت‌های آگزون، ۳ پیوند فسفودی‌استر تشکیل می‌شود و در کل، ۳ مولکول آب مصرف می‌گردد.

۲۸۰. گزینه ۲ موارد الف و ب صحیح‌اند.

بررسی موارد نادرست:

ج: در پروکاریوت‌ها، *RNA* پلی‌مراز پروکاریوتی مسئول ساخت *tRNA* می‌باشد.
د: *tRNA* آغازگر ترجمه، از جایگاه *P* ریبوزوم وارد و از همان جایگاه از ریبوزوم خارج می‌شود.
۲۸۱. گزینه ۳ همه موارد نادرست هستند.
آنزیم‌های هیدرولیزکننده کربوهیدرات‌های غذای انسان، توسط غدد بزاقی، سلول‌های پانکراس و دیواره روده باریک و هم‌چنین باکتری‌ها (برای تجزیه سلولز) تولید می‌شود.
بررسی سایر موارد:

مورد اول) نادرست - در مورد باکتری‌ها صحیح نیست.

مورد دوم) نادرست - در یوکاریوت‌ها آنزیم پلی‌مراز، به کمک عوامل رونویسی به راه‌انداز متصل می‌شود.

مورد سوم) نادرست - این مورد فقط برای *tRNA* می‌تواند درست باشد.

۲۸۲. گزینه ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱) مولکول‌های حاصل از *RNA* پلی‌مراز II می‌تواند *rRNA* کوچک نیز باشد که اصلاً ترجمه نمی‌شود.
گزینه‌ی (۲) بسیاری از پروتئین‌ها در سلول‌ها از چند زنجیره‌ی پلی‌پپتیدی تشکیل شده‌اند نه همه‌ی آنها.
گزینه‌ی (۴) مولکول‌های *tRNA* نیز دارای پیوندهای هیدروژنی‌اند.

۲۸۳. گزینه ۱ جاندار مورد مطالعه‌ی فردریک میشر هسته داشت، پس یوکاریوت بود.

الف) نادرست است. تنظیم بیان ژن یوکاریوت‌ها غالباً هنگام شروع رونویسی (یعنی هنگام فعالیت خود آنزیم *RNA* پلی‌مراز، نه محصول آن) صورت می‌گیرد.

ب) درست است. طبق متن کتاب درسی عوامل رونویسی مستقیماً به راه‌انداز و افزایشده متصل می‌شوند که هر دو متشکل از نوکلئوتید هستند.

ج) درست است. از بیان ژن‌ها پروتئین و *RNA* تولید می‌شود که هر دو پلی‌مرند و مونومرهای آن‌ها متفاوت‌اند.

د) درست است. جاندار بیماری‌زا را آزمایش‌گریفیت باکتری استرپتوکوکوس نومونیا کپسول‌دار است و چون در یوکاریوت‌ها نسبت به پروکاریوت‌ها محل انجام رونویسی و ترجمه از هم جداست، فرصت بیشتری برای تنظیم بیان ژن وجود دارد.

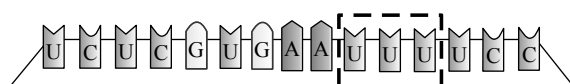
۲۸۴. گزینه ۱ همه موارد نادرست هستند.

بررسی تمام موارد:

- ۱- در پروکاریوت‌ها، هسته مشخص و سازمان یافته وجود ندارد.
 - ۲- در هر دو فرآیند همانند سازی و رونویسی تنها دو نوع پیوند تشکیل می‌شود. (هیدروژنی و فسفودی است)
 - ۳- در مورد همانند سازی صدق نمی‌کند. (در همانند سازی از دئوکسی ریبونوکلئوتید استفاده می‌شود.)
 - ۴- در طی فرآیند رونویسی، به همانند سازی ژن نیاز نیست.
۲۸۵. گزینه ۲ موارد الف و ب صحیح نمی‌باشند.
- الف) در مرحله دوم رونویسی مولکول DNA، از جایگاه آغاز رونویسی باز و دو رشته از هم جدا می‌شوند. راه انداز در نزدیکی جایگاه آغاز رونویسی قرار دارد.
- ب) در مرحله ادامه‌ی ترجمه، رابطه‌ی مکملی بین نوکلئوتیدهای tRNA با mRNA برقرار می‌شود. (نه بین نوکلئوتیدهای خود tRNA)
- ج) در مرحله آغاز، اولین tRNA که آغازگر نام دارد با کدون آغاز رابطه‌ی مکملی برقرار می‌کند. سپس بخش بزرگ ریبوزوم به بخش کوچک می‌پیوندد و ساختار ریبوزوم برای ترجمه کامل می‌شود.
- د) در این مرحله، آمینواسید یا رشته‌ی پلی‌پپتیدی موجود در جایگاه P از tRNA جدا می‌شود و با آمینواسید موجود در جایگاه A پیوند پپتیدی برقرار می‌کند. به این ترتیب tRNA موجود در جایگاه P دیگر آمینواسید یا رشته‌ی پلی‌پپتیدی نخواهد داشت و باید ریبوزوم را ترک کند. در این هنگام، جابه‌جایی ریبوزوم رخ می‌دهد و ریبوزوم به اندازه‌ی یک کدون در طول mRNA پیش می‌رود.
۲۸۶. گزینه ۱ در پروکاریوت‌ها تنوع پلی‌پپتید از تنوع mRNAها بیشتر است. چون به‌ازای هر mRNA چند ژنی آن‌ها، چندین نوع پلی‌پپتید ساخته می‌شود.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۲: تنوع RNAهای پروکاریوتی از تنوع ژن‌های آن‌ها کم‌تر است چون ممکن است از روی چند ژن، یک مولکول mRNA چند ژنی ساخته شود.
- گزینه ۳: در جانداران یوکاریوتی، تنوع mRNAهای بالغ با تنوع پلی‌پپتیدها برابر است. چون همه‌ی mRNAهای بالغ، تک ژنی هستند و به‌ازای هر mRNA یک پلی‌پپتید ساخته می‌شود.
- گزینه ۴: در هیچ جاننداری تنوع کدون و آنتی کدون برابر نیست. چون برای کدون‌های پایان، آنتی کدون وجود ندارد.
۲۸۷. گزینه ۴ همه‌ی موارد درست هستند.
- بررسی موارد:

- مورد الف) درست - هر ۶۴ کدون می‌توانند وارد جایگاه A شوند، اما ۳ کدون پایانی وارد جایگاه P نمی‌شوند.
- مورد ب) درست - تبادل مواد بین هسته و سیتوپلاسم از طریق منافذ پوشش هسته صورت می‌گیرد.
- مورد ج) درست - محصول نهایی ژن‌های پادتن، پادتن است. پادتن ماهیت پروتئینی دارد، با قرار گرفتن پلی‌پپتیدها در کنار هم، درون شبکه آندوپلاسمی زیر، پادتن کامل و فعال به‌وجود می‌آید.
- مورد د) درست - آنتی کدون UAC مکمل کدون AUG می‌باشد. کدون AUG آمینواسید میتونین را رمز می‌کند.
۲۸۸. گزینه ۴

به فعالیت صفحه‌ی ۱۹ توجه کنید:

در شکل روبرو، حروف بخشی از نوکلئوتیدهای مولکول mRNA مربوط به ژن کراتین نوشته شده است.

حال به شکل توجه کنید تا پاسخ تست را دریابید:

از آنجایی که در صورت سوال ذکر شده این حروف بخشی از تمام حروف هستند پس دنبال کدون آغاز نمی‌گردیم. با بررسی کدون‌های مربوطه به فنیل آلانین می‌رسیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: اولاً خود نیرنبرگ همه‌ی رمزها را شناسایی نکرد و ثانیاً mRNAهای مورد استفاده هم ساختگی بودند.

گزینه ۲: سه حرفی بودن رمزهای DNA از قبل مشخص شده بود.

گزینه ۳: توجه کنید که اگر وجود بیماری فنیل کتونوریا اندکی پس از تولد تشخیص داده شود به وسیله‌ی روش‌های پیشگیری، عقب‌ماندگی ذهنی رخ نخواهد داد پس آسیب مغزی این بیماری در دوره‌ی جنینی رخ نمی‌دهد.

۲۸۹. گزینه ۲ موارد ب) و ج) صحیح می‌باشند. منظور سؤال tRNA می‌باشد. مولکول tRNA تک رشته‌ای است و ۴ بخش دو رشته‌ای موجود در شکل، در نتیجه‌ی تاخوردگی‌های مولکول tRNA روی خود حاصل شده‌اند.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست - فرایند ترجمه مربوط به mRNA است.

- مورد ب) درست - طبق شکل ۵ - ۱ صحیح می‌باشد.
- مورد ج) درست - در هر $tRNA$ در انتهای یک رشته آن، جایگاه اتصال آمینواسید اختصاصی دیده می‌شود (توالی CCA).
- مورد د) نادرست - در مورد سلول‌های پروکاریوتی صدق نمی‌کند.
۲۹۰. گزینه ۳ موارد ب)، ج) و د) عبارت را به طور نادرستی تکمیل می‌کنند.
- بررسی موارد:
- مورد الف) درست - همانطور که در پروکاریوت‌ها و یوکاریوت‌ها ژن می‌تواند توسط چند RNA پلی‌مرز همزمان رونویسی شود و ساختار پرمانند ایجاد کند، $mRNA$ هم می‌تواند توسط چند ریبوزوم ترجمه شود.
- مورد ب) نادرست - حذف رونوشت اینترون (از دست دادن بخشی از نوکلئوتیدهای $mRNA$) در هسته صورت می‌گیرد و $mRNA$ ها در سیتوپلاسم کوتاه نمی‌شوند.
- مورد ج) نادرست - در اشریشیاکلای $mRNA$ می‌تواند چند ژنی باشد و به چند نوع رشته پلی‌پپتیدی ترجمه شود.
- مورد د) نادرست - در پروکاریوت‌ها مثل اشریشیاکلای و یوکاریوت‌ها مثل نوروسپورا کراسا، در مرحله آغاز ترجمه یک $tRNA$ ($tRNA$ آغازین) با $mRNA$ رابطه مکملی برقرار می‌کند.
۲۹۱. گزینه ۴ جهش رخ داده در رشته الگوی رونویسی ژن در DNA مادری به یکی از DNA های دختری منتقل می‌شود، پس یکی از DNA های دختری، در هر دو رشته دارای جهش و DNA دختری دیگر فاقد جهش می‌باشد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: یکی از توالی‌های بین ژنی در DNA یوکاریوت‌ها، توالی افزاینده است که این توالی رونویسی را تقویت می‌کند.
- گزینه ۲: ممکن است این جهش در یکی از سلول‌های شرکت کننده در تولیدمثل جنسی، وجود داشته باشد، علاوه بر تولیدمثل جنسی، این قارچ تولیدمثل غیرجنسی هم دارد که در آن صورت جهش به طور مستقیم به نسل بعد منتقل می‌شود.
- گزینه ۳: با تغییر نوکلئوتیدهای جایگاه پایان رونویسی و تغییر توالی آن ممکن است این توالی برای RNA پلی‌مرز دیگر قابل شناسایی نباشد و RNA پلی‌مرز از ژن جدا نشود و به رونویسی ادامه دهد.
۲۹۲. گزینه ۱ هفت کدون در این رشته وجود دارند. بنابراین در هنگام ترجمه ۶ آمینواسیدی با ۵ پیوند پپتیدی به هم متصل می‌شوند. پس در کل ۵ حرکت در ریبوزوم انجام می‌شود. بعد از انجام چهارمین حرکت ریبوزوم، آنتی کدون GUG (کدون CAC) وارد جایگاه A ریبوزوم می‌شود.
- بررسی سایر موارد:
- گزینه ۲: با قرارگیری کدون UAC در جایگاه A ریبوزوم، دومین پیوند پپتیدی در جایگاه A تشکیل می‌شود.
- گزینه ۳: در سلول آنتی کدون ACU نداریم. زیرا کدون پایان، آنتی کدون مکمل ندارد.
- گزینه ۴: پس از سومین جابه‌جایی ریبوزوم، آنتی کدون AAG (کدون UUC) در جایگاه A ریبوزوم و کدون UGC در جایگاه P ریبوزوم قرار دارد.
۲۹۳. گزینه ۴ همواره در یک ژن، فقط یک رشته، الگوی رونویسی قرار می‌گیرد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: جایگاه آغاز رونویسی با هر یک از دئوکسی ریبونوکلئوتیدهای آدنین دار، سیتوزین دار، تیمین دار یا گوانین دار می‌تواند شروع شود و جایگاه آغاز رونویسی مکمل کدون AUG نیست.
- گزینه ۲: در باکتری‌ها، توالی افزاینده وجود ندارد.
- گزینه ۳: باید دقت داشت که جایگاه پایان رونویسی مکمل کدون پایان (مثلاً UAA) نیست.
۲۹۴. گزینه ۱ نخستین سلول‌های فتوسنتز کننده، از باکتری‌ها بوده‌اند. در تمام باکتری‌ها ژن‌ها در مناطقی به نام اپران سازماندهی شده‌اند. مولکول‌های $tRNA$ نیز دارای اپران در سطح مولکول DNA خود هستند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۲: تنظیم بیان ژن عمدتاً در هنگام رونویسی صورت می‌گیرد.
- گزینه ۳: جهش، عامل پیدایش اتوتروف‌های بی‌هواری (سیانوباکتری‌ها) از هتروتروف بی‌هواری بود.
- گزینه ۴: سیانوباکتری‌ها، کلروپلاست ندارند.
۲۹۵. گزینه ۱ یکی از انتقال‌دهنده‌های اصلی عصبی، استیل کولین است. در موادی که برای غنی کردن محیط کشت حداقل استفاده شد کولین وجود داشت اما استیل کولین نبود.
- سایر گزینه‌ها:
- ۲) منظور DNA است.
- ۳) منظور ویتامین‌ها هستند.

(۴) منظور اسید فولیک است.

۲۹۶. گزینه ۴ متیونین به ریبونوکلوئوتید آدنین دار متصل می شود نه به دئوکسی ریبونوکلوئوتید آدنین دار! بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): کدون متیونین *AUG* است که رمز آن بر روی *DNA, TAC* می شود.

گزینه ی (۲): توالی آنتی کدونی این *tRNA, TAC* است که توالی مکمل آن بر روی *DNA, ATG* می باشد.

گزینه ی (۳): مکمل *AUG* روی *DNA, TAC* است.

۲۹۷. گزینه ۲ بررسی موارد:

مورد الف) درست- چه در زمانی که لاکتوز در محیط باشد و چه زمانی که نباشد برخی از ژن های دیگر سلول بیان نمی شود. مورد ب) نادرست- دقت کنید در باکتری ها هسته وجود ندارد.

مورد ج) نادرست- وقتی لاکتوز در اختیار باکتری نباشد آلولاکتوز نیز تولید نمی شود.

مورد د) درست- در مورد دیگر ژنه ای که در حال بیان هستند، *mRNA* های دیگر درون سلول می توانند ترجمه شوند.

۲۹۸. گزینه ۳ در همانند سازی پس از جدا شدن آنزیم، دو رشته ی *DNA* جدید از رشته های *DNA* قدیمی جدا نمی شوند، در حالیکه در رونویسی رشته ی *RNA* تولید شده از رشته ی *DNA* الگو جدا می شود.

۲۹۹. گزینه ۳ در باکتری ها رونویسی و ترجمه، هم زمان در سیتوسل انجام می شوند. بررسی سایر گزینه ها:

گزینه (۱) : ژن پروتئین مهار کننده لک همواره روشن است چه لاکتوز در محیط باشد چه نباشد و اگر لاکتوز در محیط باشد *mRNA* چندژنی ساخته می شود.

گزینه (۲) : باکتری ها *RNA* پلی مرز *I* ندارند.

گزینه (۴) : عوامل رونویسی مخصوص یوکاریوت ها است.

۳۰۰. گزینه ۲ موارد الف و ب درست هستند.

بررسی موارد:

مورد الف) درست- در باکتری ها ژن های *tRNA* در محل هایی به نام اپران سازماندهی شده اند. رونویسی از این اپران ها *tRNA* خواهد بود که در بین مونومرهای آن پیوند فسفودی استر وجود دارد.

مورد ب) درست- اپران مهار کننده ی لک برخلاف اپران لک، تک ژنی است.

مورد ج) نادرست- توالی افزاینده رونویسی نمی شود.

مورد د) نادرست- محصول رونویسی، *RNA* است که در ساختار *RNA* ها آمینو اسید شرکت ندارد.

۳۰۱. گزینه ۲ جملات «ب و د» نادرست اند.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - در بیماری آلکاپتونوریا هموجفتیسیک اسید که نوعی اسید آلی است در ادرار یافت می شود.

مورد ب) نادرست - کدول *UUU* رمز قرارگیری فنیل آلانین در رشته پلی پپتیدی است نه رمز ساخته شدن آن!

مورد ج) درست - در بیماری هپاتیت، کبد که محل ساخت صفرا است دچار التهاب می شود.

مورد د) نادرست - ژن *rRNA* قورباغه را وارد باکتری کردند نه ژن پروتئین را!

۳۰۲. گزینه ۴ ناحیه ی نوکلئوتیدی در باکتری ها دیده می شود که امکان داشتن ریبوزوم های فعال با اندازه های مختلف در آن ها غیر ممکن است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: در سلول های کبدی گلیکوژن ذخیره می شود. در پراکسی زوم های این سلول ها H_2O_2 تولید و تجزیه می شود.

گزینه ی «۲»: سلول های گیاهی توانایی تولید سلولز (بیشترین ترکیب آلی در طبیعت) را دارند. در این سلول ها نیز مانند سلول های جانوری، پراکسی زوم ها با توانایی سنتز H_2O_2 وجود دارند.

گزینه ی «۳»: نوروسپورا کراسا جاندار یوکاریوت است که *RNA* پلی مرزهای مختلف دارد و در ضمن توانایی تولید تیامین نیز دارد. (توان تولید بیوتین ندارد).

۳۰۳. گزینه ۳ در سلول های یوکاریوتی مثل جاندار مورد مطالعه ی بیدل و تیتوم، مسئول رونویسی، آنزیم های *RNA* پلی مرز هستند که همگی از جنس پروتئین هستند و در خارج از هسته در سیتوپلاسم ساخته می شوند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): *RNA* پلی مرز *I, II* و.... باعث تشکیل پیوند فسفودی استر می شوند، اما در باکتری ها وجود ندارند.

گزینه ی (۲): هر آنزیمی پروتئینی نیست، مثل *rRNA*!

گزینه‌ی (۴): عامل آبله‌ی گاوی، ویروس است و فاقد علایم حیاتی و متابولیسم مثل رونویسی و... می‌باشد.
 ۳۰۴. گزینه ۳ در دیواره‌ی سلول‌های گیاهی به غیر از سلولز پلی ساکاریدهای دیگری هم وجود دارند که از جنس سلولز نیستند بنابراین دستگاه گوارش گیاهخواران می‌تواند آنزیم‌های گوارشی برای تجزیه‌ی آنها تولید کند.
 گزینه‌های ۱ و ۲ به این دلیل نادرست‌اند که لازمه داشتن پلاسمودسم در دیواره فقط لان نیست بلکه داشتن منفذ در آن است.
 گزینه‌ی ۴: mRNAی اولیه در هسته بالغ می‌شود.

۳۰۵. گزینه ۳ اگر در توالی ژن تنظیم کننده در اشریشیاکلای جهشی صورت بگیرد، می‌تواند شکل ساختاری پروتئین حاصل را تغییر دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): سلول‌های کبدی، انسولین ترشح نمی‌کنند که بیان ژن آن در این سلول‌ها متوقف شود.

گزینه‌ی (۲): توالی افزاینده بر روی DNAهای یوکاریوتی قرار دارد، نه پروکاریوتی.

گزینه‌ی (۴): در اثر جهش اپراتور اپران لک، آنزیم RNA پلی مراز روی راه انداز می‌نشیند اما پروتئین مهار کننده روی اپراتور قرار نمی‌گیرد.

۳۰۶. گزینه ۳ مد نظر سؤال سلول‌های مریستم رأس ساقه است که از تقسیم سلول‌های بنیادی رأس ساقه ایجاد می‌شوند. همان‌طور که می‌دانید در یوکاریوت‌ها، در تنظیم بیان ژن توالی از DNA موسوم به افزاینده، می‌تواند با داشتن هزاران نوکلئوتید فاصله از ژن موجب تقویت عمل رونویسی شده و در بیان ژن تأثیر گذار باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): توالی‌های رونوشت‌آگزون (نه خود آگزون) توسط ریبوزوم‌ها ترجمه می‌شود.

گزینه‌ی (۲): توالی‌های رونوشت اینترون (نه خود اینترون) قبل از خروج از هسته از mRNA جدا می‌شوند.

گزینه‌ی (۴): RNAهای کوچک توسط RNA پلی‌مرازهای II, III ساخته می‌شوند.

۳۰۷. گزینه ۲ الف) جاندار مورد مطالعه‌ی بیدل و تیتوم، کپک نوروسپورا کراسا می‌باشد که تولیدمثل جنسی نیز دارد، بنابراین در آن‌ها ممکن است کراسینگ اوور رخ دهد و یا جدا شدن کروموزوم‌ها در هنگام میوز باعث نوترکیبی شود.
 ج) جاندار مورد مطالعه‌ی ژاکوب و مونو، باکتری است که همانند نوروسپورا پروتئین ریبوزومی را در سیتوپلاسم خود می‌سازد.

ب) این قارچ در محیط کشت حداقل خود ویتامین بیوتین داشت، پس این ویتامین را تولید نمی‌کند

د) سلول‌ها می‌توانند ۴ نوع RNA داشته باشند و نیز تنوع RNA در سلول‌های پروکاریوتی و یوکاریوتی یکسان است ولی تنوع آنزیم رونویسی آن‌ها متفاوت می‌باشد.

۳۰۸. گزینه ۲ موارد «ج» و «د» نادرست است.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - هر آمینواسیدی که کدون دارد، در سنتز رشته‌های پلی‌پپتیدی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

مورد ب) درست - هر آمینواسیدی که توسط tRNA حمل می‌شود، قطعا بر روی mRNA دارای کدون اختصاصی خودش است.

مورد ج) نادرست - برای هر آمینواسید حداقل یک tRNA وجود دارد. اما دقت کنید که تعداد tRNAها از تعداد کدون‌های مربوط به آمینواسیدها کمتر است.

مورد د) نادرست - دقت کنید دستور قرارگیری آمینواسیدها در رشته‌ی پلی‌پپتیدی در DNA قرار دارد نه دستور ساخت آمینواسیدها!

۳۰۹. گزینه ۱ فقط الف) درست است.

مدل اپران برای کنترل ژن‌های سلول‌های پروکاریوتی می‌باشد، بنابراین ژن‌های اپران اینترون و آگزون ندارند (رد مورد "ج"). ژن تنظیم کننده در سلول‌های پروکاریوتی همواره بیان می‌شود، پس اپران کنترل کننده‌ی آن، فاقد اپراتور در بخش تنظیم کننده است (رد مورد "پ") اپران در بخش ساختاری خود چه یک ژن و چه چند ژن داشته باشد، به دلیل اینکه تحت کنترل یک راه‌انداز است، یک جایگاه آغاز و پایان رونویسی دارد. توجه شود اپران بخشی از DNA است نه RNA، پس کدون برای آن تعریف نمی‌شود (رد مورد "د").

۳۱۰. گزینه ۱ فقط جمله‌ی «ج» درست است.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست - هر اپران یک نقطه‌ی شروع رونویسی دارد، نه نقطه‌ی شروع همانندسازی.

مورد ب) نادرست - اپران‌ها کدون ندارند، کدون در سطح mRNA تعریف می‌شود.

مورد ج) درست - همه‌ی اپران‌ها (چه تک ژنی و چه چندژنی) یک جایگاه شروع و یک جایگاه پایان رونویسی دارند.

مورد د) نادرست - محصول اپران می تواند *mRNA* تک ژنی باشد.

۳۱۱. گزینه ۱ هر سلولی در حالت زنده، فعالیت های زیستی خود را دارد، حتی در صورتی که نورون مهار شود باز رونویسی و بیان ژن ادامه می یابد. چون ژن انتقال دهنده ی عصبی ممکن است خاموش شود ولی ژن های دیگر که بیان می شوند (فقط فعالیت عصبی مهار می شود، نه همه ی فعالیت های سلول زنده).

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۲): در صورتی که نورون مهار شود، کانال دریچه دار سدیمی برای ورود ناگهانی سدیم بسته می ماند ولی ورود تدریجی سدیم از کانال های همیشه باز وجود دارد.

گزینه ی (۳): فرآیند بازسازی در سیتوپلاسم از مشخصات تنفس بی هوازی (تخمیر) است، که در سلول های عصبی برخلاف سلول های ماهیچه ای رخ نمی دهد.

گزینه ی (۴): در مغز سد خونی - مغزی وجود دارد و بسیاری از موارد وارد نمی شوند.

۳۱۲. گزینه ۴ منظور از جهش نوع اول، جهش نقطه ای جانشینی است که با تغییر در جایگاه آغاز و پایان و همچنین تغییر نوع رمز آمینواسید، می تواند اندازه رونوشت اولیه ی ژن (یعنی RNA) و فعالیت محصول ژن را تغییر دهد.

گزینه ۱ نادرست است، زیرا: این جهش از نوع جهش تغییر چارچوب نمی باشد.

گزینه ۲ و ۳ نادرست است، زیرا: در جهش نقطه ای جانشینی اندازه ی مولکول DNA (عامل ترانسفورماسیون) و نیز اندازه توالی افزایشدهنده (که جزئی از DNA می باشد) تغییر نمی کند.

۳۱۳. گزینه ۱ اشاره سوال به یک تک سلولی یوکاریوتی هتروتروف است، چون فقط سلول های یوکاریوتی هسته دار می توانند چرخه سلولی داشته باشند. در یوکاریوت ها علاوه بر راه انداز توالی افزایشدهنده نیز در رونویسی دخالت دارد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۲: در یوکاریوت ها تنظیم بیان ژن غالباً در هنگام شروع رونویسی عمل می کنند.

گزینه ۳: بیشتر ژن های یوکاریوتی (غیر از ژن های موجود در میتوکندری و کلروپلاست) درون هسته رونویسی شده ولی ترجمه آن ها درون سیتوپلاسم انجام می گیرد.

گزینه ۴: اشاره این عبارت به همان ساختار اپران است که مخصوص باکتری هاست و نه یوکاریوت ها.

۳۱۴. گزینه ۴ ولوکس جلبک سبز است (یوکاریوت) منظور از مرکز تنظیم ژنتیک، همان هسته است و می دانیم برای رونویسی درون هسته ی یوکاریوت ها، عوامل رونویسی متصل به راه انداز به کمک فعال کننده، فعال می شوند.

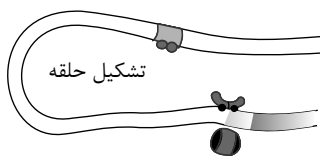
بررسی سایر گزینه ها:

رد گزینه ۱: تنها همه ی *tRNA* ها در انتهای خود توالی ثابت و یکسان *CCA* دارند نه تمام *RNA* ها.

رد گزینه ۲: *rRNA* (ریبوزومی) در هستک ها (یک یا چند توده متراکم درون هسته) ساخته می شود و درون ساختمان ریبوزوم به کار می رود.

رد گزینه ۳: *mRNA* (پیک *RNA*) بی است که پس از بلوغ به عنوان الگو برای ساخت زنجیره ی پلی پپتید به سیتوپلاسم ارسال می شود.

۳۱۵. گزینه ۱

منظور جاندار یوکاریوتی تک سلولی و هتروتروف است. (فقط سلول های یوکاریوتی هسته دار می توانند دارای چرخه سلولی باشند) پروتئین های عوامل رونویسی به راه انداز متصل شده و بعد آنزیم RNA پلی مراز به مجموعه ی آن ها هدایت می شود.

گزینه ۲ نادرست است، زیرا: در یوکاریوت ها آنزیم RNA پلی مراز برای ژن های *tRNA* و *mRNA* متفاوت است.

گزینه ۳ نادرست است، زیرا: هر محصول RNA پلی مراز ترجمه نمی شود.

گزینه ۴ نادرست است، زیرا: همواره محصول اولیه فعالیت RNA پلی مراز ترجمه نمی شود (مثل *tRNA* و *rRNA*) شاید اصلاً ترجمه نشود یا شاید تغییراتی (همچون حذف اینترون ها) در آن رخ دهد بعد ترجمه گردد.

۳۱۶. گزینه ۲ سلول های دارای سانتیریول قطعاً یوکاریوت هستند که بیان هر ژن در آنها به کمک یکی از سه نوع آنزیم *RNA* پلی مراز *I* و *II* و *III* و هم چنین آنزیم هایی که برای ساخت عوامل رونویسی مورد نیاز است صورت می گیرد. پس به آنزیم های

درون سلولی متفاوتی نیاز است.

بررسی سایر گزینه ها:

رد گزینه ۱: بخش راه‌انداز ژن رونویسی نمی‌شود.
رد گزینه ۳: دلیلی وجود ندارد که این سلول حتما دیپلوئید باشد! مثل هاگ گیاهان نهانزاد (خزه و سرخس) که هاپلوئید و دارای سانتیریول هستند.
رد گزینه ۴: محصول نهایی ژن‌های مسئول ساخت $rRNA$ و $tRNA$ ، زنجیره‌ی پلی‌پپتید نیستند.
۳۱۷. گزینه ۴ در سلول‌های یوکاریوتی (مثل عنکبوت)، شناسایی راه‌انداز توسط آنزیم RNA پلی‌مراز ولی به کمک عوامل رونویسی صورت می‌گیرد یعنی فقط جمله‌ی «د» نادرست و سایر موارد درست هستند.

پاسخنامه کلیدی آزمون با کد: ۳۷۹۶۰۲

۳ -۵	۳ -۴	۲ -۳	۱ -۲	۳ -۱
۳ -۱۰	۲ -۹	۲ -۸	۴ -۷	۳ -۶
۲ -۱۵	۴ -۱۴	۳ -۱۳	۴ -۱۲	۳ -۱۱
۳ -۲۰	۱ -۱۹	۱ -۱۸	۴ -۱۷	۴ -۱۶
۴ -۲۵	۱ -۲۴	۲ -۲۳	۳ -۲۲	۲ -۲۱
۴ -۳۰	۱ -۲۹	۳ -۲۸	۱ -۲۷	۴ -۲۶
۴ -۳۵	۴ -۳۴	۳ -۳۳	۲ -۳۲	۲ -۳۱
۴ -۴۰	۲ -۳۹	۳ -۳۸	۱ -۳۷	۱ -۳۶
۳ -۴۵	۲ -۴۴	۲ -۴۳	۴ -۴۲	۴ -۴۱
۳ -۵۰	۴ -۴۹	۱ -۴۸	۳ -۴۷	۴ -۴۶
۳ -۵۵	۲ -۵۴	۲ -۵۳	۲ -۵۲	۱ -۵۱
۲ -۶۰	۴ -۵۹	۱ -۵۸	۲ -۵۷	۴ -۵۶
۴ -۶۵	۴ -۶۴	۲ -۶۳	۲ -۶۲	۳ -۶۱
۲ -۷۰	۱ -۶۹	۲ -۶۸	۴ -۶۷	۲ -۶۶
۱ -۷۵	۱ -۷۴	۱ -۷۳	۲ -۷۲	۱ -۷۱
۳ -۸۰	۱ -۷۹	۱ -۷۸	۴ -۷۷	۳ -۷۶
۱ -۸۵	۴ -۸۴	۴ -۸۳	۱ -۸۲	۴ -۸۱
۳ -۹۰	۲ -۸۹	۱ -۸۸	۱ -۸۷	۳ -۸۶
۳ -۹۵	۳ -۹۴	۲ -۹۳	۴ -۹۲	۴ -۹۱
۳-۱۰۰	۴ -۹۹	۴ -۹۸	۳ -۹۷	۲ -۹۶
۳-۱۰۵	۱-۱۰۴	۳-۱۰۳	۴-۱۰۲	۲-۱۰۱
۳-۱۱۰	۱-۱۰۹	۲-۱۰۸	۴-۱۰۷	۱-۱۰۶
۱-۱۱۵	۲-۱۱۴	۳-۱۱۳	۲-۱۱۲	۲-۱۱۱
۲-۱۲۰	۲-۱۱۹	۲-۱۱۸	۳-۱۱۷	۳-۱۱۶
۳-۱۲۵	۳-۱۲۴	۴-۱۲۳	۲-۱۲۲	۴-۱۲۱
۳-۱۳۰	۳-۱۲۹	۴-۱۲۸	۲-۱۲۷	۲-۱۲۶
۴-۱۳۵	۳-۱۳۴	۱-۱۳۳	۱-۱۳۲	۲-۱۳۱
۳-۱۴۰	۲-۱۳۹	۲-۱۳۸	۱-۱۳۷	۴-۱۳۶
۲-۱۴۵	۱-۱۴۴	۱-۱۴۳	۱-۱۴۲	۱-۱۴۱
۱-۱۵۰	۴-۱۴۹	۱-۱۴۸	۴-۱۴۷	۲-۱۴۶
۲-۱۵۵	۳-۱۵۴	۳-۱۵۳	۲-۱۵۲	۳-۱۵۱
۳-۱۶۰	۱-۱۵۹	۴-۱۵۸	۳-۱۵۷	۳-۱۵۶
۴-۱۶۵	۲-۱۶۴	۲-۱۶۳	۲-۱۶۲	۴-۱۶۱
۱-۱۷۰	۲-۱۶۹	۲-۱۶۸	۲-۱۶۷	۳-۱۶۶
۴-۱۷۵	۳-۱۷۴	۱-۱۷۳	۳-۱۷۲	۱-۱۷۱
۱-۱۸۰	۴-۱۷۹	۳-۱۷۸	۲-۱۷۷	۱-۱۷۶
۴-۱۸۵	۲-۱۸۴	۴-۱۸۳	۴-۱۸۲	۴-۱۸۱
۱-۱۹۰	۱-۱۸۹	۱-۱۸۸	۳-۱۸۷	۲-۱۸۶
۱-۱۹۵	۳-۱۹۴	۴-۱۹۳	۳-۱۹۲	۱-۱۹۱
۴-۲۰۰	۲-۱۹۹	۳-۱۹۸	۱-۱۹۷	۴-۱۹۶
۴-۲۰۵	۳-۲۰۴	۱-۲۰۳	۲-۲۰۲	۳-۲۰۱
۲-۲۱۰	۳-۲۰۹	۳-۲۰۸	۳-۲۰۷	۴-۲۰۶
۲-۲۱۵	۴-۲۱۴	۳-۲۱۳	۱-۲۱۲	۲-۲۱۱
۳-۲۲۰	۴-۲۱۹	۱-۲۱۸	۴-۲۱۷	۳-۲۱۶
۳-۲۲۵	۳-۲۲۴	۴-۲۲۳	۲-۲۲۲	۴-۲۲۱
۴-۲۳۰	۲-۲۲۹	۲-۲۲۸	۳-۲۲۷	۴-۲۲۶
۴-۲۳۵	۲-۲۳۴	۳-۲۳۳	۱-۲۳۲	۲-۲۳۱
۴-۲۴۰	۲-۲۳۹	۴-۲۳۸	۳-۲۳۷	۳-۲۳۶
۳-۲۴۵	۳-۲۴۴	۱-۲۴۳	۴-۲۴۲	۲-۲۴۱

۴-۲۵۰	۴-۲۴۹	۴-۲۴۸	۳-۲۴۷	۳-۲۴۶
۲-۲۵۵	۳-۲۵۴	۳-۲۵۳	۱-۲۵۲	۴-۲۵۱
۳-۲۶۰	۴-۲۵۹	۲-۲۵۸	۳-۲۵۷	۲-۲۵۶
۴-۲۶۵	۴-۲۶۴	۴-۲۶۳	۲-۲۶۲	۳-۲۶۱
۱-۲۷۰	۲-۲۶۹	۲-۲۶۸	۱-۲۶۷	۴-۲۶۶
۴-۲۷۵	۱-۲۷۴	۱-۲۷۳	۴-۲۷۲	۲-۲۷۱
۲-۲۸۰	۳-۲۷۹	۴-۲۷۸	۱-۲۷۷	۲-۲۷۶
۲-۲۸۵	۱-۲۸۴	۱-۲۸۳	۳-۲۸۲	۳-۲۸۱
۳-۲۹۰	۲-۲۸۹	۴-۲۸۸	۴-۲۸۷	۱-۲۸۶
۱-۲۹۵	۱-۲۹۴	۴-۲۹۳	۱-۲۹۲	۴-۲۹۱
۲-۳۰۰	۳-۲۹۹	۳-۲۹۸	۲-۲۹۷	۴-۲۹۶
۳-۳۰۵	۳-۳۰۴	۳-۳۰۳	۴-۳۰۲	۲-۳۰۱
۱-۳۱۰	۱-۳۰۹	۲-۳۰۸	۲-۳۰۷	۳-۳۰۶
۱-۳۱۵	۴-۳۱۴	۱-۳۱۳	۴-۳۱۲	۱-۳۱۱
			۴-۳۱۷	۲-۳۱۶

۸. کدام عبارت در مورد همه‌ی پلازمیدها، درست است؟

- (۱) دارای ژن مقاوم به آنتی‌بیوتیک هستند.
- (۲) دارای ساختار حلقوی متصل به غشا سلول هستند.
- (۳) حامل برخی ژن‌های کروموزوم اصلی می‌باشند.
- (۴) همانند باکتریوفازهای وکتور، قند دئوکسی ریبوز دارند.

۹. بسیاری از

- (۱) باکتری‌ها پلازمید دارند.
- (۲) باکتریوفازها، ژن مقاوم به آنتی‌بیوتیک دارند.
- (۳) باکتری‌ها، *DNA* نوترکیب را برای کلون کردن، جذب می‌کنند.
- (۴) آنزیم‌های محدودکننده، قطعاتی از *DNA* کوتاه تک رشته‌ای ایجاد می‌کنند.

۱۰. اگر یک مولکول *DNA* خطی و یک مولکول *DNA* حلقوی را به کمک یک نوع آنزیم محدودکننده از سه محل برش دهیم، به ترتیب در مجموع حداکثر چند انتهای چسبنده و چند قطعه *DNA* حاصل می‌شود؟

- (۱) ۱۲ - ۶ (۲) ۱۴ - ۶ (۳) ۱۲ - ۷ (۴) ۱۴ - ۷

۱۱. در مهندسی ژنتیک، برای کلون کردن ژن، وجود آنزیم، و برای غربال‌گری، وجود، ضروری است.

- (۱) *EcoRI* - ریبوزوم
- (۲) هلیکاز - آنزیم محدودکننده
- (۳) هلیکاز - آنزیم *RNA* پلی‌مراز
- (۴) *DNA* پلی‌مراز - آنزیم *RNA* پلی‌مراز *II*

۱۲. یک مولکول *DNA* خطی، توسط یک نوع آنزیم محدودکننده به چند قطعه تقسیم شده است. پس از الکتروفورزی، شکل روبرو در ژل حاصل شده است. حداقل این مولکول از محل برش داده شده و بزرگ‌ترین قطعه‌ی حاصل از این برش، در نوار

قطب منفی

شماره قرار دارد.

- (۱) ۵ - ۱
- (۲) ۵ - ۴
- (۳) ۴ - ۵
- (۴) ۱ - ۴

۱۳. کدام مورد نادریست است؟

ژن مقاوم‌کننده باکتری نسبت به آنتی‌بیوتیک

- (۱) فقط در بعضی از باکتری‌ها وجود دارد.
- (۲) توسط *RNA* پلی‌مراز *II* رونویسی می‌شود.
- (۳) پلی‌مری از آمینواسیدها می‌سازد.
- (۴) همراه با جایگاه آغاز همانندسازی روی یک مولکول قرار دارد.

۱۴. کدام عبارت صحیح است؟

- (۱) همه‌ی وکتورها توسط *RNA* پلی‌مراز پروکاریوتی رونویسی می‌شوند.
- (۲) همه‌ی باکتری‌های دارای ژن مقاوم به آنتی‌بیوتیک روی پلازمید هستند.
- (۳) توالی نوکلئوتیدی *GAATAC* نمی‌تواند، جایگاه تشخیص آنزیم باشد.
- (۴) توالی نوکلئوتیدی *CAATTG* جایگاه تشخیص آنزیم *EcoRI* است.

۲۳. کدام عبارت نادرست است؟

- «بین A و T دو پیوند هیدروژنی و بین C و G سه پیوند هیدروژنی وجود دارد، در آن صورت بر اثر عملکرد آنزیم *EcoRI* روی جایگاه تشخیص ویژه‌اش،»
- (۱) دو پیوند کووالان بین A و G تجزیه می‌شود.
 - (۲) مجموعاً ده پیوند شیمیایی تجزیه می‌گردد.
 - (۳) دو انتهای چسبنده، به صورت چهار نوکلئوتیدی تشکیل می‌شود.
 - (۴) هشت پیوند هیدروژنی باقی می‌ماند.

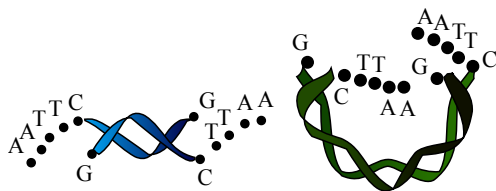
۲۴. در الکتروفورز قطعات *DNA*

- (۱) قطعات بزرگ تر به قطب مثبت نزدیک ترند.
- (۲) قطعات بزرگ تر کندتر ولی به میزان بیش تری نسبت به قطعات کوچک تر حرکت می‌کنند.
- (۳) بین تعداد پیوندهای فسفودی استر قطعات و میزان حرکت آن‌ها رابطه‌ی عکس وجود دارد.
- (۴) هرچه تعداد نوکلئوتیدهای یک قطعه کم تر باشد، مسافت کم تری حرکت می‌کند.

۲۵. در حالت طبیعی ممکن نیست

- (۱) انتهای چسبنده‌ی حاصل از دو آنزیم محدودکننده‌ی متفاوت، مشابه هم باشد.
- (۲) تعداد نوکلئوتیدهای یک انتهای چسبنده از تعداد نوکلئوتیدهای جایگاه تشخیص آنزیم محدودکننده کم تر باشد.
- (۳) جایگاه تشخیص یک آنزیم محدودکننده مورد رونویسی قرار گیرد.
- (۴) انتهای چسبنده‌ی حاصل از عمل یک آنزیم محدودکننده دارای پیوند هیدروژنی باشد.

۲۶. باتوجه به ساختار دو مولکول در شکل زیر، می‌توان گفت که قطعاً

- (۱) یکی از مولکول‌ها حامل و دیگری ژن خارجی است.
- (۲) آنزیم مورد استفاده *EcoRI* بوده است.
- (۳) دو مرحله‌ی عمومی از آزمایش مهندسی ژنتیک پیش رفته است.
- (۴) در صورت اتصال این دو، *DNA* حاصل یک جایگاه تشخیص برای آنزیم محدودکننده خواهد داشت.

۲۷. کدام عبارت درست است؟ «همه‌ی»

- (۱) وکتورها توسط یک نوع آنزیم رونویسی می‌شوند.
- (۲) آنزیم‌های محدودکننده انتهای چسبنده ایجاد می‌کنند.
- (۳) کروموزوم‌های کمکی توسط آنزیم *EcoRI* بریده می‌شوند.
- (۴) پلازمیدها حاوی ژن‌هایی متفاوت نسبت به کروموزوم اصلی باکتری هستند.

۲۸. آنزیم محدودکننده‌ی *EcoRI*

- (۱) پیوند هیدروژنی بین A و T را هیدرولیز می‌کند.
- (۲) پیوند فسفودی استر بین A و G دو رشته مقابل را می‌شکند.
- (۳) توسط سلولی که فاقد کریستا است، ساخته می‌شود.
- (۴) در بیش تر مواقع در اثر برش در جایگاه تشخیص خود، انتهای چسبنده ایجاد می‌کند.

۲۹. از تفکیک مولکول‌ها به کمک الکتروفورز در ژل، می‌توان نتیجه گرفت

- (۱) پروتئین‌هایی که از منافذ ژل در حال عبوراند، نمی‌توانند از نظر نوع بارالکتریکی با یکدیگر متفاوت باشند.
- (۲) *DNA* ای که جلوتر از بقیه حرکت می‌کند کوچک تر بوده و سریع تر به چاهک‌های ژل وارد می‌شود.
- (۳) نوارهایی که به قطب مخالف بار الکتریکی مولکول نزدیک تراند، دارای مولکول‌های بزرگ تر می‌باشند.
- (۴) بعد از اتمام الکتروفورز، تعداد نوارهای ایجاد شده در ژل رابطه‌ی عکس با تعداد انواع مولکول‌ها دارند.

۳۰. اگر جایگاه تشخیص *EcoRI* درون توالی ژن مقاومت به تتراسایکلین باشد،

(۱) آنزیم *EcoRI* توانایی برش این توالی را نخواهد داشت.

(۲) از تتراسایکلین نمی‌توان برای غربال‌گری استفاده کرد.

(۳) مولکول *DNA*ی نوترکیب نمی‌تواند درون باکتری کلون شود.

(۴) انتهای چسبیده برای اتصال ژن خارجی ایجاد نمی‌شود.

۳۱. در مرحله‌ی در مهندسی ژنتیک، هیچ‌گاه آنزیم سبب پیوند کووالان نمی‌شود.

(۱) برش *DNA* - محدودکننده - شکستن

(۲) کلون کردن ژن - هلیکاز - شکستن

(۳) کلون کردن ژن - *DNA* پلی‌مراز - شکستن

(۴) غربال کردن - *RNA* پلی‌مراز - تشکیل

۳۲. بیشتر آنزیم‌های محدودکننده به ازای ۳ جایگاه تشخیص *DNA* در انتهای چسبیده ایجاد و پیوند فسفودی‌استر می‌شکنند.

(۱) همه‌ی سلول‌ها ۶ - ۸

(۲) همه سلول‌ها ۶ - ۶

(۳) سلول‌های پروکاریوتی ۳ - ۶

(۴) سلول‌های یوکاریوتی ۶ - ۸

۳۳. تعداد قطعات حاصل از برش ۴ مولکول *DNA* حلقوی یکسان، با تعداد قطعات حاصل از برش ۳ مولکول *DNA* خطی یکسان توسط آنزیم *EcoRI* برابراند. مجموع قطعات حاصل از برش این ۷ مولکول *DNA*، ۲۴ عدد است. بنابراین این آنزیم، هر مولکول *DNA* حلقوی، را از محل برش داده و هر مولکول *DNA* خطی را به قطعه تقسیم کرده است.

(۱) ۳ - ۳

(۲) ۳ - ۴

(۳) ۳ - ۴

(۴) ۴ - ۴

۳۴. چند تا از موارد زیر نمی‌توانند جمله‌ی داده شده را به درستی تکمیل نمایند؟ «در مرحله‌ی ساخت *DNA* نوترکیب،»

(الف) اتصال ژن خارجی روی وکتور توسط تشکیل چهار پیوند فسفودی‌استر صورت می‌گیرد.

(ب) بردن وکتور با هر آنزیم محدودکننده‌ای صورت می‌گیرد که قادر به تشکیل انتهای چسبیده باشد.

(ج) بر اثر مخلوط کردن ژن خارجی با وکتور بریده شده، فقط مولکول *DNA*ی نوترکیب پدید می‌آید.

(د) که یکی از اصلی‌ترین مراحل مهندسی ژنتیک است، به دو نوع آنزیم مختلف نیاز داریم.

(۱) یک

(۲) دو

(۳) سه

(۴) چهار

۳۵. کدام عبارت نادرست است؟ «در ژل الکتروفورز، همواره»

(۱) مولکولی که زودتر به قطب مثبت می‌رسد، پیوند فسفودی‌استر کمتری دارد.

(۲) مولکول‌های هم اندازه با بار الکتریکی یکسان، در یک ردیف قرار می‌گیرند.

(۳) حرکت مولکول‌ها به واسطه‌ی عبور میدان الکتریکی از درون ژل امکان‌پذیر است.

(۴) بین تنوع مولکول‌ها براساس اندازه و تعداد نوارهای ایجاد شده بر روی ژل رابطه‌ی مستقیم وجود دارد.

۳۶. کدام موارد، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کنند؟

«برای تولید انسولین به روش مهندسی ژنتیک، در مرحله‌ی در مجموع پیوند فسفودی‌استر بین نوکلئوتیدهای

آدنین‌دار و گوانین‌دار در توسط *EcoRI* شکسته می‌شود.»

(الف) برش *DNA* - چهار - پلازمید

(ب) برش *DNA* - چهار - *DNA*ی انسان

(ج) استخراج ژن - دو - *DNA*ی نوترکیب

(د) استخراج ژن - چهار - *DNA*ی نوترکیب

(۱) الف و ج

(۲) ب و د

(۳) ب و ج

(۴) الف و د

۳۷. نوعی آنزیم محدودکننده در مهندسی ژنتیک استفاده شده است، به نحوی که قادر به تشخیص توالی *GTCTAGAC* می‌باشد و

بین دو نوکلئوتید گوانین‌دار و تیمین‌دار را برش می‌دهد و انتهای چسبیده تولید می‌کند. در این صورت، می‌توان گفت که

(۱) درون انتهای چسبیده، نوکلئوتیدهای آدنین‌دار و سیتوزین‌دار با پیوند فسفودی‌استر به هم متصل‌اند.

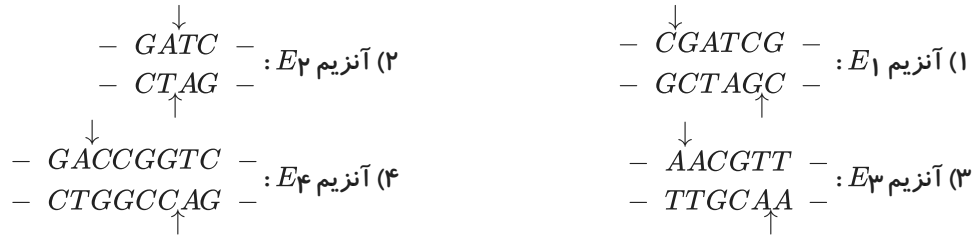
(۲) در هر انتهای چسبیده حاصل از فعالیت آنزیم محدودکننده، ۶ باز وجود دارد.

(۳) بین نوکلئوتیدها در هر انتهای چسبیده، ۶ پیوند فسفودی‌استر وجود دارد.

(۴) در مرحله‌ی استخراج ژن، برای خروج یک ژن خارجی از هر *DNA*ی نوترکیب، ۲ پیوند فسفودی‌استر شکسته می‌شود.

۳۸. در الکتروفورز مخلوط حاوی قطعات *DNA*.....
- (۱) حرکت قطعات یک طرفه است.
 - (۲) سرعت حرکت قطعات با تعداد پیوند فسفودی استر رابطه مستقیم دارد.
 - (۳) قطعاتی که با یک سرعت حرکت می‌کنند، قطعاً توالی مشابهی دارند.
 - (۴) جهت حرکت به طرف قطب دارای بار مشابه با *DNA* است.
۳۹. آنزیمی که امکان قطعه‌قطعه شدن ژنوم انسان را می‌دهد.....
- (۱) برای ساخت *DNA*ی نوترکیب کاربرد ندارد.
 - (۲) در اولین مرحله مهندسی ژنتیک بر خلاف استخراج ژن کاربرد دارد.
 - (۳) در مرحله کلون کردن ژن همانند غربال کردن سلول‌های کاربرد ندارد.
 - (۴) طی تولید باکتری حاوی ژن انسولین، در سه مرحله استفاده می‌شود.
۴۰. در مهندسی ژنتیک، پس از ساخته شدن *DNA*ی نوترکیب، ابتدا لازم است کدام عمل قبل از سایرین انجام شود؟
- (۱) سلول‌های حاوی *DNA*ی نوترکیب یا *DNA*های نوترکیب تکثیر گردند.
 - (۲) پلازمید و ژن خارجی توسط ژل از یکدیگر تفکیک گردند.
 - (۳) سلول‌های حاوی *DNA*ی نوترکیب از سایر سلول‌ها متمایز شوند.
 - (۴) جایگاه تشخیص *DNA*ی نوترکیب، توسط نوعی آنزیم شناسایی شود.
۴۱. کدام یک جمله‌ی مقابل را به درستی کامل می‌کند؟ «در هر پلازمید مورد استفاده در فرآیندهای مهندسی ژنتیک،»
- (۱) فقط باید یک عدد جایگاه تشخیص برای آنزیم محدودکننده مورد نظر وجود داشته باشد.
 - (۲) ژن‌هایی وجود دارند که درون کروموزوم اصلی سلول نیز یافت می‌شود.
 - (۳) هنگام همانندسازی همواره دو دوراهی همانندسازی به وجود می‌آید.
 - (۴) ژن‌ها به یک میزان همانندسازی می‌شوند.
۴۲. کدام گزینه عبارت مقابل را به نادرستی تکمیل می‌کند؟ «در مهندسی ژنتیک در مرحله‌ی»
- (۱) کلون کردن، ژن خارجی توسط آنزیم‌های میزبان، فقط بیان می‌شود.
 - (۲) برش دادن، از آنزیم‌هایی استفاده می‌شود که اغلب انتهای تک‌رشته‌ای در *DNA* ایجاد می‌کنند.
 - (۳) غربال کردن، سلول‌های حاوی *DNA* نوترکیب از سایر سلول‌ها متمایز می‌شوند.
 - (۴) ساخت *DNA* نوترکیب، آنزیم لیگاز موجب تشکیل پیوند فسفودی استر می‌شود.
۴۳. در مرحله‌ی در مهندسی ژنتیک،.....
- (۱) کلون کردن - در حین بیان ژن مورد نظر، سایر ژن‌های پلازمید خاموش می‌مانند.
 - (۲) غربال کردن - در همه باکتری‌ها، نوعی آنزیم برخی ژن‌های پلازمید را رونویسی می‌کند.
 - (۳) استخراج ژن - آنزیم‌های تجزیه کننده پیوند فسفودی استر به ژل الکتروفورز اضافه می‌شوند.
 - (۴) ساختن مولکول *DNA* نوترکیب - توالی کوتاه و خاصی از *DNA* پلازمید توسط نوعی آنزیم شناسایی می‌شود.
۴۴. وکتورهای رایج مورد استفاده در مهندسی ژنتیک، هرگز نمی‌توانند.....
- (۱) بدون برقراری پیوند فسفودی استر، بین انتهای چسبنده‌ی ژن خارجی با پلازمید، اتصال ایجاد کنند.
 - (۲) فاقد ژن مقاومت به آنتی‌بیوتیک تتراسایکلین باشند.
 - (۳) فاقد جایگاه تشخیص برای *EcoRI* باشند.
 - (۴) پیش از دریافت ژن خارجی دارای ژن سازنده‌ی *DNA* پلی‌مراز باکتریایی نباشند.
۴۵. در مهندسی ژنتیک هر *DNA*ی نوترکیب.....
- (۱) دارای ژن‌های نوعی کروموزوم کمکی در باکتری هاست.
 - (۲) بدون نیاز به آنزیم‌های سلول میزبان تکثیر می‌شود.
 - (۳) توانایی عبور از غشا و دیواره‌ی سلول میزبان را دارد.
 - (۴) در سلول میزبان می‌تواند بدون هرگونه دخالت آنزیم لیگاز همانند سازی کند.

۵۹. محل برش و جایگاه تشخیص چهار نوع آنزیم محدود کننده در گزینه‌های زیر آمده است. کدام آنزیم محدود کننده برای استفاده به منظور تهیه DNA نوترکیب کمتر مناسب است؟

۶۰. ۲۰ میلی لیتر از محلول ۲ مولار DNA نو ترکیبی که هر مولکول آن، یک ژن خارجی را دارد با ۲ میلی لیتر از محلول یک مولار آنزیم محدود کننده $EcoRI$ مخلوط کرده ایم. در این ارتباط کدام گزینه درست است؟
 (۱) چون تعداد آنزیم‌های محدود کننده کمتر از DNA نو ترکیب است، فقط تعدادی از آن‌ها توسط آنزیم‌های محدود کننده برش داده می‌شوند.

- (۲) پس از گذشتن مدتی از به هم زدن محلول، در نهایت ۴ پیوند فسفودی استر و ۱۶ پیوند هیدروژنی شکسته می‌شوند.
 (۳) پس از گذشت زمان طولانی و الکتروفورز ۱۰ میلی لیتر از محلول، احتمالاً دو نوار بر روی ژل دیده می‌شود.
 (۴) در این آزمایش تعداد پیوندهای هیدروژنی شکسته شده، دو برابر تعداد پیوندهای فسفودی استر شکسته شده است.

۶۱. به طور طبیعی هر آنزیم محدود کننده،

- (۱) قبل از شکستن پیوند هیدروژنی، در DNA برش ایجاد می‌کند.
 (۲) در محلی برش ایجاد می‌کند که توالی‌های کوتاه ریبونوکلئوتیدی دارد.
 (۳) در هر رشته از جایگاه تشخیص خود دارای توالی عکس هم است.
 (۴) در هر جایگاه تشخیص خود توانایی شکستن فقط دو پیوند فسفودی استر را دارد.

کاربردهای مهندسی ژنتیک

۶۲. در گذشته،

- (۱) انسولین، از خون‌های اهدایی افراد تهیه می‌شد.
 (۲) هورمون رشد از مغز استخوان گاو استخراج می‌شد.
 (۳) فاکتور انعقاد شماره VIII، از خون گاو استخراج می‌شد.
 (۴) واکسن به کمک میکروب‌های کشته یا ضعیف شده تهیه می‌شد.
 ۶۳. در مهندسی ژنتیک به منظور تهیه واکسن، ژن آنتی ژن هرپس تناسلی را به ویروس غیر بیماری‌زای آبله گاوی وارد می‌کنند، تا به کمک، در نهایت پلی مری از ساخته شود.

۶۴. در مهندسی ژنتیک برای ساختن واکسن هرپس تناسلی، ژن مربوط به را به DNA یک غیر بیماری‌زا وارد می‌کنند.

(۲) پروتئین سطحی - باکتری	(۱) پادتن - باکتری
(۴) آنتی ژن غیر بیماری‌زا - ویروس	(۳) آنتی ژن بیماری‌زا - ویروس

۶۵. کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) ژن پروتئین ریبوزومی L_1 توسط آنزیم RNA پلی مرز II رونویسی می‌شود.
 (۲) سیناپسین ۱ پروتئینی است که ژن آن هیچ‌گاه از پدر به پسر منتقل نمی‌شود.
 (۳) ژن آنژیوتانسین بر روی کروموزوم X قرار گرفته است.
 (۴) DNA لیگاز پروتئینی است که می‌تواند پیوند فسفودی استری ایجاد کند.

۶۶. فاصله‌ی کدام ژن روی کروموزوم شماره‌ی ۲۳ زنان از بقیه دورتر است؟
- (۱) تحلیل عضلانی دوشن
(۲) نشانگان زالی- ناشنوبایی
(۳) رنگدانه‌ای شدن شبکیه چشم
(۴) پذیرنده‌ی آنژیوتانسین ۲
۶۷. چند تا از موارد زیر جمله‌ی مقابل را به نادرستی تکمیل می‌کنند؟ «بسیاری از»
- (الف) بیماری‌های ویروسی با داروهای موجود، درمان نمی‌شوند.
(ب) بیماری‌های ژنی به دلیل فقدان توانایی بدن در تولید پروتئین خاص است.
(ج) آزمایشات مهندسی ژنتیک، همواره با انجام هر چهار مرحله‌ی اساسی همراه است.
(د) ناهنجاری‌های ژنتیکی موقعی پدید می‌آیند که بیمار فاقد نسخه‌ی فعال ژنی خاص باشد.
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار
۶۸. نخستین تلاش‌های ژن درمانی روی سلول‌هایی صورت گرفت که
- (۱) توالی افزاینده روی ژن آن‌ها رونویسی می‌گردد.
(۲) قدرت تولید اریتروسیت داشتند.
(۳) ژن سازنده‌ی اریترویوتین در آن‌ها روشن است.
(۴) قدرت تقسیم شدن نداشتند.
۶۹. در ژنوم وجود ندارد.
- (۱) هسته‌ای نوتروفیل مرد، ۲۴ نوع کروموزوم
(۲) هسته‌ای تخمک زن، ۲۲ جفت کروموزوم اتوزوم
(۳) پلاسموسیت زن، DNA ی دو نوع اندامک
(۴) پلاسموسیت مرد، یک ال برای پروتئین ریپوزومی $L10$
۷۰. اولین ژن درمانی در انسان در سلولی صورت گرفت که
- (۱) برای پذیرنده‌ی آنژیوتانسین II دو نسخه‌ی ژنی داشت.
(۲) دچار نقص ژنی در ژن رمزکننده‌ی یک پروتئین مهم دفاعی بدن بود.
(۳) از بافت پیوندی استخراج شد که ماده‌ی زمینه‌ای آن دارای پروتئین‌های فیبرینوژن بود.
(۴) فاقد ژن رمزکننده برای ساخت پروتئین هموگلوبین بود.
۷۱. در به روش مهندسی ژنتیک
- (۱) اولین ژن درمانی- بیان شدن ژن رمزکننده‌ی یک پروتئین آنزیمی اصلاح شد.
(۲) درمان دیابت نوع دو- انسولین را می‌توان از طریق بیان ژن این پروتئین در باکتری‌ها تولید کرد.
(۳) درمان هپاتیت B- ژن آنتی ژن ویروس بیماری‌زا را به ژن ویروس غیربیماری‌زا منتقل می‌شود.
(۴) تولید واکسن هرپس تناسلی- آنتی ژن ویروس بیماری‌زا به ویروس غیربیماری‌زا منتقل می‌شود.
۷۲. در ارتباط با اهداف پروژه‌ی ژنوم انسان، چند مورد صحیح است؟
- (الف) مشخص کردن بیش از ۴۵۰ ژن و ۲۰۰ ناهنجاری ژنتیکی روی کروموزوم X
(ب) تعیین توالی کل محتوای DNA ی انسانی
(ج) تأیید کارایی مهندسی ژنتیک و تکنولوژی ژن در مقابله با همه‌ی بیماری‌ها
(د) تعیین نقشه‌ی جایگاه هر ژن در ژنوم انسانی
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
۷۳. کدام جمله نادرست هست؟ «در کاربردهای مهندسی ژنتیک،»
- (۱) واکسن‌های به وجود آمده می‌توانند دو نوع اسید نوکلئیک داشته باشند.
(۲) پروتئین‌های پیچیده را با جانوران تراژنی می‌توان تولید کرد.
(۳) می‌توان نسل بعد سلول‌های دارای نسخه ناقص ژنی را نیز اصلاح کرد.
(۴) در HGP می‌توان علاوه بر ژنوم هسته‌ای، ژنوم دو اندامک دو غشایی را نیز به دست آورد.

۷۴. در کلون کردن گوسفند از سلول پستان، همه‌ی گزینه‌ها به غیر از گزینه‌ی صحیح است.

(۱) دالی مشابه گوسفندی بود که سلول غده‌ی پستانی از آن استخراج شد.

(۲) شوک الکتریکی چرخه‌ی سلولی را متوقف می‌کند.

(۳) شوک الکتریکی موجب ادغام دو سلول و شروع تقسیم شد.

(۴) هسته‌ی سلول‌های تمایز یافته‌ی گوسفند، می‌تواند برای کلون کردن استفاده شود.

۷۵. در آزمایش ویلموت
 (۱) کلون‌سازی بره دالی به وسیله‌ی سلول‌های جنینی و تمایز نیافته صورت گرفت.
 (۲) شوک الکتریکی به منظور باز کردن دیواره‌ی سلولی و ادغام سلول‌ها به کار رفت.
 (۳) سلول دورگه حاصل از ادغام سلول‌ها به طور مستقیم، درون رحم مادر جانشینی قرار داده شد.
 (۴) توقف چرخه‌ی سلولی در سلول‌های پستانی با استفاده از محیط کشت ویژه انجام شد.

۷۶. چند جمله درست است؟ «محققان به کمک تکنولوژی ژن،»

(الف) برنج‌هایی با میزان بالای آهن و بتاکاروتن تولید کرده‌اند.

(ب) گیاهان زراعی تولید کرده‌اند که به علف‌کش‌ها مقاوم هستند.

(ج) گوجه‌فرنگی‌های دارای پلازمید Ti تولید کرده‌اند.

(د) گیاهانی تولید کرده‌اند که به حشرات مقاوم هستند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۷۷. پس از تهیه‌ی DNA نوترکیب با پلازمید Ti و ژن خارجی، DNA نوترکیب را ابتدا
 (۱) به درون سلول گیاهی منتقل می‌کنند.
 (۲) وارد باکتری می‌کنند.
 (۳) تحت تاثیر آنزیم $EcoRI$ قرار می‌دهند.
 (۴) وارد باکتیریوفازها می‌کنند.

۷۸. در آزمایشات ویلموت
 (۱) سلول زیگوت، درون رحم مادر جانشینی شروع به تقسیمات متوالی می‌کند.
 (۲) هسته‌های سلول تمایز یافته و تخمک دو گونه، با شوک الکتریکی در هم ادغام شدند.
 (۳) در نهایت، هسته را از سلول پستانی یک گوسفند ماده حذف کردند.
 (۴) ابتدا چرخه‌ی سلول‌های تمایز یافته و هسته دار را متوقف نمودند.

۷۹. ژن‌های موجود در هسته‌های سلول‌های پیکر دالی منشأ از
 (۱) سلول‌های هاپلوئید و دیپلوئید دارد.
 (۲) سلولی دارد که چرخه‌ی سلولی آن متوقف شد.
 (۳) سلول‌هایی دارد که با شوک الکتریکی با هم ادغام شدند.
 (۴) سلولی سوماتیکی دارد که از رحم استخراج شد.

۸۰. در فرآیند اصلاح محصولات برخی از گیاهان زراعی، ممکن نیست ژن مورد نظر را
 (۱) بدون پلازمید Ti به سلول گیاهی شلیک کرد.
 (۲) با یک تفنگ ژنی به پلازمید Ti شلیک کرد.
 (۳) با کمک آنزیم‌های محدودکننده جدا کرد.
 (۴) جایگزین ژن ایجادکننده‌ی تومور در پلازمید Ti را شلیک کرد.

۸۱. چند مورد درباره‌ی فرآیند ایجاد گوسفند دالی نادرست است؟
 (الف) دالی پس از ۵ ماه از مادر جانشینی متولد شد.
 (ب) ژنوم دالی حاوی بخشی از اطلاعات ژنتیکی تخمک مورد نظر بود.
 (ج) تقسیمات متوالی سلول تخم در رحم مادر جانشین آغاز شد.
 (د) چرخه‌ی سلولی سلول تمایز یافته‌ی هسته دار در محیط کشت ویژه‌ای متوقف شد.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۸۲. چند عبارت زیر، نادرست است؟

- (الف) مهندسان ژنتیک، گیاهانی مقاوم به حشره‌کش‌ها تولید کرده‌اند تا استفاده از حشره‌کش‌ها راحت‌تر شود.
 (ب) با تفنگ ژنی می‌توان ژن خارجی و یا پلازمید Ti را به هر سلول گیاهی زراعی منتقل کرد.
 (ج) در آزمایش یان ویلموت، گوسفند دالی ژنومی کاملاً مشابه با گوسفندی که تخمک از آن استخراج شده بود، داشت.
 (د) قبل از آزمایش یان ویلموت کلون کردن یک جاندار زنده‌ی کامل، تنها با سلول‌های هاپلوئید امکان‌پذیر بود.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۸۳. طی ایجاد دالی

- (۱) از اطلاعات سلول جنسی استفاده نشد.
 (۲) از اطلاعات غیر فعال‌شده‌ی یک سلول تمایز یافته، مجدداً استفاده گردید.
 (۳) لقاح بین گامت‌ها توسط شوک الکتریکی انجام گرفت.
 (۴) از آنزیم محدود کننده همانند DNA لیگاز استفاده گردید.

۸۴. کدام یک جمله‌ی مقابل را به طور نادرستی کامل می‌کند؟ «در مهندسی ژنتیک با ایجاد گیاه

- (۱) مقاوم به آفات، آلودگی محیط زیست کاهش می‌یابد. (۲) مقاوم به علف‌کش، فرسایش خاک کاهش می‌یابد.
 (۳) سازنده‌ی آهن، ابتلا به آنمی کاهش می‌یابد. (۴) سازنده‌ی بتا کاروتن، گیاه غنی شده ایجاد می‌شود.

۸۵. چند مورد درباره‌ی کاربرد مهندسی ژنتیک، درست است؟

- (الف) - برای ساخت واکسن هرپس، پروتئین‌های سطحی آن به ویروس آبله گاوی منتقل می‌شود.
 (ب) - در مراحل شبیه‌سازی گوسفند دالی از محیط کشت ویژه برای تمایز زدایی سلول تمایز یافته استفاده شد.
 (ج) - برای ژن درمانی، سلول‌های دارای ژن معیوب برای دریافت ژن خارجی از بدن فرد بیمار خارج می‌شوند.
 (د) - در HGP فقط ژن‌های ۲۴ نوع کروموزوم مورد مطالعه قرار گرفت.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۸۶. از ژن درمانی برای درمان

- (۱) مالاریا برخلاف هاری استفاده می‌شود.
 (۲) هانتینگتون برخلاف تالاسمی استفاده می‌شود.
 (۳) بیماری هرپس تناسلی برخلاف آبله استفاده می‌شود.
 (۴) تالاسمی همانند نوعی بیماری ایمنی استفاده می‌شود.
 ۸۷. در اولین تلاش‌ها برای انجام ژن درمانی،

- (۱) پزشکان پس از استخراج سلول‌های مغز استخوان، ژن جهش‌یافته را با ژن سالم جایگزین کردند.
 (۲) پس از بازگشت سلول‌های تغییر یافته مغز استخوان به بدن، سلول‌ها بلافاصله بر میزان تولید آنزیمی مهم در دستگاه ایمنی افزودند.
 (۳) در سلول‌های مغز استخوان این فرد، هر کروموزوم دارای کروموزوم هم‌تاست.
 (۴) ژن قرار گرفته در سلول‌های فرد، به تنهایی آنزیمی دارای چند نوع رشته پلی‌پپتیدی متفاوت تولید کرد.

۸۸. کدام گزینه جمله زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

- «در رابطه با می‌توان گفت
- (۱) پروژۀ ژنوم انسان - ژن‌های دخیل در بسیاری از ناهنجاری‌های ژنتیک کشف شده‌اند.
 (۲) اولین ژن درمانی - ژن قرار گرفته در سلول‌های فرد، ممکن است به زاده‌های وی نیز منتقل شود.
 (۳) ناهنجاری‌های ژنتیکی انسان - بسیاری از آن‌ها ناشی از عدم وجود نسخه فعال یک ژن خاص است.
 (۴) واکسن‌های حاصل از مهندسی ژنتیک - آنتی‌ژن سطحی ویروس قادر به تحریک سیستم ایمنی است.

۹۶. کدام عبارت در مورد باکتری‌ها، نادرست است؟

- (۱) محل تولید همه‌ی آنزیم‌ها سیتوپلاسم است.
- (۲) فقط بعضی از باکتری‌های دارای دیواره، کپسول دارند.
- (۳) دیواره‌ی سخت و ضخیم آن‌ها توسط لیزوزیم تخریب می‌شود.
- (۴) در همه‌ی آن‌ها، مولکول‌های DNA به غشای پلاسمایی متصل‌اند.

۹۷. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی تکمیل می‌کنند؟

«سیناپسین ۱ و $EcoRI$ ، از نظر به یکدیگر شباهت دارند.»

- (الف) نوع زیرواحدهای تشکیل دهنده
- (ب) محل تولید درون سلول سازنده
- (ج) توانایی قطع پیوندهای کووالان
- (د) داشتن اینترون در ژن رمزگردان

(۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۹۸. در آمینواسید یافت نمی‌شود.

- (۱) انتهای چسبنده‌ی حاصل از آنزیم محدودکننده و پیک دومین انسولین
- (۲) عامل تنظیم‌کننده اپران لک و عوامل رونویسی
- (۳) $EcoRI$ و DNA لیگاز
- (۴) فیبرینوژن و عامل ترانسفورماسیون

۹۹. در مهندسی ژنتیک، نمی‌توان
 (۱) مولکول‌های مختلف RNA را در ژل الکتروفورز از یکدیگر تفکیک کرد.
 (۲) DNA ی نو ترکیب را با استفاده از آنزیم محدودکننده و لیگاز در باکتری تکثیر نمود.
 (۳) از ویروس جانوری برای هدایت ژن خارجی به آدمی استفاده کرد.
 (۴) گیاهان زراعی مقاوم در برابر جانوران تولید کرد.

۱۰۰. در حالت عادی و بدون استفاده از روش‌های مهندسی ژنتیک،
 (۱) انتقال ماده‌ی ژنتیک غیر باکتریایی به درون سلول‌های باکتری می‌تواند به وقوع بپیوندد.
 (۲) قرار داشتن ژن عامل دیستروفی عضلانی دوشن بر روی کروموزوم X قابل تعیین نیست.
 (۳) پلازمیدهای باکتری‌ها نمی‌توانند از غشای سلولی سلول‌های یوکاریوتی عبور کنند.
 (۴) کلون کردن با استفاده از سلول‌های جانوری با قابلیت تقسیم، امکان‌پذیر نیست.

۱۰۱. در هیچ‌گاه
 (۱) پلازمید - جایگاه اتصال عوامل رونویسی وجود ندارد.
 (۲) پلازمید - یک نقطه‌ی شروع همانندسازی وجود ندارد.
 (۳) HGP - توالی کل محتوای DNA ی انسانی تعیین نمی‌شود.
 (۴) HGP - نقشه‌ی جایگاه هر ژن در ژنوم انسانی تعیین نمی‌شود.

۱۰۲. چند عبارت زیر نادرست است؟

- (الف) مهندسان ژنتیک، گیاهانی مقاوم به حشره‌کش‌ها تولید کرده‌اند تا استفاده از حشره‌کش‌ها راحت‌تر شود.
- (ب) با تفنگ ژنی می‌توان ژن خارجی و یا پلازمید Ti را به هر سلول گیاهان زراعی منتقل کرد.
- (ج) در آزمایش یان ویلموت، گوسفند دالی ژنومی کاملاً مشابه با گوسفندی که تخمک از آن استخراج شده بود، داشت.
- (د) قبل از آزمایش یان ویلموت کلون کردن یک جاندار زنده‌ی کامل، تنها با سلول‌های هاپلوئید امکان‌پذیر بود.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۰۳. کروموزوم‌های کمکی در اشرشیاکلاهی که در تکثیر ژن مطلوب به روش مهندسی ژنتیک مورد استفاده قرار می‌گیرند

.....

- (۱) اکثراً مانند ماده ژنتیک اصلی این سلول، فاقد قطبیت در رشته‌ها و فاقد ژن‌های گسسته هستند.
 - (۲) بطور همزمان دارای ژن مقاومت به آنتی‌بیوتیک و ژن پیلوس بر روی خود هستند.
 - (۳) تکثیرشان به بیان ژنهایی از DNA اصلی باکتری، وابسته نیست و کاملاً مستقل است.
 - (۴) عملکرد آنتی‌بیوتیک بر روی بخشی از آن شبیه عملکرد آلوکتوز برای اپران لک است.
۱۰۴. چگونگی وراثت ژن‌های می‌تواند تأییدی بر قانون جورشدن مستقل ژن‌ها باشد.

- (۱) دیستروفی عضلانی دوشن و سیناپسین ۱
- (۲) رنگدانه‌ای شدن شبکه‌ی چشم و نشانگان زالی - ناشنوایی
- (۳) پذیرنده‌ی آنژیوتانسین ۲ و هانتینگتون
- (۴) کام شکاف دار وابسته به جنس و پروتئین ریوزومی $L1$

۱۰۵. به طور معمول در باکتری‌هایی که کروموزوم‌های کمکی دارند، به تعداد مولکول‌های DNA ، وجود دارد.

- (۱) جایگاه شروع همانندسازی
- (۲) ژن مقاومت نسبت به آنتی‌بیوتیک
- (۳) دوراهی همانندسازی
- (۴) جایگاه تشخیص آنزیم محدودکننده

۱۰۶. همه‌ی آنزیم‌های محدودکننده،

- (۱) پیوندهای هیدروژنی را تجزیه می‌کنند.
- (۲) در ژن رمزکننده‌ی خود اینترون دارند.
- (۳) در جایگاه تشخیص خود فاقد ریونوکلئوتید هستند.
- (۴) در محلی متفاوت با محل سنتز ژن خود، در سلول ساخته می‌شوند.

۱۰۷. کدام عبارت، صحیح است؟

- (۱) پلازمید Ti برای انتقال ژن به سلول‌های برگ متحرک مناسب است.
- (۲) مواد ضد انعقاد خون، از جمله پروتئین‌هایی هستند که در مهندسی ژنتیک تولید می‌شوند.
- (۳) ویروس هپاتیت B باعث التهاب کبد شده و مستقیماً توسط پرفورین نابود می‌شود.
- (۴) ژن رمزکننده‌ی پروتئین ریوزومی $L1$ فقط از مادر به فرزندان به ارث می‌رسد.

۱۰۸. اگر پلازمیدی دارای n مولکول بازآلی پورینی باشد. در این پلازمید چند پیوند فسفودی‌استر وجود خواهد داشت؟

(۱) n	(۲) $\frac{n}{2}$	(۳) $\frac{n}{4}$	(۴) $2n$

۱۰۹. چند ویژگی در مورد تمام آنزیم‌های محدودکننده صادق است؟

الف) ژن آنها توسط RNA پلی‌مراز II رونویسی می‌شود.

ب) قادر به شکست پیوند فسفودی‌استر هستند.

ج) فقط بر روی DNA اثر دارند.

د) بعد از اثر بر جایگاه شناسایی خود، انتهای چسبنده ایجاد می‌کنند.

(۱) ۱	(۲) ۲	(۳) ۳	(۴) ۴

۱۱۰. کدام گزینه نادرست است؟

(۱) مواد ضد انعقاد از پروتئین‌هایی هستند که از طریق مهندسی ژنتیک در باکتری‌ها تولید می‌شوند.

(۲) هورمون رشد انسانی را می‌توان از طریق مهندسی ژنتیک در باکتری‌ها تولید کرد.

(۳) حشرات اولین جانورانی بودند که بال داشتند.

(۴) تشکیل میکروسفرها احتمالاً اولین قدم به سمت سازماندهی سلول بوده است.

۱۱۱. کدام گزینه نادرست است؟ «در DNA دارای ژن»
- (۱) سازندهی $EcoRI$ یک محل آغاز رونویسی وجود دارد.
 - (۲) مقاومت به آنتی بیوتیک، چندین راه انداز وجود دارد.
 - (۳) سازندهی پروتئین ریپوزومی $L1$ ، ژن سازندهی آنژیوتانسین ۲ نیز وجود دارد.
 - (۴) سازندهی فاکتور انعقادی شمارهی VIII ، چندین جایگاه شروع همانندسازی وجود دارد.
۱۱۲. عامل بیماری گال در سویا، باکتریوفاژها است.
- (۱) برخلاف - نوعی ویروس است.
 - (۲) همانند - موجب پیدایش تومورهای سرطانی می شود.
 - (۳) برخلاف - درون باکتری ها می تواند پیدا شود.
 - (۴) همانند - دارای تیمین است.
۱۱۳. ژنوم درون اندامک های بیشتر و متنوع تری توزیع می شود.
- (۱) نوروسپورا کراسا (۲) پلاسمودیوم فالسی پاروم (۳) اشیشیاکلای (۴) براسیکا اولراسه
۱۱۴. در تمام سلول هایی که سه نوع RNA دارند، است.
- (۱) آنزیم های محدودکننده به توالی های خاصی از DNA متصل می شوند.
 - (۲) ساخت ریپوزوم ها درون هسته صورت می گیرد.
 - (۳) رشته های دوک تقسیم درون هسته شکل می گیرند.
 - (۴) ساخت پروتئین هایی با خاصیت آنزیمی درون سیتوسل انجام می شود.
۱۱۵. چند مورد از موارد زیر درست است؟
- (الف) پلازمیدها مولکول های حلقوی کوچک هستند که در بسیاری از باکتری ها وجود دارند.
 - (ب) پروتئین $EcoRI$ برخلاف RNA پلی مرز توانایی شکست پیوند کووالانسی را دارد.
 - (ج) در مهندسی ژنتیک می توان برای تولید گیاهان مقاوم به حشرات از باکتریوفاژها استفاده کرد.
 - (د) در هر سلول یوکاریوتی که یک نوع RNA پلی مرز وجود دارد، تقسیم دو تایی دیده می شود.
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
۱۱۶. هر جاندار تولیدکنندهی است.
- (۱) آنزیم محدودکننده، نمی تواند دارای ریپوزوم هایی با اندازه های متفاوت باشد.
 - (۲) $mRNA$ تک ژنی، نمی تواند دارای چند ژن با یک راه انداز مشترک باشد.
 - (۳) فعال کننده، نمی تواند فاقد ژنی متأثر از توالی افزایش دهنده باشد.
 - (۴) پروتئین های پیچیدهی انسانی، تراژنی بوده و دارای اپران است.
۱۱۷. کدام عبارت نادرست است؟
- (۱) تعداد کمی از باکتری ها می توانند DNA ی نوترکیب را جذب کنند و به کلون کردن ژن بپردازند.
 - (۲) همه ی آنزیم های محدودکننده، توالی های کوتاه و خاصی از DNA را شناسایی می کنند و برش می دهند.
 - (۳) بیشتر آنزیم های محدودکننده، قطعاتی از DNA ی کوتاه تک رشته ای یا انتهای چسبنده تولید می کنند.
 - (۴) کروموزوم های کمکی در بسیاری از باکتری ها وجود دارند و مستقل از کروموزوم های اصلی همانندسازی می کنند.
۱۱۸. کدام در رابطه با اولین جاندار تراژنی نادرست است؟ در این جاندار نمی تواند باشد.
- (۱) در ساخت ریپوزوم RNA پلی مرز I نقش داشته باشد.
 - (۲) در سیتوپلاسم آن $mRNA$ چند ژنی وجود داشته باشد.
 - (۳) تنظیم بیان ژن قبل از خروج از هسته رخ دهد.
 - (۴) عوامل رونویسی در تنظیم بیان ژن دخالت داشته باشند.
۱۱۹. در مهندسی ژنتیک، اگر یک باکتری $E. coli$ فاقد کروموزوم کمکی، بتواند دو مولکول DNA ی نوترکیب (DNA ی دارای ژن انسولین) از محیط جذب کند، در این صورت به طور معمول تعداد در این باکتری می تواند برابر با باشد.
- (۱) جایگاه شروع همانندسازی - ۲
 - (۲) جایگاه شروع همانندسازی - ۳
 - (۳) دوراهی همانندسازی - ۳
 - (۴) ژن مقاومت نسبت به آنتی بیوتیک تتراسایکلین - ۳

۱۲۰. به طور معمول ژن قطعاً در همه ی یک انسان سالم وجود دارد.
- (۱) پروتئین ریپوزومی $L1$ - اسپرم های
(۲) فاکتور انعقادی VIII - تخمک های
(۳) فاکتور انعقادی VIII - اسپرم های
(۴) بیماری زای تحلیل عضلانی دوشن - تخمک های
۱۲۱. اولین ژن درمانی در انسان در سلولی صورت گرفت که
(۱) برای پذیرنده ی آنژیوتانسین II دو نسخه ی ژنی داشت.
(۲) دچار نقص ژنی در ژن رمز کننده ی یک پروتئین مهم دفاعی بدن بود.
(۳) از بافت پیوندی استخراج شد که ماده ی زمینه ای آن دارای پروتئین های فیبرینوژن بود.
(۴) فاقد ژن رمز کننده برای ساخت پروتئین هموگلوبین بود.
۱۲۲. در مورد تولید گوسفند دالی، امکان ندارد
(۱) بخشی از ژنوم دالی از سلول بدون هسته به ارث رسیده باشد.
(۲) چرخه ی سلولی سلول تمایز یافته هسته دار در محیط کشت ویژه متوقف شده باشد.
(۳) تقسیم های متوالی سلول تخم و تولید بلاستوسیست در رحم مادر جانشینی صورت پذیرد.
(۴) شوک الکتریکی سبب ادغام سلول تمایز یافته ی هسته دار و سلول بدون هسته شود.
۱۲۳. چند مورد جمله ی زیر را به طور نادرستی تکمیل می کند؟
«پلازمیدها برخلاف باکتریوفاژها»
(الف) مستقل از کروموزوم اصلی باکتری، همانندسازی می کنند.
(ب) دارای جایگاه تشخیص برای آنزیم محدود کننده اند.
(ج) قابلیت ورود به هر باکتری را دارند.
(د) به عنوان وکتور برای انتقال ژن های یوکاریوتی کاربرد دارند.
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
۱۲۴. حضور هم زمان و در یک سلول طبیعی امکان ندارد.
(۱) $mRNA$ تک ژنی - $EcoRI$
(۲) آنزیم محدود کننده - افزایشنده
(۳) اپران - کروموزوم کمکی
(۴) RNA پلی مرز I - ریپوزوم ساده
۱۲۵. نوع پیوندی که با سایرین تفاوت دارد.
(۱) توسط آنزیم هلیکاز شکسته می شود
(۲) در جایگاه P ریپوزوم تشکیل می شود
(۳) توسط RNA پلی مرز شکسته می شود
(۴) توسط همه ی آنزیم های محدود کننده شکسته می شود
۱۲۶. در حالت عادی و بدون استفاده از روش های مهندسی ژنتیک،
(۱) انتقال ماده ی ژنتیک غیر باکتریایی به درون سلول های باکتری می تواند به وقوع بپیوندد.
(۲) قرار داشتن ژن عامل دیستروفی عضلانی دوشن بر روی کروموزوم X قابل تعیین نیست.
(۳) پلازمیدهای باکتری ها نمی توانند از غشای سلولی سلول های یوکاریوتی عبور کنند.
(۴) کلون کردن با استفاده از سلول های جانوری با قابلیت تقسیم، امکان پذیر نیست.
۱۲۷. در اولین جانداري که با مهندسی ژنتیک تغییر کرد،
(۱) $mRNA$ ی تک ژنی یافت نمی شود.
(۲) برخلاف اپراتور، پلازمید یافت می شود.
(۳) برای بیان ژن، نیاز به عوامل رونویسی است.
(۴) جایگاه ساخت و عمل $tRNA$ در سلول یکسان است.

۱۲۸. کدام گزینه نادرست است؟ در اسپرم طبیعی انسان
- (۱) قطعاً برای گروه خونی ژن وجود دارد.
 - (۲) قطعاً برای ژن سازندهی فاکتور هشت یک آلل وجود دارد.
 - (۳) قطعاً برای رنگ پوست چندین ژن وجود دارد.
 - (۴) می‌تواند برای پروتئین ریوزومی ژن وجود نداشته باشد.
۱۲۹. کدام گزینه درست است؟
- (۱) سلولی که اپران دارد لزوماً پلازمید نیز دارد.
 - (۲) پلازمید ممکن است حاوی ژن عامل بیماری‌زایی باشد.
 - (۳) جایگاه پایان رونویسی توسط RNA رونویسی می‌شود.
 - (۴) عامل پایان ترجمه پیوند بین پلی‌پپتید و آخرین $tRNA$ در جایگاه P را می‌شکند.
۱۳۰. نحوه‌ی به ارث رسیدن ژن‌های مربوط به و با قانون دوم مندل مغایرت دارد.
- (۱) فاکتور انعقادی VIII - پروتئین ریوزومی L_1
 - (۲) آنتی ژن I^A - سیناپسین ۱
 - (۳) پروتئین هموگلوبین - پذیرنده‌ی آنژیوتانسین ۲
 - (۴) آنزیم‌های رنگیزه‌های سیاه - رنگدانه‌ای شدن شبکیه‌ی چشم
۱۳۱. عامل مالاریا
- (۱) ویروسی است که معمولاً در برابر آن حفاظت مؤثری وجود ندارد.
 - (۲) پشه‌ای است که در آب‌های راکد تخم‌گذاری می‌کند.
 - (۳) برای ساخت پروتئین‌های خود نیازی به عوامل رونویسی ندارد.
 - (۴) در هسته‌ی خود فاقد اپران است بنابراین $mRNA$ چند ژنی ندارد.
۱۳۲. در ساختمان مولکولی که آمینواسید یافت می‌شود. (با تغییر)
- (۱) در مهندسی ژنتیک برای بریدن پلازمید جهت قرار دادن ژن در آن، استفاده می‌شود
 - (۲) آمینواسیدها را در ریوزوم به هنگام پروتئین‌سازی به هم وصل می‌کند
 - (۳) شاید اولین مولکول با توانایی خود همانندسازی بوده و قابلیت تغییر از یک نسل به نسل دیگر را داشته است
 - (۴) می‌توانست با کنترل مسیرهای متابولیسمی، ویژگی‌های میکروسفری را که در آن زندگی می‌کرد، تعیین کند
۱۳۳. کدام عبارت صحیح است؟
- (۱) پلازمید Ti برای انتقال ژن به سلول‌های برگ متحرک مناسب است.
 - (۲) موارد ضد انعقاد خون، پروتئین‌هایی هستند که در مهندسی ژنتیک تولید می‌شوند.
 - (۳) ویروس هپاتیت B باعث التهاب کبد شده و مستقیماً توسط پرفورین نابود می‌شود.
 - (۴) ژن رمزکننده پروتئین ریوزومی L_1 فقط از مادر به فرزندان به ارث می‌رسد.
۱۳۴. کدام مطلب درباره‌ی تهیه‌ی فاکتور VIII به روش مهندسی ژنتیک صحیح است؟
- (۱) راه‌انداز ژن این فاکتور در باکتری، توسط RNA پلی‌مراز پروکاریوتی رونویسی می‌شود.
 - (۲) باکتری‌ها توانایی حذف رونوشت اینترون از $mRNA$ مربوط به ژن این فاکتور را ندارند.
 - (۳) باکتری‌ها، ژن این فاکتور را به صورت گسسته و روی پلازمید Ti دریافت می‌کنند.
 - (۴) ژن این فاکتور درون باکتری، فقط مورد رونویسی قرار می‌گیرد.
۱۳۵. در گیاه لاله عباسی ممکن نیست هیچ یک از سلول‌هایی که در دخالت دارند، دارای ژنوم کامل گیاه باشند.
- (۱) استحکام ساقه
 - (۲) باز و بسته شدن روزنه‌ی هوایی
 - (۳) هدایت مستقیم شیره‌ی پرورده
 - (۴) تشکیل میانبرگ

۱۳۶. چند مورد از موارد زیر نادرست است؟

- (الف) هر آنزیمی که منجر به شکستن پیوند فسفودی استر شود، نوعی آنزیم پلی مرز است.
 (ب) هر آنزیمی که منجر به سنتز پیوند فسفودی استر شود، نوعی آنزیم پلی مرز است.
 (ج) هر آنزیمی که موجب شکستن پیوند هیدروژنی شود، در فرایند همانند سازی دخالت دارد.
 (د) در جایگاه فعال هر آنزیمی، آمینواسید به کار رفته است.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۳۷. هر پلازمید همانند هر ژن‌هایی دارد که در سلول‌های میزبان

- (۱) باکتیوفاژ - همواره بدون نیاز به عوامل رونویسی، رونویسی می‌شوند.
 (۲) ویروئید - ژن‌های مشابه آن وجود دارد.
 (۳) باکتیوفاژ - تنها با کمک دستگاه همانندسازی، تکثیر می‌شوند.
 (۴) ویروئید - آن‌ها را به کروموزوم اصلی منتقل می‌کند.

۱۳۸. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

هر سلول گیاه ادریسی که همه‌ی انواع ژنوم سیتوپلاسمی را دارد.

- (الف) در تنفس سلولی، اکسیژن مصرف کند.
 (ب) در تنفس نوری، اکسیژن مصرف کند.
 (ج) ریبوزوم‌های کوچک و ساده داشته باشد.
 (د) $NADH$ و $FADH_2$ تولید کند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۳۹. عامل اتصال دو انتهای چسبنده در

- (۱) مرحله‌ی غربال کردن می‌تواند هم شکسته و هم سنتز شود.
 (۲) مرحله‌ی کلون کردن فقط سنتز می‌شود.
 (۳) مرحله‌ی ۲ رونویسی، سنتز می‌شود.
 (۴) ادامه‌ی ترجمه در جایگاه A شکسته می‌شود.

۱۴۰. هر گامت طبیعی انسان که ژن پروتئین ریبوزومی L_1 است قطعاً

- (۱) حاوی - فاقد تاژک است.
 (۲) حاوی - در اثر سیتوکینز نامساوی ایجاد شده است.
 (۳) فاقد - دارای تاژک است.
 (۴) فاقد - در اثر سیتوکینز نامساوی ایجاد شده است.

۱۴۱. کدام نادرست است؟ «محصول ایجاد شده طی اولین دست‌ورزی ژنی،»

- (۱) برخلاف انتهای چسبنده دارای کربوهیدرات ریبوز است.
 (۲) برخلاف آنزیم رونویسی کننده‌ی ژن، دارای پیوندهایی بین قند و بازآلی است.
 (۳) همانند ساختار برگ شبدری $tRNA$ ، فاقد پیوندهای هیدروژنی است.
 (۴) همانند نوکلئیک‌اسید ناقل متیونین، دارای پیوندهایی بین قند و فسفات است.

۱۴۲. با در نظر گرفتن ژنوم باکتری‌ها و انواع جهش‌های کروموزومی زیر، چند مورد برای باکتری‌ها امکان‌پذیر است؟

(الف) مضاعف شدن (ب) واژگونی (ج) جابه‌جایی (د) حذف

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۴۳. باتوجه به فرآیندهایی که منجر به بیان ژن سیناپسین ۱ در انسان می‌شود،

(۱) آنزیم RNA پلی مرز با حرکت بر روی DNA ، نوکلئوتیدهای مکمل را در مقابل نوکلئوتیدهای هریک از رشته‌های DNA قرار می‌دهد.

- (۲) آنزیم‌های موجود در شیره هسته، با قطع پیوندهای کووالانسی و تشکیل پیوندهای جدید، در بلوغ $mRNA$ نقش ایفا می‌کنند.
 (۳) قرارگیری آنتی کدون UAC در جایگاه P ریبوزوم برای اولین بار در ابتدای مرحله ادامه ترجمه اتفاق می‌افتد.
 (۴) بدون وجود عوامل رونویسی پروتئینی، RNA پلی مرز قادر به اتصال به راه‌انداز شناسایی شده نخواهد بود.

۱۴۴. در بدن هیچ یک از نوزادان سالم متولد شده‌ی انسان، سلول زنده‌ی دیده نمی‌شود.
 (۱) بدون ژن سیناپسین ۱
 (۲) با یک نسخه ژن پروتئین ریپوزومی $L1$
 (۳) با یک جفت سانتیریول
 (۴) با ژن رمزکننده‌ی آنزیم محدودکننده

۱۴۵. کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) آنزیم محدودکننده همانند DNA پلی‌مراز توانایی شکستن پیوند فسفودی‌استر را دارد.
 (۲) در مرحله‌ی کلون کردن ژن، DNA ی نو ترکیب بدون دخالت آنزیم محدودکننده تولید می‌شود.
 (۳) برای تولید هر نوع آنزیم مورد نیاز برای تولید DNA ی نو ترکیب، ابتدا باید $mRNA$ ساخته شود.
 (۴) آنزیم لیگاز با برقراری پیوندهای فسفودی‌استر و هیدروژنی، ژن خارجی را به پلازمید متصل می‌کند.

۱۴۶. در آزمایش یان ویلموت، سلول پستانی سلول تخمک

- (۱) همانند، دارای ژنی است که محصول نهایی آن توسط ربین رسوب می‌کند.
 (۲) برخلاف، فاقد ژنوم سیتوپلاسمی است.
 (۳) همانند، دارای ژنوم کامل سلول گوسفند است.
 (۴) برخلاف، به صورت مستقل قادر به تقسیم میتوز نیست.

۱۴۷. در مهندسی ژنتیک، وکتورها می‌توانند

- (۱) همه - مستقل از کروموزوم (های) اصلی سلول میزبان، همانند سازی کنند.
 (۲) همه - وارد سلول‌های پروکاریوتی شده و ژن مورد نظر را در آن‌ها کلون کنند.
 (۳) بعضی از - از آنزیم هلیکاز و DNA پلی‌مراز میزبان برای تکثیر استفاده کنند.
 (۴) بعضی از - دارای ساختار نوکلئیک اسیدی باشد و برای ورود به سلول میزبان از غشای پلاسمایی عبور کنند.

۱۴۸. آنزیمی که در مرحله‌ی کلون شدن ژن استفاده می‌شود، برخلاف

- (۱) آنزیمی که در مرحله‌ی غربال کردن ژن استفاده می‌شود، می‌تواند پیوند هیدروژنی را قطع کند.
 (۲) آنزیمی که در مرحله‌ی استخراج ژن استفاده می‌شود، می‌تواند پیوند فسفودی‌استر را قطع کند.
 (۳) فراوان‌ترین مولکول غشای پلاسمایی، دارای یک سر آب دوست و دم آب‌گریز است.
 (۴) RNA ی موجود در ریپوزوم میتوکندری، دارای پیوند پپتیدی میان مونومرهای خود است.

۱۴۹. کدام موارد عبارت زیر را به‌درستی تکمیل می‌کنند؟

«در مهندسی ژنتیک، همه وکتورها

- (الف) دارای یک جایگاه تشخیص آنزیم برای هر آنزیم محدودکننده هستند.
 (ب) می‌توانند از آنزیم DNA پلی‌مراز و هلیکاز میزبان استفاده نمایند.
 (ج) می‌توانند با استفاده از یک تفنگ ژنی مستقیماً به سلول میزبان وارد شوند.
 (د) با همانندسازی مستقل از کروموزوم (های) اصلی میزبان سبب تکثیر ژن بیگانه می‌شوند.
 (۱) الف و د (۲) الف و ب (۳) ب و د (۴) ب و ج

۱۵۰. کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟ (با تغییر)

«در مهندسی ژنتیک، همه»

- (۱) پلازمیدها، دارای یک جایگاه تشخیص برای نوعی آنزیم محدودکننده می‌باشند.
 (۲) باکتریوفاژها، دارای جایگاهی جهت آغاز فعالیت آنزیم DNA پلی‌مراز هستند.
 (۳) جانداران تراژنی، الزاماً در پی ورود وکتور به سلول‌های آن‌ها، ایجاد نمی‌گردند.
 (۴) آنزیم‌های محدودکننده در طبیعت، در پی فعالیت ابران‌ها تولید می‌شوند.

۱۵۱. کدام گزینه‌ی زیر نادرست است؟

- (۱) اولین آنزیم تولید شده به روش مهندسی ژنتیک، فاقد پیوند پپتیدی است.
 (۲) در آزمایش کوهن و بایر، RNA ریپوزومی قورباغه وارد سلول باکتری شد.
 (۳) برای استخراج ژن نمی‌توان از آندودرمین ریشه‌ی گیاه لوبیا استفاده کرد.
 (۴) اولین محصول تولید شده به روش مهندسی ژنتیک، فاقد کدون آغاز بود.

۱۵۲. کدام گزینه در مورد کاربردهای مهندسی ژنتیک نادرست است؟

- ۱) در پزشکی، در اولین تلاش‌ها برای ژن درمانی، سلول‌های تغییر یافته بلافاصله شروع به ساختن آنزیم کردند.
- ۲) در کشاورزی، تولید سویه‌های گیاهی مقاوم به حشرات، سبب کاهش فرسایش خاک‌های سطحی شده است.
- ۳) در پزشکی، واکسن‌هایی ساخته شده‌اند که می‌توانند دو نوع اسیدنوکلئیک داشته باشند.
- ۴) در دامداری، می‌توان برخی از ژن‌های گاو را به کمک باکتری‌ها بیان نمود.

۱۵۳. سلول حاوی آنزیم مورد نیاز برای اولین مرحله از مراحل اساسی آزمایش‌های مهندسی ژنتیک، دارد.

- ۱) برای سنتز نوکلئیک اسیدهای خود یک نوع آنزیم
- ۲) فقط نوکلئیک اسیدهای حلقوی
- ۳) به تعداد DNA های خود، جایگاه شروع رونویسی
- ۴) کم‌تر از تعداد ژن‌های خود، راه‌انداز

۱۵۴. بعضی از پلازمیدهای استفاده شده در مهندسی ژنتیک
.....

- ۱) به وسیله تفنگ ژنی به سلول میزبان شلیک می‌شوند.
- ۲) از آنزیم‌های همانندسازی کننده میزبان استفاده می‌کنند.
- ۳) بیش از یک جایگاه تشخیص برای آنزیم محدودکننده دارند.
- ۴) DNA های حلقوی هستند که در بعضی باکتری‌ها یافت می‌شوند.

۱۵۵. کدام گزینه در مورد کاربردهای مهندسی ژنتیک نادرست است؟

- ۱) در اولین تجربه‌ی ژن درمانی، سلول‌های دست‌ورزی شده، بلافاصله پس از ورود به بدن بیمار، آنزیم ساختند.
- ۲) در کشاورزی، با انتقال ژن‌هایی به گیاهان، سویه‌هایی مقاوم در برابر برخی حشره‌کش‌ها تولید کردند.
- ۳) در پزشکی، واکسن‌هایی ساخته شده‌اند که می‌توانند دو نوع نوکلئیک اسید داشته باشند.
- ۴) در دامداری، می‌توان برخی از ژن‌های گاو را به کمک باکتری‌ها بیان نمود.

۱۵۶. آنزیم محدودکننده محصول نخستین ژن درمان شده در انسان
.....

- ۱) همانند - توسط ریبوزوم شبکه آندوپلاسمی زیر ساخته می‌شود.
- ۲) برخلاف - دارای جایگاهی خاص برای پیش ماده است.
- ۳) همانند - فقط در خارج از سلول تولیدکننده خود فعالیت می‌کند.
- ۴) برخلاف - حداقل در یکی از مراحل اساسی مهندسی ژنتیک نقش دارند.

۱۵۷. طی قطعاً
.....

- ۱) بالغ شدن RNA ی اولیه - پیوند فسفودی‌استر شکسته می‌شود.
- ۲) عمل آنزیم محدودکننده - پیوند هیدروژنی شکسته می‌شود.
- ۳) شبیه‌سازی دالی - به محیط کشت سترون نیاز است.
- ۴) بیان ژن‌های یوکاریوتی - به فعال‌کننده نیاز است.

۱۵۸. در جانورانی که ژنوم هسته‌ای نرها و ماده‌ها تفاوتی ندارد.

- ۱) بیش‌ترین میزان چین‌خوردگی بخش خاکستری مخ را دارد،
- ۲) یک قلب پشته‌ی و کیسه‌های متعدد در اطراف معده‌ی خود دارد،
- ۳) شش‌های آن با ۹ کیسه‌ی هوادار ارتباط دارند،
- ۴) طبق مطالعات مک آرتور، الگوهای تغذیه‌ای در آن‌ها منجر به کاهش رقابت گردید،

۱۵۹. برای ساخت
.....

- ۱) مهارکننده در اولین جاندار تراژنی، تنها به وجود یک نوع RNA نیاز است.
- ۲) اپران لک در جاندار مورد مطالعه ژاکوب و مونو، حضور دو نوع آنزیم الزامی است.
- ۳) DNA ی نوترکیب در مهندسی ژنتیک، دو نوع آنزیم با توانایی شکست پیوند هیدروژنی نیاز است.
- ۴) عامل تنظیم‌کننده اپران لک در جاندار مورد مطالعه ژاکوب و مونو، به عملکرد فعال‌کننده نیاز است.

۱۶۰. کدام مطلب نادرست است؟ «پلازمید باکتريوفاژ»
- (۱) همانند - می‌تواند در مهندسی ژنتیک به عنوان وکتور استفاده شود.
 - (۲) برخلاف - می‌تواند حاوی ژن مقاومت نسبت به آنتی‌بیوتیک باشد.
 - (۳) همانند - می‌تواند به عنوان پیش‌ماده‌ی آنزیم محدودکننده قرار بگیرد.
 - (۴) برخلاف - می‌تواند با شلیک مستقیم به سلول وارد شود.
۱۶۱. باتوجه به ژن‌های موجود در کروموزوم X انسان،
- (۱) ژن پروتئین ریوزومی $L1$ و ژن هموفیلی توسط یک نوع RNA پلی‌مراز رونویسی می‌شوند.
 - (۲) ژن حاوی اطلاعات برای ساخت سیناپسین ۱، در هر هسته‌ی سلول هسته‌دار مرد دارای یک نسخه است.
 - (۳) بیماری سیستمیک فیبروز همانند دیستروفی عضلانی دوشن از پدر به پسر به ارث نمی‌رسد.
 - (۴) عامل ده درصد ناهنجاری‌های ژنتیک انسان بر روی آن قرار دارد.
۱۶۲. هر پروتئینی که در باکتری، پیوند فسفو دی‌استر را می‌شکند
- (۱) می‌تواند بعد از شکستن DNA ، انتهای چسبنده ایجاد کند.
 - (۲) توسط آنزیم‌های محدودکننده می‌تواند به مونومرهای خود تبدیل شود.
 - (۳) می‌تواند در سیتوسل بین دئوکسی‌ریبونوکلیئوتیدها پیوند کووالانسی برقرار کند.
 - (۴) واکنش دهنده زیستی محسوب می‌شود که مونومرهای آن توسط $rRNA$ به یکدیگر متصل شده‌اند.
۱۶۳. کدام مطلب صحیح است؟
- (۱) آنزیم‌های محدودکننده می‌توانند توالی‌های بلند و خاصی از DNA را شناسایی کنند و برش دهند.
 - (۲) در ساختارهای پرمماند سلول تخم دوزیست، محصول فعالیت آنزیم‌ها، یک مولکول RNA می‌باشد.
 - (۳) همه‌ی عوامل رونویسی به مولکول‌هایی متصل می‌شوند که حاوی نوعی قند پنتوز هستند.
 - (۴) در آزمایش یان‌ویلموت، همانند الحاق پروتوپلاست‌ها از شوک الکتریکی برای ادغام دو سلول استفاده می‌شود.
۱۶۴. برای ساخت کدام مورد زیر از جاندار تراژنی استفاده نشد؟
- (۱) هورمونی که دامداران امروزی از آن برای تولید شیر بیشتر استفاده می‌کنند.
 - (۲) هورمونی که به دنبال افزایش قند خون وارد خون انسان می‌شود.
 - (۳) پروتئین‌هایی که مانع از تبدیل فیبرینوژن به فیبرین می‌شوند.
 - (۴) پلازمید القاکننده‌ی ایجاد تومور که بتواند ژن‌های خود را به گیاه انتقال دهد.
۱۶۵. در اولین دست‌ورزی ژنی،
- (۱) جاندار دریافت‌کننده‌ی ژن خارجی، دارای لقاح خارجی بود.
 - (۲) محصولی تولید شد که به پروتئین ریوزومی ترجمه شد.
 - (۳) از جانداري ژن گرفته شد که فاقد DNA ی حلقوی بود.
 - (۴) بیان ژن خارجی بدون دخالت عوامل رونویسی انجام شد.
۱۶۶. در آزمایش کوهن و بایر، جاندار دریافت‌کننده ژن جاندار دهنده ژن،
- (۱) همانند - دارای تنظیم بیان ژنی فقط در سطح شروع رونویسی است.
 - (۲) همانند - در پاسخ به محرک‌های محیطی بعضی ژن‌های خود را خاموش یا روشن می‌کند.
 - (۳) برخلاف - نمی‌تواند دارای بیش از یک توالی تنظیمی برای بیان ژن‌های خود باشد.
 - (۴) برخلاف - نمی‌تواند دارای چند ژن مجاور هم با یک راه‌انداز باشد.
۱۶۷. پلازمیدهای برخلاف
- (۱) باکتری $E. coli$ - آنزیم‌های محدودکننده آن، درون هسته یافت می‌شوند.
 - (۲) $DNA - Ti$ کلروپلاست، یک نقطه شروع همانندسازی دارند.
 - (۳) باکتری مولد نوعی بیماری در انسان - RNA پلی‌مرازهای باکتری، پیوند پپتیدی ندارند.
 - (۴) $DNA - EcoRI$ لیگاز، پیوند فسفو دی‌استر را می‌شکند.

۱۶۸. برای جدا کردن کدام دو مولکول زیر می توان از الکتروفورز استفاده کرد؟

- (۱) *EcoRI* و ژن انسولین
(۲) *DNA* نوترکیب حاوی ژن انسولین و *DNA* لیگاز
(۳) *DNA* لیگاز و *RNA* پلی مرز *II*
(۴) پلازمید *Ti* و *DNA* لیگاز

۱۶۹. چند مورد درست است؟

- مهندسان ژنتیک برای تغییر گیاهان می توانند به روش های مختلف عمل کنند.
- تکنولوژی ژن توانایی های زیادی برای مقابله علیه بیماری ها دارد.
- ممکن نیست در روش ژن درمانی فرد تراژنی شود.
- *HGP* یکی از مهم ترین شواهدی است که کارایی مهندسی ژنتیک را تایید می کند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۷۰. هر سلول بر روی کروموزوم *X* خود

- (۱) هسته دار بدن انسان - دارای ژن آنژیوتانسین ۲ می باشد.
(۲) حاصل از تقسیم لنفوسیت *B* - دارای پروتئین پذیرنده سیناپسین ۱ است.
(۳) مولد سلول های خونی در انسان - دارای ژن رنگدانه ای شدن شبکیه ی چشم است.
(۴) حاصل از تقسیم سلول های مغز استخوان در انسان - دارای ژن تحلیل عضلانی دوشن است.

۱۷۱. کدام یک از جملات زیر درست می باشد؟

- (۱) دانشمندان به کمک تکنولوژی ژن، علف کش هایی تولید کردند که به گیاهان زارعی آسیب نمی زنند.
(۲) مهندسان ژنتیک برای جلوگیری از فرسایش خاک در کشاورزی، برنج هایی با میزان بالای آهن تولید کردند.
(۳) مهندسان ژنتیک به منظور درمان بیماران مبتلا به هیپاتیت *B*، واکسن ضد این بیماری را ساخته اند.
(۴) دانشمندان به منظور آلوده نشدن محیط زیست، گیاهانی زارعی به روش انتقال ژن تولید کرده اند که به حشرات مقاوم هستند.

۱۷۲. چند مورد از موارد زیر با کلمه ی «بسیاری» به درستی تکمیل می شود؟

- (الف) از بیماری های ویروسی، مانند آبله و فلج اطفال با داروهای موجود درمان نمی شوند.
(ب) پلازمید *Ti* از گیاهان زارعی مثل گوجه فرنگی، توتون و سویا را آلوده می کند.
(ج) از دامداران روش های مهندسی ژنتیک را برای اصلاح یا تغییر دام ها به کار می برند.
(د) پلازمیدها، مولکول های *DNA* حلقوی کوچکی هستند که در از باکتری ها وجود دارند.

(۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۱ (۴) ۴

۱۷۳. کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) در آزمایش یان ویلموت، جنین در آزمایشگاه ایجاد و تقسیم و سپس به درون رحم مادر جانشینی وارد شد.
(۲) محققان برای وارد کردن یک ژن خارجی به درون سلول گیاهی، در مواردی از پلازمید باکتری ها استفاده می کنند.
(۳) زمانی که یک ژن سالم انسان را به سلول های مغز استخوان بیماری منتقل کنیم، در واقع یک جاندار تراژنی ایجاد کرده ایم.
(۴) دامداران در گذشته برای اصلاح دام های خود، به جای استفاده از فرآورده های ژنی، از زاده گیری انتخابی استفاده می کردند.

۱۷۴. در ساختار پیوند شرکت ندارد.

- (۱) توالی مورد شناسایی *EcoRI* - غیر کووالانسی
(۲) فاکتور انعقادی شماره ۸ - پپتیدی
(۳) ویروس هرپس - غیر کووالانسی
(۴) عوامل رونویسی ژن انسولین - فسفودی استر

۱۷۵. چند جمله از جملات زیر نادرست است؟ (با تغییر)

- (الف) آنزیم *DNA* لیگاز مانند هر نوع آنزیم پلی مرز، پیوند کووالانسی ایجاد می کند.
(ب) آنزیم *EcoRI* مانند هر نوع آنزیم پلی مرز، پیوند فسفودی استر را می شکند.
(ج) آنزیم *RNA* پلی مرز مانند *DNA* لیگاز، پیوند هیدروژنی را می شکند.
(د) پیش ماده آنزیم *DNA* لیگاز و انواع پلی مرزها و محدود کننده ها، مولکول *DNA* است.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱. گزینه ۳ استانی کوهن و هربرت بایر ژن $rRNA$ را از DNA نوعی قورباغی آفریقایی را استخراج کردند و آن را وارد باکتری $E. coli$ کردند.

۲. گزینه ۲ از آنجایی که در آزمایش کوهن و بایر، ژن های $rRNA$ باکتری را از آن خارج نکردند، باکتری، $rRNA$ خودش را هم می ساخت.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): سلول های قورباغه به هنگام تقسیم میتوز، ۲ جفت سانتیریول دارند.

گزینه ی (۳): محصول تولید شده $rRNA$ قورباغه است. هر چند باکتری در حالت عادی قادر به تولید $rRNA$ است ولی توجه کنیم که $rRNA$ باکتریایی با $rRNA$ قورباغه متفاوت است.

گزینه ی (۴): طبق متن کتاب درسی نخستین باری بود که در ژن های جاندار دست ورزی صورت می گرفت. دقت کنید که این باکتری نخستین باکتری نبود که ماده ژنتیک اش تغییر پیدا کرد چرا که جهش ها قبلاً نیز رخ می دادند ولی این باکتری برای نخستین بار توسط روش های مهندسی ژنتیک تغییر پیدا کرد.

۳. گزینه ۱ موارد (الف) و (د) می توانند عبارت را به درستی تکمیل کنند. ژن وارد شده به $E. coli$ ، در نخستین تجربه مهندسی ژنتیک، رمز کننده ی نوعی $rRNA$ بوده است، بنابراین محصول آن نوعی $rRNA$ است.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - جایگاه اتصال آمینواسید در مولکول $tRNA$ قرار دارد نه $rRNA$!

مورد ب) نادرست - $rRNA$ فاقد آمینواسید و در نتیجه فاقد پیوند پپتیدی است.

مورد ج) نادرست - کدون آغاز ترجمه مختص $mRNA$ است نه $rRNA$!

مورد د) درست - $rRNA$ ها می توانند در ساختار خود یوراسیل داشته باشند، نظیر رونوشت اینترون ها (بخش هایی از $mRNA$ های یوکاریوتی که قبل از ترجمه حذف می شوند) و $rRNA$!

مورد ه) نادرست - جایگاه تشخیص برای آنزیم محدود کننده در مولکول DNA وجود دارد نه $rRNA$!

۴. گزینه ۴ کوهن و بایر، در آزمایش خود، ژن رمز کننده ی $rRNA$ یوکاریوتی را از نوعی قورباغی آفریقایی خارج کرده و سپس به نوعی پروکاریوت (اشریشیاکلای) منتقل کردند. ژن خارج شده از یوکاریوت دارای اگزون و اینترون است که پس از رونویسی توسط RNA پلی مرز باکتری ها، دارای رونوشت اگزون می شود.

۵. گزینه ۱ کروموزوم های کمی (پلازمیدها)، مولکول های DNA حلقوی هستند و در برخی باکتری ها یافت می شوند. همه ی پلازمیدها توسط آنزیم های $EcoRI$ بریده نمی شوند. (رد گزینه ی ۲) همانند سازی پلازمیدها مستقل از کروموزوم اصلی است. (رد

گزینه ی ۳) پلازمیدها می توانند حامل ژن هایی باشند که روی کروموزوم اصلی یافت نمی شوند. (رد گزینه ی ۴)

۶. گزینه ۱ در حین مراحل مهندسی ژنتیک پس از آن که DNA ی نوترکیب ساخته شد، آن را در مجاورت باکتری ها قرار می دهند تا باکتری ها آن را جذب کنند. البته همه ی باکتری ها موفق به جذب DNA ی نوترکیب نمی شوند، اما تعداد کمی از آن ها DNA ی نوترکیب را جذب می کنند و از روی آن نسخه های متعددی می سازند (به عبارتی دیگر آن را کلون می کنند).

۷. گزینه ۳

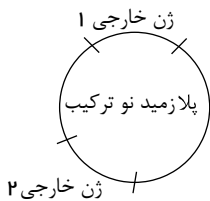
به شکل زیر دقت کنید؛ برای تشکیل این پلازمید نوترکیب، باید پلازمید در دو محل جداگانه (در دو جایگاه عمل آنزیم محدود کننده) بریده شود. در هر محل، دو پیوند فسفودی استر شکسته می شود؛ بنابراین در مجموع ۴ پیوند فسفودی استر شکسته می شود. اما هنگام اتصال هر ژن خارجی به پلازمید، دو پیوند فسفودی استر در هر طرف ژن خارجی برقرار می شود؛ پس برای اتصال هر ژن خارجی به پلازمید، در مجموع ۴ پیوند فسفودی استر تشکیل می شود و برای اتصال دو ژن خارجی به پلازمید، ۸ پیوند فسفودی استر برقرار می شود. بنابراین در مجموع برای ساخته شدن پلازمید نوترکیب دارای ژن خارجی در دو محل جداگانه، ۱۲ پیوند فسفودی استر تخریب و تشکیل شده است.

۸. گزینه ۴ پلازمیدها فاقد ژن های کروموزوم اصلی هستند.

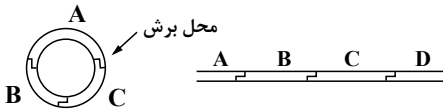
باکتریوفاژها و پلازمیدها DNA دارند و قند آن از نوع دئوکسی ریبوز است (رد گزینه ی ۴). پلازمید به غشای سلول متصل نیست. (رد گزینه ی ۲). همه ی پلازمیدها ژن مقاومت به آنتی بیوتیک ندارند. (رد گزینه ی ۱)

۹. گزینه ۴ بسیاری از آنزیم های محدود کننده انتهای چسبنده ایجاد می کنند که یک قطعه DNA تک رشته ای است.

تعداد کمی از باکتری ها پلازمید دارند. باکتریوفاژها، ویروس هستند و ویروس ها چون سلول نیستند، با آنتی بیوتیک از بین نمی روند. برخی از باکتری ها، DNA نوترکیب را جذب می کنند نه همه ی آن ها!

۱۰. گزینه ۳ آنزیم‌های محدودکننده در محل برش، حداکثر دو انتهای چسبنده ایجاد می‌کنند. بنابراین در ۶ محل برش ۱۲ انتهای چسبنده ایجاد می‌شود. از برش *DNA* حلقوی ۳ مولکول *DNA* و از برش یک مولکول *DNA* خطی ۴ مولکول *DNA* حاصل می‌شود. یعنی در مجموع ۷ مولکول *DNA* ایجاد می‌شود.

۱۱. گزینه ۳ برای کلون کردن ژن، آنزیم هلیکاز و *DNA* پلی‌مراز مورد نیاز است و برای غربال کردن سلول‌های دارای پلازمید نوترکیب بایستی ژن مقاومت به آنتی‌بیوتیک رونویسی شده و پروتئین مقاومت به آنتی‌بیوتیک مربوطه ساخته شود.

۱۲. گزینه ۲ با توجه به شکل، قطعات حاصل ۵ اندازه مختلف هستند که در *DNA* خطی از چهار محل برش داده شده‌اند. در ژل، نواری که سبک‌تر است به قطب مثبت نزدیک‌تر و نوار سنگین‌تر به قطب منفی نزدیک‌تر خواهد بود.

۱۳. گزینه ۲ همه‌ی باکتری‌ها پلازمید ندارند. ژن مقاومت باکتری نسبت به آنتی‌بیوتیک، روی پلازمید قرار دارد. پلازمید یک مولکول *DNA* حلقوی است که برای همانندسازی توسط *DNA* پلی‌مراز، جایگاه آغاز همانندسازی دارد. پلازمید پس از دست‌ورزی و دریافت ژن خارجی به درون باکتری منتقل می‌شود. ژن مقاوم به آنتی‌بیوتیک به وسیله‌ی *RNA* پلی‌مراز پروکاریوتی رونویسی شده و *mRNA* حاصل درون باکتری ترجمه می‌شود.

۱۴. گزینه ۳ اگر توالی $GAATAC$ برش داده شود، دو انتهای چسبنده مشابه یکدیگر نخواهند شد. وکتورهای گیاهی توسط *RNA* پلی‌مرازهای یوکاریوتی رونویسی می‌شوند. (رد گزینه‌ی ۱) همه‌ی باکتری‌ها پلازمید ندارند (رد گزینه‌ی ۲) و توالی نوکلئوتیدی $GAATTC$ جایگاه تشخیص آنزیم *EcoRI* است. (رد گزینه‌ی ۴)

۱۵. گزینه ۴ آنزیم *EcoRI* فقط در باکتری *E. coli* یافت می‌شود. این آنزیم مانند سایر آنزیم‌های محدودکننده پیوند فسفودی‌استر را می‌شکند و فقط بر روی *DNA* اثر می‌گذارد. آنزیم محدودکننده‌ی *EcoRI* باعث ایجاد انتهای چسبنده می‌شود.

۱۶. گزینه ۴ الکتروفورز تکنیکی است که برای جدا کردن مولکول‌هایی از یک جنس مثلاً با این روش می‌توان پروتئین‌ها را از یکدیگر و قطعات *DNA* را از یکدیگر جدا کرد. چون *EcoRI* پروتئین است، لذا قطعه‌ی *C* نیز باید یک نوع پروتئین (مثل *DNA* لیگاز) باشد.

۱۷. گزینه ۱ آنزیم‌های محدودکننده توالی‌های خاصی را می‌شناسند که مکمل و معکوس همدیگر هستند، لذا توالی مورد شناسایی آنزیم فوق به صورت زیر است:

A C C G G T
T G G C C A

۱۸. گزینه ۳ توالی انتهای چسبنده ایجاد شده توسط *EcoRI* به صورت *AATT* است، به این ترتیب دارای ۴ نوکلئوتید از دو نوع *A* و *T* می‌باشد. آدنین نوعی پورین است و تیمین نوعی پیریمیدین است.

۱۹. گزینه ۳ همه‌ی آنزیم‌های محدودکننده بر روی *DNA* جایگاه‌های تشخیص دارند و قطعات کوتاهی از *DNA* را شناسایی کرده و برش می‌دهند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): بیشتر آنزیم‌های محدودکننده، انتهای چسبنده ایجاد می‌کنند، نه همه‌ی آن‌ها!

گزینه‌ی (۲): تمام آنزیم‌های محدودکننده ۸ پیوند هیدروژنی را تجزیه نمی‌کنند. *EcoRI* مثالی از آنزیم‌های محدودکننده است که ۸ پیوند هیدروژنی را می‌شکند.

گزینه‌ی (۴): *EcoRI* پیوند بین نوکلئوتیدهای *A* دار و *G* دار را می‌شکند، همه‌ی آنزیم‌های محدودکننده الزاماً پیوند بین *A* و *G* را نمی‌شکنند.

۲۰. گزینه ۱ با توجه به صورت سوال چون این جایگاه‌ها در فواصل مساوی هم قرار گرفته‌اند، لذا اندازه‌ی قطعات حاصل باید یکسان باشد و در الکتروفورز فقط یک نوار حاصل می‌شود.

۲۱. گزینه ۱ برای غربال کردن باید از آنتی‌بیوتیکی استفاده کرد که ژن مقاومت به آن بر روی *DNA* نوترکیب وجود دارد. چون بعضی از باکتری‌ها (*DNA* نوترکیب را که دارای *DNA* خارجی است) جذب کرده‌اند و برخی دیگر از آن باکتری‌های این *DNA* را جذب نکرده‌اند. به این ترتیب آنتی‌بیوتیکی باید استفاده شود که سلول جذب کرده و جذب نکرده را از هم جدا کند.

۲۲. گزینه ۳ مولکول‌های *DNA* همگی بار منفی دارند و وقتی درون چاهک‌های ژل الکتروفورز (در نزدیکی قطب منفی) ریخته می‌شوند (رد گزینه‌ی ۴)، در اثر برقراری میدان الکتریکی به سمت قطب مثبت حرکت کرده و از درون منافذ ریز و فراوان ژل عبور می‌کنند (رد گزینه‌ی ۱). روش الکتروفورز علاوه بر جداسازی نوکلئیک‌اسیدها، پروتئین‌ها را نیز بر اساس اندازه از هم جدا می‌کند (رد گزینه‌ی ۲).

۲۳. گزینه ۴

جایگاه تشخیص ویژه ی آنزیم *EcoRI* به صورت ۱۲ نوکلئوتید مقابل است:

و بنابراین ۱۰ پیوند فسفودی استر و ۱۴ پیوند هیدروژنی دارد که آنزیم *EcoRI* باعث قطع دو پیوند فسفودی استر به طور مستقیم و هشت پیوند هیدروژنی به طور غیرمستقیم می شود (جمعاً ۱۰ پیوند شیمیایی شکسته می شود) و دو انتهای چسبنده به صورت *AATT* پدید می آید ولی نوکلئوتیدهای *G* دار و *C* دار با پیوند هیدروژنی به هم متصل می ماند، بنابراین ۶ پیوند هیدروژنی باقی خواهند ماند.

۲۴. گزینه ۳ هرچه تعداد پیوندهای فسفودی استر بیش تر باشد، اندازه مولکول بزرگ تر و میزان حرکت آن کم تر خواهد بود.

۲۵. گزینه ۴ انتهای چسبنده یک بخش تک رشته ای دارد که فاقد پیوند هیدروژنی است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): مثلاً اگر جایگاه تشخیص یک آنزیم محدود کننده *CGAATTCG* باشد و این آنزیم محدود کننده نیز بین *A* و *G* را برش بزند، انتهای چسبنده ی حاصل دارای توالی *AATT* خواهد بود که مشابه آنزیم *ECORI* می باشد. پس ممکن است که انتهای چسبنده مربوط به دو آنزیم محدود کننده ی متفاوت، مشابه هم باشند.

گزینه ی (۲): تعداد نوکلئوتیدهای یک انتهای چسبنده همواره از تعداد نوکلئوتیدهای جایگاه تشخیص آن آنزیم محدود کننده کم تر است.

گزینه ی (۳): جایگاه تشخیص آنزیم محدود کننده قسمتی از *DNA* است که می تواند درون ژن قرار داشته باشد و توسط *RNA* پلی مرز مورد رونویسی شود.

۲۶. گزینه ۲ با توجه انتهای چسبنده ی موجود بر روی دو مولکول، می توان گفت که آنزیم مورد استفاده *EcoRI* بوده است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): دو حالت امکان دارد. ممکن است یکی ژن خارجی و دیگری وکتور برش داده شده باشد و حالت دیگر این که قطعه ی کوچک تر، از همان *DNA* حلقوی بریده و خارج شده باشد!

گزینه ی (۳): شکل فقط نشان دهنده ی این است که مرحله ی اول (بریدن *DNA*) انجام شده است.

گزینه ی (۴): اگر این دو مولکول به هم متصل شوند، *DNA* ی حاصل، دارای دو جایگاه تشخیص خواهد شد.

۲۷. گزینه ۴ در همه ی پلازمیدها، ژن هایی متفاوت نسبت به کروموزوم اصلی وجود دارد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): وکتورها می توانند پلازمید یا باکتریوفاژ باشند که در این حالت ژن های آن ها توسط *RNA* پلیمرز پروکاریوتی رونویسی می شوند. از طرفی مثلاً در تهیه ی واکسن به روش مهندسی ژنتیک *DNA* ویروس آبله گاو می تواند به عنوان وکتور مورد استفاده قرار گیرد که در این حالت ژن های آن توسط *RNA* پلیمرز *II* انسان رونویسی می شود.

گزینه ی (۲): اغلب آنزیم های محدود کننده انتهای چسبنده ایجاد می کنند، نه همه ی آنها!

گزینه ی (۳): همه ی کروموزوم های کمکی توسط *EcoRI* بریده نمی شوند، فقط آنهایی بریده می شوند که دارای جایگاه تشخیص این آنزیم باشند.

۲۸. گزینه ۳ کریستا در سلول های یوکاریوتی (و در میتوکندری ها) وجود دارد، در حالی که آنزیم محدود کننده در باکتری ها وجود دارد و باکتری ها فاقد میتوکندری و کریستا هستند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): پیوند هیدروژنی هیدرولیز نمی شود.

گزینه ی (۲): *EcoRI*، پیوند فسفودی استر بین *A* و *G* در هر رشته را می شکند، نه پیوند دو رشته ی مقابل را!

گزینه ی (۴): آنزیم *EcoRI* همیشه انتهای چسبنده ایجاد می کند.

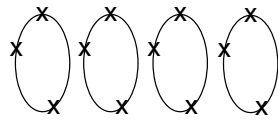
۲۹. گزینه ۱ از آن جایی که پروتئین ها در روش الکتروفورز بر اساس اندازه از هم جدا می شوند و چون در این روش جهت میدان الکتریکی از قطب منفی به سمت قطب مثبت است، وجود پروتئین هایی با نوع بارهای مختلف در روند جداسازی آن ها اختلال ایجاد می کند. (اگرچه الکتروفورز با روش های متفاوتی صورت می گیرد ولی تست طراحی شده فقط در ارتباط با الکتروفورز مطرح شده در کتاب درسی است.)

۳۰. گزینه ۲ در صورت وجود جایگاه تشخیص آنزیم درون ژن مقاومت به تتراسایکلین، طی برش DNA ، توالی این ژن تخریب شده و در نتیجه پروتئین ایجاد کننده مقاومت در برابر تتراسایکلین در باکتری‌های دریافت کننده DNA نوترکیب تولید نخواهد شد، بنابراین نمی‌توان از تتراسایکلین در مرحله‌ی غربال کردن استفاده کرد.

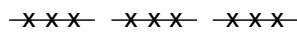
۳۱. گزینه ۲ در مرحله‌ی برش دادن، آنزیم محدود کننده پیوند فسفودی‌استر (نوعی پیوند کوالان) را می‌شکند. در مرحله‌ی کلون کردن ژن، هلیکاز پیوندهای هیدروژنی را می‌شکند و DNA پلی‌مراز هنگام ویرایش، پیوند فسفودی‌استر را می‌شکند. در مرحله‌ی غربال کردن از ژن مقاومت به آنتی‌بیوتیک استفاده می‌شود. اولین قدم برای استفاده از این ژن، رونویسی آن است طی رونویسی، آنزیم RNA پلی‌مراز باعث برقراری پیوندهای فسفودی‌استر می‌شود.

۳۲. گزینه ۲ آنزیم محدود کننده در همه‌ی DNA های خطی و حلقوی، به ازای هر جایگاه تشخیص آنزیم، دو پیوند فسفودی‌استر را شکسته و دو انتهای چسبنده‌ی تک رشته‌ای ایجاد می‌کند.

۳۳. گزینه ۳

هر مولکول حلقوی از ۳ محل برش داده شده است

چون تعداد قطعات حاصل از ۴ مولکول DNA حلقوی، برابر با تعداد قطعات حاصل از سه مولکول DNA خطی است، بنابراین مولکول‌های حلقوی و خطی هر کدام جمعاً به ۲ مولکول خطی به ۴ قطعه تبدیل شده‌اند. به تصویر مقابل توجه کنید:

۳۴. گزینه ۳ فقط مورد (د) درست است.

در تولید DNA نوترکیب به دو آنزیم «محدود کننده» و «لیگاز» نیازمندیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(الف) اتصال ژن خارجی به وکتور پلازمیدی ابتدا با تولید پیوند هیدروژنی میان انتهای چسبنده و سپس تولید پیوند فسفودی‌استر به کمک آنزیم لیگاز صورت می‌گیرد.

(ب) بریدن وکتور باید با همان آنزیم محدود کننده‌ای صورت گیرد که به کمک آن ژن خارجی را از DNA اصلی جدا کرده‌ایم.

(ج) در مخلوط ژن خارجی با وکتور، ممکن است انتهای چسبنده‌ی دو وکتور با هم و یا دو ژن خارجی با هم یا سایر ترکیباتی که در اثر اتصال انتهای چسبنده حاصل می‌شود نیز تولید شود.

۳۵. گزینه ۱ فرایند الکتروفورز صرفاً مختص مولکول‌های اسید نوکلئیک نیست و پروتئین‌ها نیز بر اساس اندازه در این فرایند تفکیک می‌شوند. پروتئین‌ها فاقد پیوند فسفودی‌استراند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): اساس جداسازی مولکول‌ها در الکتروفورز اندازه‌ی متفاوت آن‌هاست. اگر دو مولکول هم‌اندازه باشند، در یک ردیف قرار خواهند گرفت.

گزینه‌ی (۳): عامل حرکتی مولکول‌ها ایجاد جریان الکتریکی از درون ژل است.

گزینه‌ی (۴): هر قدر تنوع اندازه‌ی مولکول‌ها زیادتر باشد، تعداد نوارهای ایجاد شده بیشتر خواهد بود.

۳۶. گزینه ۲ برای جداسازی ژن انسولین از DNA انسانی، با آنزیم $EcoRI$ در دو طرف ژن برش ایجاد می‌شود که در مجموع ۴ پیوند فسفودی‌استر شکسته می‌شود. در مرحله‌ی استخراج ژن برای جداسازی این ژن از DNA نوترکیب نیز همین تعداد پیوند شکسته می‌شود. برای برش DNA پلازمید، یک جایگاه تشخیص بریده می‌شود و دو پیوند بین A و G شکسته می‌شود.

۳۷. گزینه ۲ توالی $\frac{G|TCTAGAC}{CAGATCT|G}$ را در نظر بگیرید. پس از فعالیت آنزیم محدود کننده، دو انتهای چسبنده

$\frac{G|TCTAGAC}{CAGATCT|G}$ و $\frac{G|}{CAGATCT|}$ تشکیل می‌شود. یعنی در هر انتهای چسبنده ۶ نوکلئوتید ($AGATCT$) خواهیم داشت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱) با توجه به طرح بالا، A در انتهای چسبنده به C از بخش دو رشته‌ای متصل است.

گزینه‌ی (۳) بین ۶ نوکلئوتید انتهای چسبنده، ۵ پیوند فسفودی‌استر وجود دارد.

گزینه‌ی (۴) برای خروج یک ژن خارجی، باید ۴ پیوند فسفودی‌استر شکسته شود.

۳۸. گزینه ۱ حرکت قطعات DNA از قطب منفی به مثبت و یک طرفه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): هر چه طول DNA بزرگ‌تر (تعداد پیوند فسفودی‌استر بیشتر) باشد، سرعت حرکت آن کم‌تر است.

گزینه‌ی (۳): قطعاتی که با یک سرعت حرکت می‌کنند، اندازه‌ی مشابهی دارند نه لزوماً توالی مشابه!

گزینه‌ی (۴): مولکول *DNA* دارای بار منفی است، در حالی که جهت حرکت از قطب منفی به سمت قطب مثبت است.
 ۳۹. گزینه ۳ منظور از سوال، آنزیم محدود کننده است. این آنزیم در مهندسی ژنتیک در مراحل برش و استخراج ژن کاربرد دارد.
 ۴۰. گزینه ۱ پس از ساخته شدن *DNA* های نو ترکیب، آن‌ها را در اختیار باکتری‌ها گذاشته تا برخی از آن باکتری‌ها *DNA* ی نو ترکیب را وارد خود کنند. سپس مرحله کلون شدن ژن، یعنی همانندسازی *DNA* ی نو ترکیب یا تکثیر باکتری‌ها رخ می‌دهد. گزینه‌های دیگر به مراحل پس از کلون شدن اشاره دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): به مرحله‌ی استخراج ژن و الکتروفورز ژن اشاره دارد.

گزینه‌ی (۳): به مرحله‌ی غربال‌گری اشاره دارد.

گزینه‌ی (۴): به مرحله‌ی استخراج ژن اشاره دارد.

۴۱. گزینه ۴ در طی همانندسازی پلازمید همه‌ی ژن‌های آن به یک میزان همانندسازی می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): براساس متن کتاب درسی، پلازمید *Ti* بایستی دارای دو جایگاه تشخیص آنزیم محدود کننده باشد، تا بتوان القاء کننده ایجاد تومور را از آن خارج نمود و آن را با ژن مورد نظر جایگزین کرد.

گزینه‌ی (۲): در پلازمیدها ژن‌هایی وجود دارد که درون کروموزوم اصلی سلول یافت نمی‌شود.

گزینه‌ی (۳): در *DNA* ی باکتری‌ها معمولاً دو دوراهی همانندسازی ایجاد می‌شود، نه همواره!

۴۲. گزینه ۱ وقتی از یک ژن نسخه‌های یکسان متعدد ساخته می‌شود، می‌گویند آن ژن کلون شده است. پس در طی مرحله کلون شدن همانندسازی ژن مورد نظر انجام می‌شود.

بررسی سایر موارد:

گزینه‌ی (۲) بریدن *DNA* به کمک آنزیم‌های محدود کننده صورت می‌گیرد. بیش تر آنزیم‌های محدود کننده، قطعاتی از *DNA* کوتاه تک رشته‌ای در هر دو انتها تولید می‌کنند که با یکدیگر مکمل هستند. این دو انتها، انتهای چسبنده نامیده می‌شوند.
 گزینه‌ی (۳) در مرحله غربال کردن، سلول‌های دارای *DNA* ی نو ترکیب چون ژن مقاومت به آنتی بیوتیک دارند زنده می‌ماند و مابقی از بین می‌روند.

گزینه‌ی (۴) برای ساختن مولکول *DNA* ی نو ترکیب، به دو نوع آنزیم نیاز داریم: یکی برای بریدن پلازمید و قرار دادن ژن خارجی در آن و دیگری برای اتصال دو سر ژن خارجی به پلازمید. برای اتصال دو *DNA* یعنی برقراری پیوند فسفودی استر، از آنزیمی به نام لیگاز استفاده می‌شود.

۴۳. گزینه ۴ برای ساخت مولکول *DNA* نو ترکیب، به دو نوع آنزیم نیاز داریم: یکی برای بریدن پلازمید و قرار دادن ژن خارجی در آن و دیگری برای اتصال دو سر ژن خارجی. بریدن *DNA* به کمک آنزیم‌های محدود کننده صورت می‌گیرد. آنزیم‌های محدود کننده آنزیم‌هایی باکتریایی هستند که توالی کوتاه و خاصی از *DNA* را شناسایی می‌کنند و سپس آن را برش می‌دهند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): بیان ژن مورد نظر در مرحله کلون کردن نیست.

گزینه (۲): در مرحله غربال کردن، فقط در تعداد کمی از باکتری‌ها که *DNA* نو ترکیب را جذب کرده‌اند، این پدیده روی می‌دهد.

گزینه (۳): آنزیم‌های محدود کننده را به لوله آزمایش اضافه می‌کنند. (نه ژل الکتروفورز)

۴۴. گزینه ۱ بدون برقراری پیوند فسفودی استر، نمی‌توان *DNA* نو ترکیب ایجاد کرد.

سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): برخی پلازمیدها (نه تمام آنها و نه تمام وکتورها) دارای ژن مقاومت به آنتی بیوتیک (نه حتماً تتراسایکلین) هستند.

گزینه‌ی (۳): آنزیم‌های محدود کننده متفاوت هستند و وکتور نباید لزوماً برای اولین آنزیم محدود کننده‌ی شناسایی شده یعنی *EcoRI* دارای جایگاه باشد.

گزینه‌ی (۴): وکتورهای ویروسی فاقد ژن *DNA* پلی‌مراز باکتریایی اند و ژن‌های موجود در پلازمید نیز با ژن‌های موجود در

DNA ی اصلی متفاوت اند. بنابراین ژن *DNA* پلی‌مراز در پلازمید وجود ندارد.

۴۵. گزینه ۴ دقت کنید که آنزیم لیگاز برای ساخت *DNA* ی نو ترکیب به کار می‌رود، در حالی که در صورت سؤال بحث از *DNA* ی نو ترکیب آماده است. پس دیگر هیچ نیازی به آنزیم لیگاز در همانندسازی نیست. در همانندسازی از آنزیم‌های *DNA* پلی‌مراز و

هلیکاز استفاده می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): کروموزوم کمکی همان پلازمید است. استفاده از پلازمید فقط یکی از روش‌های تولید *DNA* نو ترکیب است. در سایر

روش‌ها از وکتورهای دیگری مانند باکتریوفاژها استفاده می‌شود.

گزینه ی (۲): پلازمیدها و باکتریوفازهایی که ژن مورد نظر (ژن خارجی) به آن‌ها اضافه شده در سلول میزبان برای تکثیر به آنزیم‌های سلول میزبان نیاز دارند.

گزینه ی (۳): هر میزبانی لزوماً دیواره سلولی ندارد که DNA نو ترکیب توانایی عبور از آن را داشته باشد.

۴۶. گزینه ۲ فرض کنید توالی یکی از دو انتهای چسبنده به صورت xy باشد. چون توالی رشته ی دیگر در جایگاه تشخیص باید معکوس توالی این رشته باشد، توالی انتهای چسبنده دیگر به صورت yx است.

دو انتهای چسبنده پیش از جدا شدن پیوند هیدروژنی مکمل هم بودند و قسمتی از DNA به این صورت بوده: $-xy-$ ، پس x و y مکمل اند و در هر انتهای چسبنده چون هم x داریم و هم y ، می توان گفت هر انتهای چسبنده در ساختار خود، قطعاً دارای نوکلئوتیدهای مکمل است.
بررسی سایر گزینه ها:

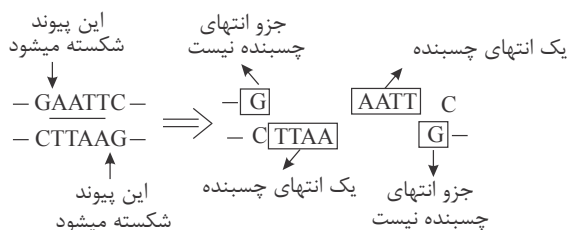
گزینه ی (۱): جایگاه تشخیص آنزیم *EcoRI* به صورت مقابل است: $GAATTC$ در حالی که توالی هر انتهای چسبنده به صورت $CTTAAG$

$AATT$ یا $TTAA$ است (که شامل نیمی از نوکلئوتیدهای جایگاه تشخیص نیست).

گزینه ی (۳): دو انتهای چسبنده به علت مکمل بودن با پیوند هیدروژنی به یکدیگر متصل می شوند و اتصال دو انتهای چسبنده توسط پیوند هیدروژنی صورت می گیرد نه فسفودی استر.

گزینه ی (۴): هر انتهای چسبنده برای اتصال به بخش دیگر DNA (دقت کنید که این بخش انتهای چسبنده دیگر نیست). تنها یک پیوند فسفودی استر برقرار می کنند.

نکته ی مهم: شکل روبرو را به دقت به خاطر بسپارید.

۴۷. گزینه ۲ بررسی موارد:

موارد الف و ج درست هستند.

مورد الف) درست - برای تکثیر ژن انسولین از باکتری استفاده شد.

مورد ب) نادرست - برای کلون کردن ژن خارجی، از کل توالی کروموزوم کمکی همانندسازی به عمل می آید.

مورد ج) درست - مرحله ی چهارم غربال کردن است که طی آن از روی ژن مقاومت نسبت به آنتی بیوتیک رونویسی صورت می گیرد.

مورد د) نادرست - هر دو نوع DNA از منافذ عبور می کنند اما سرعت عبور آن‌ها متفاوت است.

۴۸. گزینه ۲ برای اتصال ژن خارجی و پلازمید از آنزیم پروتئینی به نام *DNA* لیگاز استفاده می شود. این آنزیم پیوند فسفودی استر ایجاد می کند. تشکیل پیوندهای هیدروژنی نیاز به آنزیم ندارند. *EcoRI* از آنزیم‌های محدود کننده است که برای برش *DNA* و شکست پیوند فسفودی استر استفاده می شود.

۴۹. گزینه ۲ پلازمیدها و باکتریوفازها، که از آن‌ها به عنوان وکتور می توان استفاده کرد، ژن‌هایی متفاوت با ژن‌های اصلی سلول میزبان دارند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): دقت داشته باشید که میزبان این ژن‌ها باکتری است و باکتری هسته ندارد.

گزینه ی (۳): *DNA* باکتریوفاز و پلازمید، هر دو می توانند مستقل از کروموزوم اصلی میزبان تکثیر شوند.

گزینه ی (۴): *DNA* باکتریوفاز نیز مانند پلازمید، بسته به نوع آنزیم محدود کننده مورد استفاده می تواند دارای انتهای چسبنده باشد.

۵۰. گزینه ۴ برای وارد کردن ژن خارجی به باکتری از دو نوع وکتور می توان استفاده کرد:

(۱) پلازمید (۲) ویروس

باید دقت داشت که تفنگ ژنی نوعی وسیله برای وارد کردن ژن خارجی است، نه وکتور. در ضمن وکتور پروتئینی نیز وجود ندارد.

۵۱. گزینه ۴ فقط مورد «د» درست است.

بررسی سایر جمله ها:

(الف): بیشتر آنزیم‌های محدود کننده، انتهای چسبنده ایجاد می کنند.

(ب): آنزیم‌های محدود کننده انواع زیادی دارند که نوعی از آن‌ها *EcoRI* است که قطعاً انتهای چسبنده ایجاد می کند.

(ج): *DNA* لیگاز نوعی آنزیم پروتئینی است که در مهندسی ژنتیک نقش دارد. توالی $GAATTC$ برای تمام آنزیم‌های محدود کننده نمی باشد و فقط جایگاه *EcoRI* است.

۵۲. گزینه ۱ موارد «ج» و «د» عبارت را به نادرستی کامل می کنند.

بررسی موارد:

«الف»: آنزیم های محدودکننده، آنزیم هایی باکتریایی هستند، پس در اثر بیان سیستم اپرانی ساخته شده اند.

«ب»: این آنزیم ها، آنزیم های دفاعی برای باکتری سازنده ی آن ها به حساب می آیند نه این که *DNA*ی باکتری سازنده ی خود را برش بزنند.

«ج»: فعالیت ریبوزوم های پروکاریوتی توسط اریترومیسین مهار می شود.

«د»: آنزیم های محدودکننده پیوند فسفودی استر را هیدرولیز می کنند نه پیوند هیدروژنی را.

۵۳. گزینه ۲ آنزیم های محدودکننده، آنزیم هایی باکتریایی هستند، پس توسط ژنی رمز می شوند که تحت کنترل اپران یا اپران ها قرار دارد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): هیچ آنزیم محدودکننده ای به طور مستقیم پیوند هیدروژنی را نمی شکند ولی اکثر آن ها به طور غیر مستقیم، پس از شکست پیوند فسفودی استر، باعث شکست پیوند هیدروژنی می شوند که نتیجه آن تولید انتهای چسبنده است.

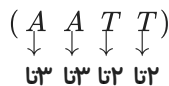
گزینه ی (۳): در دو رشته از جایگاه تشخیص، جهت ها عکس هم است، نه در یک رشته.

گزینه ی (۴): ممکن است پلازمید برای یک آنزیم محدودکننده جایگاه شناسایی نداشته باشد، یا یکی داشته باشد یا تعداد بیشتر از یکی داشته باشد.

۵۴. گزینه ۲ اثر آنزیم محدودکننده بر *DNA* حلقوی پلازمید باعث خروج آن از حالت حلقوی و تبدیل به خطی می شود. رشته های *DNA* خطی برخلاف حلقوی دارای قطبیت هستند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): در هر انتهای چسبنده حاصل از *EcoRI*، ۱۰ حلقه آلی وجود دارد.

گزینه ی (۳): برای اتصال هر انتهای چسبنده به انتهای دیگر توسط پیوند هیدروژنی، ۸ پیوند تشکیل می شود، پس به ازای ۴ انتهای چسبنده موجود، ۱۶ پیوند هیدروژنی تشکیل می شود.

گزینه ی (۴): ایجاد اتصال بین انتهای چسبنده با پیوند هیدروژنی صورت می گیرد، نه فسفودی استر!

۵۵. گزینه ۳ هر چهار جمله نادرست است.

(الف) نادرست: پلازمید *Ti* بر روی بسیاری از گیاهان زراعی اثر می گذارد نه بر روی همه ی گیاهان زراعی

(ب) نادرست: وکتوری که بر روی باکتری ها اثر می گذارند (باکتریوفاژها) دارای *DNA* هستند.

(ج) نادرست: هیچ پلازمیدی همه ی ژن های مقاومت به آنتی بیوتیک را ندارد، برخی از آنها دارای ژن مقاومت به یک آنتی بیوتیک هستند.

(د) نادرست: باکتریوفاژها، *DNA* ویروس هستند پس دارای دئوکسی ریبونوکلئوتید می باشند.

۵۶. گزینه ۲ بررسی موارد:

موارد ب و ج درست هستند.

مورد الف) نادرست - قطعات از بین منافذ حرکت و عبور می کنند، نه چاهک ها.

مورد د) نادرست - باتوجه به این که بار *DNA* همواره منفی است. نوع بار در تمایز قطعات نقشی ندارد.

۵۷. گزینه ۲ موارد (ب) و (د) نادرست هستند.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - *A* قطب منفی است چون در مجاورت چاهک ها قرار دارد.

مورد ب) نادرست - وزن مولکولی قطعه های ۲ و ۵ یکسان است نه اینکه توالی این دو قطعه یکسان باشند!

مورد ج) درست - اندازه قطعه ی ۶ از قطعه ی ۵ کوچک تر است چون در ژل بیشتر حرکت کرده است و به قطب مثبت نزدیک تر است.

مورد د) نادرست - نمی توان گفت جایگاه شناسایی نمونه ی (ب) بیشتر است چون ممکن است تعداد قطعات تولیدی در نمونه ی (الف) بیشتر باشد ولی چون هم اندازه هستند روی یک نوار قرار گرفته اند.

۵۸. **گزینه ۳** اگر فرض کنیم که اندازه‌ی قطعات یکسان نباشد در این حالت، تعداد قطعات DNA نمونه‌ی شماره‌ی ۱ در الکتروفورز بیشتر از قطعات DNA نمونه‌ی شماره‌ی ۲ است. لذا جایگاه‌های برش بر روی DNA شماره ۱ بیشتر از شماره‌ی ۲ بوده است. در ضمن توجه داشته باشید که در متن سوال ذکر کرده است که اندازه‌ی قطعات یکسان نیست.

۵۹. **گزینه ۲** در مهندسی ژنتیک استفاده از آنزیم‌های محدود کننده‌ای مناسب‌تر است که انتهای چسبنده ایجاد می‌کنند. در گزینه‌ی ۲، آنزیم $E1$ بر خلاف آنزیم‌های دیگر، انتهای چسبنده ایجاد نمی‌کند.

۶۰. **گزینه ۳** بعد از الکتروفورز، دو نوار تشکیل خواهد شد، یکی DNA های اصلی و دیگری ژن‌های خارجی. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): آنزیم‌ها چون در واکنش مصرف نمی‌شوند، پس تمام مولکول‌ها شکسته می‌شوند.

گزینه (۲): تعداد پیوندهای فسفودی‌استر و هیدروژنی که شکسته می‌شوند، زیاد است.

گزینه (۴): تعداد پیوند هیدروژنی که شکسته شده، ۴ برابر پیوندهای فسفودی‌استر است.

۶۱. **گزینه ۴** تمامی آنزیم‌های محدود کننده چه آن‌هایی که انتهای چسبنده تولید می‌کنند و چه آن‌هایی که انتهای چسبنده تولید نمی‌کنند. در هر یک از رشته‌های DNA یک برش (قطع پیوند فسفودی‌استر) ایجاد می‌کنند و چون DNA دو رشته‌ای است این آنزیم‌ها در هر جایگاه تشخیص خود تنها دو پیوند فسفودی‌استر را قطع می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): برای آن‌هایی که انتهای چسبنده تولید نمی‌کنند، صادق نیست.

گزینه‌ی (۲): آنزیم‌های محدود کننده در DNA برش ایجاد می‌کنند، نه در RNA (ریبونوکلئیک اسید)!

گزینه‌ی (۳): توالی معکوس مربوط به دو رشته‌ی DNA است (نه یک رشته).

۶۲. **گزینه ۴** خطا در کشتن و یا ضعیف کردن یک میکروب بیماری‌زا ممکن است منجر به انتقال بیماری به افراد شود. امروزه برای جلوگیری از چنین پیشامدی، واکسن‌ها به روش مهندسی ژنتیک ساخته می‌شوند. فاکتور انعقاد شماره VIII ، از خون‌های اهدایی استخراج می‌شد. انسولین در گذشته از خون گاو و امروزه به کمک مهندسی ژنتیک از باکتری‌ها تهیه می‌شود. هورمون رشد از مغز گاو کشته شده استخراج می‌شد.

۶۳. **گزینه ۲** واکسن هرپس تناسلی (ویروس آبله گاوی که ژن آنتی‌ژن هرپس تناسلی آن قرار گرفته است) به انسان تزریق می‌شود. آنتی‌ژن هرپس تناسلی نوعی پروتئین است. بنابراین ژن آن در سلول‌های انسان توسط RNA پلی‌مراز II رونویسی شده و در نهایت ریبوزوم‌ها از روی $mRNA$ حاصل پلی‌مری از آمینواسید خواهند ساخت.

۶۴. **گزینه ۴** برای ساختن واکسن ضد هرپس، ژن مربوط به آنتی‌ژن یا پروتئین سطحی (که غیربیماری‌زاست) را به DNA یک ویروس غیربیماری‌زا وارد می‌کنند.

۶۵. **گزینه ۳** ژن پذیرنده‌ی آنژیوتانسین بر روی کروموزوم X قرار دارد.

ژن سیناپسین ۱ چون روی کروموزوم X قرار دارد، هیچ‌گاه از پدر به پسر منتقل نمی‌شود. پروتئین ریبوزومی $L1$ نوعی پروتئین ریبوزومی است، پس در یوکاریوت‌ها ژن آن توسط RNA پلی‌مراز II رونویسی می‌شود. DNA لیگاز آنزیمی پروتئینی است که می‌تواند پیوند فسفودی‌استری بین دو زنجیره کنار هم را برقرار کند.

۶۶. **گزینه ۲** اگر به شکل کروموزوم X انسان کتاب سال چهارم دقت کنید، متوجه می‌شوید که ژن تحلیل عضلانی دوشن و رنگدانه‌ی شدن شبکیه چشم و سیناپسین ۱ در یک طرف سانترومر و ژن پذیرنده‌ی آنژیوتانسین ۲ و «نشانیگان زالی - ناشنایی» در طرف دیگر آن با فاصله‌ی بیشتری قرار دارند.

۶۷. **گزینه ۱** مورد ج جمله‌ی فوق را به طور نادرستی تکمیل می‌کند.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - بسیاری از بیماری‌های ویروسی را نمی‌توان با داروهای موجود درمان کرد.

مورد ب) درست - در بسیاری از بیماری‌های ژنی، فرد نمی‌تواند پروتئینی خاص برای عملکرد سالم را تولید کند.

مورد ج) نادرست - در بسیاری از آزمایشات مهندسی ژنتیک، یکی یا همه‌ی این مراحل اساسی (یعنی بریدن ژن و ساخت DNA نو ترکیب و کلون کردن ژن و غربال کردن سلول‌ها) انجام می‌شود. مثلاً وقتی که با انجام مرحله‌ی استخراج ژن، توانستیم ژن خارجی مورد نظرمان را دوباره از وکتور پیاده کرده و نگه‌داری کنیم، دیگر نیازی به مرحله‌ی بریدن ژن در دفعات بعدی نیستیم.

مورد د) درست - ناهنجاری‌های ژنتیکی عمدتاً بر اساس نبود نسخه‌ی فعالی از یک ژن می‌باشند.

۶۸. **گزینه ۲** سلول‌های مغز استخوان قادرند سلول‌های خونی از جمله گلبول‌های قرمز (اریتروسیت) تولید کنند.

در این سلول‌ها همانند دیگر سلول‌های یوکاریوتی توالی افزاینده DNA وجود دارد ولی رونویسی نمی‌شود! (رد گزینه‌ی ۱). از طرفی این سلول‌ها اریتروپویتین نمی‌سازند و ژن آن خاموش است (رد گزینه‌ی ۳). از طرفی این سلول‌ها به شدت قدرت تقسیم دارند (رد گزینه‌ی ۴).

۶۹. **گزینه ۲** ژنوم به کل محتوای DNA یک جاندار گفته می‌شود. ژنوم یوکاریوت‌ها محتوای DNA هسته‌ای و DNA های سیتوپلاسمی (میتوکندری و کلروپلاست) را در برمی‌گیرد. ژنوم هسته‌ای سلول تخمک زن، ۲۲ عدد کروموزوم اتوزوم (نه ۲۲ جفت) و یک کروموزوم X دارد.

ژنوم پلاسموسیت زن از ژنوم دو اندامک میتوکندری و هسته تشکیل شده است (رد گزینه‌ی ۳). ژن پروتئینی ریوزومی $L1$ بر روی کروموزوم X قرار دارد و مردان سالم فقط یک کروموزوم X دارند (رد گزینه‌ی ۴). بنابراین ژنوم هسته‌ای سلول مردان شامل ۲۲ نوع اتوزومی و ۲ نوع جنسی (X و Y) می‌باشد یعنی ۲۴ نوع کروموزوم (رد گزینه‌ی ۱).

۷۰. **گزینه ۱** اولین تلاش‌ها برای ژن درمانی در دختر بچه‌ی مبتلا به نوعی ناهنجاری دستگاه ایمنی بود که طی آن دستگاه ایمنی یک آنزیم مهم (نه پروتئین دفاعی) دستگاه ایمنی را نمی‌ساخت. از آن جا که تعداد کروموزوم‌های یک دختر $44 + xx$ می‌باشد، پس برای تمامی ژن‌های روی کروموزوم X در حالت عادی ۲ نسخه دارد.

۷۱. **گزینه ۱** در اولین ژن درمانی، تولید یک آنزیم مهم دستگاه ایمنی در بدن یک دختر بچه اصلاح شد. در واقع بیان شدن ژن رمزکننده‌ی یک پروتئین آنزیمی اصلاح می‌شد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): برای درمان دیابت نوع یک، انسولین را می‌توان از طریق بیان ژن این پروتئین در باکتری‌ها تولید کرد.
گزینه‌ی (۳): در پیشگیری از هیپاتیت B ، می‌توان ژن آنتی‌ژن ویروس بیماری‌زا را به ژنوم (نه ژن!) ویروس غیر بیماری‌زا انتقال داد.
گزینه‌ی (۴): در تولید واکسن هرپس تناسلی، ژن آنتی‌ژن ویروس بیماری‌زا (نه خود آنتی‌ژن!) به ویروس غیر بیماری‌زا منتقل می‌شود.

۷۲. **گزینه ۳** موارد الف، ب و د صحیح هستند.

بررسی موارد:

الف) این مورد بخشی از نقشه‌یابی ژنی است که از اهداف پروژه‌ی ژنوم انسانی است.

ب) این مورد دومین هدف پروژه‌ی ژنوم انسانی است (توالی‌یابی ژنی)

ج) پروژه‌ی ژنوم انسانی درباره‌ی بسیاری از بیماری‌های ژنتیک و سرطان‌ها کاربرد دارد و نه همه‌ی بیماری‌ها!

د) منظور همان نقشه‌یابی ژنی است (اولین هدف پروژه‌ی ژنوم انسانی)

۷۳. **گزینه ۴** در HGP چون توالی‌یابی انسان مطرح است، پس از هسته فقط یک اندامک دو غشایی به نام میتوکندری مطالعه می‌شود.

۷۴. **گزینه ۲** شوک الکتریکی موجب ادغام دو سلول به هم می‌شود و در توقف و تقسیم سلولی نقشی ندارد.

۷۵. **گزینه ۴** سلول‌های غده‌ی پستانی در آزمایش ویلموت به منظور توقف چرخه‌ی سلولی درون محیط کشت ویژه قرار داده شدند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): سلول‌های پستانی، تمایز یافته هستند.

گزینه‌ی (۲): شوک الکتریکی موجب باز شدن غشای سلولی گردید. سلول‌های جانوری دیواره‌ی سلولی ندارند.

گزینه‌ی (۳): جنین در حال رشد، درون رحم مادر جانشینی کاشته شد، نه سلول تخم!

۷۶. **گزینه ۳** گزینه‌های الف و ب و د درست هستند.

گزینه‌ی (ج): به کمک پلازمید Ti تغییر یافته که ژن خارجی در آن جایگزین ژن القاء تومور شده است، گوجه فرنگی‌هایی با صفات مطلوب تولید می‌شود.

توجه کنید که خود پلازمید Ti دارای ژن القاء تومور است و بدون تغییر می‌تواند باعث ایجاد گال گیاهی (تومورهای بزرگ) شود.

۷۷. **گزینه ۲** برای وارد کردن یک ژن به درون سلول گیاهی، ابتدا ژن مورد نظر را وارد پلازمیدی به نام پلازمید Ti می‌کنند. DNA نوترکیب حاصل باید ابتدا وارد سلول باکتری شود و سپس این سلول باکتری، سلول گیاهی را مورد حمله قرار می‌دهد و باکتری حاوی DNA نوترکیب وارد سلول گیاهی می‌شود.

۷۸. **گزینه ۴** در کلون‌سازی بره‌ی دالی ابتدا و زودتر از همه، سلول‌های تمایز یافته‌ی پستانی را استخراج کرده و درون محیط کشت ویژه قرار دادند تا چرخه‌ی سلولی آن‌ها متوقف شود.

۷۹. **گزینه ۲** در آزمایش یان ویلموت، سلول غده‌ی پستانی گوسفند بالغ استخراج و در محیط کشت ویژه‌ای که چرخه‌ی سلولی را متوقف می‌کند، قرار داده شد. ژن‌های هسته‌ای پیکر دالی به این سلول تعلق دارد.

۸۰. **گزینه ۲** با تفنگ ژنی ژن مورد نظر را به سلول‌های گیاه شلیک می‌کنند نه به پلازمید Ti ! بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): می‌توان ژن را با یک تفنگ ژنی به سلول‌های گیاهی شلیک کرد.

گزینه‌ی (۳): برای برش ژن از آنزیم محدودکننده استفاده می‌شود.

گزینه‌ی (۴): محققان ژن ایجادکننده تومور را از پلازمید Ti خارج و یک DNA خاص را جایگزین آن می‌کنند.

۸۱. گزینه ۱ فقط گزینه‌ی (ج) نادرست است.

زیرا اولاً سلول تخمی در کار نبود! و دوماً سلول حاصل ابتدا تقسیمات خود را در آزمایشگاه آغاز کرد و سپس جنین به رحم مادر جانشین وارد شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(الف) ۵ ماه پس از ورود جنین به داخل رحم مادر جانشین، دالی متولد شد.

(ب) ژنوم دالی حاوی اطلاعات هسته و میتوکندری سلول تمایز یافته غدد شیری و اطلاعات میتوکندری سلول تخمک بدون هسته بود.

(د) سلول غده‌ی شیری (تمایز یافته) قبل از همجوشی، در محیط کشت ویژه‌ای قرار گرفت تا چرخه‌ی سلولی آن متوقف شود.

۸۲. گزینه ۴ همه‌ی موارد نادرست هستند.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست - مهندسان ژنتیک گیاهانی مقاوم نسبت به حشرات تولید کردند نه مقاوم نسبت به حشره‌کش‌ها.

مورد ب) نادرست - تفنگ ژنی در انتقال ژن (نه پلازمید Ti) به گیاه کاربرد دارد.

مورد ج) نادرست - گوسفند دالی از نظر ژنتیکی کاملاً مشابه گوسفندی بود که سلول پستانی از آن استخراج شد. البته ژنوم میتوکندری سلول دهنده‌ی تخمک نیز در ژنوم دالی بود.

مورد د) نادرست - قبل از یان ویلموت کلون کردن از طریق سلول‌های جنینی و نوزادی ممکن بود که این سلول‌ها دیپلوئیداند.

۸۳. گزینه ۲ طی ایجاد گوسفند دالی، از کلون کردن سلول‌های تخصص یافته استفاده شد. سلول تخمک بدون هسته و سلول غده‌ی پستانی با شوک الکتریکی ادغام شدند. به عبارت دیگر در ساخت دالی از اطلاعات غیر فعال شده‌ی سلول‌های پستانی مجدداً استفاده شد. در سیتوپلاسم تخمک میتوکندری وجود داشته و اطلاعات ژنومی آن می‌تواند استفاده شده باشد.

۸۴. گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ به طور واضح در صفحه‌ی ۴۱ کتاب زیست سال چهارم بیان شده‌اند.

هیچ گیاهی آهن نمی‌سازد، اما گیاهانی که با انجام روش‌های مهندسی ژنتیک دست‌ورزی شده‌اند، مقادیر بالایی از آهن در خود ذخیره می‌کنند، از طرفی علت هر آنمی، کمبود آهن نیست.

۸۵. گزینه ۱ فقط مورد ج درست است.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست - ژن پروتئین‌های سطحی هرپس را به DNA ویروس آبله گاوی وارد می‌کنند، نه پروتئین‌های سطحی را!

مورد ب) نادرست - محیط کشتی که سلول تمایز یافته پستانی در آن قرار داشت، چرخه سلولی را متوقف می‌کرد و اجازه‌ی تمایز زدایی را به آن نمی‌داد.

مورد ج) درست - در اجرای ژن درمانی سلول‌های دارای ژن معیوب را از بدن بیمار خارج و ژن سالم را وارد آن‌ها می‌کنند.

مورد د) نادرست - در HGP علاوه بر ۲۴ نوع کروموزوم موجود در هسته، ژن‌های موجود در DNA میتوکندری هم مطالعه می‌شود.

۸۶. گزینه ۴ بسیاری از ناهنجاری‌های ژنتیکی زمانی ایجاد می‌شوند که فرد نسخه‌ی فعال یک ژن خاص را نداشته باشد.

ژن درمانی یعنی قرار دادن یک نسخه‌ی سالم از یک ژن درون سلول‌های فردی که دارای نسخه‌ی ناقص از همان ژن است. تالاسمی نوعی بیماری ژنتیکی است. اولین تلاش‌های برای انجام ژن درمانی در دختر بچه‌ای که مبتلا به نوعی ناهنجاری دستگاه ایمنی بود، صورت گرفت. پس در هر دو از ژن درمانی استفاده می‌شود.

۸۷. گزینه ۳ این ژن درمانی روی یک دختر بچه صورت گرفت که به علت نداشتن کروموزوم جنسی Y ، هر کروموزومش با

کروموزومی دیگر، هم‌تاست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): پزشکان، در این روش درمانی، ژن جهش یافته را خارج نمی‌کنند.

گزینه (۲): قبل از درمان، در این سلول‌ها، آنزیم مهم ساخته نمی‌شوند و بعد از درمان، شروع به ساخت آنزیم مهم دستگاه ایمنی کردند.

گزینه (۴): ژن سالم به سلول‌های مغز استخوان فرد افزوده شد. در یوکاریوت‌ها، هر ژن مربوط به پروتئین به یک $mRNA$ تک ژنی رونویسی می‌شود و در نهایت یک نوع رشته پلی‌پپتیدی تولید می‌شود.

۸۸. گزینه ۲ سلول‌هایی که تحت دست‌ورزی قرار گرفتند، سلول‌های مغز استخوان بودند. این سلول‌ها توانایی تقسیم میتوز دارند ولی نمی‌توانند ژن دریافتی را به زاده‌های نسل بعد فرد منتقل کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): با توجه به پروژهی ژنوم انسان، دانشمندان تا کنون ژن‌های دخیل در بسیاری از ناهنجاری‌های ژنتیک را کشف کرده‌اند.

گزینه ۳: بسیاری از ناهنجاری‌های ژنتیک، زمانی ایجاد می‌شوند که فرد نسخه فعال یک ژن خاص را نداشته باشد.
گزینه ۴: به هنگام تهیه واکسن در مهندسی ژنتیک، می‌توان از آنتی‌ژن سطحی ویروس برای تحریک سیستم ایمنی استفاده کرد.
۸۹. گزینه ۴: بتاکاروتن در بدن به ویتامین A تبدیل می‌گردد اما از متابولیسم باکتری‌های رودهی بزرگ و ویتامین‌های B و K تولید می‌گردد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: سازندگان علف‌کش‌ها، انواعی از گیاهان زراعی مقاوم به این علف‌کش‌ها را تولید کرده‌اند.

گزینه ۲: با وارد کردن یک ژن نه ژن‌ها به درون سلول گیاهی.

گزینه ۳: انتخاب بذره‌های بهترین گیاه یا باردار کردن گاوهایی که شیر بیشتر تولید می‌کنند، جزو روش‌های مهندسی ژنتیک نیست (مهندسی ژنتیک را فناوری تولید DNA نوترکیب می‌نامند) در این روش‌ها DNA نوترکیب تولید نمی‌شود.

۹۰. گزینه ۳: سلول بدون هسته (تخمک) از نظر اندازه از سلول تمایز یافته‌ی هسته‌دار (سلول مربوط به غده‌ی پستانی) بزرگتر است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: سلول‌های مربوط به غده‌ی پستانی در محیط کشت ویژه‌ای قرار گرفتند که چرخه‌ی سلولی را متوقف می‌کند.

گزینه ۲: سلول غده‌ی پستانی و تخمک بدون هسته به وسیله‌ی شوک الکتریکی با یکدیگر ادغام شدند.

گزینه ۴: توده‌ی سلولی جنینی ایجاد شده در آزمایشگاه، وارد رحم مادر جانشینی شد و پس از ۵ ماه، دالی متولد گردید.

۹۱. گزینه ۴: توسط شوک الکتریکی، غشای دو سلول غیر هم‌اندازه ادغام شدند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: سلول‌های حاصل از تقسیمات متوالی سلول ادغام شده اولیه، کاهش حجم پیدا کردند.

گزینه ۲: در فرایند تولید دالی، ژنوم هسته‌ای، مشابه گوسفند دهنده سلول پستانی بود.

گزینه ۳: سلول‌های غده‌های پستانی استخراج شدند و در محیط کشت ویژه‌ای که چرخه سلولی را متوقف می‌کند، قرار داده شدند.

۹۲. گزینه ۳: موارد «ب» و «ج» درست می‌باشند.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست – در آزمایش ویلموت فقط یکی از سلول‌ها برای فرآیند ادغام هسته‌دار می‌باشد.

مورد ب) درست – ژنوم سلول شامل DNA هسته‌ای و سیتوپلاسمی می‌باشد و در گوسفند دالی، ژنوم سیتوپلاسمی از دو گوسفند حاصل شده است.

مورد ج) درست – جنین ابتدا در آزمایشگاه رشد و نمو پیدا کرد و سپس به درون رحم مادر جانشینی وارد شد.

۹۳. گزینه ۱: فقدان فاکتور انعقادی شماره ۸ باعث بیماری هموفیلی می‌شود. نه خود فاکتور ضد انعقادی ۸. ویروس هرپس تناسلی و آبله‌ی گاوی هر دو DNA دار هستند.

۹۴. گزینه ۲: در آزمایش ویلموت سلول تمایز یافته (سلول غدد پستان) با تخمک بدون هسته ادغام شد، لذا باید از تخمک بدون هسته و سلول کبدی تمایز یافته استفاده کرد.

۹۵. گزینه ۳: گیاه، با توانایی ساخت بتاکاروتن ایجاد کرده‌اند. (نه ویتامین A)

۹۶. گزینه ۴: در باکتری‌ها، پلازمیدها (DNA حلقوی کوچک) به غشای پلاسمایی متصل نیستند. با اینکه در این سلول‌ها کروموزوم اصلی به غشاء سلول متصل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: آنزیم‌های درون سلول عبارتند از آنزیم‌های پروتئینی و آنزیم RNA یی (rRNA). در سلول‌های پروکاریوتی همه آنزیم‌های پروتئینی به طور مستقیم از ترجمه درون سیتوپلاسم ساخته می‌شوند و آنزیم rRNA به واسطه‌ی رونویسی ساخته می‌شود که درون سیتوپلاسم انجام می‌گیرد.

گزینه ۲: برخی از باکتری‌ها کپسول و اغلب آن‌ها دیواره دارند. پس می‌توان نتیجه گرفت برخی از باکتری‌های دیواره‌دار، کپسول دارند.

گزینه ۳: آنزیم لیزوزیم یکی از اجزاء اولین خط دفاع غیر اختصاصی است که موجب تخریب دیواره‌ی پپتیدوگلیکانی سلول‌های باکتری می‌شود.

۹۷. گزینه ۳: سیناپسین ۱ نوعی پروتئین است که ژن آن روی کروموزوم X انسان قرار داشته و یوکاریوتی محسوب می‌شود، اما EcoRI نوعی آنزیم باکتریایی است که قدرت تجزیه‌ی پیوندهای فسفودی‌استر را دارد. هر دوی این مولکول‌ها پروتئین بوده و درون سیتوپلاسم ساخته می‌شوند. یعنی دو مورد الف) و ب) بین آن‌ها مشترک است. مورد ج) فقط به آنزیم EcoRI و مورد د) فقط به سیناپسین ۱ مربوط است.

۹۸.گزینه ۱ پیک دومین در عملکرد برخی هورمون‌ها، همان AMP حلقوی است و انتهای چسبنده نیز از جنس DNA ی تک رشته‌ای است که هر دوی آن‌ها فاقد آمینواسید می‌باشند.

۹۹.گزینه ۲ تکثیر DNA درون باکتری با استفاده از هلیکاز و DNA پلی‌مرز انجام می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): از الکتروفورز می‌توان برای تفکیک نوکلئیک‌اسیدها (DNA و RNA) و همچنین پروتئین‌ها استفاده کرد.

گزینه‌ی (۳): از ویروس‌ها می‌توان به عنوان وکتور استفاده کرد.

گزینه‌ی (۴): با روش‌های مهندسی ژنتیک می‌توان گیاه مقاوم در برابر حشرات (نوعی از جانوران) تولید کرد.

۱۰۰.گزینه ۱ باکتريوفازها ویروس‌هایی هستند که میزبان آن‌ها باکتری‌ها هستند. این ویروس‌ها همانطور که در مبحث وکتور ذکر شد، ماده ژنتیک‌شان در سلول‌های باکتریایی همانندسازی می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): با بررسی دودمانه‌ی یک خانواده با سابقه‌ی این بیماری و نحوه‌ی وراثت آن می‌توان به راحتی به این نتیجه رسید.

گزینه‌ی (۳): پلازمید Ti در حالت عادی می‌تواند وارد سلول‌های گیاهی شود و یک عامل بیماری‌زا به حساب می‌آید.

گزینه‌ی (۴): کلون کردن با استفاده از سلول‌های جنینی یا نوزادی نیز ممکن است که این روش نیازی به روش‌های مهندسی ژنتیک ندارد.

۱۰۱.گزینه ۱ عوامل رونویسی در یوکاریوت‌ها وجود دارد و پلازمیدها، DNA ی کمکی پروکاریوت‌ها هستند.

۱۰۲.گزینه ۴ همه‌ی موارد نادرست هستند.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست - مهندسان ژنتیک گیاهانی مقاوم نسبت به حشرات تولید کردند نه مقاوم نسبت به حشره‌کش‌ها.

مورد ب) نادرست - تفنگ ژنی برای انتقال ژن (نه پلازمید Ti) به گیاه کاربرد دارد.

مورد ج) نادرست - گوسفند دالی از نظر ژنتیکی کاملاً مشابه گوسفندی بود که سلول پستانی از آن استخراج شد. البته ژنوم میتوکندری سلول دهنده‌ی تخمک نیز در ژنوم دالی بود.

مورد د) نادرست - قبل از یان ویلموت کلون کردن از طریق سلول‌های جنینی و نوزادی ممکن بود که این سلول‌ها دیپلوئیداند.

۱۰۳.گزینه ۴ منظور از کروموزوم‌های کمکی که در برخی باکتری‌ها دیده می‌شوند، همان پلازمیدها هستند. پلازمیدها DNA

حلقوی و معمولاً کوچکتر از DNA اصلی باکتری هستند، تکثیرشان سریع‌تر از DNA اصلی است و مستقل از تقسیم دوتایی می‌باشد و بنابراین بطور معمول در یک باکتری دارای پلازمید، یک DNA اصلی و چند DNA کمکی دیده می‌شود.

DNA حلقوی فاقد قطبیت در رشته‌ها است و قطعات اینترون و اگزون در آن دیده نمی‌شود (در سطح کتاب درسی) ولی در گزینه‌ی ۱ قید "اکثر" باعث غلط بودن شده است.

برخی پلازمیدها دارای ژن مقاومت به آنتی‌بیوتیک خاص (مثلاً تتراسایکلین) هستند و روی برخی هم ژن پیلی قرار دارد (رد گزینه‌ی ۲).

با این که تکثیر DNA پلازمید از تکثیر DNA اصلی باکتری مستقل است، ولی برای تکثیر نیاز به آنزیم‌های هلیکاز و DNA پلیمرز وجود دارد که ژن این آنزیم‌ها روی DNA اصلی قرار دارد. پس تکثیر پلازمید به بیان برخی ژن‌های DNA اصلی وابسته است (رد گزینه‌ی ۳).

هنگامی که در مرحله غربال کردن - از مراحل ۴ گانه و اصلی برای تکثیر ژن به روش مهندسی ژنتیک - آنتی‌بیوتیک وارد محیط کشت می‌شود، ژن مقاومت به آنتی‌بیوتیک بیان شده و محصول آن با تخریب یا غیرفعال کردن آنتی‌بیوتیک باعث زنده ماندن باکتری‌های آلوده به ژن مطلوب می‌شود. پس آنتی‌بیوتیک در این جا (همانند آلوکاتوز برای اپران لک) یک عامل تنظیمی القاءکننده است.

۱۰۴.گزینه ۳ همه گزینه‌ها به غیر از گزینه ۳ صفاتی هستند که ژن آن‌ها بر روی کروموزوم X قرار دارد.

قانون جور شدن مستقل ژن‌ها در مورد ژن‌های غیر پیوسته کاربرد دارد، ژن پذیرنده آنژیوتانسین روی کروموزوم X است، ولی هانتینگتون نوعی بیماری اتوزومی است.

۱۰۵.گزینه ۱ در باکتری‌ها، هر مولکول DNA یک نقطه شروع همانندسازی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): ژن مقاومت به یک آنتی‌بیوتیک خاص فقط روی پلازمید دیده می‌شود نه روی هر مولکول DNA !

گزینه‌ی (۳): در باکتری‌ها همانندسازی معمولاً دوطرفه است. پس به تعداد مولکول‌ها معمولاً باید چهار دوراهی همانندسازی داشته باشیم.

گزینه‌ی (۴): تعداد جایگاه تشخیص آنزیم محدودکننده به توالی موجود در روی DNA ‌ها بستگی دارد و نمی‌توان تعداد آن را به قطعیت مشخص کرد.

۱۰۶. **گزینه ۳** آنزیم‌های محدودکننده فقط قادر به شکستن توالی‌های کوتاه DNA (و نه RNA !) هستند. گزینه‌ی (۱): بسیاری از آنزیم‌های محدودکننده انتهای چسبنده به وجود می‌آورند، اما همه‌ی آن‌ها پیوند فسفودی‌استر را تجزیه می‌کنند. در واقع برخی از آن‌ها در شکستن پیوندهای هیدروژنی نقش ندارند. گزینه‌ی (۲): آنزیم‌های محدودکننده باکتریایی هستند و ژن‌های رمزکننده‌ی آن‌ها فاقد توالی اینترون هستند. گزینه‌ی (۴): چون ژن‌های آنزیم‌های محدودکننده پروکاریوتی هستند، در محل سنتز ژن (همانندسازی) خود، یعنی سیتوپلاسم ترجمه و ساخته می‌شوند.
۱۰۷. **گزینه ۲** بسیاری از بیماری‌های ژنی، به علت عدم توانایی بدن در ساختن یک نوع پروتئین خاص است. به این علت در سراسر جهان صدها شرکت داروسازی وجود دارد که پروتئین‌های مورد نیاز این بیماران را با به کار بردن روش‌های مهندسی ژنتیک در باکتری‌ها تولید می‌کنند. مواد ضد انعقاد خون از جمله این پروتئین‌ها هستند و برای جلوگیری از ایجاد لخته‌ی خون به کار می‌روند.
۱۰۸. **گزینه ۴** پلازمیدها، مولکول DNA حلقوی کوچک هستند. اگر پلازمیدی دارای n مولکول باز آلی پورینی در نوکلئوتیدهای خود باشد، قطعاً n مولکول هم باز آلی پیریمیدنی دارد. بنابراین در مجموع این پلازمید به تعداد $2n$ نوکلئوتید دارد. در DNA ‌های حلقوی تعداد پیوندهای فسفودی‌استر با تعداد نوکلئوتیدها برابر است.
۱۰۹. **گزینه ۲** موارد ب و ج درست هستند. بررسی موارد:
- مورد الف) نادرست - آنزیم‌های محدودکننده مختص سلول پروکاریوتی است که در آن‌ها فقط یک نوع آنزیم RNA پلیمرز وجود دارد.
- مورد ب) درست - آنزیم‌های محدودکننده پیوند فسفودی‌استر موجود در توالی خاصی از DNA را می‌شکنند.
- مورد ج) درست - آنزیم‌های محدودکننده فقط روی DNA اثر می‌گذارند.
- مورد د) نادرست - همه‌ی آنزیم‌های محدودکننده انتهای چسبنده ایجاد نمی‌کنند بلکه اغلب آن‌ها انتهای چسبنده می‌سازند.
۱۱۰. **گزینه ۲** هورمون‌ها و پروتئین‌های پیچیده انسانی را نمی‌توان درون باکتری‌ها از طریق مهندسی ژنتیک تولید کرد (بر اساس کتاب انسولین را می‌توان از طریق باکتری‌ها تولید کرد).
۱۱۱. **گزینه ۳** در آدمی ژن سازنده‌ی پروتئین ریپوزومی $L1$ بر روی کروموزوم X قرار دارد. بر روی این کروموزوم ژن سازنده‌ی پذیرنده‌ی آنژیوتانسین ۲ (نه ژن سازنده‌ی آنژیوتانسین ۲) نیز وجود دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۱): ژن سازنده‌ی $EcoRI$ یک ژن باکتریایی است و مثل همه‌ی ژن‌ها یک جایگاه آغاز رونویسی دارد.
- گزینه‌ی (۲): DNA دارای ژن مقاومت به آنتی‌بیوتیک، یک پلازمید حلقوی می‌باشد و چون می‌تواند ژن‌های مختلفی داشته باشد، پس چندین راه‌انداز نیز دارد.
- گزینه‌ی (۴): فاکتور انعقادی شماره‌ی ۸، در انسان وجود دارد و ژن آن روی یک DNA خطی است. پس چندین جایگاه شروع همانندسازی دارد.
۱۱۲. **گزینه ۴** باکتریوفاژها، ویروس‌های DNA دار هستند و پلازمید Ti نیز مولکول DNA حلقوی است. پس هر دوی آن‌ها در ساختار دارای باز آلی «تیمین» می‌باشند و درون باکتری‌ها یافت می‌شوند.
۱۱۳. **گزینه ۴** «براسیکا اولراسه» نام علمی گیاه کلم است که ژنوم آن درون هسته و سیتوپلاسم (یعنی میتوکندری و کلروپلاست) قرار دارد، اما ژنوم باکتری‌ها فقط درون سیتوپلاسم و ژنوم پلاسمودیوم فالسیپاریوم (آغازی عامل مالاریا) و نوروسپورااکراسا (از شاخه‌ی آسکومیست‌های قارچ‌ها) درون هسته و میتوکندری یافت می‌شود.
۱۱۴. **گزینه ۴** تمام سلول‌های یوکاریوتی و پروکاریوتی که سنتز پروتئین دارند، سه نوع RNA دارند. در تمامی سلول‌ها ساخت پروتئین‌های آنزیمی در سیتوسل صورت می‌گیرد.
- در سلول‌های یوکاریوتی آنزیم محدودکننده وجود ندارد (رد گزینه‌ی ۱). سلول‌های پروکاریوتی هسته ندارند (رد گزینه‌ی ۲). رشته‌های دوک را در باکتری‌ها وجود ندارند و در اکثر یوکاریوت‌ها هم درون هسته شکل نمی‌گیرند (رد گزینه‌ی ۳).
۱۱۵. **گزینه ۱** فقط جمله‌ی «ب» درست است. بررسی موارد:
- مورد الف) نادرست - پلازمید در بعضی از باکتری‌ها دیده می‌شود.
- مورد ب) درست - آنزیم $EcoRI$ قادر به شکستن پیوند فسفودی‌استر (نوعی پیوند کووالانسی) است ولی آنزیم RNA پلیمرز چنین واکنشی را انجام نمی‌دهد.
- مورد ج) نادرست - باکتریوفاژها، ویروس‌هایی هستند که باکتری‌ها را آلوده می‌کنند.

مورد د) نادرست - اگرچه سلول یوکاریوتی که درون آن تقسیم دوتایی دیده می شود، دارای میتوکندری یا کلروپلاست است، اما تمام سلول های یوکاریوتی زنده، سه نوع RNA پلی مرز دارند.

۱۱۶. گزینه ۱ آنزیم های محدود کننده، آنزیم هایی باکتریایی هستند، می دانیم باکتری ها تنها ریبوزوم هایی با اندازه های کوچک و ساختار ساده در اختیار دارند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۲): $mRNA$ تک ژنی علاوه بر یوکاریوت ها، در پروکاریوت ها نیز مشاهده می شود، در پروکاریوت ها، علاوه بر $mRNA$ تک ژنی، چندین ژن می توانند یک راه انداز مشترک داشته باشند.

گزینه ی (۳): جاندار تولیدکننده ی فعال کننده، جاندار یوکاریوتی است، اما باید توجه داشت، بیان هر ژنی در یوکاریوت ها تحت تأثیر افزایشنده نیست.

گزینه ی (۴): تولید پروتئین های پیچیده ی انسانی به روش مهندسی ژنتیک در سلول های یوکاریوتی صورت می پذیرد، این سلول ها تراژنی هستند اما فاقد اپران اند.

۱۱۷. گزینه ۴ کروموزوم های کمکی (پلازمیدها) در بعضی از باکتری ها وجود دارند.

۱۱۸. گزینه ۲ اولین جاندار تراژنی باکتری $E. coli$ است. این جاندار دارای $mRNA$ ی چند ژنی در سیتوپلاسم خود است و در باکتری ها RNA پلی مرز II ، هسته و عوامل رونویسی وجود ندارند.

۱۱۹. گزینه ۲ در این باکتری یک کروموزوم اصلی و دو DNA نوترکیب وجود دارد، که هر سه حلقوی هستند. بنابراین به طور معمول ۳ جایگاه شروع همانندسازی، ۶ دوراهی همانندسازی (در هنگام همانندسازی) و ۲ ژن مقاومت نسبت به آنتی بیوتیک

تتراسایکلین در این باکتری وجود دارد.

۱۲۰. گزینه ۲ ژن رمز کننده فاکتور انعقادی VIII روی کروموزوم X قرار دارد و همه تخمک های انسان حاوی کروموزوم X می باشند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه های (۱) و (۳): این ژن ها روی کروموزوم X قرار دارند و نیمی از اسپرم های یک مرد فاقد X می باشند.

گزینه ی (۴): الزاماً ژن بیماری زای تحلیل عضلانی دوشن، روی کروموزوم X در تخمک ها وجود ندارد و ممکن است یک خانم از نظر این صفت سالم و هموزیگوس باشد.

۱۲۱. گزینه ۱ اولین تلاش ها برای ژن درمانی در دختر بچه ی مبتلا به نوعی ناهنجاری دستگاه ایمنی بود که طی آن دستگاه ایمنی یک آنزیم مهم (نه پروتئین دفاعی) دستگاه ایمنی را نمی ساخت. از آن جا که دختر $44 + XX$ است پس برای تمامی ژن های روی کروموزوم X در حالت عادی ۲ نسخه دارد.

۱۲۲. گزینه ۳ برای تولید گوسفند دالی تقسیم های متوالی سلول همتای تخم و تولید بلاستوسیت در محیط آزمایشگاه صورت گرفت. ژنوم دالی حاوی ژنوم سیتوپلاسمی سلول تمایز یافته ی هسته دار پستان و سلول بدون هسته (تخمک) و ژنوم هسته ای سلول تمایز یافته ی هسته دار می باشد.

۱۲۳. گزینه ۴ هر چهار مورد جمله ی فوق را به طور نادرستی تکمیل می کنند.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست - باکتریوفاژها نیز مستقل از کروموزوم اصلی همانندسازی می کنند.

مورد ب) نادرست - باکتریوفاژها نیز دارای جایگاه تشخیص برای آنزیم محدود کننده اند.

مورد ج) نادرست - پلازمیدها در بعضی از باکتری ها وجود دارند، نه همه ی آن ها، پس قابلیت ورود به هر باکتری را ندارند.

مورد د) نادرست - باکتریوفاژها نیز به عنوان وکتور مورد استفاده قرار می گیرند.

۱۲۴. گزینه ۲ توالی افزایشنده متعلق به یوکاریوت ها است، در حالی که آنزیم محدود کننده در برخی از باکتری ها دیده می شود.

۱۲۵. گزینه ۴ هلیکاز در همانندسازی سبب شکستن پیوند هیدروژنی می شود. در مرحله ی آغاز ترجمه در جایگاه P ریبوزوم، پیوند هیدروژنی بین کدون آغاز و آنتی کدون تشکیل می شود. آنزیم RNA پلی مرز هم در حین رونویسی، پیوند هیدروژنی بین دو رشته ی DNA را می شکند. در حالی که همه ی آنزیم های محدود کننده موجب شکستن پیوند فسفودی استر می شوند و فقط بسیاری از آن ها موجب شکستن پیوند هیدروژنی می شوند. (آنزیم هایی که انتهای چسبنده ایجاد می کنند).

۱۲۶. گزینه ۱ باکتریوفاژها ویروس هایی هستند که میزبان آن ها باکتری ها هستند. ماده ی ژنتیک این ویروس ها درون سلول های باکتریایی همانندسازی می کند.

۱۲۷. گزینه ۴ اولین جاندار ی که با مهندسی ژنتیک تغییر پیدا کرد، باکتری اشرفیا کلای بود. در باکتری ها محل ساخت و عمل همه ی RNA ها از جمله $tRNA$ درون سیتوپلاسم است.

$mRNA$ آن‌ها می‌تواند تک‌ژنی یا چندژنی باشد (رد گزینه‌ی ۱). توالی اپراتور دارند (رد گزینه‌ی ۲) و برای بیان ژن‌های آن‌ها نیازی به عوامل رونویسی نیست (رد گزینه‌ی ۳).

۱۲۸. **گزینه ۲** ژن فاکتور ۸ بر روی کروموزوم X است و اسپرم می‌تواند کروموزوم X نداشته باشند. بنابراین می‌تواند برای فاکتور ۸ فاقد ژن باشد.

گروه خونی صفتی اتوزومی می‌باشد و ژن آن بر روی کروموزوم اتوزومی است و اسپرم از هر کروموزوم اتوزومی یک عدد دارد (رد گزینه‌ی ۱). رنگ پوست، صفتی چند ژنی است. بنابراین هر اسپرم برای این صفت چندین ژن دارد (رد گزینه‌ی ۳). ژن پروتئین ریوزومی L_1 بر روی کروموزوم X قرار دارد و اسپرم می‌تواند کروموزوم X نداشته باشد (رد گزینه‌ی ۴).

۱۲۹. **گزینه ۲** پلازمید Ti دارای ژن عامل بیماری‌زایی است که برای استفاده از آن به عنوان وکتور، ژن عامل بیماری‌زایی خارج می‌شود.

سلولی که اپران دارد، پروکاریوت است که می‌تواند پلازمید داشته باشد (رد گزینه‌ی ۱). جایگاه پایان رونویسی بخشی از ژن است که توسط RNA پلی‌مراز و نه RNA رونویسی می‌شود (رد گزینه‌ی ۳). با ورود عامل پایان ترجمه، یک آنزیم پیوند بین آخرین $tRNA$ و پلی‌پپتید را هیدرولیز می‌کند (رد گزینه‌ی ۴).

۱۳۰. **گزینه ۱** قانون دوم مندل یا قانون جور شدن مستقل ژن‌ها فقط درباره‌ی ژن‌هایی صادق است که روی کروموزوم‌های مختلف قرار داشته باشند. به این ترتیب اگر ژن‌های مورد بررسی پیوسته باشند یعنی هر دو با هم بر روی یک کروموزوم واقع شده باشند، قانون دوم مندل را رعایت نخواهند کرد. در گزینه‌ی یک ژن فاکتور انعقادی VIII که محصول آن در روند انعقاد خون دخالت دارد و نقص در آن موجب بیماری هموفیلی می‌شود و ژن پروتئین ریوزومی L_1 هر دو بر روی کروموزوم X قرار دارند.

ژن‌های سیناپس ۱، آنژیوناسین ۲ و رنگدانه‌ای شدن شبکیه‌ی چشم روی کروموزوم X قرار دارند. ۱۳۱. **گزینه ۴** عامل مالاریا یک تک سلولی از فرمانرو آغازیان است، بنابراین یوکاریوت بوده و $mRNA$ چند ژنی ندارد. چون یوکاریوت است برای بیان ژن‌ها به عوامل رونویسی نیازمند است.

۱۳۲. **گزینه ۱** آمینواسیدها در ساختمان پلی‌پپتیدها و پروتئین‌ها وجود دارند. مولکولی که در مهندسی ژنتیک برای بریدن پلازمید جهت قرار دادن ژن خارجی در آن استفاده می‌شود، آنزیم محدود کننده است که ساختمان پروتئینی دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): مولکولی که آمینواسیدها را در ریوزوم به هنگام پروتئین‌سازی به هم وصل می‌کند نوعی $rRNA$ است.

گزینه‌ی (۳): به نظر می‌رسد اولین مولکول با توانایی خود همانندسازی، RNA باشد.

گزینه‌ی (۴): مولکولی که می‌توانست با کنترل مسیرهای متابولیسمی، ویژگی‌های میکروسفری را که در آن زندگی می‌کردند، تعیین کند، RNA است.

۱۳۳. **گزینه ۲** بسیاری از بیماری‌های ژنی به علت عدم توانایی بدن در ساختن یک نوع پروتئین خاص است. به این علت در سراسر جهان صدها شرکت داروسازی وجود دارد که پروتئین‌های مورد نیاز این بیماران را با به کار بردن روش‌های مهندسی ژنتیک در باکتری‌ها تولید می‌کنند. مواد ضد انعقاد خون از جمله این پروتئین‌ها هستند و برای جلوگیری از ایجاد لخته خون بکار می‌روند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): برگ متحرک حشره است و از پلازمید Ti برای انتقال ژن به سلول‌های گیاهان استفاده می‌شود، نه حشرات!

گزینه‌ی (۳): سلول‌های آلوده به ویروس و سلول‌های سرطانی با پرفورین نابود می‌شوند، نه خود ویروس‌ها!

گزینه‌ی (۴): ژن رمز کننده پروتئین ریوزومی L_1 روی کروموزوم X قرار دارد و کروموزوم X از پدر نیز به دختران می‌رسد.

۱۳۴. **گزینه ۲** فرآیند کوتاه شدن $mRNA$ ، یکی از انواع تغییراتی است که در اغلب RNA ‌های یوکاریوتی صورت می‌گیرد و باکتری‌ها قادر به این کار نیستند. در هنگام کلون کردن ژن در مهندسی ژنتیک نیز، ژن خارجی مورد نظر را به صورت فقط اگزون وارد باکتری می‌کنند یعنی فاقد اینترون است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): توالی راه انداز رونویسی نمی‌شود.

گزینه‌ی (۳): پلازمید Ti گیاهان را آلوده می‌کند و نمی‌تواند برای انتقال ژن به باکتری‌های دیگر، آن هم به شکل گسسته مورد استفاده قرار گیرد.

گزینه‌ی (۴): ژن خارجی درون باکتری‌ها، هم همانندسازی می‌شود و هم مورد رونویسی قرار می‌گیرد.

۱۳۵. **گزینه ۳** سلول‌هایی که در هدایت مستقیم شیرهای پرورده نقش دارند، سلول‌های لوله‌ی غربالی هستند. این سلول‌ها فاقد هسته و اندامک هستند، یا اندامک‌های آن‌ها تغییر یافته است. پس این سلول‌ها ژنوم کامل، یعنی ژنوم هسته‌ای و ژنوم سیتوپلاسمی (ژنوم میتوکندری و کلروپلاست) را ندارند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ی (۱): سلول های کلانشیمی در استحکام ساقه در گیاهان علفی مثل گیاه لاله عباسی نقش دارند این سلول ها دارای هسته و میتوکندری اند و می توانند کلروپلاست نیز داشته باشند.

گزینه ی (۲): باز و بسته شدن روزنه ی هوایی به کمک سلول های نگهبان روزنه رخ می دهد که هسته و میتوکندری و کلروپلاست دارند. گزینه ی (۴): سلول های پارانشیمی نظیر کلرانسیم (پارانشیم فتوسنتز کننده) در شکل گیری میانبرگ نقش دارند. این سلول ها هسته، میتوکندری و نیز کلروپلاست دارند.

۱۳۶. گزینه ۴ هر چهار مورد نادرست می باشند.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست - آنزیم هایی که منجر به شکستن پیوند فسفودی استر می شوند، عبارتند از DNA پلی مرز (طی ویرایش) و آنزیم محدود کننده (که پلی مرز نیست).

مورد ب) نادرست - آنزیم هایی که منجر به سنتز فسفودی استر می شوند، عبارتند از: DNA پلی مرز، RNA پلی مرز و لیگاز (که پلی مرز نیست).

مورد ج) نادرست - آنزیم هایی که می توانند موجب شکستن پیوند هیدروژنی شوند، عبارتند از: RNA پلی مرز، هلیکاز و آنزیم محدود کننده ای که بتواند انتهای چسبنده تولید کند. آنزیم محدود کننده و RNA پلی مرز در همانند سازی دخالت ندارد.

مورد د) نادرست - $rRNA$ نوعی آنزیم است و در جایگاه فعال آن، نوکلئوتید به کار رفته است، نه آمینواسید!

۱۳۷. گزینه ۳ ژن های پلازمید و باکتریوفاژ برای تکثیر باید همانند سازی کنند و این امر به کمک دستگاه همانند سازی صورت می پذیرد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): پلازمید باکتریایی Ti که یک وکتور گیاهی است، برای تکثیر در گیاه نیاز به عوامل رونویسی دارد.

گزینه ی (۲): ژن های پلازمید اختصاصی است و در DNA سلول میزبان یافت نمی شود و ویروئید نیز با ساختار RNA ای خود ژن هایی متفاوت با ژن های میزبان خود دارد. در واقع گیاهان فاقد ژن های RNA یی هستند.

گزینه ی (۴): ژن های پلازمید به DNA یا کروموزوم اصلی میزبان منتقل نمی شود.

۱۳۸. گزینه ۱ موارد «ب» و «ج» جمله را به طور صحیحی کامل می کنند. انواع ژنوم سیتوپلاسمی شامل ژنوم میتوکندری و ژنوم کلروپلاست است.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست - هر سلولی که در حین تنفس اکسیژن مصرف می کند، یعنی میتوکندری دارد ولی می تواند کلروپلاست نداشته باشد. مثل انواع سلول های زنده موجود در ریشه گیاه!

مورد ب) درست - در تنفس نوری، هم کلروپلاست و هم میتوکندری دخالت دارند.

مورد ج) نادرست - بعضی از سلول های گیاه ادریسی مانند ریشه ممکن است کلروپلاست نداشته باشد.

مورد د) نادرست - $FADH_2$ و $NADH$ از ترکیبات موجود در میتوکندری هستند. بنابراین همه سلول هایی که میتوکندری دارند الزاماً نمی توانند کلروپلاست داشته باشند.

۱۳۹. گزینه ۱ عامل اتصال دو انتهای چسبنده پیوندهای هیدروژنی است که در مرحله غربال کردن که رونویسی در آن انجام می شود، هم سنتز و هم شکسته می شود.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۲): پیوندهای هیدروژنی موجود در DNA نو ترکیب در مرحله ی کلون کردن یعنی همانند سازی، هم ساخته شده و هم می شکند.

گزینه ی (۳): در مرحله ی ۲ رونویسی پیوند هیدروژنی شکسته می شود.

گزینه ی (۴): در ادامه ی ترجمه در جایگاه P شکسته می شود و در جایگاه A تشکیل می شود.

۱۴۰. گزینه ۳ ژن پروتئین ریپوزومی L_1 بر روی کروموزوم جنسی X قرار دارد، پس اگر گامت طبیعی در انسان فاقد این ژن باشند، یعنی فاقد کروموزوم X است و در نتیجه این گامت دارای کروموزوم جنسی Y است، پس گامت مورد نظر اسپرم بوده که قطعاً دارای تاژک است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه های (۱) و (۲): ممکن است گامت مورد نظر، اسپرم حاوی کروموزوم X باشد.

گزینه ی (۴): در تقسیم میوز مربوط به گامت نر انسان سیتوکینز نابرابر دیده نمی شود و سیتوکینز برابر انجام می گیرد.

۱۴۱. گزینه ۳ محصول ایجاد شده طی اولین دست ورزی ژنی، $rRNA$ است. در ساختار برگ شبدری $tRNA$ بخش هایی از آن دو رشته ای شده و پیوندهای هیدروژنی دارد. بر اساس اطلاعات کتاب درسی نمی توان برای $rRNA$ پیوند هیدروژنی تصور کرد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): $rRNA$ دارای ریبونوکلئوتید با قند ریبوز است، در حالی که انتهای چسبنده بخشی از ساختار DNA است و فاقد ریبونوکلئوتید می باشد.

گزینه ی (۲): $rRNA$ از نوکلئوتید تشکیل شده است و در ساختار نوکلئوتیدها پیوند قند - باز آلی دیده می شود، در حالی که در ساختار آنزیم رونویسی کننده ($rRNA$ پلیمراز)، آمینو اسید وجود دارد و پیوند قند - باز آلی دیده نمی شود.

گزینه ی (۴): در بین نوکلئوتیدهای تشکیل دهنده $rRNA$ ، همانند نوکلئوتیدهای $tRNA$ ناقل متیونین پیوند قند - فسفات دیده می شود.

۱۴۲. گزینه ۴ همه ی موارد امکان پذیر است. جهش های حذف و واژگونی از نوع جهش هایی هستند که در یک کروموزوم رخ می دهند. بنابراین، باکتری هایی که فقط یک کروموزوم اصلی دارند، می توانند این نوع جهش ها را داشته باشند. اما جهش جابه جایی بین دو کروموزوم غیر همتا رخ می دهد، این نوع جهش در بین باکتری هایی که علاوه بر کروموزوم اصلی دارای کروموزوم کمکی (پلازمید) هم هستند، می تواند رخ دهد چون ژن های این دو کروموزوم با هم متفاوت اند. از طرفی چون کروموزوم های کمکی می توانند مستقل از کروموزوم اصلی تکثیر شوند، می توان نتیجه گرفت که باکتری ها می توانند دارای کروموزوم های کمکی یکسانی بوده، لذا جهش مضاعف شدن را هم نشان می دهند.

۱۴۳. گزینه ۲ $mRNA$ ای که مستقیماً در اثر رونویسی ژن تولید می شود در یوکاریوت ها پیش ساز $mRNA$ است و از جمله تغییراتی که روی این $mRNA$ در هسته رخ می دهد، کوتاه شدن آن است. چون این فرآیند قبل از خروج $mRNA$ از هسته انجام می گیرد، پس توسط آنزیم های موجود در شیره هسته انجام می شود.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): آنزیم RNA پلی مرز فقط از روی یک رشته رونویسی می کند.

گزینه ی (۳): قرارگیری آنتی کدون UAC در جایگاه P ریبوزوم برای اولین بار در مرحله آغاز ترجمه انجام می شود.

گزینه ی (۴): بدون وجود عوامل رونویسی اصلاً آنزیم RNA پلی مرز یوکاریوتی قادر به شناسایی راه انداز نخواهد بود.

۱۴۴. گزینه ۴ ژن رمز کننده ی آنزیم محدود کننده در پروکاریوت ها وجود دارد و این آنزیم مختص باکتری ها است. برای گزینه ی ۱، گلبول قرمز که فاقد کروموزوم است و برای گزینه ی ۲، نوزادان پسر را می توان مثال زد که سلول های پیکری آن ها یک کروموزوم X دارند.

۱۴۵. گزینه ۴ آنزیم لیگاز فقط پیوند فسفودی استر بین ژن خارجی و پلازمید را برقرار می کند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): آنزیم DNA پلی مرز در عمل ویرایش پیوند فسفودی استر را می شکند.

گزینه ی (۲): در مرحله ی کلون کردن ژن، DNA ی نو ترکیب به کمک آنزیم هلیکاز DNA پلی مرز میزبان همانندسازی می کند.

گزینه ی (۳): آنزیم های مورد نیاز برای تولید DNA ی نو ترکیب، پروتئینی هستند و برای تولید، نیاز به $mRNA$ دارند.

۱۴۶. گزینه ۱ پروتئین شیر (کازئین) توسط رنین رسوب داده می شود که در همه ی سلول های هسته دار گوسفند دهنده ی سلول پستانی ژن آن وجود دارد.

بررسی موارد در سایر گزینه ها:

گزینه ی ۲: سلول پستانی همانند سلول تخمک دارای ژنوم سیتوپلاسمی (DNA حلقوی میتوکندری) است.

گزینه ی ۳: سلول پستانی، ژنوم کامل گوسفند را ندارد زیرا کروموزوم Y را ندارد.

گزینه ی ۴: سلول پستانی در آزمایش یان ویلموت به صورت مستقل قادر به میتوز است.

۱۴۷. گزینه ۱ همه ی وکتورها مثل ماده ژنتیک ویروس ها و یا پلازمیدها، می توانند وارد سلول شده و به طور مستقل از کروموزوم اصلی میزبان همانند سازی انجام دهند.

البته برخی از آن ها علاوه بر قابلیت همانند سازی مستقل می توانند وارد کروموزوم میزبان شده و همانند سازی همزمان با همانند سازی سلول میزبان را انجام دهند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۲: پلازمید Ti ، وکتور گیاهی است و جهت انتقال ژن به سلول گیاهی استفاده می شود.

گزینه ۳: این مورد برای همه وکتورها صحیح است نه بعضی از آن ها!

گزینه ۴: دقت کنید همه وکتورها برای انتقال ژن به درون سلول های زنده باید از غشا عبور کنند و همگی دارای ساختار نوکلئیک اسیدی هستند.

۱۴۸. **گزینه ۴** در مرحله ی کلون شدن، باکتری ها از آنزیم DNA پلی مرز و هلیکاز برای همانندسازی DNA ی خود و وکتور استفاده می کنند که هر دو پروتئینی هستند. آنزیم DNA پلی مرز می تواند پیوند فسفودی استر را ایجاد و همچنین قطع نماید (هنگام ویرایش) و آنزیم هلیکاز پیوند هیدروژنی بین دو رشته ی DNA را از هم باز می کند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): آنزیم RNA پلی مرز در مرحله ی غربال کردن ژن فعال است و از ژن مقاومت به آنتی بیوتیک رونویسی می کند. این آنزیم توانایی شکستن پیوند هیدروژنی را دارد.

گزینه ی (۲): در مرحله ی استخراج ژن از آنزیم محدودکننده استفاده می شود که می تواند پیوند فسفودی استر را قطع کند.

گزینه ی (۳): فراوان ترین مولکول های غشاء فسفولیپیدها هستند که سر آب دوست و دم آب گریز دارند.

۱۴۹. **گزینه ۳** موارد (ب) و (د) به درستی بیان شده اند.

بررسی سایر موارد:

(الف) برای پلازمید Ti صادق نیست.

(ج) تفنگ ژنی برای انتقال ژن مورد نظر استفاده دارد، نه وکتور.

۱۵۰. **گزینه ۱** پلازمید Ti دارای دو جایگاه تشخیص، جهت عملکرد آنزیم محدودکننده است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه (۲): همه باکتریوفاژها جایگاه آغاز همانندسازی دارند.

گزینه (۳): برای ایجاد جاندار تراژنی می توان از تفنگ ژنی نیز استفاده کرد که در این صورت ژن به شکل مستقل وارد میزبان می شود (بدون وکتور).

گزینه (۴): آنزیم های محدودکننده، باکتریایی هستند و در پی روشن شدن اپران ها تولید می شوند.

۱۵۱. **گزینه ۲** در آزمایش کوهن و بایر، ژن RNA ریپوزومی، نه RNA ریپوزومی وارد سلول باکتری شد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): اولین آنزیم تولید شده به روش مهندسی ژنتیک، RNA ریپوزومی بود که پیوند پپتیدی نداشت. ($rRNA$ خاصیت آنزیمی دارد)

گزینه ی (۳): آندودرمین در واقع لایه ی سوبرینی است که بر روی دیواره ی سلولی سلول آندودرم ریشه ی گیاهان تشکیل می شود و سلول ندارد. بنابراین نمی توان از آن ژن استخراج کرد.

گزینه ی (۴): کدون های آغاز، پایان و سایر کدون ها بر روی $mRNA$ قرار دارند. توجه کنید که RNA ریپوزومی کدون ندارد.

۱۵۲. **گزینه ۲** استفاده از علف کش ها به جای شخم زدن زمین برای از بین بردن علف های هرز، سبب کاهش فرسایش خاک های سطحی شده است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه (۱): اولین تلاش ها برای انجام ژن درمانی در دختر بچه ای که مبتلا به نوعی ناهنجاری دستگاه ایمنی بود صورت گرفت. پزشکان سلول های مغز استخوان این کودک را استخراج کردند و یک ژن سالم را در آن ها قرار دادند. سپس این سلول ها را به داخل مغز استخوان دختر بازگرداندند. سلول ها بلافاصله شروع به ساختن آنزیم کردند.

گزینه (۳): در واکنس هایی که با روش های مهندسی ژنتیک ساخته می شوند، می توان ژن مربوط به آنتی ژن یک بیماری را به DNA یک باکتری (دارای DNA و RNA) یا ویروس غیر بیماری زا وارد کرد.

گزینه (۴): در گذشته هورمون های رشد از مغز گاوهای کشته شده استخراج می شد، اما امروزه، ژن هورمون رشد گاوی را وارد باکتری ها می کنند.

۱۵۳. **گزینه ۴** آنزیم لازم برای اولین مرحله از مراحل اساسی آزمایش های مهندسی ژنتیک، آنزیم محدودکننده است که فقط در باکتری ها وجود دارد. در سلول باکتری به دلیل وجود اپران های چندژنی، تعداد راه انداز کم تر از تعداد ژن هاست.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): سنتز نوکلئیک اسیدها شامل تشکیل DNA (همانند سازی) و تشکیل RNA (رونویسی) است. باکتری برای همانند سازی به هلیکاز و DNA پلی مرز و برای رونویسی به RNA پلی مرز نیاز دارد.

گزینه ی (۲): DNA باکتری حلقوی است اما RNA های آن دو انتهای آزاد دارند.

گزینه ی (۳): هر مولکول DNA تعداد زیادی جایگاه شروع رونویسی دارد.

۱۵۴. **گزینه ۳** بعضی از پلازمیدها مانند پلازمید Ti ، دارای بیش از یک جایگاه تشخیص برای آنزیم محدودکننده اند.

ویژگی های مطرح شده در گزینه های ۲ و ۴ مربوط به همه پلازمیدهاست. تفنگ ژنی برای شلیک کردن ژن خارجی به طور مستقیم استفاده می شود. از طرفی هیچ پلازمیدی توسط تفنگ ژنی به درون سلول میزبان وارد نمی شود.

۱۵۵. **گزینه ۲** با وارد کردن ژن، گیاه را در برابر حشرات مقاوم می‌کنند تا نیازی به استفاده از حشره کش‌ها نباشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): سلول‌های دست‌ورزی شده بلافاصله شروع به ساختن آنزیم کردند.

گزینه‌ی (۳): در تولید واکسن به روش مهندسی ژنتیک، ژن مورد نظر را وارد باکتری یا ویروس غیر بیماری‌زا می‌کنند و باکتری‌ها دو نوع نوکلئیک اسید (DNA و RNA) دارند.

گزینه‌ی (۴): ژن هورمون رشد گاوی را وارد باکتری می‌کنند.

۱۵۶. **گزینه ۴** آنزیم محدودکننده در مراحل برش DNA و همچنین استراخ ژن دارای نقش‌های اساسی است اما نخستین فردی که مورد ژن‌درمانی قرار گرفت دارای نقص در یک آنزیم مهم دستگاه ایمنی بود که در مراحل مهندسی ژنتیک این آنزیم نقش ندارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): آنزیم محدودکننده آنزیم باکتریایی است و پروکاریوت‌ها فاقد اندامک‌اند.

گزینه‌ی (۲): هر دو آنزیم بوده و دارای جایگاه فعال‌اند.

گزینه‌ی (۳): آنزیم محدودکننده برای برش DNA کاربرد دارد پس می‌تواند درون سلول سازنده خود فعالیت کند.

۱۵۷. **گزینه ۳** طی شبیه‌سازی دالی، سلول حاصل از ادغام سلول پستان‌ی و تخمک بدون هسته ابتدا در محیط کشت سترون قرار داده می‌شود تا مراحل رویانی آغاز شود، سپس رویان حاصل وارد بر رحم مادر جانشینی می‌گردد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): یکی از تغییرات طی بالغ شدن اغلب RNA ‌های یوکاریوتی، کوتاه شدن است.

گزینه‌ی (۲): طی عملکرد اغلب آنزیم‌های محدودکننده، پیوند هیدروژنی نیز به طور غیرمستقیم شکسته می‌شود که نتیجه‌ی آن تولید انتهای چسبنده است.

گزینه‌ی (۴): علاوه بر راه‌انداز، معمولاً توالی‌های دیگری مانند افزاینده (و عوامل رونویسی متصل به آن موسوم به فعال‌کننده) در تنظیم بیان ژن دخالت دارند.

۱۵۸. **گزینه ۲** ژنوم هسته‌ای ملخ‌های نر و ماده تفاوتی ندارد. ملخ یک قلب پشتی دارد و هم‌چنین در اطراف معده و سنگدان خود تعدادی کیسه دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): بیش‌ترین میزان چپین خوردگی‌های قشر مخ مربوط به انسان است.

گزینه‌ی (۳): شش‌های پرندگان در ارتباط با ۹ کیسه‌ی هوادار قرار دارند.

گزینه‌ی (۴): مک آرتور بر روی سسک‌ها (پرندگان آوازه‌خوان) تحقیق می‌کرد.

۱۵۹. **گزینه ۲** برای ساخت اپران لک (همانندسازی ژن) به آنزیم‌های هلیکاز و DNA پلی‌مراز نیاز است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): مهارکننده در پروکاریوت‌ها، ساختار پروتئینی دارد و برای ساخت پروتئین علاوه بر $mRNA$ ، $tRNA$ و $rRNA$ نیز نیاز وجود دارد.

گزینه‌ی (۳): برای تولید DNA نو ترکیب در مهندسی ژنتیک به آنزیم محدودکننده (دارای توان شکست پیوند هیدروژنی بطور غیرمستقیم) و آنزیم لیگاز (دارای توان تولید پیوند کوالان فسفودی استر) نیاز داریم.

گزینه‌ی (۴): در جاندار مورد مطالعه‌ی ژاکوب و مونو یعنی باکتری ($E. coli$)، فعال‌کننده وجود ندارد. فعال‌کننده مربوطه یوکاریوت هاست.

۱۶۰. **گزینه ۴** در مهندسی ژنتیک می‌توان ژن را درون یک وکتور (مانند پلازمید یا ویروس) جاگذاری کرد و آن‌را به سلول وارد کرد؛ یا این که می‌توان خود ژن را (نه وکتور) با تفنگ ژنی و به‌صورت مستقیم به سلول هدف شلیک کرد.

۱۶۱. **گزینه ۱** هر دو ژن پروتئین ریوزومی $L1$ و ژن هموفیلی، ژن‌های مربوط به ساخت پروتئین هستند و هر دو توسط RNA پلی‌مراز II رونویسی می‌شوند.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): ژن سیناپسین ۱ بر روی کروموزوم X قرار دارد، پس در گامت‌هایی که دارای کروموزوم Y هستند دیده نمی‌شود.

گزینه‌ی (۳): سیستمیک فیبروزیس، بیماری اتوزومی است و می‌تواند از پدر به پسر به ارث برسد، زیرا در شکل مربوط به کروموزوم X انسان دیده نمی‌شود.

گزینه‌ی (۴): ۲۰۰ نوع ناهنجاری بر روی کروموزوم X تشخیص داده شده است که به نسبت ۴۰۰۰ نوع ناهنجاری شناخته شده برای انسان، حدود ۵٪ می‌شود.

۱۶۲. گزینه ۴: آنزیم‌های محدودکننده و DNA پلی‌مراز قادرند پیوند فسفو دی‌استر را و باکتری‌ها بشکنند و هر دو واکنش دهنده‌های زیستی از جنس پروتئین‌اند. پیوند پپتیدی بین آمینواسیدها در پروتئین‌ها توسط $rRNA$ ایجاد می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): DNA پلی‌مراز همانند آنزیم محدودکننده قادر به شکستن پیوند فسفو دی‌استر است اما قادر به ایجاد انتهای چسبنده نمی‌باشد.

گزینه‌ی (۲): پروتئین‌ها توسط پروتئازها به مونومرهای خود تبدیل می‌شوند نه آنزیم‌های محدودکننده

گزینه‌ی (۳): از بین آنزیم‌هایی که می‌توانند پیوند فسفو دی‌استر را بشکنند فقط DNA پلی‌مرازها در باکتری می‌توانند.

۱۶۳. گزینه ۴: بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): آنزیم‌های محدودکننده می‌توانند توالی‌ها کوتاه و خاصی از DNA را شناسایی کنند.

گزینه‌ی (۲): در ساختارهای پرماند سلول تخم دوزیست، محصول فعالیت آنزیم‌های RNA پلی‌مراز، چند مولکول RNA از یک نوع می‌باشد.

گزینه‌ی (۳): برخی از عوامل رونویسی به RNA پلی‌مراز متصل می‌شوند که نوعی پروتئین است. قند پنتوز در ساختار اسیدهای نوکلئیک دیده می‌شود.

۱۶۴. گزینه ۴: پلازمید القاکننده ایجاد تومور پلازمید Ti است که این پلازمید به طور طبیعی در باکتری وجود دارد و جاندار مورد نظر تراژنی نیست. زمانی که ژن ایجادکننده تومور از این پلازمید برداشته شود و ژن‌های مورد نظر جایگزین آن گردد، آنگاه گیاهی که این پلازمید را دریافت می‌کند، تراژنی محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): مربوط به انتقال ژن هورمون رشد گاوی به باکتری است.

گزینه (۲): مربوط به انتقال ژن انسولین به باکتری است.

گزینه (۳): در ارتباط با تولید پروتئین‌های ضد انعقاد خون با استفاده از روش مهندسی ژنتیک در باکتری‌ها است.

۱۶۵. گزینه ۴: در اولین دست ورزی ژنی، ژن رمزکننده RNA ریپوزومی ($rRNA$) را از DNA نوعی قورباغه‌ی آفریقایی استخراج و به DNA باکتری اشیریشیاکلای وارد کردند. پس اولین جاندار که ژن خارجی را دریافت کرد باکتری اشیریشیاکلای بود. عوامل رونویسی در باکتری‌ها وجود ندارند.

۱۶۶. گزینه ۲: جانداران پروکاریوت و یوکاریوت، هر دو در پاسخ به محرک‌های محیطی بعضی ژن‌های خود را خاموش یا روشن می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): جاندار دریافت‌کننده ژن در آزمایش کوهن و بایر، پروکاریوت بود، بنابراین تنظیم بیان ژن آن در سطوح مختلفی از جمله رونویسی، ترجمه، یا پس از ترجمه صورت می‌گیرد.

گزینه‌ی (۳): جانداران پروکاریوت، می‌توانند برای بیان ژن‌های خود، علاوه بر راه‌انداز، توالی تنظیمی دیگری به نام «اپراتور» هم داشته باشند.

گزینه‌ی (۴): جانداران پروکاریوت، می‌توانند دارای چند ژن مجاور هم با یک راه‌انداز باشند. (مثل اپران لک)

۱۶۷. گزینه ۳: پلازمیدها، DNA اند و دارای پیوندهای فسفو دی‌استر هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): باکتری‌ها هسته ندارند.

گزینه‌ی (۲): پلازمیدها، DNA حلقوی باکتری‌ها، میتوکندری و کلروپلاست دارای یک نقطه‌ی شروع همانندسازی هستند.

گزینه‌ی (۴): $EcoRI$ آنزیم محدودکننده است نه پلازمید.

۱۶۸. گزینه ۳: از تکنیک الکتروفورز برای جدا کردن مولکول‌هایی از یک جنس استفاده می‌شود دو مولکول پروتئینی از یکدیگر یا دو مولکول DNA از یکدیگر DNA لیگاز و RNA پلی‌مراز II هر دو پروتئینی هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): $EcoRI$ پروتئینی و ژن انسولین از جنس DNA است.

گزینه‌ی (۲): DNA نوترکیب از جنس DNA و DNA لیگاز، پروتئینی است.

گزینه‌ی (۳): پلازمید Ti ، DNA حلقوی است و DNA لیگاز، پروتئینی است.

۱۶۹. گزینه ۴: همه موارد صحیح‌اند.

بررسی موارد:

مورد اول) مهندسان ژنتیک می‌توانند به روش‌های مختلف، گیاهان را تغییر دهند.

- موارد دوم و چهارم) تکنولوژی ژن توانایی‌های زیادی برای مقابله علیه بیماری‌ها دارد. یکی از مهم‌ترین شواهدی که کارایی مهندسی ژنتیک را تأیید می‌کند، پروژه ژنوم انسان (*HGP*) است.
- مورد سوم) در ژن درمانی از نسخه سالم همان ژن که مربوط به همان گونه است استفاده می‌شود و چون ژن از گونه دیگر نیست، فرد دریافت کننده ژن سالم، جاندار تراژنی محسوب نمی‌شود.
۱۷۰. **گزینه ۳** هر سلول مولد سلول‌های خونی، دیپلوئیدی بوده و دارای هر ۴۶ عدد کروموزوم‌های انسان می‌باشد لذا بر روی کروموزوم x خود ژن رنگدانه‌ای شدن شبکیه‌ی چشم را دارند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۱): بر روی کروموزوم x ژن پذیرنده آنژیوتانسین ۲ وجود دارد (نه ژن آنژیوتانسین ۲)
- گزینه‌ی (۲): بر روی کروموزوم x هر سلول هسته‌دار دیپلوئیدی در انسان ژن سیناپسین ۱ وجود دارد (نه پروتئین پذیرنده سیناپسین ۱)
- گزینه‌ی (۴): گلوبول‌های قرمز بالغ که حاصل تقسیم سلول‌های مغز استخوان در انسان می‌باشند فاقد هسته و هرگونه کروموزومی می‌باشند.
۱۷۱. **گزینه ۴** با استفاده از مهندسی ژنتیک، گیاهان زراعی تولید شدند که به حشرات مقاوم بودند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۱): دانشمندان به کمک تکنولوژی ژن، گیاهان زراعی تولید کردند که به علف‌کش‌ها مقاوم‌اند، نه علف‌کش‌هایی که به گیاهان آسیب نرسانند!
- گزینه‌ی (۲): مهندسان ژنتیک برای جلوگیری از فرسایش خاک، گیاهانی زراعی تولید کرده‌اند که به علف‌کش‌ها مقاوم هستند. در نتیجه برای از بین بردن علف‌های هرز نیازی به شخم زدن زمین نیست.
- گزینه‌ی (۳): مهندسان ژنتیک به منظور پیشگیری (نه درمان!) از بیماری هپاتیت B ، واکسن ضد بیماری را ساخته‌اند.
۱۷۲. **گزینه ۲** فقط مورد «د» نادرست است.
- علت نادرستی (د) باتوجه به متن کتاب درسی، پلازمیدها در بعضی باکتری‌ها وجود دارند.
۱۷۳. **گزینه ۳** جانداران تراژنی جاندارانی هستند که DNA یک گونه دیگر را داشته باشند، در مورد ذکر شده DNA یا ژن مورد نظر مربوط به فرد هم‌گونه خود می‌باشد.
۱۷۴. **گزینه ۴** عوامل رونویسی پروتئینی هستند، پس پیوند فسفودی‌استر ندارند.
- در جایگاه شناسایی آنزیم محدودکننده، پیوند هیدروژنی دیده می‌شود (رد گزینه‌ی ۱). فاکتور انعقادی شماره ۸، پروتئین است (رد گزینه‌ی ۲) و در ویروس هرپس DNA وجود دارد و در DNA پیوند هیدروژنی دیده می‌شود (رد گزینه‌ی ۳).
۱۷۵. **گزینه ۳** موارد ب، ج و د نادرست هستند.
- مورد الف) درست - آنزیم لیگاز همانند آنزیم‌های DNA پلیمراز و RNA پلیمراز قابلیت برقراری پیوند فسفودی‌استر را دارد.
- مورد ب) نادرست - آنزیم $EcoRI$ و آنزیم DNA پلیمراز (طی فرایند ویرایش) موجب شکستن پیوند فسفودی‌استر می‌شوند ولی RNA پلیمراز این کار را انجام نمی‌دهد.
- مورد ج) نادرست - RNA پلیمراز موجب شکسته شدن پیوند هیدروژنی می‌شود ولی آنزیم لیگاز موجب شکسته شدن پیوند هیدروژنی نمی‌شود.
- مورد د) نادرست - پیش ماده اصلی آنزیم‌های پلیمرازی، نوکلئوتین‌ها هستند، نه DNA !

پاسخنامه کلیدی آزمون با کد: ۳۷۹۵۲۴

۱ -۵	۴ -۴	۱ -۳	۲ -۲	۳ -۱
۳ -۱۰	۴ -۹	۴ -۸	۳ -۷	۱ -۶
۴ -۱۵	۳ -۱۴	۲ -۱۳	۲ -۱۲	۳ -۱۱
۱ -۲۰	۳ -۱۹	۳ -۱۸	۱ -۱۷	۴ -۱۶
۴ -۲۵	۳ -۲۴	۴ -۲۳	۳ -۲۲	۱ -۲۱
۲ -۳۰	۱ -۲۹	۳ -۲۸	۴ -۲۷	۲ -۲۶
۱ -۳۵	۳ -۳۴	۳ -۳۳	۲ -۳۲	۲ -۳۱
۱ -۴۰	۳ -۳۹	۱ -۳۸	۲ -۳۷	۲ -۳۶
۴ -۴۵	۱ -۴۴	۴ -۴۳	۱ -۴۲	۴ -۴۱
۴ -۵۰	۲ -۴۹	۲ -۴۸	۲ -۴۷	۲ -۴۶
۳ -۵۵	۲ -۵۴	۲ -۵۳	۱ -۵۲	۴ -۵۱
۳ -۶۰	۲ -۵۹	۳ -۵۸	۲ -۵۷	۲ -۵۶
۳ -۶۵	۴ -۶۴	۲ -۶۳	۴ -۶۲	۴ -۶۱
۱ -۷۰	۲ -۶۹	۲ -۶۸	۱ -۶۷	۲ -۶۶
۴ -۷۵	۲ -۷۴	۴ -۷۳	۳ -۷۲	۱ -۷۱
۲ -۸۰	۲ -۷۹	۴ -۷۸	۲ -۷۷	۳ -۷۶
۱ -۸۵	۳ -۸۴	۲ -۸۳	۴ -۸۲	۱ -۸۱
۳ -۹۰	۴ -۸۹	۲ -۸۸	۳ -۸۷	۴ -۸۶
۳ -۹۵	۲ -۹۴	۱ -۹۳	۳ -۹۲	۴ -۹۱
۱-۱۰۰	۲ -۹۹	۱ -۹۸	۳ -۹۷	۴ -۹۶
۱-۱۰۵	۳-۱۰۴	۴-۱۰۳	۴-۱۰۲	۱-۱۰۱
۲-۱۱۰	۲-۱۰۹	۴-۱۰۸	۲-۱۰۷	۳-۱۰۶
۱-۱۱۵	۴-۱۱۴	۴-۱۱۳	۴-۱۱۲	۳-۱۱۱
۲-۱۲۰	۲-۱۱۹	۲-۱۱۸	۴-۱۱۷	۱-۱۱۶
۴-۱۲۵	۲-۱۲۴	۴-۱۲۳	۳-۱۲۲	۱-۱۲۱
۱-۱۳۰	۲-۱۲۹	۲-۱۲۸	۴-۱۲۷	۱-۱۲۶
۳-۱۳۵	۲-۱۳۴	۲-۱۳۳	۱-۱۳۲	۴-۱۳۱
۳-۱۴۰	۱-۱۳۹	۱-۱۳۸	۳-۱۳۷	۴-۱۳۶
۴-۱۴۵	۴-۱۴۴	۲-۱۴۳	۴-۱۴۲	۳-۱۴۱
۱-۱۵۰	۳-۱۴۹	۴-۱۴۸	۱-۱۴۷	۱-۱۴۶
۲-۱۵۵	۳-۱۵۴	۴-۱۵۳	۲-۱۵۲	۲-۱۵۱
۴-۱۶۰	۲-۱۵۹	۲-۱۵۸	۳-۱۵۷	۴-۱۵۶
۴-۱۶۵	۴-۱۶۴	۴-۱۶۳	۴-۱۶۲	۱-۱۶۱
۳-۱۷۰	۴-۱۶۹	۳-۱۶۸	۳-۱۶۷	۲-۱۶۶
۳-۱۷۵	۴-۱۷۴	۳-۱۷۳	۲-۱۷۲	۴-۱۷۱

بررسی نظریه های سوپ بنیادین و حباب

۱. کدام مطلب نادریست است؟

- ۱) مخلوطی از گازهای مورد استفاده در آزمایش میلر، در جو اولیه‌ی زمین هنگام پیدایش حیات وجود نداشته است.
- ۲) اشعه‌ی فرابنفش و رعد و برق، انرژی لازم برای انجام واکنش‌های بعدی توسط مواد آلی ساده را تأمین می‌کردند.
- ۳) مولکول‌های آلی پیچیده‌ی تازه تشکیل شده در جو، دوباره توسط باران به اقیانوس برمی‌گردند.
- ۴) زنجیره‌های درشت و بلند مولکول‌های نوکلئیک اسید، بدون مولکول‌های مادری تولید می‌گردند.

۲. در آزمایشاتی که میلر انجام داد،

- ۱) اصلاً اتم اکسیژن درون لوله‌ی آزمایش یافت نمی‌شد.
- ۲) مولکول‌های آلی پیچیده مثل RNA و DNA پدید نیامدند.
- ۳) انرژی لازم برای تشکیل مواد آلی توسط رعد و برق تأمین می‌شد.
- ۴) تلاش‌هایی برای اثبات نظریه‌ی الگوی حباب صورت می‌گرفت.

۳. نظریه‌ی الگوی سوپ بنیادین بر این مسئله دلالت دارد که

- ۱) واحدهای آلی سازنده‌ی حیات اولین بار در اثر واکنش با گازهای نیتروژن دار در جو اولیه به وجود آمد.
- ۲) در اقیانوس‌های اولیه‌ی زمین به یک باره مقدار زیادی مواد آلی پدید آمد.
- ۳) واحدهای سازنده‌ی اولین سلول‌ها از مولکول‌های غیرزیستی تشکیل شده است.
- ۴) امکان تشکیل مولکول‌های آلی از گازهای موجود در جو اولیه وجود نداشت.

۴. کدام توالی در مورد نخستین مراحل پیدایش حیات درست می‌باشد؟

- ۱) مولکول‌های ساده زیستی ← واکنش شیمیایی ← مولکول‌های آلی ساده
- ۲) مولکول‌های غیرزیستی ← واکنش فیزیکی و افزایش تراکم ← مولکول‌های آلی ساده
- ۳) مولکول‌های غیرزیستی ← واکنش شیمیایی ← مولکول‌های آلی ساده
- ۴) مولکول‌های ساده زیستی ← واکنش فیزیکی و افزایش تراکم ← مولکول‌های آلی ساده

۵. در الگوی حباب، الگوی سوپ بنیادین،

- ۱) برخلاف - وجود اکسیژن مولکولی در جو باعث ایجاد لایه‌ی حفاظتی می‌شود.
- ۲) همانند - مولکول‌های آمونیاک و متان نقش اصلی را در ایجاد مولکول‌های زیستی پایه‌ای دارند.
- ۳) همانند - محل تشکیل مولکول‌های آلی ساده و پیچیده یکسان بوده است.
- ۴) برخلاف - احتمال واکنش بین مولکول‌های اولیه کم‌تر بوده است.

۶. کدام یک بر طبق الگوی حباب نادریست است؟

- ۱) اشعه‌ی فرابنفش برای انجام واکنش‌ها، نقش حیاتی داشته است.
- ۲) برخی از ترکیبات آلی ساده‌ی خارج شده از حباب‌ها، در واکنش‌های بعدی شرکت نداشتند.
- ۳) مولکول‌های آلی ساده‌ی تشکیل شده در حباب‌ها، همگی گازی شکل بودند.
- ۴) در بین مولکول‌های لازم برای تشکیل مولکول‌های آلی ساده، ترکیب‌های آلی یافت نمی‌شوند.

۷. مدل سوپ بنیادین مدل حباب

- ۱) همانند - در تشکیل مواد آلی انرژی حاصل از تابش نور خورشید، انفجارهای آتشفشانی و رعد و برق تأثیر داشته‌اند.
- ۲) برخلاف - سرعت واکنش‌های شیمیایی بین مواد تشکیل‌دهنده‌ی مولکول‌های زیستی پایه‌ای، زیاد بوده است.
- ۳) همانند - محل انجام فرایندهای اصلی که منجر به تشکیل مواد شیمیایی برای پیدایش حیات شد، در اتمسفر بود.
- ۴) برخلاف - تشکیل مواد آلی مختلف در اقیانوس‌ها، با گذشت مدت زمان طولانی همراه بوده است.

۸. در آزمایش میلر
 (۱) هیچ یک از گازهای موجود در ساختار خود اکسیژن نداشتند.
 (۲) در ساختار تمام گازهای حاضر در لوله‌ی آزمایش هیدروژن وجود داشت.
 (۳) مونومرهایی از جمله آمینواسیدها و نوکلئوتیدها تشکیل شدند.
 (۴) بدون حضور آمونیاک و متان، امکان تشکیل هیچ یک از مواد آلی پایه وجود نداشت.
 ۹. آزمایش میلر نشان داد،
 (۱) هنگام پیدایش حیات بر روی زمین، امکان تشکیل مولکول‌های شیمیایی پایه‌ای حیات در جو زمین وجود نداشته است.
 (۲) امکان پیدایش برخی از مواد شیمیایی پایه‌ای حیات بر روی زمین با شرایط مشابه شرایط آزمایش میلر وجود داشته است.
 (۳) هنگامی که اکسیژن موجود نباشد، الکترون‌ها در واکنش با مولکول‌های هیدروژن‌دار پرانرژی شرکت می‌کنند.
 (۴) با مخلوطی از گازهای CH_4 و NH_3 و N_2 و H_2 و یک جرقه‌ی الکتریکی می‌توان بسیاری از مولکول‌های زیستی را تولید کرد.
 ه. ۱. با توجه به عقیده‌ی پژوهشگران در مورد جو اولیه‌ی زمین، کدام موارد از عبارات زیر درست است؟
 الف) غنی از نیتروژن و متان بوده است.
 ب) پرتو فرابنفش گازهای آمونیاک را از بین می‌برده است.
 ج) مولکول‌های آلی ساده از اشعه‌ی فرابنفش انرژی دریافت می‌کرده‌اند.
 د) الکترون‌های پرانرژی، قطعاً با مولکول‌های نیتروژن‌دار واکنش می‌کرده‌اند.
 ۱) ج و د ۲) ب و ج ۳) الف ، ب و ج ۴) ب ، ج و د
 ۱۱. کدام گزینه، عبارت مقابل را به نادرستی تکمیل می‌کند؟ «یکی از آزمایش میلر»
 (۱) پیش ماده‌های - در روده‌ی انسان نیز تولید می‌شود.
 (۲) پیش ماده‌های - از تجزیه‌ی نوکلئوتیدها نیز حاصل می‌شود.
 (۳) فرآورده‌های - می‌تواند از مواد سازنده‌ی محیط کشت کامل نوروسپورا باشد.
 (۴) فرآورده‌های - می‌تواند اتصال آنزیم به پیش ماده را آسان کند.
 ۱۲. در مدل سوپ بنیادین مدل حباب
 (۱) برخلاف - نیروی باد یکی از عواملی است که به تشکیل مواد آلی کمک کرده است.
 (۲) همانند - اتمسفر غنی از گازهای NH_3 و CH_4 بوده است.
 (۳) برخلاف - رعد و برق در تشکیل مولکول‌های آلی پیچیده‌تر از مولکول‌های آلی ساده دخالت داشته است.
 (۴) همانند - تصور می‌شد گاز O_2 در جو وجود نداشته است.
 ۱۳. کدام عبارت درست است؟
 (۱) در الگوی سوپ بنیادین تمام گازهایی که در تولید مواد آلی ساده نقش داشتند، دارای اتم هیدروژن بودند.
 (۲) در الگوی سوپ بنیادین برخلاف الگوی حباب، ماده‌های آلی پیچیده در اقیانوس‌ها به وجود آمده‌اند.
 (۳) در آزمایش میلر، مونومرهایی با چندین گروه فسفات، انرژی ساخت مواد آلی را تأمین می‌کردند.
 (۴) در الگوی حباب، در سطح اقیانوس‌ها، حباب‌ها از مولکول‌های آلی ساده در برابر اشعه‌ی مضر ماورای بنفش حفاظت می‌کنند.

خاستگاه سلول و سازوکار وراثت

۱۴. پژوهشگران معتقدند، همه‌ی کواسروات‌ها،
 (۱) توانایی انتقال صفات به نسل آینده را دارند.
 (۲) می‌توانند با جذب مولکول‌های لیپیدی بزرگ شده و جوانه بزنند.
 (۳) زنده‌اند و تشکیل آن‌ها نخستین قدم به سمت سازماندهی سلول بوده است.
 (۴) منحصرأ از زنجیره‌های کوچک آمینواسیدی تشکیل شده و دو لایه‌ای هستند.

۱۵. براساس تحقیقات سچ و آلمن

- ۱) نحوه‌ی بیان هماهنگ ژن‌ها درباکتری مشخص شد.
- ۲) اولین تلاش‌ها برای انجام ژن درمانی بیماران آغاز شد.
- ۳) فرآیند دست‌ورزی در ژن‌ها طراحی و اجرا شد.
- ۴) فرضیه‌ی (شاید *RNA*) اولین مولکول خود همانندساز بوده است) شکل گرفت.

۱۶. اولین مولکول خود همانندساز،

- ۱) دئوکسی ریبونوکلئوتید تیمین دار داشت.
- ۲) نوعی پلی‌مراز بود.
- ۳) مونومرهای آن توسط پیوند پپتیدی به یکدیگر متصل بودند.
- ۴) دو رشته‌ای بود.

۱۷. چند تا از موارد زیر بین تمام میکروسفرها و کواسروات‌ها مشترک هستند؟

- الف) توانایی انتقال صفات به نسل بعدی ب) شباهت به غشای سلولی
ج) وجود مولکول‌های آب‌گریز د) زنده‌بودن و توانایی تقسیم‌شدن

۱ (۲) ۱ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴)

۱۸. کدام عبارت درست است؟

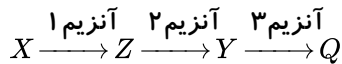
- ۱) هر کواسرواتی که توانایی تقسیم‌شدن دارد، واجد آمینواسید است.
- ۲) هر میکروسفری که مولکول‌هایی با پیوند پپتیدی دارد، زنده محسوب می‌شود.
- ۳) هر کواسرواتی که بتواند به روش جوانه‌زدن تکثیر یابد، حامل اطلاعات ژنتیکی است.
- ۴) هر میکروسفری که حاوی مولکول خودهمانندساز است، غشایی دولایه دارد.

۱۹. میکروسفرها همگی

- ۱) می‌توانستند با جذب لیپیدهای دیگر، بزرگ‌تر شوند و جوانه بزند.
- ۲) توانایی انتقال صفات ارثی به نسل بعدی را داشتند.
- ۳) دارای *RNA* شده و اولین قدم به سمت سازماندهی سلول ابتدایی حیات را برداشتند.
- ۴) از زنجیره‌های کوچک آمینواسیدی تشکیل یافته و غشاء دولایه دارند.

۲۰. کدام نادرست است؟

- دیژوهشگران معتقدند احتمالاً اولین قدم به سمت سازماندهی سلول‌ها، تشکیل ساختارهایی بوده که «
- ۱) دارای غشای دولایه‌ای بوده و پس از تشکیل مدتی دوام داشته‌اند و سپس ناپدید می‌شدند.
 - ۲) برای نگهداری انسجام ساختاری و تکثیر خود، نیازمند دریافت مواد ویژه‌ای از محیط بودند.
 - ۳) در صورت داشتن ماده‌ی وراثتی می‌توانستند، از طریق جوانه‌زدن نسخه‌ای از آن را به نسل بعد منتقل کنند.
 - ۴) به دلیل آب‌گریز بودن مولکول‌های لیپیدی‌شان در آب به شکل کیسه‌های ریز کروی درمی‌آمدند.
۲۱. با توجه به خاستگاه متابولیسم مربوط به شکل‌گیری طرح مقابل، نمی‌توان گفت که

- ۱) *RNA*‌ها، میکروسفرها و ساختارهای سلول ماندی که پس از آن‌ها به وجود آمدند به ماده‌ی آلی *Q* نیاز داشته‌اند.
- ۲) به دنبال کمیاب شدن *Y* احتمال می‌رود که تغییر در بیش‌تر *RNA*‌های آنزیمی سبب شد که آنزیم ۲ به وجود آید.
- ۳) جهشی که به تازگی رخ داده، به دنبال کمیاب شدن *Z* بوده و سبب تولید آنزیم ۱ شده است.
- ۴) تبدیل *Y* به *Q* قبل از تبدیل *X* به *Z* رخ داده است.

۲۲. در مسیر تکامل حیات بر روی زمین، پیش از سایرین رخ داده است.

- ۱) تشکیل لایه‌ی اوزون در قسمت فوقانی جو
- ۲) پدیدار شدن نخستین سلول‌های اتوتروف
- ۳) تشکیل اولین سلول‌های نیازمند به اکسیژن
- ۴) پدید آمدن سلول‌هایی با توانایی تغییر مواد آلی

۲۳. کوسروات ها

- (۱) برخلاف میکروسفرها، ساختاری مشابه سلول ها دارند.
- (۲) زنده بوده و شباهت زیادی به غشای سلولی دارند.
- (۳) می توانند نسبت سطح به حجم را از طریق جوانه زنی افزایش دهند.
- (۴) نمی توانند مونومرهایی مشابه متیونین در ساختار خود داشته باشند.

۲۴. کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) اولین مولکول های خودهماندساز، ساخته شدن پروتئین ها را کاتالیز کردند.
- (۲) خطاهای رونویسی را نمی توان عاملی برای تنوع RNA های اولیه فرض نمود.
- (۳) مولکول های لیپیدی به دلیل آب گریز بودن، لایه ای کروی به نام کواسروات را پدید می آورند.
- (۴) امکان تشکیل مولکول های RNA بدون حضور مولکول DNA ی الگو در آب وجود دارد.

۲۵. کدام گزینه اهمیت جمله ی زیر را توضیح می دهد؟

«مولکول هایی که نقش کاتالیز گر ها را در تشکیل اولین مولکول های پروتئینی داشتند، می توانستند از یک نسل به نسل دیگر تغییر کنند.»

- (۱) این کاتالیز گر ها با داشتن قند دئوکسی ریبوز، ساختارهای پایدار تشکیل دادند.
- (۲) این تغییر سبب تنوع در انجام فرآیندهای زیستی شد.
- (۳) خصوصیت این مولکول های غیر پروتئینی به نسل های بعدی منتقل شد.
- (۴) این تغییر سبب RNA دار شدن کواسروات ها شد.

۲۶. کدام عبارت، درباره ی مولکول مورد مطالعه ی سچ و آلتمن نادرست است؟

- (۱) با کسب انرژی و از طریق فرایندهای شیمیایی ساده تشکیل شد.
- (۲) با قرار گرفتن در آب، به شکل کره ای با توانایی جوانه زدن در می آمد.
- (۳) برای انسجام ساختاری و تکثیر خود، به مواد آلی ویژه ای نیاز داشت.
- (۴) احتمالاً زمینه ای را برای ایجاد تنوع در مولکول های زیستی فراهم می کرد.

۲۷. هر میکروسفر و کواسرواتی،

- (۱) در ساختار خود لیپید دارند و شباهت زیادی به غشاهای سلول دارند.
- (۲) توانایی انتقال صفات به نسل بعدی را دارند.
- (۳) توانایی تقسیم شدن را دارند و لذا زنده محسوب می شوند.
- (۴) در ساختار خود مولکول های آب گریز دارند، لذا در محیط آبی تمایل به گردهمایی دارند.

۲۸. کواسروات ها ساختارهایی که نخستین قدم به سمت سازمان دهی سلول ها هستند

- (۱) برخلاف - ممکن نیست آمینواسید داشته باشند.
- (۲) همانند همه - همگی ساختارهایی زنده در نظر گرفته نمی شوند.
- (۳) همانند - توانایی جوانه زدن دارند.
- (۴) برخلاف - شباهت زیادی به سلول دارند.

۲۹. همه ی میکروسفرها کواسروات ها

- (۱) همانند - می توانند صفات را به نسل بعد منتقل نمایند. (۲) برخلاف - زنده هستند و توانایی تقسیم دارند.
- (۳) همانند - به غشای سلول شباهت زیادی دارند. (۴) برخلاف - دارای مولکول های آب گریز می باشند.

سیر تکاملی سلول های پروکاریوتی و یوکاریوتی

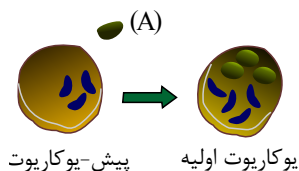
۳۰. اولین فتوسنتز کنندگان حیات
 (۱) با انجام فرآیندهای متابولیسمی به یکباره و ناگهان، مقادیر زیادی اکسیژن به جو اضافه کردند.
 (۲) پروکاریوت‌هایی هوازی بودند که سبب تشکیل لایه اوزون شدند.
 (۳) زمینه‌ی گسترش حیات به خشکی را به طور غیر مستقیم فراهم آوردند.
 (۴) کربوهیدرات‌ها را با استفاده از آب و CO_2 ، درون کلروپلاست‌های کوچکی می ساختند.

۳۱. کدام عبارت با نظریه‌ی درون هم‌زیستی مغایرت ندارد؟

- (۱) میتوکندری‌ها، از خویشاوندان باکتری‌های بی‌هوازی می‌باشند.
- (۲) ژن‌های میتوکندری‌ها با ژن‌های هسته‌ی یوکاریوت‌های اولیه تفاوت دارند.
- (۳) اندازه و ساختار ریبوزوم‌های میتوکندریایی و باکتری‌های هوازی متفاوت است.
- (۴) در یوکاریوت اولیه، ریبوزوم‌های شبکه آندوپلاسمی زیر و میتوکندری‌ها مشابه هستند.

۳۲. طبق نظریه‌ی درون هم‌زیستی،
 (۱) در یوکاریوت اولیه فقط میتوکندری وجود داشته است.
 (۲) در پیش یوکاریوت، کلروپلاست و میتوکندری وجود داشته است.
 (۳) در یوکاریوت اولیه میتوکندری و کلروپلاست وجود داشته است.
 (۴) در پیش یوکاریوت فقط کلروپلاست وجود داشته است.

۳۳. با توجه به شکل، سلول A کدام ویژگی را نمی‌تواند داشته باشد؟

پیش-یوکاریوت یوکاریوت اولیه

(۱) داشتن DNA حلقوی

(۲) توانایی انجام فتوسنتز

(۳) توانایی سنتز پروتئین

(۴) توانایی انجام تقسیم میوز

۳۴. در ارتباط با ویژگی‌های میتوکندری، کدام نمی‌تواند شاهده‌ی بر حمایت از نظریه‌ی درون هم‌زیستی باشد؟

- (۱) داشتن اندازه‌ی اغلب بین ۱ تا ۱۰ میکرون
- (۲) داشتن DNA‌ی با رشته‌های پلی‌نوکلئوتیدی غیرقطبی
- (۳) داشتن ریبوزوم‌هایی با ساختار و اندازه‌ی متفاوت با ریبوزوم‌های سیتوسل
- (۴) داشتن پروتئین‌هایی به منظور تنفس در گرانوم‌های خود

۳۵. کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) کمبود اکسیژن محیط بر روی فعالیت متابولیسمی پیش یوکاریوت تأثیر گذار بوده است.
- (۲) کمبود دی‌اکسید کربن محیط بر روی فعالیت متابولیسمی یوکاریوت اولیه تأثیر گذار بوده است.
- (۳) کمبود اکسیژن محیط بر روی فعالیت متابولیسمی اولین اتوتروف‌های کره‌ی زمین بی تأثیر بوده است.
- (۴) امواج فرسرخ بر روی فعالیت متابولیسمی پروکاریوت هتروتروف اولیه بی تأثیر بوده است.

۳۶. میتوکندری کلروپلاست،
 (۱) برخلاف - در همه‌ی سلول‌های زنده‌ی یوکاریوتی یافت می‌شود.
 (۲) برخلاف - از باکتری‌هایی منشأ گرفته که فاقد رنگیزه‌های جذب نور در غشای خود هستند.
 (۳) همانند - در همه‌ی یوکاریوت‌های اولیه وجود داشته است.
 (۴) همانند - دارای ژن‌هایی مشابه با ژن‌های هسته‌ی سلول‌های یوکاریوتی است.

۳۷. هر سلول
 (۱) فتوسنتز کننده، در تنفس سلولی از اکسیژن استفاده می‌کند.
 (۲) دارای تنفس هوازی، در ژنوم خود دارای DNA حلقوی می‌باشد.
 (۳) فاگوسیتوز کننده، در ارتباط با یک محیط درونی در بدن جاندار است.
 (۴) یوکاریوتی، بخش عمده‌ی تنفس سلولی خود را در اندامکی با سه فضای درونی انجام می‌دهد.

۳۸. چند عبارت زیر نادرست است؟

- (الف) نخستین پروکاریوت‌ها می‌توانستند روابط انگلی یا صیادی داشته باشند.
 (ب) زادآوری میتوکندری‌های سلول‌های یوکاریوتی، مستقل از چرخه سلولی است.
 (ج) پس از آن‌که نخستین پروکاریوت‌های فتوسنتز کننده وارد سلول‌های بزرگ پروکاریوتی شدند، به کلروپلاست تبدیل شدند.
 (د) نخستین ماده‌ی وراثتی درون میکروسفرها، توانایی کنترل ساخته شدن آنزیم‌ها را داشتند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۳۹. چند مورد جمله‌ی مقابل را به درستی تکمیل می‌کند؟ «با توجه به نظریه‌ی درون همزیستی، کمبود بر فعالیت متابولیسمی»

(الف) CO_2 محیط - پیش یوکاریوت تأثیر گذار بوده است.

(ب) نور - یوکاریوت اولیه بی اثر بوده است.

(ج) O_2 - پیش یوکاریوت بی اثر بوده است.

۱ (۱) صفر ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۴۰. کدام گزینه عبارت مقابل را به درستی تکمیل نمی‌کند؟ «در طی تکوین جانداران،»

(۱) پروکاریوت‌های اولیه می‌توانستند روابط انگلی یا صیادی داشته باشند.

(۲) پروکاریوت منشأ کلروپلاست بعد از پروکاریوت منشأ میتوکندری ایجاد شده است.

(۳) پیدایش نخستین سلول‌های هوازی در پی فعالیت نخستین سلول‌های فتوسنتز کننده صورت گرفت.

(۴) پیدایش تدریجی نخستین سلول‌های اتوتروف، به دنبال کاهش مواد آلی اقیانوس‌ها و بر اثر جهش رخ داد.

۴۱. کدام مورد عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«احتمالاً برای کسب انرژی»

(۱) اولین جانداران تک‌سلولی که روی زمین پدیدار شدند - نیازمند به اکسیژن بودند.

(۲) نخستین سلول‌های فتوسنتز کننده - از مولکول‌های آلی در اقیانوس‌ها استفاده می‌کردند.

(۳) نخستین سلول‌های اتوتروف - نیازمند اکسیژن بودند.

(۴) اولین تک‌سلولی‌هایی که روی زمین پدیدار شدند - از مولکول‌های آلی در اقیانوس‌ها استفاده می‌کردند.

۴۲. ورود باکتری‌های منجر به پیدایش شد.

(۱) هوازی به پروکاریوت بزرگ / میتوکندری (۲) بی‌هوازی به پروکاریوت بزرگ / کلروپلاست

(۳) هوازی به پیش - یوکاریوت / کلروپلاست (۴) بی‌هوازی به پیش - یوکاریوت / میتوکندری

۴۳. چند مورد از موارد زیر عبارت داده شده را به درستی کامل می‌کند؟

«طبق نظریه‌ی درون همزیستی»

(الف) در پیش - یوکاریوت، کلروپلاست وجود نداشته است.

(ب) در یوکاریوت اولیه، ماتریکس دیده می‌شده است.

(ج) در پیش - یوکاریوت، میتوکندری دیده می‌شده است.

(د) در یوکاریوت اولیه، فقط میتوکندری وجود داشته است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۴۴. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«نظریه‌ی درون همزیستی بیان می‌کند که: پس از ورود سلول‌های به درون سلول‌های ، این سلول‌های مهاجم به تمایز یافتند.»

(الف) هوازی - پروکاریوت هتروتروف - میتوکندری

(ب) بی‌هوازی - پیش یوکاریوت - کلروپلاست

(ج) اتوتروف - پیش یوکاریوت - کلروپلاست

(د) هتروتروف - پروکاریوت هوازی - میتوکندری

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۵۲. در انقراض گروهی

(۱) چهارم، ۹۶ درصد کل گونه‌های موجود منقرض شدند.

(۲) دوم، ۸۳ درصد گونه‌ها از بین رفتند.

(۳) پنجم، همه‌ی خزندگان از جمله دایناسورها منقرض شدند.

(۴) اول، ۸۵ درصد از جانوران روی زمین از بین رفتند.

۵۳. انقراضی که در فاصله‌ی زمانی بین پیدایش اولین مهره‌داران و پیدایش خزندگان رخ داد.

(۱) باعث منقرض شدن ۹۶ درصد گونه‌های جانوری شد

(۲) قبل از پیدایش دوزیستان باعث منقرض شدن ۸۳ درصد از جانداران شد

(۳) قبل از دوران خشکی، مهره‌داران تخم‌گذار در خشکی را هم تحت تأثیر قرار داد

(۴) قبل از پیدایش اولین مهره‌دار ساکن خشکی، جانوران تخم‌گذار را تحت تأثیر قرار داد

۵۴. کدام گزینه، عبارت زیر را به طور نامناسب تکمیل می‌کند؟

«در نوعی الگوی تغییر گونه‌ها، تغییرات شدید و ناگهانی محیط در حدود ۶۵ میلیون سال پیش مورد بررسی قرار گرفته است. این تغییرات

(۱) به نابودی اغلب گونه‌های ساکن خشکی منجر شد.

(۲) شناخت کامل سیر تحول گونه‌ها را میسر ساخت.

(۳) باعث افزایش ناگهانی افرادی با ویژگی‌های جدید گردید.

(۴) در پس یکسری تغییرات اندک و تدریجی گونه‌ها ایجاد شد.

۵۵. بر اساس شواهد سنگواره‌ای، در فاصله‌ی زمانی وقوع سومین تا شروع پنجمین انقراض گروهی، کدام اتفاق رخ داد؟

(۱) یک دوره‌ی خشکی وسیع حاکم گردید.

(۲) ماهی‌های کوچک و فاقد آرواره پدیدار شدند.

(۳) به تدریج خزندگان، بیشترین فراوانی را از آن خود کردند.

(۴) دوزیستان اولیه به منظور جذب اکسیژن هوا، شش‌دار شدند.

۵۶. کدام عبارت درست است؟

(۱) نخستین مهره‌داران خشکی، توانایی تخم‌گذاری در خشکی را داشته‌اند.

(۲) هم‌زمان با شروع هم‌یاری جلبک‌ها و قارچ‌ها، جنگل‌ها گسترش یافته‌اند.

(۳) نخستین مهره‌داران آرواره‌دار، غذا را به دهان گرفته و می‌بلعیده‌اند.

(۴) نخستین مهره‌داران متنوع‌ترین گروه جانوری در تاریخ زمین بوده‌اند.

۵۷. موفق‌ترین مهره‌داران زنده، همان هستند که در آن‌ها پدید آمد.

(۱) ماهی‌ها - امکان گرفتن غذا و بلعیدن آن (۲) دوزیستان - اسکلت درونی انعطاف‌پذیر

(۳) ماهی‌ها - کیسه‌های هوایی مرطوب (۴) دوزیستان - حرکت برعکس در دست و پا

۵۸. چند تا از موارد زیر جمله‌ی مقابل را به درستی تکمیل می‌کنند؟ «در اولین تخم‌گذاران در خاک

(الف) پوست محکم و ضد تبخیر آب، اطراف بدن را می‌پوشاند.

(ب) برای اولین بار امکان تنفس با کیسه‌های هوایی مرطوب پدید آمد.

(ج) پوسته‌ی محکمی در اطراف سلول زیگوت وجود دارد.

(د) سازگاری زیادی برای زندگی در آب و هوای گرم و خشک پدید آمده است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۵۹. قارچ‌ها گیاهان،

- ۱) برخلاف - مواد غذایی خودشان را به کمک انرژی خورشیدی می‌سازند.
- ۲) همانند - اولین جانداران پرسلولی بودند که در خشکی ساکن شدند.
- ۳) برخلاف - قادرند با جلبک‌های آبی، رابطه‌ی همیاری به شکل گل‌سنگ برقرار کنند.
- ۴) همانند - می‌توانند مواد معدنی را از خاک جذب کنند.

۶۰. کدام مورد درباره گسترش حیات به خشکی نادریست است؟

- ۱) جلبک‌ها و قارچ‌ها همزمان وارد خشکی شدند.
- ۲) اولین مهره‌داران پس از تغییر در روش تغذیه، به تدریج فراوان‌ترین جانوران دریا شدند.
- ۳) جوانه‌ی حرکتی در اولین مهره‌داران ساکن خشکی تبدیل به چهار اندام حرکتی با عملکردی در جهت هم شده است.
- ۴) پیدایش پرندگان و پستانداران به قبل از انقراضی برمی‌گردد که ۷۶ درصد گونه‌های ساکن خشکی در آن از بین رفته‌اند.

۶۱. کدام عبارت درست است؟

- ۱) موفق‌ترین مهره‌داران زنده جانورانی هستند که بسیاری از آن‌ها مواد زاید نیتروژن‌دار را بدون صرف انرژی زیستی دفع می‌کنند.

- ۲) اولین جانورانی که در خشکی تخم‌گذاری نمودند، در حدود ۳۵۰ میلیون سال پیش، از تحول دوزیستان ایجاد شدند.
- ۳) اولین مهره‌داران ساکن خشکی، جانورانی هستند که پس از دومین انقراض گروهی از دریا بیرون آمدند.
- ۴) پرندگان و پستانداران، پس از انقراض گروهی پنجم و از بین رفتن دایناسورها پدید آمدند.

۶۲. کدام مورد عبارت را به درستی کامل نمی‌کند؟ «اولین مهره‌داران بالغ ساکن خشکی»

- ۱) دستگاه تنفسی‌شان درون بدن قرار داشت.
- ۲) دستگاه حرکتی استخوانی داشتند.
- ۳) موفق‌ترین مهره‌داران زنده هستند.
- ۴) پیش از بلوغ زندگی آبی دارند.

۶۳. نام کدام گروه از جانداران با توجه به ویژگی ذکر شده در گزینه نادریست نوشته شده است؟

- ۱) پوسته‌ای در اطراف سلول تخم این جانداران وجود دارد: اولین تخم‌گذاران در خشکی
- ۲) برای اولین بار امکان تنفس با کیسه‌های هوایی مرطوب در این جانداران پدید آمد: اولین مهره‌داران ساکن خشکی
- ۳) سازگاری زیادی برای زندگی در آب و هوای گرم و خشک پیدا کردند: خزندگان اولیه
- ۴) پوست محکم و ضد تبخیر آب، اطراف بدن این جانداران را پوشانید: دوزیستان اولیه

۶۴. اولین
.....

- ۱) جانداران پرسلولی که در خشکی ظاهر شدند، جلبک‌ها و قارچ‌ها بودند.
- ۲) جانورانی که دارای کیسه‌های هوایی مرطوب شدند، جزو موفق‌ترین مهره‌داران هستند.
- ۳) مهره‌دارانی که دارای کیسه‌های هوایی مرطوب هستند، در خشکی تخم‌گذاری می‌کردند.
- ۴) جانورانی که در خشکی تخم‌گذاری کردند، مهره‌دارانی با تخم آهکی بودند.

۶۵. موفق‌ترین مهره‌داران زنده
.....

- ۱) هموگلوبین دارند.
- ۲) اولین جانوران تخم‌گذار در خشکی هستند.
- ۳) پس از بالغ شدن حفره گلویی خود را از دست می‌دهند.
- ۴) اولین جانورانی بودند که وارد خشکی شدند.

پرسش‌های ترکیبی و مفهومی

۶۶. احتمالاً، به وجود آمدن ماهیان کوچک و فاقد آرواره، از اولین انقراض گروهی و به وجود آمدن اولین مهره‌داران ساکن خشکی، بعد از انقراض گروهی بوده است.

- ۱) قبل - دومین ۲) بعد - دومین ۳) قبل - اولین ۴) بعد - سومین

۶۷. کدام عبارت درست است؟

- ۱) هتروتروف های اولیه مولکول های آلی را از مولکول های غیر آلی می ساخته اند.
- ۲) اولین نوکلئوتیدهای RNA، از مولکول های غیر آلی به وجود آمده اند.
- ۳) جو اولیه ی زمین غنی از اکسیژن، متان و آمونیاک بوده است.
- ۴) نخستین اتوتروف ها، سیانوباکتری های هوازی بوده اند.

۶۸. کدام، نادرست است؟

- ۱) به عقیده ی اغلب پژوهشگران..... به وجود آمده اند.
- ۲) نخستین اتوتروف ها از هتروتروف های بی هوازی
- ۳) سیانوباکتری های بعد از پیش یوکاریوت ها
- ۴) پروکاریوت های هوازی بعد از سیانوباکتری ها
- ۵) نخستین اتوتروف ها قبل از سیانوباکتری ها

۶۹. کدام گزینه درست است؟

- ۱) درجه ی تخریب انقراض گروهی چهارم از همه کم تر است.
- ۲) دوزیستان اولین جانوران خشکی زی بودند.
- ۳) اجداد بیش تر جانداران امروزی پس از انقراض پنجم گروهی ایجاد شدند.
- ۴) میکروسفرها اولین قدم به سمت سازماندهی سلول را برداشتند.

۷۰. کدام مطلب به درستی بیان شده است؟

- ۱) برخی از گونه های حشرات در انقراض گروهی عصر حاضر نابود خواهند شد.
- ۲) بسیاری از آغازیان امروزی در کلونی های خود، مواردی از تقسیم کار را نشان می دهند.
- ۳) بسیاری از میکروسفرها در ابتدای حیات، دارای ریبونوکلیک اسید به عنوان ماده ی وراثتی شدند.
- ۴) برخی از ریبونوکلیک اسیدهای امروزی نیز دارای جایگاه فعال هستند.

۷۱. کدام گزینه صحیح است؟

- ۱) طبق تحقیقات سچ و آلتمن، تشکیل اولین زنجیره های کوچک آمینواسیدی توسط مولکول RNA کاتالیز شده است.
- ۲) در الگوی سوپ بنیادین همانند الگوی حباب، مولکول های آلی پیچیده درون اقیانوس ها به وجود آمده اند.
- ۳) در آزمایشگاه بدون وجود نوکلئوتیدهای مادری، امکان اتصال نوکلئوتیدهای آزاد به همدیگر وجود ندارد.
- ۴) دانشمندان معتقدند که ریشه های شکل گیری ساز و کار وراثت، به تعیین ژنوتیپ و فنوتیپ میکروسفرها توسط مولکول RNA درون آن ها برمی گردد.

۷۲. کدام مورد عبارت «در طی مراحل پیدایش حیات،» را به طور نادرستی تکمیل می کند؟

- ۱) گسترش حیات در اقیانوس ها قبل از خشکی ها صورت پذیرفته است.
- ۲) پیدایش سلول های هوازی پس از پیدایش جانداران بی هوازی بوده است.
- ۳) غذای مورد نیاز جانداران هتروتروف همواره توسط سلول های اتوتروف تأمین شده است.
- ۴) جانداران فتوسنتز کننده، اکسیژن مورد نیاز برای فعالیت سلول های هوازی را تأمین کرده اند.

۷۳. در مسیر تکامل حیات بر روی زمین، پیش از سایرین رخ داده است.

- ۱) تشکیل لایه ی ازن در قسمت فوقانی جو
- ۲) پدیدار شدن نخستین سلول های اتوتروف
- ۳) تشکیل اولین سلول های نیازمند به اکسیژن
- ۴) پدید آمدن سلول هایی با توانایی تغییر مواد آلی

۷۴. ترتیب پیدایش موجودات زنده، در کدام گزینه صحیح است؟

- ۱) ماهیان بدون آرواره پس از ماهیان آرواره دار
- ۲) مهره داران تخم گذار پس از ورود به خشکی
- ۳) سیانوباکتری ها قبل از ایجاد لایه ی ازن
- ۴) میکروسفرها قبل از تشکیل مولکول های آلی

۷۵. چند عبارت، برای کامل کردن جمله‌ی زیر مناسب است؟

اولین پدید آمده است.

الف- سلول تخصص یافته، پس از ایجاد محیط درونی

ب- شکل‌های تقسیم کار، پس از تکامل سیستم انتقال پیام

ج- جاندار حاصل از همزیستی، پس از مشارکت قارچ و جلبک

د- ساختاری که بتواند انرژی ترکیبات غذایی را آزاد کند، در یوکاریوت‌های هوازی

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۷۶. کدام گزینه نادرست است؟

۱) سلول یوکاریوت می‌تواند میتوکندری نداشته باشد.

۲) سلولی که توانایی فتوسنتز دارد، همواره یک جلبک یا گیاه است.

۳) در جانداران پرسلولی، سلول‌ها در شرایط نسبتاً پایداری قرار می‌گیرند.

۴) نقطه‌ی عطف در پیدایش پرسلولی‌ها، تکامل سیستم‌های انتقال پیام بین سلول‌های کلونی بوده است.

۷۷. کدامیک از وقایع زیر، قبل ازدومین انقراض گروهی رخ داده است؟

الف) ماهی‌های آرواره‌دار بوجود آمدند. ب) گروهی از مهره‌داران در خشکی تخم‌گذاری کردند.

ج) گروهی از مهره‌داران دارای کیسه‌های هوایی مرطوب شدند. د) خزندگان سازگاری بهتری نسبت به خشکی بدست آوردند.

۱) الف و ب ۲) الف و ج ۳) ب و د ۴) ج و د

۷۸. کدام، فاقد لیپید هستند؟

الف: لیزوزیم ب: کوتین ج: کراتین د: کواسروات ه: آندودرمین

۱) الف- ج ۲) الف- ج- د ۳) الف- ب- ه ۴) ج- د

۷۹. کدام گزینه نادرست است؟

۱) مواد ضد انعقاد از پروتئین‌هایی هستند که از طریق مهندسی ژنتیک در باکتری‌ها تولید می‌شوند.

۲) هورمون رشد انسانی را می‌توان از طریق مهندسی ژنتیک در باکتری‌ها تولید کرد.

۳) حشرات اولین جانورانی بودند که بال داشتند.

۴) تشکیل میکروسفرها احتمالاً اولین قدم به سمت سازماندهی سلول بوده است.

۸۰. چه تعداد از موارد زیر به اولین جانداران بالدار در حیات مربوط می‌شوند؟

الف) جریان یافتن مایع میان بافتی در مجاورت سلول‌های بدن

ب) اکسیژن‌رسانی به سلول‌های بدن با دخالت پروتئین‌های ناقل

ج) اسکلت بیرونی از جنس پروتئین کیتین

د) توانایی دفع اوریک اسید بدون نیاز به آب فراوان

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۸۱. RNA پلی‌مراز II اولین مولکول خود همانندساز
 ۱) همانند- دارای پیوند فسفودی‌استر است.
 ۲) برخلاف- در ساخت درشت مولکول RNA نقش دارد.
 ۳) همانند- در سنتز خودش مؤثر است.
 ۴) برخلاف- نمی‌تواند پیوند کووالانسی بین ریبونوکلوئیدها ایجاد کند.

۸۲. جاندارانی با ، نسبت به جاندارانی با از نظر تکاملی حتماً قدیمی‌تر هستند.

۱) پرده‌ی منژ سه لایه‌ای- پرده‌ی دیافراگم کامل چشم مرکب- کیسه هوایی مرطوب

۲) پرده‌ی منژ سه لایه‌ای- پرده‌ی دیافراگم کامل چشم مرکب- کیسه هوایی مرطوب

۳) انعکاس نخاعی- شبکه‌ی عصبی لوله‌ی گوارشی- کیسه گوارشی

۴) انعکاس نخاعی- شبکه‌ی عصبی لوله‌ی گوارشی- کیسه گوارشی

۸۳. کدام گروه، از جاندارانی بودند که پس از انقراض دایناسورها به صورت غالب درآمدند؟

۱) موفق‌ترین مهره‌داران زنده ۲) اولین مهره‌داران دارای شش

۳) فراوان‌ترین و متنوع‌ترین گروه جانوران ۴) مهره‌دارانی با رشد بیشتر نیم کره‌های مخ

۸۴. با توجه به گزینه‌های زیر، نیای کدام جانوران احتمالاً زودتر از بقیه از آب به خشکی وارد شده‌اند؟

(۱) جانوران فاقد اسکلت خارجی

(۲) جانوران مورد مطالعه در پدیده‌ی ملانینی شدن صنعتی

(۳) جانوران حد واسط بین ماهی‌ها و دوزیستان

(۴) آرمادیلوهای مورد مطالعه‌ی داروین در جزایر گالاپاگوس

۸۵. باکتری‌هایی که وارد سلول پیش یوکاریوت شده و به کلروپلاست تبدیل شده‌اند،.....

(۱) بی‌هوازی بوده و قادر به تولید اکسیژن نبودند.

(۲) از نوع باکتری‌های هتروتروف بوده و به زندگی خود در سلول میزبان ادامه داده‌اند.

(۳) تنها در مرحله‌ی G_1 از چرخه‌ی سلولی سلول میزبان، می‌توانستند تقسیم شوند.

(۴) به صورت انگل و یا شکار هضم نشده وارد سلول‌های بزرگ شده‌اند.

۸۶. در ساختمان مولکولی که آمینواسید یافت می‌شود. (با تغییر)

(۱) در مهندسی ژنتیک برای بریدن پلازمید جهت قرار دادن ژن در آن، استفاده می‌شود

(۲) آمینواسیدها را در ریبوزوم به هنگام پروتئین‌سازی به هم وصل می‌کند

(۳) شاید اولین مولکول با توانایی خود همانندسازی بوده و قابلیت تغییر از یک نسل به نسل دیگر را داشته است

(۴) می‌توانست با کنترل مسیرهای متابولیسمی، ویژگی‌های میکروسفری را که در آن زندگی می‌کرد، تعیین کند

۸۷. در اولین، مولکول‌های RNA و پروتئین ممکن است در یک محل و یا در دو محل مجزا ساخته شوند.

(۱) و قدیمی‌ترین فسیل یافت شده در حیات

(۲) جاندار تغییر یافته با روش مهندسی ژنتیک

(۳) بنیان‌گذاران اکوسیستم‌های خشکی

(۴) جاندار فتوسنتز کننده در حیات

۸۸. در میلیون‌ها سال پیش، زمانی که طول بال‌های سنجاقک‌ها بیش از یک متر بود، پوشش جنگلی توسط گیاهانی غلبه داشت که

.....

(۱) برای هدایت شیرهی خام، از سلول‌های کوتاه و پهن با منافذی بزرگ در دو انتها استفاده می‌کردند.

(۲) اسپوروفیت‌های بالغ آنها به شکل درختان بلند بدون دانه و یا به شکل درختی کوتاه دانه‌دار رشد می‌کردند.

(۳) همگی رویان‌های خود را در خارج از دانه تولید می‌کردند و برای تغذیه آن‌ها از گامتوفیت کمک می‌گرفتند.

(۴) برای هدایت شیرهی پرورده، از سلول‌های دراز و کشیده‌ی فاقد پروتوپلاسم استفاده می‌کردند.

۸۹. از ویژگی‌های نخستین است.

(۱) همیاری با فتوسنتز کننده‌ها - جانوران بالدار

(۲) کیسه‌های هوایی مرطوب - جانوران دارای اسکلت استخوانی

(۳) ورود به سلول بزرگ پروکاریوتی - پروکاریوت فتوسنتز کننده

(۴) دستگاه غشایی درونی - سلول‌های تشکیل شده در کره‌ی زمین

۹۰. اولین مهره‌داران ساکن خشکی، موفق‌ترین مهره‌داران زنده، است.

(۱) همانند - می‌توانند لقاح داخلی داشته باشند.

(۲) همانند همه‌ی - اسکلت استخوانی توانمند و انعطاف پذیر دارند.

(۳) برخلاف همه‌ی - می‌توانند اوره را به عنوان ماده‌ی زاید نیتروژن‌دار دفع کنند.

(۴) برخلاف - از قلبشان خون تیره عبور می‌کند.

۹۱. کدام مورد جمله‌ی مقابل را به نادرستی تکمیل می‌کند؟ «اولین جانداران پرسلولی ساکن خشکی،»

(۱) همانند نیتروژوموناس‌ها توانایی تثبیت نیتروژن را داشتند.

(۲) به منظور تولید مثل جنسی، ساختارهای چهار کروماتیدی تولید می‌کردند.

(۳) دارای سلول‌هایی بودند که همگی توانایی تولید ATP به کمک انرژی انتشار H^+ را داشتند.

(۴) همانند اولین جانوران با قدرت پرواز، دارای آنزیم‌هایی برای ساخت کیتین بودند.

۹۹. چند مورد عبارت مقابل را به درستی تکمیل می‌کند؟ «جاندارانی که»

الف - آن‌ها را منشأ گروه‌های جانوری می‌دانند، DNA ی خطی و حلقوی دارند.

ب - ۷۶ درصد آن‌ها در انقراض گروهی پنجم از بین رفتند، همگی تنفس ششی یا نایی داشتند.

ج - در نخستین همیاری در طول تاریخ حیات شرکت داشتند، ساختار پرسولوی داشتند.

د - مهم‌ترین نقش را در تشکیل لایه‌ی اُزن داشتند، جاندارانی اتوتروف و هوازی بودند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۰۰. پژوهشگران عقیده دارند که

۱) اولین قدم به سمت سازماندهی سلول، تشکیل ساختارهایی بود که همواره به هنگام تقسیم ریزکیسه‌های هم‌اندازه تولید می‌کردند.

۲) ریزکیسه‌های آمینواسیدی اولیه توانایی کنترل ساخته شدن آنزیم‌ها را داشتند.

۳) مجموعه‌های کرووی لیبیدی اولیه با دریافت نخستین مولکول‌های خود همانندساز تبدیل به موجودات زنده شدند.

۴) اولین مولکول‌های خود همانندساز با ساختن آنزیم‌ها و پروتئین‌های ویژه، توانایی کنترل مسیرهای متابولیسمی را پیدا کردند.

۱۰۱. چند مورد عبارت را به درستی کامل می‌کند؟ «اولین جانورانی بودند که»

الف) مهره‌داران - از طریق مکیدن تغذیه می‌کردند.

ب) جانوران ساکن خشکی - تنفس نایی داشتند.

ج) مهره‌داران ساکن خشکی - در دوران نوزادی از طریق آبخش تنفس می‌کردند.

د) مهره‌داران تخم‌گذار در خشکی - دارای پوست محکم بودند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۰۲. در تاریخ پیدایش حیات بر روی زمین، نخستین برخلاف

۱) جاندار فتوسنتز کننده، قطعاً - نخستین جاندار دارای قلب چهارحفره‌ای، بی‌هوازی بوده است.

۲) جانداران پرسولوی که به خشکی آمدند - نخستین جانوران خشکی‌زی، همگی اتوتروف بودند.

۳) مهره‌دارانی که به وجود آمدند - نخستین مهره‌داران دارای سطوح تنفسی مرطوب، فاقد اسکلت استخوانی بودند.

۴) جانور تخم‌گذار در خشکی، قطعاً - تمام مهره‌داران با توانایی ایجاد تخم از طریق لقاح داخلی، اوریک اسید دفع می‌کند.

۱۰۳. پیدایش قبل از بوده است، زیرا

۱) تک سلولی‌های هتروتروف - تک سلولی‌های اتوتروف - در ابتدا مولکول‌های آلی در اقیانوس‌ها فراوان بودند.

۲) پیش یوکاریوت - یوکاریوت اولیه - قبل از پیدایش سیانوباکتری‌ها به وجود آمدند.

۳) پروکاریوت هوازی - پروکاریوت بی‌هوازی - پروکاریوت‌ها به اکسیژن کم‌تری نیاز دارند.

۴) پروکاریوت کوچک فتوسنتزکننده - پروکاریوت بزرگ بی‌هوازی - غلظت مواد آلی اقیانوس‌ها کاهش یافت.

۱۰۴. اولین مهره‌داران ساکن خشکی،

۱) دستگاه حرکتی محکم استخوانی یا غضروفی دارند.

۲) هنگام بلوغ قلب سه حفره‌ای و گردش خون مضاعف دارند.

۳) هنگام تولد، حفره‌ی گلویی خود را از دست می‌دهند.

۴) تخم‌هایی با پوسته‌های محکم آهکی تولید می‌کنند.

۱۰۵. کدام عبارت درست است؟

۱) مهم‌ترین عامل تنوع RNA های اولیه، وقوع جهش پس از همانندسازی بوده است.

۲) RNA های اولیه مونومری مشابه با تک پاره‌های کواسروات‌ها داشتند.

۳) تحقیقات سچ و آلتمن نشان داد که RNA ، اولین مولکول دارای خاصیت آنزیمی در تاریخ حیات بوده است.

۴) مولکول‌های RNA اولیه، برای نگهداری انسجام ساختاری و نیز تکثیر خود، به مواد آلی ویژه‌ای نیاز داشتند.

۱۰۶. اولین

- ۱) پرسلولی‌هایی که وارد خشکی شدند توانایی ساخت ماده آلی از ماده معدنی را نداشتند.
- ۲) جانورانی که وارد خشکی شدند، دستگاه گردش خون بسته داشتند.
- ۳) جانورانی که در خشکی تخم‌گذاری کردند، گردش خون مضاعف داشتند.
- ۴) جانورانی که دارای نخاع بوده و وارد خشکی شدند قبل از بلوغ گردش خون ساده داشتند.

۱۰۷. چند جمله از جملات زیر درباره‌ی پیدایش حیات درست است؟

الف) تشکیل نخستین مولکول‌های آلی از مواد غیرزیستی با توجه به مدل سوپ بنیادین می‌تواند در اثر انرژی حاصل از رعد و برق بوده باشد.

ب) جهش‌های ژنی در تبدیل تک‌سلولی‌های بی‌هوازی هتروتروف پروکاریوتی به اتوتروف‌های بی‌هوازی نقش مهمی داشته‌اند.
ج) بر طبق مدل حباب، تشکیل لایه‌ی ازن در گسترش جانداران بی‌مه‌ر از دریا به خشکی و ایجاد جانوران هوازی نقش داشته است.

د) الگوی حباب و مدل سوپ بنیادین در زمینه ایجاد مولکول‌های آلی از مولکول‌های غیرزیستی، نفی‌کننده یکدیگر هستند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۰۸. در کدام گزینه ویژگی جاندار نام برده به نادرستی بیان شده است؟

- ۱) سیانوباکتری‌ها: نخستین سلول‌های اتوتروف بوده‌اند.
- ۲) ماهی‌های فاقد آرواره: مه‌ر دارانی که قبل از انقراض گروهی اول در اقیانوس‌ها به وجود آمدند.
- ۳) دایناسورها: خزندگانی که در انقراض گروهی پنجم برای همیشه ناپدید شدند.
- ۴) حشرات: فراوان‌ترین و متنوع‌ترین گروه جانوران در تاریخ زمین بوده‌اند.

۱۰۹. چند مورد صحیح است؟ «بدون

الف) موجود زنده امکان ایجاد مولکول آلی وجود ندارد.

ب) رشته‌الگو امکان ایجاد اسید نوکلئیک وجود ندارد.

ج) لایه ازن امکان وجود مواد آلی در جو وجود نداشت.

۱ (۱) صفر (۲) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴)

۱۱۰. چند جمله از جملات زیر درست است؟

الف) فردی که مبتلا به آلکاپتونوریا است و پدر و مادری سالم دارد قطعاً در اثر یک جهش نقطه‌ای بیمار شده است.

ب) جهش باعث پیدایش پروکاریوت اتوتروف از هتروتروف شده است.

ج) انتخاب طبیعی بعد از اجداد سیانوباکتری‌ها، باعث فراوانی زیاد باکتری‌های هوازی در محیط شد.

د) در طبیعت در اثر جهش ژنی در برگ گیاه براسیکا اولراسه، کلم برگ ایجاد شده است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۱۱. کدام نادرست است؟ «در فراوان‌ترین و متنوع‌ترین جانوران

۱) اسکلت خارجی دارای دو نوع پلی‌مر است. ۲) اسکلت سلولی فقط از یک نوع پلی‌مر ساخته شده است.

۳) اسکلت هسته‌ای فقط از یک نوع پلی‌مر ساخته شده ۴) اسکلت هسته‌ای برخلاف اسکلت خارجی دارای پیوند پپتیدی است.

است.

۱۱۲. متنوع‌ترین مه‌ر داران زنده امروزی

۱) در دوره جنینی می‌توانند گامت‌های خود را وارد آب نمایند.

۲) می‌توانند برای شناسایی موجود زنده در اطراف خود از آشفتگی در خطوط میدان الکترومغناطیسی استفاده نمایند.

۳) می‌توانند مواد معدنی زاید حاصل از متابولیسم پروتئین را به صورت دو نوع ماده معدنی مختلف از طریق آبشش دفع نمایند.

۴) می‌توانند با حرکت باله‌های پشتی خود به چپ و راست باعث حرکت رو به جلو شوند.

۱۲۱. کدام جمله در مورد تغییر گونه‌های درست است؟

- ۱) در اثر ملابینی شدن صنعتی، پروانه‌های روشن به پروانه‌های تیره تبدیل می‌شوند.
- ۲) طبق نظریه‌ی داروین، جهش، جهت و مقدار تغییرات را تعیین می‌کند.
- ۳) انتخاب طبیعی می‌تواند باعث افزایش اندازه‌ی منقار جمعیت سهره‌ها در بعضی از جمعیت‌ها شود.
- ۴) مطلب کلیدی نظریه داروین این است که تولیدمثل و بقای جانوران غیر تصادفی است.

۱۲۲. کدام مورد در مسیر پیدایش آمینواسید آرژینین از ارنیتین و سیترولین در سلول‌های اولیه درست می‌باشد؟

- ۱) ابتدا کاهش غلظت ارنیتین در محیط صورت گرفته است، لذا سلول‌ها از سیترولین محیط استفاده کرده‌اند.
- ۲) کاهش غلظت پیش‌ماده آنزیم تبدیل‌کننده‌ی ارنیتین به سیترولین باعث ایجاد ماده‌ی سیترولین شد.
- ۳) کاهش آنزیم تبدیل‌کننده‌ی سیترولین به آرژینین در محیط سبب افزایش غلظت آرژینین شد.
- ۴) سلول‌های ابتدایی از آرژینین محیط استفاده می‌کردند، با کمیاب شدن این ترکیب در محیط فراوانی سلول‌هایی که قادر بودند سیترولین را به آرژینین تبدیل کنند فراوان شد.

۱۲۳. کدام گزینه، عبارت زیر را به طور نامناسب تکمیل می‌کند؟

در نوعی الگوی تغییر گونه‌ها، تغییرات شدید و ناگهانی محیط در حدود ۶۵ میلیون سال پیش، مورد بررسی قرار گرفته است این تغییرات

- ۱) به نابودی اغلب گونه‌های ساکن خشکی منجر شد.
- ۲) شناخت کامل سیر تحول گونه‌ها را میسر ساخت.
- ۳) باعث افزایش ناگهانی افرادی با ویژگی‌های جدید گردید.
- ۴) در پی یک سری تغییرات اندک و تدریجی گونه‌ها ایجاد شد.

۱۲۴. کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱) اولین مهره‌داران ساکن خشکی مابین انقراض‌های اول و دوم ایجاد شدند.
- ۲) در اولین جانداران بالدار دارای ۴ بال، طول هر یک از بال‌ها بیش از یک متر بود.
- ۳) اولین مولکول خودهماندساز می‌توانست دچار جهش شود.
- ۴) همه‌ی میکروسفرهای قادر به کسب انرژی، زنده می‌باشند.

۱۲۵. می‌توان گفت

- ۱) تا قبل از تشکیل *RNA* امکان ایجاد پیوند پپتیدی وجود نداشت.
- ۲) هر *RNA* پس از رونویسی از جایگاه پایان رونویسی باید متحمل تغییراتی شود.
- ۳) *RNA*‌ها پس از کاتالیز تشکیل پروتئین‌ها، توانایی خودهماندسازی پیدا کردند.
- ۴) در یک سلول زنده، پروتئین‌ها توسط *RNA* و *RNA*‌ها توسط پروتئین‌ها سنتز می‌شوند.

۱۲۶. بر طبق نظریه درون همزیستی

- ۱) ژن‌های میتوکندری‌ها و کلروپلاست‌ها مشابه هستند.
- ۲) اندازه و ساختار ریبوزوم میتوکندری‌ها با باکتری‌های هوازی متفاوت است.
- ۳) ریبوزوم‌های متصل به شبکه آندوپلاسمی و میتوکندری‌ها مشابه هستند.
- ۴) آنزیم‌های غشای داخلی میتوکندری مشابه آنزیم‌های غشای سلولی باکتری‌های هوازی هستند.

۱۲۷. اولین جانداران دارای تنفس هوازی

- ۱) یوکاریوت‌های تک سلولی بودند که احتمالاً بعد از سیانوباکتری‌ها ایجاد شدند.
- ۲) تک سلولی‌های فاقد اندامک بودند که احتمالاً بعد از سیانوباکتری‌ها ایجاد شدند.
- ۳) با دستگاه تنفسی خود از اکسیژن محیط استفاده می‌کردند.
- ۴) تک سلولی‌های دارای میتوکندری بودند که از مواد آلی محیط برای کسب انرژی استفاده می‌کردند.

۱۲۸. چند مورد جمله زیر را به درستی کامل می‌کنند؟

- «بر اساس نظریه درون هم‌زیستی می‌توان گفت که پروتئین‌های روی غشای سلولی همانند غشای است.»
- (الف) مایکوباکتریوم توبرکلوسیز - درونی میتوکندری (ب) آنابنا - تیلاکوئیدی کلروپلاست
(ج) ریزوبیوم - داخلی کلروپلاست (د) کلستریدیوم بوتولینم - کریستای میتوکندری
- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۲۹. کدام مورد در ارتباط با پیدایش و گسترش زندگی در کره‌ی زمین نادرست است؟

- (۱) پیش‌یوکاریوت‌هایی که با یوکاریوت‌های کوچک فتوسنتزکننده رابطه‌ی هم‌زیستی برقرار کردند، منشأ جلبک‌ها شده‌اند
(۲) اولین هم‌زیستی بین پرسلولی‌های خشکی‌زی، نوعی هم‌یاری بین دو یوکاریوت اتوتروف و هتروتروف بوده است
(۳) جاندارانی که عموماً تحت تأثیر محیط قرار دارند و هومئوستازی ضعیفی دارند، فاقد محیط درونی‌اند
(۴) امروزه بیش از ۵۰٪ از گونه‌های جانوری و گیاهی تنها در ۷٪ سطح خشکی‌های زمین زندگی می‌کنند

۱۳۰. کدام گزینه در رابطه با اولین جانداران دارای کیسه‌ی هوایی مرطوب صحیح است؟

- (۱) طی دگرذیسی خود، توانایی تولید آنزیم سلولاز را از دست می‌دهند.
(۲) در این جانوران برای اولین بار سطوح تنفسی به درون بدن انتقال یافت.
(۳) اولین جانوران مهره‌داری بودند که توانایی راه رفتن در خشکی را داشتند.
(۴) تنها گامت نر را به درون آب آزاد می‌کنند.

۱. **گزینه ۴** هر چند که زنجیره های کوتاه DNA و RNA در محیط های آبی در آزمایشگاه پدید آمده اند ولی نوکلئیک اسیدهای بلند و درشت، بدون وجود مولکول های مادری ساخته نمی شوند.
۲. **گزینه ۲** درون لوله ی آزمایش میلر اصلاً مواد آلی پیچیده (مثل RNA و DNA) پدید نیامدند. بقیه ی موارد نادرست هستند. بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ی ۱: درون لوله ی آزمایش میلر گاز اکسیژن (O_2) نبود ولی اتم اکسیژن در بخار آب وجود داشت.
- گزینه ی ۳: انرژی لازم برای تشکیل مواد آلی در این آزمایش توسط جرقه ی الکتریکی تأمین شد.
- گزینه ی ۴: این آزمایشات در تأیید مدل سوپ بنیادین صورت گرفت.
۳. **گزینه ۲** طبق این نظریه، در اقیانوس های اولیه ی زمین و در زمان کوتاهی مقدار زیادی مواد آلی پدید آمد. طبق الگوی سوپ بنیادین:
 - ۱) الکترون های پرانرژی با گازهای هیدروژن دار واکنش می دادند (رد گزینه ی ۱).
 - ۳) واحدهای آلی سازنده ی حیات نخستین بار از مولکول های غیرزیستی تشکیل شده اند (رد گزینه ی ۳).
 - ۴) طبق نظریه سوپ بنیادین، امکان تشکیل مولکول های آلی از گازهای موجود در جو اولیه وجود داشت (رد گزینه ی ۴).
 ۴. **گزینه ۳** مولکول های غیرزیستی با انجام واکنش های شیمیایی باعث تولید تعداد و انواع زیادی مولکول های آلی ساده شدند.
 ۵. **گزینه ۲** در هر دو الگو، وجود مولکول های آمونیاک و متان برای تشکیل مولکول های زیستی ساده لازم می باشد. رد گزینه ی «۱»: در هر دو الگو، لایه ی محافظتی اوزون در جو وجود ندارد.
 - رد گزینه ی «۳»: محل تشکیل مولکول های آلی ساده و پیچیده در الگوی حباب و سوپ بنیادین متفاوت است.
 - رد گزینه ی «۴»: احتمال واکنش بین مولکول های اولیه در درون حباب بیش تر بوده است.
 ۶. **گزینه ۴** برای تولید مولکول های آلی ساده درون حباب ها، یکی از واکنش دهنده ها مولکول متان است که مولکول آلی است. سایر گزینه ها صحیح می باشند.
 ۷. **گزینه ۱** هم در مدل سوپ بنیادین و هم مدل حباب، در تشکیل مواد آلی، انرژی حاصل از تابش نور خورشید، انفجارهای آتشفشانی و رعد و برق تأثیر دارند. در مدل حباب ابتدا انرژی آتشفشان های زیر آبی باعث پدید آمدن مواد آلی ساده درون حباب ها شده است، سپس در جو زمین انرژی خورشید و رعد و برق باعث پدید آمدن مواد آلی و پیچیده شده است. بررسی سایر گزینه ها:
 - ۲) سرعت واکنش های شیمیایی در مدل حباب، به علت تراکم بیش تر، از سرعت واکنش های شیمیایی در مدل سوپ بنیادین بیش تر است.
 - ۳) در مدل حباب، محل انجام فرآیندهای اصلی که منجر به تشکیل مواد شیمیایی برای پیدایش حیات شد، در حباب های درون اقیانوس بود.
 - ۴) در دهه ی ۱۹۲۰ دانشمندان اظهار داشتند که در اقیانوس های اولیه ی زمین، در زمان کوتاهی مقدار زیادی مواد آلی پدید آمدند.
 ۸. **گزینه ۴** در آزمایش میلر در صورتی که گازهای آمونیاک و متان وجود نداشته باشند، مولکول های زیستی پایه ای تشکیل نخواهند شد. در آزمایش میلر بخار آب اکسیژن دار بود و گاز N_2 فاقد هیدروژن بود. از جرقه ی الکتریکی به منظور شبیه سازی رعد و برق استفاده شد.
 ۹. **گزینه ۲** یافتن برخی از مولکول های زیستی، مانند آمینواسیدها، اسیدهای چرب و کربوهیدرات ها در دستگاه میلر نشان دهنده ی این است که ممکن است برخی از مواد شیمیایی پایه ای حیات، در شرایطی مشابه شرایط آزمایشگاهی میلر، روی کره ی زمین پدید آمده باشند.
 ۱۰. **گزینه ۲** الکترون های پرانرژی با مولکول های هیدروژن دار واکنش می کرده اند، جو اولیه ی زمین فاقد آمونیاک و متان بوده است. مولکول های آلی ساده برای انجام واکنش های بعدی، انرژی از اشعه ی فرابنفش دریافت می کرده اند.
 ۱۱. **گزینه ۴** اتصال پیش ماده به آنزیم توسط ویتامین ها و مواد معدنی افزایش می یابد. هیچ یک از فرآورده های موجود در دستگاه میلر، ویتامین یا مواد معدنی نبودند. بررسی سایر گزینه ها:
 - گزینه ی «۱»: گاز متان در روده ی انسان تولید می شود.
 - گزینه ی «۲»: آمونیاک یکی از فرآورده های حاصل از تجزیه ی نوکلئوتیدها و آمینواسیدهاست.
 - گزینه ی «۳»: یکی از فرآورده های دستگاه میلر، آمینواسید بود و آمینواسید آرژنین در محیط کشت کامل نوروبورا وجود دارد.

۱۲. **گزینه ۴** در ۴ میلیارد سال پیش زمین فاقد لایه‌ی محافظتی اوزون بود. لایه‌ی اوزون با دخالت اشعه‌ی خورشید از اکسیژن مولکولی ساخته شد.
بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱»: در مدل حباب مولکول‌های آلی ساده ضمن انتقال توسط باد و حرکت به سمت بالا، در معرض اشعه‌ی ماورای بنفش رعد و برق قرار می‌گرفته‌اند.
گزینه‌ی «۲»: برای مدل حباب صادق نیست.
گزینه‌ی «۳»: در مدل حباب مواد آلی ساده‌ای که توسط نیروی باد به سمت بالا حرکت کرده‌اند در معرض رعد و برق و اشعه‌ی فرابنفش قرار گرفته و انرژی لازم را برای تبدیل به مواد آلی پیچیده‌تر را به دست می‌آوردند.
۱۳. **گزینه ۲** در الگوی سوپ بنیادین تشکیل مواد آلی پیچیده در اقیانوس‌ها می‌باشد. اما در الگوی حباب در خارج از اقیانوس می‌باشد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۱): گاز N_2 در الگوی سوپ بنیادین نقش دارد ولی هیدروژن ندارد.
گزینه‌ی (۳): در آزمایش میله فسفات و اسید نوکلئیک وجود ندارد.
گزینه‌ی (۴): در الگوی حباب، اشعه ماورای بنفش در تبدیل مولکول‌های آلی ساده به آلی پیچیده کمک می‌کند.
۱۴. **گزینه ۲** کواسروات‌ها، مجموعه‌ای از مولکول‌های لیپیدی هستند که به علت آب‌گریز بودن، در آب به شکل کروی درمی‌آیند. این حباب‌های ریز، می‌توانند مولکول‌های لیپیدی دیگر را جذب کنند و بزرگ‌تر شوند و نیز جوانه بزنند و به دو کواسروات تقسیم شوند. کواسروات‌ها ممکن است آمینواسید نیز در خود داشته باشند. کواسروات‌ها زنده نیستند، اما شباهت زیادی به غشای سلول‌ها دارند. میکروسفرها، ریزکیسه‌هایی از جنس آمینواسید هستند. پژوهشگران عقیده دارند که تشکیل میکروسفرها، احتمالاً اولین قدم به سمت سازماندهی سلول بوده است. میکروسفرها و کواسروات‌هایی را که هنوز توانایی انتقال صفات به نسل آینده را کسب نکرده‌اند، نمی‌توان زنده در نظر گرفت.
۱۵. **گزینه ۴** نحوه‌ی بیان هماهنگ ژن‌ها در باکتری، توسط ژاکوپ و مونو مشخص شد. اولین تلاش برای ژن درمانی در دختر بچه‌ای مبتلا به نوعی ناهنجار دستگاه ایمنی صورت گرفت، فرضیه‌ی شاید RNA ، اولین مولکول خود همانندساز بوده است، توسط سچ و آلمن عنوان شد.
۱۶. **گزینه ۲** اولین مولکول‌های خود همانندساز، RNA ‌ها بودند. این مولکول‌ها سطحی را فراهم می‌کردند تا نوکلئوتیدها درون این ساختارهای سه‌بعدی قرار گیرند و با یکدیگر پیوند برقرار کنند یعنی نقش آنزیمی داشتند.
۱۷. **گزینه ۲** تمام میکروسفرها و کواسروات‌ها به غشای سلولی شباهت دارند ولی فقط برخی از میکروسفرها که دارای RNA شدند، می‌توانستند صفات ارثی را به نسل بعدی منتقل کنند و فقط کواسروات‌ها دارای لیپیدهای آب‌گریز هستند. در ضمن هر دوی آن‌ها غیرزنده می‌باشند.
۱۸. **گزینه ۴** فقط بعضی از میکروسفرها دارای RNA شدند و در اثر جوانه زدن، توانستند که اطلاعات وراثتی را به نسل بعد منتقل کنند میکروسفرها همگی غشای دولایه دارند اما سایر موارد نادرست هستند.
گزینه‌ی ۱: کواسروات‌ها، ممکن است آمینواسید هم داشته باشند.
گزینه‌ی ۲: میکروسفرها تا زمانی که RNA دریافت نکرده و توانایی انتقال صفات به نسل بعدی را نداشته باشند، غیرزنده هستند.
گزینه‌ی ۳: فقط کواسروات‌هایی که واجد مولکول RNA باشند، می‌توانند دارای اطلاعات وراثتی باشند.
۱۹. **گزینه ۴** میکروسفرها از زنجیره‌های کوچک آمینواسیدی تشکیل شده و غشاء دو لایه‌ای دارند. فقط برخی از آن‌ها دارای RNA شدند و صفات ارثی را به نسل بعدی منتقل کردند و اولین قدم به سمت سازماندهی سلول ابتدایی حیات را برداشتند نه همه.
۲۰. **گزینه ۴** پژوهشگران معتقدند که احتمالاً اولین گام به سمت سازماندهی سلول‌ها، تشکیل میکروسفرها بوده است. میکروسفرها، ریزکیسه‌هایی متشکل از زنجیره‌های آمینواسیدی هستند و شباهت ظاهری بسیاری به سلول‌ها دارند. این ساختارها پس از تشکیل مدتی دوام داشته و سپس ناپدید می‌شوند.
۲۱. **گزینه ۲** به دنبال کمیاب شدن Y احتمالاً جهش (تغییر) در برخی RNA ‌های آنزیمی سبب به وجود آمدن آنزیم ۲ شد.
۲۲. **گزینه ۴** ساختارهای سلولی اولیه برای حفظ انسجام ساختاری خود و یا تکثیر، نیازمند مواد آلی ویژه‌ای بودند. رفته رفته با مرور زمان غلظت این مواد آلی در اقیانوس‌ها کاهش یافت. پس این سلول‌ها به گونه‌ای تغییر کردند که بتوانند با تغییر مواد آلی دیگری که در محیط فراوان بودند، مواد آلی مورد نیاز خود را به دست آورند. اینها نخستین سلول‌هایی بودند که توانایی تغییر مواد آلی را داشتند. مدتی پس از آن با کاهش غلظت مواد آلی در اقیانوس‌ها انواعی از سلول‌ها پدیدار شدند که می‌توانستند مواد آلی مورد نیاز خود را به وسیله‌ی مواد غیر آلی بسازند که این‌ها هم نخستین سلول‌های اتوتروف بودند.

۲۳. گزینه ۳ کواسروات ها مجموعه‌ای از مولکول های لیپیدی هستند که می توانند جوانه بزند و تقسیم بشوند، کواسروات ها زنده نیستند اما ممکن است در ساختار خود آمینواسید نیز داشته باشند.
۲۴. گزینه ۳ کواسروات، ساختاری کروی مشابه غشای سلول است و از دو لایه لیپیدی تشکیل شده است. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: اولین مولکول خودهماندساز، RNA بود که می توانسته ساخته شدن پروتئین ها را کاتالیز کند.
- گزینه ۲: RNA های اولیه، حاصل رونویسی نبودند بلکه از طریق همانندسازی تکثیر می شدند.
- گزینه ۴: زنجیره های کوچک DNA و RNA را می توان درون آب و بدون حضور DNA الگو تولید کرد.
۲۵. گزینه ۲ مولکول های $rRNA$ به دلیل شکل فضایی خاصی که داشتند تشکیل اولین مولکول های پروتئینی را نیز کاتالیز کردند. چون عملکرد آن ها به شکل فضایی آن ها بستگی داشت. لذا هر گونه تغییر در شکل فضایی آن ها در اثر جهش باعث شد این مولکول ها واکنش های متنوع تری را کاتالیز کنند.
۲۶. گزینه ۲ مولکول مورد مطالعه ی سچ و آلتمن، همان RNA بوده است ولی توان جوانه زدن مربوط به کواسروات و میکروسفر بوده است. بررسی موارد در سایر گزینه ها:
- گزینه ۱: تولید منومرهای RNA از مواد غیر آلی، به کسب انرژی و از طریق فرآیندهای شیمیایی ساده انجام شده است. سپس این نوکلئوتیدها به هم متصل شده و RNA را پدید آوردند.
- گزینه ۳: مولکول های RNA ، میکروسفرها و ساختارهای سلول مانند پس از آن ها، برای نگهداری، انسجام ساختاری و تکثیر خود به مواد آلی ویژه ای نیاز داشتند.
- گزینه ۴: RNA توان خودهماندسازی و ترجمه (پروتئین سازی) داشته است. چون همانندسازی آن با صحت کامل انجام نمی شده (جهش) زمینه را برای ایجاد تنوع در مولکول های زیستی فراهم کرده است.
۲۷. گزینه ۴ میکروسفرها و کواسروات ها چون در ساختار خود ملکول هایی دارند که هم بخش آب دوست و هم بخش آب گریز دارند، لذا در محیط آبی تمایل به گردهمایی دارند. بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ۱: میکروسفرها در ساختار خود لیپید ندارند؛ ولی دارای آمینواسید هستند.
- گزینه ۲: در صورتی که ماده وراثتی یعنی RNA داشته باشند، توانایی انتقال صفات به نسل های بعدی را دارند.
- گزینه ۳: اگر چه ممکن است جوانه بزند، اما در صورتیکه RNA داشته باشند، توانایی انتقال صفات به نسل های بعدی را دارند.
۲۸. گزینه ۳ بررسی گزینه ها:
- گزینه ۱: کواسروات ها ممکن است آمینواسید هم داشته باشند.
- گزینه ۲: بعضی از میکروسفرها زنده اند.
- گزینه ۳: هر دو توانایی جوانه زدن دارند.
- گزینه ۴: شباهت زیادی به غشاء سلول دارند. (نه خود سلول)
۲۹. گزینه ۳ میکروسفرها همگی دارای RNA نیستند که زنده باشد یا توانایی انتقال صفات را داشته باشند. اما همانند کواسروات به غشا شبیه هستند چون دو لایه هستند. کواسروات ها آب گریز هستند اما میکروسفرها آب گریز نمی باشند. (سوال از فصل سوم و تاکید بر خصوصیات کامل میکروسفر)
۳۰. گزینه ۳ اولین فتوسنتز کنندگان حیات همان سیانوباکتری ها هستند که پروکاریوت هایی بی هوازی و فاقد کلروپلاست بودند. آن ها با انجام فتوسنتز و به تدریج مقادیر زیادی O_2 به جو افزودند تا لایه ی اوزون (O_3) پدید آید، آنگاه جلوی اشعه ی فرابنفش گرفته شد و زمینه برای گسترش حیات از آب اقیانوس ها به خشکی پدید آمد.
۳۱. گزینه ۲ از آنجایی که منشأ میتوکندری پروکاریوت هوازی در نظر گرفته می شود که وارد سلول پروکاریوت بی هوازی بزرگ اولیه شده است، بایستی از نظر ژنی این دو با هم (حد اقل) در بخش اعظمی از ژنوم شان متفاوت می بودند. به این ترتیب این مسئله می تواند با نظریه درون همزیستی مغایرت نداشته باشد.
۳۲. گزینه ۳ در سلول یوکاریوت اولیه، هم میتوکندری و هم کلروپلاست وجود داشته است.
۳۳. گزینه ۴ قسمت A پروکاریوت کوچک فتوسنتز کننده را نشان می دهد. این پروکاریوت دارای DNA حلقوی است و توانایی سنتز پروتئین را نیز دارد اما پروکاریوت ها قادر به تقسیم میتوز و میوز نمی باشند.

۳۴. **گزینه ۴** شواهدی که از نظریه‌ی درون همزیستی و یا به عبارتی از نظریه‌ی اشتقاق میتوکندری‌ها و کلروپلاست‌ها از باکتری‌ها حمایت می‌کند، شامل اندازه و ساختار (گزینه‌ی «۱»)، ماده‌ی ژنتیک (گزینه‌ی «۲»)، ریبوزوم‌ها (گزینه‌ی «۳») و زادآوری است، نه داشتن پروتئین‌هایی به منظور تنفس در گرانوم‌های کلروپلاست. در ضمن پروتئین‌های مرتبط با تنفس سلولی در کریستای میتوکندری هستند، نه گرانوم‌های کلروپلاست.
۳۵. **گزینه ۴** (۱) پیش‌یوکاریوت‌ها هوازی بودند بنابراین کمبود اکسیژن بر روی فعالیت‌های متابولیسمی آن‌ها تأثیر گذار بوده است. (درستی گزینه‌ی ۱)
- (۲) یوکاریوت‌های اولیه فتوسنتزکننده بودند بنابراین کمبود دی‌اکسید کربن بر روی فعالیت متابولیسمی آن‌ها تأثیر گذار بوده است. (درستی گزینه‌ی ۲)
- (۳) اولین اتوتروف‌های کره‌ی زمین بی‌هوازی بودند بنابراین کمبود اکسیژن بر روی فعالیت‌های متابولیسمی آن‌ها تأثیر گذار نبوده است. (درستی گزینه‌ی ۳)
- (۴) امواج فرسرخ عموماً به صورت گرما حس می‌شوند. گرما بر روی واکنش‌های متابولیسم سلولی از جمله پروکاریوت‌ها و اتوتروف‌ها تأثیر گذار است.
۳۶. **گزینه ۲** پروکاریوت‌های کوچک هوازی که منشأ میتوکندری‌ها هستند، فاقد رنگیزه‌های جذب نور در غشاء خود هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: گلبول قرمز میتوکندری ندارد.
- گزینه «۳»: کلروپلاست در همه‌ی یوکاریوت‌های اولیه وجود نداشته است.
- گزینه «۴»: ژن‌های میتوکندری و کلروپلاست با ژن‌های هسته‌ای یوکاریوت‌ها متفاوتند.
۳۷. **گزینه ۲** جاندار دارای تنفس هوازی اگر باکتری باشد، فقط *DNA*ی حلقوی دارد و اگر یوکاریوت باشد، هم *DNA*ی خطی و هم *DNA*ی حلقوی (*DNA* میتوکندری) دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱: نخستین سلول‌های فتوسنتزکننده سیانوباکتری‌ها بودند. در زمان پیدایش سیانوباکتری‌ها اکسیژن در جو زمین وجود نداشت و بنابراین تنفس این باکتری‌ها به صورت بی‌هوازی و مستقل از اکسیژن بوده است.
- گزینه‌ی ۳: در کتاب درسی می‌خوانیم که یک تازک‌دار اولیه احتمالاً برای شناسایی سلول هدف برای فاگوسیتوز (تغذیه) نیاز به درک علائم سلولی داشته است و بعدها در اثر این سازوکار و سازوکارهای مشابه، نخستین مجموعه‌های پرسلولی شکل گرفته‌اند. پس نخستین سلول فاگوسیتوزکننده تک‌سلولی بوده و فاقد محیط درونی بوده است (انواع دیگری از فاگوسیتوزکننده‌های تک‌سلولی مانند آمیب‌ها نیز وجود دارند).
- گزینه‌ی ۴: اغلب سلول‌های یوکاریوتی دارای میتوکندری می‌باشند و در میتوکندری تنفس سلولی را انجام می‌دهند. این اندامک دارای دو فضای درونی است.
۳۸. **گزینه ۱** گزینه‌ی «ج» نادرست است. نخستین باکتری‌های فتوسنتزکننده وارد سلول «پیش‌یوکاریوتی» شدند نه سلول پروکاریوتی بزرگ.
۳۹. **گزینه ۱** پیش‌یوکاریوت‌ها اتوتروف و هوازی بوده است بنابراین کمبود CO_2 بر روی متابولیسم آن اثری ندارد اما کمبود O_2 بر روی آن تأثیر دارد. یوکاریوت اولیه فتوسنتزکننده بوده است. هر سه مورد (الف، ب، ج) جمله‌ی سوال را به نادرستی تکمیل می‌کنند.
۴۰. **گزینه ۲** منشأ کلروپلاست، پروکاریوت اتوتروف بی‌هوازی می‌باشد که قبل از پروکاریوت منشأ میتوکندری (هوازی اتوتروف) ایجاد شده است. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱: طبق نظریه‌ی درون همزیستی، این باکتری‌ها به صورت انگل یا به صورت شکار هضم نشده وارد سلول‌های پروکاریوت بزرگ شده‌اند.
- گزینه‌ی ۳: فعالیت فتوسنتزی سیانوباکتری‌ها سبب افزایش تراکم اکسیژن در جو زمین شد و به دنبال آن نخستین سلول‌های هوازی شکل گرفتند.
- گزینه‌ی ۴: به دنبال کاهش مواد آلی اقیانوس‌ها، به تدریج انواعی از سلول‌ها پدیدار شدند که اتوتروف بودند.

۴۱. **گزینه ۴** احتمالاً اولین جانداران تک سلولی که روی زمین پدیدار شدند، هتروتروف و بی‌هوازی بودند. این جانداران برای کسب انرژی از مولکول‌های آلی در اقیانوس‌ها استفاده می‌کردند. نخستین سلول‌های اتوتروف نیز بی‌هوازی بودند. اکسیژن در جو زمین بعد از پیدایش سیانوباکتری‌ها پدیدار شد.
رد سایر گزینه‌ها:
- ۱- اولین جانداران تک سلولی و هتروتروف و بی‌هوازی بودند.
۲- نخستین سلول‌های فتوسنتز کننده، اتوتروف بودند و مواد آلی خود را طی فتوسنتز تولید می‌کردند.
۳- نخستین سلول‌های اتوتروف، بی‌هوازی بودند.
۴۲. **گزینه ۱** منشأ میتوکندری به باکتری‌های هوازی و منشأ کلروپلاست به سیانوباکتری‌ها (پروکاریوت بی‌هوازی) بر می‌گردد. ابتدا باکتری هوازی وارد پروکاریوت بزرگ شد و آن را به پیش-یورکاریوت تبدیل کرد، بعد پروکاریوت بی‌هوازی (سیانوباکتری) وارد سلول پیش-یوکاریوت شد.
۴۳. **گزینه ۲** جملات (الف، ب، ج) صحیح و جمله‌ی (د) نادرست است.
(الف) درست: در پیش یوکاریوت، کلروپلاست وجود ندارد و فقط میتوکندری وجود دارد.
(ب) درست: در یوکاریوت اولیه، میتوکندری دیده می‌شود به فضای داخلی میتوکندری ماتریکس گویند.
(ج) درست: در پیش یوکاریوت فقط میتوکندری دیده می‌شود.
(د) نادرست: در یوکاریوت اولیه، میتوکندری و کلروپلاست دیده می‌شود.
۴۴. **گزینه ۴** هر چهار مورد، جمله را به درستی کامل می‌کند.
۴۵. **گزینه ۳** نخستین جانداران تک سلولی پدیدار شده بر روی زمین، هتروتروف و بی‌هوازی بودند بنابراین با کمک ترکیبات آلی محیط، مولکول‌های مورد نیاز خود را می‌ساختند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی «۱»: نخستین جانداران تک سلولی روی زمین، هتروتروف بودند نه اتوتروف.
گزینه‌ی «۲»: نخستین جانداران تک سلولی روی زمین، بی‌هوازی بودند.
گزینه‌ی «۴»: نخستین جانداران تک سلولی روی زمین، فتوسنتز کننده نبودند.
۴۶. **گزینه ۱** نخستین جاندار تک سلولی پدیدار شده روی کره زمین، پروکاریوت هتروتروف و بی‌هوازی بوده است که برای کسب انرژی از مولکول‌های آلی که در اقیانوس‌ها فراوان بودند استفاده می‌کردند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
رد گزینه ۲: این جانداران هتروتروف هستند و مواد آلی مورد نیازشان را از مواد آلی محیط بدست می‌آورند (نه مواد غیر آلی)
رد گزینه ۳: تولید اکسیژن ویژگی جانداران فتواتوتروفی است که منبع الکترونشان H_2O است. این جانداران هتروتروفند هم چنین ترکیبات آلی را (نه غیر آلی) برای تولید مواد آلی مصرف می‌کنند.
رد گزینه ۴: این جانداران بی‌هوازی‌اند و مصرف O_2 ندارند.
۴۷. **گزینه ۳** به نظر میرسد سیانوباکتری‌ها نخستین سلول‌های فتواتوتروف بودند که فتوسنتز می‌کردند و در ضمن تولید ترکیبات آلی از ترکیبات غیر آلی محیط، اکسیژن نیز تولید می‌کردند.
رد سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی (۱): از مواد آلی محیط استفاده نمی‌کردند.
گزینه‌ی (۲): سیانوباکتری‌ها اکسیژن تولید می‌کردند.
گزینه‌ی (۴): سیانوباکتری‌ها، اکسیژن و مواد آلی محیط را مصرف نمی‌کردند
۴۸. **گزینه ۲** نقطه‌ی عطف در پیدایش پرسلولی‌ها تکامل سیستم‌های انتقال پیام بین سلول‌های مختلف یک کلونی بوده است و مواردی از تقسیم کار ابتدایی را در برخی آغازیان امروزی می‌توان یافت. دو جمله‌ی (ب) و (ج) درست هستند.
۴۹. **گزینه ۱** گزینه ۱ مربوط به خزندگان است نه دوزیستان اولیه!
۵۰. **گزینه ۲** در طی انقراض گروهی دوم در ۳۶۰ میلیون سال قبل، ۸۳٪ از گونه‌ها از بین رفتند. هر سه مورد دیگر نادرست هستند. مثلاً در انقراض گروهی سوم: ۹۶٪ گونه‌های جانوری نابود شدند. چهارم ← ۸۰٪ گونه‌ها از بین رفتند. پنجم ← ۷۶٪ گونه‌های ساکن خشکی نابود شدند.
۵۱. **گزینه ۳** اولین جانوران دارای گردش خون مضاعف دوزیستان هستند که قبل از دومین انقراض گروهی یعنی در ۳۷۰ میلیون سال پیش، پیدایش یافته‌اند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه‌ی (۱): افزایش تعداد و تنوع پرندگان پس از پنجمین انقراض گروهی روی داده است.
- گزینه‌ی (۲): گیاهان پیش از حشرات به خشکی وارد شدند.
- گزینه‌ی (۴): ایجاد یک محیط درونی در جانوران، قبل از تخصصی شدن و تمایز سلول‌ها بوده و زمینه آن‌ها را فراهم کرده است.
۵۲. **گزینه ۲** ۱- انقراض چهارم ۲۱۰ میلیون سال پیش رخ داده و طی آن ۸۰ درصد گونه‌ها از بین رفتند.
- ۲- انقراض دوم ۳۶۰ میلیون سال پیش رخ داده و منجر به انقراض ۸۳ درصد گونه‌ها شد.
- ۳- در انقراض پنجم، همه‌ی خزندگان از بین نرفتند، بلکه همه‌ی دایناسورها منقرض شدند.
- ۴- در انقراض اول، ۴۴۰ میلیون سال پیش، ۸۵ درصد از جانداران (نه جانوران) از بین رفتند.
۵۳. **گزینه ۴** انقراض اول و دوم در فاصله‌ی زمانی بین پیدایش اولین مهره‌داران و پیدایش خزندگان رخ داد. انقراض اول قبل از پیدایش دوزیستان رخ داده و جانوران تخم‌گذاری مثل حشرات و ماهی‌ها را تحت تأثیر قرار داده است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه (۱): انقراض سوم که ۲۴۵ میلیون سال پیش رخ داد، باعث منقرض شدن ۹۶ درصد گونه‌های جانوری شد.
- گزینه (۲): انقراض اول قبل از پیدایش دوزیستان، باعث منقرض شدن ۸۵ درصد از جانداران شد.
- گزینه (۳): انقراض اول و دوم قبل از دوران خشکی و نیز قبل از پیدایش خزندگان (مهره‌داران تخم‌گذار در خشکی) رخ داد.
۵۴. **گزینه ۲** متن سوال مربوط به انقراض گروهی پنجم است. در این انقراض حدود ۷۶ درصد گونه‌های ساکن خشکی از بین رفتند.
- باید توجه کنیم که هنوز شناخت کاملی از سیر تحول گونه‌ها صورت نگرفته است.
- تغییرات گونه‌ای مربوط به انقراض‌ها معمولاً پس از یکسری تغییرات اندک و تدریجی در گونه‌ها ایجاد می‌شود.
۵۵. **گزینه ۳** به نظر می‌رسد منظور طراح گزینه ۳ باشد. البته براساس کتاب درسی خزندگان در این زمان بیشترین فراوانی را در بین مهره‌داران داشته است که در صورت گزینه‌ی ۳ عنوان نشده است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: دوره خشکی وسیع قبل از وقوع سومین انقراض گروهی ایجاد شده بود.
- گزینه ۲: ماهی‌های کوچک و بدون آرواره قبل از آن پدید آمده بودند و به فاصله‌ی زمانی بین انقراض سوم و پنجم مربوط نمی‌شوند.
- گزینه ۴: دوزیستان قبل از انقراض سوم ایجاد شده بودند.
۵۶. **گزینه ۳** نخستین مهره‌داران خشکی، دوزیستان بوده‌اند که در حال حاضر هم در آب تخم‌گذاری می‌کنند. هنگام آغاز همیاری قارچ و جلبک، گیاهی در خشکی وجود نداشت. حشرات متنوع‌ترین گروه جانوری تاریخ هستند.
۵۷. **گزینه ۱** ماهی‌ها را موفق‌ترین مهره‌داران زنده در حیات می‌دانند که ابتدا بدون آرواره بودند ولی به تدریج، امکان گرفتن غذا و بلعیدن آن را با پیدایش آرواره به دست آوردند.
۵۸. **گزینه ۳** «دوزیستان» برای اولین بار با کیسه‌های هوایی مرطوب (شش) تنفس می‌کردند، ولی هر سه ویژگی دیگر، به خزندگان مربوط می‌شود که البته اولین تخم‌گذاران در خاک هم بوده‌اند.
۵۹. **گزینه ۴** قارچ‌ها و گیاهان، هیردو می‌توانند بسیاری از مواد معدنی مورد نیازشان را از خاک به دست آورند. سایر موارد نادرست هستند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱: قارچ‌ها توانایی فتوسنتز ندارند.
- گزینه‌های ۲ و ۳: قارچ‌ها و جلبک‌ها از اولین ساکنین خشکی محسوب می‌شوند و با یکدیگر همیاری داشتند.
۶۰. **گزینه ۳** اولین مهره‌داران ساکن خشکی دوزیستان بودند که اندام‌های حرکتی عکس هم داشتند نه در جهت هم. در مورد گزینه ۴ دقت داشته باشید که پیدایش پرندگان و پستانداران قبل از انقراض پنجم رخ داده است و بیشتر شدن آن‌ها به بعد از انقراض پنجم می‌باشد.
- ۱) جلبک‌ها و قارچ‌ها هم‌زمان وارد خشکی شدند.
- ۲) در اولین مهره‌داران یعنی ماهی‌ها تشکیل آرواره به آن‌ها این امکان را داد.
۶۱. **گزینه ۱** موفق‌ترین مهره‌داران زنده، ماهی‌ها هستند. بسیاری از ماهی‌ها آمونیاک دفع می‌کنند. دفع آمونیاک از طریق انتشار صورت می‌گیرد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۲»: اولین جانورانی که در خشکی تخم‌گذاری کردند، حشرات بودند.

گزینه ی ۳: اولین مهره داران ساکن خشکی، دوزیستان هستند که در حدود ۳۷۰ میلیون سال پیش، از دریا بیرون آمدند؛ یعنی قبل از انقراض گروهی دوم.

گزینه ی ۴: پرندگان و پستانداران قبل از انقراض گروهی پنجم وجود داشتند و پس از انقراض پنجم گسترش یافتند.

۶۲. گزینه ۳ اولین مهره داران بالغ خشکی، دوزیستان بودند. در حالی که موفق ترین مهره داران زنده ماهی ها هستند.

دوزیستان بالغ از طریق شش تنفس می کنند و شش درون بدن قرار دارد (رد گزینه ی ۱). همچنین دوزیستان دستگاه حرکتی استخوانی دارند (رد گزینه ی ۲) و دوزیستان نا بالغ در آب زندگی می کنند (رد گزینه ی ۴).

۶۳. گزینه ۴ تأیید گزینه ی ۲- اولین مهره داران ساکن خشکی دوزیستان بودند که برای اولین بار امکان تنفس با کیسه های هوایی مرطوب در این جانداران پدید آمد.

تأیید گزینه ی ۳- اولین مهره داران تخم گذار در خشکی خزندگان بودند که سازگاری زیادی برای زندگی در آب و هوای گرم و خشک پیدا کردند.

رد گزینه ی ۴- گزینه ی ۴ به خزندگان دلالت دارد، نه دوزیستان.

۶۴. گزینه ۱ بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۲ (اولین جانورانی که دارای کیسه های هوایی مرطوب شدند، دوزیستان هستند، در صورتی که ماهی ها موفق ترین مهره داران می باشند).

گزینه ی ۳ (دوزیستان در آب تخم گذاری می کنند).

گزینه ی ۴ (اولین جانورانی که در خشکی تخم گذاری کردند حشرات هستند نه خزندگان).

۶۵. گزینه ۱ موفق ترین مهره داران زنده ماهی ها هستند، همه ی مهره داران هموگلوبین دارند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۲: اولین جانوران تخم گذار در خشکی حشرات هستند.

گزینه ی ۳: ماهی ها برخلاف بقیه ی مهره داران پس از بالغ شدن حفره ی گلویی خود را حفظ می کنند.

گزینه ی ۴: اولین جانورانی که وارد خشکی شدند، حشرات بودند.

۶۶. گزینه ۳ ماهیان فاقد آرواره ۵۰۰ میلیون سال پیش و انقراض گروهی اول ۴۴۰ میلیون سال پیش رخ داده است اولین مهره داران خشکی یعنی دوزیستان ۳۷۰ میلیون سال پیش بعد از انقراض اول و قبل از انقراض دوم وارد خشکی شده اند.

۶۷. گزینه ۲ اولین پروکاریوت ها، تک سلولی و هتروتروف و بی هوازی بودند و از مواد آلی موجود در اقیانوس ها تغذیه می کردند. در جو اولیه ی زمین اکسیژن و لایه ی اوزون وجود نداشته است. نخستین اتوتروف ها احتمالاً شیمیو اتوتروف های بوده اند.

اولین سیانوباکترها، بی هوازی بوده اند.

۶۸. گزینه ۳ پیش یوکاریوت ها دارای میتوکنندری بوده اند، همان طور که می دانید منشأ میتوکنندری ها، پروکاریوت های هتروتروف و هوازی بوده اند، قبل از پیدایش سیانوباکتری ها، اکسیژن در جو زمین وجود نداشته است.

نخستین اتوتروف ها برای تولید مولکول های آلی ساده از مواد معدنی الکترون دریافت کرده و اکسیژن تولید نمی کرده اند. (احتمالاً شیمیو اتوتروف بوده اند)

۶۹. گزینه ۴ پژوهشگران اعتقاد دارند که تشکیل میکروسفرها احتمالاً اولین قدم به سمت سازماندهی سلول بوده است. رد سایر گزینه ها:

۱) درجه تخریب انقراض گروهی پنجم کم تر از چهارم بوده است.

۲) بندپایان (حشرات) اولین جانوران خشکی زی بودند.

۳) پستانداران و پرندگان بعد از انقراض پنجم گسترش فراوانی داشتند.

۷۰. گزینه ۴ برخی از RNA های امروزی نیز (مثل rRNA) دارای خاصیت آنزیمی هستند و جایگاه فعال دارند. سایر موارد نادرست هستند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱) بسیاری از گونه های حشرات در انقراض گروهی ششم نابود خواهند شد.

گزینه ی ۲) مواردی از تقسیم کار ابتدایی را در کلونی های برخی آغازین امروزی می توان دید.

گزینه ی ۳) فقط برخی میکروسفرها در ابتدای حیات دارای RNA شدند.

۷۱. گزینه ۴ در ابتدا، مولکول RNA می توانست همانندسازی کند، به نسل بعد منتقل شود و از روی آن (به عنوان ژنوتیپ)

پروتئین ساخته شود. دانشمندان معتقدند که مولکول RNA توانست با کنترل مسیرهای متابولیکی، ویژگی (فنوتیپ)

میکروسفری را که در آن زندگی می کند، تعیین کند. احتمالاً به این ترتیب ساز و کار وراثت شکل گرفت.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) اولین زنجیره‌های کوچک آمینواسیدی قبل از مولکول *RNA*، بوجود آمده و سبب تشکیل میکروسفرها شده‌اند. توجه کنید که ساخت اولین پروتئین توسط مولکول *RNA* کاتالیز شده است.
- ۲) در الگوی حباب، مولکول‌های آلی پیچیده در بالای اقیانوس‌ها (یعنی در جو) تشکیل شده‌اند.
- ۳) در آزمایشگاه امکان تشکیل درشت مولکول *DNA* بدون وجود نوکلئیک اسیدهای مادری وجود ندارد، درحالی که می‌توان شاهد اتصال نوکلئوتیدهای آزاد و تولید زنجیره‌های کوتاه *RNA* و *DNA* بود.
۷۲. گزینه ۳ احتمالاً نخستین جانداران تک سلولی که روی زمین پدیدار شدند، هتروتروف بی‌هوازی بودند و برای کسب انرژی از مولکول‌های آلی که در اقیانوس‌ها فراوان بودند، استفاده می‌کردند.
۷۳. گزینه ۴ ساختارهای سلولی اولیه برای حفظ انسجام ساختاری خود و یا تکثیر، نیازمند مواد آلی ویژه‌ای بودند. رفته رفته با مرور زمان غلظت این مواد آلی در اقیانوس‌ها کاهش یافت. پس این سلول‌ها به گونه‌ای تغییر کردند که بتوانند با تغییر مواد آلی دیگری که در محیط فراوان بودند مواد آلی مورد نیاز خود را به دست آورند. این سلول‌ها نخستین سلول‌هایی بودند که توانایی تغییر مواد آلی را داشتند. مدتی پس از آن با کاهش غلظت مواد آلی در اقیانوس‌ها انواعی از سلول‌ها پدیدار شدند که می‌توانستند مواد آلی مورد نیاز خود را به وسیله‌ی مواد غیر آلی بسازند که این‌ها هم نخستین سلول‌های اتوتروف بودند.
- سیانوباکتری‌ها نخستین سلول‌های فتوسنتز کننده بودند که با عمل فتوسنتز اکسیژن را به اقیانوس و درون جو آزاد کردند، با افزایش تراکم اکسیژن در جو زمین، سلول‌هایی پدید آمدند که به کمک اکسیژن می‌توانستند از انرژی مواد آلی استفاده کنند و هم چنین از به هم پیوستن مولکول‌های اکسیژن در قسمت فوقانی جو به کمک اشعه‌ی خورشید لایه‌ی ازن تشکیل شد.
۷۴. گزینه ۳ نخستین جانداران فتوسنتز کننده سیانوباکتری‌ها بودند که حدود ۲٫۵ میلیارد سال پیش شروع به انجام فتوسنتز کردند و اکسیژن مولکولی را به اتمسفر افزودند. اشعه‌ی خورشید باعث شد که تعدادی از مولکول‌های اکسیژن در بالای جو به یک‌دیگر پیوسته و مولکول‌های ازن را تشکیل دهند.
۷۵. گزینه ۱ تنها مورد (ب) صحیح است در حقیقت پس از تکامل سیستم‌های انتقال پیام بین سلول‌های مختلف یک توده‌ی سلولی، شکل‌های نخستین تقسیم کار و تخصصی شدن پدیدار شدند.
- رد سایر موارد:
- الف) محیط درونی مختص جانداران پرسلولی است، حال آن که پیش از جانداران پرسلولی، تک سلولی‌های تخصص یافته پدید آمده بودند.
- ج) اولین هم‌زیستی بین پروکاریوت‌های بزرگ و پروکاریوت‌های کوچک هوازی صورت گرفت.
- د) پیش از یوکاریوت‌های هوازی، پروکاریوت‌های بی‌هوازی و پروکاریوت‌های هوازی می‌توانستند از مواد آلی و انرژی موجود در ترکیبات غذایی استفاده کنند.
۷۶. گزینه ۲ سلول فتوسنتز کننده می‌تواند گیاه، گروهی از آغازیان (از جمله جلبک‌ها و ...) و یا حتی گروهی از باکتری‌ها (از جمله سیانوباکتری و ...) باشد. سلول یوکاریوت می‌تواند میتوکندری نداشته باشد، مثل گلبول قرمز و تراکتید.
۷۷. گزینه ۲ ماهی‌ها آرواره‌دار (۵۰۰ میلیون سال پیش) و دوزیستان (۳۷۰ میلیون سال پیش)، قبل از دومین انقراض گروهی (۳۶۰ میلیون سال پیش) به وجود آمده‌اند.
۷۸. گزینه ۱ لیزوزیم، نوعی آنزیم و کراتین یکی از پروتئین‌های مو است. کواسرات‌ها دارای مولکول‌های لیپیدی هستند. کوتین، پلی‌مری از اسیدهای چرب طویل و آندودرمین از جنس موم است.
۷۹. گزینه ۲ هورمون‌ها و پروتئین‌های پیچیده انسانی را نمی‌توان درون باکتری‌ها از طریق مهندسی ژنتیک تولید کرد (بر اساس کتاب انسولین را می‌توان از طریق باکتری‌ها تولید کرد).
۸۰. گزینه ۱ فقط جمله‌ی «د» در مورد حشرات درست است. حشرات دارای سیستم تنفس نایی بدون دخالت پروتئین‌های ناقل و گردش خون باز و مایع همولنف با اسکلت بیرونی از جنس پلی‌ساکارید کیتین هستند.
۸۱. گزینه ۳: RNA پلی‌مراز II از جنس پروتئین است و بین زیر واحد‌های آن پیوند پپتیدی برقرار است. گزینه ۲: اولین مولکول خود همانند ساز می‌توانست درشت مولکول *RNA* بسازد. *RNA* پلی‌مراز II نیز می‌تواند *mRNA* بسازد.
- گزینه ۳: RNA پلی‌مراز II ← ساخت *mRNA* ← ساخت پروتئین ← *RNA* پلی‌مراز II جزو پروتئین‌ها است.
- گزینه ۴: هر دو می‌توانند *RNA* بسازند که واحد سازنده‌ی *RNA* ها، ریونوکلئوتید است.
۸۲. گزینه ۲ جانداران دارای چشم مرکب، حشرات و خرچنگ‌ها هستند که جزء بی‌مهرگان محسوب می‌شوند، درحالی که کیسه‌های هوایی مرطوب (شش‌ها) مربوط به مهره‌داران ساکن خشکی است. همان‌طور که می‌دانیم بی‌مهرگان از نظر تکامل نسبت به مهره‌داران قدیمی تراند.
- گزینه‌ی ۱: پرده‌ی سه لایه‌ی مننز و دیافراگم کامل هر دو مربوط به پستانداران است.

گزینه ۳: انعکاس نخاعی مربوط به مهره‌داران و شبکه عصبی مربوط به هیدر از کیسه تنان است و کیسه تنان از نظر تکاملی قدیمی تر از مهره‌داران هستند.

گزینه ۴: کیسه‌ی گوارشی در جانوران ابتدایی و لوله گوارش در جانوران یافته (جدیدتر) دیده می‌شود.

۸۳. **گزینه ۴** پس از انقراض دایناسورها پستانداران و پرندگان به صورت غالب در آمدند.

موفق‌ترین مهره‌داران زنده ← ماهی‌ها

اولین مهره‌داران دارای شش ← دوزیستان بالغ

فراوان‌ترین و متنوع‌ترین گروه جانوری ← حشرات

۸۴. **گزینه ۲** حشرات یکی از اولین ساکنان خشکی بودند، حشرات اولیه از نیا‌های پروانه‌های بیستون بتولاریا محسوب می‌شوند.

این پروانه‌ها در مناطق صنعتی پدیده‌ی ملانینی شدن صنعتی را نشان می‌دهند.

۸۵. **گزینه ۴** این باکتری‌های مهاجم به صورت انگل، یا شکار هضم نشده وارد سلول‌های بزرگ شده‌اند.

رد سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲) اتوتروف و بی‌هوازی بودند. اما قادر به تولید اکسیژن نبودند.

۳) مستقل از چرخه‌ی سلولی و از طریق تقسیم دوتایی تولیدمثل می‌کنند.

۸۶. **گزینه ۱** آمینواسیدها در ساختمان پلی‌پپتیدها و پروتئین‌ها وجود دارند. مولکولی که در مهندسی ژنتیک برای بریدن پلازمید جهت قرار دادن ژن خارجی در آن استفاده می‌شود، آنزیم محدودکننده است که ساختمان پروتئینی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: مولکولی که آمینواسیدها را در ریبوزوم به هنگام پروتئین‌سازی به هم وصل می‌کند نوعی *rRNA* است.

گزینه ۳: به نظر می‌رسد اولین مولکول با توانایی خود همانندسازی، *RNA* باشد.

گزینه ۴: مولکولی که می‌توانست با کنترل مسیرهای متابولیسمی، ویژگی‌های میکروسفری را که در آن زندگی می‌کردند، تعیین کند، *RNA* است.

۸۷. **گزینه ۳** گل‌سنگ به عنوان اولین بنیان‌گذار اکوسیستم‌های خشکی، حاصل همیاری بین جلبک‌های سبز (یوکاریوتی) یا

سیانوباکتری‌ها (پروکاریوتی) با قارچ‌ها است. پس بعضی سلول‌های موجود در گل‌سنگ، قادرند تا فرآیند رونویسی و ترجمه را در

یک محل (سیتوپلاسم) و بعضی در دو محل مجزا (هسته و سیتوپلاسم) انجام دهند.

۸۸. **گزینه ۳** در جنگل‌های باتلاقی میلیون‌ها سال پیش، درختان بلند بدون دانه و سرخس‌های درختی کوتاه غالب بودند. همه‌ی

این گیاهان فاقد دانه بودند و برای تغذیه‌ی رویان‌های خود از گامتوفیت کمک می‌گرفتند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: عناصر آوندی (سلول‌هایی کوتاه و پهن با منافذ بزرگ در دو انتها) فقط در نهاندانگان دیده می‌شود و در گیاهان بدون

دانه (همانند بازدانگان) عناصر آوندی دیده نمی‌شود.

گزینه ۲: در این گیاهان (سرخس‌ها) دانه تولید نمی‌شود.

گزینه ۴: سلول‌های دراز و کشیده‌ی فاقد پروتوپلاسم از مشخصات تراکئیدها است که در هدایت شیره‌ی خام نقش دارند، نه

در هدایت شیره‌ی پرورده!

۸۹. **گزینه ۱** گزینه‌ی «۱»: نخستین جانوران بالدار = حشرات

حشرات با گیاهان گل‌دار همیاری کردند.

گزینه‌ی «۲»: نخستین جانوران دارای اسکلت درونی و استخوانی = ماهی‌ها (آبشش دارند)

نخستین کیسه‌های هوایی مرطوب (شش): دوزیستان، کیسه‌های هوایی مرطوب (شش) در بیش‌تر مهره‌داران وجود دارند.

گزینه‌ی «۳»: نخستین پروکاریوت فتوسنتز کننده: سیانوباکترها وارد سلول پیش‌یوکاریوت شدند (نه پروکاریوت بزرگ)

گزینه‌ی «۴»: نخستین سلول‌های کره‌ی زمین پروکاریوت‌ها بودند که دستگاه غشایی درونی ندارند.

۹۰. **گزینه ۱** اولین مهره‌داران ساکن خشکی، دوزیستان هستند که بسیاری از آن‌ها لقاح خارجی دارند. موفق‌ترین مهره‌داران

زنده، ماهی‌ها هستند که اغلب آن‌ها لقاح خارجی دارند (یک نوع کوسه ماهی لقاح داخلی دارد).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: بعضی ماهی‌ها اسکلت غضروفی دارند.

گزینه‌ی «۳»: بعضی ماهی‌های استخوانی اوره دفع می‌کنند.

گزینه‌ی «۴»: از قلب ماهی‌ها خون تیره عبور می‌کند.

۹۱. **گزینه ۱** تصور بر این است که اولین جانداران پرسلولی که در خشکی ظاهر شدند، جلبک‌ها و قارچ‌ها بودند که نوعی

مشارکت دو طرفه‌ی زیستی به شکل گل‌سنگ را می‌توانستند به وجود آورند. گل‌سنگ‌ها قادرند نیتروژن را تثبیت کنند در حالی که

نیتروژنوموناس‌ها توانایی تثبیت نیتروژن را ندارند، اما در فرآیند شوره‌گذاری آمونیاک را به نیترات تبدیل می‌کنند.

چارچ‌ها که در ساختار گل‌سنگ‌ها (اولین جانداران ساکن خشکی) شرکت دارند همانند حشرات (اولین جانوران با قدرت پروازی) قادر به ساخت کیتین بودند. گل‌سنگ‌ها در ساختار غشای میتوکندری و کلروپلاست خود پروتئین‌های آنزیمی دارند که به هنگام انتشار H^+ ، ATP نیز تولید می‌کنند.

۹۲. **گزینه ۳** سیانوباکتری‌ها نخستین جانداران فتوسنتزکننده بودند و همان‌طور که می‌دانیم پروکاریوت‌ها برخلاف یوکاریوت‌ها فاقد اندامک‌های غشادار درون سلولی از جمله کلروپلاست هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: اولین مهره‌داران ساکن خشکی دوزیستان بودند که به علت تغییرات ساختاری متعدد در پیکر آن‌ها به زیستن در خشکی سازگار شدند. دوزیستان اولیه دارای کیسه‌های هوایی مرطوب، یعنی شش‌ها بودند که به منظور جذب اکسیژن هوا مورد استفاده قرار می‌گرفتند.

گزینه‌ی «۲»: غشای درونی میتوکندری، تا خوردگی‌های زیادی دارد و به نظر می‌رسد که شبیه غشاهای سلولی باکتری‌های هوازی باشد.

گزینه‌ی «۴»: منشأ گروه‌های جانوری را انواعی از تاژکداران می‌دانند که کلنی تشکیل می‌دادند، می‌دانیم که کلنی‌های ولوکس نیز متشکل از هزاران سلول تاژک‌دار هستند، پس هر دو، وسیله‌ی حرکتی تاژک را دارند.

۹۳. **گزینه ۳** فراوان‌ترین و متنوع‌ترین گروه جانوران در تاریخ زمین، حشرات هستند با توجه به این امر به بررسی موارد توجه کنید:

الف) صحیح است. سلول‌های مشابه فاگوسیت‌ها یا ذره‌خوارها در بندپایان (از جمله حشرات) و اسفنج‌ها دیده می‌شود، هم‌چنین دفاع اختصاصی خاص مهره‌داران است، پس دفاع در بی‌مهرگان غیر اختصاصی است.

ب) نادرست است. مثال‌های متفاوتی برای تعیین جنسیت در حشرات وجود دارد ولی نکته‌ی مهم این است که در همه‌ی آن‌ها فقط اسپرم در تعیین جنسیت جنین دخالت ندارد. مثلاً در پروانه‌های شب پرواز، همه‌ی اسپرم‌ها، کروموزوم جنسی Z دارند و این تخمک‌ها هستند که با در برداشتن کروموزوم جنسی Z یا W در تعیین جنسیت زاده‌ها نقش دارند.

ج) درست است. حشرات و خرچنگ‌ها چشم مرکب دارند که متشکل از چندین واحد بینایی مستقل است که نورمرئی و سایر طیف‌های موج الکترومغناطیسی را از محیط دریافت می‌کند.

د) درست است. طناب عصبی شکمی از حشرات در هر قطعه از بدن یک گره عصبی دارد که فعالیت ماهیچه‌های آن قطعه را کنترل می‌کند. می‌دانیم که گره‌های عصبی توده‌هایی متشکل از جسم سلولی نوروها هستند.

۹۴. **گزینه ۲** موفق‌ترین مهره‌داران زنده، ماهی‌ها هستند و اولین مهره‌داران ساکن خشکی دوزیستان هستند. می‌دانیم بعضی از ماهی‌ها همانند قورباغه‌ها که از دوزیستان هستند، قادر به انجام بکرزایی می‌باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: بسیاری از دوزیستان و بسیاری از ماهی‌ها (به استثناء یک نوع کوسه ماهی) لقاح خارجی دارند.

گزینه‌ی «۳»: همه‌ی دوزیستان و ماهی‌ها تخمک‌هایی با لایه‌های ژله مانند دارند.

گزینه‌ی «۴»: پرده‌ی سه لایه‌ی مننژ مخصوص پستانداران است و در ماهی‌ها و دوزیستان یافت نمی‌شود.

۹۵. **گزینه ۴** طی انتخاب مصنوعی جهت دار در افزایش درصد روغن ذرت، با توجه به نمودار رابطه نسل‌ها با درصد روغن متوجه می‌شویم که در برخی نسل‌ها حداکثر درصد روغن، از نسل قبل کمتر بوده است. بنابراین در این بخش، نمودار منحنی توزیع نرمال به جای این که به سمت راست (افزایش بازده) رفته باشد به سمت چپ (کاهش بازده) حرکت کرده است. البته توجه کنید که به این خاطر آزمایش را قطع نمی‌کنیم چون در نسل‌های بعدی همین ذرت‌ها دوباره درصود روغن افزایش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: اولین مهره‌دارانی که در خشکی تخم‌گذاری کردند، خزندگان (مقاوم‌ترین مهره‌داران نسبت به خشکی) بوده‌اند، ولی احتمالاً اولین جانورانی که در خشکی تخم‌گذاری کرده‌اند از بی‌مهرگان (بندپایان) بوده‌اند. پس گزینه ۱ نادرست است.

گزینه‌ی «۲»: اندازه میتوکندری از شواهد درون همزیستی است. ولی اندازه کلروپلاست در این باره ذکر نشده است. علت را می‌توانید با توجه به صفحات ۱۸ و ۲۴ سال دوم تجربی و دقت در شکل متوجه شوید. اندازه میتوکندری شبیه اغلب باکتری‌هاست ولی اندازه کلروپلاست از میتوکندری (و در نتیجه اغلب باکتری‌ها) بزرگتر است. پس گزینه ۲ نادرست است.

گزینه‌ی «۳»: بیشترین گروه جانوری آسیب‌دیده در انقراض گروهی ششم، حشرات هستند نه پرندگان!

۹۶. **گزینه ۳** بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: اولین مهره‌داران، ماهی‌ها هستند. ماهی‌ها آبشش دارند و آبشش‌ها، سطوح تنفسی مرطوب هستند که بیرون قرار دارند.

گزینه ی «۲»: قارچ ها و جلبک ها نخستین جانداران پرسلولی هستند که وارد خشکی شدند.

گزینه ی «۳»: جانداران فتوسنتز کننده می توانند با استفاده از آب و دی اکسید کربن، کربوهیدرات های مورد نیاز خود را بسازند، اما نمی توانند همه ی مواد آلی مورد نیازشان، مانند پروتئین هایی را که نیاز به نیتروژن دارند، بسازند.

گزینه ی «۴»: حشرات، نخستین جانوران با قدرت پرواز بودند که دارای چشم مرکب اند.

۹۷. گزینه ۳ بررسی گزینه ها:

«۱»: صحیح، اولین جانوران خشکی و متنوع ترین جانوران حشرات هستند که طناب عصبی شکمی دارند و اوریک اسید دفع می کنند.

«۲»: صحیح، اولین، موفق ترین و فراوان ترین مهره داران، ماهی ها هستند که قلب آن ها در سطح شکمی است و لوب های بویایی بزرگی دارند.

«۳»: نادرست، اولین مهره داران ساکن خشکی دوزیستان اند، در حالی که اولین مهره داران تخم گذار در خشکی خزندگان هستند. دوزیستان قلب سه حفره ای دارند.

«۴»: صحیح، اولین جانوران ساکن خشکی حشرات هستند که بی مهره اند. بنابراین اولین بی مهرگان خشکی هم حشرات هستند. حشرات فراوان ترین جانوران هم هستند که سیستم تنفسی نایی و گردش خون باز دارند.

۹۸. گزینه ۲ مورد «الف»: (درست). در پی کاهش غلظت مواد آلی اقیانوس ها، سلول های اتوتروف برتری پیدا کرده، اکسیژن آزاد نمودند و در نتیجه امکان پیدایش سلول های هوازی فراهم شد.

مورد «ب»: (نادرست). ساختارهای غشادار درون سلولی فقط درون سلول های یوکاریوتی وجود دارد، در حالی که همانندسازی RNA درون میکروسفرها انجام می شد.

مورد «ج»: (درست). کروموزوم سلول پیش یوکاریوت در واقع کروموزوم پروکاریوت بزرگ است و به عنوان مثال ژن آنزیم RNA پلی مرز پروکاریوتی را دارد. میتوکندری نیز در واقع همان پروکاریوت بلعیده شده است. پس آن هم ژن RNA پلی مرز پروکاریوتی را دارد.

مورد «د»: (نادرست) تولیدمثل میتوکندری و کلروپلاست مستقل از مراحل چرخه ی سلولی است، نه خارج از چرخه ی سلولی!

۹۹. گزینه ۱ مورد «الف»: (درست). منشأ گروه های جانوری، تاژکدارانی هستند که کلونی تشکیل می دادند. این جانداران یوکاریوتی هستند و هر دو نوع DNA خطی و حلقوی را دارند.

مورد «ب»: (نادرست). در انقراض گروهی پنجم، ۷۶٪ از گونه های ساکن خشکی منقرض شدند. توجه کنید که همه ی این جانداران، جانور نبودند!

مورد «ج»: (نادرست). نخستین همیاری در طول تاریخ تکامل حیات، مربوط به پروکاریوت هوازی و سلول پیش - یوکاریوت بوده است.

مورد «د»: (نادرست). سیانوباکتری ها اتوتروف و بی هوازی هستند.

۱۰۰. گزینه ۴ دانشمندان تصور می کنند که بعضی از میکروسفرها دارای RNA شدند. پس از مدتی مولکول های RNA توانستند ساخته شدن آنزیم ها و پروتئین های ویژه ای را سازماندهی کنند.

بررسی موارد در سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: میکروسفرها جوانه می زدند و در جوانه زدن ریزکیسه های تولید شده هم اندازه نبودند.

گزینه ی «۲»: ریزکیسه های آمینواسیدی اولیه فاقد مولکول RNA جهت کاتالیز واکنش های شیمیایی بودند.

گزینه ی «۳»: دانشمندان تصور می کنند که بعضی از میکروسفرهای (ریزکیسه های آمینواسیدی) دارای RNA شدند.

۱۰۱. گزینه ۴ هر چهار مورد درست است.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - اولین مهره داران ماهی های فاقد آرواره بودند که از طریق مکیدن تغذیه می کردند.

مورد ب) درست - از اولین جانوران ساکن خشکی حشرات بودند که از طریق تنفس نایی، تبادل گازهای تنفسی را انجام می دادند.

مورد ج) درست - اولین مهره داران ساکن خشکی، دوزیستان بودند، نوزاد دوزیستان از طریق آبخش تنفس می کند.

مورد د) درست - اولین مهره داران تخم گذار در خشکی، خزندگان بودند. خزندگان دارای پوست محکم هستند.

۱۰۲. گزینه ۱ نخستین فتوسنتز کننده سیانوباکتری ها بوده اند می دانیم که در زمان پیدایش سیانوباکتری ها مقدار کافی اکسیژن در جو وجود نداشته است. در نتیجه نخستین سیانوباکتری ها بی هوازی بوده اند. نخستین جانداران دارای قلب چهارحفره ای نیز خزندگان می باشند که هوازی می باشند.

بررسی موارد در سایر گزینه ها:

گزینه ی «۲»: جلبک ها و قارچ ها نخستین جانداران پرسلولی بودند که به خشکی آمدند و همه ی آن ها اتوتروف نبودند. (قارچ ها)

گزینه‌ی «۳»: هر دو قسمت این گزینه در ارتباط با ماهی‌های غضروفی می‌باشد. توجه داشته باشید که آبشش نیز یک سطح تنفسی مرطوب می‌باشد که در خارج از بدن قرار دارد و دوزیستان نخستین مهره‌دارانی بودند که سطح تنفسی آن‌ها مرطوب بود و درون بدن قرار داشت.

گزینه‌ی «۴»: نخستین جانور تخم‌گذار در خشکی حشرات بوده‌اند و مهره‌داران ذکر شده در قسمت دوم سؤال نیز خزندگان، پرندگان و پستانداران را شامل می‌شود که بسیاری از خزندگان و تمام پرندگان توانایی دفع اوریک‌اسید را دارند.
۱۰۳. گزینه ۱ - ۱- پیدایش هتروتروف‌ها قبل از پیدایش اتوتروف‌ها بوده است، زیرا هتروتروف‌ها برای کسب انرژی از مولکول‌های آلی که در اقیانوس‌ها فراوان بودند، استفاده می‌کردند.

۲- پیدایش پیش یوکاریوت قبل از یوکاریوت اولیه بوده است، زیرا ابتدا میتوکندری تشکیل شد.

۳- پیدایش بی‌هوازی‌ها قبل از هوازی‌ها بوده است.

۴- پیدایش پروکاریوت هتروتروف بی‌هوازی قبل از پروکاریوت اتوتروف بی‌هوازی است.

۱۰۴. گزینه ۲ اولین مهره‌داران ساکن خشکی، دوزیستان هستند. دوزیستان بالغ قلب سه حفره‌ای و گردش خون مضاعف دارند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): همه‌ی دوزیستان اسکلت استخوانی دارند.

گزینه‌ی (۳): دوزیستان حفری گلوبی خود را تا زمان بلوغ حفظ می‌کنند.

گزینه‌ی (۴): دوزیستان در آب تخم‌گذاری می‌کنند و تخم‌های آن‌ها دیواره‌ی ژله‌ای دارد.

۱۰۵. گزینه ۳ مولکول‌های RNA، میکروسفرها و نیز ساختارهای سلول ماندنی که پس از آن‌ها به وجود آمدند، برای نگه‌داری انسجام ساختاری و نیز تکثیر خود، به مواد آلی ویژه‌ای نیاز داشتند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): عامل ایجاد تنوع در RNA های اولیه، وقوع جهش ضمن انجام همانندسازی (خطای همانندسازی) بوده است.

گزینه‌ی (۲): مونومرهای RNA اولیه، ریبونوکلوئوتید بودند، در حالی که کواسروات‌ها فاقد ریبونوکلوئوتید بودند.

گزینه‌ی (۳): تحقیقات سچ و آلمن نشان داد شاید RNA اولین مولکول خود همانندساز است نه اولین مولکول دارای خاصیت آنزیمی در تاریخ حیات.

۱۰۶. گزینه ۴ بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اولین جانداران پرسلولی که در خشکی‌ها ظاهر شدند، جلبک‌ها و قارچ‌ها بودند. جلبک‌ها توانایی فتوسنتز دارند.

گزینه‌های «۲» و «۳»: حشرات گردش خون باز دارند و در خشکی تخم‌گذاری می‌کنند و اولین جانوران ساکن خشکی بودند.

گزینه «۴»: دوزیستان نابالغ آبی هستند (دارای آبشش) و گردش خون ساده دارند.

۱۰۷. گزینه ۲ موارد «الف و ب» درست می‌باشند.

بررسی موارد نادرست:

جمله‌ی «ج»: مدل حباب در ارتباط با چگونگی تشکیل مواد آلی صحبت کرده است نه لایه‌ی ازن.

جمله‌ی «د»: هر دو الگو بر تشکیل مواد آلی از مواد معدنی اتفاق نظر دارند.

۱۰۸. گزینه ۱ سیانوباکتری‌ها نخستین سلول‌های فتوسنتزکننده بوده‌اند نه نخستین سلول‌های اتوتروف (همان‌طور که می‌دانید اتوتروف‌ها، فتوسنتزکننده یا شیمیواتوتروف هستند).

۱۰۹. گزینه ۱ همه موارد نادرست هستند.

الف) مطابق الگوی حباب امکان ایجاد مولکول آلی بدون موجود زنده وجود دارد.

ب) زنجیره‌های کوتاه RNA و DNA در محیط آبی ممکن است، تشکیل شوند.

ج) ۴ میلیارد سال پیش، زمین فاقد لایه محافظتی ازن (O₃) بود، اما مولکول‌های زیستی پایه‌ای (آلی) تشکیل شدند.

۱۱۰. گزینه ۲ موارد (ب) و (ج) درست می‌باشند.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست - فرد مبتلا به آلکاپتونوریا می‌تواند دو الل جهش‌یافته از پدر و مادر خود گرفته باشد.

مورد ب) درست - پرکاریوت اولیه اتوتروف (اجداد سیانوباکتری‌ها) از پرکاریوت هتوتروف بی‌هوازی به وجود آمده‌اند.

مورد ج) درست - پس از به وجود آمدن اجداد سیانوباکتری‌ها به دلیل تولید اکسیژن، باکتری‌های بی‌هوازی به واسطه‌ی انتخاب طبیعی در محیط غالب شدند.

مورد د) نادرست - کلم‌برگ در اثر انتخاب طبیعی ایجاد نشده است، بلکه زادگیری انتخابی باعث پیدایش کلم‌برگ شده است.

۱۱۱. گزینه ۴ رشته‌های کیتینی از جنس نوعی پلی‌ساکارید سخت و محکم هستند و درون ماده‌ای زمینه‌ای از جنس پروتئین قرار می‌گیرند. این رشته‌ها اسکلت خارجی حشرات را می‌سازند.

اسکلت سلولی و اسکلت هسته‌ای از جنس پروتئین (دارای پیوندهای پپتیدی) می‌باشند.

۱۱۲. **گزینه ۳** از متابولیسم پروتئین علاوه بر آمونیاک، CO_2 نیز حاصل می شود که در ماهیان می تواند هر دو ترکیب از طریق آبشش دفع گردد.

۱۱۳. **گزینه ۱** اولین جانوران تخم گذار در خشکی، حشرات هستند. حشرات، اوریک اسید دفع می کنند. دستگاه گردش خون در حشرات مستقل از دستگاه تنفس است، بنابراین گازهای تنفسی در خون حشرات وجود ندارند، پس حشرات فاقد گلبول قرمز و هموگلوبین هستند. حشرات از جانوران بی مهره هستند، اما سهره از پرندگان است. بال بی مهرگان همتای بال مهره داران نیست. ۱۱۴. **گزینه ۱** فقط جمله ی الف درست است.

(ب) دانشمندان منشأ گروه های جانوری را انواعی از تاژک داران می دانستند که کلونی تشکیل می داده اند.

(ج) نقطه ی عطف در پیدایش پر سلول ها تکامل سیستم های انتقال پیام بین سلول های یک کلونی بوده است.

(د) دوزیستان اولیه بر خلاف ماهی ها دارای کیسه های هوایی مرطوب (یعنی شش) بوده اند.

۱۱۵. **گزینه ۴** در جنگل های باتلاقی میلیون ها سال پیش درختان بلند بدون دانه و سرخس های درختی کوتاه تر غلبه داشتند که جزء گیاهان گل دار نبودند پس در این گیاهان عناصر آوندی (سلول هایی استوانه ای شکل با منافذ بزرگ) وجود نداشتند. رد سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: ولوکس دارای کلروپلاست می باشد پس منشأ جلبک ها و سلول های گیاهی می توانست باشد نه منشأ سلول های جانوری نظیر شقایق دریایی.

گزینه ی «۲»: انقراض گروهی پنجم منجر به گسترش و غالب شدن پرندگان و پستانداران شد نه ایجاد آن ها.

گزینه ی «۳»: حشرات گروهی از بندپایان اند پس نمی توانند از آن ها متنوع تر و فراوان تر باشند.

۱۱۶. **گزینه ۴** همه موارد نادرست اند.

بررسی موارد:

مورد «الف»: انقراض گروهی مرگ همه اعضای متعلق به بسیاری از گونه ها می باشد.

مورد «ب»: خزندگان که تا ۶۵ میلیون سال پیش فراوان ترین گروه مهره داران ساکن خشکی بودند دارای توانایی تخم گذاری در خشکی بودند.

مورد «ج»: این دو نوع درخت غلبه داشتند نه این که فقط این ها حضور داشتند.

۱۱۷. **گزینه ۴** سلول های فتوسنتز کننده می توانند پروکاریوتی یا یوکاریوتی باشند اما برای به دست آوردن انرژی به گلوکز نیاز دارند و آن را طی فرایند تنفس سلولی به ATP تبدیل می کنند. رد سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: پروکاریوت ها فاقد کلروپلاست (اندامک دارای گرانونم) هستند.

گزینه ی «۲»: سیانوباکتری ها پیش از تولید یوکاریوت ها فتوسنتز می کردند.

گزینه ی «۳»: برای باکتری های فتوسنتز کننده بی هوازی نظیر سیانوباکتری ها صادق نیست.

۱۱۸. **گزینه ۲** موارد «ج و د» درست می باشند.

بررسی موارد نادرست:

جمله ی «الف»: نخستین تک سلولی ها، هتروتروف و بی هوازی بودند.

جمله ی «ب»: نخستین ماهی ها مهره داران کوچک و فاقد آرواره بودند، این جانوران هرگز ساکن خشکی نبودند.

۱۱۹. **گزینه ۳** در مرحله ی سوم الگوی حباب، حباب ها به سطح اقیانوس می آمدند و پس از ترکیدن مولکول های آلی ساده ی حاصل از واکنش های درون این حباب ها به درون اتمسفر آزاد می شدند. (در مورد گزینه ی اول توجه داشته باشید که برخی آمینواسیدها در ساختار خود دارای اتم گوگرد هستند که این اتم در گازهای اولیه ی آزمایش میلر وجود نداشت.)

۱۲۰. **گزینه ۳** عامل آبله ی گاوی و عامل هرپس تناسلی، هر دو ویروس هستند که روی پوشش خود پروتئین های سطحی دارند و دارای کپسید پروتئینی می باشند. کواسرواوت نیز ممکن است آمینواسید داشته باشد، اما میکروسفر به طور حتم آمینواسید دارد.

۱۲۱. **گزینه ۳** بررسی موارد در سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: پروانه های روشن، تیره نمی شوند بلکه جمعیت این پروانه ها تغییر رنگ می دهد.

گزینه ی «۲»: داروین از ژن و جهش اطلاع نداشت.

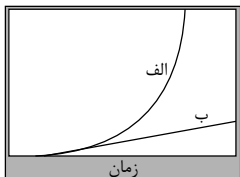
گزینه ی «۴»: مطلب کلیدی داروین این است که در هر جمعیت افرادی که سازش بیش تری با محیط دارند، شانس بقای بیش تری دارند و زاده های بیش تری هم تولید می کنند.

۱۲۲. **گزینه ۴** در مسیر «آرژنین → سیترولین → آرنتین $x \rightarrow$ » ابتدا سلول‌ها از آرژنین استفاده می‌کردند، کاهش آرژنین سبب فراوان شدن سلول‌هایی شد که توانایی تبدیل ماده‌ی دیگری (سیترولین) به آرژنین را داشتند به همین ترتیب کاهش غلظت سیترولین سبب فراوان شدن سلول‌هایی شد که می‌توانستند از ماده‌ی دیگری نظیر آرنتین و سیترولین بسازند.
۱۲۳. **گزینه ۲** در این سوال انقراض پنجم مدنظر بوده است که پس از یک دوره‌ی طولانی تغییرات اندک و تدریجی، به طور ناگهانی رخ داد و ۷۶٪ گونه‌های خشکی‌زی را نابود کرد (۷۶٪ گونه‌ها همیشه همون اغلب) و نیز باعث افزایش ناگهانی پستانداران و پرندگان شد.
- گزینه‌ی ۲) شناخت کامل سیر تحول گونه‌ها با تغییرات ناگهانی میسر نیست.
۱۲۴. **گزینه ۴** توانایی انتقال صفات به نسل آینده سبب ایجاد میکروسفر زنده می‌شود.
۱۲۵. **گزینه ۴** پروتئین‌ها توسط $rRNA$ و RNA ‌ها توسط آنزیم RNA پلی‌مراز سنتز می‌شوند.
رد سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱) می‌دانیم میکروسفرها دارای پیوند پپتیدی بوده‌اند. واضح است میکروسفر قبل از RNA به وجود آمده است.
- گزینه‌ی ۲) برای هر RNA ای صادق نیست.
- گزینه‌ی ۳) با مطالعه‌ی کتاب متوجه می‌شویم که توانایی خودهماندسازی RNA قبل از نقش کاتالیزگری آن در مسیر سنتز پروتئین بوده است.
۱۲۶. **گزینه ۴** ژن‌های میتوکندری و کلروپلاست متفاوت بوده و اندازه‌ی ریبوزم‌های باکتری‌ها مشابه ریبوزم‌های میتوکندری و کلروپلاست بوده، اما شباهتی به ریبوزم‌های شبکه‌ی آندوپلاسمی ندارند.
۱۲۷. **گزینه ۲** اولین جاندارانی که دارای تنفس سلولی هوازی بودند، باکتری‌های هوازی بودند. باکتری‌ها پروکاریوت‌هایی فاقد میتوکندری، اندامک و دستگاه تنفس هستند (رد گزینه‌ی ۱ و ۳) این باکتری‌ها بعد از سیانوباکتری‌های بی‌هوازی ایجاد شدند.
۱۲۸. **گزینه ۲** منشأ میتوکندری، باکتری‌های هوازی و منشأ کلروپلاست، سیانوباکتری‌ها هستند، لذا موارد «الف و ب» درست می‌باشند.
۱۲۹. **گزینه ۱** پیش یوکاریوت‌هایی که با پروکاریوت‌های (نه یوکاریوت‌های) کوچک فتوسنتز کننده رابطه‌ی همزیستی برقرار کردند، یوکاریوت اولیه را به وجود آوردند. بعدها یوکاریوت‌هایی که میتوکندری و کلروپلاست را دریافت کردند، خاستگاه جلبک‌ها و سلول‌های گیاهی شدند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۲) اولین همزیستی بین پرسلولی‌های خشکی‌زی بین قارچ و جلبک بود که قارچ هتروتروف، جلبک اتوتروف است.
- گزینه‌ی ۳) این عبارت به معنای تک‌سلولی هاست.
- گزینه‌ی ۴) زیرنویس شکل کتاب. صفحه‌ی ۵۹ کتاب سال چهارم
۱۳۰. **گزینه ۳** اولین جانوران مهره‌دار دارای کیسه‌ی هوایی مرطوب (شش‌ها) دوزیستان بودند که در آن‌ها دستگاه حرکتی استخوانی، راه رفتن را امکان‌پذیر ساخت.
رد سیر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱) دوزیستان همانند همه‌ی جانوران در هیچ شرایطی توانایی تولید آنزیم سلولاز را ندارند.
- گزینه‌ی ۲) برای اولین بار در حشرات سطوح تنفسی به درون بدن منتقل شد.
- گزینه‌ی ۴) اغلب دوزیستان هم گامت نر و هم گامت ماده را به درون آب آزاد می‌کنند.

پاسخنامه کلیدی آزمون با کد: ۳۷۸۷۸۴

۲ -۵	۳ -۴	۲ -۳	۲ -۲	۴ -۱
۲ -۱۰	۲ -۹	۴ -۸	۱ -۷	۴ -۶
۴ -۱۵	۲ -۱۴	۲ -۱۳	۴ -۱۲	۴ -۱۱
۴ -۲۰	۴ -۱۹	۴ -۱۸	۲ -۱۷	۲ -۱۶
۲ -۲۵	۳ -۲۴	۳ -۲۳	۴ -۲۲	۲ -۲۱
۳ -۳۰	۳ -۲۹	۳ -۲۸	۴ -۲۷	۲ -۲۶
۴ -۳۵	۴ -۳۴	۴ -۳۳	۳ -۳۲	۲ -۳۱
۲ -۴۰	۱ -۳۹	۱ -۳۸	۲ -۳۷	۲ -۳۶
۳ -۴۵	۴ -۴۴	۲ -۴۳	۱ -۴۲	۴ -۴۱
۲ -۵۰	۱ -۴۹	۲ -۴۸	۳ -۴۷	۱ -۴۶
۳ -۵۵	۲ -۵۴	۴ -۵۳	۲ -۵۲	۳ -۵۱
۳ -۶۰	۴ -۵۹	۳ -۵۸	۱ -۵۷	۳ -۵۶
۱ -۶۵	۱ -۶۴	۴ -۶۳	۳ -۶۲	۱ -۶۱
۴ -۷۰	۴ -۶۹	۳ -۶۸	۲ -۶۷	۳ -۶۶
۱ -۷۵	۳ -۷۴	۴ -۷۳	۳ -۷۲	۴ -۷۱
۱ -۸۰	۲ -۷۹	۱ -۷۸	۲ -۷۷	۲ -۷۶
۴ -۸۵	۲ -۸۴	۴ -۸۳	۲ -۸۲	۳ -۸۱
۱ -۹۰	۱ -۸۹	۳ -۸۸	۳ -۸۷	۱ -۸۶
۴ -۹۵	۲ -۹۴	۳ -۹۳	۳ -۹۲	۱ -۹۱
۴-۱۰۰	۱ -۹۹	۲ -۹۸	۳ -۹۷	۳ -۹۶
۳-۱۰۵	۲-۱۰۴	۱-۱۰۳	۱-۱۰۲	۴-۱۰۱
۲-۱۱۰	۱-۱۰۹	۱-۱۰۸	۲-۱۰۷	۴-۱۰۶
۴-۱۱۵	۱-۱۱۴	۱-۱۱۳	۳-۱۱۲	۴-۱۱۱
۳-۱۲۰	۳-۱۱۹	۲-۱۱۸	۴-۱۱۷	۴-۱۱۶
۴-۱۲۵	۴-۱۲۴	۲-۱۲۳	۴-۱۲۲	۳-۱۲۱
۳-۱۳۰	۱-۱۲۹	۲-۱۲۸	۲-۱۲۷	۴-۱۲۶

۹. گوناگونی ژنی در نظریه ی ترکیبی انتخاب طبیعی سبب تمام موارد زیر می شود، به چیز.....
- (۱) افزایش نسبی فنوتیپ های سازگار
(۲) افزایش سهم نسبی افراد در تشکیل خزانه ی ژنی
(۳) تغییر در فراوانی نسبی صفات
(۴) پیدایش گونه های جدید
۱۰. طبق نظریه ی ترکیبی انتخاب طبیعی در گوناگونی ژنی در جمعیت ها
(۱) جدا نشدن کروموزوم ها در آنافاز میوز I نقش دارد.
(۲) مبادله ی قطعاتی بین کروماتیدهای خواهری هنگام میوز I دخالت دارد.
(۳) کراسینگ اور صورت گرفته بین کروموزوم جنسی و اتوزوم نقش دارد.
(۴) تفکیک کروموزوم های والدین هنگام میوز II نقش دارد.
۱۱. زیست شناسان طرفدار نظریه ی تغییر گونه ها استدلال می کنند که
(۱) اندام های وستیجیال در نیای مشترک فاقد نقش یا دارای نقش بسیار جزئی بوده اند.
(۲) محیط زندگی بسیاری از گونه ها برای سنگواره شدن مناسب نبوده است.
(۳) تغییر فراوانی نسبی هر صفتی تنها وابسته به فرآیند انتخاب طبیعی است.
(۴) آناتومی و مراحل تکوین جانداران احتمال وجود نیاکان مشترک را نفی می کند.
۱۲. طی انتخاب مصنوعی بر روی گیاه براسیکا اولراسه،
(۱) دامنه ی تغییرات موجب تولید چهار گونه ی گیاه می شود.
(۲) زادگیری طی تولیدمثل غیر جنسی انجام می شود.
(۳) گیاهان حاصل فقط از نظر ساختار گل با گیاهان دیگر تفاوت دارند.
(۴) گیاهانی که به وجود می آیند، توانایی آمیزش با هم را دارند.
۱۳. داروین پس از بررسی هایی که انجام داد و منجر به ارائه ی نظریه ی انتخاب طبیعی شد، مطلبی کلیدی را بیان کرد که بر اساس آن می توان گفت که
(۱) فراوانی نسبی برخی صفات در طول زمان افزایش یا کاهش می یابد.
(۲) میزان موفقیت افراد در انتقال ژن ها به نسل بعد یکسان است.
(۳) میزان تطابق رفتاری هر فرد با محیط یکسان است.
(۴) فراوانی نسبی صفات افراد سازگارتر در نسل های مختلف یکسان است.
۱۴. همه ی موارد زیر منسوب به داروین است به چیز
(۱) انجام اولین آزمایش های مربوط به نورگرایی بر روی گیاهچه های مربوط به گیاهان گندمی
(۲) بیان این مطلب که رقابت بین گونه های دارايشباهت زیاد به یکدیگر، حادث است.
(۳) پذیرش نظریه ی لامارک مبنی بر «وراثتی بودن صفات اکتسابی»
(۴) توجیه تغییر و گسترش پستانداران به کمک الگوی تعادل نقطه ای
۱۵. کدام گزینه صحیح است؟
(۱) داروین به هنگام ارائه ی نظریه ی انتخاب طبیعی، می دانست که ژن ها عامل بروز صفات هستند.
(۲) تشکیل کلم بروکلی از گیاهان اولیه ی گونه ی براسیکا اولراسه در طول زمان، نتیجه ی انتخاب مصنوعی است.
(۳) براساس فرضیه ی داروین، سهره ی گیاه خوار آمریکای جنوبی در سالهای بسیار دور به جزایر گلاپاگوس مهاجرت کرده است.
(۴) بر اثر انتخاب طبیعی، پدیدار شدن گونه های جدید در طول زمان، بدون نیاز به تغییر فراوانی نسبی صفات صورت می گیرد.
۱۶. بر اساس نظر
(۱) لیل، جانداران در گذر زمان دچار تغییرات تدریجی شده اند.
(۲) مالتوس، رشد جمعیت گندم همانند انسان به صورت مضربی از یک عدد ثابت است.
(۳) لامارک، صفات اکتسابی که در طول زندگی یک فرد ایجاد می شود به نسل بعد منتقل می شود.
(۴) داروین، افراد یک گونه در دو محیط مشابه هم اما دور، نسبت به دو محیط نزدیک هم، شبیه ترند.

۱۷. طبق نظریهٔ مالتوس و باتوجه به نمودار مقابل کدام گزینه نادرست است؟

(۱) «الف»، نشان‌دهندهٔ رشد بدون کنترل گونه‌هاست.

(۲) «الف»، نشان‌دهندهٔ رشد با مضربی از یک عدد ثابت است.

(۳) «ب»، نشان‌دهندهٔ افزایش منابع غذایی است.

(۴) «ب»، نشان‌دهندهٔ افزایش با یک عدد ثابت است.

۱۸. پیدایش به نوعی تأییدکنندهٔ نظریهٔ تغییر گونه‌هاست.

(۱) سهره‌ی کاکتوس خوار زمینی از سهره‌ی گیاه‌خوار درختی

(۲) سهره‌ی کوچک حشره خوار درختی از سهره‌ی بزرگ زمینی

(۳) سهره‌ی آمریکای جنوبی از سهره‌ی کاکتوس خوار زمینی

(۴) سهره‌ی بزرگ زمینی از سهره‌ی حشره خوار آمریکای جنوبی

۱۹. کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟ (با تغییر)

«با توجه به نظریهٔ ترکیبی انتخاب طبیعی،»

(۱) تفکیک کروموزوم‌های والدین هنگام تقسیم میوز در یک نوع جاندار دارای تولیدمثل جنسی، عامل تنوع گامتی است

(۲) کراسینگ‌اور هنگام تقسیم میوز عامل تنوع سلول‌های جنسی حاصل از والدین در تولیدمثل جنسی است.

(۳) یکی از فاکتورهایی که باعث ایجاد ژنوتیپ‌های متنوع در جمعیت می‌شود، انتخاب افراد سازگار توسط محیط است.

(۴) لقاح تصادفی بین گامت‌های نر و ماده، در دو جاندار که تولیدمثل جنسی دارند، عامل تنوع ژنوتیپی در بین زاده‌هاست.

۲۰. در نظریهٔ به توجه»

(۱) ترکیبی انتخاب طبیعی - فرایند متنوع شدن الل‌های جمعیت - نمی‌شود.

(۲) مالتوس - تأثیر عوامل کاهش دهنده‌ی رشد جمعیت - می‌شود.

(۳) لامارک - چگونگی رخداد تغییر گونه‌ها - نمی‌شود.

(۴) داروین - چگونگی بروز صفات - می‌شود.

شواهد تغییر گونه‌ها

۲۱. کدام عبارت با الگوی تعادل نقطه‌ای مغایرت دارد؟

(۱) هر گونه پس از یک دوره‌ی کوتاه، متحمل تغییرات ناگهانی می‌شود.

(۲) پیدا نشدن فسیل‌های حدواسط، وجود نیای مشترک را نفی نمی‌کند.

(۳) در شرایطی، فرصت برای جایگزینی گونه‌های سازگار با محیط فراهم می‌شود.

(۴) یک گونه‌ی سازگار با محیط، ممکن است به مدت طولانی تغییر چندانی نداشته باشد.

۲۲. کدام عبارت درست است؟ «تمام سنگواره‌ها،»

(۱) مستقیم‌ترین شواهد را برای تغییر گونه‌ها فراهم می‌کنند.

(۲) شامل بقایای حفظ شده یا معدنی شده‌ی جانداران گذشته هستند.

(۳) به صورت کامل در سنگ‌های رسوبی یافت می‌شوند.

(۴) شامل آثار بر جای مانده از جاندارانی هستند که قبلاً زنده بودند.

۲۳. چند تا از جملات زیر برای پر کردن جای خالی مقابل مناسب هستند؟ «بسیاری از»

(الف) فسیل‌ها در زمان مدفون شدن سریع جانداران یا آثار آن‌ها زیر رسوبات، تشکیل می‌شوند.

(ب) گونه‌ها در محیط‌هایی به سر می‌برند که فسیل در آنجا تشکیل نشده بود.

(ج) گونه‌های مختلف، تمام اعضای خودشان را طی انقراض گروهی از دست دادند.

(د) حلقه‌های حد واسط در زنجیره‌ی تحول تدریجی گونه‌ها، پس از دوران داروین کشف شدند.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۲۴. درباره‌ی مستقیم‌ترین شاهد تغییر گونه‌ها نمی‌توان بیان کرد که

- ۱) احتمال ایجاد آن در بیابان‌ها برخلاف زمین‌های کم ارتفاع مرطوب کم است.
- ۲) در نتیجه‌ی فرسایش و بعضی فرایندهای زمین‌شناسی مخرب، پیوستگی لازم در آثار آن وجود ندارد.
- ۳) داروین پس از مطالعه‌ی آن وجود حلقه‌های حدواسط را در زنجیره‌ی تحول تدریجی گونه‌ها پیش‌بینی کرد.
- ۴) ایجاد آن فقط به شرایط محیطی زندگی جاندار بستگی دارد.

۲۵. توالی آمینواسیدی هموگلوبین موفق‌ترین مهره‌داران زنده شباهت بیش‌تری دارد.

- ۱) با جد مشترک جانوران
- ۲) با جدیدترین محصول تکامل مهره‌داران
- ۳) با اولین مهره‌دارانی که وارد خشکی شدند،
- ۴) با اولین مهره‌دارانی که لقاح را در خشکی انجام دادند،

۲۶. چند مورد جمله‌ی مقابل را به درستی کامل می‌کنند؟ «اندام‌های همولوگ در مهره‌داران، می‌توانند»

- الف) در طول نمو یک جانور، به طور کلی از بین بروند.
- ب) در بدن یک جانور، فاقد نقش شناخته شده‌ای باشند.
- ج) اندازه‌های کاملاً متفاوتی در جانوران مختلف داشته باشند.
- د) فاقد ساختار استخوانی باشند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۷. کدام نادرست است؟ «در مقایسه‌ی الگوی تغییر تدریجی با تعادل نقطه‌ای،»

- ۱) هر دو توسط مستقیم‌ترین شواهد تغییر گونه‌ها حمایت می‌شوند.
- ۲) انقراض‌ها در الگوی تعادل نقطه‌ای نقش مؤثرتری دارند.
- ۳) گونه‌ی نسبتاً سازگار با محیط، در محیط نسبتاً پایدار دارای الگوی تعادل نقطه‌ای است.
- ۴) داروین با الگوی تعادل نقطه‌ای گونه‌های حد واسط را پیش‌بینی کرده بود.

۲۸. دو اندام در دو گونه‌ی مختلف نمی‌توانند

- ۱) وستیجیال - با یکدیگر همولوگ باشند.
- ۲) همولوگ - اندام وستیجیال باشند.
- ۳) همولوگ - دارای نقش‌های مهم و متفاوت باشند.
- ۴) وستیجیال - دارای نقش‌های مهم و مشابه باشند.

۲۹. اندام‌های در بین مهره‌داران، قطعا

- ۱) تحلیل رفته و فاقد نقش - وستیجیال‌اند.
- ۲) دارای اساس ساختاری یکسان - کار یکسانی دارند.
- ۳) همولوگ - از لحاظ فنوتیپی یکسان‌اند.
- ۴) وستیجیال - تحلیل رفته و فاقد هر گونه نقشی‌اند.

۳۰. کدام موارد جمله‌ی مقابل را به درستی کامل می‌کند؟ «ران مار

- الف) با ران تمساح همولوگ است.
- ب) همانند ران تمساح وستیجیال است.
- ج) بازمانده‌ی ران سایر خزندگان است.

۱) فقط الف ۲) فقط ج ۳) الف و ج ۴) الف، ب و ج

۳۱. در اندام حرکتی جلویی خفاش،

- ۱) انگشت شست به اندازه‌ی سایر انگشتان دراز و باریک گردیده است.
- ۲) بندهای انگشتان از بین رفته و پنجمین انگشت دست تحلیل رفته و فاقد نقش است.
- ۳) انگشتان بند دار به همراه استخوان‌های کف دست و ساعد در تشکیل بال شرکت می‌کنند.
- ۴) استخوان‌های کف دست بلند گردیده و با استخوان‌های زند زیرین و زند زیرین مفصل می‌شوند.

۳۲. کدام یک از عبارات زیر، درست است؟

- الف: نیای مشترک گونه‌ای است که یک یا چند گونه از تغییر آن مشتق شده باشد.
- ب: جهش در تعیین و مقدار تغییرات نقش مهمی دارد.
- ج: احتمال تشکیل سنگواره در علف زارها و بیابان‌ها بسیار کم است.
- د: استخوان لگن و ران مار، اندامی وستیجیال هستند.

۱) ج و د ۲) ب و د ۳) ب و ج ۴) الف و ج

۳۳. در اندام حرکتی جلویی
 (۱) تمساح، تمام انگشتان دست اندازه‌ی تقریباً مساوی با هم دارند.
 (۲) خفاش، تمام استخوان‌های کف دست به یک اندازه بلند شده‌اند.
 (۳) تمساح، استخوان‌های مچ دست بزرگ بوده و فاقد وظیفه هستند.
 (۴) خفاش، انگشتان دست بلند شده و فاقد بند هستند.

۳۴. کدام مورد درباره شواهد تغییر گونه‌ها نادرست است؟

- (۱) سنگواره‌ها ممکن است تغییرات تدریجی گونه‌ها را نشان دهند.
- (۲) مقایسه ساختارهای بدن جانداران، اغلب شباهت‌های اساسی را نشان می‌دهد.
- (۳) استخوان لگن در مار همانند سوسمار به ستون مهره اتصال دارد.
- (۴) تکامل هر آبششی در جانداران لزوماً وابسته به حفره گلویی نیست.

۳۵. در فرآیند تغییر و تحول جانداران

- (۱) پیدا نشدن حلقه‌های حد واسط نفی کننده‌ی خویشاوندی جانداران با هم است.
- (۲) پیدایش پستانداران به طور ناگهانی و در پی انقراض دایناسورها بوده است.
- (۳) وجود دم در رویان مهره‌داران از ابتدا تاکنون همواره فرض شده است.
- (۴) انتخاب طبیعی سبب ایجاد تغییرات در افراد جانداران شده است.

۳۶. کدام نادرست است؟ در هر وجود دارد که است.

- (۱) رویان قورباغه، حفره‌ی گلویی - منشأ آبشش
- (۲) اندام حرکتی جلویی پنگوئن، انگشتان بنددار - اندازه‌های بندها در آن مساوی
- (۳) رویان لاک پشت، چهار جوانه - منشأ اندام‌های حرکتی
- (۴) اندام حرکتی جلویی خفاش، استخوان‌های کف - به هر کدام آن‌ها، استخوان‌های انگشت متصل

۳۷. چند مورد نمی‌توانند به طور صحیحی جمله‌ی زیر را کامل کنند؟

رویان لامپری،

الف - حفره‌ی گلویی دارد که پس از بلوغ باقی نمی‌ماند.

ب - جوانه‌هایی دارد که به اندام‌های حرکتی مناسب برای راه رفتن نمو می‌یابند.

ج - دمی دارد که در اغلب مهره‌داران تا آخر عمر باقی می‌ماند.

د - در مراحل اولیه‌ی نمو، هیچ صفات مشترکی با رویان مرغ خانگی ندارد.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۳۸. کدام عبارت درست است؟

(۱) هر اندام وستیجیال، اندام همولوگی است که در طول حیات فرد کوچک شده است.

(۲) هر دو اندامی که در دو جاندار مختلف عمل مشابهی را انجام می‌دهند، همولوگ یکدیگرند.

(۳) دو اندام همولوگ، ممکن است علی‌رغم عملکرد متفاوت، ساختار تقریباً مشابهی داشته باشند.

(۴) اندام‌های وستیجیال فاقد هر گونه نقش شناخته شده‌ای در بدن جاندار می‌باشند.

۳۹. چند مورد عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«باتوجه به الگوی تغییر گونه‌ها، در نمودار مقابل می‌توان گفت در بخش مشخص شده با علامت سؤال

.....»

الف) تغییرات ناگهانی و شدید در اقلیم روی داده است.

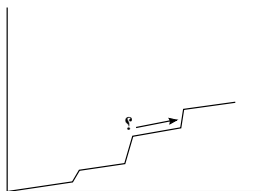
ب) بسیاری از جانداران منقرض شده‌اند.

ج) محیط‌هایی که زمانی زیستگاه جانداران بوده‌اند، یک باره خالی شده‌اند.

د) گونه‌های سازگار با شرایط جدید می‌توانند جایگزین شوند.

(۱) ۱ (۲) ۲

(۳) ۳ (۴) ۴

۴۰. کدام گزینه، عبارت مقابل را به طور نادرستی تکمیل می‌کند؟ «استخوان‌های»

(۱) کف دست در مهره‌داران اساس ساختاری یکسانی دارند.

(۲) ران و لگن در مار و سوسمار همولوگ‌اند.

(۳) کف دست در پنگوئن نسبت به تمساح تعداد کمتری دارد.

(۴) کف دست خفاش همگی به همراه انگشتان دراز شده و بال را ایجاد کرده است.

۴۱. لگن

(۱) مار همانند لگن انسان، اندامی وستیجیال است.

(۲) مار و لگن انسان، اندامی همولوگ محسوب نمی‌شوند.

(۳) مار برخلاف لگن انسان، اندامی وستیجیال نیست.

(۴) استخوانی است که در جد مشترک انسان و مار وجود داشته است.

۴۲. دست تمساح بال پنگوئن

(۱) همانند - از لحاظ تعداد استخوان‌های کف یکسان است.

(۲) همانند - از لحاظ داشتن استخوان‌های زند زیرین و زیرین یکسان‌اند.

(۳) برخلاف - دارای استخوان بازو است.

(۴) برخلاف - فاقد استخوان‌های مچ است.

۴۳. در

(۱) علفزارها امکان یافتن فسیل وجود ندارد.

(۲) دریا‌های کم عمق نسبت به بیابان‌ها امکان فسیل شدن بیش تر است.

(۳) زمین‌های کم ارتفاع مرطوب بیش تر جانداران پس از مرگ به فسیل تبدیل می‌شوند.

(۴) مناطق آتشفشانی قطعاً نسبت به جنگل‌های مرتفع کوهستان‌ها، امکان فسیل شدن بیش تر است.

۴۴. در درخت تبار زایشی

(۱) هر چه جد مشترک دو جاندار نزدیکتر باشد تنوع مونومرها شباهت بیش تری دارد.

(۲) هر چه تنوع مونومرهای یک پلی‌مر دو جاندار شبیه‌تر باشد، نیای مشترک در گذشته‌ی نزدیک تری مشتق شده است.

(۳) هر چه توالی مونومرهای یک پلی‌مر دو جاندار شبیه‌تر باشد، نیای مشترک در گذشته‌ی نزدیک تری مشتق شده است.

(۴) هر چه توالی مونومرهای یک پلی‌مر دو جاندار شبیه‌تر باشد، فاصله آن‌ها بر روی درخت تبار زایشی بیش تر است.

۴۵. داروین متوجه این امر شد که جانداران موجود در مناطق جغرافیایی نزدیک نسبت به جانداران موجود در مناطق جغرافیایی

مشابه اما دور، شباهت‌های بیشتری با یکدیگر دارند. مفهوم جمله بالا به کدام گزینه نزدیک تر است؟

(۱) یکسان بودن فرصت برای بقا و زادآوری افراد به دلیل تشابه مناطق جغرافیایی دور

(۲) احتمال خویشاوندی و داشتن نیای مشترک در جانداران مناطق نزدیک و تشابه ژنی آن‌ها

(۳) احتمال مهاجرت بیشتر افراد بین دو منطقه جغرافیایی دور

(۴) تولید مثل زیاد در بین جانداران مناطق جغرافیایی نزدیک

۴۶. چند مورد از موارد زیر به درستی بیان شده است؟

(الف) هر جانوری که پروتئین هموگلوبین دارد، در خاک تخم گذاری می‌کند.

(ب) هر جانوری که حفره‌ی گلوبی خود را پس از بلوغ حفظ می‌کند، در دوران جنینی دارای چهار جوانه و یک دم می‌باشد.

(ج) هر جاندار که کیسه‌های هوایی مرطوب دارد، دارای پنج انگشت مجزای دست می‌باشد.

(د) هر جاندار که در خشکی تخم گذاری می‌کند، پروتئین هموگلوبین در حمل گازهای تنفسی او نقش دارد.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۵۴. در آزمون انتخاب طبیعی پروانه‌ها توسط بوم‌شناس بریتانیایی، در مناطق جنگلی آلوده

- ۱) انتخاب طبیعی سبب کاهش فراوانی ال‌ل سازنده‌ی رنگدانه‌ی روشن شد.
- ۲) انتخاب طبیعی سبب کاهش تنوع فنوتیپی پروانه‌ها شد.
- ۳) گل‌سنگ‌های دارای رنگ روشن، به رنگ تیره درآمدند.
- ۴) مرگ و میر پروانه‌های تیره و روشن کم‌تر از مناطق جنگلی پاک بود.

۵۵. در اثر ملانینی شدن صنعتی،

- ۱) فراوانی ال‌ل سازنده‌ی ملانین، در جمعیت پروانه‌ها کاهش یافت.
- ۲) شناس استتار پروانه‌های تیره، روی گل‌سنگ‌های تنه‌ی درختان بیشتر شد.
- ۳) تنوع ال‌ل‌های سفید و تیره، در جمعیت پروانه‌ها بدون تغییر باقی ماند.
- ۴) حذف ال‌ل رنگیزه‌ی تیره‌کننده‌ی رنگ در جمعیت پروانه‌ها تسریع شد.

۵۶. کدام گزینه درست است؟

- ۱) مقدار تغییر گونه‌ها برخلاف جهت تغییر توسط محیط تعیین می‌شود.
- ۲) در طی ملانینی شدن صنعتی تولید ملانین توسط پروانه‌های روشن افزایش می‌یابد.
- ۳) در مناطق آلوده که پرنده وجود ندارد، پروانه‌های تیره بر روشن برتری ندارند.
- ۴) یک پروانه‌ی بیستون بتولاریا بر اساس شرایط محیط می‌تواند به یکی از دو رنگ تیره و روشن دیده شود.

۵۷. در بیستون بتولاریا

- ۱) برای تهیه ژنوم از جنس نر استفاده می‌شود.
- ۲) دو گونه‌ی تیره و روشن دیده می‌شود که با هم در تعادل‌اند.
- ۳) در جمعیتی که در مناطق آلوده قرار دارد، طی انتخاب طبیعی تغییرات مطلوب ایجاد و حفظ می‌شود.
- ۴) در مناطق آلوده نسبت به مناطق پاک انواع ال‌ل‌ها و انواع فنوتیپ‌ها تفاوتی ندارند.

۵۸. در آزمایش انتخاب طبیعی بر روی پروانه‌های بیستون بتولاریا در جنگل‌های دورست و برمینگهام، کدام یک مشاهده شد؟

- ۱) در جنگل آلوده، انتخاب طبیعی سبب کاهش فراوانی ال‌ل سازنده‌ی رنگدانه‌ی سفید شد.
- ۲) در جنگل آلوده، انتخاب طبیعی سبب کاهش تنوع فنوتیپی پروانه‌ها شد.
- ۳) گل‌سنگ‌های دارای رنگ روشن در جنگل آلوده تیره رنگ شدند.
- ۴) مرگ و میر پروانه‌های سفید و سیاه در جنگل پاک بیش‌تر از جنگل آلوده بود.

۵۹. کدام گزینه در مورد ایجاد کلم بروکسل از براسیکا اولراسه درست است؟

- ۱) در اثر یک جهش روی سلول‌های ساقه‌ی گیاه براسیکا، کلم بروکسل ایجاد شد.
- ۲) در اثر رشد قسمتی از ساقه‌ی گیاه براسیکا در محیط کشت مخصوص و سترون، ایجاد شد.
- ۳) در اثر آمیزش‌های متعدد بین گیاهانی که ساقه‌ی ضخیم‌تری داشتند و انتخاب زاده‌ها، ایجاد شد.
- ۴) در اثر جهش و نوترکیبی ال‌ل‌ها هنگام زادآوری جنسی بین دو گیاه براسیکا اولراسه حاصل شد.

پرسش‌های ترکیبی و مفهومی

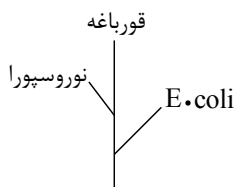
۶۰. کدام گزینه عبارت روبه‌رو را به درستی کامل می‌کند؟ «طبق الگوی می‌توان فهمید که

- ۱) تغییر تدریجی - بسیاری از گونه‌ها به مدت میلیون‌ها سال بدون تغییر باقی مانده‌اند.
- ۲) تعادل نقطه‌ای - گونه‌های جدید در طول یک دوره‌ی طولانی به وجود آمده‌اند.
- ۳) تغییر تدریجی - این الگو شناخت کامل مسیر تحول گونه‌ها را میسر ساخت.
- ۴) تعادل نقطه‌ای - بسیاری از جانداران به طور ناگهانی در آثار سنگواره‌ای پدیدار شده‌اند.

۶۱. کدام عبارت درست است؟

- ۱) انقراض می تواند منجر به جانشینی گونه ها و گونه زایی ناگهانی شود.
- ۲) محیط به تنهایی جهت و مقدار تغییرات گونه را تعیین می کند.
- ۳) مرگ تمام اعضای متعلق به همه ی گونه ها، انقراض گروهی نامیده می شود.
- ۴) تغییراتی که یک گونه به منظور تطابق بیش تر با محیط خود انجام می دهد، انتخاب طبیعی نام دارد.

۶۲. درخت تبار زایشی زیر برای ۳ جاندار کشیده شده است. توالی کدام مولکول نمی تواند تحت بررسی قرار گرفته باشد؟

۲) پروتئین ریپوزومی

۱) EcoRI

۴) rRNA

۳) RNA پلی مرز

۶۳. کدام درست نیست؟

- ۱) نیای مشترک گونه ای است که دو یا چند گونه از تغییر آن اشتقاق پیدا کرده باشند.
- ۲) نظریه ی ترکیبی انتخاب طبیعی بر مبنای نتایج کارهای داروین و مندل قرار دارد.
- ۳) کار انتخاب طبیعی حفظ تغییرات مطلوب است.
- ۴) مطلب کلیدی درباره ی تغییر گونه ها این است که جهش در تعیین جهت و مقدار تغییرات نقش مهمی دارد.

۶۴. بر اساس

- ۱) الگوی تعادل نقطه ای، گونه زایی تدریجی بوده است.
- ۲) نظریه ی لامارک، انتخاب طبیعی در تغییر گونه نقش داشته است.
- ۳) یافته های سنگواره های، پیدایش گونه ها فقط ناگهانی بوده است.
- ۴) مطالعات دیرینه شناسی، مستقیم ترین شواهد تغییر گونه ها به دست آمده اند.

۶۵. کدام عبارت برای کامل کردن جمله ی زیر مناسب نیست؟

- ۱) تنوع الی افزایش می یابد.
- ۲) تنوع فنوتیپی حفظ می شود.
- ۳) تغییرات مطلوب حفظ می شود.
- ۴) فراوانی نسبی ژنوتیپ ها تغییر می کند.

۶۶. داروین متوجه نشد که

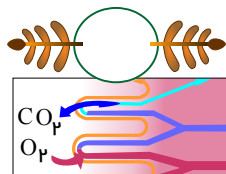
- ۱) هر چه میزان شباهت بین رقیبان بیشتر باشد، میزان رقابت آن ها نیز حادتر است.
- ۲) اندیشه ی مالتوس درباره ی جمعیت آدمی، به تمام گونه های دیگر قابل تعمیم است.
- ۳) نحوه ی وراثت صفات در فرزندان، می تواند از نوع رابطه ی غالب و مغلوبی باشد.
- ۴) نرها، اغلب خصوصیات چشمگیری دارند که نقش مهمی در رفتار جفت گیری ایفا می کنند.

۶۷. موفق ترین مهره داران اسکلت از جنس دارند.

- ۱) داخلی - غضروفی یا استخوانی
- ۲) داخلی - فقط غضروفی
- ۳) خارجی - کیتینی
- ۴) خارجی - فقط استخوانی

۶۸. کدام عبارت جمله ی زیر را به طور نادرستی تکمیل می کند؟ بسیاری از ماهی ها

- ۱) برای حرکت عمودی از بادکنک شنا کمک می گیرند.
- ۲) تا پایان عمر حفره ی گلوبی خود را حفظ می کنند.
- ۳) دارای سخت ترین نوع بافت پیوندی اند.
- ۴) از سطح تنفس خود آمونیاک دفع می کنند.

۶۹. هر مهره‌دار بالغی با دستگاه تنفس مقابل،
 (۱) برای لقاح، گامت‌ها را از بدن خارج می‌کند.
 (۲) دارای کانالی در زیر پوست با گیرنده‌های مکانیکی و الکتریکی است.
 (۳) در گروه موفق‌ترین و فراوان‌ترین مهره‌داران زنده قرار دارد.
 (۴) حفره‌ی گلویی خود را پس از دوران جنینی از دست می‌دهد.
 ۷۰. کدام گزینه درباره‌ی "درخت‌های تبار زایشی" درست نیست؟
 (۱) هر چه طول شاخه کوتاه‌تر باشد، با نیای مشترک تفاوت بیش‌تری وجود دارد.
 (۲) اگر طول دو شاخه و محل خروج آن از ساقه یکی باشد، دو جاندار رابطه خویشاوندی نزدیکی دارند.
 (۳) در درخت تبار زایشی برای اسب‌ها، هیراکوتیریوم را می‌توان در نوک ریشه درخت قرار داد.
 (۴) برای رسم درخت تبار زایشی که دو تا از شاخه‌های آن ای کلای و لیمولوس باشند، استفاده از ژن هیستون مناسب است.
 ۷۱. وزغ درخت بلوط
 (۱) برخلاف لامپری، حفره‌ی گلویی خودش را تا پایان عمر حفظ می‌کند.
 (۲) برخلاف پتروداکتیل، دارای اسکلت درونی است.
 (۳) همانند لامپری، درون آب تخم‌ریزی می‌کند.
 (۴) همانند پتروداکتیل، واجد پوست محکم و ضدّ تبخیر آب است.
 ۷۲. بخشی از گیاه براسیکا اولراسه که در ایجاد کلم بروکسل نقش داشته است،
 (۱) همانند بخش ایجادکننده‌ی کلم بروکلی اندام زایشی است.
 (۲) برخلاف بخش ایجادکننده‌ی کلم برگ دارای کوتیکول است.
 (۳) علاوه بر تراکتید دارای عناصر آوندی است.
 (۴) برخلاف بخش ایجادکننده‌ی کلم گل، فاقد استروما است.
 ۷۳. هر رویانی که دارای باشد، در دوران بلوغ، خواهد داشت.
 (۱) چهار جوانه‌ی حرکتی - چهار اندام حرکتی
 (۲) حفره‌ی گلویی - آبشش
 (۳) قلب چهار حفره‌ای - چهار اندام حرکتی
 (۴) قلب دو حفره‌ای در پایان دوران جنینی - حفره‌ی گلویی
 ۷۴. کدام گزینه درست است؟
 (۱) همولنف قطعا وظیفه‌ی حمل گازهای تنفسی را بر عهده ندارد.
 (۲) جانوری که طناب عصبی شکمی دارد، قطعا دارای همولنف است.
 (۳) در کرم خاکی خون رگ پشتی برای ورود به رگ شکمی قطعا از قلب عبور می‌کند.
 (۴) در مهره‌دارانی که حفره گلویی اندام وستیجال است، قطعا گردش خون مضاعف وجود دارد.
 ۷۵. در مورد گونه‌های پروانه‌ها چند جمله از جملات زیر ندریست است؟
 الف - تولید سم و ملانین جزو راهبردهای دفاعی این جانداران است.
 ب - در مورد جمعیت پروانه‌های بیستون بتولاریا تنوع اللی در جنگل‌های دورست حفظ می‌شود.
 ج - برای رسم درخت تبار زایشی آن‌ها می‌توان از توالی اسید آمینه‌های هموگلوبین استفاده کرد.
 د - پروانه‌های مقلد و سمی در تعریف یک جمعیت به شمار نمی‌آیند.
 ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)
 ۷۶. کدام عبارت جمله‌ی مقابل را به ندریستی تکمیل می‌کند؟ «طبق نظر داروین نظر»
 (۱) برخلاف - چارلز لیل، آثار سنگواره‌ای حاکی از وجود حلقه‌هایی حد واسط در طول زنجیره‌ی تحول تدریجی گونه‌ها است.
 (۲) همانند - چارلز لیل، سطح زمین در گذر زمان دستخوش تغییرات شده است.
 (۳) برخلاف - زیست‌شناسان امروزی، تغییر و گسترش پستانداران در پی یک دوره‌ی طولانی ثبات و با تغییرات اندک گونه‌ها رخ داده است.
 (۴) همانند - لامارک، علت تغییر گونه‌ها در ارتباط با تغییر شرایط فیزیکی حیات است.

۸۴. کدام مورد عبارات را به نادرستی کامل می‌کند؟ «شدیدترین حالت درون آمیزی»

- (۱) معمولاً در گیاه نخودفرنگی روی می‌دهد.
 (۲) هیچ‌گاه در گیاه شبدر روی نمی‌دهد.
 (۳) را می‌توان در کل ناکامل مشاهده کرد.
 (۴) را می‌توان در گل تک‌جنسی مشاهده کرد.

۸۵. چند مورد، جمله‌ی روبه‌رو را به نادرستی تکمیل می‌کند؟ هر جانوری که هنگام تولد حفره‌ی گلویی دارد،

الف- به حفرات قلب آن در هنگام بلوغ فقط خون تیره وارد می‌شود.

ب- لقاح خارجی دارد و آمونیاک دفع می‌کند.

ج- قفسه‌ی سینه‌ی آن توسط پرده‌ی دیافراگم از حفره‌ی شکمی جدا شده است.

د- اسکلت داخلی از جنس نوعی بافت پیوندی دارد.

- (۱) ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۸۶. کدام مطلب در رابطه با پتروداکتیل به نادرستی بیان شده است؟

(۱) در هر اندام حرکتی خود، دارای یک انگشت بوده است.

(۲) قدمت سنگواره‌ی کشف شده از آن، همزمان با چهارمین انقراض گروهی است.

(۳) در اندام‌های حرکتی جلویی و عقبی آن مفاصلی بین استخوان‌های دراز وجود داشته است.

(۴) اثرات فسیلی ثبت شده از آن، شواهدی برای تغییر احتمالی گونه‌ها فراهم می‌کند.

۸۷. چند جمله از جملات زیر در مورد تغییر گونه‌ها درست می‌باشد؟

الف) لامارک اعتقاد داشت که افراد یک جمعیت در اثر تغییر شرایط محیطی، می‌توانند تغییر کنند.

ب) بنابر نظریه انتخاب طبیعی داروین، جمعیت‌ها در پاسخ به محیط خود تغییر می‌کنند.

ج) طبق نظریه لامارک، هر صفت اکتسابی به نسل‌های بعدی منتقل می‌شود.

د) طبق نظریه داروین، جانداران برای سازش بیشتر، در راستای تغییرات محیط تغییر می‌کنند.

- (۱) ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۸۸. پتروداکتیل

(۱) همانند لامپری توانایی تولید پادتن داشت.

(۲) همانند اپاسوم دارای دیافراگم کامل بود.

(۳) برخلاف کشتی چسب لقاح داخلی داشت.

(۴) برخلاف پلاتی پوس فاقد رحم و غدد شیری بود.

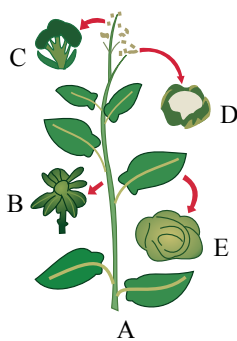
۸۹. در مورد شکل مقابل چند مورد صحیح است؟

الف- گیاه B نتیجه انتخاب جهت‌دار از گیاه A است.

ب- گیاه C قطعاً فاقد جدایی گامتی با گیاه D است.

ج- ژنوم هسته‌ای گیاه A و E تعداد کروموزوم‌های مشابهی دارند.

د- اندازه‌ی ساقه در گیاه A یک صفت پیوسته است.

- (۱) ۴ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۹۰. چند مورد در ارتباط با اندام‌های وستیجیال درست است؟

الف) اندام‌های وستیجیال الزاماً ساختار استخوانی دارند.

ب) فاقد هر نوع وظیفه‌ای هستند.

ج) شواهدی در تأیید فرضیه‌ی تغییر گونه‌ها هستند.

د) با گذشت زمان دچار انتخاب جهت‌دار شدند.

- (۱) ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۹۱. طی آزمایش بر روی بیستون بتولاریا مشخص گردید،

(۱) گروهی از پروانه‌ها تغییر رنگ می‌دهند.

(۲) شایستگی تکاملی یک فنوتیپ می‌تواند وابسته به شرایط محیط باشد.

(۳) انتخاب جهت‌دار در تغییر جهت آن‌ها دخالت دارد.

(۴) در مناطق آلوده جهش با ایجاد ال‌سازنده ملانین باعث تغییر جهت گونه‌ها می‌گردد.

۹۲. هر رویانی که در دوران بلوغ.....

- ۱) حفره‌ی گلویی را حفظ کرده باشد، گردش خون مضاعف نیز در دوران بلوغ پیدا کرده است.
- ۲) حفره‌ی گلویی خود را از دست داده باشد، دم خود را نیز از دست داده است.
- ۳) چهار اندام حرکتی را حفظ کرده باشد، آبشش‌های خود را نیز حفظ کرده است.
- ۴) چهار جوانه حرکتی را به اندام‌های حرکتی تبدیل کرده باشد، دارای حفره‌ی گلویی بوده است.

۹۳. در نظریه‌ی به توجه

- ۱) ترکیبی انتخاب طبیعی - فرآیند متنوع شدن الل‌های جمعیت - نمی‌شود.
- ۲) مالتوس - چگونگی رخداد تغییر گونه‌ها - نمی‌شود.
- ۳) لامارک - چگونگی بروز صفات - می‌شود.
- ۴) داروین - چگونگی بروز صفات - می‌شود.

۹۴. چند مورد از موارد زیر به درستی بیان شده است؟

- الف) اولین مولکول خود همانندساز نوعی پلی‌مراز است.
- ب) تمام مهره‌داران در دوران جنینی حفره‌ی گلویی دارند.
- ج) ملانینی شدن صنعتی یعنی تیره شدن رنگ جاندار به علت آلودگی صنعتی.
- د) براساس نظریه‌ی لیل، سطح زمین در گذر زمان متحمل تغییراتی شده است.

۱) ۲ ۲) ۳ ۳) ۴ ۴) ۱

۹۵. کدام گزینه، عبارت زیر را به طور نامناسب تکمیل می‌کند؟

در نوعی الگوی تغییر گونه‌ها، تغییرات شدید و ناگهانی محیط در حدود ۶۵ میلیون سال پیش، مورد بررسی قرار گرفته است این تغییرات

- ۱) به نابودی اغلب گونه‌های ساکن خشکی منجر شد.
- ۲) شناخت کامل سیر تحول گونه‌ها را میسر ساخت.
- ۳) باعث افزایش ناگهانی افرادی با ویژگی‌های جدید گردید.
- ۴) در پی یک سری تغییرات اندک و تدریجی گونه‌ها ایجاد شد.

۹۶. چند مورد جمله زیر را به طور نادرستی تکمیل می‌نماید؟

- در همه مهره‌دارانی که حفره گلویی می‌تواند به آبشش تبدیل شود،.....
- الف- در مهره‌ها، سخت‌ترین بافت پیوندی مشاهده می‌شود.
- ب- باله‌های سینه‌ای در تغییر سرعت و تغییر جهت حرکت شرکت دارند.
- ج- ماده‌ی زاید نیتروژن‌دار دفعی به صورت ماده‌ی معدنی دفع می‌گردد.

۱) ۳ ۲) ۲ ۳) ۱ ۴) صفر

۹۷. چند مورد، درباره‌ی قورباغه دارای حفره گلویی، نادرست است؟

- الف- گامت‌های نو ترکیب در فرایند لقاح شرکت می‌کنند.
- ب- مواد زاید نیتروژن‌دار به صورت اسیداوریک دفع می‌گردد.
- ج- خون پس از انجام تبادل گازهای تنفسی، ابتدا به قلب می‌رود.
- د- گلوکز مورد نیاز سلول‌ها، از طریق مصرف سلولز تأمین می‌شود.

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

۹۸. محیط

- ۱) هم در ایجاد تفاوت در جمعیت و هم در جهت تغییر جمعیت نقش دارد.
- ۲) در ایجاد تفاوت در جمعیت نقش ندارد اما در جهت تغییر جمعیت نقش دارد.
- ۳) در ایجاد تفاوت در جمعیت نقش دارد اما جهت تغییر جمعیت را مشخص نمی‌کند.
- ۴) در ایجاد تفاوت در جمعیت همانند میزان و جهت تغییر جمعیت نقش ندارد.

۹۹. در نوعی الگوی تغییر گونه‌ها، تغییرات شدید و ناگهانی محیط در حدود ۶۵ میلیون سال پیش، مورد بررسی قرار گرفته است این تغییرات

- (۱) در پی یکسری تغییرات اندک و تدریجی گونه‌ها ایجاد شد.
- (۲) منجر به نابودی نیمی از گونه‌ای ساکن خشکی گردید.
- (۳) بر تغییر فراوانی گونه‌های سازگار با محیط بی‌تأثیر بود.
- (۴) شناخت کامل سیر تحول گونه‌ها را میسر ساخت.

۱۰۰. چند مورد جمله‌ی مقابل را به‌درستی تکمیل می‌کند؟ «در مهره‌داران هر رویان سالمی که دارای باشد، در دوران بلوغ،...»

الف - چهار جوانه‌ی حرکتی - دارای چهار اندام حرکتی خواهد بود.

ب - دارای حفره‌ی گلویی - دارای کانال جانبی خواهد بود.

ج - دم - فاقد غده‌ی شیری در ناحیه‌ی شکمی خواهد بود.

د - گردش خون ساده - حفره‌ی گلویی خودش را حفظ می‌کند.

(۴) صفر

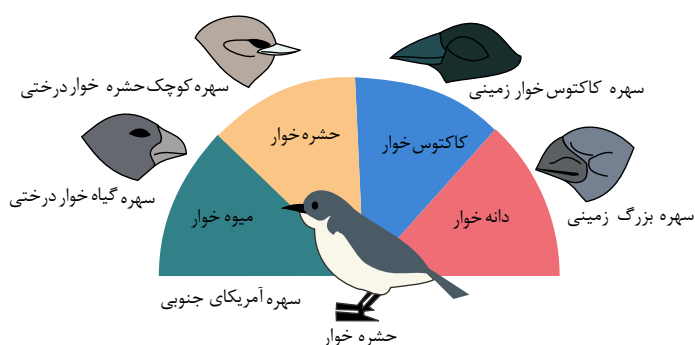
(۳) ۳

(۲) ۲

(۱) ۱

۱. **گزینه ۴** مطلب کلیدی نظریه داروین به تطابق افراد یک گونه با محیط بر می گردد و به این معنی است که هرچه تطابق افراد یک گونه با محیط بیشتر باشد مقدار زاده هایش افزایش می یابد. گزینه ی ۲ مطلب کلیدی درباره تغییر گونه هاست.
۲. **گزینه ۳** نظریه ترکیبی انتخاب طبیعی منجر به موارد ۱ و ۲ و ۴ می شود.
- شایستگی تکاملی به سهم هر فرد در خزانه ی ژنی نسل بعد گفته می شود، یعنی به انتخاب طبیعی مربوط است و انتخاب طبیعی هم بر اساس فنوتیپ افراد عمل می کند بنابر این در اصل در اثر انتخاب طبیعی گزینه ی «۳» نیز اتفاق می افتد که منظور نظر طراح سؤال نبوده است.
۳. **گزینه ۴** به عقیده ی داروین تنوع ویژگی های جانوری، نقش اصلی را انتخاب طبیعی دارد. توجیه لامارک و داروین در مورد دراز شدن گردن زرافه ها متفاوت است. لامارک این تغییر را نسل به نسل توجیه می کند در صورتی که داروین اشاره به تنوع ویژگی های جانوری می کند که طبیعت سازگارترین را انتخاب می کند.
۴. **گزینه ۴** جهش های ژنی سبب تغییرات ژنتیکی و فنوتیپی در افراد گونه می شود، که اگر این صفت سبب سازگاری بیش تر افراد با محیط شود، تغییر پایداری، در افراد گونه پدیدار می شود.
۵. **گزینه ۱** در زمان داروین، آلل، ژن و شایستگی تکاملی تعریف نشده بودند. علت تغییر گونه ها در ارتباط با تغییر شرایط فیزیکی حیات، توسط لامارک عنوان شده است.
۶. **گزینه ۴** موارد (ج و د) که مربوط به الگوی تعادل نقطه ای و جهش هستند، پس از داروین کشف و مطرح شده اند. در ضمن داروین را مجبور کردند نظریه ارثی شدن صفات اکتسابی را بپذیرد.
۷. **گزینه ۳** در نظریه ی ترکیبی انتخاب طبیعی، گوناگونی ژنی به چهار دلیل یعنی جهش و نوترکیبی و کراسینگ اور و لقاح تصادفی گامت ها روی می دهد و منجر به موارد زیر می شود:
 - ۱) در فنوتیپ افراد ظاهر می گردد.
 - ۲) فراوانی نسبی صفات در جمعیت، به دلیل انتخاب طبیعی تغییر می کند.
 - ۳) برخی فنوتیپ ها در هر محیط سازگارترند و بیشتر به زاد و ولد می پردازند (ولی فنوتیپ سازگار نمی شود).
۸. **گزینه ۳** سهره ی آمریکای جنوبی نیز مانند سهره ی کوچک درختی، از حشیرات تغذیه می کرده است.
۹. **گزینه ۲** گوناگونی ژنی و تنوع در نظریه ی ترکیبی انتخاب طبیعی سبب افزایش شایستگی تکاملی (به طور قطع) نمی شود، ولی سایر موارد را سبب می گردد.
۱۰. **گزینه ۱** طبق نظریه ی ترکیبی (انتخاب طبیعی)، گوناگونی ژنی در جمعیت ها می تواند ناشی از جهش (کروموزومی و ژنی) باشد. هر گونه تغییر در ماده ژنتیک را جهش می نامند. پس به تغییراتی که در تعداد و ساختار DNA در ساختار کروموزوم ها رخ می دهند نیز جهش اطلاق می شود، با هم ماندن نیز نوعی جهش محسوب می شود.
۱۱. **گزینه ۲** زیست شناسان طرفدار نظریه ی تغییر گونه ها استدلال می کنند که بسیاری از گونه ها در محیط هایی زندگی می کرده اند که در آن جا سنگواره ای تشکیل نشده است، یعنی محیط زندگی آن ها برای سنگواره شدن مناسب نبوده است.
۱۲. **گزینه ۴** طبق کتاب درسی زیست پیش دانشگاهی صفحه ی ۷۴، چهار نوع گیاه حاصل از انتخاب مصنوعی گونه ی براسیکا اولراسه، از یک گونه هستند و افراد هم گونه، توانایی آمیزش با هم را دارند.
- رد گزینه های دیگر:
 - گزینه ی «۱»: چهار نوع گیاه از یک گونه هستند.
 - گزینه ی «۲»: زادگیری انتخابی به مفهوم تولید مثل جنسی است و گر نه امکان نوترکیبی وجود ندارد.
 - گزینه ی «۳»: گیاهان حاصل هم از نظر گل و هم از نظر ساقه و برگ با گیاهان دیگر تفاوت دارند.
۱۳. **گزینه ۱** هم اکنون زیست شناسان می دانند که ژن ها عامل بروز صفات هستند. از سوی دیگر می دانیم که برخی از شکل های یک صفت در برخی جمعیت ها متداول ترند، زیرا افراد بیش تری از جمعیت، الل های آن شکل ها را دارند. به عبارت دیگر، بر اثر انتخاب طبیعی فراوانی نسبی برخی الل ها در یک جمعیت، در طول زمان، افزایش یا کاهش می یابد.
۱۴. **گزینه ۴** هنگامی که داروین به مشاهده می پرداخت، متوجه مواردی شد که تنها برای فرآیند تغییر تدریجی قابل تفسیر بود (نه الگوی تعادل نقطه ای).
۱۵. **گزینه ۲** کلم بروکلی متعلق به گونه ی اولراسه است که از طریق زادگیری انتخابی یا همان انتخاب مصنوعی در طی زمان طولانی ایجاد شده است.
- بررسی سایر گزینه ها:

- گزینه‌ی «۱»: داروین نمی‌دانست که ژن‌ها عامل بروز صفات هستند.
- گزینه‌ی «۳»: براساس فرضیه‌ی داروین سهره‌ی حشره‌خوار آمریکای جنوبی به جزایر گالاپاگوس مهاجرت کرده بود.
- گزینه‌ی «۴»: بر اثر انتخاب طبیعی، ابتدا فراوانی نسبی صفات در جمعیت تغییر می‌کند و در نهایت گونه‌های جدید پدید می‌آیند.
۱۶. گزینه ۳ لامارک به موروثی شدن صفات اکتسابی عقیده داشت. بقیه‌ی موارد با توجه به متن کتاب درسی نادرست می‌باشد. بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱: لیل بیش‌تر به تغییرات زمین در گذر زمان توجه داشت (نه جانداران)
- گزینه‌ی ۲: رشد گندم (غذا) برخلاف انسان از نظر مالتوس تصاعد عددی (حسابی) است.
- گزینه‌ی ۴: عکس این گفته را داروین ابراز داشت.
۱۷. گزینه ۱ نمودار «الف» نشان‌دهنده‌ی رشد بدون کنترل جمعیت انسان (شامل یک گونه، نه گونه‌ها) است.
۱۸. گزینه ۴ باتوجه به شکل مبنای قیاس، حشره‌خوار است. سهره‌های جزایر گالاپاگوس همگی از سهره‌ی حشره‌خوار آمریکای جنوبی تغییر یافته‌اند.

۱۹. گزینه ۳ انتخاب طبیعی با انتخاب افراد سازگار با محیط و کاهش جمعیت ناسازگارها، از تنوع ژنوتیپی و فنوتیپی در جمعیت‌ها می‌کاهد.
۲۰. گزینه ۲ در نظریه‌ی مالتوس به تاثیر افزایش اندازه‌ی جمعیت و کاهش منابع غذایی در پی آن بعنوان عامل کاهنده‌ی رشد جمعیت توجه می‌شود.
- ۱) در نظریه ترکیبی به عوامل ایجاد تنوع مثل جهش توجه می‌شود.
- ۳) لامارک به چگونگی رخداد تغییر گونه‌ها توجه کرد.
- ۴) داروین چگونگی بروز صفات و ژن‌ها را متوجه نشد چون پیشرفت علم ژنتیک بعد از داروین صورت گرفت.
۲۱. گزینه ۱ در گزینه (۱) دوره‌ی کوتاه باید به دوره‌ی بلند تبدیل شود. سایر گزینه‌ها درست هستند.
۲۲. گزینه ۱ سنگواره‌ها مستقیم‌ترین شواهد تغییر گونه‌ها را فراهم می‌کنند ولی بقیه‌ی موارد به تمام آن‌ها مربوط نمی‌شود.
۲۳. گزینه ۱ تمام جملات مذکور درست هستند!
۲۴. گزینه ۴ سنگواره‌ها مستقیم‌ترین شواهد تغییر گونه‌ها را ارائه می‌کنند. برای تشکیل سنگواره علاوه بر محیط مناسب، شرایط جسمی جاندار نیز در شکل‌گیری آن تأثیرگذار است، به عنوان مثال احتمال سنگواره شدن جانور دارای اسکلت بیرونی سخت مانند خرچنگ نسبت به جانداري مانند کرم خاکی که بدنی نرم دارد، بیشتر است.
۲۵. گزینه ۳ ماهی‌ها موفق‌ترین مهره‌داران زنده هستند که با توجه به درخت تبارزایی که برای ژن هموگلوبین ترسیم شده است و نیز با توجه به نیای مشترک، توالی آمینو اسیدی هموگلوبین آن‌ها با دوزیستان، یعنی اولین مهره‌دارانی که وارد خشکی شده‌اند، بیشترین شباهت را نشان می‌دهد.
۲۶. گزینه ۴ اگر حفره‌ی گلویی را در نظر بگیریم، مواردی می‌توانند درست «د» و «الف» باشند، زیرا حفره‌ی گلویی در قورباغه‌ی نوزاد وجود داشته، ولی با بلوغ قورباغه از بین می‌رود و هم‌چنین حفره‌ی گلویی فاقد ساختار استخوانی است در اندام‌های همولوژی که وستیجیال هستند نیز موارد (ب) و (ج) صدق می‌کند. بنابراین هر ۴ مورد درست‌اند.
۲۷. گزینه ۴ داروین پس از مشاهده‌ی تغییرات موجود در سنگواره‌های موجود در سنگ‌های قدیمی‌تر با سنگواره‌های موجود در سنگ‌های جدیدتر، وجود حلقه‌های حد واسط را در زنجیره‌ی تحول تدریجی گونه‌ها پیش‌بینی کرد. سایر گزینه‌ها صحیح می‌باشند.
۲۸. گزینه ۴ اندام‌های وستیجیال فاقد نقش شناخته شده هستند یا نقش بسیار جزئی بر عهده دارند.

۲۹. **گزینه ۱** در بین مهره داران اندام های تحلیل رفته و فاقد نقش قطعاً و استیجالی اند اما اندام های وستیجالی می توانند نقش بسیار جزئی نیز بر عهده داشته باشند. (رد گزینه ی «۴») اندام های همولوگ می توانند شکل ها (فنوتیپ های) متفاوتی داشته باشند (رد گزینه ی «۳»). اندام های دارای اساس ساختاری یکسان نیز می توانند وظایف متفاوتی داشته باشند (رد گزینه ی «۲»).
۳۰. **گزینه ۳** استخوان ران مار باز مانده ی ران سایر خزندگان است که در مار اندام وستیجالی است اما استخوان ران در تمساح اندام وستیجالی نیست.
۳۱. **گزینه ۳** در بال خفاش (اندام حرکتی جلویی خفاش) استخوان های بازو، زند زیرین و زیرین ساعد، مچ کف دست و انگشتان (دارای بند) در تشکیل بال شرکت دارند. بررسی سایر گزینه ها:
- (۱) انگشت شست در اندام حرکتی جلویی خفاش، از سایر انگشتان کوتاه تر است.
- (۲) در اندام حرکتی جلویی خفاش، انگشتان دارای بند هستند و هیچ کدام از انگشتان دست تحلیل نرفته اند و دارای نقش هستند.
- (۴) در اندام حرکتی جلویی خفاش، استخوان های مچ دست با استخوان های زند زیرین و زیرین مفصل می شوند؛ استخوان های کف دست با استخوان های مچ دست مفصل می شوند.
۳۲. **گزینه ۱** نیای مشترک گونه ای است که دو یا چند گونه از تغییر آن مشتق شده باشند. جهش در تعیین جهت و مقدار تغییرات نقشی ندارد، محیط نقش مهمی در این مورد دارد. بقیه ی عبارات درست هستند.
۳۳. **گزینه ۱** اگر به شکل ۱۰ - ۴ در صفحه ی ۸۲ کتاب درسی با دقت نگاه کنید، در می یابید که در تمساح هر ۵ انگشت با یکدیگر تقریباً یک اندازه هستند ولی بقیه ی موارد نادرست می باشند.
۳۴. **گزینه ۳** استخوان لگن مار وستیجالی بوده و به ستون مهره ها اتصال ندارد. گزینه ۴) آبشش در بی مهرگان نیز وجود دارد که آن ها فاقد حفره گلویی هستند. به عنوان مثال در خرچنگ دراز که جانوری آبی است، آبشش وجود دارد ولی فاقد حفره گلویی است.
۳۵. **گزینه ۳** وجود دم در رویان همه مهره داران از ابتدا تاکنون فرض شده است. بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ۱: در مواردی که تغییرات طبق الگوی نقطه ای بوده است، حلقه های حد واسط یافت نمی شوند.
- گزینه ۲: پیدایش پستانداران پیش از انقراض دایناسورها بوده است.
- گزینه ۴: انتخاب طبیعی سبب ایجاد تغییرات در افراد نمی شود بلکه کار انتخاب طبیعی، حفظ تغییرات مطلوب است.
۳۶. **گزینه ۲** با توجه به شکل کتاب، گزینه ی ۲ نادرست است.
۳۷. **گزینه ۳** موارد الف، ب و د نادرست اند.
- الف) حفره ی گلویی تا پایان عمر در لامپری باقی می ماند.
- ب) لامپری شنا می کند و فاقد اندام راه رفتن است.
- ج) دم اکثر مهره داران در بلوغ نیز باقی می ماند.
- د) رویان های مهره داران در مراحل اولی هی نمو دارای صفات مشترکی هستند. با تداوم نمو ساختارهای مختلف تغییر می کنند و شکل نهایی آن ها ایجاد می شود.
۳۸. **گزینه ۳** اندام های همولوگ از اجزای اصلی یکسانی تشکیل شده اند. اما لزوماً کار مشابه ندارند. بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ی (۱): اندام وستیجالی نشان دهنده ی تغییرات جاندار در گذشته می باشد.
- گزینه ی (۲): اندام های همولوگ باید ساختار اصلی یکسانی داشته باشند و لزوماً کار یکسان ندارند.
- گزینه ی (۴): ممکن است نقش جزئی داشته باشند.
۳۹. **گزینه ۴** شکل، الگوی تعادل نقطه ای را نشان می دهد و بخش مشخص شده، تغییرات ناگهانی است. هر چهار مورد درست است. بررسی موارد:
- مورد الف) درست - در این نقاط وقایعی مانند انفجارهای آتشفشانی، اثرات برخورد خورده سیارک ها و دوره های یخبندان باعث تغییرات ناگهانی و شدید در اقلیم شده اند.
- مورد ب) درست - چنین تغییراتی باعث انقراض بسیاری از جانداران نیز شده اند.
- مورد ج) درست - در نتیجه، محیط هایی که زمانی زیستگاه جانداران بوده اند، یک باره خالی شده اند.
- مورد د) درست - در چنین شرایطی فرصت برای جایگزینی گونه هایی فراهم می شود که با شرایط جدید سازگار هستند.

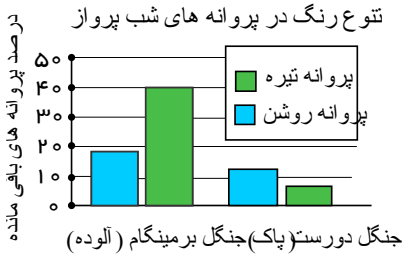
۴۰. **گزینه ۴** با توجه به شکل ۴ - ۱۰، در خفاش استخوان کف دستی که در امتداد انگشت شست قرار دارد، دراز نشده است.
۴۱. **گزینه ۴** در ساختار استخوان‌های مهره‌داران شباهت اساسی وجود دارد. این شباهت می‌تواند حاکی از آن باشد که مهره‌داران یک نیای مشترک داشته‌اند. از آن‌جا که لگن مار و انسان همولوگ هستند، ساختار اصلی اندام‌های همولوگ در نیای مشترک وجود داشته است. لگن مار برخلاف انسان به ستون مهره‌ها متصل نیست و وستیجیال است.
۴۲. **گزینه ۲** در دست تمساح و بال پنگوئن استخوان‌های زند زیرین و زند زبرین مشاهده می‌شوند. (شکل ۱۰ - ۴ زیست پیش دانشگاهی)
۴۳. **گزینه ۲** فسیل شدن کلاً پدیده‌ای استثنایی و نادر است ولی محیط‌های مناسب برای فسیل شدن و تشکیل سنگواره عبارت‌اند از: زمین‌های کم ارتفاع مرطوب، جویبارها، رودخانه‌های دارای حرکت کند، دریا‌های کم عمق و مناطق نزدیک آتشفشان که از آن‌ها خاکستر بلند می‌شود. احتمال تشکیل سنگواره‌ی جانداران در جنگل‌های مرتفع کوهستان‌ها، علفزارها و بیابان‌ها بسیار کم است. حتی اگر جاندار در محیط مناسب برای سنگواره شدن زندگی کند احتمال مدفون شدن جسم آن در زیر رسوبات قبل از تجزیه و تشکیل فسیل ضعیف است. (رد گزینه ۳)
۴۴. **گزینه ۳** در درخت تبارزایشی هر چه توالی مونومرهای یک پلی‌مر در دو جاندار شبیه‌تر باشد، نیای مشترک آن‌ها در گذشته‌ی نزدیک‌تری مشتق شده است. در مورد گزینه‌ی «۱» و «۲» توجه کنید که نوع مونومر در جانداران مختلف، شبیه هستند.
۴۵. **گزینه ۲** اگر چه محیط در فراهم کردن شرایط برای انتخاب افرادی که سازش بیشتر دارند، نقش مهمی دارد، اما در مورد مطلب صورت سؤال، جاندارانی که در مناطق جغرافیایی نزدیک هستند به نظر می‌رسد تشابه ژنی باعث شباهت بیشتر آن‌ها شده است، البته خود داروین از این مطلب اطلاع چندانی نداشت.
۴۶. **گزینه ۴** فقط جمله‌ی (ب) درست است.
بررسی موارد:
مورد الف) نادرست - بسیاری از جانوران مانند انسان و... پروتئین هموگلوبین دارند، ولی تخم‌گذاری نمی‌کنند.
مورد ب) درست - ماهی‌ها و دوزیستان نابالغ پس از بلوغ حفره گلوبی خود را حفظ می‌کنند و در دوران جنینی دارای چهار جوانه و یک دم می‌باشند.
مورد ج) نادرست - پنگوئن مهره‌داری است که کیسه‌هایی هوایی مرطوب (شش) دارد ولی دارای یک انگشت دست است.
مورد د) نادرست - حشرات در خشکی تخم‌گذاری می‌کنند ولی هموگلوبین ندارند.
۴۷. **گزینه ۴** کالبدشناسی (آناتومی) و مولکول‌های زیستی نظیر *DNA* (توالی نوکلئوتیدی ژن‌ها) و پروتئین‌ها، مراحل تکوین و تغییر گونه‌ها را در خود ثبت کرده‌اند.
۴۸. **گزینه ۴** گزینه‌ای درست است که در همه‌ی جانداران مورد بررسی در درخت تبارزایشی وجود داشته باشد. (تک سلولی مورد مطالعه‌ی کوهن و بایر باکتری اشیرشیاکلای است و جاندار مورد مطالعه‌ی بیدل و تیتوم قارچ نوروپورا کراسا است)، پروتئین‌های ریوزومی و *rRNA* در همه‌ی جانداران مورد مطالعه وجود دارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی (۱): پروتئین‌های هیستون در باکتری‌ها وجود ندارد.
گزینه‌ی (۲): *RNA* پلی‌مر از *II* در باکتری‌ها وجود ندارد.
گزینه‌ی (۳): پروتئین هیستون در باکتری‌ها وجود ندارد.
۴۹. **گزینه ۲** هر چهار جمله صحیح است.
بررسی موارد:
مورد الف) درست - طبق تیتور صفحه‌ی ۷۹ کتاب درسی، این جمله صحیح است.
مورد ب) درست - طبق متن صفحه‌ی ۷۸ کتاب درسی، سنگواره‌ها، مستقیم‌ترین شواهد تغییر گونه‌ها را ارائه می‌کنند.
مورد ج) درست - طبق متن صفحه‌ی ۸۱ کتاب درسی، درخت‌های تبارزایشی شواهدی برای تغییر گونه‌ها فراهم می‌آورد.
مورد د) درست - طبق تیتور صفحه‌ی ۸۱ کتاب درسی جمله صحیح است.
۵۰. **گزینه ۱** با توجه به شکل‌های صفحه ۸۲ کتاب درسی، در اندام حرکتی جلویی تمساح هر انگشت به استخوان کف متصل است. در پنگوئن یک انگشت به استخوان کف متصل نیست. در خفاش یک انگشت کوچک‌تر از بقیه است و در تمساح قطر استخوان بازو بیش‌تر از خفاش است.
۵۱. **گزینه ۴** ملانینی شدن صنعتی یعنی تیره شدن رنگ جمعیت جاندار در اثر آلودگی محیط. توجه کنید که رنگ بدن جاندار تغییر نمی‌کند، با انتخاب افراد سازگار، تیره‌ها در جمعیت زیاد می‌شوند.

۵۲.گزینه ۱ آزمون انتخاب طبیعی در پروانه‌های تیره و روشن رها شده در دو منطقه‌ی جنگلی دوردست و برمینگهام بریتانیا، نشان داد که پس از مدتی در هر منطقه پروانه‌هایی که هم‌رنگ با تنه‌ی درختان آن محل بودند، بیشتر زنده می‌ماندند، اگر به نمودار مقابل دقت کنید درمی‌یابید که درصد پروانه‌های تیره در جنگل برمینگهام (آلوده) حدود ۴۰٪ بوده و از بقیه بیشتر است.

۵۳.گزینه ۱ الگوی تغییر در ارتباط با الگوی تعادل نقطه‌ای یا الگوی گونه‌زایی ناگهانی است. در این الگو هر گونه پس از یک دوره‌ی طولانی، ناگهان دچار تغییر شدید شده است، نه پس از یک دوره‌ی کوتاه.

۵۴.گزینه ۴

بر اساس شکل، میزان مرگ و میر هر دو نوع پروانه‌ی تیره و روشن، در جنگل‌های دارای هوای پاک بیشتر از جنگل‌های مناطق آلوده است. در مورد گزینه‌ی (۱) نیز دقت کنید که پروانه‌ها الی برای رنگیزه‌ی روشن ندارند، بلکه روشن بودن آن‌ها به دلیل نداشتن رنگیزه‌ی تیره است.

۵۵.گزینه ۳ در اثر ملانینی شدن صنعتی اگرچه فراوانی پروانه‌های با رنگ تیره افزایش یافت و بالطبع فراوانی الی تیره نیز افزایش یافت، اما تنوع دو الی سفید و تیره در جمعیت وجود دارد، اگرچه فراوانی این دو الی تغییر کرده است.

۵۶.گزینه ۳ پروانه‌ی بیستون بتولاریا توسط پرندگان شکار می‌شود، پس چه در مناطق آلوده و چه در مناطق پاک که پرنده‌ای وجود ندارد، هیچ یک از پروانه‌های تیره و روشن بر دیگری برتری ندارند.
رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: مطلب کلیدی درباره‌ی تغییر گونه‌ها این است که محیط در تعیین جهت و مقدار تغییرات نقش مهمی دارد.

گزینه‌ی «۲»: پروانه‌های روشن قادر به تولید ملانین نیستند. (طبق نظر کتاب درسی)

گزینه‌ی «۴»: افراد پروانه‌های بیستون بتولاریا به یکی از دو رنگ تیره یا روشن دیده می‌شوند.

۵۷.گزینه ۴ در جمعیت بیستون بتولاریا، چه در مناطق آلوده و چه در مناطق پاک الی‌ها و در نتیجه انواع فنوتیپ‌ها یکسان هستند، اما فراوانی آن‌ها متفاوت است.
رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: در پروانه‌های شب پرواز ژنوتیپ کروموزوم‌های جنسی جنس ماده ZW و جنس نر ZZ است. پس از سلولی پیکری استفاده می‌شود.

گزینه‌ی «۲»: افراد تیره و روشن متعلق به یک گونه‌اند.

گزینه‌ی «۳»: کار انتخاب طبیعی حفظ تغییرات مطلوب است، نه ایجاد آن‌ها.

۵۸.گزینه ۴ طبق شکل کتاب درسی مرگ و میر هر دو نوع پروانه در جنگل پاک بیش‌تر بود ولی در جنگل پاک پروانه‌های سفید فراوانی بیش‌تری از پروانه‌های سیاه داشتند. ولی نسبت به فراوانی پروانه‌های سفید جنگل آلوده کم‌تر بودند.
بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: در پروانه‌ها الی سازنده‌ی سفید وجود نداشت بلکه پروانه‌های سفید رنگ الی سازنده‌ی رنگدانه‌ی سیاه را نداشتند.

گزینه‌ی «۲»: تنوع پروانه‌ها در هر دو جنگل تغییر نکرد.

- گزینه‌ی «۳»: گل‌سنگ‌ها در اثر آلودگی هوا را از بین رفتند نه این که تغییر رنگ بدهند.
۵۹. **گزینه ۳** کلم بروکسل در اثر زاده‌گری انتخابی گیاهان براسیکا اولراسه حاصل شد. بدین ترتیب که گیاهان براسیکایی که ساقه ضخیم‌تری داشتند، انتخاب شدند و با هم آمیزش داده شدند. در طی نسل‌های متوالی، گیاهانی حاصل شدند که ساقه ضخیم‌تری داشتند، یعنی فراوانی ژن‌ها و آللهایی که باعث ایجاد ضخامت زیاد در ساقه این گیاهان شد به تدریج در جمعیت افزایش یافت.
۶۰. **گزینه ۴** بر طبق الگوی تعادل نقطه‌ای می‌توان فهمید که بسیاری از جانداران به طور ناگهانی در آثار سنگواره‌ای پدیدار شدند و بسیاری از جانداران نیز به مدت میلیون‌ها سال بدون تغییر باقی مانده‌اند.
- در مورد گزینه (۲)، در الگوی تعادل نقطه‌ای، گونه‌زایی جانداران پس از یک دوره طولانی است نه در طول دوره طولانی!
۶۱. **گزینه ۱** محیط نقش‌بهری در جهت و مقدار تغییرات گونه برعهده دارد. مرگ تمام اعضای بسیاری از گونه‌ها را انقراض گروهی می‌نامند. تغییراتی که گونه برای تطابق بیش‌تری انجام می‌دهد، سازش نامیده می‌شود.
۶۲. **گزینه ۱** برای رسم درخت تبارزایی و پی‌بردن به رابطه‌ی تبارزایی آن‌ها از مولکول‌های زیستی استفاده می‌کنند که در تمام جانداران مورد بررسی وجود داشته باشند. آنزیم EcoRI فقط در E.coli می‌تواند یافت شود.
۶۳. **گزینه ۴** مطلب کلیدی در نظریه‌ی تغییر گونه‌ها این است که محیط در تعیین جهت و مقدار تغییرات نقش مهمی دارد سایر عبارات درست هستند.
۶۴. **گزینه ۴** سنگواره‌ها مستقیم‌ترین شواهد تغییر گونه‌ها را ارائه می‌کنند. دیرینه‌شناسی علمی است که به مطالعه و بررسی سنگواره‌ها و تعیین سن دقیق آن‌ها می‌پردازد.
- رد سایر گزینه‌ها:
- ۱) الگوی تعادل نقطه‌ای، مؤید گونه‌زایی ناگهانی بوده است.
- ۲) لامارک انتخاب طبیعی را نمی‌شناخت و اولین بار داروین انتخاب طبیعی را مطرح کرد.
- ۳) سنگواره‌ها هم الگوی تعادل نقطه‌ای و هم تغییر تدریجی را تأیید می‌کنند.
۶۵. **گزینه ۱** تغییر رنگ پروانه‌ها به علت آلودگی صنعتی، الل جدیدی در جمعیت پروانه‌ها ایجاد نمی‌کند، بلکه فراوانی آللهای ژنوتیپ‌ها و فنوتیپ‌ها را تغییر می‌دهد.
۶۶. **گزینه ۳** داروین از مکانیسم دقیق انتخاب طبیعی و نحوه‌ی وراثت اطلاع دقیقی نداشت و در ضمن، به آمیختگی صفات و حالت حد وسط معتقد بود اما سایر موارد به تفکرات داروین مربوط می‌گردند.
۶۷. **گزینه ۱** همه‌ی مهره‌داران اسکلت داخلی دارند. اسکلت داخلی در بعضی ماهی‌ها غضروفی و در بعضی ماهی‌ها استخوانی است. موفق‌ترین مهره‌داران ماهی‌ها هستند.
۶۸. **گزینه ۲** همه‌ی ماهی‌ها تا پایان عمر حفره‌ی گلوبی خود را حفظ می‌کنند. بسیاری از ماهیان دارای بادکنک شنا، سخت‌ترین نوع بافت پیوندی (استخوان) هستند و آمونیاک را از آبشش دفع می‌کنند.
۶۹. **گزینه ۳** مهره‌دار بالغ با دستگاه تنفس نشان داده شده ماهی می‌باشد. ماهی‌ها موفق‌ترین مهره‌داران زنده هستند و تعداد زیادی از گونه‌های مهره‌داران را به خود اختصاص می‌دهند.
- رد سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۱): برای نوعی کوسه ماهی که لقاح داخلی دارد، صادق نیست.
- گزینه‌ی (۲): اگرچه گیرنده‌های مکانیکی در خط جانبی همه‌ی ماهی‌ها وجود دارند ولی گیرنده‌های الکتریکی موجود در خط جانبی، مختص تعداد کمی از ماهی‌ها نظیر گربه ماهی و مارماهی است.
- گزینه‌ی (۴): حفره‌ی گلوبی در ماهیان بالغ باقی می‌ماند.
۷۰. **گزینه ۴** طول شاخه نشانه‌ی تفاوت نوکلئوتیدهای ژن نسبت به مبنای مقایسه (نوک ساقه) است. پس هر چه کمتر باشد، نشانه‌ی شباهت بیشتر با مبنای مقایسه و تفاوت بیشتر نسبت به نیای مشترک است. (گزینه ۱ و ۲ نادرست نیست)
- با توجه به تکامل اسب‌ها، طی مهاجرت از جنگل به علفزار، هیراکوتریوم جد اسب‌های امروزی است و می‌تواند در یک درخت تبارزایی برای اسب‌ها، به عنوان نیای مشترک در نوک ریشه قرار گیرد. (پس گزینه ۳ هم نادرست نیست)
- برای رسم درخت تبارزایی باید از یک ژن مشترک استفاده کرد. لیمولوس (خرچنگ نعل اسبی / به زیرنویس‌ها دقت کنید) یوکاریوت ولی ای‌کلای یک پروکاریوت است. ژن هیستون فقط در یوکاریوت‌ها مشاهده می‌شود. (پس گزینه‌ی ۴ نادرست است)
۷۱. **گزینه ۳** وزغ‌ها (دوزیستان) مانند لامپری (ماهیان) هنوز درون آب تخم‌ریزی می‌کنند، اما مانند سایر مهره‌داران دارای اسکلت درونی بوده و در دوران بلوغ، حفره‌ی گلوبی خود را از دست می‌دهند و مانند خزندگان (پتروداکتیل) پوست ضد تبخیر آب ندارند.

۷۲. **گزینه ۳** براسیقا اولراسه جزء نهان دانگان (گیاهان گل دار) است که در ساختار بافت هادی چوبی علاوه بر تراکتید، عناصر آوندی نیز دارد. با توجه به شکل ۶ - ۴ کتاب زیست شناسی پیش دانشگاهی، کلم بروکسل از تغییر ساقه حاصل شده است که در ساقه آوندهای چوبی وجود دارد.

۷۳. **گزینه ۴** قلب دو حفره‌ای در ماهی‌ها وجود دارد. در این جانوران حفره‌ی گلوبی در دوران بلوغ نیز وجود دارد. رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: چهار جوانه‌ی حرکتی در رویان همه‌ی مهره‌داران وجود دارد، ولی چهار اندام حرکتی در بیشتر دوزیستان، بعضی از خزندگان و همه‌ی پرندگان و (پستانداران) وجود دارد.

گزینه‌ی «۲»: رویان همه‌ی مهره‌داران دارای حفره‌ی گلوبی است، ولی آبشش در دوران بلوغ تنها در ماهی‌ها وجود دارد. گزینه‌ی «۳»: قلب چهار حفره‌ای در خزندگان، پرندگان و پستانداران دیده می‌شود. اما چهار اندام حرکتی در بعضی از خزندگان وجود دارد، نه همه‌ی آن‌ها.

۷۴. **گزینه ۴** حفره گلوبی در دوزیستان بالغ، خزندگان، پرندگان و پستانداران اندامی وستیجال محسوب می‌شود که در همه آن‌ها گردش خون از نوع مضاعف است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: در خرچنگ دراز بر خلاف حشرات همولنف گازهای تنفسی را نیز جابجا می‌کند.

گزینه‌ی «۲»: کرم خاکی جانوری است که طناب عصبی شکمی دارد ولی چون گردش خون بسته است فاقد همولنف می‌باشد. گزینه‌ی «۳»: در کرم خاکی خون رگ پشتی برای ورود به رگ شکمی علاوه بر قلب‌های لوله‌ای از شبکه‌ی مویرگی نیز استفاده می‌کند.

۷۵. **گزینه ۱** موارد الف، ب و د صحیح می‌باشند.

الف) تولید سم توسط پروانه‌های سمی و تولید ملانین توسط پروانه‌های مقلد راهبرد دفاعی هستند. سایر گزینه‌ها:

ب) به علت انتخاب متوازن کننده تنوع الی حفظ می‌شود.

ج) برای رسم درخت تبار زایشی باید از توالی ژن یا پروتئینی استفاده کرد که در آن‌ها موجود باشد. چون پروانه جزء حشرات است و تنفس نایی دارد، بنابراین هموگلوبین ندارد.

د) پروانه‌های مقلد و سمی از اعضای یک گونه نیستند، پس یک جمعیت را تشکیل نمی‌دهند.

۷۶. **گزینه ۳** تغییر و گسترش پستانداران براساس الگوی گونه‌زایی ناگهانی رخ داده است. در این الگو، هر گونه پس از یک دوره‌ی طولانی که تغییر چندانی نداشته است، ناگهان دچار تغییر شدید می‌شود، در حالی که داروین تنها الگوی تغییر تدریجی را پذیرفته بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: داروین وجود حلقه‌های حدواسط را پیش بینی کرد.

گزینه‌ی «۲»: لیل در کتاب خود از این فرضیه حمایت کرده بود که سطح زمین در گذر زمان متحمل تغییرات تدریجی شده است و داروین نیز با مشاهدات خود در جزایر گالاپاگوس به اثبات آن دست یافت. (توجه به خودآزمایی صفحه‌ی ۷۷ مورد ۱)

گزینه‌ی «۴»: لامارک در فرضیه‌ی خود معتقد بود که علت تغییر گونه‌ها در ارتباط با تغییر شرایط فیزیکی حیات است که این نظریه مورد توجه داروین نیز قرار گرفت.

۷۷. **گزینه ۱** اشکال مختلف کلم از طریق زادگیری انتخابی به وجود آمده‌اند. زادگیری انتخابی از طریق دگرلقاحی صورت می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: تفکیک کروموزوم‌های والدین به هنگام میوز، حتی بدون کراسینگ اور نیز می‌تواند باعث ایجاد تنوع شود.

گزینه‌ی «۳»: بحث تغییر در فراوانی نسبی صفات، در نظریه‌ی ترکیبی مطرح است نه در نظریه‌ی داروین.

گزینه‌ی «۴»: سنگواره‌ی حدواسط دوزیستان و خزندگان هنوز کشف نشده است.

۷۸. **گزینه ۱** جانورانی که هنگام بلوغ حفره‌ی گلوبی خود را از دست می‌دهند، دوزیستان هستند.

مورد «الف» (صحیح). دوزیستان گردش خون مضاعف دارند.

مورد «ب» (غلط). هیچ جانوری ژن سازنده‌ی سلولاز را ندارد.

مورد «ج» (غلط). بسیاری از دوزیستان لقاح خارجی دارند، پس هر دوزیست بالغی برای لقاح به آب نیاز ندارد.

مورد «د» (غلط). دم و چهار جوانه مربوط به مراحل رویانی است. دم اکثر مهره‌داران در بلوغ نیز باقی می‌ماند، اما دوزیست بالغ نمی‌تواند جوانه‌های دست‌ها و پاها را داشته باشد.

۷۹. **گزینه ۳** با توجه به شکل ۴ - ۸ در درخت تبارزایشی، گونه‌های جدید طول شاخه‌ی کوتاه‌تری دارند.

۸۰. **گزینه ۲** سهره‌های جزایر گلاپاگوس براساس نوع تغذیه‌شان (حشره‌خوار یا گیاه‌خوار) نمی‌توانند از لحاظ طول روده هم‌اندازه باشند.

بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: تغییراتی که در یک گونه به منظور تطابق بهتر آن گونه با محیط انجام می‌شود، سازش نامیده می‌شود. در روباه‌های قطبی در فصل زمستان رنگ مو سفید است و ژن‌های آنزیم سازنده‌ی رنگیزه‌ی تیره‌ی مو خاموش می‌باشد. در فصل تابستان این ژن‌ها بیان می‌شوند و رنگ مو تیره می‌گردد.

گزینه‌ی «۳»: نخستین جانداران پرسولوی خشکی، قارچ‌ها و جلبک‌ها بودند که با ایجاد یک مشارکت دوطرفه‌ی زیستی (همیاری) توانایی زندگی در زیستگاه‌های سخت را به‌دست آورده و با افزایش تطابق با محیط اطراف، شانس بقا و زادآوری بیش‌تری پیدا کردند.

گزینه‌ی «۴»: درست است.

۸۱. **گزینه ۲** خزندگان در حدود ۳۵۰ میلیون سال پیش، از تحول دوزیستان ایجاد شدند، در حالی که انقراض گروهی دوم حدود ۳۶۰ میلیون سال پیش، یعنی قبل از پیدایش خزندگان به وقوع پیوست.

۸۲. **گزینه ۱** پستانداران دیافراگم کامل دارند در این جانوران ماده زاید نیتروژن دار دفعی اوره است که نسبت به اوریک اسید برای دفع، نیاز به آب بیش‌تری دارد.

سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: جاندار دارای بالک (پرنده) همانند جانور دارای کیتین (حشرات) اوریک اسید دفع می‌کند.

گزینه ۳: در ماهی‌ها حفره گلویی هیچ‌گاه وستیجیال نیست. ادامه‌ی جمله درباره ماهی‌های غضروفی صادق نیست.

گزینه ۴: مارماهی و گربه‌ماهی هر دو در خط جانبی خود به طور همزمان گیرنده مکانیکی و الکتریکی دارند ولی گربه‌ماهی برخلاف مارماهی فاقد اندام ایجادکننده تکانه الکتریکی است.

۸۳. **گزینه ۴** تغییر و گسترش پستانداران براساس الگوی گونه‌زایی ناگهانی رخ داده است. در این الگو، هر گونه پس از یک دوره‌ی طولانی که تغییر چندانی نداشته است، ناگهان دچار تغییر شدید می‌شود. داروین تنها الگوی تغییر تدریجی را پی برده بود. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): مالتوس معتقد بود که رشد جمعیت انسانی سریع‌تر از منابع غذایی است و داروین به این نتیجه رسید که اندیشه‌ی مالتوس درباره‌ی جمعیت انسانی قابل‌تعمیم برای همه‌ی گونه‌ها است.

گزینه‌ی (۲): چون داروین از منشأ گوناگونی افراد جمعیت‌ها و نیز از چگونگی انتقال صفات بین نسل‌ها اطلاع چندانی نداشت، نمی‌توانست ساز و کار انتخاب طبیعی را توضیح دهد، بنابراین نظریه‌ی موروثی بودن صفات اکتسابی لامارک را پذیرفته بود.

گزینه‌ی (۳): داروین وجود حلقه‌های حد واسط را پیش‌بینی کرد.

۸۴. **گزینه ۴** شدیدترین حالت درون‌آمیزی، خودلقاحی است، نخودفرنگی معمولاً خودلقاحی انجام می‌دهد. در گیاه شبدر به دلیل وجود ژن خودناسازگار، هیچ‌گاه خودلقاحی امکان‌پذیر نیست.

در خودلقاحی گامت‌های ماده‌ی هر گیاه با گامت‌های نر همان گیاه بارور می‌شوند، بنابراین در گل‌های دوجنسی مشاهده می‌شود.

۸۵. **گزینه ۳** جانوری که هنگام تولد حفره‌ی گلویی دارد یا ماهی است و یا دوزیست نابالغ.

الف (نادرست). ماهی‌ها گردش خون ساده دارند و به حفرات قلب آن‌ها فقط خون تیره وارد می‌شود در حالی که دوزیستان بالغ گردش خون مضاعف دارند و به حفرات قلب آن‌ها هم خون تیره و هم خون روشن وارد می‌شود.

ب (نادرست). اغلب ماهی‌ها و دوزیستان لقاح خارجی دارند اما یک نوع کوسه ماهی دارای لقاح داخلی است. بسیاری از ماهی‌ها آمونیاک و بعضی دیگر از آن‌ها اوره دفع می‌کنند. دوزیستان نیز معمولاً اوره دفع می‌کنند و فقط بعضی از آن‌ها هنگامی که در آب به سر می‌برند، آمونیاک دفع می‌کنند.

ج (نادرست). ماهی‌ها و دوزیستان پرده‌ی دیافراگم ندارند.

د (درست). جانوری که هنگام تولد حفره‌ی گلویی دارد، یا ماهی است و یا دوزیست نابالغ. هر دوی این جانداران، از مهره‌داران هستند و اسکلتی از جنس بافت پیوندی دارند. باید توجه داشت که اسکلت داخلی در اغلب مهره‌داران از جنس استخوان است و در بعضی ماهی‌ها نیز از جنس غضروف است، اما استخوان و غضروف هر دو بافت پیوندی محسوب می‌شوند.

۸۶. **گزینه ۱** باتوجه به شکل سنگواره پتروداکتیل، در هر اندام حرکتی این جانور، چندین انگشت وجود دارد. همچنین اندام‌های آن دارای استخوان‌های درازی است که بین آن‌ها مفصل وجود دارد. قدمت سنگواره کشف شده مربوط به ۲۱۰ میلیون سال قبل است و ۲۱۰ میلیون سال قبل چهارمین انقراض گروهی روی داده است. در ضمن سنگواره‌ها ثبت کننده‌ی تغییر احتمالی گونه‌ها می‌باشند.

۸۷. **گزینه ۳** فقط جمله «د» نادرست است.

داروین اعتقاد داشت، افراد متنوعی که در جمعیت وجود دارند و علت آن را نمی‌دانست، برحسب اینکه تا چه اندازه با محیط خود سازش دارند، انتخاب می‌شوند. پس اعتقاد داروین بر این بود که جمعیت‌ها در پاسخ به محیط تغییر می‌کنند، نه یک جاندار! **گزینه ۱** پتروداکتیل یک مهره‌دار بود و همه مهره‌داران توانایی تولید پادتن دارند. این مهره‌دار حدفاصل خزندگان و پرندگان بود. بنابراین فاقد دیافراگم کامل بوده و رحم و غدد شیری نداشت. سایر گزینه‌ها:

مقایسه	مهره‌دار	تولید پادتن	دیافراگم کامل	رحم و غدد شیری
پتروداکتیل	+	+	-	-
لامپری	+	+	-	-
اپاسوم	+	+	+	+
کشتی چسب	-	-	-	-
پلاتی پوس	+	+	+	-

نکته ۱- تمام مهره‌داران دارای ایمنی اختصاصی (لنفوسیت) و توان تولید پادتن و پرفورین هستند.

نکته ۲- پرده دیافراگم در همه‌ی پستانداران دیده می‌شود.

نکته ۳- لقاح خارجی در { الف - بسیاری از بی‌مهره‌گان آبزی (به جز سخت‌پوستان دریایی مثل کشتی چسب، دافنی و کترچنگ) }
 { ب - بسیاری از دوزیستان }
 { ج - بسیاری از ماهی‌ها (به جز یک نوع کوسه) } دیده می‌شود.

۸۹. **گزینه ۱** C, D, E و همگی گیاهانی هستند که طی زادگیری انتخابی، انتخاب مصنوعی جهت دار از گیاه A ، حاصل شده‌اند.

پس:

«الف»: ایجاد B از A براساس انتخاب جهت دار است.

«ب»: C و D هر دو متعلق به یک گونه (براسیقا اولراسه) بوده، لذا فاقد جدایی گامتی هستند.

«ج»: در افراد یک گونه، تعداد کروموزوم‌های ژنوم هسته‌ای به طور معمول مشابه است.

«د»: از آن‌جا که انتخاب جهت دار در مورد گیاه A رخ داده است، پس طول ساقه در این گیاه صفتی پیوسته یا کمی است.

۹۰. **گزینه ۲** موارد «ج» و «د» درست هستند

علت نادرست بودن سایر موارد

الف) اندام وستیجیال می‌تواند استخوانی نباشد، مانند کیسه‌ی رویانی در پستانداران

ب) گاهی اندام وستیجیال وظیفه‌اش تغییر کرده است، مانند کیسه‌ی رویانی در پستانداران که وظیفه‌ی تولید گلبول‌سازی را دارد.

۹۱. **گزینه ۲** از آن جایی که اثر انتخاب طبیعی که به صورت شایستگی تکاملی در نظر گرفته می‌شود، بر روی فنوتیپ است، شرایط محیطی در بروز این اثر تأثیر گذارند همان گونه که در مورد پروانه‌های بیستون بتولاریا رخ داد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: پروانه‌ها تغییر رنگ ندادند، بلکه فراوانی نسبی پروانه‌های تیره و روشن در جمعیت تغییر کرد.

گزینه‌ی «۳»: در سطح کتاب درسی، صفت رنگ پروانه، گسسته است و نمودا توزیع آن ستونی شکل است نه زنگوله‌ای (نرمال)

بنابراین انتخاب جهت دار (که مربوط به صفات پیوسته است) در مورد آن صادق نیست.

گزینه‌ی «۴»: اولاً در این پژوهش، گونه تغییر نکرد و فقط فراوانی صفات در جمعیت گونه تغییر کرد، دوماً عامل تغییردهنده

فراوانی نسبی صفات، انتخاب طبیعی بود، نه جهش.

۹۲. **گزینه ۴** چهار جوانه حرکتی رویان تمام مهره‌داران در شرایط طبیعی به اندام‌های حرکتی تبدیل می‌شوند. رویان مهره‌داران

دارای حفره‌ی گلویی است.

بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: ماهی‌ها حفره‌ی گلویی خود را حفظ کرده‌اند. این جانوران گردش خون ساده دارند.

- گزینه ی (۲): دم اکثر مهره داران در دوران بلوغ باقی می ماند.
- گزینه ی (۳): فقط ماهی های بالغ و دوزیستان نابالغ حفره ی گلویی خود را حفظ می کنند.
۹۳. **گزینه ۲** ۳ و ۴ - لامارک سازوکار جدیدی برای تفسیر چگونگی رخداد تغییر گونه ها ارائه کرد ولی در دوران لامارک و داروین چگونگی بروز صفات و ژن ها کشف نشده بودند.
- ۱ - در نظریه ترکیبی انتخاب طبیعی به تنوع الل ها توجه شده است.
- ۲ - در نظریه ی مالتوس، مرگ در اثر بیماری، جنگ و گرسنگی، رشد جمعیت انسانی را آهسته تر خواهد کرد ولی به تغییر گونه ها توجه نمی شود.
۹۴. **گزینه ۲** جملات (الف، ب، د) درست و جمله ی (ج) نادرست است.
- (الف) درست: اولین مولکول خود همانند ساز انواع RNA ها می باشند که می تواند نقش آنزیمی نیز داشته باشد نوعی از RNA ها با نام rRNA می توانند بین آمینواسیدها پیوند پپتیدی برقرار کنند و نقش پلی مرازی داشته باشند.
- (ب) درست: تمامی مهره داران در دوران جنینی حفره گلویی دارند.
- (ج) نادرست: ملانینی شدن صنعتی یعنی تیره شدن رنگ جمعیت جاندار نه خود جاندار.
- (د) درست: طبق گفته ی کتاب این نظریه که "سطح زمین در گذر زمان متحمل تغییراتی شده است" توسط لیل ارائه شده است.
۹۵. **گزینه ۲** در این سوال انقراض پنجم مدنظر بوده است که پس از یک دوره ی طولانی تغییرات اندک و تدریجی، به طور ناگهانی رخ داد و ۷۶٪ گونه های خشکی زی را نابود کرد (۷۶٪ گونه ها همیشه همون اغلب) و نیز باعث افزایش ناگهانی پستانداران و پرندگان شد.
- گزینه ی (۲) شناخت کامل سیر تحول گونه ها با تغییرات ناگهانی میسر نیست.
۹۶. **گزینه ۴** در ماهی ها و نوزاد دوزیستان (دوزیستان نابالغ) حفره گلویی به آبشش تبدیل می شود.
- بررسی موارد:
- الف - ماهیان غضروفی فاقد سخت ترین بافت پیوندی (استخوان) در مهره ها هستند.
- ب - نوزاد قورباغه فاقد باله های سینه ای است.
- ج - بعضی از ماهیان استخوانی و دوزیستان اوره دفع می کنند که ماده ای آلی است.
۹۷. **گزینه ۳** منظور سوال از قورباغه دارای حفره گلویی، قورباغه نابالغ است.
- الف - نادرست - در قورباغه نابالغ گامتی تشکیل نمی شود تا لقاح یابد. به این ترتیب اهمیتی ندارد که نوترکیب باشد یا نباشد.
- ب - نادرست - قورباغه به عنوان دوزیست نمی تواند در هیچ مرحله ای از زندگی خود ماده نیتروژن دار به صورت اوریک اسید دفع نماید.
- ج - نادرست - قلب قورباغه نابالغ هم چون قلب ماهی دو حفره ای است و گردش خون ساده دارد. در این نوع گردش خون، خون پس از تبادل گازها در آبشش به بافت ها رفته و خون تیره از بافت ها به قلب می رسد.
- د - درست - قورباغه نابالغ از گیاهان برای تغذیه استفاده می کند و گیاه خوار است. گیاه خواران دارای آنزیم تجزیه کننده سلولز می باشند (بوسیله باکتری ها و آغازیان ساکن در لوله گوارش گیاه خواران آنزیم سلولاز تولید می شود).
۹۸. **گزینه ۱** بسیاری از جهش ها در نتیجه تأثیر عوامل محیطی ایجاد می شوند، در نتیجه منجر به تفاوت و تنوع در جمعیت می شوند. از طرفی مطلب کلیدی درباره تغییر گونه ها این است که محیط در تعیین جهت و مقدار تغییرات نقش مهمی دارد.
۹۹. **گزینه ۱** منظور سوال از تغییرات شدید و ناگهانی محیط در ۶۵ میلیون سال قبل انقراض گروهی پنجم بوده است که بر اساس الگوی ناگهانی تغییر گونه ها، انقراض گروهی پنجم (مثل دیگر انقراض ها) پس از یکسری تغییرات اندک و جزئی اتفاق می افتد.
- بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ۲: در انقراض گروهی پنجم، نزدیک سه چهارم (۷۶ درصد) گونه های ساکن خشکی از بین رفته اند.
- گزینه ۳: گونه های سازگار با محیط قبل از انقراض گروهی پنجم خزندگان بودند که پس از انقراض فراوانی آن ها به شدت تحت تاثیر قرار گرفت. به طوری که اغلب خزندگان برای همیشه نابود شدند.
- گزینه ۴: اطلاعاتی که از روی فسیل های مربوط به انقراض ها حاصل شده است نتوانسته اطلاعات کاملی از سیر تحول گونه ها را فراهم کند و هنوز سیر تحول گونه ها به طور کامل شناخته شده نیست.
۱۰۰. **گزینه ۴** هر چهار مورد جمله را به نادرستی تکمیل می کند. بررسی موارد:
- «الف»: رویان همه ی مهره داران چهار جوانه ی حرکتی دارند، در حالی که بیش تر دوزیستان، برخی از خزندگان و همه ی پرندگان و پستانداران چهار اندام حرکتی دارند.
- «ب»: حفره ی گلویی در رویان همه ی مهره داران وجود دارد. در حالی که ماهی ها دارای کانال جانبی اند.
- «ج»: دم در رویان همه ی مهره داران دیده می شود، اما در پستانداران غده ی شیری در ناحیه ی شکمی وجود دارد.

«د»: گردش خون ساده در رویان دوزیستان نیز دیده می‌شود، ولی دوزیستان بالغ فاقد حفره‌ی گلویی‌اند.

پاسخنامه کلیدی آزمون با کد: ۳۷۸۸۰۵

۱ -۵	۴ -۴	۴ -۳	۳ -۲	۴ -۱
۱ -۱۰	۲ -۹	۳ -۸	۳ -۷	۴ -۶
۲ -۱۵	۴ -۱۴	۱ -۱۳	۴ -۱۲	۲ -۱۱
۲ -۲۰	۳ -۱۹	۴ -۱۸	۱ -۱۷	۳ -۱۶
۳ -۲۵	۴ -۲۴	۱ -۲۳	۱ -۲۲	۱ -۲۱
۳ -۳۰	۱ -۲۹	۴ -۲۸	۴ -۲۷	۴ -۲۶
۳ -۳۵	۳ -۳۴	۱ -۳۳	۱ -۳۲	۳ -۳۱
۴ -۴۰	۴ -۳۹	۳ -۳۸	۳ -۳۷	۲ -۳۶
۲ -۴۵	۳ -۴۴	۲ -۴۳	۲ -۴۲	۴ -۴۱
۱ -۵۰	۲ -۴۹	۴ -۴۸	۴ -۴۷	۴ -۴۶
۳ -۵۵	۴ -۵۴	۱ -۵۳	۱ -۵۲	۴ -۵۱
۴ -۶۰	۳ -۵۹	۴ -۵۸	۴ -۵۷	۳ -۵۶
۱ -۶۵	۴ -۶۴	۴ -۶۳	۱ -۶۲	۱ -۶۱
۴ -۷۰	۳ -۶۹	۲ -۶۸	۱ -۶۷	۳ -۶۶
۱ -۷۵	۴ -۷۴	۴ -۷۳	۳ -۷۲	۳ -۷۱
۲ -۸۰	۳ -۷۹	۱ -۷۸	۱ -۷۷	۳ -۷۶
۳ -۸۵	۴ -۸۴	۴ -۸۳	۱ -۸۲	۲ -۸۱
۲ -۹۰	۱ -۸۹	۱ -۸۸	۳ -۸۷	۱ -۸۶
۲ -۹۵	۲ -۹۴	۲ -۹۳	۴ -۹۲	۲ -۹۱
۴ -۱۰۰	۱ -۹۹	۱ -۹۸	۳ -۹۷	۴ -۹۶

مفاهیم تعادل هاردی واینبرگ

۱. کدام عبارت نادرست است؟

- ۱) کاهش تنوع در خزانه‌ی ژنی یک جمعیت می‌تواند نتیجه‌ی شارش ژن باشد.
- ۲) هر عامل برهم زنده‌ی تعادل هاردی - واینبرگ می‌تواند باعث تغییرات چشمگیر در خزانه‌ی ژنی جمعیت شود.
- ۳) افرادی که نمی‌توانند مزه‌ی فنیل تیوکاربامید را تشخیص دهند، قطعاً هوموزیکوس‌اند.
- ۴) طی همانندسازی ماده‌ی ژنتیک، ممکن است جهش ژنی رخ دهد اما این جهش جهت تغییر گونه را تعیین نمی‌کند.

۲. به طور معمول، در ژنتیک جمعیت به مجموع افراد یک جمعیت خزانه‌ی ژنی گفته می‌شود.

۱) الل‌های مربوط به ژن‌های همه‌ی سلول‌های تولیدکننده‌ی گامت

۲) ژن‌های موجود در سلول‌های سوماتیک

۳) الل‌های غالب همه‌ی سلول‌های زایشی

۴) ژن‌های موجود در همه‌ی سلول‌های

۳. چند مورد از ویژگی‌های جمعیت‌های در تعادل هاردی - واینبرگ است؟ (فقط مخصوص جمعیت‌های تعادلی)

الف) فراوانی نسبی آلل‌های غالب و مغلوب باهم برابر است.

ب) مجموع فراوانی نسبی آلل غالب و آلل مغلوب یک صفت، برابر یک است.

ج) فراوانی نسبی فنوتیپ غالب با فراوانی نسبی فنوتیپ مغلوب برابر است.

د) نسبت فراوانی آلل‌های غالب به مغلوب و نسبت فراوانی ژنوتیپ‌های هر نسل با نسل بعد برابر است.

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

۴. گزینه‌ی صحیح کدام است؟

۱) انتخاب طبیعی تکیه بر ژنوتیپ‌های افراد جمعیت دارد. ۲) رانش ژن، فراوانی نسبی الل‌های یک جمعیت را تغییر می‌دهد.

۳) شارش ژن، باعث افزایش تنوع در جمعیت مبدأ می‌شود. ۴) جهش، عامل اصلی در تغییر فراوانی الل‌های جمعیت است.

۵. اگر X و Y و Z الل‌های ژن خودناسازگار باشند، در کدام حالت، لوله‌ی گرده قطعاً تشکیل نمی‌شود؟

۱) مادر هاگ XY - سلول تخم‌زای Z ۲) دانه‌ی گرده‌ی X - سلول کلایه‌ی ZY

۳) دانه‌ی گرده‌ی Y - پارانشیم خورش ZX ۴) دانه‌ی گرده‌ی Y - پارانشیم خورش XY

۶. کدام جمله صحیح است؟

۱) جهش عامل اصلی در تعیین جهت تغییر گونه‌هاست.

۲) وجود تنوع برای بقای گونه‌ها مفید نیست.

۳) فراوانی افراد ناخالص در آمیزش‌های همسان پسندانه همواره افزوده می‌شود.

۴) فراوانی افراد ناخالص در آمیزش‌های ناهمسان پسندانه همواره افزوده می‌شود.

۷. در یک جمعیت، انتخاب طبیعی قطعاً می‌دهد.

۱) تنوع الل‌ها را کاهش ۲) تنوع ژنوتیپ‌ها را افزایش

۳) فراوانی ژنوتیپ‌های مغلوب را کاهش ۴) فراوانی نسبی برخی ژنوتیپ‌ها را تغییر

۸. معمولاً در یک جمعیت، مهم‌ترین عامل در تغییر فراوانی الل‌ها است و محیط در نقش دارد.

۱) انتخاب طبیعی - ایجاد تنوع ۲) جهش - حفظ تغییرات مطلوب

۳) انتخاب طبیعی - تعیین جهت و مقدار تغییرات ۴) جهش - حفظ و افزایش تنوع

۹. کدام عبارت، نادرست است؟

۱) در آمیزش‌های غیر تصادفی فراوانی الل‌ها تغییر نمی‌کند.

۲) انتخاب طبیعی تفاوتی بین افراد خالص و ناخالص قائل نمی‌شود.

۳) رانش ژن معمولاً به کاهش تنوع در درون جمعیت می‌انجامد.

۴) مهاجرت دوطرفه در جهت کاهش شباهت بین جمعیت‌ها عمل می‌کند.

(۲) درون آمیزی و آمیزش‌های غیر تصادفی
(۴) کاهش اندازه‌ی جمعیت و آمیزش‌های تصادفی

۱. کدام موارد، توان بقای جمعیت را افزایش می‌دهند؟

(۱) شارش ژن و آمیزش‌های تصادفی
(۳) رانش ژن و آمیزش‌های غیر تصادفی

۱.۱. شکل مقابل پدیده‌ای را نشان می‌دهد که

(۱) در جمعیت‌های بزرگ، اثرات شدیدتری بر جای می‌گذارد.
(۲) همواره تنوع ژنی در جمعیت را کاهش می‌دهد.
(۳) علت اصلی شباهت زیاد بین چیتاهای آفریقایی است.
(۴) در جمعیت‌های مختلف، اثرات یکسانی به بار می‌آورد.

۱.۲. درباره‌ی شایستگی تکاملی کدام عبارات نادرست هستند؟

(الف) تحت تأثیر بقای والدین افراد است. (ب) قطعاً مستقل از ژنوتیپ افراد می‌باشد.
(ج) بین صفر و یک قرار دارد. (د) نوعی توصیف کیفی از اثر انتخاب طبیعی است.
(۱) ج و د (۲) ب و د (۳) الف و ج (۴) الف و ب

۱.۳. چند مورد از جملات زیر درباره‌ی جهش درست هستند؟

(الف) همواره در جمعیت‌های طبیعی رخ می‌دهد. (ب) عامل اصلی تغییر فراوانی نسبی ال‌هاست.
(ج) مقدار و جهت تغییرات گونه‌ها را تعیین می‌کند. (د) نقش اصلی آن، ایجاد تنوع در جمعیت‌هاست.
(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱.۴. نتیجه حاصل از فرآیند همانند منجر به می‌شود.

(۱) رانش ژن - اثر بنیان گذار - افزایش افراد ناخالص در جمعیت
(۲) شارش ژن - اثر بنیان گذار - افزایش تفاوت بین افراد جمعیت‌ها
(۳) آمیزش ناهمسان پسندانه - رانش ژن معمولاً - کاهش تفاوت بین افراد جمعیت
(۴) درون آمیزی - آمیزش همسان پسندانه - کاهش فراوانی افراد ناخالص جمعیت

۱.۵. شارش می‌تواند منجر به رانش ژن در جمعیت‌ها شود.

(۱) می‌تواند منجر به رانش ژن در جمعیت‌ها شود.
(۲) همواره سبب ایجاد تغییر به سمت گونه‌زایی می‌شود.
(۳) بین دو جمعیت، اگر در دو جهت ادامه یابد سبب افزایش تفاوت بین جمعیت‌ها می‌شود.
(۴) همواره با تغییر فراوانی ال‌های جمعیت مبداء و مقصد، سبب گوناگونی جمعیت‌ها می‌شود.

۱.۶. رویان دانه‌ی شبدر از نظر ژنوتیپ ژن خود ناسازگار

(۱) ممکن است ژنوتیپی مشابه با والد ماده داشته باشد. (۲) حداکثر یک نوع ال مشابه با والد نر دارد.
(۳) ممکن است الی مشابه با والد ماده نداشته باشد. (۴) ممکن است ژنوتیپی مشابه با والد نر داشته باشد.

۱.۷. در درون آمیزی افراد هتروزیگوت، در ضمن فراوانی ال‌ها، فراوانی افراد می‌یابد.

(۱) ثابت ماندن - ناخالص افزایش (۲) ثابت ماندن - خالص افزایش
(۳) تغییر کردن - خالص کاهش (۴) تغییر کردن - ناخالص کاهش

۱.۸. اگر در گیاه شبدر، ژنوتیپ رویان دانه برای ژن خود ناسازگار $A_1 A_3$ و ژنوتیپ مادر $A_1 A_2$ باشد، ژنوتیپ والد نر و آلبومن

این دانه کدام است؟

(۱) $A_1 A_2$ و $A_1 A_1 A_3$ (۲) $A_1 A_2$ و $A_1 A_3 A_3$
(۳) $A_2 A_3$ و $A_1 A_1 A_3$ (۴) $A_2 A_3$ و $A_1 A_3 A_3$

۴۲. با فرض وقوع مستمر انواع مختلفی از آمیزش‌های غیر تصادفی در جمعیت‌ها (به غیر از آمیزش ناهمسان پسندانه)، قطعاً کدام اتفاق، با گذشت زمان به تدریج رخ می‌دهد؟
- (۱) فراوانی افراد هتروزیگوس جمعیت‌ها نصف می‌گردد. (۲) بر فراوانی فنوتیپ‌های غالب افزوده می‌شود.
 (۳) فراوانی نسبی الل‌های جمعیت‌ها افزایش می‌یابد. (۴) از فراوانی افراد دارای الل‌های متفاوت کاسته می‌شود.
۴۳. در جمعیتی فرضی و تعادلی، برای صفتی با دو الل A و a، سه نوع ژنوتیپ وجود دارد. اگر افراد این جمعیت تنها شدیدترین حالت درون‌آمیزی را انجام دهند. با گذشت زمان، فراوانی اولیه‌ی افراد همانند افراد خواهد یافت.
- (۱) هتروزیگوس - غالب، کاهش (۲) غالب - مغلوب، افزایش
 (۳) هتروزیگوس - هموزیگوس، افزایش (۴) هموزیگوس - مغلوب، کاهش
۴۴. در جمعیتی فرضی و تعادلی، برای صفتی با دو الل A و a، سه نوع ژنوتیپ وجود دارد. اگر افراد این جمعیت شدیدترین حالت درون‌آمیزی را انجام دهند، با توجه به صفت مورد نظر، فراوانی خواهد یافت.
- (۱) الل غالب برخلاف مغلوب، کاهش (۲) افراد مغلوب همانند الل مغلوب، افزایش
 (۳) افراد هتروزیگوس همانند الل غالب، کاهش (۴) افراد مغلوب برخلاف الل غالب، افزایش
۴۵. کدام گزینه، عبارت زیر را به طور نامناسب تکمیل می‌کند؟
- در جمعیتی فرضی و تعادلی، برای صفتی با دو الل b و B، سه نوع ژنوتیپ وجود دارد. اگر افراد این جمعیت شدیدترین حالت درون‌آمیزی را انجام دهند. با توجه به صفت مورد نظر، فراوانی افراد خواهد یافت.
- (۱) هتروزیگوس برخلاف هموزیگوس، کاهش (۲) مغلوب برخلاف غالب، افزایش
 (۳) هتروزیگوس همانند غالب، کاهش (۴) غالب همانند مغلوب، افزایش

مسائل تعادل هاردی واینبرگ

۴۶. در جمعیتی در حال تعادل، تعداد زنان و مردان برابر است. اگر فراوانی ژن تالاسمی ۵٪ باشد، فراوانی زنان ناقل در این جمعیت چند درصد است؟
- (۱) $14/5$ (۲) $9/5$ (۳) ۱۹ (۴) $4/75$
۴۷. ۱۶٪ افراد جمعیت در حال تعادلی، مبتلا به کم خونی گلبول‌های داسی شکل هستند. نسبت دختران ناقل بیماری به افراد خالص این جمعیت، است.
- (۱) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{6}{13}$ (۳) $\frac{3}{13}$ (۴) $\frac{12}{13}$
۴۸. اگر در جمعیتی، فراوانی افرادی با لاله‌ی (نرمه‌ی) گوش آزاد، ۹۱ درصد باشد، فراوانی پسران ناخالص با لاله‌ی گوش آزاد چند درصد است؟
- (۱) ۹ (۲) $10/5$ (۳) ۲۱ (۴) ۴۲
۴۹. در جمعیتی متعادل، فراوانی الل‌های $A = 0/5$ ، $B = 0/2$ و $O = 0/3$ فرض شده است. چند درصد از افراد این جامعه، حداقل یک ژن A خواهند داشت؟
- (۱) ۴۰ (۲) ۵۰ (۳) ۶۰ (۴) ۷۵
۵۰. اگر در جمعیتی با تعادل هاردی واینبرگ فراوانی الل مغلوب بیمار ۲٪ باشد چند درصد افراد جمعیت، زنان ناقل این بیماری خواهند بود؟
- (۱) ۳۲ درصد (۲) ۸ درصد (۳) ۱۶ درصد (۴) ۴۸ درصد
۵۱. در جمعیتی از مارمولک‌ها که در آن تعادل هاردی - واینبرگ برقرار می‌باشد، فراوانی افراد فاقد پرده‌ی شنا در پاها ۸۴٪ است. فراوانی مارمولک‌های نر دارای پرده‌ی شنا به افراد هموزیگوس کدام است؟ (با فرض این که الل مربوط به پاهای فاقد پرده‌ی شنا صفتی اتوزومی و بر الل مربوط به وجود پرده‌ی شنا در پاها غالب است.)
- (۱) $\frac{1}{6}$ (۲) $\frac{2}{6}$ (۳) $\frac{2}{13}$ (۴) $\frac{4}{13}$

۵۲. در جمعیتی متعادل، نوعی بیماری دو الی اتوزومی مغلوب، شایع است. اگر فراوانی الل غالب $\frac{3}{5}$ باشد، درصد مردان بیمار در این جمعیت درصد است.

(۱) چهار (۲) هشت (۳) شانزده (۴) بیست و چهار

۵۳. فراوانی یک صفت غالب در جمعیت ۱۶۰ تایی از دیاتومها $\frac{15}{16}$ است، تعداد الل های مغلوب این صفت در این جمعیت، چقدر است؟

(۱) ۱۸۰ (۲) ۴۰ (۳) ۸۰ (۴) ۱۲۰

۵۴. در یک جمعیت ۳۰۰۰ نفری، فراوانی الل تالاسمی $\frac{2}{3}$ است، چه تعداد از افراد این جمعیت، زنانی فاقد ژن تالاسمی هستند؟

(۱) ۶۹۰ (۲) ۹۶۰ (۳) ۱۴۴۰ (۴) ۱۹۲۰

۵۵. اگر فراوانی الل مغلوب یک صفت وابسته به جنس در یک جمعیت ۱۰۰۰ نفری، یک دهم (۰.۱) باشد، چه تعداد از افراد این جمعیت، حداقل دارای یک الل مغلوب خواهند بود؟ (تعداد زنان و مردان برابر فرض شده است.)

(۱) ۱۴۵ (۲) ۱۸۰ (۳) ۱۹۰ (۴) ۲۸۰

۵۶. اگر فراوانی نسبی الل های گروه خونی ABO (i, I^B, I^A) در جمعیتی در تعادل هاردی - وینبرگ برابر باشد، حدود چند درصد مردان جمعیت، گروه خونی A دارند؟

(۱) ۱۶.۵% (۲) ۳۳% (۳) ۶۶% (۴) ۱۱%

۵۷. اگر فراوانی نسبی الل A دو برابر الل a در یک جمعیت در تعادل هاردی - وینبرگ باشد. چه نسبتی از افراد جمعیت را مردانی با ژنوتیپ ناخالص تشکیل می دهند؟

(۱) $\frac{1}{9}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{2}{9}$ (۴) $\frac{4}{9}$

۵۸. هرگاه فراوانی الل بیماری هانتینگتون را در جمعیت متعادل انسان برابر $\frac{3}{4}$ فرض کنیم، چند درصد از مردان این جمعیت را بیماران ناخالص تشکیل می دهند؟

(۱) ۴۹% (۲) ۴۲% (۳) ۲۱% (۴) ۹%

۵۹. اگر ۳۶% یک جمعیت متعادل انسان قادر به لوله کردن زبان خود باشند، نسبت فراوانی مردان هتروزیگوس به افراد هموزیگوس چقدر است؟

(۱) $\frac{8}{17}$ (۲) $\frac{9}{26}$ (۳) $\frac{4}{17}$ (۴) $\frac{18}{26}$

۶۰. در جمعیتی در تعادل هاردی - وینبرگ، نیم درصد افراد جمعیت را زنان مبتلا به تالاسمی ماژور تشکیل می دهند. در این جمعیت نسبت افراد بیمار به مردان سالم چقدر است؟

(۱) $\frac{2}{99}$ (۲) $\frac{1}{99}$ (۳) $\frac{2}{49}$ (۴) $\frac{1}{49}$

۶۱. اگر در یک جمعیت با تعادل هاردی - وینبرگ برقرار باشد، فراوانی افرادی که الل تالاسمی دارند ۶۴% باشد، فراوانی افراد سالم چند درصد است؟

(۱) ۲۴% (۲) ۳۶% (۳) ۴۸% (۴) ۸۴%

۶۲. اگر در یک جمعیت متعادل، افراد دارای گودی روی چانه سه برابر افراد فاقد گودی روی چانه باشند، در این صورت نسبت زنان هتروزیگوس به افراد فاقد الل گودی چند است؟

(۱) ۱ (۲) $\frac{1}{2}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) $\frac{1}{4}$

۶۳. در جمعیتی در حال تعادل از مگس‌های سرکه، اگر فراوانی الل رنگ سیاه بدن سه برابر رنگ خاکستری باشد، آنگاه نسبت فراوانی افراد خالص به نرهای با بدن خاکستری در جمعیت چقدر است (در مگس سرکه الل خاکستری به الل سیاه غالب است)؟

$$\begin{array}{l} \frac{20}{14} \quad (2) \\ \frac{20}{18} \quad (4) \end{array} \qquad \begin{array}{l} \frac{20}{7} \quad (1) \\ \frac{20}{9} \quad (3) \end{array}$$

۶۴. صفتی تحت کنترل ۴ الل (a_1, a_2, a_3, a_4) است که a_1 بر همه‌ی الل‌ها غالب و فراوانی آن دو برابر فراوانی هر کدام از سایر الل‌هاست؛ مطلوب است، فراوانی افرادی که فنوتیپ a_1 را دارند؟

$$\begin{array}{l} \frac{16}{25} \quad (4) \\ \frac{12}{25} \quad (3) \\ \frac{8}{25} \quad (2) \\ \frac{4}{25} \quad (1) \end{array}$$

۶۵. در جامعه‌ای ۱۰۰۰ تایی از پرندگان که تعداد نرها با ماده‌ها برابر است، صفتی وابسته به جنس توسط سه الل (a_1, a_2, a_3) کنترل می‌شود، در کل این جامعه تعداد پرندگانی که فنوتیپ a_1 را دارند چقدر است؟ (a_1 بر a_2, a_3 غالب بوده و فراوانی آن دو برابر است.)

$$\begin{array}{l} 825 \quad (4) \\ 675 \quad (3) \\ 625 \quad (2) \\ 575 \quad (1) \end{array}$$

۶۶. هرگاه در یک جمعیت انسان با تعادل هاردی-واینبرگ، ۶۰٪ از مردان دارای دید طبیعی رنگ‌ها باشند، چه نسبتی از کل این جمعیت فاقد الل کوررنگی هستند؟

$$\begin{array}{l} 96\% \quad (1) \\ 48\% \quad (2) \\ 30\% \quad (3) \\ 18\% \quad (4) \end{array}$$

۶۷. فراوانی الل سلامت از نظر «نشانگان زالی - ناشنوایی» (صفت مغلوب) در جمعیت متعادلی، ۹ برابر فراوانی الل بیماری است. نسبت فراوانی مردان بیمار در جمعیت به فراوانی بیماران در جمعیت چقدر می‌شود؟

$$\begin{array}{l} \frac{1}{20} \quad (1) \\ \frac{1}{10} \quad (2) \\ \frac{10}{11} \quad (3) \\ \frac{10}{22} \quad (4) \end{array}$$

۶۸. فراوانی مردان مبتلا به کم خونی داسی شکل در جمعیتی متعادل، برابر با هشت درصد است. تفاوت فراوانی زنان هتروزیگوس و افراد سالم در این جمعیت چقدر می‌شود؟

$$\begin{array}{l} \frac{3}{5} \quad (1) \\ 0.36 \quad (2) \\ \frac{1}{3} \quad (3) \\ 0.12 \quad (4) \end{array}$$

۶۹. اگر فراوانی گروه خونی O در یک جمعیت متعادل برابر با ۱۶٪ باشد و فراوانی الل گروه خونی A نیز دو برابر الل گروه خونی B باشد، چه نسبتی از افراد جامعه، زنانی با حداقل یک الل گروه خونی B اند؟

$$\begin{array}{l} 10\% \quad (1) \\ 20\% \quad (2) \\ 36\% \quad (3) \\ 18\% \quad (4) \end{array}$$

۷۰. در یک جمعیت متعادل، صفت گودی روی چانه یک صفت دو اللی با رابطه‌ی غالب و مغلوبی مفروض است. اگر فراوانی افراد هتروزیگوس، ۱۶ برابر فراوانی افراد فاقد گودی روی چانه باشند. در این صورت چه نسبتی از افراد دارای گودی روی چانه، هتروزیگوس هستند؟

$$\begin{array}{l} \frac{32}{100} \quad (1) \\ \frac{16}{100} \quad (2) \\ \frac{32}{80} \quad (3) \\ \frac{16}{80} \quad (4) \end{array}$$

۷۱. در جمعیتی متعادل الل ۱ و ۲ بر الل ۳ غالبند و نسبت به یکدیگر هم توان‌اند. اگر فراوانی الل مغلوب نصف فراوانی هر الل غالب باشد، نسبت افراد خالص به ناخالص چقدر است؟

$$\begin{array}{l} \frac{3}{4} \quad (1) \\ \frac{1}{2} \quad (2) \\ \frac{9}{16} \quad (3) \\ \frac{3}{32} \quad (4) \end{array}$$

۷۲. اگر فراوانی نسبی الل‌های گروه خونی در جمعیت متعادل آدمی با هم برابر باشد، چقدر احتمال دارد که دختری با گروه خونی O در ازدواج والدینی با گروه خونی A، به دنیا آید؟

$$\begin{array}{l} \frac{1}{9} \quad (1) \\ \frac{1}{12} \quad (2) \\ \frac{1}{18} \quad (3) \\ \frac{1}{24} \quad (4) \end{array}$$

۷۳. کدام عبارت برای تکمیل جمله‌ی زیر نامناسب است؟

«در جمعیتی از بزگسالان که در آن»

(۱) ۹ درصد از افراد قادر به تشخیص مزه‌ی فنیل تیوکاربامید نیستند، فراوانی مردان ناخالص ۲۱ درصد است.

(۲) ۶۴ درصد از افراد به هانتینگتون مبتلا هستند، فراوانی زنان خالص غالب ۸ درصد است.

(۳) ۳۶ درصد از افراد فاقد مو روی بند انگشتان خود هستند، فراوانی مردان خالص غالب ۱۸ درصد است.

(۴) ۸۴ درصد از افراد دارای گودی روی چانه هستند، فراوانی زنان ناخالص ۲۴ درصد است.

۷۴. نیمی از افراد یک جمعیت با تعادل هاردی - واینبرگ، ژنوتیپ ناخالص و نیمی دیگر به طور مساوی ژنوتیپ خالص دارند. با انجام دو نسل خودلقاحی، نسبت افراد هتروزیگوس به هموزیگوس می‌شود.

$$(1) \frac{1}{4} \quad (2) \frac{1}{7} \quad (3) \frac{1}{5} \quad (4) \frac{1}{8}$$

۷۵. از درون آمیزی گیاهانی با ترکیب جمعیتی $4bb\% + 32Bb\% + 64BB\%$ پس از سه نسل خودلقاحی، چند درصد از فنوتیپ غالب کاسته خواهد شد؟

$$(1) 7 \quad (2) 14 \quad (3) 18 \quad (4) 28$$

۷۶. از درون آمیزی گیاهانی با فراوانی ژنوتیپی $4aa\% + 32Aa\% + 64AA\%$ ، پس از سه نسل، درصد از فنوتیپ‌های غالب و درصد از ژنوتیپ‌های ناخالص کاسته می‌شود. (از راست به چپ)

$$(1) 28 - 14 \quad (2) 16 - 24 \quad (3) 14 - 24 \quad (4) 14 - 28$$

۷۷. جمعیت متعادلی با سه نوع ژنوتیپ aa ، Aa و AA مفروض است. اگر افراد این جمعیت شروع به خودلقاحی نمایند، پس از چهار نسل، از فراوانی اولیه هتروزیگوس‌ها به فراوانی افراد مغلوب افزوده خواهد شد.

$$(1) \frac{5}{128} \quad (2) \frac{15}{32} \quad (3) \frac{30}{32} \quad (4) \frac{15}{64}$$

۷۸. اگر جمعیت نخودفرنگی‌های در حال تعادل شامل ژنوتیپ‌های aa ، Aa و AA باشد، پس از سه نسل خودلقاحی، فراوانی نسبی الل مغلوب به میزان افزوده خواهد شد.

$$(1) \frac{7}{16} \quad (2) \frac{1}{16} \quad (3) \frac{7}{32} \quad (4) \text{صفر}$$

۷۹. در یک جمعیت در تعادل هاردی - واینبرگ فراوانی نسبی الل غالب $\frac{2}{10}$ است. پس از ۳ نسل خودلقاحی،

(۱) فراوانی نسبی فنوتیپ غالب افزایش می‌یابد. (۲) فراوانی نسبی الل مغلوب $\frac{8}{10}$ خواهد شد.

(۳) فراوانی نسبی الل غالب کاهش می‌یابد. (۴) فراوانی نسبی افراد ناخالص $\frac{32}{100}$ خواهد شد.

۸۰. اگر در جمعیتی ۱۰۰۰ تایی از گل میمون ۲۰۰ گل سفید و ۴۰۰ گل صورتی وجود داشته باشد، بر اثر رانش ژن گل‌های سفید از بین بروند در حالت جدید فراوانی رنگ الل قرمز چه قدر است؟

$$(1) \frac{6}{10} \quad (2) \frac{4}{10} \quad (3) \frac{75}{10} \quad (4) \frac{25}{10}$$

۸۱. آمیزش ناهمساز پسندانه در گیاه نهاندانه‌ای توسط یک ژن خود ناسازگار ۴ اللی (a_1, a_2, a_3, a_4) تنظیم می‌شود که الل a_1 بر همه‌ی الل‌ها غالب و الل a_2 بر الل‌های a_3 و a_4 غالب است. در رابطه با این ژن، رویان‌های حاصل از آمیزش بین ژنوتیپ‌های نر و ماده‌ی این گیاه، حداکثر نوع ژنوتیپ و نوع فنوتیپ خواهند داشت.

$$(1) 3 - 5 \quad (2) 5 - 5 \quad (3) 3 - 6 \quad (4) 5 - 6$$

۸۲. اگر افراد جمعیتی که در آن سه نوع ژنوتیپ AA و Aa و aa وجود دارد، شروع به خودلقاحی کنند، پس از دو نسل

فراوانی افراد می‌شود. (فراوانی آلل‌ها به ترتیب $A = \frac{2}{3}$ ، $a = \frac{1}{3}$ است)

$$(1) \frac{1}{6} \text{ از- غالب کاسته} \quad (2) \frac{1}{3} \text{ از- غالب کاسته} \quad (3) \frac{1}{6} \text{ به- غالب اضافه} \quad (4) \frac{1}{3} \text{ به- غالب اضافه}$$

۸۳. اگر ژن خود ناسازگار شبدر دارای ۴ آلل A_1, A_2, A_3 و A_4 بوده و آلل A_1 بر سایرین غالب باشد، آن گاه دانه‌ی گرده‌ی A_2 بر چند نوع ژنوتیپ کلاله با فنوتیپ غالب، لوله‌ی گرده می‌سازد؟

- (۱) ۶ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) ۱

۸۴. ژن خود ناسازگار نهاندانه‌ای توسط الل‌های a, b و c به ترتیب با فراوانی‌های $\frac{1}{5}$ و $\frac{2}{5}$ و $\frac{2}{5}$ کنترل می‌شود. گرده‌ای با ژنوتیپ b روی چه کسری از ژنوتیپ‌های ناخالص، می‌تواند لوله‌ی گرده ایجاد کند؟

- (۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $\frac{3}{4}$ (۳) $\frac{4}{25}$ (۴) $\frac{16}{25}$

۸۵. نیمی از جمعیت متعادل نخودفرنگی‌ها، ژنوتیپ ناخالص دارند و نیمی دیگر هم به طور مساوی صاف و چروکیده هستند. پس از چهار نسل خودلقاحی، نسبت فراوان نخودهای چروکیده به صاف چقدر خواهد شد؟

- (۱) $\frac{15}{32}$ (۲) $\frac{31}{33}$ (۳) $\frac{15}{64}$ (۴) $\frac{31}{64}$

۸۶. ۳۶٪ از جمعیت ۴۰۰ تایی مگس‌هایی سرکه با تعادل هاردی-واینبرگ به رنگ خاکستری هستند. بروز جهشی که از الل‌های تبدیل کند، موجب برابر شدن فراوانی نسبی الل‌ها در این جمعیت می‌شود.

- (۱) $\frac{3}{8}$ - مغلوب را به غالب (۲) $\frac{3}{8}$ - غالب را به مغلوب (۳) $\frac{1}{4}$ - مغلوب را به غالب (۴) $\frac{1}{4}$ - غالب را به مغلوب

۸۷. اگر در جمعیتی فراوانی الل‌های غالب و مغلوب برابر هم باشند ممکن نیست در طی سه نسل خودلقاحی

(۱) در نسل اول مجموع فراوانی هموزیگوس‌ها سه برابر هتروزیگوس‌ها باشد.

(۲) در نسل دوم فراوانی هتروزیگوس‌ها، $\frac{2}{7}$ هموزیگوس‌های غالب باشد.

(۳) در هیچ نسلی فراوانی هموزیگوس‌های غالب دو برابر هموزیگوس‌های مغلوب باشد.

(۴) در نسل سوم فراوانی هتروزیگوس‌ها، $\frac{2}{15}$ هموزیگوس‌های مغلوب باشد.

۸۸. در یک جمعیت متعادل، فراوانی افراد زال با فراوانی مردان ناقل زالی برابر است. در این صورت نسبت زنان با فنوتیپ سالم به افراد دارای الل زالی برابر است با

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{4}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) $\frac{3}{4}$

۸۹. اگر در گیاه شبدر هر دانه گرده فقط توانایی رشد بر روی ۶ نوع کلاله با ژنوتیپ ژن باشد، در جمعیت این شبدر

(۱) در کلاله‌ها ۶ نوع ژنوتیپ برای ژن خود ناسازگار مشاهده می‌شود.

(۲) دانه گرده از نظر این صفت ۶ نوع ژنوتیپ دارد.

(۳) دانه‌های گرده ایجاد شده در هر گیاه شبدر مجموعاً بر روی ۹ نوع شبدر توانایی رشد دارد.

(۴) پنج نوع ژنوتیپ خالص از نظر این صفت در کلاله می‌توان مشاهده کرد.

۹۰. در جمعیتی در حال تعادل که فراوانی الل هموفیلی $\frac{1}{10}$ است

(۱) $\frac{1}{2}$ افراد ناقل مرداند.

(۲) $\frac{1}{2}$ بیماران مرداند.

(۳) مردان توانایی ساخت فاکتور انعقادی ۸ را ندارند.

(۴) $\frac{1}{10}$ اسپرم‌ها و $\frac{1}{10}$ تخمک‌ها دارای الل بیماری مغلوب هموفیلی‌اند.

۹۱. جمعیت متعادلی، با سه نوع ژنوتیپ aa ، Aa و AA مفروض است. اگر این جمعیت شروع به شدیدترین حالت درون آمیزی نماید و در نسل اول ۱۲ درصد به فراوانی افراد خالص غالب افزوده شود، می توان گفت که طی سه نسل، خواهد شد.

- (۱) ۱۲ درصد از فراوانی افراد مغلوب کاسته
 (۲) ۱۲ درصد به فراوانی افراد مغلوب افزوده
 (۳) ۲۱ درصد به فراوانی افراد غالب افزوده
 (۴) ۲۱ درصد از فراوانی افراد غالب کاسته

۹۲. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی کامل می کند؟

اگر جمعیت شبدر دارای ۴ نوع الل برای ژن خودناسازگار باشد

(الف) $\frac{6}{30}$ از انواع آمیزش‌ها منجر به ایجاد ۴ نوع رویان متفاوت می شود.

(ب) $\frac{24}{30}$ از انواع آمیزش‌ها تنها منجر به ایجاد یک نوع ژنوتیپ جدید برای رویان می شود.

(ج) $\frac{24}{30}$ از انواع آمیزش‌ها منجر به ایجاد ژنوتیپ مشابه والد نر می گردد.

(د) یک گیاه شبدر با $\frac{5}{6}$ انواع گیاهان می تواند گرده افشانی انجام دهد.

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۹۳. در جمعیت $200aa + 100Aa + 200AA$ اگر شایستگی تکاملی افراد غالب یک و مغلوب صفر باشد، به شرط آن که آمیزش‌ها تصادفی باشد در جمعیت ۳۶۰ عضوی نسل بعد

(۱) ده نفر مغلوب اند.

(۲) صد نفر دارای الل مغلوب اند.

(۳) دویست و پنجاه نفر خالص اند.

(۴) تمام افراد خالص در ایجاد نسل بعد دخالت دارند.

۹۴. اگر گروه ۵۰ نفری $50 = 1aa + 8Aa + 41AA$ از یک جمعیت ۱۰۰ تایی مگس سرکه‌ی در حال تعادل که فراوانی الل خاکستری ۹ برابر الل سیاهی است، در اثر زمین لرزه از بین بروند، در جمعیت جدید فراوانی

(۱) الل سیاهی بدن دو برابر می شود.

(۲) مگس‌های خاکستری ۹۹ درصد خواهد بود.

(۳) الل‌ها تغییر نمی کند.

(۴) مگس‌های خالص برابر ۲/۰ می شود.

۹۵. اگر فراوانی الل غالب ۷/۰ و الل مغلوب ۳/۰ باشد، در یک جمعیت در حال تعادل

(۱) ۲۱ درصد افراد جمعیت توانایی لوله کردن زبان را دارند.

(۲) ۲۱ درصد افراد در ارتباط با تالاسمی مینور، الل بیماری را فقط از پدر خود دریافت نموده اند

(۳) ۲۱ درصد از افراد مبتلا به هانتینگتون، خالص اند.

(۴) ۲۱ درصد افراد دارای نرمة گوش پیوسته، الل غالب را از مادر خود دریافت کرده اند.

۹۶. در یک جمعیت در حال تعادل مگس سرکه، ۴ مگس سیاه و ۹۶ مگس خاکستری وجود دارد. در این جمعیت نسبت مگس‌های نر ناخالص به مگس‌های خالص چقدر است؟

- (۱) $\frac{4}{17}$ (۲) $\frac{8}{17}$ (۳) $\frac{2}{17}$ (۴) $\frac{6}{17}$

۹۷. در جمعیتی در حال تعادل صفتی اتوزومی دارای ۳ نوع الل است. اگر فراوانی الل A دو برابر B و فراوانی الل B دو برابر C باشد آن گاه

(۱) $\frac{14}{49}$ جمعیت از این نظر ناخالص اند.

(۲) فراوانی افراد AA دو برابر BB است.

(۳) حدود نیمی از افراد جمعیت برای این صفت فقط یک الل A دارند.

(۴) اگر الل A بر سایر الل‌ها غالب باشد، بیش از ۹۰ درصد جمعیت فنوتیپ A را نشان می دهند.

۹۸. در یک جمعیت متعادل ۴۰۰ تایی مگس سرکه، فراوانی ال‌های بلندی بال و کوتاهی بال برابر است و شایستگی تکاملی افراد هتروزیگوس ۰٫۵ می‌باشد. در جمعیتی که خزانه ژنی نسل بعد را تشکیل می‌دهد، فراوانی افراد هتروزیگوس فراوانی افراد می‌شود. (ال‌بندی بال را نسبت به ال کوتاهی بال غالب در نظر بگیرید.)

- (۱) برابر - بال کوتاه
(۲) دو برابر - دارای ال غالب
(۳) برابر - بال بلند
(۴) دو برابر - هوموزیگوس

۹۹. در یک جمعیت متعادل ۱۰۰۰ نفری، ۳۶۰ نفر می‌توانند مزه PTC را تشخیص دهند. در این صورت نسبت زنان هتروزیگوس به افراد هوموزیگوس برابر با است.

$$\frac{6}{17} \quad (1) \quad \frac{6}{13} \quad (2) \quad \frac{4}{17} \quad (3) \quad \frac{4}{13} \quad (4)$$

۱۰۰. ۳۶٪ از جمعیت ۴۰۰ تایی مگس‌های سرکه با تعادل هاردی - واینبرگ به رنگ خاکستری هستند. بروز جهشی که از ال‌های تبدیل کند، موجب برابر شدن فراوانی نسبی ال‌ها در این جمعیت می‌شود.

$$\frac{3}{8} \quad (1) \quad \text{مغلوب را به غالب} \quad \frac{3}{8} \quad (2) \quad \text{غالب را به مغلوب} \\ \frac{1}{48} \quad (3) \quad \text{مغلوب را به غالب} \quad \frac{1}{4} \quad (4) \quad \text{غالب را به مغلوب}$$

۱۰۱. اگر در یک جمعیت تعادلی و ۱۰۰۰ تایی ملخ که تعداد نرها با ماده‌ها برابر است، ۲۰۰ ملخ نر دارای رنگ چشم قهوه‌ای (مغلوب) باشند، چند درصد از ملخ‌های این جمعیت دارای فنوتیپ غالب چشم قرمز خواهند بود؟ (صفت رنگ چشم، صفت وابسته به جنس است)

$$72 \quad (1) \quad 68 \quad (2) \quad 96 \quad (3) \quad 84 \quad (4)$$

۱۰۲. در یک جمعیت در تعادل هاردی - واینبرگ، از مگس‌های سرکه که فراوانی نسبی آلل غالب و مغلوب با هم برابر است، به دلیل

این که شایستگی تکاملی فنوتیپ مغلوب $\frac{1}{2}$ بوده، ۵۰ درصد از افراد دارای فنوتیپ مغلوب از بین رفتند. نسبت فراوانی نسبی آلل‌ها بعد از اثر انتخاب طبیعی چقدر خواهد شد؟

$$\frac{3}{4} \quad (1) \quad \frac{4}{7} \quad (2) \quad \frac{3}{7} \quad (3) \quad \frac{1}{2} \quad (4)$$

۱۰۳. در یک جمعیت در تعادل هاردی - واینبرگ $\frac{16}{100}$ افراد جمعیتی را مردان مبتلا به تالاسمی مینور تشکیل می‌دهند. در صورتی که فراوانی نسبی آلل مغلوب از آلل غالب بیش تر باشد، نسبت زنان مبتلا به مردان سالم این جمعیت چقدر است؟

$$\frac{32}{9} \quad (1) \quad \frac{9}{16} \quad (2) \quad \frac{16}{9} \quad (3) \quad \frac{9}{32} \quad (4)$$

۱۰۴. جمعیت متعادلی، با سه نوع ژنوتیپ aa ، Aa و AA مفروض است. اگر این جمعیت شروع به شدیدترین حالت درون آمیزی نماید و در نسل اول ۱۲ درصد به فراوانی افراد خالص غالب افزوده شود، می‌توان گفت که طی سه نسل، خواهد شد.

- (۱) ۱۲ درصد از فراوانی افراد مغلوب کاسته
(۲) ۱۲ درصد به فراوانی افراد مغلوب افزوده
(۳) ۲۱ درصد به فراوانی افراد غالب افزوده
(۴) ۲۱ درصد از فراوانی افراد غالب کاسته

۱۰۵. اگر آلل‌های صفت خودناسازگاری در جمعیت گیاهان شبدر را با S_1 ، S_2 ، S_3 نمایش دهیم، از آمیزش تصادفی بین گیاهان نر و ماده در این جمعیت، چند نوع ژنوتیپ حاصل می‌شود؟

$$3 \quad (1) \quad 6 \quad (2) \quad 4 \quad (3) \quad 5 \quad (4)$$

۱۰۶. در جمعیتی از شبدرها ژن خودناسازگار دارای سه نوع الل با فراوانی برابر است. از این نظر

(۱) انواع دانه‌های گرده‌ی یک گیاه نر بر روی $\frac{1}{3}$ گیاهان ماده توانایی رویش دارند.

(۲) یک گیاه نر بر روی حدود ۶۶ درصد گیاهان ماده توانایی ایجاد ژنوتیپ مشابه دارد.

(۳) سلولی با دو الل مشابه در گیاه شبدر مشاهده نمی‌شود.

(۴) امکان ندارد هر سه نوع الل در ساختار تخمک لقاح یافته مشاهده شود.

۱۰۷. در یک جمعیت متعادل، صفت گودی روی چانه یک صفت دو اللی با رابطه‌ی غالب و مغلوبی مفروض است. اگر فراوانی افراد هتروزیگوس، ۱۶ برابر فراوانی افراد فاقد گودی روی چانه باشد، در این صورت چه نسبتی از افراد دارای گودی روی چانه، هتروزیگوس هستند؟

$$\begin{array}{cccc} \frac{32}{100} & (1) & \frac{16}{100} & (2) \\ \frac{32}{80} & (3) & \frac{16}{80} & (4) \end{array}$$

۱۰۸. در جمعیتی از چرخ ریسک‌ها ۲۰۰ مادهٔ منقار بلند و ۵۰ مادهٔ منقار کوتاه وجود دارند. به شرط تعادل هاردی - واینبرگ، تعداد تقریبی نرهای بال متوسط چقدر است؟ (صفت طول بال را وابسته به X یا Z فرض کنید.)

$$\begin{array}{cccc} 80 & (1) & 160 & (2) \\ 10 & (3) & 240 & (4) \end{array}$$

۱۰۹. اگر فراوانی نسبی آلل بیماری‌زای یک صفت وابسته به X مغلوب در جمعیت در تعادل هاردی - واینبرگ باشد، فراوانی نسبی افراد مبتلا خواهد بود.

$$\begin{array}{cc} 10\% - 11\% \text{ درصد} & (1) \\ 5\% - 11\% \text{ درصد} & (2) \end{array}$$

$$\begin{array}{cc} \frac{1}{20} - 5,5\% \text{ درصد} & (3) \\ \frac{1}{10} - 5,5\% \text{ درصد} & (4) \end{array}$$

۱۱۰. در جمعیتی با ترکیب ژنتیکی $100aa + 400Aa + 100AA$ ،

(۱) حداقل پس از ۳ نسل خودلقاحی بیش از ۹۰ درصد جمعیت خالص خواهند شد.

(۲) پس از ۴ نسل خودلقاحی فراوانی افراد مغلوب به ۲۷۵ می‌رسد.

(۳) پس از دو نسل خودلقاحی نسبت افراد غالب به خالص $\frac{8}{10}$ خواهد بود.

(۴) پس از یک نسل خودلقاحی فراوانی نسبی الل A به مقدار $\frac{2}{10}$ کاهش خواهد یافت.

اثر انتخاب طبیعی بر صفات پیوسته

۱۱۱. انتخاب جهت‌دار در کدام محیط روی می‌دهد و نمونه‌ای از آن کدام است؟

(۱) پایدار - حلزون‌هایی که در علفزارها زندگی می‌کنند. (۲) ناهمگن - خرچنگ نعل اسبی

(۳) پایدار - حلزون‌هایی که در جنگل زندگی می‌کنند. (۴) متغیر - افزایش تدریجی اندازه بدن اسب است.

۱۱۲. وقوع کدام یک بر اثر انتخاب طبیعی، غیرممکن است؟

(۱) نیروهای پدید آورنده‌ی تنوع، غیرفعال شوند.

(۲) الل‌های نامطلوب مغلوب به آهستگی از جمعیت حذف شوند.

(۳) نمودار توزیع، در جهت افزایش صفتی خاص جابه‌جا شود.

(۴) با تغییر فراوانی نسبی صفات، گونه‌ای جدید در جمعیت پدیدار شود.

۱۱۳. در نوعی از انتخاب طبیعی که کم‌ترین فنوتیپ‌ها در نمودار توزیع قرار دارند، به نظر می‌رسد،

(۱) دو آستانه‌ی - شرایط محیط ناهمگن بوده است.

(۲) دو آستانه‌ی - قطعاً تغییری در تکامل و سازگاری افراد ایجاد نشده است.

(۳) میانه‌ی - شرایط محیط به مدت زیادی پایدار بوده است.

(۴) میانه‌ی - دو فنوتیپ افراطی ترجیح داده شده‌اند.

۱۴.۱. در انتخاب طبیعی از نوع

- ۱) متوازن کننده، ممکن نیست تنوع ال‌های یک صفت حفظ شود.
- ۲) پایدار کننده، یکی از فنوتیپ‌های آستانه‌ای از جمعیت حذف می‌شود.
- ۳) جهت‌دار، فراوانی نسبی افراد دو آستانه دستخوش تغییر می‌شود.
- ۴) گسلنده، همواره گونه‌زایی می‌دهد.

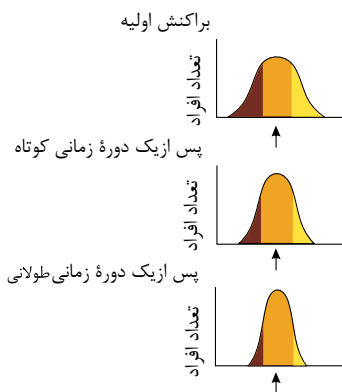
۱۵.۱. بررسی فسیل‌های زنده نشان می‌دهد که

- ۱) گذشت زمان، زمینه را برای اشتقاق گونه‌ها فراهم کرده است.
- ۲) محیط زندگی آن‌ها از شرایط ناهمگنی برخوردار بوده است.
- ۳) شرایط محیط در جهت کاهش فنوتیپ‌های آستانه‌ای عمل کرده است.
- ۴) انتخاب طبیعی به حفظ انواع تغییر یافته تمایل زیادی داشته است.

۱۶.۱. رویداد انتخاب طبیعی در انسان باعث شده تا

- ۱) میزان مرگ و میر برای نوزادان در دو آستانه‌ی طیف وزن، بالا باشد.
- ۲) وزن تمام نوزادان در هنگام تولد، نزدیک به مقدار متوسط نمودار باشد.
- ۳) پس از یک دوره‌ی زمانی طولانی، احتمال بقای افراد با فنوتیپ وزنی متوسط، کم تر باشد.
- ۴) نمودار توزیع صفت وزن در هنگام تولد، در جهت افزایش فراوانی یکی از دو انتهای آن جابه‌جا گردد.

۱۷.۱. از شکل زیر می‌توان نتیجه گرفت که

- ۱) بروز تغییرات قابل توجه در هر صفتی، می‌تواند توازن و هماهنگی اندام‌ها و دستگاه‌های گوناگون بدن را برهم بزند.
- ۲) وقتی محیط‌های ناهمگن سبب ایجاد زیستگاه‌های متفاوت می‌شوند، سازگاری فنوتیپ‌های میانه هم بیش‌تر می‌شود.
- ۳) هرگاه شرایط محیط تغییر کند، یا جاندار به محیط جدیدی وارد شود، انتخاب طبیعی فنوتیپ متوسط را بر حالت‌های آستانه‌ای ترجیح می‌دهد.
- ۴) به دلیل یک تغییر ژنتیکی، بعضی افراد صرفاً با افراد هم گروه خود آمیزش می‌کنند، در نتیجه فنوتیپ‌های آستانه‌ای کاهش می‌یابند.

۱۸.۱. در جمعیت سهره‌های کامرون نوع سهره‌ی کاملاً متمایز از نظر اندازه‌ی منقار وجود دارد که با توجه به انتخاب

گسلنده، اعضای این گروه‌ها

- ۱) دو - در حال تعادل و توازن قرار دارند.
- ۲) سه - به دلیل رقابت در حال حذف‌اند.
- ۳) سه - در حال تعادل و توازن قرار دارند.
- ۴) دو - به دلیل رقابت در حال حذف‌اند.

۱۹.۱. بررسی بر روی منقار جمعیتی از سهره‌های کامرون، نشان می‌دهد که در گذشته و طی یک دوران طولانی، است.

- ۱) شایستگی تکاملی افرادی با فنوتیپ حد واسط کاهش یافته
- ۲) شانس زادآوری تمام افراد جمعیت، یکسان بوده
- ۳) بقای فنوتیپ‌های آستانه‌ای سیر نزولی داشته
- ۴) جهش و نوترکیبی عامل اصلی تغییر فراوانی ال‌های جمعیت بوده

۲۰.۱. کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) مریکیپوس بیش از یک انگشت در هر پا داشته است.
- ۲) هیراکوتریوم، سازگاری زیادی برای زیست در علف‌زار داشته است.
- ۳) هیراکوتریوم از نظر اندازه‌ی بدن بزرگ‌تر از مریکیپوس بوده است.
- ۴) فراوانی مریکیپوس نسبت به اکوئوس پس از یک دوره‌ی طولانی افزایش یافته است.

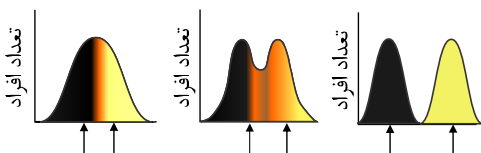
۱۲۱. در ارتباط با تغییر گونه‌های اسب اولیه به اسب‌های امروزی چند مورد صحیح است؟
 (الف) با افزایش اندازه‌ی بدن، تعداد انگشتان هر پا نیز کم شده است.
 (ب) این تغییر از نوع جهت‌دار و به صورت تعادل نقطه‌ای بوده است.

(ج) پس از یک دوره‌ی کوتاه اسب‌های هیراکوتریوم و اکوئوس در آستانه‌ی نمودار توزیع قرار گرفتند.
 (د) در جریان تغییر محیط جنگل به علف‌زار، شایستگی تکاملی مریکپیوس‌ها ابتدا افزایش و سپس کاهش یافته است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۲۲. کدام گزینه در مورد اثرات انتخاب طبیعی نشان داده شده در شکل زیر، نادرست است؟

(۱) جمعیت گونه عملاً به دو گروه با قابلیت آمیزش با یک دیگر تقسیم می‌شود.
 (۲) دو فنوتیپ متفاوت ویژه‌ی زندگی در دو زیستگاه متفاوت را نشان می‌دهد.
 (۳) در هر نسل آمیزش بین افراد همسان در میان اعضای جمعیت متداول می‌شود.
 (۴) پس از یک دوره‌ی طولانی اعضای گروه‌های تفکیک شده نمی‌توانند در تعادل و توازن باشند.

۱۲۳. کدام عبارت جمله‌ی مقابل را به نادرستی تکمیل می‌کند؟ «در ارتباط با صفت امروزه انتخاب طبیعی را برمی‌گزیند.»

(۱) میزان روغن دانه‌های ذرت - یکی از فنوتیپ‌های آستانه‌ای

(۲) اندازه‌ی بدن اسب‌ها - فنوتیپ میانه

(۳) اندازه‌ی منقار سهره‌های کامرون - فنوتیپ‌های آستانه‌ای در محیط‌های ناهمگن

(۴) وزن نوزادان آدمی هنگام تولد - فنوتیپ میانه

۱۲۴. چند مورد جمله‌ی زیر را به طور نادرستی تکمیل می‌نماید؟

«انتخاب طبیعی که»

(الف) در آن فنوتیپ‌های آستانه‌ای برترند، می‌تواند گوناگونی را افزایش دهد.

(ب) در آن فنوتیپ‌های حد واسط انتخاب می‌شود، منجر به تشکیل اکوئوس شده است.

(ج) فقط یکی از فنوتیپ‌های آستانه‌ای برتر است. منجر به افزایش تولید روغن در ذرت شده است.

(با تغییر)

۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) صفر (۱)

۱۲۵. کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

در جمعیت ، تأثیر انتخاب طبیعی به گونه‌ای است که

(۱) خرچنگ‌های نعل اسبی - حالت‌های آستانه‌ای بر فنوتیپ‌های میانه طیف ترجیح داده می‌شوند.

(۲) اسب‌های اولیه - به تدریج یکی از فنوتیپ‌های آستانه‌ای جایگزین افراد میانه طیف می‌شود.

(۳) حلزون‌های ساکن در دو زیستگاه مختلف با رنگ‌های متفاوت - فنوتیپ‌های آستانه‌ای در ساختن خزانه‌ی ژنی نسل بعد، سهم زیادی دارند.

(۴) نوزادان آدمی - احتمال بقای افراد با فنوتیپ حد واسط از لحاظ گستره‌ی وزن بیش از فنوتیپ‌های آستانه‌ای است.

۱۲۶. کدام عبارت صحیح است؟

(۱) همواره انتخاب طبیعی، سبب افزایش فراوانی افرادی با فنوتیپ مشابه می‌شود.

(۲) همواره انتخاب جهت‌دار، نمودار توزیع فراوانی را فقط در جهت افزایش مقدار صفت جابه‌جا می‌کند.

(۳) به‌طور معمول انتخاب گسلنده عملاً جمعیت را به دو گروه تقسیم می‌کند که نمی‌توانند با هم آمیزش کنند.

(۴) به‌طور معمول انتخاب پایدار کننده، در محیط‌های نسبتاً پایدار روی می‌دهد و در جهت حفظ وضع موجود عمل می‌کند.

۱۲۷. در جمعیتی که شایستگی افرادی با فنوتیپ حدواسط بر خلاف فنوتیپ‌های آستانه‌ای رابطه‌ی عکس با فراوانی آن‌ها دارد،

.....

- ۱) انتخاب طبیعی یکی از فنوتیپ‌های آستانه‌ای را حذف می‌کند.
- ۲) ممکن نیست در یک محیط همگن، فنوتیپ‌های هر دو آستانه انتخاب شوند.
- ۳) شرایط زیستگاه برای مدت طولانی ثابت بوده است.
- ۴) ممکن است یکی از فنوتیپ‌های آستانه‌ای جایگزین افراد میانه‌ی طیف شود.

۱۲۸. مریکپیوس نسبت به

- ۱) اکوئوس تعداد انگشتان بیشتری در هر پا دارد.
- ۲) هیراکوتریوم سازگاری بیشتری برای زندگی در جنگل یافته است.
- ۳) اکوئوس سازگاری بیشتری برای زندگی در علفزار دارد.
- ۴) هیراکوتریوم جثه‌ی کوچک‌تر و گردن کوتاه‌تری دارد.

۱۲۹. در انتخاب طبیعی جهت‌دار

- ۱) دو فنوتیپ آستانه‌ای انتخاب می‌شوند.
 - ۲) افراد با ژنوتیپ ناخالص نسبت به افرادی به ژنوتیپ خالص ترجیح داده می‌شوند.
 - ۳) یکی از فنوتیپ‌های آستانه‌ای ترجیح داده می‌شود.
 - ۴) فنوتیپ‌های حد واسط بر فنوتیپ‌های آستانه‌ای ترجیح داده می‌شوند.
۱۳۰. بر اثر انتخاب طبیعی، جمعیت اسب‌های هیراکوتریوم
- ۱) در محیط‌های علفزار شانس بقای بیش‌تری پیدا کردند.
 - ۲) آلل‌های سازگار خود را در محیط‌های علفزار حفظ کردند و در این محیط‌ها به بقای خود ادامه دادند.
 - ۳) در محیط علفزار، دم کوتاه‌تری پیدا کردند، لذا توان دیدن سریع‌تری نسبت به مریکپیوس پیدا کردند.
 - ۴) با کاهش تعداد انگشتان پا، به جمعیت اسب‌های اکوئوس تبدیل شدند.

۱۳۱. در اثر انتخاب طبیعی از نوع

- ۱) گسلنده، فراوانی نسبی آلل‌های مطلوب تغییر نمی‌کند.
- ۲) پایدارکننده، فراوانی نسبی آلل‌های مطلوب تغییر نمی‌کند.
- ۳) جهت‌دار، پیدایش آلل‌های جدید رخ می‌دهد.
- ۴) پایدارکننده، به‌طور حتم فراوانی نسبی فنوتیپ‌های سازگار افزایش می‌یابد.

۱۳۲. در نوعی انتخاب طبیعی که باعث به وجود آمدن دو سهره‌ی متفاوت در جمعیت سهره‌های کامرون شده است

۱) همانند انتخاب طبیعی که سبب شده است اغلب نوزادان هنگام تولد ۳٫۲ کیلوگرم وزن داشته باشند، سبب پیدایش آلل ناسازگار شده است.

۲) برخلاف انتخاب طبیعی که باعث بدون تغییر ماندن خرچنگ‌های نعل اسبی شده است، فنوتیپ‌های حد واسط به آستانه‌ای ترجیح داده می‌شوند.

۳) همانند انتخاب طبیعی که باعث به وجود آمدن اکوئوس شده است، حداقل یکی از فنوتیپ‌های آستانه‌ای انتخاب می‌شود.

۴) برخلاف انتخاب طبیعی که باعث به وجود آمدن الگوهای متفاوت نواری شکل برای حلزون شده است، سبب پیدایش آلل ناسازگار شده است.

۱۳۳. بررسی اثر انتخاب طبیعی بر روی گونه‌ی *Limulus sp* نشان می‌دهد که در گذشته و طی دوره‌ی طولانی،

- ۱) شایستگی تکاملی افرادی با فنوتیپ میانه، به تدریج کاهش یافته است.
 - ۲) با وجود تغییر آب و هوای زمین، این جاندار نیازی به سازگاری جدید نداشته است.
 - ۳) شانس بقای افرادی با فنوتیپ‌های آستانه‌ای، بیش‌تر از فنوتیپ میانه بوده است.
 - ۴) شانس زادآوری افرادی که در یکی از آستانه‌های نمودار توزیع فراوانی قرار داشتند، افزایش یافته است.
۱۳۴. در انتخاب طبیعی که شایستگی تکاملی در طول گذر زمان می‌یابد.

۱۴۱. همواره انتخاب

- ۱) طبیعی سبب افزایش فراوانی افرادی با فنوتیپ مشابه هم می‌شود
 - ۲) جهت‌دار، نمودار توزیع فراوانی را در جهت افزایش مقدار صفت جابه‌جا می‌کند
 - ۳) گسلنده عملاً جمعیت را به دو گروه تقسیم می‌کند که نمی‌توانند با هم آمیزش کنند.
 - ۴) پایدار کننده، در محیط‌های پایدار، در جهت حفظ وضع موجود عمل می‌کند.
۱۴۲. در نوعی از الگوی انتخاب طبیعی که فراوان‌ترین فنوتیپ‌ها در طیف قرار دارند، به نظر می‌رسد
- ۱) دو آستانه‌ی - هیچگاه خزانه‌ی ژنی دو گروه از هم جدا نمی‌شود.
 - ۲) میانه‌ی - هیچگونه تغییری در ژنوتیپ افراد رخ نمی‌دهد.
 - ۳) دو آستانه‌ی - شرایط زیست محیطی دو گروه متفاوت نمی‌باشد.
 - ۴) میانه‌ی - محیط مدت‌هاست که متحمل تغییرات اساسی نشده است.

۱۴۳. با توجه به تأثیر انتخاب طبیعی بر روند تکاملی اسب‌ها، کدام عبارت درست است؟

- ۱) پس از طی یک دوره‌ی کوتاه، افراد واقع در یک انتهای نمودار، برای زندگی در محیط علفزار سازگارتر بودند.
- ۲) پس از گذشت یک دوره‌ی طولانی، افراد میانه‌ی طیف، از نظر ویژگی‌های فیزیکی، با محیط جنگل سازگارتر بودند.
- ۳) بعد از گذشت یک دوره‌ی کوتاه، افراد واقع در دو انتهای نمودار، اندازه‌ی بزرگ‌تری نسبت به افراد میانه‌ی طیف داشتند.
- ۴) پس از طی یک دوره‌ی طولانی، افراد واقع در دو انتهای نمودار، از نظر شکل ظاهری انگشتان به یک‌دیگر شباهت داشتند.

۱۴۴. در نوعی از الگوی انتخاب طبیعی، فنوتیپ‌های بیش‌ترین فراوانی را دارند، با گذشت زمان

- ۱) میانه - قطعاً محیط دستخوش تغییرات اساسی خواهد شد.
- ۲) دو آستانه - ممکن است خزانه‌ی ژنی دو گروه کاملاً از هم جدا شود.
- ۳) میانه - نمودار توزیع همواره در جهت افزایش یکی از آستانه‌ها پیش خواهد رفت.
- ۴) دو آستانه - معمولاً فراوانی فنوتیپ‌های حد واسط دو گروه افزایش خواهد یافت.

۱۴۵. با توجه به تأثیر انتخاب طبیعی بر روند تکامل اسب‌ها، کدام عبارت درست است؟

- ۱) بعد از گذشت یک دوره طولانی - افراد واقع در دو انتهای نمودار، از نظر شکل انگشتان، شباهت زیادی داشتند.
- ۲) بعد از گذشت یک دوره کوتاه - افراد واقع در دو انتهای نمودار، با محیط علفزار سازگاری زیادی داشتند.
- ۳) پس از طی یک دوره طولانی - افراد واقع در میانه نمودار، برای زندگی در محیط جنگل سازگارتر بودند.
- ۴) پس از طی یک دوره کوتاه - افراد واقع در یک انتهای نمودار، نسبت به افراد میانه طیف بزرگتر بودند.

۱۴۶. با توجه به تأثیر انتخاب طبیعی بر روند تکامل حلزون‌ها، کدام عبارت درست است؟

- ۱) بعد از گذشت یک دوره‌ی طولانی - افراد واقع در دو انتهای نمودار، از نظر شایستگی تکاملی، شباهت زیادی داشتند.
- ۲) بعد از گذشت یک دوره‌ی کوتاه - افراد واقع در دو انتهای نمودار، با محیط علفزار سازگاری زیادی داشتند.
- ۳) بعد از گذشت یک دوره‌ی طولانی - افراد واقع در میانه نمودار، برای زندگی در محیط جنگل سازگارتر بودند.
- ۴) بعد از گذشت یک دوره‌ی کوتاه - فقط افراد واقع در یک انتهای نمودار، نسبت به افراد میانه‌ی متفاوت بودند.

استمرار گوناگونی در جمعیت

۱۴۷. در مناطقی که عارضه‌ی گلبول‌های قرمز داسی شکل شایع است، شایستگی تکاملی در هنگام شیوع مالاریا نسبت به قبل از آن

- ۱) هموزیگوت‌های غالب و مغلوب - کم‌تر می‌شود.
- ۲) افراد ناخالص - بیش‌تر می‌شود.
- ۳) هموزیگوت‌های مغلوب و هتروزیگوت‌ها - تغییر نمی‌کند.
- ۴) هموزیگوت‌های مغلوب - کم‌تر می‌شود.

۱۴۸. از بررسی اثر انتخاب طبیعی، بر تغییر رنگ پروانه‌های شب پرواز در مناطق صنعتی و غیر صنعتی، می‌توان نتیجه گرفت که در این جمعیت تغییر می‌یابد ولی از کاسته نمی‌شود.

۱۵۸. اگر در یک منطقه‌ی مالاریا خیز فراوانی $Hb^S = 0.03$ باشد، چه نسبتی از افراد سالم این جمعیت شایستگی تکاملی برابر ۱ خواهند داشت؟

$$\frac{291}{10000} \text{ (۴)} \quad \frac{582}{9991} \text{ (۳)} \quad \frac{291}{9991} \text{ (۲)} \quad \frac{582}{10000} \text{ (۱)}$$

۱۵۹. کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) برتری افراد ناخالص، سبب تغییر در فراوانی ال‌ها می‌شود.
- (۲) انتخاب وابسته به فراوانی، سبب حفظ تنوع در جمعیت‌ها می‌شود.
- (۳) انتخاب متوازن کننده سبب افزایش در تنوع در جمعیت‌ها می‌شود.
- (۴) انتخاب طبیعی، در مواردی سبب افزایش تنوع در جمعیت‌ها می‌شود.

۱۶۰. اگر فراوانی ال Hb^A در جمعیت متعادل آدمی برابر ۰.۹۱ باشد، تقریباً چند درصد این جمعیت را مردان مقاوم به مالاریا تشکیل می‌دهند؟

$$42 \text{ (۴)} \quad 21 \text{ (۳)} \quad 16 \text{ (۲)} \quad 8 \text{ (۱)}$$

۱۶۱. در جاندار $\frac{Ab}{aB} \frac{gd}{GD}$ پس از رویداد حتمی کراسینگ‌اور، چند درصد از گامت‌های تولید شده به صورت نوترکیب هستند؟

$$75 \text{ (۴)} \quad 50 \text{ (۳)} \quad 25 \text{ (۲)} \quad 12.5 \text{ (۱)}$$

۱۶۲. جمعیتی از انسان‌ها از منطقه غیر مالاریا خیز به منطقه مالاریا خیز مهاجرت کرده‌اند.....

- (۱) شایستگی تکاملی افراد $Hb^A Hb^S$ افزایش می‌یابد.
- (۲) شایستگی تکاملی افراد خالص غالب برای کم‌خونی داسی شکل بر خلاف خالص مغلوب تغییر نمی‌کند.
- (۳) فراوانی افراد مبتلا به کم‌خونی داسی شکل کاهش می‌یابد.
- (۴) فراوانی ال Hb^S در جمعیت افزایش می‌یابد.

۱۶۳. در جدایی.....

- (۱) گامتی، امکان لقاح در جانداران دارای لقاح داخلی بر خلاف جانداران دارای لقاح خارجی وجود ندارد.
- (۲) زمانی، امکان لقاح بین گامت‌های دو گونه‌ی مختلف وجود ندارد.
- (۳) مکانیکی، عدم اختلاط ژنی هم در گیاهان و هم در جانوران مشاهده می‌شود.
- (۴) زیستگاهی، امکان آمیزش بین دو گونه انگل که در میزبان‌های مختلف زندگی می‌کنند، وجود دارد.

۱۶۴. در جمعیتی ۱۰۰۰۰ نفری از روستایی، ۴۰۰ نفر مبتلا به کم‌خونی داسی شکل می‌باشند، چه نسبتی از افراد با شایستگی تکاملی برابر با یک از نظر کم‌خونی در این جمعیت نسبت به عامل مالاریا مقاوم هستند؟ (با فرض این که جمعیت در تعادل هاردی - واینبرگ است.)

$$\frac{2}{3} \text{ (۴)} \quad \frac{32}{100} \text{ (۳)} \quad \frac{64}{100} \text{ (۲)} \quad \frac{1}{3} \text{ (۱)}$$

۱۶۵. کدام گزینه در ارتباط با کم‌خونی داسی شکل صحیح است؟

- (۱) با شیوع مالاریا در یک منطقه، شایستگی تکاملی افراد خالص غالب جمعیت افزایش می‌یابد.
- (۲) شایستگی تکاملی افراد که فقط یک ال بیماری را در سلول‌های پیکری دارند، در مناطق عادی و مالاریا خیز تفاوتی ندارد.
- (۳) در افراد خالص غالب مبتلا به مالاریا، در انگل ایجاد کننده‌ی آن، RNA پلی‌مراز بدون کمک عوامل رونویسی راه‌انداز خود را شناسایی می‌کند.

(۴) ال این بیماری توسط افراد $Hb^A Hb^S$ و $Hb^S Hb^S$ در خزانه‌ی ژنی جمعیت‌های انسانی حفظ می‌شود.

۱۶۶. با شیوع بیماری مالاریا در مناطقی که افراد جمعیت با ترکیب ژنوتیپی $Hb^A Hb^A + Hb^A Hb^S + Hb^S Hb^S$ وجود دارند فراوانی ال کم‌خونی داسی شکل..... فراوانی افراد هتروزیگوس.....

- (۱) برخلاف - تغییر نمی‌کند.
- (۲) همانند - افزایش می‌یابد.
- (۳) برخلاف - افزایش می‌یابد.
- (۴) همانند - تغییر نمی‌کند.

۱۶۷. به دلیل..... تنوع در جمعیت پروانه‌های مقلد و غیر مقلد.....

۱) برتری افراد ناخالص - دائمی خواهد بود.

۲) انتخاب وابسته به فراوانی - دائمی خواهد بود.

۳) برتری افراد ناخالص - افزایش خواهد یافت.

۴) انتخاب وابسته به فراوانی - افزایش خواهد یافت.

۱۶۸. چند مورد جمله‌ی زیر را به طور نادرستی تکمیل می‌نماید؟

«در یک جمعیت انسانی در مورد کم خونی داسی شکل، ژنوتیپی که در مناطق طبیعی و مالاریا خیز شایستگی تکاملی متفاوتی دارد،

«.....»

الف- با ایجاد نوترکیبی از نظر این صفت به استمرار تنوع در جمعیت کمک می‌کند.

ب- می‌تواند برای کم خونی داسی شکل یک نوع یا دو نوع الل داشته باشد.

ج- در مناطق مالاریا خیز طبق انتخاب متوازن کننده باعث حفظ تنوع اللی صفت مذکور می‌شود.

۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۶۹. کدام عبارت درست است؟

۱) شارش ژن بر خلاف انتخاب متوازن کننده می‌تواند ایجاد کننده‌ی تنوع باشد.

۲) نوترکیبی می‌تواند بدون نیاز به جهش، سبب پیدایش الل‌های جدید شود.

۳) انتخاب وابسته به فراوانی، یکی از عوامل ایجاد کننده‌ی تنوع به شمار می‌رود.

۴) کراسینگ‌آور، نوعی جهش کروموزومی است که منجر به افزایش تنوع می‌شود.

۱۷۰. در جمعیت پروانه‌های مقلد و غیرمقلد، انتخاب طبیعی رخ داده است که

۱) همانند کراسینگ‌آور، باعث ایجاد آلل جدید در جمعیت می‌شود.

۲) برخلاف جهش، فراوانی نسبی آلل‌ها را دستخوش تغییراتی کرده است.

۳) تنوع فنوتیپی جمعیت را تغییری نداده است.

۴) باعث می‌شود فراوانی نسبی فنوتیپ‌ها بدون تغییر باقی ماند.

۱۷۱. کدام عبارت درست است؟

۱) شیوع مالاریا در یک منطقه بر شایستگی تکاملی افراد سالم از نظر کم خونی داسی شکل تأثیری ندارد.

۲) انتخاب جهت دار فقط در جهت افزایش مقادیر صفت پیوسته عمل می‌نماید.

۳) انتخاب متوازن کننده باعث یکسان ماندن فراوانی الل‌ها در جمعیت می‌شود.

۴) در مناطقی از ایران، همبستگی بیماری‌های مالاریا و کم خونی داسی شکل دیده می‌شود.

۱۷۲. بررسی‌هایی که بر روی جمعیت پروانه‌های شب پرواز فلفلی در دو منطقه‌ی دورست و برمینگهام انجام گرفت، نشان داد که در

زمان مطالعه، تغییری در صورت نگرفته است.

۱) شایستگی تکاملی افراد (۲) میزان زادآوری افراد (۳) خزانه‌ی ژنی جمعیت‌ها (۴) تنوع درون جمعیت‌ها

۱۷۳. در نوعی انتخاب طبیعی که در آن شایستگی تکاملی افراد به فراوانی نسبی آن‌ها بستگی دارد،

۱) تنوع ژنوتیپی در جمعیت افزایش می‌یابد. (۲) نوسانات فراوانی نسبی الل‌ها صفر است.

۳) تنوع فنوتیپی افراد تغییری نمی‌کند. (۴) فراوانی نسبی ژنوتیپ‌ها در جمعیت تغییری نمی‌کند.

۱۷۴. شایستگی تکاملی افرادی که ناقل کم خونی داسی شکل‌اند، در محیط‌های مالاریا خیز

۱) نسبت به محیط‌های غیر مالاریا خیز کم می‌شود.

۲) و غیر مالاریا خیز ثابت است.

۳) محیط‌های غیر مالاریا خیز است.

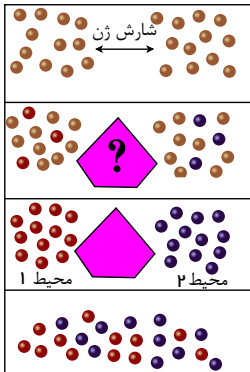
۴) با شایستگی تکاملی افراد مبتلا به کم خونی داسی شکل برابر است.

۱۷۵. و انواعی از انتخاب متوازن کننده هستند.

- ۱) برتری افراد هتروزیگوس - انتخاب وابسته به فراوانی
- ۲) برتری افراد هوموزیگوس غالب - انتخاب وابسته به فراوانی
- ۳) برتری افراد هوموزیگوس مغلوب - انتخاب پایدار کننده
- ۴) برتری افراد هوموزیگوس غالب - انتخاب پایدار کننده

شیوه های گونه زایی

۱۷۶. جدا بودن دو گونه‌ی آن‌ها، تأیید می‌شود.
 - ۱) تتراپلوئیدی و دیپلوئیدی گیاه گل مغربی، با نازیستایی زاده‌ی
 - ۲) اسب و الاغ، با عدم تقسیم زیگوت حاصل از
 - ۳) بز و گوسفند، با عدم توانایی تشکیل زیگوت از
 - ۴) مختلف حشره‌ی شب‌تاب، با عدم آمیزش
۱۷۷. کدام گزینه، پیدایش نمونه‌ای از گونه‌زایی هم‌میهنی و گونه‌زایی دگرمیهنی را به ترتیب بیان می‌کند؟
 - ۱) مارمولک‌های شاخ‌دار پس از پیش روی یخچال‌ها - گیاهان پلی‌پلوئید
 - ۲) گیاهان پلی‌پلوئید - سنجاب‌ها که در دو سوی یک دره زندگی می‌کنند.
 - ۳) سنجاب‌ها که در دو سوی یک دره زندگی می‌کنند - مارمولک‌های شاخ‌دار پس از پیش روی یخچال‌ها
 - ۴) سنجاب‌ها که در دو سوی یک دره زندگی می‌کنند - گیاهان پلی‌پلوئید

۱۷۸. کدام عبارت درباره‌ی آنچه با علامت سؤال (?) در شکل مقابل می‌بینید، درست است؟
 - ۱) همواره باعث توقف شارش ژن بین دو جمعیت می‌شود.
 - ۲) اگر در پایان گونه‌زایی دگرمیهنی برداشته شود، دو جمعیت با هم آمیزش می‌کنند.
 - ۳) از نظر اندازه، با میزان تحرک جانداران مورد نظر ارتباط دارد.
 - ۴) آهنگ رویداد جهش در افراد جمعیت را کند می‌کند.

۱۷۹. کدام عبارت درست است؟ «در ، همواره»
 - ۱) نازیستایی دورگه - جنین حاصل، مراحل نمو را به درستی طی نمی‌کند.
 - ۲) جدایی مکانیکی - حشرات گرده افشان نمی‌توانند گرده‌ها را بین گونه‌های مختلف انتقال دهند.
 - ۳) ناپایداری دودمان دورگه - دورگه‌های نسل اول، زایا و زیستا هستند.
 - ۴) جدایی زمانی - جلوی شارش ژن بین گونه‌های مختلف گرفته می‌شود.

۱۸۰. در گونه‌زایی از نوع

- ۱) هم‌میهنی، پیدایش گیاهان پلی‌پلوئیدی طی رویداد جدا نشدن کروموزومی رخ می‌دهد.
- ۲) دگرمیهنی، یک مانع جغرافیایی فرآیند شارش ژن بین دو جمعیت را کاملاً قطع می‌کند.
- ۳) هم‌میهنی، اعضای یک جمعیت، تغییرات تدریجی و جدایی تولید مثلی را متحمل می‌شوند.
- ۴) دگرمیهنی، همواره تفاوت‌های فردی میان دو جمعیت شامل ویژگی‌های تولید مثلی آن‌ها نیز می‌شود.

۱۸۱. از آمیزش، هیچ‌گاه

- ۱) قورباغه‌های پنج گونه‌ی مختلف از یک سرده - زیگوت تشکیل نمی‌شود.
- ۲) دو گونه‌ی مختلف پنبه - افراد زایا و زیستا پدید نمی‌آیند.
- ۳) گل‌های مغربی دیپلوئید و تتراپلوئید - افراد زایا تشکیل نمی‌شوند.
- ۴) دو گونه با وجود جدایی گامتی - زیگوت پدید نمی‌آید.

۱۸۲. کدام عبارت درست است؟

«جدایی گامتی،»

- ۱) هیچ‌گاه به دو گونه‌ی نزدیک به هم، اجازه‌ی تشکیل زیگوت در اثر آمیزش را نمی‌دهد.
 ۲) معمولاً باعث مرگ اسپرم‌های یک گونه، درون دستگاه تناسلی ماده‌ی گونه‌ی دیگر می‌شود.
 ۳) بین گامت‌های نر و ماده‌ی افراد جمعیت یک گونه رخ می‌دهد.
 ۴) نوعی مکانیسم جداکننده‌ی خزانه‌ی ژنی از نوع پس زیگوتی به حساب می‌آید.

۱۸۳. از آمیزش همواره،
 ۱) گوسفند و بز - دو رگه‌ای ضعیف و ناتوان متولد می‌شوند.
 ۲) اسب و الاغ - جدایی خزانه‌ی ژنی دو گونه والد حفظ می‌شود.
 ۳) دو گونه مختلف پنبه - دانه‌ها پیش از جوانه زدن می‌میرند.
 ۴) دو گونه مختلف چکاوک - رشد و نمو سلول تخم متوقف می‌شود.

۱۸۴. کدام جمله درباره ساز و کارهای جدا کننده گونه‌ها نادرست است ؟

- ۱) امکان زندگی گونه‌های دارای جدایی زمانی در یک زیستگاه مشترک وجود دارد.
 ۲) عوامل پیش زیگوتی یا پس زیگوتی تکمیل کننده‌ی گونه‌زایی دگر میهنی می‌باشد.
 ۳) در نازایی دو رگه، جدایی خزانه‌های ژنی دو گونه حفظ می‌شود.
 ۴) متفاوت بودن زمان گل دهی در افراد یک گونه گیاه می‌تواند از نوع جدایی زمانی باشد.

۱۸۵. چند مورد نادرست است؟ « در گونه‌زایی دگر میهنی، »

الف) رانش ژن باعث اختلاف بین دو جمعیت می‌شود.

ب) جهش عاملی است که باعث تنوع در جمعیت‌ها می‌شود.

ج) شارش ژن عاملی است که باعث تنوع ژنوتیپی می‌شود.

د) انتخاب طبیعی در دو جمعیت یکسان عمل می‌کند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۸۶. چند مورد از جملات زیر درست هستند؟

الف) افراد جمعیت‌ها همواره از تنوع برخوردارند.

ب) بر اثر انتخاب طبیعی، فراوانی الل‌های سازگار به ۱۰۰٪ می‌رسد.

ج) نیروهای ایجاد تنوع در جمعیت‌ها، همواره فعال‌اند.

د) الل نامطلوب یک ژن در هر زمان و مکانی، اثرات ناسازگار را نشان می‌دهد.

۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۱۸۷. عواملی که سبب جدایی خزانه‌ی ژنی
 ۱) گونه‌های مختلف حشره‌های شب‌تاب می‌شود در ارتباط با الگوی‌های تابش امواج الکترومغناطیسی است.
 ۲) گونه‌های اسب و الاغ می‌گردد مانع از تبادل ژنی بین این جانوران نیز می‌شود.
 ۳) دو گونه در زیستگاه مشترک می‌شود همواره سده‌ای پیش زیگوتی‌اند.
 ۴) دو گونه می‌شوند نمی‌توانند هم از نوع پیش زیگوتی و هم از نوع پس زیگوتی باشند.

۱۸۸. در گونه‌زایی سنجاب‌ها گونه‌زایی گل مغربی
 ۱) برخلاف - می‌تواند رانش ژن رخ دهد.
 ۲) همانند - تغییرات به صورت تدریجی می‌باشد.
 ۳) همانند - جدایی تولید مثلی در یک نسل رخ می‌دهد.
 ۴) برخلاف - گونه‌زایی می‌تواند چند نسل طول بکشد.

۱۸۹. عدم اختلاط خزانه‌ی ژنی چند مورد زیر در اثر مکانیسم‌های جدایی پیش زیگوتی ایجاد می‌شود؟
 الف) گل مغربی دیپلوئید و تتراپلوئید ب) دو گونه‌ی راسو از یک سرده در زیستگاه مشترک
 ج) گونه‌ی وزغ بزرگ با وزغ کوچک درخت بلوط د) بز و گوسفند ه) دو گونه‌ی چکاوک

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۹۰. در ارتباط با پنج گونه قورباغه از یک سرده می‌توان گفت

- ۱) هر یک از گونه‌هایی که با هم جدایی زمانی دارند دچار نوعی جدایی پس زیگوتی هم هستند.
 ۲) هر یک از گونه‌هایی که با هم جدایی پس زیگوتی دارند، جدایی زمانی هم دارند.
 ۳) ممکن نیست خزانه ژنی گونه‌های مختلف به اشتراک گذاشته شود.
 ۴) به طور طبیعی امکان پیدایش پنج نوع دو رگه در بین آن‌ها امکان پذیر است.

۱۹۱. چند مورد جمله زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

گونه‌زایی دگر میهنی، نوعی گونه‌زایی است که

الف) در یک نسل جدایی تولیدمثلی و گونه‌زایی رخ می‌دهد.

ب) در اثر اشتباه در میتوز، پدیده‌ی جدا نشدن کروموزوم‌ها اتفاق می‌افتد.

ج) رانش ژن می‌تواند باعث واگرایی بیش‌تر بین خزانه‌های ژنی جدا شده شود.

د) در آن، جهش یافته‌های متفاوت در شرایط محیطی مختلف گونه‌های جدید ایجاد می‌کنند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۹۲. در نتیجه‌ی آمیزش طبیعی گیاه گل مغربی تتراپلوئید با گیاه دیپلوئید

۱) گیاه حاصل به هنگام میوز ۲۱ تتراد تشکیل می‌دهد.

۲) گیاه حاصل در گامت‌های خود سه مجموعه‌ی کروموزومی دارد.

۳) زاده‌ها در نسل اول زیستا و زایا هستند.

۴) دو رگه‌ی حاصل نازاست و جدایی خزانه‌های ژنی دو گونه حفظ می‌شود.

۱۹۳. کدام گزینه جمله‌ی مقابل را نادرست تکمیل می‌کند؟ «ساز و کارهای جداکننده در همانند»

۱) وزغ‌های درخت بلوط - مارمولک‌های شاخ‌دار کالیفرنیا، آمیزش بین جانداران دو گونه‌ی مختلف را غیرممکن می‌سازد.

۲) گوسفند و بز - الاغ و اسب، نمی‌گذارد هیچ تبادل ژنی بین گونه‌های نزدیک صورت گیرد.

۳) گونه‌های شب‌تاب - چکاوک‌های مشابه، باعث می‌شود جفت‌گیری، فقط بین افراد هم‌گونه اتفاق بیافتد.

۴) مارهای غیرسمی آمریکای شمالی - راسوهای متعلق به یک سرده، مانع تبادل ژنی بین جانداران ساکن یک منطقه می‌شود.

۱۹۴. در گونه‌زایی دگر میهنی گونه‌زایی هم میهنی

۱) برخلاف - می‌تواند رانش ژن رخ دهد. ۲) همانند - تغییرات به صورت تدریجی می‌باشد.

۳) همانند - جدایی تولید مثلی در یک نسل رخ می‌دهد. ۴) برخلاف - گونه‌زایی می‌تواند چند نسل طول بکشد.

۱۹۵. چند مورد جمله‌ی زیر را به طور نادرستی تکمیل می‌کند؟

«ممکن نیست»

الف) بدون جهش، ماده‌ی خامی برای انتخاب طبیعی ایجاد شود.

ب) با بالا بودن شایستگی هتروزیگوس‌ها نسبت به هوموزیگوس‌ها، اللی در جمعیت حذف شود.

ج) حذف یک ال در جمعیت یک گونه به ال جمعیت گونه‌ی دیگری وابسته باشد.

د) از آمیزش دو گونه‌ی مختلف زاده‌های زیستا و زایا تولید شود.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۹۶. چند مورد، جمله‌ی مقابل را به درستی تکمیل می‌کند؟ «آمیزش بین دو گونه‌ی مختلف ، ممکن نیست.»

الف - قورباغه که در فصل‌های مختلف سال تولید مثل می‌کنند.

ب - وزغ بزرگ با وزغ کوچک درخت بلوط

ج - حشره‌های شب‌تاب که الگوی تابش نور متفاوت دارند.

د - چکاوک که به دلیل آواز متفاوت دارای جدایی رفتاری هستند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۹۷. هر جاندار دورگه‌ی
 (۱) زایا، قادر است زاده‌هایی زیستا و زایا تولید کند.
 (۲) نازا، نازیستا نیز هست.
 (۳) زیستا، می‌تواند ژن‌های خود را به نسل بعد منتقل کند.
 (۴) نازیستا، قبل از رسیدن به سن تولید مثل می‌میرد.
۱۹۸. در اشتقاق دو گونه‌ی سنجاب تیره و روشن از یک گونه‌ی نیایی،
 (۱) نیروهای تغییر دهنده‌ی ساختار ژنی جمعیت‌ها متوقف گردیدند.
 (۲) جدایی تولید مثلی و گونه‌زایی در یک نسل روی داد.
 (۳) رانش ژن، باعث واگرایی بیش‌تر بین خزانه‌های ژنی شد.
 (۴) بعضی از اعضای جمعیت متحمل تغییرات ناگهانی و جدایی تولید مثلی شدند.
۱۹۹. در اثر آمیزش گیاه گل مغربی دیپلوئید و تتراپلوئید،
 (۱) ممکن نیست دانه‌ی به وجود آمده حاوی سلول تتراپلوئید باشد.
 (۲) تخم حاصل در هر مجموعه‌ی کروموزومی خود ۷ کروموزوم دارد.
 (۳) گیاه حاصل می‌تواند با تقسیم میوز طبیعی، گرده‌ی نارس $2n$ تولید کند.
 (۴) زاده‌های نسل دوم گیاهانی ضعیف و ناقص خواهند بود.
۲۰۰. هر جانور دورگه قطعاً
 (۱) نازا - با فاصله‌ی کوتاهی پس از تولد می‌میرد.
 (۲) زیستا - توانایی تکثیر ژن‌های والدین خود را دارد.
 (۳) زیستا - زاده‌هایی ضعیف یا نازا تولید می‌کند.
 (۴) نازا - روند تبادل ژن بین گونه‌های والد خود را پایدار می‌کند.
۲۰۱. باتوجه به الگوهای گونه‌زایی در جمعیت‌های زیستی، سازوکار جداکننده در از نوع سد می‌باشد.
 (۱) دو گونه‌ی مختلف گیاه پنبه همانند دو گونه‌ی مار غیرسمی آمریکای شمالی - پس زیگوتی
 (۲) دو گونه‌ی بز و گوسفند برخلاف دو گونه‌ی گل مغربی - پس زیگوتی
 (۳) وزغ کوچک درخت بلوط و وزغ زرگ همانند دو گونه‌ی متفاوت چکاوک - پیش‌زیگوتی
 (۴) دو گونه‌ی راسو در زیستگاه مشترک برخلاف دو گونه‌ی حشره‌ی شب‌تاب - پیش‌زیگوتی
۲۰۲. در گونه‌زایی هم‌میهنی گونه‌زایی دگر میهنی
 (۱) همانند - رانش ژن باعث واگرایی بین خزانه‌های ژنی جدا شده می‌شود.
 (۲) برخلاف - به دلیل توقف یا کند شدن شارش ژن، انواع متفاوت ظاهر می‌شوند.
 (۳) همانند - جدایی تولیدمثلی و گونه‌زایی در یک نسل روی می‌دهد.
 (۴) برخلاف - اعضای هر دو جمعیت متحمل تغییرات ناگهانی و جدایی تولیدمثلی می‌شوند.
۲۰۳. حاصل در انواع گیاهان گل مغربی مورد بررسی هوگودووری، در صورت عدم وقوع خطای میوزی، قطعاً تولید زاده‌های است.
 (۱) خودلقاحی - زیستا و زایا
 (۲) دگرلقاحی - زیستا و زایا
 (۳) خودلقاحی - با عدد کروموزومی مشابه والدین
 (۴) دگرلقاحی - با عدد کروموزومی مشابه والدین
۲۰۴. در سازوکارهای جداکننده خزانه‌ی ژنی یک گونه از گونه‌ی دیگر، همواره
 (۱) جاندار نازا، نازیستا است.
 (۲) سد پس‌زیگوتی با عدم تولید گامت همراه است.
 (۳) جدایی مکانیکی با عدم هماهنگی بین ساختار تولیدمثلی جنس نر و ماده همراه است.
 (۴) جدایی رفتاری با عدم اختلاط قطعی ماده ژنتیک همراه است.

۲۰۵. در (با تغییر)
- ۱) نازبستایی دو رگه، جاندار دو رگه به دنیا نمی آید.
 - ۲) نازایی دو رگه، جاندار دو رگه هیچگاه سلول جنسی ایجاد نمی کند.
 - ۳) جدایی گونه اسب و الاغ، دورگه حاصل از والدین خود کوچک تر است.
 - ۴) جدایی دو گونه پنبه همانند دو گونه گل مغربی، نسل F_1 زیستا و زایا است.
۲۰۶. در گونه زایی دگر میهنی
- ۱) پس از یک دوره ی طولانی قطعاً یکی از عوامل جدایی تولید مثلی پیش زیگوتی تکامل می یابد.
 - ۲) پس از یک دوره ی طولانی قطعاً یکی از عوامل جدایی تولید مثلی پس زیگوتی تکامل می یابد.
 - ۳) در صورت کامل شدن فرایند جدایی، تبادل ژنی بین دو جمعیت روند پایدار ایجاد نمی کند.
 - ۴) اندازه ی سد جغرافیایی با میزان تحرک افراد جمعیت رابطه ی عکس دارد.
۲۰۷. سازوکار جداکننده در
- ۱) اسب و الاغ، همانند گوسفند و بز منجر به نازایی دورگه ی حاصل از آمیزش آن ها می شود.
 - ۲) حشره های شب تاب، همانند سازوکار جداکننده در وزغ های درخت بلوط مانع از آمیزش دو گونه ی مختلف می شود.
 - ۳) گونه های مختلف قورباغه، برخلاف راسوهای متعلق به یک سرده، از نوع جدایی زمانی است.
 - ۴) مارمولک های شاخ دار آمریکایی، همانند وزغ های درخت بلوط از نوع سد پس زیگوتی بوده است.
۲۰۸. کدام گزینه عبارت مقابل را به درستی کامل می کند؟ «ساز و کارهای جداکننده در برخلاف
- ۱) اسب و الاغ - گونه های مختلف پنبه نمی گذارد اختلاط ژنی دو گونه به روند پایدار تبدیل شود.
 - ۲) دو گونه حشره ی شب تاب - بز و گوسفند، نمی گذارد هیچ گونه تبادل ژنی بین دو گونه صورت گیرد.
 - ۳) وزغ بزرگ و وزغ کوچک درخت بلوط - دو گونه مارمولک شاخ دار کالیفرنیا، آمیزش بین دو گونه را امکان ناپذیر می کند.
 - ۴) دو گونه انگل با میزبان های مختلف - دو گونه مار غیر سمی متعلق به یک سرده، سبب جفت گیری تنها بین افراد هم گونه می شود.
۲۰۹. هر جانور دو رگه ی قطعاً
- ۱) نازا- با فاصله ی کمی پس از تولد می میرد.
 - ۲) زیستا- زاده های ضعیف یا نازا تولید می کند.
 - ۳) زیستا- توانایی تکثیر ژن های والدین خود را دارد.
 - ۴) نازا- روند تبادل ژن بین گونه های والد خود را پایدار می کند.
۲۱۰. در نوعی گونه زایی که توسط هوگو دووری کشف گردید،
- ۱) جهش با ایجاد الل های جدید عمل نمود.
 - ۲) شارش همانند رانش دارای نقش بود.
 - ۳) انتخاب گسلنده در این گونه زایی نقشی نداشت.
 - ۴) نتیجه ی مستقیم خطای میوزی گامت هایی با عدد کروموزومی غیرطبیعی ایجاد گردید.
۲۱۱. به منظور اشتقاق دو گونه سنجاب تیره و روشن امروزی از جمعیت اولیه، ابتدا
- ۱) یکی از عوامل مؤثر بر تغییر ساختار ژنی جمعیت، گند یا متوقف گردید.
 - ۲) اعضای جمعیت متحمل تغییرات ناگهانی و جدایی تولیدمثلی شدند.
 - ۳) عوامل مؤثر بر تغییر فراوانی الل ها، دست به کار شدند.
 - ۴) تنها، عامل تغییر دهنده ی الل ها فعال گردید.
۲۱۲. چند جمله از جملات زیر در مورد گونه زایی در جمعیت ها درست می باشد؟
- الف) در گونه زایی هم میهنی، جهش عامل اصلی ایجاد گونه ی جدید محسوب می شود.
 - ب) در گونه زایی دگر میهنی و در گونه زایی هم میهنی، جهش عامل ایجاد تنوع است.
 - ج) در گونه زایی، هم میهنی، انتخاب طبیعی سبب انتخاب افراد سازگار شده است.
 - د) در گونه زایی دگر میهنی، قطع شارش ژنی سبب واگرایی خزانه ی ژنی دو جمعیت از هم می شود.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۲۱۹. چند مورد جمله‌ی زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟

- «در صورتی که همواره جمعیت در تعادل است.»
 الف) فراوانی نسبی الل‌ها از یک نسل به نسل بعد تغییر نکند،
 ب) تنوع الل‌های جمعیت از یک نسل به نسل بعد تغییر نکند،
 ج) انتخاب طبیعی هیچ گونه تأثیری بر روی جمعیت نداشته باشد،

۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۲۲۰. چند مورد صحیح است؟

- الف) در حالت خود ناسازگاری ژنی در جمعیت‌ها، فراوانی الل تغییر نمی‌کند.
 ب) فراوانی الل‌ها معمولاً در جمعیت‌های واقعی تغییر می‌کند.
 ج) انقراض‌ها ممکن است به کاهش تنوع درون جمعیت‌ها بیانجامد.

د) اگر احتمال بقا و تولید مثل برای همه‌ی افراد برابر نباشد، تعادل هاردی-واینبرگ برهم می‌خورد.
 ۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۲۲۱. کدام عبارت به درستی بیان شده است؟

- ۱) جهش از عوامل مهم تغییر دهنده‌ی ساختار ژنی جمعیت است ولی جهت آن توسط محیط تعیین می‌شود.
 ۲) منظور از آمیزش تصادفی این است که احتمال آمیزش هر فرد در یک جمعیت با هریک از افراد دیگر برابر باشد.
 ۳) برخی از گونه‌های گیاهی می‌توانند به طور بالقوه با هم آمیزش انجام دهند، ولی در طبیعت این کار را نمی‌کنند.
 ۴) افزایش مقدار روغن دانه‌های ذرت از ۵٪ به ۱۵٪ در آزمایش صورت گرفته را نمی‌توان به انتخاب طبیعی جهت‌دار نسبت داد.
 ۲۲۲. اگر در جمعیتی از ملخ‌ها، فراوانی الل مربوط به رنگ سیاه دو برابر الل سفید و فراوانی الل‌های مربوط به طول بال با هم برابر و بلندی غالب باشد، فراوانی ملخ‌های ماده‌ی بال بلند و خال دارد، در این جمعیت چقدر است؟ (صفت رنگ وابسته به جنس و صفت طول بال اتوزومی و فراوانی ملخ‌های نر و ماده در جمعیت مساوی فرض شده است.)

۱) $\frac{3}{4}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{1}{6}$

۲۲۳. در بررسی دو صفت وابسته به X یکی با ۳ الل با رابطه‌ی غالب و مغلوبی و دیگری با دو الل با رابطه‌ی هم‌توانی، چند نوع فنوتیپ در جمعیت زنان پیش بینی می‌شود؟

۱) ۹ (۲) ۶ (۳) ۱۲ (۴) ۱۸

۲۲۴. اگر نمونه‌ای از آمیزش‌های ناهمسان پسندانه، توسط ژن خود ناسازگار سه اللی (x, y, z) کنترل شود و ژنوتیپ آلئومین حاصل از این آمیزش zyy باشد، ژنوتیپ سلول تخم حاصل و ژنوتیپ کلایه‌ی والد به ترتیب (از راست به چپ) کدام می‌تواند باشد؟

۱) $zy - xy$ (۲) $zx - xy$ (۳) $xy - zy$ (۴) $zx - zy$

۲۲۵. وزغ درخت بلوط

- ۱) برخلاف لامپری، حفره‌ی گلویی خودش را تا پایان عمر حفظ می‌کند.
 ۲) برخلاف پتروداکتیل، دارای اسکلت درونی است.
 ۳) همانند لامپری، درون آب تخم‌ریزی می‌کند.
 ۴) همانند پتروداکتیل، واجد پوست محکم و ضد تبخیر آب است.
 ۲۲۶. در ارتباط با گیاه شبدر که دارای ژن خودناسازگار است، کدام عبارت نادرست است؟
 ۱) در نیمی از سلول‌های حاصل از لقاح، دو الل یکسان دیده می‌شود.
 ۲) ژنوتیپ سلول تخم می‌تواند با ژنوتیپ گیاه نر یکسان باشد.
 ۳) هر سلول مادر دانه‌ی گرده، دارای دو نوع الل می‌باشد.
 ۴) سلول‌های کلایه، فقط دارای یک نوع الل می‌باشند.

۲۲۷. از خودلقاحی گیاه ذرت که دارای دو صفت هتروزیگوس است، ۵۰ درصد دانه‌های F_1 برای هر دو صفت فنوتیپ غالب را نشان می‌دهند. کدام ژنوتیپ می‌تواند مربوط به اندوخته‌ی دانه‌های F_1 باشد؟ a, A, B و b الل‌های این دو صفت فرض شده‌اند.

$$\frac{Ab}{aB} \text{ (۴)} \quad AaBab \text{ (۳)} \quad \begin{array}{c|c|c} A & A & a \\ \hline b & b & B \end{array} \text{ (۲)} \quad AaaBbb \text{ (۱)}$$

۲۲۸. ژنوتیپ آلومون در دانه‌ی شبدر به صورت $XY Y$ و ژنوتیپ سلول مولد دانه‌ی گرده‌ی آن به صورت XZ است. اگر ژن خودناسازگاری دارای الل‌های X, Y, Z, G و R باشد، پوسته‌ی دانه‌ی این گیاه می‌تواند همه‌ی ژنوتیپ‌های زیر را داشته باشد. به‌جز

$$YZ \text{ (۴)} \quad YG \text{ (۳)} \quad XY \text{ (۲)} \quad YR \text{ (۱)}$$

۲۲۹. در وراثت دو جفت صفت و از خودلقاحی افراد غالب، $\frac{۳}{۴}$ از فرزندان، دارای هر دو صفت غالب هستند. این تجربه با کدام

اطلاعات زیر قابل تفسیر است؟

- (۱) کروموزوم‌ها، هنگام تشکیل گامت از هم جدا نشده‌اند.
- (۲) الل‌های غالب روی یک کروموزوم و الل‌های مغلوب، روی کروموزوم دیگر هستند.
- (۳) قانون جور شدن مستقل ژن‌ها درباره‌ی آن‌ها صدق می‌کند.
- (۴) الل غالب یک صفت به همراه الل مغلوب صفت دیگر، روی یک کروموزوم هستند.

۲۳۰. فردی با ژنوتیپ $AaBbDd$ مفروض است. یک ژن تابع قانون دوم مندل بوده، ولی دو ژن دیگر از قانون دوم مندل تبعیت نمی‌کنند. اگر بدون کراسینگ‌اور گامت‌های ABD و Abd تولید شوند. کدام گزینه می‌تواند نشان‌دهنده‌ی کراسینگ‌اور در این فرد باشد؟

$$\frac{A}{a} \frac{bd}{BD} \text{ (۴)} \quad \frac{aB}{Ab} \frac{D}{d} \text{ (۳)} \quad \frac{A}{a} \frac{Bd}{bD} \text{ (۲)} \quad \frac{AB}{ab} \frac{D}{d} \text{ (۱)}$$

۲۳۱. آمیزش بین گل مغربی تتراپلوئید و دیپلوئید مفروض است، در این صورت امکان ندارد.....

- (۱) کیسه‌ی رویانی در والد ماده، ۵۶ یا ۱۱۲ کروموزومی باشد.
- (۲) دانه‌ی گرده‌ی رسیده والد نر ۱۴ یا ۲۸ کروموزومی باشد.
- (۳) آلومون حاصل ۲۸ یا ۳۵ کروموزومی باشد.
- (۴) خزانه‌ی ژنی دو گونه توسط سد پیش زیگوتی از هم جدا بماند.

۲۳۲. چند مورد می‌تواند تکمیل‌کننده‌ی جمله‌ی زیر باشد؟

زنی سالم که پدری مبتلا به بیماری‌های هموفیلی و دیستروفی عضلانی دوشن داشته در صورت امکان بروز کراسینگ‌اور، می‌تواند پسری داشته باشد.

$$\text{الف- مبتلا به هر دو بیماری ب- سالم ج- فقط مبتلا به هموفیلی د- فقط مبتلا به دیستروفی دوشن}$$

$$۱ \text{ (۱)} \quad ۲ \text{ (۲)} \quad ۳ \text{ (۳)} \quad ۴ \text{ (۴)}$$

۲۳۳. کدام عبارت صحیح است؟

- (۱) برخلاف زنبورهای ملکه، زنبورهای نر نمی‌توانند بدون پیدایش الل‌های جدید، گامت‌های جدید تولید کنند.
- (۲) عامل اصلی تغییر فراوانی الل‌ها در جمعیت گیاه لاله‌عباسی، جهش است، اما جهش جهت تغییر را تعیین نمی‌کند.
- (۳) انتخاب متوازن‌کننده مانع از برهم خوردن تعادل هاردی-واینبرگ شده، در نتیجه سبب حفظ تنوع در جمعیت‌ها می‌شود.
- (۴) عامل اصلی که سبب شده تا جمعیت‌های چیتاهای آفریقایی جنوبی شبیه هم شوند، آمیزش‌های همسان پسندانه در مدت زمان طولانی بوده است.

۲۳۴. از آمیزش بین گیاهان گل مغربی تتراپلوئید و دیپلوئید، آلومون از سلول تخمی با کروموزوم به وجود خواهد آمد.

$$۳۵ \text{ یا } ۲۱ \text{ (۱)} \quad ۳۵ \text{ یا } ۲۸ \text{ (۲)} \quad ۴۲ \text{ یا } ۳۵ \text{ (۳)} \quad ۴۲ \text{ یا } ۲۸ \text{ (۴)}$$

۲۳۵. احتمال وقوع کراسینگ‌اور در فرآیند اسپرم‌زایی یک جانور ($2n = ۲$) با ژنوتیپ $AaBb$ ، ۴۰٪ است. اگر در مرحله‌ی پروفاز سلول زاینده، کراسینگ‌اور رخ دهد، احتمال این که گامت‌های نوترکیب تشکیل شوند، چند درصد است؟

$$۲۰\% \text{ (۱)} \quad ۴۰\% \text{ (۲)} \quad ۵۰\% \text{ (۳)} \quad ۱۰۰\% \text{ (۴)}$$

۲۳۶. از نظر هموفیلی، گروه خونی اصلی ABO و زالی

- (۱) انواع ژنوتیپها در جمعیت پنج برابر انواع فتوتیپهاست.
- (۲) انواع ژنوتیپها برای گروه خونی از انواع ژنوتیپ برای هموفیلی کم تر است.
- (۳) انواع فتوتیپ برای هموفیلی با انواع فتوتیپ برای زالی در جمعیت برابر است.
- (۴) هر فرد جمعیت برای هر کدام از این صفات، دو الل دارد.

۲۳۷. در مناطقی از آفریقا که طی انقراض گروهی ششم، بیشترین آسیب را می بینند، نسبت به سایر مناطق بیشتر نیست.

- (۱) فراوانی نسبی افراد ناخالص از نظر آنمی داسی شکل
- (۲) فراوانی نسبی الل آنمی داسی شکل
- (۳) فراوانی نسبی افراد با شایستگی تکاملی صفر
- (۴) فراوانی نسبی افراد بالغ خالص

۲۳۸. از خودلقاحی افرادی که برای دو جفت صفت هتروزیگوس هستند ممکن نیست فرزندان را نشان دهند. (طبق قوانین احتمالات)

$$\begin{array}{ll} (۱) \quad 1/2 - \text{یک صفت غالب و یک صفت مغلوب} & (۲) \quad 9/16 - \text{دو صفت غالب} \\ (۳) \quad 3/8 - \text{صفات حد واسط} & (۴) \quad 1/4 - \text{دو صفت مغلوب} \end{array}$$

۲۳۹. چند مورد از گزینه های زیر، جمله مقابل را به درستی تکمیل نمی کند؟ "در یک سلول هاپلوئیدی جانوری،"

(الف) امکان کراسینگ اور بین دو کروموزوم همتا وجود دارد.

(ب) پدیده جدا نشدن کروموزومی می تواند اتفاق بیافتد.

(ج) تقسیم میتوز برای تولید سلول های غیر پیکری امکان پذیر نیست.

(د) در حین تقسیم می تواند سیتوکینز نابرابر داشته باشد.

- (۱) ۱
- (۲) ۲
- (۳) ۳
- (۴) ۴

۲۴۰. یک ژن خودناسازگار ۴ اللی در گیاه ذرت مفروض است اگر الل ۱ بر سایر الل ها غالب و الل ۲ آن نیز بر الل های ۳ و ۴ غالب باشد و الل های ۳ و ۴ رابطه ی هم توانی داشته باشند، چند نوع فتوتیپ در این جمعیت قابل مشاهده است؟

- (۱) ۳
- (۲) ۴
- (۳) ۵
- (۴) ۶

۲۴۱. در تولید مثل جنسی همه ی گیاهان،

(۱) حاصل میوز، تولید سلول یا سلول های هاپلوئیدی است که قدرت لقاح ندارند.

(۲) زیگوت های تشکیل شده درون یک ساختار تولیدمثلی از نظر عدد کروموزومی یکسان اند.

(۳) تناوب نسل بین دوره های هاپلوئیدی و دیپلوئیدی با تشکیل ساختارهای پرسلولی همراه است.

(۴) ممکن نیست ساختارهای به وجود آمده از زیگوت توانایی تولید سلول های تاژک دار را داشته باشد.

۲۴۲. در جمعیت متعادل سهره های کامرون، اندازه منقار یک صفت اتوزومی دو اللی با رابطه ی غالبیت ناقص است. اگر فراوانی سهره های منقار بلند دو برابر منقار متوسط ها باشد، ولی شایستگی تکاملی شان ۵/۰ باشد، الل منقار بلند با چه نسبتی در تشکیل نسل بعد

سهم خواهد داشت؟

$$\begin{array}{llll} (۱) \quad 12/17 & (۲) \quad 8/10 & (۳) \quad 16/17 & (۴) \quad 7/8 \end{array}$$

۲۴۳. در ارتباط با یک صفت که از ژن خودناسازگار تبعیت می کند، ۲۰ نوع آلئومن در جمعیت شبدرها دیده می شود. در این جمعیت از شبدرها،

(۱) ۲۰ نوع سلول تخم دیپلوئید نیز متصور است.

(۲) هر دانه ی گرده می تواند روی ۱۲ نوع کلاله لوله ی گرده تشکیل بدهد.

(۳) هر کلاله می تواند با ۵ نوع دانه ی گرده آمیزش انجام دهد.

(۴) با در نظر گرفتن جنسیت، ۹۰ نوع آمیزش می تواند منجر به تشکیل لوله ی گرده شود.

۲۴۴. در مورد گونه‌های پروانه‌ها چند جمله از جملات زیر نادرست است؟

الف - تولید سم و ملانین جزو راهبردهای دفاعی این جانداران است.

ب - در مورد جمعیت پروانه‌های بیستون بتولاریا تنوع الی در جنگل‌های دورست حفظ می‌شود.

ج - برای رسم درخت تبار زایشی آن‌ها می‌توان از توالی اسید آمینه‌های هموگلوبین استفاده کرد.

د - پروانه‌های مقلد و سمی در تعریف یک جمعیت به شمار نمی‌آیند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۴۵. در جمعیت شبدرهای یک منطقه برای ژن خود ناسازگار چهار الل (X, Y, Z, W) وجود دارد، در صورتی که سلول‌های آلبومن ژنوتیپ XZ داشته باشند، چه قدر احتمال دارد که سلول مادر هاگ نر ژنوتیپ XZ داشته باشد؟ (فراوانی الل‌های X, Y, Z با هم برابر و نصف فراوانی الل W است.)

۱ (۱) $\frac{1}{4}$
۲ (۲) $\frac{1}{10}$
۳ (۳) $\frac{2}{9}$
۴ (۴) $\frac{1}{3}$

۲۴۶. جمعیتی از گیاهان نخود فرنگی را که از نظر رنگ غلاف در دو دسته‌ی زرد و سبز قرار می‌گیرند، به حال خود رها می‌کنیم تا تولیدمثل کنند اگر در نسل دوم تعداد گیاهان غلاف زرد نسبت به گیاهان سبز ناخالص دو برابر باشد، در این صورت فراوانی الل مربوط به رنگ سبز غلاف در جمعیت نسل دوم چند برابر فراوانی الل مربوط به رنگ زرد غلاف است؟ (جمعیت اولیه از تعادل هاردی-واینبرگ تبعیت می‌کند.)

۱ (۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۸ (۴)

۲۴۷. کدام موارد جمله‌ی مقابل را به نادرستی تکمیل می‌کند؟ «با تهیه پروتوپلاست‌های گیاهی می‌توان»
الف - سبب اشتراک خزانه‌ی ژنی دو گونه شد.

ب - سبب فعال شدن همه‌ی ژن‌های گیاهی شد.

ج - از سلول‌های با ماده‌ی ژنتیکی یکسان، گونه‌ی جدید ساخت.

د - منجر به تولید توده‌ای از سلول‌های تمایز یافته به نام کالوس شد.

۱ الف - ب ۲ الف - د ۳ ج - د ۴ فقط مورد «د»

۲۴۸. اگر در گیاهی نهان دانه، آمیزش توسط ژن خودناسازگار ۵ الی کنترل شود،
۱) نوع ژنوتیپ برای سلول‌های تخم ممکن است.

۲) در جمعیت این گیاه، حداکثر ۲۰ نوع آمیزش برای دانه‌های گرده ممکن است.

۳) هر دانه‌ی گرده‌ی رسیده می‌تواند بر روی ۶ نوع مادگی با ژنوتیپ متفاوت رشد کند.

۴) بر روی یک مادگی، ۴ نوع دانه‌ی گرده‌ی رسیده با ژنوتیپ‌های متفاوت می‌توانند رشد کنند.

۲۴۹. چند مورد از موارد زیر عبارت مقابل را به نادرستی کامل می‌کند؟

«هر عاملی که باعث تنوع شود»

الف) باعث تغییر در فراوانی آلل‌ها می‌شود. (ب) به طور ناگهانی چهره‌ی جمعیت را تغییر می‌دهد.

ج) باعث ایجاد آلل جدید می‌شود. (د) ماده‌ی خام تغییر گونه‌ها می‌باشد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۵۰. در جمعیتی که فراوانی الل I^A دو برابر I^B و فراوانی الل I^B نیز دو برابر i باشد، چه قدر احتمال دارد از ازدواج آقایی با گروه خونی B با خانمی با گروه A ، فرزندی با گروه خونی O به دنیا آید؟

۱ (۱) $\frac{1}{24}$ ۲ (۲) $\frac{1}{4}$ ۳ (۳) $\frac{1}{16}$ ۴ (۴) $\frac{1}{48}$

۲۵۱. در جمعیتی که در تعادل هاردی - واینبرگ قرار داشته است
 (۱) با هر بار خودلقاحی، به فراوانی نسبی ژنوتیپ خالص غالب، ۲۵٪ فراوانی نسبی ژنوتیپ ناخالص اضافه می شود.
 (۲) هیچ گاه عواملی که باعث تنوع در جمعیت می شوند، رخ نمی داده است.
 (۳) با هر بار خودلقاحی، فراوانی نسبی هر یک از ژنوتیپ های خالص ۱۲٪ افزایش می یابد.
 (۴) بر اثر انتخاب جهت دار، فراوانی آلل ها در جمعیت آستانه ای تغییر می کند.
۲۵۲. هر جانور دو رگه ی قطعاً
 (۱) نازا - با فاصله ی کمی پس از تولد می میرد.
 (۲) زیستا - زاده هایی ضعیف یا نازا تولید می کند.
 (۳) زیستا - توانایی تکثیر ژن های والدین خود را دارد.
 (۴) نازا - روند تبادل ژن بین گونه های والد خود را پایدار می کند.
۲۵۳. هر جانور دورگه ی قطعاً
 (۱) زیستا- روند تبادل ژن بین گونه های نزدیک را پایدار می کند.
 (۲) نازا- توانایی تکثیر اطلاعات ژنتیکی والدین خود را دارد.
 (۳) زیستا- زاده هایی ضعیف یا نازا تولید می کند.
 (۴) نازا- با فاصله ی کوتاهی پس از تولد می میرد.
۲۵۴. کدام عبارت، درباره ی ملخ های یک جمعیت درست است؟
 (۱) هر صفت جهش یافته ای، از والدین به همه ی زاده ها منتقل می شود.
 (۲) فرآیند کراسینگ اور می تواند منجر به عدم تولید گامت نوترکیب شود.
 (۳) به دنبال هر جهش، تغییری در تعداد نوکلئوتیدهای یک ژن رخ می دهد.
 (۴) هر سلول با داشتن دو مجموعه کروموزوم، می تواند گامت نوترکیب ایجاد کند.
۲۵۵. هر عاملی که بر جمعیت مؤثر است، قطعاً
 (۱) فراوانی الل های ناسازگار - می تواند باعث پیدایش الل های جدید شود.
 (۲) تغییر ساختار ژنی - در تعیین جهت تغییر گونه ها بی تأثیر می باشد.
 (۳) تنوع افراد - در تغییر خزانه ی ژنی جمعیت نقش اساسی دارد.
 (۴) تغییر چهره - باعث حذف کامل الل های نامطلوب می شود.
۲۵۶. کدام عبارت در مورد عوامل گوناگونی جمعیت ها صحیح است؟
 (۱) با تغییر فراوانی الل ها، قطعاً تنوع فنوتیپی تغییر پیدا خواهد کرد.
 (۲) با تغییر فراوانی ژنوتیپ ها، قطعاً تنوع الل ها تغییر پیدا خواهد کرد.
 (۳) برخلاف جهش، کراسینگ اور موجب پیدایش الل جدید نمی شود.
 (۴) برخلاف رانش، شارش ژن همواره سبب افزایش گوناگونی بین جمعیت ها می شود.
۲۵۷. در تقسیم سلولی به روش میوز میتوز، (با تغییر)
 (۱) برخلاف - هر سلول حاصل، قدرت لقاح دارد.
 (۲) همانند - هر سلول حاصل، قدرت تقسیم دارد.
 (۳) برخلاف - سلول های جدید کروموزوم های کم تری نسبت به سلول مادر دارند.
 (۴) همانند - پدیده ی کراسینگ اور رخ می دهد.
۲۵۸. در جمعیت ملخ ها، یک صفت وابسته به جنس ۴ اللی مورد بررسی قرار گرفته است. با فرض آمیزش ملخ هایی که از نظر صفت مورد نظر هموزیگوس می باشند با ملخ های جنس مخالف، مطابق با قانون احتمالات، خواهند بود.
- (۱) $\frac{1}{8}$ زاده های ماده، خالص
 (۲) $\frac{1}{16}$ زاده ها، دارای دو نوع الل
 (۳) $\frac{5}{8}$ زاده ها، دارای یک نوع الل
 (۴) زاده های ماده حداقل دارای ۱۰ نوع ژنوتیپ

۲۵۹. چند مورد، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌نماید؟

در جانوران، هر نوع

الف - تبادل قطعه بین دو کروموزوم، جهش نام دارد.

ب - لقاح تصادفی - به بروز فنوتیپ جدید زاده‌ها می‌انجامد.

ج - تغییری در عدد کروموزومی سلول‌ها، جهش محسوب می‌شود.

د - تفکیک کروموزومی در والدین، باعث نو ترکیبی گامت‌ها می‌شود.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۲۶۰. هر عاملی که بر جمعیت موثر است، قطعاً

۱) فراوانی الل‌های ناسازگار - می‌تواند باعث پیدایش الل‌های جدید شود.

۲) تغییر ساختار ژنی - در تعیین جهت تغییر گونه‌ها بی‌تأثیر می‌باشد.

۳) تنوع افراد - در تغییر خزانه‌ی ژنی جمعیت، نقش اساسی دارد.

۴) تغییر چهره - باعث حذف کامل الل‌های نامطلوب می‌شود.

۱. گزینه ۲ هر یک از عوامل بر هم زنده‌ی تعادل هاردی - واینبرگ به تنهایی می‌تواند باعث تغییرات کوچکی در خزانه‌ی ژنی جمعیت شود اما انباشته شدن این تغییرات کوچک در گذر زمان ممکن است سبب تغییرات چشمگیر در خزانه‌ی ژنی شود. بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱). بر اثر شارش ژن، تنوع در جمعیت مبدأ می‌تواند کاهش یابد.
- (۳). توانایی تشخیص مزه‌ی فنیل تیوکاربامید فنوتیپ غالب و ناتوانی در تشخیص مزه‌ی آن فنوتیپ مغلوب است، بنابراین افرادی که توانایی تشخیص مزه‌ی فنیل تیوکاربامید را ندارند دارای ژنوتیپ *aa* هستند.
- (۴). جهش ژنی همواره رخ می‌دهد، اما جهش جهت تغییر گونه را تعیین نمی‌کند.
۲. گزینه ۱ در ژنتیک جمعیت به مجموع ژن‌های موجود در سلول‌های زایشی (سلول‌های تولیدکننده گامت) هر جمعیت خزانه ژنی می‌گویند.
۳. گزینه ۱ مورد «ب» در مورد تمام جمعیت‌ها صدق می‌کند و موارد «الف و ج» نیز ممکن است در یک جمعیت تعادلی اتفاق بیفتد، فقط مورد «د» درست است.
۴. گزینه ۲ رانش ژن با از بین بردن بعضی الل‌ها یا کاهش فراوانی آن‌ها، فراوانی نسبی الل‌های جمعیت را تغییر می‌دهد.
۵. گزینه ۴ زمانی لوله گرده تشکیل نمی‌شود که الل دانه گرده با یکی از الل‌های پارانشیم خورش مشابه باشد یا وقتی که مشابه با الل سلول تخم‌زا باشد.
۶. گزینه ۴ در آمیزش ناهمسان پسندانه، افراد همانند با هم آمیزش نمی‌کنند که موجب افزایش تنوع و افزایش فراوانی ناخالص‌ها می‌شود.
۷. گزینه ۴ انتخاب طبیعی قطعاً، فراوانی ژنوتیپ‌ها را تغییر می‌دهد. روی تنوع الل‌ها و تنوع ژنوتیپ‌ها بی‌تأثیر است و صرفاً فراوانی آن‌ها را تغییر می‌دهد. از طرفی انتخاب طبیعی می‌تواند فراوانی ژنوتیپ‌های مغلوب را افزایش دهد.
۸. گزینه ۳ بر اثر انتخاب طبیعی فنوتیپ‌های سازگار با محیط انتخاب شده و با زاد و ولد این افراد بر فراوانی فنوتیپ‌های سازگار با محیط افزوده شده و از فراوانی فنوتیپ‌های ناسازگار با محیط کاسته می‌شود. تنوع الل‌ها رابطه‌ی مستقیم با تنوع ژنوتیپ‌ها و فنوتیپ‌ها دارد.
۹. گزینه ۴ مهاجرت دوطرفه سبب کاهش تفاوت و در نتیجه افزایش شباهت بین جمعیت‌ها می‌شود. در هر سه نوع آمیزش‌های غیر تصادفی فراوانی الل‌ها تغییر نمی‌کند. انتخاب طبیعی بر فنوتیپ‌ها مؤثر است.
۱۰. گزینه ۱ شارش ژن، مهاجرت و آمیزش‌های تصادفی، سبب افزایش تنوع در جمعیت می‌شوند. تنوع فنوتیپی، توان بقای جمعیت را افزایش می‌دهد. بقیه‌ی موارد سبب کاهش تنوع در جمعیت می‌شوند.
۱۱. گزینه ۳ پدیده‌ی رانش ژن، تصادفی است و در جمعیت‌های مختلف اثرات متفاوتی دارد و به ویژه در جمعیت‌های کوچک اثرات شدیدتری می‌گذارد و معمولاً منجر به کاهش تنوع در جمعیت‌ها می‌شود، به طوری که مثلاً در چیتاهای آفریقایی تشابه خیلی زیادی پدید آورده است.
۱۲. گزینه ۲ شایستگی تکاملی وابستگی به ژنوتیپ افراد بوده و توصیف کمی از انتخاب طبیعی است. جملات «الف» و «ج» درست هستند.
۱۳. گزینه ۲ با آنکه جهش همواره روی می‌دهد ولی به دلیل پایین بودن آهنگ جهش برای بیشتر ژن‌ها، آن را به عنوان عامل اصلی تغییر فراوانی الل‌ها در نظر نمی‌گیرند و مهم‌ترین نقش آن هم ایجاد تنوع در جمعیت‌ها است. هر چند که مقدار و جهت تغییرات را تعیین نمی‌کند ولی ماده‌ی خام لازم برای تغییر گونه‌ها محسوب می‌شود.
۱۴. گزینه ۴ درون آمیزی و آمیزش همسان پسندانه باعث کاهش فراوانی افراد ناخالص و افزایش فراوانی افراد خالص می‌شوند. رانش معمولاً به کاهش تنوع درون جمعیت می‌انجامد. شارش ژن در جهت کاهش تفاوت بین جمعیت‌ها عمل می‌کند. اثر بنیان گذار ناشی از رانش ژن بوده و اغلب با کاهش تنوع در ژن‌ها همراه است.
۱۵. گزینه ۱ در اثر بنیان گذار با مهاجرت تعداد کمی از افراد جمعیت به محیطی جدید (شارش ژن) در آنجا جمعیت تازه‌ای را بنیان می‌نهند (رانش ژن)
۱۶. گزینه ۴ رویان دانه‌ی شبدر همواره از نظر ژن خود ناسازگار در یک الل مشابه گیاه مادر و در الل دیگر متفاوت با گیاه مادر است و حداقل در یک الل و حداکثر در دو الل مشابه والد نر خواهد بود.
۱۷. گزینه ۲ درون آمیزی فراوانی نسبی الل‌ها تغییر نمی‌کند اما فراوانی افراد خالص زیاد و فراوانی افراد ناخالص کم می‌شود.

۱۸. گزینه ۳

ژنوتیپ های کلی فرزندان ژنوتیپ های احتمالی پدر ژنوتیپ مادر
 $A_1 A_2 \times (A_1 A_3 \text{ یا } A_2 A_3) \Rightarrow (A_1 A_3 \text{ یا } A_2 A_3)$
 چون ژن A_1 پدر در ژنوتیپ $A_1 A_3$ و ژن A_2 پدر در ژنوتیپ $A_2 A_3$ ، در لقاح شرکت نمی کنند، بنابراین اگر ژنوتیپ رویان، $A_1 A_3$ باشد. ژنوتیپ آلبومن $A_1 A_1 A_3$ و ژنوتیپ والد نر $A_2 A_3$ خواهد شد.

$$A_1 A_2 \times A_2 A_3 \Rightarrow \begin{cases} \text{آلبومن سلول تخم} \\ A_1 A_3, A_1 A_1 A_3 \\ \frac{1}{4}(A_2 A_3, A_2 A_2 A_3) \end{cases}$$

۱۹. گزینه ۲ در آمیزش های همسان پسندانه، فراوانی الیها تغییر نمی کند، اما فراوانی فنوتیپ غالب کاهش می یابد. در جمعیت های طبیعی، احتمال آمیزش، متأثر از فنوتیپ افراد است. گاهی آمیزش میان خویشاوندان نزدیک، محتمل تر است.

۲۰. گزینه ۲ «جهش» ماده ی خام لازم برای تغییر گونه ها در طبیعت است که همواره ولی به آرامی رخ داده و با تغییر دادن نوع الیها فراوانی نسبی آن ها را تغییر می دهد. آهنگ رویداد آن برای بیش تر ژن ها بسیار اندک است و مقدار و جهت تغییر گونه ها را تعیین نمی کند ولی نوع الیها را تغییر می دهد.

۲۱. گزینه ۴ انتخاب طبیعی همیشه موجب حفظ تغییرات مطلوب در جمعیت ها می شود. هر سه جمله ی آخری نادرست هستند. بررسی جمله های نادرست:

(ب) فراوانی نسبی برخی الیها در اثر انتخاب طبیعی در طول زمان کاهش یا افزایش می یابد.

(ج) انتخاب طبیعی به معنی تغییر جمعیت ها در پاسخ به تغییرات محیط است.

(د) انتخاب طبیعی فقط بر فنوتیپ مؤثر است.

۲۲. گزینه ۱ در سلول تخم تریپلوئید، دو الی مشابه (از والد ماده) و یک الی متفاوت (از والد نر) از این ژن وجود دارد. بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۲): علاوه بر گامت، هاگ های این گیاه نیز هاپلوئید هستند و فقط یک الی از این ژن را دارند.

گزینه ی (۳): ژنوتیپ والد ماده همان ژنوتیپ کلالة است، پس امکان ایجاد ژنوتیپ مشابه کلالة برای سلول تخم جدید وجود ندارد.

گزینه ی (۴): پوسته ی دانه، مربوط به اسپوروفیت ماده ی نسل گذشته است که قطعاً یکی از دو الی آن در دانه و در نتیجه، در ریشه ی رویانی وجود دارد.

۲۳. گزینه ۴ هر چهار مورد نادرست اند. چون:

(الف) به جمله ی کتاب توجه کنید: گاه (نه همواره) آمیزش میان خویشاوندان نزدیک (یعنی درون آمیزی) محتمل تر از آمیزش با سایر افراد است!

(ب) در جمعیت های کوچک، فراوانی الیها خیلی راحت تر از جمعیت های بزرگ تغییر می کند، مثلاً احتمال رانش ژن بیش تر است. (ج) از خودلقاحی افراد ناخالص، نه از خود لقاحی هر فرد.

(د) در آمیزش های تصادفی، آمیزش ها ارتباطی به ژنوتیپ و فنوتیپ افراد ندارند، اما در این جمعیت ممکن است عوامل دیگری مانند جهش، شارش، رانش و انتخاب طبیعی باعث تغییر در فراوانی الیها شوند!

۲۴. گزینه ۱ موارد (د) و (ه) نادرست اند. زیرا با آن که جهش همیشه رخ می دهد، اما معمولاً آن را عامل اصلی تغییر فراوانی الیها در جمعیت در نظر نمی گیرند. شارش ژن می تواند سبب کاهش تفاوت در میان جمعیت ها شود.

بررسی سایر موارد:

(الف) برای آن که بتوانیم یک توصیف کمی درباره اثر انتخاب طبیعی داشته باشیم، کمیتی را به نام شایستگی تکاملی تعریف می کنیم.

(ب) در آمیزش همسان پسندانه، فراوانی هتروزیگوس ها کاهش می یابد.

(ج) در آمیزش های غیر تصادفی مانند درون آمیزی، آمیزش همسان پسندانه و ناهمسان پسندانه، تغییر در فراوانی ژنوتیپ ها رخ می دهد، ولی تغییری در فراوانی الیها رخ نمی دهد.

۲۵. گزینه ۱ می توان آمیزش ها را به دو گروه تصادفی و غیر تصادفی تقسیم کرد. آمیزش های غیر تصادفی تعادل هاردی - واینبرگ را بر هم می زنند. این آمیزش ها بر فراوانی الیها تأثیری ندارند. سایر گزینه ها:

(۲). نوعی آمیزش ناهمسان پسندانه در شبدر توسط ژن چند الی کنترل می شود.

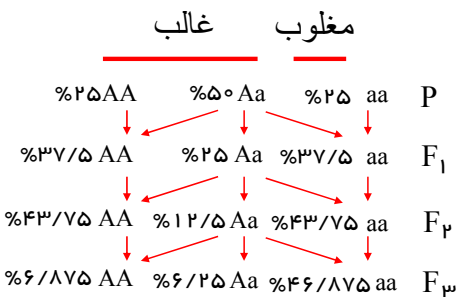
(۳). آمیزش ناهمسان پسندانه سبب افزایش فراوانی افراد ناخالص می شود.

(۴). درون آمیزی می تواند از طریق خودلقاحی باشد.

۲۶. گزینه ۱ پس از وقوع رانش، فراوانی بعضی الیها کاهش می یابد و در نتیجه فراوانی بعضی دیگر از الیها افزایش می یابد. بررسی سایر موارد:

- (ب). اثر بنیان گذار می تواند هنگامی رخ دهد که تعداد کمی از افراد جمعیت به زیستگاه جدیدی مهاجرت کنند.
- (ج). در جمعیتی که در آن آمیزش ها ارتباطی به ژنوتیپ ها نداشته باشند، آمیزش ها از نوع تصادفی هستند. در این جمعیت ممکن است عوامل دیگری مانند جهش بتوانند باعث تغییر فراوانی الل ها شوند.
- (د). گاهی اوقات علت کاهش شایستگی این است که افرادی با ژنوتیپ خاص گامت های کم تری تولید می کنند و یا بعضی گامت های آن ها غیر طبیعی هستند.
۲۷. **گزینه ۳** نمونه ای از آمیزش ناهمسان پسندانه، ژن خود ناسازگار در گیاهانی مثل شبدر است. اگر اللی که دانه ی کرده دارد شبیه یکی از دو الل سلول های کلالة باشد، نمی تواند در آن مادگی رشد کند و لوله ی کرده به وجود آورد، پس رویان نمی تواند ژنوتیپی شبیه والد ماده داشته باشد. ولی ممکن است ژنوتیپ والد نر را داشته باشد. حال اگر رابطه ی میان الل ها غالب و مغلوبی باشد، فنوتیپ می تواند مشابه والد ماده باشد.
۲۸. **گزینه ۳** شارش ژن نیز می تواند همانند جهش باعث متنوع شدن خزانه ژنی جمعیت ها گردد. بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه (۱): سلول های زایشی بعضی از گونه ها در جنس نر و ماده، عدد کروموزومی متفاوت دارند مانند جمعیت ملخ!
- گزینه (۲): رانش ژن به طور معمول به کاهش تنوع درون جمعیت می انجامد.
- گزینه (۴): خودلقاحی، فراوانی الل ها را تغییر نمی دهد.
۲۹. **گزینه ۳** شدیدترین حالت درون آمیزی، خودلقاحی است که در این حالت فراوانی افراد خالص (هوموزیگوس) افزایش می یابد. بنابراین موارد (ب) و (ج) درست هستند. با این که فراوانی نسبی افراد aa افزایش می یابد ولی از فراوانی افراد Aa کاسته می شود. (رد بخش الف)
۳۰. **گزینه ۲** آمیزش های همسان پسندانه و ناهمسان پسندانه، فراوانی الل ها را تغییر نمی دهند. بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه (۱): ممکن است رانش ژن، تعدادی ژن تکراری را از بین ببرد و تنوع در جمعیت ثابت بماند.
- گزینه (۳): درون آمیزی سبب افزایش فراوانی افراد خالص و کاهش فراوانی افراد ناخالص می گردد.
- گزینه (۴): آمیزش ناهمسان پسندانه سبب افزایش فراوانی افراد ناخالص می شود.
۳۱. **گزینه ۴** رانش ژن سبب از بین رفتن قسمت عمده ای از جمعیت چیتاها شد و چیتاهای امروزی چنان شبیه هم هستند که پیوند پوست بین اعضای جمعیت چیتاها امکان پذیر است. اثر رانش ژن در جمعیت های کوچک تر، شدیدتر است.
۳۲. **گزینه ۴** شدیدترین حالت درون آمیزی خودلقاحی است که در خودفرنگی در حالت طبیعی روی می دهد. گیاه کدو معمولاً دگر لقاحی دارد و گیاه شبدر چون ژن خود ناسازگار دارد هیچ وقت خودلقاحی ندارد.
۳۳. **گزینه ۲** اگرچه جهش همواره روی می دهد، اما آهنگ جهش برای بسیاری از ژن ها بسیار اندک است. مهم ترین نقش جهش ایجاد تنوع است، اما جهت تغییر گونه را محیط تعیین می کند، نه جهش. جهش در مواقعی می تواند فراوانی نسبی الل ها را تغییر ندهد مثلاً هنگامی که جهش رفت و برگشت برابر باشد.
۳۴. **گزینه ۲** هر سه مورد نادرست است.
- مورد الف: ممکن است تعداد جهش های $A \rightarrow a$ با تعداد جهش های $A \rightarrow A$ برابر باشد و باعث برهم زدن تعادل نشود.
- مورد ب: در آمیزش های ناهمسان پسندانه که از انواع آمیزش غیر تصادفی است، فراوانی هموزیگوس ها افزایش نمی یابد.
- مورد ج: آموزش غیر تصادفی (ناهمسان پسندانه، درون آمیزی، همسان پسندانه) از عوامل برهم زنده تعادل هاردی - واینبرگ هستند ولی فراوانی الل ها را تغییر نمی دهند.
۳۵. **گزینه ۴** الل های نامطلوب مغلوب اتوزومی می توانند خود را در قالب افراد ناخالص پنهان کنند و از اثر انتخاب طبیعی در امان بمانند اما الل های نامطلوب مغلوب وابسته به جنس می توانند در جاندار XY یا ZW ظاهر شوند و نمی توانند خود را پنهان کنند. اما اگر الل ها غالب باشند نمی توانند خود را در افراد ناخالص پنهان کنند و از اثر انتخاب طبیعی در امان بمانند. درون آمیزی مانند آمیزش همسان پسندانه سبب افزایش افراد خالص یا هموزیگوس می شود و به طور کلی این نوع از آمیزش ها فراوانی الل ها را تغییر نمی دهند.
۳۶. **گزینه ۳** از عوامل تغییر دهنده ی ساختار ژنی جمعیت، آمیزش های غیر تصادفی نظیر آمیزش همسان پسندانه است. بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ی (۱): در آمیزش های همسان پسندانه، معمولاً جمعیت به دو زیر گروه فنوتیپی تقسیم می شوند که تبادل ژن بین آن ها کمتر صورت می گیرد. یعنی احتمال تبادل ژن در آن ها وجود دارد اما کم است.
- گزینه ی (۲): در آمیزش های همسان پسندانه، فراوانی افراد خالص افزایش یافته و از فراوانی افراد ناخالص کم می شود.
- گزینه ی (۴): در تولید مثل جنسی، فنوتیپ زاده ها ممکن است با والدین متفاوت باشد.

۳۷. گزینه ۳ جهش و شارش ژن می توانند باعث پیدایش آلل های جدید شوند. انتخاب طبیعی هرگز باعث پیدایش الل های جدید و یا الل مطلوب نمی شود بلکه با تغییر فراوانی نسبی آلل ها، چهره جمعیت ها را تغییر می دهد.
۳۸. گزینه ۱ الل های نامطلوب مغلوب آهسته تر از الل های نامطلوب غالب از جمعیت حذف می شود.
۳۹. گزینه ۳ خود لقاحی شدیدترین حالت درون آمیزی است. در خود لقاحی نسبی فنوتیب غالب کم می شود و به فراوانی نسبی فنوتیب مغلوب اضافه می شود. در خودلقاحی از فراوانی هتروزیگوس ها کاسته و به فراوانی هوموزیگوس ها افزوده می شود.
۴۰. گزینه ۲ سلول های کلاله و قسمتهای دیپلوئید هیچگاه یک نوع الل دیده نمی شود. از طرفی در شبدر ژنوتیب گیاه حاصل می تواند شبیه گیاه نر باشد.
- چون شبدر از نهاندانگان است و لقاح مضاعف دارد، به این ترتیب یک سلول تخم حاصل $3n$ بوده و دارای دو الل یکسان از نوع الل های گیاه ماده خواهد بود.
۴۱. گزینه ۴ در درون آمیزی فراوانی نسبی ژنوتیب ناخالص کاهش می یابد و فراوانی نسبی ژنوتیب های خالص افزایش می یابد. از فراوانی نسبی فنوتیب غالب کاسته می شود و به فراوانی نسبی فنوتیب مغلوب افزوده می شود.
۴۲. گزینه ۴ منظور از افراد دارای الل های متفاوت همان افراد هتروزیگوس است. آمیزش های غیر تصادفی شامل درون آمیزی و آمیزش همسان پسندانه است. در هر دوی این آمیزش ها طی نسل ها از فراوانی افراد ناخالص کم و به افراد خالص افزوده می شود. بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ۱: این حالت فقط در خودلقاحی (شدیدترین حالت درون آمیزی) روی می دهد ولی در آمیزش همسان پسندانه و سایر روش های درون آمیزی ممکن است تغییرات با این شدت نباشد.
- گزینه ۲: فنوتیب های غالب شامل غالب خالص و ناخالص است که به غالب خالص افزوده و از غالب ناخالص کاسته می شود.
- گزینه ۳: در آمیزش های غیر تصادفی، فراوانی الل ها تغییری نمی کند ولی فراوانی ژنوتیب ها و فنوتیب ها تغییر می کند.
۴۳. گزینه ۱ شدیدترین نوع درون آمیزی خودلقاحی است که باعث می شود فراوانی افراد اولیه هتروزیگوس در هر نسل نصف شده (کاهش یافته) و بین ژنوتیب هوموزیگوس غالب و ژنوتیب هوموزیگوس مغلوب تقسیم شود. بنابراین می توان انتظار داشت که افراد دارای فنوتیب غالب کاهش یابد.
۴۴. گزینه ۴ در شدیدترین حالت درون آمیزی (خودلقاحی) فراوانی نسبی الل ها تغییری نمی کند، اما از فراوانی افراد هتروزیگوس کم شده و بر فراوانی افراد هوموزیگوس غالب و مغلوب افزوده می شود.
۴۵. گزینه ۴

در شدیدترین حالت درون آمیزی یعنی خودلقاحی طی هر نسل، فراوانی نسبی افراد ناخالص که جزئی از فنوتیب غالب نیز محسوب می شوند، نصف می گردد. پس فراوانی نسبی ناخالص و غالب کاهش و فراوانی افراد مغلوب افزایش می یابد.

گزینه ۱ عبارت مناسب است، زیرا: فراوانی افراد هتروزیگوس کاهش می یابد ولی برخلاف آن فراوانی افراد هوموزیگوس غالب و هوموزیگوس مغلوب افزایش می یابد.

گزینه ۲ عبارت مناسبی است، زیرا: فراوانی افراد مغلوب افزایش می یابد ولی برخلاف آن فراوانی افراد غالب کاهش می یابد.

گزینه ۳ عبارت مناسبی است، زیرا: فراوانی افراد هتروزیگوس و نیز فراوانی افراد غالب کاهش می یابد.

۴۶. گزینه ۴ مجموع فراوانی الل های هر ژن برابر ۱ است؛ پس:

$$p = f(T), q = f(t)$$

$$p + q = 1, p = 1 - 0.05 = 0.95$$

$$\frac{1}{3}(2 \times 0.95 \times 0.05) = 0.0316 \approx 3.16\%$$

فراوانی زنان ناقل برابر است با ۳.۱۶٪

۴۷. گزینه ۲

$$q^2 = 0.16 \Rightarrow q = 0.4, p = 0.6$$

$$\frac{\text{دختران ناقل}}{\text{افراد خالص}} = \frac{\frac{1}{2}(2pq)}{p^2 + q^2} = \frac{0.24}{0.16 + 0.36} = \frac{24}{52} = \frac{6}{13}$$

۴۸. گزینه ۳

$$p^2 + 2pq = 91\% \Rightarrow q^2 = f(aa) = 9\%$$

$$\Rightarrow q = 0.3, p = 0.7 \Rightarrow 2pq = 2 \times 0.7 \times 0.3 = 42\%$$

$$\Rightarrow 42\% \times \frac{1}{2} = 21\% \text{ پسران ناخالص}$$

۴۹. گزینه ۴

این مسئله را می توان از راه متمم حل کرد. به این ترتیب :

$$\text{افراد فاقد ژن } A = f(BB) + f(BO) + f(OO) = 1 - [f(BB) + f(BO) + f(OO)]$$

$$\Rightarrow 1 - [(0.2 \times 0.2) + (2 \times 0.2 \times 0.3) + (0.3 \times 0.3)] = 0.75 \Rightarrow 75\%$$

۵۰. گزینه ۳

$$f(a) = 0.2 \Rightarrow f(A) = 0.8$$

$$\text{جمعیت ناقل ها } 2pq = 2 \times 0.8 \times 0.2 = 0.32$$

$$\frac{1}{2} \times 0.32 = 0.16 \text{ زن ناقل}$$

۵۱. گزینه ۳ اگر الل مربوط به عدم وجود پردهی شنا را با A و الل مربوط به وجود پردهی شنا را با a نمایش دهیم خواهیم داشت:

$$\begin{cases} f(AA) + f(Aa) = 84\% \\ f(AA) + f(Aa) + f(aa) = 100\% \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(aa) = 16\% \Rightarrow f(a) = \sqrt{\frac{16}{100}} = 0.4 \Rightarrow f(A) = 0.6 \Rightarrow f(AA) = 36\%$$

$$\frac{\text{فرآوانی مارمولک های نر دارای پردهی شنا}}{\text{فرآوانی افراد هموزیگوس}} = \frac{f(aa) \times \frac{1}{2}}{f(AA) + f(aa)} = \frac{16\% \times \frac{1}{2}}{36\% + 16\%} = \frac{8\%}{52\%} = \frac{2}{13}$$

۵۲. گزینه ۲

$$p = \frac{3}{5} \Rightarrow q = 1 - \frac{3}{5} = \frac{2}{5}$$

$$\Rightarrow f(aa) = q^2 = \frac{2}{5} \times \frac{2}{5} = \frac{4}{25}$$

۴ از کل جمعیت بیمار هستند، اما چون فرآوانی مردان بیمار خواسته شده، بنابراین:

$$\frac{4}{25} \times \frac{1}{2} = \frac{2}{25} \text{ یا } 8\%$$

۵۳. گزینه ۳

$$f(AA) + f(2Aa) = \frac{15}{16} \quad f(aa) = \frac{1}{16} \quad f(a) = \frac{1}{4} \quad \text{و} \quad f(A) = \frac{3}{4}$$

به این ترتیب به ازای چهار الل (A+a)، یک الل a و سه الل A وجود دارد. چون هر فرد برای هر صفت دو الل دارد، تعداد الل در

$$\text{این جمعیت } = \frac{1}{4} \times (160 \times 2) = \frac{320}{4} = 80$$

$$\left(\frac{1}{4}\right) \times (160 \times 2) = \frac{320}{4} = 80$$

۵۴. گزینه ۲

در جامعه فقط افرادی که AA هستند، فاقد ژن تالاسمی می باشند. به این ترتیب:

$$f(a) = \frac{2}{100} \quad f(A) = \frac{8}{100}$$

$$f(AA) = \frac{8}{100} \times \frac{8}{100} = \frac{64}{10000}$$

$$\frac{64}{10000} \times \frac{1}{2} = \frac{32}{10000} \quad \text{زنان فاقد ژن بیماری}$$

$$\frac{32}{10000} \times 30000 = 960 \quad \text{تعداد زنان فاقد ژن در کل جمعیت}$$

۵۵. گزینه ۱

$$\begin{cases} X^h = \frac{1}{100} \\ X^H = \frac{9}{100} \end{cases} \quad \begin{cases} X^h y = \frac{1}{100} \Rightarrow \frac{10}{10000} \\ X^h X^h + 2X^H X^h = \frac{1}{10000} + (2 \times \frac{9}{100} \times \frac{1}{100}) = \frac{1}{10000} + \frac{18}{10000} = \frac{19}{10000} \end{cases}$$

$$\frac{10}{10000} + \frac{19}{10000} = \frac{29}{10000}$$

$$\frac{29}{10000} \times \frac{1}{2} = \frac{29}{20000} \quad \text{فراوانی افراد دارای حداقل یک } X^h \text{ در هر } 2000 \text{ نفر جامعه}$$

$$\frac{29}{20000} \times 10000 = 145 \quad \text{فراوانی افراد دارای حداقل یک } X^h \text{ در کل جامعه}$$

۵۶. گزینه ۲

$$f(I^A) = f(I^B) = f(i) = \frac{1}{3}$$

$$f(I^A I^A) + f(I^A i) = A \quad \text{فراوانی نسبی گروه خونی A}$$

$$\left(\frac{1}{3} \times \frac{1}{3}\right) + \left(2 \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{3}\right) = \frac{1}{3}$$

$$\frac{1}{3} \times 100 = 33\%$$

چون صفت اتوزومی است، توزیع آن در زنان و مردان تفاوتی ندارد. به همین دلیل ۳۳٪ مردان و ۳۳٪ زنان گروه خونی A دارند.

۵۷. گزینه ۳

$$2A : 1a$$

$$\left. \begin{matrix} f(A) = \frac{2}{3} \\ f(a) = \frac{1}{3} \end{matrix} \right\} \Rightarrow f(Aa) = 2 \times \frac{1}{2} \times \frac{2}{3}$$

$$\text{مردانی هتروزیگوس} = \frac{1}{2} \times 2 \times \frac{1}{3} \times \frac{2}{3} = \frac{2}{9}$$

۵۸. گزینه ۲ هانتینگتون نوعی بیماری اتوزومی غالب است.

$$p = f(H) = 0.3, q = f(h) = 0.7$$

$$2pq = 2 \times 0.3 \times 0.7 = 0.42 \quad \text{بیماران ناخالص در جمعیت مردان}$$

باید دقت کرد که وقتی ۴۲٪ از کل جمعیت را مبتلایان به یک بیماری اتوزومی تشکیل می دهند، پس ۴۲٪ از زنان این جمعیت و ۴۲٪

از مردان این جمعیت هم بیمار می باشند و نیازی به محاسبه $\frac{1}{2}$ نیست!

۵۹. گزینه ۳ توانایی لوله کردن زبان در انسان یک صفت غالب است پس:

$$p^2 + 2pq = 0.36 \Rightarrow q^2 = 0.64 \Rightarrow q = 0.8, p = 0.2$$

و آن گاه نسبت فراوانی مردان ناخالص به افراد خالص برابر می شود با:

$$\frac{\frac{1}{2} \times 2pq}{p^2 + q^2} = \frac{\frac{1}{2} \times 2 \times 0.8 \times 0.2}{0.64 + 0.04} = \frac{0.16}{0.68} = \frac{4}{17}$$

۶۰. گزینه ۱

زنان مبتلا = ۵٪

$$\frac{5}{100} \times 2 = 1\% \text{ افراد مبتلا}$$

$$f(cc) = \frac{1}{100} \Rightarrow f(c) = \frac{1}{10}, f(C) = \frac{9}{10}$$

$$CC\left(\frac{81}{100}\right) + Cc\left(\frac{18}{100}\right) = \frac{99}{100}$$

$$\frac{\text{افراد بیمار}}{\text{مردان سالم}} = \frac{\frac{1}{100}}{\frac{1}{2} \times \frac{99}{100}} = \frac{2}{99}$$

$$f(CC) \Rightarrow p^2 = 1 - 64\% = 36\% \Rightarrow p = 0.6, q = 0.4 \quad \text{۶۱. گزینه ۴}$$

$$\text{فراوانی سالم} = p^2 + 2pq = 0.36 + 0.48 = 84\%$$

۶۲. گزینه ۱ گودی روی چانه صفتی اتوزومی غالب است، پس:

$$f(AA) + f(Aa) = f(aa)$$

$$p^2 + 2pq = 3q^2$$

$$(p^2 + 2pq + q^2) = 1 \Rightarrow (3q^2 + q^2) = 1 \Rightarrow 4q^2 = 1 \Rightarrow q^2 = \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow q = \frac{1}{2} \Rightarrow p = \frac{\text{زنان هتروزیگوس}}{\text{افراد فاقد ال گودی}} = \frac{\frac{1}{2}(2pq)}{q^2} = \frac{\frac{1}{2} \times 2 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2}}{\frac{1}{2} \times \frac{1}{2}} = 1$$

۶۳. گزینه ۱ در مگس سرکه ال خاکستری (A) بر ال سیاه (a) غالب است.

$$f(a) = 3f(A) \Rightarrow f(a) = \frac{3}{4}, f(A) = \frac{1}{4}$$

$$\frac{\text{افراد خالص}}{\text{نرهای با بدن خاکستری}} = \frac{f(aa) + f(AA)}{\frac{1}{2}(f(Aa) + f(AA))} = \frac{\frac{9}{16} + \frac{1}{16}}{\frac{1}{2}\left(2 \times \frac{1}{4} \times \frac{3}{4} + \frac{1}{16}\right)} = \frac{20}{7}$$

۶۴. گزینه ۴

$$\begin{cases} f(a_1) = 2f(a_2) = 2f(a_3) = 2f(a_4) \Rightarrow [f(a_2) = f(a_3) = f(a_4) = \frac{1}{2}f(a_1)] \\ f(a_1) + f(a_2) + f(a_3) + f(a_4) = 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(a_1) + \frac{1}{2}f(a_1) + \frac{1}{2}f(a_1) + \frac{1}{2}f(a_1) = 1 \Rightarrow \frac{5}{2}f(a_1) = 1 \Rightarrow f(a_1) = \frac{2}{5}$$

$$\Rightarrow f(a_2) = f(a_3) = f(a_4) = \frac{1}{5}$$

$$a_1 \text{ فراوانی افراد دارای فنوتیپ } = f(a_1 a_1) + f(a_1 a_2) + f(a_1 a_3) + f(a_1 a_4) = \frac{4}{25} + \frac{4}{25} + \frac{4}{25} + \frac{4}{25} = \frac{16}{25}$$

۶۵. گزینه ۲

$$a_1 = 2a_2 = 2a_3 \Rightarrow a_1 = \frac{2}{4}, a_2 = a_3 = \frac{1}{4}$$

$$a_1 \Rightarrow Z^1 W = \frac{2}{4} \times 500 = 250 \quad \text{تعداد ماده‌ها با فنوتیپ } a_1$$

$$a^1 a^1 \Rightarrow Z^1 Z^1 = \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$$

$$a^1 a^2 \Rightarrow Z^1 Z^2 = 2 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{4} = \frac{1}{4} \left. \begin{array}{l} \\ \\ \end{array} \right\} \frac{3}{4} \times 500 = 375 \quad \text{تعداد نرها با فنوتیپ } a_1$$

$$a^1 a^3 \Rightarrow Z^1 Z^3 = 2 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{4} = \frac{1}{4}$$

تعداد پرندگان که فنوتیپ a_1 دارند. $250 + 375 = 625$

۶۶. گزینه ۲ کوررنگی نوعی بیماری وابسته به جنس مغلوب است، یعنی ژن آن روی کروموزوم X قرار دارد:

$$f(X^A Y) = f(X^A) = 0.6 \rightarrow f(X^a) = 0.4$$

افرادی که در ژنوتیپ خودشان ال کوررنگی ندارند شامل مردان سالم و زنان سالم هموزیگوت می‌باشند:

$$\left. \begin{array}{l} f(X^A Y) = 0.6 \xrightarrow{\text{در کل جمعیت } \times \frac{1}{2}} 0.3 \\ f(X^A X^A) = (0.6)^2 = 0.36 \xrightarrow{\text{در کل جمعیت } \times \frac{1}{2}} 0.18 \end{array} \right\} 0.48 \text{ در کل جمعیت}$$

۶۷. گزینه ۳ «نشانگان زالی - ناشنوایی» نوعی بیماری وابسته به جنس و مغلوب است:

$$\begin{cases} p = f(X^H) = 9 \times q \\ q = f(X^h) \end{cases} \Rightarrow p + q = 1 \Rightarrow \begin{cases} p = 0.9 \\ q = 0.1 \end{cases}$$

$$\text{فراوانی مردان بیمار در کل جمعیت } X^h Y = 0.1 \xrightarrow{\times \frac{1}{2}} \frac{1}{20}$$

$$\text{فراوانی زنان بیمار در کل جمعیت } X^h X^h = 0.1 \times 0.1 = \frac{1}{100} \xrightarrow{\times \frac{1}{2}} \frac{1}{200}$$

به این ترتیب معلوم می‌شود که فراوانی افراد بیمار در کل جمعیت (شامل زنان و مردان) برابر با $\frac{1}{200} + \frac{1}{20} = \frac{11}{200}$ است و نسبت مردان بیمار به بیماران برابر است با:

$$\frac{\frac{1}{20}}{\frac{11}{200}} = \frac{200}{220} = \frac{10}{11}$$

۶۸. گزینه ۱ چون کم خونی داسی شکل، نوعی بیماری اتوزومی مغلوب است پس فراوانی زنان و مردان با هم برابر است:

$$q^2 = \%8 + \%8 = \%16 \Rightarrow q = 0.4, p = 0.6 \Rightarrow \frac{1}{4}(2pq) = 0.6 \times 0.4 = \%24 \text{ فراوانی زنان ناقل}$$

$$p^2 + 2pq = \%36 + \%48 = \%84 \text{ فراوانی افراد سالم}$$

پس در نهایت تفاوت این دو فراوانی، برابر با $\%60 = 84 - 24$ یا $\frac{3}{5}$ خواهد شد.

۶۹. گزینه ۴

$$A + B + O = 1 \quad OO = 0,16 \Rightarrow O = 0,4$$

$$A = 2B$$

$$2B + B = 0,6 \Rightarrow B = 0,2 \rightarrow A = 0,4$$

نسبتی از جامعه که زنانی با حداقل یک الل گروه خونی B هستند برابر است با:

$$\frac{1}{2}(BB + AB + BO) = \frac{1}{2}\left(\frac{2}{10} \times \frac{2}{10}\right) + \left(2 \times \frac{4}{10} \times \frac{2}{10}\right) + \left(2 \times \frac{2}{10} \times \frac{4}{10}\right) = 0,18 \times 100 = 18\%$$

۷۰. گزینه ۴ از آن جا که صفت گودی چانه غالب است، پس خواهیم داشت:

$$2pq = 16q^2 \Rightarrow 2p = 16q \Rightarrow p = 8q$$

$$p + q = 1 \quad 8q + q = 1 \Rightarrow q = \frac{1}{9} \Rightarrow p = \frac{8}{9}$$

$$\frac{2pq}{p^2 + 2pq} = \frac{2 \times \frac{8}{9} \times \frac{1}{9}}{\left(\frac{8}{9} \times \frac{8}{9}\right) + \left(2 \times \frac{8}{9} \times \frac{1}{9}\right)} = \frac{\frac{16}{81}}{\frac{64}{81} + \frac{16}{81}} = \frac{\frac{16}{81}}{\frac{80}{81}} = \frac{16}{80}$$

۷۱. گزینه ۳

۳ = مغلوب

۱ و ۲ = غالب

$$\left. \begin{aligned} \text{فراوانی الل ها} &= f(1) + f(2) + f(3) = 1 \\ \text{فراوانی ال ۱} &= \text{فراوانی ال ۲} = 2 \times (\text{فراوانی ال ۳}) \\ f(1) &= f(2) = 2f(3) \end{aligned} \right\}$$

$$5f(3) = 1 \Rightarrow \begin{cases} f(3) = 0,2 \\ f(1) = f(2) = 0,4 \end{cases}$$

$$\left. \begin{aligned} \text{فراوانی افراد خالص از نظر ال ۳} &= 0,2 \times 0,2 = 0,04 \\ \text{فراوانی افراد خالص از نظر ال ۲} &= 0,4 \times 0,4 = 0,16 \\ \text{فراوانی افراد خالص از نظر ال ۱} &= 0,4 \times 0,4 = 0,16 \end{aligned} \right\}$$

$$\text{مجموع فراوانی افراد خالص} = 0,36$$

$$\text{فراوانی افراد ناخالص} = 1 - 0,36 = 0,64$$

$$\frac{0,36}{0,64} = \frac{9}{16}$$

۷۲. گزینه ۳

$$(A = B = O, A + B + O = 1 \Rightarrow A = B = O = \frac{1}{3})$$

$$P: AO \times AO$$

$$F_1: \frac{1}{4}AA + \frac{2}{4}AO + \frac{1}{4}OO$$

برای تولد فرزندی با گروه خونی O از پدر و مادری با گروه خونی A، والدین باید حتماً ناخالص (AO) باشند و از آنجا که فراوانی افرادی با ژنوتیپ AO، دو برابر افراد AA است، پس احتمال آن که هر کدام از والدین دارای گروه خونی A به صورت ناخالص باشند،

$$\text{برابر } \frac{2}{3} = \frac{AO}{AA + AO} \text{ خواهد شد.}$$

در نهایت احتمال تولد فرزندی با گروه خونی O در ازدواج این والدین، برابر $\frac{1}{4}$ است. پس خواهیم داشت:

$$\frac{2}{3} \times \frac{2}{3} \times \frac{1}{4} \times \frac{1}{2} \text{ (دختر)} = \frac{4}{72} = \frac{1}{18}$$

۷۳. گزینه ۳: «۱»: عدم توانایی تشخیص مزه‌ی ماده‌ی شیمیایی فنیل تیوکاربامید، صفت مغلوب است. پس فراوانی افراد مغلوب ۰٫۰۹ است.

بنابراین فراوانی مردان ناخالص ۲۱ درصد است:

$$aa = 0.09 \Rightarrow a = 0.3, A = 0.7 \Rightarrow 2 \times 0.7 \times 0.3 \times \frac{1}{2} = 21\%$$

گزینه‌ی «۲»: بیماری هانتینگتون غالب است. پس در این جمعیت ۳۶ درصد از افراد سالم (hh) هستند. پس فراوانی زنان خالص غالب می‌شود:

$$hh = 0.36 \Rightarrow h = 0.6, H = 0.4 \Rightarrow (0.4)^2 \times \frac{1}{2} = 8\%$$

گزینه‌ی «۳»: نداشتن مو روی بندهای انگشتان صفت مغلوب است.

$$aa = 36\% \Rightarrow a = 0.6, A = 0.4 \Rightarrow (0.4)^2 \times \frac{1}{2} = 8\%$$

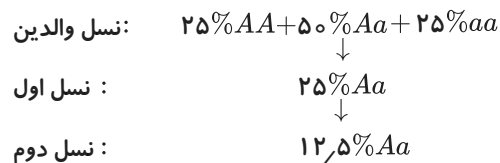
پس فراوانی مردان خالص غالب ۸ درصد است.

گزینه‌ی «۴»: داشتن گودی روی چانه غالب است.

$$aa = 0.16 \Rightarrow a = 0.4, A = 0.6 \Rightarrow (2 \times (0.4) \times (0.6)) \times \frac{1}{2} = 24\%$$

پس فراوانی زنان ناخالص ۲۴ درصد است.

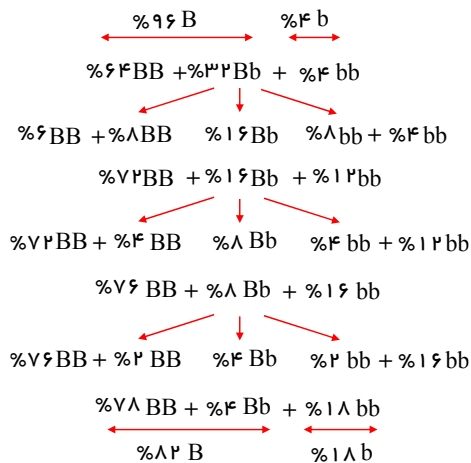
۷۴. گزینه ۲: در هر نسل خودلقاحی، فراوانی ژنوتیپ‌های ناخالص نصف می‌شوند.

چون در نسل دوم فراوانی ژنوتیپ ناخالص به ۱۲٫۵٪ یا $\frac{1}{8}$ می‌رسد، معلوم است که فراوانی ژنوتیپ‌های خالص برابر با $\frac{7}{8}$ خواهد شد.

$$\text{یعنی نسبت آن‌ها } \frac{1}{8} = \frac{1}{7} \text{ است.}$$

۷۵. گزینه ۲

در اثر درون آمیزی در هر نسل جمعیت افراد هتروزایگوس نصف می‌شود و به جمعیت افراد هموزایگوس افزوده می‌شود.

به این ترتیب پس از سه نسل خودلقاحی ژنوتیپ هتروزایگوس ۱۴٪ خواهد شد یعنی در سه نسل خودلقاحی $28\% = 32\% - 4\%$ از فراوانی ژنوتیپ هتروزایگوس کم شده و به طور برابر بین ژنوتیپ‌های هموزایگوس تقسیم می‌شود. پس به این ترتیب ۴٪ از فنوتیپ غالب کاسته شده و به فنوتیپ مغلوب افزوده خواهد شد.

۷۶. گزینه ۴: فراوانی افراد ناخالص پس از سه نسل برابر است با:

$$32 \times \left(\frac{1}{2}\right)^3 = 4$$

$$32 - 4 = 28$$

به این ترتیب از فراوانی ژنوتیپ ناخالص ۲۸٪ کاسته شده است.

$$28 \div 2 = 14$$

در این حالت، از فنوتیپ غالب ۱۴٪ کاسته شده و به درصد فنوتیپ مغلوب اضافه شده است.

۷۷. گزینه ۲ پس از n نسل خود لقاحی، فراوانی ژنوتیپ‌های هتروزیگوس به $\frac{1}{2^n}$ برابر مقدار اولیه‌اش می‌رسد و به میزان نصف

تفاوت آن با فراوانی اولیه‌ی هتروزیگوت‌ها، به هریک از ژنوتیپ‌های خالص (غالب و مغلوب) افزوده می‌گردد. حال پس از ۴ نسل

درون آمیزی، فراوانی ژنوتیپ‌های هتروزیگوت به $\frac{1}{2^4}$ یا $\frac{1}{16}$ مقدار اولیه (X) می‌رسد. پس به میزان

$$\left(X - \frac{X}{16}\right) \div 2 = \frac{15X}{16} \div 2 = \frac{15X}{32}$$

۷۸. گزینه ۴ خودلقاحی، شدیدترین حالت درون آمیزی است که بر فراوانی نسبی الل‌ها بی‌اثر است! پس میزان تغییر فراوانی نسبی الل‌ها برابر صفر می‌باشد.

۷۹. گزینه ۲

$$f(A) = \frac{2}{10} \begin{cases} \frac{4}{100} AA \\ \frac{32}{100} Aa \\ \frac{8}{100} aa \end{cases}$$

$$f(a) = \frac{8}{10} \begin{cases} \frac{4}{100} AA \\ \frac{32}{100} Aa \\ \frac{64}{100} aa \end{cases}$$

در درون آمیزی فراوانی نسبی الل‌ها تغییر نمی‌کند \Rightarrow

۸۰. گزینه ۳

۴۰۰ قرمز و ۴۰۰ صورتی و ۲۰۰ سفید

↓ ↓ ↓

○ پس از رانش ژن: ۴۰۰ قرمز و ۴۰۰ صورتی

$$f(R) = \frac{800 + 400}{1600} = \frac{6}{8} = \frac{3}{4} = 0.75$$

۸۱. گزینه ۳ حداکثر ژنوتیپی که برای این چهار الل می‌توان نوشت ۱۰ نوع است که چهار مورد آن هموزیگوس بوده و در آمیزش

ناهمسان پسندانه شرکت نمی‌کنند. در مورد فنوتیپ‌ها، ژنوتیپ‌هایی که الل a_1 را دارند، فنوتیپ a_1 و ژنوتیپ‌های a_2a_4 و a_3a_4 فنوتیپ

a_2 را خواهند داشت و چون رابطه میان a_3 و a_4 بیان نشده است، هر رابطه‌ای که بین این الل‌ها حاکم باشد، کلاً یک نوع

فنوتیپ ایجاد خواهد کرد. بنابراین حداکثر ۶ نوع ژنوتیپ (ژنوتیپ‌های هتروزیگوس) و سه نوع فنوتیپ بین سلول‌های تخم حاصل از

این آمیزش‌ها مشاهده خواهد شد.

$$\begin{cases} a_1 a_1 & a_2 a_2 & a_3 a_3 & a_4 a_4 \\ a_1 a_2 & a_2 a_3 & a_3 a_4 & \\ a_1 a_3 & a_2 a_4 & & \\ a_1 a_4 & & & \end{cases}$$

فنوتیپ‌ها — — —

{ a_1 a_2 نوع دیگر

۸۲. گزینه ۱ در حین خودلقاحی در هر نسل فراوانی افراد هتروزیگوت نصف شده و بخش کاهش یافته بین افراد هموزیگوت تقسیم می‌شود.

باتوجه به فراوانی اللها، فراوانی افراد هموزیگوت $\frac{4}{9} = \frac{2}{3} \times \frac{2}{3}$ می‌باشد که پس از دو نسل خودلقاحی به $\frac{1}{9} = \frac{1}{2^2} \times \frac{4}{9}$ می‌رسد. به این ترتیب میزان $\frac{3}{9} = \frac{1}{9} - \frac{4}{9}$ از هتروزویگوت‌ها کاسته شده و بین دو ژنوتیپ هموزیگوت تقسیم می‌شود. به این ترتیب به اندازه‌ی $\frac{1}{6}$ از فنوتیپ غالب کاسته شده و به فنوتیپ مغلوب (ژنوتیپ aa) افزوده می‌شود.

۸۳. گزینه ۳ می‌دانیم که در شبدر ژنوتیپ خالص تشکیل نمی‌شود و کلاله‌ی $2n$ که فنوتیپ غالب A_1 را داشته باشد، به سه صورت دیده می‌شود که البته نفوذ دانه‌ی گرده‌ی A_2 در کلاله‌ی $A_1 A_2$ انجام نمی‌شود.

$$A_1 > A_2, A_3, A_4$$

$$\left. \begin{matrix} A_1 A_2 \\ A_1 A_3 \\ A_1 A_4 \end{matrix} \right\} - A_1 A_2 \text{ ژنوتیپ} = \text{گرده ۲ لوله‌ی آن‌ها لوله‌ی گرده می‌سازند}$$

۸۴. گزینه ۱

$$a = \frac{1}{5} \quad b = \frac{2}{5} \quad c = \frac{2}{5}$$

ژن خود ناسازگار، ژنوتیپ خالص ندارد. $aa + bb + cc \Rightarrow \frac{1}{25} + \frac{4}{25} + \frac{4}{25} = \frac{9}{25}$

$$\left. \begin{matrix} ab = 2 \times \frac{1}{5} \times \frac{2}{5} = \frac{4}{25} \\ ac = 2 \times \frac{1}{5} \times \frac{2}{5} = \frac{4}{25} \\ ab = 2 \times \frac{2}{5} \times \frac{2}{5} = \frac{8}{25} \end{matrix} \right\} \frac{16}{25} \text{ فراوانی ژنوتیپ‌های ناخالص}$$

گرده‌ی b ، فقط روی ژنوتیپ ac از ژنوتیپ‌های ناخالص می‌تواند لوله‌ی گرده ایجاد کند، پس خواهیم داشت:

$$\frac{ac}{ab + bc + ac} = \frac{\frac{4}{25}}{\frac{16}{25}} = \frac{1}{4}$$

۸۵. گزینه ۲ چون نصف جمعیت دارای ژنوتیپ ناخالص اند (۵۰٪) و فراوانی بقیه‌ی افراد هم مساوی است. پس هر کدام از ژنوتیپ‌های خالص به میزان ۲۵٪ می‌باشند یعنی:

$$\frac{1}{4} BB + \frac{1}{2} Bb + \frac{1}{4} bb$$

حالا پس از ۴ نسل خودلقاحی فراوانی ژنوتیپ‌های هتروزویگوت به $\frac{1}{16} = \frac{1}{2^4} = \frac{1}{16}$ مقدار اولیه‌اش یعنی $\frac{1}{2} \times \frac{1}{16} = \frac{1}{32}$ می‌رسد.

به عبارتی به مقدار $\frac{15}{32} = \frac{1}{32} - \frac{1}{2} = \frac{15}{32}$ کاهش می‌یابد و به میزان نصف این مقدار یعنی $\frac{15}{64} = \frac{15}{32} \times \frac{1}{2}$ به هر یک از ژنوتیپ‌های

خالص اضافه می‌گردد. در این حالت فراوانی فنوتیپ مغلوب به $\frac{31}{64} = \frac{15}{64} + \frac{1}{4}$ می‌رسد. بنابراین مابقی افراد جمعیت، یعنی

$$\frac{31}{64} - \frac{33}{64} = \frac{31}{64} \text{ فنوتیپ غالب خواهند داشت. نسبت نخودهای چروکیده به صاف هم، برابر } \frac{31}{64} \div \frac{33}{64} = \frac{31}{33} \text{ می‌شود.}$$

۸۶. گزینه ۱ در مگس سرکه، رنگ خاکستری صفتی غالب است، پس افراد غالب به صورت p^2 و $2pq$ هستند:

$$p^2 + 2pq = \%36$$

$$q^2 = \%64 \rightarrow q = 0.8, p = 0.2$$

حالا تعداد الل‌های غالب و مغلوب را در بین ۸۰۰ عدد الل می‌توانیم محاسبه کنیم:

$$\text{تعداد الل‌های مغلوب} : 8 \times 800 = 6400$$

$$\text{تعداد الل‌های غالب} : 2 \times 800 = 1600$$

به این ترتیب معلوم می‌شود که تفاوت تعداد الل‌های غالب و مغلوب به اندازه‌ی ۴۸۰ عدد است که اگر نصف این تعداد یعنی ۲۴۰ عدد الل مغلوب به الل‌های غالب افزوده شود، تعداد الل‌های هر کدام به ۴۰۰ عدد می‌رسد و مساوی می‌گردند. پس ۲۴۰ الل از ۶۴۰ الل می‌شود:

$$\frac{240}{640} = \frac{3}{8}$$

۸۷. گزینه ۳

$$p = q = 0.5$$

$$P : \%25AA + \%50Aa + \%25aa$$

$$F_1 : \%37.5AA + \%25Aa + \%37.5aa$$

$$F_2 : \%43.75AA + \%12.5Aa + \%43.75aa$$

$$F_3 : \%46.875AA + \%6.25Aa + \%46.875aa$$

همان‌طور که مشاهده می‌کنید در طی سه نسل امکان ندارد فراوانی هموزیگوس‌های غالب دو برابر هموزیگوس‌های مغلوب شود. سایر موارد صحیح هستند.

۸۸. گزینه ۱ با توجه به اطلاعات مسئله داریم:

$$\frac{1}{2}(2pq) = q^2 \rightarrow pq = q^2 \Rightarrow p = q = 0.5$$

نسبت زنان با فنوتیپ سالم به افراد دارای الل زالی برابر است با:

$$\frac{\frac{1}{2}(p^2 + 2pq)}{q^2 + 2pq} \Rightarrow p = \frac{\frac{1}{2}(\frac{1}{4} + \frac{1}{2})}{(\frac{1}{4} + \frac{1}{2})} = \frac{1}{2}$$

۸۹. گزینه ۳ اگر در گیاه شبدر هر دانه گرده فقط توانایی رشد بر روی ۶ نوع کلاله با ژنوتیپ خود ناسازگار مختلف را داشته باشد، در این صورت، در این جمعیت ۵ الل برای ژن خود ناسازگار وجود خواهد داشت (a, b, c, d و e). به طوری که دانه گرده a تنها بر روی ۶ نوع کلاله‌ی bc, bd, be, cd, ce و de می‌تواند رشد کند. در این جمعیت با توجه به رابطه‌ی:

$$\text{تعداد هتروزایگوس‌ها} = \frac{n(n-1)}{2}$$

۰ نوع ژنوتیپ برای کلاله قابل مشاهده است. دانه‌های گرده به تعداد الل‌ها یعنی ۵ نوع ژنوتیپ خواهند داشت. دانه‌های گرده هر گیاه شبدر مثلاً ab به استثناء کلاله مشابه خود توانایی رشد بر روی سایر کلاله‌ها یعنی ۹ نوع کلاله دیگر را دارد و در بین کلاله‌ها هیچ ژنوتیپ خالصی برای ژن خود ناسازگار وجود ندارد.

۹۰. گزینه ۳ (فراوانی الل هموفیلی برابر است با (q: در نتیجه در مردان، ۰٫۱)

$$p + q = 1 \Rightarrow p + 0.1 = 1 \Rightarrow p = 0.9$$

از آن جا که بیماری هموفیلی، بیماری وابسته به x می‌باشد و افراد بیمار توانایی ساخت فاکتور انعقادی شماره‌ی ۸ را ندارند. در مردان به علت داشتن یک کروموزوم x در هسته‌ی هر سلول پیکری فرد ناقل وجود ندارد و به میزان فراوانی الل هموفیلی، در مردان افراد بیمار مشاهده می‌شود. پس ۰٫۱ مردان توانایی ساخت فاکتور انعقادی شماره‌ی ۸ را ندارند.

۹۱. گزینه ۴ در هر نسل خودلقاحی، فراوانی افراد ناخالص نصف می‌شود و نصف دیگر فراوانی افراد ناخالص به طور مساوی به فراوانی هر یک از افراد خالص افزوده می‌شود. بنابراین وقتی ۱۲ درصد به فراوانی افراد خالص غالب افزوده می‌شود، می‌توان نتیجه گرفت که فراوانی افراد ناخالص نسل P این جمعیت ۴۸ درصد بوده است. حالا با داشتن فراوانی افراد ناخالص نسل P می‌توان گفت که به ترتیب در نسل‌های اول، دوم و سوم، ۱۲، ۶ و ۳ درصد به فراوانی افراد خالص غالب و به همان اندازه به فراوانی افراد خالص مغلوب افزوده می‌شود. بنابراین طی سه نسل $۱۲ + ۶ + ۳ = ۲۱$ درصد به فراوانی افراد مغلوب افزوده می‌شود و به همان نسبت از فراوانی افراد غالب کاسته می‌شود.

۹۲. گزینه ۳ با وجود چهار الل a, b, c و d جمعیت گیاه شبدر به صورت زیر است:

ab, ac, bc, bd, cd

۳۰ نوع انواع آمیزش براساس جنسیت نر و ماده در این جمعیت وجود دارد، به گونه‌ای که هر یک از ژنوتیپ‌ها می‌توانند با ۵ نوع ژنوتیپ دیگر آمیزش برقرار کنند.
بررسی مورد الف:

$$ab \times \begin{matrix} ac \\ bc \\ bd \end{matrix} \Rightarrow ac, bc, ad, bd$$

در آمیزش $ab \times cd$ ، ۴ نوع رویان متفاوت شکل می‌گیرد.

یعنی $\frac{1}{5}$ هر آمیزش ab منجر به ایجاد ۴ نوع رویان متفاوت می‌شود. پس برای ۶ نوع ژنوتیپ $\frac{6}{30}$ انواع آمیزش‌ها منجر به ایجاد ۴ نوع رویان متفاوت می‌شود.
بررسی مورد ب:

پس در هر نوع آمیزش ab با سایر ژنوتیپ‌ها $\frac{4}{5}$ منجر به ایجاد تنها یک نوع ژنوتیپ جدید می‌شود که برای ۶ نوع ژنوتیپ $\frac{24}{30}$ می‌شود.

$$ab \times \begin{matrix} ac & bc \\ ad & bd \\ bc & ac \\ bd & ad \end{matrix} \left. \vphantom{\begin{matrix} ac & bc \\ ad & bd \\ bc & ac \\ bd & ad \end{matrix}} \right\} \text{یک نوع جدید}$$

cd چهار نوع جدید ac, ad, bc, bd

بررسی مورد ج:

در هر نوع آمیزش ab به عنوان گیاه نر با سایر ژنوتیپ‌ها $\frac{4}{5}$ امکان تشکیل ژنوتیپ مشابه نر وجود دارد که برای ۶ نوع ژنوتیپ $\frac{24}{30}$ می‌شود.

	ماده ها
نر	$ab \rightarrow ab$
$\downarrow \times$	$ad \rightarrow ab$
ab	$bc \rightarrow ab$
	$bd \rightarrow ab$

امکان تشکیل ab وجود ندارد. $cd \rightarrow$

بررسی مورد د:

دقت کنید هر گیاه شبدر می‌تواند علاوه بر ۵ ژنوتیپ دیگر با ژنوتیپ مشابه خود گرده‌افشانی انجام دهد (یعنی $\frac{6}{6}$) اما تنها در $\frac{5}{6}$ منجر به تشکیل رویان خواهد شد، پس این گزینه نادرست است.

$$ab \times \begin{matrix} ac \\ ad \\ bc \\ bd \\ cd \end{matrix}$$

۹۳. گزینه ۱ پس از عمل انتخاب طبیعی خواهیم داشت:

$$(1 \times 200AA) + (1 \times 100Aa) + (0 \times 200aa) \Rightarrow 200AA + 100Aa$$

به این ترتیب فراوانی الی به شکل زیر خواهد بود:

$$(p)A \text{ فراوانی ال} = \frac{200 \times 2 + 100}{600} = \frac{5}{6}$$

$$(q)a \text{ فراوانی ال} = \frac{100}{600} = \frac{1}{6}$$

در صورت آمیزش تصادفی در نسل بعد خواهیم داشت:

$$p^2 + 2pq + q^2 = 1$$

$$\frac{25}{36}(p^2) + \frac{10}{36}(2pq) + \frac{1}{36}(q^2)$$

به این ترتیب در جمعیت ۳۶۰ نفری تعداد افراد هر ژنوتیپ چنین خواهد بود:

$$360 \times \left[\frac{25}{36}AA + \frac{10}{36}Aa + \frac{1}{36}aa \right] = 250AA + 100Aa + 10aa$$

در این حالت، ۱۰ نفر مغلوب در نسل بعد مشاهده می شود.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۲): ۱۱ نفر دارای ال مغلوب اند.

گزینه ی (۳): ۲۶ نفر خالص اند.

گزینه ی (۴): از آن جا که شایستگی تکاملی افراد aa صفر است، پس این افراد در ایجاد نسل بعد دخالت ندارند.

گزینه ۳

$$p = 9q \rightarrow p = 0.9, q = 0.1 \rightarrow 81AA + 18Aa + 1aa = 100$$

$$\text{جمعیت جدید: } 40AA + 10Aa = 50$$

$$p = \frac{(40 \times 2) + (10 \times 1)}{50 \times 2} = 0.9 \Rightarrow q = 0.1$$

پس فراوانی ال ها تغییر نمی کند.

گزینه ۲: تالاسمی اتوزومی مغلوب است. افراد ناقل کسانی هستند که ال بیماری را تنها از یک والد دریافت می کنند ($\frac{1}{2}$ آن ها

فقط از مادر، $\frac{1}{4}$ دیگر فقط از پدر) پس:

$$\frac{1}{2}(2pq) = pq = 21\%$$

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): ال توانایی لوله کردن زبان، غالب است پس $p^2 + 2pq$ از افراد جمعیت این توانایی را دارند.

$$49\% + 42\% = 91\%$$

گزینه ی (۳): هانتینگتون، بیماری با وراثت اتوزومی غالب است که $\frac{49}{91} = 53.8\%$ آن ها به صورت خالص بیمارند.

گزینه ی (۴): نرمه گوش پیوسته، صفتی مغلوب است، پس هیچ یک از این افراد ال غالب را ندارند.

گزینه ۱

A : ال خاکستری a : ال سیاه

$$\begin{array}{ccc} \overbrace{AA + 2Aa}^{96} & + & \overbrace{aa}^{4} \\ \downarrow & & \downarrow \\ \%64 & \%32 & \%4 \end{array} = 100 \Rightarrow \text{چهار درصد از جمعیت، مگس سرکه ی سیاه است.}$$

$$f(a) = 0.2 \Rightarrow f(A) = 0.8$$

$$\frac{\text{مگس های نر خالص}}{\text{مگس های خالص}} = \frac{\frac{1}{2}(Aa)}{AA + aa} = \frac{0.16}{0.64 + 0.04} = \frac{4}{17}$$

۹۷. گزینه ۳

$$\begin{aligned} f(A) &= 2f(B) \\ f(B) &= 2f(C) \end{aligned}$$

$$f(A) + f(B) + f(C) = 1 \Rightarrow \begin{cases} f(A) = \frac{4}{7} \\ f(B) = \frac{2}{7} \\ f(C) = \frac{1}{7} \end{cases} \quad \text{انواع ژنوتیپ‌ها} \begin{cases} AAABAC \\ \frac{16}{49} \frac{16}{49} \frac{8}{49} \\ BBBC \\ \frac{4}{49} \frac{4}{49} \\ CC \\ \frac{1}{49} \end{cases}$$

بررسی گزینه‌ها:

$$AB + AC + BC = \frac{28}{49} \quad \text{گزینه ۱: افراد ناخالص}$$

$$\frac{AA}{BB} = \frac{\frac{16}{49}}{\frac{4}{49}} = 4 \quad \text{گزینه ۲: ۴}$$

$$\text{گزینه ۳: افراد دارای یک الل } A : AB + AC = \frac{24}{49} \text{ که حدود ۴۹ درصد جمعیت را شامل می‌شود.}$$

$$\text{گزینه ۴: اگر } A > B, C \text{ باشد، } AA + AB + AC \text{ همگی فنوتیپ } A \text{ را نشان می‌دهند که مجموعاً } \frac{40}{49} \text{ جمعیت را (حدود ۸۱٫۶ درصد) تشکیل می‌دهند.}$$

۹۸. گزینه ۱

$$\begin{cases} p + q = 1 \\ p = q \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \text{الل بلندی بال } p = 0.5 \\ \text{الل کوتاهی بال } q = 0.5 \end{cases}$$

$$p^2 + 2pq + q^2 = (0.25 \times 400) + (2 \times 0.25 \times 400) + (0.25 \times 400)$$

$$\text{جمعیت اولیه} = 100AA + 200Aa + 100aa$$

$$\text{شایستگی تکامل} \quad 1 \times 0.5 \times 1$$

$$100AA + 100Aa + 100aa \Rightarrow \text{جمعیتی که خزانه ژنی نسل بعد را می‌سازد.}$$

۹۹. گزینه ۳ کسانی که توانایی تشخیص مزه فنیل یوکاربامید (PTC) را دارند، دارای فنوتیپ غالباند، پس برای فراوانی افراد

مغلوب خواهیم داشت:

$$\text{تعداد افراد مغلوب } 640 = 1000 - 360$$

$$\Rightarrow q = 0.8 \Rightarrow p = 0.2 \Rightarrow q^2 = \frac{640}{1000} = 0.64 = \text{مغلوب افراد}$$

$$\frac{\text{نسبت زنان هتروزیگوس}}{\text{افراد هموزیگوس}} = \frac{\frac{1}{2}(2pq)}{p^2 + q^2} = \frac{0.16}{0.04 + 0.64} = \frac{16}{68} = \frac{4}{17}$$

۱۰۰. گزینه ۱ در مگس سرکه، رنگ خاکستری صفتی غالب است، پس افراد به صورت p^2 یا $2pq$ هستند و باید فراوانی الل‌ها را به دست آوریم: $36\% = p^2 + 2pq$

$$q^2 = \%64 \Rightarrow q = 0.8, p = 0.2$$

حالا تعداد الل‌های غالب و مغلوب را محاسبه می‌کنیم که در بین ۸۰۰ عدد الل است.

عدد ۶۴۰ : تعداد الل‌های مغلوب

عدد ۱۶۰ : تعداد الل‌های غالب

$$\left. \begin{aligned} 640 - x = 160 + x \\ 2x = 480 \Rightarrow x = 240 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{240}{640} = \frac{3}{8}$$

۱۰۱. گزینه ۱

در نرها $p + q = 1$

$$\Rightarrow p = \frac{\text{نرهای چشم قرمز}}{\text{تعداد نرها}} \Rightarrow p = \frac{500 - 200}{500} = 0.6 \Rightarrow q = 0.4$$

$$\Rightarrow \text{درصد فراوانی فنوتیپ غالب در میان ماده} = p^2 + 2pq$$

$$\Rightarrow 36\% + (2 \times 24\%) = 84\%$$

$$\Rightarrow \text{درصد فراوانی فنوتیپ غالب ماده‌ها در جمعیت} = \frac{84}{2} = 42$$

$$\Rightarrow \text{درصد فراوانی فنوتیپ غالب نرها در جمعیت} = \frac{0.6}{2} = 0.3 = 30\%$$

$$\Rightarrow \text{درصد فراوانی فنوتیپ غالب در جمعیت} = 30\% + 42\% = 72\%$$

۱۰۲. گزینه ۱ برای راحتی کار تعداد افراد جمعیت را ۸ نفر در نظر می‌گیریم و خواهیم داشت:

$$F(A) = F(a) \frac{1}{2}$$

$$\frac{1}{4} AA + \frac{1}{2} Aa + \frac{1}{4} aa \Rightarrow 2AA + 4Aa + 2aa$$

پس از انتخاب طبیعی (۵۰ درصد از افراد دارای فنوتیپ مغلوب از بین می‌روند). این جمعیت به صورت $2AA + 4Aa + 1aa$ در خواهد آمد. لذا خواهیم داشت:

$$\left. \begin{aligned} F(A) = \frac{2 \times 3 + 4}{7 \times 2} = \frac{4}{7} \\ F(a) = \frac{3}{7} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{F(a)}{F(A)} = \frac{\frac{3}{7}}{\frac{4}{7}} = \frac{3}{4}$$

۱۰۳. گزینه ۳ برای به دست آوردن فراوانی افراد مبتلا به تالاسمی مینور باید فراوانی مردان مبتلا به تالاسمی را دو برابر کرد:

$$\frac{16}{100} \times 2 = \frac{32}{100}$$

$$F(Aa) = \frac{32}{100}$$

$$\left. \begin{aligned} F(A) + F(a) = 1 \\ 2F(A) \times F(a) = \frac{32}{100} \end{aligned} \right\} \xrightarrow{\text{فراوانی آلل مغلوب از غالب بیش تر است.}} F(a) = \frac{8}{10}, F(A) = \frac{2}{10}$$

$$\frac{\text{زنان مبتلا}}{\text{مردان سالم}} = \frac{\frac{1}{2} \times \frac{64}{100}}{\frac{1}{2} \times \left(\frac{4}{100} + \frac{32}{100} \right)} = \frac{64}{36} = \frac{16}{9}$$

۱۰۴. گزینه ۴ در هر نسل خودلقاحی، فراوانی افراد ناخالص نصف می شود و فراوانی افراد ناخالص به طور برابر به فراوانی هر یک از دو گروه خالص افزوده می شود. بنابراین وقتی ۱۲ درصد به فراوانی افراد خالص غالب افزوده می شود، می توان نتیجه گرفت که فراوانی افراد ناخالص نسل P این جمعیت ۴۸ درصد بوده است. حالا با داشتن فراوانی افراد ناخالص نسل P می توان گفت که به ترتیب در نسل های اول، دوم و سوم، ۱۲، ۶ و ۳ درصد به فراوانی افراد خالص غالب و به همان اندازه به فراوانی افراد خالص مغلوب افزوده می شود. بنابراین طی سه نسل $۱۲ + ۶ + ۳ = ۲۱$ درصد به فراوانی افراد مغلوب افزوده می شود و به همان اندازه از فراوانی افراد غالب کاسته می شود.

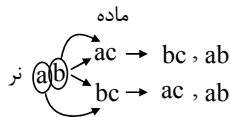
۱۰۵. گزینه ۱ هر گیاهی که از این آمیزش حاصل می شود، در این صفت هتروزیگوس است و با ۳ نوع آلل نیز فقط ۳ نوع ژنوتیپ ناخالص می توان نوشت:

$$S_2 S_3, S_1 S_3, S_1 S_2$$

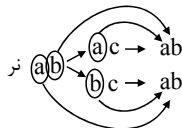
۱۰۶. گزینه ۲ باتوجه به فراوانی برابر سه الل a, b و این ژنوتیپ ها را خواهیم داشت:

$$ab = ac = bc = \frac{1}{3}$$

گزینه ی (۱): به عنوان مثال انواع دانه های گرده گیاه ab بر روی $\frac{2}{3}$ گیاهان ماده (bc, ac) توانایی رویش دارد.

گزینه ی (۲): به عنوان مثال گیاه نر ab با $\frac{2}{3}$ گیاهان ماده (حدود ۶۶ درصد) توانایی تولید ژنوتیپ ab را دارد.

گزینه ی (۳): سلول تخم دوهسته ای، دارای دو الل مشابه است.

گزینه ی (۴): دقت کنید ساختار تخمک لقاح یافته از پوسته و رویان شکل گرفته است که پوسته مربوط به اسپوروفیت نسل گذشته

(گیاه ماده) است. پس در آمیزش $ac, ab \times bc$ ژنوتیپ رویان و bc ژنوتیپ پوسته ی تخمک لقاح یافته است، پس هر سه الل a, b و c در تخمک لقاح یافته مشاهده می شود.

۱۰۷. گزینه ۴ از آنجا که صفت گودی چانه غالب است پس خواهیم داشت:

$$2pq = 16q^2 \Rightarrow 2p = 16q \Rightarrow p = 8q$$

$$p + q = 1 \Rightarrow 8q + q = 1 \Rightarrow q = \frac{1}{9} \Rightarrow p = \frac{8}{9}$$

$$\frac{2pq}{p^2 + 2pq} = \frac{2 \times \frac{8}{9} \times \frac{1}{9}}{\frac{8}{9} \times \frac{8}{9} + 2 \times \frac{8}{9} \times \frac{1}{9}} = \frac{\frac{16}{81}}{\frac{64}{81} + \frac{16}{81}} = \frac{\frac{16}{81}}{\frac{80}{81}} = \frac{16}{80}$$

۱۰۸. گزینه ۱

$$f(Z^M W) = \frac{200}{250} = \frac{4}{5} \Rightarrow f(Z^M) = \frac{4}{5}$$

$$f(Z^N W) = \frac{50}{250} = \frac{1}{5} \Rightarrow f(Z^N) = \frac{1}{5}$$

$$f(Z^M Z^N) = 2 \times \frac{4}{5} \times \frac{1}{5} = \frac{8}{25} = \frac{80}{250}$$

در جمعیت های در تعادل، تعداد نرها و ماده ها را برابر فرض می کنیم.

۱۰۹. گزینه ۴

$$f(x^d) = \%10 = \frac{1}{10}$$

$$f(x^d x^d) = \frac{1}{100} \Rightarrow \text{یعنی از هر } 100 \text{ زن یک نفر مبتلاست}$$

$$\Rightarrow \frac{11}{200} \Rightarrow \text{یعنی از هر } 200 \text{ نفر } 11 \text{ نفر مبتلا هستند.}$$

$$f(x^d y) = \frac{1}{10} \Rightarrow \text{یعنی از هر } 100 \text{ مرد ده نفر مبتلا هستند}$$

۱۱۰. گزینه ۱

$$100AA + 400Aa + 100aa$$

↓ خودلقاحی

$$F_1 \Rightarrow 200AA + 200Aa + 200aa \Rightarrow \text{در خودلقاحی فراوانی الل ها تغییر نمی کند.}$$

↓ خودلقاحی

$$F_2 \Rightarrow 250AA + 100Aa + 250aa \Rightarrow \frac{\text{افراد غالب}}{\text{افراد خالص}} = \frac{350}{500} = 70\%$$

↓ خودلقاحی

$$F_3 \Rightarrow 275AA + 50Aa + 275aa \Rightarrow \frac{\text{افراد خالص}}{\text{جمعیت}} = \frac{550}{600} = 91.6\%$$

↓ خودلقاحی

$$F_4 \Rightarrow 287.5AA + 25Aa + 287.5aa \Rightarrow \text{فراوانی افراد مغلوب بیش از } 275 \text{ نفر است.}$$

۱۱۱. گزینه ۴ بر اساس آخرین نظریات، تکامل اسب‌های امروزی طبق الگوی انتخاب طبیعی جهت‌دار رخ داده است.

۱۱۲. گزینه ۱ اگر نیروهای تغییردهنده فعال نباشند و جهش به تنهایی عمل کند، مدتی بسیار طولانی لازم است تا تغییر قابل توجهی در فراوانی الل رخ دهد. الل‌های نامطلوب مغلوب، می‌توانند خود را در قالب افراد ناخالص پنهان کنند. در انتخاب جهت‌دار، نمودار توزیع در جهت افزایش یک صفت خاص جابه‌جا می‌شود. بر اثر انتخاب طبیعی فراوانی نسبی صفات در جمعیت‌ها تغییر می‌کند و در نهایت گونه‌های جدید پدیدار می‌شوند.

۱۱۳. گزینه ۴ در انتخاب گسلنده، کم‌ترین فنوتیپ‌ها در میانه‌ی نمودار توزیع قرار دارند و انتخاب طبیعی دو فنوتیپ افراطی را ترجیح داده است.

۱۱۴. گزینه ۳ در انتخاب طبیعی جهت‌دار برای صفات پیوسته، فراوانی نسبی افراد دو آستانه دستخوش تغییر می‌شود. فراوانی یک آستانه زیاد شده و به واسطه‌ی آن آستانه دیگر پایین می‌آید. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): در انتخاب متوازن کننده، تنوع الل‌ها حفظ می‌شود.

گزینه‌ی (۲): در انتخاب پایدارکننده، هر دو فنوتیپ آستانه‌ای کاهش می‌یابند.

گزینه‌ی (۴): در انتخاب گسلنده، همیشه گونه‌زایی رخ نمی‌دهد.

۱۱۵. گزینه ۳ فسیل‌های زنده دچار انتخاب پایدارکننده شده‌اند که در محیط نسبتاً پایدار روی داده و طبیعت در جهت حذف هر گونه تغییر عمل می‌کند و بیش‌تر آن‌ها دارای فنوتیپ میانه (قطر حدود ۳۰ سانتی‌متر) هستند، یعنی فراوانی فنوتیپ‌های آستانه‌ای کاهش می‌یابد.

۱۱۶. گزینه ۱ انتخاب طبیعی پایدارکننده در مورد وزن نوزاد انسان هنگام تولد روی می‌دهد و باعث می‌شود تا وزن بسیاری از نوزادان نزدیک به مقدار متوسط (۳٫۲ kg) باشد و فراوانی دو طرف آستانه‌ی طیف (یعنی خیلی کم وزن (حدود ۹۰۰ g) و خیلی چاق (حدود ۵ kg)) به شدت کاهش می‌یابد و مرگ و میر آن‌ها بالا است ولی احتمال بقا و فراوانی فنوتیپ‌های حد واسط بالاتر می‌رود.

۱۱۷. گزینه ۱ شکل در ارتباط با انتخاب پایدارکننده است. این انتخاب معمولاً زمانی رخ می‌دهد که جاندار برای مدت زیادی در یک محیط نسبتاً پایدار زندگی نموده و سازگاری‌های لازم برای زیستن در این محیط را پیدا کرده باشد.

در این حالت، بروز تغییرات قابل توجه در هر صفتی، می‌تواند توازن و هماهنگی اندام‌ها و دستگاه‌های گوناگون بدن را که در مدتی طولانی حاصل شده است برهم بزند.

۱۱۸. گزینه ۱ در جمعیت سهره‌های کامرون دو نوع منقار یافت می‌شود. اعضای این دو گروه در حال تعادل و توازن قرار دارند.

۱۱۹. گزینه ۱ برای سهره‌های کامرونی انتخاب گسلنده رخ داده است و فنوتیپ افراد حد واسط در طی یک دوران طولانی کاهش یافته است.

۱۲۰. گزینه ۱ با توجه به شکل کتاب مریکیپوس بیش از یک انگشت در هر پا دارد.

۱۲۱. گزینه ۲ فقط موارد الف و د درست هستند.

بررسی گزینه‌ها:

الف) درست - تعداد انگشتان در هیراکوتریوم (جد اسب‌های امروزی) از مریکیپوس و در مریکیپوس از اکوئوس (اسب‌های امروزی) بیشتر بوده است.

ب) نادرست - تغییرات اندازه بدن اسب‌ها طی مهاجرت از جنگل به علفزار از نوع (تدریجی) بوده است نه از نوع تعادل نقطه‌ای.

ج) نادرست - هر نمودار توزیع فقط مربوط به یک جمعیت (یک گونه) است. در واقع هیچ گاه این سه سرده اسب (هیراکوتریوم، مریکیپوس و اکوئوس) همزمان با هم نبوده‌اند.

د) درست - هنگامی که مریکیپوس‌ها پدیدار و زیاد شده‌اند طبعاً شایستگی تکامل آن‌ها بیشتر و هنگامی که در معرض انقراض قرار گرفته‌اند شایستگی تکامل آن‌ها کاهش یافته بود.

تذکر: همه گونه‌های هیراکوتریوم و مریکیپوس منقرض شده و امروزه فقط اکوئوس‌ها وجود دارند.

۱۲۲. گزینه ۴ نمودار در ارتباط با انتخاب گسلنده است. در این نوع انتخاب طبیعی نظیر جمعیت سهره‌های کامرون که دو نوع سهره‌ی کاملاً متمایز از نظر اندازه‌ی منقار وجود دارد، اعضای این دو گروه در تعادل و توازن قرار دارند.

۱۲۳. گزینه ۱ میزان روغن دانه‌های ذرت تحت تأثیر انتخاب جهت‌دار مصنوعی قرار دارد. سایر گزینه‌ها:

(۲). اگرچه پیدایش اسب‌های امروزی نتیجه‌ی انتخاب جهت‌دار است اما دقت کنید که اسب‌های امروزی تحت تأثیر انتخاب پایدارکننده قرار دارند.

(۳). انتخاب گسلنده هر دو فنوتیپ آستانه‌ای را انتخاب کرده است.

(۴). انتخاب پایدارکننده، فنوتیپ میانه را برمی‌گزیند.

۱۲۴. گزینه ۳ موارد «ب» و «ج» نادرست‌اند.

بررسی موارد:

الف) درست - در انتخاب گسلنده فنوتیپ‌های آستانه‌ای برترند، این انتخاب می‌تواند منجر به افزایش گوناگونی شود.

مورد ب) نادرست - در انتخاب جهت‌دار که منجر به شکل‌گیری اکوئوس شده یکی از فنوتیپ‌های آستانه‌ای انتخاب گردید.

مورد ج) نادرست - افزایش تولید روغن در ذرت انتخاب مصنوعی است نه طبیعی!

۱۲۵. گزینه ۱ انتخاب طبیعی در ارتباط با خرچنگ‌های نعل اسبی، از نوع انتخاب پایدارکننده است، به گونه‌ای که در آن فنوتیپ‌های میانه طیف بر فنوتیپ‌های آستانه‌ای ترجیح داده می‌شود.

۱۲۶. گزینه ۴ انتخاب پایدارکننده معمولاً زمانی رخ می‌دهد که جاندار برای مدت زیادی در محیط نسبتاً پایدار زندگی کرده باشد و وضع موجود بر اثر انتخاب طبیعی حفظ می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱ - انتخاب گسلنده این گونه نمی‌باشد.

گزینه ۲ - در انتخاب جهت‌دار پس از مدتی، نمودار توزیع در جهت افزایش یا کاهش مقدار صفت مورد نظر جا به جا می‌شود.

گزینه ۳ - در انتخاب گسلنده عملاً جمعیت گونه به دو گروه تقسیم می‌شود که دو گروه توانایی آمیزش با هم را دارند.

۱۲۷. گزینه ۲ جمعیتی که شایستگی افراد حد واسط آن با فراوانی‌شان رابطه‌ی عکس دارد، تحت تأثیر انتخاب گسلنده قرار دارند. در انتخاب گسلنده ممکن نیست در یک محیط همگن هر دو آستانه انتخاب شوند. در انتخاب گسلنده، هر دو آستانه انتخاب می‌شوند.

چون این نوع انتخاب معمولاً در محیط‌های ناهمگن روی می‌دهد.

۱۲۸. گزینه ۱ تغییر اندازه بدن اسب از هیراکوتریوم و اکوئوس پاسخی به تغییر شرایط محیط از جنگل به علفزار بود. هیراکوتریوم به دلیل جثه‌ی کوچک سازگاری بیشتری برای زندگی در جنگل داشت و اکوئوس به دلیل پای بلند و جثه‌ی بزرگ سازگاری بیشتری

برای زندگی در محیط‌های علفزار داشت.

۱۲۹. گزینه ۳ در انتخاب طبیعی جهت‌دار، نمودار پراکنش افراد جمعیت در جهت انتخاب یکی از فنوتیپ‌های آستانه‌ای تغییر می‌کند.

۱۳۰. گزینه ۴ به دلیل کوچک بودن جثه‌ی اسب‌های هیراکوتریوم، این جانداران در محیط‌های جنگل سازش بیش‌تری داشتند تا محیط‌های علفزار. تبدیل جنگل به علفزار باعث تبدیل جمعیت این جانداران از هیراکوتریوم به مریکیپوس و سپس اکوئوس شد و در محیط علفزار دم بلندتری پیدا کردند و تعداد انگشتان پا در اثر این تغییر جمعیت کاهش پیدا کرد.

۱۳۱. گزینه ۴ انتخاب طبیعی از نوع گسلنده، زمینه را برای گونه‌زایی فراهم می‌کند، اما ممکن است گونه‌زایی رخ ندهد. انتخاب طبیعی پایدارکننده باعث افزایش فراوانی نسبی آلل‌های مطلوب می‌شود. انتخاب طبیعی هیچ‌گاه سبب پیدایش آلل‌های جدید نمی‌شود، بلکه همواره آلل‌های مطلوب را انتخاب می‌کند.

۱۳۲. **گزینه ۳** انتخاب طبیعی باعث به وجود آمدن ال چه ناسازگار و چه سازگار نمی شود و فقط بر فنوتیپ افراد تأثیر گذار است و باعث تغییر چهره‌ی جمعیت می شود. در انتخاب طبیعی جهت دار و انتخاب طبیعی گسلنده، حداقل یک فنوتیپ آستانه‌ای انتخاب می شود، در حالی که در انتخاب گسلنده دو فنوتیپ آستانه‌ای و در انتخاب جهت دار یکی از فنوتیپ‌های آستانه‌ای انتخاب می شود.
۱۳۳. **گزینه ۲** *Limulus sp*، همان خرچنگ نعل اسبی است و تحت تأثیر انتخاب پایدار کننده قرار داشته است. در مدت ۲۲۵ میلیون سال گذشته، با وجود تغییر آب و هوای زمین، شرایط زیستگاه این جانوران تا حدود زیادی برای آن‌ها قابل تحمل بوده و نیازی به سازگاری جدیدی نبوده است. بر اثر انتخاب پایدار کننده، فراوانی افرادی که فنوتیپ میانه دارند، افزایش و فنوتیپ‌های هر دو آستانه کاهش می یابد.
۱۳۴. **گزینه ۲** انتخاب جهت دار در محیط متغیر روی می دهد که طی آن به دلیل بالا بودن شایستگی تکاملی یکی از فنوتیپ‌های آستانه انتخاب شده و فراوانی آن افزایش می یابد. بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱»: انتخاب گسلنده می تواند زمینه را برای اشتقاق گونه‌ها فراهم کند و طی آن فراوانی فنوتیپ حد واسط کاهش و فنوتیپ‌های آستانه‌ای افزایش می یابد.
- گزینه‌ی «۳»: در انتخاب پایدار کننده شرایط زیستگاه برای جانوران تا حدود زیادی قابل تحمل بوده و طی آن فراوانی فنوتیپ حد واسط افزایش و فراوانی فنوتیپ‌های آستانه‌ای کاهش می یابد.
- گزینه‌ی «۴»: انتخاب گسلنده در محیط‌های ناهمگن یا در مورد جانوران با زیستگاه‌های متفاوت رخ می دهد که طی آن فنوتیپ حد واسط کاهش و فنوتیپ‌های آستانه‌ای افزایش می یابد.
۱۳۵. **گزینه ۳** الگوی انتخاب طبیعی بر صفات پیوسته از طریق یکی از سه مدل زیر است:
- (۱) انتخاب طبیعی جهت دار
 - (۲) انتخاب طبیعی پایدار کننده
 - (۳) انتخاب طبیعی گسلنده
- علت نادرست بودن سایر گزینه ها
- گزینه‌ی ۱: فقط به انتخاب پایدار کننده دلالت دارد.
- گزینه‌ی ۲: فقط به انتخاب جهت دار دلالت دارد.
- گزینه‌ی ۴: فقط به انتخاب گسلنده دلالت دارد.
- در مورد گزینه‌ی ۳ باید گفت که در هر ۳ مورد فراوانی فنوتیپ‌های آستانه‌ای تغییر خواهند کرد یا کم خواهند شد و یا زیاد.
۱۳۶. **گزینه ۲** جملات «ب و ج» درست می باشند. در انتخاب جهت دار در مورد تحول اسب‌ها، پس از دوره کوتاهی در یک انتهای نمودار هنوز اسب‌های شبیه به هیراکوتریوم وجود دارند که در محیط جنگل سازگاری زیادی دارند و پس از یک دوره طولانی اسب‌های اکوتوس در محیط علفزار سازگاری زیادی دارند.
۱۳۷. **گزینه ۳** در هر نوعی از انواع انتخاب طبیعی در صفات پیوسته، پس از یک مدت طولانی فراوانی افراد هر سه نوع فنوتیپ (آستانه‌ها و حد واسط) دچار تغییر می شوند. بررسی سایر موارد:
- گزینه‌ی (۱): فقط در انتخاب پایدار کننده، صفات حدواسط افزایش پیدا می کند.
- گزینه‌ی (۲): در انتخاب جهت دار فنوتیپ یکی از آستانه‌ها بر دیگر فنوتیپ‌ها ترجیح داده می شود.
- گزینه‌ی (۴): در انتخاب گسلنده دو نوع فنوتیپ کاملا متفاوت از فراوانی بیش تری برخوردار می شوند.
۱۳۸. **گزینه ۱** جمعیت خرچنگ‌های نعل اسبی، مدل خوبی از انتخاب پایدار کننده است. در این نوع انتخاب که در محیط پایدار روی می دهد، افرادی که در میانه‌ی طیف قرار دارند، باقی می ماندند و فنوتیپ‌های آستانه‌ای کاهش می یابند. در حقیقت، افراد با فنوتیپ حد واسط شایستگی بیش تری برای زیستن دارند، به همین خاطر فراوانی آن‌ها افزایش می یابد. در این نوع انتخاب، فنوتیپ‌های آستانه‌ای در ساختن خزانه‌ی ژنی نسل بعد، سهم زیادی ندارند.
۱۳۹. **گزینه ۳** در همه الگوهای انتخاب طبیعی در هنگام مطالعه صفات پیوسته، فنوتیپ‌های جمعیت از فراوانی یکسانی برخوردار نیستند. در انتخاب جهت دار یکی از آستانه‌ها، در انتخاب پایدار کننده فنوتیپ‌های حدواسط و در انتخاب گسلنده فنوتیپ‌های هر دو آستانه فراوانی بیش تری خواهند داشت.
۱۴۰. **گزینه ۲** ویژگی مشترک انتخابی که در محیط‌های متغیر رخ می دهد (انتخاب جهت دار) با انتخاب در محیط پایدار در این است که بعد از یک دوره کوتاه فراوانی فنوتیپ‌های اولیه در هر دو آستانه تغییر می کند. بررسی سایر گزینه‌ها:

ناهمگن بودن شرایط محیط موجب انتخاب از نوع گسلنده می‌گردد که زمانی روی می‌دهد که فنوتیپ‌های آستانه بر فنوتیپ‌های حد واسط ترجیح داده می‌شود و در انتخاب گسلنده جمعیت به دو گروه تقسیم می‌شود که توانایی آمیزش با یکدیگر را دارند. انتخاب پایدار کننده در محیط پایدار رخ می‌دهد یعنی افراد در میانه طیف باقی می‌مانند و فنوتیپ‌های آستانه‌ای دچار کاهش می‌شوند و علت رخ دادن آن ماندن در محیط پایدار می‌باشد.

۱۴۱. گزینه ۴ در انتخاب پایدار کننده بر اثر انتخاب طبیعی وضع موجود حفظ می‌شود. لازمه‌ی وجود این انتخاب، محیط‌های پایدار و کسب سازگاری‌های لازم برای زیستن در این محیط است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): انتخاب طبیعی همواره نمی‌تواند سبب افزایش فراوانی افرادی با فنوتیپ مشابه هم شود زیرا عوامل تغییر دهنده‌ی ساختار ژنی جمعیت (عوامل برهم زننده‌ی تعادل) این شرایط را به هم می‌زند.

گزینه‌ی (۲): در انتخاب جهت دار، نمودار توزیع فراوانی را در جهت افزایش یا کاهش صفت مورد نظر جابه‌جا می‌کند.

گزینه‌ی (۳): در انتخاب گسلنده، عملاً جمعیت گونه به دو گروه تقسیم می‌شود که البته این گروه توانایی آمیزش با هم را دارند.

۱۴۲. گزینه ۴ در انتخاب پایدار کننده، فراوان‌ترین فنوتیپ‌ها در میانه طیف قرار دارند و در این نوع انتخاب طبیعی، محیط، مدت هاست که متحمل تغییرات اساسی نشده است. البته توجه داشته باشید که در انتخاب جهت‌دار هم که در محیط‌های متغیر روی می‌دهد، فراوان‌ترین فنوتیپ‌ها در میانه طیف قرار دارند، ولی چون یکی از فنوتیپ‌های آستانه‌ای انتخاب می‌شوند و فراوان‌ترین فنوتیپ، تغییر می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): در انتخاب گسلنده، فراوان‌ترین فنوتیپ‌ها در دو آستانه طیف قرار دارند و ممکن است با گذشت زمان، خزانه ژنی دو گروه، کاملاً از هم جدا شده و زمینه برای اشتقاق گونه‌ها فراهم شود.

گزینه‌ی (۲): به طور پیوسته، عوامل ایجاد کننده تنوع در جمعیت‌ها فعال‌اند و پیوسته در حال پدید آوردن ژنوتیپ‌های جدید هستند، اما انتخاب طبیعی، فنوتیپ‌های سازگار با محیط را برمی‌گزیند. بنابراین نمی‌توان گفت در انتخاب پایدار کننده، هیچ‌گونه تغییری در ژنوتیپ افراد رخ نمی‌دهد، بلکه باید بگوییم به طور پیوسته تغییر در ژنوتیپ افراد رخ می‌دهد ولی انتخاب طبیعی، فقط ژنوتیپ‌هایی را که باعث به‌وجود آمدن فنوتیپ‌های سازگار با محیط می‌شوند، انتخاب می‌کند.

گزینه‌ی (۳): معمولاً ناهمگنی شرایط محیط، باعث ایجاد انتخاب گسلنده می‌شود.

۱۴۳. گزینه ۱ انتخاب جهت‌دار در اسب‌ها به واسطه‌ی تغییر در محیط زندگی از جنگل به علفزار اتفاق افتاده است. به این ترتیب پس از گذر زمان، افراد واقع در آستانه قه‌بلندها به طور نسبی برای زندگی در محیط جدید سازگارتر شدند، با گذشت زمان طولانی‌تر سازگاری بیش‌تری با محیط پیدا می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: پس از گذشت زمان طولانی افراد میانه‌گونه جدید به‌وجود آمده (اکوئوس) برای زندگی در علفزار سازگارتر شده‌اند. گزینه‌ی «۳»: پس از گذشت زمان (چه طولانی و چه کوتاه) تنها افراد موجود در یک آستانه اندازه‌ی بزرگ‌تری نسبت به افراد میانه خواهند داشت.

گزینه‌ی «۴»: با گذشت زمان طولانی مدت، شکل پاها از حالت انگشتی به سم، فقط در زاده‌های افراد یکی از آستانه‌ها تغییر کرد.

۱۴۴. گزینه ۲ انتخاب گسلنده جمعیت گونه را به دو گروه تقسیم می‌کند. البته این دو گروه توانایی آمیزش با هم دارند.

۱۴۵. گزینه ۴ طی روند تکامل اسب‌ها در مهاجرت از جنگل به علفزار، انتخاب طبیعی جهت‌دار (در جهت مثبت) روی داده است. بنابراین افراد واقع در انتهای سمت راست نمودار توزیع، نسبت به افراد میانه‌ی طیف بزرگتر، و افراد واقع در انتهای سمت چپ نمودار توزیع، نسه به افراد میانه‌ی طیف کوچکتر بوده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

رد گزینه ۱: منظور اکوئوس (اسب امروزی) است که تمام افراد نمودار توزیع آن دارای شکل یکسان انگشت (نه با شباهت زیاد) و در واقع دارای یک سم هستند.

رد گزینه ۲: منظور مریکیپوس‌ها هستند که افراد انتهای سمت راست نمودار به علفزار و افراد سمت چپ نمودار به جنگل سازگارتر هستند.

رد گزینه ۳: منظور اکوئوس‌ها هستند که طبعاً برای زندگی در محیط علفزار سازگاری بیشتری داشته‌اند.

۱۴۶. گزینه ۱ در روند تکامل حلزون‌ها تحت تاثیر انتخاب گسلنده پس از یک دوره‌ی طولانی، در دو انتهای نمودار افرادی مشاهده می‌شوند که شبستگی تکاملی آنها در محیط‌هایی که زندگی می‌کنند بالا است.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): افراد واقع در یکی از دو انتهای نمودار، با محیط علفزار سازگاری زیادی داشتند.

گزینه‌ی (۳): پس از گذشت یک دوره‌ی طولانی افراد با فنوتیپ میانه دیگر وجود نداشتند.

گزینه‌ی (۴): افراد واقع در دو انتهای نمودار، نسبت به افراد میانه متفاوت بودند.

۱۴۷. گزینه ۳ شایستگی تکاملی افراد مغلوب قبل و بعد از شیوع مالاریا، صفر، و شایستگی تکاملی افراد هتروزیگوت در هر دو حالت برابر ۱ می‌باشد.

۱۴۸. گزینه ۳ علت تغییر رنگ این پروانه‌ها، نیروهای پدید آورنده‌ی تنوع ژنی نمی‌باشد. چون این تغییر رنگ بر اثر تغییر فراوانی ال‌هاست، بنابراین از تنوع ژنوتیپ‌ها کاسته نمی‌شود.

۱۴۹. گزینه ۱ این سلول فرضی ۴ عدد کروموزوم دارد، که ژن‌های A و B آن روی یک کروموزوم و ژن‌های a و b روی کروموزوم همتای آن قرار دارند. کراسینگ‌اور در این کروموزوم‌های همتا، تنوع ایجاد می‌کند، اما حداکثر تنوع حاصل از میوز یک سلول، چهار نوع سلول هاپلوئید است.

۱۵۰. گزینه ۳ در مناطق مالاریا خیز افراد با ژنوتیپ $Hb^A Hb^S$ ، بالاترین شایستگی تکاملی (یعنی ۱) را دارند.

$$Hb^S = 0.4, Hb^A = 0.6, Hb^A Hb^S = 2 \times 0.4 \times 0.6 = 0.48$$

۱۵۱. گزینه ۳ فرآیند «کراسینگ‌اور» به معنی تبادل کروماتیدهای غیر خواهری بین کروموزوم‌های همتا در مرحله‌ی «پروفاز میوز I» است و تنها اگر قطعات کروموزومی واجد ال‌های متفاوت باشند، سبب ایجاد تنوع و نوترکیبی در جاندار می‌گردد. البته کراسینگ‌اور یکی از عوامل استمرار تنوع محسوب می‌شود.

۱۵۲. گزینه ۱ «کم‌خونی داسی شکل» نوعی صفت اتوزومی مغلوب است که افراد بیمار و ناقل در آن، دارای ال بیماری هستند:

$$q^2 + 2pq = 0.36$$

$$p^2 = 0.64 \rightarrow p = 0.8, q = 0.2$$

براساس «برتری افراد ناخالص» که نوعی انتخاب متوازن کننده است، افراد ناقل بیماری کم‌خونی داسی شکل ($Hb^A Hb^S$) به مالاریا مقاومند و در مناطق مالاریا خیز، دارای بالاترین شایستگی تکاملی (یعنی ۱) هستند، پس فراوانی زنان مزبور برابر

$$\frac{1}{2} \times 2pq = 0.8 \times 0.2 = 16\% \text{ خواهد شد.}$$

۱۵۳. گزینه ۳

$$\frac{ABC}{abc} \begin{cases} 2^n = 2^1 = 2 & \text{انواع گامت‌ها: بدون کراسینگ‌اور} \\ 2^n = 2^3 = 8 & \text{انواع گامت‌ها: با کراسینگ‌اور} \end{cases}$$

بنابراین $8 - 2 = 6$ نوع گامت نوترکیب حاصل می‌شود.

۱۵۴. گزینه ۳ از شکل‌های بارز انتخاب متوازن کننده، برتری افراد ناخالص است (به طور مثال در مورد ژن بیماری سلول‌های داسی شکل). در مناطق مالاریا خیز شایستگی افراد ناخالص ($Hb^A Hb^S$) بیش‌تر از افراد خالص مغلوب ($Hb^S Hb^S$) است.

۱۵۵. گزینه ۱ در اغلب جوامع فراوانی ال Hb^S از ۰.۰۰۰۱ تا ۰.۰۰۰۱ تجاوز نمی‌کند اما در برخی مناطق آفریقا که در آن‌ها مالاریا زیاد است فراوانی Hb^S به طور غیر طبیعی بالا (۰.۱۵ تا ۰.۴) است.

۱۵۶. گزینه ۱ انتخاب متوازن کننده، نوعی از انتخاب طبیعی است که سبب حفظ تنوع در جمعیت‌ها می‌شود. برتری افراد ناخالص (هتروزیگوس) و انتخاب وابسته به فراوانی از انتخاب متوازن کننده هستند.

۱۵۷. گزینه ۱ شایستگی تکاملی افراد مغلوب قبل و بعد از شیوع مالاریا، صفر و شایستگی تکاملی افراد هتروزیگوت در هر دو حالت برابر ۱ می‌باشد.

۱۵۸. گزینه ۳

$$Hb^S Hb^S = 0.03 \times 0.03 = 0.0009 \Rightarrow \frac{9}{10000}$$

$$Hb^A = 1 - 0.03 = 0.97$$

$$1 - \frac{9}{10000} = \frac{9991}{10000}$$

$$Hb^A Hb^S = 2(0.97 \times 0.03) = 0.0582$$

نسبت افراد سالم

فراوانی افراد ناخالص (با شایستگی ۱)

نسبت تعداد افراد با شایستگی ۱ در میان افراد سالم

$$\frac{0.0582}{0.0009} = \frac{582}{9991}$$

۱۵۹. گزینه ۳ انتخاب متوازن کننده سبب حفظ تنوع می‌شود، تنوع را افزایش نمی‌دهد، بقیه‌ی موارد درست هستند.

۱۶۰. گزینه ۱

$$f(Hb^A) = 0.91 \rightarrow f(Hb^S) = 0.09$$

پس فراوانی مردان ناقل بیماری کم خونی داسی شکل که البته مقاوم به مالاریا نیز هستند به این صورت محاسبه می شود:

$$\frac{1}{2} \times 2pq = \frac{1}{2} \times 2 \times 0.91 \times 0.09 = 8.19\% \approx 8\%$$

۱۶۱. گزینه ۴ در جاندار $\frac{Ab}{aB} \frac{gd}{GD}$ و پس از رخداد کراسینگ اور، حداکثر ۱۶ = ۲^۴ نوع گامت پدید می آید که چهار تا از آن ها

قدیمی (والدی) و مابقی (۱۲ تا) جدید هستند. به این ترتیب نسبت گامت های نو ترکیب برابر با ۷۵% = $\frac{12}{16}$ خواهد شد.

۱۶۲. گزینه ۴ در مناطق مالاریا خیز فراوانی ال Hb^S افزایش می یابد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): شایستگی تکاملی افراد ناخالص ($Hb^A Hb^S$) ثابت باقی می ماند.

گزینه ی (۲): شایستگی تکاملی افراد خالص غالب ($Hb^A Hb^A$) کاهش می یابد (از ۱ به ۰.۸) و شایستگی تکاملی افراد خالص مغلوب ($Hb^S Hb^S$) ثابت می ماند (در هر دو حالت صفر).

گزینه ی (۳): فراوانی افراد مبتلا به کم خونی داسی شکل ($Hb^S Hb^S$) کاهش نمی یابد.

۱۶۳. گزینه ۳ جدایی مکانیکی هم در جانوران (جدایی گونه وزغ بزرگ با وزغ کوچک درخت بلوط) و هم در گیاهان (عدم انتقال دانه های گرده بین گونه های مختلف توسط حشرات گرده افشان به دلیل متناسب شدن ساختار بدن آن ها فقط برای ورود به گل های گونه ای خاص) دیده می شود.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): جدایی گامتی در جاندارانی که لقاح داخلی نیز دارند دیده می شود.

گزینه ی (۲): جدایی زمانی یا مانع از لقاح می شود، نظیر آن چه که در بین گونه های ۱ و ۴ قورباغه های یک سرده مشاهده می شود یا امکان لقاح را کاهش می دهد، نظیر آن چه که در بین گونه های ۱ و ۳ قورباغه های یک سرده دیده می شود.

گزینه ی (۴): در جدایی زیستگاهی دو گونه انگل که میزبان های مختلف دارند، هرگز شانس جفت گیری با یکدیگر را نخواهند داشت.

۱۶۴. گزینه ۱

$$f(Hb^S Hb^S) = \frac{400}{10000} \Rightarrow f(Hb^S) = \frac{2}{10} \Rightarrow f(Hb^A) = \frac{8}{10}$$

افراد با شایستگی تکاملی برابر با یک از نظر کم خونی:

$$\frac{32}{10} Hb^A Hb^S + \frac{64}{100} Hb^A Hb^A + \frac{32}{100} Hb^A Hb^S = \frac{96}{100}$$

افراد مقاوم به مالاریا:

$$\frac{\text{افراد مقاوم به مالاریا}}{\text{افراد با شایستگی تکاملی برابر با یک از نظر کم خونی}} = \frac{\frac{32}{100}}{\frac{96}{100}} = \frac{1}{3}$$

۱۶۵. گزینه ۲ شایستگی تکاملی افرادی که فقط یک ال کم خونی داسی شکل را دارند ($Hb^A Hb^S$) چه در مناطق عادی و چه در

مناطق مالاریا خیز (۱) است. بررسی سایر گزینه ها:

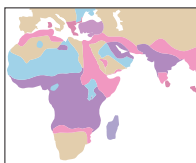
(۱) در مناطق مالاریا خیز، شایستگی افراد خالص غالب ($Hb^A Hb^A$) کاهش می یابد.

(۳) انگل مالاریا از آغازیان است و جاننداری یوکاریوت محسوب می شود. در یوکاریوت ها، RNA پلی مزاز به تنهایی نمی تواند راه انداز خود را شناسایی کند.

(۴) افراد $Hb^A Hb^S$ قادر نیستند ال این بیماری را در خزانه ی ژنی حفظ کنند چون شایستگی تکاملی ژن ها صفر است.

۱۶۶. گزینه ۲ در اغلب جوامع، فراوانی ال Hb^S از ۰.۰۰۰۱ تجاوز نمی کند.

متخصصان ژنتیک که به بررسی شیوع کم خونی داسی شکل می پرداختند، دریافته اند که در برخی مناطق آفریقا فراوانی ال Hb^S به طور غیر طبیعی بالاست (۰.۱۵ تا ۰.۴). این نکته نیز مشخص شد که عمده فراوانی ال Hb^S مربوط به مناطقی است که در آن ها مالاریا زیاد است.

فراوانی ال کم خونی داسی شکل را در هر منطقه، میزان و شیوع مالاریا، یعنی این که چقدر احتمال دارد هر فرد در طول زندگی خود به مالاریا مبتلا شود تعیین می‌کند. اگر به عنوان مثال در منطقه‌ای فراوانی ال Hb^S ، ۱۷٪ باشد، تنها حدود ۳ درصد افراد جمعیت بیماری کم خونی داسی شکل خواهند داشت و در عوض نزدیک به ۳۰ درصد افراد، ناخالص و نسبت به مالاریا مقاوم خواهند بود.

۱۶۷. **گزینه ۲** انتخاب متوازن کننده نوعی از انتخاب طبیعی است که سبب حفظ تنوع در جمعیت‌ها می‌شود. انتخاب وابسته به فراوانی نوعی از انتخاب متوازن کننده است که موجب می‌شود تنوع در جمعیت پروانه‌های مقلد و غیر مقلد، دائمی باشد.

۱۶۸. **گزینه ۴** در رابطه با صفت کم خونی داسی شکل و ارتباط آن با مالاریا، افراد سالم خالص ($Hb^A Hb^A$) در مناطق طبیعی شایستگی تکاملی ۱ و در مناطق مالاریا خیز شایستگی تکاملی ۰٫۸ دارند.

بررسی موارد:

«الف»: از آن جا که این افراد هوموزیگوس اند، با نوترکیبی نمی‌توانند در رابطه با این صفت به استمرار تنوع در جمعیت کمک کنند.

«ب»: این افراد برای صفت کم خونی داسی شکل تنها یک نوع ال Hb^A را دارند.

«ج»: انتخاب متوازن کننده برای حفظ تنوع در جمعیت‌ها رخ می‌دهد که نمونه‌ای از آن برتری افراد ناخالص است. در حالی که افراد مورد سؤال در رابطه با این صفت هوموزیگوس اند.

۱۶۹. **گزینه ۱** شارش ژن یکی از عوامل ایجاد کننده‌ی تنوع است در حالی که انتخاب متوازن کننده، یکی از مکانیسم‌های حفظ تنوع است، نه ایجاد کننده‌ی تنوع.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): نوترکیبی، تنوع ژنوتیپی ایجاد می‌کند اما نمی‌تواند ال جدید ایجاد کند.

گزینه‌ی (۳): انتخاب وابسته به فراوانی یکی از مکانیسم‌های انتخاب متوازن کننده است، پس در جهت حفظ تنوع عمل می‌کند.

گزینه‌ی (۴): کراسینگ اور باعث افزایش تنوع می‌شود اما جهش محسوب نمی‌شود.

۱۷۰. **گزینه ۳** در انتخاب وابسته به فراوانی، تنوع فنوتیپی حفظ می‌شود، اما فراوانی نسبی فنوتیپ تغییر می‌کند. کراسینگ اوور، ال جدید ایجاد نمی‌کند. جهش نیز باعث تغییر در فراوانی ال‌ها می‌شود.

۱۷۱. **گزینه ۴** اگر در کتاب درسی به تصویر ۱۳ - ۵ که همبستگی بین بیماری‌های مالاریا و کم خونی داسی شکل را نشان می‌دهد، توجه کنید متوجه خواهید شد که در بخش‌هایی از مناطق جنوبی ایران بین این دو بیماری همبستگی وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): افراد سالم از نظر کم خونی داسی شکل عبارتند از افراد $Hb^A Hb^A$ و $Hb^A Hb^S$. شیوع مالاریا در یک منطقه بر شایستگی تکاملی افراد $Hb^A Hb^S$ تأثیر ندارد اما باعث کاهش شایستگی تکاملی افراد $Hb^A Hb^A$ می‌شود.

گزینه‌ی (۲): بسته به شرایط محیط، انتخاب جهت دار ممکن است نمودار توزیع فراوانی را به سمت افزایش یا کاهش مقدار صفت مورد نظر جابه‌جا کند.

گزینه‌ی (۳): انتخاب متوازن کننده می‌تواند مانع از حذف ال‌ها شود اما نمی‌تواند مانع از تغییر فراوانی ال‌ها در جمعیت گردد.

۱۷۲. **گزینه ۴** در پروانه‌های شب پرواز همانند پروانه‌های مقلد و غیرمقلد هیچ کدام از فنوتیپ‌ها به طور کامل حذف نمی‌شود. بنابراین نوعی انتخاب متوازن کننده بوده و باعث می‌شود تنوع حفظ گردد.

۱۷۳. **گزینه ۳** در انتخاب وابسته به فراوانی، تنوع فنوتیپی جمعیت حفظ می‌شود. البته فراوانی نسبی فنوتیپ‌ها دستخوش تغییر می‌شود اما تنوع حفظ می‌شود.

۱۷۴. **گزینه ۲** شایستگی تکاملی افراد ناخالص هم در محیط مالاریا خیز و هم در محیط غیرمالاریا خیز برابر یک است، اما شایستگی افراد خالص غالب در محیط مالاریا خیز از یک به ۰٫۸ می‌رسد.

۱۷۵. **گزینه ۱** انتخاب متوازن کننده، نوعی از انتخاب طبیعی است که سبب حفظ تنوع در جمعیت‌ها می‌شود. برتری افراد ناخالص (هتروزیگوس) و انتخاب وابسته به فراوانی انواعی از انتخاب متوازن کننده‌اند.

۱۷۶. **گزینه ۴** بین حشرات شب تاب مختلف، نوعی جدایی رفتاری وجود دارد که از سدهای پیش زیگوتی محسوب می‌شود.

۱۷۷. **گزینه ۲** پیدایش گیاهان پلی‌پلوئید (مثل گندم $6n$) نتیجه گونه‌زایی هم‌میهنی ولی پیدایش سنجاب‌ها در دو سمت درّه، مثالی از گونه‌زایی دگر میهنی است.

۱۷۸. **گزینه ۳** اندازه‌ی مانع جغرافیایی برای آن که مؤثر باشد، به میزان تحرک جاندار بستگی دارد و پدیده‌های شارش ژن را متوقف کرده یا کند می‌سازد و حتی اگر در پایان این فرآیند، برداشته شود باز هم دو جمعیت قادر به آمیزش با هم نیستند.

۱۷۹. **گزینه ۳** در ناپایداری دودمان دورگه، اگرچه همواره افراد نسل اول، زایا و زیستا هستند ولی افراد F_2 ضعیف و نازایند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): در نازیبستی دو رگه یا مراحل نمو جنینی به درستی طی نمی‌شوند یا زاده‌ها پیش از رسیدن به سن تولید مثل می‌میرند.

گزینه‌ی (۲): در جدایی مکانیکی معمولاً حشرات گرده افشان قادر به انتقال گرده‌ها بین گونه‌ها نیستند.

گزینه‌ی (۴): در جدایی زمانی و در فصل مشترک بین زمان‌های مختلف تولید مثل دو گونه، ممکن است شارش ژن و آمیزش صورت گیرد.

۱۸۰. **گزینه ۱** ایجاد گیاهان پلی‌پلوئیدی طی پدیده‌ی جدا نشدن کروموزومی، مثالی از گونه‌زایی هم میهنی است. بقیه‌ی موارد نادرست هستند.

گزینه‌ی (۲): مانع جغرافیایی، پدیده‌ی شارش ژن را کند یا متوقف می‌کند.

گزینه‌ی (۳): در گونه‌زایی هم میهنی، اعضای جمعیت یک تغییر ناگهانی را تحمل می‌کنند.

گزینه‌ی (۴): ممکن است در گونه‌زایی دگر میهنی، تفاوت‌های فردی شامل ویژگی‌های تولید مثلی افراد نیز شود.

۱۸۱. **گزینه ۳** بین گل‌های مغربی $2n = 14$ با $2n = 28$ نوعی جدایی پس زیگوتی از نوع نازایی دورگه وجود دارد، چون فرزند حاصل از آمیزش آن‌ها به صورت $3n = 21$ بوده و عقیم است، اما بقیه‌ی موارد حتمی نیستند.

۱۸۲. **گزینه ۲** در جدایی گامتی، امکان آمیزش زیاد ولی احتمال تشکیل زیگوت نادر است که نوعی مکانیسم جداکننده خزانه‌ی ژنی از نوع پیش‌زیگوتی بین دو گونه محسوب می‌شود و مثلاً اجازه‌ی زنده ماندن به اسپرم‌های یک گونه درون بدن ماده‌ی گونه‌ی دیگر را نمی‌دهد.

۱۸۳. **گزینه ۲** بین دو گونه‌ی اسب و الاغ، جدایی پس زیگوتی از نوع نازایی دورگه وجود دارد، یعنی فرزند آن‌ها (قاطر) عقیم است، پس جدایی خزانه‌ی ژنی آن‌ها کماکان حفظ خواهد شد.

۱۸۴. **گزینه ۴** گزینه‌ی (۱): در مورد راسوهایی که در یک زیستگاه مشترک زندگی می‌کنند و یکی از آن‌ها در پایان زمستان و دیگری در پایان تابستان جفت‌گیری می‌کنند، صادق هست.

گزینه‌ی (۲): برای تکمیل گونه‌زایی دگر میهنی یکی از جدایی‌های پیش یا پس زیگوتی تکامل می‌یابد.

گزینه‌ی (۳): در سدهای پس زیگوتی، جدایی خزانه‌های ژنی هر چند پس از تبادل ژنی حفظ می‌شود.

گزینه‌ی (۴): جدایی‌ها در مورد گونه‌های مختلف مطرح هستند نه در مورد افراد یک گونه.

۱۸۵. **گزینه ۲** جملات «ج» و «د» نادرست هستند. در گونه‌زایی دگر میهنی شارش ژن صورت نمی‌گیرد و انتخاب طبیعی در دو مکان، یکسان عمل نمی‌کند و همین امر باعث واگرایی بین دو جمعیت می‌شود.

۱۸۶. **گزینه ۱** نیروهای ایجاد کننده‌ی تنوع در جمعیت‌ها همواره فعال هستند ولی سایر جملات نادرست هستند. بررسی سایر موارد:

الف) افراد جمعیت معمولاً تنوع دارد.

ب) انتخاب طبیعی فراوانی نسبی الل‌ها را به نزدیک صد در صد می‌رساند.

د) یک الل نامطلوب در یک زمان و مکان می‌تواند در محیط دیگری سازگارتر باشد و این کاملاً بستگی به محیط دارد.

۱۸۷. **گزینه ۱** حشره‌های شب‌تاب نر متعلق به هر گونه، الگوی ویژه‌ای برای تاباندن نور و جلب توجه ماده‌های همان گونه دارند. همان‌طور که می‌دانید نور مرئی بخش بسیار کوچکی از طیف تابش‌های الکترومغناطیسی است.

۱۸۸. **گزینه ۴** گونه‌زایی سنجاب‌ها از نوع گونه‌زایی دگر میهنی و گونه‌زایی گل مغربی از نوع گونه‌زایی هم میهنی است. گونه‌زایی دگر میهنی با گذشت زمان و در طی چندین نسل رخ می‌دهد، در حالی که گونه‌زایی هم میهنی در طی یک نسل رخ می‌دهد. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱- در گونه‌زایی دگر میهنی، به جز شارش ژنی، سایر عوامل تغییر خزانه ژنی مؤثر هستند (جهش، رانش، انتخاب طبیعی و آمیزش غیر تصادفی) ولی در گونه‌زایی هم میهنی، بعد از جدایی خزانه ژنی، رانش می‌تواند به واگرایی بیشتر خزانه ژنی دو گونه کمک کند.

۲- گونه‌زایی دگر میهنی بیشتر از الگوی تغییرات تدریجی و گونه‌زایی هم میهنی بیشتر از الگوی تغییرات ناگهانی (تعادل نقطه‌ای) پیروی می‌کند.

۳- در گونه‌زایی دگر میهنی، ابتدا جدایی تولید مثل و در نسل‌های بعدی جدایی خزانه ژنی (گونه‌زایی) روی می‌دهد ولی در گونه‌زایی هم میهنی، جدایی تولید مثلی و جدایی خزانه ژنی (گونه‌زایی) هر دو در یک نسل روی می‌دهند.

۱۸۹. **گزینه ۳** موارد «ب»، «ج» و «ه» در اثر مکانیسم‌های جدایی پیش‌زیگوتی از هم جدا می‌شوند.

بررسی موارد:

- (الف) عدم اختلاط در خزانه‌ی ژنی از نوع نازایی دو رگه است (پس زیگوتی).
 (ب) عدم اختلاط در خزانه‌ی ژنی از نوع جدایی زمانی است (پیش زیگوتی).
 (ج) عدم اختلاط در خزانه‌ی ژنی از نوع جدایی مکانیکی است (پیش زیگوتی).
 (د) عدم اختلاط در خزانه‌ی ژنی از نوع نازیستیایی دو رگه است (پس زیگوتی).
 (ه) عدم اختلاط در خزانه‌ی ژنی از نوع جدایی رفتاری است (پیش زیگوتی).

۱۹۰. **گزینه ۲** بین گونه‌های ۱، ۲ و ۳ هم جدایی پس زیگوتی و هم جدایی زمانی وجود دارد و بین گونه‌های ۴ و ۵ نیز هم جدایی پس زیگوتی و هم زمانی وجود دارد. اما بین گونه‌های ۱، ۲ و ۳ با گونه‌های ۴ و ۵ فقط جدایی زمانی وجود دارد. در واقع چون، آمیزش بین آن‌ها برقرار نمی‌شود، جدایی پس زیگوتی وجود ندارد، در نتیجه بین گونه‌هایی که جدایی پس زیگوتی وجود دارد، جدایی زمانی نیز وجود دارد.

۱۹۱. **گزینه ۲** موارد ج و د صحیح هستند.

در گونه‌زایی دگر میهنی وجود رانش، انتخاب طبیعی، جهش و عدم شارش باعث می‌شود که در محیط‌هایی متفاوت گونه‌های مختلفی ایجاد شوند.

بررسی سایر موارد:

(الف) در گونه‌زایی دگر میهنی جدایی تولید مثلی با وجود مانعی برای شارش ژن اتفاق می‌افتد نه جدایی تولید مثلی.

(ب) در گونه‌زایی دگر میهنی اشتباه در میتوز، نمی‌تواند منجر به گونه‌زایی شود.

۱۹۲. **گزینه ۴** گیاه گل مغربی تتراپلوئید در آمیزش طبیعی با انواع دیپلوئید، گل مغربی تریپلوئید تولید می‌کند. این دورگه نازاست و جدایی پس زیگوتی دارد. در ضمن دقت نمایید که گیاهان تریپلوئید زیستا ولی نازا هستند.

۱۹۳. **گزینه ۲** تبادل ژنی بین گونه‌های نزدیک رخ می‌دهد ولی این به معنی اختلاط خزانه‌ی ژنی آن‌ها نیست. سد جدایی بین بز و گوسفند نازیستیایی دو رگه است که از تشکیل دو رگه‌ی زیستا جلوگیری می‌کند. سد جدایی بین الاغ و اسب نازایی دو رگه است. این سدها اگر چه نمی‌توانند مانع از تبادل ژنی بین گونه‌های نزدیک شوند ولی از ادامه روند پایدار شدن تبادل ژنی در نسل‌های بعد جلوگیری می‌کنند.

۱۹۴. **گزینه ۴** گونه‌زایی هم میهنی می‌تواند ناشی از اشتباه در میوز و جدا نشدن کروموزوم‌ها باشد که در یک نسل رخ می‌دهد و تغییرات حاصل تدریجی نیست، در حالی در گونه‌زایی دگر میهنی با قطع یا کاهش شارش ژن بین دو جمعیت، (که در ابتدا به یک گونه تعلق دارند) دیگر عوامل مؤثر بر تغییر گونه‌ها نظیر جهش، رانش ژن و انتخاب طبیعی اثر خود را به تدریج اعمال می‌کنند. لذا این گونه‌زایی می‌تواند چندین نسل طول بکشد.

۱۹۵. **گزینه ۴** گزینه‌های «الف» و «ب» و «ج» و «د» همه به نادرستی تکمیل می‌کنند.

بررسی موارد:

(الف) علاوه بر جهش، نوترکیبی و کراسینگ اور نیز می‌توانند ماده‌ی خام برای انتخاب طبیعی ایجاد کنند.

(ب) با وجود برتری ناخالص، اگر رانش روی دهد امکان حذف الل هست.

(ج) مثالی نقض برای این مورد: فراوانی الل شکل و رنگ بال پروانه‌های غیر سمی (مقلد) به فراوانی الل شکل و رنگ بال پروانه‌های سمی وابسته است.

(د) در ناپایداری دودمان دورگه، زاده‌های نسل اول همه زیستا و زایا هستند.

۱۹۶. **گزینه ۴** هر چهار مورد جمله را به طور صحیحی تکمیل می‌کنند:

(الف). اگر فصل تولید مثل دو گونه متفاوت باشد، نمی‌توانند با هم آمیزش کنند. البته آمیزش بین قورباغه‌هایی که ماه آمیزش آن‌ها متفاوت است در برخی موارد ممکن است.

(ب). طبق زیر نویس شکل ۱۹ - ۵ کتاب درسی، آمیزش بین وزغ بزرگ و وزغ کوچک درخت بلوط ناممکن است.

(ج). در صفحه‌ی ۱۱۹ کتاب درسی می‌خوانیم هر حشره‌ی شب‌تاب ماده، فقط به تقاضای جفت گیری نرهای هم گونه‌ی خود پاسخ می‌دهد.

(د). در صفحه‌ی ۱۲۰ کتاب درسی می‌خوانیم که هر چکاوک جفت خود را از بین افراد هم گونه‌ی خود انتخاب می‌کند.

۱۹۷. **گزینه ۴** دورگه‌ی نازیستا به این دلیل نازیستا نامیده می‌شود که به هر حال تا قبل از رسیدن به سن تولید مثل می‌میرد. رد سایر گزینه‌ها:

(۱) دورگه‌ی زایای حاصل از آمیزش دو گونه‌ی مختلف پنبه، زاده‌هایی تولید می‌کند که نازیستا و نازا هستند.

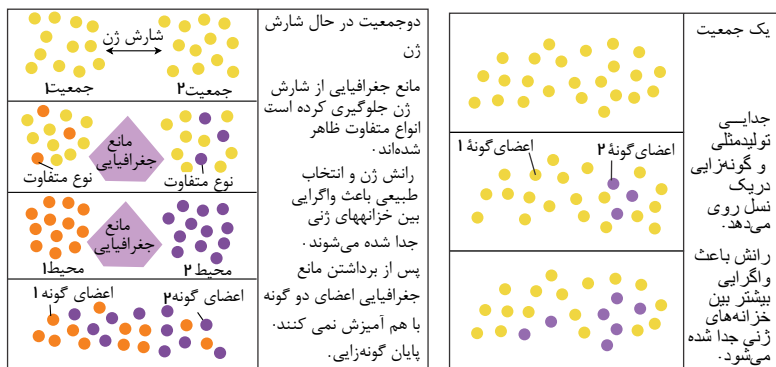
(۲) قاطر جاننداری نازا است، اما نازیستا نیست.

(۳) قاطر دو رگه‌ی زیستاست اما نمی‌تواند ژن‌های خود را به نسل بعد منتقل کند.

۱۹۸. **گزینه ۳** پیدایش دو گونه سنجاب تیره و روشن نتیجه‌ی گونه‌زایی دگر میهنی است. هم در گونه‌زایی دگر میهنی و هم در گونه‌زایی هم میهنی، رانش ژن باعث واگرایی خزانه‌های ژنی جدا شده می‌شود.

سایر گزینه‌ها:

- (۱). از بین نیروهای تغییر دهنده جمعیت فقط شارش ژن متوقف شد.
 - (۲). در گونه‌زایی هم‌میهنی جدایی تولید مثلی و گونه‌زایی در یک نسل روی داد.
 - (۴). در گونه‌زایی هم‌میهنی بعضی از اعضای جمعیت متحمل تغییرات ناگهانی و جدایی تولیدمثلی می‌شوند.
۱۹۹. **گزینه ۲** در اثر آمیزش گیاه گل مغربی دیپلوئید ($2n = 14$) و تتراپلوئید ($4n = 28$)، تخم حاصل تری‌پلوئید ($3n = 21$) خواهد بود که در هسته‌ی خود سه مجموعه‌ی ۷ تایی کروموزوم دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) اگر گیاه $4n$ نر و گیاه ماده $2n$ باشد، در این صورت آنتروژوئید $2n$ و سلول دو هسته‌ای $n+n$ خواهد بود و از آمیزش آنها تخم $4n$ تشکیل می‌شود.
 - (۳) گیاه $3n$ نازاست و توانایی میوز ندارد.
 - (۴) در این آمیزش گیاهان نسل اول نمی‌توانند آمیزش کنند؛ در نتیجه گیاهان نسل دوم ممکن نیست ایجاد شوند.
۲۰۰. **گزینه ۲** «گزینه ۱»: قاطر جانوری نازا است ولی زیستا می‌باشد لذا با فاصله کمی پس از تولد نمی‌میرد. **گزینه ۲**: هر جانوری از طریق تقسیم میتوز ژن‌های والدین خود را تکثیر می‌کند (چه زیستا باشد و چه نباشد). **گزینه ۳**: قاطر جانوری زیستا است ولی نازا است (زاده‌ای تولید نمی‌کند). **گزینه ۴**: نازایی جانور دو رگه زیستا مانع از روند تبادل پایدار می‌شود (مانند قاطر).
۲۰۱. **گزینه ۳** سازوکار جداکننده در دو گونه وزغ بزرگ و کوچک درخت بلوط، از نوع جدایی مکانیکی و سازوکار جداکننده در میان دو گونه چکاوک، از نوع جدایی رفتاری است که هر دو نوع جدایی، از نوع پیش‌زیگوتی هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه (۱) - جدایی مارهای غیررسمی آمریکای شمالی به خاطر جدایی بوم‌شناختی است که از نوع سد پیش‌زیگوتی می‌باشد.
 - گزینه (۲) - جدایی دو گونه $2n$ و $4n$ گیاه گل مغربی، از نوع نازایی دورگه می‌باشد که سد پس‌زیگوتی می‌باشد.
 - گزینه (۴) - جدایی دو گونه حشره شب‌تاب، از طریق جدایی رفتاری است که نوعی سد پیش‌زیگوتی می‌باشد.
۲۰۲. **گزینه ۱** باتوجه به شکل مشاهده می‌شود که در هر دو گونه‌زایی هم‌میهنی و دگرمیهنی، رانش ژن باعث واگرایی بین خزانه‌های ژنی جدا شده می‌شود. رد سایر گزینه‌ها:

الف) گونه‌زایی دگرمیهنی

ب) گونه‌زایی هم‌میهنی

- گزینه (۲) در گونه‌زایی دگرمیهنی، شارش ژن میان دو جمعیت متوقف یا کند می‌شود.
- گزینه (۳) در گونه‌زایی دگرمیهنی تفاوت‌هایی که منجر به جدایی تولیدمثلی و گونه‌زایی می‌شود، به تدریج زیاد می‌شود و مربوط به یک نسل نمی‌باشد.
- گزینه (۴) گونه‌زایی هم‌میهنی هنگامی روی می‌دهد که اعضای یک جمعیت متحمل تغییرات ناگهانی و جدایی تولیدمثلی می‌شوند (نه دو جمعیت).
۲۰۳. **گزینه ۱** گیاهان گل مغربی، دیپلوئید یا تتراپلوئید هستند که خودلقاحی هر کدام از آنها به شرط عدم وقوع جهش مجدد منجر به تولید زاده‌های زیستا و زایا می‌شود که به ترتیب دیپلوئید و تتراپلوئیداند. رد سایر گزینه‌ها:
- گزینه (۲) حاصل دگرلقاحی گیاهان گل مغربی دیپلوئید با تتراپلوئید، گیاهانی تریپلوئید است که نازا هستند.
- گزینه (۳) در خودلقاحی یک والد حضور دارد.
- گزینه (۴) در دگرلقاحی بین گل مغربی دیپلوئید با تتراپلوئید، عدد کروموزومی گیاه حاصل $3n$ است که مشابه هیچ یک از والدین نیست.
۲۰۴. **گزینه ۴** سازوکارهای جداکننده خزانه‌ی ژنی همگی مانع از اختلاط قطعی ماده‌ی ژنتیکی می‌شوند، جدایی رفتاری نیز جزئی از همین سازوکارهای جداکننده می‌باشد.
- رد سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱»: قاطر نازاست ولی نازیستا نیست.

- گزینه‌ی ۲: ناپایداری دودمان دورگه جزء سدهای پس‌زیگوتی است که در آن گامت تولید می‌شود.
- گزینه‌ی ۳: عدم توانایی انتقال گرده‌ها توسط حشرات گرده‌افشان بین گونه‌های مختلف، به عدم هماهنگی بین ساختار تولیدمثلی جنس نروماده گیاه ارتباطی ندارد.
۲۰۵. گزینه ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱: در نازیستایی دو رگه، ممکن است جاندار دورگه به دنیا آید.
- گزینه‌ی ۳: با توجه به شکل صفحه کتاب زیست سال چهارم نادرست است.
- گزینه‌ی ۴: از آمیزش گیاهان دیپلوئید با تتراپلوئید در F_1 ، گیاه تریپلوئید حاصل می‌شود که نازاست.
۲۰۶. گزینه ۳ هدف گونه‌زایی دگر میهنی کامل‌شدن جدایی‌خزانه‌ی ژنی گونه‌های جدید است. پس در صورت کامل شدن فرایند جدایی‌خزانه‌ی ژنی گونه‌های جدید، تبادل ژنی بین دو جمعیت روند پایدار ایجاد نمی‌کند تا خزانه‌های ژنی جدا از هم باقی بمانند.
- بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌های ۱ و ۲: پس از یک دوره‌ی طولانی گونه‌زایی کامل می‌شود و یکی از جدایی‌های پیش‌زیگوتی یا پس‌زیگوتی مانع ایجاد روند پایدار در اختلاط ماده‌ی ژنتیکی گونه‌ها می‌شود.
- گزینه‌ی ۴: این که سد جغرافیایی باید چقدر بزرگ باشد تا ارتباط جمعیت‌ها را قطع کند، بستگی به میزان تحرک جاندار مورد نظر دارد. مثلاً چون پرندگان تحرک زیاد و توانایی پرواز دارند، سد ایجاد شده باید بزرگ باشد.
۲۰۷. گزینه ۲ ساز و کار جداکننده در حشره‌های شب‌تاب از نوع جدایی رفتاری و در وزغ‌های درخت بلوط، جدایی مکانیکی است. جدایی رفتاری و جدایی مکانیکی هر دو مانع از آمیزش گونه‌های مختلف می‌شوند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱: ساز و کار جداکننده در اسب و الاغ از نوع نازیستی دو رگه و در گوسفند و بز از نوع نازیستایی دورگه است.
- گزینه‌ی ۳: هم گونه‌های مختلف قورباغه و هم راسوهای متعلق به یک سرده، جدایی زمانی دارند.
- گزینه‌ی ۴: ساز و کار جداکننده در وزغ‌های درخت بلوط از نوع جدایی مکانیکی و مرتبط با سد پیش‌زیگوتی است.
۲۰۸. گزینه ۲ جدایی حشره شب‌تاب از نوع پیش‌زیگوتی و رفتاری است که مانع آمیزش و هرگونه تبادل ژنی می‌شود اما جدایی بین بز و گوسفند از نوع پس‌زیگوتی و نازیستایی دورگه است یعنی تبادل ژنی صورت می‌گیرد و سلول تخم هم تشکیل می‌شود ولی این به معنی قطعی شدن اختلاط ژنتیکی گونه‌ها نیست.
- بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱: در اسب و الاغ، نازیستی دورگه و در گونه‌های مختلف پنبه ناپایداری دودمان دورگه نمی‌گذارند اختلاط ژنی دو گونه به روند پایدار تبدیل شود.
- گزینه‌ی ۳: دو گونه مارمولک شاخ‌دار همانند وزغ بزرگ و کوچک قادر به آمیزش نمی‌باشند.
- گزینه‌ی ۴: افراد هم‌گونه مارهای غیرسمی همانند افراد هم‌گونه انگل قادر به جفت‌گیری هستند.
۲۰۹. گزینه ۳ در هر جانور دورگه‌ی زیستا تقسیم سلولی صورت می‌گیرد، لذا ژن‌های والدین تکثیر می‌یابد.
- علت نادرست بودن سایر گزینه‌ها
- گزینه‌ی ۱: قاطر جانوری نازاست، اما پس از تولد از بین نرفته است.
- گزینه‌ی ۲: قاطر جانوری دورگه و زیستا است. این جانور زاده‌ای تولید نمی‌کند، چون نازا هم می‌باشد.
- گزینه‌ی ۴: باز هم می‌توان قاطر را مثال زد که نازاست، ولی روند تبادل ژن بین گونه‌های والد را پایدار نمی‌کند.
۲۱۰. گزینه ۳ گونه‌زایی که توسط هوگودووری کشف گردید، هم میهنی و نتیجه‌ی جهش پلی‌پلوئیدی بود. در جهش پلی‌پلوئیدی، انتخاب گسلنده نقشی ندارد زیرا در انتخاب گسلنده با گذشت زمان ممکن است خزانه ژنی دو گروه کاملاً از هم جدا شود.
- رد سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱: طی جهش پلی‌پلوئیدی، الل‌های جدید ایجاد نمی‌شود.
- گزینه‌ی ۲: در این گونه‌زایی (هم میهنی) شارش نقشی ندارد.
- گزینه‌ی ۴: طی خطای میوزی، در گیاهان، هاگ‌هایی با عدد کروموزومی غیرطبیعی ایجاد شدند (نه گامت‌ها).
۲۱۱. گزینه ۱ اشتقاق دوگونه سنجاب تیره و روشن امروزی که در دو سوی یک دره زندگی می‌کنند از جمعیت اولیه، نمونه‌ای از گونه‌زایی دگر میهنی است. به منظور انجام گونه‌زایی دگر میهنی، ابتدا با قطع ارتباط دو جمعیت که در ابتدا به یک گونه تعلق داشته‌اند، شارش ژن (یکی از نیروهای مؤثر بر تغییر گونه‌ها) متوقف یا کند می‌شود، در حالی که نیروهای دیگر مؤثر بر تغییر گونه‌ها مانند جهش، رانش ژن و انتخاب طبیعی فعال‌اند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۲: در گونه‌زایی هم میهنی (نه دگر میهنی)، جدایی تولیدمثلی و تغییرات ناگهانی دیده می‌شود.

گزینه‌ی (۳): در گونه‌زایی دگرمیهنی، عوامل تغییر دهنده‌ی فراوانی‌ها مانند جهش، رانش ژن و انتخاب طبیعی فعال‌اند. ولی با توجه به واژه‌ی «ابتدا» در صورت سؤال، این گزینه نمی‌تواند پاسخ درست این تست باشد.

گزینه‌ی (۴): اگر منظور از تنها عامل تغییر دهنده‌ی الل‌ها، جهش است، باز هم با توجه به واژه‌ی «ابتدا» در صورت سؤال، این گزینه نمی‌تواند پاسخ درست تست باشد.

۲۱۲. گزینه ۴ هر چهار جمله درست است.

۲۱۳. گزینه‌ی ۳ گونه‌زایی هم میهنی هنگامی روی می‌دهد که اعضای یک جمعیت متحمل تغییرات ناگهانی و جدایی تولیدمثلی شوند، در حالیکه در گونه‌زایی دگرمیهنی پس از ایجاد مانع جغرافیایی بین افراد یک جمعیت با گذشت نسل‌های متوالی تفاوت میان دو جمعیت به تدریج زیاد می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): در هر دو گونه‌زایی رانش ژن دخالت دارد.

گزینه‌ی (۲): کند شدن یا توقف شارش مربوط به گونه‌زایی دگرمیهنی است و شارش به گونه‌زایی هم میهنی ربطی ندارد.

گزینه‌ی (۴): در گونه‌زایی هم میهنی تفاوت میان دو جمعیت در یک نسل رخ می‌دهد نه به تدریج.

۲۱۴. گزینه ۲ از آمیزش اسب و الاغ، همواره، جانوری ایجاد می‌شود که نازا است. نازایی دورگه، یکی از عوامل جدایی خزانه ژنی گونه‌های والدی پدیدآورنده دورگه است.

رد گزینه‌ها:

۱- از آمیزش گوسفند و بز سلول تخم تشکیل می‌شود ولی هرگز به تولد جاندار زنده‌ای نمی‌انجامد.

۳- از آمیزش دو گونه‌ی مختلف پنبه‌زاده‌های نسل اول عادی هستند اما در نسل دوم مشکل بروز می‌کند.

۴- در دو گونه‌ی مختلف چکاوک سد پیش زیگوتی (جدایی رفتاری) مانع از تشکیل تخم می‌شود.

۲۱۵. گزینه‌ی ۴ این گونه‌زایی از نوع دگرمیهنی است و در این الگو باید شارش ژن متوقف یا کند شود.

۲۱۶. گزینه ۳ هیبراکوتریوم‌ها در محیط‌های جنگلی سازگارتر بودند. حلزون‌های جنگلی هم باید برای استتار نوارهای تیره داشته باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): خرچنگ‌های نعل اسبی در مدت ۲۲۵ میلیون سال بدون تغییر مانده‌اند. (۲۲۵ میلیون سال عمر نمی‌کند).

گزینه‌ی (۲): شدیدترین نوع درون‌آمیزی خودلقاحی است که موجب افزایش فراوانی افراد هموزیگوس و کاهش فراوانی افراد هتروزیگوس می‌شود. بنابراین تنوع را کاهش داده و باعث کاهش توان بقای جمعیت می‌شود، در حالی که انتخاب پایدار کننده باعث حفظ وضع موجود می‌شود.

گزینه‌ی (۴): دو گروه سهره‌های کامرون توانایی آمیزش با یکدیگر را دارند.

۲۱۷. گزینه ۲ جمعیت مشخص شده در تعادل هاردی-واینبرگ است. در جمعیت در تعادل هاردی - واینبرگ، آمیزش تصادفی است، جهش رخ نمی‌دهد. رانش ژن و شارش ژن و انتخاب طبیعی نداریم. لذا جملات ج و د نادرست‌اند. در خودلقاحی فراوانی نسبی الل‌ها تغییر نمی‌کند.

۲۱۸. گزینه ۱ فقط مورد (الف) صحیح است. در بعضی از قورباغه‌ها هم جدایی زمانی وجود دارد که به عنوان جدایی پیش زیگوتی است و هم نازیستایی دو رگه در صورت آمیزش و لقاح دیده می‌شود که به عنوان جدایی پس زیگوتی است.

بررسی سایر موارد:

(ب): در نازیستایی دو رگه اختلاط ژنتیکی صورت نمی‌پذیرد.

(ج): خیر، می‌تواند حاصل خود ناسازگاری ژنی باشد.

(د): در ناپایداری دودمان دورگه در نسل اول زاده‌ی زیستا و زایا از دو گونه‌ی مختلف پدید می‌آید، اما در نسل دوم مشکل بروز می‌کند.

۲۱۹. گزینه ۴ در طی خودلقاحی، فراوانی نسبی الل‌ها تغییر نمی‌کند اما جمعیت در حال تعادل هم نیست. شارش ژن می‌تواند فراوانی نسبی الل‌های جمعیت را تغییر دهد ولی الل‌های جدید به جمعیت وارد نکند، بدین ترتیب باز هم جمعیت در حال تعادل نخواهد بود. در جمعیتی فرضی که انتخاب طبیعی صورت نگیرد رانش و شارش ژن می‌تواند باعث تغییر جمعیت شود.

۲۲۰. گزینه ۴ همه‌ی موارد صحیح‌اند، بررسی موارد:

(الف) در خود ناسازگاری از میزان هموزیگوس‌ها کم و بر میزان هتروزیگوس‌ها افزوده می‌شود ولی در فراوانی اللی تغییری ایجاد نمی‌شود.

(ب) در جمعیت‌های طبیعی (واقعی) به علت بروز جهش، شارش، رانش و اثر انتخاب طبیعی معمولاً خزانه‌ی ژنی، یا به عبارت دیگر فراوانی الل‌های جمعیت از نسلی به نسل دیگر تغییر می‌کند.

(ج) انقراض چیتاهای آفریقایی در حقیقت نوعی رانش ژن را موجب شده است و رانش ژن معمولاً به کاهش تنوع درون جمعیت می‌انجامد.

د) اگر احتمال بقا و تولیدمثل همه‌ی افراد برابر نباشد، به این معنی است که انتخاب طبیعی رخ داده است، انتخاب طبیعی یکی از عوامل بر هم زنده‌ی تعادل هاردی-واینبرگ است.

۲۲۱. گزینه ۴: جهش‌های (۱): جهش یک عامل تصادفی است و جهت آن توسط محیط تعیین نمی‌شود. در واقع محیط با حفظ تغییرات و جهش‌های مطلوب باعث تعیین جهت تغییر می‌شود.

گزینه‌ی (۲): منظور از آمیزش تصادفی این است که احتمال آمیزش هر فرد با هر یک از افراد جنس مخالف برابر باشد نه هر یک از افراد دیگر (شامل افراد هم جنس نیز است).

گزینه‌ی (۳): به نکته‌ی مهمی در این جمله و مقایسه‌ی این جمله با جمله‌ی بیان شده در کتاب توجه کنید. در کتاب بیان شده که بسیاری از گروه‌های گیاهی (نه برخی از گونه‌ها) قادرند به طور بالقوه با هم آمیزش کنند که در این صورت با فرض توانایی آمیزش با هم دیگر این گروه‌ها جزء یک گونه محسوب می‌شوند ولی وقتی می‌گوییم گونه‌ها، یعنی چندین گونه، می‌دانیم که عوامل تغییر دهنده‌ی ساختار ژنی جمعیت درون گونه‌ای هستند و نمی‌توانند فراگونه‌ای باشند و آمیزش همسان پسندانه نیز از آن جمله است.

گزینه‌ی (۴): باز هم باید به نکته‌ی ظریفی که در این جمله است توجه کنیم، آن هم تفاوت انتخاب طبیعی با انتخاب مصنوعی است. انتخاب طبیعی در طبیعت در حالت عادی انجام می‌شود. انتخاب مصنوعی (زادگیری انتخابی)، همان طور که از نامش پیداست توسط انسان به طور مصنوعی انجام می‌گیرد. آزمایشی که در کتاب به آن اشاره شده است نمونه‌ای از زادگیری انتخابی است چرا که در هر نسل افراد برتر (بالترین میزان روغن) با هم آمیزش داده می‌شوند. از این روست که افزایش روغن در یک بازه‌ی زمانی نسبتاً کوتاه مشهود است پس در این آزمایش انتخاب طبیعی جهت‌دار نقش ندارد، بلکه انتخاب مصنوعی نقش دارد.

۲۲۲. گزینه ۴

$$L = \frac{1}{2}, l = \frac{1}{2} \text{ و } X^B = \frac{2}{3}, X^W = \frac{1}{3}$$

$$\begin{cases} LL + 2Ll \Rightarrow \left(\frac{1}{2} \times \frac{1}{2}\right) + \left(2 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2}\right) = \frac{3}{4} \text{ فراوانی بال بلند} \\ X^B X^W = 2 \times \frac{2}{3} \times \frac{1}{3} = \frac{4}{9} \text{ فراوانی ملخ‌های ماده‌ی خال‌دار میان جمعیت ماده‌ها} \end{cases}$$

$$\frac{3}{4} \times \frac{4}{9} = \frac{12}{36} = \frac{1}{3}$$

فراوانی نسبی ملخ‌های خال‌دار بال بلند در میان جمعیت ماده‌ها

$$\frac{1}{3} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{6}$$

فراوانی ملخ‌های خال‌دار بال بلند در کل جمعیت

۲۲۳. گزینه ۱: چون فنوتیپ دو صفت ارتباطی با یک دیگر ندارند، پس فنوتیپ هر صفت را جداگانه محاسبه می‌کنیم و در نهایت آن‌ها را در هم ضرب می‌کنیم.

$$\left. \begin{matrix} \square \\ \circ \end{matrix} \right\} \begin{matrix} A_1 \\ A_2 \\ A_3 \end{matrix} \Rightarrow \begin{matrix} \text{فنوتیپ برای} \\ \text{فنوتیپ برای} \\ \text{فنوتیپ برای} \end{matrix} \begin{matrix} \text{صفت دوم} \\ \text{صفت اول} \\ \text{صفت اول} \end{matrix} \Rightarrow \begin{matrix} 3 \\ 3 \\ 3 \end{matrix} \times \begin{matrix} 3 \\ 3 \\ 3 \end{matrix} = 9$$

کروموزوم X

۲۲۴. گزینه ۳: تخم ضمیمه (۳n) به صورت zyy از لقاح بین سلول دو هسته‌ای yy با آنتروزوئید Z تشکیل می‌شود. پس ژنوتیپ گامت ماده به صورت y و گامت نر Z می‌باشد، پس تخم اصلی (۲n) حاصل هم zy خواهد بود. از طرف دیگر گیاه والد ماده حتماً باید الل y را داشته باشد، ولی Z نباید داشته باشد.

۲۲۵. گزینه ۳: وزغ‌ها (دوزیستان) مانند لامپری (ماهیان) هنوز درون آب تخم‌ریزی می‌کنند، اما مانند سایر مهره‌داران دارای اسکلت درونی بوده و در دوران بلوغ، حفره‌ی گلویی خود را از دست می‌دهند و مانند خزندگان (پتروداکتیل) پوست ضد تبخیر آب ندارند.

۲۲۶. گزینه ۴: در گیاه شبردر که نوعی گیاه نهان‌دانه است، لقاح مضاعف صورت می‌گیرد و دو سلول تخم ۲n و تخم ۳n پدید می‌آیند که سلول تخم دیپلوئید نمی‌تواند خالص (دارای دو الل یکسان) باشد ولی سلول تخم تریپلوئید می‌تواند واجد دو الل یکسان (مربوط به سلول دو هسته‌ای) و یک الل دیگر (مربوط به دانه‌ی گرده) باشد. ژنوتیپ سلول تخم ۲n می‌تواند شبیه گیاه نر باشد یا نباشد، ولی شبیه مادگی یا دارای ژنوتیپ خالص نیست.

۲۲۷. گزینه ۲

تتها در حالت زیر امکان دارد که ۵۰ درصد دانه های F_1 در هر دو صفت فنوتیپ غالب را نشان دهند:

$$\frac{Ab}{aB} \times \frac{Ab}{aB} \Rightarrow F_1 : \frac{1}{4} \frac{Ab}{Ab} + \frac{1}{2} \frac{Ab}{aB} + \frac{1}{4} \frac{aB}{aB}$$

برای هر دو صفت فنوتیپ
غالب را نشان می دهند

اندوخته ی گیاه ذرت، $3n$ است. چون ژن ها پیوسته اند. پس گزینه ی ۲ درست می باشد.

۲۲۸. گزینه ۲ پوسته ی دانه ی گیاهان، دیپلوئید (۲۸) و حاصل سخت شدن پوسته ی تخمک (ماده) بوده و مشابه کلالة است و با توجه به تشکیل آلبومن XY ، معلوم می شود که الل نر X و الل ماده Y است. پس الل X در شبدر که ژن خودناسازگار دارد، قادر به لقاح و تشکیل لوله گرده در کلالة ی مادگی XY نیست، چون الل مشابه با آن دارد.

۲۲۹. گزینه ۲ به این آمیزش و حالات مختلف آن توجه کنید:

دارای هر دو صفت غالب $\Rightarrow \frac{9}{16} (AA + 2Aa + aa)(BB + 2Bb + bb) \Rightarrow F_1 : AaBb \times AaBb \rightarrow P$ حالت ۱

دارای هر دو صفت غالب $\Rightarrow \frac{3}{4} AaBb + \frac{1}{4} aabb + \frac{1}{4} AABB \rightarrow F_1 : \frac{AB}{ab} \times \frac{AB}{ab} \rightarrow P$ حالت ۲

دارای هر دو صفت غالب $\Rightarrow \frac{1}{4} AaBb + \frac{1}{4} aaBB + \frac{1}{4} AaBb \rightarrow F_1 : \frac{Ab}{aB} \times \frac{Ab}{aB} \rightarrow P$ حالت ۳

به این ترتیب دیده می شود که در حالت دوم، $\frac{3}{4}$ از فرزندان دارای هر دو صفت غالب هستند.

۲۳۰. گزینه ۲ ایجاد گامت های Abd و ABD به عنوان گامت های والدی نشان می دهد که پیوستگی بین ژن های $\frac{BD}{bd}$ است، پس با وقوع کراسینگ اور بین این دو ژن خواهیم داشت:

$$\frac{A}{a} \frac{Bd}{bD}$$

۲۳۱. گزینه ۴ خزانه ی ژنی دو گونه دیپلوئیدی و تتراپلوئیدی گل مغربی از هم جدا می ماند اما ساز و کار جدا کننده این دو گونه از نوع پس زیگوتی می باشد، نه پیش زیگوتی.

بررسی سایر گزینه ها:

از آمیزش گیاهان گل مغربی تتراپلوئید با دیپلوئید، بسته به این که کدام والد نر و کدام والد ماده باشد، خواهیم داشت: گزینه ی (۱): اگر والد ماده $2n$ باشد، کیسه ی رویانی $8n$ خواهد بود پس:

$8 \times 7 = 56$

تعداد کروموزوم های کیسه ی رویانی

اگر والد ماده $4n$ باشد، کیسه ی رویانی $16n$ خواهد بود پس:

$16 \times 7 = 112$

تعداد کروموزوم های کیسه ی رویانی

گزینه ی (۲): اگر والد نر $2n$ باشد، دانه ی گرده ی رسیده ی دو سلولی و $2n$ خواهد بود، پس:

$2 \times 7 = 14$

تعداد کروموزوم های دانه ی گرده ی رسیده

اگر والد نر $4n$ باشد، دانه ی گرده ی رسیده ی دو سلولی و $4n$ خواهد بود، پس:

$4 \times 7 = 28$

تعداد کروموزوم های دانه ی گرده ی رسیده

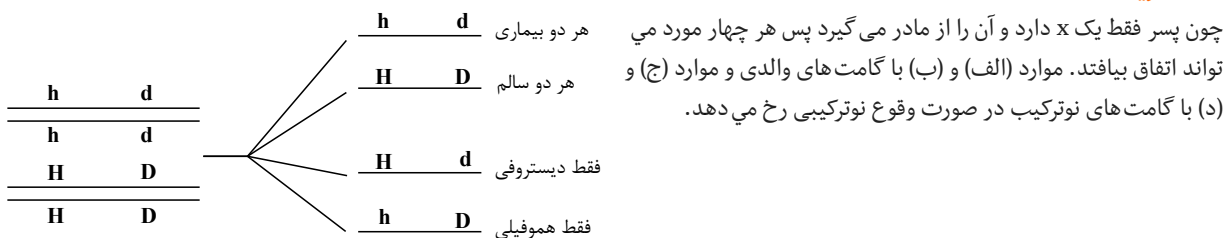
گزینه ی (۳): تعداد کروموزوم های سلول تخمی که مولد آلبومن است، در دو حالت می تواند باشد. حالت اول:

$$\left. \begin{array}{l} \text{آنتروژوئید } n \text{ والد نر } 2n \\ \left\{ \begin{array}{l} \text{سلول تخم زا } 2n \\ \text{سلول دو هسته ای } 4n \end{array} \right\} \end{array} \right\} 5n = 5 \times 7 = 35$$

حالت دوم:

$$\left. \begin{array}{l} \text{آنتروژوئید } 2n \text{ والد نر } 4n \\ \left\{ \begin{array}{l} \text{سلول تخم زا } n \\ \text{سلول دو هسته ای } 2n \end{array} \right\} \end{array} \right\} 4n = 4 \times 7 = 28$$

۲۳۲. گزینه ۴

چون پسر فقط یک x دارد و آن را از مادر می‌گیرد پس هر چهار مورد می‌تواند اتفاق بیافتد. موارد (الف) و (ب) با گامت‌های والدی و موارد (ج) و (د) با گامت‌های نوترکیب در صورت وقوع نوترکیبی رخ می‌دهد.

۲۳۳. گزینه ۱ از آنجایی که زنبورهای نر هاپلوئید هستند، بدون پیدایش الل‌های جدید قادر به تولید گامت‌های جدید نیستند، زیرا نوترکیبی و کراسینگ‌اور که می‌توانند ژنوتیپ‌های جدید به وجود آورند در این جانور صورت نمی‌پذیرند و فقط از طریق جهش می‌توانند الل‌های جدید تولید کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی (۲): معمولاً جهش را به عنوان عامل اصلی تغییر فراوانی الل‌ها در نظر نمی‌گیرند.
گزینه‌ی (۳): انتخاب متوازن کننده نوعی انتخاب طبیعی است و انتخاب طبیعی یکی از عوامل به هم خوردن تعادل هاردی - واینبرگ است.

گزینه‌ی (۴): شباهت زیادی که در جمعیت چیتاهای آفریقای جنوبی وجود دارد، به خاطر رانش ژن است.

۲۳۴. گزینه ۲ در صورتی که گیاه ماده دیپلوئید و گیاه نر تتراپلوئید باشد:

$$\left. \begin{array}{l} \text{ماده } 2n = 14 \rightarrow (14 \text{ کروموزوم}) \\ \text{نر } 4n = 28 \rightarrow (14 \text{ کروموزوم}) \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{سلول تخم دو هسته ای} \\ \text{دانه گرده} \end{array} \rightarrow \text{آلبومن (28 کروموزوم)}$$

در صورتی که گیاه نر دیپلوئید و گیاه ماده تتراپلوئید باشد:

$$\left. \begin{array}{l} \text{ماده } 4n = 28 \rightarrow (28 \text{ کروموزوم}) \\ \text{نر } 2n = 14 \rightarrow (7 \text{ کروموزوم}) \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{سلول تخم دو هسته ای} \\ \text{دانه گرده} \end{array} \rightarrow \text{آلبومن (35 کروموزوم)}$$

۲۳۵. گزینه ۴ برای پاسخ گویی به این سوال باید به دو نکته که در سوال نهفته است، توجه کنیم، در این صورت متوجه خواهیم شد که اصلاً نیازی به حل کردن این سوال نیست.

اول: احتمال وقوع کراسینگ‌اور زمانی در حل مسأله‌ای کاربرد دارد که ندانیم که در طی میوز کراسینگ‌اور رخ می‌دهد یا نه. در واقع احتمال کل حالت‌های ممکن را در نظر می‌گیرد. در حالی که در سوال ذکر شده است که اگر در طی میوز این سلول کراسینگ‌اور رخ دهد. در این حالت، فضای نمونه ما محدود شده و احتمال کراسینگ‌اور دیگر ۴۰٪ نیست، بلکه ۱۰۰٪ است. ثانیاً در سوال ذکر شده است که احتمال این که گامت‌های نوترکیب تشکیل شوند نه این که چه نسبتی از گامت‌های حاصل نوترکیب هستند!

این دو جمله با هم بسیار تفاوت دارند، چون در سوال ذکر شده سلول اسپرم‌ساز است، پس ۴ گامت تولید می‌کند و چون کراسینگ‌اور در میوز رخ می‌دهد ۲ گامت از ۴ گامت حاصل نوترکیب هستند پس ۵۰٪ گامت‌ها نوترکیب هستند ولی همانطور که ذکر شد اگر در میوز سلول مادر گامت نر کراسینگ‌اور رخ دهد، حتماً گامت نوترکیب تشکیل می‌شود. پس احتمال تشکیل آن ۱۰۰٪ است.

۲۳۶. گزینه ۳ از نظر هموفیلی در جمعیت ۲ نوع فنوتیپ، از نظر گروه خونی اصلی ۴ نوع فنوتیپ و از نظر زالی ۲ نوع فنوتیپ در جمعیت دیده می‌شود. از نظر هموفیلی در جمعیت ۵ نوع فنوتیپ و از نظر گروه خونی اصلی (ABO) ۶ نوع فنوتیپ و از نظر زالی ۳ نوع فنوتیپ (رد گزینه‌ی ۲) در جمعیت وجود دارد. بنابراین در جمعیت از نظر این سه صفت ۹۰ نوع فنوتیپ مشاهده می‌شود. از طرفی در جمعیت از نظر این سه صفت ۱۶ فنوتیپ مشاهده می‌شود که ۵ برابر آن می‌شود ۸۰ نه ۹۰ (رد گزینه‌ی ۱). در مردان از نظر هموفیلی هر فرد تنها یک الل دارد که آن را از مادر خود دریافت کرده است (رد گزینه‌ی ۴).

۲۳۷. گزینه ۴ منظور جنگل‌های پرباران است که در آن‌ها مالاریا شایع تر است.

فراوانی نسبی الل معیوب آنمی داسی شکل (S) همیشه از فراوانی نسبی الل سالم (A) کمتر است. یعنی هم در مناطق مالاریا خیز و هم در مناطق عادی $F(A) > F(S)$

فراوانی نسبی ژنوتیپ‌ها نیز در مناطق عادی و مالاریا خیز هر دو به این صورت است: $F(AA) > F(AS) > F(SS)$ (با در نظر گرفتن اعداد مربوط به فراوانی نسبی الل‌ها، به راحتی مشخص می‌شود)

در مناطق مالاریا خیز نسبت به عادی، فراوانی الل S بیشتر و فراوانی الل A کمتر است.

در مناطق مالاریا خیز نسبت به عادی، فراوانی افراد SS و AS بیشتر و افراد AA کمتر است (چرا؟)

۲۳۸. گزینه ۳ حالت‌های مختلفی که برای این دو صفت می‌توان در نظر گرفت عبارتند از: ۱- پیوسته یا مستقل بودن ژن‌ها ۲- تبعیت از رابطه‌ی غالب - مغلوبی یا عدم تبعیت. در تمامی حالت‌ها تنها ممکن نیست $\frac{۳}{۸}$ فرزندان صفات حد واسط را نشان دهند.

گزینه‌ی (۱): اگر دو صفت پیوسته باشند و در صورت رخ دادن کراسینگ‌اور:

$$\frac{A B}{a b} \times \frac{A B}{a b}$$

$$\frac{۲}{۱۶} \frac{A b}{a b} + \frac{۲}{۱۶} \frac{a B}{a b} + \frac{۲}{۱۶} \frac{A b}{A b} + \frac{۲}{۱۶} \frac{a B}{a B} = \frac{۸}{۱۶} = \frac{۱}{۲}$$

یک صفت غالب و یک صفت مغلوب $\frac{۱}{۲}$ اگر دو صفت مستقل از هم منتقل شوند و ژن‌ها از رابطه‌ی غالب - مغلوبی تبعیت کنند:

$$\frac{AaBb \times AaBb}{۱۶}$$

هر دو صفت غالب $\frac{۹}{۱۶}$

گزینه‌ی (۴): اگر دو صفت پیوسته باشند (عدم کراسینگ‌اور) و ژن‌ها از رابطه‌ی غالب-مغلوبی تبعیت کنند:

$$\frac{AB}{ab} \times \frac{AB}{ab} \Rightarrow \frac{۱}{۴} \frac{a b}{a b}$$

۲۳۹. گزینه ۲ موارد الف و ج نادرست هستند.

الف) نادرست- در یک سلول هاپلوئیدی امکان وجود کراسینگ اور بین دو کروموزوم همتا وجود ندارد (چون این سلول کروموزوم همتا ندارد). حتی اگر در سلول تولید کننده جدا نشدن کروموزومی در میوز I اتفاق افتاده باشد.

ب) درست- در سلول نهایی میوز I (اسپرماتوسیت ثانویه یا اووسیت ثانویه و یا گویچه قطبی اولیه) که هاپلوئید است امکان انجام جدا نشدن کروموزومی در ادامه‌ی میوز (میوز II) وجود دارد.

ج) نادرست- در زنبور عسل نر سلول‌های تولید کننده گامت، هاپلوئیدی هستند و با تقسیم میتوز، گامت (سلول غیر پیکری) تولید می‌کنند.

د) درست- مثلا در انسان، سلول هاپلوئیدی اووسیت ثانویه در حین تقسیم میوز II دچار سیتوکینز نابرابر می‌شود.

۲۴۰. گزینه ۱ در ارتباط با ژن خودناسازگار، تشکیل زاده‌ی هموزیگوس امکان پذیر نیست، پس با توجه به فرض سؤال خواهیم داشت:

$$a_1 a_2 + a_1 a_3 + a_1 a_4 + a_2 a_3 + a_2 a_4 + a_3 a_4$$

فنوتیپ a_1

فنوتیپ a_2

فنوتیپ $a_3 a_4$

پس با توجه به روابط غالب-مغلوبی در مجموع ۳ نوع فنوتیپ وجود دارد.

۲۴۱. گزینه ۴ سلول‌های تاژک دار تنها در گیاهان ابتدایی یعنی خزه گیان و نهان زادان آوندی (سرخس‌ها) وجود دارند. از طرفی این سلول‌ها متعلق به مرحله‌ی گامتوفیتی گیاه می‌باشند. در واقع گامت‌های نر، تاژک دارند، پس امکان ندارد ساختارهای به وجود آمده از زیگوت که متعلق به مرحله‌ی اسپوروفیتی‌اند توانایی تولید سلول‌های تاژک دار را داشته باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های (۱) و (۳): برای گل مغربی تتراپلوئید صدق نمی‌کند. در این گیاه هاگ دیپلوئید حاصل می‌شود و گامتوفیت دیپلوئید و اسپوروفیت تتراپلوئید دیده می‌شود.

گزینه‌ی (۲): برای همه گیاهان صادق نیست زیرا نهان دانگان لقاح مضاعف دارند و دو سلول تخم با عدد کروموزومی متفاوت به وجود می‌آورند.

۲۴۲. گزینه ۱

الل کوتاهی منقار $q = f(B)$, الل بلندی منقار $p = f(A)$

فراوانی منقار کوتاه‌ها q^2 , فراوانی منقار متوسط‌ها $۲pq$, فراوانی منقار بلندها p^2

$$p^2 = ۲(۲pq) \Rightarrow p^2 = ۴pq \Rightarrow p = ۴q$$

$$p + q = ۱ \Rightarrow q = \frac{۱}{۵} = ۰٫۲, p = \frac{۴}{۵} = ۰٫۸$$

$$\%۶۴ AA + \%۳۲ AB + \%۴ BB$$

۰٫۵ × شایستگی تکامل × ۱ × ۱

$$\frac{۳۲}{۶۸} AA + \frac{۳۲}{۶۸} AB + \frac{۴}{۶۸} BB$$

$$(A) \text{ فراوانی الل بلندی منقار } = \frac{(۳۲ \times ۲) + ۳۲}{۶۸ \times ۲} = \frac{۹۶}{۱۳۶} = \frac{۱۲}{۱۷}$$

۲۴۳. گزینه ۴ برای هر نوع سلول تخم دیپلوئید می توان ۲ نوع آلبومن تصور کرد مثلاً سلول تخم AB دو حالت آلبومن دارد. الف) اگر A مربوط به آنتروژوئید و B مربوط به تخم زا باشد ← آلبومن: ABB ب) اگر A مربوط به تخم زا و B مربوط به آنتروژوئید باشد ← آلبومن: BAA هر فرد نر و ماده هتروزیگوت در این گیاه می تواند ۱۰ ژنوتیپ داشته باشد. پس کلاً ۱۰۰ نوع آمیزش با در نظر گرفتن جنسیت خواهیم داشت ولی اگر نر و ماده هر دو یک ژنوتیپ داشته باشند، هیچ لوله گرده ای نمی تواند بر روی کلاله تشکیل شود. به این ترتیب اگر از ۱۰۰ عدد ۱۰ را کم کنیم به خواسته سوال می رسیم.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): ۱۰ نوع سلول تخم دیپلوئید می توان تصور کرد.

گزینه ی (۲): هر دانه ای گرده می تواند روی کلاله ای، لوله ی گرده تشکیل دهد که الل مشترک با آن نداشته باشد. پس ۶ نوع کلاله برای هر دانه ای گرده می توان تصور کرد.

گزینه ی (۳): هر کلاله می تواند با دانه های گرده ای که با آن الل مشترک ندارند، آمیزش کند، پس هر کلاله می تواند از بین ۵ نوع دانه ی گرده موجود، فقط با ۳ نوع آمیزش کند.

۲۴۴. گزینه ۱ موارد الف، ب و د صحیح می باشند.

الف) تولید سم توسط پروانه های سمی و تولید ملانین توسط پروانه های مقلد راهبرد دفاعی هستند. سایر گزینه ها:

ب) به علت انتخاب متوازن کننده تنوع اللی حفظ می شود.

ج) برای رسم درخت تبار زایشی باید از توالی ژن یا پروتئینی استفاده کرد که در آن ها موجود باشد. چون پروانه جزء حشرات است و تنفس نایی دارد، بنابراین هموگلوبین ندارد.

د) پروانه های مقلد و سمی از اعضای یک گونه نیستند، پس یک جمعیت را تشکیل نمی دهند.

۲۴۵. گزینه ۱ برای این که به این سؤال پاسخ دهیم باید اطلاعات روی سؤال را در چند دسته طبقه بندی کنیم:

۱) ژنوتیپ سلول های آلبومن xzz است از آن جایی که از الل Z دو تا وجود دارد، پس ژنوتیپ سلول دو هسته ای رویان ماده ZZ بوده است که از این می توان نتیجه گرفت ژنوتیپ گامت ماده Z و ژنوتیپ گامت نر X است. پس حتماً سلول مادر هاگ نر الل X را دارد. در این صورت ۳ ژنوتیپ XW، XY و XZ برای سلول مادر هاگ نر محتمل است. توجه داشته باشید که در آمیزش ناهمسان پسندانه هیچ گاه ژنوتیپی نسبت به ژن خود ناسازگار هموزیگوس نیست! (پس XX نمی تواند باشد.)

۲) با توجه به اطلاعات سؤال فراوانی الل ها با هم برابر نیست، در نتیجه فراوانی ژنوتیپ های محتمل برای مادر هاگ نر نیز با هم برابر نیست.

فراوانی X, Y, Z با هم برابر و برابر $\frac{1}{5}$ است و از آن جایی که نصف فراوانی W را دارند.

به این ترتیب، فراوانی نسبی W نیز $\frac{2}{5}$ است. پس فراوانی ژنوتیپ های مختلف به شکل زیر خواهد شد:

$$f(xy) = 2 \times f(x) \times f(y) = 2 \times \frac{1}{5} \times \frac{1}{5} = \frac{2}{25}$$

$$f(xz) = 2 \times f(x) \times f(z) = 2 \times \frac{1}{5} \times \frac{1}{5} = \frac{2}{25}$$

$$f(xw) = 2 \times f(x) \times f(w) = 2 \times \frac{1}{5} \times \frac{2}{5} = \frac{4}{25}$$

حال با توجه به سؤال احتمال این که ژنوتیپ مادر هاگ نر XZ باشد، از ما خواسته شده است؛ چون می‌دانیم حتماً در مادر هاگ نر الل x وجود داشته در واقع یک احتمال شرطی داریم:

$$\frac{f(\text{مطلوب})}{f(\text{ممکن})} = \frac{f(xz)}{f(xy) + f(xz) + f(xw)} = \frac{\frac{2}{25}}{\frac{2}{25} + \frac{2}{25} + \frac{4}{25}} = \frac{1}{4}$$

۲۴۶. گزینه ۳ گیاه نخودفرنگی در حالت عادی خودلقاح است و در آن رنگ سبز غلاف بر رنگ زرد غلاف، غالب است. پس اگر جمعیتی در حال تعادل هاردی-واینبرگ از نخودفرنگی را به حال خود رها کنیم به درون آمیزی روی می‌آورد. چون جمعیت اولیه متعادل است، می‌توان نوشت:

	سبز خالص	سبز ناخالص	زرد
	AA	Aa	aa
P:	p^2	$2pq$	q^2
F_1 :	$p^2 + \frac{pq}{2}$	pq	$q^2 + \frac{pq}{2}$
F_2 :	$p^2 + \frac{pq}{2} + \frac{pq}{4}$	$\frac{pq}{2}$	$q^2 + \frac{pq}{2} + \frac{pq}{4}$

در نسل دوم فراوانی نخودفرنگی غلاف زرد دو برابر نخودفرنگی غلاف سبز ناخالص است، پس می‌توان نوشت:

$$\frac{q^2 + \frac{pq}{2} + \frac{pq}{4}}{\frac{pq}{2}} = 2 \xrightarrow{\text{حذف یک } q \text{ از صورت و مخرج}} p = \frac{3p}{4} + q \Rightarrow \boxed{p = 4q}$$

۲۴۷. گزینه ۴ کالوس توده‌ای از سلول‌های تمایز نیافته می‌باشد (نه تمایز یافته).

بررسی موارد:

(الف) از همجوشی پروتوپلاست‌ها برای تولید گیاهان ۲ رگه (حاصل اشتراک خزانه‌ی ژنی ۲ گونه) می‌توان استفاده کرد.

(ب) پس از همجوشی پروتوپلاست‌های ۲ گونه جهت ایجاد گیاه ۲ رگه، باید همه‌ی آنها فعال شوند تا تمایز دوباره صورت گیرد.

(ج) از همجوشی پروتوپلاست‌های دو گیاه ۲n می‌توان به گیاهی ۴n دست یافت که گونه‌ی جدید است.

تذکر: برای پاسخ به این سوال حتماً باید فصل ۵ پیش‌دانشگاهی را مطالعه کرده باشید.

۲۴۸. گزینه ۳ اگر برای ژن خودناسازگار n الل وجود داشته باشد، انواع ژنوتیپ‌های ممکن برای تخم دیپلوئید، رویان و یا گیاهان

حاصل از آمیزش ناهمسازگاران $\frac{n(n-1)}{2} = \frac{5(4)}{2} = 10$ خواهد بود و هر یک از انواع دانه‌های گرده بر روی ۶ نوع مادگی با ژنوتیپ متفاوت می‌تواند رشد کند و در لقاح شرکت نماید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): در جمعیت این گیاه ۱۰ نوع ژنوتیپ برای تخم دیپلوئید ممکن است. باید دقت کنید که در نهان‌دانگان، علاوه بر تخم دیپلوئید، تخم تریپلوئید نیز تولید می‌شود.

گزینه‌ی (۲): در جمعیت این گیاه، ۵ ژنوتیپ برای دانه‌های گرده امکان‌پذیر است و هر یک از دانه‌های گرده می‌تواند در لقاح با ۶ نوع مادگی شرکت کنند. یعنی برای انواع دانه‌های گرده، ۳۰ نوع آمیزش امکان‌پذیر است.

گزینه‌ی (۴): با توجه به این که مادگی ناخالص است و الل دانه‌ی گرده باید با هر دوی آن‌ها متفاوت باشد، بر روی هر نوع مادگی، فقط ۳ نوع دانه‌ی گرده با ژنوتیپ متفاوت می‌تواند رشد کند.

۲۴۹. گزینه ۲ کراسینگ اوور از عواملی است که باعث ایجاد تنوع می‌شود، اما الل جدید ایجاد نمی‌کند و فراوانی الل را تغییر نمی‌دهد. جهش نیز از عواملی است که باعث تنوع می‌شود، اما در مدتی طولانی باعث تنوع می‌شود. عواملی که باعث تنوع می‌شوند، ماده‌ی خام تغییر گونه‌ها می‌باشند.

۲۵۰. گزینه ۱

$$IA = 2IB = 4i \Rightarrow IA + IB + i = 1 \Rightarrow \begin{cases} i = \frac{1}{7} \\ IB = \frac{2}{7} \\ IA = \frac{4}{7} \end{cases}$$

$$(IA + IB + i)^2 = 1 \Rightarrow \underbrace{IAIA}_{\frac{16}{49}} + \underbrace{IBIB}_{\frac{4}{49}} + \underbrace{ii}_{\frac{1}{49}} + \underbrace{2IAIB}_{\frac{16}{49}} + \underbrace{2IAi}_{\frac{8}{49}} + \underbrace{2IBi}_{\frac{4}{49}}$$

از آن جا که فرزندی با گروه خونی O از مردی با گروه خونی B و خانمی با گروه خونی A تنها در صورتی به وجود می آید که مرد به صورت IBi و زن به صورت IAi باشد، در نتیجه ابتدا باید احتمال IBi را در بین افراد دارای گروه خونی B و احتمال IAi را در بین افراد دارای گروه خونی A به دست آورد و در احتمال تولد گروه خونی O ضرب نمود.

$$\text{افراد دارای گروه خونی } B \Leftarrow \underbrace{IBIB}_{\frac{4}{49}}, \underbrace{IBi}_{\frac{4}{49}} \Leftarrow \text{پس در بین افراد دارای گروه خونی } B, \text{ احتمال } IBi \text{ و } IBIB \text{ احتمال } \frac{1}{3}$$

است.

$$\text{افراد دارای گروه خونی } A \Leftarrow \underbrace{IAIA}_{\frac{16}{49}}, \underbrace{IAi}_{\frac{8}{49}} \Leftarrow \text{پس در بین افراد دارای گروه خونی } A, \text{ احتمال } IAi \text{ و } IAIA \text{ احتمال } \frac{2}{3}$$

پس احتمال تولد فرزندی با گروه خونی O از این پدر و مادر برابر است با احتمال گروه خونی IBi ضربدر احتمال گروه خونی

$$\left(\frac{1}{3}\right)IAi \text{ ضربدر احتمال گروه خونی } ii \left(\frac{1}{4}\right)$$

$$\frac{1}{2} \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{4} = \frac{1}{24}$$

۲۵۱. گزینه ۱ در جمعیتی که در تعادل هاردی - واینبرگ است. انتخاب طبیعی رخ نمی دهد و فراوانی آلل ها تغییر نمی کند. در این نوع جمعیت یا جهش رخ نمی دهد یا اگر رخ دهد، تعداد جهش $A \rightarrow a$ با $a \rightarrow A$ برابر است.

$$p^2(AA) + 2pq(Aa) + q^2(aa)$$

بعد از هر بار خودلقاحی: فراوانی نسبی ژنوتیپ ناخالص در نسل بعد $(2pq) \times \frac{1}{2}$

$$2pq - (2pq) \times \frac{1}{2} = (2pq) \left(1 - \frac{1}{2}\right) = \frac{1}{2} \times (2pq)$$

$$(2pq) \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = (2pq) \times \frac{1}{4}$$

۲۵۲. گزینه ۳ جانداران زیستای دورگه و نیز نازای دورگه در سلول های پیکری خود میتوز دارند و می توانند ژن های والدین خود را تکثیر کنند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: جاندار نازا، زیستاست و بنابراین با فاصله کمی پس از تولد نمی میرد.

گزینه ۲: جانداران زیستای دو رگه می توانند افراد زایا تولید کنند (مانند مثال کتاب در مورد گونه های گیاهی در پنبه).

گزینه ۴: نازایی دو رگه و نازیستایی دو رگه مانع از روند تبادل پایدار می شوند.

۲۵۳. گزینه ۲ جانور دورگه نازا (مثل قاطر) با این که توانایی انجام تولید مثل جنسی و میوز را ندارد ولی طی چرخه سلولی و با فرآیند همانندسازی در اینترفاز توانایی تکثیر اطلاعات ژنتیکی خودش را دارد. همچنین می تواند پس از تولد زنده بماند (رد گزینه ۴). این در حالی است که جانوران دو رگه زیست اغلب (و نه قطعاً) نازا هستند (رد گزینه ۳) و بنابراین تبادل ژن میان گونه های نزدیک را پایدار نمی کنند (رد گزینه ۱).

۲۵۴. گزینه ۲ برای این که فرایند کراسینگ اور منجر به نوترکیبی گردد، باید حداقل یک جفت ژن پیوسته ناخالص وجود داشته باشد. در غیر این صورت منجر به تولید گامت نوترکیب نمی شود.

بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: جهش در سلول‌های جنسی، ممکن است به زاده‌ها منتقل شود. اما جهش در سلول‌های بدنی، (معمولا) فقط خود فردی را که در او جهش رخ داده، متأثر می کند.

گزینه ۳: در جهش‌های کوچک نوع اول (جانیشینی) تعداد نوکلئوتیدهای ژن تغییری نمی کند.

گزینه ۴: در مورد تمام سلول‌ها صادق نیست. مثلا سلول‌های پیکری که اغلب گامت نمی سازند که بخواهد نوترکیب باشد یا نباشد!

۲۵۵. گزینه ۲ تغییر ساختار ژنی یعنی جهش ولی تعیین جهت تغییر گونه‌ها توسط محیط (انتخاب طبیعی) رخ می دهد.

گزینه ۱: انتخاب طبیعی فراوانی نسبی الل‌های ناسازگار را تغییر می دهد، اما باعث پیدایش الل‌های جدید نمی شود.

گزینه ۳: نوترکیبی‌ها می توانند سبب ایجاد تنوع افراد شوند ولی خزانه‌ی ژنی جمعیت تغییر نمی کند چرا که این نیروها الل جدیدی ایجاد نمی کنند.

گزینه ۴: انتخاب طبیعی چهره جمعیت‌ها را تغییر می دهد، اما باعث حذف کامل الل‌های نامطلوب نمی شود.

۲۵۶. گزینه ۳ نیروهای تغییر دهنده‌ی ساختار ژنی جمعیت‌ها نظیر جهش، شارش، رانش، آمیزش‌های غیر تصادفی و انتخاب طبیعی به همراه نوترکیبی و کراسینگ آور از عوامل گوناگونی جمعیت‌ها محسوب می شوند که در کراسینگ اور برخلاف جهش الل جدید ایجاد نمی شود بلکه ترکیب جدیدی از الل‌های موجود شکل می گیرد.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱ (۱): در انتخاب طبیعی ملانینی شدن صنعتی و نیز انتخاب وابسته به فراوانی فراوانی الل‌ها تغییر پیدا کرد ولی تنوع فنوتیپی تغییر نکرد.

گزینه ۲ (۲): در آمیزش‌های غیر تصادفی با تغییر فراوانی ژنوتیپ‌ها، فراوانی الل‌ها تغییر نمی کند.

گزینه ۴ (۴): شارش در بین دو جمعیت با خزانه‌ی ژنی مشابه سبب افزایش گوناگونی نمی شود. در ضمن شارش یک جهته منجر به کاهش گوناگونی در جمعیت مبدأ می شود.

۲۵۷. گزینه ۳ میوز نوعی تقسیم هسته‌ی سلولی است که تعداد کروموزوم‌های سلول‌های حاصل از این تقسیم، نصف تعداد سلول‌های اولیه است. (به طور معمول تعداد کروموزوم‌ها نصف می شوند)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱ (۱): برای هاگ صادق نیست.

گزینه ۲ (۲): برای بسیاری از گامت‌ها صادق نیست.

گزینه ۴ (۴): در میتوز کراسینگ آور مشاهده نمی شود.

۲۵۸. گزینه ۳ در ملخ جنسیت نر ژنوتیپ XO داشته و جنسیت ماده XX می باشد. اگر یک صفت وابسته به جنس چهار الل داشته باشد، از لحاظ ژنوتیپی ۴ نوع ملخ نر و ۱۰ نوع ملخ ماده خواهیم داشت. اگر فراوانی الل‌ها را با هم برابر بگیریم، در این حالت فراوانی هر یک از ماده‌های هموزیگوس (۴ نوع) برابر با $\frac{1}{16}$ خواهد بود، در حالی که فراوانی هر یک از نرها $\frac{1}{4}$ است.

با توجه به صورت سوال و این مساله که ماده‌ها هموزیگوت انتخاب شده‌اند، پس برای هر یک از ژنوتیپ‌ها $\frac{1}{4}$ امکان حضور وجود دارد. در این حالت اگر مثلا $X^1 X^1$ ماده را با $X^1 O$ نر در نظر بگیریم، همه زاده‌ها یک نوع ژنوتیپ خواهند داشت (یعنی $\frac{1}{16}$ از فرزندان کل) و اگر همین ماده را با دیگر نرها ($X^2 O, X^3 O, X^4 O$) آمیزش دهیم، همه نرهای حاصل ژنوتیپ $X^1 O$ را خواهند داشت (یعنی $\frac{3}{32}$ از زاده‌های کل). اگر این عمل را برای دیگر ماده‌ها ($X^2 X^2, X^3 X^3, X^4 X^4$) انجام دهیم و نتایج را جمع کنیم، خواهیم داشت $\frac{20}{32}$ که برابر $\frac{5}{8}$ خواهد بود.

گزینه ۱ (۱): برای هاگ صادق نیست.

گزینه ۲ (۲): برای بسیاری از گامت‌ها صادق نیست.

گزینه ۴ (۴): در میتوز کراسینگ آور مشاهده نمی شود.

۲۵۸. گزینه ۳ در ملخ جنسیت نر ژنوتیپ XO داشته و جنسیت ماده XX می باشد. اگر یک صفت وابسته به جنس چهار الل داشته باشد، از لحاظ ژنوتیپی ۴ نوع ملخ نر و ۱۰ نوع ملخ ماده خواهیم داشت. اگر فراوانی الل‌ها را با هم برابر بگیریم، در این حالت فراوانی هر یک از ماده‌های هموزیگوس (۴ نوع) برابر با $\frac{1}{16}$ خواهد بود، در حالی که فراوانی هر یک از نرها $\frac{1}{4}$ است.

با توجه به صورت سوال و این مساله که ماده‌ها هموزیگوت انتخاب شده‌اند، پس برای هر یک از ژنوتیپ‌ها $\frac{1}{4}$ امکان حضور وجود دارد. در این حالت اگر مثلا $X^1 X^1$ ماده را با $X^1 O$ نر در نظر بگیریم، همه زاده‌ها یک نوع ژنوتیپ خواهند داشت (یعنی $\frac{1}{16}$ از فرزندان کل) و اگر همین ماده را با دیگر نرها ($X^2 O, X^3 O, X^4 O$) آمیزش دهیم، همه نرهای حاصل ژنوتیپ $X^1 O$ را خواهند داشت (یعنی $\frac{3}{32}$ از زاده‌های کل). اگر این عمل را برای دیگر ماده‌ها ($X^2 X^2, X^3 X^3, X^4 X^4$) انجام دهیم و نتایج را جمع کنیم، خواهیم داشت $\frac{20}{32}$ که برابر $\frac{5}{8}$ خواهد بود.

گزینه ۱ (۱): برای هاگ صادق نیست.

گزینه ۲ (۲): برای بسیاری از گامت‌ها صادق نیست.

گزینه ۴ (۴): در میتوز کراسینگ آور مشاهده نمی شود.

۲۵۸. گزینه ۳ در ملخ جنسیت نر ژنوتیپ XO داشته و جنسیت ماده XX می باشد. اگر یک صفت وابسته به جنس چهار الل داشته باشد، از لحاظ ژنوتیپی ۴ نوع ملخ نر و ۱۰ نوع ملخ ماده خواهیم داشت. اگر فراوانی الل‌ها را با هم برابر بگیریم، در این حالت فراوانی هر یک از ماده‌های هموزیگوس (۴ نوع) برابر با $\frac{1}{16}$ خواهد بود، در حالی که فراوانی هر یک از نرها $\frac{1}{4}$ است.

با توجه به صورت سوال و این مساله که ماده‌ها هموزیگوت انتخاب شده‌اند، پس برای هر یک از ژنوتیپ‌ها $\frac{1}{4}$ امکان حضور وجود دارد. در این حالت اگر مثلا $X^1 X^1$ ماده را با $X^1 O$ نر در نظر بگیریم، همه زاده‌ها یک نوع ژنوتیپ خواهند داشت (یعنی $\frac{1}{16}$ از فرزندان کل) و اگر همین ماده را با دیگر نرها ($X^2 O, X^3 O, X^4 O$) آمیزش دهیم، همه نرهای حاصل ژنوتیپ $X^1 O$ را خواهند داشت (یعنی $\frac{3}{32}$ از زاده‌های کل). اگر این عمل را برای دیگر ماده‌ها ($X^2 X^2, X^3 X^3, X^4 X^4$) انجام دهیم و نتایج را جمع کنیم، خواهیم داشت $\frac{20}{32}$ که برابر $\frac{5}{8}$ خواهد بود.

گزینه ۱ (۱): برای هاگ صادق نیست.

گزینه ۲ (۲): برای بسیاری از گامت‌ها صادق نیست.

گزینه ۴ (۴): در میتوز کراسینگ آور مشاهده نمی شود.

۲۵۸. گزینه ۳ در ملخ جنسیت نر ژنوتیپ XO داشته و جنسیت ماده XX می باشد. اگر یک صفت وابسته به جنس چهار الل داشته باشد، از لحاظ ژنوتیپی ۴ نوع ملخ نر و ۱۰ نوع ملخ ماده خواهیم داشت. اگر فراوانی الل‌ها را با هم برابر بگیریم، در این حالت فراوانی هر یک از ماده‌های هموزیگوس (۴ نوع) برابر با $\frac{1}{16}$ خواهد بود، در حالی که فراوانی هر یک از نرها $\frac{1}{4}$ است.

بهرترین جزوات، مشاوره با رتبه‌های تک رقمی: @irandaneshnovin

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ی (۱): $\frac{1}{4}$ ماده‌ها، خالص خواهند بود.

گزینه ی (۲): $\frac{3}{8}$ زاده‌ها، دو نوع الل خواهند داشت.

گزینه ی (۴): چون ۴ نوع الل در این جمعیت وجود دارد، زاده‌های ماده حداکثر ۰ ه نوع ژنوتیپ می‌توانند داشته باشند.

۲۵۹. گزینه ۱ با این که سوال دارای ابهامات فراوان است ولی پاسخ سازمان سنجش به این سوال گزینه ۱ بوده است.

الف) نادرست: هر تغییر در ساختار DNA جهش نامیده می‌شود، حال آن‌که تبادل قطعات بین دو کروماتید غیر خواهری در حین کراسینگ اور جهش محسوب نمی‌شود.

ب) نادرست: هر نوع لقاح تصادفی موجب ایجاد ژنوتیپ و در نتیجه آن فنوتیپ جدید در میان زاده‌ها نمی‌شود، بلکه در برخی موارد ممکن است نوترکیبی فنوتیپی ایجاد کند.

ج) درست: تغییر در عدد کروموزومی سلول‌ها با میوز هم اتفاق می‌افتد و به عنوان جهش شناخته می‌شود.

د) نادرست: نوترکیبی در صورتی اتفاق می‌افتد که الل‌ها پیوسته نباشند و یا کراسینگ اور صورت گیرد. در صورتی که این اتفاق نیافتد، نوترکیبی در گامت‌ها ایجاد نخواهد شد.

۲۶۰. گزینه ۳ تنها گزینه‌ای که می‌تواند نسبت به گزینه‌های دیگر صحیح باشد.

گزینه ی (۱): انتخاب طبیعی که بر فراوانی الل‌های ناسازگار جمعیت موثر است نمی‌تواند باعث پیدایش الل‌های جدید شود.

گزینه ی (۲): عوامل تغییردهنده‌ی ساختار ژنی جمعیت‌ها شامل جهش، شارش ژن، رانش ژن، آمیزش غیرتصادفی و انتخاب طبیعی می‌باشد که حداقل می‌توان گفت انتخاب طبیعی در تعیین جهت تغییر گونه‌ها مؤثر است.

گزینه ی (۳): خزانه ژنی به معنای مجموع کل الل‌ها می‌باشد ولی آمیزش غیرتصادفی بدون تغییر در الل‌ها بر تنوع افراد مؤثر است.

گزینه ی (۴): در انتخاب طبیعی الل نامطلوب در افراد ناخالص کامل حذف نمی‌شود.

پاسخنامه کلیدی آزمون با کد: ۳۸۱۴۵۰

۴ -۵	۲ -۴	۱ -۳	۱ -۲	۲ -۱
۱ -۱۰	۴ -۹	۳ -۸	۴ -۷	۴ -۶
۱ -۱۵	۴ -۱۴	۲ -۱۳	۲ -۱۲	۳ -۱۱
۲ -۲۰	۲ -۱۹	۳ -۱۸	۲ -۱۷	۴ -۱۶
۱ -۲۵	۱ -۲۴	۴ -۲۳	۱ -۲۲	۴ -۲۱
۲ -۳۰	۳ -۲۹	۳ -۲۸	۳ -۲۷	۱ -۲۶
۴ -۳۵	۲ -۳۴	۲ -۳۳	۴ -۳۲	۴ -۳۱
۲ -۴۰	۳ -۳۹	۱ -۳۸	۳ -۳۷	۳ -۳۶
۴ -۴۵	۴ -۴۴	۱ -۴۳	۴ -۴۲	۴ -۴۱
۳ -۵۰	۴ -۴۹	۳ -۴۸	۲ -۴۷	۴ -۴۶
۱ -۵۵	۲ -۵۴	۳ -۵۳	۲ -۵۲	۳ -۵۱
۱ -۶۰	۳ -۵۹	۲ -۵۸	۳ -۵۷	۲ -۵۶
۲ -۶۵	۴ -۶۴	۱ -۶۳	۱ -۶۲	۴ -۶۱
۴ -۷۰	۴ -۶۹	۱ -۶۸	۳ -۶۷	۲ -۶۶
۲ -۷۵	۲ -۷۴	۳ -۷۳	۳ -۷۲	۳ -۷۱
۳ -۸۰	۲ -۷۹	۴ -۷۸	۲ -۷۷	۴ -۷۶
۲ -۸۵	۱ -۸۴	۳ -۸۳	۱ -۸۲	۳ -۸۱
۳ -۹۰	۳ -۸۹	۱ -۸۸	۳ -۸۷	۱ -۸۶
۲ -۹۵	۳ -۹۴	۱ -۹۳	۳ -۹۲	۴ -۹۱
۱-۱۰۰	۳ -۹۹	۱ -۹۸	۳ -۹۷	۱ -۹۶
۱-۱۰۵	۴-۱۰۴	۳-۱۰۳	۱-۱۰۲	۱-۱۰۱
۱-۱۱۰	۴-۱۰۹	۱-۱۰۸	۴-۱۰۷	۲-۱۰۶
۳-۱۱۵	۳-۱۱۴	۴-۱۱۳	۱-۱۱۲	۴-۱۱۱
۱-۱۲۰	۱-۱۱۹	۱-۱۱۸	۱-۱۱۷	۱-۱۱۶
۱-۱۲۵	۳-۱۲۴	۱-۱۲۳	۴-۱۲۲	۲-۱۲۱
۴-۱۳۰	۳-۱۲۹	۱-۱۲۸	۲-۱۲۷	۴-۱۲۶
۳-۱۳۵	۲-۱۳۴	۲-۱۳۳	۳-۱۳۲	۴-۱۳۱
۲-۱۴۰	۳-۱۳۹	۱-۱۳۸	۳-۱۳۷	۲-۱۳۶
۴-۱۴۵	۲-۱۴۴	۱-۱۴۳	۴-۱۴۲	۴-۱۴۱
۳-۱۵۰	۱-۱۴۹	۳-۱۴۸	۳-۱۴۷	۱-۱۴۶
۱-۱۵۵	۳-۱۵۴	۳-۱۵۳	۱-۱۵۲	۳-۱۵۱
۱-۱۶۰	۳-۱۵۹	۳-۱۵۸	۱-۱۵۷	۱-۱۵۶
۲-۱۶۵	۱-۱۶۴	۳-۱۶۳	۴-۱۶۲	۴-۱۶۱
۳-۱۷۰	۱-۱۶۹	۴-۱۶۸	۲-۱۶۷	۲-۱۶۶
۱-۱۷۵	۲-۱۷۴	۳-۱۷۳	۴-۱۷۲	۴-۱۷۱
۱-۱۸۰	۳-۱۷۹	۳-۱۷۸	۲-۱۷۷	۴-۱۷۶
۲-۱۸۵	۴-۱۸۴	۲-۱۸۳	۲-۱۸۲	۳-۱۸۱
۲-۱۹۰	۳-۱۸۹	۴-۱۸۸	۱-۱۸۷	۱-۱۸۶
۴-۱۹۵	۴-۱۹۴	۲-۱۹۳	۴-۱۹۲	۲-۱۹۱
۲-۲۰۰	۲-۱۹۹	۳-۱۹۸	۴-۱۹۷	۴-۱۹۶
۲-۲۰۵	۴-۲۰۴	۱-۲۰۳	۱-۲۰۲	۳-۲۰۱
۳-۲۱۰	۳-۲۰۹	۲-۲۰۸	۲-۲۰۷	۳-۲۰۶
۴-۲۱۵	۲-۲۱۴	۳-۲۱۳	۴-۲۱۲	۱-۲۱۱
۴-۲۲۰	۴-۲۱۹	۱-۲۱۸	۲-۲۱۷	۳-۲۱۶
۳-۲۲۵	۳-۲۲۴	۱-۲۲۳	۴-۲۲۲	۴-۲۲۱
۲-۲۳۰	۲-۲۲۹	۲-۲۲۸	۲-۲۲۷	۴-۲۲۶
۴-۲۳۵	۲-۲۳۴	۱-۲۳۳	۴-۲۳۲	۴-۲۳۱
۱-۲۴۰	۲-۲۳۹	۳-۲۳۸	۴-۲۳۷	۳-۲۳۶
۱-۲۴۵	۱-۲۴۴	۴-۲۴۳	۱-۲۴۲	۴-۲۴۱
۱-۲۵۰	۲-۲۴۹	۳-۲۴۸	۴-۲۴۷	۳-۲۴۶

۲-۲۵۵	۲-۲۵۴	۲-۲۵۳	۳-۲۵۲	۱-۲۵۱
۳-۲۶۰	۱-۲۵۹	۳-۲۵۸	۳-۲۵۷	۳-۲۵۶

ویژگی های جمعیت

۱. همواره با افزایش کاهش می یابد.
 - (۱) اندازه جمعیت، توان بقای جمعیت
 - (۲) احتمال آمیزش بین خویشاوندان، همانندی ژنی در جمعیت
 - (۳) تراکم جمعیت، توان تولید مثل آن جمعیت
 - (۴) همانندی ژنی، توان بقای جمعیت
۲. در الگوی لجستیک، مورد توجه قرار گرفته است.
 - (۱) تنوع افراد گونه
 - (۲) برهم کنش های گونه های مختلف
 - (۳) تأثیر حوادث طبیعی بر مقدار K
 - (۴) پیوستگی رشد جمعیت
۳. افزایش همواره سبب کاهش در جمعیت های واقعی می شود.
 - (۱) گنجایش محیط - آهنگ تولیدمثل
 - (۲) آهنگ رشد - مرگ و میر
 - (۳) اندازه جمعیت - توان بقا
 - (۴) تراکم جانداران - آهنگ رشد
۴. اگر آهنگ مرگ و آهنگ تولد برای جمعیت ۴۰۰ تایی پنگوئن های قطبی، به ترتیب برابر ۰٫۴۵ و ۰٫۲۵ باشد، با گذشت چند نسل جمعیت آن ها تقریباً نصف خواهد شد؟

۲ (۱)	۳ (۲)	۴ (۳)	۵ (۴)
-------	-------	-------	-------
۵. در جمعیتی ۱۰۰۰۰ نفری که آهنگ تولد سه برابر آهنگ مرگ بوده و آهنگ افزایش ذاتی برابر ۰٫۳+ است، در طول سال دوم در این جمعیت چند زاده متولد می شود؟

۵۸۵۰ (۱)	۴۵۰۰ (۲)	۱۵۰۰ (۳)	۴۷۵۰ (۴)
----------	----------	----------	----------
۶. آهنگ تولد و مرگ یک جمعیت به ترتیب ۵٪ و ۱٪ در سال است اگر جمعیت کنونی ۵۲۰ نفر باشد، تعداد افراد این جمعیت بدون مهاجرت در سال گذشته چه قدر بوده است؟

۴۸۰ (۱)	۵۱۰ (۲)	۴۹۰ (۳)	۵۰۰ (۴)
---------	---------	---------	---------
۷. آهنگ رشد هر جمعیت
 - (۱) از کم کردن آهنگ مرگ از آهنگ تولد به دست می آید.
 - (۲) امکان پیش بینی اندازه جمعیت را در هر واحد زمانی خاص می دهد.
 - (۳) توان بقای جمعیت را در شرایط متغیر محیطی مشخص می کند.
 - (۴) تحت تأثیر شارش ژنی می تواند دچار افزایش یا کاهش شود.
۸. کدام عبارت نادرست است؟
 - (۱) توان تولید مثل هر جمعیت، مستقیماً به فاصله ی افراد آن از هم بستگی دارد.
 - (۲) آمیزش در جمعیت گیاه کدو، معمولاً به افزایش توان بقای جمعیت می انجامد.
 - (۳) در یک اجتماع زیستی ممکن است بعضی جانداران اتوتروف و بعضی دیگر هتروتروف باشند.
 - (۴) جانداران مورد مطالعه ی داروین در جزایر گالاپاگوس، می توانند هر یک از سه الگوی پراکنش را داشته باشند.
۹. چند مورد جمله ی روبه رو را به طور نادرستی تکمیل می کند؟ «در جمعیت های طبیعی، همواره»
 - (الف) جهش ژنی رخ می دهد و باعث تغییر در خزانه ی ژنی می شود.
 - (ب) با رشد جمعیت، گنجایش محیط کاهش می یابد.
 - (ج) آهنگ افزایش ذاتی جهش یافته های جدید بالاتر از انواع پیشین است.
 - (د) پیدایش جهش یافته هایی که بازده بالاتری در استفاده از مواد غذایی دارند، گنجایش محیط را افزایش می دهد.

۱ (۱)	۲ (۲)	۳ (۳)	۴ (۴)
-------	-------	-------	-------

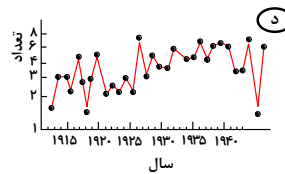
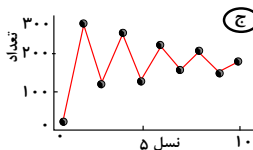
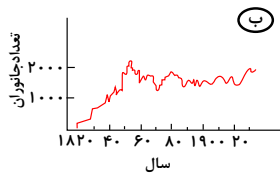
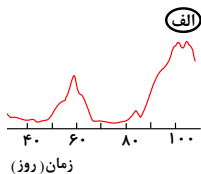
۱۶. به طور معمول در جمعیت هایی که

- ۱) مرگ و میر افراد غیر تصادفی است، عوامل وابسته به تراکم محدودیتی برای رشد جمعیت ایجاد نمی کنند.
- ۲) بین افراد رقابت وجود ندارد، اندازه ی جمعیت بیش از حد گنجایش محیط است.
- ۳) تعداد فرزندان محدود نیست، قابلیت رقابتی فرزندان بالا است.
- ۴) تراکم جمعیت نوسان زیادی دارد، مرگ و میر گسترده ی افراد ارتباطی با ژنوتیپ و فنوتیپ آن ها ندارد.

۱۷. به طور معمول در جمعیت های فرصت طلب، جمعیت های تعادلی

- ۱) همانند - تعداد فرزندان محدود نیست.
- ۲) برخلاف - بین افراد، رقابت وجود دارد.
- ۳) همانند - تراکم جمعیت، نوسان زیادی دارد.
- ۴) برخلاف - مرگ و میر افراد، ارتباط چندانی با ژنوتیپ و فنوتیپ آن ها ندارد.

۱۸. کدام شکل به نوسان های جمعیت واقعی دافنی، نزدیک تر است؟

- الف (۱)
ج (۳)
ب (۲)
د (۴)

۱۹. چند مورد عبارت زیر را به طور صحیحی تکمیل می کند؟

- در جمعیت هایی که شرایط محیط زندگی آنها، شدیداً متغیر و غیر قابل پیش بینی است، ...
- الف- مرگ و میر گسترده ی افراد، هیچ ارتباطی با ژنوتیپ و فنوتیپ آنها، یا تراکم جمعیت ندارد.
- ب- افراد سعی می کنند، بیشترین انرژی را صرف تولید زاده هایی با قابلیت رقابتی بالاتر کنند.
- ج- در آغاز فصل تولیدمثل، زاده هایی که چندان سالم و توانمند نباشند، از بین می روند.
- د- در آغاز فصل تولیدمثل، معمولاً تعداد افراد بالغی که زنده مانده اند، بسیار کمتر از گنجایش محیط است.
- ۱) یک مورد ۲) دو مورد ۳) سه مورد ۴) چهار مورد

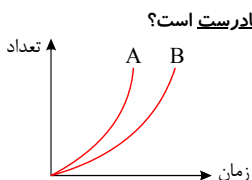
۲۰. چند مورد جمله ی زیر را به درستی کامل می کند؟

- در محیطی که اندازه ی جمعیت تقریباً با گنجایش محیط برابر است،
- الف- مرگ و میر افراد این جمعیت، به عوامل وابسته به تراکم، بستگی ندارد.
- ب- تعداد فرزندان محدود است.
- ج- شرایط محیط زیست نسبتاً پایدار است.
- د- هر فرد سعی می کند هر چه بیشتر و سریع تر تولیدمثل نماید.

- ۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

۲۱. جمعیتی که در آن محیط،

- ۱) تراکم، دارای نوسان زیاد است - زمینه ی رقابت میان افراد را فراهم می کند.
- ۲) زاده ها رشد و نمو آهسته دارند - شدیداً متغیر و غیر قابل پیش بینی است.
- ۳) مرگ و میر افراد معمولاً تصادفی است - دارای شرایط نسبتاً پایدار است.
- ۴) زاده ها قابلیت رقابتی بالایی ندارند - در شرایط اشباع نشده قرار دارد.

۳۰. نمودار مقابل الگوی رشد نمایی دو جمعیت A و B را در یک محیط نشان می‌دهد. کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) آهنگ افزایش رشد ذاتی جمعیت B کمتر از جمعیت A است.
- (۲) بین افراد جمعیت A و B رقابت بر سر منابع محیطی وجود ندارد.
- (۳) کثافت واقعی جمعیت A و B یکسان است.
- (۴) بین افراد جمعیت A رقابت بر سر منابع محیطی وجود ندارد.

۳۱. در یک جمعیت ممکن نیست

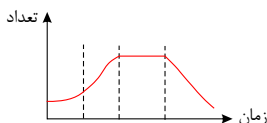
- (۱) رقابت وجود داشته باشد ولی الگوی رشد نمایی باشد.
- (۲) با رشد جمعیت مقدار K کاهش یابد ولی مقدار r افزایش یابد.
- (۳) افراد با حداکثر توان خود تولیدمثل کنند ولی الگوی رشد نمایی نباشد.
- (۴) با رسیدن اندازه جمعیت به گنجایش محیط، آهنگ تولیدمثل متوقف شود.

۳۲. در الگوی رشد لجیستیک الگوی رشد نمایی در نظر گرفته می‌شود.

- (۱) برخلاف - سرعت جایگزینی
- (۲) برخلاف - رشد جمعیت پیوسته
- (۳) همانند - پارامتری به نام گنجایش محیط
- (۴) همانند - تنوع ژنوتیپی جمعیت ثابت

۳۳. کدام گزینه، عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

«باتوجه به نمودار مقابل، در مرحله ی برخلاف می‌تواند»

- (۱) نمایی - آهستگی - آهنگ رشد جمعیت کاهش یابد.
- (۲) ایستایی - آهستگی - رقابت بین افراد جمعیت رو به افزایش باشد.
- (۳) کاهش - نمایی - مقدار r کم تر از مرحله ایستایی باشد.
- (۴) آهستگی - ایستایی - عوامل وابسته به تراکم سبب افزایش رقابت شود.

۳۴. در الگوی رشد لجیستیک

- (۱) افزایش سرعت تولید مثل باعث افزایش مقدار K می‌شود.
- (۲) تغییرات آهنگ رشد و رقابت در نظر گرفته نشده است، ولی تغییرات میزان منابع غذایی در این الگو مدنظر بوده است.
- (۳) رشد جمعیت پیوسته است و ممکن است جمعیت، اندازه‌ی جمعیت گاهی از گنجایش محیط فراتر رود.
- (۴) به تنوع افراد گونه توجهی نمی‌شود و با نزدیک شدن اندازه‌ی جمعیت به K، رقابت برخلاف آهنگ رشد افزایش می‌یابد.

روابط میان جانداران

۳۵. در رابطه‌ی هم زیستی شته و مورچه، شته ها

- (۱) از شیرهای دفعی بدن مورچه ها استفاده می‌کنند.
- (۲) به کمک مورچه ها در مقابل خطرات محافظت می‌شوند.
- (۳) مورچه ها را در برابر حشرات شکارچی حفظ می‌نمایند.
- (۴) با اندام مکنده‌ی خود شیرهای گیاهان را از آوند چوبی می‌مکنند.

۳۶. چند مورد از موارد زیر به درستی بیان شده است؟

- (الف) تمام عنکبوت‌ها شکارچی هستند.
- (ب) همه‌ی گیاهان ترکیب‌های ثانوی را تولید می‌کنند.
- (ج) روغن خردل برای همه‌ی حشرات سمی است.
- (د) همه‌ی هزارپایان شکارچی هستند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۳۷. چند مورد از روابط نامبرده شده نوعی رابطه‌ی هم زیستی است؟

- (الف) رابطه‌ی نوزاد پروانه‌ی کلم و گیاهان تیره شب بو
- (ب) رابطه‌ی دلقک ماهی و شقایق دریایی
- (ج) رابطه‌ی کرم کدو و انسان
- (د) رابطه‌ی موش و مار

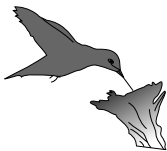
(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۳۸. چند جمله درست است؟
- (الف) همه گیاهان ترکیب‌های ثانوی که در دفاع در برابر گیاهخواران نقش دارند، تولید می‌کنند.
 (ب) کلم و تربچه مانند تمام گیاهان، روغن خردل تولید می‌کنند.
 (ج) ترکیب‌های ثانوی، نخستین راه دفاعی اغلب گیاهان هستند.
 (د) روغن خردل کلم و تربچه برای تمام حشرات سمی است.
- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)
۳۹. کدام یک از موارد زیر جمله‌ی مقابل را به درستی کامل می‌کند؟ «تمام انواع»
- (۱) پشه‌ها از انواع انگل‌های خارجی محسوب می‌شوند.
 (۲) گیاهان قادرند مواد شیمیایی دفاعی بسازند.
 (۳) انگل‌ها موجب مرگ میزبان خودشان می‌شوند.
 (۴) انگل‌ها روی بدن میزبان‌های بزرگ‌تر از خودشان زندگی می‌کنند.
۴۰. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی کامل می‌کند؟
- در دفاع گیاه در برابر گیاه‌خواران،
 الف- فرار شکار از شکارچی مشاهده نمی‌شود.
 ب- همواره مواد دفاعی به نام ترکیب‌های ثانوی تولید می‌گردد.
 ج- گیاهان مختلف، ترکیبات شیمیایی مختلفی تولید می‌کنند.
 د- گاهی گیاه‌خوار می‌تواند خطوط دفاعی گیاهان را بشکند.
- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)
۴۱. رابطه‌ی بین گیاه و جانوری که محسوب می‌شود.
- (۱) می‌تواند ترکیبات ثانویه را تغییر دهد، هم زیستی
 (۲) شهد خوار و دارای میوگلوبین است، هم سفرگی
 (۳) خرطوم خود را درون آوند آبکشی ساقه فرو می‌برد، هم یاری
 (۴) به کمک میکروب‌های هم زیست در لوله‌ی گوارشی خود از آن گیاه سود می‌برد، مشارکت زیستی دوطرفه
۴۲. در رابطه‌ی همزیستی بین دلچک ماهی و شقایق دریایی، جانوری که
 (۱) سود نمی‌برد، برخلاف جانوری که سود می‌برد، فاقد همولنف است.
 (۲) سود می‌برد، برخلاف جانوری که سود نمی‌برد، زندگی ثابت دارد.
 (۳) سود نمی‌برد، همانند جانوری که سود می‌برد، دارای انعکاس نخاعی است.
 (۴) سود می‌برد، همانند جانوری که سود نمی‌برد، برای بیان ژن‌های خود به بیش از یک نوع پروتئین نیاز دارد.
۴۳. کدام عبارت نادرست است؟
- (۱) بین زنبورهای عسل ژاپنی و زنبورهای سرخ، نوعی هماهنگی تکاملی ایجاد شده است.
 (۲) نوزاد پروانه‌ی کلم، از ترکیبات شیمیایی دفاعی گیاهان تیره‌ی شب‌بو بدون تغییر کسب انرژی می‌کند.
 (۳) سودی که انگل از میزبان خود می‌برد، محدود به تأمین زیستگاه و مواد غذایی نیست.
 (۴) معمولاً گیاهان از راه‌های ساده برای نخستین خط دفاعی در برابر گیاه‌خواران استفاده نمی‌کنند.
۴۴. کدام عبارت درست است؟
- (۱) گرده افشانی هر گیاه گل‌دار، با ساختار بدنی حشرات خاصی هماهنگ شده است.
 (۲) تکامل همراه، همواره هم‌آهنگی تغییر بین گونه‌هایی است که از ارتباط با یکدیگر سود می‌برند.
 (۳) شته‌ها با کمک اندام مکنده‌ی دهانی خود، تنها مواد قندی موجود در شیردهی پرورده را می‌کنند.
 (۴) نوعی رابطه‌ی زیستی دراز مدت که در آن فقط یک طرف سود می‌برد، نوعی هم‌زیستی محسوب می‌شود.

۴۵. چند مورد از عبارت‌های زیر درست است؟

- الف- هزار پایان، بندپایانی هستند که انواعی از آن‌ها منحصرأ شکارچی هستند.
 ب- عنکبوت‌ها، بندپایانی هستند که انواعی از آن‌ها منحصرأ شکارچی هستند.
 ج- در هر نوع رابطه‌ی انگلی، انگل باعث مرگ میزبان می‌شود.
 د- در هر نوع رابطه‌ی همسفرگی، گونه‌ی نفع برنده هماهنگ با گونه‌ی دیگر تکامل یافته است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۴۶. با توجه به شکل مقابل کدام جمله نادرست است؟

- ۱) رابطه‌ی بین این دو جاندار نوعی رابطه‌ی همزیستی است.
 ۲) شکل؛ تکامل همراه این دو جاندار را نشان می‌دهد.
 ۳) هر دو جاندار از این نوع رابطه‌ی همزیستی سود می‌برند.
 ۴) رابطه بین این دو گونه طوری است که طی آن یکی دیگری را می‌خورد و یک جاندار سود می‌برد و دیگری ضرر می‌کند.

۴۷. کدام نادرست است؟

- نوزاد پروانه‌ی کلم می‌تواند
 ۱) با تغییر در ترکیبات ثانویه، با گیاه رابطه‌ی هم زیستی برقرار کند.
 ۲) از ترکیبات دفاعی تولید شده توسط همه‌ی گیاهان تغذیه نماید.
 ۳) نخستین خط دفاعی بعضی گیاهان را بشکند.
 ۴) با افزودن موادی به روغن خردل، از اثرات سمی آن در امان بماند.

پژوهش‌های مربوط به پویایی جمعیت‌ها

۴۸. کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) کنام همه راه‌های ارتباطی جاندار با اکوسیستم است.
 ۲) کنام بنیادی بخشی از کنام واقعی یک گونه است.
 ۳) حذف صیادان، اثرات رقابت را کاهش می‌دهد.
 ۴) گونه‌های رقابت‌گر، هر یک بخشی از کنام واقعی خود را اشغال می‌کنند.

۴۹. گوس در پژوهش‌های خود نشان داد که در صورت وجود منابع محدود،

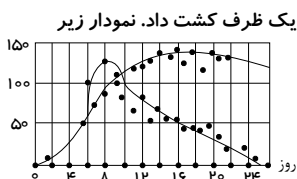
- ۱) رقابت‌کنندگان می‌توانند با هم سازش داشته باشند.
 ۲) حذف رقابتی بین گونه‌های رقیب همواره صورت می‌گیرد.
 ۳) در مواردی، صیادی رقابت بین گونه‌های رقیب را کاهش می‌دهد.
 ۴) رقابت بین گونه‌هایی که شباهت زیاد به یکدیگر دارند، حادثر است.

۵۰. نتیجه‌ی پژوهش‌هایی که انجام داد، این بود که: «انتخاب طبیعی باعث بروز رفتارهای متفاوت در میان جاندارانی می‌شود که کنام بنیادی مشابهی دارند».

- ۱) رابرت پاین درباره‌ی اثر صیادی بر تنوع زیستی
 ۲) ژوزف کانل درباره‌ی رقابت و دسترسی گونه‌ها به منابع محدود
 ۳) رابرت مک آرتور درباره‌ی رفتارهای تغذیه‌ای پنج گونه سسک
 ۴) دیوید تیلمن درباره‌ی رابطه‌ی بین تنوع زیستی و تولیدکنندگی

۵۸. با توجه به آزمایش های گوس، ممکن نیست به این نتیجه رسید که
 (۱) نتیجه‌ی رقابت بین دو گونه به تشابه و هم پوشانی کنام‌های واقعی آنها بستگی دارد.
 (۲) در رقابت بین دو گونه‌ی شبیه یکدیگر، هیچ کدام حذف نمی‌شوند.
 (۳) دو گونه‌ی رقیب، غذای خود را از مناطق متفاوتی کسب می‌کنند.
 (۴) در صورت وجود منابع محدود، همواره حذف رقابتی بین گونه‌ها رخ می‌دهد.
۵۹. چند عبارت برای کامل کردن جمله‌ی زیر نامناسب‌اند؟
 براساس پژوهش‌های مک آرتور بر روی پنج گونه‌ی سسک روی درختان کاج نوتل،
 الف - کنام واقعی پنج گونه، یکسان است.
 ب - بین سسک زرد و سسک پشت سیاه، هیچ رقابتی وجود ندارد.
 ج - الگوهای تغذیه‌ای پنج گونه یکسان است.
 د - رفتارهای تغذیه‌ای متفاوت آن‌ها، نتیجه‌ی انتخاب طبیعی است.
۱ (۱)	۲ (۲)	۳ (۳)	۴ (۴)
۶۰. در سواحل اسکاتلند، کشتی چسب گونه‌ی ۱ در مناطق بالایی صخره‌ها و گونه‌ی ۲ در مناطق پایینی صخره‌ها زندگی می‌کنند. به دلیل
 (۱) وجود رقابت، کنام بنیادی و کنام واقعی گونه‌ی ۲ برابر است.
 (۲) وجود رقابت، دسترسی گونه‌ی ۱ به منابع محدودتر شده است.
 (۳) همپوشانی کنام‌های واقعی، رقابت بین گونه‌های ۱ و ۲ در مناطق کم عمق شدیدتر است.
 (۴) سازگاری گونه‌ی ۱ برای زندگی در مناطق کم عمق و عمیق، کنام واقعی آن بزرگتر از گونه‌ی ۲ است.
۶۱. در آزمایش گوس، پارامسی گونه‌ی ۱ نتوانست در یک محیط کشت همراه با گونه‌ی ۲ بقا داشته باشد. اگر گونه‌ی ۳ همراه با گونه‌ی با هم در یک محیط کشت داده شوند،
 (۱) ۱ - به دلیل داشتن کنام واقعی متفاوت، هیچ یک از آن‌ها حذف نخواهد شد.
 (۲) ۲ - به دلیل استفاده از منابع غذایی متفاوت هیچ یک از آن‌ها حذف نخواهد شد.
 (۳) ۳ - گونه‌ای که با کارآیی بیش تری از منابع استفاده می‌کند، گونه‌ی دیگر را حذف خواهد کرد.
 (۴) ۱ - گونه‌ای که می‌تواند از باکتری‌های هوازی تغذیه کند، دیگری را از زیستگاه حذف خواهد کرد.
۶۲. در آزمایش ژوزف کانل، هر گونه‌ای از کششی چسب که
 (۱) معمولاً هنگام جزر از آب خارج می‌شود، قادر نیست کنام واقعی گونه‌ی دیگر را محدود کند.
 (۲) در رقابت بر سر منابع موفق تر است، توانایی زیستن در مناطق مختلف تخته سنگ را دارد.
 (۳) دارای کنام بنیادی وسیع تری است، همواره در مناطق عمیق تخته سنگ‌ها جایگزین می‌شود.
 (۴) هنگام تولید گامت، به صخره چسبیده است، فقط می‌تواند بخشی از کنام بنیادی خود را اشغال کند.
۶۳. کدام موارد از نظر درستی یا نادرستی مانند هم هستند؟
 الف) در پژوهش رابرت پاین، رابطه‌ی ستاره‌ی دریایی و جانوران مناطق جزر و مدی دریا بررسی شد.
 ب) هر یک از مناطق مورد مطالعه‌ی دیوید تیلمن، شامل انواعی از گونه‌های خاص و بومی بود.
 ج) اندازه‌ی شکار و محل زندگی سسک پشت سیاه به آسانی قابل اندازه‌گیری است.
 د) کنام را اغلب از نظر تأثیر اکوسیستم بر سیر انرژی جاندار توصیف می‌کنند.
الف و ب (۱)	ب و ج (۲)	الف و د (۳)	ب و د (۴)
۶۴. مطالعات نشان داد که
 (۱) رابرت پاین - صیادی رقابت را کاهش می‌دهد.
 (۲) مک آرتور - رقابت بدون تقسیم منابع، همواره منجر به حذف رقابتی می‌شود.
 (۳) دیوید تیلمن - نتیجه رقابت به تشابه و هم پوشانی کنام‌های واقعی گونه‌های رقیب بستگی دارد.
 (۴) گوس - افزایش تنوع در گونه‌های گیاهی باعث افزایش جذب نیتروژن خاک می‌شود.

۶۵. ستاره‌ی دریایی شکارچی جانوران دریازی مانند صدف‌های باریک و پهن است،
 (۱) حذف ستاره دریایی باعث می‌شود صدف‌های باریک، صدف‌های پهن را صید کنند.
 (۲) حضور ستاره دریایی رقابت بین صدف‌های باریک و پهن را زیاد می‌کند.
 (۳) حضور ستاره دریایی رقابت بین صدف‌های باریک را کاهش می‌دهد.
 (۴) حذف ستاره دریایی باعث افزایش رقابت بین صدف‌ها و کاهش تنوع زیستی می‌شود.

۶۶. پژوهشگری در آزمایشی دو گونه پارامسی را که از یک نوع باکتری تغذیه می‌کردند، در یک ظرف کشت داد. نمودار زیر نتیجه‌ی آزمایش را نشان می‌دهد. با توجه به این نمودار
 (۱) کنام بنیادی این دو گونه متفاوت بوده است.
 (۲) یک گونه پارامسی، شکارچی گونه‌ی دیگر بوده است.
 (۳) کنام واقعی این دو گونه پارامسی یکسان بوده است.
 (۴) حذف رقابتی باعث حذف گونه‌ی سازگار از محیط شده است.

۶۷. مفهوم جمله‌ی «داروین مشاهده کرد که رقابت بین گونه‌هایی که شباهت زیاد به یکدیگر دارند، حادثر است، چون این گونه‌ها معمولاً با روش مشابهی از منابع یکسان استفاده می‌کنند، به کدام گزینه نزدیک‌تر است؟ (با تغییر)
 (۱) رقابت بین گونه‌هایی که فنوتیپ مشابه دارند، حادثر است.
 (۲) هرچه کنام واقعی دو گونه بیشتر به هم شبیه باشند، رقابت بین این گونه‌ها شدیدتر است.
 (۳) نتیجه رقابت بین دو گونه به تشابه و هم‌پوشانی کنام بنیادی آن‌ها بستگی دارد.
 (۴) هرچه فنوتیپ دو گونه به هم شبیه‌تر باشد، روش استفاده از منابع آن‌ها هم یکسان است.

۶۸. کدام جمله درست است؟
 (۱) همواره کنام بنیادی از کنام واقعی بزرگ‌تر است.
 (۲) در یک گونه کنام واقعی می‌تواند هم‌اندازه کنام بنیادی باشد.
 (۳) کنام بنیادی نتیجه رقابت بین دو گونه است.
 (۴) کنام واقعی همواره از کنام بنیادی یک گونه بزرگ‌تر است.
 ۶۹. از تحقیقات دیوید تیلمن و همکاران او چنین برداشت می‌شود که تنوع بیش‌تر در گونه‌های گیاهی یک منطقه، با افزایش و کاهش همراه می‌باشد.

- (۱) رقابت - تولیدکنندگی
 (۲) تولیدکنندگی - رقابت
 (۳) نیتروژن جذب شده از زمین - پایداری زیستگاهی
 (۴) نیتروژن جذب شده از زمین - مقاومت در برابر کم‌آبی
 ۷۰. اگر جاندار A با جاندار B در حال رقابت باشند،
 (۱) حتماً A و B از دو گونه هستند.
 (۲) به‌طور حتم A و B زیستگاه مشترکی دارند.
 (۳) الزاماً بخشی از کنام بنیادی یا تمام کنام بنیادی آن‌ها مشترک است.
 (۴) حتماً A و B متعلق به یک گونه هستند.

پرسش‌های ترکیبی و مفهومی

۷۱. در پراکنش ، رقابت بین افراد جمعیت بوده است.
 (۱) تصادفی درختان کاج - شدیدی
 (۲) یکنواخت بوفالوها، شدیدی
 (۳) دسته‌ای بوفالوها - شدید
 (۴) تصادفی درختان کاج - خفیف
 ۷۲. ترکیبات ثانوی گیاهان عمدتاً درون اندامکی ذخیره می‌شوند که
 (۱) برخلاف ریبوزوم، در تمام سلول‌های گیاهی یافت می‌شود.
 (۲) همانند لیزوزوم از کیسه‌های غشایی ساخته شده است.
 (۳) برخلاف ریبوزوم، توسط دو غشای پیرامونی احاطه می‌گردد.
 (۴) همانند لیزوزوم، با جذب آب به بزرگ شدن سلول کمک می‌کند.

۷۳. کدام عبارت برای تکمیل جمله‌ی روبه‌رو نامناسب است؟ «به طور معمول در جمعیت‌هایی که در آن‌ها»

- ۱) تراکم جمعیت نوسان بیش‌تری دارد، مرگ و میر به تراکم جمعیت وابسته نیست.
- ۲) بهترین راهبر، تولید فرزندان با قابلیت رقابتی بالاست، مرگ و میر تصادفی نیست.
- ۳) مرگ و میر افراد هدف‌دار است، افراد در محیطی تقریباً آشباع شده زندگی می‌کنند.
- ۴) مرگ و میر افراد مستقل از تراکم است، سازگاری افراد با تولید زاده‌هایی با جثه‌ی بزرگ صورت می‌گیرد.

۷۴. کدام مورد عبارت زیر را به طور نادرستی تکمیل می‌کند؟

..... با آزمایش تأیید شده است.

- ۱) کنام‌های گونه‌های مختلف، هم‌اندازه نیست - رابرت مک آرتور
 - ۲) کنام واقعی جانداران قابل تغییر است - روی جانوران شکارچی
 - ۳) رقابت‌کنندگان می‌توانند با هم سازش داشته باشند - گوس روی پارامسی‌ها
 - ۴) رقابت به جوامع زیستی شکل می‌دهد - روی مورچه‌های نگهبان و شته
۷۵. کدام مطلب از فرضیات، پیشنهادات یا کشفیات داروین نیست؟
- ۱) رقابت بین گونه‌هایی که شباهت زیاد به یک‌دیگر دارند حادث‌تر است.
 - ۲) نرها اغلب خصوصیات چشمگیری دارند که نقش مهمی در رفتار جفت‌گیری دارند.
 - ۳) افزایش تنوع گیاهان، موجب افزایش پایداری زیستگاه‌ها و اجتماعات زیستی می‌شود.
 - ۴) یک گونه‌ی نیایی پرندگان، به منظور سازش با منابع غذایی مختلف در جهات مختلف تغییر پیدا کرده است.

۷۶. چند مورد از عبارت‌های زیر، نادرست‌اند؟

- الف - هماهنگی تغییر افراد یک گونه، تکامل همراه نامیده می‌شود.
- ب - در بین افراد یک اجتماع زیستی نمی‌تواند رابطه‌ی صیادی وجود داشته باشد.
- ج - انگل معمولاً درون بدن میزبان که از آن بزرگتر است، زندگی می‌کند.
- د - رابطه‌ی بین عامل مالاریا و انسان، نوع ویژه‌ای از رابطه‌ی همزیستی است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۷۷. رابطه‌ی هم‌زیستی در وجود ندارد.

- ۱) روزن‌دار و جلبک
- ۲) نیتروزوموناس و سویا
- ۳) سیانوباکتری و آسکومیست
- ۴) نوزاد پروانه کلم و شب‌بو

۷۸. کدام عبارت نادرست است؟

- ۱) افزایش تنوع ژنی افراد بر توان بقای جمعیت تأثیر مثبت دارد.
- ۲) انتخاب وابسته به فراوانی، شایستگی برخی فنوتیپ‌ها را کاهش می‌دهد.
- ۳) نتیجه‌ی رقابت به تشابه و هم‌پوشانی کنام‌های واقعی گونه‌های رقیب بستگی دارد.
- ۴) تغییر اندازه‌ی یک جمعیت تعادلی به رقابت بین گونه‌های مختلف بستگی دارد.

۷۹. اگر در جمعیتی ، ممکن نیست

- ۱) رقابت ناچیز باشد - الگوی رشد نمایی در آن جمعیت دیده شود.
- ۲) مرگ و میر افراد تصادفی باشد - تعداد افراد بالغی که زنده مانده‌اند، کمتر از حد گنجایش محیط باشد.
- ۳) تعادل «هاردی-واینبرگ» برقرار نباشد - مجموع فراوانی نسبی الل‌های یک صفت یک شود.
- ۴) نوسان تراکم کم باشد - مرگ و میر افراد تصادفی باشد.

۸۰. در جمعیت بیستون بتولاریا، جمعیت برگ متحرک،

- ۱) برخلاف - $K \approx N$ و محیط زندگی شدیداً غیرقابل پیش‌بینی است.
- ۲) همانند - $N < K$ و مرگ و میر افراد به صورت هدف‌دار است.
- ۳) برخلاف - $K \approx N$ و نوسانات تراکم، شدید است.
- ۴) همانند - $N < K$ و میزان رقابت ناچیز است.

۸۸. در جمعیتی از جانداران که قفسه‌ی سینه‌ی آن‌ها توسط دیافراگم از حفره‌ی شکمی جدا می‌شود،
 (۱) مواد نیتروژن دار عمدتاً به صورت اوریک اسید دفع می‌گردد.
 (۲) قلب چهار حفره‌ای و چهار اندام حرکتی وجود دارد.
 (۳) مرگ و میر افراد به صورت هدف‌دار و مستقل از تراکم صورت می‌گیرد.
 (۴) لقاح طبیعی اسپرم و تخمک در بیرون بدن مادر صورت می‌گیرد.

۸۹. درختی که به عنوان کنام واقعی سسک سینه سرخ است، دارای
 (۱) سلول‌های هادی است که پایانه‌ای با منافذ بزرگ دارند.
 (۲) گامت‌های نر تولید شده در آنتریدی هستند.
 (۳) استوانه‌ی توخالی از ۹ دسته‌ی ۳ تایی میکروتوبول هستند.
 (۴) سلول‌های هادی زنده‌ی فاقد اندامک یا اندامک تغییر شکل یافته هستند.

۹۰. در براسیکا اولراسه، همه‌ی انواع همانند همه‌ی
 (۱) سلول‌های هادی آوند چوبی - سلول‌های هادی آبکشی، فاقد مرکز تنظیم ژنتیک اند.
 (۲) سلول‌های استحکامی - سلول‌های هدایت‌کننده‌ی شیره‌ی خام، فاقد پروتوپلاسم اند.
 (۳) ترکیبات شیمیایی دفاعی - انواع ترکیبات ثانوی، خاصیت آبگریزی دارند.
 (۴) سلول‌هایی که توسط کلاهدک محافظت می‌شوند - انواع سلول‌های بافت‌های زمینه‌ای، قدرت تقسیم دارند.

۹۱. چند عبارت برای کامل کردن جمله‌ی زیر مناسب است؟
 هیچ‌یک از جانداران مورد مطالعه‌ی نداشتند.

الف - رابرت پاین، توانایی پس زدن پیوند بافت بیگانه را
 ب - دیوید تیلمن DNA حلقوی
 ج - ژوزف کانل، سلولی برای شناسایی آنتی ژن به طور اختصاصی
 د - مک آرتور، پرده‌ی منتر ۳ لایه

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۹۲. در یکی از آزمایشات گوس، حذف رقابتی بین گونه‌های پارامسی رخ داد. گونه‌ای که حذف نشد
 (۱) از موجوداتی تغذیه می‌کرد که همگی در سیئوپلاسم خود، اتانول تولید می‌کردند.
 (۲) برای رونویسی ژن‌های خود، از یک نوع RNA پلی‌مراز استفاده می‌کرد.
 (۳) کل ژنوم‌اش در دو هسته با اندازه‌های متفاوت قرار داشت.
 (۴) در چرخه‌ی سلولی تولید مثل غیرجنسی، سه نقطه‌ی واری داشت.

۹۳. چند مورد زیر برای کامل کردن جمله‌ی «در آزمایش» مناسب است؟
 الف - کانل، گونه‌ی ۱ همواره مناطقی کم عمق تخته سنگ‌ها را انتخاب می‌کند.
 ب - پاولوف، سگ با روش آزمون و خطا توانست بین صدای زنگ و غذا ارتباط برقرار کند.
 ج - پاین، حذف صیاد از محیط باعث کاهش رقابت بین صدف‌ها می‌شود.
 د - گوس، بین گونه‌های ۱ و ۲، برخلاف گونه‌های ۱ و ۳ حذف رقابتی صورت می‌گیرد.
 ه - لورنز، پاسخ به محرک بخش غریزی فرآیند نقش‌پذیری است.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۹۴. به طور معمول
 (۱) در فصل تولید مثل پلنگ جاگوار، روباه قطبی دارای بیشترین مقدار رنگیزه‌های بدن می‌شود.
 (۲) تولید زیگوت‌های Operophtera brumata و آفتاب گردان در یک فصل از سال انجام می‌شود.
 (۳) در زمانی که پلنگ جاگوار به شکار می‌پردازد، نمی‌تواند میزان فعالیت پینه آل انسان سالم کم باشد.
 (۴) در فصل‌های بهار و تابستان، میزان رقابت بین گونه‌های مختلف آزمایش مک آرتور بر روی کنام بنیادی افزایش می‌یابد.

۹۵. کدام عبارت در مورد چرخ ریسک صحیح است؟

- (۱) هوای کیسه‌های هوادار پیشین در هنگام بازدم بدون عبور از سطوح تنفسی وارد نای می‌شود.
- (۲) رشته‌ای که پرهای پروازی بال را در کنار هم نگه می‌دارد از پنجه تا انتهای بازو کشیده می‌شود.
- (۳) غذا بعد از شروع گوارش مکانیکی و قبل از شروع گوارش شیمیایی در محلی به طور موقت ذخیره می‌شود.
- (۴) در طبیعت رشد جمعیت آن‌ها همواره پس از یک دوره کوتاه از حالت‌نمایی به لجیستیک تغییر می‌یابد.

۹۶. جانداران اصلی آزمایش **نداشتند**.

- (۱) کانل، لقاح داخلی
- (۲) گوس، واکوئل ضربان دار
- (۳) پاین، ایمنی هومورال
- (۴) مک آرتور، طناب عصبی پشتی

۹۷. کدام عبارت **نادرست** است؟

- (۱) در پی افزایش آهنگ مرگ در جمعیت‌های طبیعی، امکان افزایش همانندی بین افراد جمعیت نسل‌های بعد وجود دارد.
- (۲) با افزایش آمیزش‌های غیرتصادفی در جمعیت، ممکن است توان بقای جمعیت کاهش یابد.
- (۳) هر اجتماع زیستی، مجموعه‌ای از جمعیت‌های مختلف است که همه آن‌ها در حال تغییر می‌باشند.
- (۴) هر جمعیت کوچکی که تولیدمثل آن فقط به روش جنسی است، نمی‌تواند توان تولید مثلی بالایی داشته باشد.

۹۸. اگر آهنگ رشد یک جمعیت تعادلی منفی باشد، پس از ۴ نسل در این جمعیت قطعاً
 (۱) منابع غذایی نیز در زیستگاه افزایش خواهد یافت.

- (۲) کاهش تعداد افراد به کاهش توان تولیدمثلی آن‌ها منجر خواهد شد.
- (۳) می‌توان انتظار کاهش رقابت بین افراد را داشت.
- (۴) میزان مراقبت از فرزندان و افراد جوان‌تر کاهش خواهد یافت.

۹۹. *Operophtera brumata* جانوری است که می‌کند.

- (۱) معمولاً در فصل بهار یا تابستان تولید مثل
- (۲) مواد زاید نیتروژن‌دار را بدون صرف انرژی تولید و دفع
- (۳) فعالیت‌های بدن خود را توسط گره‌های عصبی تنظیم
- (۴) با کمک پادتن‌ها و ماکروفاژها با عوامل بیماری‌زا مبارزه

۱۰۰. کدام عبارت در مورد جمعیت‌ها درست است؟

- (۱) همواره تغییر گنجایش محیط ناشی از تغییر اندازه‌ی جمعیت است.
- (۲) در هر جمعیتی که تولیدمثل جنسی وجود دارد، کاهش تراکم منجر به کاهش آهنگ تولیدمثل می‌شود.
- (۳) در جمعیت بعضی از جانداران، افزایش تعداد افراد، بلافاصله باعث کاهش آهنگ تولید مثل می‌شود.
- (۴) عامل اصلی محدود کننده‌ی اندازه‌ی جمعیت گورخرها بر خلاف جمعیت صدف‌های باریک، شکار شدن است.

۱۰۱. در جمعیت هر جاندار که ، مرگ و میر گسترده‌ی افراد مستقل از تراکم است.

- (۱) پرتوهای نوری را توسط چندین عدسی در یک نقطه از چشم خود متمرکز می‌کند
- (۲) گامتوفیت آن در تمام طول عمر خود از نظر غذایی به اسپوروفیت وابسته است
- (۳) جزء فراوان‌ترین و متنوع‌ترین جانوران در طول تاریخ حیات محسوب می‌شود
- (۴) هدایت شیرهای خام در آن به کمک سلول‌هایی با انتهای مخروطی انجام می‌شود

۱۰۲. کدام عبارت در مورد شته‌ها و مورچه‌های نگهبان درست است؟

- (۱) شته‌ها با خرطوم خود، شیرهای موجود در عناصر آوندی را می‌مکند.
- (۲) مورچه‌ها از شته‌ها در برابر هر جانور شکارچی محافظت می‌کنند.
- (۳) شته‌ها می‌توانند در حرکت شیرهای خام گیاه اختلال ایجاد کنند.
- (۴) مورچه‌ها صرفاً از مواد تولید شده توسط شته‌ها تغذیه می‌شوند.

۱. گزینه ۴: با افزایش اندازه‌ی جمعیت، توان بقای جمعیت افزایش می‌یابد.
 گزینه ۲: با افزایش احتمال درون آمیزی، همانندی ژنی نیز افزایش می‌یابد.
 گزینه ۳: اگر تراکم جمعیت افزایش یابد، توان تولید مثلی نیز افزایش می‌یابد. (به شرط عدم کمبود منابع)
 گزینه ۴: اگر همانندی ژنی افزایش یابد، توان بقای جمعیت کاهش می‌یابد. (زیرا توان سازگاری کم می‌شود).
 ۲. گزینه ۴: هم در الگوی نمایی و هم در الگوی لجستیک، رشد جمعیت پیوسته در نظر گرفته می‌شود. سه مورد دیگر از ایرادهای وارد بر الگوی لجستیک است.
 ۳. گزینه ۴: افزایش گنجایش محیط ممکن است سبب افزایش تولیدمثل در جمعیت‌های واقعی شود. افزایش آهنگ رشد عموماً نتیجه‌ی افزایش زاد و ولد و کاهش مرگ و میر است. افزایش اندازه‌ی یک جمعیت تعادلی، به رقابت بین افراد همان جمعیت بستگی دارد، و به رقابت گونه‌های مختلف مربوط نمی‌شود.
 ۴. گزینه ۲: آهنگ افزایش ذاتی در این جمعیت برابر با $r = 0.2 - 0.45 = -0.25$ خواهد بود، یعنی سالانه از اندازه‌ی جمعیت کاسته خواهد شد و پس از سه نسل، اندازه‌ی جمعیت به ۲۰۵ عدد یعنی تقریباً نصف می‌رسد.

$$P = 400$$

$$F_1 = 400 - (400 \times 0.2) = 320$$

$$F_2 = 320 - (320 \times 0.2) = 256$$

$$F_3 = 256 - (256 \times 0.2) \approx 205$$

۵. گزینه ۱

$$3D = B$$

$$r = B - D \Rightarrow 0.3 = 3D - D \Rightarrow D = 0.15$$

$$B = 3D = 0.45$$

در طول سال اول ۳۰۰۰ نفر به جمعیت اضافه می‌شود؛ بنابراین جمعیت در شروع سال دوم ۱۳۰۰۰ نفر دارد که با آهنگ تولد

۴۵٪ در طی سال دوم ۵۸۵۰ زاده به دنیا می‌آید.

۶. گزینه ۴

$$r = B - D \Rightarrow r = 0.05 - 0.01 = 0.04$$

$$n = n_0(r + 1) \Rightarrow 520 = n_0(0.04 + 1) \Rightarrow n_0 = 500$$

۷. گزینه ۴: توجه کنید که در متن کتاب درسی گفته شده که (در این جمعیت) آهنگ رشد از تفاوت آهنگ مرگ و میر و تولد به دست می‌آید. در جمعیت مثال زده شده مهاجرتی وجود ندارد. با توجه به خود آزمایشی همان فصل و اشاره به واژه‌ی (آهنگ رشد ذاتی) باید دقت کرد که گزینه ۱ آهنگ رشد ذاتی را به دست می‌دهد نه آهنگ رشد کلی جمعیت را، ولی در صورت سؤال آهنگ رشد (نه آهنگ رشد ذاتی) خواسته شده است.

۸. گزینه ۱: توان تولید مثلی جمعیت‌هایی که تولید مثل آن‌ها به روش جنسی (غیر از خودلقاحی) است به فاصله‌ی افراد از هم بستگی دارد. به عنوان مثال توان تولید مثلی جمعیت باکتری‌ها ارتباط مستقیمی با فاصله‌ی افراد ندارد.

سایر گزینه‌ها:

(۲). گیاه کدو معمولاً خودلقاح نیست. به عبارت دیگر معمولاً آمیزش در جمعیت این گیاه از نوع دگر لقاحی است. دگر لقاحی باعث افزایش تنوع می‌شود و می‌تواند باعث افزایش توان بقای جمعیت شود.

(۳). اجتماع زیستی شامل جمعیت‌های مختلفی است که با هم در یک محیط زندگی می‌کنند و با هم ارتباط دارند. مثلاً گیاهان و گیاه خواران یک محیط با هم ارتباط دارند.

(۴). نه تنها جانداران مورد مطالعه‌ی داروین، بلکه در جمعیت هر یک از گونه‌ها، هر یک از سه الگوی پراکنش ممکن است دیده شود. (با توجه به نوع رابطه جاندار با محیط زیست)

۹. گزینه ۲: موارد (الف) و (د) جمله را به طور صحیحی تکمیل می‌کنند:

(الف). در جمعیت‌های طبیعی، جهش ژنی همواره رخ می‌دهد و با وقوع جهش، خزانه‌ی ژنی دچار تغییر می‌شود.

(د). دقت کنید که نگفتیم در جمعیت‌های طبیعی همواره جهش یافته‌هایی پیدا می‌شوند که بازده بالاتری در استفاده از منابع غذایی دارند، بلکه گفته‌ایم پیدایش چنین جهش یافته‌هایی باعث افزایش گنجایش محیط می‌شود!

موارد (ب) و (ج) به طور نادرستی جمله را تکمیل می‌کنند:

(ب). رشد جمعیت الزاماً باعث کاهش گنجایش محیط نمی‌شود. اولاً ممکن است حتی با وجود رشد جمعیت، اندازه‌ی آن به گنجایش محیط نرسد. ثانیاً زمانی رشد جمعیت منجر به کاهش گنجایش محیط می‌گردد که طبیعت نتواند با همان سرعتی که منابع مصرف می‌شوند، آن‌ها را جایگزین کند.

(ج). در جهش یافته‌های جدید، ممکن است آهنگ رشد ذاتی بالاتر از انواع پیشین باشد.

۱. گزینۀ ۳ فقط جمله‌ی اول نادرست است. با افزایش اندازه‌ی جمعیت همانندی ژنی کاهش می‌یابد.

۱.۱. گزینۀ ۴ مرگ و میر هدف‌دار (غیر تصادفی) ویژگی جمعیت‌های تعادلی است.

۱.۲. گزینۀ ۲ جمعیت‌هایی که در محیط‌های متغیر و غیر قابل پیش‌بینی زندگی می‌کنند، جمعیت‌های فرصت طلب نامیده می‌شوند. در این گونه جمعیت‌ها، افراد سعی می‌کنند، بیشترین انرژی را صرف تولید مثل کنند و بیشترین تعداد زاده‌ها را در کوتاه‌ترین زمان به وجود آورند. سایر گزینۀ‌ها ویژگی‌های جمعیت‌های تعادلی را بیان می‌کنند.

۱.۳. گزینۀ ۳ این پروانه در پاییز تخم می‌گذارد. لاروها در بهار از تخم خارج می‌شوند، تا اوایل تابستان از برگ‌ها تغذیه می‌کنند و سپس تا فرا رسیدن پاییز به صورت شفیره در خاک می‌مانند. جمعیت این پروانه‌ها از نوع جمعیت‌های فرصت طلب می‌باشد. لذا در زمستان مرگ و میر آن‌ها شدید است و معمولاً اندازه‌ی آن‌ها به شدت کاهش می‌یابد.

۱.۴. گزینۀ ۲ وقتی که به هرم سنی جمعیت ایران در سال ۱۳۸۵ دقت می‌کنیم، معلوم می‌شود جمعیت مردان و زنان ۲۴ - ۲۰ ساله در آن تاریخ بسیار زیادتر بوده است که البته آن‌ها در طی موج تولد جمعیت در سال‌های ۶۱ الی ۶۵ به دنیا آمده‌اند!

۱.۵. گزینۀ ۴ لاروهای این پروانه در بهار از تخم خارج می‌شوند و تا اوایل تابستان از برگ درختان تغذیه می‌کنند و سپس تا فرا رسیدن پاییز (یعنی عمده‌ی زیان‌تابستان) به حالت شفیره درون خاک باقی می‌مانند و می‌دانیم که پلنگ جاگوار در تابستان جفت‌گیری می‌کند.

۱.۶. گزینۀ ۴: دلالت بر جمعیت‌های تعادلی دارد، اما عوامل وابسته به تراکم برای رشد محدودیت ایجاد می‌کنند.

گزینۀ ۲: دلالت بر جمعیت فرصت طلب دارد، اما اندازه‌ی این جمعیت‌ها از گنجایش محیط پایین‌تر است.

گزینۀ ۳: دلالت بر جمعیت فرصت طلب دارد، اما قابلیت رقابت فرزندان بالا نیست.

۱.۷. گزینۀ ۴ در جمعیت‌های فرصت طلب، مرگ و میر گسترده‌ی افراد ارتباط چندانی با ژنوتیپ و فنوتیپ آن‌ها یا تراکم جمعیت ندارد.

رد سایر گزینۀ‌ها:

گزینۀ ۱: در جمعیت‌های تعادلی تعداد فرزندان محدود است.

گزینۀ ۲: در جمعیت‌های تعادلی برخلاف جمعیت‌های فرصت طلب بین افراد، رقابت شدید وجود دارد.

گزینۀ ۳: اندازه‌ی جمعیت‌های تعادلی معمولاً نزدیک به گنجایش محیط (K) است و نوسان زیادی ندارد.

۱.۸. گزینۀ ۱ شکل «الف» مربوط به جمعیت واقعی دافنی است.

شکل «ب» مربوط به جمعیت واقعی گوسفند تاسمانی است.

شکل «ج» مربوط به جمعیت واقعی نوعی سوسک است.

شکل «د» مربوط به جمعیت واقعی نوعی پرنده به نام چرخ ریسک است.

۱.۹. گزینۀ ۱ در صورت سوال به ویژگی جمعیت‌های فرصت طلب اشاره کرده است و تنها مورد (د) صحیح است. دلایل نادرستی موارد دیگر:

الف - مرگ و میر گسترده‌ی افراد، ارتباط چندانی با ژنوتیپ و فنوتیپ آن‌ها، یا تراکم جمعیت ندارد.

ب - افراد سعی می‌کنند بیشترین انرژی را صرف تولیدمثل کنند تا بیشترین تعداد زاده‌ها را در کوتاه‌ترین زمان به وجود آورند.

ج - در آغاز فصل تولید مثل، زاده‌هایی که چندان هم سالم و توانمند نباشند، می‌توانند زنده بمانند.

۲.۰. گزینۀ ۲ گزینۀ‌های «ب» و «ج» صحیح است.

جمعیتی که در یک محیط، تقریباً به حد اشباع ($N \cong K$) رسیده است یک جمعیت تعادلی است که در این جمعیت تعداد فرزندان محدود است و شرایط محیط زیست برای آن‌ها نسبتاً پایدار است.

۲.۱. گزینۀ ۴ جمعیتی که در آن زاده‌ها قابلیت رقابتی بالایی ندارند، از نوع فرصت طلب است. جمعیت‌های فرصت طلب در محیط‌های اشباع نشده زندگی می‌کنند.

بررسی سایر گزینۀ‌ها:

(۱). در جمعیت‌های فرصت طلب، تراکم، نوسان زیادی دارد. در بین افراد این جمعیت‌ها رقابت چندانی وجود ندارد.

(۲). رشد و نمو آهسته مربوط به جمعیت‌های تعادلی است. شرایط محیطی برای جمعیت‌های تعادلی تا حدودی ثابت و یا قابل پیش‌بینی است.

(۳). در جمعیت‌های فرصت طلب مرگ و میر افراد معمولاً تصادفی است. محیط این جمعیت‌ها متغیر است.

۲.۲. گزینۀ ۱ در جمعیت‌های تعادلی مرگ و میر گسترده‌ی افراد معمولاً هدف‌دار است و در این سوال فقط جمله‌ی «ج» درست است. جملات «الف»، «ب» و «د» دلالت بر جمعیت فرصت طلب دارند.

۲۳. گزینه ۱ در الگوی رشد نمایی، به گنجایش محیط، رقابت و محدودیت منابع توجه نمی شود.
۲۴. گزینه ۳ فقط عبارت گزینه ۳ بر اساس الگوی لجستیک است. مطالب سه گزینه دیگر از جمله ایراداتی است که بر الگوی لجستیک وارد شده است.
۲۵. گزینه ۲ عواملی که باعث محدود شدن آهنگ رشد جمعیت ها می شوند به نام «عوامل وابسته به تراکم» معروفند.
۲۶. گزینه ۳ ایراد اصلی الگوی رشد نمایی همان نامحدود در نظر گرفتن منابع زیستی است که الگوی رشد لجستیک با در نظر گرفتن پارامتر گنجایش محیط (K) آن را حل می کند.
۲۷. گزینه ۳ بخش (ج) این نمودار، مرحله‌ی نمایی را نشان می دهد. بخش (الف) این نمودار، مرحله‌ی کاهش را نشان می دهد. در این مرحله، r منفی است، اما D مثبت است، بنابراین می توان گفت که $D > r$ است. بخش (ب) این نمودار، مرحله‌ی ایستایی است. در این مرحله، تعداد باکتری‌هایی که به وجود می آید با تعداد باکتری‌هایی که می میرند، برابر است. بخش (د) مرحله‌ی آهستگی است. توجه نمائید که در این مرحله، تعداد باکتری‌ها با سرعت کمی افزایش می یابد.
۲۸. گزینه ۴ از این دو، الگوی رشد نمایی ساده تر و الگوی رشد لجستیک پیچیده تر است. رشد نمایی در جمعیت‌هایی که با حداکثر توان خود تولیدمثل می کنند، دیده می شود. سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱»: در الگوی لجستیک، کاهش تراکم به نفع افراد است، اما همیشه با واقعیت مطابقت ندارد و این یکی از کاستی‌های الگوی لجستیک است.
- گزینه‌ی «۲»: الگوی نمایی در مورد جمعیت‌هایی که در آن‌ها رقابتی وجود ندارد و یا خفیف است صدق می کند.
- گزینه‌ی «۳»: مزیت الگوی لجستیک، در نظر گرفتن گنجایش محیط است، نه متغیر در نظر گرفتن آن.
۲۹. گزینه ۳ اصلی ترین عامل محدودکننده‌ی جمعیت در بسیاری از گونه‌ها، شکار شدن توسط گونه‌های دیگر است، نه منابع غذایی.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- ۱) همیشه کاهش تراکم به نفع افراد نیست؛ پایین بودن تراکم جمعیت در جاندارانی که تولید مثل جنسی (به جز خود لقاحی) دارند، سبب کم شدن احتمال جفت یابی و در نتیجه کاهش آهنگ تولید مثل می شود.
- ۲) در جمعیت‌های طبیعی، همواره جهش‌های ژنی رخ می دهد.
- ۴) بسیاری از گیاهان و جانوران، فقط در فصل خاصی تولید مثل می کنند؛ لذا ممکن است جمعیت آن‌ها گاهی اوقات از گنجایش محیط فراتر رود. در این گروه از جانداران، افزایش تعداد افراد، بلافاصله موجب کاهش رشد نمی شود.
۳۰. گزینه ۳ جمعیت A و B الگوی رشد نمایی دارند، پس رقابت در این دو جمعیت وجود ندارد یا بسیار خفیف است و چون هر دو جمعیت در محیط باقی مانده‌اند، لذا کنام واقعی آن‌ها با هم متفاوت است.
۳۱. گزینه ۴ با رسیدن اندازه‌ی جمعیت به حد گنجایش محیط، آهنگ رشد جمعیت ممکن است، متوقف شود ولی دقت کنیم متوقف شدن آهنگ رشد جمعیت به معنی متوقف شدن آهنگ تولید مثل نیست بلکه به معنی برابری آهنگ تولیدمثل جمعیت با آهنگ مرگ و میر است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱»: الگوی رشد نمایی در مورد جمعیت‌هایی است که در آن‌ها با رقابت وجود ندارد یا خفیف است. پس ممکن است رقابت خفیف وجود داشته باشد و الگوی رشد نمایی باشد.
- گزینه‌ی «۲»: در جمعیت گوزن‌های شمالی در جزیره‌ای در آلاسکا ابتدا رشد نمایی داشتند به عبارتی دیگر با افزایش اندازه‌ی جمعیت، مقدار r نیز افزایش می یافت. هم چنین دیدیم که اگر طبیعت قادر به جایگزینی منابع مصرفی با همان سرعت مصرف نباشد، با رشد جمعیت k کاهش می یابد؛ پس در یک جمعیت ممکن است k کاهش یابد ولی r افزایش یابد.
- گزینه‌ی «۳»: تنها تولید مثل افراد با حداکثر توان ملاک رشد نمایی نیست بلکه منابع نامحدود و رقابت کم نیز از ملزومات رشد نمایی است. ممکن است تمام زاده‌ها در اثر کمبود منابع بمیرند در نتیجه اندازه‌ی جمعیت با همان سرعت افزایش نیابد.
۳۲. گزینه ۴ در هیچ یک از این دو الگو به تنوع افراد توجهی نشده است. به عبارت دیگر در هر دو الگو، تنوع ژنوتیپی جمعیت ثابت در نظر گرفته می شود.
- بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱»: در هر دو الگو به سرعت جایگزینی منابع توجهی نشده است.
- گزینه‌ی «۲»: در هر دو الگو رشد جمعیت پیوسته در نظر گرفته شده است.
- گزینه‌ی «۳»: گنجایش محیط فقط مربوط به الگوی لجستیک است و در الگوی نمایی در نظر گرفته نشده است.

۳۳. **گزینه ۴** در مرحله ایستایی با نزدیک بودن اندازه‌ی جمعیت به گنجایش محیط، عوامل وابسته به تراکم سبب افزایش رقابت بین افراد جمعیت می‌شود، به نحوی که رشد جمعیت تقریباً به صفر می‌رسد. (در مرحله‌ی آهستگی عوامل وابسته به تراکم نقش چندانی ندارند).

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: در مرحله‌ی نمای نزدیک مرحله‌ی ایستایی رشد جمعیت کاهش یافته است و رو به صفر می‌رود، در صورتی که در مرحله‌ی آهستگی، با افزایش زمان، شاهد افزایش رشد جمعیت هستیم.

گزینه‌ی ۲: در مرحله‌ی ایستایی، اندازه‌ی افراد جمعیت به گنجایش محیط نزدیک است که با تأثیر عوامل وابسته به تراکم نیز رقابت بین افراد جمعیت رو به افزایش می‌رود. (در مرحله‌ی آهستگی رقابت چندانی بین افراد جمعیت دیده نمی‌شود)

گزینه‌ی ۳: در مرحله‌ی کاهش به دلیل کاهش شدید افراد جمعیت، مقدار r ، عددی منفی است (کم‌ترین مقدار نسبت به سایر مراحل)، در مرحله‌ی نمای مقدار r از سایر مراحل بیش‌تر است.

۳۴. **گزینه ۴** در این الگو به تنوع افراد گونه توجهی نمی‌شود و با شدت یافتن رقابت و نزدیک شدن اندازه‌ی جمعیت به گنجایش محیط (K)، آهنگ رشد کند می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: به افزایش سرعت تولید مثل در الگوی رشد لجیستیک توجه نشده است.

گزینه‌ی ۲: در این الگو رقابت در نظر گرفته شده است.

گزینه‌ی ۳: افزایش تعداد افراد جمعیت به بیش از گنجایش محیط در این الگو وجود ندارد.

۳۵. **گزینه ۲** شته و مورچه رابطه همیاری دارند. اندام‌کننده خود را در آوند آبکشی فرو کرده و شیر پرورده را استخراج می‌کند و مورچه از شیره دفعی شته استفاده می‌کند و در عوض از شته در برابر شکارچی‌ها محافظت می‌کند.

۳۶. **گزینه ۲** موارد «الف» و «ب» درست می‌باشند.

۳۷. **گزینه ۳** روابط میان جانداران در یک اجتماع زیستی به دو گروه تقسیم می‌شوند:

۱) رابطه‌ی صیادی که زیاد طول نمی‌کشد و طی آن یکی، دیگری را می‌خورد.

۲) رابطه‌ی هم‌زیستی که طولانی است و در واقع روابط دراز مدت گونه‌های هم‌زیست را ایجاد می‌کند و به ۳ گروه انگلی، هم‌یاری و هم‌سفرگی تقسیم می‌شوند.

۳۸. **گزینه ۲** جملات «الف» و «ج» درست‌اند. علت نادرست بودن سایر جملات:

جمله‌ی «ب»: تمام گیاهان روغن خردل تولید نمی‌کنند.

جمله‌ی «د»: روغن خردل کلم و تربچه برای تمام حشرات سمی نیست. (مثل لارو پروانه‌ی کلم)

۳۹. **گزینه ۲** ترکیبات ثانوی به عنوان مواد سمی و دفاعی توسط همه‌ی گیاهان تولید می‌شوند، ولی سایر موارد در بعضی موارد معمولاً درست هستند.

۴۰. **گزینه ۴** طبق پاراگراف دوم صفحه‌ی ۱۴۳ کتاب درسی مبارزه‌ی گیاهان در برابر دشمن با کمک مواد شیمیایی است. همه‌ی گیاهان ترکیب‌های ثانوی ایجاد می‌کنند که در گیاهان مختلف، متفاوت است. نوزاد پروانه‌ی کلم می‌تواند خطوط دفاعی گیاهان تیره‌ی شب‌بو را بشکند و از آن‌ها تغذیه نماید.

۴۱. **گزینه ۱** رابطه‌ی بین گیاه و جانوری که می‌تواند خطوط دفاعی آن را بشکند، می‌تواند رابطه‌ی انگلی باشد و نوعی هم‌زیستی محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) جانور گرده‌افشانی که دارای میوگلوبین است می‌تواند پرنده و یا خفاش باشد. رابطه‌ی این جانوار با گیاه از نوع همیاری است.

۳) رابطه‌ی بین گیاه و جانوری که خرطوم خود را به درون آوند آبکشی ساقه فرو می‌برد، از نوع انگلی است.

۴) رابطه‌ی بین گیاه و جانوری که آن را می‌خورد و به کمک میکروب‌های هم‌زیست خود آن را گوارش می‌دهد، رابطه‌ی صیادی است.

۴۲. **گزینه ۴** در رابطه‌ی هم‌زیستی بین دلقک ماهی و شقایق دریایی، دلقک ماهی سود می‌برد، اما شقایق دریایی نه سود می‌برد نه زیان می‌کند، از آن جایی که هر دوی آن‌ها به یوکاریوت‌ها تعلق دارند، برای بیان ژن‌های خود حداقل به سه نوع آنزیم پروتئینی (RNA پلیمراز) نیاز دارند.

رد سایر گزینه‌ها:

۱: هر دو فاقد همولنف هستند.

۲: شقایق دریایی بر خلاف دلقک ماهی زندگی ثابت دارد.

- ۳: دلقک ماهی دارای انعکاس نخاعی است، زیرا یک مهره دار است. اما شقایق دریایی فاقد انعکاس نخاعی است، زیرا به کیسه تنان تعلق دارد و می دانیم بی مهرگان طناب عصبی پشتی (نخاع) دارند.
۴۳. **گزینه ۲** نوزاد پروانه‌ی کلم توانایی تغییر روغن خردل را از طریق تجزیه‌ی آن دارد. گزینه‌های درست:
- (۱). مطابق کتاب درسی، بین زنبورهای عسل ژاپنی و زنبورهای سرخ، نوعی هماهنگی تکاملی ایجاد شده است.
 - (۳). انگل علاوه بر این که درون یا بر روی بدن میزبان زندگی و از بدن میزبان تغذیه می کند، سود دیگری نیز می برد: میزبان، زاده های انگل را به میزبانان جدید انتقال می دهد.
 - (۴). برای اغلب گیاهان، ترکیبات ثانوی اولین راه دفاعی به شمار می رود. استفاده از مواد شیمیایی از قبیل ترکیبات ثانوی، یکی از پیچیده ترین راه هاست.
۴۴. **گزینه ۴** هر نوع رابطه‌ی نزدیک که در درازمدت میان جانداران دو یا چند گونه ایجاد شده باشد، همزیستی نامیده می شود. همزیستی می تواند به سود یک یا هر دو طرف باشد. سایر گزینه ها:
- (۱) گرده افشانی بعضی گیاهان گلدار توسط باد انجام می شود.
 - (۲) تکامل همراه بر همیاری، دردیگر روابط زیستی مانند صیادی و هم سفرگی و انگلی نیز دیده می شود.
 - (۳) شته ها شیره‌ی پرورده را می مکند، (نه فقط مواد قندی موجود در شیره ی پرورده را).
۴۵. **گزینه ۱** فقط مورد الف صحیح است. بررسی موارد:
- (الف) هزارپایان جزء بندپایان هستند و انواعی از آن ها منحصراً شکارچی هستند.
 - (ب) عنکبوت ها جزء بندپایان هستند و همه‌ی آن ها منحصراً شکارچی هستند.
 - (ج) در زندگی انگلی، معمولاً انگل باعث مرگ میزبان نمی شود.
 - (د) در تمام انواع روابط همزیستی، جانداران هماهنگ با یکدیگر تکامل یافته اند.
۴۶. **گزینه ۴** رابطه‌ی بین پرنده‌ی شهدخوار و گیاه مورد نظر رابطه‌ی همزیستی، از نوع همیاری است به طوری که هر دو جاندار در این رابطه سود می برند. پرنده از شهد گل تغذیه می کند و در عوض گرده افشانی گل توسط این پرنده انجام می شود. تکامل همراه باعث شده است که طول منقار پرنده و طول کل هماهنگ با هم افزایش یابد.
۴۷. **گزینه ۲** نوزاد پروانه‌ی کلم فقط می تواند ترکیبات ثانویه‌ی گیاهان تیره‌ی شبیبو را که دارای روغن خردل است تجزیه کند.
۴۸. **گزینه ۱** گزینہ‌ی ۲) کنام واقعی بخشی از کنام بنیادی است که هر گونه اشغال می کند. گزینه‌ی ۳) حذف صیادان باعث افزایش رقابت می شود. گزینه‌ی ۴) گونه‌های رقابت گر، هر یک بخشی از کنام بنیادی خود را اشغال می کند و گاهی هم کل کنام بنیادین را اشغال می کنند.
۴۹. **گزینه ۱** گوس در یکی از آزمایشات خود نشان داد که اگر دو گونه در حال رقابت با یکدیگر باشند (در صورت عدم سازش)، گونه‌ای که با کارایی بیش تری می تواند از منابع استفاده کند، گونه‌ی دیگر را از زیستگاه حذف می کند؛ این گونه حذف در اثر رقابت را حذف رقابتی (Competitive exclusion) می گویند. گوس در آزمایش دیگری نشان داد که اگر در یک محیط، رقابت کنندگان با هم سازش داشته باشند، هیچ کدام دیگری را از صحنه‌ی رقابت حذف نمی کند. بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه‌ی ۲) حذف رقابتی، زمانی صورت می گیرد که رقابت کنندگان نتوانند سازش داشته باشند، نه همواره!
- گزینه‌ی ۳) آزمایشات رابرت پاین (نه گوس!) ثابت کرد که در مواردی، صیادی رقابت بین گونه‌های رقیب را کاهش می دهد.
- گزینه‌ی ۴) داروین (نه گوس!) مشاهده کرد که رقابت بین گونه‌هایی که شباهت زیاد به یکدیگر دارند، حادث تر است و رابرت مک آرتور هم آن را تأیید کرد.
۵۰. **گزینه ۳** نتیجه‌ی پژوهش‌های رابرت پاین این بود که با حذف صیاد از اکوسیستم تنوع زیستی کاهش و رقابت بین گونه‌هایی که شکار هستند، افزایش می یابد. نتیجه‌ی پژوهش‌های ژوزف کانل مشخص کرد که رقابت دسترسی گونه‌ها را به منابع محدود می کند، نتیجه‌ی پژوهش‌های دیوید تیلمن مشخص کرد که افزایش تنوع گیاهان موجب افزایش پایداری زیستگاه‌ها و اجتماعات زیستی می شود.
۵۱. **گزینه ۲** موارد «الف»، «ب» و «ج» درست هستند. زمان تولیدمثل این جانور در تابستان است.
۵۲. **گزینه ۴** هر چهار جمله درست هستند.
۵۳. **گزینه ۲** هم پوشانی کنام‌های بنیادی باعث رقابت می شود، اما نتیجه‌ی رقابت به تشابه و هم پوشانی کنام‌های واقعی بستگی دارد، نه بنیادی.

۵۴. **گزینه ۳** کنام واقعی این دو گونه با هم متفاوت است، به همین دلیل هر دو در محیط باقی مانده‌اند، اگر کنام واقعی آن‌ها یکسان بود احتمال داشت حذف رقابتی صورت گیرد و یک گونه از محیط حذف می‌شد، پس توانایی سازشی آن‌ها با یکدیگر متفاوت است که هر دو در محیط بقا داشته‌اند.

۵۵. **گزینه ۳** کشتی چسب‌های مورد مطالعه‌ی کانل دو نوع بودند:

نوع بزرگ‌تر (گونه‌ی ۲) که کنام واقعی و بنیادی آن‌ها باهم برابر بوده و در مناطق پایین صخره‌ها قرار دارد.

نوع کوچک‌تر (گونه‌ی ۱) که کنام بنیادی آن در تمام صخره‌های کم عمق و عمیق ولی کنام واقعی آن در مناطق بالای صخره است.

۵۶. **گزینه ۴** «گوس» در پژوهش‌های خودش روی گونه‌های مختلف «پارامسی» نشان داد که رقابت بدون تقسیم منابع، **ممکن**

است باعث حذف رقابتی شود و نتیجه‌ی رقابت به میزان هم پوشانی کنام‌های واقعی آن‌ها بستگی دارد.

۵۷. **گزینه ۴** رقابت بین گونه‌هایی که شباهت زیاد به یکدیگر دارند، ممکن است منجر به حذف رقابتی شود (مانند آزمایش اول

گوس) هم چنین ممکن است منجر به حذف رقابتی نشود (مانند آزمایش دوم گوس).

۵۸. **گزینه ۴** با توجه به شکل ۱۴ - ۶ در صفحه‌ی ۱۵۱، در آزمایش گوس معلوم شد که نتیجه‌ی رقابت به تشابه و همپوشانی

کنام‌های واقعی گونه‌های رقیب بستگی دارد، ولی در آزمایش دیگر که بین گونه‌های ۱ و ۳ پارامسی‌ها صورت گرفت مشخص شد

در صورت وجود منابع محدود همواره حذف رقابتی بین گونه‌ها روی نمی‌دهد.

۵۹. **گزینه ۳** فقط مورد (د) مناسب است. دلایل نامناسب بودن سایر گزینه‌ها:

الف- کنام بنیادی پنج گونه یکسان و کنام واقعی آن‌ها متفاوت است.

ب- بخشی از کنام واقعی سسک زرد و سسک پشت سیاه همپوشانی دارد. (گرچه در متن کتاب به عدم رقابت اشاره کرده)

در این مناطق بین آن‌ها رقابت وجود دارد.

ج- الگوی تغذیه پنج گونه سسک متفاوت است.

۶۰. **گزینه ۲** وجود رقابت بین گونه‌های ۱ و ۲ برای زندگی در مناطق پایینی صخره‌ها، باعث شده است گونه‌ی ۱ فقط بخشی از

کنام بنیادی خود را اشغال کند و به عبارت دیگر، دسترسی آن به منابع محدودتر شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: گونه‌ی ۲ از همه‌ی کنام بنیادی خود استفاده می‌کند. پس رقابت تأثیری بر آن نداشته است.

گزینه‌ی ۳: مناطق کم عمق جزء کنام گونه‌ی ۲ نیست.

گزینه‌ی ۴: کنام واقعی گونه‌ی ۲، بزرگتر از کنام واقعی گونه‌ی ۱ است.

۶۱. **گزینه ۱** اگر گونه‌ی ۳ همراه با گونه‌ی ۱ در یک محیط کشت داده شود، هیچ‌یک از آن‌ها از زیستگاه حذف نخواهند شد،

چون از جایگاه‌های متفاوتی منابع غذایی خود را تأمین می‌کنند، گونه‌ی ۱ بیشتر از باکتری‌های هوازی بالای ظرف و گونه‌ی ۳ از

باکتری‌های بی‌هوازی پایین ظرف تغذیه می‌کند.

۶۲. **گزینه ۱** کشتی چسب گونه‌ی ۱ (بالایی) که هنگام جزر از آب خارج می‌شود، نمی‌تواند، کنام واقعی گونه‌ی ۲ (پایینی) را

محدود کند، چون گونه‌ی ۲ عملاً از کنام بنیادی و واقعی خود استفاده می‌کند.

بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: گونه‌ی ۲ (پایینی) در رقابت بر سر منابع موفق‌تر است. این گونه همواره در مناطق پایینی تخته سنگ‌ها جایگزین می

شود.

گزینه‌ی ۳: گونه‌ی ۱ کنام بنیادی وسیع‌تری دارد که شامل تمام مناطق تخته سنگ است. این گونه در حضور گونه‌ی ۲، در مناطق

بالایی زندگی می‌کند و گونه‌ی ۲ که کنام بنیادی کوچک‌تری دارد و همواره در مناطق عمیق تخته سنگ، زندگی می‌کند.

گزینه‌ی ۴: هر دو گونه زمانی که گامت تولید می‌کنند، بالغ هستند و به صخره چسبیده‌اند. گونه‌ی ۲ می‌تواند کل کنام بنیادی خود

را اشغال کند چون کنام واقعی و بنیادی آن برابر است.

۶۳. **گزینه ۴** موارد ب و د نادرست هستند.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - پژوهش‌های روی ستاره‌ی دریایی و انواعی از گونه‌های شکار آن یعنی صدف‌های باریک و پهن بود که در

مناطق جزر و مدی دریا زندگی می‌کردند.

مورد ب) نادرست - هر منطقه مورد مطالعه‌ی تیلمن شامل ۱ تا ۲۴ گونه خاص و بومی بود، یعنی می‌توانست فقط یک گونه وجود

داشته باشد.

مورد ج) درست - سسک پرنده‌ای حشره‌خوار است. بنابراین حشرات را شکار می‌کند. دو ویژگی کنام جانوران شکارچی به راحتی

قابل اندازه‌گیری است؛ اندازه‌ی شکار و محل زندگی.

- مورد د) نادرست - کنام را اغلب از نظر تأثیری که هر جاندار بر سیر انرژی اکوسیستم می گذارد، توصیف می کنند.
۶۴. **گزینه ۱** پایین پژوهشگری بود که بر روی ستاره‌ی دریایی و گونه‌هایی که شکار این جاندار محسوب می شوند، مانند صدف باریک و پهن، مطالعه کرد. حذف ستاره‌ی دریایی از اکوسیستم دریا باعث افزایش رقابت بین صدف‌ها شد، به طوری که هفت گونه از صدف‌های پهن از اکوسیستم دریا حذف شدند.
- ۲) مک آرتور مشاهده کرد که تقسیم منابع باعث کاهش رقابت می شود.
- ۳) دیوید تیلمن مشاهده کرد که افزایش تنوع در گونه‌های گیاهی باعث افزایش تولیدکنندگی و جذب نیتروژن خاک می شود.
- ۴) گوس دانشمندی بود که بر روی گونه‌های پارامسی کار کرد.
۶۵. **گزینه ۴** در آزمایش رابرت پایین حذف ستاره‌ی دریایی باعث افزایش رقابت بین گونه‌های صدف‌های باریک و صدف‌های پهن شد. افزایش رقابت بین صدف‌ها باعث شد ۷ گونه از صدف‌های پهن که سازگاری کمتری با محیط داشتند، از محیط خارج شوند. این حذف شدن به دلیل سازش کمتر این گونه‌ها بود، نه شکار شدن توسط گونه‌های دیگر.
۶۶. **گزینه ۳** کنام بنیادی این دو گونه مشترک بوده است، لذا رقیب هم محسوب می شوند، اما چون کنام واقعی این دو گونه دقیقاً مانند هم بوده است، یک گونه، گونه‌ی دیگر را از محیط حذف کرده است (حذف رقابتی). نتیجه‌ی رقابت بستگی به کنام واقعی گونه‌های رقیب دارد.
۶۷. **گزینه ۲** در جمله‌ی ذکر شده، شباهت بین گونه‌ها به معنای مشابه بودن کنام‌های واقعی است، نه شباهت فنوتیپی، هرچه کنام‌های واقعی بیشتر شبیه باشند، رقابت بین آن‌ها شدیدتر است.
۶۸. **گزینه ۲** کنام واقعی یا از کنام بنیادی کوچک‌تر است یا هم‌اندازه‌ی آن است. هم‌پوشانی کنام واقعی نتیجه‌ی رقابت را تعیین می کند. اگر کنام واقعی دو گونه متفاوت باشد، هر دو گونه در محیط باقی می‌مانند و اگر کنام واقعی یکسان باشد، حذف رقابتی صورت می‌گیرد و گونه ناسازگار از محیط حذف می‌شود.
۶۹. **گزینه ۲** تیلمن و همکاران او به این نتیجه رسیدند که هر قدر تنوع گونه‌های گیاهی در یک منطقه بیش تر باشد، به همان نسبت نیتروژن جذب شده از زمین در هر قطعه بیش تر است. آزمایش‌های تیلمن و همکارانش، به روشنی نشان می‌دهد که افزایش تنوع گیاهان، باعث افزایش تولیدکنندگی می‌شود. این پژوهشگران هم چنین دریافتند مناطقی که تعداد گونه‌های آن بیش تر است، در برابر خشکی‌ها و کم‌آبی‌های محیط مقاوم‌ترند، بنابراین افزایش تنوع گیاهان موجب افزایش پایداری زیستگاه‌ها و اجتماعات زیستی نیز می‌شود. در کتاب شما، درباره‌ی شدت رقابت در تحقیقات تیلمن و همکارانش صحبتی به میان نیامده است. اما با توجه به این که سایر گزینه‌ها نادرست‌اند، می‌توان گزینه‌ی (۲) را به عنوان صحیح انتخاب کرد.
۷۰. **گزینه ۳** هرگاه تمام یا بخشی از کنام بنیادی دو جاندار مشترک باشند، در حال رقابت با یکدیگر خواهند بود. البته نتیجه‌ی رقابت به همپوشانی کنام واقعی بستگی دارد نه کنام بنیادی.
۷۱. **گزینه ۲** رقابت به جوامع زیستی شکل می‌دهد، لذا علت پراکنش یکنواخت در جمعیت‌ها، رقابت بسیار شدید افزایش جمعیت با یکدیگر بوده است که نتیجه‌ی آن پراکنش یکنواخت شده است.
۷۲. **گزینه ۲** محل ذخیره‌ی ترکیبات ثانوی (سمی و دفاعی) گیاهان، درون واکوئل مرکزی است که همانند لیزوزوم، کیسه‌ای از جنس یک غشیا است.
۷۳. **گزینه ۴** در جمعیت‌های فرصت طلب مرگ‌ومیر افراد مستقل از تراکم است. در این جمعیت‌ها سازگاری با تولید زاده‌ی با جثه‌ی بزرگ امکان‌پذیر نیست.
- سایر عبارت‌ها:
- (۱). نوسان زیاد تراکم مربوط به جمعیت فرصت طلب است. در این جمعیت‌ها مرگ‌ومیر مستقل از تراکم است.
- (۲). در جمعیت‌های تعادلی بهترین راهبرد، تولید فرزندان با قابلیت رقابتی بالاست. در این جمعیت‌ها مرگ‌ومیر تصادفی نیست و هدف‌دار است.
- (۳). جمعیت‌های تعادلی که مرگ‌ومیر آن‌ها هدف‌دار است، در محیط تقریباً اشباع زندگی می‌کنند.
۷۴. **گزینه ۴** رابطه‌ی بین مورچه‌های نگهبان و شته از نوع همیاری است نه رقابت!
۷۵. **گزینه ۳** این گزینه مربوط به پژوهش تیلمن و همکارانش است.
۷۶. **گزینه ۳** مورد د) درست است، چون عامل مالاریا انگل انسان است و انگلی نوع ویژه‌ای از رابطه‌ی همزیستی است. بررسی موارد نادرست:
- الف- تکامل همراه، هماهنگی تغییر گونه‌هایی است که در یک اکوسیستم زندگی می‌کنند و با هم ارتباط نزدیک دارند، نه افراد یک گونه.
- ب- با توجه به تعریف اجتماع زیستی که مجموعه‌ای از جمعیت‌های مختلف که در یک محیط زندگی می‌کنند و با هم ارتباط نزدیک دارند؛ پس صیادی که نوعی رابطه‌ی بین دو گونه است، در اجتماعات زیستی می‌تواند وجود داشته باشد.

ج- انگل معمولاً روی بدن میزبان زندگی می کند.

۷۷. **گزینه ۲** گزینه ی ۱ و ۳) رابطه همزیستی از نوع همیاری (سود ۲ طرفه)

گزینه ی ۴) رابطه همزیستی از نوع انگلی

گزینه ی ۲) نیتروزوموناس و سویا هر دو اتوتروف هستند و رابطه همزیستی با هم ندارند توجه کنید که سویا (از گیاهان تیره نخود) می تواند با نوعی ریزوبیوم (باکتری تثبیت کننده ی نیتروژن) همزیستی از نوع همیاری داشته باشد نه با نیتروزوموناس (باکتری شوره گذار در خاک)

۷۸. **گزینه ۴** تغییر اندازه ی یک جمعیت تعادلی، به رقابت بین افراد همان جمعیت بستگی دارد، و به رقابت گونه های مختلف مربوط نمی شود.

۷۹. **گزینه ۴** گزینه ی ۱: در جمعیتی که رقابت ناچیز است، الگوی رشد نمایی در آن جمعیت دیده می شود.

گزینه ی ۲: در جمعیت های فرصت طلب که مرگ و میر تصادفی است، اندازه ی جمعیت معمولاً کمتر از حد گنجایش محیط است.

گزینه ی ۳: در تمام جمعیت ها چه در تعادل باشند چه نباشند، مجموع فراوانی نسبی الی ها برابر یک است.

۸۰. **گزینه ۴** بیستون بتولاریا و برگ متحرک، هر دو نوعی حشره هستند که جمعیت فرصت طلب دارند، پس میزان رقابت افراد ناچیز و محیط زندگی اشباع نشده ($N < K$) است.

۸۱. **گزینه ۲** بیستون بتولاریا، همان پروانه ی شب پرواز فلفلی است که مانند سنجاقک و برگ متحرک، حشره ای دارای قدرت پنهان شدن و استتار در محیط زیست می باشد. می دانیم که حشرات، اندام های استخوانی و ستون مهره ندارند و بال های بلند یک متری نیز در سنجاقک های اولیه مشاهده می شود.

۸۲. **گزینه ۳** داروین از مکانیسم دقیق انتخاب طبیعی و نحوه ی وراثت اطلاع دقیقی نداشت و در ضمن، به آمیختگی صفات و حالت حد وسط معتقد بود اما سایر موارد به تفکرات داروین مربوط می گردند.

۸۳. **گزینه ۳** گیاهان یک ساله مانند لوبیا و آفتابگردان و بسیاری از گیاهان خودرو، جمعیت فرصت طلب دارند که بیشترین زاده ها را در کمترین زمان تولید می کنند.

۸۴. **گزینه ۲** همزیستی در اثر رابطه ی درازمدت افراد از گونه های متفاوت حاصل می شود؛ در حالی که افراد یک جمعیت از یک گونه اند. ضمناً تکامل همراه نیز هماهنگی بین گونه های مختلف یک اکوسیستم است. پس گزینه ی ۳) نیز نادرست است. پس از وقوع رانش ژن اگر چه رقابت کاهش می یابد، اما به دلیل کاهش تراکم، توان تولید مثلی نیز کم می شود. پس گزینه ی ۴) نیز نادرست است.

۸۵. **گزینه ۳** موارد «الف»، «ب» و «د» جمله را به طور نادرستی تکمیل می کنند:

(الف): سیاهک در فرمانروی قارچ ها و کپک های مخاطی در فرمانروی آغازیان قرار می گیرد.

(ب): قارچ ها در دیواره ی سلولی خود کیتین دارند اما حشرات چون جانور هستند، دیواره ی سلولی ندارند بلکه آن ها در اسکلت خارجی خود کیتین دارند.

(ج): سیاهک و کرم کدو هر دو انگل اند. انگلی نوع ویژه ای از هم زیستی است.

(د): تشکیل رشته های دوک درون هسته در میتوز هسته ای قارچ ها مشاهده می شوند. پلاسمودیوم از آغازیان است و برخلاف قارچ ها میتوز هسته ای ندارد.

۸۶. **گزینه ۳** اکوئوس (اسب) مهره دار است و جمعیت آن از نوع تعادلی است. اندازه ی جمعیت های تعادلی معمولاً نزدیک به گنجایش محیط است. برگ متحرک، بیستون بتولاریا و اپروفترا بروماتا از حشرات و فرصت طلب هستند. بنابراین مرگ و میر گسترده ی افراد، تصادفی و مستقل از تراکم است. رقابت چندانی بین افراد آن ها وجود ندارد و تعداد زیادی زاده ی کوچک به دنیا می آورند.

۸۷. **گزینه ۳** کلاً هر رفتاری که به نفع گونه باشد و هم چنین تکامل همراه که باعث ایجاد توانایی تجزیه روغن خردل در نوزاد پروانه کلم شده است، توسط انتخاب طبیعی، انتخاب و حفظ شده است.

۸۸. **گزینه ۲** پرده ی دیافراگم فقط مخصوص پستانداران است که جمعیت تعادلی و گردش خون مضاعف و قلب چهار حفره ای و چهار اندام حرکتی دارند و لقاخ آن ها داخلی است.

۸۹. **گزینه ۴** کتاف واقعی هر یک از گونه‌های سسک، بخشی از درخت کاج نوئل است. کاج از بازدانگان است. کاج سلول‌های هادی آبکشی دارد که زنده و فاقد اندامک یا دارای اندامک تغییر شکل یافته است. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۱): سلول‌های هادی با منافذ بزرگ، یعنی عناصر آوندی. این سلول‌ها فقط در نهاندانگان وجود دارند. گزینه‌ی (۲): کاج آنتریدی ندارد. گزینه‌ی (۳): ساختار استوانه‌ای متشکل از تعدادی میکروتوبول سانتیریول است و کاج سانتیریول ندارد.
۹۰. **گزینه ۱** سلول‌های هادی آوند چوبی شامل تراکئیدها و عناصر آوندی هستند که غشاء سلولی، هسته و سیتوپلاسم خود را از دست داده‌اند. سلول‌های هادی آبکشی، همان سلول‌های لوله‌ی غربالی هستند که فاقد هسته یا همان مرکز تنظیم ژنتیک هستند. رد سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۲): سلول‌های بافت کلانشیمی نقش استحکامی دارند در عین حال زنده و دارای پروتوپلاسم اند. گزینه‌ی (۳): پروتئین‌ها و پپتیدهای کوچک غنی از گوگرد با فعالیت ضد میکروبی بر خلاف روغن خردل خاصیت آبرگریزی ندارند. گزینه‌ی (۴): همه‌ی انواع سلول‌های بافت زمینه‌ای قدرت تقسیم ندارند مثل سلول‌های بافت اسکرانشیم که مرده‌اند.
۹۱. **گزینه ۲** گزینه‌های (ج و د) مناسب‌اند، چون:
- ج- جانداران مورد مطالعه کانل (کشتی چسب‌ها) بی‌مه‌ه‌اند، بنابراین لنفوسیت ندارند و نمی‌توانند آنتی‌ژن را به طور اختصاصی شناسایی کنند.
- د- مطالعه‌ی مک آرتور بر روی پرندگانی به نام سسک بود. پرده‌ی منتر ۳ لایه در پستانداران وجود دارد. گزینه‌های (الف و ب) نامناسب‌اند، چون:
- الف- جانداران مورد مطالعه‌ی پلنگ، عبارت‌اند از ستاره‌های دریایی و صدف‌ها. ستاره‌های دریایی، می‌توانند پیوند بیگانه را پس بزنند.
- ب- پژوهش دیوید تیلمن بر روی گونه‌های گیاهی بود. گیاهان در ساختار هسته، DNAی خطی و در کلروپلاست‌ها و میتوکندری‌های خود DNAی حلقوی دارند.
۹۲. **گزینه ۴** پارامسی نمونه‌ی معروف مژک‌داران است که با میتوز تولید مثل می‌کند. میتوز نوعی تولید مثل غیر جنسی است که در طی چرخه‌ی سلولی آن سه نقطه‌ی واری واری وجود دارد.
۹۳. **گزینه ۲** موارد «د» و «ه» صحیح است.
- بررسی موارد نادرست: الف) در آزمایش کانل، اگر گونه‌ی ۲ از محیط حذف شود، پس از مدتی گونه‌ی ۱ مناطق عمیق‌تر تخته سنگ را هم اشغال می‌کند.
- ب) در شرطی شدن فعال (آزمایش اسکینر) جانور با آزمون و خطا نسبت به محرک خاصی شرطی می‌شود.
- ج) در آزمایش پلنگ، حذف صیاد از محیط باعث کاهش شکار شدن صدف‌های باریک شده و رقابت بین صدف‌ها افزایش می‌یابد.
۹۴. **گزینه ۱** پلنگ جاگوار در طول تابستان به تولید مثل می‌پردازد. همچنین گرمای تابستان باعث تولید آنزیم‌های سازنده‌ی رنگیزه‌ی تیره‌ی بدن روباه قطبی می‌شود. پس در این مدت میزان رنگیزه‌ی بدن روباه قطبی افزایش می‌یابد. سایر گزینه‌ها:
- (۲) Operophtera brumata در فصل پاییز جفت‌گیری می‌کند، یعنی زمان تولید زیگوت‌های این جانور، پاییز است؛ در حالی که زمان مناسب برای تولید مثل گیاه علفی یک ساله مانند آفتاب‌گردان، بهار است.
- (۳) فعالیت پلنگ در روز کم است. پلنگ جاگوار هم روز شکار می‌کند و هم شب.
- (۴) گونه‌های مختلف آزمایش مک آرتور سسک‌ها بودند. سسک‌های روی درخت کاج نوئل از حشرات تغذیه می‌کنند. جمعیت حشرات فرصت طلب است و جمعیت آن‌ها در بهار و تابستان به حداکثر می‌رسد و با افزایش مواد غذایی، رقابت کم‌تر می‌شود.
۹۵. **گزینه ۱** سطوح تنفس در پرندگان در شش‌ها هستند. در هنگام بازدم هوای کیسه‌های هوادار پیشین بدون عبور از سطوح تنفسی وارد نای می‌شود. رد سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۲): رشته‌هایی که پروازی بال را کنار هم نگه می‌دارند، تا انتهای ساعد (نه بازو) کشیده شده‌اند. گزینه‌ی (۳): در چرخ ریسک گوارش شیمیایی و مکانیکی غذاها، درون معده آغاز می‌شود. گزینه‌ی (۴): به دو دلیل نادرست است: ۱- وجود کلمه‌ی همواره ۲- با توجه به نوسان‌های دیده شده در جمعیت یک نوع چرخ ریسک تغییر از حالت نمایی به لژیستیک مشاهده نمی‌شود.
۹۶. **گزینه ۳** جانداران آزمایش رابرت پلنگ (ستاره دریایی و صدف‌ها) همگی جزء بی‌مه‌ه‌گان‌اند. ایمنی هومورال مختص مه‌ه‌داران است.

کشتی چسب (جاندار مورد مطالعه کانل)، سخت پوست دریایی است پس لقاح داخلی دارد. پارامسی (جاندار مورد مطالعه گوس)، واکوئل ضربان دار دارد و پرندگان (مورد مطالعه مک آرتور) همانند سایر مهره داران، طناب عصبی پشتی دارند.

۹۷. **گزینه ۴** در جمعیت های کوچکی که تراکم آن ها پایین است، احتمال جفت یابی کم است. بنابراین اگر آمیزش از نوع دگرلقاحی باشد، توان تولیدمثلی کاهش می یابد اما اگر آمیزش از نوع خودلقاحی باشد، توان تولیدمثلی کاهش نخواهد یافت و جمعیت می تواند توان تولیدمثلی بالایی داشته باشد.

بررسی موارد در سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): در پی افزایش آهنگ مرگ، امکان کوچک شدن جمعیت و وقوع رانش ژن وجود دارد. مثل جمعیت چیتاهای آفریقای که همانندی و شباهت زیادی در جمعیت آن ها وجود دارد.

گزینه ی (۲): به عنوان مثال اگر آمیزش های غیر تصادفی از نوع درون آمیزی باشند، باعث کاهش تنوع ژنی و کاهش توان بقای جمعیت می شود.

گزینه ی (۳): اجتماع زیستی مجموعه ای از جمعیت های مختلف است و همه جمعیت ها در حال تغییر هستند.

۹۸. **گزینه ۳** چون آهنگ رشد عددی منفی است، پس تعداد افراد پس از ۴ نسل کاهش می یابد. در جمعیت های تعادلی با کاهش تعداد افراد جمعیت، رقابت کاهش می یابد.

بررسی موارد در سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): تنها عامل تعیین کننده مقدار منابع غذایی، تراکم نیست. بلکه گاه تغییرات آب و هوایی و حوادث طبیعی، اثر بیش تری دارند.

گزینه ی (۲): در گونه هایی که خودلقاحی و یا تولیدمثل غیر جنسی دارند، توان تولیدمثلی افراد ربطی به تراکم ندارد.

گزینه ی (۴): این گزینه فقط در مورد جانورانی که به صورت گروهی مراقبت از فرزندان را انجام می دهند، صادق است.

۹۹. **گزینه ۳** *Operophtera brumata* نوعی پروانه است و همانند سایر حشرات، فعالیت های خود را توسط مراکز عصبی تنظیم می کند. مغز حشرات از چند گره عصبی به هم جوش خورده تشکیل شده است.

سایر گزینه ها:

(۱) این جانور در پاییز تولید مثل می کند.

(۲) حشرات اوریک اسید تولید و دفع می کنند که نیازمند صرف انرژی است.

(۴) حشرات دفاع اختصاصی ندارند و نمی توانند پادتن بسازند.

۱۰۰. **گزینه ۳** در جمعیت جاندارانی که رشد آن ها با الگوی لجستیک مطابقت دارد، افزایش تعداد بلافاصله باعث کاهش آهنگ رشد می شود. البته در بسیاری از جانداران این فرض به واقعیت شبیه نیست.

سایر گزینه ها:

(۱) تغییر گنجایش محیط می تواند نتیجه ی مواردی مانند عدم جایگزینی منابع غذایی باشد.

(۲) در جاندارانی که تولید مثل جنسی آن ها از طریق خودلقاحی است، کاهش تراکم باعث کاهش آهنگ تولید مثل نمی شود.

(۴) گورخرها توسط شیر و صدف ها توسط ستاره ی دریایی شکار می شوند. پس در جمعیت هر دوی این جانداران، عامل اصلی محدودکننده ی اندازه ی جمعیت، شکار شدن است.

۱۰۱. **گزینه ۳** فراوان ترین و متنوع ترین جانوران در طول تاریخ حیات، حشرات هستند، حشرات جزء جمعیت های فرصت طلب محسوب می شوند. مرگ و میر گسترده افراد در جمعیت های فرصت طلب مستقل از تراکم است.

بررسی موارد در سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): جانورانی که در چشم خود چندین عدسی دارند (چشم مرکب) حشرات و خرچنگ ها هستند، اما در چشم مرکب، هر عدسی، پرتوهای نوری را در یک واحد مستقل بینایی متمرکز می کند. به عبارت دیگر، در چشم این جانوران، همه پرتوهای نوری در یک نقطه از چشم متمرکز نمی شوند.

گزینه ی (۲): گامتوفیت گیاهان دانه دار در تمام عمر از نظر غذایی به اسپوروفیت وابسته است. از بین گیاهان دانه دار، فقط گیاهان علفی یکساله از نوع فرصت طلب هستند.

گزینه ی (۴): سلول هایی با انتهای مخروطی که به هدایت شیر خام کمک می کنند، تراکنیدها هستند. تراکنیدها در همه گیاهان آوندی وجود دارند و جمعیت هر گیاه آوندی از نوع فرصت طلب نمی باشد.

۱۰۲. **گزینه ۳** نیش حشرات باعث افزایش احتمال حباب دار شدگی می شود و حباب دار شدگی، در حرکت شیرهای خام اختلال ایجاد می کند.

بررسی موارد در سایر گزینه ها:

- گزینه ی (۱): شته ها شیره ی موجود در آوندهای آبکشی را می کند.
- گزینه ی (۲): مورچه های نگهبان از شته ها در برابر حشرات شکارچی محافظت می کنند، اما شکارچیان دیگری نیز وجود دارند.
- گزینه ی (۴): مورچه ها از مواد قندی که از مخرج شته ها به بیرون تراوش می شود تغذیه می کنند. این قندها توسط گیاه تولید شده اند.
۱۰۳. گزینه ۳ زمان تولیدمثل پلنگ جاگوار فصل تابستان است، در حالی که لاروهای پروانه ی *Operophtera brumata* در اوایل بهار از تخم خارج می شوند.
بررسی موارد در سایر گزینه ها:
- گزینه های (۱) و (۲): بسیاری از گیاهان و جانوران در فصل خاصی تولیدمثل می کنند، مانند پلنگ جاگوار! بنابراین ممکن است جمعیت آن ها گاهی اوقات از گنجایش محیط فراتر رود که در این صورت معمولاً به علت افزایش مرگ و میر اندازه ی جمعیت پس از مدتی به حد طبیعی باز می گردد.
- گزینه ی (۴): یکی از غذاهای پلنگ جاگوار، ماهی است و بسیاری از ماهی ها آمونیاک دفع می کنند. دفع آمونیاک بدون صرف انرژی صورت می گیرد.
۱۰۴. گزینه ۲ داروین مشاهده کرد که رقابت بین گونه هایی که شباهت زیاد به یکدیگر دارند، حادثتر است. چون این گونه ها معمولاً با روش مشابهی از منابع یکسانی استفاده می کنند.
بررسی موارد در سایر گزینه ها:
- گزینه ی (۱): در آزمایش دوم گوس حذف رقابتی رخ نداد.
- گزینه ی (۳): براساس مشاهدات داروین، میزان شباهت جانداران مناطق نزدیک، بیش تر از جانداران مناطق مشابه اما دور است.
- گزینه ی (۴): براساس آزمایشات گوس، نتیجه ی رقابت به تشابه و هم پوشانی کتام های واقعی گونه های رقیب بستگی دارد.
۱۰۵. گزینه ۴ بررسی موارد:
- (الف) با درون آمیزی فراوانی ژنوتیپها تغییر می کند، ولی فراوانی اللها تغییر نمی کند.
- (ب) در بخش بالا روی نمودار الگوی لجستیک، هم زمان با کاهش آهنگ رشد، رقابت افزایش می یابد.
- (ج) به عنوان مثال در جمعیت جانورانی که به صورت گروهی شکار می کنند، افزایش تراکم می تواند شانس بقای جمعیت را افزایش دهد.
- (د) با کاهش تعداد ستاره های دریایی، رقابت بین ستاره های دریایی که ساکن مناطق جزر و مدی هستند کاهش می یابد، زیرا غذای بیش تری در اختیار آن ها قرار می گیرد.
۱۰۶. گزینه ۳ گروهی از جانوران منحصراً از یک نوع منبع غذایی استفاده می کنند. بنابراین همه ی مواد مورد نیاز خود را از یک نوع منبع غذایی به دست می آورند.
بررسی سایر گزینه ها:
- (۱) انتخاب طبیعی ممکن است صفاتی را برگزیند که شانس بقای فرد را افزایش دهند.
- (۲) گاهی جانوران غذاهایی را می خورند که انرژی کم تری دارند، اما دارای مواد مهمی هستند.
- (۴) همه ی رفتارهای جانوری در جهت کاهش هزینه های مصرفی و افزایش سود خالص انتخاب شده اند.
۱۰۷. گزینه ۳ رفتارهایی مانند به پشت افتادن مار به هنگام خطر و مهاجرت پروانه های مونارک هنگام تغییر فصل، با هدف حفظ بقا و تولید مثل انجام می شوند.
در رفتار کشتن بچه شیرها توسط رهبر گله، آزمون و خطا دخالتی ندارد. مرکز اصلی پردازش اطلاعات حسی انسان مغز است، اما انعکاس می تواند مغزی و یا نخاعی باشد.
۱۰۸. گزینه ۲ همه گونه های پارامسی ها از باکتری ها برای تغذیه استفاده می کنند. باکتری های تغذیه شده، ممکن است هوازی یا بی هوازی باشند ولی همه باکتری ها برای رونویسی یک آنزیم RNA پلیمراز و یک جایگاه آغاز همانندسازی در ژنوم خودشان دارند (البته باکتری های دارای پلازمید یک جایگاه آغاز همانندسازی هم در پلازمید دارند). باکتری ها چرخه سلولی و نقاط واریسی آن را ندارند و با تقسیم دوتایی تکثیر می یابند.
۱۰۹. گزینه ۳ سوختن گلوکز، هیچ گاه نمی تواند با تولید اکسیژن همراه باشد، بلکه همراه با مصرف اکسیژن است. بنابراین گزینه ی (۳) نادرست است.
سایر گزینه ها صحیح اند.
- گزینه ی ۱ و ۴: در کلروپلاست از تجزیه آب طی مرحله اول فتوسنتز گاز اکسیژن آزاد می شود که اکثر آن از گیاه خارج می شود و کمی هم توسط میتوکندری سلول های گیاه مورد مصرف قرار می گیرد.

گزینه ی ۲: گیاهان تیره شب بو (مانند کلم، ترب و تربچه) به عنوان ترکیب ثانویه شیمیایی، روغن خردل تولید می کنند که برای بسیاری از حشرات سمی است.

۱۱۰. گزینه ۱: اندازه ی جمعیت بر توان بقای جمعیت اثر مثبت یا منفی دارد. جمعیت های بزرگ توان بقای بیش تری دارند. در جمعیت های کوچک خطر انقراض افزایش می یابد.

بررسی موارد در سایر گزینه ها:

گزینه ی ۲: در آمیزش های همسان پسندانه (نه در همه ی انواع آمیزش ها) احتمال آمیزش بین افراد دارای فنوتیپ یکسان بیشتر است.

گزینه ی ۳: در جمعیت هایی که در تعادل $H - W$ باشند و هم چنین مطابق کتاب درسی در جمعیت هایی که آمیزش های غیر تصادفی دارند و در جهش های تعادلی، فراوانی نسبی الل ها ثابت است اما در همه ی جمعیت های طبیعی، به علت تأثیر انتخاب طبیعی، شارش، رانش و جهش فراوانی الل ها در حال تغییر است.

گزینه ی ۴: اگر تراکم جمعیت کم و فاصله بین افراد جمعیت زیاد باشد امکان جفت یابی و تولیدمثل کاهش می یابد اما اگر کاهش تراکم منجر به کاهش رقابت در جفت یابی شود می تواند احتمال تولیدمثل را افزایش دهد. هم چنین دقت کنید که در جاندارانی با تولیدمثل غیر جنسی و یا تولیدمثل جنسی از نوع خودلقاحی، تغییرات تراکم اثری بر توان تولیدمثل جاندار ندارد.

۱۱۱. گزینه ۱: فقط مورد الف، به درستی عبارت سؤال را تکمیل نمی کند. توجه داشته باشید که زندگی پلاسمودیوم مولد مالاریا (پلاسمودیوم فالسیپاروم)، به صورت یک چرخه است که قسمتی از بخش غیر جنسی آن در بدن انسان انجام می شود، اما بخش اصلی آن، از جمله فرآیند تشکیل زیگوت در بدن پشه مخصوصی به نام آنوفل انجام می شود. همان طور که می دانید پشه، نوعی حشره می باشد.

بررسی موارد نادرست:

الف) حشرات، (اسکلت) خارجی از جنس کیتین (نوعی پلی ساکارید ساختاری محکم) دارند که درون ماده زمینه ای از جنس پروتئین قرار گرفته است.

بررسی موارد درست:

ب) سلول های پشه، دارای میتوکندری هستند و می توانند تنفس هوازی انجام دهند؛ بنابراین پشه می تواند با استفاده از انرژی موجود در NADH، در زنجیره انتقال الکترون ATP بسازد. (اغلب سلول های یوکاریوتی میتوکندری دارند)

ج) حشرات، طناب عصبی شکمی دارند که در هر قطعه از بدن، دارای یک گره عصبی است که آن گره، فعالیت ماهیچه های آن قطعه از بدن جانور را کنترل می کند.

د) حشرات، چشم مرکب دارند که از واحدهای مستقل بینایی تشکیل شده است و می تواند جزئی ترین حرکات را در محیط تشخیص دهد.

ه) به جمعیت هایی مانند جمعیت حشرات و گیاهان یک ساله که در محیط های متغیر و غیرقابل پیش بینی زندگی می کنند، و در مواقعی با سرعت رشد می کنند، ولی با بروز بحران مثلاً فرا رسیدن سرما، تعداد افراد آن ها به طور قابل توجهی کاهش می یابد، جمعیت های فرصت طلب می گویند.

۱۱۲. گزینه ۲: در پژوهش ژوزف کانال مشخص شد که رقابت دسترسی گونه ها را به منابع محدود می کند، البته این نتیجه از پژوهش های مک آرتور نیز به دست آمده بود.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: در بررسی رابرت پاین بررسی ستاره ی دریایی مشخص شد. صیادی، رقابت را میان گونه های شکار آن (صدف ها) کاهش می دهد.

گزینه ی ۳: در بررسی رابرت مک آرتور بر روی ۵ گونه پرنده به نام سسک مشخص شد که رقابت دسترسی گونه ها به منابع را محدود می کند و البته تقسیم کنام بنیادین به کنام های واقعی رقابت را کاهش می دهد. توجه کنید که حذف رقابتی مربوط به آزمایش گاوس و رابرت پاین بود.

گزینه ی ۴: بطور معمول نتیجه ی رقابت به هم پوشانی کنام های واقعی بستگی دارد.

۱۱۳. گزینه ۱: جاندارانی که در آزمایش گوس بر اثر رقابت حذف می شد، پارامسی بود، این پارامسی ها از باکتری هایی تغذیه می کردند که تنفس هوازی داشتند و قادر به تولید $FADH_2$ بودند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۲: پارامسی یوکاریوت است و دارای سه نوع انزیم RNA پلی مرز می باشد.

گزینه ی ۳: گونه ای از چارمسی که بر اثر رقابت حذف شد می توانست از جانداران موجود در بخش بالایی ظرف تغذیه کند ولی در رقابت با گونه ای دیگر، حذف می شود.

گزینه ی (۴): پارامسی دارای دو عدد واکوئل از یک نوع ضربان دار می باشد که برای خارج کردن آب اضافی از آن استفاده می کند نه اینکه از دو نوع واکوئل ضربان دار استفاده کند.

۱۱۴. گزینه ۴ در پاسخ به تغییر محیطی، افرادی که از نظر ویژگی های فیزیکی و رفتاری با محیط خود تطابق بیش تری دارند احتمال بقا و زادآوری آن ها بیش تر می شود (افراد سازگارتر انتخاب می شوند). بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: نیروهای تغییردهنده ی گونه (جهش، رانش، و انتخاب طبیعی و ...) در همه ی جهت های طبیعی فعال می باشند.

گزینه ی «۲»: در جمعیت های کوچک احتمال آمیزش بین افراد با فنوتیپ یکسان (افراد خویشاوند) بیش تر است.

گزینه ی «۳»: فراوانی الل ها در همه ی جمعیت های واقعی تغییر می کند اما این تغییرات در جمعیت های کوچک شدیدتر است.

۱۱۵. گزینه ۲ کم ترین وابستگی به گردش خون در تنفس برای حشرات دیده می شود که فرصت طلب هستند و بیش ترین انرژی را صرف تولیدمثل می کنند و مرگ و میر آن ها تصادفی است و ارتباط چندانی با ژنوتیپ و فنوتیپ ندارد و مواد نیتروژن دار را به صورت اوریک اسید دفع می کنند.

پاسخنامه کلیدی آزمون با کد: ۳۷۸۸۷۲

۱ -۵	۲ -۴	۴ -۳	۴ -۲	۴ -۱
۳ -۱۰	۲ -۹	۱ -۸	۴ -۷	۴ -۶
۴ -۱۵	۲ -۱۴	۳ -۱۳	۲ -۱۲	۴ -۱۱
۲ -۲۰	۱ -۱۹	۱ -۱۸	۴ -۱۷	۴ -۱۶
۲ -۲۵	۳ -۲۴	۱ -۲۳	۱ -۲۲	۴ -۲۱
۳ -۳۰	۳ -۲۹	۴ -۲۸	۳ -۲۷	۳ -۲۶
۲ -۳۵	۴ -۳۴	۴ -۳۳	۴ -۳۲	۴ -۳۱
۴ -۴۰	۲ -۳۹	۲ -۳۸	۳ -۳۷	۲ -۳۶
۱ -۴۵	۴ -۴۴	۲ -۴۳	۴ -۴۲	۱ -۴۱
۳ -۵۰	۱ -۴۹	۱ -۴۸	۲ -۴۷	۴ -۴۶
۳ -۵۵	۳ -۵۴	۲ -۵۳	۴ -۵۲	۲ -۵۱
۲ -۶۰	۳ -۵۹	۴ -۵۸	۴ -۵۷	۴ -۵۶
۴ -۶۵	۱ -۶۴	۴ -۶۳	۱ -۶۲	۱ -۶۱
۳ -۷۰	۲ -۶۹	۲ -۶۸	۲ -۶۷	۳ -۶۶
۳ -۷۵	۴ -۷۴	۴ -۷۳	۲ -۷۲	۲ -۷۱
۴ -۸۰	۴ -۷۹	۴ -۷۸	۲ -۷۷	۳ -۷۶
۳ -۸۵	۲ -۸۴	۳ -۸۳	۳ -۸۲	۲ -۸۱
۱ -۹۰	۴ -۸۹	۲ -۸۸	۳ -۸۷	۳ -۸۶
۱ -۹۵	۱ -۹۴	۲ -۹۳	۴ -۹۲	۲ -۹۱
۳-۱۰۰	۳ -۹۹	۳ -۹۸	۴ -۹۷	۳ -۹۶
۴-۱۰۵	۲-۱۰۴	۳-۱۰۳	۳-۱۰۲	۳-۱۰۱
۱-۱۱۰	۳-۱۰۹	۲-۱۰۸	۳-۱۰۷	۳-۱۰۶
۲-۱۱۵	۴-۱۱۴	۱-۱۱۳	۲-۱۱۲	۱-۱۱۱

رفتارهای جانوری

۱. در شرطی شدن کلاسیک، پس از مدتی، محرک
 (۱) غیر شرطی، به تدریج به جای محرک شرطی قرار می گیرد.
 (۲) غیر شرطی، پاسخی متفاوت با پاسخ محرک شرطی ایجاد می کند.
 (۳) شرطی، برای بروز پاسخ مناسب، نیازمند محرک شرطی دیگری است.
 (۴) شرطی، برای بروز پاسخ مناسب، مستقل از محرک غیر شرطی عمل می کند.
۲. کدام عبارت درباره‌ی «نقش پذیری» نادریست است؟
 (۱) در حفظ و بقاء جاندار ارزش زیادی دارد.
 (۲) منحصر به تشخیص و شناسایی مادر است.
 (۳) نقش مهمی در شکل گیری رفتار غریزی دارد.
 (۴) در دوره‌ی مشخصی از زندگی یک جاندار رخ می دهد.
۳. کدام عبارت نادریست است؟
 (۱) رفتار شرطی شدن فعال، نوعی یادگیری است که برای بروز آن زمان لازم است.
 (۲) شقایق دریایی، شاخک‌های حسی خود را در برابر هر نوع تحریک مکانیکی، منقبض نمی کند.
 (۳) در رفتار حل مسئله، جانور از تجربه‌ی قبلی همین مسئله‌ای که با آن روبه‌رو است، استفاده می کند.
 (۴) ترشح بزاق پس از ورود غذا به دهان، نوعی پاسخ غریزی است که یادگیری در بروز آن دخالتی ندارد.
۴. کدام گزینه در مورد نقش پذیری در غازها نادریست است؟
 (۱) پاسخ به محرک، بخش یادگیری این فرایند است.
 (۲) در دوره‌ی مشخصی از زندگی جانور رخ می دهد.
 (۳) ارتباط تنگاتنگی با رفتار غریزی دارد.
 (۴) پرنده‌ی محرک‌های موثر در بروز رفتار را شناسایی و با آن‌ها ارتباط برقرار می کند.
۵. رفتارهای غریزی
 (۱) همواره تحت تأثیری محیط شکل می گیرند.
 (۲) معمولاً یک بخش ژنی و یک بخش یادگیری دارند.
 (۳) همواره با یک محرک حسی شروع و به طور کامل تا پایان پیش می روند.
 (۴) در افراد یک گونه، مجموعه‌ای از حرکات مشخص و ثابت هستند.
۶. در پژوهش‌های «کنراد لورنز» رفتاری شکل می گیرد که
 (۱) طی آن، جانور با نوعی محرک ارتباط برقرار می کند.
 (۲) در پاسخ به یک محرک نشانه شروع شده و تا پایان ادامه می یابد.
 (۳) شکل خاصی از غریزه است و ارتباط تنگاتنگی با یادگیری دارد.
 (۴) پاسخ به محرک، بخش تجربی آن محسوب می شود.
۷. رفتار جوجه‌ی کوه‌ی تازه متولد شده در بیرون انداختن تخم‌های پرنده‌ی میزبان،
 (۱) در اثر تجربه حاصل شده است.
 (۲) براساس آزمون و خطا صورت می گیرد.
 (۳) صرفاً غریزی محسوب می شود.
 (۴) در پاسخ به یک محرک نشانه شروع می شود.
۸. ساده‌ترین تغییر شکل رفتار،
 (۱) باعث صرف نظر کردن جانور از محرک‌های موقتی می شود که برایش هیچ سود و زبانی ندارند.
 (۲) با یک محرک نشانه شروع شده و به طور کامل تا پایان پیش می رود.
 (۳) شکل خاصی از یادگیری است که در دوره‌ی مشخصی از زندگی جانور روی می دهد.
 (۴) حتی در مورد رفتارهایی مثل انعکاس‌های عصبی نیز وجود دارد.

۹. کدام عبارت درست است؟ «در بروز رفتار اثری ندارد.»

- (۱) جوجه‌ی کوکو- ژن‌ها
(۲) دلفین‌ها در سیرک آبی- غریزه به تنهایی
(۳) الگوی عمل ثابت- محرک حسی ساده
(۴) آزمون و خطا- تنبیه کردن

۱۰. کدام مطلب درباره‌ی تمام رفتارهای غریزی درست است؟

- (۱) احتمال تکرار آن‌ها در اثر دریافت تنبیه، کاهش می‌یابد.
(۲) با یک علامت حسی ساده و فقط در دوره‌ی حساس شروع می‌شوند.
(۳) ارتباط تنگاتنگ و نزدیکی با یادگیری دارند.
(۴) در حفظ بقای جاندار موثر هستند.

۱۱. آزمایش پاولوف نشان داد که

- (۱) جانور ممکن است رفتاری را در اثر تنبیه کردن، ترک نماید یا کمتر تکرار کند.
(۲) محرک غیرشرطی پس از مدتی، جانشین محرک طبیعی دیده می‌شود و پاسخی را در جانور برمی‌انگیزد.
(۳) محرک‌های بدون سود و ضرر، همواره توسط جانور نادیده گرفته می‌شوند.
(۴) جانور پس از مدتی به محرکی که تا قبل از آن برایش بی‌معنی بود، پاسخ می‌دهد.

۱۲. در رفتاری که محرک بی‌اثر پس از مدتی باعث بروز پاسخ می‌شود،

- (۱) به محرک بی‌اثر، محرک غیرشرطی نیز می‌گویند.
(۲) جانور با استفاده از تجارب گذشته به محرک پاسخ می‌دهد.
(۳) جانور پس از آزمون و خطا به محرک پاسخ می‌دهد.
(۴) چون محرک سود و زبانی برای جانور ندارد، به آن پاسخ می‌دهد.

۱۳. در شرطی شدن کلاسیک، شرطی شدن فعال

- (۱) همانند- یک رفتار غریزی تغییر یافته است.
(۲) برخلاف- یک محرک غیرشرطی جایگزین محرک شرطی می‌شود.
(۳) همانند- جانور یاد می‌گیرد انجام یک رفتار منجر به تنبیه یا پاداش خواهد شد.
(۴) برخلاف- جانور یاد می‌گیرد در موقعیت جدید و بدون استفاده از آزمون و خطا، رفتار مناسبی از خود بروز دهد.

۱۴. از آزمایش اسکینر، چنین برداشت می‌شود که

- (۱) محرک غیرشرطی پس از مدتی جایگزین محرک بی‌اثر اولیه خواهد شد.
(۲) با آزمون و خطا می‌توان منجر به شکل‌گیری یک رفتار غریزی شد.
(۳) محرک طبیعی نمی‌تواند به تنهایی پاسخی مناسبی را در جانور ایجاد نماید.
(۴) جانور می‌تواند بدون تنبیه و پاداش در موقعیت جدید پاسخی مناسبی از خود نشان دهد.

۱۵. کدام مورد صحیح است؟

- (۱) هر تغییر رفتار ژنتیکی، نوعی یادگیری است.
(۲) هر محرک دائمی منجر به عادی شدن رفتار می‌گردد.
(۳) رفتار شرطی شدن فعال همواره با تغییر رفتار غریزی همراه است.
(۴) در رفتار نقش‌پذیری، وجود جسم متحرک در دوره‌ی حساس الزامی است.

۱۶. در مشاهده رفتارهای جانوری،

- (۱) رفتارهای ساده غریزی که برای حفظ جاندار در محیط لازم هستند، هیچ‌گاه تغییر نمی‌کنند.
(۲) بروز پاسخ‌های غریزی نسبت به محرک‌های غیرطبیعی، نشان از شرطی شدن رفتار در طی زمان دارد.
(۳) انجام رفتارهای مشخص در شرایط جدید که منجر به دریافت پاداش می‌شود، همان شرطی شدن فعال است.
(۴) اگر استدلال برای حل مسأله موجود با آزمون و خطا همراه نشود، رفتار حل مسأله تکمیل نشده است.

۲۵. کدام عبارت درست است؟

- ۱) یادگیری در شکل گیری رفتارهای غریزی در بسیاری از جانوران نقش دارد.
- ۲) در بعضی از رفتارهای جانوری، وراثت نقش تعیین کننده‌ای دارد.
- ۳) پرسش‌های مربوط به چگونگی بروز رفتار، به تکامل رفتار می‌شوند.
- ۴) مورچه‌های کارگر تابستان و پاییز را صرف جمع‌آوری مواد غذایی می‌کنند.

۲۶. در هر رفتاری که

- ۱) جانور به صورت انعکاسی از خود بروز می‌دهد، بر اثر محرک‌های دائمی، عادی شدن رخ می‌دهد.
- ۲) افراد یک گونه آن را به یک شکل انجام می‌دهند، ژن‌ها نقش تعیین کننده‌ای دارند.
- ۳) جانور در دوره‌ی مشخصی از زندگی خود بروز می‌دهد، یادگیری نقش تعیین کننده دارد.
- ۴) یادگیری در آن موثر است، جانور در موقعیت‌های خاص رفتار مشخصی از خود بروز می‌دهد.

۲۷. کدام عبارت درست است؟

- ۱) هر رفتار غریزی می‌تواند تحت تأثیر تجربه، تغییر نماید.
- ۲) عدم بروز یک رفتار در جانور می‌تواند نتیجه‌ی آزمون و خطا باشد.
- ۳) بروز رفتار در هر جانور، مستلزم صدور پیام عصبی از سمت مغز است.
- ۴) نقش‌پذیری قطعاً در دوره‌های مختلفی از زندگی هر جانور بروز می‌کند.

۲۸. هر رفتاری که

- ۱) در آن وراثت نقش تعیین کننده دارد، الگوی عمل ثابت نام دارد.
- ۲) در حفظ و بقای جاندار ارزش زیادی دارد، متأثر از ژن‌ها است.
- ۳) در دوره‌ی مشخصی از زندگی یک جانور رخ دهد، نقش‌پذیری نام دارد.
- ۴) بدون استفاده از آزمون و خطا انجام گیرد، نوعی یادگیری محسوب می‌شود.

۲۹. هر رفتار غریزی،

- ۱) می‌تواند تحت تأثیر تجربه قرار گیرد.
 - ۲) فقط با حضور یک محرک نشانه شروع می‌شود.
 - ۳) در افراد گونه‌های مختلف، به یک شکل ظاهر می‌شود.
 - ۴) بر طبق دستورالعمل‌های وراثتی خاصی انجام می‌گیرد.
۳۰. در جانوران، رفتار شرطی شدن فعال برخلاف رفتار حل مسئله،
- ۱) محصول برهم کنش اطلاعات ژنتیکی و یادگیری است. (۲) با استفاده از تجارب گذشته به انجام می‌رسد.
 - ۳) با استفاده از آزمون و خطا انجام می‌گیرد. (۴) فقط دارای برنامه‌ریزی ژنی است.

تکامل رفتار و اثر انتخاب طبیعی

۳۱. رفتار شیرهای نر شرق آفریقا در فرصتی که برای رهبری گله دارند،
- ۱) احتمال بقا و تولید مثل فرد را افزایش می‌دهد.
 - ۲) تعداد بچه شیرهای گله را افزایش می‌دهد.
 - ۳) به طور غیر مستقیم بقای ژن‌های فرد را تضمین می‌کند.
 - ۴) به طور غیر مستقیم بقای ژن‌های گونه را تضمین می‌کند.
۳۲. کدام مورد نمونه‌ای از یک رفتار مشارکتی گروهی است؟
- ۱) رفتار گاوهای وحشی قطبی در ایجاد حلقه‌ی دفاعی
 - ۲) رفتار شیرهای نر جوان نسبت به فرزندان خود
 - ۳) رفتار عنکبوت نر بیوه‌ی سیاه در حفظ بقای ژن‌هایش
 - ۴) رفتار شیرهای ماده‌ی بچه‌دار در عدم جفت‌گیری مجدد

۳۳. چند مورد جمله‌ی زیر را به طور صحیحی کامل می‌نماید؟

«انتخاب طبیعی»

(الف) رفتار فداکارانه‌ای را که باعث کاهش بقای فرد می‌شود، انتخاب نمی‌کند.

(ب) رفتاری را که منجر به افزایش هزینه می‌شود، انتخاب نمی‌کند.

(ج) رفتار فداکارانه‌ای را که توان تولید مثلی فرد را افزایش ندهد، انتخاب نمی‌کند.

(۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۳۴. در شیرهای نر جوان شرق آفریقا

(۱) رفتار فداکارانه باعث افزایش بقای ژن می‌شود.

(۲) انتخاب طبیعی، فراوانی الل‌های نامطلوب را کاهش می‌دهد.

(۳) جهش نمی‌تواند سبب پیدایش الل‌های جدید گردد.

(۴) برخلاف گاوهای وحشی قطب، رفتار مشارکتی دیده می‌شود.

۳۵. کدام عبارت، درباره‌ی هر رفتار جانوری درست بیان شده است؟

(۱) براساس فرضیه‌ی انتخاب فرد قابل تفسیر است.

(۲) در پاسخ به محرک‌های مداوم تغییر می‌نماید.

(۳) در جهت افزایش سود خالص انتخاب شده است.

(۴) با استفاده از آزمون و خطا یا تجارب گذشته انجام می‌شود.

۳۶. همواره انتخاب طبیعی

(۱) صفاتی را بر می‌گزیند که در بقای گونه دخالت دارند.

(۲) صفاتی را بر می‌گزیند که احتمال بقا و تولیدمثل فرد را افزایش می‌دهند.

(۳) با انتخاب افرادی که سازش بیشتر دارند، احتمال بقای گونه را افزایش می‌دهد.

(۴) در جهت سازش افراد جمعیت با محیط عمل می‌کند.

۳۷. به طور معمول صفات چشمگیر در جانوران نر،

(۱) احتمال بقای جاندار را کاهش می‌دهد و کم هزینه است.

(۲) احتمال تولید مثل را افزایش می‌دهد و برای بقای جاندار الزامی است.

(۳) ضامن بقای ژن‌های فرد و جبران کننده‌ی هزینه‌ی مصرفی است.

(۴) رقابت بین نرها را افزایش می‌دهد و در جلب نظر ماده‌ها مؤثر می‌باشد.

۳۸. صفات چشمگیر در جانوران نر، احتمال را افزایش و اغلب را کاهش می‌دهند.

(۱) تولیدمثل - احتمال رقابت

(۲) رقابت - احتمال تولیدمثل

(۳) بقای جانور - هزینه‌های مصرفی

(۴) هزینه‌های مصرفی - احتمال بقای نسل

۳۹. به طور معمول، قوچ نر

(۱) توانایی پرداخت هزینه‌های صفات چشمگیر را ندارد.

(۲) هیچ نقشی در تغذیه و نگهداری نوزادان ندارد.

(۳) محدودیت زیادی در امر تولیدمثل دارد.

(۴) در هنگام زادآوری، خصوصیات فیزیکی پُر هزینه پیدا می‌کند.

۴۰. کدام گزینه درست است؟

(۱) هر گونه‌ی حشره‌ی شب تاب، الگوی بازتابش خاص خود را دارد.

(۲) صفات چشم گیر همواره مانع از نزاع بین نرها می‌شود.

(۳) صفات چشم گیر پر هزینه‌اند و می‌توانند احتمال بقای جانور را کاهش دهند.

(۴) صفات چشم گیر در مرغ جولا و چلچله در جنس ماده دیده می‌شود.

۴۱. به طور معمول در جانوران نر،
 (۱) فقط در فصل های ویژه ای صفات چشمگیر ظاهر می شوند.
 (۲) در فصل تولید مثل، محدودیت زیادی در امر تولید مثل وجود دارد.
 (۳) در سیستم تک همسری، هزینه ی کمی برای پرورش فرزندان نسبت به والد ماده مصرف می شود.
 (۴) با بروز صفات چشم گیر، شایستگی تکاملی آن ها تغییر می کند.
 ۴۲. چند مورد عبارت زیر را به درستی تکمیل می کند؟
 مرغ های جولای نری که دم بلندتری دارند، نسبت به
 الف- نرهایی که فاقد این خصوصیات هستند، قطعاً شانس بقای بیش تری دارند.
 ب- ماده ها، محدودیت بیشتری در تولیدمثل دارند.
 ج- نرهایی که دم کوتاه تری دارند، شانس بقای بیشتری دارند و از این راه هزینه های مصرفی جبران می شود.
 د- نرهایی که دم کوتاه تری دارند، ژن های مفید بیش تری دارند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۴۳. به طور معمول
 (۱) طول دم مرغ جولای ZW در فصل تولید مثل نسبت به سایر فصول بلندتر است.
 (۲) صفات چشمگیر فقط در جانوران نری که سیستم تک همسری دارند، دیده می شود.
 (۳) مرغ جولای ماده، محدودیت زیادی در امر تولید مثل دارد.
 (۴) هر رفتاری که بر طبق دستورالعمل های وراثتی خاصی انجام می گیرد، تحت تاثیر تجربه نیز قرار می گیرد.
 ۴۴. چند مورد جمله ی زیر را به درستی کامل می کند؟
 «ایجاد دم بلند پرندگی نر مرغ جولا در فصل تولیدمثلی،»
 الف) در بعضی مواقع احتمال بقای جانور را کاهش می دهد.
 ب) احتمال جفت گیری را افزایش می دهد.
 ج) باعث کاهش رقابت بین افراد نر گونه می شود.
 د) صفت پر هزینه ای است که جاندار نر توانایی پرداخت آن را با داشتن ژن های مفید دیگر دارد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۴۵. به طور معمول مرغ جولای ماده در فصل تولید مثل،
 (۱) ابتدا توسط نرها مورد ارزیابی قرار می گیرد.
 (۲) محدودیت زیادی در امر تولید مثل دارد.
 (۳) در جبران هزینه های مصرفی ناتوان است.
 (۴) همه ی هزینه های لازم برای پرورش نوزادان را بر عهده می گیرد.

پرسش های ترکیبی و مفهومی

۴۶. راکون جاندار نری است که
 (۱) از بی مهرگان تغذیه نمی کند.
 (۲) سیستم تک همسری دارد.
 (۳) غذایابی بهینه دارد.
 (۴) برای جلب جفت از صداها یا آوازهای ویژه ای استفاده می کند.
 ۴۷. کدام مطلب درست است؟
 (۱) بی مهرگان فقط از علائم شیمیایی برای ارتباط با هم استفاده می کنند.
 (۲) بعضی گونه های مورچه منحصراً از تخم عنکبوت تغذیه می کنند.
 (۳) مهم ترین عامل در تعیین راهبرد تولید مثلی، میزان هزینه ی صفات چشم گیر است.
 (۴) صداها و آوازهای ویژه برای جلب توجه جفت مختص بعضی مهره داران است.

۴۸. کدام مورد صحیح است؟

- ۱) رفتار غریزی جوجه‌ی کوکو سبب کاهش بقای گونه‌ی میزبان می‌شود.
- ۲) هر رفتار شرطی، به دنبال جایگزینی یک محرک بی اثر با یک محرک طبیعی ایجاد می‌شود.
- ۳) هر رفتار مشارکتی با انتقال غیرمستقیم ژن‌ها به نسل بعد همراه است.
- ۴) خصوصیات چشمگیر همواره در جانوران دارای سیستم چندمسطری ظاهر می‌شوند.

۴۹. انتخاب جنسی فرآیندی است که همواره
 ۱) شانس بقای افراد را افزایش می‌دهد.
 ۲) اثرات منفی خصوصیات چشمگیر را جبران می‌کند.
 ۳) در سیستم چندمسطری رخ می‌دهد.
 ۴) موجب افزایش رقابت بین نرها در فصل تولیدمثل می‌شود.

۵۰. چند مورد عبارت داده شده را به درستی کامل می‌کنند؟ «در رفتار»

- الف) عادی شدن جانوران، غریزه فاقد نقش است.
 - ب) شرطی شدن کلاسیک، برخلاف آزمون و خطا، تجربه فاقد نقش است.
 - ج) شیرهای نر شرق آفریقا، انتخاب طبیعی در جهت حفظ گونه عمل می‌کند.
 - د) نقش پذیری مانند حل مسئله، جانور می‌آموزد که در دوره‌ی مشخصی از زندگی خود رفتار ویژه‌ای را انجام دهد.
۱ (۱)	۲ (۲)	۳ (۳)	۴ (۴)

۵۱. هر رفتاری که
 ۱) به طور غیرمستقیم باعث بقای ژن‌های فرد می‌شود، شانس بقای جاندار را کاهش می‌دهد.
 ۲) از نوع مشارکتی باشد، باعث انتقال غیرمستقیم ژن‌های فرد به نسل بعد منتقل می‌شود.
 ۳) برای جانور پرهزینه باشد، بر اساس انتخاب جنسی، تنها شانس تولید مثل را افزایش می‌دهد.
 ۴) مهره داران در برابر محرک‌ها به صورت سریع و غیر ارادی انجام می‌دهند، دارای برنامه‌ریزی ژنی است.

۵۲. کدام عبارت در مورد شقایق دریایی نادرست است؟

- ۱) به جز بعضی ماهی‌ها، جانوران دیگر از نیش سمی‌اش در امان نیستند.
- ۲) از هم‌زیستی با دلقک ماهی‌ها، به طور مستقیم سود یا زیانی نمی‌بیند.
- ۳) تحت تأثیر حرکات مداوم آب، شاخک‌های حسی خود را منقبض می‌کند.
- ۴) با پنهان کردن دلقک ماهی‌ها به بقای آن‌ها کمک می‌کند.

۵۳. هر زنبور ماده می‌تواند
 ۱) بقای ژن‌های خود را تضمین کند.
 ۲) تخمک‌هایی با توانایی بارور شدن داشته باشد.
 ۳) تولیدمثل جنسی یا غیرجنسی داشته باشد.
 ۴) غیر مستقیم ژن‌های خود را به نسل بعد منتقل سازد.

۵۴. زنبورهای عسل ماده، که توانایی بکرزایی ندارند،
 ۱) رفتاری به نفع خود دارند و به گونه نفعی نمی‌رسانند.
 ۲) مستقیماً ژن‌های خود را به نسل بعد منتقل می‌سازند.
 ۳) به طور غیر مستقیم بقای ژن‌های خود را تضمین می‌کنند.
 ۴) انرژی خود را صرف نگهداری و تغذیه‌ی زاده‌های خود می‌کنند.

۵۵. کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) یادگیری در همه جانوران نقش مهمی در شکل‌گیری رفتار غریزی دارد.
- ۲) همواره رفتار هر جانور به طور مستقیم بقای ژن‌های خود او را تضمین می‌کند.
- ۳) همه‌ی جانوران دارای پرده مننژ، برای حل مسئله از تجارب گذشته استفاده می‌کنند.
- ۴) بروز رفتارهای متفاوت در جانوران در جهت کاهش هزینه‌های مصرفی است.

۵۶. به طور معمول قورباغه‌ی ماده‌ی بالغ می‌کند.

(۱) برای جلب نظر نرها صداهای بلندی تولید

(۲) حفره‌ی گلویی خودش را تا آخر عمر حفظ

(۳) با کیسه‌های هوایی مرطوب، تنفس

(۴) روده‌اش نسبت به سایر اندام‌ها، طی دگرذیسی رشد بیشتری

۵۷. هموگلوبین جانوری که قدرت پیوستگی زیادی با اکسیژن دارد.

(۱) جهت جریان هوا در دستگاه تنفسی‌اش یک طرفه است.

(۲) کنراد لورنز به مطالعه‌ی رفتار آن پرداخت.

(۳) سیستم تنفسی‌اش به خارج از بدنش منتقل شده است.

(۴) اسکینر به مطالعه‌ی رفتار یادگیری در آن پرداخت.

۵۸. یک پرنده همواره
.....

(۱) از یک مترسک درون مزرعه دوری کرده و می‌ترسد.

(۲) تمام هزینه‌های مربوط به پرورش و تغذیه‌ی نوزادان خود را به تنهایی می‌پردازد.

(۳) می‌تواند رفتارهایی براساس برنامه‌ریزی ژنی انجام دهد.

(۴) در جنس نر، دارای پرهای زینتی و رنگ‌های درخشان بیشتری است.

۵۹. کدام نادرست است؟ همواره
.....

(۱) زنبورهای ماده به غیر از ملکه، به طور غیرمستقیم ژن‌های خود را به نسل بعد منتقل می‌کنند.

(۲) عنکبوت نر در رفتار مشارکتی به طور مستقیم بقای ژن‌های خود را تضمین می‌کند.

(۳) انتخاب طبیعی صفاتی را برمی‌گزیند که احتمال بقا و تولیدمثل فرد و گونه را افزایش می‌دهد.

(۴) زنبورهای نر، به طور مستقیم ژن‌های خود را به نسل بعد منتقل می‌کنند.

۶۰. چند جمله از جملات زیر در مورد حشرات درست است؟

(الف) بسیاری از حشرات صداها و یا آوازهای ویژه‌ای برای جلب جفت تولید می‌کنند.

(ب) در جمعیت حشرات معمولاً هر فرد یک بار فرصت تولیدمثل دارد.

(ج) در حشرات می‌توان رفتارهای مشارکتی را مشاهده نمود که بر اساس فرضیه انتخاب فرد تفسیر نمی‌شوند.

(د) ارتباط با کمک مواد شیمیایی یکی از راهبردهای ارتباطی در جمعیت حشرات است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۶۱. کدام نادرست است؟ (با تغییر)

(۱) رفتارهای مهره‌داران علاوه بر کنترل از طریق انعکاس، مستلزم هماهنگی بیشتر توسط مغز هستند.

(۲) در مهره‌داران، مغز و نخاع توسط مننژ سه لایه محافظت می‌شود.

(۳) مهره‌داران، سیستم دفاع اختصاصی و غیر اختصاصی دارند.

(۴) در مهره‌دارانی که جفت تشکیل می‌دهند، دیافراگم دیده می‌شود.

۶۲. چند مورد عبارت داده شده را به درستی کامل می‌کنند؟ «رفتار عنکبوت نر بیوه‌ی سیاه،»

(الف) شانس بقای گونه را افزایش می‌دهد.

(ب) به طور غیرمستقیم بقای ژن‌های خود را تضمین می‌کند.

(ج) مانند رفتار زنبورهای کارگر نوعی رفتار مشارکتی است.

(د) نوعی الگوی عمل ثابت است که در دوره‌ی مشخصی از زندگی جاندار رخ می‌دهد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

دیرستان سلام تجریش

فصل ۷ زیست سال چهارم ۱

۱. **گزینه ۴** جانور در شرطی شدن کلاسیک یاد می گیرد که پس از مدتی همراهی بین محرک های شرطی و غیر شرطی، به محرک شرطی به تنهایی پاسخ دهد.
۲. **گزینه ۲** نقش پذیری می تواند مثلاً در ماهی آزاد از بوی رودخانه محل تولدش صورت گیرد و منحصر به تشخیص مادر نمی شود. سایر گزینه ها درست اند.
۳. **گزینه ۳** در رفتار حل مسئله، جانور در موقعیتی جدید - که قبلاً با آن روبه رو نشده است - بدون استفاده از آزمون و خطا، رفتار مناسبی از خود بروز می دهد.
۴. **گزینه ۱** پاسخ به محرک، بخش غریزی یادگیری است بقیه ی موارد درست هستند.
۵. **گزینه ۴** رفتارهای غریزی، متأثر از ژن ها و دارای برنامه ریزی ژنی هستند. الگوی عمل ثابت اغلب با یک محرک حسی ساده شروع و به طور کام تا پایان پیش می رود. رفتارهای غریزی، بخش یادگیری ندارند.
۶. **گزینه ۱** رفتار «نقش پذیری» شکل خاصی از یادگیری است که ارتباط تنگاتنگی با رفتاری غریزی دارد و محدود به دوره ی خاصی از زندگی به نام «دوره ی حساس» است و مثلاً جوجه ی غاز به دنبال هر شیء متحرکی که بلافاصله پس از تولدش دیده باشد می رود. یعنی با «محرک» ارتباط برقرار می کند.
۷. **گزینه ۳** جوجه کبک تازه تولد یافته، نارس است. اصلاً فرصتی برای یادگیری نداشته و به طور کاملاً غریزی، تخم های پرنده ی میزبان را بیرون می اندازد.
۸. **گزینه ۴** ساده ترین شکل یادگیری یا همان «عادی شدن» رفتاری است که طی آن، جانور یاد می گیرد که پس از مدتی محرک های دائمی بدون سود و زیان را نادیده بگیرد و به آن ها پاسخ ندهد. این امر حتی در مورد رفتارهای ساده ای مثل انعکاس های عصبی هم روی می دهد.
۹. **گزینه ۲** رفتارهای نمایشی جانوران در سیرک ها هرگز در زیستگاه طبیعی آن ها و در وضعیت طبیعی رخ نمی دهند. سایر موارد نادرست هستند.
۱۰. **گزینه ۴** تمام رفتارهایی که در آن ها وراثت (غریزه) نقش دارد، در حفظ بقای جاندار مؤثرند، ولی سایر موارد حتمی و همیشگی نیستند.
۱۱. **گزینه ۴** طی آزمایش پاولوف و در شرطی شدن کلاسیک، سگ یاد می گیرد تا پس از مدتی همراهی بین محرک های شرطی (غیر طبیعی) با محرک های غیر شرطی (طبیعی)، به محرک شرطی به تنهایی پاسخ دهد، یعنی محرکی که قبل از آن برایش بی معنی بود، دقت کنید که محرک غیر شرطی (طبیعی) به هر حال می تواند سبب ایجاد پاسخ غریزی ترشح بزاق شود.
۱۲. **گزینه ۲** در رفتار شرطی شدن کلاسیک چون چندین بار محرک بی اثر همراه محرک طبیعی (محرک غیر شرطی) به جانور ارائه شده است، بنابراین بر اساس تجربیات گذشته به محرک بی اثر پاسخ می دهد که از این به بعد به محرک بی اثر محرک شرطی گویند.
۱۳. **گزینه ۱** شرطی شدن کلاسیک و آزمون و خطا (شرطی شدن فعال) انواعی از یادگیری هستند که در آن ها رفتارهای غریزی تغییر یافته اند.
رد سایر گزینه ها:
- گزینه ی «۲»: در شرطی شدن کلاسیک محرک شرطی جایگزین محرک غیر شرطی می شود.
- گزینه ی «۳»: در شرطی شدن فعال جانور یاد می گیرد که انجام یک عمل یا رفتار خاص، منجر به پاداش یا تنبیه می شود.
- گزینه ی «۴»: در رفتار حل مسئله، جانور در موقعیتی جدید بدون استفاده از آزمون و خطا، رفتار مناسبی از خود بروز می دهد.
۱۴. **گزینه ۲** در آزمایش اسکینر موش با آزمون و خطا یاد می گیرد برای به دست آوردن غذا اهرم را فشار دهد. یادگیری در بسیاری از جانوران نقش مهمی در شکل گیری رفتار غریزی دارد.
۱۵. **گزینه ۳** شرطی شدن فعال نوعی از یادگیری است در انواع یادگیری رفتار ژنتیکی تغییر می یابد.
رد سایر گزینه ها:
- (۱) تغییر رفتاری که حاصل تجربه باشد یادگیری است.
- (۲) محرک دائمی که هیچ سود و زیانی ندارد منجر به عادی شدن می شود.
- (۴) نقش پذیری فقط مربوط به شناسایی مادر (جسم متحرک) نیست. مثلاً بوی رودخانه برای ماهی آزاد جوان.
۱۶. **گزینه ۲** وقتی جانوری در مقابل یک محرک غیر طبیعی مثل صدای زنگ یک رفتار غریزی هم چون ترشح بزاق نشان می دهد، نشان دهنده این است که در طی زمان نسبت به آن محرک شرطی شده است.

۱۷. **گزینه ۲** مطالعات کنراد لورنز بر روی جوجه‌ها نشان دهنده رفتار نقش‌پذیری بود که در دوره خاصی از زندگی آن‌ها یعنی تا چند روز پس از بیرون آمدن از تخم رخ می‌دهد. نکته جالب این است که اثر این رفتار فقط محدود به این دوره نیست، بلکه بعدها نیز جوجه‌ها تمایل دارند بیشتر با شیء یا والد یا انسانی که از آن نقش پذیرفته‌اند باشند، مثلاً در مثال لورنز غازها بعداً تمایل داشتند بیش‌تر با لورنز باشند تا هم نوعان خود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مطالعات کنراد لورنز در شرایط غیرطبیعی رخ داد، چرا که جوجه‌ها را از والد خود جدا کرده بود تا از خود لورنز نقش بپذیرند.
(۳) بخش پاسخ‌گویی به محرک، بخش غریزی رفتار است.

(۴) همراه شدن یک متحرک با صدا باعث پاسخ بیش‌تر می‌شود، نه این که باعث تأثیر قوی‌تر محرک صوتی شود، در ضمن این آزمایش مربوط به کنراد لورنز نبود و بعدها انجام شده است.

۱۸. **گزینه ۲** رفتار مورد مطالعه‌ی ایوان پاولوف، شرطی شدن کلاسیک بود. در این رفتار پاسخ می‌تواند به صورت غریزی (بدون دخالت یادگیری) و یا در صورت وجود محرک شرطی با دخالت یادگیری همراه باشد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): محرک شرطی در شرطی شدن کلاسیک دیده می‌شود.

گزینه‌ی (۳): در آزمون و خطا می‌توان به جانور یاد داد در موقعیتی خاص رفتار مشخصی انجام دهد.

گزینه‌ی (۴): در شرطی شدن کلاسیک، استدلال وجود ندارد.

۱۹. **گزینه ۱** همه‌ی موارد نادرست‌اند. بررسی موارد:

(الف) رفتار الگوی عمل ثابت در گازهای ماده نیز در زمان خاصی (پس از تخم‌گذاری) دیده می‌شود.

(ب) پیچیده‌ترین نوع یادگیری رفتار حل مسئله است که معمولاً در نخستین‌ها دیده می‌شود اما هر رفتاری در نخستین‌ها از نوع حل مسئله نیست.

(ج) برای رفتار نقش‌پذیری ماهی آزاد که از بوی رودخانه‌ای که در آن از تخم بیرون آمده است نقش می‌پذیرد، صادق نیست.

۲۰. **گزینه ۲** عادی شدن ساده‌ترین نوع یادگیری است و یادگیری تغییر شکل یک رفتار غریزی است که حاصل تجربه باشد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): رفتار حل مسئله معمولاً در نخستین‌ها دیده می‌شود.

گزینه‌ی (۳): در الگوی عمل ثابت محرک نشانه نقش دارد. محرک نشانه إغلب یک علامت حسی ساده است.

گزینه‌ی (۴): در رفتار شرطی شدن کلاسیک، محرک شرطی می‌تواند سبب بروز رفتار شود به شرطی که پیش از آن همراه با یک محرک طبیعی (محرک غیرشرطی) همراه شده ولی در شرطی شدن فعال صادق نیست.

۲۱. **گزینه ۲** نقش‌پذیری شکل خاصی از یادگیری است که در دوره‌ی مشخصی از زندگی یک جانور رخ می‌دهد و ارتباط تنگاتنگی با رفتار غریزی دارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): هر رفتار انعکاسی لزوماً در نتیجه‌ی تحریک گیرنده‌های درد (فاقد غلاف پیوندی) نیست.

گزینه‌ی (۳): محرک نشانه مربوط به الگوی عمل ثابت است نه هر رفتار غریزی.

گزینه‌ی (۴): هر رفتار در نخستین‌ها مربوط به حل مسئله نیست.

۲۲. **گزینه ۳** در آزمایش ایوان پاولوف صدای زنگ به عنوان محرک شرطی با تحریک گیرنده‌های مژه دار حلزون گوش منجر به بروز پاسخ می‌گردد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): محرک شرطی جایگزین محرک غیرشرطی نمی‌شود.

گزینه‌ی (۲): پس از مدتی همراهی با محرک غیرشرطی، می‌تواند به تنهایی سبب بروز پاسخ شود.

گزینه‌ی (۴): این رفتار خاص ماهی آزاد، مربوط به نقش‌پذیری است نه شرطی شدن کلاسیک.

۲۳. **گزینه ۱** الگوی عمل ثابت رفتاری غریزی است که در افراد مختلف یک گونه به یک شکل انجام می‌شود و مجموعه‌ای از حرکت‌های مشخص و ثابت است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): رفتار غازها در برگرداندن تخم به لانه، فقط در غازهای ماده دیده می‌شود.

گزینه‌ی (۳): برای ادامه‌ی رفتار نیاز به محرک نشانه نیست.

- گزینه ی (۴): ماهی ها موفق ترین مهره داران زنده اند که رفتار الگوی عمل ثابت را نشان می دهند (حمله نوعی ماهی نر به سایر نرها که به قلمرو او وارد شده اند).
- ۲۴. گزینه ۴** بررسی موارد:
- (الف) این رفتار دارای الگوی عمل ثابت است و در پاسخ به محرک نشانه انجام می شود. محرک نشانه، یک علامت حسی ساده است.
- (ب) این رفتار مربوط به گازهای ماده است، نه همه ی گازها.
- (ج) ماهی آزاد نسبت به بوی رودخانه ی محل تولدش نقش پذیری دارد، در حالیکه محرک نشانه مربوط به الگوی عمل ثابت است.
- ۲۵. گزینه ۱** یادگیری در بسیاری از جانوران، نقش مهمی در شکل گیری رفتارهای غریزی دارد.
- بررسی سایر گزینه ها:
- (۲) در بسیاری از رفتارها، وراثت نقش تعیین کننده دارد.
- (۳) پرسش های چرایی به تکامل رفتار مربوط می شوند.
- (۴) مورچه های کارگر بهار و تابستان را صرف جمع آوری غذا می کنند.
- ۲۶. گزینه ۲** رفتاری که افراد یک گونه آن را به یک شکل انجام می دهند، الگوی عمل ثابت نام دارد. الگوی عمل ثابت نوعی رفتار غریزی است و ژن ها در رفتارهای غریزی نقش تعیین کننده دارند.
- بررسی سایر گزینه ها:
- (۱) برای عادی شدن لازم است محرک های دائمی هیچ سود و زبانی برای جانور نداشته باشند.
- (۳) رفتار برگرداندن تخم ها به درون لانه توسط ماده نیز فقط در دوره ی مشخصی از زندگی جانور بروز می کند اما یادگیری در آن نقش تعیین کننده ندارد.
- (۴) بروز رفتار مشخص در موقعیت های خاصی در شرطی شدن ها و حل مسئله دیده می شود.
- ۲۷. گزینه ۲** آزمون و خطا (شرطی شدن فعال) نوعی یادگیری است که انجام یک عمل یا رفتار خاص، منجر به پاداش یا تنبیه خواهد شد اگر انجام آن رفتار به تنبیه منتهی شود احتمال بروز دوباره ی آن کاهش می یابد یعنی می تواند باعث عدم بروز آن رفتار شود.
- بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ی «۱»: هر رفتار غریزی تحت تأثیر تجربه تغییر نمی کند مانند الگوی عمل ثابت که یک نوع رفتار غریزی است و تحت تأثیر تجربه قرار نمی گیرد.
- گزینه ی «۳»: رفتار عادی شدن در شقایق دریایی و عروس دریایی دیده می شود در حالی که این جانوران فاقد مغزاند.
- گزینه ی «۴»: نقش پذیری شکل خاصی از یادگیری است که در دوره ی مشخصی از زندگی یک جانور بروز می کند نه در دوره های مختلف زندگی جانور.
- ۲۸. گزینه ۲** تمام رفتارهای جانوری، چه آن هایی که کاملاً غریزی هستند و چه آن هایی که تحت تأثیر یادگیری، تغییر می کنند، متأثر از ژن ها هستند. هر رفتاری که در دوره مشخصی از زندگی یک جانور رخ می دهد، الزاماً نقش پذیری نام ندارد. مثلاً رفتار جفت یابی پس از بلوغ رخ می دهد ولی لزوماً الگوی عمل ثابت نیست.
- ۲۹. گزینه ۴** توجه داشته باشید که رفتارها یا کاملاً غریزی اند، یعنی فقط بر طبق دستورالعمل های وراثتی خاصی انجام می گیرند، یا محصول برهم کنش دو عامل وراثت و یادگیری هستند.
- بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ۱: نمی توان گفت هر رفتاری غریزی، می تواند تحت تأثیر تجربه قرار گیرد، زیرا برخی از رفتارها صرفاً غریزی اند و بر طبق دستورالعمل های وراثتی خاصی انجام می گیرند (مانند رفتار جوجه های کوکو که بدون تأثیر تجربه انجام می شود).
- گزینه ۲: در رفتار الگوی عمل ثابت، رفتار با یک محرک (نشانه) شروع می شود؛ به طور کامل تا پایان پیش می رود و همیشه به یک شکل انجام می گیرد. ولی توجه داشته باشید که الگوی عمل ثابت، یک نوع از رفتارهای غریزی است و نمی توان گفت هر رفتار غریزی، فقط با حضور یک محرک نشانه شروع می شود. در ضمن برخی از رفتارهای غریزی، ممکن است تحت تأثیر تجربه تغییر کنند.
- گزینه ۳: توجه داشته باشید که رفتارهای غریزی در افراد مختلف یک گونه (نه در افراد گونه های مختلف)، به یک شکل انجام می شوند.
- ۳۰. گزینه ۳** در رفتار حل مسئله، آزمون و خطا رخ نمی دهد ولی برای رفتار شرطی شدن فعال، آزمون و خطا در یادگیری نقش دارد.
- ۳۱. گزینه ۱** شیرهای نر آفریقایی تعداد بچه شیرها را کاهش داده و به طور مستقیم بقای ژن های خودشان را تضمین می کنند.

۳۲. **گزینه ۱** دقت کنیم که در متن سؤال علاوه بر مشارکتی بودن رفتار به گروهی بودن آن نیز اشاره شده پس فقط در گزینه ی « ۱ » می توانیم یک رفتار گروهی که در نهایت به نفع افراد گونه است، مشاهده کنیم.
۳۳. **گزینه ۱** همه ی موارد نادرست اند. بررسی موارد:
- (الف) رفتار جنس نر عنکبوت بیوه ی سیاه پس از جفت گیری یا رفتار دفاعی گاوهای وحشی قطبی باعث کاهش بقای فرد است.
- (ب) مانند وجود صفات چشم گیر در رفتار جفت گیری که صفات پرهزینه ای هستند.
- (ج) رفتار زنبورهای عسل ماده ی کارگر
- تذکر: هر رفتاری به طور مستقیم یا غیرمستقیم بقای ژن های فرد را افزایش می دهد.
۳۴. **گزینه ۲** بطور طبیعی، عملکرد انتخاب طبیعی به گونه ای است که منجر به کاهش فراوانی الی های نامطلوب می شود که این امر در مورد شیرهای نر جوان شرق آفریقا نیز صادق است.
- بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ی (۱): رفتار شیرهای نر جوان، فداکارانه نیست.
- گزینه ی (۳): در صورت وقوع جهش امکان پیدایش الی های جدید وجود دارد.
- گزینه ی (۴): در گاوهای وحشی قطب، رفتار مشارکتی دیده می شود.
۳۵. **گزینه ۳** با وجود این که رفتارهای جانوری به شکل های متفاوت نمایان می شوند، اما همه ی آنها در جهت کاهش هزینه های مصرفی و افزایش سود خالص انتخاب شده اند
- بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ۱: بعضی از رفتارهای جانوری را نمی توان بر اساس فرضیه «انتخاب فرد» تفسیر کرد مانند رفتاری نوعی عنکبوت به نام بیوه سیاه یا زنبورهای کارگر.
- گزینه ۲: محرک های مداوم در همه ی رفتارهای جانوری لازم نیست مثلاً در الگوی عمل ثابت یک بار اثر محرک برای عمل کافی است.
- گزینه ۴: در حل مسأله این مورد صدق نمی کند
۳۶. **گزینه ۲** بررسی سایر گزینه ها
- گزینه ی ۱: در رفتار شیرهای نر، انتخاب طبیعی به نفع فرد است، اما به ضرر گونه.
- گزینه ی ۳: همواره بدین صورت نیست. مثلاً در مورد رفتار شیرهای نر به ضرر گونه است.
- گزینه ی ۴: انتخاب طبیعی افراد سازگار را انتخاب می کند، نه این که در جهت سازش افراد عمل کند.
۳۷. **گزینه ۳** صفات چشمگیر پرهزینه بوده و بعضاً شانس بقای جاندار نر را هم کاهش می دهند، از طرف دیگر اثر منفی این صفات به دلیل افزایش شانس تولید مثل جبران می گردد. این صفات رقابت میان نرها را کاهش می دهد، اما برای بقای جاندار الزامی نمی باشند.
۳۸. **گزینه ۱** صفات چشمگیر در بعضی مواقع بقای جانور نر و رقابت بین نرها را کاهش می دهد. احتمال تولید مثل، بقای نسل و هزینه های مصرفی را افزایش می دهد.
۳۹. **گزینه ۴** پستانداران نر، نقش کمتری در نگهداری فرزندان خود دارند و چند همسر هستند و مانند سایر جانوران نر، در فصول تولیدمثل دارای صفات فیزیکی هزینه بر به نام صفات چشمگیر می شوند و البته با افزایش شانس تولیدمثل و جفت یابی، می توانند هزینه های مصرفی را جبران کنند.
۴۰. **گزینه ۳** صفات چشم گیر پرهزینه اند و در مورد مرغ جولا احتمال بقای جانور را کاهش می دهد.
- هر گونه ی حشره ی شب تاب الگوی تابش (نه بازتابش) خاص خود دارد. صفات چشم گیر باعث کاهش نزاع بین نرها می شود.
- صفات چشم گیر در جنس نر برای جلب توجه جنس ماده دیده می شود.
۴۱. **گزینه ۴** با بروز صفات چشم گیر اگر شانس بقا کاهش یابد، شایستگی تکاملی کاهش می یابد و اگر منجر به جفت گیری و تولید مثل جنسی شود شایستگی تکاملی افزایش می یابد پس در هر صورت شایستگی تکاملی تغییر می یابد.
- سایر گزینه ها:
- (۱). در بعضی نرها صفات چشمگیر فقط در فصل تولیدمثل ظاهر می شوند؛ مانند دم بلند مرغ جولای نر اما در بعضی دیگر از جانوران، این صفات محدود به فصل تولید مثل نیستند. مانند یال شیر یا انشعابات شاخ گوزن.
- (۲). جانوران ماده محدودیت بیشتری در امر تولید مثل دارند.
- (۳). در سیستم تک همسری، هزینه ی نگهداری از فرزندان بر عهده ی هر دوی والدین است.
۴۲. **گزینه ۱** فقط مورد (د) عبارت را به درستی تکمیل می کند. صفات چشم گیر، صفات هزینه بری هستند، بنابراین نری که دارای چنین صفاتی است، ژن های مفید دیگری نیز دارد که توانایی پرداخت این هزینه های اضافی را به او می دهد.

دلایل نادرست بودن موارد الف، ب و ج :

الف- صفات چشم گیر معمولاً صفات هزینه بر هستند و نمی توان گفت قطعاً بقای یک جانور را افزایش می دهند.
ب- ماده ها محدودیت بیشتری در تولید مثل دارند.

ج- خصوصیات چشم گیر گاهی احتمال بقای جانور را کاهش می دهد.

۴۳. **گزینه ۳** از آنجا که والد ماده انرژی بیشتری برای تولید مثل صرف می کند، محدودیت بیشتری در امر تولید مثل دارد. بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): در مرغ جولای نر (ZZ) نه مرغ جولای ماده (ZW) طول دم در فصل تولید مثل افزایش می یابد.

گزینه ی (۲): در پستانداران نظیر شیرهای نر که سیستم چند همسری دارند، صفات چشمگیر نیز دیده می شود.
گزینه ی (۴): برای رفتارهای صرفاً غریزی صادق نیست.

۴۴. **گزینه ۴** نرها اغلب خصوصیات چشم گیری دارند که نقش مهمی در رفتار جفت گیری دارد. این صفات احتمال تولیدمثل را افزایش می دهند. اگرچه در بعضی مواقع احتمال بقای جانور را کاهش می دهد، اما نرها ژن های مفیدی دارند که توانایی پرداخت این هزینه های اضافی را به آن ها می دهند.

۴۵. **گزینه ۲** مرغ جولای ماده از پرندگان هست و جفت یابی توسط جنس ماده انجام می گیرد چون محدودیت زیادی در تولید مثل دارد (متن کتاب)

۴۶. **گزینه ۳** راکون از خرچنگ ها، ماهی ها و دوزیستان (قورباغه) تغذیه می کند. در تمام جانوران رفتار غذایی بهینه، نهاده شده است.

۴۷. **گزینه ۲** بعضی از گونه های مورچه فقط تخم عنکبوت می خورند. بی مهرگان از علائم شیمیایی، علائم صوتی و ... برای ارتباط با یکدیگر استفاده می کنند. مهم ترین عامل در تعیین راهبرد های تولید مثل، هزینه ای است که والدین باید برای تولید مثل و نگهداری از فرزندان پردازند.

۴۸. **گزینه ۱** در رفتار غریزی کوکو به دلیل بیرون انداختن تخم های پرنده ی میزبان، بقای گونه ی میزبان کاهش می یابد. رد سایر گزینه ها:

گزینه ی (۲): برای رفتار شرطی شدن فعال صادق نیست.

گزینه ی (۳): در مورد جنس نر عنکبوت بیوه ی سیاه صدق نمی کند زیرا ژن های خود را مستقیماً انتقال داده است.

گزینه ی (۴): می تواند در سیستم تک همسری نیز دیده شود.

۴۹. **گزینه ۲** خصوصیات چشمگیر که در اغلب نرها دیده می شود، خصوصیات (صفات) هستند که به نرها در جلب توجه ماده ها و به دست آوردن جفت کمک کرده و احتمال تولید مثل را افزایش می دهند. اگرچه در بعضی مواقع این صفات احتمال بقای جانور را کاهش می دهند و برای جانور پرهزینه اند. انتخاب جنسی نیز فرآیندی است که بر اثر آن یک صفت به خاطر افزایش احتمال تولیدمثل، انتخاب می شود، در نتیجه اثرات منفی خصوصیات چشمگیر به دلیل افزایش احتمال تولیدمثل (انتخاب جنسی) جبران می شود.

۵۰. **گزینه ۱** فقط جمله ی «الف» درست است.

ب: تجربه در هر دو نوع رفتار نامبرده شده نقش دارد.

ج: این نوع رفتار «کشته شدن بچه های شیر توسط شیر نر» به ضرر گونه است.

د: حل مسئله در تمام طول زندگی جاندار (اغلب پرمیات ها) رخ می دهد، اما نقش پذیری در دوره مشخصی از زندگی این جانداران صورت می گیرد.

۵۱. **گزینه ۴** پاسخ سریع جانوران در برابر محرک ها، انعکاسی است. انعکاس ها رفتارهای غریزی هستند که آموخته نمی شوند، یعنی دارای برنامه ریزی ژنی می باشند.

سایر گزینه ها:

(۱). در رفتارهای مشارکتی بقای ژن های یک فرد به طور مستقیم یا غیر مستقیم تضمین می شود. این امر ممکن است با کاهش شانس بقا همراه نباشد. به عنوان مثال زنبورهای عسل ماده به طور غیر مستقیم به بقای ژن های خود کمک می کنند و شانس بقای آن ها نیز کاهش نمی یابد.

(۲). به عنوان مثال جنس نر عنکبوت بیوه ی سیاه رفتار مشارکتی دارد اما مستقیماً ژن های خود را به نسل بعد انتقال می دهد.

(۳). صفت و رفتارهای پرهزینه می توانند در تعیین قلمرو نیز تأثیر گذار باشند.

۵۲. **گزینه ۳** شقایق دریایی نسبت به حرکات مداوم آب واکنشی نشان نمی دهد این تغییر رفتار نتیجه ی مکانیسم «عادی شدن» است که طی آن جانور نسبت به محرک های دائمی که هیچ سود و زیانی برای آن ندارد پاسخی نشان نمی دهد و از آن ها صرف نظر می کند.

۵۳. **گزینه ۱** ملکه به صورت مستقیم و زنبورهای ماده به صورت غیرمستقیم، بقای ژن های خود را تضمین می کند.
۵۴. **گزینه ۳** زنبورهای عسل ماده ی کارگر، توانایی بکرزایی ندارند و رفتارهای مشارکتی بروز می دهند. جانورانی که رفتارهای مشارکتی از خود بروز می دهند، به طور غیر مستقیم، بقای ژن های خود را تضمین می کنند.
۵۵. **گزینه ۴** یادگیری در بسیاری از جانوران نقش مهمی در شکل گیری رفتار غریزی دارد. که در زنبور عسل رفتار جانور به طور غیر مستقیم بقای ژن های او را تضمین می کند. همه ی پستانداران پرده ی مننژ ۳ لایه دارند، ولی حل مسئله معمولاً در نخستین ها دیده می شود.
۵۶. **گزینه ۳** «دوزیستان بالغ» به کمک کیسه های هوایی مرطوب یعنی شیش ها تنفس می کنند. سایر موارد نادرست هستند. بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ی ۱: قورباغه ی زیر برای جلب توجه ماده ها، صداهای بلند تولید می کند.
- گزینه ی ۲: حفره ی گلویی تنها در ماهیان بالغ و دوزیستان نابالغ حفظ می شود.
- گزینه ی ۴: رشد روده ی قورباغه در هنگام دگردیسی، نسبت به سایر اندام ها، کمتر است.
۵۷. **گزینه ۲** در پرندگان (مثل سسک)، هموگلوبین قدرت پیوستگی زیادی با اکسیژن دارد و جهت جریان هوا نیز در شش های آن ها (و نه کل دستگاه تنفسی) یک طرفه و از عقب به جلو است. در پرندگان شش ها به صورت فرورفتگی هایی به درون بدن هستند.
۵۸. **گزینه ۳** در شکل گیری بسیاری از رفتارهای جانوری، وراثت نقش تعیین کننده دارد و بنابراین هر پرده می تواند رفتارهای غریزی انجام دهد. ولی سایر موارد همیشه درست نیستند.
۵۹. **گزینه ۳** گاهی انتخاب طبیعی صفاتی را برمی گزیند که به ضرر گونه تمام می شود، مانند رفتار شیرهای شرق آفریقا.
۶۰. **گزینه ۴** الف) مانند جیر جیرک (ب) چون از جمعیت های فرصت طلب هستند. ج) مانند زنبور عسل کارگر (د) منظور همان فرومون است.
۶۱. **گزینه ۲** در پستانداران، دستگاه عصبی مرکزی توسط مننژ سه لایه محافظت می شود. در واقع اکثر مهره داران مننژ سه لایه ندارند.
- در مهره داران اغلب رفتارهای بدن نیاز به هماهنگی بیشتر توسط مغز دارند و برخی از آنها با انعکاس کنترل می شود (رد گزینه ی ۱). همین طور در مهره داران سیستم دفاع غیر اختصاصی و اختصاصی هماهنگ با هم کار می کنند (رد گزینه ی ۳) از طرفی کل مهره دارانی که جفت تشکیل می دهند از پستانداران هستند که در همه ی آن ها دیافراگم کامل دیده می شود (رد گزینه ی ۴).
۶۲. **گزینه ۲** موارد «الف» و «ج» درست هستند. در «ب» باید به جای غیرمستقیم، مستقیم قرار گیرد و توجه شود که این نوع رفتار، الگوی عمل ثابت محسوب نمی شود.
۶۳. **گزینه ۱** فقط گزینه ی (ب) درست است.
- بیش تر پرندگان نر، سیستم تک همسری دارند. بعضی از پرندگان با شروع سرما مهاجرت می کنند. کوکو بر روی تخم خود نمی خوابد و به جوجه های خود نیز غذا نمی دهد. پرندگان مانند تمام مهره داران ایمنی اختصاصی و توان تولید پر فورین دارند.
۶۴. **گزینه ۲** جریان هوا در شش های پرندگان یک طرفه است. بیش تر پرندگان نر، سیستم تک همسری دارند. نرها خصوصیات چشم گیر دارند. در پرندگانی مانند گنجشک، گوارش شیمیایی از معده آغاز می شود. به طور معمول، جمعیت پرندگان مانند بسیاری از مهره داران، از نوع تعادلی است و شرایط محیط زندگی جمعیت های تعادلی، نسبتاً ثابت است.
۶۵. **گزینه ۳** هر زنبور عسل دیپلوئید، زنبور عسل ماده است که یا ملکه است و یا سایر زنبورهای عسل ماده که قادر به تولید مثل نیستند. از آن جایی که در زنبورهای عسل، نرها هاپلوئید هستند، پس هر زنبور عسل ماده، همه ی ژن های هسته ای پدر و نیمی از ژن های هسته ای مادر خود را دریافت می کند.
- رد سایر گزینه ها:
- ۱- به جز ملکه سایر زنبورهای عسل ماده ی دیپلوئید، قادر به تولید مثل نیستند.
- ۲- در مورد زنبورهای عسل ماده ی دیپلوئیدی که قادر به تولید مثل نیستند صادق نمی باشد.
- ۴- به جز ملکه سایر زنبورهای عسل ماده قادر به بکرزایی نمی باشند.
۶۶. **گزینه ۳** شپانزه ها و گوریل ها می توانند تعدادی نماد صوتی را برای تبادل مفاهیم ساده و کوتاه یاد بگیرند و از آن ها استفاده کنند؛ اما نمی توانند این نمادها را در ایجاد یک جمله ی جدید و با معنای متفاوت به کار برند.
۶۷. **گزینه ۳** وال ها جانورانی آبزی هستند و دارای ارتباط های پیچیده ای از طریق ایجاد صدا هستند. سایر گزینه ها درست می باشند. (زیست شناسی چهارم)

۶۸. **گزینه ۲** صفات چشم گیر در جانوران نر با این که پر هزینه اند و احتمال بقای جانور را کاهش می دهند، اما باعث افزایش احتمال تولید مثل می شوند و سهم نسبی جنس نر را در تشکیل خزانه ی ژنی نسل بعد افزایش می دهند (شایستگی تکاملی را افزایش می دهند). این صفات ممکن است در فصل تولید مثل ایجاد شوند (مانند بلند شدن دم مرغ جولای نر در فصل تولید مثل) و یا پس از بلوغ جنس نر، تا آخر زندگی فرد وجود داشته باشند (مانند یال در شیرهای نر). خصوصیات چشم گیر، هم در پرندگان نر (که اکثراً سیستم تک همسری دارند) و هم در پستانداران نر (که اکثراً سیستم چند همسری دارند) ظاهر می شوند.
۶۹. **گزینه ۳** عنکبوت نر بیهوش سیاه پس از آمیزش توسط عنکبوت ماده، خورده می شود و فرصت آمیزش بعدی را ندارد. به طور مستقیم ژن های خود را به نسل بعد منتقل می کند. جانورانی که گردش خون باز دارند (مثل بندپایان)، سلول هایی مشابه فاگوسیت در همولف دارند. عنکبوت بیهوش سیاه، خشکزی است و آمونیاک دفع نمی کند.
۷۰. **گزینه ۲** جملات «الف» و «ه» درست هستند ولی جملات «ب» و «د» معمولاً روی می دهند و جمله ی «ج» هم مربوط به بیشتر پرندگان است.
۷۱. **گزینه ۳** بعضی از پرندگان با شروع فصل زمستان به سمت مناطق گرمسیری مهاجرت می کنند ولی بقیه ی موارد درست هستند.
۷۲. **گزینه ۲** رحم را فقط در پستانداران کیسه دار و جفت دار می توان دید، اما سایر موارد قطعی نیست.
- گزینه ی ۱: استفاده از فرمون در حشرات شایع تر، ولی در پستانداران کم رنگ تر شده است.
- گزینه ی ۳: رفتار جلب جفت در بسیاری مهره داران و بی مهرگان دیده می شود.
- گزینه ی ۴: پلاتی پوش با آن که پستاندار است، ولی تخم می گذارد و روی تخم هایش می خوابد.
۷۳. **گزینه ۱** مورد (الف) نادرست است. انعکاس ها رفتارهایی غریزی اند که آموخته نمی شوند، پس برای هر رفتار انعکاسی امکان یادگیری وجود ندارد. دلایل مربوط به درستی سایر عبارات ها:
- (ب). نقش پذیری جانورانی مانند جوجه اردک ها و جوجه غازها در حفظ بقا ارزش زیادی دارد و موجب می شود جوجه ها کنار مادرشان بمانند، انعکاس های نخاعی مهره داران که در پاسخ به محرک های محیطی انجام می شوند، در حفظ حیات ارزش زیادی دارند.
- (ج). شرطی شدن فعال با آزمون و خطاست اما شرطی شدن کلاسیک نیازی به آزمون و خطا ندارد.
- (د). لوب بینایی قشر مخ جوجه اردک ها و جوجه غازها در نقش پذیری آن ها دخالت دارد. چون به دنبال اولین شیء متحرکی که ببینند به راه می افتند. در ماهی آزاد جوان، پیاز بویایی در نقش پذیری دخالت دارد. چون از بوی رودخانه ای که در آن از تخم بیرون آمده نقش می پذیرد.
۷۴. **گزینه ۴** گنجشک، جانوری همه چیز خوار است. هنگامی که هیچ یک از منابع غذایی در محیط فراوان نباشد، جانوران همه چیز خوار، از جانورانی که از یک نوع منبع غذایی استفاده می کنند، موفق ترند. عقاب جانوری گوشت خوار است.
- سایر گزینه ها:
- گزینه ی (۱): نرها توسط ماده ها مورد ارزیابی قرار می گیرند.
- گزینه ی (۲): ۷۰ درصد هوای دمی به کیسه های هوادار عقبی می رود و هوای کیسه های هوادار عقبی هنگام بازدم وارد شش ها می شود.
- گزینه ی (۳): معده ی گنجشک، قبل از سنگ دان قرار دارد.
۷۵. **گزینه ۲** شکل در ارتباط با ساختار تار عنکبوت است. عنکبوت ها از گروه بندپایان اند و سلول هایی مشابه فاگوسیت ها دارند. عنکبوت ها منحصراً شکارچی اند و دارای گردش خون باز و همولف می باشند. بعضی از گونه های مورچه فقط تخم عنکبوت می خورند، پس بقای آن ها توسط عنکبوت ها تضمین می شود.
۷۶. **گزینه ۱** حفاظت از منابع محیطی جزئی از رفتار تعیین قلمرو است.
- بررسی سایر موارد:
- (۲) پراکنش افراد در محیط نشان دهنده ی رابطه ی بین جمعیت و محیط است. هم چنین می بینیم ساده ترین راه برقراری ارتباط با محیط بروز رفتار است؛ رفتارهای جانوران نیز همگی زمینه ی ژنتیکی دارد و متأثر از ژن ها است. (می توانیم از این جهت نیز به این گزینه نگاه کنیم که جانوران به طور غریزی در محیط پراکنده می شوند.)
- (۳) گوریل ها برای تبادل مفاهیم صوتی و در نتیجه ارتباط باید نمادهای صوتی را یاد بگیرند و همان طور که می دانید یادگیری نوعی تغییر در رفتار است.
- (۴) صفات چشم گیر فقط در برخی موارد باعث کاهش شانس بقا می شوند.
۷۷. **گزینه ۲** زنبورهای عسل ماده، شامل زنبور ملکه و زنبورهای کارگراند که زنبور ملکه به طور مستقیم و زنبورهای کارگر (نازا) به طور غیر مستقیم بقای ژن های خود را تضمین می کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): هر زنبور عسل نر نیمی از اطلاعات والد ماده‌ی خود را دارد.

گزینه‌ی (۳): هر زنبور عسل نر تمامی اطلاعاتی خود را از والد ماده دریافت می‌کند.

گزینه‌ی (۴): زنبورهای ماده‌ی کارگر تولید مثل نمی‌کنند.

۷۸. **گزینه ۱** ریوزوم اندامک نیست و زنبور عسل معمولاً گرده افشانی گل‌های آبی و زرد را انجام می‌دهد. سلول‌های مشابه فاگوسیت در دفاع غیر اختصاصی نقش دارند و استفاده از فرمون‌ها در نخستیان کم‌رنگ شده است.

۷۹. **گزینه ۲** همه‌ی رفتارهای جانوری در جهت کاهش هزینه‌های مصرفی و افزایش سود خالص انتخاب شده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به عنوان مثال در رفتار جنس نر عنکبوت بیوه‌ی سیاه، ژن‌های فرد مستقیماً به نسل بعد منتقل می‌شوند.

(۳) دفاع از افراد هم‌گونه می‌تواند احتمال بقای فرد را کاهش دهد.

(۴) همه‌ی رفتارهای جانوری در جهت کاهش هزینه‌های مصرفی انتخاب شده‌اند. بعضی رفتارهای جانوری با نظریه‌ی انتخاب فرد قابل توجیه هستند، اما بعضی دیگر از این رفتارها با نظریه‌ی انتخاب فرد قابل توجیه نیستند؛ مانند رفتارهای مشارکتی.

۸۰. **گزینه ۴** بروز رفتار نتیجه‌ی پاسخ به پیک‌های شیمیایی مانند انتقال دهنده‌ی عصبی و هورمون‌هاست و بدون دخالت پیک شیمیایی، هیچ رفتاری انجام نمی‌شود. بعضی محرک‌های غیر طبیعی نیز می‌توانند باعث بروز پاسخی مشابه رفتار غریزی جانور شوند. با همه‌ی رفتارهای ژنی الگوی عمل ثابت ندارند. ضمناً محرک نشانه فقط برای رفتارهایی با الگوی عمل ثابت لازم است.

۸۱. **گزینه ۳** امتناع پرنده از خوردن پروانه‌های مقلد نوعی یادگیری با آزمون و خطا است. در واقع پرنده با خوردن پروانه‌های سمی یاد می‌گیرد که از خوردن پروانه‌های سمی و همین‌طور پروانه‌های غیرسمی مقلد خودداری کند.

برگرداندن تخم به لانه توسط گاز ماده و همین‌طور حمله نوعی ماهی به نرهای وارد شده به قلمرواش کاملاً غریزی بوده و مبتنی بر یادگیری نیست و از الگوی عمل ثابت پیروی می‌کنند. کشتن بچه شیرها توسط رهبر گروه نیز عملی غریزی است و یادگیری در آن نقشی ندارد.

۸۲. **گزینه ۴** انتخاب طبیعی تنها در انتخاب فنوتیپ‌های مناسب با محیط و به دنبال آن در فراوانی ال‌ها تأثیر می‌گذارد. به این ترتیب می‌تواند رفتار افراد جمعیت را تغییر دهد ولی انتخاب طبیعی نمی‌تواند سبب پیدایش ال‌های سازگار شود. جهش این کار را انجام می‌دهد.

۸۳. **گزینه ۱** انقباض شاخک‌های حسی شقایق دریایی با کوچک‌ترین تحریک مکانیکی نوعی انعکاس است که جزء رفتارهای غریزی است (نه یادگیری). یادگیری تغییر یک رفتار غریزی در اثر تجربه است. انواع رفتارهای یادگیری عبارتند از: عادی شدن - شرطی شدن کلاسیک - شرطی شدن فعال - حل مسئله - نشن پذیری.

بررسی سایر گزینه‌ها:

سایر گزینه‌ها (۲)، (۳) و (۴) به ترتیب یادگیری از نوع شرطی شدن فعال، نقش‌پذیری و حل مسئله هستند.

۸۴. **گزینه ۱** چون انعکاس‌ها پاسخ‌های بسیار سریعی هستند بنابراین می‌توان گفت تارهای عصبی میلین‌دار در همه‌ی آن‌ها نقش دارد (نقش نوروگلیا و تولید میلین برای هدایت جهشی پیام عصبی با سرعت بیشتر).

(۲) انعکاس‌ها رفتارهایی غریزی هستند.

(۳) انعکاس‌های ماهیچه‌های مخطط توسط اعصاب محیطی پیکری رخ می‌دهد، نه اعصاب خود مختار مانند انعکاس زردپی زیر زانو.

(۴) در انجام گروهی از انعکاس‌ها، نخاع و دستگاه عصبی محیطی درگیرند و مغز نقشی ندارد.

۸۵. **گزینه ۲** اگر محرک شرطی به دفعات مناسب با محرک غیرشرطی همراه شده باشد می‌تواند پس از آن، به تنهایی پاسخ غیر شرطی را ایجاد کند.

بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: در عروس دریایی که ساده‌ترین دستگاه گوارش مواد را دارد عادی شدن رخ می‌دهد.

گزینه‌ی ۳: انعکاس‌های نخاعی در مهره‌داران نیاز به صدور پیام از سمت مغز ندارند.

گزینه‌ی ۴: هر نوع یادگیری می‌تواند باعث تغییر شکل رفتار ژنتیکی شود از جمله عادی شدن.

۸۶. **گزینه ۴** در سیستم تک همسری معمولاً هر دو والد در طی تولیدمثل و نگهداری از فرزندان با یکدیگر همکاری دارند، در حالی که در سیستم چند همسری، بیشتر هزینه‌های لازم برای پرورش نوزادان بر عهده‌ی والد ماده است.

از این رو نرها در سیستم تک همسری انرژی بیشتری برای تولید مثل صرف می‌کنند.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): در کیسه‌تان که رفتار عادی شدن را نشان می‌دهند، دستگاه عصبی مرکزی وجود ندارد.

گزینه‌ی (۲): رفتار حل مسئله بدون استفاده از آزمون و خطا رخ می‌دهد.

- گزینه ی (۳): در مورد رفتار شیرهای نر جوان شرق آفریقا صادق نیست.
۸۷. **گزینه ۳** این رفتار مثالی از رفتار شرطی شدن فعال یا آزمون و خطا است.
۸۸. **گزینه ۴** همه ی موارد درست است. رفتارهای متأثر از ژن (غریزی) می توانند:
- (الف) در پاسخ به محرک های غیر طبیعی هم انجام شوند مانند رفتار نوعی ماهی که به ماهی های مصنوعی شکم قرمز حمله می کنند.
- (ب) الگوی عمل ثابت باشند و به یک شکل ظاهر شوند.
- (ج) الگوی عمل ثابت باشند و در پاسخ به محرک نشانه باشند.
- (د) انعکاس باشند و در پاسخ به انتقال دهنده عصبی و هورمون ها باشند.
۸۹. **گزینه ۲** منظور صورت سوال، قورباغه نابالغ است (دوزیستان نابالغ حفره گلویی دارند که به آبشش تمایز می یابد).
- (الف) درست: قورباغه نابالغ، مانند ماهی ها قلب دو حفره ای و گردش خون ساده است، خون پس از تبادل گازهای تنفسی در آبشش، به قلب باز نمی گردد، بلکه به سمت اندام ها می رود (در گردش خون مضاعف که مخصوص مهره داران دارای شش است، خون پس از تبادل گاز در شش ها، دوباره به قلب باز می گردد).
- (ب) درست: بیش تر مواد زاید نیتروژن دار محصول سوختن آمینواسیدها هستند.
- (ج و د) نادرست: قورباغه نابالغ، توان تولیدمثل جنسی (تولید گامت، جفت یابی و لقاح) ندارد.
- توجه کنید که پاسخ سازمان سنجش به این پرسش گزینه ی ۱ بوده و متأسفانه از یک نکته ی خارج از سطح کتاب درسی استفاده شده است.
۹۰. **گزینه ۲** منظور سوال این است که هر صفت گفته شده باید دارای دو هدف حفظ بقا و تولید مثل را با هم داشته باشد. همه ی رفتارهای جدول مربوط به آن شکل (مثل مهاجرت پروانه مونا رک و به پشت افتادن مار هنگام خطر) به هدف موفقیت در حفظ بقا و تولیدمثل انجام می گیرند.
- گزینه ۱ نادرست است، زیرا: در بعضی مواقع وجود صفات چشمگیر، احتمال بقای جانور را کاهش می دهند و برای جانور پرهزینه اند (مثل پیدایش دم بلند در مرغ جولا)
- گزینه ۳ و ۴ نادرست است، زیرا: رفتار عنکبوت نر به هدف حفظ بقای خود نیست بلکه برای انتقال ژن به نسل آینده است.

پاسخنامه کلیدی آزمون با کد: ۳۷۸۸۶۰

۴ - ۵	۱ - ۴	۳ - ۳	۲ - ۲	۴ - ۱
۴ - ۱۰	۲ - ۹	۴ - ۸	۳ - ۷	۱ - ۶
۳ - ۱۵	۲ - ۱۴	۱ - ۱۳	۲ - ۱۲	۴ - ۱۱
۲ - ۲۰	۱ - ۱۹	۲ - ۱۸	۲ - ۱۷	۲ - ۱۶
۱ - ۲۵	۴ - ۲۴	۱ - ۲۳	۳ - ۲۲	۲ - ۲۱
۳ - ۳۰	۴ - ۲۹	۲ - ۲۸	۲ - ۲۷	۲ - ۲۶
۳ - ۳۵	۲ - ۳۴	۱ - ۳۳	۱ - ۳۲	۱ - ۳۱
۳ - ۴۰	۴ - ۳۹	۱ - ۳۸	۳ - ۳۷	۲ - ۳۶
۲ - ۴۵	۴ - ۴۴	۳ - ۴۳	۱ - ۴۲	۴ - ۴۱
۱ - ۵۰	۲ - ۴۹	۱ - ۴۸	۲ - ۴۷	۳ - ۴۶
۴ - ۵۵	۳ - ۵۴	۱ - ۵۳	۳ - ۵۲	۴ - ۵۱
۴ - ۶۰	۳ - ۵۹	۳ - ۵۸	۲ - ۵۷	۳ - ۵۶
۳ - ۶۵	۲ - ۶۴	۱ - ۶۳	۲ - ۶۲	۲ - ۶۱
۲ - ۷۰	۳ - ۶۹	۲ - ۶۸	۳ - ۶۷	۳ - ۶۶
۲ - ۷۵	۴ - ۷۴	۱ - ۷۳	۲ - ۷۲	۳ - ۷۱
۴ - ۸۰	۲ - ۷۹	۱ - ۷۸	۲ - ۷۷	۱ - ۷۶
۲ - ۸۵	۱ - ۸۴	۱ - ۸۳	۴ - ۸۲	۳ - ۸۱
۲ - ۹۰	۲ - ۸۹	۴ - ۸۸	۳ - ۸۷	۴ - ۸۶

مراحل فتوسنتز

۱. در فتوسنتز،

(۱) خروج پروتون از تیلاکوئیدها، منجر به هیدرولیز ATP می گردد.

(۲) غشاء تیلاکوئیدها، محل مناسبی برای ایجاد $NADP^+$ می باشد.

(۳) استروما، محل مناسبی برای استقرار آنزیم تجزیه کننده ی آب می باشد.

(۴) ورود و خروج H^+ در تیلاکوئیدها، بدون مصرف ATP صورت می گیرد.

۲. $NADP^+$

(۱) به عنوان عضوی از زنجیره ی انتقال الکترون بر تولید، ATP بی تأثیر است.

(۲) در رایج ترین روش تثبیت دی اکسید کربن، به هنگام تشکیل قند سه کربنی از مولکول سه کربنی تولید می شود.

(۳) به کلروفیل در به دام انداختن نور کمک می کند و در تجزیه ی آب توسط فتوسیستم I نقش دارد.

(۴) الکترون ها را به چرخه ی کالوین منتقل می کند و در تشکیل ترکیب چهارکربنی از ترکیب پنج کربنی نقش دارد.

۳. نقش اصلی $NADPH$ در فتوسنتز چیست؟

(۱) تأمین الکترون های پرانرژی و پروتون برای مرحله ی دوم

(۲) مبدل انرژی نوری به انرژی شیمیایی در واکنش های نوری فتوسنتز

(۳) تأمین الکترون های پرانرژی برای پیوند کربن - هیدروژن در مرحله ی سوم

(۴) تأمین الکترون های پرانرژی برای پیوند کربن - هیدروژن در مرحله ی دوم

۴. در جانداران حاوی کلروپلاست، با سه چرخه ی کالوین

(۱) ۳ مولکول قند ۶ کربنی حاصل می شود.

(۲) ۹ مولکول دی اکسید کربن مصرف می شود.

(۳) ۳ مولکول ترکیب ۶ کربنی ناپایدار تجزیه می شود.

(۴) ۹ گروه فسفات به ۹ مولکول ADP متصل می شود.

۵. در غشای تیلاکوئیدها،

(۱) با فعال شدن پمپ غشایی، بر تراکم H^+ تیلاکوئید افزوده می شود.

(۲) حرکت الکترون خارج شده، از فتوسیستم I به فتوسیستم II می باشد.

(۳) با فعال شدن پروتئین کانالی، از تراکم H^+ در بستره کاسته می شود.

(۴) یون های هیدروژن با اتصال به NAD^+ ، سبب تشکیل $NADH$ می شود.

۶. با حرکت الکترون ها در طول زنجیره ی انتقال الکترون در غشای تیلاکوئیدها، ابتدا

(۱) $NADP^+$ به $NADPH$ تبدیل می شود.

(۲) انرژی لازم برای فعالیت پمپ فراهم می شود.

(۳) یون های هیدروژن از بستره به تیلاکوئید وارد می شوند.

(۴) انرژی لازم برای ساخته شدن ATP فراهم می شود.

۷. دو ترکیبی که در یک مرحله از مراحل فتوسنتز تولید نمی شوند، است.

(۱) $NADP^+$ و ADP (۲) قند سه کربنه و $NADP^+$

(۳) ATP و $NADPH$ (۴) قند سه کربنه و ATP

۱۵. NAD^+ $NADP^+$

- ۱) مانند- نوعی آمینواسید است که هم در سلول های گیاهی و هم در سلول های جانوری یافت می شود.
- ۲) مانند- نوعی دی نوکلئوتید است که در واکنش های درون سلول، پذیرنده ی الکترون محسوب می شود.
- ۳) برخلاف- در ساختار خود فسفات ندارد.
- ۴) برخلاف- فقط در سلول های جانوری نقش پذیرنده ی الکترون را دارند.

۱۶. در صورتی که واکنش های نوری فتوسنتز متوقف شود،

- ۱) پس از مدتی واکنش های مستقل از نور هم متوقف می شود.
- ۲) غلظت H^+ درون تیلاکوئیدها افزایش می یابد.
- ۳) تثبیت دی اکسید کربن بدون نیاز به ATP و $NADPH$ در بستره ادامه می یابد.
- ۴) بدون تأثیر بر واکنش های مستقل از نور این واکنش ها ادامه خواهند یافت.

۱۷. طی واکنش های وابسته به نور در فتوسنتز،

- ۱) الکترون های برانگیخته، فتوسیستم I را برخلاف فتوسیستم II ترک می کنند.
 - ۲) با استفاده از پمپ H^+ ، شیب غلظت H^+ در طرفین غشای خارجی کلروپلاست ایجاد می شود.
 - ۳) تجزیه ی آب توسط آنزیم متصل به فتوسیستم دارای کلروفیل P_{700} صورت می گیرد.
 - ۴) یکی از ناقل های الکترون بین فتوسیستم I و II بدون مصرف ATP یون H^+ را پمپ می کند.
۱۸. در گامی از چرخه ی کالوین که هر دو نوع محصول مرحله ی دوم فتوسنتز مصرف می شوند،

- ۱) نوعی اسید به نوعی قند تبدیل می شود.
- ۲) یک نوع قند به قند دیگر تبدیل می شود.
- ۳) محصول چرخه ی کالوین از چرخه خارج می شود.
- ۴) با مصرف CO_2 یک ترکیب شش کربنه ی ناپایدار تولید می شود.

۱۹. چند جمله درست است؟ «پروتئین کانالی موجود در غشای تیلاکوئید،

- الف) با صرف انرژی، یون های هیدروژن را به درون تیلاکوئید پمپ می کند.
 - ب) بدون مصرف انرژی، یون های هیدروژن را از تیلاکوئید خارج می کند.
 - ج) با صرف انرژی، ADP را به ATP تبدیل می کند.
 - د) بدون مصرف انرژی، $NADP^+$ را به $NADPH$ تبدیل می کند.
- ۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

۲۰. طی مراحل وابسته به نور فتوسنتز،

- ۱) الکترون خارج شده از P_{680} به طور مستقیم باعث احیای P_{700} می شود.
- ۲) الکترون خارج شده از آب در نهایت به $NADPH$ می رسد.
- ۳) الکترون خارج شده از یک کلروفیل a به کلروفیل a دیگر می رسد.
- ۴) الکترون خارج شده از P_{680} به ADP رسیده و آن را به ATP تبدیل می کند.

۲۱. با حرکت الکترون ها طی واکنش های وابسته به نور فتوسنتز، کدام یک از وقایع زیر، زودتر رخ می دهد؟

- ۱) کاهش PH استروما به دنبال مصرف ATP
- ۲) انرژی مورد نیاز برای اتصال فسفات به ADP تأمین می گردد.
- ۳) انتقال فعال یون هیدروژن
- ۴) انتقال الکترون ها از $NADPH$ به ترکیب سه کربنی

۲۲. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی کامل می‌کند؟

در هر نوع واکنش تاریکی فتوسنتز، همواره

الف) $NADPH$ مصرف می‌شود. ب) ATP مصرف می‌شود.

ج) CO_2 مصرف می‌شود. د) قند سه کربنی ساخته می‌شود.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۳. کدام عبارت نادرست است؟

۱) پمپ غشایی در غشای تیلاکوئید موجب کاهش H^+ درون استروما می‌شود.

۲) پروتئین دارای فعالیت ATP سازی موجب کاهش H^+ درون تیلاکوئید می‌شود.

۳) پمپ غشایی از انرژی الکترون برانگیخته شده از کلروفیل P_680 برای تلمبه کردن H^+ استفاده می‌کند.

۴) پروتئین دارای فعالیت ATP سازی برای سنتز نوری ATP از انرژی الکترون P_700 استفاده می‌کند.

۲۴. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی کامل می‌کند؟

در مرحله‌ای از فتوسنتز که تولید می‌شود، مصرف می‌شود.

الف) $NADP^+ - ATP$ ب) قند سه کربنه - $NADP^+$

ج) $NADPH - ADP$ د) قند سه کربنه - ATP

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۵. کدام عبارت نادرست است؟

پروتئینی که در غشای تیلاکوئید، یون‌های هیدروژن را به بخشی از کلروپلاست که محل است، وارد می‌کند،

۱) انجام چرخه‌ی کالوین - در سنتز نوری ATP نقش دارد.

۲) تولید مولکول‌های اکسیژن - با انرژی الکترون‌های برانگیخته کار می‌کند.

۳) جدا شدن الکترون‌ها از آب - جزء زنجیره‌ی انتقال الکترون نمی‌باشد.

۴) مصرف $NADPH$ - سبب کاهش pH استروما می‌شود.

۲۶. کدام عبارت صحیح است؟

۱) در گام چهارم چرخه‌ی کالوین، با واکنش قندهای سه کربنه‌ی دوفسفاته و آزاد شدن یک گروه فسفات مولکول پنج کربنه‌ی آغازگر چرخه تولید می‌شود.

۲) در گام دوم چرخه‌ی کالوین، ابتدا دو مولکول اسید سه کربنه با افزودن انرژی ATP سطح انرژی شان بالا رفته سپس با الکترون‌های پیرانرژی احیا می‌شوند.

۳) در گام اول چرخه‌ی کالوین، تولید و تجزیه‌ی ترکیب شش کربنه‌ی دوفسفاته‌ی ناپایدار به کمک یک آنزیم که جایگاهی برای اتصال مولکول کربن‌دی‌اکسید دارد، انجام می‌شود.

۴) در گام سوم چرخه‌ی کالوین، قندهای سه کربنه‌ی بدون فسفات برای تولید انواع مواد آلی مورد نیاز سلول‌های گیاهی اتوتروف و هتروتروف، مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۲۷. اگر برای خروج یک قند از چرخه‌ی کالوین از دی‌اکسید کربن با کربن رادیواکتیو استفاده شود، کدام نتیجه‌گیری صحیح خواهد بود؟

۱) در گام ۱، سه ترکیب ۶ کربنه‌ی پایدار هر کدام بایک کربن رادیواکتیو تولید می‌شود.

۲) در گام ۲، هر اسید فاقد کربن رادیواکتیو گیرنده‌ی الکترون از $NADPH$ است.

۳) در گام ۳، هر قندی که از چرخه خارج می‌شود یک کربن رادیواکتیو دارد.

۴) در گام ۴، قندهای پدید آورنده‌ی ترکیب‌های پنج کربنه حداقل یک کربن رادیواکتیو دارند.

۲۸. برای ساخت یک مولکول گلوکز طی فتوسنتز

۱) تعداد O_2 تولید شده با تعداد CO_2 مصرفی برابر است.

۲) تعداد مولکول‌های آب مصرفی با تعداد CO_2 مصرفی برابر است.

۳) تعداد $NADPH$ مصرفی با تعداد ATP مصرفی برابر است.

۴) تعداد چرخه‌های کالوین انجام شده با تعداد اتم‌های اکسیژن تولید شده برابر است.

۲۹. در طی چرخه‌ی کالوین

- ۱) محصول گام چهارم می‌تواند در گام یک چرخه‌ی بعدی مصرف شود.
- ۲) محصول گام چهارم و گام دوم نمی‌تواند مشابه باشد.
- ۳) می‌تواند در گام دوم، ATP و $NADPH$ تولید گردد.
- ۴) ممکن است ADP و ترکیب شش کربنی در یک گام تولید شوند.

۳۰. کدام یک، جمله‌ی مقابل را به طور درستی، تکمیل می‌نماید؟ «در تیلاکوئید براسیکا اولراسه

- ۱) با عملکرد پروتئین کانالی بر تراکم H^+ در محل تولید ATP افزوده می‌شود.
- ۲) پروتئین کانالی بدون صرف انرژی، ADP را به ATP تبدیل می‌کند.
- ۳) عملکرد پمپ باعث افزایش PH در محل عمل رویسکو می‌شود.
- ۴) عملکرد پمپ با افزایش یون فسفات در محل تولید O_2 همراه است.

۳۱. در رایج‌ترین روش تثبیت CO_2

- ۱) در هر چرخه دو نوع ناقل الکترون، اکسید می‌شود.
- ۲) در هر گام که قند تولید می‌شود، $NADP^+$ نیز تولید می‌شود.
- ۳) هر سه اسید سه کربنه با گرفتن الکترون‌های یک مولکول $NADPH$ احیا می‌شود.
- ۴) به ازاء تثبیت هر CO_2 ، تعداد ATP مصرف شده دو برابر تعداد $NADPH$ مصرف شده است.

۳۲. پروتئین‌های کانالی موجود در غشای قرص‌های غشادار، می‌کنند.

- ۱) برای جابه‌جایی یون‌های هیدروژن ATP را به ADP تبدیل
- ۲) با انتقال الکترون بین دو فتوسیستم ADP را به ATP تبدیل
- ۳) با صرف انرژی الکترون یون‌های هیدروژن را به تیلاکوئید وارد
- ۴) بدون صرف انرژی زیستی یون‌های هیدروژن را از تیلاکوئید خارج

۳۳. در ارتباط با واکنش‌های نوری فتوسنتز یک گیاه علفی، کدام عبارت درست است؟

- ۱) پمپ غشایی تنها عامل مؤثر در افزایش تراکم H^+ درون تیلاکوئیدهاست.
- ۲) الکترون‌های پر انرژی P_680 ، با از دست دادن انرژی به P_700 منتقل می‌شوند.
- ۳) الکترون‌های برانگیخته‌ی کلروفیل P_700 ، پمپ غشایی تیلاکوئیدها را فعال می‌کند.
- ۴) یک زنجیره‌ی انتقال الکترون، انرژی لازم برای تولید ATP و $NADPH$ را فراهم می‌کند.

۳۴. طی مراحل فتوسنتز در گیاه سیب‌زمینی

- ۱) در مرحله‌ای که مواد آلی ساخته می‌شود، آنزیم تجزیه‌کننده‌ی آب نیز، O_2 تولید می‌نماید.
- ۲) در مرحله‌ای که انرژی نورانی به شیمیایی تبدیل می‌شود، میزان فسفات آزاد استروما افزایش می‌یابد.
- ۳) در مراحل وابسته به نور، از اکسایش $NADP^+$ ناقل الکترون تولید می‌شود.
- ۴) در مرحله‌ای که O_2 تولید می‌شود، بخشی از انرژی امواج الکترومغناطیسی به P_680 منتقل می‌گردد.

۳۵. درغشای تیلاکوئید

- ۱) پمپ H^+ هم اکسید شده و هم احیا می‌گردد.
- ۲) P_680 با تجزیه کردن آب، الکترون‌های مورد نیاز برای احیای $NADP^+$ را تامین می‌نماید.
- ۳) با عملکرد پروتئین کانالی که خاصیت آنزیمی نیز دارد، PH استروما افزایش می‌یابد.
- ۴) رنگیزه‌های موجود در فتوسیستم I الکترون‌های مورد نیاز برای ساخت $NADPH$ را از نور خورشید جذب می‌کنند.

۳۶. در چرخه‌ی کالوین

- ۱) یکی از محصولات گام ۴ می‌تواند طی گام ۲ مصرف گردد.
- ۲) تولید $NADPH$ و ATP می‌تواند در یک گام انجام گیرد.
- ۳) محصول گام ۴ می‌تواند پیش ماده‌ی آنزیمی رویسکو باشد.
- ۴) واکنش اکسایش و کاهش در هر گام که ATP مصرف می‌شود، انجام می‌گیرد.

۵۱. در هر زنجیره انتقال الکترون غشای تیلاکوئیدهای گیاه بنت قنسول، کدام اتفاق روی می‌دهد؟
 (۱) یون‌های هیدروژن بر خلاف شیب غلظت خود، از هر پروتئین غشایی عبور می‌کنند.
 (۲) پیوندهای کربن - هیدروژن به کمک الکترون‌های پر انرژی ساخته می‌شوند.
 (۳) الکترون‌های پر انرژی به یون‌های هیدروژن می‌پیوندند.
 (۴) انرژی به طور موقت در نوعی ترکیب ذخیره می‌شود.

تنفس نوری و سازگاری های گیاهان

۵۲. کدام موارد عبارت « در تنفس نوری سلول‌های گیاهی » را نادرست تکمیل می‌کند؟
 الف) پس از خروج ترکیب دو کربنه از کلروپلاست، سایر واکنش‌ها فقط در فضای میتوکندری ادامه می‌یابند.
 ب) ترکیب ۵ کربنه‌ی دو فسفات توسط آنزیم روبیسکو کربوکسیله می‌شود.
 ج) با تجزیه‌ی یک ترکیب دو کربنه در خارج از کلروپلاست، CO_2 آزاد می‌شود.
 د) مصرف مولکول‌های آدنوزین تری فسفات در استرومای کلروپلاست کاهش می‌یابد.
 (۱) ج، د (۲) الف، د (۳) الف، ب (۴) الف، ب، د

۵۳. کدام عبارت درست است؟

- (۱) در گیاهان C_4 ، دی‌اکسید کربن فقط از طریق چرخه‌ی کالوین تثبیت می‌شود.
 (۲) هنگام عبور H^+ از بستره به درون تیلاکوئید، پروتئین کانالی، ATP می‌سازد.
 (۳) در تنفس نوری، آنزیم روبیسکو سبب شکسته شدن ترکیب شش کربنی ناپایدار می‌گردد.
 (۴) در گیاهان CAM تجزیه‌ی اسید چهار کربنی در طی روز انجام می‌شود.

۵۴. در روند تثبیت CO_2 و تشکیل قند سه کربنی در نی شکر، کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) تشکیل ترکیب چهار کربنی در سلول میان برگ
 (۲) آزاد شدن CO_2 از اسید در سلول غلاف آوندی
 (۳) ورود CO_2 به چرخه‌ی کالوین در سلول غلاف آوندی
 (۴) تشکیل ترکیب چهار کربنی به کمک آنزیم روبیسکو

۵۵. کدام عبارت، نادرست است؟

- (۱) تنفس نوری، مانع فتوسنتز است.
 (۲) تنفس نوری بیش‌تر در گیاهان C_4 صورت می‌گیرد.
 (۳) کارایی فتوسنتز گیاهان CAM چندان بالا نیست.
 (۴) کارایی گیاهان C_4 در نور باد و دمای بالا دو برابر گیاهان C_3 است.
 ۵۶. گیاهی که در شب روزنه‌های خود را باز می‌کند، نمی‌تواند طی

- (۱) شب، CO_2 را جذب و تثبیت کند.
 (۲) شب، در واکوئل‌های خود اسیدهای آلی وارد کند.
 (۳) روز، CO_2 جو را در اسیدهای آلی سیتوزول تثبیت کند.
 (۴) روز، واکنش‌های چرخه‌ی کالوین را انجام دهد.

۵۷. کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) بیش‌تر گیاهان تثبیت CO_2 را فقط در چرخه‌ی کالوین انجام می‌دهند.
 (۲) بیش‌تر گیاهان سازگاری‌های ویژه‌ای، جهت کاهش تنفس نوری ندارند.
 (۳) بعضی گیاهان سبز قادر به تثبیت CO_2 در چرخه‌ی کالوین نمی‌باشند.
 (۴) بعضی گیاهان از کربن CO_2 برای ایجاد ترکیب ۴ کربنه استفاده می‌کنند.

۵۸. کدام عبارت، نادرست است؟

- در گیاه نی شکر، هنگامی که روزنه‌ها تقریباً بسته است،
 (۱) واکنش‌های چرخه‌ی کالوین انجام می‌گیرد.
 (۲) تراکم CO_2 در سلول‌های غلاف آوندی زیاد است.
 (۳) واکنش‌های وابسته به نور فتوسنتز صورت می‌گیرد.
 (۴) تثبیت دی‌اکسید کربن با تشکیل اسید کراسولاسه صورت می‌گیرد.

۵۹. کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) در نیشکر، محصول اولین مرحله‌ی تثبیت CO_2 ، یک اسید چهار کربنی است.
 (۲) در ذرت، دومین سیستم آنزیمی برای تثبیت CO_2 به کمک آنزیم روبیسکو عمل می‌کند.
 (۳) در گیاهان تیره‌ی گل ناز، اولین واکنش‌ها برای تثبیت CO_2 درون سیتوسل انجام می‌گیرند.
 (۴) در کاکتوس، روزنه‌های آبی در شب باز و دومین مرحله‌ی تثبیت CO_2 در طول روز عمل می‌کند.

۶۰. گیاهان CAM
 (۱) همانند گیاهان C_4 ، تثبیت CO_2 را در شب هم انجام می‌دهند.
 (۲) در شب، جهت کاهش تعرق، روزنه‌های خود را می‌بندند.
 (۳) تثبیت CO_2 را در شب و روز در یک نوع سلول انجام می‌دهند.
 (۴) همانند جلبک‌ها برای جذب نور خورشید از یک نوع کلروفیل استفاده می‌کنند.

۶۱. کدام عبارت درست است؟ «در بسیاری از گیاهان،»

- (۱) فرآیند تنفس نوری همراه با واکنش‌های فتوسنتزی انجام می‌شود.
 (۲) با وجود قدرت حفظ بقا در گرمای شدید، معمولاً رشد به کندی صورت می‌گیرد.
 (۳) روزنه‌های هوایی در هوای گرم و خشک بسته می‌شوند.
 (۴) اولین مولکول پایدار تولید شده در فرآیند تثبیت، نوعی قند سه کربنه است.

۶۲. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی تکمیل می‌کنند؟

- «گیاهانی که روزنه‌های هوایی خود را فقط در شب باز می‌کنند،»
 (الف) می‌توانند با تثبیت دی‌اکسید کربن، اسید چهار کربنی بسازند.
 (ب) از دو نوع سیستم آنزیمی مجزا در دو نوع سلول میان برگ بهره می‌برند.
 (ج) می‌توانند طی روز، واکنش‌های چرخه‌ی کالوین را انجام دهند.
 (د) به کندی رشد کرده، ولی شدت فتوسنتز زیادی دارند.

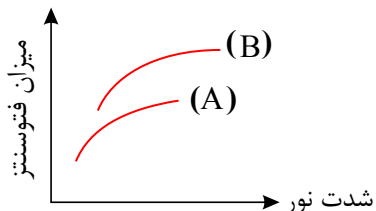
(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۶۳. کدام نادرست است؟ «در گیاهان»

- (۱) C_4 ، درون سلول‌های غلاف آوندی واکنش‌های نوری فتوسنتز انجام می‌شود.
 (۲) C_4 ، در دماهای بالا و شدت نور زیاد، ریبولوز بیس فسفات با کمک اکسیژن تجزیه می‌شود.
 (۳) CAM در سلول‌های میان برگ تنفس سلولی باعث تولید ATP می‌شود.
 (۴) C_3 و C_4 ، آنزیم روبیسکو مانند گیاهان CAM در شب هنگام فعالیت دارد.

۶۴. با توجه به منحنی مقابل، کدام یک از ویژگی‌های گیاه B نیست؟

- (۱) برگ آن فاقد پارنشیم نرده‌ای است.
 (۲) گرچه قادر به حفظ بقای خود در گرمای شدید هستند، اما معمولاً به کندی رشد می‌کنند.
 (۳) سازگاری‌هایی میزان تنفس نوری در این گیاهان را کاهش داده است.
 (۴) در زمان بسته بودن روزنه‌های خود در طول روز قادر به تثبیت دی‌اکسید کربن هستند.

۷۹. در گیاه کاکتوس و در درون استرومای کلروپلاست طی روز
 (۱) $NADPH$ تولید شده طی واکنش های مرحله ی سوم، مصرف می گردد.
 (۲) برای تولید قند سه کربنی حضور انرژی رایج سلول الزامی است.
 (۳) با تجزیه بیشترین ترکیب بدن جانداران، اکسیژن تولید می شود.
 (۴) با تجزیه ی ماده ی حاصل از تثبیت درون واکوئلی CO_2 ، چرخه ی کالوین آغاز می گردد.
 ۸۰. پس از فعال شدن آنزیم رویسکو
 (۱) در مسیر اکسیژنازی، تولید CO_2 درون استروما رخ می دهد.
 (۲) در مسیر اکسیژنازی، چرخه ی کالوین شروع می شود.
 (۳) در مسیر کربوکسیلازی، $NADPH$ تولید شده ی قبلی احیا می شود.
 (۴) در مسیر کربوکسیلازی، ATP تولید شده ی قبلی مصرف می شود.
 ۸۱. چند مورد جمله ی زیر را به درستی تکمیل می نماید؟

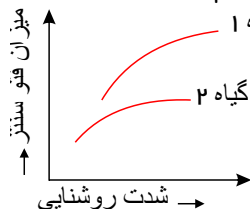
«در گیاهان»

- (الف) C_3 ، اولین ماده ی حاصل از تثبیت CO_2 ، ترکیبی سه کربنه و فسفات دار است.
 (ب) C_4 ، تولید و تجزیه ی ترکیب حاصل از مرحله ی اول تثبیت در یک سلول انجام می گیرد.
 (ج) CAM ، علاوه بر کلروپلاست، تثبیت CO_2 درون واکوئل نیز صورت می گیرد.

(۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۸۲. در برگ گیاه حسن یوسف هر اندامکی که توانایی مصرف O_2 را دارد
 (۱) نمی تواند CO_2 را تثبیت نماید.
 (۲) نمی تواند ATP را تولید و مصرف نماید.
 (۳) می تواند ژن های خود را رونویسی و بیان نماید.
 (۴) می تواند رونویسی از ژن های خود را به کمک فعال کننده تقویت نماید.

۸۳. باتوجه به نمودار مقابل که رابطه ی میزان فتوسنتز دو گیاه را با افزایش شدت روشنایی نشان می دهد، کدام مطلب نادرست است؟

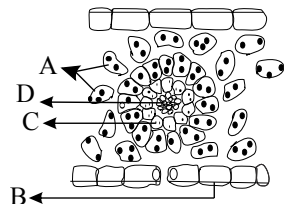

- (۱) در گیاه ۱ حدس زده می شود که تراکم CO_2 درون سلول های غلاف آوندی در مقایسه با جو بیشتر است.
 (۲) گیاه ۲ برای تثبیت CO_2 احتمالاً از مسیر دو مرحله ای استفاده می کند.
 (۳) گیاه ۱ احتمالاً نسبت به گرما مقاوم است.
 (۴) در گیاه ۲ احتمالاً تنفس نوری مانع انجام فتوسنتز شده است.

۸۴. در گیاه نیشکر گیاه گل ناز

- (۱) همانند - آخرین دریافت کننده ی الکترون در چرخه ی کالوین، قند ۳ کربنی است.
 (۲) برخلاف - اسید ۴ کربنی در اندامکی تک غشایی ذخیره نمی شود.
 (۳) برخلاف - برای تثبیت CO_2 دو سیستم آنزیمی متفاوت در سلول به طور مجزا در گیر هستند.
 (۴) همانند - در هنگام شب، سلول های کلروپلاست دار روپوستی دچار پلاسمولیز می شوند.

۸۵. چند مورد جمله ی زیر را به درستی کامل می کند؟ «سلول های»

- (الف) A ، نمی توانند دی اکسید کربن را تثبیت کنند.
 (ب) B ، با داشتن کلروپلاست فرآیند فتوسنتز را انجام می دهند.
 (ج) C ، در واکنش های نوری فتوسنتز $NADP^+$ را احیا می کنند.
 (د) D ، در انتقال شیره ی خام و شیره ی پرورده نقش دارند.

(۱) ۱ (۲) ۲
 (۳) ۳ (۴) ۴

۸۶. در تنفس نوری گیاهان،

- ۱) آنزیم روییسکو با فعالیت کربوکسیلازی خود سبب تشکیل ترکیب ۶ کربنه می شود.
 - ۲) تولید ATP درون اندامک میتوکندری شدت می یابد.
 - ۳) آزاد شدن دی اکسیدکربن از اندامک میتوکندری صورت می گیرد.
 - ۴) مولکول های اکسیژن از سلول های میانبرگ آزاد شده و از طریق روزنه های هوایی گیاه خارج می شوند.
۸۷. کدام عبارت، درباره ی سازگاری گیاهان ساکن اکوسیستم های بیابانی در پاسخ به گرما و خشکی زیاد، نادریست است؟
- ۱) در هنگام شب، دی اکسیدکربن از طریق روزنه ها وارد گیاه می شود.
 - ۲) در هنگام روز، فرایندی مانع انجام واکنش های چرخه ی کالوین می شود.
 - ۳) در هنگام روز، دی اکسیدکربن آزاد شده به درون کلروپلاست ها انتشار می یابد.
 - ۴) در هنگام شب، اسیدهای آلی ناشی از تثبیت دی اکسیدکربن، در واکوئل ها ذخیره می شود.

۸۸. هر گیاهی که در دمای بالا و شدت زیاد نور قطعاً

- ۱) از افزایش دفع آب جلوگیری می کند - به ساختن قندها به کمک فتوسنتز ادامه می دهد.
- ۲) فرآیند فتوسنتز را متوقف می سازد - در هنگام شب روزنه های خود را کاملاً باز می نماید.
- ۳) بر تنفس نوری غلبه می نماید - فرایند فتوسنتز را با کارایی بالایی انجام می دهد.
- ۴) به کندی رشد می نماید - می تواند ATP را در عدم حضور اکسیژن بسازد.

۸۹. کدام عبارت جمله ی زیر را به طور نادریستی تکمیل می کند؟

- هر گیاهی که قادر است دی اکسیدکربن جو را تثبیت کند، در نور و گرمای زیاد،
- ۱) هنگام شب - اسیدهای آلی را به درون کلروپلاست ها انتشار میدهد.
 - ۲) در ترکیب چهار کربنی - می تواند با کمک بعضی از اندامک های دو غشایی ATP تولید نماید.
 - ۳) توسط چرخه ی کالوین - بدون حضور اکسیژن، $NADH$ می سازد.
 - ۴) هنگام روز - می تواند فعالیت متابولیسمی آنزیم روییسکو را ادامه دهد.

۹۰. تثبیت دی اکسیدکربن در گیاهان ذرت و نیشکر

- ۱) فقط در سلول های غلاف آوندی صورت می گیرد.
- ۲) اگر در چرخه ی کالوین مدنظر باشد، فقط در سلول های غلاف آوندی انجام می شود.
- ۳) در طول شب برخلاف روز انجام می شود.
- ۴) هم در سلول های غلاف آوندی و هم در سلول های میانبرگ انجام می شود.

تنفس سلولی هوازی و تخمیر

۹۱. کدام، مرحله ای از واکنش گلیکولیز بوده و انرژی زا است؟

- ۱) تبدیل گلوکز به ترکیب شش کربنه
- ۲) تبدیل پیرووات به ترکیب سه کربنی
- ۳) تبدیل ترکیب سه کربنی به پیرووات
- ۴) تبدیل ترکیب شش کربنه به ترکیب سه کربنه

۹۲. در گام های سوم و چهارم گلیکولیز، به ترتیب تولید نمی شود.

- ۱) ATP و NAD^+
- ۲) ADP و NAD^+
- ۳) ADP و $NADH$
- ۴) ATP و $NADH$

۹۳. در سومین گام از مرحله بی هوازی تنفس و هم زمان با تبدیل ترکیب مولکول NAD^+ می شود.

- ۱) C_4 دی فسفات به پیرووات - تولید
- ۲) C_4 مونوفسفات به C_3 دی فسفات تولید
- ۳) C_4 دی فسفات به پیرووات - مصرف
- ۴) C_4 مونوفسفات به C_3 دی فسفات - مصرف

۹۴. مولکولی که از انتقال فسفات آن به ADP در طی گلیکولیز ATP تولید می‌شود، در گامی از گلیکولیز ایجاد می‌شود که

.....

- (۱) در آن دو مولکول پیرووات نیز به وجود می‌آید.
 - (۲) در آن NAD^+ مصرف می‌شود.
 - (۳) در آن ترکیب شش کربنی دو فسفات نیز ایجاد می‌شود.
 - (۴) پیوند بین کربن‌های ترکیب شش کربنه شکسته می‌شود.
۹۵. در تنفس سلولی، در تبدیل CO_2 آزاد می‌شود.
- (۱) ترکیب سه کربنی به پیرووات در سلول هوازی
 - (۲) اسیدسیتریک به ترکیب پنج کربنی در میتوکندری
 - (۳) ترکیب پنج کربنی به ترکیب چهار کربنی در غشای میتوکندری
 - (۴) پیروویک اسید به استیل کوآنزیم A در سلول بی‌هوازی

۹۶. در مسیر آزادسازی انرژی از گلوکز، در صورت فقدان آخرین پذیرنده‌ی الکترون در زنجیره‌ی انتقال، کدام فرایند متوقف نمی‌شود؟

(۱) بازسازی NAD^+ به طریق هوازی	(۲) تولید $FADH_2$
(۳) تشکیل استیل کوآنزیم A	(۴) تبدیل گلوکز به پیرووات
۹۷. در تنفس هوازی اکسید و احیا می‌شود.
(۱) H_2O, NAD	(۲) NAD ، گلوکز	(۳) گلوکز، $NADH$	(۴) گلوکز، اکسیژن

۹۸. در چرخه‌ی کربس، در یک گام حاصل می‌شوند.

(۱) ترکیب پنج کربنی و ATP	(۲) CO_2 و $FADH_2$
(۳) ترکیب پنج کربنی و $FADH_2$	(۴) CO_2 و $NADH$

۹۹. در یک سلول ماستوسیت انسان و زمانی که یک مولکول اگزوالواستات مصرف می‌شود، در گام ۲ گام ۳ خواهد شد.

(۱) همانند - ATP تولید	(۲) برخلاف - NAD^+ مصرف
(۳) همانند - CO_2 آزاد	(۴) برخلاف - $NADPH$ مصرف

۱۰۰. در هر گامی از چرخه‌ی کربس که

- (۱) مولکول CO_2 آزاد می‌شود، مولکول ATP نیز تولید می‌شود.
- (۲) مولکول CO_2 آزاد می‌شود، NAD^+ اکسید می‌شود.
- (۳) NAD^+ احیا می‌شود، مولکول CO_2 آزاد می‌شود.
- (۴) ATP تولید می‌شود، مولکول CO_2 آزاد می‌شود.

۱۰۱. بازسازی NAD^+ در سلول‌های ماهیچه توأم در حضور اکسیژن،

- (۱) توسط آنزیمی صورت می‌گیرد که پیرووات را به لاکتیک اسید تبدیل می‌کند.
- (۲) طی واکنش تبدیل پیرووات به ترکیب دوکربنی صورت می‌گیرد.
- (۳) طی بعضی از واکنش‌های چرخه کربس در ماتریکس میتوکندری انجام می‌شود.
- (۴) توسط زنجیره انتقال الکترون قرار گرفته بر روی غشا داخلی میتوکندری‌ها صورت می‌گیرد.

۱۰۲. به منظور مصرف یک مولکول استیل کوآنزیم A توسط گیرنده مخروطی چشم انسان، لازم است تا در گام ۲ گام ۵ چرخه‌ی کربس، شود.

(۱) برخلاف - $2CO_2$ آزاد	(۲) همانند - $NADH$ تولید
(۳) برخلاف - ATP ساخته	(۴) همانند - $2NADH^+$ مصرف

۱۰۳. در هر گام از چرخه‌ی کربس که نیز تولید می‌گردد.
 (۱) ADP مصرف می‌شود، $NADH$
 (۲) CO_2 آزاد می‌شود، ATP
 (۳) ترکیب چهار کربنی مصرف می‌شود، $FADH_2$
 (۴) استیل کوآنزیم A ساخته می‌شود، اسیدسیتریک
۱۰۴. در مسیر تنفس هوازی درون میتوکندری به ازای تجزیه‌ی هر مولکول پیرووات تا
 (۱) پایان گام ۳ چرخه‌ی کربس، دو مولکول دی‌اکسید کربن آزاد می‌شود.
 (۲) پایان گام ۴ چرخه‌ی کربس، سه مولکول NAD^+ مصرف می‌شود.
 (۳) پایان گام ۲ چرخه‌ی کربس، دو ترکیب چهار کربنه مصرف می‌شود.
 (۴) قبل از گام ۵ کربس، دو مولکول ATP تولید می‌شود.
۱۰۵. با تبدیل انرژی لازم برای افزودن، گروه فسفات به ADP فراهم می‌شود.
 (۱) گلوکز به ترکیب شش کربنی فسفات‌دار در گام اول گلیکولیز
 (۲) ترکیب پنج کربنی به ترکیب چهار کربنی در چرخه‌ی کربس
 (۳) $NADH$ به NAD^+ در هنگام تثبیت دی‌اکسید کربن
 (۴) مولکول سه کربنی به قند سه کربنی در مرحله‌ی تاریکی فتوسنتز
۱۰۶. طی تنفس هوازی در نوتروفیل،
 (۱) تمام CO_2 های حاصل از سوختن گلوکز، طی چرخه‌ی کربس تولید می‌گردند.
 (۲) تمام ATP های حاصل از سوختن گلوکز، طی زنجیره‌ی انتقال الکترون تولید می‌گردند.
 (۳) تمام $FADH_2$ های حاصل از سوختن گلوکز، در ماتریکس میتوکندری تولید می‌شوند.
 (۴) تمام $NADH$ های حاصل از سوختن گلوکز، به همراه آزاد شدن CO_2 تولید می‌شوند.
۱۰۷. در رابطه با تنفس سلولی به سوالات زیر پاسخ دهید:
 الف) ترکیب شش کربنی تولید شده در اولین مرحله‌ی چرخه کربس چه نام دارد؟
 ب) اولین مرحله تنفس سلولی در کدام قسمت سلول انجام می‌شود؟
 ج) از شکستن گلوکز در مرحله‌ی گلیکولیز به طور مستقیم چند مولکول ATP تشکیل می‌شود؟
 د) در فرآیند تنفس سلولی پیرووات حاصل از گلیکولیز در صورت کمبود اکسیژن در سلول‌های ماهیچه‌ای، به چه ماده‌ای تبدیل می‌شود؟
۱۰۸. در زنجیره‌ی انتقال الکترون کریستاهای نوروسپورا کراسا، کدام اتفاق روی می‌دهد؟
 (۱) یون‌های هیدروژن برخلاف شیب غلظت خود، از هر پروتئین غشایی عبور می‌کنند.
 (۲) آدنوزین تری فسفات در سطح پیش ماده تشکیل می‌شود.
 (۳) الکترون‌های پراانرژی به یون‌های هیدروژن می‌پیوندند و آب تشکیل می‌شود.
 (۴) انرژی به طور موقت در نوعی ترکیب ذخیره می‌شود.
۱۰۹. با فرض این‌که در یک سلول سالم مشیمه‌ی انسان، نوعی ماده‌ی شیمیایی بتواند مانع ورود H^+ به فضای درونی میتوکندری شود، در این صورت، ممکن است در پایان زنجیره‌ی انتقال الکترون ، متوقف شود. (با تغییر)
 (۱) تشکیل مولکول آب (۲) تجزیه‌ی مولکول ATP (۳) بازسازی NAD^+ (۴) تشکیل مولکول ATP
۱۱۰. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی کامل می‌کند؟
 «در اولین قدم قبل از شروع چرخه‌ی کربس»
 الف) مصرف $NADH$ صورت می‌گیرد. ب) تولید CO_2 انجام می‌شود.
 ج) تولید استیل کوآنزیم A انجام می‌شود. د) پیرووات احیا می‌شود.
- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۱۱. به منظور تولید مولکول‌های پرانرژی در اندامک‌های دوغشایی یک سلول پارانشیم مغز ساقه‌ی لوبیا، کدام واکنش انجام می‌شود؟

- (۱) هم‌زمان با پیدایش هر ترکیب چهار کربنی، $NADH$ تولید می‌شود.
- (۲) در مرحله‌ی تولید ترکیب پنج کربنی، نوعی مولکول پرانرژی تولید می‌گردد.
- (۳) هم‌زمان با تشکیل ترکیب شش کربنی، بر مقدار دی‌اکسید کربن محیط افزوده می‌شود.
- (۴) با شکسته شدن ترکیب شش کربنی دو فسفات به دو ترکیب سه کربنی یک فسفات ATP ۲ مصرف می‌گردد.

۱۱۲. در زنجیره‌ی انتقال الکترون در غشای داخلی میتوکندری،

- (۱) یون‌های H^+ در جهت شیب غلظت از ماتریکس به فضای بین دو غشا منتقل می‌شوند.
- (۲) مولکول‌های NAD^+ با گرفتن الکترون، احیا شده و به $NADH$ تبدیل می‌شوند.
- (۳) مولکول‌های آب با از دست دادن الکترون، در فضای بین دو غشا اکسید می‌شوند.
- (۴) مولکول‌های NAD^+ برای انجام روند گلیکولیز بازسازی می‌شوند.

۱۱۳. در تخمیر الکلی، برای تولید اتانول، الکترون‌های یک مولکول

- (۱) پیرووات به NAD^+
- (۲) $NADH$ به ترکیب سه کربنی
- (۳) $NADH$ به ترکیب دو کربنی
- (۴) پیرووات به استیل‌کوآنزیم A

۱۱۴. در تخمیر لاکتیکی، نمی‌شود.

- (۱) $NADH$ به NAD^+ ، تبدیل
- (۲) ترکیب ۳ کربنه، احیا
- (۳) دی‌اکسید کربن از ترکیب ۳ کربنه، تولید
- (۴) ترکیب ۳ کربنه از ترکیب ۳ کربنه، تولید

۱۱۵. در مخمر نان، به دنبال فقدان آخرین پذیرنده‌ی الکترون،

- (۱) مولکول استیل‌کوآنزیم A در حضور تیامین پدید می‌آید.
- (۲) الکترون‌های پرانرژی از $NADH$ به یک ماده‌ی دو کربنی انتقال می‌یابند.
- (۳) مولکول سیتریک اسید در چرخه‌ی کربس پدید می‌آید.
- (۴) الکترون‌های پرانرژی از $NADH$ به یک ماده‌ی سه کربنی انتقال می‌یابند.

۱۱۶. در ور آمدن خمیر نان، بازسازی NAD^+ با استفاده از کدام پذیرنده‌ی الکترون صورت می‌گیرد؟

- (۱) ترکیب دو کربنی حاصل از پیرووات
- (۲) اتانول
- (۳) پیرووات حاصل از گلیکولیز
- (۴) نیکوتین آمید آدنین دی‌نوکلئوتید

۱۱۷. چند مورد از موارد زیر جمله داده شده را به درستی کامل می‌کنند؟

- «در شرایط بی‌هوازی در سلول‌های ماهیچه‌های مخطط، مانند ماهیچه‌ی توأم،»
- (الف) تبدیل NAD^+ به $NADH$ صورت می‌گیرد.
 - (ب) تبدیل $NADH$ به NAD^+ صورت می‌گیرد.
 - (ج) اسید ۳ کربنی حاصل از گلیکولیز با گرفتن H^+ احیا می‌شود.
 - (د) مولکول‌های ATP در سیتوسل سلول‌ها تولید می‌شوند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۱۸. برای بازسازی NAD^+

- (۱) در تنفس هوازی، الکترون‌های $NADH$ از طریق زنجیره‌ی انتقال الکترون به آب می‌رسند.
- (۲) در تخمیر الکلی، الکترون‌های $NADH$ به پیرووات می‌رسند.
- (۳) در تخمیر لاکتیکی، الکترون‌های $NADH$ به طور مستقیم به اسید لاکتیک می‌رسند.
- (۴) الکترون‌های $NADH$ می‌توانند به یک پذیرنده‌ی آلی یا غیر آلی برسند.

۱۱۹. در مقایسه‌ی تخمیر لاکتیکی و تخمیر الکلی کدام مورد ندریست است؟

- ۱) تنوع محصولات واکنش در هر دو نوع تخمیر برابر است.
- ۲) در هر دو به طور مستقیم ATP تولید نمی‌شود.
- ۳) هر دو نوع واکنش در سیستم‌توسل انجام می‌گیرند.
- ۴) تخمیر الکلی برخلاف تخمیر لاکتیکی واکنشی دو مرحله‌ای است.

۱۲۰. در تخمیر الکلی، پذیرنده‌ی نهایی الکترون است و در تولید می‌شود.

- ۱) ترکیب سه کربنی - گام ۴ گلیکولیز
- ۲) ترکیب دو کربنی - سیتوسل
- ۳) NAD^+ - در گام ۳ گلیکولیز
- ۴) $NADH$ - در گام ۳ گلیکولیز

۱۲۱. در سلول‌هایی که با کمک اکسیژن، ATP لازم برای سنتز میوزین را فراهم می‌کنند، مانع تشکیل استیل کوآنزیم A شده‌ایم. در این حالت غلظت در سلول می‌یابد.

- ۱) $NADP^+$ - کاهش
- ۲) اتانول - افزایش
- ۳) سیترات - افزایش
- ۴) CO_2 - کاهش

۱۲۲. در شرایط بی‌هوازی بازسازی NAD^+ در یک میون ماهیچه‌ی چهار سر ران

- ۱) در زنجیره‌ی انتقال الکترون صورت می‌گیرد.
- ۲) توسط یک پذیرنده‌ی آلی هیدروژن دو کربنه انجام می‌شود.
- ۳) توسط یک اسید آلی به نام لاکتیک اسید انجام می‌شود.
- ۴) در سارکوپلاسم انجام می‌شود و سبب انجام فرآیند گلیکولیز می‌شود.

۱۲۳. در تخمیر پذیرنده‌ی آلی هیدروژن، نام دارد.

- ۱) اسیدی - پیرووات
- ۲) الکلی - NAD^+
- ۳) اسیدی - ترکیب دو کربنه
- ۴) الکلی - اتانول

۱۲۴. در خمیر نان، واکنش تخمیر الکلی در شرایط بی‌هوازی انجام می‌شود تا

- ۱) واکنش گلیکولیز در این شرایط متوقف نشود.
- ۲) $NADPH$ لازم برای سلول فراهم شود.
- ۳) الکل دو کربنه یا اتانول لازم برای سلول تأمین شود.
- ۴) NAD^+ برای واکنش‌های زنجیره‌ی انتقال الکترون میتوکندری تأمین شود.

۱۲۵. در تخمیر الکلی تخمیر لاکتیکی

- ۱) مانند - دی‌اکسید کربن تولید می‌شود.
- ۲) برخلاف - دو مول ATP به ازای هر مول گلوکز حاصل می‌شود.
- ۳) مانند - NAD^+ برای فرآیند گلیکولیز بازسازی می‌شود.
- ۴) برخلاف - ترکیب سه کربنه پذیرنده‌ی آلی الکترون است.

پرسش‌های ترکیبی و مفهومی

۱۲۶. الکترون‌های پر انرژی، برای تشکیل در مرحله‌ی نوری فتوسنتز، توسط آب و نور خورشید و برای تشکیل در تنفس سلولی، توسط مولکول‌های $NADH$ تأمین می‌شود.

- ۱) $NADPH$ - آب
- ۲) قند سه کربنی - آب
- ۳) ATP - $NADPH$
- ۴) قند سه کربنی - ATP

۱۲۷. کدام یک از واکنش‌های زیر درون ماده‌ی زمینه‌ی سیتوپلاسم سلول‌های یوکاریوتی انجام می‌گیرد؟

- الف) تشکیل H^+ , $NADH$ ، از تبدیل ترکیب سه کربنی به ترکیب سه کربنی دیگر
- ب) تشکیل $FADH_2$ ، از تبدیل ترکیب چهار کربنی به چهار کربنی دیگر
- ج) بازسازی NAD^+ ، برای تبدیل ADP به ATP
- د) تبدیل پیرووات به ترکیب دو کربنی، برای بازسازی NAD^+

- ۱) الف و د
- ۲) الف و ج
- ۳) ب و د
- ۴) ب و ج

۱۲۸. تک سلول هایی که فقط یک جایگاه آغاز همانندسازی در مولکول DNA دارند، می توانند
 (۱) درون استروما، مولکول $NADPH$ بسازند.
 (۲) درون ماتریکس، استیل کوآنزیم A بسازند.
 (۳) از پذیرنده های آلی برای بازسازی NAD^+ استفاده کنند.
 (۴) کمبود الکترون های فتوسیستم I را از فتوسیستم II دریافت کنند.

۱۲۹. فرآیند انرژی زا است.

- (۱) تبدیل گلوکز به ترکیب C_6 در گلیکولیز
- (۲) تولید قند C_5 از قند C_6 در چرخه ی کالوین
- (۳) تبدیل مولکول C_5 به C_6 در چرخه ی کریس
- (۴) انتقال یون های H^+ از بستره به درون فضای تیلاکوئید

۱۳۰. در همه ی گیاهان،
 (۱) پدیده ی تعریق از نشانه های بارز وجود فشار ریشه ای است.
 (۲) آب و یون های معدنی از درون لوله های تو خالی و مرده ی تراکتید به بالا صعود می کنند.
 (۳) رویداد تنفس سلولی، نیازمند وجود اکسیژن است.
 (۴) روش های تولیدمثل جنسی و غیر جنسی، برای ازدیاد به کار می روند.

۱۳۱. در گیاه حساس، می شود.

- (۱) در مرحله ی تولید مولکول آغازگر چرخه ی کالوین، ATP تولید
- (۲) در زنجیره ی انتقال الکترون، هم زمان با خروج الکترون از فتوسیستم II ، سطح انرژی دچار کاهش
- (۳) در مسیر تولید قند سه کربنی از مولکول سه کربنی در ماتریکس، $NADPH$ تجزیه
- (۴) در گام آخر از مرحله ی بی هوازی تنفس سلولی، ADP تولید

۱۳۲. در بنفشه ی آفریقایی، با تشکیل می شود.

- (۱) قند C_6 از مولکول C_3 ، ATP تولید
- (۲) ترکیب C_5 از سیتریک اسید، NAD^+ مصرف
- (۳) پیرووات از ترکیب C_6 فسفات دار، ADP تولید
- (۴) ترکیب آغازگر چرخه ی کالوین از قندهای C_3 ، $NADP^+$ مصرف

۱۳۳. هر اندامکی که در آن مشاهده می شود،
 (۱) ریپوزوم - می تواند ATP را در زنجیره ی انتقال الکترون تولید کند.
 (۲) تثبیت کربن دی اکسید - فاقد توانایی مصرف اکسیژن است.
 (۳) آزاد شدن O_2 طی واکنش - دارای ریپوزوم های کوچک و ساده است.
 (۴) واکنش های تاریکی فتوسنتز - می تواند ترکیب سه کربنی تولید کند.

۱۳۴. در ذرت،
 (۱) هیچ یک از محصولات گام ۱ گلیکولیز نمی تواند در گام ۳ کریس مصرف گردد.
 (۲) گام ۵ کریس می تواند محصولی مشابه گام ۳ گلیکولیز ایجاد نماید.
 (۳) تولید و شکسته شدن ترکیب ۶ کربنه در کلروپلاست برخلاف میتوکندری انجام می گیرد.
 (۴) کارایی فتوسنتز چندان بالا نیست، اما قادر به حفظ بقای خود در گرمای شدید است.

۱۳۵. در مرحله ی
 (۱) اول تنفس سلولی، برخلاف مرحله ی دوم آن، $NADH$ تولید نمی شود.
 (۲) دوم فتوسنتز، همانند مرحله ی اول تنفس سلولی، ATP تولید می شود.
 (۳) اول فتوسنتز گیاهان، ترکیبی آزاد می شود که قطعاً در مرحله ی دوم تنفس سلولی مصرف می شود.
 (۴) سوم فتوسنتز، $NADP^+$ تولید شود که در مرحله ی اول تنفس سلولی مصرف می شود.

۱۳۶. در مقایسه ی چرخه ی کربس با چرخه ی کالوین،
 (۱) هر دو چرخه از ۴ گام تشکیل شده اند.
 (۲) در هر دو چرخه ترکیب دو کربنه تولید می شود.
 (۳) در کربس برخلاف کالوین نوکلئوتید آزاد دوفسفاته مصرف می شود.
 (۴) در گام اول هر دو، ترکیب شش کربنه ی ناپایدار ایجاد می شود.
۱۳۷. در فرآیند فتوسنتز سلول های پارانسیم گیاهان
 (۱) C_3 در روز، دو زنجیره ی انتقال الکترون انرژی مورد نیاز برای تولید ATP را فراهم می کنند.
 (۲) C_4 در شب، یک سیستم آنزیمی با استفاده از CO_2 می جو، ترکیب ۴ کربنه ی اسیدی تولید می کند.
 (۳) C_3 در شب، CO_2 جذب شده با شرکت در واکنش های مستقل از نور قند سه کربنه تولید می کند.
 (۴) CAM در روز، CO_2 مورد نیاز چرخه ی کالوین با تجزیه ی اسید آلی چهار کربنه تأمین می شود.
۱۳۸. ترکیبی که در چرخه کالوین به هنگام تبدیل مصرف می شود، می تواند در چرخه کربس به هنگام تولید شود.

- (۱) ترکیب سه کربنه اسیدی به ترکیب سه کربنه قندی - آزاد شدن CO_2 از سیتریک اسید
 (۲) ترکیب سه کربنه به ترکیب آغازگر چرخه - تشکیل ترکیب ۴ کربنه برای اولین بار در چرخه
 (۳) ترکیب ناپایدار شش کربنه به ترکیب های اسیدی - تبدیل یک ترکیب ۴ کربنه به ترکیب ۴ کربنه دیگر
 (۴) ترکیبات تک فسفاته به مولکول ۵ کربنه دو فسفاته - تولید ترکیب آغازگر چرخه از ترکیب ۴ کربنه
۱۳۹. چند مورد جمله ی زیر را به درستی تکمیل می کند؟ «هر سلول دارای رنگیزه ی فتوسنتزی، قطعاً»
 الف - دی اکسیدکربن تولید و مصرف می کند. (ب) دی اکسیدکربن مصرف و اکسیژن تولید می کند.
 ج - اکسیژن مصرف و دی اکسیدکربن تولید می کند. (د) اکسیژن تولید و مصرف می کند.
 (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۴۰. کدام موارد می توانند جمله ی زیر را تکمیل کنند؟
 همه ی سلول های فتوسنتز کننده،

- الف - اکسیژن تولید می کنند.
 ب - اکسیژن مصرف می کنند.
 ج - رنگیزه دارند.
 د - DNA حلقوی دارند.
- (۱) الف - ب (۲) ب - د (۳) الف - ج (۴) ج - د

۱۴۱. در دیونه، با تشکیل می شود.

- (۱) پیروویک اسید از ترکیب C_3 فسفات دار، ADP تولید
 (۲) ترکیب آغازگر چرخه ی کربس از مولکول چهارکربنی، NAD^+ مصرف
 (۳) اسید سه کربنی از قند سه کربنی، ATP مصرف
 (۴) ترکیب پنج کربنی از سیتریک اسید، $NADP^+$ مصرف

۱۴۲. در چند مورد اگر در جای خالی کلمه «بیشتر» قرار گیرد، جمله درستی حاصل می شود؟
 الف) گیاهان برای تثبیت دی اکسیدکربن فقط از چرخه ی کالوین استفاده می کنند.
 ب) تاژک داران چرخان دو تاژک دارند.
 ج) گیاهان سازگاری های ویژه ای جهت کاهش تنفس سلولی دارند.
 د) باکتری ها هوازی و هتروتروف اند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۴۳. چند مورد درست است؟

- (الف) کپک مخاطی سلولی همانند عامل گال، بر روی گیاهان نوعی بیماری ایجاد می کند.
 (ب) اوگلنا همانند کپک نوروسپورا، توانایی تولید مولکول اگزوالستات را دارد.
 (ج) گامت کلامیدوموناس همانند گامت کاهوی دریایی، ۲ تاژی است.
 (د) کلب همانند ولوکس، توانایی تولید مولکول ۲ کربنی استیل کوآنزیم A را از پیرووات دارد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۴۴. به طور معمول در گیاه ، هورمون عاملی است که باعث می شود.

(۱) ذرت - اتیلن - باز شدن روزنه های آبی در شرایط غرقابی

(۲) کاکتوس - اتیلن - بسته شدن روزنه ها در شب

(۳) لوبیا - آبسیزیک اسید - تبدیل ریبولوز بیس فسفات به دو ترکیب دو و سه کربنی

(۴) نیشکر - آبسیزیک اسید - تبدیل ترکیب ۵ کربنی به دو ترکیب دو و سه کربنی

۱۴۵. در چرخه ی زندگی سرخس، (با تغییر)

(۱) آنزیم رویسکو در سلول های مرحله ی گامتوفیتی بر خلاف سلول های اسپوروفیتی جوان دیده نمی شود.

(۲) آنزیم رویسکو در سلول های مرحله ی گامتوفیتی همانند مرحله ی اسپوروفیت بالغ دیده می شود.

(۳) در مرحله ی اسپوروفیتی تولید NADPH بر خلاف NADH انجام می گیرد.

(۴) رنگیزه های فتوسنتزی در مرحله ی اسپوروفیتی بر خلاف گامتوفیتی درون اندامک دو غشایی قرار دارند.

۱۴۶. طی تنفس سلولی کدام واکنش در بدن نسبت به واکنش های دیگر اثر متفاوتی روی فعالیت آنزیم انیدراز کربنیک دارد؟

(۱) تبدیل پیرووات به استیل کوآنزیم A

(۲) تبدیل پیرووات به اسید لاکتیک

(۳) تبدیل اسیدسیتریک به ترکیب پنج کربنه

(۴) تبدیل ترکیب پنج کربنه به چهار کربنه

۱۴۷. کدام موارد جمله ی زیر را به طور ندرستی تکمیل می کنند؟ در گل ناز

الف - در اثر کاهش تعرق و ادامه ی فعالیت پرسیکل، آب به روش اسمز از منتهی الیه آوند چوبی خارج می شود.

ب - هنگام انبساط سلول های نگهبان، دو نیروی فیزیکی باعث خمیده شدن این سلول ها و باز شدن منفذ روزنه می شود.

ج - تبدیل پیرووات به اتانول در سلول های همراه روی حرکت ترکیبات آلی آوند آبکشی تأثیر می گذارد.

د - آندودرمین از حرکت آب و یون ها از طریق دیواره های جانبی سلول های پرسیکل ریشه جلوگیری می کند.

۱ الف - د ۲ الف - ب ۳ ب - ج ۴ ج - د

۱۴۸. همه ی گیاهانی که

(۱) اولین ترکیب پایدار تولید شده در آن ها طی تثبیت CO_۲ چهار کربنه است، تثبیت CO_۲ را در دو سلول متفاوت انجام می دهند.

(۲) در آن ها آمیزش در سال اول امکان پذیر نیست، در صورت تولید مثل جنسی، دانه های گرده ی رسیده ای با ۴ سلول تولید می کنند.

(۳) در حمل آب فقط از سلول هایی با پروتوپلاسم زنده استفاده می کنند، در تولید مثل جنسی شان همواره دو جنس نر و ماده وجود دارد.

(۴) در دانه شان دو نوع عدد کروموزومی دارند، در گامتوفیت شان NADPH تولید می شود.

۱۴۹. چند مورد جمله ی زیر را به درستی تکمیل می کند؟

هر سلول گیاه ادریسی که همه ی انواع ژنوم سیتوپلاسمی را دارد.

(الف) در تنفس سلولی، اکسیژن مصرف کند.

(ب) در تنفس نوری، اکسیژن مصرف کند.

(ج) ریوزوم های کوچک و ساده داشته باشد.

(د) FADH_۲ و NADH تولید کند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۵۰. کدام عبارت، جمله‌ی مقابل را به طور نادرستی تکمیل می‌کند؟ « قارچ‌هایی که »

- ۱) مسبب طعم ویژه‌ی برخی پنیرها هستند، توانایی تولید زاده‌های کلون را دارند.
- ۲) با گیاهان آوندی همزیست هستند، می‌توانند توانایی تولید هاگ‌های جنسی در اندام گرز مانند را داشته باشند.
- ۳) غذاهای خود را از میزبان زنده تامین می‌کنند، همگی می‌توانند در شرایطی تقسیم میوز انجام دهند.
- ۴) قادر به تامین مواد معدنی گیاهان هستند، می‌توانند با ساختار اسپوروفیتی ارتباط داشته باشند.

۱۵۱. کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) هر پمپ پروتئینی در پاراننشیم‌ها، مصرف‌کننده‌ی ATP است.
- ۲) همه‌ی انواع پلاست‌های سلول گیاهی، در غشای تیلاکوئید خود، فتوسیستم II دارند.
- ۳) در دیواره‌ی نخستین همه‌ی انواع سلول‌های گیاهی، ترکیبات نیتروژن دار وجود دارد.
- ۴) در سلول‌های گیاهی، هر اندامکی که دی‌اکسیدکربن تثبیت می‌کند، کلروفیل ندارد.

۱۵۲. در یک گیاه‌علفی، سلول‌های سازنده‌ی و نمی‌توانند متعلق به یک بافت اصلی باشند.

- ۱) سوبرین - نیکوتین آمید آدنین دی‌نوکلئوتید فسفات (۲) کوتین - لیگنین
- ۳) نیکوتین آمید آدنین دی‌نوکلئوتید - کوتین (۴) سوبرین - لیگنین

۱۵۳. چند مورد نادرست است؟

- الف - در پوست تنه‌ی درختان چندساله، کامبیوم‌ها فقط سلول‌های چوب پنبه‌ای می‌سازند.
- ب - از الحاق پروتوپلاست‌های گیاهی و کشت آن‌ها در محیط سترون، همواره گیاه دورگه تولید می‌شود.
- ج - در خزها تولیدمثل رویشی سریع‌تر از تولیدمثل جنسی است.
- د - برخلاف تولید $NADH$ و H^+ تولید $NADPH$ در ریشه‌ی هر گیاهی غیرممکن است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۵۴. در هر گیاهی که اسپوروفیت آن در جوانی وابسته به گامتوفیت باشد ولی پس از بلوغ مستقل شود،

- ۱) آنتروزیوئیدها درون آنتریدی به وجود می‌آیند.
- ۲) سلول تخم درون آرکگن تشکیل می‌شود.
- ۳) سلول‌های گامتوفیت دارای آنزیم روبیسکواند.
- ۴) هر سلول زنده‌ی اسپوروفیتی دارای ژن روبیسکو است.

۱۵۵. هر سلول دارای کلروفیل b

- ۱) برای جذب نور آبی پتانسیل بیش‌تری دارد.
- ۲) از راه پلاسمودسم خود با سلول‌های مجاور ارتباط دارد.
- ۳) فاقد تاژک است.
- ۴) فقط از طریق چرخه‌ی کالوین CO_2 را تثبیت می‌کند.

۱۵۶. هر سلول قطعاً

- ۱) گیاهی تولیدکننده‌ی کوتین - دارای شبکه‌ی به هم پیوسته‌ای از لوله‌ها و کیسه‌های غشادار بدون ریبوزوم است.
- ۲) تولیدکننده‌ی $NADPH$ - دارای اندامکی دوغشایی با لوله‌ها و قرص‌های غشادار و توخالی است.
- ۳) تولیدکننده‌ی پراکسید هیدروژن - دارای استوانه‌ای توخالی از ۹ دسته سه تایی میکروتوبول است.
- ۴) دارای دیواره‌ی سلولی کیتینی - درون هسته‌ی خود چند توده‌ی متراکم متشکل از رشته‌ها و دانه‌ها دارد.

۱۵۷. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- در جانوران گیاهان
- الف - همانند - ماده‌ی معدنی می‌تواند به آلی تبدیل شود.
- ب - همانند - ماده‌ی آلی می‌تواند به معدنی تبدیل شود.
- ج - همانند - اکسیژن می‌تواند تولید شود.

۰ (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴)

۱۵۸. چند مورد عبارت زیر را به صورت نادرست تکمیل می نماید؟

«در یوکاریوت ها تنها محل ، است.»

الف - تولید کربن دی اکسید، میتوکندری ب - مصرف کربن دی اکسید، کلروپلاست

ج - تولید اکسیژن، کلروپلاست د - مصرف اکسیژن، میتوکندری

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۵۹. هر

(۱) یونی که برخلاف شیب غلظت از غشایی عبور می کند با مصرف ATP همراه است.

(۲) رفتاری که در دوره مشخصی از زندگی است نقش پذیری است.

(۳) رفتاری که در آن وراثت نقش تعیین کننده ای دارد الگوی عمل ثابت نام دارد.

(۴) سلولی که در آن کلروپلاست وجود دارد اگزوالاستات می تواند در آن تولید و مصرف شود.

۱۶۰. چند مورد عبارت زیر را به درستی تکمیل می کند؟

«در صورت تنگ شدن رگ های دیواره ی کیسه های هوایی شش ها،»

الف) ترکیب هموگلوبین با اکسیژن کاهش می یابد.

ب) این امر می تواند محرکی برای ترشح هورمون سلول های درون ریز کلیه باشد.

ج) مقدار خون مویرگ های کیسه های هوایی کاهش می یابد.

د) تولید لاکتیک اسید در سلول های ماهیچه ای بدن می تواند افزایش می یابد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۶۱. در آزمایش بیدل و تیتوم از جمله موادی که برای غنی شدن محیط استفاده شد،

(۱) می تواند در میتوکندری نوروسپورا کراسا در آزاد کردن دی اکسیدکربن از پیرووات نقش داشته باشد.

(۲) می تواند به تنهایی در بدن انسان برای حفظ و جذب ویتامین B_{۱۲} در روده نقش داشته باشد.

(۳) نمی تواند توسط کپسید چند وجهی ویروس هرپس تناسلی، احاطه شده باشد.

(۴) نمی تواند پس از ترکیب با استیل به یکی از انتقال دهنده های عصبی اصلی ماهیچه ها تبدیل شود.

۱۶۲. در مورد شکل مقابل چند مورد صحیح است؟

الف - محلی است که NAD^+ به $NADH$ تبدیل می شود.

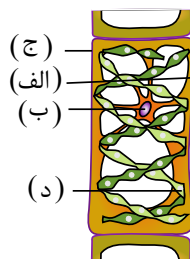
ب - دارای یک مجموعه از کروموزوم های غیر همتا است.

ج - محل فعالیت آنزیم رویسکو است.

د - دارای نوعی کانال یونی برای عبور H^+ در خلاف شیب غلظت خود است.

۱ (۱) ۲ (۲)

۳ (۳) ۴ (۴)

۱۶۳. ضمن مصرف یک مولکول گلوکز در باکتری ها اگر دیده شود، قطعاً دی اکسید کربن آزاد نمی شود.

(۱) انتقال الکترون های یک مولکول $NADH$ ، به ترکیب دو کربنی

(۲) استفاده از انرژی ذخیره شده در مولکول $NADH$ برای تولید ATP

(۳) تولید یک مولکول NAD^+ هم زمان با احیای یک مولکول پیرووات

(۴) تولید یک مولکول $NADH$ ، در مرحله ی دو فسفات شده شدن یک ترکیب سه کربنی

۱۶۴. در

(۱) کاکتوس می تواند هم زمان با تولید $NADP^+$ در چرخه ی کالوین، CO_2 ی اتمسفر جذب گردد.

(۲) ذرت می تواند هم زمان با عملکرد رویسکو طی کربوکسیلاسیون، مرحله ی اول تثبیت CO_2 نیز رخ دهد.

(۳) کاکتوس نمی تواند هم زمان با دومین مرحله ی تثبیت CO_2 ، سلول های نگهبان روزنه در حالت پلاسمولیز باشند.

(۴) ذرت نمی تواند هم زمان با عمل کربوکسیلازی رویسکو، درون میتوکندری CO_2 تولید گردد.

۱۶۵. دو فرآیند می توانند در یک مرحله از رخ دهند.

- ۱) تولید $NADPH$ و تشکیل قند سه کربنه - فتوسنتز
- ۲) تولید دی اکسید کربن و مصرف ATP - تنفس سلولی
- ۳) مصرف NAD^+ و تولید اسید لاکتیک - تنفس سلولی
- ۴) تجزیه ی اسید آلی و مصرف $NADPH$ - فتوسنتز

۱۶۶. هر گیاهی که در دمای بالا و شدت زیاد نور قطعاً
 ۱) از افزایش دفع آب جلوگیری می کند- در هنگام شب روزه های خود را کاملاً باز می نماید.
 ۲) فرایند فتوسنتز را متوقف می سازد- نمی تواند به تولید ATP در غیاب اکسیژن پردازد.
 ۳) به سرعت رشد می کند- دارای میان برگ های اسفنجی با آنزیم های تثبیت کننده ی CO_2 است.
 ۴) بر تنفس نوری غلبه می نماید- فتوسنتز را با کارایی بسیار پایینی انجام می دهد.

۱۶۷. چند مورد جمله ی زیر را به درستی کامل می نماید؟

«هراندامکی در گیاهان که O_2 تولید می کند، قطعاً»

الف) حاوی DNA و RNA است.

ب) دارای رنگیزه برای جذب انرژی نورانی است.

ج) دارای ابزاری سلولی است که جایگاه فعال دارد.

۱) ۳ ۲) ۲ ۳) ۱ ۴) صفر

۱۶۸. در گام گلیکولیز، همانند گام چرخه ی کربس می شود.

۱) ۴ - ۴ - ADP ، مصرف ۲) ۳ - ۳ - NAD^+ ، مصرف

۳) ۲ - ۲ - دی اکسید کربن، تولید ۴) ۱ - ۱ - ADP ، تولید

۱۶۹. چند مورد می توانند جمله ی زیر را به درستی تکمیل کنند؟

«همه ی فتواتوتروف ها»

الف) دارای DNA حلقوی اند.

ب) در تشکیل لایه ی اوزون جو نقش داشته اند.

ج) دارای ریبوزوم هایی با اندازه ی کوچک و ساختار ساده اند.

د) پس از درون همزیستی پدید آمده اند.

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

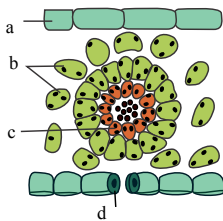
۱۷۰. کدام مورد در ارتباط با شکل مقابل نادرست است؟

۱) سلول b برخلاف سلول c فاقد ژن رمزکننده ی رویسکو است.

۲) سلول a برخلاف سلول d فاقد توانایی جذب و تثبیت دی اکسید کربن جو است.

۳) سلول c همانند سلول b برای تثبیت CO_2 ، از آنزیم های درون استروما بهره می برد.

۴) سلول c همانند سلول a توانایی تولید نیکوتین آمید آدنین دی نوکلئوتید را دارد.

۱۷۱. چند مورد جمله ی روبه رو را به درستی تکمیل می نماید؟ «در انسان، مولکول های گلوکز می توانند در سلول های»

الف- دیافراگم، به یک دیگر پیوندند و پلی مریزاسازند.

ب- غضروف بین مهره ای، تولید لاکتات را افزایش دهند.

ج- پوششی روده، دی اکسید کربن و آب تولید نمایند.

د- استخوانی، به ترکیبی شش کربنی و فسفات دار تبدیل شوند.

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) صفر

۱۷۲. در گیاه شب‌بو، هر سلول فعال تمایز یافته‌ی روپوستی می‌تواند
 (۱) باعث فعالیت کربوکسیلازی آنزیم رویسکو شود.
 (۲) همواره توسط پلی‌مری از اسیدهای چرب پوشانده شود.
 (۳) در تداوم جریان شیرهی خام در آوند چوبی نقش داشته باشد.
 (۴) در مرحله‌ی بی‌هوازی تنفس، ۴ یون هیدروژن تولید نماید.
۱۷۳. با بسته شدن روزنه‌های هوایی در هر گیاهی که در دمای بالا از افزایش دفع آب جلوگیری می‌کند،
 (۱) فرآیند فتوسنتز با کارایی بالایی انجام می‌شود.
 (۲) تولید ATP در تنفس نوری همچنان ادامه می‌یابد.
 (۳) چرخه‌ی کالوین با تثبیت دی‌اکسیدکربن در بستره‌ی کلروپلاست آغاز می‌شود.
 (۴) تولید ATP در ستوسل سلول همچنان ادامه می‌یابد.
۱۷۴. در ساقه‌ی گیاه نرگس، بعضی از سلول‌های بافت آوند آبکش، می‌توانند
 (۱) با تولید ATP ، اگزوالوستات را به اسیدسیتریک تبدیل نمایند.
 (۲) با کمک $NADPH$ ، مرحله‌ای از واکنش‌های چرخه‌ی کالوین را انجام دهند.
 (۳) در مسیر تبدیل ترکیب شش کربنی فسفات دار به دو پیرووات $NADH$ ، بسازند.
 (۴) H^+ را بدون صرف انرژی به فضای بین دو غشای میتوکندری وارد نمایند.
۱۷۵. در گیاهان همه‌ی سلول‌های
 (۱) هدایت کننده‌ی آب و مواد معدنی، مرده‌اند.
 (۲) هدایت کننده‌ی مواد آلی، پروتوپلاسم دارند.
 (۳) دارای رنگیزه، توانایی تولید $NADPH$ را دارند.
 (۴) زنده توانایی فعال کردن همه‌ی ژن‌های خود را دارند.
۱۷۶. کدام عبارت، در ارتباط با مراحل مصرف یک مولکول گلوکز در باکتری‌های گوگردی سبز و بیش‌تر باکتری‌ها درست است؟
 (۱) در مرحله‌ی آزاد شدن دی‌اکسیدکربن، $NADH$ تولید می‌گردد.
 (۲) یک ترکیب آلی با پذیرفتن الکترون‌های $NADH$ ، احیا می‌گردد.
 (۳) انرژی ذخیره شده در مولکول $NADH$ آزاد و صرف تولید ATP بیش‌تری می‌شود.
 (۴) در پی افزوده شدن گروه فسفات به ترکیب سه کربنی یک فسفات، NAD^+ مصرف می‌شود.
۱۷۷. کدام گزینه برای کامل کردن عبارت زیر نامناسب است؟ (با تغییر)
 «سلول‌های توانایی را دارند.»
 (۱) واقع در بخش خارجی پوست ساقه‌های جوان - استفاده از الکترون‌های $NADH$ برای تولید ATP در حضور اکسیژن
 (۲) کلاهک ریشه‌های گیاهان علفی - محافظت از سلول‌های مریستمی نوک ریشه
 (۳) روپوست بالایی برگ گیاه توت‌فرنگی اغلب - تثبیت CO_2 در حضور ATP
 (۴) همراه در مجاورت آوندهای آبکش - تولید $FADH_2$ در حضور اکسیژن
۱۷۸. هر گیاهی که در دمای بالا و شدت زیاد نور قطعاً
 (۱) از افزایش دفع آب جلوگیری می‌کند - در هنگام شب روزنه‌های خود را کاملاً باز می‌نماید.
 (۲) فرآیند فتوسنتز را متوقف می‌سازد - می‌تواند به تولید ATP در غیاب اکسیژن پردازد.
 (۳) به کندی رشد می‌کند - دی‌اکسیدکربن را در دو نوع سلول خود تثبیت می‌کند.
 (۴) بر تنفس نوری غلبه می‌نماید - فتوسنتز را با کارایی بسیار پایینی انجام می‌دهد.
۱۷۹. کدام نادرست است؟ (با تغییر)
 در گیاهان تیره شب‌بو،
 (۱) بخشی از اکسیژن مورد نیاز به واسطه‌ی فتوسنتز تأمین می‌شود.
 (۲) ترکیبات ثانویه‌ای ایجاد می‌شوند که برای بسیاری از حشرات، سمی می‌باشند.
 (۳) تولید اکسیژن می‌تواند بخشی از محصولات حاصل از سوختن گلوکز باشد.
 (۴) روزنه‌ها می‌توانند بخشی از مواد حاصل از متابولیسم گیاه را به محیط خارج وارد کنند.

۱۸۰. چند مورد جمله زیر را به نادرستی تکمیل می نماید؟

«در حین هر نوع انقباض ماهیچه‌ی دو سر بازو»

الف - از طول عضله کاسته می شود.

ب - به ازای هر مولکول $FADH_2$ ، دو مولکول ATP تولید می شود.

ج - مرحله‌ی بی هوازی تنفس انجام می گیرد.

د - همه‌ی تارهای عضلانی هم زمان با هم منقبض می شوند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۸۱. کدام عبارت، در مورد بسیاری از گیاهان درست است؟

۱) برگ‌ها برخلاف ریشه‌ها، بیشترین اکسیژن مورد نیاز را از طریق فتوسنتز خود تأمین می کنند.

۲) هورمون مؤثر در حفظ جذب آب توسط ریشه‌ها، در خفتگی جوانه‌ها بی تأثیر است.

۳) مواد شیمیایی عامل خفتگی، در پاسخ به دماهای پایین تجزیه می شوند.

۴) هر سلول هسته‌دار، توانایی تولید نوعی هورمون محرک رشد را دارد.

۱۸۲. کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می نماید؟

«در بعضی از سلول‌های جعفری، می شود.»

۱) برگ الکترون‌ها از آب به $NADP^+$ منتقل

۲) نوک ریشه‌ی از روی $mRNA$ پروتئین ساخته

۳) بخش خارجی پوست ساقه‌ی ADP در سلول، تولید و مصرف

۴) بافت آوند آبکشی ساقه‌ی با تبدیل ترکیب چهار کربنی به اگزالواتات، مولکول پذیرنده‌ی الکترون، پرانرژی تر

۱۸۳. کدام مورد جمله‌ی زیر را به نادرستی تکمیل می کنند؟

(در انسان سالم و بالغ با افزایش ، افزایش می یابد.)

الف - هورمون T_4 در خون - فعالیت بصل النخاع

ب - واکنش‌های چرخه‌ی کربس - فعالیت انیدراز کربنیک در غشای گلبول قرمز

ج - حجم تنفسی - میزان حجم هوای باقیمانده

د - ترشحات ماستوسیت‌های خونی - فعالیت دستگاه تنفسی

۱ الف-ب ۲ ج-د ۳ الف-د ۴ ب-ج

۱۸۴. کدام عبارت در مورد انسان درست است؟

۱) به طور معمول، گلوکاگون با تأثیر بر گلیکوژن عضلات، مقدار گلوکز خون را افزایش می دهد.

۲) در پی اتصال یک هورمون مترشحه از تیروئید به گیرنده‌های خود، میزان کلسیم خون افزایش می یابد.

۳) به دنبال افزایش بیش از حد هورمون‌های T_3 و T_4 در خون، بی‌قراری و اختلالات خواب کاهش می یابد.

۴) در پی اتصال هورمون‌های تیروئیدی به گیرنده‌های خود، فعالیت نوعی آنزیم در غشای گلبول قرمز، افزایش می یابد.

۱۸۵. کدام عبارت جمله‌ی «در طی فرآیند فتوسنتز الکترون‌های مستقیماً» را به نادرستی تکمیل می کند؟

۱) آب - به کلروفیل a منتقل می شوند.

۲) $NADPH$ - صرف ساخت قند ۳ کربنه می شوند.

۳) $NADPH$ - در گام ۲ چرخه‌ی کالوین آزاد می شوند.

۴) آب - در طی واکنش‌های وابسته به نور از $NADPH$ آزاد می شوند.

۱۸۶. به طور معمول در همه‌ی گیاهان از تجزیه‌ی کامل یک مولکول گلوکز، در انتهای زنجیره‌ی انتقال الکترون کریستاهای

مولکول‌هایی تولید می شوند که

۱) می توانند به استرومای کلروپلاست منتقل شده و سبب افزایش عمل کربوکسیلازی آنزیم رویسکو شوند.

۲) در هر شرایطی در گیاه باقی مانده و سبب انجام واکنش‌های زیستی می شوند.

۳) ممکن است طبق قوانین اسمز از طریق روزنه‌ها به محیط خارج دفع شوند.

۴) می توانند در جهت شیب تراکم خود و از طریق روزنه‌ها به محیط خارج وارد شوند.

۱۸۷. کدام عبارت، درباره همه باکتری‌هایی درست است که ضمن مصرف یک مولکول گلوکز، دی‌اکسید کربن آزاد می‌کنند؟

- ۱) انتقال الکترون‌های یک مولکول $NADH$ ، به ترکیب دو کربنی
- ۲) استفاده از انرژی ذخیره شده در مولکول $NADH$ برای تولید ATP
- ۳) تولید یک مولکول $NADH$ ، هم‌زمان با تجزیه یک مولکول پیروویک اسید
- ۴) تولید یک مولکول $NADH$ ، در مرحله دو فسفات‌شده شدن یک ترکیب سه کربنی

۱۸۸. در همه گیاهان آوندی، هر سلول تمایز یافته‌ی روپوست برگ، قادر به انجام کدام عمل زیر است؟

- ۱) در پی تثبیت دی‌اکسید کربن جو، یک اسید سه کربنی می‌سازد.
- ۲) با تولید نوعی ترکیب ثانوی، همواره حشرات مزاحم را دور می‌نماید.
- ۳) باعث فعالیت اکسیژنازی آنزیم رویکسو می‌شود.
- ۴) در مرحله‌ی بی‌هوازی تنفس، $2H^+$ تولید می‌نماید.

۱۸۹. هر گیاهی که قادر است دی‌اکسید کربن را فقط تثبیت کند، در نور و گرمای زیاد

- ۱) هنگام شب - اسیدهای آلی را به درون کلروپلاست‌ها انتشار می‌دهد.
- ۲) در ترکیب چهار کربنی - به کمک $NADH$ ، ATP تولید می‌نماید.
- ۳) توسط چرخه کالوین - بدون حضور اکسیژن، $NADH$ می‌سازد.
- ۴) هنگام روز - فعالیت اکسیژنازی آنزیم رویکسو را افزایش می‌دهد.

۱۹۰. در سلول‌های نگهبان روزنه‌ی گیاه، لازم است در گام از واکنش‌های تثبیت دی‌اکسید کربن برخلاف گام

..... از واکنش‌های مرحله‌ی اول تنفس سلولی، ADP شود.

- ۱) چهارم - چهارم - تولید ۲ سوم - اول - مصرف ۳ سوم - چهارم - مصرف ۴ دوم - اول - تولید

۱۹۱. هر گیاهی که قادر است دی‌اکسید کربن را فقط تثبیت نماید، در دمای بالا و شدت‌های زیاد نور،

- ۱) هنگام شب - اسیدهای آلی را در واکوئل‌های خود ذخیره می‌نماید.
- ۲) توسط چرخه‌ی کالوین - بدون حضور اکسیژن، $NADH$ می‌سازد.
- ۳) هنگام روز - فعالیت اکسیژنازی رویکسو را باعث می‌شود.
- ۴) در ترکیب چهار کربنی - قند سه کربنی می‌سازد.

۱۹۲. همه‌ی سلول‌های پارانشیمی که فضای بین اپیدرم بالائی و پائینی برگ ذرت را پر می‌کنند، می‌توانند نمایند.

۱) دی‌اکسید کربن جو را تثبیت

۲) از آنزیم‌های چرخه‌ی کالوین استفاده

۳) همراه با تولید ATP ، اگزالواستات را به اسیدسیتریک تبدیل

۴) در مسیر تبدیل ترکیب شش کربنی فسفات‌دار به دو پیرووات، $NADH$ تولید

۱۹۳. کدام نادرست است؟

افزایش غیرطبیعی هورمون‌های تیروئیدی در خون انسان سبب می‌شود تا

۱) مقدار بیش‌تری پیروویک اسید در سلول‌ها تولید شود.

۲) از میزان آرامش فرد کاسته شود.

۳) میزان نیاز فرد به بعضی از ویتامین‌ها افزایش یابد.

۴) به تدریج از فعالیت پمپ سدیم - پتاسیم کاسته شود.

۱۹۴. در سلول‌های میان‌برگ گیاه C_3 ، در گام از واکنش‌های تثبیت دی‌اکسید کربن برخلاف گام از

واکنش‌های مرحله‌ی هوازی تنفس، ADP می‌شود.

۱) اول - چهارم - تولید ۲) چهارم - سوم - تولید

۳) دوم - سوم - مصرف ۴) چهارم - اول - مصرف

۱۹۵. کدام عبارت در مورد پدیده‌ی حباب‌دارشدگی گیاهان C_3 ، نادرست است؟
- ۱) در هنگام شب، تمایل گازهای محلول به خروج از شیرخام کاهش می‌یابد.
 - ۲) در اغلب موارد، حباب‌ها می‌توانند از تراکئیدی به تراکئید دیگر منتشر شوند.
 - ۳) به طور معمول، حباب‌ها نمی‌توانند سبب توقف کامل جریان شیرخام شوند.
 - ۴) در مواردی، افزایش فشار ریشه‌ای می‌تواند سبب کاهش پیدایش حباب‌ها شود.

۱. گزینه ۴ خروج H^+ از تیلاکوئید موجب کمک به تولید ATP شده و ورود آن هم اگر چه انرژی خواه است ولی انرژی مورد نیاز آن از الکترون های پُر انرژی رها شده از کلروفیل a در فتوسیستم تأمین می شود.
۲. گزینه ۲ در گام دوم چرخه ی کالوین برای تبدیل اسید ۳ کربنه به قند ۳ کربنه $NADPH$ مصرف و $NADP^+$ تولید می شود.
۳. گزینه ۳ $NADPH$ در مرحله دوم فتوستنز تولید می شود و در مرحله سوم طی واکنش های تاریکی مصرف می گردد.
۴. گزینه ۳ با سه گردش متوالی چرخه ی کالوین، سه مولکول ۶ کربنی ناپایدار ایجاد شده در گام اول، تجزیه می شود.
۵. گزینه ۱ در غشای تیلاکوئید، انرژی حاصل از انتقال الکترون پر انرژی باعث فعال شدن پمپ غشایی، H^+ از فضای بسته وارد فضای درونی تیلاکوئید می شود و بر غلظت H^+ در فضای تیلاکوئید افزوده می شود.
بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ی ۲) در غشای تیلاکوئید، جهت حرکت الکترون ها، از فتوسیستم II به I است.
- گزینه ی ۳) پروتئین کانالی در غشای تیلاکوئیدها، در نهایت به یون های هیدروژن و $NADP^+$ (نه NAD^+) می پیوندند و باعث تشکیل $NADPH$ (نه $NADH$) می شوند.
۶. گزینه ۲ ترتیب وقایع به این شکل است: گزینه ی (۲) ← گزینه ی (۳) ← گزینه ی (۱) و (۴)
۷. گزینه ۴ در چرخه ی کالوین، قند سه کربنه و ADP (نه ATP) تولید می شوند.
۸. گزینه ۳ در چرخه ی کالوین، با تبدیل هر مولکول اسید (سه کربنی به قند سه کربنی، یک مولکول ATP و یک مولکول $NADPH$ مصرف می شود.
بررسی دیگر گزینه ها:
- ۱) در گلیکولیز، با تبدیل هر ترکیب سه کربنی دو فسفات به پیرووات، دو مولکول ATP تولید می شود.
- ۲) در زنجیره ی انتقال الکترون در فتوستنز (و نیز در تنفس سلولی)، ATP تولید می شود.
- ۴) در چرخه ی کربس، با تبدیل ترکیب پنج کربنی به چهار کربنی، یک $NADH$ و یک ATP تولید می شود.
۹. گزینه ۱ الکترون های پر انرژی از $NADPH$ به مولکول اسید C^3 مونوفسفاته منتقل شده و آن را به صورت قند C^3 مونوفسفاته در می آورند. در واقع احیای اسید C^3 به قند C^3 ، محتاج تبدیل $NADPH$ به $NADP^+$ (و البته مصرف ATP) می باشد.
۱۰. گزینه ۳ هیچ یک از پروتئین های غشای تیلاکوئیدی ATP مصرف نمی کنند. بلکه انرژی مورد نیاز خود را از الکترون های پر انرژی دریافت می کنند.
۱۱. گزینه ۳ فقط مورد «د» نادرست است. $NADPH$ هرگز الکترون نمی گیرد، بلکه ناقل الکترون است.
در واکنش های نوری فتوستنز، مولکول های کلروفیل هم الکترون می گیرند و هم از دست می دهند و مولکول $NADP^+$ پذیرنده ی الکترون است و با گرفتن الکترون به $NADPH$ تبدیل می شود.
۱۲. گزینه ۴ واکنش های نوری فتوستنز مولکول های ATP و $NADPH$ را برای چرخه کالوین فراهم می کنند و واکنش های کالوین یا مرحله ی سوم فتوستنز مولکول های ADP و $NADP^+$ لازم برای واکنش های نوری را فراهم می کنند.
۱۳. گزینه ۴ در گام های دوم و چهارم چرخه ی کالوین، مولکول ATP مصرف شده و ADP تولید می گردد، ولی مولکول $NADPH$ فقط در گام دوم مصرف می شود.
۱۴. گزینه ۲ در چرخه ی کالوین طی گام های دوم و چهارم، ADP تولید می شود!
۱۵. گزینه ۲ NAD^+ (نیکوتین آمید، آدنین، دی نوکلئوتید) و $NADP^+$ که یک فسفات بیش تر از NAD^+ دارد، نوعی دی نوکلئوتید محسوب می شوند. این دو ترکیب پذیرنده ی e^- (به ترتیب) در تنفس سلولی و فتوستنز محسوب می شوند.
۱۶. گزینه ۱ در صورتی که واکنش های نوری متوقف شوند، تولید ATP و $NADPH$ متوقف می شود، لذا مولکول های تأمین کننده انرژی و فسفات برای چرخه ی کالوین دیگر تولید نمی شوند و واکنش های مرحله ی سوم پس از مدتی متوقف می شوند.
۱۷. گزینه ۴ پمپ H^+ بین فتوسیستم I و II از انرژی ATP استفاده نمی کند بلکه از انرژی الکترون برانگیخته برای تلمبه کردن H^+ از استروما به درون تیلاکوئید استفاده می کند. الکترون های برانگیخته هم فتوسیستم I و هم فتوسیستم II را ترک می کنند. پمپ H^+ در غشای تیلاکوئید وجود دارد و طرفین غشای تیلاکوئید شیب غلظت ایجاد می کند. (نه در طرفین غشای خارجی کلروپلاست) تجزیه ی آب توسط آنزیم متصل به فتوسیستم II (دارای کلروفیل $P680$) صورت می گیرد.

۱۸. گزینه ۱ محصولات مرحله‌ی دوم فتوسنتز ATP و $NADPH$ هستند که در گام دوم چرخه‌ی کالوین به مصرف می‌رسند که در این گام اسید ۳ کربنی به قند ۳ کربنی تبدیل می‌شود.

۱۹. گزینه ۲ جملات دوم و سوم درست می‌باشند. پروتئین کانالی H^+ را در جهت شیب غلظت (انتشار تسهیل شده) از درون به بیرون تیلاکوئید هدایت می‌کند. این پروتئین با انتقال H^+ و آزاد شدن انرژی، مولکول فسفات (P) را به ADP متصل می‌کند.

۲۰. گزینه ۳ مراحل وابسته به نور فتوسنتز مراحل ۱ و ۲ می‌باشند که فتوسیستم‌های I و II در آن شرکت دارند، در هر کدام از این فتوسیستم‌ها نوع خاصی از کلروفیل a وجود دارد. الکترون‌های برانگیخته‌ی کلروفیل a فتوسیستم II به کلروفیل a فتوسیستم I می‌رسند.

۲۱. گزینه ۳ واکنش‌های وابسته به نور یعنی مراحل اول و دوم فتوسنتز، در بین گزینه‌ها تنها گزینه‌های ۲ و ۳ مربوط به واکنش‌های وابسته به نوراند که در این میان، انتقال فعال یون هیدروژن توسط پمپ غشایی زودتر از تأمین انرژی مورد نیاز برای انتقال فسفات به ADP (تولید ATP) رخ می‌دهد. گزینه‌ی «۴» مربوطه به مرحله‌ی سوم است و در گزینه‌ی «۱» کاهش pH استروما با تولید ATP همراه است.

۲۲. گزینه ۱ واکنش‌هایی را که منجر به تثبیت CO_2 می‌شود واکنش تاریکی می‌نامند که چرخه‌ی کالوین یکی از رایج‌ترین آن‌هاست. در گیاهان C_3 و C_4 نیز قبل از کالوین تثبیت CO_2 صورت می‌گیرد.

۲۳. گزینه ۴ انرژی الکترون‌های برانگیخته شده از فتوسیستم II (دارای P_680) و زنجیره‌ی انتقال الکترون مرتبط با آن انرژی لازم برای سنتز نوری ATP توسط پروتئین دارای فعالیت ATP سازی را فراهم می‌آورد.

۲۴. گزینه ۳ موارد الف، ج و د صحیح‌اند.

بررسی موارد :

الف) در مرحله‌ی دوم فتوسنتز که انرژی نوری به انرژی شیمیایی تبدیل می‌شود، در حالی که ATP تولید می‌شود، $NADP^+$ نیز مصرف و $NADPH$ تولید می‌شود.

ب) در گام دوم چرخه‌ی کالوین از مرحله‌ی سوم فتوسنتز زمانی که قند سه کربنه تولید می‌شود، $NADPH$ مصرف و $NADP^+$ تولید می‌شود.

ج) در گام دوم چرخه‌ی کالوین هنگامی که ADP از ATP تولید می‌شود، $NADPH$ مصرف می‌شود.

د) در گام دوم چرخه‌ی کالوین هنگامی که قند سه کربنه تولید می‌شود ATP مصرف و به ADP تبدیل می‌شود.

۲۵. گزینه ۳ جدا شدن الکترون‌ها از آب در داخل تیلاکوئید رخ می‌دهد، در نتیجه پروتئینی که یون‌های هیدروژن را به درون تیلاکوئید وارد می‌کند، پمپ غشایی است و جزئی از زنجیره‌ی انتقال الکترون است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های « ۱ و ۴ »: پروتئین دارای فعالیت ATP سازی، یون‌های هیدروژن را به درون استروما وارد می‌کند جایی که محل انجام چرخه‌ی کالوین و نیز محل مصرف مولکول‌های $NADPH$ در گام دوم چرخه‌ی کالوین است. این پروتئین در سنتز نوری ATP دخالت دارد و از آن جایی که یون‌های هیدروژن را به درون استروما می‌فرستد باعث کاهش pH استروما نیز می‌شود. گزینه‌ی « ۲ »: پمپ غشایی برای ورود H^+ از استروما به درون تیلاکوئید که محل تولید مولکول‌های اکسیژن است از انرژی الکترون‌های برانگیخته استفاده می‌کند.

۲۶. گزینه ۲ (۱) نادرست است؛ در گام چهارم قندهای تک فسفات با هم واکنش می‌دهند نه قندهای دو فسفات.

(۲) درست است؛ به ترتیب وقایع که هم در متن درس و هم در شکل چرخه‌ی کالوین رعایت شده دقت کنید؛ ابتدا ترکیب سه کربنه با استفاده از ATP سطح انرژی‌اش افزایش می‌یابد و سپس احیا می‌شود.

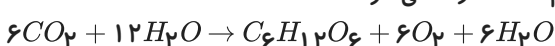
(۳) نادرست است؛ با این که تولید ترکیب ۶ کربنه‌ی ناپایدار توسط آنزیم روبیسکو انجام می‌پذیرد ولی تجزیه‌ی آن به طور خودبه‌خودی و به علت ناپایداری آن است. (آنزیم روبیسکو برای اتصال CO_2 جایگاه اختصاصی دارد.)

(۴) نادرست است؛ قندهایی که در چرخه‌ی کالوین تولید می‌شوند همگی فسفات دارند.

۲۷. گزینه ۲ در گام ۲ چرخه‌ی کالوین ترکیب شش کربنی که یک کربن رادیواکتیو دارد به دو ترکیب سه کربنی (اسید آلی) شکسته می‌شود که یکی از آن‌ها کربن رادیواکتیو دارد و دیگری فاقد کربن رادیواکتیو است. هر کدام از این دو اسید با افزوده شدن انرژی گروه‌های فسفات ATP و الکترون‌های $NADPH$ به قندهای سه کربنی تبدیل می‌شوند، پس در گام ۲ چرخه‌ی کالوین هر اسید فاقد کربن رادیواکتیو، گیرنده‌ی الکترون از $NADPH$ است.

۲۸. گزینه ۱

برای ساخت یک مولکول گلوکز، ۶ مولکول اکسیژن تولید شده و ۶ عدد CO_2 مصرف می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): تعداد مولکول‌های آب مصرفی ۱۲ مولکول است ولی تعداد CO_2 مصرفی ۶ مولکول است.

گزینه (۳): برای تولید یک مولکول گلوکز $12NADPH$ و $18ATP$ مصرف می‌شود.

گزینه (۴): برای تولید یک مولکول گلوکز، ۶ بار چرخه کالوین طی می‌شود در صورتی که ۶ مولکول اکسیژن که معادل ۱۲ اتم اکسیژن است تولید می‌شود.

۲۹. گزینه ۱ یکی از محصولات گام چهارم، ریبولوزیسی فسفات (ماده‌ی پنج کربنی شروع کننده‌ی کالوین) است که در گام یک چرخه‌ی بعدی مصرف می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): ADP در گام دوم و چهارم تولید می‌شود که محصول مشترک این دو گام است.

گزینه (۳): در گام دوم ATP و $NADPH$ مصرف می‌شود.

گزینه (۴): مولکول ۶ کربنه در گام یک تولید می‌شود در حالی که ADP در گام دوم و چهارم تولید می‌شود.

۳۰. گزینه ۳: عملکرد پمپ باعث افزایش PH در استروما (محل عمل روبیسکو) می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): با عملکرد پروتئین کانالی (پمپ هیدروژن) تراکم H^+ در استرومای کلروپلاست کم می‌شود.

گزینه (۲): پروتئین کانالی H^+ با صرف انرژی یون‌های هیدروژن عبوری، ADP را به ATP تبدیل می‌کند.

گزینه (۴): O_2 داخل تیلاکوئید آزاد می‌شود و ارتباطی با فسفات ندارد.

۳۱. گزینه ۲: در گام ۲ چرخه‌ی کالوین در تبدیل هر اسید سه کربنه به قند سه کربنه یک $NADPH$ و یک ATP مصرف می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): در هر چرخه کالوین فقط یک نوع ناقل الکترون آن هم $(NADPH)$ شرکت دارد.

گزینه (۳): هر یک اسید سه کربنه با گرفتن الکترون از یک مولکول $NADPH$ احیاء می‌شود.

گزینه (۴): به ازاء تثبیت هر ۳ مولکول CO_2 تعداد ۹ مولکول ATP و ۶ مولکول $NADPH$ مصرف می‌شود پس برای تثبیت یک مولکول CO_2 ممکن نیست تعداد ATP مصرفی دو برابر $NADPH$ مصرفی باشد.

۳۲. گزینه ۴: پروتئین‌های کانالی موجود در غشای تیلاکوئیدها (قرص‌های غشادار)، H^+ را صرفاً به واسطه‌ی انتشار تسهیل شده از تیلاکوئید وارد استروما می‌کنند. در انتشار تسهیل شده انرژی زیستی مصرف نمی‌شود.

۳۳. گزینه ۲: بررسی سایر گزینه‌ها

گزینه‌ی «۱»: تجزیه‌ی آب درون تیلاکوئید هم باعث افزایش تراکم H^+ درون تیلاکوئیدها می‌شود.

گزینه‌ی «۳»: الکترون‌های برانگیخته‌ی کلروفیل $P680$ پمپ غشایی تیلاکوئیدها را فعال می‌کنند.

گزینه‌ی «۴»: یک زنجیره شیب غلظت لازم برای تولید ATP و زنجیره‌ی دیگر برای تولید $NADPH$ عمل می‌کند.

۳۴. گزینه ۴: تولید O_2 در مرحله‌ی اول فتوسنتز رخ می‌دهد که در این مرحله انرژی نوری (امواج الکترومغناطیسی) توسط کاروفیل و سایر رنگیزه‌ها به کلروفیل a فتوسیستم I ($P700$) و فتوسیستم II ($P680$) منتقل می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): تولید O_2 در مرحله‌ی اول و تولید مواد آلی در مرحله‌ی سوم فتوسنتز است.

گزینه‌ی (۲): در مرحله‌ی دوم که انرژی نورانی به انرژی شیمیایی ($NADPH, ATP$) تبدیل می‌شود میزان فسفات آزاد استروما کاهش می‌یابد.

گزینه‌ی (۳): در مراحل وابسته به نور با احیاء $NADP^+$ ، ناقل الکترون تولید می‌شود.

۳۵. گزینه ۱: درغشای تیلاکوئید پمپ H^+ با دریافت الکترون‌های پراثری احیا و پس از صرف انرژی این الکترون‌ها برای تلمبه کردن H^+ از استروما به درون تیلاکوئید، الکترون‌های کم انرژی را به زنجیره‌ی انتقال الکترون داده و اکسید می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): $P700$ الکترون‌های مورد نیاز برای احیاء $NADP^+$ را فراهم می‌آورد. در ضمن آنزیم تجزیه کننده‌ی آب، سبب تجزیه‌ی آب می‌شود نه $P680$

گزینه‌ی (۳): با عملکرد پروتئین کانالی، مقدار H^+ استروما افزایش و مقدار PH آن کاهش می‌یابد.

گزینه‌ی (۴): الکترون‌های فتوسیستم I توسط الکترون‌های فتوسیستم II جبران می‌شوند نه نور خورشید.

۳۶. گزینہ ۳ در چرخه ی کالوین محصولات گام ۴، قند ۵ کربنی و ADP می باشد که قند ۵ کربنی، پیش ماده ی آنزیم رویسکو است.

بررسی سایر گزینہ ها:

گزینہ ی (۱): محصولات گام ۴، ADP و قند ۵ کربنی است که هیچ یک در طی گام ۲ مصرف نمی شوند.

گزینہ ی (۲): مصرف $NADPH$ و ATP می تواند در یک گام (گام ۲) انجام شود (نه تولید).

گزینہ ی (۴): واکنش های اکسایش و کاهش در گامی که $NADPH$ مصرف می شود، انجام می شوند.

۳۷. گزینہ ۳ $NADPH$ یک مولکول ناقل الکترون های پر انرژی را برای ساخت پیوندهای کربن - هیدروژن مرحله ی سوم فتوسنتز (در گام ۲) فراهم می کند.

بررسی سایر گزینہ ها:

گزینہ ی (۱): $NADPH$ یک نوکلئوتید نیست بلکه در ساختار خود دو نوکلئوتید دارد.

گزینہ ی (۲): $NADP^+$ با گرفتن الکترون از زنجیره ی انتقال الکترون به صورت $NADPH$ احیا می شود.

گزینہ ی (۴): ATP اکسید نمی شود.

۳۸. گزینہ ۲ پروتئین کانالی موجود در غشای تیلاکوئید یون های H^+ را در جهت شیب غلظت از فضای درونی تیلاکوئید به استروما وارد می کند که با این کار pH استروما کاهش می یابد.

رد سایر گزینہ ها:

گزینہ ی (۱): پروتئین با خاصیت آنزیمی در غشای تیلاکوئید قرار دارد (نه غشای داخلی کلروپلاست).

گزینہ ی (۳): منظور DNA پلی مرز و RNA پلی مرز هستند که در درون بستره وجود دارند.

گزینہ ی (۴): کلروپلاست فاقد فعال کننده (عوامل رونویسی متصل به افزاینده) است.

۳۹. گزینہ ۲ موارد «الف» و «ب» درست می باشند و جملات «ج» و «د» نادرست اند، علت نادرست بودن جملات «ج» و «د» عبارت است از:

گزینہ ی «ج»: غلظت H^+ درون تیلاکوئید از بستره بیشتر است، لذا H^+ به روش انتقال فعال وارد تیلاکوئید می شود.

گزینہ ی «د»: مولکول های $NADPH$ با از دست دادن e^- اکسید می شوند نه احیا

۴۰. گزینہ ۴ از شکستن ترکیب شش کربنی ناپایدار، دوا سید سه کربنی ایجاد می شود و پس از مصرف ATP و $NADPH$ ، قند سه کربنی بوجود می آید.

بررسی سایر گزینہ ها:

گزینہ ی (۱): در گام ۴ چرخه ی کالوین، ADP و ترکیب ۵ کربنه تولید می شوند. در مرحله ی دوم، ADP توسط یک پروتئین

سراسری در غشای تیلاکوئید که به عنوان کانال یونی و آنزیم عمل می کند، به ATP تبدیل می شود.

گزینہ ی (۲): در گام ۱ چرخه ی کالوین، CO_2 و ترکیب ۵ کربنه مصرف می شوند. در گیاهان CAM ، کربن دی اکسیدی که در طول شب تثبیت شده، طی روز و همزمان با بسته بون روزنه ها از وا کوئل آزاد و وارد کلروپلاست می شود.

گزینہ ی (۳): در گام ۲، از شکستن ترکیب شش کربنی ناپایدار، دوا سید سه کربنی ایجاد می شود که می توانند pH استروما را کاهش دهند.

۴۱. گزینہ ۴ پمپ غشایی و آنزیم تجزیه کننده ی آب در ایجاد شیب غلظت یون هیدروژن نقش دارند. پمپ غشایی الکترون را در زنجیره ی انتقال الکترون جابجا می کند و آنزیم تجزیه کننده ی آب، الکترون های آب را به فتوسیستم II منتقل می کند.

بررسی سایر گزینہ ها:

گزینہ ی (۱): با دقت در شکل ۵-۸، می توان دریافت که بعضی از پروتئین های زنجیره ی انتقال الکترون، سراسری و بعضی سطحی هستند.

گزینہ ی (۲): دقت کنید که الکترون های فتوسیستم I (که در طول موج ۷۰۰ بیشترین جذب را دارد) به $NADP^+$ که گیرنده ی الکترون است (نه ناقل الکترون) وارد می شوند.

گزینہ ی (۳): پمپ غشایی و کانال یونی تولید کننده ی ATP توانایی عبور H^+ از غشا را دارند. دقت کنید که پمپ غشایی از انرژی الکترون برای عمل خود استفاده می کند، اما کانال یونی، ADP را که دارای سه حلقه است، مصرف می کند.

۴۲. گزینہ ۲ در فرآیند فتوسنتز، واکنش های نوری ATP و $NADPH$ لازم برای واکنش های چرخه ی کالوین را فراهم می کنند و واکنش های مستقل از نور ADP و $NADP^+$ لازم برای واکنش های نوری را فراهم می کنند، لذا هر فرآیند که متوقف شود، باعث اختلال در فرآیند دیگر نیز خواهد شد.

۴۳. گزینہ ۳ به واکنش فتوسنتز توجه کنید.

چون ۱۲ مولکول آب درون تیلاکوئید تجزیه می‌شود، لذا ۶ مولکول O_2 تولید می‌شود. توجه کنید که درون تیلاکوئید اصلاً آب تولید نمی‌شود.

۴۴. **گزینه ۳** $NADPH$ (نیکوتینامید آدنین دی نوکلئوتید) حالت احیا شده مولکول $NADP^+$ است. این مولکول از دو بخش نوکلئوتیدی تشکیل شده است.

۴۵. **گزینه ۳** در گام دوم چرخه کالوین، ضمن تولید قند C_3 ، مولکول $NADPH$ مصرف شده و $NADP^+$ تولید می‌گردد.

۴۶. **گزینه ۳** طی واکنش‌های نوری، مولکول‌های P_680 ، P_700 که نوعی کلروفیل a هستند. هم الکترون از دست می‌دهند (اکسید می‌شوند) و هم الکترون می‌گیرند (احیا می‌شوند).

علت نادرست بودن سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): دی‌اکسید کربن در واکنش‌های مستقل از نور احیا می‌شود. (مرحله‌ی سوم فتوسنتز)

گزینه‌ی (۲): مولکول‌های آب، تأمین‌کننده‌ی الکترون‌های $NADP^+$ هستند.

گزینه‌ی (۴): طی واکنش‌های وابسته به نور، مولکول‌های $NADP^+$ به $NADPH$ تبدیل می‌شوند.

۴۷. **گزینه ۲** کمبود الکترون P_680 از آب و کمبود الکترون P_700 از P_680 تأمین می‌شود. انرژی الکترون‌های برانگیخته در

هنگام انتقال از P_680 به P_700 پمپ غشای تیلاکوئید را فعال کرده و تولید ATP را هدایت می‌کند. در این وضعیت پروتئین

ATP ساز، H^+ ها را از درون تیلاکوئید به داخل بستره انتقال می‌دهد و از انرژی آن‌ها برای ساخت ATP استفاده می‌کند.

۴۸. **گزینه ۲** فتوسیستم‌های I و II (رنگیزه‌ها همراه با تعدادی پروتئین)، در درون غشای تیلاکوئید قرار دارند نه غشای درونی کلروپلاست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): در فضای میان دو غشای کلروپلاست آنزیم تجزیه‌کننده‌ی مولکول آب وجود ندارد بلکه این آنزیم در تیلاکوئید کلروپلاست و متصل به بخش داخلی فتوسیستم II قرار گرفته است.

گزینه‌ی (۳): ترکیب شش کربنی ناپایدار در گام اول چرخه کالوین در بستره یا استرومای کلروپلاست تولید می‌شود نه فضای تیلاکوئید.

گزینه‌ی (۴): انرژی الکترون برانگیخته در غشای تیلاکوئید توسط پمپ غشایی برای انتقال H^+ از فضای بستره یا استروما به درون تیلاکوئید مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۴۹. **گزینه ۱** فقط مورد ب صحیح است. در واکنش‌های نوری فتوسنتز:

(الف) نادرست است؛ چون پمپ غشایی تنها عامل موثر نیست بلکه تجزیه آب درون تیلاکوئید نیز موثر است.

(ب) درست است، چون الکترون‌های P_680 پس از کم شدن انرژی آن‌ها به P_700 می‌رسند.

(ج) نادرست است، چون پمپ یونی هیدروژن توسط P_680 فعال می‌شود.

(د) نادرست است، چون یک زنجیره‌ی انتقال الکترون، انرژی را برای ساخت ATP و زنجیره‌ی دیگر برای ساخت $NADPH$ فراهم می‌کند.

۵۰. **گزینه ۴** $NADP^+$ ، درون بستره یا استرومای کلروپلاست سلول‌های کلرانشیم و در گام دوم چرخه کالوین تولید می‌شود.

۵۱. **گزینه ۴** طی مراحل نوری فتوسنتز که در غشای تیلاکوئید صورت می‌پذیرد انرژی نور خورشید (فوتون‌ها) توسط فتوسیستم‌ها

دریافت می‌شوند و زنجیره انتقال الکترون را راه می‌اندازد. زنجیره اول که پس از فتوسیستم ۲ قرار دارد باعث ذخیره موقت انرژی

در ATP (بطور غیر مستقیم) و زنجیره‌ی دوم که پس از فتوسیستم ۱ قرار دارد باعث ذخیره موقت انرژی در $NADPH$ (بطور

مستقیم) می‌شود تا در مرحله سوم یعنی در چرخه کالوین مصرف شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

رد گزینه ۱: در غشای تیلاکوئید، یک نوع پمپ هیدروژن (در زنجیره‌ی انتقال الکترون پس از فتوسیستم ۲) و یک نوع کانال

هیدروژن (که عضو زنجیره‌ی انتقال الکترون نیست) وجود دارد که در کانال H در جهت شیب غلظتی و در پمپ برخلاف شیب

غلظتی H انتقال می‌یابد.

رد گزینه ۲: پیوندهای کربن-هیدروژن با استفاده از ATP و $NADP$ در استروما (بستره) ساخته می‌شود نه در غشای

تیلاکوئیدی.

رد گزینه ۳: الکترون‌های پرانرژی در نهایت به $NADP^+$ داخل استروما می‌رسند و $NADPH$ را تولید می‌کنند.

۵۲. **گزینه ۳** بررسی موارد:

- (الف) نادرست است؛ واکنش‌های تنفس نوری در کلروپلاست و میتوکندری و بخش‌های دیگر سلول انجام می‌گیرد، همان‌طور که در کتاب اشاره شده پس از خروج ترکیب دو کربنه از کلروپلاست، بخشی از واکنش در میتوکندری انجام می‌شود.
- (ب) نادرست است؛ آنزیم روبیسکو در تنفس نوری فعالیت اکسیژنازی دارد یعنی ترکیب ۵ کربنه را با اکسیژن ترکیب می‌کند نه این که کربوکسیله کند.
- (ج) درست است؛ ترکیب دو کربنه در خارج از کلروپلاست با از دست دادن CO_2 به یک ترکیب یک کربنه تبدیل می‌شود.
- (د) درست است؛ تنفس نوری موجب توقف چرخه‌ی کالوین می‌شود و از آنجایی که در چرخه‌ی کالوین که در بستره یا استروما انجام می‌شود ATP مصرف می‌شود، هنگام تنفس نوری مصرف ATP در استرومای کلروپلاست کاهش می‌یابد.
۵۳. گزینہ ۴ در گیاهان CAM ، طی شب، CO_2 به صورت اسید ۴ کربنه تثبیت و سپس درون واکوئل ذخیره می‌شود. در طول روز، این اسید تجزیه شده و CO_2 آزاد می‌شود.
۵۴. گزینہ ۴ ترکیب چهار کربنی در سلول میان‌برگ گیاهان C_4 و توسط سیستم آنزیمی اول ساخته می‌شود.
۵۵. گزینہ ۲ گیاهان C_4 و CAM بر ضد تنفس نوری مکانیسم‌های مؤثری دارند.
۵۶. گزینہ ۳ گیاهان CAM ، در شب روزنه‌های خود را باز می‌کنند. این گیاهان CO_2 را در شب جذب و به صورت اسیدهای آلی تثبیت و به واکوئل وارد می‌کنند. این گیاهان، در طول روز، CO_2 آزاد کرده و آن را وارد چرخه‌ی کالوین می‌کنند.
۵۷. گزینہ ۳ در تمام گیاهان، چرخه‌ی کالوین وجود دارد؛ اما در بیش‌تر گیاهان (در گیاهان C_3)، برای تثبیت CO_2 ، فقط از چرخه‌ی کالوین استفاده می‌شود و در بعضی از گیاهان (مانند گیاهان CAM و C_4) بر خلاف بیش‌تر گیاهان (گیاهان C_3) سازگاری ویژه‌ای جهت مقابله با تنفس نوری ایجاد شده است. در گیاهان C_4 و CAM ، از CO_2 برای ایجاد ترکیب ۴ کربنه استفاده می‌شود.
۵۸. گزینہ ۴ نی‌شکر از گیاهان C_4 است. در گیاهان تیره گل‌ناز و کاکتوس تثبیت، CO_2 در شب با تولید اسید کراسولاسه است.
۵۹. گزینہ ۴ کاکتوس در ساقه‌ی گوشتی روزنه‌های هوایی دارد. در گیاهان C_4 و CAM ، CO_2 در دو مرحله تثبیت می‌شود. در اولین مرحله‌ی تثبیت یک اسید آلی تشکیل می‌شود. دومین مرحله‌ی تثبیت، چرخه‌ی کالوین است. تیره‌ی گل‌ناز از جمله گیاهان CAM هستند.
۶۰. گزینہ ۳ گیاهان CAM در شب روزنه‌های خود را باز می‌کنند و CO_2 وارد شده به سلول‌های میان‌برگ را به صورت اسید ۴ کربنه به نام کراسولاسه تثبیت می‌کنند. در روز این اسید ۴ کربنه شکسته می‌شود و CO_2 آزاد می‌شود. CO_2 آزاد شده وارد چرخه کالوین می‌شود. یعنی در شب CO_2 درون سیتوپلاسم تثبیت می‌شود و در روز در همان سلول درون کلروپلاست چرخه کالوین را طی می‌کند.
۶۱. گزینہ ۳ گزینہ ۱: در برخی گیاهان تنفس نوری به همراه فتوسنتز رخ می‌دهد. گزینہ ۲: برخی گیاهان به نام CAM (تیره‌ی گل‌ناز) به خشکی مقاوم بوده و رشد کندی دارند. گزینہ ۴: نوعی اسید C_4 در گام دوم چرخه‌ی کالوین به عنوان اولین مولکول پایدار تولید می‌شود.
۶۲. گزینہ ۲ فقط جملات «الف» و «ج» درست هستند، چون در گیاهان CAM که روزنه‌های خود را در شب باز می‌کنند، شدت فتوسنتز چندان زیاد نیست و تثبیت CO_2 در یک نوع سلول میان‌برگ، ولی در دو نوع اندامک مختلف صورت می‌گیرد.
۶۳. گزینہ ۴ آنزیم روبیسکو به‌طور معمول در شب که مولکول‌های ATP و $NADPH$ تولید نمی‌شوند، فعالیت ندارد.
۶۴. گزینہ ۲ گیاه B از گیاهان C_4 است. کارآیی این گیاهان در دمای بالا، شدت زیاد نور یا کمبود آب تقریباً دو برابر گیاهان C_3 است. سایر گزینہ‌ها از سازش‌های گیاهان C_4 است.
۶۵. گزینہ ۱ گیاه ذرت از گیاهان C_4 است. یکی از سازش‌های این گیاهان در این است که فقط پارانثیم اسفنجی دارند (به دلیل افزایش CO_2 در فضاهای بین سلول‌ها).
- گزینہ ۲: سلول‌های غلاف آوندی از انواع کلرانثیم اسفنجی هستند و آنزیم روبیسکو دارند.
- گزینہ ۳: سلول‌های غلاف آوندی، CO_2 را هم به‌طور مستقیم از فضای بین سلولی و هم از شکست C_4 به‌دست می‌آورند.
- گزینہ ۴: رگبرگ‌های گیاهان C_4 و C_3 آوند چوب و آبکش است که این سلول‌ها آنزیم روبیسکو ندارند.
۶۶. گزینہ ۴ گیاه A نوعی گیاه C_3 و گیاه B نوعی گیاه C_4 است. باز و بسته شدن روزنه‌ها روی عملکرد آنزیم روبیسکو تأثیر دارد، نه عملکرد روبیسکو روی باز و بسته شدن روزنه‌ها.
۶۷. گزینہ ۳ برگ این گیاهان معمولاً کلرانثیم نرده‌ای ندارند. پس فقط گزینہ الف نادرست است. تثبیت CO_2 هم در سلول‌های میان‌برگ اسفنجی و هم در سلول‌های غلاف آوندی انجام می‌شود. به دلیل سازگاری گیاهان C_4 در شدت زیاد نور و دمای بالا، کارایی فتوسنتز این گیاهان در این شرایط دو برابر گیاهان C_3 است. در گیاهان C_3 در دمای بالا چون احتمال بسته شدن روزنه‌ها زیادتر می‌شود. به همین دلیل این روند، وضع را برای انجام واکنش‌های تنفس نوری آماده می‌کند.
۶۸. گزینہ ۳ $A =$ کلرانثیم اسفنجی و $B =$ غلاف آوندی
- جمله‌ی «الف»: صحیح، این سلول می‌تواند در گام ۵ چرخه‌ی کربس، با برداشت الکترون از ترکیب ۴ کربنی (برای تولید $NADH$) اگزالواتات تولید کند.

جمله ی «ب»: نادرست، هر دو سلول دارای کلروپلاست هستند، در سال دوم خوانده اید که سلول های میان برگ جز کلرانثیم ها (که کلروپلاست دارند) هستند.

جمله ی «ج»: صحیح، سلول های میان برگ (A) دی اکسید کربن را در قالب اسید ۴ کربنی و سلول های غلاف آوندی (B) آن را در قالب قند ۳ کربنی (طی فتوسنتز) تثبیت می کنند.

جمله ی «د»: صحیح، این سلول می تواند از طریق زنجیره ی انتقال الکترون در غشای داخلی میتوکندری (که کریستا دارد)، NAD^+ مورد نیاز برای انجام گلیکولیز را بازسازی کند.

۶۹. **گزینه ۱** در ذرت مرحله ی اول و دوم تثبیت CO_2 در روز انجام می گیرد اما در کاکتوس و گل ناز مرحله ی اول تثبیت CO_2 در شب و مرحله ی دوم تثبیت CO_2 در روز انجام می گیرد و مرحله ی دوم تثبیت CO_2 در هر دو نیازمند عمل رویسکو است.

۷۰. **گزینه ۲** تنفس نوری با عملکرد اکسیژنازی رویسکو در استرومای کلروپلاست شروع می شود که طی آن O_2 با ریبولوزیس فسفات واکنش می دهد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه (۱): طی عمل تنفس نوری، ترکیب دو کربنه حاصل از تجزیه ترکیب ۵ کربنی، از استرها خارج شده و در خارج از استرها تبدیل به CO_2 می شود.

گزینه (۳): یکی از نقش های آبسزیک اسید بستن روزنه های هوایی در زمان خشکی است حال با بسته شدن روزنه های هوایی نسبت $\frac{CO_2}{O_2}$ در گیاه کاهش یافته و فعالیت تنفس نوری افزایش می یابد.

گزینه (۴): ترکیب دو کربنه از استرومای کلروپلاست خارج می شود، نه ماتریکس میتوکندری!

۷۱. **گزینه ۳** محسوس ترین عامل محیطی موثر بر فتوسنتز نور است. در گیاهان CAM نظیر کاکتوس تثبیت CO_2 دو مرحله ای است. در شب و در نبود نور تثبیت اولیه ی CO_2 به صورت اسیدهای آلی و در روز (در زمان حضور نور) تثبیت CO_2 در چرخه ی کالوین رخ می دهد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): CO_2 ی جو تنها در مرحله ی اول تثبیت می شود.

گزینه ی (۲): در روز روزنه ها نیز بسته اند تثبیت CO_2 ی حاصل از تجزیه ی اسیدهای آلی رخ می دهد.

گزینه ی (۴): کارایی فتوسنتزی در گیاهان C_4 نه گیاهان CAM در شرایط گرم و خشک حدود ۲ برابر گیاهان C_3 است.

۷۲. **گزینه ۲** در گیاهان CAM روزنه های هوایی در شب بازند، بنابراین فشار تورژسانس در سلول های نگهبان روزنه در شب افزایش می یابد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه (۱): در گیاهان CAM در روز CO_2 طی فعالیت آنزیم رویسکو تثبیت می شود.

گزینه (۳): تثبیت اولیه و ثانویه CO_2 در یک سلول انجام می شود.

گزینه (۴): رایج ترین روش تثبیت CO_2 مربوط به گیاهان C_3 است.

۷۳. **گزینه ۴** در گیاهان C_4 نظیر نیشکر هر دو مرحله ی تثبیت CO_2 در روز و در حضور نور مرئی (بخش کوچکی از امواج الکترومغناطیسی) انجام می شود.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): آنزیم رویسکو در مرحله ی دوم فعال است.

گزینه ی (۲): روزنه های آبی همیشه بازند.

گزینه ی (۳): مرحله ی اول تثبیت در سلول های میان برگ انجام می شود.

۷۴. **گزینه ۱** در فرآیند تنفس نوری ATP تولید نمی شود و واکنش با عمل رویسکو شروع می شود و در ماتریکس میتوکندری ادامه می یابد.

۷۵. **گزینه ۴** تنفس نوری با فعالیت اکسیژنازی آنزیم رویسکو آغاز می شود. ریبولوزیس فسفات، چه در واکنش اکسیژنازی و چه در واکنش کربوکسیلازی آنزیم رویسکو، پیش ماده ی این آنزیم است. بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): تنفس نوری در کلروپلاست آغاز و در میتوکندری پایان می یابد.

گزینه ی (۲): در تنفس نوری ATP تولید نمی شود.

گزینه ی (۳): تنفس نوری در گیاهان C_4 برخلاف گیاهان C_3 به ندرت انجام می شود.

۷۶. **گزینه ۲** بیش تر اکسیژن مورد نیاز گیاهان از محیط و بخشی نیز از اکسیژن تولید شده طی فتوسنتز تأمین می شود. بررسی سایر گزینه ها:

- گزینه (۱): در برگ ذرت میانبرگ ذره ای وجود ندارد.
- گزینه (۳): در غلاف آوندی سلول های برگ ذرت طی گام ۴ در چرخه کالوین ترکیب ۵ گربنی تولید می شود.
- گزینه (۴): در ذرت ترکیب ۴ کربنه تولیدی در سلول های میانبرگ وارد انحراف آوندی می شود.
۷۷. گزینه ۴ واکنش هایی که منجر به تثبیت CO_2 می شوند نظیر تثبیت CO_2 توسط آنزیم روبیسکو در چرخه ی کالوین، واکنش های تاریکی یا واکنش های مستقل از نور هستند.
- بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ی (۱): در هر دو گیاه فرآیند کربوکسیلاسیون آنزیم روبیسکو با CO_2 آزاد شده از یک اسید چهار کربنی رخ می دهد.
- گزینه ی (۲): در گیاه گل ناز آزاد شدن CO_2 از اسید چهار کربنی در کلروپلاست رخ نمی دهد.
- گزینه ی (۳): در گیاه گل ناز در صورت بسته بودن روزنه های هوایی، تثبیت CO_2 جو رخ نمی دهد.
۷۸. گزینه ۳ در گیاهان C_4 و C_3 جذب CO_2 محیط در روز انجام می گیرد که روبیسکو در هر دو توانایی تسریع واکنش های کربوکسیلازی و اکسیژنازی را دارد.
- بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه (۱): در گیاهان C_3 و CO_2 در دو مرحله تثبیت می شود.
- گزینه (۲): در گیاهان C_4 سازگاری جهت جلوگیری از تنفس نوری دیده نمی شود.
- گزینه (۴): در گیاهان و مولکول CO_2 به صورت ترکیب ۴ کربنه وارد محل چرخه کالوین می شود.
۷۹. گزینه ۲ رایج ترین انرژی سلول ATP است که در واکنش های چرخه ی کالوین برای تولید قند سه کربنی وجود این مولکول ضرورت دارد.
- بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ی (۱): $NADPH$ در طی واکنش های مرحله ی دوم ساخته می شود.
- گزینه ی (۳): بیشترین ترکیب بدن جانداران آب است که از تجزیه ی آن درون تیلاکوئید اکسیژن تولید میشود (نه درون استروما).
- گزینه ی (۴): تثبیت اولیه ی CO_2 درون واکوئل رخ نمی دهد.
۸۰. گزینه ۴ مسیر کربوکسیلازی آنزیم روبیسکو منجر به چرخه ی کالوین می شود که طی آن $NADPH$ و ATP تولید شده در طی واکنش های وابسته به نور، مصرف می شوند.
- بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه (۱): در مسیر اکسیژنازی، تولید CO_2 در خارج از استروما انجام می شود که بخشی از آن در میتوکندری است.
- گزینه (۲): در مسیر اکسیژنازی، کالوین متوقف است.
- گزینه (۳): در مسیر کربوکسیلازی، $NADPH$ مصرف می شود و نه احیاء.
۸۱. گزینه ۱ همه ی موارد نادرست اند. بررسی موارد:
- (الف) اولین ترکیب حاصل از تثبیت CO_2 در گیاهان C_4 ، ترکیب ۶ کربنی دو فسفات هی ناپایدار است.
- (ب) در گیاهان C_4 تولید اسید چهار کربنی در سلول های میانبرگ و تجزیه ی آن در سلول های غلاف آوندی رخ می دهد.
- (ج) تثبیت CO_2 تولید اسید چهار کربنی در سلول های میانبرگ و تجزیه ی آن در سلول های غلاف آوندی رخ می دهد.
- (ج) تثبیت CO_2 به صورت اسیدهای آلی در خارج از واکوئل رخ می دهد ولی ذخیره ی این اسید آلی درون واکوئل است.
۸۲. گزینه ۳ اندامک های میتوکندری و کلروپلاست توانایی مصرف O_2 را دارند، میتوکندری در تنفس سلولی و کلروپلاست در تنفس نوری، در هر دو اندامک به واسطه ی داشتن DNA ، امکان رونویسی از ژن ها و بیان آن ها وجود دارد.
- بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ی (۱): کلروپلاست توانایی تثبیت CO_2 را دارد.
- گزینه ی (۲): در کلروپلاست ATP تولید و مصرف می شود.
- گزینه ی (۴): DNA ی کلروپلاست مشابه DNA ی باکتری ها است و در آن ها فعال کننده وجود ندارد.
۸۳. گزینه ۲ با افزایش شدت نور، میزان فتوسنتز در گیاهان C_4 بیشتر شده است (تقریباً ۲ برابر)، با توجه به نمودار می توان حدس زد که گیاه ۱ نوعی گیاه C_4 و گیاه ۲ نوعی گیاه C_3 است. توضیحات گزینه های ۱ و ۳ در مورد گیاهان C_4 و توضیح گزینه ی ۴ در مورد گیاهان C_3 درست می باشند.
۸۴. گزینه ۲ گیاهان CAM نظیر گل ناز برخلاف گیاهان C_4 نظیر نیشکر اسید ۴ کربنی را در واکوئل (اندامکی تک غشایی) ذخیره می کنند.
- بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ی (۱): آخرین دریافت کننده ی الکترون در چرخه ی کالوین اسید سه کربنی است، که به قند سه کربنی تبدیل می شود.

- گزینه‌ی (۳): در هر دو گیاه CO_2 ابتدا به صورت یک اسید ۴ کربنی تثبیت شده و سپس وارد چرخه‌ی کالوین می‌شود.
- گزینه‌ی (۴): در گیاهان C_4 ، روزنه‌های هوایی در شب بسته هستند ولی در گیاهان CAM در شب روزنه‌های هوایی باز هستند و سلول‌های نگهبان روزنه در حالت تورژسانس قرار دارند.
۸۵. گزینه ۲ جملات «ج» و «د» درست می‌باشند. علت نادرست بودن موارد «الف» و «ب» به شرح زیر است:
- الف) سلول‌های میانبرگ دی‌اکسید کربن را به صورت ترکیب ۴ کربنه می‌توانند تثبیت کنند.
- ب) سلول‌های روپوست به جز سلول‌های نگهبان روزنه، کلروپلاست ندارند و فتوسنتز را انجام نمی‌دهند.
۸۶. گزینه ۳ در تنفس نوری مولکول C_5 شکسته و به دو مولکول C_3 و C_4 تبدیل می‌شود. از مولکول C_4 در میتوکندری CO_2 آزاد می‌شود.
- در تنفس نوری گیاهان، مراحل زیر روی می‌دهد:
- الف) با عملکرد اکسیژن نازی $RUBISCO$ ، قند ۵ کربنه (ریبولوزیسی فسفات) با اکسیژن ترکیب می‌شود.
- ب) ماده‌ی ۵ کربنه حاصل به ۲ ماده‌ی ۳ کربنه و ۲ کربنه تجزیه می‌شود.
- ج) ماده‌ی ۳ کربنه در صورت مساعد بودن شرایط، چرخه‌ی کالوین را ادامه می‌دهد ولی ماده‌ی ۲ کربنه از کلروپلاست خارج می‌شود.
- د) ماده‌ی ۲ کربنه پس از تغییراتی در سیتوسل (پراکسی زوم) وارد میتوکندری می‌شود.
- ه) داخل میتوکندری، ماده‌ی ۲ کربنه می‌سوزد ولی بدون این که ATP تولید شود یک CO_2 تولید می‌کند که از میتوکندری خارج می‌شود.
۸۷. گزینه ۲ منظور گیاهان CAM است که شب‌ها CO_2 را جذب کرده در واکوئل خود به صورت یک ماده‌ی آلی ذخیره کرده سپس در روز که روزنه‌هایشان بسته است، این ماده‌ی آلی تجزیه و CO_2 را برای انجام چرخه‌ی کالوین آزاد می‌کنند. پس عاملی مانع انجام چرخه‌ی کالوین آنها نمی‌شود.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: درست - گیاهان CAM در شب روزنه‌ها را باز کرده CO_2 را به صورت اسیدهای ۴ کربنه تثبیت و سپس در واکوئل ذخیره می‌کنند.
- گزینه ۳: درست - در روز که روزنه‌ها بسته است، کمبود CO_2 با تجزیه اسید آلی ۴ کربنی و تولید CO_2 جبران می‌شود.
- گزینه ۴: درست - این گیاهان در شب CO_2 را جذب و در ماده‌ی آلی که در واکوئل قرار می‌گیرد ذخیره می‌کنند.
۸۸. گزینه ۴ (۱) ممکن است گیاه C_4 باشد و به تنفس نوری برود.
- (۲) گیاهان C_3 شب روزنه‌هایشان بسته است نه باز.
- (۳) گیاهان CAM کار آبی پایینی دارند.
- (۴) همه گیاهان قادرند در فرآیند گلیکولیز و بدون نیاز به اکسیژن ATP تولید کنند.
۸۹. گزینه ۱ گیاهان CAM ، دی‌اکسید کربن جو را هنگام شب به صورت اسیدهای آلی تثبیت می‌کنند. در روز CO_2 آزاد شده از این اسیدهای آلی به درون کلروپلاست‌ها انتشار می‌یابند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۲): گیاهان CAM و C_4 ، دی‌اکسید کربن را در ترکیب چهار کربنی تثبیت می‌کنند. این گیاهان در روز در میتوکندری‌های خود (اندامک دو غشایی) ATP تولید می‌کنند، علاوه بر این که گیاهان C_4 در روز در کلروپلاست‌های خود نیز می‌توانند ATP تولید نمایند.
- گزینه‌ی (۳): تولید $NADH$ در مسیر گلیکولیز، بدون حضور اکسیژن رخ می‌دهد.
- گزینه‌ی (۴): گیاهان C_3 و C_4 و CO_2 جو را هنگام روز تثبیت می‌کنند که در گرما و نور زیاد، در گیاهان C_3 فعالیت اکسیژن نازی رویسکو و در گیاهان C_4 فعالیت کربوکسیلازی رویسکو رخ می‌دهد.
۹۰. گزینه ۴ تثبیت دی‌اکسید کربن هم در سلول‌های غلاف آوندی رخ می‌دهد (در اسید ۳ کربنه)، هم در سایر سلول‌های میانبرگ. (در اسیدها کربنه)
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۱): تثبیت CO_2 در تمام سلول‌های کلرانسیم میانبرگ + نگهبان روزنه صورت می‌گیرد.
- گزینه‌ی (۲): چرخه‌ی کالوین در غلاف آوندی وابسته نگهبان روزنه صورت می‌گیرد.
- گزینه‌ی (۳): تثبیت CO_2 گیاهان CO_2 و CO_3 فقط در روز ولی در گیاهان CAM در شب و روز انجام می‌شود.
۹۱. گزینه ۳ این واکنش در گام چهارم گلیکولیز همراه با تولید ۴ مولکول ATP است پس انرژی‌زا است.

۹۲. گزینه ۲ در گام سوم آن $NADH + H^+$ و در گام چهارم ATP تشکیل می‌شود. پس در گام سوم گلیکولیز، NAD^+ و در گام چهارم آن، ATP تولید نمی‌شود.
۹۳. گزینه ۴ مرحله ی بی‌هوازی انواع تنفس سلولی همان «گلیکولیز» است که در سومین گام آن، مولکول سه کربنه ی یک فسفات با تولید $NADH$ (مصرف NAD^+) به مولکول سه کربنه ی دوفسفات تبدیل خواهد شد.
۹۴. گزینه ۲ از انتقال فسفات از ترکیب سه کربنه دو فسفات به ADP طی گام ۴ گلیکولیز ATP ساخته می‌شود این ترکیب سه کربنه دو فسفات محصول، گام ۳ گلیکولیز است که در این گام NAD^+ و فسفات مصرف شده $NADH + H^+$ نیز تولید می‌شود.
۹۵. گزینه ۲ در گام های دوم و سوم چرخه کربس مولکول CO_2 آزاد می‌شود. گزینه ۲، گام دوم چرخه کربس است.
۹۶. گزینه ۴ فرآیند گلیکولیز در سیتوپلاسم صورت می‌پذیرد و نیازی به اکسیژن (آخرین پذیرنده ی الکترون) ندارد (گلیکولیز فرآیندی بی‌هوازی است). سایر موارد مربوط به تنفس هوازی بوده و در نبود آخرین پذیرنده ی الکترون (O_2) روی نمی‌دهند.
۹۷. گزینه ۴ در تنفس هوازی گلوکز اکسید و اکسیژن احیاء می‌شود.
۹۸. گزینه ۴ در چرخه ی کربس، با تبدیل ترکیب شش کربنی به پنج کربنی، CO_2 و $NADH$ ایجاد می‌شود. همچنین در مرحله ی بعد، با تبدیل ترکیب پنج کربنی به چهار کربنی نیز CO_2 و $NADH$ (ATP) تولید می‌شود.
۹۹. گزینه ۳ در چرخه ی کربس که ۵ گام دارد، تولید گاز CO_2 در گام های دوم و سوم و تولید مولکول $NADH$ در گام های دوم و سوم و پنجم صورت می‌گیرد.
۱۰۰. گزینه ۴ در چرخه ی کربس در هر گامی که CO_2 آزاد می‌شود، $NADH$ تولید می‌شود (یعنی گام ۲ و ۳) اما عکس این جمله درست نیست، یعنی در گام ۵ از کربس که $NADH$ تولید می‌شود، CO_2 آزاد نمی‌شود. NAD^+ در کربس با گرفتن e^- و H^+ احیا می‌شود و به $NADH$ تبدیل می‌شود. در گامی از کربس که ATP تولید می‌شود، CO_2 هم آزاد می‌شود.
۱۰۱. گزینه ۴ بازسازی NAD^+ در صورتی که اکسیژن نباشد، توسط فرآیند تخمیر صورت می‌گیرد (چه تخمیر اسیدی باشد چه الکلی). در واقع هدف اصلی تخمیر، بازسازی NAD^+ در حضور پذیرنده ی آلی هیدروژن است، اما بازسازی NAD^+ در حضور اکسیژن در زنجیره ی انتقال الکترون انجام می‌شود که در غشای داخلی میتوکندری قرار دارد.
۱۰۲. گزینه ۲ در هر کدام از مراحل ۲، ۳ و ۵ چرخه ی کربس، یک مولکول $NADH$ تولید می‌شود.
۱۰۳. گزینه ۱ مصرف ADP و تولید ATP در گام سوم چرخه ی کربس رخ می‌دهد. در این گام یک مولکول $NADH$ نیز تولید می‌شود.
- رد سایر گزینه ها:
- گزینه ی «۲»: در گام های دوم و سوم چرخه ی کربس CO_2 تولید می‌شود در حالی که ATP تنها در گام سوم تولید می‌شود.
- گزینه ی «۳»: در گام های اول، چهارم و پنجم چرخه ی کربس ترکیب های چهار کربنی مصرف می‌شوند ولی تنها در گام چهارم $FADH_2$ تولید می‌شود.
- گزینه ی «۴»: در زمان تولید اسید سیتریک، استیل کوآنزیم A مصرف می‌شود نه ساخته.
۱۰۴. گزینه ۲ به ازای تجزیه ی هر مولکول پیرووات در مسیر تنفس هوازی تا پایان گام ۴ چرخه ی کربس سه مولکول NAD^+ مصرف و سه مولکول $NADH$ تولید می‌شود. از این سه مولکول NAD^+ مصرفی، اولی در مرحله ی تبدیل پیرووات به استیل کوآنزیم A ، دومی در گام دوم چرخه ی کربس در تبدیل سیتریک اسید به ترکیب پنج کربنی و سومی در گام سوم چرخه ی کربس در تبدیل ترکیب ۵ کربنی به ترکیب ۴ کربنی مصرف می‌شود.
۱۰۵. گزینه ۲ منظور از افزودن گروه فسفات به ADP ، تولید ATP است.
- در گام ۳ چرخه ی کربس ATP و $NADH$ و CO_2 تولید می‌شود.
۱۰۶. گزینه ۳ از سوختن هر مولکول گلوکز طی مسیر هوازی دو مولکول $FADH_2$ در چرخه های کربس ایجاد می‌شود. محل انجام چرخه ی کربس ماتریکس میتوکندری است. از سوختن گلوکز، $6CO_2$ ایجاد می‌شود که $4CO_2$ طی چرخه ی کربس و $2CO_2$ در واکنش ساخت استیل COA است. در تنفس سلولی ATP طی گلیکولیز، کربس و زنجیره ی انتقال الکترون تولید می‌شود. تولید $NADH$ در گام ۵ کربس با تولید CO_2 همراه نیست.
۱۰۷. الف) سیتریک اسید (صفحه ی ۱۹۷) ب) درون ماده ی زمینه ی سیتوپلاسم سلول (صفحه ی ۱۹۵) ج) دو مولکول ATP (صفحه ی ۱۹۶) د) لاکتات (صفحه ی ۲۰۰)
۱۰۸. گزینه ۴ در زنجیره ی انتقال الکترون در کریستالهای میتوکندری نوروسپورا کراسا، با افزوده شدن گروه فسفات به ADP ، ATP تولید می‌شود. ATP مولکولی پیرانژی است که انرژی را به طور موقت در خود ذخیره می‌کند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): یون های هیدروژن برخلاف شیب غلظت از گروهی از پروتئین های غشایی زنجیره ی انتقال الکترون عبور می کنند نه هر پروتئین غشایی، به عنوان مثال این یون ها برخلاف جهت شیب غلظت از پروتئین کانالی تولیدکننده ی ATP عبور نمی کنند.
گزینه ی (۲): تولید ATP در زنجیره ی انتقال الکترون در سطح پیش ماده صورت نمی گیرد.
گزینه ی (۳): الکترون هایی که به یون های هیدروژن می پیوندند، در طول زنجیره ی انتقال الکترون انرژی خود را از دست داده اند و در آن زمان پراثری نیستند.

۱۰۹. **گزینه ۱** در انتهای زنجیره انتقال الکترون، یون های هیدروژن با اکسیژن ترکیب شده و آب تشکیل می دهند پس وقتی H^+ های خروجی نتوانند به داخل ماتریکس برگردند، در پایان زنجیره ی انتقال الکترون ممکن است به دلیل کمبود H^+ تشکیل مولکول آب متوقف خواهد شد. البته با مهار ورود H^+ ، ATP هم ساخته نمی شود ولی کانال ATP ساز جزء زنجیره انتقال الکترون محسوب نمی شود.

۱۱۰. **گزینه ۲** اولین قدم قبل از چرخه ی کربس تبدیل پیرووات به استیل کوآنزیم A است. در این واکنش $NADH$ و CO_2 تولید می شوند، پس موارد «ب» و «ج» درست می باشند. در واقع طی این واکنش پیرووات اکسید شده (الکترون از دست داده) و به استیل کوآنزیم A تبدیل می شود.

۱۱۱. **گزینه ۲** منظور از اندامک های دوغشایی در سلول های پارانشیم مغز ساقه لویا، میتوکندری می باشد، که در گام دوم کربس در آن از تبدیل ترکیب شش کربنی به ترکیب پنج کربنی مولکول پراثری $NADH$ تولید می شود.
بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): در گام چهارم کربس، ترکیب چهار کربنی به مولکول چهار کربنی دیگر تبدیل می شود و یک مولکول $FADH_2$ تولید می شود نه $NADH$.

گزینه ی (۳): در گام اول کربس ترکیب شش کربنه تولید می شود اما دی اکسید کربنی آزاد نمی شود.

گزینه ی (۴): در چرخه ی کربس ترکیب شش کربنی دوفسفاته نداریم (ترکیب شش کربنی دو فسفاته مربوط به گلیکولیز می باشد).
۱۱۲. **گزینه ۴** در زنجیره ی انتقال الکترون، مولکول های NAD^+ از $NADH$ حاصل می شوند که این مولکول برای انجام گلیکولیز ضروری است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): انتقال یون های H^+ به فضای خارجی میتوکندری به کمک پمپ، با صرف انرژی وفعال است.

گزینه ی (۲): در ابتدای زنجیره ی انتقال الکترون میتوکندری، $NADH$ ، توسط نخستین پروتئین زنجیره، اکسید شده و NAD^+ بازسازی می گردد.

گزینه ی (۳): در انتهای زنجیره ی انتقال الکترون میتوکندری، O_2 احیا شده و آب تولید می شود. (سطح رو به ماده ی زمینه)
۱۱۳. **گزینه ۳** تخمیر الکلی فرآیندی دو مرحله ای است:

الف) ابتدا پیرووات با آزاد کردن یک CO_2 به ترکیب دو کربنی تبدیل می شود.

ب) این ترکیب دو کربنه با استفاده از الکترون های $NADH$ ، به اتانول تبدیل می گردد.

۱۱۴. **گزینه ۳** در تخمیر لاکتیک اسید برخلاف تخمیر الکلی، دی اکسید کربن تولید نمی شود.

۱۱۵. **گزینه ۲** «مخمر نان» در فقدان اکسیژن، فرآیند تخمیر الکلی را به منظور بازسازی NAD^+ انجام می دهد که طی آن، ابتدا پیرووات (C_3) یک مولکول CO_2 از دست می دهد و به ترکیب C_2 (حد واسط) تبدیل می شود و آن گاه الکترون های پراثری از $NADH$ به این ترکیب C_2 منتقل شده و اتانول ساخته می شود، اما تنفس هوازی رخ نمی دهد.

۱۱۶. **گزینه ۱** در تخمیر الکلی، الکترون های پراثری از $NADH$ به مولکول C_2 حاصل از تجزیه ی پیرووات منتقل می شوند.

۱۱۷. **گزینه ۴** در شرایط بی هوازی درون سلول های ماهیچه ی مخطط، تخمیر اسیدی رخ می دهد. در این شرایط پیرووات به لاکتیک اسید تبدیل می شود که در این واکنش $NADH$ هیدروژن از دست می دهد و پیرووات پذیرنده ی هیدروژن است. فرآیند گلیکولیز در هر حالتی انجام می شود. بنابراین $NADH$ و ATP نیز در سیتوسل تولید می گردند. پس تمام موارد به درستی بیان شده اند.

۱۱۸. **گزینه ۴** برای بازسازی NAD^+ از طریق زنجیره ی انتقال الکترون در میتوکندری، الکترون های $NADH$ به مولکول O_2 که یک پذیرنده ی غیر آلی است می رسند. در نبود اکسیژن الکترون هایی که $NADH$ حمل می کند ممکن است به پیرووات حاصل از گلیکولیز یا یک پذیرنده ی آلی دیگر منتقل شوند.

۱۱۹. **گزینه ۱** در تخمیر لاکتیکی محصولات ایجاد شده شامل لاکتات، NAD^+ و H^+ می باشد، در حالی که در تخمیر الکلی محصولات حاصله شامل CO_2 ، اتانول، NAD^+ و H^+ می باشد، علاوه بر این تخمیر الکلی یک فرایند دو مرحله ای است.

۱۲۰. **گزینه ۲** در تخمیر الکلی پذیرنده ی نهایی الکترون ترکیب دو کربنی است و در سیتوسل از تجزیه ی پیرووات تولید می شود.

۱۲۱. گزینه ۴ درون سلول ماهیچه زمانی که استیل کوآنزیم A تشکیل نشود، یعنی تخمیر لاکتیکی در جریان است. در این حالت که تنفس هوازی انجام نمی‌شود CO_2 کاهش یافته و میزان لاکتیک اسید افزایش می‌یابد.
۱۲۲. گزینه ۴ بازسازی NAD^+ در شرایط بی‌هوازی در میون توسط پیروویک اسید انجام می‌شود. (تخمیر لاکتیکی) بازسازی NAD^+ سبب تسهیل فرآیند گلیکولیز می‌گردد.
۱۲۳. گزینه ۱ تخمیر به بازسازی NAD^+ در حضور پذیرنده‌ی آلی هیدروژن گفته می‌شود. در تخمیر اسیدی پذیرنده‌ی آلی هیدروژن، پیرووات است و در تخمیر الکلی پذیرنده‌ی آلی هیدروژن، ترکیب دو کربنه است.
۱۲۴. گزینه ۱ هدف از انجام فرآیند تخمیر، بازسازی NAD^+ برای واکنش گام سوم گلیکولیز است. اگر NAD^+ بازسازی نشود، گلیکولیز متوقف می‌شود.
۱۲۵. گزینه ۳ هدف اصلی تخمیر، بازسازی NAD^+ است. NAD^+ برای انجام گلیکولیز ضروری است.
۱۲۶. گزینه ۱ الکترون‌های برانگیخته شده‌ی حاصل از تجزیه‌ی آب پس از عبور از زنجیره‌ی انتقال الکترون، صرف تولید NADPH در مرحله‌ی نوری فتوسنتز می‌شوند. الکترون پر انرژی حاصل از تجزیه‌ی NADH پس از عبور از زنجیره‌ی انتقال الکترون با مقدار انرژی کمتر روی اکسیژن قرار گرفته و با یون‌های هیدروژن مولکول‌های آب را تولید می‌کنند.
۱۲۷. گزینه ۱ تبدیل ترکیب سه کربنی به ترکیب دو کربنی دیگر و تشکیل H^+ و $NADH$ در مرحله‌ی گلیکولیز، درون سیتوسل سلول و تبدیل پیرووات به ترکیب دو کربنی، در تخمیر الکلی نیز درون سیتوسل سلول انجام می‌گیرد. تشکیل $FADH_2$ در چرخه‌ی کربس و بازسازی NAD^+ برای تشکیل ATP در زنجیره‌ی انتقال الکترون، درون میتوکندری انجام می‌گیرد.
۱۲۸. گزینه ۳ تک سلولی‌هایی که یک جایگاه همانندسازی در مولکول DNA دارند، باکتری‌ها هستند که کلروپلاست و میتوکندری ندارند بنابراین استروما و ماتریکس ندارند. فتوسیستم‌های I و II نیز ندارند اگر بی‌هوازی باشند می‌توانند برای بازسازی NAD^+ از پذیرنده‌های آلی استفاده کنند.
۱۲۹. گزینه ۳ مجموعه‌ی واکنش‌های چرخه‌ی کربس که باعث تبدیل اسیدسیتریک (C_3) به مولکول‌های C_4 و C_5 می‌گردد انرژی‌زا است، مثلاً در زمان تبدیل C_5 به C_4 مولکول ATP تولید می‌شود، ولی هر سه واکنش دیگر، انرژی خواه هستند.
۱۳۰. گزینه ۳ گیاهان نیز مانند جانوران، برای تنفس سلولی نیازمند وجود اکسیژن هستند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌های (۱) و (۲): خزها، ریشه، ساقه و آوند ندارند!
گزینه‌ی (۴): بسیاری از گیاهان به هر دو روش جنسی و غیر جنسی تولید مثل می‌کنند.
۱۳۱. گزینه ۲ الکترون‌ها هنگام خروج از P_680 (درون فتوسیستم II) دچار افت انرژی می‌شوند!
سایر موارد نادرست هستند.
گزینه‌ی ۱: در گام ۴ از چرخه‌ی کالوین و هم زمان با تولید مجدد ریبولوزیسی فسفات، ATP مصرف می‌شود.
گزینه‌ی ۳: چرخه‌ی کالوین در بستره‌ی کلروپلاست صورت می‌گیرد.
گزینه‌ی ۴: در گام ۴ گلیکولیز، ATP تولید شده و ADP مصرف می‌گردد.
۱۳۲. گزینه ۲ در چرخه‌ی کربس و در گام دوم هنگامی که اسیدسیتریک (C_3) به مولکول پنج کربنی (C_5) تبدیل می‌شود، مولکول NADH تولید شده و NAD^+ مصرف می‌گردد. ولی سایر موارد نادرست هستند.
۱۳۳. گزینه ۴ بررسی گزینه‌ها:
گزینه‌ی «۱»: غلط، در هسته نیز ریبوزوم یافت می‌شود.
گزینه‌ی «۲»: غلط، در کلروپلاست در تنفس نوری اکسیژن مصرف می‌شود.
گزینه‌ی «۳»: غلط، در پراکسی‌زوم ضمن تجزیه‌ی هیدروژن پراکسید، اکسیژن تولید می‌شود، ولی پراکسی‌زوم ریبوزوم ندارد.
گزینه‌ی «۴»: درست، کلروپلاست تثبیت CO_2 را انجام می‌دهد که در آن ترکیب ۳ کربنه تولید می‌شود.
۱۳۴. گزینه ۲ محصولات گام ۵ چرخه‌ی کربس شامل اگزوالسات، H^+ و NADH می‌باشد. محصولات گام ۳ گلیکولیز نیز شامل دو ترکیب سه کربنی دو فسفاته و دو مولکول (H^+ و NADH) می‌باشد، پس در هر دو گام (H^+ و NADH) تشکیل می‌شود.
۱۳۵. گزینه ۲ مرحله‌ی دوم فتوسنتز، مرحله‌ی تشکیل ATP و NADPH در زنجیره‌ی انتقال الکترون است. در مرحله‌ی اول تنفس سلولی یعنی گلیکولیز ATP نیز تولید می‌شود.
۱۳۶. گزینه ۳ در گام ۳ چرخه‌ی کربس ADP مصرف شده و ATP تولید می‌شود، در صورتی که در گام ۲ و ۴ چرخه‌ی کالوین ATP مصرف می‌شود.

چرخه‌ی کربس دارای ۵ و چرخه‌ی کالوین دارای ۴ گام است. در هیچ کدام از دو چرخه به طور عادی ترکیب دو کربنه تولید نمی‌شود. در گام اول هر دو چرخه ترکیب C_6 تولید می‌شود که در کالوین ناپایدار است ولی در کربس پایدار است.
۱۳۷. گزینه ۴ CO_2 جذب شده در گیاهان CAM در شب درون واکوئل به صورت اسید C_4 کربنه ذخیره می‌شود؛ این اسید چهارکربنه در روز CO_2 آزاد می‌کند.
 بررسی سایر موارد:

(۱) یک زنجیره‌ی انتقال الکترون انرژی لازم برای تولید ATP را فراهم می‌کند.
 و یک زنجیره، انرژی لازم برای تولید $NADPH$ را فراهم می‌کند.
 (۲) تولید ترکیب C_4 کربنه‌ی اسیدی در گیاهان C_4 در روز و هم زمان با فتوسنتز انجام می‌گیرد.
 (۳) توجه کنیم با این که وقوع چرخه‌ی کالوین مستقل از نور است ولی برای این که چرخه‌ی کالوین تکمیل شود به ATP و $NADPH$ نیاز داریم که در طول شب تولید نمی‌شوند، پس چرخه‌ی کالوین در طول شب نمی‌تواند کامل شده و قند C_3 کربنه تولید کند.

۱۳۸. گزینه ۲ به هنگام تبدیل ترکیب‌های C_3 کربنه به ترکیب آغازکننده چرخه کالوین ATP مصرف می‌شود.
 به هنگام تشکیل ترکیب C_4 کربنه برای اولین بار در چرخه کربس، یعنی به هنگام تبدیل ترکیب C_5 کربنه به C_4 کربنه، ATP تولید می‌شود.
 تشریح گزینه‌های دیگر:

(۱) به هنگام تبدیل ترکیب C_3 کربنه اسیدی به ترکیب C_3 کربنه قندی ATP و $NADPH$ مصرف می‌شود ولی به هنگام آزاد شدن CO_2 از سیتریک اسید و تولید ترکیب C_5 کربنه فقط $NADH$ (نه $NADPH$) تولید می‌شود.
 (۳) به هنگام تبدیل ترکیب C_6 کربنه ناپایدار به ترکیب‌های C_3 کربنه اسیدی در چرخه کالوین، هیچ ماده‌ای مصرف نمی‌شود. در حالی که تبدیل یک ترکیب C_4 کربنه به C_4 کربنه دیگر در چرخه کربس C_2 حالت دارد در حالت اول $FADH_2$ تولید می‌شود و در حالت دوم یعنی تولید ترکیب آغازگر چرخه (اگزوالوستات) که ترکیبی C_4 کربنه است. $NADH + H^+$ تولید می‌شود.
 (۴) به هنگام تولید ترکیب C_5 کربنه دو فسفات یعنی ترکیب آغازگر چرخه کالوین از ترکیبات C_3 کربنه تک فسفات ATP مصرف می‌شود. در حالی که به هنگام تولید ترکیب آغازگر چرخه کربس $NADH + H^+$ تولید می‌شود.
۱۳۹. گزینه ۴ هیچ یک از موارد جمله را به درستی کامل نمی‌کند. سلول‌های دارای رنگیزه‌ی فتوسنتزی در گیاهان، جلبک‌ها و باکتری‌ها (سیانوباکتری‌ها، باکتری‌های گوگردی سبز، باکتری‌های گوگردی ارغوانی و باکتری‌های غیر گوگردی ارغوانی) وجود دارد.

مورد «الف»: برای باکتری‌های بی‌هوازی با تخمیر لاکتیکی صادق نیست.
 مورد «ب»: برای باکتری‌های گوگردی سبز و ارغوانی صادق نیست.
 مورد «ج»: برای بسیاری از سیانوباکتری‌ها و باکتری‌های گوگردی سبز و ارغوانی صادق نیست.
 مورد «د»: برای باکتری‌های گوگردی سبز و ارغوانی صادق نیست.
۱۴۰. گزینه ۴ همه سلول‌های فتوسنتز کننده رنگیزه‌های فتوسنتزی و DNA حلقوی (در کلروپلاست و میتوکندری یا ناحیه نوکلئوئیدی) دارند. الف) باکتری‌های گوگردی در فتوسنتز اکسیژن تولید نمی‌کنند. ب) باکتری‌های گوگردی بی‌هوازی اکسیژن مصرف نمی‌کنند.

۱۴۱. گزینه ۲ در گیاه دیونه و در آخرین گام چرخه‌ی کربس، مولکول $NADH$ تولید (و NAD^+ مصرف) می‌شود. بقیه موارد نادرست هستند.

گزینه‌ی ۱: در گام چهارم گلیکولیز و با تولید پیرووات از مولکول C_6 فسفات دار، ATP تولید می‌شود.
 گزینه‌ی ۳: در گام دوم چرخه‌ی کالوین و با تولید قند C_6 ، ATP مصرف می‌گردد.
 گزینه‌ی ۴: در گام دوم چرخه‌ی کربس، مولکول NAD^+ مصرف می‌شود.

۱۴۲. گزینه ۳ در جملات «الف»، «ب» و «د» اگر کلمه‌ی بیشتر بیاید، جملات درست خواهند شد.
۱۴۳. گزینه ۳ به جز گزینه‌ی «د» بقیه درست هستند.

بررسی گزینه‌ها:

الف) کپک‌های مخاطی می‌توانند گیاهان را آلوده کنند. عامل گال گیاهی هم پلازمید Ti است که توسط یک از باکتری‌های هتروتروف خاک، گیاهان ۲ لپه مانند توتون، سویا و گوجه فرنگی را به تومورهای بزرگ مبتلا می‌کند.
 ب) اغلب یوکاریوت‌ها میتوکندری دارند و در آن چرخه‌ی کربس که مربوط به تنفس هوازی است صورت می‌گیرد. در گام آخر چرخه‌ی کربس، مولکول C_4 کربنی اگزوالوستات تولید می‌شود.

ج) تمام سلول‌های تاژکدار در کلامیدوموناس ۲ تاژکی هستند (گامت و هاگ و سلول بالغ) اما در کاهوی دریایی، گامت‌ها ۲ تاژکی و هاگ‌ها ۴ تاژکی هستند.

د) تولید استیل‌کوآنزیم A از پیروات، درون میتوکندری یوکاریوتی انجام پذیر است و کلپ و ولوکس هر دو جلبک هستند و میتوکندری دارند.

اما! بخش استیل در مولکول استیل‌کوآنزیم A، ۲ کربنی است نه کل مولکول استیل‌کوآنزیم A!

مولکول استیل‌کوآنزیم A، بیش از ۲ کربن دارد!

۱۴۴. **گزینه ۳** در گیاهان، آبسازیک اسید در شرایط گرم و خشک باعث بسته شدن روزنه‌های هوایی می‌شود. این امر شرایط را برای انجام واکنش‌های تنفس نوری آماده می‌کند که تنفس نوری باعث تبدیل ریبولوز بیس فسفات به دو ترکیب دو کربنی و سه کربنی می‌شود. (لوبیا از گیاهان C_3 است) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): روزنه‌های آبی همواره باز هستند.

گزینه‌ی (۲): گیاه کاکتوس از گیاهان CAM است که در شب روزنه‌هایشان را باز می‌کنند و آبسازیک اسید در بسته شدن روزنه‌ها نقش دارد نه اتیلن.

گزینه‌ی (۴): نیشکر از گیاهان C_4 است که نسبت به گرما مقاوم‌اند و با تثبیت دو مرحله‌ای CO_2 بر تنفس نوری غلبه کرده‌اند. ۱۴۵. **گزینه ۲** در چرخه‌ی زندگی سرخس هم در مرحله‌ی گامتوفیتی و هم در مرحله‌ی اسپوروفیت بالغ، فتوسنتز صورت می‌پذیرد، پس در هر دو مرحله، آنزیم رویسکو وجود دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): سلول‌های گامتوفیتی در سرخس قادر به فتوسنتز هستند و آنزیم رویسکو تولید می‌کنند. در حالی که اسپوروفیت جوان از نظر تغذیه‌ای به گامتوفیت وابسته است پس آنزیم رویسکو تولید نمی‌کند.

گزینه‌ی (۳): تولید NADPH به فتوسنتز و تولید NADH به تنفس سلولی مربوط است. در مرحله‌ی اسپوروفیتی (همانند مرحله‌ی گامتوفیتی) تنفس سلولی انجام می‌گیرد و NADH تولید می‌شود.

گزینه‌ی (۴): رنگیزه‌های فتوسنتزی (کلروفیل) در همه‌ی گیاهان درون اندامک دوغشایی کلروپلاست بر روی غشاء تیلاکوئید قرار دارند.

۱۴۶. **گزینه ۲** تبدیل پیرووات به لاکتات نوعی فرایند تخمیری است که طی آن از تجزیه‌ی گلوکز CO_2 تولید نمی‌شود. در حالی که در گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴ مربوط به تنفس هوازی در میتوکندری است، CO_2 تولید می‌شود. در حضور دی‌اکسید کربن فعالیت آنزیم انیدراز کربنیک افزایش و عدم حضور آن فعالیت این آنزیم کاهش می‌یابد. ۱۴۷. **گزینه ۱** موارد «الف» و «د» جمله را به طور نادرستی تکمیل می‌کنند.

بررسی موارد:

«الف»: اسمز عبور آب از عرض غشاء با نفوذپذیری انتخابی است، در حالی که خروج آب از انتهای آوند چوبی به علت افزایش فشار ریشه‌ای و پدیده‌ی تعریق است نه اسمز.

«ب»: دو نیروی فیزیکی مؤثر در خمیده شدن سلول‌های نگهبان روزنه وجود دارد.

«ج»: حرکت مواد آلی در سلول‌های غربالی وابسته به ATP تولید شده در میتوکندری سلول‌های همراه است. اگر سلول‌های همراه وارد فاز تخمیر شوند، تولید ATP در آن‌ها کاهش می‌یابد.

«د»: آندودرمین از حرکت آب و یون‌های معدنی از طریق دیواره‌های جانبی سلول‌های درون پوست ریشه جلوگیری می‌کند.

۱۴۸. **گزینه ۳** شیره‌ی خام در بسیاری از گیاهان به کمک سلول‌های آوند چوبی (سلول‌های مرده فاقد پروتوپلاسم) منتقل می‌شود اما در گیاهان بدون آوند (خزه گیان) انتقال شیره خام و شیره پرورده توسط سلول‌های زنده انجام می‌گیرد. از طرفی در تولید مثل جنسی خزه گامتوفیت نر و ماده از هم جدا هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): گیاهان C_3 و CAM را شامل می‌شود. با اینکه تثبیت اولیه و نهایی CO_2 در گیاهان C_3 در دو سلول انجام می‌شود ولی در گیاهان CAM در یک سلول اتفاق می‌افتد.

گزینه‌ی (۲): گیاهان دوساله، بازدانگان و گیاهان چندساله‌ای که تنها یک بار گل می‌دهند (مانند آگاو) گیاهانی هستند که در آنها آمیزش در سال اول ممکن نیست در نهاندانگان (مثل آگاو) گامتوفیت نر دو سلول (رویشی و زایشی) دارد.

گزینه‌ی (۴): بازدانگان و نهاندانگان تک‌لپه‌ای در دانه‌هایشان دو نوع عدد کروموزومی دارند. گامتوفیت در بازدانگان و نهاندانگان قادر به انجام فتوسنتز نیست.

۱۴۹. **گزینه ۱** موارد «ب» و «ج» جمله را به طور صحیحی کامل می‌کنند. انواع ژنوم سیتوپلاسمی شامل ژنوم میتوکندری و ژنوم کلروپلاست است.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست - هر سلولی که در حین تنفس اکسیژن مصرف می کند، یعنی میتوکندری دارد ولی می تواند کلروپلاست نداشته باشد. مثل انواع سلول های زنده موجود در ریشه گیاه!

مورد ب) درست - در تنفس نوری، هم کلروپلاست و هم میتوکندری دخالت دارند.

مورد ج) نادرست - بعضی از سلول های گیاه ادریسی مانند ریشه ممکن است کلروپلاست نداشته باشد.

مورد د) نادرست - $NADH$ و $FADH_2$ از ترکیبات موجود در میتوکندری هستند. بنابراین همه سلول هایی که میتوکندری دارند الزاماً نمی توانند کلروپلاست داشته باشند.

۱۵۰. گزینه ۳ قارچ هایی که غذاهای خود را از میزبان زنده تامین می کنند، انگل اند. نمی توان گفت همگی این قارچ ها می توانند تقسیم میوز انجام دهند، نظیر قارچ لای انگشتان پا که به دئوترومیست ها تعلق دارد و فاقد میوز است. سایر گزینه ها:

۱- این قارچ از دئوترومیست هاست و فقط به روش غیر جنسی تولید مثل می کند پس قادر به ایجاد زاده های کلون است.

۲- این قارچ ها بازیدیومیسیت اند که قادرند در اندام گرز مانند هاگ جنسی تولید کنند.

۳- بازیدیومیسیت ها هستند که با ریشه ی گیاهان آوندی که بخشی اسپورونیتی است ارتباط دارند.

۱۵۱. گزینه ۳ دیواره ی سلولی گیاهان از رشته های سلولزی و سیمانی از جنس سایر پلی ساکاریدها و پروتئین ها تشکیل شده است که در ساختار پروتئین های خود ترکیبات نیتروژن دار دارد.

رد سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: پمپ غشایی موجود در غشاء تیلاکوئید از انرژی الکترون های برانگیخته فتوسیستم II استفاده می کند نه ATP .
گزینه ی ۲: کلروپلاست ها نه همه ی پلاست ها در غشای تیلاکوئیدی خود فتوسیستم II دارند.

گزینه ی ۴: در گیاهان CAM در کلروپلاست تثبیت CO_2 انجام می شود که دارای کلروفیل است.

۱۵۲. گزینه ۲ کوتین از سلول های روپوست ترشح می شود، در حالی که لیگنین یا ماده ی چوب توسط سلول های برخی از بافت های زمینه ای و یا سلول های بافت هادی چوب ساخته می شود.

رد سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: سوبرین می تواند توسط سلول های آندودرمی ساخته شود $NADPH$ نیز در سلول های فتوستنتز کننده نظیر کلرانسیم و پارانشیم (فتوستنتز کننده) ساخته می شود که هر دو متعلق به بافت های زمینه ای هستند.

گزینه ی ۳: کوتین توسط سلول های روپوست ساخته و ترشح می شود. این سلول ها در فرآیند تنفس سلولی $NADH$ نیز تولید می کنند.

گزینه ی ۴: سوبرین توسط سلول های درون پوست ساخته می شود. لیگنین نیز توسط سلول های اسکلرانشیمی سنتز می شود که هر دو متعلق به بافت های زمینه ای هستند.

۱۵۳. گزینه ۲ موارد «ب» و «د» نادرست اند.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - در درختان چندساله پوست درخت شامل چوب پنبه، کامبیوم چوب پنبه ساز و آبکش پسین است. کامبیوم آوندساز و چوب پسین در زیر پوست قرار می گیرند پس در پوست تنه ی این درختان تنها کامبیوم چوب پنبه ساز وجود دارد که

سلول های چوب پنبه ای می سازد.

مورد ب) نادرست - تنها اگر پروتوپلاست ها متعلق به گیاهان گونه های مختلف باشند، حاصل هم جوشی، سلولی دورگه خواهد بود که با رشد در محیط مناسب کشت بافت به یک گیاه بالغ دورگه تبدیل می شود.

مورد ج) درست - تولیدمثل رویشی در خزها سریع تر از تولیدمثل جنسی است.

مورد د) نادرست - $NADPH$ در سلول های فتوستنتز کننده تولید می شود. ریشه ها معمولاً عمل فتوستنتز را انجام نمی دهند، پس امکان دارد برخی ریشه ها فتوستنتز کنند.

۱۵۴. گزینه ۲ گیاهانی که اسپوروفیت آن ها در جوانی به گامتوفیت وابسته است و پس از بلوغ مستقل می شوند، نهان زادان آوندی (یعنی سرخس ها) و بازدانگان هستند که در هر دوی آن ها سلول تخم یا زیگوت درون آرکگن تشکیل می شود.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: بازدانگان آنتریدی ندارند.

گزینه ی ۳: گامتوفیت بازدانگان قادر به فتوستنتز نیست یعنی کلروپلاست ندارند و آنزیم رویسکو نمی سازد.

گزینه ی ۴: سلول های آوند آبکش از سلول های زنده ی اسپوروفیتی اند که فاقد هسته و ژن می باشند.

۱۵۵. **گزینه ۱** هر سلول دارای کلروفیل کلروفیل b یا گیاه است یا جلبک سبز که در هر صورت کلروفیل آن ها بخش اعظم نور آبی و قرمز را جذب (کلروفیل b بیشترین جذب را برای نور آبی دارد) و نور سبز و زرد را منعکس می کند. رد سایر گزینه ها:

گزینه ی «۲»: پلاسمودسم مختص سلول های گیاهی است.

گزینه ی «۳»: ولوکس از جلبک های سبز پرسلولی و تاژک دار است.

گزینه ی «۴»: گیاهان C_4 و گیاهان CAM برای تثبیت CO_2 قبل از چرخه ی کالوین واکنش های دیگری انجام می دهند.

۱۵۶. **گزینه ۱** کوتین پلی مری از اسیدهای چرب طویل است که توسط شبکه ی آندوپلاسمی صاف ساخته می شود. شبکه ی آندوپلاسمی صاف، شبکه ی به هم پیوسته ای از لوله ها و کیسه های غشادار و بدون ریبوزوم است. رد سایر گزینه ها:

۲- باکتری های فتوسنتز کننده فاقد کلروپلاست می باشند.

۳- ممکن است سلول گیاهی پیشرفته باشد که سانتزیول ندارد اما پراکسی زوم دارد.

۴- درون هسته یک یا چند توده ی متراکم دیده می شود.

۱۵۷. **گزینه ۴** در برخی جانوران آمونیاک که ماده ی معدنی است به اوره یا اوریک اسید که موادی آلی هستند تبدیل می شود. در طی تنفس سلولی گیاهان و جانوران ماده ی آلی به ماده ی معدنی تبدیل می شود. در طی عملکرد پراکسی زوم درون سلول های جانوری نیز اکسیژن می تواند تولید شود.

۱۵۸. **گزینه ۴** الف) نادرست است. در تخمیر الکلی که در برخی یوکاریوت ها از جمله مخمرها رخ می دهد، در اثر تبدیل ترکیب ۳ کربنه به ترکیب ۲ کربنه در سیتوسل CO_2 آزاد می شود.

ب) نادرست است. در گیاهان CAM، CO_2 در شب در سیتوسل برای تولید یک ترکیب ۴ کربنه مصرف می شود و در روز آزاد می شود.

ج) نادرست است. در اثر فعالیت آنزیم کاتالاز که پراکسید هیدروژن را در پراکسی زوم تجزیه می کند آب و اکسیژن تولید می شود. د) نادرست است. در تنفس نوری که در گیاهان C_4 می تواند در شرایطی به وقوع بپیوندد آنزیم روبیسکو در اثر فعالیت اکسیژنازی خود در کلروپلاست با مصرف O_2 ترکیب ۵ کربنه آغازگر چرخه کالوین را اکسید می کند.

۱۵۹. **گزینه ۴** سلولی که دارای کلروپلاست است میتوکندری هم دارد و می تواند طی تنفس سلولی در گام اول چرخه کربس اگزوالاستات را مصرف و در گام آخر را تولید کند.

۱۶۰. **گزینه ۴** رگ های دیواره ی کیسه های هوایی شش ها در برابر کمبود اکسیژن تنگ می شوند. خون موجود در مویرگ های کیسه های هوایی کاهش می یابد. در زمان کمبود اکسیژن، ترکیب هموگلوبین با اکسیژن کاهش می یابد. هورمون اریتروپوئیتین در پاسخ به کمبود اکسیژن از سلول های درون ریز کلیه و کبد ترشح می شود و روی سلول های بنیادی مغز استخوان اثر می گذارد و تولید گلوبول قرمز را افزایش می دهد. در صورت کمبود اکسیژن در سلول های ماهیچه ای، تخمیر لاکتیک اسید روی می دهد.

۱۶۱. **گزینه ۱** برای تهیه ی محیط های کشت غنی شده از افزودن تک تک ترکیبات و مواد مختلفی نظیر تیامین، ریبوفلاوین، نیاسین و ... به محیط کشت حداقل استفاده شد. آنزیمی که در تبدیل پیرووات به استیل کوآنزیم A نقش دارد به ویتامین B_1 (تیامین) نیاز دارد. رد سایر گزینه ها:

گزینه ی «۲»: در حفظ و جذب ویتامین B_{12} در روده، فاکتور داخلی معده نقش دارد.

گزینه ی «۳»: کپسید چندوجهی ویروس هرپس تناسلی، اسید نوکلئیک (DNA) ویروس را احاطه کرده است که جزء مواد مورد استفاده برای محیط کشت غنی شده است.

گزینه ی «۴»: انتقال دهنده ی عصبی اصلی ماهیچه ها استیل کولین است. کولین یکی از موادی است که از آن برای غنی کردن محیط کشت استفاده شده است که در ترکیب با استیل، استیل کولین را ایجاد می کند.

۱۶۲. **گزینه ۲** موارد «الف» و «ب» صحیح اند.

بررسی موارد:

الف) NAD^+ در مسیر گلیکولیز در سیتوپلاسم به $NADH$ تبدیل می شود.

ب) اسپروژیر جلبک سبز پرسلولی رشته ای و هاپلوئید است که در هسته ی آن یک مجموعه ی کروموزومی (غیرهمتا) وجود دارد. ج) محل فعالیت آنزیم روبیسکو کلروپلاست است.

د) کانال ها، یون ها را در جهت شیب غلظت عبور می دهند، نه در خلاف جهت، نظیر کانال یونی با خاصیت ATP سازی در کلروپلاست.

۱.۶۳. **گزینه ۳** اگر هم زمان با احیای یک ملکول پیرووات، NAD^+ نیز از $NADH$ تولید شود، فرآیند در ارتباط با تخمیر لاکتیکی است که در این صورت قطعاً دی اکسید کربن آزاد نمی شود. بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): در تخمیر الکلی الکترون های $NADH$ به ترکیب دو کربنی منتقل می شود. در تخمیر الکلی CO_2 تولید می شود. گزینه ی (۲): استفاده از انرژی ذخیره شده در $NADH$ برای تولید ATP در زنجیره ی انتقال الکترون صورت می گیرد و مربوط به تنفس هوازی است که در چرخه ی کربس با تولید CO_2 همراه بوده است. گزینه ی (۴): تولید $NADH$ در گام سوم گلیکولیز همراه با دو فسفات شدن یک ترکیب سه کربنی است. اگر باکتری هوازی باشد، در حضور اکسیژن، CO_2 تولید می شود.

۱.۶۴. **گزینه ۲** در کاکتوس مرحله ی اول و دوم تثبیت CO_2 نمی تواند همزمان انجام گیرد بنابراین زمانی که چرخه ی کالوین در حال انجام است روزنه های هوایی بسته اند (در حالت پلاسمولیز هستند) و تثبیت CO_2 جو هم نمی تواند انجام گیرد و اما مرحله ی اول و دوم تثبیت CO_2 در طی ذرت در روز انجام می گیرد. در کاکتوس و ذرت انجام فتوسنتز در کلروپلاست عمل تنفس سلولی در میتوکندری قابل انجام است.

۱.۶۵. **گزینه ۴** تجزیه ی اسید آلی ۶ کربنی ناپایدار و مصرف $NADPH$ هر دو در مرحله ی سوم فتوسنتز (گام دوم چرخه ی کالوین) رخ می دهد. بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): تولید $NADPH$ در مرحله ی دوم و تشکیل قند سه کربنه در مرحله ی سوم (چرخه ی کالوین) فتوسنتز رخ می دهد. گزینه ی (۲): تولید دی اکسید کربن در مرحله ی دوم (چرخه ی کربس) و مصرف ATP در مرحله ی اول تنفس سلولی (گلیکولیز) رخ می دهد.

گزینه ی (۳): در تخمیر لاکتیکی تولید اسید لاکتیک با تولید NAD^+ همراه است نه مصرف آن.

۱.۶۶. **گزینه ۳** گیاهانی که در دمای بالا و شدت زیاد نور به سرعت رشد می کنند، گیاهان C_4 هستند. سلول های میانبرگ این گیاهان در تماس با فضای هوادار برگ می باشد و جزء سلول های میانبرگ اسفنجی هستند که توانایی تثبیت CO_2 را به صورت اسید آلی ۴ کربنه دارند. برای رد کردن گزینه ی ۲ هم لازم به یادآوری است که ATP در گلیکولیز بدون نیاز به اکسیژن تولید می شود. ۱.۶۷. **گزینه ۳** تنها مورد (ج) عبارت را به درستی کامل می کند.

در گیاهان C_4 در کلروپلاست و پراکسی زوم تولید می شود که در هر دو اندامک، آنزیم وجود دارد. آنزیم ها ابزارهای سلولی هستند که جایگاه فعال دارند، موارد (الف) و (ب) برای پراکسی زوم صادق نیست.

۱.۶۸. **گزینه ۲** در گام سوم گلیکولیز با مصرف دو مولکول NAD^+ ، دو مولکول $NADH$ حاصل می شود. در گام سوم چرخه ی کربس نیز با خروج CO_2 از مولکول پنج کربنی و تشکیل مولکول چهار کربنی، یک مولکول NAD^+ مصرف و یک مولکول $NADH$ تولید می شود.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): در گام ۴ کربس، ADP مصرف نمی شود.

گزینه ی (۳): در هیچ گامی از گلیکولیز CO_2 تولید نمی شود.

گزینه ی (۴): در هیچ گامی از چرخه ی کربس ADP تولید نمی شود.

۱.۶۹. **گزینه ۲** موارد «الف» و «ج» صحیح اند اما مورد «ب» برای باکتری های گوگردی و مورد «د» برای سیانوباکتری ها صادق نیست. باکتری ها در سیتوپلاسم و نیز یوکاریوت های فتواتوتروف در کلروپلاست و میتوکندری دارای DNA ی حلقوی و ریبوزوم های ساده هستند.

۱.۷۰. **گزینه ۱** a : سلول روپوستی b : سلول های میان برگ c : سلول غلاف آوندی d : سلول

نگهبان روزنه

هر دو سلول b و c ، ژن رمزکننده ی آنزیم رویسکو را در DNA ی خود دارند. بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۲): a سلول روپوستی است که فاقد توانایی تثبیت CO_2 است. اما d سلول های نگهبان روزنه است که دارای کلروپلاست بوده و قادر به تثبیت CO_2 می باشد.

گزینه ی (۳): سلول های غلاف آوندی (c) و سلول های میان برگ (a) به واسطه ی داشتن کلروپلاست، توانایی تثبیت CO_2 را دارند.

گزینه ی (۴): سلول غلاف آوندی (c) همانند سلول روپوستی (a) توانایی تنفس هوازی تولید $NADH$ را در میتوکندری های خود دارند.

۱۷۱. **گزینه ۳** تنها مورد «ب» عبارت را به نادرستی کامل می کند.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - در سلول های ماهیچه ای اسکلتی، گلوکزها می توانند توسط آنزیم به هم پیوسته و پلی مری به نام گلیکوژن را ایجاد کنند.

مورد ب) نادرست - هر سلولی توانایی تخمیر ندارد.

مورد ج) درست - سلول های پوششی روده با تجزیه ی گلوکز در فرآیندهای تنفس سلولی، CO_2 و آب تولید می کنند.

مورد د) درست - در سلول های استخوانی در طی فرآیند گلیکولیز، گلوکز در گام اول به ترکیب ۶ کربنی فسفات دار تبدیل می شود. این تست شبیه سازی کنکور ۹۳ است.

۱۷۲. **گزینه ۳** سلول های فعال روپوستی شامل؛ سلول های اپیدرمی و سلول های حاصل از تمایز سلول های اپیدرمی (روپوستی) هستند یعنی: تارکشنده، کرک، سلول نگهبان روزه. همه ی این سلول های مشتق از اپیدرم با جذب، دفع و جلوگیری از دفع اضافی آب در تداوم شیریه ی خام نقش ایفا می کنند.

۱) در میان این سلول ها، فقط سلول های نگهبان روزه توانایی فتوسنتز (آنزیم روبیسکو) دارند.

۲) در تارکشنده کوتین وجود ندارد چون کوتین آبگریز بوده و از جذب آب ممانعت می کند.

۴) در مرحله ی بی هوازی تنفس $2H^+$ تولید می شود.

۱۷۳. **گزینه ۴** تولید ATP در گلیکولیز انجام می شود چه روزه باز باشد و چه روزه بسته باشد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱): بسته شدن روزه های هوایی در گیاهان C_3 باعث انجام تنفس نوری می شود که میزان فتوسنتز را کاهش می دهد.

گزینه ی ۲): در تنفس نوری ATP تولید نمی شود.

گزینه ی ۳): چرخه ی کالوین زمانی که روزه باز است و دی اکسید کربن وارد میانبرگ می شود، آغاز می شود.

۱۷۴. **گزینه ۳** در بافت آبکش، سلول های غربالی، سلول همراه و پارانشیم آبکشی حضور دارد. در سیتوپلاسم سلول های آبکش و سلول های همراه، فرآیند گلیکولیز انجام می شود. در فرآیند گلیکولیز نیز با تولید $NADH$ قند شش کربنه فسفات دار به دو مولکول پیرووات تبدیل می شود.

مولکول پیرووات تبدیل می شود.

رد سایر گزینه ها:

۱) تبدیل اگزالواتات به اسیدسیتریک در گام اول چرخه کربس انجام می شود. چرخه کربس در سلول های همراه و سلول های پارانشیمی به دلیل وجود میتوکندری انجام می شود ولی در گام اول چرخه کربس ATP تولید نمی شود.

۲) چرخه کالوین سومین مرحله فتوسنتز است. هیچ یک از سلول های موجود در بافت آبکش توانایی انجام فتوسنتز را ندارند.

۴) در حین زنجیره انتقال الکترون پروتون با صرف انرژی الکترون ها، در خلاف جهت شیب غلظتی شان به فضای بین دو غشای میتوکندری وارد می شوند. در هنگام برگشت به ماتریکس میتوکندری پروتون ها بدون صرف انرژی منتقل شده و حتی انرژی آزاد می کنند.

۱۷۵. **گزینه ۲** سلول های هدایت کننده ی مواد آلی، در گیاهان آونددار سلول های لوله ی غربالی هستند که همگی زنده اند و پروتوپلاسم دارند. در خزه گیان نیز مواد آلی توسط سلول های زنده جا به جا می شوند که دارای پروتوپلاسم اند.

بررسی سایر گزینه ها:

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱): آب و مواد معدنی هم توسط آوند چوبی (با سلول مرده) و هم توسط آوند آبکش (با سلول زنده) هدایت می شود، البته در آوند آبکش علاوه بر آب و مواد معدنی، مواد آلی هم وجود دارند.

گزینه ی ۳): توان تولید $NADPH$ (در سطح کتاب درسی) مربوط به سلول های گیاهی کلروپلاست دار است ولی رنگیزه، علاوه بر کلروپلاست می تواند در واکوئل نیز وجود داشته باشد.

گزینه ی ۴): در گیاهان برخلاف جانوران، بسیاری (نه همه ی) سلول های زنده توان فعال کردن همه ی ژنهای خود را طی فرایند تمایز زدایی، دارند.

۱۷۶. **گزینه ۴** در همه ی سلول های زنده ی هوازی و بی هوازی گلیکولیز انجام می شود. در گام سوم گلیکولیز در پی افزوده شدن گروه فسفات به ترکیب سه کربنی یک فسفات، NAD^+ با گرفتن الکترون احیا می شود و در نهایت ترکیب سه کربنی دو فسفات به وجود می آید.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه‌ی ۱: در تنفس هوازی در مرحله‌ی تبدیل پیرووات به استیل کوآنزیم A و گام دوم و سوم کربس با آزاد شدن کربن دی اکسید $NADH$ تولید می‌شود اما باکتری گوگردی سبز دارای تنفس بی‌هوازی است و حتی در صورت انجام تخمیر الکلی و آزاد شدن کربن دی اکسید $NADH$ مصرف می‌شود نه تولید

گزینه‌ی ۲: در مورد باکتری‌های هوازی صدق نمی‌کند چون در باکتری‌های هوازی الکترون‌های $NADH$ به اکسیژن (O_2) می‌رسد نه یک ترکیب آلی

گزینه‌ی ۳: در مورد باکتری‌های گوگردی سبز که دارای تنفس بی‌هوازی (تخمیر) هستند صادق نمی‌باشد چون الکترون‌های $NADH$ در تخمیر به یک پذیرنده آلی منتقل می‌شود تا NAD^+ بازسازی شود.

۱۷۷. گزینه ۳ سلول‌های روپوست (اپیدرم) به جز سلول‌های نگهبان روزنه، توانایی انجام فرآیند فتوسنتز را ندارند، لذا این سلول‌ها CO_2 را تثبیت نمی‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱- سلول‌های واقع در بخش خارجی پوست ساقه‌های جوان زنده‌اند و دارای میتوکندری بوده و تنفس هوازی دارند.

۲- سلول‌های مرده کلاهک ریشه‌های گیاهان جوان توانای محافظت از سلول‌های مرستمی نوک ریشه را دارند.

۳- سلول‌های همراه دارای هسته و میتوکندری بوده و زنده و فعال‌اند و دارای تنفس هوازی هستند.

۱۷۸. گزینه ۲ تمامی سلول‌های قادر به انجام فرایند انجام تنفس سلولی در شرایط بی‌هوازی (گلیکولیز) و تولید اکسیژن در سیتوپلاسم خود می‌باشند و سلول‌های گیاهی نیز از این قاعده مستثنا نیستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: گیاهان C_4 و CAM در دمای بالا و شدت زیاد نور با بستن روزنه‌های خود از دفع آب جلوگیری می‌کنند ولی بخش دوم گزینه به گیاهان CAM اختصاص دارد که روزنه‌هایشان را فقط در طی شب باز می‌کنند.

گزینه‌ی ۳: گیاهان CAM در دمای بالا و شدت زیاد نور به کندی رشد می‌کنند ولی دی‌اکسید کربن را درون یک نوع سلول و دو بار داخل سیتوپلاسم و کلروپلاست خود تثبیت می‌کنند.

گزینه‌ی ۴: گیاهان C_4 و CAM در دمای بالا و شدت زیاد نور بر تنفس نوری غلبه می‌کنند ولی گیاهان C_4 در این شرایط کارایی بالای فتوسنتزی دارند.

۱۷۹. گزینه ۳ سوختن گلوکز، هیچ‌گاه نمی‌تواند با تولید اکسیژن همراه باشد، بلکه همراه با مصرف اکسیژن است. بنابراین گزینه‌ی ۳ (۳) نادرست است.

سایر گزینه‌ها صحیح‌اند.

گزینه‌ی ۱ و ۴: در کلروپلاست از تجزیه آب طی مرحله اول فتوسنتز گاز اکسیژن آزاد می‌شود که اکثر آن از گیاه خارج می‌شود و کمی هم توسط میتوکندری سلول‌های گیاه مورد مصرف قرار می‌گیرد.

گزینه‌ی ۲: گیاهان تیره شب‌بو (مانند کلم، ترب و تربچه) به عنوان ترکیب ثانویه شیمیایی، روغن خردل تولید می‌کنند که برای بسیاری از حشرات سمی است.

۱۸۰. گزینه ۳ الف- نادرست. در همه نوع انقباضی از طول عضله کاسته نمی‌شود (مثلاً در انقباض ایزومتریک).

ب- نادرست. در صورتی که تخمیر لاکتیکی انجام شود، چرخه کربس انجام نشده و $FADH_2$ تولید نمی‌گردد.

ج- درست. در همه سلول‌های زنده و تحت شرایط حضور یا نبود اکسیژن مرحله گلیکولیز انجام می‌گیرد که مرحله بی‌هوازی تنفس است.

د- نادرست. در حین تونوس ماهیچه‌ای، همه تارهای عضلانی هم زمان منقبض نمی‌شوند.

۱۸۱. گزینه ۳ در بسیاری از گیاهان مواد شیمیایی عامل خفتگی در دماهای پایین تجزیه می‌شوند و به این دلیل دانه‌ها را قبل از رویش در معرض دمای پایین قرار می‌دهند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: برگ‌ها در شب نمی‌توانند اکسیژن مورد نیاز خود را از طریق فتوسنتز تأمین نمایند و مجبور هستند که از جو اکسیژن بگیرند.

گزینه‌ی ۲: هورمون آبسزیک اسید هم در حفظ جذب آب توسط ریشه‌ها مؤثر است و هم در خفتگی جوانه‌ها ایفای نقش می‌کند. گزینه‌ی ۴: در گیاهان، هر سلول هسته‌دار مثل سلول‌های پارانشیمی برگ نمی‌تواند هورمون محرک رشد (اکسین، سیتوکینین و ژبرلین) تولید کند. این هورمون‌ها اغلب توسط سلول‌های مرستمی ایجاد می‌شوند.

۱۸۲. گزینه ۲ سلول‌های کلاهک ریشه، سلول‌هایی مرده هستند و در نتیجه هیچ‌یک از آن‌ها پروتئین‌سازی ندارند. سایر گزینه‌ها، به درستی عبارت صورت سؤال را تکمیل می‌نمایند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بعضی از سلول‌های برگ جعفری (در بخش‌های سبز گیاه)، توانایی انجام فتوسنتز را دارند و در فرآیند فتوسنتز در مراحل وابسته به نور، الکترون‌ها از آب به $NADP^+$ منتقل می‌شوند.

گزینه ۳: جعفری، نوعی گیاه (علفی) دو ساله است و همان طور که می‌دانید، بسیاری از سلول‌های بخش خارجی پوست ساقه‌های جوان، دیواره‌ای دارند که بعضی بخش‌های آن ضخیم‌تر است. این سلول‌ها، سلول‌های کلانشیمی نام دارند. این سلول‌ها، زنده‌اند و درون هر سلول زنده‌ای، ATP و در نتیجه ADP ، هم تولید و هم مصرف می‌شود.

گزینه ۴: بافت هادی آبکشی از لوله‌های غربالی، سلول‌های همراه و پارانشیم آبکشی تشکیل شده است که از میان این سه نوع سلول، دو مورد آخر، هسته و اندامک غشادار دارند. همچنین می‌دانیم سلول‌های همراه به واسطه داشتن میتوکندری‌های فراوان و توانایی سنتز پروتئین، انرژی لازم را برای حرکت شیره پرورده در لوله غربالی فراهم می‌کنند. از این رو می‌توان گفت در این سلول‌ها تنفس سلولی هوازی و در نتیجه چرخه کربس انجام می‌شود و همان طور که می‌دانید، در گام ۵ چرخه کربس، ضمن تبدیل ترکیب ۴ کربنی به اگزوالاستات، (نوعی مولکول پذیرنده آلی الکترون) با دریافت دو الکترون، احیا شده و سطح انرژی آن بالاتر می‌رود (پرانرژی‌تر می‌شود).

۱۸۳. گزینه ۲، موارد الف، ب، جمله را به درستی تکمیل می‌کنند.

بررسی موارد:

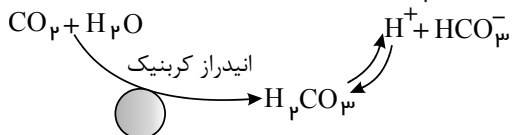
مورد الف) درست - بصل‌النخاع، بسیاری از اعمال حیاتی بدن نظیر تنفس و ضربان قلب را تنظیم می‌کند، افزایش T_4 در خون منجر به افزایش ضربان قلب می‌شود. این افزایش نیز به واسطه‌ی افزایش فعالیت بصل‌النخاع صورت می‌پذیرد.

مورد ب) درست - افزایش واکنش‌های چرخه‌ی کربس منجر به افزایش تولید میزان CO_2 در سلول‌ها و به دنبال آن افزایش CO_2 در خون می‌شود. این امر موجب افزایش فعالیت آنزیم‌های کربنیک برای تبدیل CO_2 به اسید کربنیک می‌شود.

مورد ج) نادرست - هوای باقی‌مانده مقدار هوایی است که پس از بازدم عمیق، هنوز در شش‌ها باقی مانده است و به دنبال افزایش حجم تنفسی تغییر نمی‌کند

مورد د) نادرست - ماستوسیت‌ها در خون حضور ندارند، بلکه در سایر بافت‌ها دیده می‌شوند.

۱۸۴. گزینه ۴ در پی اتصال هورمون‌های تیروئیدی (T_3 و T_4) یعنی تیروکسین به گیرنده‌های خود (در درون هسته‌ی سلول‌های هدف)، سوخت و ساز و تنفس سلولی افزایش می‌یابد و بدین ترتیب علاوه بر تولید ATP در مسیر هوازی، در اثر افزایش تنفس هوازی، CO_2 بیشتری در بافت هدف تولید می‌شود. آنزیم‌های کربنیک موجود در غشای گلبول‌های قرمز باعث ترکیب دی‌اکسید کربن با آب می‌شود. به این ترتیب می‌توان گفت افزایش تولید CO_2 ، به واسطه‌ی افزایش سوخت و ساز بدن به دنبال اتصال هورمون‌های T_3 و T_4 به گیرنده‌های خود می‌تواند باعث افزایش فعالیت آنزیم‌های کربنیک شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: (۱) گلوکاکاگون، با اثر بر روی سلول‌های کبدی (نه سلول‌های ماهیچه‌ای) و با تجزیه‌ی گلیکوژن ذخیره شده در این سلول‌ها و وارد کردن گلوکز حاصل از آن به درون خون، باعث افزایش قند خون در مواقع لزوم می‌شود.

گزینه ۲: در پی اتصال کلسی‌تونین (یک هورمون ترشحی از غده تیروئید) به گیرنده‌های خود، میزان کلسیم خون کاهش می‌یابد نه افزایش.

گزینه ۳: در بدن مبتلایان به پرکاری تیروئید (هیپر تیروئیدیسم)، تولید هورمون‌های تیروئیدی (T_3 , T_4) افزایش می‌یابد. از علائم پرکاری تیروئید، می‌توان به بی‌قراری، اختلالات خواب، افزایش تعداد ضربان قلب و کاهش وزن اشاره کرد.

۱۸۵. گزینه ۴ الکترون‌های آب که در طی واکنش‌های نوری فتوسنتز به کلروفیل a منتقل شده است، در چرخه‌ی کالوین و در طی واکنش‌های مستقل از نور، مولکول‌های $NADPH$ را ترک می‌کنند و سبب احیای اسید ۳ کربنه می‌شوند.

۱۸۶. گزینه ۴ از تجزیه‌ی کامل یک مولکول گلوکز در انتهای زنجیره‌ی انتقال الکترون مولکول‌های اب تشکیل می‌شوند. مولکول‌های آب در گیاهان طبق فرایند انتشار (در جهت شیب تراکم) می‌توانند از طریق روزنه‌ها وارد محیط خارج شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: منظور CO_2 است که در انتهای زنجیره‌ی انتقال تولید نمی‌شود.

گزینه ۲: در انتهای زنجیره آب تولید می‌شود، آب‌ها می‌توانند به صورت تعریق یا تعرق از گیاه خارج شوند.

نکته: دقت داشته باشید که واکنش‌دهنده‌های زیستی طبق متن کتاب سال دوم (فصل یک) آنزیم هستند.

گزینه ۳: اسمز عبور آب از عرض غشای با نفوذپذیری انتخابی است، در حالی که در سلول‌های آوند چوبی و نیز فضا‌های بین روزنه‌ها، غشایی وجود ندارد.

۱۸۷. گزینه ۴ در سطح کتاب درسی، تمام باکتری‌ها توان انجام گلیکولیز (مرحله اول تنفس سلولی) را دارند، و طی گام سوم از گلیکولیز، پس از دوفسفاته شدن ترکیب سه کربنی، به ازای هر مولکول سه کربنی یک $NADH$ می‌سازند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

رد گزینه ۱: منظور تخمیر الکلی است، ولی در مورد باکتری‌های هوازی درست نیست.

رد گزینه ۲: منظور تنفس هوازی است (عملکرد زنجیره انتقال الکترون) ولی در مورد باکتری‌های بی‌هوازی (مثل کلستریدیوم‌ها) درست نیست.

رد گزینه ۳: منظور تنفس هوازی است (تولید استیل کوآنزیم A از پیرووات) ولی درباره باکتری‌های بی‌هوازی درست نیست.
۱۸۸. گزینه ۴: تقریباً همه سلول‌های زنده قادر به انجام گلیکولیز یا مرحله بی‌هوازی تنفس هستند که طی این مرحله دو مولکول $NADH$ و به همراه دو یون H^+ تولید می‌کنند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: سلول‌های تمایز یافته روپوست (اپیدرم) برگ به جز سلول نگهبان روزنه عمدتاً کلروپلاست ندارند و قادر به انجام فتوسنتز و تثبیت دی‌اکسید کربن نیستند.

گزینه ۲: گیاهان ترکیبات ثانویه می‌سازند، ولی نمی‌توان عنوان کرد که همه سلول‌های تمایز یافته روپوستی این مواد را تولید می‌کنند. از طرفی همه این مواد بر ضد حشرات نیستند.

گزینه ۳: آنزیم روپوست در بستری کلروپلاست قرار دارد و همه سلول‌های روپوست کلروپلاست ندارند.

۱۸۹. گزینه ۳: در تمام انواع گیاهان از جمله گیاهان C_3 ، گلیکولیز وجود دارد و در طی مرحله سوم گلیکولیز $NADH$ تولید می‌شود
بررسی سایر گزینه‌ها:

رد گزینه ۱: گیاهان CAM در هنگام شب، CO_2 را تثبیت می‌کنند و در هنگام روز CO_2 را به درون کلروپلاست‌ها می‌فرستند. در ضمن هیچ گیاهی، کربن دی‌اکسید را فقط طی شب تثبیت نمی‌کند.

رد گزینه ۲: هیچ گیاهی، تثبیت دی‌اکسید کربن را فقط در ترکیب چهار کربنه انجام نمی‌دهد. گیاهان C_4 و گیاهان CAM هم پس از تثبیت اولیه کربن دی‌اکسید در ترکیب ۴ کربنه، در نهایت با چرخه کالوین آن را در ترکیب ۳ کربنه هم تثبیت می‌کنند.

رد گزینه ۴: تنفس نوری در C_4 و گیاهان CAM انجام نمی‌گیرد. (طبق نظر کتاب درسی) گیاهان C_4 و CAM برای مقابله با تنفس نوری سازگاری حاصل کرده‌اند.

۱۹۰. گزینه ۱: در گام چهارم چرخه کالوین، ATP مصرف شده و ADP تولید می‌شود، در حالی که در گام چهارم گلیکولیز ADP مصرف شده و ATP تولید می‌گردد.

۱۹۱. گزینه ۲: همه‌ی گیاهان از جمله گیاهان C_4 قادرند طی مرحله‌ی گلیکولیز (مرحله‌ی بی‌هوازی تنفس سلولی) بدون حضور اکسیژن $NADH$ را تولید کنند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: گیاهان CAM فقط در شب روزنه‌های خود را باز نموده و CO_2 را به صورت اسیدهای آلی تثبیت و سپس در واکوئل ذخیره می‌کنند. بنابراین ذخیره‌سازی اسید آلی در واکوئل در شب انجام می‌شود نه در دمای بالا و شدت زیاد نور (یعنی روز). در این گیاهان در روز اسیدهای آلی که در شب در واکوئل‌ها ذخیره شده‌اند دی‌اکسید کربن خود را آزاد می‌کنند و این دی‌اکسید کربن وارد چرخه‌ی کالوین می‌شود، بنابراین این گیاهان فقط در شب تثبیت CO_2 را انجام نمی‌دهند بلکه در روز نیز از طریق چرخه‌ی کالوین این کار را انجام می‌دهند (هیچ گیاهی فقط در شب تثبیت CO_2 ندارد).

گزینه‌ی «۳»: در مورد گیاهان C_4 صدق نمی‌کند.

گزینه‌ی «۴»: اگر چه گیاهان C_4 و CAM ، CO_2 را به صورت ترکیب ۴ کربنی تثبیت می‌کنند.

اما این گیاهان CO_2 را در چرخه‌ی کالوین در ترکیب ۳ کربنی نیز تثبیت می‌کنند بنابراین گیاهی وجود ندارد که دی‌اکسید کربن را فقط در ترکیب چهار کربنی تثبیت نماید.

۱۹۲. گزینه ۴: همان طور که می‌دانید ذرت، نوعی گیاه C_4 است و CO_2 را به صورت دو مرحله‌ای و در دو سلول مجزا (ابتدا در سلول‌های میان برگ و سپس در سلول‌های غلاف آوندی) تثبیت می‌کند. توجه داشته باشید که فرآیند گلیکولیز تقریباً در همه سلول‌های زنده انجام می‌شود؛ پس در همه سلول‌ها در مسیر تبدیل ترکیب شش کربنی فسفات دار به دو پیرووات، $NADH$ تولید می‌شود.

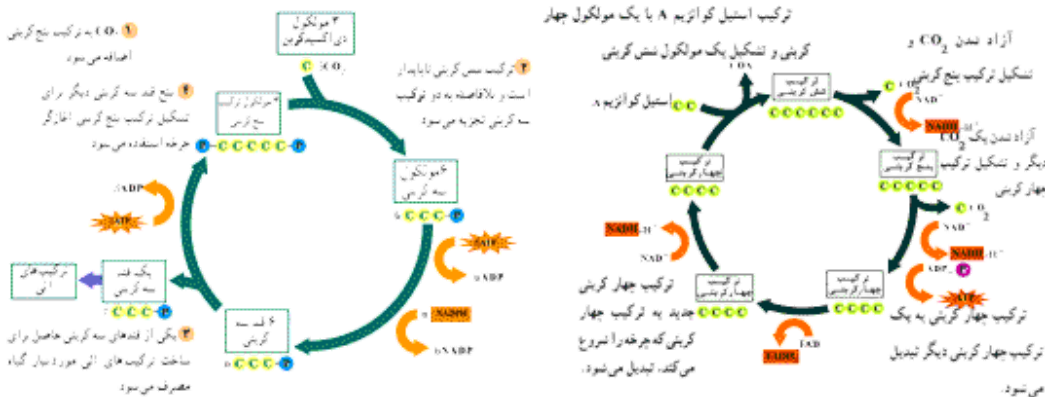
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: همراه آوند آبکش، پارانشیم آبکشی وجود دارد که بر خلاف سلول‌های کلرانسیم میان برگ فاقد کلروپلاست و توان فتوسنتز است.

گزینه‌ی ۲: در گیاه C_4 ، تنها در سلول‌های غلاف آوندی، از آنزیم‌های چرخه کالوین استفاده شده و CO_2 در چرخه کالوین تثبیت می‌شود.

گزینه‌ی ۳: تبدیل ترکیب اگزوالاستات به سیتریک اسید (سیترات) در گام ۱ چرخه کربس انجام می‌شود و برای این تبدیل، مستقیماً ATP تولید یا مصرف نمی‌شود.

۱۹۳. گزینه ۴ پُرکاری تیروئید سبب بی‌قراری و اختلالات خواب و افزایش سوخت و ساز سلولی (و نیاز به ویتامین B_۱) می‌شود.
 ۱۹۴. گزینه ۲ در گام دوم و چهارم چرخه‌ی کالوین، ADP تولید اما در گام سوم چرخه کربس، ADP مصرف می‌شود.

۱۹۵. گزینه ۲ به دلیل ساختار خاص لان‌های دیواره آوندهای چوبی و تراکئیدها، امکان انتشار حباب‌ها از یک آوند به آوند دیگر، بسیار کم است، بنابراین حباب‌ها در یک آوند چوبی یا تراکئید محصور می‌مانند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: هنگامی که تعرق شدید باشد (یعنی در طول روز)، گازهای محلول، تمایل به خروج از شیره خام پیدا می‌کنند، پس می‌توان گفت، در طول شب که تعرق کاهش می‌یابد، تمایل گازهای محلول به خروج از شیره خام کاهش می‌یابد.

گزینه ۳: با پیوستن مولکول‌های گاز به یکدیگر، یک حباب هوای بزرگ در آوند چوبی تشکیل می‌شود. این حباب‌های بزرگ، در تداوم شیره خام اختلال ایجاد می‌کنند، اما باعث توقف کامل جریان شیره خام نمی‌شوند.

گزینه ۴: افزایش فشار ریشه‌ای، ممکن است (در مواردی) باعث کاهش پدیده حباب‌داری شود.

پاسخنامه کلیدی آزمون با کد: ۳۷۸۸۴۳

۱ -۵	۳ -۴	۳ -۳	۲ -۲	۴ -۱
۳ -۱۰	۱ -۹	۳ -۸	۴ -۷	۲ -۶
۲ -۱۵	۲ -۱۴	۴ -۱۳	۴ -۱۲	۳ -۱۱
۳ -۲۰	۲ -۱۹	۱ -۱۸	۴ -۱۷	۱ -۱۶
۳ -۲۵	۳ -۲۴	۴ -۲۳	۱ -۲۲	۳ -۲۱
۳ -۳۰	۱ -۲۹	۱ -۲۸	۲ -۲۷	۲ -۲۶
۱ -۳۵	۴ -۳۴	۲ -۳۳	۴ -۳۲	۲ -۳۱
۴ -۴۰	۲ -۳۹	۲ -۳۸	۳ -۳۷	۳ -۳۶
۳ -۴۵	۳ -۴۴	۳ -۴۳	۲ -۴۲	۴ -۴۱
۴ -۵۰	۱ -۴۹	۲ -۴۸	۲ -۴۷	۳ -۴۶
۲ -۵۵	۴ -۵۴	۴ -۵۳	۳ -۵۲	۴ -۵۱
۳ -۶۰	۴ -۵۹	۴ -۵۸	۳ -۵۷	۳ -۵۶
۱ -۶۵	۲ -۶۴	۴ -۶۳	۲ -۶۲	۳ -۶۱
۲ -۷۰	۱ -۶۹	۳ -۶۸	۳ -۶۷	۴ -۶۶
۴ -۷۵	۱ -۷۴	۴ -۷۳	۲ -۷۲	۳ -۷۱
۴ -۸۰	۲ -۷۹	۳ -۷۸	۴ -۷۷	۲ -۷۶
۲ -۸۵	۲ -۸۴	۲ -۸۳	۳ -۸۲	۱ -۸۱
۴ -۹۰	۱ -۸۹	۴ -۸۸	۲ -۸۷	۳ -۸۶
۲ -۹۵	۲ -۹۴	۴ -۹۳	۲ -۹۲	۳ -۹۱
۴-۱۰۰	۳ -۹۹	۴ -۹۸	۴ -۹۷	۴ -۹۶
۲-۱۰۵	۲-۱۰۴	۱-۱۰۳	۲-۱۰۲	۴-۱۰۱
۲-۱۱۰	۱-۱۰۹	۴-۱۰۸	-۱۰۷	۳-۱۰۶
۲-۱۱۵	۳-۱۱۴	۳-۱۱۳	۴-۱۱۲	۲-۱۱۱
۲-۱۲۰	۱-۱۱۹	۴-۱۱۸	۴-۱۱۷	۱-۱۱۶
۳-۱۲۵	۱-۱۲۴	۱-۱۲۳	۴-۱۲۲	۴-۱۲۱
۳-۱۳۰	۳-۱۲۹	۳-۱۲۸	۱-۱۲۷	۱-۱۲۶
۲-۱۳۵	۲-۱۳۴	۴-۱۳۳	۲-۱۳۲	۲-۱۳۱
۴-۱۴۰	۴-۱۳۹	۲-۱۳۸	۴-۱۳۷	۳-۱۳۶
۲-۱۴۵	۳-۱۴۴	۳-۱۴۳	۳-۱۴۲	۲-۱۴۱
۳-۱۵۰	۱-۱۴۹	۳-۱۴۸	۱-۱۴۷	۲-۱۴۶
۱-۱۵۵	۲-۱۵۴	۲-۱۵۳	۲-۱۵۲	۳-۱۵۱
۴-۱۶۰	۴-۱۵۹	۴-۱۵۸	۴-۱۵۷	۱-۱۵۶
۴-۱۶۵	۲-۱۶۴	۳-۱۶۳	۲-۱۶۲	۱-۱۶۱
۱-۱۷۰	۲-۱۶۹	۲-۱۶۸	۳-۱۶۷	۳-۱۶۶
۲-۱۷۵	۳-۱۷۴	۴-۱۷۳	۳-۱۷۲	۳-۱۷۱
۳-۱۸۰	۳-۱۷۹	۲-۱۷۸	۳-۱۷۷	۴-۱۷۶
۴-۱۸۵	۴-۱۸۴	۲-۱۸۳	۲-۱۸۲	۳-۱۸۱
۱-۱۹۰	۳-۱۸۹	۴-۱۸۸	۴-۱۸۷	۴-۱۸۶
۲-۱۹۵	۲-۱۹۴	۴-۱۹۳	۴-۱۹۲	۲-۱۹۱

عوامل بیماری زای غیرزنده

۱. ویروس آنفلوانزا از نظر داشتن پوشش به شباهت و از نظر ماده‌ی ژنتیکی با عامل موّلد تفاوت دارد.

- (۱) ویروس آبله‌ی گاوی - هاری
(۲) آدنوویروس - نقص ایمنی اکتسابی
(۳) ویروس موزاییک تنباکو - زگیل
(۴) ویروس هرپس تناسلی - آبله مرغان

۲. ویروسی که در شکل مقابل می‌بینید با HIV در داشتن چه تعداد از موارد زیر مشترک هستند؟

- (الف) نوع اسید هسته‌ای (ب) میزبان یوکاریوتی (ج) ساختار سلولی (د) قدرت همئوستازی
۱ (۱)	۲ (۲)
۳ (۳)	۴ (۴)

۳. هر ویروسی که ، به طور قطع
(۱) از طریق تزریق ژنوم وارد میزبان می‌گردد - کپسید ماریچی دارد.
(۲) دارای دئوکسی ریبونوکلئیک اسید است - پوشش غشایی، اطراف کپسیدش را دربر نمی‌گیرد.
(۳) دارای کپسید پروتئینی است - ریبونوکلئیک اسید هم دارد.
(۴) از طریق کیسه‌چه‌های انتقالی وارد میزبان می‌شود - از دیواره‌ی سلولی عبور نمی‌کند.

۴. تمام ویروس‌هایی که
(۱) DNA دارند، قطعاً پوشش ندارند.
(۲) کپسید ماریچی دارند، DNA دارند.
(۳) بیماری‌زا هستند، کپسید دارند.
(۴) پوشش دارند، RNA هم دارند.

۵. ویروس از نظر به ویروس هرپس تناسلی شباهت دارد.

- (۱) آبله مرغان - نوع ماده وراثتی
(۲) TMV - شکل کپسید
(۳) باکتریوفاژ - داشتن پوشش
(۴) آبله گاوی - بیماری‌زایی برای انسان

۶. در طی آلوده‌سازی سلول میزبان توسط
(۱) باکتریوفاژ، تنها اسید نوکلئیک آن وارد سیتوپلاسم سلول هسته‌دار می‌شود.
(۲) عامل اوربون، اسید نوکلئیک تنها مولکولی نیست که وارد سلول می‌شود.
(۳) عامل هیپاتیت، ماده‌ی وراثتی ویروس ممکن است توسط آنزیم محدودکننده‌ی سلول میزبان تجزیه شود.
(۴) TMV غشای ویروس نیز وارد سلول میزبان می‌شود.

۷. در مقایسه چرخه‌های لیزوژنی و لیتیک باکتریوفاژها، منحصراً در چرخه‌ی لیتیک دیده می‌شود.
(۱) همانندسازی DNA ی باکتریوفاژ
(۲) انتقال ژن‌های باکتریوفاژ به نسل بعد باکتری
(۳) تشکیل پرو - ویروس
(۴) بیان ژن کپسید

۸. کدام عبارت صحیح است؟

- (۱) در چرخه‌ی لیزوژنی، در زاده‌های حاصل از تقسیم سلول میزبان پروویروس وجود دارد.
(۲) در چرخه‌ی لیتیک، سرعت تقسیم ویروس با سرعت تقسیم میزبان هماهنگ است.
(۳) در چرخه‌ی لیزوژنی، سرعت تقسیم ویروس‌ها، بیش‌تر از سرعت تقسیم سلول‌های میزبان است.
(۴) ویروس موزاییک تنباکو، از دئوکسی ریبونوکلئیک اسید و پروتئین ساخته شده است.

۹. پس از ورود DNA باکترویوفاژ به درون باکتری،.....

- ۱) تشکیل پروویروس فقط در چرخه‌ی لیتیک دیده می‌شود.
- ۲) DNA ویروس با استفاده از DNA پلی‌مرز باکتری در چرخه‌ی لیزوژنی به تنهایی همانندسازی می‌کند.
- ۳) ساخت کپسید فقط در چرخه‌ی لیتیک دیده می‌شود.
- ۴) DNA باکترویوفاژ و DNA باکتری مستقل از هم در چرخه‌ی لیزوژنی تکثیر می‌یابند.

۱۰. کدام نادرست است؟

در باکتری، چرخه‌ی لیتیک.....

- ۱) برخلاف چرخه‌ی لیزوژنی فاقد پرو ویروس است.
 - ۲) همانند چرخه‌ی لیزوژنی همراه همانندسازی ویروس است.
 - ۳) برخلاف چرخه‌ی لیزوژنی همراه با تخریب سلول میزبان است.
 - ۴) همانند چرخه‌ی لیزوژنی همراه با همانندسازی ماده‌ی وراثتی ویروس است.
۱۱. چند مورد از موارد زیر درباره‌ی چرخه‌ی لیتیک به درستی بیان شده است؟
- الف) سرعت همانندسازی ژنوم ویروس با همانندسازی ژنوم سلول میزبان، یکسان است.
 - ب) پس از اتصال ژنوم ویروس به ژنوم سلول میزبان، پروویروس تشکیل می‌گردد.
 - ج) در این چرخه مانند چرخه‌ی لیزوژنی، پروتئین کپسید ساخته نمی‌شود.
 - د) در این چرخه برخلاف چرخه‌ی لیزوژنی، سلول میزبان تخریب می‌گردد.

۲ (۱)	۳ (۲)
۴ (۳)	۱ (۴)

۱۲. کدام عبارت درباره‌ی هر نوع همانند سازی باکترویوفاژ صحیح است؟ (با تغییر)

- ۱) ژن‌های کپسید بیان می‌شود.
- ۲) به دنبال تکثیر (ژنوم) ویروس، سلول میزبان می‌ترکد.
- ۳) ویروس به شکل پرو- ویروس در می‌آید.
- ۴) حداقل دو نوع آنزیم سلول میزبان دخالت دارد.

۱۳. در چرخه‌ی لیزوژنی..... چرخه‌ی لیتیک.....

- ۱) همانند - سلول میزبان می‌تواند همراه با تکثیر باکترویوفاژ، تولیدمثل کند.
- ۲) برخلاف - علاوه بر ماده‌ی ژنتیکی، پروتئین‌های کپسید نیز ساخته می‌شوند.
- ۳) همانند - پروویروس می‌تواند مستقل از کروموزوم سلول میزبان همانندسازی کند.
- ۴) برخلاف - امکان انتقال ماده‌ی ژنتیکی ویروس به سلول‌های دختر نسل بعد وجود دارد.

۱۴. چند جمله، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«ویروس..... مانند ویروس.....»

- الف) هاری - آبله‌ی گاوی، دارای RNA است.
- ب) هرپس - آبله‌ی گاوی، هم DNA و هم پوشش دارد.
- ج) TMV - HIV، پوشش‌دار و RNA دار است.
- د) آنفلوآنزا - آدنو ویروس، RNA دار و پوشش‌دار است.

۱ (۱)	۲ (۲)	۳ (۳)	۴ (۴)
-------	-------	-------	-------

۱۵. در برخی از سلول‌های پوست انسان، تظاهرات بیماری تبخال قابل رویت است، می‌توان گفت که این سلول‌ها پس از آنکه در

معرض حمله‌ی عامل بیماری‌زا قرار گرفتند،.....

- ۱) در مقابله با عملکرد آنزیم‌های متابولیسمی میکروب مربوطه ناتوان گردیدند.
- ۲) فقط توانستند ژن‌های ویروسی را در درون کروموزوم خود جای دهند.
- ۳) به سبب تولید اینترفرون نسبت به ویروس مقاوم گشتند.
- ۴) ژن‌ها و پروتئین‌های ویروسی را سنتز نمودند.

۱۶. کدام عبارت، درباره‌ی هر ویروسی درست است که توانایی آلوده کردن سلول‌های دیواره‌دار را دارد؟
- (۱) به دنبال میتوز سلول میزبان، به سلول‌های نسل بعد منتقل می‌شود.
 - (۲) با کمک آنزیم‌های میزبان، پلیمرهای ساختاری خود را می‌سازد.
 - (۳) از انواع آنزیم‌های رونویسی کننده‌ی میزبان استفاده می‌نماید.
 - (۴) پوشش لیبیدی خود را از میزبان قبلی تأمین نموده است.

سلول‌های باکتریایی

۱۷. همه باکتری‌های فتواتوتروف:

- (۱) از آب به عنوان منبع الکترون استفاده می‌کنند.
 - (۲) از کربن معدنی استفاده می‌کنند.
 - (۳) از ترکیبات آلی انرژی می‌گیرند.
 - (۴) از ترکیبات معدنی انرژی می‌گیرند.
۱۸. عامل مولد شایع‌ترین نوع مسمومیت غذایی در انسان
- (۱) موجب ناتوانی در تنفس می‌شود.
 - (۲) آندوسپور تولید می‌کند.
 - (۳) به شکل خوشه‌ای اجتماع می‌یابد.
 - (۴) با ترشح آندوتوکسین بر کلیه‌ها اثر می‌گذارد.
۱۹. برای جداسازی اورانیوم از سنگ معدن، از نوعی باکتری استفاده می‌شود که
- (۱) از نوعی ترکیب آلی به عنوان منبع الکترون برای فتوسنتز استفاده می‌کند.
 - (۲) از آب به عنوان منبع الکترون برای فتوسنتز استفاده نموده و اکسیژن آزاد می‌نماید.
 - (۳) انرژی خود را از طریق برداشتن الکترون‌ها از نوعی مولکول غیر آلی به دست می‌آورد.
 - (۴) کربن و انرژی را از مولکول‌های آلی محیط خود به دست می‌آورد و در حفظ محیط زیست اهمیت دارد.

۲۰. کدام نادرست است؟

باکتری‌های

- (۱) گوگردی سبز، در محیط‌های بی‌هوازی رشد می‌کنند.
- (۲) شیمیواتوتروف، گوگرد را به ترکیبات محلول تبدیل می‌کنند.
- (۳) شوره‌گذار، انرژی خود را از مولکول‌های غیر آلی بدست می‌آورند.
- (۴) غیر گوگردی اتوتروف، فقط از ترکیبات آلی الکترون و انرژی دریافت می‌کنند.

۲۱. در جاننداری که مشاهده می‌کنید

- (۱) DNAی حلقوی توسط پروتئین‌های ساختاری هیستون، فشرده می‌گردد.
- (۲) چندین نقطه‌ی آغاز برای همانندسازی DNA وجود دارد.
- (۳) تقسیم دوتایی، منجر به تولید زاده‌های یکسان به روش تولیدمثل جنسی می‌شود.
- (۴) ساده‌ترین نوع تقسیم سلول صورت می‌گیرد.

۲۲. نمی‌توان گفت که کلستریديوم بوتولینم

- (۱) به صورت بی‌هوازی در بدن رشد می‌کند.
- (۲) همواره موجب مرگ به دلیل نارسایی تنفسی می‌شود.
- (۳) سمی مؤثر بر دستگاه عصبی تولید می‌نماید.
- (۴) در شرایط نامساعد، تولید هاگ درونی می‌کند.

۲۳. ریزوبیوم‌ها

- (۱) از نوعی ترکیب آلی به عنوان منبع الکترون برای فتوسنتز بهره می‌برند.
- (۲) از آب به عنوان منبع الکترون برای فتوسنتز استفاده کرده و اکسیژن آزاد می‌کنند.
- (۳) کربن و انرژی مورد نیاز را از نوعی مولکول در محیط به دست می‌آورند.
- (۴) انرژی خود را از طریق برداشتن الکترون از نوعی مولکول غیر آلی به دست می‌آورند.

۲۴. کورینه باکتریوم دیفتربا کلستریدیوم بوتولینم می تواند

(۱) همانند - به روش رنگ آمیزی گرم، پاسخ منفی دهد.

(۲) برخلاف - در شرایط بی هوازی آندوسپور بسازد.

(۳) همانند - با ترشح سم، بعضی اندام‌های بدن را تحت تأثیر قرار دهد.

(۴) برخلاف - DNA پلی مرار را در مجاورت کروموزوم بسازد.

۲۵. همه‌ی باکتری‌های فتواتوتروف ارغوانی،

(۱) از سولفید هیدروژن به عنوان منبع الکترون استفاده می کنند.

(۲) مواد آلی مورد نیاز خود را با استفاده از دی اکسید کربن می سازند.

(۳) هیدروژن مورد نیازشان را از اسیدهای آلی و کربوهیدرات‌ها دریافت می کنند.

(۴) انرژی نور خورشید را درون گرانوم‌های کوچک به دام نمی اندازند.

۲۶. شایع ترین نوع مسمومیت غذایی، توسط

(۱) تک سلولی‌هایی ایجاد می شوند که کلنی‌های آن‌ها به شکل کروی و خوشه‌ای است.

(۲) باکتری‌های گرم منفی ایجاد می شود که توانایی تولید توکسین را دارند.

(۳) پروکاریوت‌هایی ایجاد می شود که در گلو رشد می کنند و توکسین آن‌ها باعث دید دوتایی می شود.

(۴) گروهی از باکتری‌های گرم مثبت ایجاد می شود که بدون تولید و ترشح توکسین باعث بیماری می شوند.

۲۷. تمام باکتری‌های فتوسنتز کننده‌ی ارغوانی

(۱) انرژی نور خورشید را درون تیلاکوئیدهای خود به دام می اندازند.

(۲) مواد آلی مورد نیاز خود را با استفاده از تثبیت HS (هیدروژن سولفید) می سازند.

(۳) در شرایط بی هوازی، گلیکولیز را انجام می دهند.

(۴) با تولید اکسیژن در جو زمین شرایط را برای جانداران هوازی آماده می کنند.

۲۸. کدام عبارت صحیح است؟

(۱) هر باکتری که از سولفید هیدروژن به عنوان منبع الکترون استفاده کند، فتواتوتروف است.

(۲) هر باکتری که در چرخه‌ی نیتروژن، نیتروژن جو را تثبیت کند، جزء سردهی ریزوبیوم‌ها است.

(۳) همه‌ی باکتری‌های ترشح کننده‌ی توکسین، با ایجاد مسمومیت غذایی سبب بروز بیماری می شوند.

(۴) هر باکتری ارغوانی برای تثبیت دی اکسید کربن نیاز به تبدیل انرژی نوری به انرژی شیمیایی دارد.

۲۹. کدام نادرست است؟

منبع الکترون برای ساخت مواد آلی در باکتری‌های اتوتروف

(۱) می تواند ماده‌ی آلی باشد.

(۲) می تواند منبع انرژی باشد.

(۳) می تواند نوعی اسید باشد.

(۴) برخلاف گیاهان نمی تواند آب باشد.

۳۰. کدام نادرست است؟

باکتری‌های تثبیت کننده‌ی نیتروژن

(۱) می توانند هتروتروف بوده و با گیاهان رابطه‌ی هم یاری برقرار نمایند.

(۲) می توانند شیمیواتوتروف بوده و رایج ترین شکل نیتروژن مورد استفاده‌ی گیاه را ایجاد نمایند.

(۳) می توانند دارای رنگیزه‌ی فتوسنتزی بوده و O_2 ایجاد نمایند.

(۴) که متعلق به سردهی ریزوبیوم هستند، مهم ترین جانداران تثبیت کننده‌ی نیتروژن اند.

۳۱. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی کامل می کند؟

«باکتری‌هایی که اجتماع آن‌ها به شکل رشته‌ای است،»

(الف) ممکن است تثبیت نیتروژن و کربن را انجام دهند.

(ب) ممکن است خاک‌زی بوده و آنتی بیوتیک تولید نمایند.

(ج) ممکن است با عفونت بافت‌های گلو باعث گلو درد شوند.

۳ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

۱ (صفر)

۳۲. استرپتومایسز و استافیلوکوکوس اورئوس، در و شباهت دارند.

- (الف) شیوه‌ی کسب انرژی (ب) مفید بودن برای انسان
(ج) توانایی تولید توکسین (د) توانایی اتصال به سلول‌های هم نوع خود
(۱) الف - ج (۲) الف - د (۳) ب - د (۴) ب - ج

۳۳. کدام عبارت در مورد باکتری‌ها درست است؟

- (۱) همه‌ی آن‌ها دیواره‌ی ضخیمی دورتادور سلول خود می‌سازند.
(۲) دیواره سلولی همه‌ی باکتری‌ها توسط کپسول احاطه شده است.
(۳) بیش از نیمی از آنتی‌بیوتیک‌ها، از نوع رشته‌ای آن‌ها تهیه می‌شود.
(۴) در همه‌ی آن‌ها DNAهای حلقوی به غشای پلاسمایی متصل است.

۳۴. کدام یک از موارد زیر، جمله‌ی مقابل را به درستی تکمیل می‌کند؟ «مهم‌ترین جانداران تثبیت‌کننده‌ی نیتروژن،»

- (الف) می‌توانند دی‌اکسید کربن جو را هم تثبیت کنند.
(ب) رایج‌ترین شکل نیتروژن قابل جذب را برای گیاه می‌سازند.
(ج) همیشه در غده‌های روی ریشه‌ی گیاهان پروانه‌وار زیست می‌کنند.
(د) کربن آلی جانداران دیگر را مورد استفاده قرار می‌دهند.
(ه) ارتباط سیتوپلاسمی مستقیمی با هم‌نوعان خود ندارند.
(۱) ه - د (۲) الف، ب و د (۳) الف و ج (۴) ب، ج و ه

۳۵. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی تکمیل می‌کنند؟

«نیتروزوموناس و ریزوبیوم هر دو»

- (الف) می‌توانند نیتروژن جو را تثبیت کنند. (ب) کربن معدنی را به ترکیبات آلی تبدیل می‌کنند.
(ج) از مواد معدنی انرژی به دست می‌آورند. (د) به ساده‌ترین روش تقسیم سلولی، تکثیر می‌شوند.
(ه) تک‌سلولی هستند.

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۳۶. بیماری‌زایی چه تعداد از باکتری‌های زیر به طور غیرمستقیم به تجزیه‌ی مواد آلی بدن انسان مربوط نمی‌گردد؟

- (الف) کورینه باکتریوم دیفتریا (ب) استافیلوکوکوس اورئوس
(ج) مایکوباکتریوم توبرکلوسیز (د) کلستریدیوم بوتولینم
(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳۷. باکتری که توانایی مصرف اکسیژن را دارد، نام دارد که

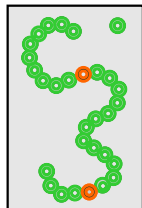
- (۱) اسپروژیر - با داشتن کلروپلاست‌های نواری شکل اکسیژن هم تولید می‌کند.
(۲) مایکوباکتریوم توبرکلوسیز - بدون تولید و ترشح توکسین باعث بیماری در آدمی می‌شود.
(۳) آنابنا - در طی واکنش‌های فتوسنتز، کمبود الکترون‌های خود را از مولکول‌های آلی به دست می‌آورد.
(۴) کورینه باکتریوم دیفتریا - در قلب، کلیه و اعصاب تولید سم می‌کند.

۳۸. هر باکتری که قطعاً

- (۱) از دی سولفید هیدروژن استفاده کند - رنگیزه فتوسنتزی سبز یا ارغوانی دارد.
(۲) تثبیت نیتروژن انجام دهد - دارای رنگیزه فتوسنتزی سبز است.
(۳) آمونیاک را به نیترات اکسید کند - اتوتروف است.
(۴) از مواد آلی به عنوان منبع الکترون استفاده کند - هتروتروف است.

۳۹. هر سلول باکتری که بتواند

- (۱) از H_2S به عنوان منبع الکترون استفاده نماید، می‌تواند اکسیژن مولکولی را احیا کند.
(۲) در تثبیت نیتروژن نقشی ایفا کند، قادر به دریافت الکترون از مواد نیتروژن‌دار است.
(۳) شکلی از یک ماده‌ی معدنی را تثبیت کند، نمی‌تواند ماده‌ی معدنی دیگری را تثبیت کند.
(۴) در شرایط سخت محیطی اندوسپور بسازد، می‌تواند در شرایط بی‌هوازی گاز تولید کند.

۴۰. کدام موارد در ارتباط با شکل مقابل می تواند صحیح باشد؟

(الف) هر سلول آن در حال تثبیت نیتروژن است.

(ب) هر سلول آن به تنهایی توسط کپسول ژله‌ای احاطه می شود.

(ج) برای فتوسنتز از ترکیباتی مثل اسیدها و کربوهیدرات‌ها استفاده می کنند.

(د) ممکن نیست کلنی تشکیل دهند.

(۱) الف و ب (۲) الف و ج

(۳) ج (۴) د

۴۱. چند مورد، جمله‌ی زیر را به طور صحیحی تکمیل می نماید؟

«باکتری گوگردی سبز برخلاف آنابنا،»

الف- هوازی می باشد. ب- نمی تواند نیتروژن را تثبیت نماید.

ج- توانایی ایجاد ساختار رشته‌ای را دارد. د- کربن معدنی را به کربن آلی تبدیل می کند.

ه- از آب به عنوان منبع الکترون برای فتوسنتز استفاده نمی کند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۴۲. باکتری برخلاف باکتری

(۱) میکوباکتریوم توبرکلوسیز - اشیریشیاکلای توانایی ساختن ماده‌ی آلی را از ماده‌ی معدنی دارد.

(۲) استرپتومایسز - آنابنا توانایی تثبیت نیتروژن را دارد.

(۳) ریزوبیوم - کلستریدیوم بوتولینم برای انسان بیماری‌زا نیست.

(۴) استافیلوکوکوس اورئوس - کورینه باکتریوم دیفتیریا ماده‌ی شیمیایی بیماری‌زا برای انسان ترشح می کند.

۴۳. چند مورد، جمله‌ی زیر را به طور صحیحی تکمیل می نماید؟

«باکتری گوگردی سبز و آنابنا هر دو،»

الف) هوازی می باشند.

ب) می توانند نیتروژن را تثبیت نمایند.

ج) توانایی ایجاد ساختار رشته‌ای را دارند.

د) کربن کانی را به کربن آلی تبدیل می کنند.

ه) از آب به عنوان منبع الکترون برای فتوسنتز استفاده می کنند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۴۴. چند مورد جمله‌ی «هر باکتری که شرکت دارد» را به درستی کامل می کند؟

الف) در تثبیت نیتروژن - قادر به تثبیت دی‌اکسیدکربن نیز می باشد.

ب) در فرآیند شوره گذاری - انرژی خود را از طریق برداشتن الکترون‌ها از مواد معدنی به دست می آورد.

ج) در تثبیت دی‌اکسید کربن - کلروپلاست و کلروفیل دارد.

د) در ترشح توکسین - قطعاً در واکنش‌های بی‌هوازی ATP تولید می کند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۴۵. همه‌ی باکتری‌های می توانند، نمایند.

(۱) شوره گذار - در غیاب اکسیژن، ATP تولید

(۲) تثبیت کننده‌ی نیتروژن - دی‌اکسیدکربن جو را تثبیت

(۳) فتواتوتروف ارغوانی - برای تولید ماده‌ی آلی، سولفید هیدروژن را مصرف

(۴) فتواتوتروف غیر گوگردی - از ترکیبات آلی به عنوان منبع الکترون برای فتوسنتز، استفاده

۴۶. باکتری برخلاف باکتری

(۱) استافیلوکوکوس اورئوس - اشیریشیاکلای، هتروتروف است.

(۲) استرپتوکوکوس نومونیا - ریزوبیوم، میله‌ای شکل است.

(۳) کلستریدیوم بوتولینم - استرپتومایسز، در شرایط بی‌هوازی قادر به ادامه‌ی حیات نیست.

(۴) میکوباکتریوم توبرکلوسیز - کورینه باکتریوم دیفتیریا، توکسین ترشح نمی کند.

۴۷. پروپیونی باکتریوم آکنس

- ۱) نوعی باکتری هتروتروف است که فرآیند تنفس سلولی را انجام می‌دهد.
 - ۲) نوعی توکسین ترشح می‌کند که بر قلب و کلیه‌ها اثر می‌کند.
 - ۳) درغده‌های چربی موجود در پوست با تقسیم میتوز تکثیر شده و رشد می‌کند.
 - ۴) با تولید چربی سبب مسدود شدن منافذ سطح پوست شده و به این ترتیب جوش پدید می‌آورد.
۴۸. هر باکتری که بتواند برای ساختن ترکیبات آلی خود، از به عنوان منبع الکترون استفاده نماید،
 ۱) ترکیبات گوگردی - انرژی زیستی قابل استفاده خود را تنها در حضور اکسیژن به دست می‌آورد.
 ۲) ترکیبات آلی - بازسازی NAD^+ را با استفاده از یک پذیرنده‌ی آلی هیدروژن انجام می‌دهد.
 ۳) ترکیبات غیر گوگردی - در غشاء خود رنگیزه‌های فتوسنتزی دارد.
 ۴) آب - در پی تولید NAD^+ ، به طور مداوم ATP می‌سازد.

۴۹. کدام گزینه، درست است؟

- ۱) باکتری غیر گوگردی ارغوانی همانند نیتروزوموناس می‌تواند از ترکیبات آلی به عنوان منبع الکترون برای فتوسنتز استفاده کند.
- ۲) باکتری گوگردی سبز همانند سیانو باکتری‌ها می‌تواند با کمک ترکیبات غیر آلی، دی‌اکسید کربن جو را تثبیت نماید.
- ۳) باکتری گوگردی ارغوانی برخلاف بعضی باکتری‌های شیمیواتوتروف می‌تواند در استخراج معادن و پاکسازی محیط مؤثر باشد.
- ۴) باکتری گوگردی سبز برخلاف همه‌ی باکتری‌های شیمیواتوتروف، انرژی خود را از طریق برداشتن الکترون از ترکیبات گوگردی به دست می‌آورد.

۵۰. می‌توان گفت که تمام ویروس‌ها و باکتری‌های هوازی انگل

- ۱) با تولید ATP انرژی لازم برای انجام واکنش‌های زیستی خود را فراهم می‌کنند.
- ۲) DNA خود را قبل از ایجاد بیماری، درون سلول میزبان تکثیر می‌دهند.
- ۳) داشتن نوکلئیک اسید، متابولیسم جاندار میزبان را تحت تأثیر قرار می‌دهند.
- ۴) با DNA و RNA های خود می‌توانند سبب از بین رفتن سلول‌های میزبان شوند.

پرسش‌های ترکیبی و مفهومی

۵۱. کدام عبارت نادرست است؟ «بیشتر

- ۱) موارد عفونت سل، از راه تنفس قطرات ریز آلوده به ویروس منتقل می‌گردند.
- ۲) باکتری‌ها، در دمای آب جوش کشته می‌شوند.
- ۳) بویی که از خاک به مشام می‌رسد، به دلیل عملکرد باکتری‌های هتروتروف است.
- ۴) باکتری‌ها، سلولی با قطر حدود یک میکرومتر دارند.

۵۲. عامل بیماری‌زای غیر زنده

- ۱) در گیاهان اگر یک نوع اسید نوکلئیک داشته باشد، قطعاً کپسید دارد.
- ۲) در انسان اگر کپسید داشته باشد، قطعاً یک نوع اسید هسته‌ای دارد.
- ۳) در گیاهان اگر DNA ی فاقد کپسید باشد، قطعاً ویروئید است.
- ۴) اگر پروتئین بیماری‌زا باشد، قطعاً پریون است.

۵۳. کدام نادرست است؟ در

- ۱) پریون همانند عامل اوریون پیوند پپتیدی مشاهده می‌شود.
- ۲) پریون بر خلاف عامل هاری پیوند فسفودی‌استر وجود ندارد.
- ۳) ویروئید همانند TMV هیدرات کربن وجود دارد.
- ۴) ویروئید برخلاف عامل زگیل پورین نمی‌تواند وجود داشته باشد.

۵۴. چه تعداد از موارد زیر می‌توانند جمله‌ی مقابل را به نادرستی تکمیل کنند؟ «بیشتر انواع»
 الف) ویروس‌های لیزوژنی در اثر تغییر شرایط محیطی، ممکن است وارد چرخه‌ی لیتیک شوند.
 ب) ویروس‌ها را فقط توسط میکروسکوپ الکترونی می‌توان رؤیت کرد.
 ج) ویروس‌های چندوجهی، دارای کپسیدی با بیست وجه مثلثی شکل هستند.
 د) ویروس‌ها ممکن است، آنزیم‌های مخصوص همراه خود داشته باشند.

۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۵۵. چند مورد می‌توانند جمله‌ی زیر را به نادرستی تکمیل نمایند؟

«هر جانداری که بتواند مواد وراثتی را به روش هم‌یوگی مبادله کند،»
 الف) دارای کلروپلاست نواری شکل است.

ب) در سلول خودش، DNA حلقوی دارد.

ج) دارای زواید کوتاه و مو مانند ضخیم به نام پیلی است.

د) مقداری پروتئین همراه با DNA درون سلول خود دارد.

۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۵۶. کدام موارد جمله‌ی زیر را به درستی تکمیل می‌کنند؟

«عامل مولد هپاتیت B و ایدز، هر دو»

الف) قادر به حفظ حالت پایدار شیمیایی هستند. ب) نسبت به آنتی‌بیوتیک‌ها حساس هستند.

ج) رشد و نمو ندارند. د) فرآیند متابولیسم ندارند.

۱) الف و ب (۲) الف و ج (۳) ب و د (۴) ج و د

۵۷. از بین موارد زیر چند مورد شباهت میان آنابنا و باکتری گوگردی سبز را نشان می‌دهد؟

الف) توانایی اتصال به سلول‌های هم‌نوع خود ب) شیوه کسب انرژی

ج) توانایی تولید اکسیژن د) نوع رنگیزه فتوسنتزی

ه) توانایی تثبیت CO_2

۱) دو مورد (۲) سه مورد (۳) چهار مورد (۴) پنج مورد

۵۸. چند مورد جمله‌ی مقابل را به درستی تکمیل می‌کند؟ «هر باکتری قطعاً»

الف) مصرف‌کننده‌ی H_2S - گوگردی با رنگیزه‌های فتوسنتزی است.

ب) تولیدکننده‌ی H_2S - در غیاب بیشترین ترکیب آلی در طبیعت قادر به ادامه‌ی حیات نیست.

ج) تبدیل‌کننده‌ی NH_3 به رایج‌ترین شکل جذب نیتروژن توسط گیاهان - باکتری شوره‌گذار است.

د) تولیدکننده‌ی NH_3 - هتروتروف بی‌هوازی است.

۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۵۹. کدام عبارت صحیح است؟ (با تغییر)

۱) استافیلوکوکوس اورئوس برخلاف کلستریدیوم بوتولینم می‌تواند در محیط‌های بی‌هوازی رشد کند.

۲) آنابنا همانند ریزوبیوم در تثبیت نیتروژن جو نقش دارد و از نظر شیوه‌ی کسب انرژی متفاوت‌اند.

۳) ژن‌های پروپیونی باکتریوم آکنس بر خلاف ژن‌های استرپتومایسز، دارای قطعات اینترون می‌باشند.

۴) کورینه باکتریوم دیفتریا همانند مایکوباکتریوم توبرکلوسیز، با تولید توکسین بر قلب و اعصاب فرد تأثیر می‌گذارد.

۶۰. در هر باکتری، DNA

۱) به منظور انجام همانندسازی، دو دوراهی تشکیل می‌دهد.

۲) کروموزوم اصلی همانند ژنوم یوکاریوت‌ها، به طور کامل رونویسی نمی‌شود.

۳) با کمی سیتوپلاسم و ایجاد دیواره‌ای ضخیم می‌تواند شرایط سخت را تحمل کند.

۴) به جز از طریق تقسیم دوتایی، اطلاعات ژنتیکی خود را به روش دیگری منتقل نمی‌کند.

۶۱. اغلب سلول‌هایی که زنجیره انتقال الکترون را در غشای سیتوپلاسمی خود دارند،
 (۱) چرخه کالوین را نیز انجام می‌دهند.
 (۲) در خاک زندگی می‌کنند.
 (۳) مولکول CO_2 را مصرف می‌کنند.
 (۴) تبدیل ترکیب سه کربنی به پیرووات را انجام می‌دهند.
۶۲. کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟
 (۱) ریزوبیوم همانند آنابنا می‌تواند نیتروژن را تثبیت کند.
 (۲) آنابنا همانند نیتروباکتر در طی فرآیند گلیکولیز مصرف ۲ مولکول ATP را در سیتوسل خود دارد.
 (۳) عامل سل همانند عامل مولد تبخال، درون خود دو نوع نوکلئیک اسید دارد.
 (۴) عامل دیفتری مانند عامل بیماری سل می‌تواند از یک مولکول گلوکز ۳۸ مولکول ATP به دست آورد.
۶۳. اشیریشیاگلائی، باکتری مولد گلو درد چرکی می‌تواند
 (۱) برخلاف - مواد ژنتیکی را درون ناحیه‌ی نوکلئوئیدی قرار دهد.
 (۲) همانند - اجتماعات خوشه‌ای پیدا کند.
 (۳) برخلاف - به شکل باسیلوس در زیر میکروسکوپ دیده شود.
 (۴) همانند - مواد آلی مورد نیاز را از کربن معدنی بسازد.
۶۴. کدام عبارت نادرست است؟
 (۱) پریون‌ها برخلاف ویروئیدها با تخریب پیوند پپتیدی غیرفعال می‌شوند.
 (۲) هر باکتری که پبلی دارد، می‌تواند سنتز پروتئین انجام دهد.
 (۳) گامت کلامیدوموناس دو تاژک دارد که انرژی لازم برای حرکت تاژک‌ها را از ATP به دست می‌آورد.
 (۴) نیتروباکتر و نیتروزوموناس از باکتری‌های تثبیت کننده نیتروژن هستند.
۶۵. برای ساختن از استفاده می‌کند.
 (۱) آنابنا- پیوندهای کربن هیدروژن - $NADH$
 (۲) هر باکتری گوگردی - پیوندهای کربن هیدروژن - H_2O
 (۳) هر باکتری شیمیواتوتروف - نیترات - نیتروژن (N_p) جو
 (۴) هر باکتری ارغوانی - پیوندهای کربن هیدروژن - $NADPH$
۶۶. رابطه‌ی بین و از نوع هم‌زیستی نیست.
 (۱) کاج - بازیدیومیست
 (۲) ریزوبیوم - یونجه
 (۳) نوزاد پروانه‌ی کلم - گیاه تیره‌ی شب بو
 (۴) نیتروباکتر - بادام زمینی
۶۷. چند جمله از جملات زیر درست هستند؟
 الف) تمام جانداران تثبیت کننده‌ی نیتروژن جو، کلروفیل دارند.
 ب) در آغازیانی که همگی انگل هستند، گامت ماده تاژک دارد.
 ج) آسپرژیلوس در تخمیر سس سویا نقش دارد.
 د) جنس دیواره‌ی سلولی کپک سیاه نان همانند کپک مخاطی سلولی است.
۱ (۱)	۲ (۲)	۳ (۳)	۴ (۴)
۶۸. استرپتوکوکوس نومونیا و اسپوروزوئیت پلاسمودیوم است.
 (۱) فاقد هیستون - دارای کلروپلاست
 (۲) دارای نوکلئوزوم - فاقد تاژک
 (۳) فاقد میکروتوبول - دارای نوکلئوزوم
 (۴) دارای سانتیریول - دارای میکروتوبول

۷۷. از بین موارد نام برده شده، چند مورد فقط توسط باکتری‌ها (پروکاریوت‌ها) انجام می‌شوند؟

الف) تثبیت دی‌اکسید کربن جو

ب) بازسازی NAD^+ در حضور یک پذیرنده آلی هیدروژن که منجر به تولید الکل می‌شود.

ج) تثبیت نیتروژن جو

د) تولید mRNA های چند ژنی در سیتوسل

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۷۸. چند مورد جمله زیر را به درستی کامل می‌کنند؟

«کمبود محیط، بر فعالیت متابولیسمی تأثیر گذار است.»

الف) اکسیژن - سیانوباکتری‌ها (ب) H_2S - هر باکتری ارغوانی

ج) CO_2 - نیتروباکتر (د) نور - دیاتوم‌ها

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۷۹. چند مورد عبارت «ویروس هرپس» را به درستی کامل می‌کند.

الف) همانند ویروس آبله، از انواع ویروس‌های پوشش دار است.

ب) برخلاف ویروس‌های، از ویروس‌های DNA دار است.

ج) همانند آدنو ویروس، کپسید چندوجهی دارد.

د) برخلاف ویروس‌هایی که باکتری‌ها را مورد حمله قرار می‌دهند، فاقد پلازمید است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۸۰. کدام نادرست است؟ «عامل مولد بیماری در انسان،»

۱) سل - نوعی تک سلولی است که در چرخه زندگی خود توان تولید تتراد ندارد.

۲) مالاریا - نوعی تک سلولی است که در چرخه زندگی خود هاگ‌های مقاوم ایجاد می‌کند.

۳) اسهال خونی - فقط با تقسیم میتوز تکثیر می‌شود.

۴) دیفتری - نوعی باکتری گرم منفی است.

۸۱. هر پلازمید همانند هر ژن‌هایی دارد که در سلول‌های میزبان

۱) باکتریوفاژ - همواره بدون نیاز به عوامل رونویسی، رونویسی می‌شوند.

۲) ویروئید - ژن‌های مشابه آن وجود دارد.

۳) باکتریوفاژ - تنها با کمک دستگاه همانندسازی، تکثیر می‌شوند.

۴) ویروئید - آن‌ها را به کروموزوم اصلی منتقل می‌کند.

۸۲. هر عامل بیماری‌زای کبد انسان که، قطعاً

۱) یک نوع اسید هسته‌ای داشته باشد - فاقد آنزیم‌های متابولیسمی است.

۲) دو نوع اسید هسته‌ای داشته باشد - به رنگ آمیزی گرم پاسخ مثبت می‌دهد.

۳) درون سلول‌های کبدی تکثیر شود - دو نوع ریبوزوم از لحاظ اندازه و ساختار دارد.

۴) موجب کاهش تولید پروتئین‌های مکمل شود - گامت تاژک دار تولید می‌کند.

۸۳. همه‌ی باکتری‌های، می‌توانند نمایند.

۱) تولیدکننده‌ی ATP - در سیتوسل خود NAD^+ را احیا

۲) دارای پوشش کپسول - انرژی نوری را به انرژی شیمیایی تبدیل

۳) ترشح کننده‌ی توکسین - از اندوسپور رویش

۴) شوره گذار - نیتروژن هوا را تثبیت

۸۴. بیشترین قربانیان بیماری‌های عفونی مربوط به

- ۱) عامل بیماری‌زایی است که پس از ورود به بدن با برخورد به پروتئین‌های طبیعی شکل و ساختار آن‌ها را تغییر می‌دهد.
- ۲) عامل بیماری‌زایی است که دارای یک نوع اسید هسته‌ای بوده و سبب آسیب کبدی می‌شود.
- ۳) جاننداری می‌شود که تولید مثل جنسی خود را در بدن میزبانی از جمعیت‌های فرصت طلب انجام می‌دهد.
- ۴) جاننداری هتروتروف و تک سلولی است که ساختار خوشه‌ای و کروی دارد.

۸۵. کدام مورد جمله‌ی «منبع الکترون‌های شیمیواتوتروف» را به نادرستی کامل می‌کند؟

- ۱) می‌تواند همان منبع انرژی آن‌ها باشد.
- ۲) می‌تواند ماده‌ی دفعی پلاناریا باشد.
- ۳) ممکن است مشابه باکتری ارغوانی باشد.
- ۴) برخلاف جلبک‌های سبز می‌تواند آب باشد.

۸۶. باکتری‌های گوگردی ارغوانی

- ۱) برای تخلیص سنگ‌های معدنی دارای گوگرد مورد استفاده قرار می‌گیرند.
- ۲) ژن‌های آنزیم‌های لازم برای چرخه کربس را در اپران سازماندهی کرده‌اند.
- ۳) در غشای خود آنزیم‌های لازم برای احیای اکسیژن در طی تنفس را دارند.
- ۴) بر اساس نوع رنگیزه، در مقایسه با باکتری غیر گوگردی ارغوانی، در گروه متفاوتی قرار می‌گیرند.

۸۷. گزینه نادرست کدام است؟

هر همانند

الف) ویروس RNA دار - باکتریوفاژ دارای میزبانی است که حاوی ریبوزوم‌های پروکاریوتی است.

ب) یک صد ویروس که کنار یکدیگر قرار بگیرند طول آن - طول یک باکتری خواهد شد.

ج) عامل بیماری‌زایی واگیردار - میتوکندری و کلروپلاست برای تکثیر به DNA پلیمراز نیاز دارد.

د) باکتری هتروتروف - باکتری‌های فتو اتوتروف قادر به هیدرولیز ATP است.

الف و ب و ج و د ۱) الف و ب ۲) ب و ج ۳) الف و ب و د ۴) الف و ب و ج

۸۸. چند مورد در افراد آلوده به کورینه باکتریوم دیفتیریا، ممکن است دیده شود؟

الف) ایجاد بی‌نظمی در الکتروکاردیوگرام

ب) عدم کنترل دقیق pH خون

ج) تخریب نورون‌های مغز و نخاع

د) تغییر روند تولید و تجزیه H_2O_2

الف) ۱ ب) ۲ ج) ۳ د) ۴

۸۹. هر عامل بیماری‌زای غیر زنده‌ی گیاهی RNA دار

۱) با ایجاد شکاف در دیواره‌ی سلولی، وارد سلول گیاهی می‌شود.

۲) فقط در سلول‌های دارای پروتوپلاسم توانایی تکثیر دارد.

۳) به کمک ریبوزوم‌های سلول میزبان، کپسید خود را می‌سازد.

۴) فقط با تکثیر سلول میزبان قابل انتقال به سلول‌های دیگر است.

۹۰. هر باکتری تثبیت‌کننده‌ی نیتروژن هر باکتری تثبیت‌کننده‌ی دی اکسید کربن

۱) همانند NAD^+ را فقط در مرحله‌ی دوم تنفس بازسازی می‌کند.

۲) برخلاف - رایج‌ترین شکل ترکیب نیتروژن دار مورد استفاده‌ی گیاهان را می‌سازد.

۳) همانند - به دنبال مصرف ATP ، $FADH_2$ می‌سازند.

۴) برخلاف - یک نوع شیمیواتوتروف است.

۹۱. هر باکتری‌ای که بتواند برای ساختن ترکیبات آلی خود، از به عنوان منبع الکترون استفاده کند،

۱) ترکیبات غیر گوگردی - در پی تولید NAD^+ ، به طور مداوم ADP می‌سازد.

۲) آب - انرژی زیستی قابل استفاده خود را تنها در حضور اکسیژن به دست می‌آورد.

۳) ترکیبات گوگردی - برای بازسازی NAD^+ به یک ترکیب غیرآلی نیاز دارد.

۴) ترکیبات غیر آلی - در غشای خود دارای رنگیزه‌های فتوسنتزی است.

۹۹. تمام باکتری‌هایی که در فرآیند شرکت دارند
- ۱) شوره‌گذاری - N_2 را به NH_3 تبدیل می‌کنند.
 - ۲) استخراج اورانیم - با استفاده از انرژی مولکول آب، مواد آلی را می‌سازند.
 - ۳) تثبیت نیتروژن - ماده‌ی معدنی را به آلی تبدیل می‌کنند.
 - ۴) تولید آنتی‌بیوتیک - ژن مقاومت به آن آنتی‌بیوتیک را دارند.
۱۰۰. تک‌سلولی فتوسنتز کننده که از ترکیبات گوگردی به عنوان منبع الکترون استفاده می‌کند
- ۱) ATP مورد نیاز خود را تنها در حضور اکسیژن به دست می‌آورد.
 - ۲) در غشای تیلاکوئیدهای کلروپلاستی خود، رنگیزه‌ی جذب کننده‌ی نور دارد.
 - ۳) برای ساختن گلوکز، از ماده‌ی معدنی دی‌اکسید کربن استفاده می‌کند.
 - ۴) در واکنش‌های وابسته به نور، مولکول $NADH$ را تولید می‌کند.
۱۰۱. چند مورد از موارد ذکر شده در مورد باکتری آنابنا درست می‌باشد؟
- الف) قادر به انجام فتوسنتز و تثبیت نیتروژن است.
- ب) در شرایط بدون اکسیژن، فرآیند تنفس سلولی را انجام می‌دهد.
- ج) در حضور اکسیژن مولکول پیرووات را به استیل کوآنزیم A تبدیل می‌کند.
- د) در غشای سلولی خود واکنش‌های نوری فتوسنتز را انجام می‌دهد.
۱ (۱)	۲ (۲)	۳ (۳)	۴ (۴)
۱۰۲. هر عامل بیماری‌زای گیاهی که است، قطعاً
- ۱) فاقد کپسید - دارای دستگاه غشایی درونی است.
 - ۲) فاقد ریبوزوم - توسط پروتئازها غیرفعال می‌شود.
 - ۳) دارای ریبونوکلیئیک اسید - توانایی هومئوستازی دارد.
 - ۴) دارای آنزیم‌های گوارشی - دو نوع اسید هسته‌ای دارد.
۱۰۳. کدام عبارت صحیح است؟ (با تغییر)
- ۱) در انتقال ماده‌ی ژنتیکی بین دو باکتری ممکن است پیلی فاقد نقش باشد.
 - ۲) در تبدیل آمونیاک به نیترات دو گروه از باکتری‌های هتروتروف موجود در خاک دخالت دارند.
 - ۳) همه‌ی باکتری‌های فتوسنتز کننده‌ی ارغوانی، از H_2S به عنوان منبع الکترون استفاده می‌کنند.
 - ۴) منبع اصلی انرژی برای باکتری‌های شوره‌گذار و تثبیت کننده‌ی نیتروژن یکسان است.
۱۰۴. هر ویروسی که بتواند از طریق شکاف‌های کوچک دیواره به سلول میزبان وارد شود، ممکن است
- ۱) در شرایطی توسط پادتن‌ها خنثی گردد.
 - ۲) پوشش‌های لیپیدی خود را پیوسته حفظ نماید.
 - ۳) از طریق سلول‌های غیر زنده، در بدن میزبان انتشار یابد.
 - ۴) تحت تأثیر بعضی بازدارنده‌ها، متابولیسم خود را متوقف نماید.
۱۰۵. هر عامل بیماری‌زای گیاهی که دارای است، قطعاً
- ۱) ریبونوکلیئیک اسید - توسط پروتئازها غیرفعال می‌شود.
 - ۲) ریبوزوم - به دو روش جنسی و غیرجنسی تکثیر می‌شود.
 - ۳) آنزیم‌های گوارشی - در ساختار خود دو نوع اسید هسته‌ای دارد.
 - ۴) غشاء پلاسمایی - برای تنظیم بیان ژن‌های خود به عوامل رونویسی نیاز دارد.
۱۰۶. عامل، قطعاً
- ۱) یکی از کشنده‌ترین عفونت‌ها در انسان - فاقد کراسینگ‌اور است.
 - ۲) بیماری جنون گاوی - دارای یک نوع اسید نوکلئیک است.
 - ۳) بیماری تبخال - برای انجام متابولیسم دارای واکنش دهنده‌ی زیستی است.
 - ۴) شایع‌ترین مسمومیت غذایی - فاقد دوک تقسیم است.

۱۰۷. چند مورد، عبارت زیر را به طور نامناسب تکمیل می کند؟
 هر ویروسی که بتواند از طریق شکاف های کوچک دیواره، به سلول میزبان وارد گردد، ممکن است
 الف - پوششی لیبیدی خود را پیوسته حفظ نماید.
 ب - در پی فعالیت پلاسموسیت ها غیر فعال شود.
 ج - از طریق سلول های غیرزنده، در بدن میزبان منتشر شود.
 د - تحت تأثیر بعضی باز دارنده ها، متابولیسم خود را متوقف نماید.
۱ (۱)	۲ (۲)	۳ (۳)	۴ (۴)

۱۰۸. کدام گزینه، برای کامل کردن عبارت زیر مناسب است؟
 هر ویروسی که دارد،
 (۱) اسید هسته ای از نوع DNA - از انواع آنزیم های رونویسی کننده میزبان خود استفاده می نماید.
 (۲) آنزیم های مخصوصی به همراه - با کمک میزبان خود، دو نوع پلیمر ساختاری می سازد.
 (۳) ساختارهای لازم برای پروتئین سازی را - تأثیر مهمی بر دنیای زنده بر جای می گذارد.
 (۴) کپسید چند وجهی - توسط وزیکول، به سلول میزبان وارد می شود.

۱۰۹. در هر سلول یوکاریوتی که
 (۱) پیرووات به کمک $NADH$ احیا می شود، تخمیر الکلی انجام می گیرد.
 (۲) NAD^+ در غشای داخلی میتوکندری بازسازی شود، تنفس هوازی وجود دارد.
 (۳) NAD^+ در سیتوسل بازسازی شود، تخمیر الکلی صورت می گیرد.
 (۴) CO_2 در ماتریکس میتوکندری تولید شود، NAD^+ در گلیکولیز تولید می شود.
۱۱۰. کدام گزینه، برای کامل کردن عبارت زیر مناسب است؟
 هر ویروسی که دارد،
 (۱) اسید هسته ای از نوع DNA - برای بیان ژن های خود نیاز به عوامل رونویسی میزبان خود دارد.
 (۲) آنزیم های مخصوصی برای سوخت و ساز - با کمک میزبان خود، دو نوع پلیمر ساختاری می سازد.
 (۳) برای آلوده کردن نیاز به آندوسیتوز توسط سلول میزبان - تأثیر مهمی بر دنیای زنده بر جای می گذارد.
 (۴) کپسید چند وجهی - توسط وزیکول، به سلول میزبان وارد می شود.

دبیرستان سلام تجربیش

فصل ۹ زیست سال چهارم ۱

۱. **گزینه ۴** ویروس آنفلوانزا همانند ویروس هرپس تناسلی دارای «پوشش» است ولی دارای *RNA* است، در حالی که در ویروس آبله مرغان *DNA* وجود دارد.
۲. **گزینه ۲** ویروس موزاییک تنباکو (*TMV*) با ویروس نقص ایمنی اکتسابی در انسان (*HIV*) هر دو دارای میزبان‌های یوکاریوتی بوده و ژنوم *RNA* دارند اما فاقد ساختار سلولی و توانایی هومئوستازی و متابولیسم هستند. پس فقط در موارد الف و ب مشترک‌اند.
۳. **گزینه ۴** ویروس‌های جانوری از راه آندوسیتوز وارد سلول میزبان می‌گردند و چون سلول‌های جانوری فاقد دیواره هستند، پس آن‌ها از دیواره‌ی سلولی عبور نمی‌کنند، اما بقیه موارد قطعی نیستند.
۴. **گزینه ۳** تمام ویروس‌ها چه بیماری‌زا باشند، چه غیر بیماری‌زا، حتماً دارای کپسید هستند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی (۱): ویروس هرپس *DNA* دارد و دارای پوشش است.
گزینه‌ی (۲): *TMV*، کپسید ماریچی دارد و دارای *RNA* است.
گزینه‌ی (۴): هرپس *DNA* دار است و پوشش دار.
۵. **گزینه ۱** ویروس آبله مرغان همانند هرپس تناسلی، ماده وراثتی‌اش از نوع *DNA* است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی (۲): کپسید *TMV* ماریچی است، در حالی که کپسید هرپس تناسلی چندوجهی است.
گزینه‌ی (۳): باکتریوفاژها برخلاف هرپس تناسلی پوشش ندارند.
گزینه‌ی (۴): آبله گاوی برخلاف هرپس تناسلی برای انسان بیماری‌زا نیست.
۶. **گزینه ۲** عامل اوریون یک ویروس جانوری است که طی آندوسیتوز وارد سلول میزبان می‌شود. بنابراین علاوه بر ماده‌ی وراثتی، کپسید نیز وارد سلول میزبان می‌شود. میزبان باکتریوفاژ، باکتری بوده و هسته‌ی مشخص ندارد. میزبان عامل هپاتیت، سلول یوکاریوتی (جانوری) بوده و آنزیم محدود کننده ندارد. *TMV* نیز پوشش ندارد.
۷. **گزینه ۴** بیان ژن‌ها و ساخته شدن پروتئین‌های ویروس فقط در چرخه لیتیک صورت می‌پذیرد. همانندسازی *DNA* ویروس در هر دو چرخه‌ی لیتیک و لیزوژنی انجام می‌شود. (در چرخه لیتیک، معمولاً سریع و مستقل از میزبان، اما در چرخه لیزوژنی به صورت آهسته و وابسته به میزبان)
۸. **گزینه ۱** در چرخه‌ی لیزوژنی ژنوم ویروس همراه با ژنوم میزبان همانندسازی نموده و به سلول‌های جدید منتقل می‌شود و در چرخه‌ی لیتیک سرعت تکثیر ویروس بیشتر از سرعت تقسیم سلول میزبان است و ویروس موزائیک تنباکو *RNA* دارد.
۹. **گزینه ۳** گزینه‌ی (۱): پروویروس را در چرخه‌ی لیزوژنی داریم.
گزینه‌ی (۲): در چرخه‌ی لیتیک، *DNA* ویروس به تنهایی تکثیر می‌شود.
گزینه‌ی (۴): این اتفاق در چرخه‌ی لیتیک رخ می‌دهد.
۱۰. **گزینه ۲** در چرخه‌ی لیزوژنی همانندسازی ماده‌ی وراثتی ویروس می‌تواند رخ دهد. اما در این چرخه همانندسازی ویروس رخ نمی‌دهد، زیرا کپسید ویروس ساخته نمی‌شود.
۱۱. **گزینه ۴** فقط مورد «د» درست است.
بررسی موارد:
الف) در چرخه لیتیک، سرعت همانندسازی ژنوم ویروس انجام می‌گیرد و نه همانندسازی ژنوم باکتری.
ب) در چرخه لیتیک، پرو ویروس تشکیل نمی‌شود.
ج) در چرخه لیتیک، پروتئین کپسید ساخته می‌شود.
۱۲. **گزینه ۴** در همانند سازی باکتریوفاژ که ویروس *DNA* دار است، حداقل دو آنزیم هلیکاز و *DNA* پلی‌مراز نقش دارند.
رد سایر گزینه‌ها
گزینه‌های «۱» و «۲»: در چرخه‌ی لیزوژنی بیان ژن کپسید رخ نمی‌دهد و در نتیجه به دلیل عدم تشکیل ویروس‌های جدید، سلول میزبان نمی‌ترکد.
گزینه‌ی «۳»: در چرخه‌ی لیتیک پرو- ویروس مشاهده نمی‌شود.
۱۳. **گزینه ۴** در چرخه‌ی لیزوژنی ماده‌ی ژنتیکی ویروس درون کروموزوم میزبان جای می‌گیرد و با تقسیم سلول میزبان، سلول‌های دختری حاصل نیز پروویروس را دریافت می‌کنند. در حالی که در چرخه‌ی لیتیک به علت مرگ سلول میزبان، تقسیم سلولی رخ نمی‌دهد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ی (۱): در چرخه ی لیزوژنی تکثیر باکتریوفاژ وجود ندارد و در چرخه ی لیتیک نیز سلول میزبان تولیدمثل نمی کند.
گزینه ی (۲): تولید پروتئین های کپسید مربوط به چرخه ی لیتیک است نه لیزوژنی.
گزینه ی (۳): در چرخه ی لیزوژنی، تکثیر پروویروس وابسته به تکثیر کروموزوم میزبان است و در ضمن در چرخه ی لیتیک پروویروس دیده نمی شود.

۱۴. گزینه ۱ فقط جمله ی «ب» درست است.

ویروس آبله DNA دار است. TMV پوشش ندارد. آدنوویروس هم پوشش ندارد.
برای درک و مقایسه ی بهتر به جدول زیر توجه کنید:

مقایسه ویروس	ماده ژنتیک	شکل کپسید	پوشش	روش آلوده سازی
HIV	RNA	؟؟	+	آندوسیتوز
عامل هاری	RNA	؟	؟	آندوسیتوز
عامل آنفولانزا	RNA	؟	+	آندوسیتوز
TMV	RNA	میله ای	-	ازشکاف دیواره
هرپس	DNA	چندوجهی	+	آندوسیتوز
آبله گاوی	DNA	میله ای	+	آندوسیتوز
آدنوویروس	DNA	چندوجهی	-	آندوسیتوز
باکتریوفاژ	DNA	چندوجهی	-	سوراخ کردن دیواره

۱۵. گزینه ۴ ویروس تب خال در انتهای اعصاب صورت مخفی شده و به صورت خیلی آهسته تکثیر می شود و همانندسازی می کند. اما تحت شرایطی ناگهان وارد چرخه ی لیتیک شده و سلول های میزبان یعنی پوست اطراف لب ها و بینی را وادار به سنتز پروتئین های خودش و همانندسازی ژنومش می نماید تا تظاهرات بیماری ظاهر شوند. بقیه ی موارد نادرست هستند. چون ویروس ها متابولیسم ندارند و سلول آلوده به ویروس نیز سرانجام خواهد مُرد.

۱۶. گزینه ۲ همه ی ویروس ها، از جمله ویروس هایی که سلول های دیواره دار را آلوده می کنند، با کمک آنزیم های موجود در میزبان، پلیمرهای ساختاری (ماده ی ژنتیک و کپسید) خود را می سازند.
بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: فقط ویروس هایی که توانایی ورود به چرخه ی لیزوژنی را دارند، با تقسیم سلول میزبان به سلول های نسل های بعد حاصل از آن سلول ها انتقال می یابند.

گزینه ی «۳»: سلول دیواره دار صورت سؤال به سلول های پروکاریوتی نیز اشاره دارد. به این ترتیب باکتریوفاژها تنها از یک نوع آنزیم رونویسی کننده برای تکثیر خود استفاده می کنند.

گزینه ی «۴»: همه ی ویروس های آلوده کننده باکتری ها و دیگر سلول های دیواره دار الزاماً پوشش لیپیدی و گلیکوپروتئینی ندارند.
۱۷. گزینه ۲ همه ی باکتری های فتواتوتروف از CO₂ می توانند مواد آلی بسازند و منبع انرژی همه آن ها نور است اما منبع الکترون متفاوت دارند.

۱۸. گزینه ۳ در انسان، استافیلوکوکوس اورئوس، باعث ایجاد شایع ترین نوع مسمومیت غذایی است. اگر اجتماع باکتری ها به صورت «خوشه ای» باشد، آن ها را با پیشوند «استافیلو» مشخص می کنند. این باکتری ها بی هوازی نیستند، پس اندوسپور تولید نمی کنند و مشکل تنفسی ایجاد نمی کنند و توکسین آن ها بر کلیه اثر ندارد. توکسین آن ها باعث تهوع و اسهال و استفراغ می شود.

۱۹. گزینه ۳ برای جداسازی اورانیوم از سنگ معدن، از باکتری های شیمیواتوتروف استفاده می کنند. باکتری های شیمیواتوتروف، انرژی خود را از طریق برداشتن الکترون از مولکول های غیر آلی به دست می آورند.

۲۰. گزینه ۴ باکتری های فتوسنتز کننده برای فتوسنتز الکترون را از مواد آلی و انرژی را از نور خورشید دریافت می کنند. انرژی لازم برای دیگر فعالیت های حیاتی را از شکستن مولکول های آلی درون سلول دریافت می کنند.

۲۱. گزینه ۴ زادآوری در باکتری ها (مثل اسپیریلیوم) به روش تقسیم دوتایی صورت می گیرد که ساده ترین نوع تقسیم سلول و به روش غیرجنسی است. در باکتری ها فقط یک نقطه ی شروع همانندسازی DNA دارند و فاقد هیستون هستند.

۲۲. گزینه ۲ توکسین ساخته شده توسط «کلستریدیوم بوتولینم» روی دستگاه عصبی فرد تأثیر کرده و ممکن است افراد مبتلا را به دلیل نارسایی تنفسی از پای در آورد. بقیه ی موارد درست هستند.

۲۳. گزینه ۳ باکتری های سرده ی «ریزویوم» همگی هتروتروف هستند و انرژی و کربن مورد نیازشان را از مواد آلی دریافت می کنند.

۲۴. **گزینه ۳** «کوریته باکتریوم دیفتریا» و «کلوستریدیوم بوتولینم»، هر دو باکتری‌هایی گرم مثبت هستند که با ترشح سم به اندام‌های بدن آسیب زده و آنزیم‌های پروتئینی خود را در سیتوپلاسم و در مجاورت کوروموزم اصلی می‌سازند، اما عامل مواد دیفتری، هوازی و عامل مولد بوتولیسم، بی‌هوازی است.
۲۵. **گزینه ۲** باکتری‌های فتوسنتزکننده ارغوانی دو دسته‌اند که همه از کربن معدنی (CO_2) و انرژی نور خورشید بهره می‌برند و فاقد کلروپلاست هستند:
- (A) گوگردی‌ها: منبع الکترون مورد نیاز آن‌ها از H_2S است.
- (B) غیر گوگردی‌ها: منبع الکترون مورد نیاز آن‌ها از اسیدهای آلی و کربوهیدرات‌ها است.
۲۶. **گزینه ۱** استافیلوکوکوس اورئوس شایع‌ترین نوع مسمومیت غذایی را ایجاد می‌کند. این باکتری‌ها تک سلولی‌هایی هستند که کلنی‌های خوشه‌ای و کروی ایجاد می‌کنند.
۲۷. **گزینه ۳** تقریباً تمام موجودات زنده برای انجام تنفس سلولی نیاز به انجام فرآیند گلیکولیز دارند. فرآیند گلیکولیز در سیتوپلاسم باکتری‌ها انجام می‌شود.
۲۸. **گزینه ۴** هم باکتری‌های گوگردی و هم باکتری‌های غیر گوگردی ارغوانی فتوسنتزکننده‌اند و برای تثبیت CO_2 می‌بایست انرژی نوری را به انرژی شیمیایی تبدیل کنند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۱): در مورد باکتری‌های شیمیواتروف نظیر نیتروزوموناس و نیتروباکتر صدق نمی‌کند.
- گزینه‌ی (۲): در مورد آن‌ها این که از سیانوباکتری‌ها است، صادق نیست.
- گزینه‌ی (۳): برای کوریته باکتریوم دیفتریا صادق نیست.
۲۹. **گزینه ۴** در سیانوباکتری‌ها، منبع الکترون برای فتوسنتز، آب است. در کلروپلاست نیز از آب به عنوان منبع الکترون استفاده می‌کند. در باکتری‌های غیر گوگردی ارغوانی منبع الکترون مواد آلی مانند اسیدهای آلی و هیدرات‌های کربن است. در باکتری‌های شیمیواتروف، مواد معدنی مثل H_2S و منبع انرژی و الکترون هستند.
۳۰. **گزینه ۲** باکتری‌های شیمیواتروف مانند نیتروباکتر و نیتروزوموناس می‌توانند شوره گذاری نمایند اما تثبیت نیتروژن را انجام نمی‌دهند.
- باکتری‌های سرده‌ی ریزوبیوم مهم‌ترین جانداران تثبیت‌کننده‌ی نیتروژن‌اند که می‌توانند با گیاهان رابطه‌ی همیاری نیز برقرار نمایند.
- بسیاری از سیانوباکتری‌ها می‌توانند نیتروژن را تثبیت نمایند. این باکتری‌ها رنگیزه‌ی فتوسنتزی دارند.
۳۱. **گزینه ۴** آنابنا، باکتری رشته‌ای است که می‌تواند تثبیت نیتروژن و کربن را انجام دهد. استرپتومایسز باکتری رشته‌ای خاک‌زی است که از آن جهت تولید آنتی‌بیوتیک استفاده می‌کنند. نوعی استرپتوکوکوس در گلو رشد می‌نماید و باعث گلو درد می‌شود.
۳۲. **گزینه ۲** استرپتومایسز، نوعی باکتری رشته‌ای (اتصال رشته‌ای باکتری‌های هم نوع به یکدیگر) است که در خاک یافت می‌شود، این باکتری هتروتروف است و فعالیت آن برای انسان مفید است، زیرا بیش از نیمی از آنتی‌بیوتیک‌هایی که در اختیار داریم به وسیله‌ی گونه‌های متعددی از استرپتومایسز ساخته می‌شوند. استرپتومایسز، نوعی باکتری مفید محسوب می‌شود و توانایی تولید توکسین را ندارد. اما استافیلوکوکوس اورئوس، نوعی باکتری خوشه‌ای (اتصال خوشه‌مانند باکتری‌های هم نوع به یکدیگر) است. این باکتری هتروتروف است و می‌تواند در غذا رشد و توکسین تولید کند. توکسین‌های ایجاد شده، باعث شایع‌ترین مسمومیت غذایی در انسان می‌شود. بنابراین فعالیت این باکتری برای انسان مضر است.
- با این توصیف، استرپتومایسز و استافیلوکوکوس اورئوس در شیوه‌ی کسب انرژی (هر دو هتروتروف‌اند) و توانایی اتصال به سلول‌های هم نوع خود (یکی اتصال رشته‌مانند و دیگری اتصال خوشه‌مانند)، شباهت دارند.
۳۳. **گزینه ۳** دیواره‌ی سلولی در بعضی از باکتری‌ها توسط کپسول احاطه شده است. بعضی باکتری‌ها در شرایط نامساعد اطراف کروموزوم خود دیواره‌ی ضخیمی می‌سازند. این ساختار آندوسپور نام دارد. پلازمیدها، DNAهای حلقوی کوچکی هستند که به غشای پلاسمایی متصل نیستند. بیش از نیمی از آنتی‌بیوتیک‌هایی که در اختیار داریم توسط گونه‌های متعددی از استرپتومایسز ساخته می‌شوند که از نوع باکتری‌های رشته‌ای هستند.
۳۴. **گزینه ۱** «ریزوبیوم‌ها» مهم‌ترین جانداران تثبیت‌کننده‌ی نیتروژن هستند که هتروتروف بوده و N_2 را به NH_3 تبدیل می‌کنند، در حالی که نیترات رایج‌ترین شکل نیتروژن قابل جذب گیاهان است. معمولاً در غده‌های ریشه‌ی پروانه‌واران به روش هم‌باری به سر می‌برند و تقسیم‌دوتایی دارند و تک سلولی‌اند، پس فقط جملات «ه» و «د» درست هستند.

۳۵. **گزینه ۳** ریزوبیوم و نیتروزوموناس، هر دو نوعی باکتری (تک سلولی) هستند که اولی هتروتروف و تثبیت کننده‌ی نیتروژن است ولی دومی شیمیواتوتروف بوده و از انرژی مواد معدنی و کربن معدنی بهره می‌برد. در نتیجه فقط دو مورد «د» و «ه» درست هستند.

۳۶. **گزینه ۳** در این جا فقط باکتری مولد سل یعنی «مایکوباکتریوم توبرکلوسیز» به طور مستقیم و با تجزیه مواد آلی بدن به شش‌ها حمله کرده و بیماری تولید می‌کند، ولی هر سه باکتری دیگر با ترشح سم به طور غیر مستقیم به بدن آسیب می‌رسانند.

۳۷. **گزینه ۲** باکتری‌های هوازی توانایی مصرف اکسیژن را دارند. مایکوباکتریوم توبرکلوسیز و کورینه باکتریوم دیفتریا با توجه به محل زندگی خود هوازی‌اند و گزینه‌ی ۴ نادرست است، چون عامل دیفتری در گلو تولید سم می‌کند و این سم بر کبد، کلیه، اعصاب و قلب تأثیر گذار است. گزینه ۲ نادرست است زیرا آنابنا از آب برای گرفتن الکترون استفاده می‌کند.

۳۸. **گزینه ۳** هر باکتری که آمونیاک را به نیترات اکسید کند، باکتری شوره گذار است، باکتری‌های شوره گذار قطعاً اتوتروف‌اند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): برای باکتری‌های شیمیواتوتروف صادق نیست.

گزینه‌ی (۲): برای ریزوبیوم صادق نیست.

گزینه‌ی (۴): برای باکتری غیر گوگردی ارغوانی صادق نیست.

۳۹. **گزینه ۴** در زیرنویس شکل مربوط به کلسترییدیوم بوتولینم این توضیح آمده است که باکتری‌های آندوسپوردار می‌توانند، در محیط‌های فاقد هوا (مثلاً درون قوطی کنسرو) رشد کنند. در نتیجه‌ی این متابولیسم مقدار زیادی گاز تولید می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): باکتری‌های گوگردی از H_2S به عنوان منبع الکترون استفاده می‌کنند اما بی‌هوازی‌اند. بنابراین از اکسیژن به عنوان آخرین پذیرنده الکترون استفاده نمی‌کنند.

گزینه‌ی (۲): ریزوبیوم و سیانوباکترها قادر به تثبیت نیتروژن هستند، اما از نیتروژن به عنوان منبع الکترون استفاده نمی‌کنند.

گزینه‌ی (۳): سیانوباکترها قادرند هم CO_2 و هم نیتروژن را که هر دو ماده معدنی‌اند تثبیت کنند.

۴۰. **گزینه ۴** شکل مربوط به آنابنا است که یک سیانوباکتری است و توانایی تثبیت نیتروژن دارد. تنها مورد «د» صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها

«الف»: نادرست. در شکل برخی سلول‌ها (نارنجی رنگ در کتاب) توانایی تثبیت نیتروژن دارند.

«ب»: نادرست. هر رشته زنجیره‌ای از سلول‌ها است که در کپسول ژله مانند پیوسته‌ای جای گرفته‌اند.

«ج»: نادرست. سیانوباکتری‌ها از آب به عنوان منبع الکترون در فتوسنتز و از نور خورشید به عنوان منبع انرژی استفاده می‌کنند.

«د»: صحیح. باکتری، توانایی تشکیل کلنی ندارد.

۴۱. **گزینه ۲** موارد «ب» و «ه» عبارت را به درستی کامل می‌کنند.

بررسی موارد نادرست:

مورد (الف) - باکتری گوگردی سبز بی‌هوازی است.

مورد (ج) - آنابنا برخلاف باکتری گوگردی سبز توانایی ایجاد ساختار رشته‌ای را دارد.

مورد (د) - هر دو فتوسنتز کننده‌اند و کربن معدنی را به کربن آلی تبدیل می‌کنند.

۴۲. **گزینه ۳** ریزوزوم باکتری هتروتروف تثبیت کننده نیتروژن است که با ریشه گیاهان خانواده‌ی پروانه‌واران همزیستی دارد و

برای انسان بیماری‌زا نیست در حالی که کلسترییدیوم بوتولینم باعث بیماری بوتولیسم می‌شود.

علت نادرست بودن سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: هر دو نوع، باکتری هتروتروف‌اند بنابراین قادر به تولید مواد آلی از مواد معدنی نمی‌باشند.

گزینه‌ی ۲: آنابنا توانایی تثبیت نیتروژن را دارد، نه استرپتومایسز.

گزینه‌ی ۴: هر دو باکتری سم ترشح می‌کنند که سم آن‌ها برای انسان بیماری‌زا است.

۴۳. **گزینه ۱** از بین موارد «الف» تا «ه» فقط مورد «د» جمله صورت سؤال را به درستی تکمیل می‌کند. باکتری‌های گوگردی سبز و

سیانوباکتری‌ها (مانند آنابنا)، هر دو نوع، فتوسنتز کننده‌اند و می‌توانند از CO_2 (کربن معدنی)، ماده‌ای آلی بسازند. به عبارتی کربن

معدنی را به کربن آلی تبدیل کنند.

۴۴. **گزینه ۲** موارد «ب» و «د» درست هستند.

بررسی موارد:

مورد الف) نادرست - ریزوبیوم‌ها نیتروژن را تثبیت می‌کنند، اما دی‌اکسیدکربن را خیر.

مورد ب) درست - باکتری‌های شیمیواتوتروف که در شوره گذاری شرکت دارند، انرژی خود را از طریق برداشتن الکترون‌ها از

مواد معدنی به دست می‌آورند.

- مورد ج) نادرست - باکتری‌ها اندامک غشادار از جمله کلروپلاست ندارند.
- مورد د) درست - تمام باکتری‌ها فرآیند گلیکولیز را انجام می‌دهند و در این فرآیند ATP تولید می‌کنند.
۴۵. **گزینه ۱** چون در کتاب درسی درباره‌ی تخمیر در شوره گذارها صحبتی نشده فقط با حذف گزینه می‌توان به این سؤال پاسخ داد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۲): ریزوبیوم‌ها تثبیت کننده نیتروژن هستند ولی به دلیل این که هتروتروف‌اند، نمی‌توانند فتوسنتز کرده و دی اکسیدکربن را تثبیت نمایند.
- گزینه‌ی (۳): باکتری‌های ارغوانی دو نوع‌اند: گوگردی و غیر گوگردی. باکتری‌های ارغوانی غیر گوگردی از ترکیبات آلی استفاده می‌نمایند و نه از سولفید هیدروژن.
- گزینه‌ی (۴): دو نوع باکتری فتواتوتروف غیر گوگردی‌اند؛ سیانوباکتری‌ها و باکتری‌های ارغوانی غیر گوگردی. سیانوباکتری‌ها از آب به عنوان منبع الکترون استفاده می‌نمایند.
۴۶. **گزینه ۴** مایکوباکتریوم توبرکلوسیز عامل بیماری سل توکسین تولید نمی‌کند اما کورینه باکتریوم دیفتریا عامل بیماری دیفتری، توکسین ترشح می‌کند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۱): هر دو باکتری هتروتروف‌اند.
- گزینه‌ی (۲): استرپتوکوکوس‌ها باکتری‌های کروی شکل و رشته‌ای هستند، نه میله‌ای شکل.
- گزینه‌ی (۳): کلستریدیوم بوتولینم نوعی باکتری بی‌هوازی است.
۴۷. **گزینه ۱** پروپیونی باکتریوم آکنس عامل جوش صورت است که مانند سایر باکترهای بیماریزا، هتروتروف است و همانند اکثر جانداران تنفس سلولی انجام می‌دهد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۲): مربوط به کورینه باکتریوم دیفتریا (عامل دیفتری) است.
- گزینه‌ی (۳): باکتری‌ها با تقسیم ۲ تایی (میتوز) تکثیر می‌شوند.
- گزینه‌ی (۴): بین باکتری چربی تولید نمی‌کند بلکه چربی تولیدی غدد چربی پوست را تجزیه کند (تولید اسید چرب می‌کند از تری گلیسیرید)
- نکته: پروپیونی باکتریوم آکنس، از معدود باکتری‌هایی است که میتواند از PH اسیدی پوست و همچنین آنزیم لیزوزیم آن جان سالم به در ببرد.
۴۸. **گزینه ۴** گزینه ۴ صحیح است، زیرا بازسازی NAD^+ که طی روند گلیکولیز مصرف شده، به سلول‌های زنده اجازه می‌دهد تا به گلیکولیز و در نتیجه تداوم تولید ATP ادامه دهند. سیانوباکتری‌ها از آب (غیر آلی) به عنوان منبع الکترون استفاده می‌کنند ولی نوع باکتری مهم نیست چون همه‌ی باکتری‌ها می‌توانند NAD^+ را برای تولید مداوم ATP بازسازی کنند.
- گزینه‌ی (۱): باکتری‌های گوگردی ارغوانی و سبز که از ترکیبات گوگردی (غیر آلی) به عنوان منبع الکترون استفاده می‌کنند در محیط‌های بی‌هوازی (بدون اکسیژن) رشد می‌کنند.
- گزینه‌ی (۲): باکتری‌های غیر گوگردی از ترکیبات آلی مثل اسیدها و کربوهیدرات‌ها، به عنوان منبع الکترون استفاده می‌کنند ولی نمی‌توان گفت همه‌ی آن‌ها تنفس بی‌هوازی دارند و بازسازی NAD^+ را با استفاده از یک پذیرنده آلی هیدروژن انجام می‌دهد.
- گزینه‌ی (۳): باکتری‌های شیمیواتوتروف که از مولکول‌های غیر آلی، مانند ترکیب غیر گوگردی آمونیاک (NH_3) و ترکیب گوگردی هیدروژن سولفید (H_2S) هم به عنوان منبع انرژی و هم به عنوان منبع الکترون استفاده می‌کنند، فاقد رنگیزه‌های نوری هستند.
۴۹. **گزینه ۲** هر دو باکتری گوگردی سبز و سیانوباکتری اتوتروف هستند یعنی CO_2 را تثبیت می‌کنند. گوگردی سبز با استفاده از الکترون‌های مواد معدنی مانند H_2S و سیانوباکتری هم با استفاده از الکترون‌های آب (ماده معدنی) انجام می‌دهد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: باکتری غیر گوگردی ارغوانی فتوسنتز می‌کند ولی نیتروزوموناس شیمیوسنتز کننده است و توان فتوسنتز ندارد.
- گزینه ۳: برخی باکتری‌های شیمیوسنتز کننده‌ی گوگردی در تخلیص سنگ معدن مس و اورانیوم نقش دارند (نه باکتری‌های فتوسنتز کننده)
- گزینه ۴: برخی باکتری‌های شیمیواتوتروف هم از مواد گوگردی الکترون کسب می‌نمایند.
۵۰. **گزینه ۳** ویروس‌ها فقط درون سلول‌های میزبان فعالیت دارند و باکتری‌های هوازی انگل هم درون سلول‌های میزبان فعالیت دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ویروس‌ها موجود زنده محسوب نمی‌شوند، لذا ATP سازی ندارند.

گزینه ۲: بعضی از ویروس‌ها DNA ندارند.

گزینه ۴: ویروس‌ها یا DNA یا RNA دارند و هر دو نوع نوکلئیک اسید را با هم ندارند.

۵۱. گزینه ۱ عامل بیماری سل نوعی باکتری است ولی بقیه موارد همگی درست است.

۵۲. گزینه ۲ کپسید در ویروس‌ها وجود دارد و هر ویروسی قطعاً یک نوع اسید هسته‌ای، (DNA یا RNA) را دارد.

۵۳. گزینه ۴ ویروئید یک مولکول RNA است. بنابراین پلی‌مری از نوکلئوتیدها است و عامل زگیل نیز یک ویروس DNA دارا

است. بنابراین در هر دو پورین (بازهای آلی A و G) می‌تواند وجود داشته باشند.

۵۴. گزینه ۲ فقط بعضی از ویروس‌ها ممکن است آنزیم‌های مخصوصی با خود داشته باشند و بعضی از آن‌ها نیز ممکن است در

اثر تغییرات محیطی وارد چرخه‌ی لیتیک شوند. جملات «ب» و «ج» درست هستند.

۵۵. گزینه ۲ مبادله‌ی ژنتیکی به روش «هم‌یوگی» را در جلبک سبز پرسلولی به نام اسپیروژیر (دارای کلروپلاست) و نیز برخی

باکتری‌ها می‌توان مشاهده کرد که در اسپیروژیر از راه زواید سلولی ولی در باکتری‌ها از راه پیلوس انجام می‌شود، اما هر دوی این

جانداران دارای DNA حلقوی و به همراه پروتئین‌های مخصوص می‌باشند که در سیتوپلاسم باکتری‌ها یا میتوکندری و کلروپلاست

اسپیروژیر قرار گرفته‌اند.

۵۶. گزینه ۴ هپاتیت B و ایدز، بیماری‌های ویروسی هستند و می‌دانیم که ویروس‌ها، فاقد متابولیسم و رشد و نمو و ساختار سلولی

هستند، خاصیت هم‌مئوستازی ندارند و آنتی‌بیوتیک نیز روی آن‌ها تأثیری ندارد. پس فقط دو جمله‌ی «ج» و «د» درست هستند.

۵۷. گزینه ۱ در موارد «ب» و «ه» شباهت دارند.

الف) فقط در آنابنا صادق است.

ب) زیرا هر دو فتوسنتز کننده‌اند.

ج) فقط در آنابنا صادق است زیرا منبع برداشت الکترون H_2O است.

د) باکتری‌ها بر اساس نوع رنگیزه فتوسنتزی، ۴ گروه می‌شوند و این دو متعلق به دو گروه متفاوت هستند.

ه) زیرا هر دو فتوسنتز کننده‌اند.

۵۸. گزینه ۱ تنها مورد «ج» جمله را به درستی کامل می‌کند. هر باکتری تبدیل‌کننده‌ی NH_3 به نیترات (رایج‌ترین شکل جذب

نیتروژن توسط گیاهان) باکتری شوره‌گذار است.

بررسی سایر موارد:

الف) باکتری‌های شیمیواتوتروف H_2S را مصرف می‌کنند، در حالی که فاقد رنگیزه‌های فتوسنتزی هستند.

ب) باکتری‌های تولیدکننده‌ی H_2S در روده‌ی بزرگ برخی مواد مانند سلولز (بیشترین ترکیب آلی در طبیعت) را تجزیه می‌کنند.

د) باکتری‌هایی که می‌توانند آمونیاک تولید کنند، می‌توانند تجزیه‌کننده باشند، باکتری‌های تجزیه‌کننده می‌توانند هوازی نیز باشند.

۵۹. گزینه ۲ آنابنا و ریزوبیوم هر دو در تثبیت نیتروژن جو، نقش دارند در حالی که آنابنا فتوسنتز کننده است و ریزوبیوم

هتروتروف است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: (۱): کلستریدیوم بوتولینم بی‌هوازی است

گزینه ۳: (۳): ژن‌های پروپیونی باکتریوم آکنس اینترون ندارند.

گزینه ۴: (۴): مایکوباکتریوم توبرکلوسیز توکسین تولید نمی‌کند.

۶۰. گزینه ۲ در ژنوم همه‌ی پروکاریوت‌ها و یوکاریوت‌ها، مناطقی در DNA وجود دارند که رونویسی نمی‌شوند، از جمله‌ی این

مناطق در سلول پروکاریوتی، می‌توان به توالی‌های قبل از نقطه‌ی آغاز رونویسی (مانند راه‌انداز و اپراتور) و توالی‌های پس از

جایگاه پایان رونویسی (توالی‌های بین ژنی) اشاره کرد دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: (۱): اغلب، دو دوراهی همانندسازی تولید می‌شود.

گزینه ۳: (۳): فقط باکتری‌های بی‌هوازی توان تولید اندوسپور دارند.

گزینه ۴: (۴): می‌تواند به روش هم‌یوگی هم ماده ژنتیک را مبادله کنند.

۶۱. گزینه ۴ در اغلب سلول‌ها فرآیند گلیکولیز انجام می‌شود، لذا تبدیل ترکیب سه کربنی به پیرووات، در سیتوپلاسم اغلب

سلول‌ها انجام می‌شود.

۶۲. **گزینه ۳** عامل سل باکتری است و دارای DNA و RNA است، در حالی که عامل تیخال ویروس است و هر دو نوع نوکلئیک اسیدی را با هم ندارد. عامل سل و دیفتری باکتری‌های هوازی‌اند که می‌توانند از یک مولکول گلوکز در طی تنفس هوازی ۳۸ مولکول ATP به دست آورند.

۶۳. **گزینه ۳** «اشربیشیاکلای» نوعی باکتری گرم منفی و میله‌ای شکل (باسیلوس) است که اجتماعات رشته‌ای و خوشه‌ای ندارد و هتروتروف می‌باشد، یعنی از کربن آلی بهره می‌برد.

۶۴. **گزینه ۴** باکتری‌های تثبیت‌کننده‌ی نیتروژن، ریزوبیوم و آنابنا (نوعی سیانوباکتری) هستند. باکتری‌های شیمیواتروف مانند نیتروباکتر و نیتروزوموناس از باکتری‌های شوره‌گذار محسوب می‌شوند.

۶۵. **گزینه ۴** باکتری‌های ارغوانی گوگردار از باکتری‌های فتوسنتزکننده هستند. این باکتری‌ها قادرند پیوند کربن - هیدروژن را با استفاده از انرژی $NADPH$ بسازند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): $NADH$ نادرست است، به جای آن باید $NADPH$ بیاید.

گزینه‌ی (۲): باکتری‌های گوگردی از H_2S به عنوان منبع الکترون استفاده می‌کنند.

گزینه‌ی (۳): باکتری‌های شیمیواتروف شوره‌گذار از NH_3 برای ساختن نیترات استفاده می‌کنند.

۶۶. **گزینه ۴** باکتری‌های ریزوبیوم با ریشه گیاهانی نظیر سویا، یونجه، بادام زمینی، شبدر و لوبیا زندگی هم‌زیستی برقرار می‌کنند. باکتری نیتروباکتر (شیمیواتروف) هیچ‌گونه هم‌زیستی با بادام زمینی ندارد.

۶۷. **گزینه ۱** فقط جمله‌ی «ج» درست است.

بررسی موارد:

(الف) ریزوبیوم تثبیت‌کننده‌ی نیتروژن بوده و هتروتروف است و کلروفیل ندارد.

(ب) آمیب تولیدمثل غیرجنسی دارد و بعضی از آن‌ها انگل‌اند.

(د) کپک‌ماندها دیواره‌ی سلولی دارند، اما از جنس کیتین نیست.

۶۸. **گزینه ۳** استرپتوکوکوس نومونیا نوعی باکتری است. پروکاریوت‌ها سانتیریول، میکروتوبول، هیستون و نوکلئوزوم ندارند، اما پلاسمودیوم یوکاریوت است و هیستون، میکروتوبول و نوکلئوزوم در آن دیده می‌شود.

۶۹. **گزینه ۴** آسکومیت‌ها در شرایط نامساعد، تولیدمثل جنسی کرده آسکوکارپ تشکیل می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): اساس بیماری‌زایی آن ترشح توکسین نیست.

گزینه‌ی (۲): این قارچ در شرایط نامساعد، زیگوسپورانژ تشکیل می‌دهد.

گزینه‌ی (۳): این باکتری در شرایط بی‌هوازی، آندوسپور می‌سازد.

۷۰. **گزینه ۳** به عنوان مثال سلول‌های ریشه میتوکندری دارند و چرخه‌ی کربس را انجام می‌دهند، اما فاقد کلروپلاست‌اند و بنابراین ریبولوزیسی فسفات را کربوکسیله نمی‌کنند.

۷۱. **گزینه ۴** هم در یوکاریوت‌ها و هم در پروکاریوت‌ها برای ساخته شدن پروتئین‌های ریبوزومی به حضور $mRNA$ (RNA رمز کننده پروتئین‌ها)، $tRNA$ موجود در ساختار ریبوزوم برای پروتئین‌سازی و $rRNA$ ‌ها جهت حمل آمینواسیدها به ریبوزوم نیاز است.

۷۲. **گزینه ۴** ویروس HIV یک ویروس RNA ‌دار است و در آن ریبوز (نوعی پنتوز) و یوراسیل می‌تواند وجود داشته باشد.

ویروس آبله مرغان ویروس DNA ‌دار است که در کپسید آن متیونین می‌تواند وجود داشته باشد.

ویروس آنفلوآنزا پوشش‌دار است بنابراین توسط غشایی احاطه شده است. ویروس هاری RNA ‌دار است بنابراین دئوکسی‌ریبوز ندارد.

۷۳. **گزینه ۲** در بعضی ویروس‌های لیزوژنی با بروز تغییر چرخه لیتیک آغاز می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): ویروس زگیل یک ویروس جانوری است و DNA به تنهایی وارد سلول میزبان نمی‌شود.

گزینه‌ی (۲): سلول تولیدکننده اینترفرون همان سلول آلوده به ویروس است و در نهایت از بین می‌رود.

گزینه‌ی (۳): همانندسازی در مایع بین سلولی انجام نمی‌شود.

۷۴. **گزینه ۴** هتروتروف‌ها نمی‌توانند مواد معدنی را به آلی تبدیل کنند. باکتری‌های فتوسنتزکننده هسته و کلروپلاست ندارند و در نتیجه فاقد تیلاکوئید هستند.

۷۵. **گزینه ۳** قارچ‌ها هتروتروف‌اند، پس اندامک کلروپلاست را ندارند و قادر به تثبیت دی‌اکسیدکربن نیستند.

۷۶. گزینه ۳ در جملات «الف»، «ب» و «د» اگر کلمه‌ی بیشتر بیاید، جملات درست خواهند شد.
۷۷. گزینه ۲ موارد «ج» و «د» فقط توسط باکتری‌ها انجام می‌شوند.
۷۸. گزینه ۲ موارد «ج» و «د» درست می‌باشند. علت رد موارد «الف» و «ب» عبارت است از:
الف) سیانوباکتری‌ها بی‌هوازی‌اند و تولیدکننده‌ی اکسیژن و نه مصرف‌کننده‌ی آن.
ب) منبع الکترون باکتری‌های غیر گوگردی ارغوانی، H_2S نیست.
۷۹. گزینه ۳ موارد «الف»، «ب» و «ج» درست هستند، جمله‌ی «د» نادرست است. پلازمیدها در باکتری‌ها دیده می‌شوند و ویروس‌ها پلازمید ندارند.
۸۰. گزینه ۴ دیفتری نوعی باکتری گرم مثبت است. بقیه‌ی گزینه‌ها صحیح هستند.
۸۱. گزینه ۳ ژن‌های پلازمید و باکتریوفاژ برای تکثیر باید همانندسازی کنند و این امر به کمک دستگاه همانندسازی صورت می‌پذیرد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی (۱): پلازمید باکتریایی Ti که یک وکتور گیاهی است، برای تکثیر در گیاه نیاز به عوامل رونویسی دارد.
گزینه‌ی (۲): ژن‌های پلازمید اختصاصی است و در DNA سلول میزبان یافت نمی‌شود و ویروئید نیز با ساختار RNA ای خود ژن‌هایی متفاوت با ژن‌های میزبان خود دارد. در واقع گیاهان فاقد ژن‌های RNA یی هستند.
گزینه‌ی (۴): ژن‌های پلازمید به DNA یا کروموزوم اصلی میزبان منتقل نمی‌شود.
۸۲. گزینه ۱ عوامل بیماری‌زای انسانی که فقط یک نوع اسید هسته‌ای داشته باشند، ویروس‌ها هستند. ویروس‌ها آنزیم‌های لازم برای متابولیسم را ندارند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی (۲): عوامل بیماری‌زای کبدی با دو نوع اسید هسته‌ای، باکتری‌ها، برخی آغازیان مثل پلاسمودیوم و ... می‌باشند. پاسخ به رنگ گرم برای باکتری‌های دارای دیواره است.
گزینه‌ی (۳): اگر عامل بیماری‌زای کبدی، ویروس هپاتیت B باشد، فاقد ریبوزوم است.
گزینه‌ی (۴): اگر عامل بیماری‌زای کبدی، ویروس هپاتیت B باشد، فاقد تاژک است و سلول تاژک‌دار تولید نمی‌کند.
۸۳. گزینه ۱ همه‌ی باکتری‌های تولیدکننده‌ی ATP یا با استفاده از انرژی نورانی خورشید در مرحله‌ی دوم فتوسنتز، ATP تولید می‌کنند یا در فرآیند تنفس سلولی در سطح پیش ماده یا زنجیره‌ی انتقال الکترون، ATP تولید می‌کنند. پس این باکتری‌ها یا اتوتروف یا هتروتروف می‌توانند باشند. در هر حالت این باکتری‌ها می‌توانند در طی تنفس سلولی در مرحله‌ی گلیکولیز NAD^+ را احیا کرده و آن را به $NADH$ تبدیل نمایند.
۸۴. گزینه ۳ مالاریا که توسط هاگ‌داران ایجاد می‌شود، در مقایسه با دیگر بیماری‌های عفونی قربانیان بیشتری می‌گیرد. در چرخه‌ی زندگی این جاندار الحاق گامت‌ها و فرایند تولیدمثل جنسی در بدن پشه رخ می‌دهد که این میزبان (حشره) جزء جمعیت‌های فرصت طلب است.
۸۵. گزینه ۴ منبع انرژی و الکترون باکتری‌های شیمیواتوتروف، مواد معدنی همچون آمونیاک و هیدروژن سولفید است. کرم پهن پلاناریا از همه‌ی سلول‌های سطحی بدن خود آمونیاک دفع می‌کند. باکتری‌های گوگردی ارغوانی از ترکیبات گوگردار همچون سولفید هیدروژن به عنوان منبع الکترون استفاده می‌کنند. منبع الکترون جلبک‌های سبز همچون گیاهان و سیانوباکتری‌ها آب است.
۸۶. گزینه ۴ وقتی باکتری‌های فتوسنتزکننده را بر اساس رنگیزه‌شان تقسیم‌بندی می‌کنیم، باکتری گوگردی ارغوانی نسبت به باکتری غیر گوگردی ارغوانی در گروه متفاوتی قرار می‌گیرند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی (۱): باکتری‌هایی که برای تلخیص سنگ معدنی گوگردار استفاده می‌شوند، شیمیواتوتروف هستند، در حالی که باکتری‌های گوگردی ارغوانی فتوسنتزکننده هستند.
- گزینه‌ی (۲): باکتری‌های گوگردی ارغوانی بی‌هوازی هستند، پس چرخه کربس را انجام نداده و آنزیم‌های مورد نیاز آن و در نتیجه ژن‌های آن‌ها را ندارند.
- گزینه‌ی (۳): همان‌طور که گفته شد، باکتری‌های گوگردی ارغوانی بی‌هوازی هستند، پس در تنفس اکسیژن را احیا نمی‌کنند!

۸۷. گزینه ۲ موارد الف و د درست هستند.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - همه میزبان‌ها حتی یوکاریوت به دلیل داشتن میتوکندری و کلروپلاست ریبوزوم پروکاریوتی دارند.

مورد ب) نادرست - هریک صد ویروس آنفلوانزا نه هر ویروس

مورد ج) نادرست - پریون واگیردار است اما نیازی به DNA پلیمرز برای تکثیر ندارد.

مورد د) درست - همه موجودات قادر به هیدرولیز ATP هستند.

۸۸. گزینه ۳ سم (توکسین) باکتری کورینه باکتریوم دیفتریا بر قلب، اعصاب، کبد و کلیه‌ها اثر می‌کند. ایجاد بی‌نظمی در

الکتروکاردیوگرام (قلب)، عدم کنترل دقیق pH خون (کلیه)، تغییر روند تولید و تجزیه‌ی H_2O_2 (کبد یا جگر) از اثرات آن

می‌تواند باشد، اما تخریب نورون‌های مغز و نخاع مربوط به دستگاه عصبی مرکزی است (نه اعصاب) و اعصاب در ارتباط با دستگاه عصبی محیطی هستند.

۸۹. گزینه ۲ عوامل بیماری‌زای غیرزنده‌ی گیاهی RNA دار شامل ویروس‌ها و ویروئیدها می‌باشند. هم ویروس‌ها و هم

ویروئیدها هر دو فقط در سلول‌های گیاهی دارای پروتوپلاسم (غشا، هسته و سیتوپلاسم) توانایی تکثیر دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ - این عوامل بیماری‌زا ایجاد شکاف نمی‌کنند بلکه از شکاف‌های دیواره‌ی سلولی استفاده می‌کنند.

۲ - ویروئیدها کپسید ندارند.

۴ - این عوامل می‌توانند از طریق پلاسمودسم هم منتقل شوند.

۹۰. گزینه ۱ بازسازی NAD^+ در مرحله‌ی دوم تنفس صورت می‌گیرد، حال تنفس هوازی باشد یا تخمیر. پس هر دو باکتری

چه هوازی باشند، چه بی‌هوازی NAD^+ را در مرحله‌ی دوم تنفس بازسازی می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): آنابنا علاوه بر تثبیت نیتروژن، تثبیت CO_2 نیز انجام می‌دهد. در ضمن در طی تثبیت نیتروژن NH_3 تولید می‌شود نه

نیترات که رایج‌ترین شکل نیتروژن مورد استفاده‌ی گیاهان است.

گزینه‌ی (۳): برای باکتری‌های بی‌هوازی صادق نیست.

گزینه‌ی (۴): برای آنابنا و ریزوبیوم صادق نیست.

۹۱. گزینه ۱ چه در تنفس هوازی که NAD^+ در زنجیره‌ی انتقال الکترون تولید می‌شود و چه در تنفس بی‌هوازی که NAD^+ ،

در فرایند تخمیر به وجود می‌آید، به دنبال بازسازی NAD^+ گلیکولیز می‌تواند شروع شود که در گام اول گلیکولیز ADP تولید

می‌شود.

۹۲. گزینه ۴ در هم‌یوگی در باکتری‌ها نسخه‌ای از ماده‌ی ژنتیک یک باکتری از طریق پیل‌ی به باکتری دیگر منتقل می‌شود. برای

ایجاد نسخه‌ای از ماده‌ی ژنتیک فعالیت آنزیم‌های هلیکاز و DNA پلی‌مرز ضروری است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): عامل جنون گاوی نوعی پریون است که پروتئینی است و همانندسازی ندارد.

گزینه‌ی (۲): ویروئیدها از عوامل مهم بیماری‌زایی در گیاهان اند که تنها تک رشته‌ای از RNA دارند و فاقد کپسیداند.

گزینه‌ی (۳): باکتری‌های هتروتروف، به همراه قارچ‌ها، از تجزیه‌کنندگان اصلی دنیای زنده‌اند، در حالی که باکتری‌هایی که برای

استخراج مس و اورانیوم در معدن استفاده می‌شوند، شیمیواتروف اند.

۹۳. گزینه ۲ موارد «الف» و «ج» صحیح‌اند اما مورد «ب» برای باکتری‌های گوگردی و مورد «د» برای سیانوباکتری‌ها صادق نیست.

باکتری‌ها در سیتوپلاسم و نیز یوکاریوت‌های فتواتوتروف در کلروپلاست و میتوکندری دارای DNA ی حلقوی و ریبوزوم‌های ساده

هستند.

۹۴. گزینه ۴ در همه‌ی سلول‌های زنده‌ی هوازی و بی‌هوازی گلیکولیز انجام می‌شود. در گام سوم گلیکولیز در پی افزوده شدن

گروه فسفات به ترکیب سه کربنی یک فسفات، NAD^+ با گرفتن الکترون احیا می‌شود و در نهایت ترکیب سه کربنی دو فسفات به

وجود می‌آید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: در تنفس هوازی در مرحله‌ی تبدیل پیرووات به استیل کوآنزیم A و گام دوم و سوم کربس با آزاد شدن کربن دی

اکسید $NADH$ تولید می‌شود اما باکتری گوگردی سبز دارای تنفس بی‌هوازی است و حتی در صورت انجام تخمیر الکلی و آزاد

شدن کربن دی اکسید $NADH$ مصرف می‌شود نه تولید

گزینه ی «۲»: در مورد باکتری های هوازی صدق نمی کند چون در باکتری های هوازی الکترون های $NADH$ به اکسیژن (O_2) می رسد نه یک ترکیب آلی

گزینه ی «۳»: در مورد باکتری های گوگردی سبز که دارای تنفس بی هوازی (تخمیر) هستند صادق نمی باشد چون الکترون های $NADH$ در تخمیر به یک پذیرنده آلی منتقل می شود تا NAD^+ بازسازی شود.

۹۵. گزینه ۴ علت نادرست بودن سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: باکتری های شیمیواتوتروف، آمونیاک را به نیترات تبدیل می کنند.

گزینه ی ۲: باکتری های غیر گوگردی ارغوانی، H_2S را به عنوان منبع الکترون استفاده نمی کنند.

گزینه ی ۳: در انتقال ماده ی ژنتیکی ممکن است پیللی شرکت داشته باشد. در ترانسفورماسیون، پیللی نقش ندارد.

۹۶. گزینه ۳ تاژک داران جانورمانند دیواره ی سلولی ندارند.

۹۷. گزینه ۴ عامل هیپاتیت B بر سلول های کبدی اثر دارد، نه کلیوی.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): بر اساس شکل فصل دوم (ساختن واکسن هرپس) می توان گفت که آبله و هرپس هر دو DNA دار هستند.

گزینه ی (۲): ویروس ها درون سلول و به کمک متابولیسم سلول میزبان تکثیر می شوند.

گزینه ی (۳): بسیاری از بیماری های امروزی مانند آبله و فلج اطفال با داروهای موجود درمان نمی شوند.

۹۸. گزینه ۲ اتوتروف هایی که از آب به عنوان منبع الکترون جهت فتوسنتز استفاده کنند عبارتند از:

الف) گیاهان

ب) آغازیان فتوسنتز کننده

ج) سیانو باکتری ها مثل آنابنا

۹۹. گزینه ۴ باکتری هایی که در تولید آنتی بیوتیک نقش دارند، باید نسبت به آن آنتی بیوتیک مقاوم باشند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): باکتری های شوره گذار تثبیت نیتروژن را انجام نمی دهند بلکه آمونیاک را به نیترات تبدیل می کنند.

گزینه ی (۲): باکتری هایی که در استخراج عنصر از سنگ معدن آن به کار گرفته می شوند، شیمیواتوتروف هستند.

گزینه ی (۳): ریزوبیوم تثبیت نیتروژن را انجام می دهد، اما هتروتروف است و نمی تواند ماده ی معدنی را به آلی تبدیل کند.

۱۰۰. گزینه ۳ باکتری های گوگردی سبز و ارغوانی از ترکیبات گوگردی به عنوان منبع الکترون استفاده می کنند. این باکتری ها بی هوازی اند، کلروپلاست ندارند. تثبیت دی اکسید کربن را انجام می دهند. مولکول $NADH$ در واکنش فتوسنتز تولید نمی شود.

۱۰۱. گزینه ۳ موارد (الف، ب، د) درست هستند.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - آنابنا باکتری فتوسنتز کننده و تثبیت کننده ی نیتروژن است.

مورد ب) درست - در شرایط بی هوازی، اولین مرحله ی تنفس سلولی را انجام می دهد.

مورد ج) نادرست - آنابنا باکتری بی هوازی است پس پیرووات را به استیل کوآنزیم A تبدیل نمی کند.

مورد د) درست - فرایند واکنش های نوری فتوسنتز را در غشای سلولی خود انجام می دهد.

۱۰۲. گزینه ۴ باتوجه به کتاب های درسی می توان گفت عوامل بیماری زای گیاهی، عبارتند از:

- برخی از پروکاریوت ها یا ساختارهای پروکاریوتی (مانند پلازمید Ti)

- برخی از آغازیان (مانند کپک های مخاطی)

- برخی از قارچ ها (مانند زنگ ها و سیاهک ها)

- برخی از ویروس ها (مانند ویروس موزاییک تنباکو (TMV))

- ویروئید

در میان بیماری زاهای گیاهان، قارچ ها (مانند زنگ ها و سیاهک ها) آنزیم های گوارشی دارند. قارچ ها، هم فرآیند همانندسازی و هم فرآیندهای رونویسی و ترجمه را دارند؛ بنابراین در سلول های قارچ ها دو نوع اسید هسته ای (نوکلئیک اسید) یعنی RNA و DNA وجود دارد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): ویروئید و باکتری های دارای پلازمید Ti ، از بیماری زاهای گیاهی هستند که کپسید ندارند و دستگاه غشایی درونی نیز ندارند. برخی از آغازیان (مانند کپک های مخاطی) و قارچ ها (مانند زنگ ها و سیاهک ها) کپسید ندارند ولی دستگاه غشایی درونی دارند.

گزینه ی (۲): در میان عوامل بیماری زای گیاهی، ویروس ها و ویروئید، ریبوزوم ندارند، ولی از میان آن ها، ویروئید که تک رشته ای از RNA است، توسط پروتازها غیرفعال نمی شود.

گزینه‌ی (۳): تقریباً همه عوامل بیماری‌زای گیاهی، ریبونوکلیک اسید (RNA) دارند، ولی ویروئید، ویروس‌ها هومئوستازی ندارند. ۱۰۳. **گزینه ۱** در انتقال ماده‌ی ژنتیکی بین دو باکتری، ممکن است پیللی فاقد نقش باشد. پیللی در فرایند هم‌یوگی نقش دارد، نه در همه‌ی موارد انتقال ماده‌ی ژنتیکی بین دو باکتری. مثلاً طی فرایند ترانسفور ماسیون از باکتری مرده به باکتری زنده پیللی نقشی ندارد.

گزینه‌ی (۲): در فرایند شوره‌گذاری (تبدیل آمونیاک به نیترات) دو گروه از باکتری‌های شیمیواتوتروف (نیتروباکتر و نیتروزوموناس) نقش دارند.

گزینه‌ی (۳): از میان باکتری‌های ارغوانی، باکتری‌های گوگردی ارغوانی، از موادی مثل HS به عنوان منبع الکترون استفاده می‌کنند و باکتری‌های غیرگوگردی ارغوانی برای فتوسنتز از ترکیبات آلی مثل اسیدها و کربوهیدرات‌ها، به عنوان منبع الکترون استفاده می‌کنند.

۱۰۴. **گزینه ۳** ویروسی که از طریق شکاف وارد می‌شود ویروس موزائیک تنباکو (TMV) است.

گزینه‌ی (۱): پادتن‌ها بر ویروس‌ها مؤثر نیستند و همچنین پادتن‌ها برای دستگاه ایمنی جانوری می‌باشند نه گیاهی.

گزینه‌ی (۲): ویروس موزائیک تنباکو پوشش ندارد.

گزینه‌ی (۳): ویروس گیاهی می‌تواند از طریق آوندهای چوبی که سلول‌هایی مرده دارند جابجا شوند.

گزینه‌ی (۴): ویروس‌ها متابولیسم ندارند.

۱۰۵. **گزینه ۳** عامل بیماری‌زای گیاهی که دارای آنزیم‌های گوارشی باشد، یوکاریوت است و دو نوع اسید هسته‌ای (DNA, RNA) دارد.

۱۰۶. **گزینه ۴** باکتری استافیلوکوکوس اورئوس، شایع‌ترین نوع مسمومیت غذایی را باعث می‌شود. در باکتری‌ها دوک تقسیم وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): مالاریا کشنده‌ترین عامل عفونت در انسان است که دارای تولیدمثل جنسی است پس در طی میوز می‌تواند کراسینگ‌اور رخ دهد.

گزینه‌ی (۲): عامل جنون گاوی پریون است که فاقد اسید نوکلئیک می‌باشد.

گزینه‌ی (۳): عامل تب‌خال ویروسی است و ویروس‌ها فاقد آنزیم‌های متابولیسمی‌اند.

۱۰۷. **گزینه ۳** اشاره سوال به ویروس‌های گیاهی است که از طریق منافذ ریز دیواره وارد سلول گیاهی می‌شود. فقط بخش (ج) درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(الف) نادرست - بسیاری از ویروس‌های جانوری پوشش لیپیدی دارند نه ویروس‌های گیاهی!!

(ب) نادرست - پلاسмосیت از اجزاء دفاع هومورال در مهره‌داران است و نه در سلول‌های گیاهی!!

(ج) درست - از آنجائی که ویروس‌های گیاهی می‌توانند با شیرخام از طریق آوند چوبی به بخش‌های بالایی گیاه حرکت می‌کنند.

(د) نادرست - ویروس‌ها متابولیسم ندارند، چون جاندار نیستند.

۱۰۸. **گزینه ۲** برخی ویروس‌ها آنزیم خاصی دارند (معمولاً ویروس‌های RNA دار) ولی در هر حال برای ساخت هر دو پلیمر اصلی ساختاری خود یعنی کپسید پروتئینی و ماده ژنتیک به کمک میزبان نیاز دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

رد گزینه ۱: درباره باکتریوفاژها صدق نمی‌کند. زیرا میزبان آن‌ها باکتری است و فقط یک نوع RNA پلیمر از دارد.

رد گزینه ۳: هیچ ویروس تمام ساختارهای لازم برای پروتئین‌سازی (مثلاً ریبوزوم‌ها) را ندارد و زنده محسوب نمی‌شود.

رد گزینه ۴: فقط ویروس‌های جانوری که به روش آندوسیتوز سلول میزبان را آلوده می‌کنند می‌توانند توسط وزیکول آندوسیتوزی به سلول میزبان وارد شوند. مثلاً در مورد باکتریوفاژ (با این که کپسید چندوجهی دارد) این موضوع صدق نمی‌کند ولی درباره آندوویروس صادق است.

۱۰۹. **گزینه ۲** بازسازی NAD^+ توسط زنجیره‌ی انتقال الکترون، در تنفس هوازی صورت می‌گیرد.

علت نادرست بودن سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): تخمیر لاکتیکی انجام می‌دهد، نه انگلی.

گزینه‌ی (۳): مربوط به هر نوع تخمیر است نه فقط الکلی

گزینه‌ی (۴): در گلیکولیز $NADH$ تولید می‌شود، نه NAD^+ .

۱۱۰. گزینه ۳ ویروس‌ها در بسیاری از جانداران باعث بروز بیماری می‌شوند و بنابراین تاثیر مهمی در دنیای زنده بر جای می‌گذارند از جمله ویروس‌های جانوری که از طریق آندوسیتوز سلول‌های میزبان را آلوده می‌کنند. رد سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: باکتریوفاژها اسید هسته‌ای از نوع *DNA* دارند، در حالی که میزبان آن‌ها (باکتری) فاقد عوامل رونویسی است.
- گزینه ۲: ویروس‌ها فاقد آنزیم‌های لازم برای متابولیسم (سوخت و ساز) هستند.
- گزینه ۴: باکتریوفاژها نیز کپسید چندوجهی دارند ولی میزبان آن‌ها قادر به آندوسیتوز نیست.

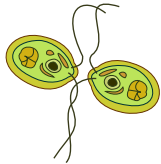
پاسخنامه کلیدی آزمون با کد: ۳۷۸۸۸۸

۱ -۵	۳ -۴	۴ -۳	۲ -۲	۴ -۱
۲ -۱۰	۳ -۹	۱ -۸	۴ -۷	۲ -۶
۴ -۱۵	۱ -۱۴	۴ -۱۳	۴ -۱۲	۴ -۱۱
۴ -۲۰	۳ -۱۹	۳ -۱۸	۲ -۱۷	۲ -۱۶
۲ -۲۵	۳ -۲۴	۳ -۲۳	۲ -۲۲	۴ -۲۱
۲ -۳۰	۴ -۲۹	۴ -۲۸	۳ -۲۷	۱ -۲۶
۳ -۳۵	۱ -۳۴	۳ -۳۳	۲ -۳۲	۴ -۳۱
۴ -۴۰	۴ -۳۹	۳ -۳۸	۲ -۳۷	۳ -۳۶
۱ -۴۵	۲ -۴۴	۱ -۴۳	۳ -۴۲	۲ -۴۱
۳ -۵۰	۲ -۴۹	۴ -۴۸	۱ -۴۷	۴ -۴۶
۲ -۵۵	۲ -۵۴	۴ -۵۳	۲ -۵۲	۱ -۵۱
۲ -۶۰	۲ -۵۹	۱ -۵۸	۱ -۵۷	۴ -۵۶
۴ -۶۵	۴ -۶۴	۳ -۶۳	۳ -۶۲	۴ -۶۱
۳ -۷۰	۴ -۶۹	۳ -۶۸	۱ -۶۷	۴ -۶۶
۳ -۷۵	۴ -۷۴	۲ -۷۳	۴ -۷۲	۴ -۷۱
۴ -۸۰	۳ -۷۹	۲ -۷۸	۲ -۷۷	۳ -۷۶
۴ -۸۵	۳ -۸۴	۱ -۸۳	۱ -۸۲	۳ -۸۱
۱ -۹۰	۲ -۸۹	۳ -۸۸	۲ -۸۷	۴ -۸۶
۴ -۹۵	۴ -۹۴	۲ -۹۳	۴ -۹۲	۱ -۹۱
۳-۱۰۰	۴ -۹۹	۲ -۹۸	۴ -۹۷	۳ -۹۶
۳-۱۰۵	۳-۱۰۴	۱-۱۰۳	۴-۱۰۲	۳-۱۰۱
۳-۱۱۰	۲-۱۰۹	۲-۱۰۸	۳-۱۰۷	۴-۱۰۶

ویژگی های عمومی آغازیان و چرخه تولیدمثلی آن ها

۱. در چرخه ی زندگی کلامیدوموناس،
 - (۱) اولین تقسیم زیگوسپور از نوع میتوز است.
 - (۲) گامت ها از طریق تقسیم میتوز به وجود می آیند.
 - (۳) با نامساعد شدن محیط، تولید مثل غیر جنسی افزایش می یابد.
 - (۴) مرحله ی دیپلوئیدی طولانی و مرحله ی هاپلوئیدی کوتاه است.
 ۲. در خصوص چرخه ی زندگی کاهوی دریایی، کدام عبارت نادریست است؟
 - (۱) تقسیم میتوز برای تشکیل گامت ها الزامی است.
 - (۲) زئوسپورهایی با بیش از دو تاژک، گامتوفیت را می سازند.
 - (۳) تخم پس از تقسیمات میتوزی، جنین را به وجود می آورد.
 - (۴) اسپوروفیت بالغ با تقسیم میوز، زئوسپورها را تشکیل می دهد.
 ۳. کلامیدوموناس در تولیدمثل
 - (۱) جنسی، با تقسیم میتوز گامت تولید می کند.
 - (۲) غیر جنسی، زئوسپورها را از زیگوسپور خارج می کند.
 - (۳) جنسی، با تقسیم میتوز زئوسپور تولید می کند.
 - (۴) غیر جنسی، زیگوسپورها را می سازد.
 ۴. در چرخه ی زندگی کلامیدوموناس، هر ساختار تک سلولی
 - (۱) توانایی تحرک با دو تاژک را دارد.
 - (۲) از تقسیم میتوز حاصل شده است.
 - (۳) می تواند دارای کروموزوم های همتا باشد.
 - (۴) دارای دیواره است.
 ۵. در چرخه ی زندگی جلبک سبزی که کلروپلاست نواری شکل دارد،
 - (۱) گامت های نر و ماده تقسیم میتوز انجام می دهند.
 - (۲) سلول زیگوت با تقسیم میتوز خود، ساختار پرسلولی دیپلوئیدی را تشکیل می دهد.
 - (۳) وقوع نوترکیبی بدون نیاز به پیدایش الل جدید ممکن است.
 - (۴) ساختارهای هاپلوئیدی تاژک دار تشکیل می شوند.
 ۶. چند ویژگی زیر در مورد اسپیروژیر صحیح است؟
 - الف- به دنبال تشکیل زیگوت ابتدا تقسیم میوز و سپس تقسیم میتوزی انجام می شود.
 - ب- هر سلول آن می تواند بیش از یک کلروپلاست نواری شکل داشته باشد.
 - ج- هنگام هم یوغی، هسته های دیپلوئید از طریق زاید های سیتوپلاسمی از یک رشته به رشته ی دیگر منتقل می شوند.
 - د- در شرایط مساعد، هر رشته قطعه قطعه شده و هر قطعه می تواند با تقسیمات میتوزی خود به جاندار بالغ تبدیل شود.
۱ (۱)	۲ (۲)	۳ (۳)	۴ (۴)
۷. در چرخه ی زندگی کلامیدوموناس کاهوی دریایی
 - (۱) برخلاف - گامت ها وارد آب نمی شوند.
 - (۲) برخلاف - تولید مثل غیر جنسی دیده نمی شود.
 - (۳) همانند - سلولی که توانایی لقاح دارد، حاصل میتوز است.
 - (۴) همانند - زئوسپور تاژک دار بوده و توانایی میتوز دارد.

۸. زئوسپور در کاهوی دریایی، زئوسپور در کلامیدوموناس،
 (۱) برخلاف - فقط در شرایط نامساعد محیطی تولید می شود.
 (۲) همانند - می توانند ساختار پرسلولی گامتوفیتی بسازد.
 (۳) برخلاف - یک مجموعه کروموزوم را در خود جای داده است.
 (۴) همانند - در هنگام تقسیم، ساختارهای چهار کروماتیدی تشکیل نمی دهد.
۹. ساختارهای پرسلولی در جلبک سبزی که مراحل اسپوروفیت و گامتوفیت آن از همدیگر استقلال غذایی دارند، همواره
 (۱) از سلول های $2n$ کروموزومی تشکیل می گردند.
 (۲) قادر به تولید سلول های متحرک و n کروموزومی هستند.
 (۳) سلول های با توانایی لقاح کردن، تولید می کنند.
 (۴) قادر به انجام تقسیم میوز هستند.
۱۰. کدام مورد جمله ی زیر را به نادرستی تکمیل می کند؟
 « در چرخه ی زندگی کلامیدوموناس کاهوی دریایی، از تقسیم حاصل می شود.»
 (۱) برخلاف - زئوسپور - میتوز
 (۲) همانند - گامت - میتوز
 (۳) همانند - سلول هاپلوئیدی - میوز سلول تخم
 (۴) برخلاف - سلول تاژک دار مولد جاندار بالغ - میوز سلول زیگوت
۱۱. در شکل مقابل دو سلول در حال ادغام
 (۱) حاصل تقسیم با کاهش تعداد کروموزوم اند.
 (۲) قطعاً از تقسیم یک نوع سلول بالغ ایجاد شده اند.
 (۳) در مرحله ی بعد ساختار مقاوم به شرایط نامساعد ایجاد می نمایند.
 (۴) زئوسپورانند که با رشد خود می توانند جاندار بالغ را ایجاد نمایند.
۱۲. در چرخه ی زندگی کلامیدوموناس هر سلول
 (۱) هاپلوئیدی تاژک دار، حاصل تقسیم میتوز است.
 (۲) دیپلوئید در شرایط نامساعد تقسیم میوز انجام می دهد.
 (۳) حاصل از تقسیم میوز، توانایی لقاح در شرایط نامساعد را دارد.
 (۴) حاصل از تقسیم میتوز در شرایط نامساعد، نمی تواند به جاندار بالغ تبدیل شود.
۱۳. در چرخه ی زندگی کاهوی دریایی کلامیدوموناس، هر سلول هاپلوئیدی
 (۱) برخلاف - تاژک دار، حاصل تقسیم میتوز سلولی با یک مجموعه کروموزوم است.
 (۲) همانند - تاژک دار، پس از پاره شدن دیواره ی سلول n کروموزومی آزاد می گردد.
 (۳) همانند - بدون تاژک، مستقیماً از میوز سلول دیپلوئیدی ایجاد می شود.
 (۴) برخلاف - بدون تاژک، جزئی از ساختار پرسلولی گامتوفیتی می باشد.
۱۴. در چرخه ی زندگی کاهوی دریایی، هر سلول هاپلوئیدی
 (۱) تاژک دار، توانایی هم جوشی با سلول نظیر خود را دارد.
 (۲) تاژک دار، به ساختار پرسلولی گامتوفیتی تبدیل می شود.
 (۳) بدون تاژک، از میوز سلولی با دو مجموعه کروموزوم به وجود می آید.
 (۴) بدون تاژک، حاصل تقسیم میتوز سلولی با یک مجموعه کروموزوم است.
۱۵. در چرخه ی زندگی کلامیدوموناس همانند کاهوی دریایی،
 (۱) تنها در شرایط مساعد زیگوت تشکیل می شود.
 (۲) هر سلول هاپلوئیدی، از میوز سلول دیپلوئیدی به وجود می آید.
 (۳) از تقسیم زیگوت، ساختاری با سلول های دیپلوئیدی به وجود می آید.
 (۴) در پی تقسیم میوز هر سلول دیپلوئیدی، سلول های تاژک دار ایجاد می شود.

۱۶. در چرخه‌ی زندگی جنسی گامت

- ۱) کپک مخاطی سلولی - تاژک دار با گامت آمیبی شکل لقاح می‌یابند.
 - ۲) کلامیدوموناس - حاصل تقسیم میوز یک سلول دیپلوئید است.
 - ۳) تاژک داران چرخان - با تقسیم میتوزی خود گامتوفیت را ایجاد می‌کند.
 - ۴) کاهوی دریایی - حاصل تقسیم میتوز یک سلول هاپلوئید است.
۱۷. کدام عبارت، درباره‌ی چرخه‌ی زندگی کلامیدوموناس درست است؟
- ۱) هر سلول حاصل از میتوز، پس از رشد به سلول بالغ تبدیل می‌شود.
 - ۲) هر سلول دیپلوئیدی، ابتدا سلول‌های با توانایی ادغام شدن می‌سازد.
 - ۳) هر سلول زئوسپور، مستقیماً از میوز سلول دیپلوئیدی ایجاد می‌شود.
 - ۴) هر سلول بالغ می‌تواند مجموعه‌ای از سلول‌های هاپلوئیدی را به وجود آورد.

۱۸. در چرخه‌ی زندگی کلامیدوموناس، ممکن نمی‌باشد.

- ۱) تولید زئوسپور در شرایط مساعد
- ۲) وجود تنوع در گامت‌های ملحق شده
- ۳) تولید گامت با تقسیم میوز
- ۴) تولید هاگ با تقسیم میتوز

۱۹. کدام گزینه، عبارت زیر را به طور مناسب کامل می‌کند؟

- در چرخه زندگی کاهوی دریایی، هر سلول
- ۱) که متعلق به ساختار تولیدمثلی پر سلولی است، می‌تواند تعدادی سلول متحرک فتوسنتز کننده بسازد.
 - ۲) که جزئی از ساختار پرسلولی است، می‌تواند تحت تأثیر کراسینگ اور قرار گیرد.
 - ۳) دیپلوئیدی تولیدمثلی، می‌تواند سلول‌های هاپلوئیدی تاژک دار بسازد.
 - ۴) دیپلوئیدی، می‌تواند سلول‌هایی با توانایی انجام میوز بسازد.

۲۰. کدام گزینه، عبارت زیر را به طور نادرستی کامل می‌کند؟

- در چرخه‌ی زندگی کاهوی دریایی، هر سلول
- ۱) دو تاژکی برخلاف سلول چهار تاژکی توانایی همجوشی دارد.
 - ۲) که جزئی از ساختار پرسلولی است، می‌تواند تحت تأثیر کراسینگ اور قرار گیرد.
 - ۳) دیپلوئیدی تولیدمثلی، می‌تواند سلول‌های هاپلوئیدی تاژک دار بسازد.
 - ۴) تولیدمثلی دو تاژکی، توانایی انجام همجوشی دارد.

گوناگونی آغازیان

۲۱. همه‌ی آغازیان کپک مانند،

- ۱) گامت تاژک دار می‌سازند.
- ۲) هاگ تولید می‌کنند.
- ۳) دیواره‌ی کیتینی دارند.
- ۴) توده‌ی سیتوپلاسمی با هسته‌های متعدد دارند.

۲۲. اوگلنا

- ۱) ارتباط خویشاوندی آشکاری با تاژک داران جانوری دارد.
- ۲) از طریق هم‌یوگی و مبادله‌ی مواد ژنی تولیدمثل می‌کند.
- ۳) در انتهای دو تاژک بلندش، لکه‌ی چشمی دارد.
- ۴) پوشش سلولزی دارد که اغلب با سیلیس پوشیده شده است.

۲۳. کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) بسیاری از پلانکتون‌های آب شور، از جلبک‌های قرمز هستند.
- ۲) اکثر جلبک‌های قرمز برای تهیه آگار مورد استفاده قرار می‌گیرند.
- ۳) بسیاری از جلبک‌های سبز ساکن آب شیرین، پرسلولی هستند.
- ۴) در تعدادی از جلبک‌های سبز، گامت‌های تاژک‌دار به روش هم‌جوشی به یکدیگر ملحق می‌شوند.

۲۴. همه‌ی کپک‌های مخاطی،
 ۱) آغازیانی هستند که تا حدی قابلیت تحرک دارند.
 ۲) از تقسیم میتوز هاگ، حاصل می‌شوند.
 ۳) از تقسیم میتوز زیگوت، پدید می‌آیند.
 ۴) پلاسمودیوم ایجاد می‌کنند.

۲۵. بیش‌تر تاژک‌داران جانورمانند
 ۱) فقط به روش غیرجنسی تولیدمثل می‌کنند.
 ۲) برای انسان و جانوران اهلی بیماری‌زا هستند.
 ۳) تک‌سلولی هستند و یک جفت تاژک دارند.
 ۴) در درون لوله‌ی گوارش موریانه‌ها زندگی می‌کنند.

۲۶. بیشتر انواع جلبک‌های سبز،
 ۱) تک‌سلولی هستند و در آب‌های شیرین زندگی می‌کنند.
 ۲) در درون سلول‌های موجودات دیگر به صورت هم‌زیست زندگی می‌کنند.
 ۳) ساکن آب‌های شور هستند و فقط به روش غیرجنسی تولیدمثل می‌کنند.
 ۴) پیکر پرسلولی دارند و گامت‌های آن‌ها به روش هم‌جوشی به یکدیگر ملحق می‌شوند.

۲۷. می‌توان گفت که تمام زئوسپورهای موجود در آغازیان، به طور معمول
 ۱) از تقسیم میوز حاصل شده‌اند.
 ۲) تعداد تاژک‌های یکسان دارند.
 ۳) محصول انجام تقسیم میتوز هستند.
 ۴) فاقد کروموزوم‌های همتا هستند.

۲۸. در کپک مخاطی سلولی، کپک مخاطی پلاسمودیومی،
 ۱) همانند- قابلیت تحرک فراوان و حالت هتروتروفی وجود دارد.
 ۲) برخلاف- مرحله‌ی سیتوکینز از چرخه‌ی سلولی حذف شده است.
 ۳) همانند- دیواره‌ی سلولی واجد پلی‌ساکارید کیتین یافت می‌شود.
 ۴) برخلاف- سلول‌های آمیبی شکل، در شرایط نامساعد تجمع یافته و متوقف می‌شوند.

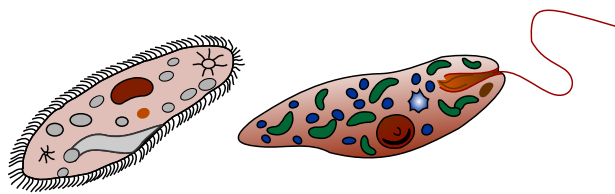
۲۹. چه تعداد از موارد زیر، جمله‌ی مقابل را به درستی تکمیل می‌کنند؟ «تمام»
 الف) مژک‌داران، دونوع هسته دارند. ب) آمیب‌ها، فاقد دیواره‌ی سلولی هستند.
 ج) هاگ‌داران، انگل‌بیماری‌زا هستند. د) تاژک‌داران، تک‌سلولی‌اند.

۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۳۰. آغازیان کپک‌مانندی که مرحله‌ی سیتوکینز خودشان را از دست داده‌اند،
 ۱) قدرت حرکت ندارند.
 ۲) در شرایط نامساعد محیطی، هاگ آن‌ها میتوز می‌کند.
 ۳) از تقسیم میتوز در زیگوت پدید می‌آیند.
 ۴) فقط گامت تاژک‌دار تولید می‌کنند.

۳۱. کدام موارد می‌توانند جمله‌ی زیر را تکمیل کنند؟ «همه‌ی جلبک‌های قرمز،»
 الف) کربنات کلسیم در دیواره‌ی سلولی خود دارند.
 ب) به منظور تهیه‌ی آگار استفاده می‌شوند.
 ج) پرسلولی بوده و در آب‌های سرد سکونت دارند.
 د) فاقد بخش‌های تولید مثل پرسلولی هستند.

۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۳۲. جانداران مقابل در با هم مشترک اند.

(۱) نوع وسیله‌ی حرکتی

(۲) قدرت انجام فتوسنتز

(۳) توانایی تولیدمثل جنسی

(۴) امکان سکونت در آب شیرین

۳۳. چند مورد از موارد زیر می‌توانند شرایط سخت محیطی (محیط‌های نامساعد) را تحمل کنند؟

(الف) زیگوسپور کلامیدوموناس (ب) هاگ‌های کپک مخاطی پلاسمودیومی

(ج) زیگوت پلاسمودیوم فالسیپاروم (د) اسپورانژ کاهوی دریایی

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۳۴. در چرخه‌ی زندگی جنسی کاهوی دریایی

(۱) هاگ‌های تاژک‌دار با تقسیم میتوزی خود گامتوفیت‌ها را تشکیل می‌دهند.

(۲) اسپوروفیت حاصل، از نظر غذایی وابسته به گامتوفیت است.

(۳) زئوسپورهای حاصل، با رشد خود تک سلولی‌های دوتاژکی را ایجاد می‌کنند.

(۴) زیگوت پس از تشکیل، بلافاصله تقسیم میوز انجام می‌دهد و گامت‌های چندتاژکی را به وجود می‌آورد.

۳۵. روش حرکتی آغازیانی که تفاوت بیش تری با سایرین دارد.

(۱) شکل ظاهری آن‌ها به حلزون‌های ریز شباهت دارد،

(۲) در حضور نور فتوسنتزکننده و در غیاب نور هتروتروف اند،

(۳) موجب بیماری اسهال خونی می‌شوند،

(۴) شکل ظاهری و چرخه‌ی زندگی آن‌ها مشابه قارچ‌هاست،

۳۶. در ارتباط با چرخه‌های ویروسی باکتريوفاژ، چند مورد از عبارات‌های زیر نادرست اند؟

الف- هم زمان با چرخه‌ی لیتیک، تقسیم دوتایی انجام نمی‌شود.

ب- در چرخه‌ی لیزوژنی، هیچ یک از اجزای ویروسی تولید نمی‌شود.

ج- ورود پرو ویروس به چرخه‌ی لیتیک، با تولید *DNA*ی نوترکیب همراه است.

د- در چرخه‌ی لیزوژنی، تولید کپسید ویروسی به آهستگی صورت می‌گیرد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۳۷. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟ همه‌ی افراد شاخه‌ی

الف- مژک‌داران تعداد فراوانی مژک در ردیف‌های متراکم دارند.

ب- هاگ‌داران انگل‌اند و طی چرخه‌ی زندگی پیچیده‌ی خود هر دو نوع تولیدمثل جنسی و غیرجنسی را انجام می‌دهند.

ج- آمیب‌ها در هر قسمت از بدن خود قابلیت تشکیل پای کاذب را دارند.

د- تاژک‌داران چرخان پلانکتون هستند و دارای یک پوشش سلولزی‌اند که اغلب با لایه سیلیسی پوشیده شده است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۳۸. شکل مقابل مربوط به بخشی از چرخه‌ی زندگی آغازی است که

(۱) برای کسب انرژی، نیاز به حرکت و جابجایی در محیط دارد.

(۲) درون کپسول خود سلول‌های آمیبی شکل یا تاژک دار تولید می‌کند.

(۳) دارای توده‌ای سیتوپلاسمی با سلول‌های هاپلوئید است.

(۴) زیگوت آن ابتدا تقسیم میوز و سپس تقسیم میتوز انجام می‌دهد.

۵۴. چند عبارت، جمله‌ی زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«مهم‌ترین تولیدکنندگان زنجیره‌ی غذایی دریاها.....»

(الف) دیواره‌ی سخت و انعطاف‌پذیر دارند.

(ب) قادر به ساختن موادآلی مورد نیاز خود هستند.

(ج) تک‌سلولی و هاپلوئید هستند.

(د) معمولاً به روش غیرجنسی تولیدمثل می‌کنند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۵۵. چند مورد از موارد زیر در رابطه با تاژک‌داران چرخان درست است؟

(الف) تمام اعضای این شاخه فتوسنتز کننده‌اند.

(ب) بیشتر اعضای این شاخه تک‌سلولی‌اند.

(ج) بیشتر آن‌ها پوشش حفاظتی از جنس سلولز و سیلیس دارند.

(د) اعضای این شاخه اغلب شکل‌های غیرمتعارفی دارند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

آغازیان و سلامتی

۵۶. در کدام مرحله، شخص مبتلا به مالاریا، دچار تب و لرز می‌شود؟

(۱) تشکیل گامت‌های نمو یافته

(۲) تکثیر مروزوئیت‌ها در سلول‌های جگر

(۳) پاره‌شدن اریتروسیت‌ها توسط مروزوئیت‌ها

(۴) تکثیر بیش از حد اسپوروزوئیت‌ها در گلبول‌های قرمز خون

۵۷. درون بدن پشه‌ی آلوده به پلاسمودیوم و در غده بزاقی آن به ترتیب و یافت نمی‌شود.

(۱) مروزوئیت - اسپوروزوئیت

(۲) زیگوت - اسپوروزوئیت

(۳) مروزوئیت - گامتوسیت

(۴) زیگوت - گامتوسیت

۵۸. در چرخه‌ی زندگی پلاسمودیوم مولد مالاریا، ، در سلول‌های جگر و ، در خون انسان یافت نمی‌شود.

(۱) اسپوروزوئیت - مروزوئیت

(۲) اسپوروزوئیت - زیگوت

(۳) گامتوسیت - زیگوت

(۴) گامتوسیت - مروزوئیت

۵۹. در چرخه‌ی زندگی عامل بیماری مالاریا،

(۱) اسپوروزوئیت‌ها در غده بزاقی پشه از سلول زیگوت حاصل می‌شوند.

(۲) مروزوئیت‌ها با تبدیل به اسپوروزوئیت‌ها درون اریتروسیت‌ها بالغ می‌شوند.

(۳) گامتوسیت‌ها درون پلاسمای خون به گامت‌های تاژک‌دار تبدیل می‌شوند.

(۴) گامت نر تاژک‌دار و گامت ماده بدون تاژک در دستگاه گوارش پشه لقاح می‌دهند.

۶۰. چند مورد از موارد زیر در ارتباط با چرخه زندگی پلاسمودیوم فالسیپاروم درست است؟

(الف) مروزوئیت‌ها درون اریتروسیت‌های فرد مبتلا، تقسیم میتوز می‌دهند و تکثیر می‌شوند.

(ب) تشکیل اسپوروزوئیت‌ها درون بدن پشه صورت گرفته و مستقیماً از زیگوت حاصل می‌شوند.

(ج) گامتوسیت‌ها درون غده بزاقی پشه به گامت‌ها نمو می‌یابند و در آنجا با لقاح به زیگوت تبدیل می‌شوند.

(د) مروزوئیت‌ها درون گلبول‌های قرمز افراد ناقل کم‌خونی داسی شکل نمی‌توانند زنده باشند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۶۱. در چرخه‌ی زندگی پلاسمودیوم عامل مالاریا
- ۱) خارج شدن اسپوروزوئیت از گلبول قرمز منجر به تب و لرز می‌شود.
 - ۲) با ورود خون حاوی گامت‌ها به بدن پشه، لقاح و تشکیل زیگوت در بدن پشه انجام می‌شود.
 - ۳) اسپوروزوئیت در بدن هر دو میزبان دیده می‌شود، ولی فقط در بدن یک میزبان ایجاد می‌شود.
 - ۴) اسپوروزوئیت در غدد بزاقی پشه ایجاد شده و به همراه بزاق وارد خون انسان می‌شود.
۶۲. کدام گزینه برای تکمیل جمله‌ی زیر در مورد چرخه‌ی زندگی عامل مالاریا مناسب است؟
«اسپوروزوئیت،»
- ۱) برخلاف مروزوئیت در بدن انسان تولید می‌شود.
 - ۲) برخلاف زیگوت نسبت به شرایط نامساعد مقاوم است.
 - ۳) همانند گامت دارای تاژک و توانایی حرکت است.
 - ۴) همانند گامتوسیت در بدن انسان و پشه یافت می‌شود.
۶۳. در چرخه زندگی پلاسمودیوم (عامل مالاریا)
- ۱) در مرحله دوم مروزوئیت‌ها گلبول‌های قرمز خون را آلوده می‌کنند.
 - ۲) در مرحله چهارم برخی از مروزوئیت‌ها به گامت تبدیل می‌شوند.
 - ۳) مروزوئیت هم در سلول هسته‌دار و هم در سلول بدون هسته وجود دارد.
 - ۴) مروزوئیت‌ها قادر به ورود به سلول کبد و گلبول قرمز هستند.
۶۴. با توجه به چرخه زندگی پلاسمودیوم مولد مالاریا کدام گزینه درست است؟
- ۱) مرحله جنسی چرخه زندگی پلاسمودیوم درون بدن پشه آنوفل انجام می‌شود.
 - ۲) مروزوئیت‌ها سلول‌های هاپلوئیدند که از تقسیم میوز در جگر تولید می‌شوند.
 - ۳) اسپوروزوئیت از تقسیم میتوز سلول‌های تخم در پشه بوجود می‌آیند.
 - ۴) همه مروزوئیت‌های موجود در خون با تقسیم میتوز به گامتوسیت نمو می‌یابند.
۶۵. در چرخه‌ی زندگی عامل مالاریا همانند
- ۱) مروزوئیت‌ها - گامتوسیت‌ها درون گلبول قرمز انسان تکثیر می‌شوند.
 - ۲) زیگوت - اسپوروزوئیت فقط در بدن پشه وجود دارد.
 - ۳) گامتوسیت‌ها - اسپوروزوئیت‌ها، در بدن انسان و پشه قدرت حیات دارند.
 - ۴) مروزوئیت‌ها - گامت‌ها، فاقد وسیله‌ی حرکتی‌اند.
۶۶. مروزوئیت‌ها در بدن یک فرد مبتلا به مالاریا
- ۱) همگی از تقسیم مروزوئیت‌های دیگر ایجاد شده‌اند.
 - ۲) در دو نوع سلول می‌توانند ایجاد شوند.
 - ۳) برخلاف مرحله‌ی بلوغ پلاسمودیوم در خون قابل مشاهده‌اند.
 - ۴) با تمایز به گامت، پایه گذار ورود به مرحله‌ی جنسی تولیدمثل می‌شوند.
۶۷. کدام عبارت، با توجه به چرخه‌ی زندگی عامل مولد بیماری مالاریا درست است؟
- ۱) اسپوروزوئیت‌ها همانند مروزوئیت‌ها درون سلول‌های بدون هسته تغییر می‌نمایند.
 - ۲) مروزوئیت‌ها برخلاف اسپوروزوئیت‌ها می‌توانند سلول‌های هسته‌دار را آلوده نمایند.
 - ۳) اسپوروزوئیت‌ها همانند گامتوسیت‌ها در بدن دو میزبان یافت می‌شوند.
 - ۴) گامت‌ها برخلاف گامتوسیت‌ها درون غدد بزاقی پشه به وجود می‌آیند.
۶۸. به طور معمول کدام عبارت، درباره چرخه زندگی پلاسمودیوم مولد مالاریا درست است؟
- ۱) اسپوروزوئیت‌ها همانند گامت‌ها در غدد بزاقی پشه یافت می‌شوند.
 - ۲) گامت‌ها برخلاف گامتوسیت‌ها فقط در بدن یک میزبان تولید می‌شوند.
 - ۳) گامتوسیت‌ها همانند مروزوئیت‌ها فقط در بدن یک میزبان یافت می‌شوند.
 - ۴) مروزوئیت‌ها برخلاف اسپوروزوئیت‌ها در داخل سلول‌های بدون هسته تغییر می‌یابند.

۶۹. در ارتباط با چرخه‌ی زندگی عامل مالاریا کدام مورد نادریست است؟

- (۱) اسپوروزوئیت‌ها از تقسیم سلول دیلوئید تولید می‌شوند.
 - (۲) ساختار مقاوم به شرایط سخت محیطی در بدن انسان پدید می‌آید.
 - (۳) مروزوئیت‌ها قطری کم‌تر از ۸ میکرون دارند.
 - (۴) علائم تکثیر مروزوئیت‌ها در خون مشابه علائم اندوتوکسین است.
۷۰. در مورد چرخه‌ی زندگی پلاسمودیوم مولد مالاریا، کدام عبارت نادریست است؟
- (۱) اسپوروزوئیت‌ها، کبد انسان را آلوده می‌کنند.
 - (۲) مروزوئیت‌ها، گلبول‌ها قرمز انسان را آلوده می‌کنند.
 - (۳) مروزوئیت در خون انسان به گامتوسیت تبدیل می‌شود.
 - (۴) سلول تخم در غدد بزاقی پشه به اسپوروزوئیت تبدیل می‌شود.

پرسش‌های ترکیبی و مفهومی

۷۱. کدام عبارت نادریست است؟

- (۱) پلانکتون‌ها، به تقویت زنجیره‌ی غذایی کمک می‌کنند.
- (۲) آغازیان، بزرگ‌ترین گروه فتوسنتزکننده‌ی کره‌ی زمین هستند.
- (۳) عامل بیماری توکسوپلاسموز، نوعی از سرده‌ی کلستریدیوم می‌باشد.
- (۴) از بعضی باکتری‌ها می‌توان در پاکسازی محیط زیست استفاده کرد.

۷۲. کدام مطلب درست است؟ «همه‌ی پلانکتون‌های ساکن»

- (۱) آب شور، از جلبک‌های سبز محسوب می‌شوند.
- (۲) دریاچه‌ها، پوسته‌ی دوقسمتی و از جنس SiO_2 دارند.
- (۳) آب شیرین، از تاژکداران چرخان به حساب می‌آیند.
- (۴) اقیانوس‌ها، به تقویت زنجیره‌های غذایی کمک می‌نمایند.

۷۳. چند مورد می‌توانند جمله‌ی زیر را به درستی تکمیل کنند؟

«بعضی از»

- (الف) اوگلناها، دو تاژک دارند. (ب) تاژک‌داران چرخان، لایه‌ی سیلیسی دارند.
 (ج) روزن‌داران، زندگی همزیستی با جلبک‌ها دارند. (د) جلبک‌های قهوه‌ای، دارای تناوب نسل هستند.
 (ه) جلبک‌های سبز، تک سلولی هستند. (و) مژک‌داران، دارای دو هسته هستند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۷۴. چه تعداد از موارد زیر جمله‌ی مقابل را به نادریستی تکمیل می‌کنند؟ «همه‌ی انواع»

- (الف) مژک‌داران، از کربن آلی دیگران استفاده می‌کنند.
 (ب) تاژکداران چرخان، پوشش حفاظتی با تزئینات سیلیس دارند.
 (ج) آمیب‌ها، فقط تولید مثل غیرجنسی انجام می‌دهند.
 (د) اوگلناها، در کنار تاژک کوتاه یک اندام حساس به نور دارند.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

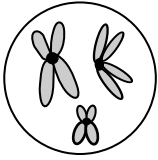
۷۵. چند جمله عبارت داده شده را به نادریستی تکمیل می‌کنند؟ «تمام آغازیان انگل»

- (الف) غیرمتحرک و تک سلولی هستند.
 (ب) هتروتروف‌اند و ساختارهای تولیدمثلی پرسلولی به وجود نمی‌آورند.
 (ج) در چرخه‌ی تولیدمثل خود هاگ تولید می‌کنند.
 (د) پروتوزوئر نام دارند و می‌توانند با میتوز تقسیم شوند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۷۶. کدام نادرست است؟ «در چرخه‌ی زندگی»

- ۱) جنسی کلامیدوموناس، هاگ مقاوم در ساختار زیگوسپور ایجاد می‌شود.
- ۲) غیرجنسی کپک مخاطی سلولی، هاگ‌های مقاوم به شرایط سخت محیطی ایجاد می‌شوند.
- ۳) غیرجنسی پلاسمودیوم فالسیپاروم، مروزوئیت و گامتوسیت ایجاد می‌شوند.
- ۴) جنسی ساکارومیسز سرویزیه، آسکوکارپ تشکیل نمی‌شود.

۷۷. شکل فرضی مقابل می‌تواند نشان‌دهنده‌ی کدام یک از گزینه‌های زیر باشد؟

- ۱) زیگوسپور کلامیدوموناس
- ۲) اسپورانژ کاهوی دریایی
- ۳) ژوسپور کلامیدوموناس
- ۴) دیاتوم

۷۸. چند مورد از عبارت‌های زیر جمله‌ی «همه‌ی آغازیانی که» را نادرست تکمیل می‌کند؟

- الف- قادر به حرکت به وسیله‌ی تاژک هستند؛ غذای خود را از جانداران دیگر تأمین می‌کنند.
 - ب- شیوه‌ی زندگی انگلی دارند؛ در شرایط نامساعد محیطی به شیوه‌ی جنسی تولیدمثل می‌کنند.
 - ج- چرخه‌ی زندگی از نوع تناوب نسل دارند؛ ساختارهای تولیدمثلی پرسلولی ایجاد می‌کنند.
 - د- در لکه‌ی چشمی خود رنگیزه حساس به نور دارند؛ با تشخیص نور به سمت تاریکی حرکت می‌کنند.
- ۱) یک مورد ۲) دو مورد ۳) سه مورد ۴) چهار مورد

۷۹. اسپورانژ در کاهو دریایی اسپورانژ ریزوپوس استولونيفر

- ۱) برخلاف- دارای کروموزوم همتا می‌باشد.
 - ۲) همانند- تاژکدار است.
 - ۳) همانند- با تقسیم میوز تولید می‌شود.
 - ۴) برخلاف- با تقسیم میتوز تولید می‌شود.
۸۰. کمبود کربن دی‌اکسید محیط بر فعالیت متابولیسمی
- ۱) هاگداران همانند کپک‌های مخاطی بی‌تأثیر است.
 - ۲) روزن‌داران همانند پلانکتون‌ها تأثیر دارد.
 - ۳) پروتوزوئر عامل اسهال خونی همانند همه‌ی اوگلناها بی‌تأثیر است.
 - ۴) کلپ، برخلاف آغازیانی که از تجمع پوسته آن‌ها برای ساخت سنگ سمباده استفاده می‌شود، اثر دارد.

۸۱. کدام ویژگی‌ها در خصوص همه‌ی آغازیان تولیدکننده، صادق است؟

- الف) گامت تاژک‌دار دارند. ب) ژن‌های گسسته دارند.
 - ج) گامتوفیت پرسلولی دارند. د) دیواره‌ی فاقد کیتین دارند.
 - ه) با تقسیم میوز، هاگ می‌سازند. و) انرژی نورانی را به انرژی شیمیایی تبدیل می‌کنند.
- ۱) الف- ج - ه ۲) ب- ج - ه ۳) الف - د - و ۴) ب - د - و

۸۲. می‌توان گفت که تمام آغازیان

- ۱) دارای تاژک، از شاخه‌های تاژک‌داران محسوب می‌شوند.
- ۲) فاقد قدرت فتوسنتز، برای انسان و سایر جانوران بیماری‌زا هستند.
- ۳) دارای سیلیس، فقط به روش غیرجنسی تولیدمثل می‌کنند.
- ۴) انگل و فاقد قدرت تحرک، در چرخه‌ی تولیدمثلی خود، هاگ می‌سازند.

۸۳. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی تکمیل می‌نمایند؟

«بسیاری از»

- الف) آغازیان، جزو تجزیه‌کنندگان هستند.
- ب) کپک‌های مخاطی، انگل هستند.
- ج) آمیب‌ها، فاقد دیواره‌ی سلولی هستند.
- د) جلبک‌ها، پرسلولی هستند.
- ه) هاگداران، تک‌سلولی هستند.
- و) تاژکداران، دو دسته هستند.

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

۹۳. کدام مطلب درست است؟ «همه ی انواع»

- ۱) ریبونوکلیک اسیدهای امروزی، خاصیت آنزیمی دارند.
- ۲) سلول های یوکاریوتی دارای میتوکندری هستند.
- ۳) باکتریوفاژها دارای مولکولی با وجود قانون چارگف هستند.
- ۴) آغازیان امروزی در کلونی های خود، تقسیم کار ابتدایی انجام می دهند.

۹۴. در آمیب، پس از ظهور مجدد پوشش هسته،

- ۱) رشته های دوک درون هسته ای، از بین می روند.
- ۲) وزیکول های انتقالی در میانه ی سلول قرار می گیرند و به هم متصل می شوند.
- ۳) کمر بند پروتئینی در میانه ی سلول پدید می آید.
- ۴) کروموزوم های همتای حاصل از تجزیه ی تتراد، در قطبین سلول قرار می گیرند.

۹۵. نمی توان گفت که در یوکاریوت های دارای چرخه ی تناوب نسل،

- ۱) با تکثیر سلول تخم، ساختار پُرسلولی دیپلوئید پدید می آید.
- ۲) نوعی تناوب بین مراحل n و 2n کروموزومی مشاهده می شود.
- ۳) از تقسیم سلول هاپلوئید، ساختار پُرسلولی به وجود می آید.
- ۴) نسل هاپلوئیدی با تقسیمات خودش، اسپور پدید می آید.

۹۶. تک سلولی های یوکاریوتی

- ۱) تمام - که دیواره ی سلولی دارند، الزاماً با دارا بودن کلروپلاست می توانند فتوسنتز کنند.
- ۲) تمام - هاپلوئید، نمی توانند تولیدمثل جنسی داشته باشند.
- ۳) بعضی از - دارای تاژک، می توانند در حضور نور، $NADPH$ را از $NADP^+$ سنتز کنند.
- ۴) بعضی از - قادرند بدون داشتن میتوکندری، در حضور اکسیژن، فرآیندهای تنفسی هوازی را انجام دهند.

۹۷. کدام عبارت نادرست است؟

- ۱) پریون ها برخلاف ویروئیدها با تخریب پیوند پپتیدی غیرفعال می شوند.
- ۲) هر باکتری که پبلی دارد، می تواند سنتز پروتئین انجام دهد.
- ۳) گامت کلامیدوموناس دو تاژک دارد که انرژی لازم برای حرکت تاژک ها را از ATP به دست می آورد.
- ۴) نیتروباکتر و نیتروزوموناس از باکتری های تثبیت کننده نیتروژن هستند.

۹۸. چند مورد جمله مقابل را به درستی تکمیل می کند؟ « راه ورود عامل بیماری آدمی است.»

- الف) بوتولیسم، دستگاه گوارش (ب) سل، دستگاه تنفس
ج) مالاریا، دستگاه گردش خون (د) اسهال خونی، دستگاه گوارش

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۹۹. چند جمله از جملات زیر درست هستند؟

- الف) تمام جانداران تثبیت کننده ی نیتروژن جو، کلروفیل دارند.
ب) در آغازیانی که همگی انگل هستند، گامت ماده تاژک دارد.
ج) آسپرژیلوس در تخمیر سس سویا نقش دارد.

د) جنس دیواره ی سلولی کپک سیاه نان همانند کپک مخاطی سلولی است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۰۰. کدام نادرست است؟ «می توان ، گامت در نظر گرفت.»

- ۱) هسته های هاپلوئید درون هر بازدی را
- ۲) سلول های آمیبی شکل یا تاژک دار در کپک مخاطی پلاسمودیومی را
- ۳) زئوسپورهای کاهوی دریایی را
- ۴) هسته های هاپلوئید درون هر اتاقت نخیه های کپک سیاه نان را

۱۰۱. استرپتوکوکوس نومونیا و اسپوروزوئیت پلاسمودیوم است.
- (۱) فاقد هیستون - دارای کلروپلاست
(۲) دارای نوکلئوزوم - فاقد تاژک
(۳) فاقد میکروتوبول - دارای نوکلئوزوم
(۴) دارای سانتیریول - دارای میکروتوبول
۱۰۲. جانوری که می تواند
(۱) دستگاه گردش خون بسته دارد - همولنف داشته باشد.
(۲) لکه‌ی چشمی دارد - تولیدمثل جنسی انجام دهد.
(۳) ساده‌ترین دستگاه عصبی را دارد - دستگاه گردش خون باز داشته باشد.
(۴) به روش جوانه زدن تولیدمثل می‌کند - فاقد دستگاه گردش خون و قلب باشد.
۱۰۳. در تمام تک‌سلولی‌های یوکاریوتی،
(۱) در حضور اکسیژن از ترکیب ۶ کربنی فسفات دار درون سیتوسل، پیرووات حاصل می‌شود.
(۲) رویسکو درون بستره فعالیت دارد.
(۳) در شرایط مساعد، تولیدمثل جنسی و در شرایط نامساعد، تولیدمثل غیرجنسی دیده می‌شود.
(۴) غشای سلولی فسفولیپیدی به همراه پروتئین، سیتوپلاسم را احاطه کرده است.
۱۰۴. چند مورد از موارد زیر ساختار چند هسته‌ای (بیش از یک هسته) دارند؟
(الف) ساختار مقاوم کپک سیاه نان در تولیدمثل جنسی (ب) کپک مخاطی پلاسمودیومی
(ج) بازیدی آمانیتا موسکاریا (د) ریزوئیدهای ریزوپوس استولونیفر
۱ (۱)	۲ (۲)	۳ (۳)	۴ (۴)
۱۰۵. چند مورد عبارت داده شده را به درستی کامل می‌کنند؟ « ، حاصل مستقیم تقسیم میتوز است.» (با تغییر)
(الف) هاگ جنسی قارچ فنجانی (ب) هاگ در آمانیتا موسکاریا
(ج) گامت در کلامیدوموناس (د) هاگ غیرجنسی در کپک مخاطی سلولی
۱ (۱)	۲ (۲)	۳ (۳)	۴ (۴)
۱۰۶. در ماتریکس میتوکندری او گلنا برای تولید ATP
(۱) مولکول اگزالواستات در گام (۱) چرخه‌ی کربس تولید می‌شود.
(۲) مولکول‌های $NADPH$ با از دست دادن الکترون و انرژی، تولید مولکول‌های ATP را برعهده دارند.
(۳) پیرووات‌های حاصل از تجزیه‌ی گلوکز، به ترکیب ۴ کربنی به نام اگزالواستات تبدیل می‌شوند.
(۴) در گام (۳) چرخه کربس با تولید $NADH$ و دی‌اکسیدکربن، بخشی از انرژی مولکول پنج کربنی آزاد می‌شود.
۱۰۷. رایج‌ترین روش تثبیت دی‌اکسیدکربن در تک‌سلولی اتفاق نمی‌افتد.
(۱) دارای دیواره‌ی سلولی از جنس سلیس
(۲) دو تاژکی دارای دیواره سلولی که میتواند کلنی‌هایی از انواع مختلف سلولی تولید کند.
(۳) دارای دیواره و مشابه قارچ‌ها که تا حدی قابلیت حرکت دارد.
(۴) فاقد دیواره سلولی که دارای دو تاژک با اندازه‌های متفاوت است و در حضور نور زندگی می‌کنند.
۱۰۸. کدام نادرست است؟ «درون سلولی‌های»
(۱) غلاف آوندی برگ گیاه نیشکر، آنزیم رویسکو در جهت کربوکسیله کردن ریبولوزیسی فسفات شرکت دارد.
(۲) آندودرم ریشه گیاه ذرت، آنزیم‌های شبکه آندوپلاسمی صاف در تولید آندودرمین دخالت دارند.
(۳) دایره محیطیه ریشه‌ی گیاه لوبیا، تولید ATP درون میتوکندری در غشای داخلی آن انجام می‌شود.
(۴) غلاف آوندی برگ گیاه ذرت، برخلاف سلول‌های میانبرگ، تثبیت دی‌اکسیدکربن انجام می‌شود.

۱۰۹. کدام عبارت جمله‌ی زیر را به طور نادرستی تکمیل می‌کند؟

« در کلنی ولوکس مادر کلنی نوزاد »

(۱) همانند- سلول‌ها می‌توانند از نظر ژنوتیپی با هم متفاوت باشند.

(۲) برخلاف- درون کلنی، سلول‌های درشتی تولید می‌شود.

(۳) برخلاف- بعضی از سلول‌ها می‌توانند تمایز یافته باشند.

(۴) همانند- هر سلول می‌تواند در تبدیل انرژی نور خورشید به انرژی شیمیایی دخالت داشته باشد.

۱۱۰. کدام عبارت صحیح است؟

(۱) منشاء هر نوع پروتئین دفاعی در خون انسان، شبکه‌ی آندوپلاسمی زبر سلول‌های بافت پیوندی است.

(۲) هر سلولی که با آنزیم‌های لیزوزومی خود سبب مرگ میکروب‌ها شود، جزء فاگوسیت‌های خونی است.

(۳) در همه‌ی سلول‌های آلوده به ویروس در طبیعت، ژن اینترفرون روشن شده و دستور ساخت اینترفرون داده می‌شود.

(۴) با افزایش تعداد مروژوئیت‌ها در خون یک انسان، تعداد ائوزینوفیل‌های بدن او نیز افزایش می‌یابد.

۱۱۱. هر نوع کپکی

(۱) غیرمتحرک بوده و دارای پیکری با ساختار نخینه‌ای است.

(۲) با تولید هاگ‌های هاپلوئیدی تکثیر می‌شود.

(۳) دارای ساختار میکروسکوپی به نام آسک است.

(۴) در دیواره‌ی خود دارای پلی‌ساکاریدی مشابه پلی‌ساکارید اسکلت حشرات است.

۱۱۲. بزرگ‌ترین آغازیان

(۱) جاندارانی هستند که سلول حاصل از میوز آن‌ها توانایی لقاح دارد.

(۲) دارای موادی هستند که برای تهیه‌ی آگار استفاده می‌شود.

(۳) غذا و محل زیست انواعی از جانوران را در مناطق دور از ساحل فراهم می‌کنند.

(۴) همانند بزرگ‌ترین جاندار روی زمین با میتوز گامت می‌سازند.

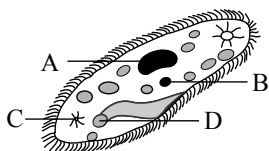
۱۱۳. کدام موارد برای کامل کردن جمله‌ی زیر مناسب‌اند؟

«همه‌ی آغازیانی که در گذشته جلبک نامیده می‌شدند»

(الف) فاقد بافت سازمان یافته‌اند. (ب) هاگ‌های تاژکدار تولید می‌کنند.

(ج) گامت‌های تاژکدار تولید می‌کنند. (د) انرژی نوری را در گرانونم به دام می‌اندازند.

(۱) الف و ج (۲) الف و د (۳) ب و ج (۴) ب و د

۱۱۴. کدام مورد در ارتباط با شکل مقابل صحیح است؟

(۱) هر ماده‌ی ژنتیکی که در هسته‌ی B وجود دارد در هسته‌ی A نیز موجود است.

(۲) D پس از ادغام با لیزوزوم به واکوئل گوارشی تبدیل می‌شود.

(۳) C در کاهش فشار اسمزی سلول دخالت دارد.

(۴) A با تقسیم میتوز، ژن‌های خود را به نسل بعد منتقل می‌کند.

۱۱۵. چند مورد جمله‌ی زیر را به درستی کامل می‌کند؟ کپک مخاطی

(الف) می‌تواند در چرخه زندگی خود تاژک ایجاد نماید.

(ب) می‌تواند باعث تولید هورمون اتیلن در گیاه شود.

(ج) می‌تواند در شرایط نا مساعد میوز انجام دهد.

(د) می‌تواند در مرحله متافاز میتوز، کروموزوم‌ها را در وسط هسته ردیف نماید.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۱۶. نمی توان
 (۱) انگلی که از میزبان خود بزرگتر باشد، یافت.
 (۲) جلبک سبز پرسلولی ساکن آب شیرین یافت.
 (۳) در بدن انسان بافت پوششی مکعبی ساده سازنده موسین یافت.
 (۴) جاندار تاژکداری یافت که در ایجاد تاژک آن، سانتیریول نقش نداشته باشد.

۱۱۷. چند مورد جمله زیر را به درستی تکمیل می کند؟
 در جاندارانی که تناوب نسل بین دو مرحله ی اسپوروفیتی و گامتوفیتی دارند
 (الف) قطعاً آنتروزیوت و تخم زایش می شود.
 (ب) ممکن نیست هاگ تاژک دار تولید شود.
 (ج) زیگوت با تقسیمات میتوزی، اسپوروفیت را به وجود می آورد. (د) گامت حاصل تقسیم میتوز است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۱۸. همه جلبک های سبز پرسلولی برخلاف
 (۱) آمیب ها، سلول هایشان در آب شور به علت پلاسمولیز از بین می روند.
 (۲) اوگلناها، نمی توانند سلول هایی با دو تاژک داشته باشند.
 (۳) آسکومیست ها، قادر به جذب مواد معدنی از تخته سنگ های برهنه نیستند.
 (۴) کپک های مخاطی پلاسمودیومی همواره زندگی آزاد دارند.

۱۱۹. کدام گزینه برای کامل کردن جمله ی زیر مناسب نیست؟
 هنگام رشد هر سلول در حال تقسیم از نقطه ی واریسی چرخه ی سلول عبور می کند.

۱) گرده ی نارس - سومین
 ۲) کپک مخاطی پلاسمودیومی - دومین
 ۳) هاگ های کاهوی دریایی - دومین
 ۴) نخینه های کپک سیادانان - سومین

۱۲۰. در استرپتومایسز اسپیروژیر،
 (۱) برخلاف - تعدادی از سلول ها به هم نوعان خودشان متصل می گردند.
 (۲) همانند - پروتئین های مختلف به نام عوامل رونویسی یافت می شوند.
 (۳) برخلاف - انرژی مورد نیاز سلول، توسط نور تأمین می گردد.
 (۴) همانند - برخی نوکلئوتیدهای دو انتهای مولکول mRNA ترجمه نمی شوند.

۱۲۱. چند مورد جمله ی مقابل را به درستی کامل می کنند؟ «در چرخه ی تولیدمثل جنسی»
 (الف) کپک سیاه نان، سلول های دیپلوئید درون زیگوسپورانژ میوز را انجام می دهند.
 (ب) کاهوی دریایی، هاگ های تاژک دار با تقسیم میتوز، ساختارهای گامتوفیتی را ایجاد می کنند.
 (ج) عامل مولد مالاریا، گامت های نر تاژک دار با گامت های ماده ی بدون تاژک لقاح می یابند.
 (د) کپک مخاطی پلاسمودیومی، هاگ های مقاوم به شرایط نامساعد محیطی از تقسیم میوزی حاصل می شوند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۲۲. چند مورد درست است؟
 (الف) کپک مخاطی سلولی همانند عامل گال، بر روی گیاهان نوعی بیماری ایجاد می کند.
 (ب) اوگلنا همانند کپک نوروسپورا، توانایی تولید مولکول اگزوالاستات را دارد.
 (ج) گامت کلامیدوموناس همانند گامت کاهوی دریایی، ۲ تاژکی است.
 (د) کلپ همانند ولوکس، توانایی تولید مولکول ۲ کربنی استیل کوآنزیم A را از پیرووات دارد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۲۳. چند مورد از موارد زیر عبارت مقابل را به درستی کامل می‌کنند؟ «در چرخه‌ی زندگی کاهوی دریایی خزه،

.....»

(الف) مانند - گامت‌های دو تاژکی از تقسیم میتوز ایجاد می‌شوند.

(ب) برخلاف - اسپوروفیت مستقل از گامتوفیت است.

(ج) مانند - گامت‌های ماده درون آرکگن شکل می‌گیرند.

(د) برخلاف - هاگ‌های چند تاژکی حاصل می‌شوند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۲۴. سلول‌های حاصل از میوز کاهوی دریایی

(۱) همانند سلول‌های حاصل از میوز مریکپیوس، توانایی لقاح دارند.

(۲) همانند سلول‌های حاصل از میوز خزه، تاژک‌دار هستند.

(۳) همانند سلول‌های حاصل از میوز گامتوسیت پلاسمودیوم توانایی لقاح دارند.

(۴) همانند سلول‌های نهایی حاصل از میتوز درون آنتریدی سرخس تاژک‌دار هستند.

۱۲۵. آغازیانی که در دیواره‌ی خود سیلیس دارند،

(۱) قطعاً مهمترین تولیدکننده‌های زنجیره‌های غذایی هستند.

(۲) قطعاً کروماتیدهای خواهری را با کوتاه‌شدن رشته‌های ریز پروتئینی از هم جدا می‌کنند.

(۳) قطعاً با جابه‌جایی بخش‌هایی از کروماتیدهای غیرخواهری کروموزوم همتا، تنوع ایجاد می‌کنند.

(۴) قطعاً برای حرکت خود از ساختار حرکتی که به کمک سانتریول ایجاد می‌شود، استفاده می‌کنند.

۱۲۶. چند مورد نادرست است؟

(الف) به طور معمول زئوسپورهای یگ کلامیدوموناس برخلاف زئوسپورهای کاهوی دریایی نمی‌توانند تنوع ژنتیکی داشته باشند.

(ب) به طور معمول گامت‌های یک کلامیدوموناس همانند گامت‌های یک گامتوفیت کاهوی دریایی نمی‌توانند تنوع ژنتیکی داشته

باشند.

(ج) هر آغازی دارای پوشش سیلیسی، تولیدمثل جنسی دارد.

(د) هر اوگلنای تولیدکننده‌ی $NADPH$ ، توانایی تولید $FADH_2$ را دارد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۲۷. هر عامل بیماری‌زای کبد انسان که ، قطعاً

(۱) یک نوع اسید هسته‌ای داشته باشد - فاقد آنزیم‌های متابولیکی است.

(۲) دو نوع اسید هسته‌ای داشته باشد - به رنگ آمیزی گرم پاسخ مثبت می‌دهد.

(۳) درون سلول‌های کبدی تکثیر شود - دو نوع ریبوزوم از لحاظ اندازه و ساختار دارد.

(۴) موجب کاهش تولید پروتئین‌های مکمل شود - گامت تاژک‌دار تولید می‌کند.

۱۲۸. بیش‌ترین قربانیان بیماری‌های عفونی مربوط به

(۱) عامل بیماری‌زایی است که پس از ورود به بدن با برخورد به پروتئین‌های طبیعی شکل و ساختار آن‌ها را تغییر می‌دهد.

(۲) عامل بیماری‌زایی است که دارای یک نوع اسید هسته‌ای بوده و سبب آسیب کبدی می‌شود.

(۳) جاندار می‌شود که تولیدمثل جنسی خود را در بدن میزبانی از جمعیت‌های فرصت‌طلب انجام می‌دهد.

(۴) جاندار هتروتروف و تک‌سلولی است که ساختار خوشه‌ای و کروی دارد.

۱۲۹. هر عامل بیماری‌زای کبد انسان که دارای اسید نوکلئیک باشد، قطعاً

(۱) در کبد انسان تکثیر می‌شود. (۲) تک‌سلولی و انگل است.

(۳) برای متابولیسم خود به انرژی زیستی نیاز دارد. (۴) برای بیان ژن‌های خود نیاز به ریبونوکلوئوتید دارد.

۱۳۰. چند مورد جمله‌ی مقابل را به طور نادرستی کامل می‌کند؟ «عامل آسیب‌رسان به کبد نمی‌تواند توسط»
 الف) پروتئین دفاعی با عمل اختصاصی سرکوب شود.
 ب) لنفوسیت T کشنده سرکوب شود.

- ج) ماده‌ای که فلیمینگ کشف کرد، از بین برود.
 د) دارویی که از پوست نوعی درخت استخراج می‌شود، از بین برود.
- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۳۱. چند مورد جمله‌ی مقابل را به طور نادرست کامل می‌کند؟ «همه‌ی آغازیان کپک مانند،»
 الف - گوارش درون سلولی دارند.

- ب - در تمامی مراحل چرخه‌ی زندگی خود فاقد دیواره‌ی سلولی‌اند.
 ج - در چرخه‌ی زندگی خود، سلول تاژک‌دار ایجاد می‌کنند.
 د - توسط زواید سیتوپلاسمی دارای قابلیت انعطاف، تا حدی قابلیت حرکت دارند.
- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۳۲. چند مورد جمله‌ی زیر را به نادرستی تکمیل می‌نمایند؟
 «بسیاری از هاگ‌داران توسط جاندارانی از میزبانی به میزبان دیگر منتقل می‌شوند که این جانداران»
 الف- برای انتقال گازهای تنفسی خود نیاز به دستگاه گردش مواد ندارند.
 ب- می‌توانند با استفاده از انرژی موجود در $FADH_2-ATP$ بسازند.

- ج- در طناب عصبی پشتی خود، گره عصبی دارند.
 د- به کمک ۱۲ ماهیچه، پاهای خود را حرکت می‌دهند.
- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۳۳. چند مورد در ارتباط با گرانولوسیت‌های خونی انسان است؟
 الف- تولید ماده‌ی ضد تشکیل فیبرین
 ب- تجزیه‌ی هموگلوبین و تولید بیلی‌وردین
 ج) تولید دی‌اکسیدکربن
 د - مبارزه با مروژوئیت‌ها

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۳۴. در چرخه‌ی زندگی
 ۱) کلپ، سلول ایجادکننده‌ی نسل گامتوفیت نمی‌تواند حاصل میوز باشد.
 ۲) اوگلنا، در پی کراسینگ اور، سلول‌هایی با توانایی لقاح ایجاد می‌گردد.
 ۳) کاهوی دریایی، در نسل ایجادکننده‌ی گامت تاژک‌دار، کراسینگ اور نیز رخ می‌دهد.
 ۴) اسپیروژیر، زیگوت می‌تواند چهار سلول با ژنوتیپ متفاوت ایجاد نماید.

۱۳۵. چند مورد جمله‌ی مقابل را به درستی تکمیل می‌کند؟ «هر جاندار آغازی که دارد،»
 الف- توانایی تولید توده‌ی سیتوپلاسمی چند هسته‌ای را - نوعی انگل است.
 ب- ظاهر حلزونی شکل - با نوعی جلبک رابطه‌ی همزیستی برقرار می‌کند.

- ج- دیواره‌ی سیلیسی - برای تولید مثل، ساختارهای چهار کروماتیدی ایجاد می‌کند.
 د- شیار دهانی و دیواره‌ی انعطاف‌پذیر - دارای پروتئین کانالی برای تولید ATP در کریستاهای خود است.
- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۳۶. کدام مورد نادرست است؟
 ۱) اسپوروفیت آگاو همانند اسپوروفیت کاهوی دریایی، هیچ وابستگی غذایی به گامتوفیت ندارد.
 ۲) گامتوفیت خزّه همانند گامتوفیت کاهوی دریایی، هیچ وابستگی غذایی به اسپوروفیت ندارد.
 ۳) گامتوفیت کاج برخلاف گامتوفیت کاهوی دریایی، وابستگی غذایی کامل به اسپوروفیت دارد.
 ۴) گامتوفیت سرخس برخلاف گامتوفیت کاهوی دریایی، وابستگی غذایی کامل به اسپوروفیت دارد.

۱۳۷. کدام عبارت نادرست است؟

- ۱) بسیاری از آغازیان همانند باکتری‌های شوره گذار در چرخه‌ی نیتروژن دخالت دارند.
- ۲) در لوله‌ی گوارشی انسان همانند لوله‌ی گوارشی موربانه و گاو آغازیان همزیست وجود دارند.
- ۳) اعضای بزرگ‌ترین گروه فتوسنتز کننده کره زمین نمی‌توانند دارای ساختار تولید مثلی پرسلولی باشند.
- ۴) یکی از بزرگ‌ترین تأثیراتی که آغازیان بر انسان دارند، تولید آنتی بیوتیک برای درمان بیماری‌هاست.

۱۳۸. کدام گزینه درست است؟

«آغازی که با تولیدمثل جنسی و غیرجنسی تکثیر می‌شود»
 الف) می‌تواند اتوتروف بوده و O_2 تولید نماید.

ب) می‌تواند نوع ویژه‌ای هم‌زیستی با میزبان خود برقرار نماید.

ج) می‌تواند اغلب دارای تزئینات خاص در غشای سلولی خود باشد.

د) می‌تواند در بخش ویژه‌ای از غشای خود، باکتری‌ها را فاگوسیتوز نماید.

۱) الف همانند ب درست است.

۲) الف همانند ج درست است.

۳) ب همانند د نادرست است.

۴) ب همانند ج نادرست است.

۱۳۹. در طی تقسیم زیگوت
 ۱) اوگلنا و زیگول‌های مشتق از گلژی دخالت دارند.

۲) کپک مخاطی پلاسمودیومی، دو سلول با اطلاعات مشابه ایجاد می‌شود.

۳) کلپ کروموزوم‌هایی با محتوای ژنتیکی مشابه از هم جدا می‌شوند.

۴) کلامیدوموناس سلول‌های دو تاژکی ایجاد می‌شوند که می‌توانند چهار نوع ژنوتیپ متفاوت داشته باشند.

۱۴۰. در مورد جانوران مقابل کدام یک جمله‌ی زیر را به‌طور نادرستی کامل می‌نماید؟ آغازی
 الف -

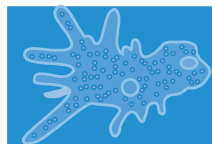
- د

- ج

- ب

- الف

۱) (ج) همانند (د) می‌تواند از پلانکتون‌ها باشد.

۲) (الف) همانند (ج) در ایجاد ساختار چهار کروماتیدی ناتوان است.

۳) (ب) همانند (د) دارای آنزیمی برای

کربوکسیلاسیون ترکیبی پنج کربنه است.

۴) (الف) همانند (ب) فاقد هرگونه رابطه با جانداران

همنوع می‌باشد.

۱۴۱. هر سلول تاژک‌دار چرخه‌ی زندگی هر سلول تاژک‌دار چرخه‌ی زندگی است.

۱) کلامیدوموناس همانند - پلاسمودیوم، دارای قدرت لقاح

۲) گیاهان بدون آوند برخلاف - کلامیدوموناس، دو تاژکی

۳) کاهوی دریایی همانند - کپک مخاطی پلاسمودیومی، هاپلوئید

۴) زنبور عسل برخلاف - کاهوی دریایی، حاصل تقسیم میتوز

۱۴۲. عامل مولد بیماری مالاریا چند ویژگی از موارد نامبرده شده را دارد؟

(الف) تک سلولی دارای اندامک‌های غشادار است.

(ب) درون لوله‌ی گوارش انسان ویتامین B و K می‌سازد.

(ج) در غشا سلولی خود مولکول‌های کلسترول دارد.

(د) تنظیم بیان ژن در این جاندار غالباً هنگام شروع رونویسی است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۴۳. کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟ (با تغییر)

« جلبک‌های بر خلاف »

(۱) برخی - قرمز - همه‌ی باکتری‌های گوگردی، بخش اعظم نور خورشید را با کمک رنگیزه‌ای به جز کلروفیل جذب می‌کنند.

(۲) همه - سبز پرسلولی - آسکومیست‌ها، توانایی جذب مواد معدنی از تخته سنگ‌های برهنه را دارند.

(۳) بسیاری از - سبز - همه‌ی گیاهان، هر دو نوع تولیدمثل جنسی و غیرجنسی را دارند.

(۴) همه - قهوه‌ای - بزرگ‌ترین جاندار روی زمین، با میتوز گامت می‌سازند.

۱۴۴. چند مورد به نادرستی بیان شده است؟

(الف) در هر بخش از دستگاه عصبی مرکزی پلاناریا، هم ماده‌ی سفید و هم ماده‌ی خاکستری یافت می‌شود.

(ب) در برگ متحرک همانند وال کوژپشت، انعکاس نخاعی رخ می‌دهد.

(ج) لکه‌ی چشمی او گلنا همانند چشم جامی شکل، ساختار سلولی دارد.

(د) جانوری که توانایی درک امواج فرابنفش را دارد فاقد توانایی تولید ماده آنگریزتر از چربی است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۴۵. وجه مشترک همه‌ی اعضای تازک‌داران جانور مانند با افراد شاخه‌ی در این است که

(۱) روزن‌داران - پوسته‌ای محکم و سوراخ‌دار از جنس سیلیس دارند.

(۲) جلبک‌های سبز - به دو روش جنسی و غیرجنسی تولید مثل می‌نمایند.

(۳) جلبک‌های قهوه‌ای - می‌توانند ساختارهای تولیدمثلی پرسلولی را پدید آورند.

(۴) هاگ‌داران - با کمک آنزیم‌های گوارشی، ترکیبات آلی پیرامون خود را تغییر می‌دهند.

۱۴۶. تولید ATP حاصل از تنفس سلولی، در توسط پروتئین‌های غشای سلول و در توسط پروتئین‌های

کریستا می‌تواند صورت گیرد. (با تغییر)

(۱) باکتری گوگردی - او گلنا

(۲) کلامیدوموناس - اسپروژیر

(۳) آمیب - دیاتوم

(۴) مایکوباکتریوم توبرکلوسیز - پلاسمودیوم فالسیپاروم

۱۴۷. ویژگی کدام جاندار در بین ویژگی‌های نامبرده شده نیست؟

(الف) اسپورفیت مستقل از گامتوفیت دارد.

(ب) هاگ‌های چند تاژی در چرخه‌ی زندگی خود تولید می‌کند.

(ج) هاگ‌های جنسی خود را به طور مستقیم از تقسیم میتوز ایجاد می‌کند.

(د) گامت‌های ماده‌ی خود را درون آرکگن ایجاد می‌کند.

۱ (۱) کلامیدوموناس ۲ (۲) کاهوهای دریایی ۳ (۳) کاج ۴ (۴) کانیدا آلیکنز

۱۴۸. در نوعی جاندار پرسلولی فتوسنتزکننده که گامتوفیت و اسپوروفیت آن دو ساختار کاملاً مستقل از یکدیگر هستند،

(۱) هر گامت تاژکدار با تقسیم میتوزی خود بخش پرسلولی هاپلوئیدی را ایجاد می‌کند.

(۲) سلول‌های کلروپلاست‌دار در هر دو بخش پرسلولی دیپلوئیدی و هاپلوئیدی وجود دارند.

(۳) تقسیم میوز، منجر به تولید سلول‌هایی می‌شود که اسپورانژ نامیده می‌شوند.

(۴) سلول‌های دارای بیش از دو تاژک، حاصل نوعی تقسیم سلولی هستند که در آن عدد کروموزومی ثابت باقی می‌ماند.

۱۴۹. در چرخه زندگی هر سلول

- ۱) کاهوی دریایی - دیپلوئیدی، می تواند سلول هایی با توانایی انجام میوز بسازد.
- ۲) کپک مخاطی پلاسمودیومی - که متعلق به ساختار تولیدمثلی پرسلولی است، می تواند تعدادی سلول فتوسنتز کننده بسازد.
- ۳) کپک مخاطی سلولی - دیپلوئیدی تولیدمثلی، می تواند سلول های هاپلوئیدی تاژک دار بسازد.
- ۴) کپک نوروپوراگراسا - دیپلوئیدی می تواند هسته هایی با توانایی انجام میتوز بسازد.

۱۵۰. چند مورد، ویژگی مشترک اعضای سه شاخه ی عمده ی تاژک داران را نشان می دهد؟

- ۱) هر زاده، یک نسخه از تمامی ژن های والد خود را دریافت می کند.
- ۲) گاز اکسیژن دفع شده از پیکر آن ها، حاصل تجزیه مولکول های آب است.
- ۳) در پی نوترکیبی گامت های آن ها، ماده ی خام انتخاب طبیعی تأمین می گردد.
- ۴) در طول DNA هسته ی آن ها، دو راهی های همانندسازی مختلفی تشکیل می شود.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۵۱. کدام گزینه، برای کامل کردن عبارت زیر، مناسب است؟

در چرخه ی زندگی کاهوی دریایی چرخه ی زندگی کپک مخاطی پلاسمودیومی، ایجاد می شود.

- ۱) همانند - از ادغام گامت های تاژک دار، سلول های دیپلوئیدی
- ۲) همانند - با میوز هر سلول دیپلوئیدی، سلول های متحرک هاپلوئیدی
- ۳) برخلاف - به دنبال میتوز هر سلول هاپلوئیدی متحرک، ساختاری پر سلولی
- ۴) برخلاف - از رویدن هاگ در شرایط مساعد، سلول های متحرک هاپلوئیدی

۱۵۲. در چرخه ی زندگی وقوع پدیده ی کراسینگ آور در سلول های حاصل از ممکن است.

- ۱) جلبک قهوه ای - تقسیم گامتوفیت
- ۲) تاژک دار چرخان - بر خورد سلول های جنسی
- ۳) عامل مولد مالاریا - نمو اسپوروزوئیت ها
- ۴) کیسه تن ساده و ابتدایی - میوز بعضی سلول های پیکری

۱۵۳. هر کپک مخاطی که دارد، در شرایطی می تواند

- ۱) تا حدی قابلیت تحرک - هاگ را درون کپسول خود برویاند.
- ۲) توانایی تولید سلول های هاپلوئیدی را - سلول جنسی تاژک دار بسازد.
- ۳) توده ی سیتوپلاسمی چند هسته ای - از طریق تقسیم میتوز تکثیر شود.
- ۴) توانایی تولید سلول آمیبی شکل را - به توده های متعددی تقسیم شود.

۱۵۴. هسته ی کروموزوم های همتا ندارد.

- ۱) کلامیدوموناس بالغ برخلاف اسپیروژیر
- ۲) سلول های گامتوفیت کاهوی دریایی مانند دیاتوم ها
- ۳) زئوسپور کاهوی دریایی مانند اسپورانژ کاهوی دریایی
- ۴) گامتوسیت پلاسمودیوم فالسیپاروم برخلاف کپک مخاطی پلاسمودیومی

۱۵۵. چند مورد می تواند به طور صحیحی جمله ی زیر را تکمیل نماید؟

«بسیاری از

- الف) آغازیان، جزو تجزیه کنندگان اند.
- ب) کپک های مخاطی، انگل هستند.
- ج) آمیب ها، فاقد دیواره ی سلولی هستند.
- د) جلبک ها، پرسلولی هستند.
- ه) هاگ داران، تک سلولی هستند.
- و) تاژک داران، دو هسته دارند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

دیرستان سلام تجریش

فصل ۱۰ زیست سال چهارم ۱

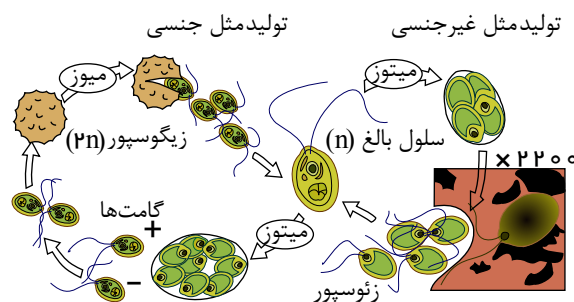
۱. **گزینه ۲** در چرخه‌های هاپلوئیدی (کلامیدوموناس) گامت‌ها به روش «میتوز» حاصل می‌شوند و زیگوسپور تقسیم میوز انجام می‌دهد و در شرایط نامساعد کلامیدوموناس به روش جنسی تولید مثل را شروع می‌کند.
 ۲. **گزینه ۳** کاهوی دریایی، نوعی آغازی از گروه جلبک‌های سبز پرسلولی است. در آغازیان بر خلاف گیاهان و جانوران، جنین یا رویان تشکیل نمی‌شود. اگر به زیست پیش دانشگاهی که چرخه‌ی زندگی کاهوی دریایی را نشان می‌دهد، دقت کنید متوجه می‌شوید که هر سه گزینه ۱ و ۲ و ۴ صحیح‌اند.
 ۳. **گزینه ۱** کلامیدوموناس در تولید مثل جنسی زیگوسپور و گامت‌ها را می‌سازد، در تولید مثل غیر جنسی با تقسیم میتوز زئوسپورها را می‌سازد.
 ۴. **گزینه ۴** کلامیدوموناس بالغ و زئوسپور و گامت‌های آن، همگی تک‌سلولی و هاپلوئید (n) و دارای دیواره و تاژک هستند، اما زیگوسپور، فاقد وسیله‌ی حرکتی و دیپلوئید (2n) می‌باشد.
 ۵. **گزینه ۳** اسپیروژیر جلبک سبز پرسلولی است که کلروپلاست نواری شکل دارد. چون در این جاندار تولیدمثل جنسی رخ می‌دهد، وقوع نوترکیبی بدون نیاز به جهش یا پیدایش ال جدید رخ می‌دهد.
 - گزینه ۱: گامت‌ها تقسیم نمی‌شوند.
 - گزینه ۲: سلول زیگوت در اسپیروژیر میوز می‌کند.
 - گزینه ۴: در اسپیروژیر هاگ‌های تاژک‌دار به وجود نمی‌آید.
 ۶. **گزینه ۳** موارد «د» و «ب»، «الف» صحیح‌اند.
- بررسی موارد:
- الف): پس از تشکیل زیگوت و قرار گرفتن در محیط مناسب زیگوت‌ها می‌رویند و از آن‌ها رشته‌های هاپلوئید خارج می‌شوند.
- ب): با توجه به شکل کتاب درسی هر سلول می‌تواند بیش از یک کلروپلاست نواری شکل داشته باشد.
- ج): هنگام هم‌یوگی هسته‌های هاپلوئید از طریق زایده‌های سیتوپلاسمی از یک رشته به رشته دیگر منتقل می‌شوند.
- د): در اسپیروژیر تولید مثل جنسی (هم‌یوگی) تنها در شرایط نامساعد محیطی رخ می‌دهد و در شرایط مساعد تقسیم این جلبک از طریق قطعه‌قطعه شدن و تقسیمات میتوزی سلول‌ها است.
۷. **گزینه ۳** هم در چرخه‌ی زندگی کلامیدوموناس و هم در چرخه‌ی زندگی کاهوی دریایی، گامت‌ها یا همان سلول‌هایی که توانایی لقاح دارند حاصل تقسیم میتوزی‌اند.
 ۸. **گزینه ۴** از آن جایی که زئوسپور کاهوی دریایی و زئوسپور کلامیدوموناس هر دو هاپلوئید هستند و دارای یک مجموعه‌ی کروموزومی می‌باشند، توانایی انجام میوز و تشکیل تتراد (ساختارهای چهار کروماتیدی) را ندارند.
- رد سایر گزینه‌ها:
- «۱»: زئوسپور کاهوی دریایی در شرایط مساعد محیطی نیز تولید می‌شود.
- «۲»: کلامیدوموناس فاقد تولیدمثل از نوع تناوب نسل و مرحله‌ی گامتوفیتی می‌باشد و تک‌سلولی است.
- «۳»: زئوسپور در هر دو هاپلوئید است و یک مجموعه‌ی کروموزومی دارد.
۹. **گزینه ۲** «کاهوی دریایی» چرخه‌ی تناوب نسل دارد که طی آن، مراحل اسپوروفیت (2n) و گامتوفیت (n) به دنبال هم تکرار شده ولی به لحاظ تغذیه از همدیگر مستقل هستند. مرحله‌ی اسپوروفیت (2n) با میوز، تولید هاگ (n) می‌کند که چهار تاژکی و متحرک‌اند، ولی مرحله‌ی گامتوفیت (n) با میتوز، گامت‌های (n) می‌سازد که با هم لقاح می‌کنند و دوتاژکی و متحرک هستند.
 ۱۰. **گزینه ۳** در چرخه‌ی زندگی کاهوی دریایی سلول تخم میوز ندارد بلکه با میتوز اسپوروفیت بالغ را به وجود می‌آورد که در اسپوروفیت بالغ اسپورانژ، با میوز سلول هاپلوئیدی تولید می‌کند.
 ۱۱. **گزینه ۳** شکل در ارتباط با ادغام دو گامت کلامیدوموناس در تولیدمثل جنسی است که پس از ادغام آن‌ها زیگوسپور ایجاد می‌شود. زیگوسپور ساختاری مقاوم نسبت به شرایط نامساعد محیطی است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: گامت‌های کلامیدوموناس حاصل میتوزاند، نه میوز!
- گزینه ۲: گامت‌های متفاوت می‌توانند لقاح انجام دهند. پس از دو نوع سلول بالغ متفاوت می‌توانند ایجاد شده باشند.
- گزینه ۴: شکل مربوط به گامت‌های کلامیدوموناس است نه زئوسپور!
۱۲. **گزینه ۴** گامت‌ها، حاصل تقسیم میتوز در شرایط نامساعد هستند و به سلول بالغ تبدیل نمی‌شوند.
- از تقسیم میوز زیگوت هم سلول هاپلوئید تاژک‌دار ایجاد می‌شود (رد گزینه ۱). زیگوت دیپلوئید پس از عبور از شرایط نامساعد، میوز می‌کند (رد گزینه ۲) که سلول‌های حاصل از آن توانایی لقاح ندارند، بلکه به جاندار بالغ تبدیل می‌شوند (رد گزینه ۳).
۱۳. **گزینه ۴** سلول‌های هاپلوئید تاژک‌دار کاهوی دریایی = گامت + زئوسپور
- سلول‌های هاپلوئید بدون تاژک کاهوی دریایی = گامتوفیت پرسلولی
- در کاهوی دریایی بخش هاپلوئید بدون تاژک در ساختار پرسلولی گامتوفیت وجود دارد ولی در کلامیدوموناس تمام ساختارهای هاپلوئید تاژک‌دار هستند.

۱۴. **گزینه ۴** در کاهوی دریایی سلول‌های هاپلوئیدی بدون تاژک، فقط سلول‌های اصلی تشکیل دهنده گامتوفیت هستند که همگی از تقسیم میتوز یک سلول هاپلوئید ایجاد شده‌اند. در واقع این نوع سلول‌ها از میوز به وجود نیامده و حاصل میتوز می‌باشند (رد گزینه ۳). از طرفی سلول‌های هاپلوئیدی تاژک‌دار زئوسپورهای کاهوی دریایی است که توانایی هم‌جوشی با سلول مشابه خود را ندارند (رد گزینه ۱) و نمی‌توانند به ساختار پرسلولی گامتوفیتی تبدیل شود (رد گزینه ۲).
۱۵. **گزینه ۴** تقسیم میوز کلامیدوموناس و کاهوی دریایی به ترتیب تولید زئوسپور ۲ و ۴ تاژکی می‌کند.
۱۶. **گزینه ۴** چرخه‌ی زندگی کاهوی دریایی از نوع تناوب نسل است. در چرخه‌ی زندگی تناوب نسل، گامت حاصل تقسیم میتوزی یک سلول هاپلوئید است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): در سطح کتاب درسی، تولیدمثل جنسی کپک مخاطی سلولی بررسی نشده است و بخش دوم پاسخ (گامت آمیبی یا تاژک‌دار) مربوط به کپک مخاطی پلاسمودیومی است که هر گامت با گامت هم شکل خود (آمیبی‌ها با هم و تاژک‌دارها با هم) لقاح می‌یابند.

گزینه‌ی (۲): در کلامیدوموناس، گامت‌ها حاصل میتوز سلول بالغ در شرایط نامساعد (مثل تجمع مواد زائد) هستند. گزینه‌ی (۳): تاژک‌داران چرخان فاقد تولیدمثل جنسی هستند. واژه‌ی (گامتوفیت) مربوط به تولیدمثل جنسی از نوع تناوب نسل است که در گیاهان و برخی آغازیان (تمام جلبک‌های قهوه‌ای + اکثر جلبک‌های قرمز + برخی جلبک‌های سبز مثل کاهوی دریایی) روی می‌دهد.

۱۷. **گزینه ۴**

سلول‌های بالغ در چرخه زندگی کلامیدوموناس توان تقسیم میتوز دارند که در شرایط مساعد منجر به تولید زئوسپور و در شرایط نامساعد منجر به تولید گامت می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱ - در مورد گامت‌ها صدق نمی‌کند

گزینه‌ی ۲ - تنها سلول دیپلوئیدی همان زیگوت در ساختار زیگوسپور است که در شرایط مساعد میوز می‌کند و زئوسپورهای جنسی را می‌سازد. زئوسپورها توان رشد دارند نه لقاح!

گزینه‌ی ۳ - اکثر زئوسپورهای کلامیدوموناس غیر جنسی‌اند و از میتوز سلول بالغ تولید می‌شوند ولی برخی زئوسپورها هم جنسی‌اند و حاصل میوز در زیگوسپور می‌باشند.

۱۸. **گزینه ۳** در کلامیدوموناس، گامت‌ها از تقسیم میتوز پدید می‌آیند ولی سایر موارد ممکن می‌باشند.

۱۹. **گزینه ۳** منظور سوال، سلول‌های دیپلوئیدی درون اسپورانژ هستند که می‌توانند با میوز خود، زئوسپورهای ۴ تاژکی کاهوی دریایی را بسازند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

رد گزینه ۱: کاهوی دریایی همانند سایر آغازیان فاقد ساختار تولیدمثل پرسلولی است. (نباید اسپورانژ را ساختار تولیدمثل پرسلولی در نظر گرفت)

رد گزینه ۲: ساختارهای پرسلولی کاهوی دریایی عبارتند از اسپوروفیت و گامتوفیت اما فقط در بخش‌های خاصی از اسپوروفیت امکان میوز (و در نتیجه کراسینگ اور) وجود دارد و در گامتوفیت این امکان وجود ندارد.

- رد گزینه ۴: فقط برخی سلول‌های دیپلوئیدی اسپوروفیتی می‌توانند در اسپورانژ، سلول‌هایی با توان میوز بسازند. مثلاً زیگوت توان تولید چنین سلول‌هایی را ندارد.
۲۰. گزینه ۲ در چرخه‌ی زندگی کاهوی دریایی تنها اسپورانژها که به مرحله‌ی اسپوروفیتی تعلق دارند می‌توانند در طی میوز تحت تاثیر کراسینگ‌اور قرار گیرند (نه هر سلول که جزیی از ساختار پرسلولی است). بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۱): سلول دو تاژکی، گامت و سلول چهار تاژکی ژئوسپور است تنها گامت‌ها توانایی همجوشی دارند.
- گزینه‌ی (۳): اسپورانژ سلول‌های دیپلوئیدی تولیدمثلی هستند که ژئوسپور چهار تاژکی می‌سازند.
- گزینه‌ی (۴): سلول‌های تولیدمثلی دو تاژکی، گامت‌هایی هستند که توانایی همجوشی دارند.
۲۱. گزینه ۲ آغازیان کپک‌مانند (کپک‌های مخاطی سلولی و پلاسمودیومی) به ترتیب در نوک متورم و کپسول، هاگ می‌سازند و فاقد دیواره کیتینی هستند و فقط کپک‌های مخاطی پلاسمودیومی هسته‌های متعدد دارند.
۲۲. گزینه ۱ اوگلنا ارتباط خویشاوندی آشکاری با تاژک‌داران جانوری دارد. تولیدمثل جنسی ندارد (رد گزینه ۲) یک تاژک بلند و یک تاژک کوتاه دارد (رد گزینه ۳) و فاقد دیواره است (رد گزینه ۴)
۲۳. گزینه ۴ در کاهوی دریایی گامت‌های تاژک‌دار به روش هم‌جوشی در هم ادغام می‌شوند.
۲۴. گزینه ۱ کپک‌های مخاطی، آغازیانی شبیه قارچ‌ها هستند که تا حدی قابلیت تحرک دارند. گزینه‌های ۱ و ۲ مربوط به کپک‌های مخاطی پلاسمودیومی است.
۲۵. گزینه ۱ (۱) بیش‌تر تاژک‌داران جانورمانند به طریقه‌ی غیرجنسی تولید می‌کنند و تنها برخی از آن‌ها تولیدمثل جنسی هم می‌کنند.
- (۲) بعضی از آن‌ها برای انسان و جانوران اهلی بیماری‌زا هستند.
- (۳) تک‌سلولی‌اند و از یک تا هزاران تاژک دارند.
- (۴) بعضی از آن‌ها در درون لوله گوارش موریانه‌ها زندگی می‌کنند.
۲۶. گزینه ۱ بسیاری از جلبک‌های سبز، تک‌سلولی هستند و در آب شیرین زندگی می‌کنند. البته قید «بسیاری»، معادل «بیشتر» نمی‌باشد. ولی سایر گزینه‌ها کاملاً غلط‌اند.
۲۷. گزینه ۴ «ژئوسپور» سلولی هاپلوئید (n) است و کروموزوم هم‌تا ندارد. این سلول در کلامیدوموناس از تقسیم میتوز و میوز (دوتاژکی) ولی در کاهوی دریایی از تقسیم میوز (چهارتاژکی) حاصل می‌شود.
۲۸. گزینه ۴ سلول آمیبی شکل در کپ مخاطی سلولی، هاپلوئید (n) است و از تقسیم میتوز حاصل می‌شود، این آمیب‌ماندها در شرایط نامساعد زیستی به دور هم جمع شده و از حرکت باز می‌ایستند، ولی در کپک‌های پلاسمودیومی و در شرایط خشکی و گرسنگی، پلاسمودیوم به توده‌های متعددی تقسیم می‌شود. همه‌ی کپک‌های مخاطی فاقد کیتین بوده و تا حدی قابلیت تحرک دارند، ولی مرحله‌ی سیتوکینز تنها در کپک‌های مخاطی پلاسمودیومی حذف شده است.
۲۹. گزینه ۲ بیشتر مژک‌داران دارای دو نوع هسته‌اند ولی هر سه جمله‌ی دیگر درست هستند.
۳۰. گزینه ۳ کپک‌های مخاطی «پلاسمودیومی» ساختارهای چند هسته‌ای و چرخه‌ی زندگی تناوب نسل دارند و گامت‌های آمیبی شکل یا تاژک‌دار پدید می‌آورند و خودشان حاصل میتوز در سلول زیگوت (۲n) هستند اما تا حدی قابلیت تحرک دارند.
۳۱. گزینه ۴ فقط بعضی از جلبک‌های قرمز داری کربنات کلسیم و بعضی هم برای تولید آگار مناسب هستند ولی همه پرسلولی و ساکن آب‌های گرم اقیانوسی هستند و معمولاً چرخه‌ی تناوب نسل دارند. پس فقط جمله آخری (د) درست است.
۳۲. گزینه ۴ «اوگلنا» و «پارامسی» هر دو به دلیل داشتن واکوئل ضربان‌دار، قادرند در آب شیرین سکونت کنند اما قدرت فتوسنتز فقط در $\frac{1}{3}$ اوگلناها مشاهده می‌شود و آن‌ها برخلاف پارامسی، با تاژک حرکت می‌کنند و اصلاً توانایی تولید مثل جنسی ندارند.
۳۳. گزینه ۳ فقط گزینه‌ی (د) یعنی اسپورانژ کاهوی دریایی نسبت به شرایط نامساعد محیطی مقاوم نیست.
۳۴. گزینه ۱ هاگ‌های تاژک‌دار در چرخه‌ی زندگی کاهوی دریایی، که از نوع تناوب نسل است، ژئوسپور نام دارند. این سلول‌ها با تقسیم میتوز، بخش پرسلولی هاپلوئیدی به نام گامتوفیت را ایجاد می‌کنند.
۳۵. گزینه ۲ آغازیانی که در حضور نور فتوسنتز کننده و در غیاب نور هتروتروف‌اند، اوگلناها هستند. این جانداران با کمک تاژک حرکت می‌کنند.
- گزینه‌ی ۱ به معنی روزن‌داران، گزینه‌ی ۳ به معنی آمیب اسهال خونی و گزینه‌ی ۴ به معنی آغازیان کپک‌مانند است که هر سه‌ی آن‌ها با کمک پاهای کاذب حرکت می‌کنند.
۳۶. گزینه ۳ عبارت (الف) درست است و عبارت‌های (ب)، (ج) و (د) نادرست‌اند.

- الف- وقتی باکتریوفاژ وارد چرخه‌ی لیتیک می‌شود، تکثیر ویروس باعث تخریب باکتری می‌شود و باکتری نمی‌تواند تکثیر شود.
ب- در چرخه‌ی لیزوژنی *DNA* ویروسی تولید می‌شود.
ج- در چرخه‌ی لیزوژنی *DNA* نو ترکیب وجود دارد اما برای آن که ویروس وارد چرخه‌ی لیتیک شود *DNA* ویروسی از *DNA* میزبان جدا می‌شود.
د- در چرخه‌ی لیزوژنی کپسید ویروس ساخته نمی‌شود.
۳۷. **گزینه ۳** جمله را به درستی تکمیل می‌کنند. «ج» و «ب»، «الف» موارد بیش تر تاژک داران (نه همه‌ی آن‌ها) یک پوشش حفاظتی از جنس سلولز دارند که اغلب با لایه‌ای از سیلیس پوشیده شده است.
۳۸. **گزینه ۱** شکل صورت سؤال در ارتباط با کپک‌های مخاطی پلاسمودیومی است. این کپک‌ها در حین حرکت، باکتری‌ها و دیگر مواد آلی را می‌بلعند و انرژی مورد نیاز خود را به دست می‌آورند.
رد سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۲»: درون کپسول‌های هاپلوئید قرار دارند. هاگ‌ها در شرایط مساعد می‌رویند (در خارج از کپسول) و به سلول‌های هاپلوئیدی تبدیل می‌شوند که ممکن است آمیبی شکل یا تاژک دار باشند.
گزینه‌ی «۳»: توده‌ی سیتوپلاسمی یا همان پلاسمودیوم از تقسیمات میتوزی زیگوت دیپلوئید ایجاد می‌شود.
گزینه‌ی «۴»: زیگوت با تقسیمات میتوزی خود پلاسمودیوم جدید ایجاد می‌کند.
۳۹. **گزینه ۲** تاژک داران چرخان، آغازیانی تک سلولی اند. تاژک داران جانور مانند نیز از آغازیان هتروتروف تک سلولی هستند.
رد سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱»: بعضی از تاژک داران جانور مانند (نه همه‌ی آن‌ها) برای انسان و جانوران اهلی بیماری زا هستند.
گزینه‌ی «۳»: تعداد تاژک در بعضی گونه‌های تاژک داران جانور مانند از یک تا هزاران تاژک است.
گزینه‌ی «۴»: در حالی که بیش تر تاژک داران جانور مانند فقط تولیدمثل غیرجنسی دارند، بعضی دیگر گامت تولید می‌کنند و تولیدمثل جنسی دارند.
۴۰. **گزینه ۴** پیچیده‌ترین و غیرمعمول‌ترین آغازیان یا همان مژک داران معمولاً با میتوز تولیدمثل می‌کنند. این جمله بدان معنی است که امکان دارد در مژک داران میوز هم دیده شود، چه در فرآیند میتوز (آنافاز) و چه در فرآیند میوز (آنافاز II) کروماتیدهای خواهری از هم جدا می‌شوند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱»: مژک داران دو نوع واکوئل دارند و بیشتر مژک داران (نه همه) دو هسته دارند.
گزینه‌ی «۲»: همه‌ی مژک داران تعداد فراوانی مژک در ردیف‌های متراکم دارند.
گزینه‌ی «۳»: اوگلنناها (نه مژک داران) مثال خوبی برای بیان نقص‌های رده‌بندی آغازیان به دو گروه جانوری و گیاهی هستند.
۴۱. **گزینه ۱** هر کپک مخاطی سلولی و هر کپک مخاطی پلاسمودیومی تا حدی قابلیت حرکت دارند. هاگ‌های کپک مخاطی سلولی پس از رها شدن، به سلول‌های آمیب مانند جدیدی نمو می‌یابند که هاپلوئیداند هاگ‌های کپک مخاطی پلاسمودیومی نیز به سلول‌های هاپلوئیدی تبدیل می‌شوند که ممکن است آمیبی شکل یا تاژک دار باشند.
۴۲. **گزینه ۳** کپک‌های مخاطی شامل کپک‌های مخاطی سلولی و کپک‌های مخاطی پلاسمودیومی هستند که دیواره‌ی آن‌ها فاقد کیتین می‌باشد. هر دو این کپک‌ها در چرخه‌ی زندگی خود توانایی تولید سلول‌های هاپلوئید را دارند.
بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱»: برای کپک مخاطی سلولی صادق نیست.
گزینه‌ی «۲»: برای کپک مخاطی پلاسمودیومی صادق نیست.
گزینه‌ی «۴»: کپک‌های مخاطی هاگ‌های خود را همواره رها می‌کنند و رشد آنها نه درون هاگدان، بلکه در محیط است.
۴۳. **گزینه ۱** همه‌ی موارد نادرست‌اند.
بررسی گزینه‌ها:
- الف) تولیدمثل جنسی پلاسمودیوم عامل مولد مالاریا در پشه صورت می‌پذیرد که اسکلت خارجی کیتینی دارد (اسکلت سلولی در تمام یوکاریوت‌ها وجود دارد و از جنس پروتئین است نه کیتین).
ب) اسپوروزوئیت‌ها در کبد تولیدمثل غیرجنسی می‌کنند که سلول‌های هسته‌دار هستند.
ج) توانایی لقاح مربوط به گامت‌ها است که در بدن پشه ایجاد می‌شوند (نه انسان).
د) مروزوئیت‌ها در کبد نیز تولید می‌شوند که منشاء مغز استخوانی ندارند.
۴۴. **گزینه ۱** همه‌ی موارد نادرست‌اند.
بررسی موارد:

(الف) برای کلامیدوموناس، تاژک داران جانورمانند، برخی مژک داران و ... صادق نیست.

(ب) برای آمیب اسهال خونی صادق نیست.

(ج) برای تاژک داران چرخان صادق نیست.

(د) $\frac{2}{3}$ از اوگلناها فاقد کلروپلاست اند.

۴۵. **گزینه ۴** هر دو کپک مخاطی سلولی و پلاسمودیومی از باکتری ها تغذیه می کنند که *DNA* حلقوی آن به غشاء پلاسمایی متصل است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): در کپک های مخاطی سلولی تعدادی از سلول های آمیب مانند به دور یکدیگر جمع می شوند و در نهایت هاگ ها را می سازند که برای کپک های مخاطی پلاسمودیومی صادق نمی باشد.

گزینه ی (۲): در کپک های مخاطی سلولی هر یک از هاگ ها وقتی رها می شوند به سلول آمیب مانند جدیدی نمو می یابند اما در کپک های پلاسمودیومی از میتوز زیگوت ها پلاسمودیوم های جدید ایجاد می شود.

گزینه ی (۳): برای کپک های مخاطی سلولی نمی تواند صادق باشد.

۴۶. **گزینه ۳** دیاتوم ها معمولاً تولیدمثل غیرجنسی انجام می دهند و از آغازیان تک سلولی فتوسنتز کننده محسوب می شوند (قادر به ساخت مواد آلی مورد نیاز خود هستند) دیاتوم ها، دیواره ی سلولی دوقسمتی و سیلیسی دارند. این جانداران می توانند با تقسیم میوز گامت بسازند. بنابراین موارد (ب) و (د) صحیح اند.

۴۷. **گزینه ۲** کپک های مخاطی پلاسمودیومی که به توده های متعدد تقسیم می شوند می توانند زیگوت ($2n$) تولید کنند ولی کپک های مخاطی سلولی فاقد گامت آمیبی و تاژک دار است.

(۱) کپک مخاطی سلولی، در چرخه ی زندگی خود سلول تاژک دار تولید نمی کند.

(۲) هر دو نوع کپک می تواند سلول های هاپلوئیدی تولید کند ولی ساخت سلول های آمیبی در هاگدان دیده نمی شود.

(۴) کپک های سلولی مستقیماً از رویش هاگ حاصل می شوند که توده سیتوپلاسمی (پلاسمودیومی) ندارند.

۴۸. **گزینه ۴** هر جانداري که بتواند برآمدگی سیتوپلاسمی داشته باشد یعنی حرکات آمیبی شکل داشته باشد، لزوماً زندگی آزاد ندارد چون برخی آمیب ها زندگی آزاد ندارند و انگل هستند. لزوماً دیواره ندارد چون آمیب دیواره ندارد. لزوماً فقط تولیدمثل غیرجنسی ندارد چون کپک های مخاطی تولیدمثل جنسی دارند. لزوماً گوارش برون سلولی ندارد چون گوارش آمیب فقط درون سلولی هست. (سوال ترکیبی و توصیفی با تکیه بر تسلط به ویژگی های حرکات آمیبی)

۴۹. **گزینه ۳** کپک های مخاطی تا حدودی قابلیت تحرک دارند و می توانند سلول های تک هسته ای و (n) به نام هاگ تولید کنند.

۵۰. **گزینه ۲** همه ی جلبک های سبز، از *HpO* به عنوان منبع الکترون استفاده می کنند، بیش تر جلبک های سبز، هر دو نوع تولیدمثل جنسی و غیرجنسی را دارند عده ای از جلبک های سبز، مثل اسپیروژیتر که تولیدمثل جنسی آن از طریق هم بوعی انجام می شود. هیچ گاه گامت یا هاگ تاژک دار تولید نمی کنند.

۵۱. **گزینه ۲** (الف) و (ج) صحیح هستند.

(الف) صحیح - کپک های مخاطی پلاسمودیومی هاگ مقاوم تولید می کنند.

(ب) نادرست - روزن داران هتروتروف هستند و فتوسنتز نمی کنند. گرچه برخی از آن ها با جلبک های سبز رابطه همیاری دارند.

(ج) صحیح - یوکاریوت ها نوکلئوزوم دارند.

(د) نادرست - پارامسی فاقد چرخه ی تناوب نسل است.

۵۲. **گزینه ۴** همه ی تاژک داران، تک سلولی اند و از آن جایی که یوکاریوت اند، درون خود میکروتوبول دارند (که در ساختار تاژک و اسکلت سلولی آن ها به کار رفته است). بعضی از تاژک داران جانورمانند، گامت تولید می کنند و تولیدمثل جنسی دارند، بنابراین نمی توان گفت همه ی تاژک داران تولیدمثل غیرجنسی دارند، البته بهتر بود در این مورد از واژه ی «فقط» استفاده می شد وجود واکوئل ضربان دار برای آغازیانی که در آب شیرین زندگی می کنند بسیار ضروری است و از طرفی می دانیم بیش تر تاژک داران چرخان در دریاها (ته آب شیرین) زندگی می کنند، بنابراین می توان نتیجه گرفت که همه ی تاژک داران، واکوئل ضربان دار ندارند.

۵۳. **گزینه ۲** بیش تر آمیب ها، زندگی آزادانه دارند. همه ی آمیب ها فاقد دیواره، فاقد زیگوت ولی دارای تقسیم میتوز هستند.

۵۴. **گزینه ۲** دیاتوم ها، مهم ترین تولیدکننده های زنجیره های غذایی هستند. این گروه از آغازیان، فتوسنتز کننده و به طور معمول دارای تولیدمثل غیرجنسی هستند.

موارد (د) و (ب) درست هستند.

۵۵. **گزینه ۲** جملات «ج» و «د» درست می باشند.

- تمام تاژک داران چرخان تک سلولی اند، اما همه‌ی آن‌ها فتوستتزن کننده نیستند.
۵۶. **گزینه ۳** پاره شدن اریتروسیت و ورود مروزوئیت‌ها به پلاسما، باعث تب و لرز می‌شود.
۵۷. **گزینه ۳** مروزوئیت فقط در بدن انسان و گامتوسیت هم در خون آدمی تولید شده و به بدن پشه (لوله‌ی گوارشی) می‌رود اما در غده بزاقی پشه، اسپوروزوئیت وجود دارد.
۵۸. **گزینه ۳** پس از نیش پشه‌ی آنوفل آلوده، اسپوروزوئیت‌ها وارد بدن انسان می‌شوند و سلول‌های جگر را آلوده می‌کنند. پس از تقسیم اسپوروزوئیت‌ها در سلول‌های جگر، مروزوئیت‌ها ایجاد می‌شوند که گلبول‌های قرمز خون را آلوده می‌کنند و در آن‌ها به سرعت تقسیم می‌شوند. بسته به نوع پلاسمودیوم مولد مالاریا، پس از ۴۸ تا ۷۲ ساعت گلبول‌های قرمز می‌ترکند و بعضی از مروزوئیت‌های موجود در خون به گامتوسیت نمو می‌یابند.
- پس از نیش یک فرد آلوده توسط پشه‌ی آنوفل غیر آلوده، گامتوسیت‌ها وارد بدن پشه می‌شوند و به گامت تبدیل شده و سپس لقاح باعث تولید زیگوت می‌شود. در نهایت تعداد زیادی اسپوروزوئیت تشکیل می‌شوند که به غدد بزاقی پشه می‌روند، بنابراین در سلول‌های جگر، گامتوسیت و در خون انسان، زیگوت یافت نمی‌شود.
۵۹. **گزینه ۴** گزینه‌ی ۱: اسپوروزوئیت‌ها در لوله گوارش پشه از زیگوت‌ها شکل می‌گیرند، سپس به غدد بزاقی پشه منتقل می‌شوند.
- گزینه‌ی ۲: اسپوروزوئیت‌ها به مروزوئیت تبدیل می‌شوند.
- گزینه‌ی ۳: تشکیل گامت در بدن پشه رخ می‌دهد.
۶۰. **گزینه ۳** فقط جمله‌ی سوم نادرست است. تشکیل گامت از گامتوسیت درون بدن پشه انجام می‌شود، اما در پشه این فرآیند درو غدد بزاقی انجام نمی‌شود و درون لوله‌ی گوارش انجام می‌شود.
۶۱. **گزینه ۳** اسپوروزوئیت‌ها در بدن پشه از تقسیم زیگوت ایجاد می‌شوند و زمانی که پشه انسان را نیش می‌زند، اسپوروزوئیت‌ها وارد خون انسان می‌شوند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱»: خارج شدن مروزوئیت‌ها و مواد سمی از گلبول قرمز منجر به تب و لرز می‌شود.
- گزینه‌ی «۲»: گامت‌ها، درون بدن پشه تولید می‌شوند.
- گزینه‌ی «۴»: اسپوروزوئیت‌ها پس از تشکیل در لوله گوارش به غدد بزاقی پشه می‌روند.
۶۲. **گزینه ۴** اسپوروزوئیت، مروزوئیت و گامتوسیت در بدن انسان و گامت‌های نر و ماده، زیگوت و اسپوروزوئیت در بدن پشه وجود دارند.
- بررسی گزینه‌های دیگر:
- ۱) اسپوروزوئیت در بدن پشه و مروزوئیت در بدن انسان تولید می‌شود.
- ۲) زیگوت‌ها گداران ساختاری با دیواره ضخیم می‌سازد که آن را نسبت به خشکی و سایر شرایط دشوار مقاوم می‌کند.
- ۳) هاگ‌داران غیرمتحرک هستند. تنها سلول متحرک در چرخه زندگی آن‌ها گامت نر تاژک‌دار است.
۶۳. **گزینه ۳** مروزوئیت هم در سلول کبدی (هسته‌دار) و هم در گولبول قرمز (سلول بدون هسته) وجود دارد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱» مربوط به مرحله ۳ است.
- گزینه «۲» مروزوئیت به گامتوسیت تبدیل می‌شود.
- گزینه «۴» مروزوئیت توانایی ورود به سلول کبد را ندارد. بلکه از کبد خارج می‌شود.
۶۴. **گزینه ۱** گامتوسیت در بدن پشه لقاح و تولید زیگوت می‌کند سپس با تقسیم میوز اسپوروزوئیت‌های هاپلوئید تولید می‌شوند. اسپوروزوئیت‌ها پس از ورود به بدن انسان مرحله غیر جنسی را در کبد و خون طی می‌کند، مروزوئیت و گامتوسیت تولید می‌کند. از طرفی از نمو بعضی از مروزوئیت‌ها در خون، گامتوسیت به وجود می‌آید.
۶۵. **گزینه ۳** اسپوروزوئیت‌ها در بدن پشه تولید و در بدن انسان به مروزوئیت تبدیل می‌شوند. گامتوسیت‌ها نیز در بدن انسان تولید و در بدن پشه به گامت تبدیل می‌شوند پس گامتوسیت همانند اسپوروزوئیت‌ها در بدن انسان و پشه قدرت حیات دارند.
۶۶. **گزینه ۲** مروزوئیت‌ها از تقسیم اسپوروزوئیت‌ها در کبد، پدید می‌آیند و گلبول‌های قرمز خون را آلوده می‌کنند. پس مروزوئیت‌ها هم در سلول‌های کبدی و هم در گلبول‌های قرمز توانایی تکثیر دارند.
۶۷. **گزینه ۳** اسپوروزوئیت در بدن پشه تولید می‌شود و از طریق نیش پشه آلوده وارد بدن انسان می‌شود.

بنابراین هم در بدن پشه و هم در بدن انسان یافت می‌شود. گامتوسیت‌ها در خون انسان از نمو بعضی از مروزوئیت‌ها به وجود می‌آیند و از طریق نیش پشه وارد لوله‌ی گوارش پشه شده و گامت‌ها را به وجود می‌آورند. بنابراین گامتوسیت‌ها نیز هم در بدن پشه و هم در بدن انسان یافته می‌شوند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: اسپوروزوئیت‌ها در درون سلول‌های هسته‌دار کبد مروزوئیت را به وجود می‌آورند.

گزینه‌ی «۲»: مروزوئیت‌ها برخلاف اسپوروزوئیت‌ها سلول‌های بدون هسته یعنی گلبول‌های قرمز را آلوده می‌کنند.

گزینه‌ی «۴»: گامتوسیت‌ها در لوله‌ی گوارش پشه به گامت تبدیل شده و به یکدیگر ملحق می‌شوند و زیگوت را تشکیل می‌دهند و از تقسیم زیگوت اسپوروزوئیت‌ها به وجود می‌آیند که به غدد بزاقی پشه می‌روند بنابراین گامت‌ها در غدد بزاقی پشه به وجود نمی‌آیند.

۶۸. گزینه‌ی ۴ در چرخه زندگی پلاسمودیوم فالسیپاروم بعضی از مروزوئیت‌ها درون گلبول‌های قرمز (سلول‌های بدون هسته) به گامتوسیت نمو می‌یابند. این در حالی است که اسپوروزوئیت‌ها در دیواره معده پشه از تقسیم میوز زیگوت بوجود می‌آیند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

رد گزینه ۱: گامت‌ها در معده پشه محصول نمو گامتوسیت‌ها می‌باشند. لقاح آنها زیگوت را می‌سازد پس در غدد بزاقی دیده نمی‌شوند. اسپوروزوئیت‌ها جگر را آلوده می‌کنند.

رد گزینه ۲: گامتوسیت‌ها فقط در بدن انسان تولید می‌شوند و گامت‌ها هم فقط در بدن پشه بوجود می‌آیند.

رد گزینه ۳: گامتوسیت‌ها هم در بدن انسان و هم در بدن پشه «یافت» می‌شوند.

۶۹. گزینه‌ی ۲ در چرخه‌ی زندگی هاگداران، زیگوت ساختار مقاوم به شرایط سخت محیطی است که از الحاق گامت‌ها درون بدن پشه ایجاد می‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: اسپوروزوئیت‌ها از تقسیم زیگوت که سلولی دیپلوئید است، به وجود می‌آیند.

گزینه‌ی «۳»: از آنجایی که مروزوئیت‌ها در درون گلبول‌های قرمز تکثیر می‌شوند پس کوچک تر از گلبول قرمز هستند و قطری کمتر از ۸ میکرون (قطر گلبول قرمز) دارند.

گزینه‌ی «۴»: مروزوئیت‌ها در گلبول‌های قرمز تکثیر می‌شوند و با پاره شدن گلبول‌های قرمز مروزوئیت مواد سمی آزاد می‌شوند که همانند آندوتوکسین باعث بروز تب و لرز می‌شوند.

۷۰. گزینه‌ی ۴ در کتاب درسی آمده است: «در نهایت تعداد زیادی اسپوروزوئیت تشکیل می‌شود که به غدد بزاقی پشه می‌روند، بنابراین تشکیل اسپوروزوئیت از سلول تخم، قطعاً خارج از غدد بزاقی پشه بوده که اسپوروزوئیت‌های ایجاد شده توانسته‌اند به غدد بزاقی پشه بروند.

۷۱. گزینه‌ی ۳ عامل بیماری توکسوپلاسموز، نوعی آغازی انگل است ولی کلستریدیوم باکتری می‌باشد.

۷۲. گزینه‌ی ۴ پلانکتون‌ها جانداران ذره‌بینی و ساکن آب هستند و در اقیانوس‌ها به تقویت زنجیره‌ی غذایی کمک می‌کنند. سایر موارد حتمی و همیشگی نیستند.

گزینه‌ی ۱: بسیاری از پلانکتون‌های میکروسکوپی آب شور، از جلبک‌های سبز هستند.

گزینه‌ی ۲: فقط دیاتوم‌ها و بسیاری از تاژک‌داران چرخان پلانکتون‌هایی با دیواره‌ی سیلیسی هستند.

گزینه‌ی ۳: بیشتر تاژک‌داران چرخان در آب‌های شور دریاها سکونت دارند.

۷۳. گزینه‌ی ۱

تیم اوگلناها دارای دو تاژک و تیمم جلبک‌های قهوه‌ای دارای تناوب نسل هستند. بیشتر مژک‌داران دارای دو هسته، بیشتر جلبک‌های سبز تک سلولی و بیشتر تاژک‌داران چرخان دارای پوسته‌ی سلولزی با پوششی سیلیسی هستند، اما جمله «ج» درست است.

۷۴. گزینه‌ی ۲ فقط جملات «الف» و «ج» درست هستند. چون بیشتر تاژک‌داران چرخان، پوشش حفاظتی از جنس سلولز با پوشش سیلیس دارند و لکه‌ی چشمی اوگلناها نیز در کنار تاژک بلند واقع شده است.

۷۵. گزینه‌ی ۲ جملات «الف» و «ج» نادرست‌اند، زیرا بعضی از آمیب‌ها انگل‌اند که این جانداران توانایی تولید هاگ را ندارند و متحرک نیز می‌باشند.

۷۶. گزینه‌ی ۱ در ساختار زیگوسپور کلامیدوموناس، سلول زیگوت وجود دارند. سلول زیگوت در شرایط مساعد تقسیم میوز انجام می‌دهد و سلول‌های هاپلوئیدی کلامیدوموناس را ایجاد می‌کند.

۷۷. گزینه‌ی ۳ شکل مربوط به یک سلول هاپلوئید است. از بین موارد ذکر شده فقط زئوسپور کلامیدوموناس هاپلوئید است.

۷۸. گزینه‌ی ۴ (لف) نادرست است $\frac{1}{3}$ اوگلناها قادر به فتوسنتز هستند و تاژک نیز دارند.

(ب) نادرست است، مثلاً آمیب اسهال خونی نوعی انگل محسوب می‌شود، هیچ‌گاه تقسیم میوز و تولیدمثل جنسی ندارد.

(ج) نادرست است. هیچکدام از آغازیان ساختار تولیدمثل پسرولوی ایجاد نمی‌کنند.

د) لکه‌ی چشمی در او گلنا، سلول را در جهت گیری به سمت نور کمک می‌کند.
 ۷۹. **گزینه ۱** اسپورانژ در کاهوی دریایی دیپلوئید بوده و دارای کروموزوم همتا است و روی اسپورفیت بالغ بوجود می‌آید، در حالی که اسپورانژ در ریزوپوس استولونیفر هاپلوئید و روی استولون بوجود می‌آید.
 بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): اسپورانژ هیچ‌کدام تاژکدار نمی‌باشد.

گزینه‌ی (۳): اسپورانژ کاهوی دریایی و اسپورانژ ریزوپوس استولونیفر هر دو با تقسیم میتوز به وجود می‌آیند.

گزینه‌ی (۴): اسپورانژ کاهوی دریایی همانند اسپورانژ ریزوپوس استولونیفر با تقسیم میتوز به وجود می‌آید.

۸۰. **گزینه ۱** کمبود دی‌اکسید کربن بر فعالیت‌های جانداران فتواتوتروف مؤثر است. در میان گزینه‌ها هاگ‌داران، کپک‌های

مخاطی، روزن‌داران، پروتوزوئر، عامل‌سهاال خونی و $\frac{2}{3}$ او گلناها جزء هتروتروف‌ها هستند و کلب، گروهی از پلانکتون‌ها، $\frac{1}{3}$

او گلناها، جلبک‌های سبز و دیاتوم‌ها جزء فتوسنتزکنندگان‌اند.

۸۱. **گزینه ۴** تمام آغازیان، یوکاریوت‌اند؛ بنابراین ژن‌های گسسته دارند. در دیواره‌ی سلولی آغازیان، کیتین یافت نمی‌شود.

کیتین در دیواره‌ی سلولی قارچ‌ها به کار رفته است. آغازیان تولیدکننده، همگی فتوسنتزکننده‌اند و قادرند انرژی نورانی را به انرژی شیمیایی تبدیل کنند.

۸۲. **گزینه ۴** آغازیانی که همگی انگل و تک‌سلولی و فاقد تحرک هستند، در چرخه‌ی تولیدمثلی خودشان، هاگ‌های فراوان می‌سازند و به هاگ‌داران معروفند، اما سایر موارد حتمی نیست.

گزینه‌ی ۱: جلبک‌های سبزی مثل کلامیدوموناس نیز تاژک دارند، ولی از تاژک‌داران محسوب نمی‌شوند.

گزینه‌ی ۲: بسیاری از آغازیان، هتروتروف بوده و از تجزیه‌کنندگان محسوب می‌شوند.

گزینه‌ی ۳: سیلیس را علاوه بر بیشتر تاژک‌داران چرخان، در دیاتوم‌ها نیز پیدا می‌کنیم که البته تولیدمثل جنسی هم دارند.

۸۳. **گزینه ۲** تمام آمیب‌ها، فاقد دیواره‌ی سلولی هستند و تمام هاگ‌داران، تک‌سلولی‌اند. تاژک‌داران دو هسته ندارند و کپک‌های مخاطی نیز هتروتروف بوده و باکتری‌ها را می‌بلعند، اما جملات «الف» و «د» در بیبیری از موارد درست هستند.

۸۴. **گزینه ۲** گامتوفیت‌های نر و ماده‌ی گیاهان دانه‌دار، میکروسکوپی‌اند. آسک، کیسه‌ای میکروسکوپی در قارچ‌های آسکومیست است. مخمر نان، ریزوبیوم و مایکوباکتریوم توبرکلوسیز و ویروس آبله نیز میکروسکوپی‌اند. اما گامتوفیت ماده خزه و گامتوفیت سرخس و قارچ سمی آمینتا موسکاریا میکروسکوپی نمی‌باشند.

۸۵. **گزینه ۱** آغازیان دارای تاژک شامل ولوکس، کلامیدوموناس و کاهوی دریایی (جلبک سبز) و تاژک‌داران چرخان، تاژک‌داران جانور مانند و او گلناها هستند که هیچ‌یک کیتین ندارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: برای کپک‌های مخاطی سلولی در هنگام تشکیل کلونی صادق نیست.

گزینه‌ی «۳»: در کلامیدوموناس، گامت‌ها (+) و (-) اند (نه نر و ماده).

گزینه‌ی «۴»: آغازیان فاقد ساختار تولیدمثل پرسلولی هستند.

۸۶. **گزینه ۴** زیگوت کلامیدوموناس دیپلوئید و سلول‌های حاصل از تقسیم آن هاپلوئیداند، پس عدد کروموزومی آن‌ها متفاوت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: زیگوت اسپیروژیر دیپلوئید و سلول حاصل از تقسیم آن هاپلوئید است.

گزینه‌ی «۲»: زیگوت کاهوی دریایی دیپلوئید و سلول حاصل از تقسیم آن نیز دیپلوئید است.

گزینه‌ی «۳»: تاژک‌داران چرخان فاقد تولیدمثل جنسی هستند، پس فاقد زیگوت می‌باشند.

۸۷. **گزینه ۳** در چرخه‌ی زندگی کاهوی دریایی زئوسپورها حاصل می‌وزند. با رشد هر زئوسپور گامتوفیت شکل می‌گیرد که در انتهای چرخه‌ی گامتوفیتی، گامت‌ها را به وجود می‌آورد. از هم‌جوشی بین گامت‌های مربوط به گامتوفیت‌های مختلف که می‌توانند از لحاظ ژنتیک متفاوت باشند، زیگوت حاصل می‌شود.

۸۸. **گزینه ۲** موارد «ب» و «د» نادرست‌اند.

بررسی موارد:

الف) همه‌ی هاگ‌داران انگل‌اند.

ب) آمیب اسهال خونی، برخی تاژک‌داران جانور مانند و گروهی از کپک‌های مخاطی انگل‌اند و به شاخه‌ی هاگ‌داران تعلق ندارند.

ج) جلبک‌ها گروهی از آغازیان فتواتوتروف‌اند که توانایی تثبیت CO_2 را دارند.

د) دیاتوم‌ها، گروهی از تاژک‌داران چرخان و از گونه‌های شناخته شده‌ی اوگناها، توانایی تثبیت CO_2 را دارند، اما به جلبک‌ها تعلق ندارند.

۸۹. **گزینه ۴** بسیاری از هاگ‌داران به وسیله‌ی حشرات از میزبانی به میزبان دیگر منتقل می‌شوند (نه همه‌ی آن‌ها). حشرات اسکلت خارجی کیتینی دارند که پلی‌ساکاریدی است. همه اوگناها حداقل هسته و میتوکندری را دارند.

۹۰. **گزینه ۴** هر سلول در کلونی ولوکس دارای دو تاژک است.

۹۱. **گزینه ۱** در همه‌ی تولیدکننده‌هایی که تناوب نسل دارند، گامت‌ها محصول مستقیم میتوز هستند. در نهان‌انگام‌ها نر تاژک ندارند. در جلبک‌ها و گیاهان بدون دانه، یک نوع گامت تاژک دار تولید می‌شود. در جلبک‌ها، رویان تشکیل نمی‌شود. گیاهان هاگ‌های تاژک‌دار تولید نمی‌کنند.

۹۲. **گزینه ۳** آندوسپورها، باکتری هستند و تاژک و کلروپلاست ندارند. زئوسپورها، هاگ‌های تاژک‌دار و متحرک هستند. برخی از پروتوزوئرها، دارای تاژک هستند. همه‌ی پروتوزوئرها، فاقد کلروپلاست هستند. همه‌ی آنتروزیوئیدها، تاژک ندارند.

۹۳. **گزینه ۳** در سطح کتاب درسی، تمام باکتریوفاژها، ویروس‌های DNA داری هستند که به باکتری‌ها حمله می‌کنند، ولی بقیه‌ی گزینیه‌ها حتمی و همیشگی نیستند.

۹۴. **گزینه ۳** «آمیب» فاقد دیواره‌ی سلولی است و بنابراین تقسیم سیتوپلاسم را با تشکیل کمربند پروتئینی در میانه‌ی سلول انجام می‌دهد. در ضمن آمیب قادر به تقسیم میوز نیست.

۹۵. **گزینه ۴** در چرخه‌ی تناوب نسل، هاگ یا اسپور (n) از تقسیم میوز در نسل اسپوروفیت ($2n$) حاصل می‌شود، ولی بقیه‌ی موارد درست هستند.

۹۶. **گزینه ۳** مانند $\frac{1}{3}$ از اوگناها که توان فتوسنتز و در نتیجه تولید $NADPH$ دارند.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: به عنوان مثال می‌توان از مخمرها نام برد که تک‌سلولی بوده، دارای دیواره‌اند، اما کلروپلاست ندارند.

گزینه‌ی ۲: مخمرها هاپلوئیدند و تولیدمثل جنسی دارند.

گزینه‌ی ۴: برای انجام تنفس هوازی در یوکاریوت‌ها، اندامک میتوکندری ضروری است.

۹۷. **گزینه ۴** باکتری‌های تثبیت‌کننده‌ی نیتروژن، ریزوبیوم و آنابنا (نوعی سیانوباکتری) هستند. باکتری‌های شیمیواتروف مانند نیتروباکتر و نیتروزوموناس از باکتری‌های شوره‌گذار محسوب می‌شوند.

۹۸. **گزینه ۴** هر چهار مورد می‌تواند جمله را به درستی تکمیل کند.

۹۹. **گزینه ۱** فقط جمله‌ی «ج» درست است.

بررسی موارد:

الف) ریزوبیوم تثبیت‌کننده‌ی نیتروژن بوده و هتروتروف است و کلروفیل ندارد.

ب) آمیب تولیدمثل غیرجنسی دارد و بعضی از آن‌ها انگل‌اند.

د) کپک‌مانندها دیواره‌ی سلولی دارند، اما از جنس کیتین نیست.

۱۰۰. **گزینه ۳** زئوسپور هاگ تاژک‌دار محسوب می‌شود، نه گامت.

۱۰۱. **گزینه ۳** استرپتوکوکوس نومونیا نوعی باکتری است. پروکاریوت‌ها سانتربول، میکروتوبول، هیستون و نوکلئوزوم ندارند، اما پلاسمودیم یوکاریوت است و هیستون، میکروتوبول و نوکلئوزوم در آن دیده می‌شود.

۱۰۲. **گزینه ۴** هیدر به روش جوانه‌زدن تولیدمثل می‌کند. این جانور که از کیسه‌تان است فاقد خون و گردش خون است.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): هر جانوری که گردش خون بسته دارد، همولف ندارد.

گزینه‌ی (۲): اوگنا، لکه‌ی چشمی دارد و از آغازیان است نه از جانوران.

گزینه‌ی (۳): هیدر ساده‌ترین دستگاه عصبی را دارد (شبکه‌ی عصبی) این جانور خون ندارد.

۱۰۳. **گزینه ۴** بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): گلیکولیز فرآیندی است که نیاز به اکسیژن ندارد. این گزینه دلالت بر گلیکولیز دارد.

گزینه‌ی (۲): سلول‌های یوکاریوتی فتوسنتزکننده، روبیسکو و کلروپلاست دارند.

گزینه‌ی (۳): بعضی از تک‌سلولی‌های یوکاریوتی صرفاً تولیدمثل غیرجنسی دارند مانند آمیب، اوگنا و تاژک‌داران چرخان.

۱۰۴. **گزینه ۴** نخینه‌ها در کپک سیاه نان یا ریزوپوس استولونيفر اغلب فاقد دیواره عرضی اند، لذا ساختارهای ریشه مانند در این قارچ نیز چند هسته‌ای خواهند بود و زیگوسپورانژ حاصل از تولیدمثل جنسی این قارچ شامل چندین هسته‌ی دیپلوئید است. کپک مخاطی پلاسمودیومی نیز توده‌ای از سیتوپلاسم است که شامل چندین هسته‌ی دیپلوئید است. درون بازیدی قارچ‌های چتری نیز دو هسته‌ی هاپلوئید وجود دارد.

۱۰۵. **گزینه ۳** قارچ فنجانی هم تولیدمثل جنسی دارد، هم تولیدمثل غیرجنسی. در تولیدمثل جنسی مانند سایر آسکومیست‌ها هاگ جنسی بامیوز + میتوز درون آسک تشکیل می‌شود. در بازیدیومیست‌ها هاگ‌ها حاصل میوز هستند، در کلامیدوموناس گامت‌ها حاصل تقسیم میتوز بوده و کپک مخاطی سلولی با تقسیم میتوز، هاگ غیرجنسی تولید می‌کند.

۱۰۶. **گزینه ۴** در گام (۳) چرخه‌ی کربس با خروج CO_2 از مولکول ۵ کربنی، مولکول ۴ کربنی ساخته می‌شود که در این مرحله ATP و $NADH$ هم تولید می‌شوند.

۱۰۷. **گزینه ۳** گزینه‌های ۱، ۲، ۳ و ۴ به ترتیب به دیاتوم‌ها، کلامیدوموناس، کپک مخاطی سلولی و اوگلنا دلالت دارد که از بین موارد ذکر شده کپک‌های مخاطی سلولی هتروتروف هستند.

۱۰۸. **گزینه ۴** هم در سلول‌های میانبرگ ذرت و هم در سلول‌های غلاف آوندی آن، تثبیت دی‌اکسید کربن انجام می‌گیرد.

۱۰۹. **گزینه ۱** از آن جایی که کلنی نوزاد از تغییر یکی از سلول‌های کلنی مادر ایجاد می‌شود، پس این دو کلنی نمی‌توانند از نظر ژنوتیپی متفاوت باشند.

۱۱۰. **گزینه ۴** ائوزینوفیل‌ها در عفونت‌های انگلی افزایش می‌یابند. مروزوئیت، بخشی از چرخه‌ی زندگی عامل مالاریا است که از آغازیان انگلی است.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: پروتئین‌های مکمل که در دفاع غیراختصاصی شرکت دارند: توسط سلول‌های (پوششی) روده و کبد نیز ساخته می‌شوند.

گزینه‌ی «۲»: ماکروفاژها با داشتن لیزوزوم‌های فراوان، جزء فاگوسیت‌های بافتی هستند.

گزینه‌ی «۳»: بسیاری از سلول‌ها آلوده به ویروس در طبیعت ژن اینترفرون را ندارند مانند باکتری‌ها.

۱۱۱. **گزینه ۲** هر نوع کپکی می‌تواند یا در گروه کپک‌های مخاطی (سلولی، پلاسمودیومی) یا در گروه کپک‌های قارچی قرار داشته باشد، در هر دو مورد امکان تولید هاگ‌های هاپلوئید در چرخه‌ی زندگی وجود دارد.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: آغازیان کپک مانند تا حدی قابلیت حرکت دارند و فاقد ساختار نخینه‌ای هستند.

گزینه‌ی «۳»: در آغازیان کپک مانند و کپک‌های قارچی مربوط به زیگومیست‌ها آسک ایجاد نمی‌شود.

گزینه‌ی «۴»: کیتین در ساختار کپک‌های قارچی وجود دارد نه در آغازیان کپک مانند.

۱۱۲. **گزینه ۴** بزرگ‌ترین آغازیان، جلبک‌های قهوه‌ای کلپ هستند و بزرگ‌ترین جاندار روی زمین درختی به نام سکویا است. هر دو جاندار چرخه‌ی زندگی از نوع تناوب نسل دارند و با میتوز گامت می‌سازند.

رد سایر گزینه‌ها:

۱) سلول حاصل از میوز در کلپ‌ها که دارای چرخه‌ی تناوب نسل هستند، هاگ می‌باشد که دارای قدرت لقاح نیستند و گامت در این جانداران حاصل تقسیم میتوز است.

۲) آگار از بعضی از جلبک‌های قرمز به دست می‌آید.

۳) کلپ غذا و محل زیست انواع مختلفی از جانوران را در نواحی ساحلی فراهم می‌کند.

۱۱۳. **گزینه ۲** در گذشته، همه‌ی آغازیان فتوسنتزکننده را جلبک می‌نامیدند. یعنی جاندارانی مانند دیاتوم‌ها، اوگلنا و ... نیز جلبک محسوب می‌شدند. به هر حال همه‌ی آغازیان، فاقد بافت سازمان یافته‌اند و همه‌ی آغازیان فتوسنتزکننده، کلروپلاست دارند و انرژی نور خورشید را توسط گرانوم‌های خود به دام می‌اندازند (هر گرانوم شامل تعدادی تیلاکوئید است). بنابراین موارد (الف و د) مناسب‌اند.

۱۱۴. **گزینه ۲** $A =$ هسته‌ی بزرگ $B =$ هسته‌ی کوچک $C =$ واکوئل ضربان دار $D =$ واکوئل غذایی

واکوئل غذایی پس از ادغام با لیزوزوم به واکوئل گوارشی تبدیل می‌شود.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: B هسته‌ی اصلی است و تمام ژن‌ها را دارد ولی A دارای قطعه DNA است که از هسته کوچک آمده.

گزینه‌ی «۳»: واکوئل ضربان‌دار با فعالیت خود باعث خروج آب اضافی از سلول می‌شود، این فعالیت با کاهش آب سلول موجب افزایش فشار اسمزی سلول می‌شود نه کاهش آن.

- گزینه ی «۴»: کروموزوم ها در هسته ی کوچک (B) میتوز قرار دارند که در فرایند تقسیم می شود.
۱۱۵. **گزینه ۳** موارد الف ، ب و ج جمله را به درستی کامل می کنند، بررسی موارد دیگر:
- (الف) در چرخه زندگی کپک مخاطی پلاسمودیومی سلول های تاژک دار ایجاد می شود.
- (ب) کپک های مخاطی گیاهان را آلوده می کنند و از عوامل بیماری زای گیاهی محسوب می شوند گیاه در پاسخ به عوامل بیماری زا اتیلن تولید می کند.
- (ج) کپک مخاطی پلاسمودیومی در هنگام تنش خشکی یا گرسنگی با میوز هاگ های هاپلوئید ایجاد می کند.
- (د) کپک های مخاطی فاقد میتوز هسته ای هستند. این گزینه مخصوص قارچ هاست.
۱۱۶. **گزینه ۳** سطح داخلی لوله گوارش، مجاری تنفسی و مجراهای ادراری (میزنای و میزراه) از نوعی بافت پوششی بنام غشای موکوزی (مخاطی) تشکیل شده اند که می تواند سنگفرشی ساده یا سنگفرشی مرکب یا استوانه ای باشد ولی بافت سنگفرشی مکعبی ساده در لوله های نفرون وجود دارد.
- رد سایر گزینه ها:
- (۱) انگل معمولاً روی میزبان که از آن بزرگتر است زندگی و از بدن آن تغذیه می کند.
- (۲) ولوکس جلبک سبز پرسلولی و ساکن آب شیرین است .
- (۴) تاژک باکتری ها ساختار سانتیریولی ندارند.
۱۱۷. **گزینه ۲** فقط موارد ج و د می توانند عبارت را به درستی تکمیل کنند.
- موارد الف و ب در مورد کاهوی دریایی صادق نیست.
۱۱۸. **گزینه ۳** آسکومیست ها می تواند در ساختار گل‌سنگ نقش داشته باشند و جلبک ها به راحتی قادر به جذب مواد معدنی از تخته سنگ های برهنه نیستند. پس آن ها را از قارچ های موجود در ساختار گل‌سنگ دریافت می کنند.
۱۱۹. **گزینه ۴** سلول های نخینه در کپک سیاه نان، فاقد دیواره ی عرضی هستند، یعنی فرایند سیتوکینز در آن ها رخ نمی دهد. بنابراین لزومی ندارد که از سومین نقطه ی واریسی عبور کنند. در گرده ی نارس، سیتوپلاسم تقسیم می شود. برای تقسیم و رشد هاگ های کاهوی دریایی و کپک های مخاطی پلاسمودیومی عبور از دومین نقطه ی واریسی الزامی است.
۱۲۰. **گزینه ۴** در دو انتهای مولکول mRNA ی یوکاریوتی یا پروکاریوتی، تعدادی نوکلئوتید وجود دارند که ترجمه نمی شوند، چون قبل از کدون آغاز و بعد از کدون پایان قرار می گیرند. بقیه ی موارد نادرست هستند.
- گزینه ی ۱: هر دوی این جانداران، اجتماعات رشته ای دارند.
- گزینه ی ۲: پروکاریوت ها، عوامل رونویسی ندارند.
- گزینه ی ۳: استرپتومایسز، هتروتروف است.
۱۲۱. **گزینه ۴** هر ۴ عبارت مفاهیم درستی را منتقل می کنند.
۱۲۲. **گزینه ۳** به جز گزینه ی «د» بقیه درست هستند.
- بررسی گزینه ها:
- (الف) کپک های مخاطی می توانند گیاهان را آلوده کنند. عامل گال گیاهی هم پلازمید Ti است که توسط یک از باکتری های هتروتروف خاک، گیاهان ۲ لپه مانند توتون، سویا و گوجه فرنگی را به تومورهای بزرگ مبتلا می کند.
- (ب) اغلب یوکاریوت ها میتوکندری دارند و در آن چرخه ی کربس که مربوط به تنفس هوازی است صورت می گیرد. در گام آخر چرخه ی کربس، مولکول ۴ کربنی اگزالواستات تولید می شود.
- (ج) تمام سلول های تاژکدار در کلامیدوموناس ۲ تاژکی هستند (گامت و هاگ و سلول بالغ) اما در کاهوی دریایی، گامت ها ۲ تاژکی و هاگ ها ۴ تاژکی هستند.
- (د) تولید استیل کوآنزیم A از پیرووات، درون میتوکندری یوکاریوتی انجام پذیر است و کلپ و ولوکس هر دو جلبک هستند و میتوکندری دارند.
- اما! بخش استیل در مولکول استیل کوآنزیم A، ۲ کربنی است نه کل مولکول استیل کوآنزیم A!
- مولکول استیل کوآنزیم A، بیش از ۲ کربن دارد!
۱۲۳. **گزینه ۳** موارد الف، ب و د درست هستند.
- بررسی موارد:

مورد الف) درست - هم در چرخه‌ی زندگی کاهوی دریایی و هم در چرخه‌ی زندگی خزه گیان گامت‌ها از تقسیم میتوز حاصل می‌شوند و دارای دو تاژک هستند.

مورد ب) درست - در چرخه‌ی زندگی کاهوی دریایی اسپوروفیت مستقل از گامتوفیت است ولی در خزه اسپوروفیت به گامتوفیت وابسته می‌باشد.

مورد ج) نادرست - در کاهوی دریایی آرکگن وجود ندارد در حالی که در انواعی از گیاهان (خزه گیان، سرخس‌ها و بازدانگان) آرکگن دیده می‌شود.

مورد د) درست - در کاهوی دریایی هاگ‌ها چهار تاژک دارند، در حالی که در خزه گیان هاگ‌ها فاقد تاژک می‌باشند.

۱۲۴. **گزینه ۴** سلول‌های حاصل از میوز کاهوی دریایی، زئوسپورهای چهار تاژکی بوده و سلول‌های نهایی حاصل از میتوز درون آنتریدی سرخس، آنتروزیوئیدها هستند که آن‌ها نیز تاژک‌دار می‌باشند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): سلول‌های حاصل از میوز کاهوی دریایی (زئوسپورها) هاگ هستند که تقسیم میتوز انجام می‌دهند در حالی که سلول‌های حاصل از میوز جانوران (مریکپیوس) گامت هستند و توانایی لقاح دارند.

گزینه‌ی (۲): سلول‌های حاصل از میوز خزه هاگ هستند و تاژک ندارند و توسط آب و باد پخش می‌شوند.

گزینه‌ی (۳): سلول‌های حاصل از میوز کاهوی دریایی زئوسپورها می‌باشند که قدرت لقاح ندارند و گامتوسیت‌های پلاسمودیوم نیز تقسیم میوز ندارند.

۱۲۵. **گزینه ۲** آغازیانی که در دیواره‌ی خود سیلیس دارند، دیاتوم‌ها و تاژک‌داران چرخان می‌باشند. هر دوی این گروه‌ها میتوز دارند که در طی آن کروماتیدهای خواهری با کوتاه شدن میکروتوبول‌های رشته‌های دوک (رشته‌های ریز پروتئینی) از هم جدا می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): دیاتوم‌ها مهم‌ترین تولیدکننده‌های زنجیره‌های غذایی‌اند ولی در مورد تاژک‌داران چرخان صادق نیست.

گزینه‌ی (۳): تاژک‌داران چرخان تولیدمثل جنسی، میوز و در نتیجه کراسینگ‌اور ندارند (جابه‌جایی بخش‌هایی از کروماتیدهای غیرخواهری کروموزوم‌های همتا).

گزینه‌ی (۴): دیاتوم‌ها روی مواد شیمیایی که از منافذ پوست آنها ترشح می‌شود، سر می‌خورند و درون آب حرکت می‌کنند و فاقد تاژک هستند.

۱۲۶. **گزینه ۱** تنها مورد «ج» نادرست است.

بررسی موارد:

«الف» زئوسپورهای کلامیدوموناس حاصل میتوزاند و به طور معمول نمی‌توانند تنوع ژنتیکی داشته باشند، در حالی که زئوسپورهای کاهوی دریایی حاصل میوزاند و می‌توانند تنوع ژنتیکی داشته باشند.

«ب» گامت‌های یک کلامیدوموناس و گامت‌های یک گامتوفیت از کاهوی دریایی حاصل تقسیمات میتوز هستند و به طور معمول نمی‌توانند تنوع ژنتیکی داشته باشند.

«ج» آغازیان دارای پوشش سیلیسی دیاتوم‌ها و تاژک‌داران چرخان هستند که تکثیر تاژک‌داران چرخان غیرجنسی و از طریق فرآیند میتوز است.

«د» هر اوگلنای دارای کلروپلاست و تولیدکننده‌ی $NADPH$ ، به دلیل داشتن میتوکندری توانایی تولید $FADH_2$ را دارد.

۱۲۷. **گزینه ۱** عوامل بیماری‌زای انسانی که فقط یک نوع اسید هسته‌ای داشته باشند، ویروس‌ها هستند. ویروس‌ها آنزیم‌های لازم برای متابولیسم را ندارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۲): عوامل بیماری‌زای کبدی با دو نوع اسید هسته‌ای، باکتری‌ها، برخی آغازیان مثل پلاسمودیوم و ... می‌باشند. پاسخ به رنگ گرم برای باکتری‌های دارای دیواره است.

گزینه‌ی (۳): اگر عامل بیماری‌زای کبدی، ویروس هپاتیت B باشد، فاقد ریبوزوم است.

گزینه‌ی (۴): اگر عامل بیماری‌زای کبدی، ویروس هپاتیت B باشد، فاقد تاژک است و سلول تاژک‌دار تولید نمی‌کند.

۱۲۸. **گزینه ۳** مالاریا که توسط هاگ‌داران ایجاد می‌شود، در مقایسه با دیگر بیماری‌های عفونی قربانیان بیشتری می‌گیرد. در چرخه‌ی زندگی این جاندار الحاق گامت‌ها و فرایند تولیدمثل جنسی در بدن پشه رخ می‌دهد که این میزبان (حشره) جزء جمعیت‌های فرصت طلب است.

۱۲۹. **گزینه ۴** عوامل بیماری‌زای کبد انسان می‌توانند، ویروس هپاتیت B، باکتری عامل دیفتری (کورینه باکتریوم دیفتریا) و یا آغازی مولد مالاریا (پلاسمودیوم) باشند که همگی برای بیان ژن‌های خود به فرآیند رونویسی و ریبونوکلوئید نیاز دارند.

۱۳۰. **گزینه ۴** عوامل آسیب‌رسان به کبد می‌توانند، ویروس (هپاتیت B)، باکتری (کورینه باکتریوم دیفتریا) و آغازی (پلاسمودیوم عامل مالاریا) باشند.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - پادتن‌ها، پروتئین‌های دفاعی هستند که اختصاصی عمل می‌کنند و با اتصال به آنتی ژن‌های سطح باکتری نظیر کورینه باکتریوم دیفتریا در سرکوب آن نقش دارند.

مورد ب) درست - لنفوسیت‌های T کشنده می‌تواند سلول‌های آلوده به ویروس نظیر ویروس هپاتیت B را سرکوب کند.
مورد ج) درست - فلمینگ آنتی بیوتیک پنی سیلین را جداسازی کرد که می‌تواند در درمان بیماری‌های باکتریایی نظیر دیفتری مؤثر باشد.

مورد د) درست - ماده‌ی شیمیایی کینین که از پوست نوعی درخت گرفته می‌شود و مشتقات آن در درمان مالاریا مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱۳۱. **گزینه ۲** موارد (ب) و (ج) جمله را به طور نادرستی کامل می‌کنند.

(ب) آغازیان کپک مانند در چرخه‌ی زندگی خود دیواره دارند.

(ج) آغازیان کپک مانند شامل کپک‌های مخاطی سلولی و کپک‌های مخاطی پلاسمودیومی هستند که در این میان در چرخه‌ی زندگی کپک‌های مخاطی سلولی، سلول تاژک‌دار مشاهده نمی‌شود.

۱۳۲. **گزینه ۱** بسیاری از هاگداران به وسیله‌ی حشرات از میزبانی به میزبان دیگر منتقل می‌شوند. در بین موارد تنها مورد «ج» جمله را به طور نادرستی تکمیل می‌کند. حشرات در هر طناب عصبی شکمی خود گره عصبی دارند (نه طناب عصبی پشتی).

۱۳۳. **گزینه ۳** گرانولوسیت‌ها شامل نوتروفیل‌ها، ائوزینوفیل‌ها و بازوفیل‌ها هستند. پس موارد «الف»، «ج» و «د» صحیح‌اند.

بررسی موارد:

الف) هپارین ترشح شده از بازوفیل‌ها نقش ضد انعقادی دارد، یعنی از تشکیل فیبرین جلوگیری می‌کند.

ب) تجزیه هموگلوبین و تولید بیلی‌روبین بر عهده‌ی ماکروفاژ است که گرانولوسیت نیست.

ج) گرانولوسیت‌ها نیز همانند سایر سلول‌های بدن می‌توانند در طی تنفسی سلولی CO_2 تولید کنند.

د) ائوزینوفیل‌ها در عفونت‌های انگلی افزایش می‌یابند. مروژوئیت بخشی از چرخه‌ی زندگی انگلی به نام پلاسمودیوم (عاملی مولد مالاریا) است.

۱۳۴. **گزینه ۴** زیگوت اسپیروژیر ($2n$) است که در محیط مناسب می‌روید و میوز انجام داده و با میتوز سلول‌های حاصل، رشته‌های هاپلوئید ایجاد می‌گردد. در اثر میوز همراه با کراسینگ اور، چهار سلول حاصل می‌توانند ژنوتیپ‌های متفاوت داشته باشند. بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»، در چرخه‌ی زندگی از نوع تناوب نسل نظیر آن چه در کلپ مشاهده می‌شود، سلول ایجادکننده‌ی نسل گامتوفیت، هاگ است که حاصل میوز می‌باشد.

گزینه‌ی «۲»، اوگلنا فقط تولیدمثل غیرجنسی دارد. پس میوز و توان کراسینگ اور و تولید تتراد ندارد.

گزینه‌ی «۳»، در چرخه‌ی زندگی کاهوی دریایی، نسل ایجادکننده‌ی گامت تاژک‌دار، گامتوفیت است که هاپلوئید (n) است و توان میوز و کراسینگ اور ندارد.

۱۳۵. **گزینه ۱** تنها مورد «د» جمله را به درستی کامل می‌کند. بررسی موارد:

«الف»: برای کپک مخاطی پلاسمودیومی صادق نیست. چون همه‌ی آنها لزوماً انگل نیستند.

«ب»: روزن داران در ظاهر به شکل حلزون‌های بسیار ریزی دیده می‌شوند. بعضی از روزن داران (نه همه‌ی آن‌ها) با جلبک‌ها رابطه‌ی هم زیستی برقرار می‌کنند.

«ج»: برای تاژک‌داران چرخان صادق نیست.

«د»: شیار دهانی و دیواره‌ی انعطاف پذیر در مژک‌دارانی نظیر پارامسی دیده می‌شوند که این آغازیان در کریستاهای میتوکندری‌های خود، دارای پروتئین‌های کانالی برای تولید ATP هستند.

۱۳۶. **گزینه ۴** گامتوفیت سرخس همانند گامتوفیت کاهوی دریایی هیچ وابستگی غذایی به اسپوروفیت ندارد.

۱۳۷. **گزینه ۴** یکی از بزرگ‌ترین تأثیراتی که آغازیان بر انسان دارند، اثر بیماری‌زایی آن‌ها است (نه تولید آنتی بیوتیک برای درمان بیماری‌ها).

۱۳۸. **گزینه ۱** آغازیانی مانند جلبک‌ها (کلامیدوموناس)، دیاتوم‌ها، مژک‌داران (پارامسی) و هاگ‌داران (عامل مالاریا) و کپک‌های مخاطی هم تولیدمثل جنسی و هم غیرجنسی دارند.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - جلبک سبز کلامیدوموناس اتوتروف است و در طی فتوسنتز O_2 تولید می‌کند.

مورد ب) درست - عامل مالاریا زندگی انگلی دارد. رابطه‌ی انگلی نوع ویژه‌ای از رابطه‌ی هم زیستی است.

مورد ج) نادرست - در دیاتوم‌ها، دیواره‌ی سلولی اغلب دارای تزئینات خاص است نه غشای سلول!

- مورد د) درست - مژکداران نظیر پارامسی از طریق شیار دهانی به تغذیه‌ی باکتری‌ها می‌پردازند.
۱۳۹. **گزینه ۴** زیگوت کلامیدوموناس میوز انجام می‌دهد و اگر در طی میوز کراسینگ اور رخ دهد، سلول‌های هاپلوئید تاژک‌دار حاصل می‌توانند چهار نوع ژنوتیپ متفاوت داشته باشند.
۱۴۰. **گزینه ۴** الف - آمیب، ب - دیاتوم، ج - تاژک‌دار چرخان و د - کلامیدوموناس آمیب‌هایی که در یک محیط زندگی می‌کنند، می‌توانند بر سر مواد غذایی رقابت داشته باشند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۱): پلانکتون‌ها آغازیان ساکن آب هستند. هم تاژک‌داران چرخان و هم جلبک‌های سبز مانند کلامیدوموناس در آب زندگی می‌کنند.
- گزینه‌ی (۲): ایجاد ساختار چهار کروماتیدی در ارتباط با میوز و تتراد است و در آغازیانی که تولیدمثل جنسی ندارند نظیر آمیب و تاژک‌داران چرخان مشاهده نمی‌شوند.
- گزینه‌ی (۳): آنزیم رویسکو توانایی کربوکسیلاسیون ترکیبی ۵ کربنه را دارد و در جانداران فتوسنتزکننده نظیر دیاتوم و کلامیدوموناس دیده می‌شود.
۱۴۱. **گزینه ۳** سلول‌های تاژک‌دار چرخه‌ی زندگی کاهوی دریایی، شامل ژئوسپور ۴ تاژکی و گامت ۲ تاژکی است. بعضی از گامت‌های کپک مخاطی پلاسمودیومی تاژک‌دار هستند و همه‌ی آن‌ها هاپلوئید هستند. بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:
- (۱) ژئوسپورهای کلامیدوموناس فاقد قدرت لقاح هستند.
- (۲) گامت نر (آنتروژوئید) خز، گامت و ژئوسپور کلامیدوموناس دو تاژکی است.
- (۴) در زنبور عسل گامت نر حاصل میتوز است. در کاهوی دریایی ژئوسپور حاصل میوز و گامت حاصل میتوز است.
۱۴۲. **گزینه ۲** جملات «الف» و «د» درست‌اند، عامل مولد مالاریا نوعی تک‌سلولی از گروه آغازیان است. آغازیان از یوکاریوت‌ها هستند. علت نادرست بودن «ج» این است که کلسترول در غشای سلول‌های جانوری وجود دارد و علت نادرست بودن «ب» این است که باکتری‌ها ویتامین B و K را می‌سازند.
۱۴۳. **گزینه ۲** آسکومیست‌ها می‌توانند در ساختار گل‌سنگ نقش داشته باشند و قارچ‌ها توانایی جذب مواد معدنی حتی از تخته سنگ‌های برهنه را دارند، ولی جلبک‌ها قادر به جذب مواد معدنی از تخته‌سنگ‌های برهنه نیستند. پس مواد معدنی مورد نیاز خود را از بخش قارچی موجود در ساختار گل‌سنگ دریافت می‌کنند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی (۱): باکتری‌های گوگردی ارغوانی همانند همه‌ی جلبک‌های قرمز، بخش اعظم نور خورشید را با کمک رنگیزه‌هایی به جز کلروفیل جذب می‌کنند.
- گزینه‌ی (۳): بیش‌تر گیاهان، دارای توانایی تولیدمثل غیرجنسی بوده و همه‌ی آن‌ها دارای توانایی تولیدمثل جنسی هستند. همه‌ی جلبک‌های سبز توانایی انجام تولیدمثل غیرجنسی را دارند و بیش‌تر آن‌ها تولیدمثل جنسی هم انجام می‌دهند. بنابراین می‌توان گفت بیش‌تر گیاهان و جلبک‌ها می‌توانند هر دو نوع تولیدمثل جنسی و غیرجنسی را انجام دهند.
- گزینه‌ی (۴): بزرگ‌ترین جاندار روی زمین درختی به نام سکویا است. هر دو جاندار ذکر شده، چرخه‌ی زندگی از نوع تناوب نسل دارند و با میتوز گامت می‌سازند.
۱۴۴. **گزینه ۴** همه عبارت‌ها نادرست هستند.
- الف - در ۲ طناب عصبی پلاناریا، گره عصبی و در نتیجه بخش خاکستری وجود ندارد.
- ب - انعکاس نخاعی مخصوص مهره‌داران (مثل وال) است. برگ متحرک یک حشره است.
- ج - لکه‌ی چشمی اوگلنا ساختار سلولی ندارد ولی چشم جامی پلاناریا از ۲ نوع سلول (پوششی و عصبی) ساخته شده است.
- د - زنبور عسل هم توانایی تولید موم (ماده‌ی آبگریز تر از چربی) و هم توانایی درک امواج فرابنفش (با طول موج زیر ۴۰۰ نانومتر) را دارد.
۱۴۵. **گزینه ۴** هاگ‌داران و تاژک‌داران جانورمانند همگی هتروتروف (مصرف کننده) هستند و با آنزیم‌های گوارشی مواد آلی پیرامون خود را تغییر می‌دهند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: روزن‌داران پوسته‌ی محکم و سوراخ‌دار از جنس آهک (نه سیلیس) دارند و تاژک‌داران جانورمانند هم فاقد پوسته‌ی سیلیسی می‌باشند
- گزینه ۲: اکثر تاژک‌داران جانورمانند فقط به روش غیرجنسی تولیدمثل می‌کنند و بعضی از آنها دارای تولیدمثل جنسی‌اند

- گزینه ۳: آغازیان فاقد ساختار تولیدمثلی پرسلولی می‌باشند
۱۴۶. **گزینه ۴** در باکتری‌های هوازی بخش اعظم ATP در حضور اکسیژن توسط پروتئین‌های غشای سلولی تولید می‌شود، در حالی که در یوکاریوت‌ها این مولکول‌های ATP در کریستا تولید می‌شوند. باکتری گوگردی سبز بی‌هوازی است و مایکوباکتریوم توبرکلوسیز از باکتری‌های هوازی محسوب می‌شود. تمام یوکاریوت‌های نام برده شده تنفس سلولی هوازی دارند.
۱۴۷. **گزینه ۱** ویژگی‌های نام برده شده مربوط است به:
الف و ب) کاهوی دریایی ج) کانیدا آلیکنز د) کاج
۱۴۸. **گزینه ۲** کاهوی دریایی گامتوفیت و اسپوروفیت فتوسنتزکننده‌ی مستقل دارد و کاملاً از یکدیگر مستقل هستند. در کاهوی دریایی هم سلول‌های اسپوروفیت و هم سلول‌های گامتوفیت کلروپلاست‌دار هستند. سلول‌های ژئوسپورو گامت نیز فتوسنتزکننده و کلروپلاست‌دار هستند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی (۱): گامت‌ها قدرت تقسیم سلولی ندارند.
گزینه‌ی (۳): سلول‌های اسپورانژ تقسیم میوز انجام می‌دهند و حاصل تقسیم میوز نیستند.
گزینه‌ی (۴): سلول‌های دارای بیش از دو تاژک، «ژئوسپور» نام دارند که حاصل تقسیم میوز هستند، نه میتوز!
۱۴۹. **گزینه ۴** زیگوت قارچ‌های پرسلولی میوز می‌کند و سلول‌های حاصل توان میتوز دارند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی (۱): چرخه‌ی زندگی کاهوی دریایی از نوع تناوب نسل است. بعضی از سلول‌های دیپلوئیدی می‌توانند سلول‌هایی با توانایی انجام میوز بسازند.
گزینه‌ی (۲): کپک مخاطی پلاسمودیومی هتروتروف است.
گزینه‌ی (۳): در چرخه‌ی زندگی کپک مخاطی سلولی، سلول‌های هاپلوئیدی تاژک‌دار ایجاد نمی‌شود.
۱۵۰. **گزینه ۱** «تنها جمله‌ی چهارم درست است»
علت درستی جمله‌ی چهارم: چون هر سه شاخه‌ی تاژک‌داران در گروه یوکاریوت‌ها قرار دارند پس دارای چندین دوراهی همانند سازی می‌باشند.
بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:
جمله‌ی اول: چون بعضی از تاژک‌داران جانور مانند تولیدمثل جنسی دارند پس ژن‌های خود را از یووالد دریافت می‌کنند.
جمله‌ی دوم: بسیاری از تاژک‌داران (تمام تاژک‌داران چرخان و بیش از نیمی از اوگلناها) هتروتروف هستند و اکسیژن دفع نمی‌کنند.
جمله‌ی سوم: تاژک‌داران چرخان، اوگلناها و برخی از تاژک‌داران جانور مانند تولیدمثل جنسی ندارند پس گامت تولید نمی‌کنند.
۱۵۱. **گزینه ۱** در هر دو با ادغام گامت‌های تاژک‌دار، سلول زیگوت دیپلوئید ایجاد می‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۲: نادرست - در مورد کپک مخاطی پلاسمودیومی سلول هاپلوئیدی هاگ متحرک نیستند (سلول‌های هاگ می‌رویند و به سلول‌های هاپلوئیدی متحرک تبدیل می‌شوند).
- گزینه ۳: ژئوسپور و گامت در کاهوی دریایی سلول‌های هاپلوئید متحرک هستند ولی گامت کاهوی دریایی برخلاف ژئوسپور آن، میتوز انجام نمی‌دهد.
گزینه ۴: نادرست - در کپک مخاطی پلاسمودیومی، از رویش هاگ در شرایط مساعد سلول‌های متحرک هاپلوئیدی ایجاد می‌شوند که گامت‌های آمیبی یا تاژک‌دار را تشکیل می‌دهند.
۱۵۲. **گزینه ۴** کراسینگ اور در تقسیم میوز رخ می‌دهد، سلول‌های زاینده‌ی جنسی در جانوران، مانند کیسه‌تن ساده و ابتدایی (هیدر)، نوعی سلول پیکری محسوب می‌شود که با تقسیم میوز (انجام کراسینگ اور) سلول‌های جنسی (گامت‌ها) را تولید می‌کنند. گزینه ۱) گامتوفیت (هاپلوئید) در جلبک قهوه‌آبی با انجام تقسیم میتوز، تولید گامت می‌کند و در تقسیم میتوز کراسینگ اور اتفاق نمی‌افتد.
- گزینه ۲) تاژک‌دار چرخان فاقد تولیدمثل جنسی می‌باشد (عدم وقوع کراسینگ اور).
گزینه ۳) در چرخه‌ی زندگی مالاریا، مروزوئیت‌ها حاصل تقسیم میتوز اسپوروزوئیت‌ها می‌باشند (عدم کراسینگ اور).
۱۵۳. **گزینه ۳** کپک مخاطی پلاسمودیومی از طریق میتوزهای متوالی سلول زیگوت توده‌ای سیتوپلاسمی و چند هسته‌ای (یا پلاسمودیوم) ایجاد کند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: همه آغازیان کپک مانند تا حدی می توانند حرکت کنند ولی هاگ آن ها درون کپسول یا هاگدان نمی روید. در واقع پس از پراکنده شدن از درون هاگ در صورتی که شرایط محیط مهیا باشد، در خارج از هاگدان می رویند.
گزینه ۲: همه آغازیان کپک مانند توانایی تولید سلول های هاپلوئیدی را دارند ولی تنها آغازیان کپک مانند مخاطی پلاسمودیومی می توانند گامتی تاژکدار بسازند.

گزینه ۴: کپک های مخاطی سلولی و پلاسمودیومی هر دو سلول آمیبی شکل تولید می کنند ولی فقط پلاسمودیومی ها، در شرایط نامساعد قادر به ساخت توده های متعدد با تقسیم میتوز هستند.

۱۵۴. **گزینه ۴** اسپیروژیر، کلامیدوموناس بالغ، زئوسپور کاهوی دریایی و گامتوسیت های پلاسمودیوم هاپلوئید هستند، اما دیاتوم ها، زیگوسپور کلامیدوموناس و اسپورانژ کاهوی دریایی و کپک مخاطی پلاسمودیومی دیپلوئید می باشند.

۱۵۵. **گزینه ۲** از بین ۶ مورد «الف» تا «و»، فقط دو مورد «الف» و «د» جمله صورت پرشش، به قید «بسیاری» دقت کنید!

۱۵۶. **گزینه ۳** موارد «الف» و «ب» نادرست اند و موارد «ج»، «د»، «ه» درست است.

بررسی موارد:

«الف»: او گلناها لکه‌ی چشمی دارند، اما حدود $\frac{1}{3}$ از او گلناها هتروتروف اند.

«ب»: آمیب اسهال خونی و برخی کپک های مخاطی و ... زندگی انگلی دارند و در عین حال قابلیت حرکت دارند.

«ج»: گامتوسیت ها در چرخه‌ی زندگی پلاسمودیوم عامل مولد مالاریا به گامت تبدیل می شوند. اگر گامتوسیت ها به گامت نر تبدیل شود تاژکدار و اگر به گامت ماده تبدیل شود بدون تاژک خواهد بود.

«د»: دیاتوم ها و پارامسی ها معمولاً تولید مثل غیرجنسی دارند و با میتوز تکثیر می شوند. فردی که به طریق تولیدمثل غیرجنسی تولید می شود، یک کلون است.

«ه»: جلبک های قرمز و جلبک های قهوه‌ای همگی پرسلولی هستند.

۱۵۷. **گزینه ۴** بررسی سایر گزینه ها:

گزینه‌ی (۱): او گلنا تک سلولی است و در لکه‌ی چشمی اش سلول دیده نمی شود.

گزینه‌ی (۲): هسته‌ی بزرگ پارامسی، قطعه‌ی کوچک *DNA* ای دارد که از هسته‌ی کوچک آمده است.

گزینه‌ی (۳): زئوسپورهای کاهوی دریایی چهار تاژکی هستند.

۱۵۸. **گزینه ۳** در چرخه‌ی زندگی آغازیان کپک مانند، از رویش هاگ در شرایط مناسب سلول متحرک (در کپک مخاطی سلولی، سلولی با حرکت آمیبی و در کپک مخاطی پلاسمودیومی، سلولی با حرکت آمیبی یا تاژکدار که در واقع گامت هستند) تولید می شود.

بررسی سایر گزینه ها:

رد گزینه ۱: سلول بالغ کلامیدوموناس، هاپلوئید است و توان میوز ندارد.

رد گزینه ۲: از رویش زیگوت اسپیروژیر، رشته‌های هاپلوئیدی (نه دیپلوئیدی) تولید می شود.

رد گزینه ۴: در هیچ یک از آغازیان (از جمله جلبک های قهوه‌ای) رویان، دانه و ساختار تولیدمثل پرسلولی تولید نمی شود.

۱۵۹. **گزینه ۴** هیچ یک از آغازیان، از جمله جلبک های قهوه‌ای در چرخه‌ی زندگی خود رویان ندارند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه‌ی (۱): سلول های بالغ کلامیدوموناس با میتوز زئوسپورها را ایجاد می کنند.

گزینه‌ی (۲): زیگوت های اسپیروژیر در محیط مناسب می رویند و از آنها رشته های هاپلوئید خارج می شود.

گزینه‌ی (۳): در کپک های مخاطی سلولی در محیط مناسب روش هاگ های هاپلوئیدی سلول های آمیبی شکل متحرک ایجاد می شود و در کپک های مخاطی پلاسمودیومی از رویش هاگ های هاپلوئیدی سلول های آمیبی شکل یا تاژک دار متحرک پدیدار می شوند.

۱۶۰. **گزینه ۴** موارد «الف»، «ب»، «ج» و «د» به درستی عبارت صورت سؤال را تکمیل نمی کنند.

بررسی موارد درست:

«ه» منظور از آغازی ای که پوسته دو قسمتی و سیلیسی دارد. دیاتوم است که جاننداری دیپلوئید بوده و در سلول پیکری خود، دو مجموعه کروموزوم دارد.

بررسی موارد نادرست:

الف) او گلناها، آغازیانی هستند که لکه چشمی دارند؛ اما تنها حدود $\frac{1}{3}$ از هزار گونه شناخته شده آن ها می توانند فتوسنتز انجام داده

و دی اکسید کربن محیط را تثبیت کنند.

ب) روزن داران، ظاهری حلزونی شکل دارند و آغازیانی دریازی هستند که در ماسه های دریاها یا به صورت چسبیده به بدن جانداران دیگر یا صخره ها زندگی می کنند؛ بنابراین نمی توان گفت همه آن ها در لابه لای ماسه های دریاها یافت می شوند.

ج) نمی توان گفت هر آغازی ای که زندگی انگلی دارد. به دو روش جنسی و غیرجنسی تکثیر می شود؛ زیرا مثلاً بیشتر آمیب ها زندگی آزاد دارند و انگل نیستند، ولی برخی از آن ها انگل هستند. آمیب ها تولیدمثل جنسی ندارند.

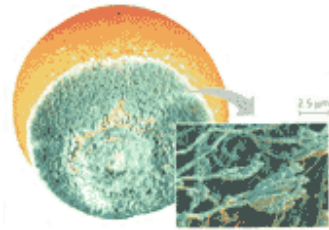
د) روزن داران، دیواره آهکی و سوراخ دار دارند و بعضی از (نه همه) آن ها از جلبک هایی که به صورت هم زیست در زیر پوسته آن ها زندگی می کنند، مواد غذایی به دست می آورند.

پاسخنامه کلیدی آزمون با کد: ۳۷۸۸۳۰

۳ -۵	۴ -۴	۱ -۳	۳ -۲	۲ -۱
۳ -۱۰	۲ -۹	۴ -۸	۳ -۷	۳ -۶
۴ -۱۵	۴ -۱۴	۴ -۱۳	۴ -۱۲	۳ -۱۱
۲ -۲۰	۳ -۱۹	۳ -۱۸	۴ -۱۷	۴ -۱۶
۱ -۲۵	۱ -۲۴	۴ -۲۳	۱ -۲۲	۲ -۲۱
۳ -۳۰	۲ -۲۹	۴ -۲۸	۴ -۲۷	۱ -۲۶
۲ -۳۵	۱ -۳۴	۳ -۳۳	۴ -۳۲	۴ -۳۱
۴ -۴۰	۲ -۳۹	۱ -۳۸	۳ -۳۷	۳ -۳۶
۴ -۴۵	۱ -۴۴	۱ -۴۳	۳ -۴۲	۱ -۴۱
۲ -۵۰	۳ -۴۹	۴ -۴۸	۲ -۴۷	۳ -۴۶
۲ -۵۵	۲ -۵۴	۲ -۵۳	۴ -۵۲	۲ -۵۱
۳ -۶۰	۴ -۵۹	۳ -۵۸	۳ -۵۷	۳ -۵۶
۳ -۶۵	۱ -۶۴	۳ -۶۳	۴ -۶۲	۳ -۶۱
۴ -۷۰	۲ -۶۹	۴ -۶۸	۳ -۶۷	۲ -۶۶
۲ -۷۵	۲ -۷۴	۱ -۷۳	۴ -۷۲	۳ -۷۱
۱ -۸۰	۱ -۷۹	۴ -۷۸	۳ -۷۷	۱ -۷۶
۱ -۸۵	۲ -۸۴	۲ -۸۳	۴ -۸۲	۴ -۸۱
۴ -۹۰	۴ -۸۹	۲ -۸۸	۳ -۸۷	۴ -۸۶
۴ -۹۵	۳ -۹۴	۳ -۹۳	۳ -۹۲	۱ -۹۱
۳-۱۰۰	۱ -۹۹	۴ -۹۸	۴ -۹۷	۳ -۹۶
۳-۱۰۵	۴-۱۰۴	۴-۱۰۳	۴-۱۰۲	۳-۱۰۱
۴-۱۱۰	۱-۱۰۹	۴-۱۰۸	۳-۱۰۷	۴-۱۰۶
۳-۱۱۵	۲-۱۱۴	۲-۱۱۳	۴-۱۱۲	۲-۱۱۱
۴-۱۲۰	۴-۱۱۹	۳-۱۱۸	۲-۱۱۷	۳-۱۱۶
۲-۱۲۵	۴-۱۲۴	۳-۱۲۳	۳-۱۲۲	۴-۱۲۱
۴-۱۳۰	۴-۱۲۹	۳-۱۲۸	۱-۱۲۷	۱-۱۲۶
۱-۱۳۵	۴-۱۳۴	۳-۱۳۳	۱-۱۳۲	۲-۱۳۱
۴-۱۴۰	۴-۱۳۹	۱-۱۳۸	۴-۱۳۷	۴-۱۳۶
۴-۱۴۵	۴-۱۴۴	۲-۱۴۳	۲-۱۴۲	۳-۱۴۱
۱-۱۵۰	۴-۱۴۹	۲-۱۴۸	۱-۱۴۷	۴-۱۴۶
۲-۱۵۵	۴-۱۵۴	۳-۱۵۳	۴-۱۵۲	۱-۱۵۱
۴-۱۶۰	۴-۱۵۹	۳-۱۵۸	۴-۱۵۷	۳-۱۵۶

ویژگی های عمومی قارچ ها

۱. در مراحل رویش هاگ و تشکیل نخینه های هاپلوئید در قارچ چتری کدام مطلب نادریست است؟
 - (۱) کمر بندی از رشته های پروتئینی در تقسیم سیتوپلاسم نقش ندارد.
 - (۲) در مرحله ی متافاز کروماتیدها حداکثر فشردگی را دارند.
 - (۳) با ناپدید شدن پوشش هسته، کروموزوم های مضاعف شده قابل رؤیت می شوند.
 - (۴) با نفوذ پوشش هسته به درون، تقسیم هسته پایان می پذیرد.
۲. در شکل مقابل، قارچی که بر سطح پر تغال مشاهده می کنید،
 - (۱) مولد نوعی بیماری پوستی در انسان است.
 - (۲) به فراوانی تولیدمثل جنسی می کند.
 - (۳) بر اساس روش های مولکولی، اخیراً در شاخه ی بازیدیومیست ها قرار می گیرد.
 - (۴) کپکی از همان سرده ی کپک موجود در ظرف آزمایش فلپینگ است.

(۴) در وسط سلول

(۴) کپک پنی سیلیوم

۳. کروموزوم ها در ابتدای تلوفاز میتوز در سلول های قارچ کجا قرار دارند؟
 - (۱) در قطب های سلول
 - (۲) در قطب های هسته
 - (۳) در وسط هسته
۴. جنس دیواره ی کدام یک، به پوشش خارجی بیستون بتولاریا شباهتی ندارد؟
 - (۱) کپک مخاطی
 - (۲) کپک سیاه نان
 - (۳) کپک نروسپورا

۵. همه ی قارچ ها

- (۱) مواد آلی غیر زنده ی محیط را تجزیه کرده و در بازیافت مواد نقش دارند.
- (۲) به صورت انگلی زندگی می کنند و غذای خود را از میزبان زنده می گیرند.
- (۳) با هم جوشی نخینه های آمیزشی متفاوت، زیگوت می سازند.
- (۴) با ترشح آنزیم های گوارشی، مواد آلی در محیط را تجزیه می کنند.

گوناگونی قارچ ها

۶. کدام عبارت در مورد ریزوپوس استولونیفر، نادریست است؟
 - (۱) همه ی افراد گونه در خاک زندگی می کنند.
 - (۲) هاگدان غیر جنسی n کروموزومی دارند.
 - (۳) نخینه های آن ها، معمولاً فاقد دیواره ای عرضی اند.
 - (۴) درون هر زیگوسپورانژ معمولاً یک سلول تخم تولید می شود.
۷. کدام عبارت، در مورد آسکومیست ها صحیح است؟
 - (۱) با ریشه ی بسیاری از گیاهان همزیستی دارند.
 - (۲) معمولاً به طریقه ی جنسی تولیدمثل می کنند.
 - (۳) بیش تر هاگ ها را درون آسک تولید می کنند.
 - (۴) هاگ های جنسی و غیر جنسی آن ها، محصول مستقیم میتوزاند.
۸. می توان گفت که کپک سیاه نان به طور معمول،
 - (۱) دیواره ی سلولی از جنس کیتین دارد و اصلاً به روش جنسی تولید مثل نمی کند.
 - (۲) به تنهایی از مولکول های آلی موجود در محیط خود بهره نمی برد.
 - (۳) فاقد دیواره بندی عرضی در نخینه بوده و در شرایط نامساعد، زیگوسپورانژ تشکیل می دهد.
 - (۴) بیشتر به روش جنسی تولیدمثل کرده و رشته های دوک را درون هسته تشکیل می دهد.

۹. قارچی که در تولید سیتریک اسید مورد استفاده قرار می گیرد،
 (۱) هاگ های جنسی خود را با تقسیم میتوز درون بازیدیوم خود تولید می کند.
 (۲) بدن رشته ای دارد و با تقسیم میتوز هاگ های غیر جنسی خود را درون آسک ایجاد می کند.
 (۳) اگرچه تولیدمثل جنسی ندارد، اما می تواند با تولید سلول های هاپلوئیدی در محیط تکثیر شود.
 (۴) همراه با مخمر نان از گروه دئوترومیست ها می باشند.

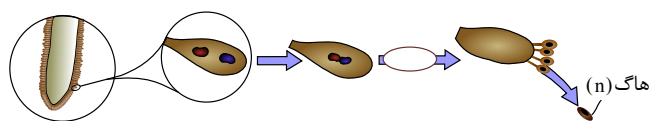
۱۰. کدام یادرسیت است؟ « در گامت »

- (۱) مخمر نان - در آسک های آسکوکارپ ایجاد می شود.
 (۲) کپک مخاطی پلاسمودیومی - تاژک دار با گامت آمیبی شکل لقاح می دهند.
 (۳) قارچ چتری - طی تقسیم میتوز حاصل می شود.
 (۴) قارچ ها مانند آغازیان - قادر به انجام میتوز نیست.

۱۱. دئوترومیست ها پروتوزوئرها،
 (۱) مانند - فقط تولیدمثل جنسی دارند.
 (۲) برخلاف - تولیدمثل غیر جنسی انجام می دهند.
 (۳) مانند - قادر به ساخت ماده ی آلی از مواد معدنی نیستند.
 (۴) برخلاف - تک سلولی اند.

۱۲. در قارچ های ژله ای،
 (۱) هاگ های جنسی در کیسه های میکروسکوپی تشکیل می شوند.
 (۲) به ندرت تولیدمثل جنسی دیده می شود.
 (۳) عمل تولید و ترشح آنزیم های گوارشی، انجام نمی گیرد.
 (۴) ساختار تولیدمثل جنسی، نظیر گروه سیاهک ها می باشد.

۱۳. شکل زیر بخشی از چرخه ی زندگی قارچی است که
 (۱) برای تولید هاگ های جنسی، تقسیم میوز و میتوز انجام می دهد.
 (۲) در مرحله ای از چرخه ی زندگی خود دارای نخینه های ادغام شده از دو قارچ + و - است.
 (۳) تولید هاگ های غیر جنسی در آن شایع تر از هاگ های جنسی است.
 (۴) برخلاف قارچ های انگل نمی تواند آنزیم های گوارشی ترشح کند.

۱۴. به طور معمول کپک پنی سیلیوم
 (۱) در تولید آنتی بیوتیک و تخمیر سس سویا استفاده می شود.
 (۲) به تنهایی از مولکول های آلی موجود در محیط خود استفاده نمی کند.
 (۳) دارای دیواره ی سلولی از جنس کیتین است و تولیدمثل جنسی ندارد.
 (۴) فاقد دیواره ی عرضی در نخینه است و در شرایط مساعد زیگوسپورانژ تشکیل می دهد.

۱۵. در آسکومیست ها، آسکوکارپ در چه مرحله ای ساخته می شود؟

- (۱) در تولید مثل غیر جنسی
 (۲) قبل از ادغام هسته های نوع آمیزشی + و -
 (۳) بعد از ادغام هسته های نوع آمیزشی + و -
 (۴) به هنگام رشد نخینه ها بعد از ادغام هسته های آمیزشی

۳۳. کدام عبارت درست است؟

- ۱) از قارچ آسپرژیلوس، برای تولید آنتی بیوتیک استفاده می شود.
- ۲) در کپک پنی سیلیوم، پیدایش ساختار تولیدمثلی بدون انجام میوز ممکن نیست.
- ۳) میسلیوم های عامل برفک دهان، سازمان بندی ویژه ای برای افزایش نسبت سطح به حجم دارند.
- ۴) در چرخه ی زندگی آمینتا موسکاریا، سلول های سازنده ی نخینه تک هسته ای یا دو هسته ای هستند.

۳۴. کدام موارد، عبارت زیر را به درستی تکمیل می کند؟

- «در چرخه ی زندگی آمینتا موسکاریا چرخه ی زندگی»
- الف- همانند - آسکومیست ها، تولید هاگ های غیر جنسی، درون ساختارهای محافظتی است.
 - ب- برخلاف - افراد گونه ی ریزوپوس، رشد و ادغام نخینه ها در محیط خاکی انجام می پذیرد.
 - ج- برخلاف - زیگومیست ها، هاگ های جنسی برای رشد باید از ساختار جنسی خارج شوند.
 - د- همانند - مخمر نان، تقسیم میتوز با تغییراتی در اسکلت پروتئینی هسته همراه است.
- ۱) الف و ج ۲) ج و د ۳) ب و د ۴) الف و د

۳۵. نخینه های فاقد هستند.

- ۱) زیگومیست ها قطعا - دیواره ی عرضی
 - ۲) ساکارومیسز سرویزیه - ساختار تولید مثل غیر جنسی
 - ۳) حاصل از رویش یک هاگ - قدرت ادغام شدن با هم
 - ۴) قارچ صدفی بعد از ادغام - امکان تشکیل بازیدی
۳۶. در چرخه ی زندگی زیگومیست ها

- ۱) درون هر ساختار تولیدمثل جنسی، هسته های $2n$ متعدد از تقسیم میتوز یک زیگوت حاصل شده اند.
- ۲) هسته های $2n$ بلافاصله پس از ادغام دو اتاقت از دو نخینه مختلف ایجاد نمی شوند.
- ۳) برخلاف قارچ فنجانی هاگ ها بیش تر در پی میتوز ایجاد می شوند.
- ۴) برخلاف آسکومیست ها، هاگ های جنسی حاصل مستقیم تقسیم میوز اند.

۳۷. در ساختار تولیدمثل جنسی

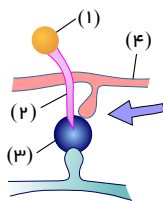
- ۱) قارچ فنجانی همانند کپک سیاه نان رویش هاگ دیده می شود.
 - ۲) قارچ فنجانی برخلاف کپک سیاه نان رویش هاگ دیده می شود.
 - ۳) قارچ فنجانی همانند کپک سیاه نان میوز و میتوز رخ می دهد.
 - ۴) قارچ فنجانی برخلاف کپک سیاه نان بیش از چهار هاگ ایجاد می شود.
۳۸. در چرخه ی زندگی عامل بیماری برفک دهان طی تولیدمثل

- ۱) جنسی انتقال هسته رخ می دهد.
- ۲) جنسی ادغام هسته پس از ایجاد آسکوکارپ دیده می شود.
- ۳) غیر جنسی مانند همه ی آسکومیست ها میتوز و سیتوکینز نامساوی رخ می دهد.
- ۴) غیر جنسی با کوتاه شدن رشته های دوک کروموزوم های همتا به طرفین هسته جابه جا می شوند.

۳۹. در چرخه ی زندگی ریزوپوس استولونیفر، هر

- ۱) هاگ جنسی برخلاف هاگ های درخت کاج، در محیط پخش نمی شود.
- ۲) ساختار انجام دهنده ی تقسیم میوز، چندین هسته ی دیپلوئید دارد.
- ۳) هاگ غیر جنسی، در نوک ریزوئیدهای موجود در نان ایجاد می شود.
- ۴) سلول استولون، دیواره ی عرضی ناقصی دارد که باعث جریان یافتن سیتوپلاسم در استولون می شود.

۴۰. با توجه به شکل زیر که ساختار تولیدمثلی نوعی قارچ را نشان می‌دهد؛ کدام گزینه، عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟ در

بخشی که با شماره ی نشان داده شده است،

۱) - چندین زیگوت، میوز انجام می‌دهند و رشد می‌کنند.

۲) - هر یک از هسته‌ها، دارای یک مجموعه ی کروموزومی است.

۳) - در شرایط مساعد، چندین هاگ غیر جنسی، بالغ و رها می‌شوند.

۴) - منافذی در دیواره ی عرضی امکان اتصال زیستی سلول ها را فراهم می‌آورد.

۴۱. آمانیتا در بخشی از چرخه ی زندگی خود، دارد و نمی‌باشد.

۱) توانای تثبیت نیتروژن جو را - پرسلولی

۲) نخینه‌هایی با دو هسته ی متفاوت - فتوستتز کننده

۳) بیش از چهار هاگ درون هاگدان - انگل

۴) قابلیت رویاندن هاگ درون هاگدان را - سمی

۴۲. در چرخه ی زندگی قارچ ژله‌ای، آسکومیست پرسلولی،

۱) همانند - هسته ی دیپلویدی، ابتدا میتوز و سپس میوز انجام می‌دهد.

۲) برخلاف - هاگ های غیر جنسی، بیش از هاگ های جنسی تشکیل می‌شود.

۳) برخلاف - بلافاصله پس از ادغام نخینه ها، هسته ی دیپلویدی شکل می‌گیرد.

۴) همانند - سلول های هاپلویدی جنسی در درون ساختار تولیدمثلی تشکیل می‌شوند.

۴۳. در چرخه ی زندگی نروسپورا کراسا

۱) تشکیل بازیدی قبل از ادغام شدن نخینه های تک سلولی صورت می‌گیرد.

۲) از رشد نخینه های دو هسته‌ای آسکوکارپ ایجاد می‌شود.

۳) مانند مخمر نان، انتهای نخینه های ادغام شده آسک ایجاد می‌شود.

۴) درون اسپورانژ با تقسیم میتوزی هاگ های غیر جنسی ایجاد می‌شوند.

۴۴. کدام یک از ویژگی های عمومی آسکومیست ها نمی‌باشد؟

۱) همه آسک ها در آسکوکارپ حاصل می‌شوند.

۲) نخینه های موجود در این شاخه، دیواره ی عرضی دارند.

۳) در چرخه ی زندگی آن ها زئوسپور دیده نمی‌شود.

۴) تولید مثل غیر جنسی شایع تر از تولیدمثل جنسی است.

۴۵. در کپک سیاه نان، زیگوسپورانژ

۱) در شرایط نامساعد، میوز انجام می‌دهد.

۲) هسته های دیپلوید متعدد دارد.

۳) دارای هسته هایی است که میتوز انجام می‌دهند.

۴) ساختاری غیر جنسی است و مولد هاگ می‌باشد.

همزیستی قارچ ها

۴۶. در همه ی قارچ - ریشه ای ها،

۱) جزء هتروتروف، توانایی تولید بازیدیوم را دارد.

۲) نخینه به درون ریشه ی گیاه فتوستتز کننده نفوذ می‌کند.

۳) نوعی هم زیستی بین قارچ و بخشی از اسپوروفیت گیاه برقرار می‌شود.

۴) نخینه ها دیواره ی عرضی دارند و هاگ های جنسی درون آسک تشکیل می‌شوند.

۴۷. قارچ ها گیاهان،

۱) برخلاف - مواد غذایی خودشان را به کمک انرژی خورشیدی می‌سازند.

۲) همانند - اولین جانداران پرسلولی بودند که در خشکی ساکن شدند.

۳) برخلاف - قادرند با جلبک های آبزی، رابطه ی همیاری به شکل گل‌سنگ برقرار کنند.

۴) همانند - می‌توانند مواد معدنی را از خاک جذب کنند.

۴۸. اولین بنیان گذاران اکوسیستم‌های خشکی، جاندارانی هستند که همگی آن‌ها
 (۱) عمری چند هزار ساله و اندازه‌ی کوچک دارند.
 (۲) حاصل همیاری بین قارچ‌ها و جلبک‌های سبز در خاک هستند.
 (۳) می‌توانند نیتروژن جو را تثبیت نمایند.
 (۴) جزء هتروتروفی دارند که هاگ‌های جنسی‌اش را با میوز و میتوز تولید می‌کند.
۴۹. در نوعی رابطه‌ی هم‌زیستی قارچ‌ها که جزء قارچی
 (۱) بیش‌تر بازیدیومیست است - نخینه قطعاً به درون ریشه‌های گیاهی نفوذ می‌کند.
 (۲) بیش‌تر آسکومیست است - کلروپلاست الزاماً در جزء فتوسنتزکننده وجود دارد.
 (۳) فقط سود می‌برد - قارچ با ترشح آنزیم‌های گوارشی مواد آلی موجود را به مولکول‌های قابل جذب تجزیه می‌کند.
 (۴) بیش‌تر قابل مشاهده می‌باشد - با تبدیل آمونیاک به نیترات در ایجاد اکوسیستم نقش دارد.
۵۰. چند ویژگی مربوط به اولین جاندارانی است که در محل جدید جایگزین می‌شوند و یک اکوسیستم را بنیان می‌نهند؟
 الف) در برابر خشکی و انجماد مقاوم هستند.
 ب) نسبت به تغییرات شیمیایی محیط حساس هستند.
 ج) در رطوبت و گرمای زیاد قادر به رشد هستند.
 د) قادرند دی‌اکسید کربن و نیتروژن را تثبیت کنند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

پرسش‌های ترکیبی و مفهومی

۵۱. کدام عبارت صحیح است؟
 (۱) جزء قارچی، در قارچ - ریشه‌ای‌ها اغلب از آسکومیست‌هاست
 (۲) جزء قارچی در گل‌سنگ‌ها، اغلب از بازیدیومیست‌هاست.
 (۳) در بازیدیومیسیته‌ها، تولید مثل جنسی نادر است.
 (۴) در آسکوکارپ سلول‌هایی با دو هسته‌ی n کروموزومی وجود دارد.
۵۲. در چرخه‌ی زندگی آسکومیست تک‌سلولی، قارچ پفکی،
 (۱) برخلاف - هاگ‌های غیرجنسی در بیرون‌هاگدان و نوک نخینه‌های تخصص یافته تشکیل می‌شوند.
 (۲) همانند - برای تولید هاگ‌های جنسی، ابتدا تقسیم میوز و سپس میتوز رخ می‌دهد.
 (۳) برخلاف - دیواره‌ی سلولی، واجد پلی‌ساکاریدی مشابه با اسکلت بیرونی مگس سرکه است.
 (۴) همانند - به طور معمول دو نوع هاگ جنسی با ژنوتیپ‌های متفاوت پدید می‌آیند.
۵۳. ساکارومایسز سرویزیه کلامیدوموناس،
 (۱) همانند - دیواره‌ی سلولی از جنس کیتین دارد.
 (۲) برخلاف - قادر به تولید پیرووات است.
 (۳) همانند - کمبود الکترون فتوسیستم II را با تجزیه‌ی آب جبران می‌کند.
 (۴) برخلاف - رشته‌های دوک درون هسته‌ای تولید می‌کند.
۵۴. شرایطی که سبب می‌گردد، با سایر موارد تفاوت اساسی دارد.
 (۱) تولید هاگ در زیگوسپورانژ ریزوپوس
 (۲) رویش زیگوت در اسپیروژیر
 (۳) تولید زیگوسپور در کلامیدوموناس
 (۴) رویش هاگ در کپک مخاطی پلاسمودیومی
۵۵. غذای اصلی گوزن‌های آلاسکا همواره
 (۱) حاصل همزیستی بین سه گونه جاندار است.
 (۲) قادر به تثبیت نیتروژن جو است.
 (۳) در کوهستان رویش کرده و عمر چند هزار ساله دارد.
 (۴) نسبت به آلودگی شیمیایی محیط و خشکی مقاومت دارد.

۵۶. در کپک پنی سیلیوم کپک مخاطی پلاسمودیومی،

- (۱) برخلاف - دیواره‌ی سلولی وجود دارد.
- (۲) همانند - پیوسته قدرت تحرک وجود دارد.
- (۳) برخلاف - رشته‌های دوک درون هسته‌ای تشکیل می‌شوند.
- (۴) همانند - پیکر رشته‌ای و درهم پیچیده از جنس میسلیوم تشکیل می‌شود.

۵۷. می‌توان گفت عامل برفک دهان،

- (۱) هاگ جنسی درون یک کیسه‌ی میکروسکوپی می‌سازد.
- (۲) به روش جوانه زدن، تولید مثل جنسی می‌کند.
- (۳) آسک را درون آسکوکارپ پدید می‌آورد.
- (۴) نوعی بازیدومیست تک سلولی است.

۵۸. کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) ریزوپوس استولونیفر، تجزیه‌ی مواد غذایی را بیرون از پیکر خود انجام می‌دهد.
- (۲) قارچ ژله‌ای برای تولید هاگ جنسی، ابتدا تقسیم میوز، سپس میتوز انجام می‌دهد.
- (۳) بعضی قارچ‌ها، قادرند ترکیبات موردنیاز خود را از مواد غیرغذایی به دست بیاورند.
- (۴) در قارچ چتری، نخینه‌های سازنده‌ی ساقک، دارای هسته‌های + و - اند.

۵۹. اسپورانژ در کاهو دریایی اسپورانژ ریزوپوس استولونیفر

- (۱) برخلاف - دارای کروموزوم همتا می‌باشد.
- (۲) همانند - تاژکدار است.
- (۳) همانند - با تقسیم میوز تولید می‌شود.
- (۴) برخلاف - با تقسیم میتوز تولید می‌شود.

۶۰. درون اول تقسیم میوز و سپس عمل لقاح و برعکس درون اول عمل لقاح و سپس تقسیم میوز انجام می‌گیرد.

- (۱) تخمک زنبق - آسک قارچ
- (۲) گامتوفیت کاج - زیگوسپور قارچ
- (۳) تخمک زنبق - اسپورانژ کاهوی دریایی
- (۴) گامتوفیت لوبیا - اسپورانژ کاهوی دریایی

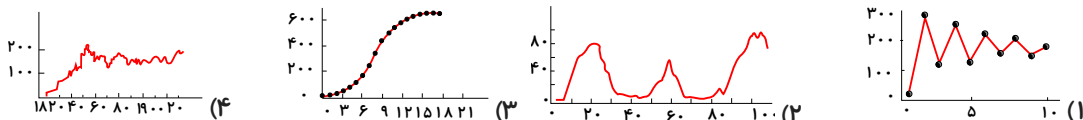
۶۱. مانند ، میکروسکوپی است. (با تغییر)

- (۱) گامتوفیت ماده‌ی خزه - اسپروفیت کاهوی دریایی و گامتوفیت‌های پلاسودیوم
- (۲) آسک نوروپورا کراسا - مخمر نان و گامتوفیت نر گیاه سیب
- (۳) گامتوفیت سرخس - پنی سیلیوم و ریزوبیوم
- (۴) عامل بیماری سل - عامل بیماری آبله و قارچ سمی آمانیتا موسکاریا

۶۲. تولید مثل غیر جنسی در مانند یکدیگر است.

- (۱) اسپیروژیر و هیدر
- (۲) آمیب و مایکوباکتریوم توبرکلوسیز
- (۳) دیاتوم و کانیدا آلیکنز
- (۴) هیدر و ساکارومایسز سرویزیه

۶۳. کدام نمودار، مربوط به رشد نوعی آسکومیست تک سلولی است؟

۶۴. تک سلولی های یوکاریوتی

(۱) تمام - که دیواره ی سلولی دارند، الزاماً با دارا بودن کلروپلاست می توانند فتوسنتز کنند.

(۲) تمام - هاپلوئید، نمی توانند تولیدمثل جنسی داشته باشند.

(۳) بعضی از - دارای تاژک، می توانند در حضور نور، $NADPH$ را از $NADP +$ سنتز کنند.

(۴) بعضی از - قادرند بدون داشتن میتوکندری، در حضور اکسیژن، فرآیندهای تنفسی هوازی را انجام دهند.

۶۵. کدام مورد جمله ی مقابل را به درستی کامل می کند؟ « نسبت به شرایط سخت محیطی مقاوم نیست.»

(۱) آندوسپور کلسترییدیوم بوتولینیوم

(۲) زیگوت پلاسمودیوم فالسیپاروم

(۳) اسپورانژ ریزوپوس استولونیفر

(۴) زیگوسپور کلامیدوموناس

۶۶. چند مورد هاپلوئید است؟

*سلول های آمیبی شکل کپک مخاطی سلولی	* زئوسپور کلامیدوموناس	*کاندیدا آلیکنز
*هسته های کپک مخاطی پلاسمودیومی	*اسپورانژ کاهوی دریایی	*سلول های کلنی اسپروژیر
(۱) ۶	(۳) ۴	(۴) ۳

۶۷. چند جمله از جملات زیر درست هستند؟

(الف) تمام جانداران تثبیت کننده ی نیتروژن جو، کلروفیل دارند.

(ب) در آغازیانی که همگی انگل هستند، گامت ماده تاژک دارد.

(ج) آسپرژیلوس در تخمیر سس سویا نقش دارد.

(د) جنس دیواره ی سلولی کپک سیاه نان همانند کپک مخاطی سلولی است.

(۱) ۱	(۲) ۲	(۳) ۳	(۴) ۴
-------	-------	-------	-------

۶۸. کدام نادرست است؟ «می توان ، گامت در نظر گرفت.»

(۱) هسته های هاپلوئید درون هر بازدی را

(۲) سلول های آمیبی شکل یا تاژک دار در کپک مخاطی پلاسمودیومی را

(۳) زئوسپورهای کاهوی دریایی را

(۴) هسته های هاپلوئید درون هر اتاقت نخینه های کپک سیاه نان را

۶۹. در شرایط

(۱) مایکو باکتریوم توبرکلوسیز - هوازی، توکسین ترشح می کند.

(۲) ریزوپوس استولونیفر - مساعد، زیگوسپورانژ تشکیل می دهد.

(۳) کلسترییدیوم بوتولینم - هوازی، آندوسپور تشکیل می دهد.

(۴) نوروپورااکراسا - نامساعد، آسکوکارپ تشکیل می دهد.

۷۰. چند مورد عبارت داده شده را به درستی کامل می کنند؟ « ، حاصل مستقیم تقسیم میتوز است.» (با تغییر)

(الف) هاگ جنسی قارچ فنجانی (ب) هاگ در آمینتا موسکاریا

(ج) گامت در کلامیدوموناس (د) هاگ غیر جنسی در کپک مخاطی سلولی

(۱) ۱	(۲) ۲	(۳) ۳	(۴) ۴
-------	-------	-------	-------

۷۱. زیگوسپورانژ ریزوپوس استولونیفر زیگوسپور کلامیدوموناس

(۱) همانند - دارای چندین زیگوت دیپلوئید است.

(۲) برخلاف - دارای دیواره ای از جنس کیتین است.

(۳) همانند - در شرایط نامساعد تقسیم میوز انجام می دهد.

(۴) برخلاف - تولید کننده زئوسپورهای ۲ تاژکی است

۷۲. هر نوع کپکی

(۱) غیرمتحرک بوده و دارای پیکری با ساختار نخینه ای است.

(۲) با تولید هاگ های هاپلوئیدی تکثیر می شود.

(۳) دارای ساختار میکروسکوپی به نام آسک است.

(۴) در دیواره ی خود دارای پلی ساکاریدی مشابه پلی ساکارید اسکلت حشرات است.

۷۳. چند مورد، جمله‌ی زیر را به طور نادرستی تکمیل می‌کنند؟

سیاهک، همانند.....

الف- کپک‌های مخاطی، در فرمانروی قارچ‌ها قرار می‌گیرند.

ب- برگ متحرک، دارای دیواره‌ای از جنس کیتین است.

ج- کرم کدو، می‌تواند نوع ویژه‌ای از رابطه‌ی هم‌زیستی را برقرار کند.

د- پلاسمودیوم، رشته‌های دوک تقسیم را درون هسته تشکیل می‌دهد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۷۴. در آسکومیست‌ها، هر تولیدمثل غیرجنسی،.....

(۱) با فعالیت دستگاه گلژی همراه است.

(۲) همواره منجر به تولید هاگ‌هایی با ژنوتیپ یکسان می‌شود.

(۳) با رشد نخینه‌هایی با دیواره‌ی عرضی همراه است.

(۴) با آزاد شدن هاگ‌ها از هاگدان غیرجنسی همراه است.

۷۵. در جاندار تولیدکننده‌ی آنتی‌بیوتیک پنی‌سیلین،.....

(۱) بخشی از ماده‌ی وراثتی در خارج از کروموزوم‌های هسته قرار دارند.

(۲) با ایجاد جهش واژگونی کروموزومی، طول کروموزوم پس از جهش تغییر می‌کند.

(۳) طی سیتوکینز، کمربندی از جنس رشته‌های پروتئینی در میانه‌ی سلول ایجاد می‌شود.

(۴) طی چرخه‌ی سلولی، نقطه‌ی واریسی اول، می‌تواند دو برابر شدن ماده‌ی ژنتیک را کنترل کند.

۷۶. تقسیمی که در نوروسپورا مستقیماً منجر به تولید هاگ‌های جنسی می‌شود،.....

(۱) در شرایطی مساعد محیطی منجر به تقسیم زیگوت ریزوپوس استولونیفر می‌شود.

(۲) در تولیدمثل قارچ لای انگشتان پای ورزشکاران نقش ایفا نمی‌کند.

(۳) در کپک مخاطی پلاسمودیومی که تحت تنش خشکی قرار گرفته است، منجر به تولید هاگ می‌شود.

(۴) در کلامیدوموناس که در شرایط عادی قرار دارد، می‌تواند منجر به تولید مجموعه‌ای ۸ تایی از سلول‌ها شود.

۷۷. همه جلیک‌های سبز پرسلولی برخلاف.....

(۱) آمیب‌ها، سلول‌هایشان در آب شور به علت پلاسمولیز از بین می‌روند.

(۲) اوگلناها، نمی‌توانند سلول‌هایی با دو تاژک داشته باشند.

(۳) آسکومیست‌ها، قادر به جذب مواد معدنی از تخته سنگ‌های برهنه نیستند.

(۴) کپک‌های مخاطی پلاسمودیومی همواره زندگی آزاد دارند.

۷۸. در یک چرخه‌ی سلولی کپک مخاطی پلاسمودیومی،.....

(۱) کروماتین در مرحله‌ی متافاز، حداقل فشردگی و تراکم را دارد.

(۲) می‌تواند تقسیم میتوز یا میوز انجام گیرد.

(۳) پنج مرحله‌ی متوالی وجود دارد.

(۴) رشته‌های دوک، درون هسته شکل می‌گیرند.

۷۹. در اولین.....، مولکول‌های *RNA* و پروتئین ممکن است در یک محل و یا در دو محل مجزا ساخته شوند.

(۱) و قدیمی‌ترین فسیل یافت شده در حیات

(۲) جاندار تغییر یافته با روش مهندسی ژنتیک

(۳) بنیان‌گذاران اکوسیستم‌های خشکی

(۴) جاندار فتوسنتز کننده در حیات

دبیرستان سلام تجربیش

فصل ۱۱ زیست سال چهارم ۱

۱. **گزینه ۳** قارچ ها میتوز هسته‌ای دارند یعنی تمام مراحل میتوز داخل هسته انجام می‌شود. پوشش هسته در تمام طول تقسیم حفظ می‌شود و نهایتاً در تلوفاز پوشش هسته به داخل نفوذ می‌کند تا به دو هسته تقسیم شود.
 ۲. **گزینه ۴** کپک پنی سیلیوم نوعی قارچ «دئوترومیست» است که اصلاً تولید مثل جنسی ندارد و گونه‌ای از آن بر سطح پر تقال هم می‌روید و گونه از آن در ظرف کشت در آزمایش «الکساندر فلمینگ» توانست با ترشح پنی سیلین، باکتری استافیلوکوکوس اورئوس را بکشد. اخیراً بیشتر دئوترومیست ها را در شاخه‌ی آسکومیست ها قرار می‌دهند، چون شباهت مولکولی بیشتری با آن ها دارند.
 ۳. **گزینه ۲**
 ۴. **گزینه ۱** کپک های مخاطی در واقع قارچ نیستند و فاقد کیتین می‌باشند.
 ۵. **گزینه ۴** همه‌ی قارچ ها قادر به ترشح آنزیم های گوارشی برای تجزیه‌ی مواد آلی در محیط هستند. بعضی از آن ها «انگل» بوده و میزبان زنده دارند اما بسیاری هم «تجزیه کننده» بوده و از مواد آلی غیرزنده مانند لاشه‌ی مرده‌ی سایر جانداران بهره می‌برند. تولید مثل جنسی و تولید زیگوت هم در قارچ های کامل دیده می‌شود و دئوترومیست ها تولید مثل جنسی ندارند.
 ۶. **گزینه ۴** درون هر زیگوسپورانژ در ریزوپوس استولونیفر، چندین زیگوت وجود دارد.
 ۷. **گزینه ۴** آسکومیست ها معمولاً به طریقه غیر جنسی تولید مثل می‌کنند. بیش ترین تعداد هاگ را به روش غیر جنسی و در نوک نخینه ها ایجاد می‌کنند. هاگ های جنسی را درون آسک تولید می‌کنند. هاگ غیر جنسی در انواع پرسلولی حاصل میتوز در نوک نخینه و هاگ جنسی حاصل میوز + میتوز در آسک است.
 ۸. **گزینه ۳** در زیگومیست ها معمولاً نخینه ها دیواره بندی عرضی ندارند و در شرایط نامساعد برای تولید مثل جنسی، زیگوسپورانژ به عنوان هاگدان جنسی تولید می‌شود، اما تولید مثل غیر جنسی در آن ها بسیار شایع تر از روش جنسی است و می‌توانند به تنهایی از مواد آلی محیط استفاده کنند.
 ۹. **گزینه ۳** آسپرژیلوس قارچی است که در تولید سیتریک اسید استفاده می‌شود. این قارچ از دئوترومیست ها است و با تولید مثل غیر جنسی هاگ های خود را در محیط پراکنده می‌کند. توجه کنید که چهار نوع قارچ پنی سیلیوم، آسپرژیلوس، قارچی که طعم بعضی از پنیرها را سبب می‌شود و قارچ های لای انگشتان پا، از دئوترومیست ها هستند.
 ۱۰. **گزینه ۱** مخمرها تک سلولی هستند، پس در تولید مثل جنسی آسک می‌سازند، اما آسکوکارپ نمی‌سازند.
 ۱۱. **گزینه ۳** دئوترومیست ها قارچ هایی هستند که فقط تولید مثل غیر جنسی دارند. پروتوزوئرها آغازیان هتروتروف هستند. از آن جایی که تمام قارچ ها نیز هتروتروف اند، لذا گزینه‌ی ۳ درست است.
 ۱۲. **گزینه ۴** قارچ زله‌ای همانند سیاهک از شاخه‌ی بازیدیومیست ها است.
 ۱۳. **گزینه ۲** شکل در ارتباط با بخشی از چرخه‌ی زندگی بازیدیومیست ها است که در آن ها، نخینه های دو قارچ + و - ادغام می‌شوند.
 ۱۴. **گزینه ۳** این قارچ از شاخه دئوترومیست هاست و بنابراین تولید مثل جنسی ندارد.
 ۱۵. **گزینه ۲** در آسکومیست ها، ابتدا هسته های + و - با هم جفت می‌شوند اما ادغام نمی‌شوند و نخینه ها رشد می‌کنند و سپس آسکوکارپ تشکیل می‌دهند، آنگاه هسته های مذکور در داخل ASC با هم ادغام می‌گردند.
 ۱۶. **گزینه ۴** در بازیدیومیست ها، ادغام نخینه ها در تشکیل ساختار تولید مثل دخال دارد. (۱) نخینه ها دارای دیواره عرضی هستند. (۲) تولید مثل غیر جنسی در بازیدیومیست ها نادر است. به جز زنگ ها و سیاهک ها (۳) هاگ های جنسی در روی بازیدیوم ها تشکیل می‌شوند.
 ۱۷. **گزینه ۳** قارچ ها پلوئیدند. اگر در هسته‌ی سلول سازنده‌ی نخینه‌ی (+) ریزوپوس استولونیفر، ۴ کروموزوم وجود داشته باشد، چون هاپلوئید است، پس دارای ۴ کروموزوم غیر همتا است.
 ۱۸. **گزینه ۲** به بررسی گزینه ها می‌پردازیم: (۱) در تشکیل هاگ های جنسی، تقسیم میوز نقش دارد؛ بنابراین ژنوتیپ هاگ ها یکسان نیست. (۲) در نخینه های دو هسته‌ای، سلولی که در انتهای نخینه وجود دارد، به آسک تبدیل می‌شود. (۳) در آسکومیست ها، هاگ های غیر جنسی در نوک نخینه های تخصص یافته (نه دورن هاگدان) تشکیل می‌شوند. (۴) هر هسته‌ی دیپلوئید موجود در سلول انتهای نخینه (نه آسکوکارپ) تقسیم میوز و سپس میتوز انجام می‌دهد.
 ۱۹. **گزینه ۴** در آسکومیست ها هاگ های غیر جنسی در نوک نخینه ها تشکیل می‌شوند و درون کیسه یا ساختار بخصوصی قرار ندارند.
- بررسی گزینه‌ی (۳) : مخمرها بدون ایجاد آسکوکارپ، آسک می‌سازند.

۲۰. **گزینه ۳** در تمام قارچ‌های دارای تولیدمثل جنسی زیگوت تقسیم میوز انجام می‌دهد.
۲۱. **گزینه ۳** پنی سیلیوم جزء دئوترومیست‌هاست و تولید مثل جنسی ندارد، در عوض هاگ‌های غیر جنسی تولید می‌کند.
۲۲. **گزینه ۳** گونه‌ی اسپیرژیلاس از دئوترومیست‌ها، تولید مثل جنسی ندارد. هاگ‌های غیر جنسی در کپک سیاه نان درون اسپورانژ تولید می‌شوند. در قارچ‌های چتری، هاگ‌های جنسی خارج از بازدی‌ها تشکیل می‌شوند. کپک نوروپورا از جمله قارچ‌های آسکومیست است که هاگ‌های غیر جنسی را خارج از نخینه‌ها می‌سازد.
۲۳. **گزینه ۳** قارچ آمایتا موسکاریا، هاگ‌ها را بیرون از بازدیوم تشکیل داده و سپس آزاد می‌کند. نخینه‌ها معمولاً درون خاک با یکدیگر ادغام می‌شوند. از ادغام هسته‌های (+ و -) درون بازدیوم، سلول تخم تشکیل می‌شود، درون همین ساختار، سلول تخم تقسیم میوز انجام داده و هاگ‌های بیرونی را می‌سازد.
۲۴. **گزینه ۴** در اکثر بازدیومیست‌ها (مثل آمایتا موسکاریا) تولیدمثل جنسی، شایع‌تر از روش غیر جنسی است در حالی که زیگومیست‌ها (مثل ریزوپوس) بیشتر به روش غیر جنسی تولیدمثل می‌کنند.
۲۵. **گزینه ۴** کپک «نوروپورا کراسا» نوعی آسکومیست پرسلولی است. در این شاخه از قارچ‌ها تعداد ۸ عدد هاگ جنسی درون آسک پدید می‌آیند که حداقل دارای ۲ نوع ژنوتیپ (بدون کراسینگ اور) و حداکثر دارای ۴ نوع ژنوتیپ (همراه کراسینگ اور) هستند.
۲۶. **گزینه ۲** «کپک سیاه نان» یکی از انواع زیگومیست‌ها است که در آن‌ها با هم جوشی دو نخینه آمیزشی + و - با همدیگر، ساختاری با دیواره‌ی ضخیم به نام زیگوسپورانژ پدید می‌آید، ولی سایر موارد نادرست هستند.
- گزینه ی ۱: درون اسپورانژ، هاگ‌های غیر جنسی (n) وجود دارند.
- گزینه ی ۳: درون زیگوسپورانژ، سلول‌های زیگوت (2n) وجود دارند که در شرایط مساعد، میوز انجام داده و می‌رویند.
- گزینه ی ۴: این گزینه درباره‌ی اسکلت خارجی حشرات درست است.
۲۷. **گزینه ۴** «ریزوپوس استولونیفر» نوعی زیگومیست است که برخلاف آسکومیست‌های پرسلولی، هاگ‌های جنسی را درون ساختاری با دیواره‌ی ضخیم به نام زیگوسپورانژ تشکیل می‌دهد و یکی از این هاگ‌ها درون همان ساختار هم رویش می‌کنند، اما سایر موارد نادرست هستند.
- گزینه ی ۱: هاگ‌های غیر جنسی در کپک سیاه نان، درون هاگدان غیر جنسی به نام اسپورانژ تشکیل می‌شوند.
- گزینه ی ۲: در زیگومیست‌ها، تولید مثل غیر جنسی شایع‌تر از جنسی است.
- گزینه ی ۳: هاگ‌های جنسی در زیگومیست‌ها، محصول میوز در زیگوت هستند.
۲۸. **گزینه ۴** تمام قارچ‌ها، هاپلوئید (n) هستند و بنابراین سلول زیگوت را تنها سلول 2n کروموزومی در آن‌ها محسوب می‌کنند که اولین تقسیم زیگوت آن‌ها، میوز است.
۲۹. **گزینه ۲** گزینه‌های ب و د نادرست هستند. قارچ پنی سیلیوم فقط تولیدمثل غیر جنسی دارد و آمایتا موسکاریا نخینه‌هایی با دیواره‌ی عرضی دارد.
۳۰. **گزینه ۳** در آسکومیست‌ها، هاگ‌ها محصول مستقیم تقسیم میوز هستند. مخمرها در این گروه قرار دارند و چون تک سلولی اند آسکوکارپ تشکیل نمی‌دهند (علت رد گزینه‌های ۱، ۲ و ۴).
۳۱. **گزینه ۲** قارچ صدفی از بازدیومیست‌هاست. در بازدیومیست‌ها، هاگ‌های جنسی مستقیماً از تقسیم میوز حاصل می‌شوند، در حالی که در آسکومیست‌ها برای تولید هاگ جنسی، ابتدا تقسیم میوز و سپس تقسیم میوز انجام می‌شود.
- سایر گزینه‌ها:
- ۱: پنی سیلیوم جزء دئوترومیست‌ها است و هاگ جنسی ندارد.
- ۳: درون زیگوسپورانژ ریزوپوس، چندین زیگوت دیپلوئید وجود دارد اما درون بازدی قارچ صدفی، فقط یک زیگوت دیپلوئید وجود دارد.
- ۴: کاندیدا آلیکنز قارچی بیماری‌زاست و غذای خود را از میزبان زنده (انسان) به دست می‌آورد. (انگل خارجی است).
۳۲. **گزینه ۴** هر چهار مورد نامناسب است، چون:
- الف - برای مخمرها (قارچ‌های تک سلولی) که فاقد نخینه‌اند، صادق نیست.
- ب - مثل قارچ‌های خوراکی که برای انسان اهمیت اقتصادی دارند اما در گروه بازدیومیست‌ها قرار می‌گیرند.
- ج - مخمرها نیز تولیدمثل جنسی دارند اما پیکر آن‌ها از نخینه تشکیل نشده است.
- د - زیگومیست‌ها استولون تولید می‌کنند. نخینه‌ی زیگومیست‌ها معمولاً دیواره‌ی عرضی ندارد.
۳۳. **گزینه ۴** در چرخه‌ی زندگی آمایتا موسکاریا، نخینه‌هایی که از رویش هاگ حاصل می‌شوند، سلول‌های تک هسته‌ای دارند. در حالی که نخینه‌های ادغام شده که پیکر قارچ را می‌سازند، سلول‌های دو هسته‌ای دارند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱). از آسپریژیلوس برای تولید اسید سیتریک و تخمیر سس سویا استفاده می‌شود.
- ۲). کپک پنی سیلیوم، جزء دئوترومیست‌ها است که تولیدمثل جنسی و میوز ندارند و ساختارهای تولیدمثلی در آن‌ها غیر جنسی است.
- ۳). عامل برفک دهان، قارچی تک سلولی است و میسلیوم ندارد.
۳۴. **گزینه ۲** آمانیتا موسکاریا نوعی قارچ چتری از شاخه‌ی بازیدیومیست‌ها است. بررسی موارد:
- الف - نادرست است؛ در آسکومیست‌ها هاگ غیر جنسی درون کیسه یا ساختار به خصوصی قرار ندارد.
- ب - نادرست است؛ افراد سرده‌ی ریزوپوس در خاک زندگی می‌کنند و نخینه‌هایشان در خاک رشد کرده و ادغام می‌شوند. آمانیتا موسکاریا نیز با توجه به شکل کتاب درسی در خاک رشد کرده و نخینه‌هایش ادغام می‌شوند.
- ج - درست است؛ در زیگومیست‌ها، هاگ‌های جنسی بدون خروج از ساختار تولیدمثل جنسی یا همان زیگوسپورانژ رشد می‌کنند. ولی در بازیدیومیست‌ها، هاگ‌های جنسی برای رشد باید از سطح بازیدوم جدا شده و در خاک رشد کنند.
- د - درست است؛ میتوز در قارچ‌ها درون هسته‌ای است و با فرو رفتن غشای هسته به درون و تقسیم هسته، میتوز پایان می‌یابد از آن جایی که اسکلت هسته‌ای مسئول حفظ شکل هسته است پس تغییر شکل هسته با تغییر اسکلت پروتئینی هسته همراه است.
۳۵. **گزینه ۳** در تولید مثل جنسی قارچ‌ها دو نخینه از نوع آمیزشی + و - (نخینه‌های متفاوت) با هم ادغام می‌شوند. ساکارومیسز سرویزیه تک سلولی است و نخینه ندارد.
۳۶. **گزینه ۴** در زیگومیست‌ها، هاگ‌های جنسی حاصل مستقیم تقسیم میوز هستند در حالی که در آسکومیست‌ها هاگ‌های جنسی حاصل مستقیم تقسیم میتوز هسته‌های هاپلوئیداند.
- بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱» در قارچ‌ها از جمله زیگومیست‌ها، زیگوت با میوز، هسته‌های هاپلوئید را به وجود می‌آورد.
- گزینه‌ی «۲» در زیگومیست‌ها پس از ادغام دو اتافک، هسته‌های هاپلوئید ادغام می‌شوند و هسته‌های دیپلوئید پدید می‌آورد.
- گزینه‌ی «۳» قارچ فنجانی به آسکومیست‌ها تعلق دارد که معمولاً به طریقه‌ی غیر جنسی تولید مثل می‌کنند.
۳۷. **گزینه ۳** ساختار تولیدمثل جنسی قارچ فنجانی، آسک است که در آن ابتدا میوز و سپس میتوز رخ می‌دهد. ساختار تولیدمثل جنسی کپک سیاه نان زیگوسپورانژ است که زیگوت‌های موجود در آن تقسیم میوز انجام می‌دهند و با میتوز درون زیگوسپورانژ می‌رویند.
۳۸. **گزینه ۱** عامل بیماری برفک دهان، مخمری به نام کاندیدا آلیکنز است که در طی تولیدمثل جنسی به هنگام تشکیل آسک، انتقال هسته رخ می‌دهد.
- سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۲: مخمرها تک سلولی اند و فاقد نخینه و میسلیوم هستند. یعنی آسک را که ساختار تک سلولی است ایجاد می‌کنند ولی آسکوکارپ را که ساختار پرسلولی است نمی‌توانند بسازند.
- گزینه ۳: در میان قارچ‌ها فقط مخمرها (نه همه‌ی آسکومیست‌ها) توان جوانه زدن دارند. طی جوانه زدن سیتوکینز نامساوی رخ می‌دهد.
- گزینه ۴: جدا شدن کروموزوم‌های همتا از یکدیگر مربوط به تولیدمثل جنسی و میوز است.
۳۹. **گزینه ۲** هاگ‌های جنسی ریزوپوس داخل زیگوسپورانژ و هاگ‌های کاج در اسپوروفیت آن، باقی می‌ماند. زیگوسپورانژ تنها ساختار انجام‌دهنده‌ی میوز در ریزوپوس است که چندین هسته‌ی $2n$ دارد. نخینه‌ی زیگومیست‌ها معمولاً دیواره‌ی عرضی ندارند.
۴۰. **گزینه ۴** این شکل زیگوسپورانژ و اسپورانژ یک قارچ ریزوپوس استولونیفر را نشان می‌دهد. این قارچ فاقد دیواره‌ی عرضی در نخینه‌های خود است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی «۱»: در بخش ۳ (زیگوسپورانژ) چندین زیگوت وجود دارد. هرگاه شرایط مساعد شود، زیگوت‌های موجود در زیگوسپورانژ تقسیم میوز انجام می‌دهند و می‌رویند.
- گزینه‌ی «۲»: بخش ۲ یک نخینه‌ی هاپلوئید است، لذا هر یک از هسته‌ها دارای یک مجموعه‌ی کروموزومی می‌باشند.
- گزینه‌ی «۳»: بخش ۱ اسپورانژ (هاگدان غیر جنسی) است و در پی میتوز و نمو، هاگ‌های غیر جنسی را تولید می‌کند.
۴۱. **گزینه ۲** قارچ‌ها هتروتروف هستند و آمانیتا جزو قارچ‌های بازیدیومیست می‌باشد، که در بخشی از زندگی خود دارای نخینه‌هایی با هسته‌های متفاوت بود که با هم ادغام شده و بازیدی‌ها را می‌سازند.

۴۲. **گزینه ۴** قارچ ژله‌ای نوع بازیدیومیست است. در بازیدیومیست‌ها، هاگ‌های جنسی (که سلول‌هایی هاپلوئیدی هستند) در سطح ساختاری تولیدمثلی، به نام بازیدیوم ایجاد می‌شوند. در آسکومیست‌های پرسلولی نیز (مانند قارچ فنجانی)، هاگ‌های جنسی، در درون ساختاری تولیدمثلی، به نام آسک ایجاد می‌شوند.
۴۳. **گزینه ۲** کپک نوروپورا کراسا از قارچ‌های گروه آسکومیست‌ها است. در این قارچ پرسلولی از رشد نخینه‌های دو هسته‌ای و تک‌هسته‌ای ساختار فنجانی شکل به نام آسکوکارپ ایجاد می‌شود.
۴۴. **گزینه ۱** زئوسپور فقط در برخی گروه‌های آغازیان دیده می‌شود و در قارچ‌ها وجود ندارد. نخینه‌های موجود در آسکومیست‌ها معمولاً دیواره عرضی ناقص دارند و در آسکومیست‌ها تولیدمثل غیرجنسی شایع‌تر از تولیدمثل جنسی است. آسکوکارپ از رشد نخینه ادغام شده به وجود می‌آید بنابراین در آسکومیست‌های تک سلولی (مخمرها) آسکوکارپ ایجاد نمی‌شود. (مخمرها آسک تولید می‌کنند اما آسکوکارپ ندارند).
۴۵. **گزینه ۲** زیگوسپورانژ حاوی چند هسته ۲n است که در شرایط نامساعد تولید شده‌اند ولی در شرایط مساعد میوز انجام می‌دهند.
۴۶. **گزینه ۳** قارچ - ریشه‌ای، نوعی رابطه‌ی هم‌باری (نوعی هم‌زیستی) است که بین قارچ و ریشه‌ی برخی گیاهان آوندی برقرار می‌شود. ریشه، در گیاهان آوندی، بخشی از اسپوروفیت است. گروهی از قارچ‌ها (نه همه‌ی آن‌ها) در قارچ - ریشه‌ای‌ها، بازیدیومیست هستند و تشکیل بازیدیوم می‌دهند (نه آسک). در بسیاری از این قارچ - ریشه‌ای‌ها، نخینه‌های قارچ به درون ریشه‌های گیاه نفوذ نمی‌کنند.
۴۷. **گزینه ۴** قارچ‌ها و گیاهان، هر دو می‌توانند بسیاری از مواد معدنی مورد نیازشان را از خاک به دست آورند. سایر موارد نادرست هستند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱: قارچ‌ها توانایی فتوسنتز ندارند.
- گزینه‌های ۲ و ۳: قارچ‌ها و جلبک‌ها از اولین ساکنین خشکی محسوب می‌شوند و با یکدیگر هم‌باری داشتند.
۴۸. **گزینه ۳** همه‌ی گل‌سنگ‌ها قادر به تثبیت نیتروژن جو ($N_2 \rightarrow NH_3$) هستند ولی بقیه‌ی موارد حتمی نیستند.
- گزینه‌ی ۱: فقط بعضی از گل‌سنگ‌ها که ساکن کوهستان هستند، عمر چند هزار ساله دارند.
- گزینه‌ی ۲: گل‌سنگ، حاصل هم‌باری بین قارچ‌ها و جلبک‌های سبز یا سیانوباکتری‌ها یا هر دو آن‌ها است.
- گزینه‌ی ۴: در بیشتر گل‌سنگ‌ها، قارچ از شاخه‌ی آسکومیست است.
۴۹. **گزینه ۳** همه‌ی قارچ‌ها با ترشح آنزیم‌های گوارشی مواد آلی موجود را به مولکول‌های قابل جذب تجزیه می‌کنند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱: در رابطه‌ی قارچ - ریشه‌ای، قارچ بیش‌تر از نوع بازیدیومیست می‌باشد که در این رابطه نخینه‌های قارچ اغلب به درون ریشه‌های گیاهی نفوذ نمی‌کنند.
- گزینه‌ی ۲: در گل‌سنگ‌ها الزاماً کلروپلاست وجود ندارد. مثلاً ممکن است این رابطه بین سیانوباکتری و قارچ ایجاد شود.
- گزینه‌ی ۴: در گل‌سنگ‌ها جزء فتوسنتزکننده در لایه‌های نخینه پنهان می‌شود و در ضمن گل‌سنگ در تثبیت نقش دارد نه در شوره گذاری!
۵۰. **گزینه ۴** مورد نظر سؤال گل‌سنگ است. هر چهار ویژگی مربوط به گل‌سنگ‌ها است.
۵۱. **گزینه ۴** جزء قارچی در گل‌سنگ‌ها بیش‌تر از آسکومیست‌هاست در بازیدیومیست‌ها تولیدمثل غیر جنسی نادر است. (به جز زنگ‌ها و سیاهک‌ها)
۵۲. **گزینه ۴** هاگ‌های جنسی در هر دو حاصل میوز هستند و اغلب دارای دینوع ژنوتیپ متفاوت خواهند بود، ولی سایر موارد نادرست می‌باشند.
- گزینه‌ی ۱: آسکومیست‌های تک سلولی به نام مخمرها؛ اصلاً نخینه ندارند.
- گزینه‌ی ۲: در بازیدیومیست‌ها تولیدهاگ‌های جنسی فقط از طریق میوز در زیگوت صورت می‌گیرد.
- گزینه‌ی ۳: در دیواره‌ی سلولی همه‌ی قارچ‌ها، پلی ساکراید کیتین پیدا می‌شود.
۵۳. **گزینه ۴** «مخمرنان» نوعی قارچ هتروتروف ولی «کلامیدوموناس» نوعی جلبک سبز فتوسنتزکننده است که هر دو آن‌ها می‌توانند مولکول پیروویک اسید را طی گلیکولیز بسازند اما «میتوز هسته‌ای» فقط مربوط به قارچ‌هاست.
۵۴. **گزینه ۳** در کلامیدوموناس ساختار فاقد تاژک و ۲n به نام «زیگوسپور» در شرایط نامساعد و هنگام تولیدمثل جنسی پدید می‌آید، ولی سایر گزینه‌ها در شرایط مساعد رخ می‌دهند.
۵۵. **گزینه ۲** گل‌سنگ‌ها که غذای اصلی گوزن‌های آلاسکا را تشکیل می‌دهند قادر به تثبیت نیتروژن جو هستند، اما سایر گزینه‌ها نادرست هستند.

- گزینه ی ۱: گل‌سنگ‌ها حاصل همزیستی بین قارچ با جلبک یا سیانوباکتری یا هر دو آن‌ها است.
- گزینه ی ۳: عمر بعضی از گل‌سنگ‌ها که ساکن کوهستان هستند به چند هزار سال می‌رسد.
- گزینه ی ۴: گل‌سنگ‌ها به آلودگی شیمیایی محیط حساس هستند.
۵۶. گزینه ۳ «کپک‌های مخاطی» در واقع آغازیان کپک مانند هستند که قارچ محسوب نمی‌شوند و نخینه و میتوز هسته ای ندارند، پس غشای هسته را در مرحله ی پروفاز از دست داده و در تلوفاز دوباره تشکیل می‌دهند. لذا رشته‌های دوک را درون سیتوپلاسم می‌سازند اما در قارچ‌ها دوک درون هسته ساخته می‌شود.
۵۷. گزینه ۱ مخمر «برفک دهان» نوعی آسکومیست تک سلولی است، پس هاگ جنسی را درون کیسه ی میکروسکوپی به نام «آسک» پدید می‌آورد اما آسکوکارپ ندارد. بیشتر مخمرها به طریقه ی جوانه زدن به تولید مثل غیر جنسی می‌پردازند.
۵۸. گزینه ۲ قارچ ژله ای از بازیدیومیست‌هاست. بازیدیومیست‌ها مستقیماً با تقسیم میوز هاگ جنسی تولید می‌کنند. سایر گزینه‌ها:
- (۱): قارچ‌ها با ترشح آنزیم‌هایی، در بیرون از پیکر خود، مواد غذایی را تجزیه می‌کنند.
- (۳): بعضی قارچ‌ها به مواد غیر غذایی مانند کاغذ، رنگ و ... حمله می‌کنند.
- (۴): در قارچ چتری، نخینه‌های سازند هی ساقک، از ادغام نخینه‌های دو قارچ با هسته‌های + و - ایجاد می‌شوند.
۵۹. گزینه ۱ اسپورانژ در کاهوی دریایی دیپلوئید بوده و دارای کروموزوم همتا است و روی اسپوریت بالغ بوجود می‌آید، در حالی که اسپورانژ در ریزوپوس استولونیفر هاپلوئید و روی استولون بوجود می‌آید.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ی (۲): اسپورانژ هیچ کدام تاژکدار نمی‌باشد.
- گزینه ی (۳): اسپورانژ کاهوی دریایی و اسپورانژ ریزوپوس استولونیفر هر دو با تقسیم میتوز به وجود می‌آیند.
- گزینه ی (۴): اسپورانژ کاهوی دریایی همانند اسپورانژ ریزوپوس استولونیفر با تقسیم میتوز به وجود می‌آید.
۶۰. گزینه ۱ گامتوفیت‌ها از رویش هاگ با تقسیم میتوز به وجود می‌آیند. درون آسک اول عمل لقاح و سپس تقسیم میوز انجام می‌گیرد. درون اسپورانژ کاهوی دریایی، سلول زاینده تقسیم میوز انجام می‌دهد. درون تخمک نهادانگان، اول سلول زاینده با تقسیم میوز هاگ ماده و از رویش هاگ ماده، گامتوفیت و تخم‌زا را به وجود می‌آورد. سپس درون گامتوفیت آنتروزوئید با تخم‌زا لقاح کرده و سلول تخم را به وجود می‌آورد.
۶۱. گزینه ۲ گامتوفیت‌های نر و ماده‌ی گیاهان دانه‌دار، میکروسکوپی‌اند. آسک، کیسه‌ای میکروسکوپی در قارچ‌های آسکومیست است. مخمر نان، ریزوبیوم و مایکوباکتریوم توبرکلوسیز و ویروس آبله نیز میکروسکوپی‌اند. اما گامتوفیت ماده خزه و گامتوفیت سرخس و قارچ سمی آمانیتا موسکاریا میکروسکوپی نمی‌باشند.
۶۲. گزینه ۴ هیدر از پر سلولی‌ها و مخمر از تک سلولی‌ها، به روش جوانه زدن تولید مثل غیر جنسی می‌کنند. گرچه نوع این جوانه زدن‌ها تفاوت دارد.
۶۳. گزینه ۳ این نمودار مربوط به «نوعی مخمر» در محیط کشت است که بیشترین انطباق را با الگوی رشد لجستیک دارد.
۶۴. گزینه ۳ مانند $\frac{1}{3}$ از او گلناها که توان فتوسنتز و در نتیجه تولید $NADPH$ دارند.
- بررسی گزینه‌ها:
- گزینه ی ۱: به عنوان مثال می‌توان از مخمرها نام برد که تک سلولی بوده، دارای دیواره‌اند، اما کلروپلاست ندارند.
- گزینه ی ۲: مخمرها هاپلوئیدند و تولیدمثل جنسی دارند.
- گزینه ی ۴: برای انجام تنفس هوازی در یوکاریوت‌ها، اندامک میتوکندری ضروری است.
۶۵. گزینه ۳ اسپورانژ کپک سیاه نان، هاگدان غیر جنسی آن محسوب می‌شود و نسبت به شرایط سخت محیطی مقاوم نیست.
۶۶. گزینه ۳ از بین موارد نامبرده شده، موارد «ژئوسپور کلامیدوموناس، سلول‌های آمیبی شکل کپک مخاطی سلولی، کاندیدا آلیکنز و سلول‌های کلنی اسپیروژیر» هاپلوئیدند و سایر موارد دیپلوئید.
۶۷. گزینه ۱ فقط جمله‌ی «ج» درست است.
- بررسی موارد:
- (الف) ریزوبیوم تثبیت کننده‌ی نیتروژن بوده و هتروتروف است و کلروفیل ندارد.
- (ب) آمیب تولیدمثل غیر جنسی دارد و بعضی از آن‌ها انگل‌اند.
- (د) کپک‌ماندها دیواره‌ی سلولی دارند، اما از جنس کیتین نیست.
۶۸. گزینه ۳ ژئوسپور هاگ تاژک‌دار محسوب می‌شود، نه گامت.
۶۹. گزینه ۴ آسکومیت‌ها در شرایط نامساعد، تولیدمثل جنسی کرده آسکوکارپ تشکیل می‌دهد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): اساس بیماری زایی آن ترشح توکسین نیست.

گزینه ی (۲): این قارچ در شرایط نامساعد، زیگوسپورانژ تشکیل می دهد.

گزینه ی (۳): این باکتری در شرایط بی هوازی، آندوسپور می سازد.

۷۰. گزینه ۳ قارچ فنجانی هم تولیدمثل جنسی دارد، هم تولیدمثل غیر جنسی. در تولیدمثل جنسی مانند سایر آسکومیست ها هاگ جنسی بامیوز + میتوز درون آسک تشکیل می شود. در بازپدیومیست ها هاگ ها حاصل میوز هستند، در کلامیدوموناس گامت ها حاصل تقسیم میتوز بوده و کپک مخاطی سلولی با تقسیم میتوز، هاگ غیر جنسی تولید می کند.

۷۱. گزینه ۲ کپک سیاه نان یا ریزوپوس استولونیفیر، قارچی از شاخه ی زیگومیست ها است که ساختارهای تولید مثلی با دیواری ضخیم به نام زیگوسپورانژ به وجود می آورد. جنس دیواره ی سلولی در قارچ ها، کیتین است.

رد سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): در زیگوسپور کلامیدوموناس تنها یک زیگوت وجود دارد.

گزینه ی (۳): در شرایط مساعد میوز انجام می شود.

گزینه ی (۴): ریزوپوس استولونیفیر فاقد زئوسپورهای ۲ تاژی است.

۷۲. گزینه ۲ هر نوع کپکی می تواند یا در گروه کپک های مخاطی (سلولی، پلاسمودیومی) یا در گروه کپک های قارچی قرار داشته باشد، در هر دو مورد امکان تولید هاگ های هاپلوئید در چرخه ی زندگی وجود دارد.

رد سایر گزینه ها:

گزینه ی (۱): آغازیان کپک مانند تا حدی قابلیت حرکت دارند و فاقد ساختار نخینه ای هستند.

گزینه ی (۳): در آغازیان کپک مانند و کپک های قارچی مربوط به زیگومیست ها آسک ایجاد نمی شود.

گزینه ی (۴): کیتین در ساختار کپک های قارچی وجود دارد نه در آغازیان کپک مانند.

۷۳. گزینه ۳ موارد «الف»، «ب» و «د» جمله را به طور نادرستی تکمیل می کنند:

(الف): سیاهک در فرمانروی قارچ ها و کپک های مخاطی در فرمانروی آغازیان قرار می گیرد.

(ب): قارچ ها در دیواره ی سلولی خود کیتین دارند اما حشرات چون جانور هستند، دیواره ی سلولی ندارند بلکه آن ها در اسکلت خارجی خود کیتین دارند.

(ج): سیاهک و کرم کدو هر دو انگل اند. انگلی نوع ویژه ای از هم زیستی است.

(د): تشکیل رشته های دوک درون هسته در میتوز هسته ای قارچ ها مشاهده می شوند. پلاسمودیوم از آغازیان است و برخلاف قارچ ها میتوز هسته ای ندارد.

۷۴. گزینه ۱ در آسکومیست ها، تولیدمثل غیر جنسی یا به صورت تشکیل هاگ های غیر جنسی در اثر میتوز پرسلولی ها است یا به واسطه ی جوانه زدن در مخمرها (آسکومیست های تک سلولی) است که در هر دو مورد فعالیت دستگاه گلژی در جهت تولید دیواره ی کیتینی آن ها مشاهده می شود.

۷۵. گزینه ۱ از قارچ پنی سیلیوم، آنتی بیوتیک پنی سیلین به دست می آید. بیش تر ماده ی ژنتیک این جاندار در هسته قرار دارند و مقدار کمی DNA در میتوکندری قرار دارد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی (۲): در جهش واژگونی طول کروموزوم تغییری نمی کند.

گزینه ی (۳): سلول های قارچ پنی سیلیوم دارای دیواره سلولی اند و سیتوکینز با تشکیل کمر بند پروتئینی مربوط به سلول های یوکاریوتی بدون دیواره است.

گزینه ی (۴): نقطه وارسی اول در پایان G_1 و قبل از مرحله ی S قرار دارد. در حالی که دو برابر شدن ماده ی ژنتیک طی مرحله S انجام می شود.

۷۶. گزینه ۴ تقسیمی که در نوروسپورا که نوعی آسکومیست است منجر به تولید هاگ های جنسی در آسک می شود، تقسیم میتوز است. کلامیدوموناس در شرایط عادی می تواند با تقسیم میتوز مجموعه هایی شامل ۲ تا ۸ سلول تولید کند.

(۱) زیگوت ریزوپوس استولونیفیر در شرایط مساعد تقسیم میوز انجام می دهد، نه میتوز.

(۲) قارچی لای انگشتان پای ورزشکاران نوعی دئوترومیست است که تولیدمثل جنسی ندارد پس در تولیدمثل آن فقط تقسیم میتوز نقش دارد.

(۳) در کپک مخاطی پلاسمودیومی، پلاسمودیوم در اثر میتوز هسته دیپلوئید تولید می شود، در حالی که هاگ های تولید شده هاپلوئید هستند. پس برای تولید هاگ باید تقسیم میوز انجام گیرد.

۷۷. **گزینه ۳** آسکومیست ها می توانند در ساختار گل‌سنگ نقش داشته باشند و جلبک‌ها به راحتی قادر به جذب مواد معدنی از تخته سنگ‌های برهنه نیستند. پس آن‌ها را از قارچ‌های موجود در ساختار گل‌سنگ دریافت می‌کنند.

۷۸. **گزینه ۲** در چرخه‌ی زندگی کپک مخاطی پلاسودیومی، هم «میتوز» و هم «میوز» در آن روی می‌دهد به طوری که با میتوز، تولید گامت آمیبی شکل یا تاژکدار ولی با میوز، تولید هاگ می‌نماید.

در مرحله‌ی متافاز تقسیم‌ها میتوز و میوز، کروموزوم‌ها به حداکثر فشردگی خود می‌رسند و در این مرحله مواد وراثتی به صورت کروموزوم هستند نه کروماتین (رد گزینه‌ی ۱).

کپک مخاطی پلاسودیومی تقسیم هسته (میتوز) متوالی انجام می‌دهد ولی سیتوکینز نمی‌کند بنابراین از ۵ مرحله‌ی چرخه‌ی سلولی (G_1, S, G_2 ، میتوز و سیتوکینز) سیتوکینز را نخواهد داشت (رد گزینه‌ی ۳).

تشکیل رشته‌های دوک در درون هسته مربوط به قارچ است نه کپک‌های مخاطی پلاسودیومی که از آغازیان هستند (رد گزینه‌ی ۴).

۷۹. **گزینه ۳** گل‌سنگ به عنوان اولین بنیان‌گذار اکوسیستم‌های خشکی، حاصل همیاری بین جلبک‌های سبز (یوکاریوتی) یا سیانوباکتری‌ها (پروکاریوتی) با قارچ‌ها است. پس بعضی سلول‌های موجود در گل‌سنگ، قادرند تا فرآیند رونویسی و ترجمه را در یک محل (سیتوپلاسم) و بعضی در دو محل مجزا (هسته و سیتوپلاسم) انجام دهند.

۸۰. **گزینه ۳** قارچ‌ها هتروتروف‌اند، پس اندامک کلروپلاست را ندارند و قادر به تثبیت دی‌اکسیدکربن نیستند.

۸۱. **گزینه ۴** قارچ پنی‌سیلیوم موجودی هاپلوئید است و دارای دو کروموزوم غیرهمتا می‌باشد ($n = 2$). در این جاندار، تولید مثل جنسی و میوز وجود ندارد و تکثیر بر مبنای میتوز اتفاق می‌افتد. به این ترتیب جدا نشدن کروموزومی نیز اتفاق نخواهد افتاد.

۸۲. **گزینه ۱** فقط مورد الف درست است.

بررسی موارد:

مورد الف) درست - در متافاز همه‌ی تقسیمات سلولی اعم از متافاز میتوز، متافاز میوز I و متافاز میوز II ، کروموزوم‌ها دو کروماتیدی هستند، به گونه‌ای که در متافاز میتوز و متافاز میوز II سانترومرها از هر دو طرف با رشته‌های دوک در ارتباط‌اند و در متافاز میوز I سانترومر هر کروموزوم موجود در ساختار تتراد از یک قطب به رشته‌های دوک متصل است.

مورد ب) نادرست - در تلوفاز میوز I ملخ‌نر تعداد کروموزوم‌های هسته‌های یک سلول متفاوت است. یک هسته ۱۱ کروموزوم و هسته‌ی دیگر ۱۲ کروموزوم دارد.

مورد ج) نادرست - در میتوز هسته‌ای در قارچ‌ها پوشش هسته در پروفاز از بین نمی‌رود.

مورد د) نادرست - در تقسیم سلول‌های باکتریایی (تقسیم دوتایی)، لوله‌های ریز پروتئینی نقشی ندارند.

۸۳. **گزینه ۴** پوستک (کوتیکول) از تبخیر آب، حمله‌ی میکروب‌ها و اثر سرما بر سلول‌های زیرین خود محافظت می‌کند. ویروئیدها و سیاهک‌ها از عوامل بیماری‌زای مهم گیاهان می‌باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی (۱): دقیقاً برعکس. چون سلول‌های غربالی فاقد هسته و اندامک‌های سالم هستند، سلول‌های همراه پروتئین‌های مورد نیاز سلول غربالی را تولید می‌کنند.

گزینه‌ی (۲): مغز بسیاری از گیاهان علفی نه همه‌ی آنها از پارانیشیم است که سلول‌های آن فضای بین سلولی فراوان دارند.

گزینه‌ی (۳): تراکئیدها باریک و طویل هستند و در تمام گیاهان آوندی یافت می‌شوند ولی تراکئید همانند دیگر بافت‌های آوندی در خزه گیان که آرکگن دارند دیده نمی‌شود.

۸۴. **گزینه ۳** در کتاب ۳ گروه جاندار با توانایی تثبیت نیتروژن داریم:

(۱) سیانوباکتری‌هایی از جمله آنابنا ۲- ریزوبیوم که نوعی باکتری هتروتروف است. ۳- گل‌سنگ‌ها هیچ کدام از گروه‌های اشاره شده، شیمیواتوتروف نیستند و فقط شیمیواتوتروف‌ها انرژی خود را با برداشت الکترون از مواد غیرآلی به دست می‌آورند. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) گل‌سنگ‌ها و سیانوباکتری‌ها فتوسنتزکننده هستند و می‌توانند از انرژی الکترون‌های پر انرژی، در نهایت برای تثبیت CO_2 استفاده کنند.

(۲) گل‌سنگ‌ها می‌توانند در شرایطی از جمله خشکی و انجماد هم چنان به بقای خود ادامه دهند و سرعت رشد خود را بسیار کاهش دهند.

(۴) جزء فتوسنتزکننده در گل‌سنگ می‌تواند از نوع سیانوباکتری باشد که یک نوع رابطه بین ۲ فرمانرو است، هم چنین ریزوبیوم‌ها با ریشه گیاهان روابط طولانی مدت بین فرمانرو یوکاریوتی و پروکاریوتی دارند.

۸۵. **گزینه ۴** الف - هاگ‌های غیرجنسی در قارچ‌ها می‌توانند از طریق میتوز تولید شوند. زنبور عسل نر هم به علت هاپلوئید بودن با میتوز گامت تولید می‌کند.

- ب- هاگ های جنسی در قارچ ها یا هاگ های گیاهان از طریق میوز تولید می شود. در بسیاری از جانوران نیز گامت ها با تقسیم میوز تولید می شوند.
- ج- هاگ ها می توانند تقسیم میتوز انجام دهند، مثلاً در گیاهان منجر به تولید بافت گامتوفیتی شوند. به هنگام بکرزایی هم در مواردی گامت قادر به تقسیم است، بدون این که لقاح انجام دهد.
- د- در یک جاندار تتراپلوئید هم گامت و هم هاگ دو مجموعه کروموزومی دارند. (مثل گل مغربی تتراپلوئیدی).

پاسخنامه کلیدی آزمون با کد: ۳۷۸۸۱۴

۴ - ۵	۱ - ۴	۲ - ۳	۴ - ۲	۳ - ۱
۱ - ۱۰	۳ - ۹	۳ - ۸	۴ - ۷	۴ - ۶
۲ - ۱۵	۳ - ۱۴	۲ - ۱۳	۴ - ۱۲	۳ - ۱۱
۳ - ۲۰	۴ - ۱۹	۲ - ۱۸	۳ - ۱۷	۴ - ۱۶
۴ - ۲۵	۴ - ۲۴	۳ - ۲۳	۳ - ۲۲	۳ - ۲۱
۳ - ۳۰	۲ - ۲۹	۴ - ۲۸	۴ - ۲۷	۲ - ۲۶
۳ - ۳۵	۲ - ۳۴	۴ - ۳۳	۴ - ۳۲	۲ - ۳۱
۴ - ۴۰	۲ - ۳۹	۱ - ۳۸	۳ - ۳۷	۴ - ۳۶
۲ - ۴۵	۱ - ۴۴	۲ - ۴۳	۴ - ۴۲	۲ - ۴۱
۴ - ۵۰	۳ - ۴۹	۳ - ۴۸	۴ - ۴۷	۳ - ۴۶
۲ - ۵۵	۳ - ۵۴	۴ - ۵۳	۴ - ۵۲	۴ - ۵۱
۱ - ۶۰	۱ - ۵۹	۲ - ۵۸	۱ - ۵۷	۳ - ۵۶
۳ - ۶۵	۳ - ۶۴	۳ - ۶۳	۴ - ۶۲	۲ - ۶۱
۳ - ۷۰	۴ - ۶۹	۳ - ۶۸	۱ - ۶۷	۳ - ۶۶
۱ - ۷۵	۱ - ۷۴	۳ - ۷۳	۲ - ۷۲	۲ - ۷۱
۳ - ۸۰	۳ - ۷۹	۲ - ۷۸	۳ - ۷۷	۴ - ۷۶
۴ - ۸۵	۳ - ۸۴	۴ - ۸۳	۱ - ۸۲	۴ - ۸۱